Kronika
Slavističnega društva Slovenije

Izdaja Slavistično društvo Slovenije Aškerčeva 2, 1001 Ljubljana Izdajatelj je lastnik glasila.	**List za člane društva** Glavni in odgovorni urednik: dr. Zoltan Jan	Nova Gorica, 5. 2. 2001 http://www.neticom.si/kronika Letnik 5, št. 24

Z novim tisočletjem se je pričela tudi nova dinastija Slavističnega društva Slovenije. Novi predsednik, dr. Marko Jesenšek, se je krepko zavihtel v sedlo in takoj, ko se je vrnil s prazničnega smučanja, pregledal razpise, podpisal nove pogodbe, pripravil akcijo za pridobivanje novih članov in spoznal vse sladkosti svoje nove časti, ki ima v dvojici »najvišja čast in dolžnost« poudarek na drugem delu besedne zveze.

4. 1. 2001 Odmevi na Kroniko št. 23:

❖ Naša zvesta, kritična in natančna bralka ***Jolka Milič*** nas je v obsežnem, z računalnikom napisanem pismu najprej okrcala zaradi spodrsljajev v rubriki *Idejica ali prispevek k metodiki za potrebe praktičnega učenja v razredu* (str. 141), nato pa se je razhudila nad vso slovensko slavistiko in na njen odnos do narečij. Ker bi pismo zapolnilo četrt Kronike in bi potrebovali še dvakrat več prostora za pojasnjevanje nesporazumov, dopisovalko vljudno prosimo, da ga priredi v članek in objavi v Jeziku in slovstvu, Jezikovnih zapiskih ali Slovenščini v šoli. Bomo videli, kdo se ji bo upal odgovoriti.

❖ V branja vrednem pogovoru z ***akad. dr. Jožetom Toporišičem*** ob izidu »njegovega jezikoslovnega testamenta«, četrte izdaje Slovenske slovnice, ki ima naslov *Tito in Ceausescu se v mojih učbenikih nista objemala* (*prim*. Večer 28. 10. 2000, str. 36–37; Kronika 26. 11. 2000, št. 23, str. 145), se pojavlja napačno napisano ime romunskega diktatorja (*Ceausescu* namesto *Ceauşescu*). Nauk: tudi če ti človek ni všeč, je dobro njegovo ime pisati prav – ali pa preveriti v pravopisu (če primer v njem najdeš).

❖ Kolegica ***M***. ***Z***. iz Ljubljane nam vljudno očita, da je v zadnjih številkah Kronike preveč vesti, ki sodijo bolj v rumeni tisk kot v »dragoceno strokovno glasilo«, v katerem pogreša pravočasne napovedi raznih predavanj, in predlaga, da bi npr. objavili celoletni seznam srečanj Lingvističnega krožka. *Pojasnilo*: skušali se bomo poboljšati in bolj dosledno objavljati obvestila na naših spletnih straneh, vendar večino vabil prejmemo prepozno (dan ali dva pred dogodkom), da bi bilo to smiselno. Večina organizatorjev strokovnih in znanstvenih srečanj tudi nima dolgoročnega programa, celoletnega pa sploh ne. Če bomo kaj takega prejeli ali uspeli

pridobiti, bomo vsekakor objavili. Dokler pa organizatorji ne bodo čutili potrebe, da bi nas obveščali, bomo pač ostali kronika in ne napovednik.

VABILO K SODELOVANJU

Kolegice in kolege ponovno vabimo, da nas obveščajo o dogodkih,

ki bi zaslužili ovekovečenje v Kroniki in bi bili tako deležni pozornosti kolegic in kolegov.

Najpripravnejši je kratek zapis v taki ali drugačni elektronski obliki, da ni nepotrebnih napak pri prepisovanju.

V ozadju našega lističa je le en sam slehernik, ki ve, kar izve, in opazi, kar vidi iz svoje človeške omejenosti.

4. 1. 2001 **Pogrešani kolegi.** Pošta je tokrat razglasila za neznana, odseljena … in nam vrnila Kroniko št. 23, ki smo jo skušali poslati ***Mihi Rubinu*** in ***Jožici Dolinar***.

Kdor jih pozna, naj ju opozori ali nam sporoči njuna naslova.

NOVE POKLICNE KOLEGICE

Na *Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru* so do 22. januarja 2001 diplomirali:
Maja Anderluh Vrečko, Metka Bedenik, Mateja Bensa, Katja Bogovič, Matejka Bogovič Fifnja, Sabine Bračko, Zdenka Brumen, Andreja Ferko, Maja Gabrovec, Nives Grčar, Milena Grobelnik, Nataša Gumilar, Alenka Helbl, Tanja Horvat, Andrej Hromin, Petra Kapš, Zlata Kastelic, Judita Klamar, Ana Klemenčič, Svetlana Klemenčič, Nataša Knez, Natalija Kopčič, Mateja Kotnik, Darja Krajnc, Marjeta Kukovičič, Darja Ledinek, Danica Lorber, Andreja Malek, Brigita Matjašič, Irena Matko, Boža Ojsteršek, Tadej Ornik, Metka Pečar, Metka Pelicon, Saša Peršoh, Zoran Pevec, Petra Plevnik, Nadja Popović, Tatjana Praprotnik, Lilijana Radosavljević, Darinka Rojko, Andreja Rozman, Barbara Škorc, Irena Švab, Karin Tisel, Tanja Tomšič, Bernarda Trdin, Darinka Verdonik, Petra Vizovišek, Vera Zagoričnik, Bernardka Zalokar in ***Marija Zmagaj***.

Poleg iskrenih čestitk in voščil za kar najuspešnejšo poklicno pot vsem tudi prisrčno vabilo,
da se nam tisti, ki še niso člani in članice Slavističnega društva Slovenije, pridružijo.

P. S. Zaradi natančnega preverjanja in vestnega dopolnjevanja dokumentacije pred vpisom v seznam diplomantov prihaja na dekanatih do zamud, tako da se občasno dogaja, da do objave niso vpisani vsi diplomanti.

4. 1. 2001 Tisk **23. številke Kronike:** 160.114,30 SIT, poštnina: 73.702 SIT. Za poštnino in tisk Kronike št. 5 smo 7. 5. 1998 plačali 108.675 SIT, poštnina za Kroniko št. 11 je 12. 2. 1999 znašala 57.000 SIT. (V premislek tistim, ki jim ostaja denar in ga hranijo na banki za stara leta: z obrestmi vred jim ne bo zadostoval niti za poštnino novoletnih voščilnic, če bomo imeli sedanjo stopnjo inflacije, glede finančne politike pa smo lahko prepričani, da ne bo nič bolj naklonjena malim varčevalcem, ker jih povsod po svetu izkoriščajo na podoben način. Vsako leto jim odščipnejo delčič realne vrednosti, ker se v krajšem obdobju varčevalcem nič ne pozna, ovejo se šele po daljšem obdobju varčevanja, gospodarstvo oziroma lastniki dobičkov pa imajo od take politike največ koristi.)

BOLJ ZARES KOT ZA ŠALO

Kolegicam in kolegom, ki imajo tolikšne težave z vidom, da jim postajajo roke prekratke za branje Kronike, lahko pošiljamo še različico s črkami, velikimi kot pri navadnem tipkopisu (12 pt). Cena za izvod 500 SIT. Naročila: dr. Zoltan JAN, Cankarjeva 84, 5000 Nova Gorica. (Drobni tisk je za primerjavo in ne zato, da se spregleda dodaten strošek, ki nastane zaradi poštnine, papirja, tonerja in razmnoževanja.)

1. 1. 2001 *Mnogi ljudje živijo srečni, ne da bi za to vedeli*. Po vseh prijaznih in iskrivih voščilih, ki smo jih prejeli v prazničnih dneh, se nam zdi to nemogoče. Vsem iskreno hvala, pa mnogo obetavnega, vsem, še posebno tistim, ki jim nagaja zdravje in se jim trese roka, pa tudi tistim, ki se nas letos niso spomnili. Smelo vstopamo v novo tisočletje, čeprav se velja spomniti, da se začenja stoletje, ki ga noben današnji član Slavističnega društva ne bo preživel, zaradi česar pa se ni treba preveč obremenjevati. Staro leto je odneslo s seboj vse težave, novo leto pa nekaterim zdi kot mlada žena, ki prinaša letino razposajeno. Ne pozabimo, tudi sanje se lahko uresničijo, le sanjati je treba. In še parafraza iz nekega voščila: v drugo tisočletje smo vstopili z Brižinskimi spomeniki – ali bomo v četrto tisočletje vstopili z voščili v slovenskem jeziku?

2. 1. 2001 **Repek lanskega leta**. Medtem ko so se s 23. številko Kronike ukvarjali tiskarji in poštarji, se je v predpraznični evforiji zgodilo še marsikaj, za kar se spodobi, da je zabeleženo v Kroniki:

3. 12. 2000 V radovljiški reviji *Didakta* (št. 54/55, str. 43–44) je predsednik SD, ***dr. Marko Jesenšek***, objavil recenzijo rokopisa *Slovenske slovnice* ***akad. dr. Jožeta Toporišiča***, častnega člana SD. V isti številki je izšel tudi zanimiv prispevek ***Andreja Sajeta*** o *izdelovanju slovarja napak* med poukom slovenščine na razredni stopnji osnovne šole, med drugimi prispevki pa naj opozorimo na članek ***Dušice Zupančič***, kako je premagala osebno krizo, ki jo je doživljala pri učenju v triletni in nižji poklicni šoli. Letna naročnina 6.930 SIT. *Naročila*: Revija Didakta, Kranjska c. 13, 4240 Radovljica.

❖ **3. 12. 2000** V tržaškem dnevniku *Il Piccolo* (str. 25), ki o Slovencih piše večkrat negativno kot z naklonjenostjo, je izšel obsežen intervju ***Renza Sansona*** s častno članico SD, ***dr. Marijo Pirjevec***, o proslavljanju 200. obletnice Prešernovega rojstva. Kratko predstavitev pesnika je prispevala ***Nada Čok.***

❖ V decembrski številki revije *Vzgoja* (št. 8, str. 39–40), izdaja jo Društvo katoliških pedagogov Slovenije, je izšla ocena učbenika Na pragu besedila 2, ki jo je napisal ***dr. Milan Dolgan***. Naslov uredništva: Revija Vzgoja, Zrinskega 13, 1000 Ljubljana, tel. 01 439 97 90, faks 01 231 26 43.

❖ **18. 12. 2000** V letošnji 2. številki revije *Primerjalna književnost* so v posebni prilogi izšli prispevki s *Posveta o programih in metodah književnega pouka*, ki ga je pripravilo *Slovensko društvo za primerjalno književnost* 18. 2. 2000 (prim. Kroniko 8. 2. 2000, št. 17, str. 25). V reviji je objavljena razprava ***Zoltana Jana*** o usodi Srečka Kosovela pri Italijanih, ***Vid Snoj*** piše o hrepenenju pri Ivanu Cankarju, ***Sabina Mihelj*** o utemeljiteljih simbolistične lirike, ***Uroš Mozetič*** predstavlja ob Joyceovih Ljudeh iz Dublina pripovedno gledališče [13. januarja je bila 60. obletnica njegove smrti], ***Nika Kocijančič Pokorn*** analizira Leemingov interpretativni prevod Hiše Marije Pomočnice v angleščino. Članke so prispevali še ***Marijan Dović*** (literarna aksiologija) in ***Branka Kalenić Ramšak*** (Dobrodošli v M(a)cOndu).

❖ **19. 12. 2000** Založba Kmečki glas je izdala novo knjigo in zgoščenko v zbirki *Glasovi*. Pripravil jo je častni član SD, ***Janez Dolenc***, in jo naslovil *Kres na Grebljici*.

❖ **19. 12. 2000** Danes je rektor ljubljanske univerze slovesno razglasil nove doktorje znanosti, med katerimi so tudi naše kolegice: ***dr. Alenka Jensterle-Doležal***, ki je doktorirala s tezo *Mit o Antigoni v vzhodno- in južnoslo-vanskih dramatikah sredi 20. stoletja*, ***dr. Mojca Schlamberger-Brezar***, ki je doktorirala s tezo *Skladenjski in prag-matični vidiki povezovalcev v francoskih utemeljevalnih besedilih*, in ***dr. Elizabeta Bernjak***, ki je doktorirala s tezo *Jezikovnosistemski razlogi primanjkljaja v slovensko-madžarskem jezikovnem stiku*. Še enkrat iskrene čestitake!

❖ **21. 12. 2000** V spomin na sežiganje protestantskih knjig pred štiristo leti so na Mestnem trgu v Ljubljani razdelili cel lojtrnik knjig. Rekatolizacijske komisije so med letoma 1600 in

1603 po nekaterih ocenah samo v Ljubljani javno sežgale nad 50.000 krivoverskih knjig, v glavnem dela naših protestantov. Sledila je polemika ob netočnih podatkih in o mestu rimskokatoliške cerkve v kulturni zgodovini Slovencev. Prim. Delo 19. 12. 2000, št. 294, str. 6; 21. 12. 2000, št. 296, str. 20; 28. 12. 2000, št. 300, str. 7; 6. 1. 2001, št. 4, str. 12 (Sobotna priloga), itd.

❖ 21. 12. 2000 S pomočjo kronistovega sinka se je odkrilo, da ***dr. Monika Kalin Golob*** že dobro leto po tihem piše stalni *Jezikovni kotiček* za revijo *Pravna praksa*. Sedaj je te prispevke izdala v posebni publikaciji *Jezikovne reže* in jo pospremila s citatom ***dr. Toma Korošca***: »Beseda ni konj. Če je, pa brcne.«

❖ **22. 12. 2000** Med nominiranci za letošnjo nagrado Prešernovega sklada je tudi pesniška zbirka *Kratki Časi* ***Marka Kravosa***, člana SD. Članica komisije za literaturo je častna članica SD, ***dr. Marija Pirjevec***. Prim. Delo 22. 12. 2000, št. 297, str. 7.

❖ **22. 12. 2000** Na tradicionalnem sprejemu lektorjev slovenščine na tujih univerzah v vili Podrožnik (prim. Kroniko 22. 12. 2000, št. 23, str. 155) je SAZU, ki jo je predstavljal ***akad. dr. Jože Toporišič***, vsem udeležencem podarila tudi najnovejši zvezek *Razprav II. razreda (XVII/2000)*, ki ga je uredil imenovani, v njem pa objavljajo: ***Jože Toporišič, Franc Zadravec, Marina Zorman, Tine Logar, Tatjana Srebot Rejec*** (kljub prepirom na celjskem kongresu!), ***Erika Kržišnik, Jože Krašovec, Milena Milojević Sheppard, Marija Golden, Henry Leening, Karmen Teržan Kopecky, Kajetan Gantar, Matjaž Babič, Mitja Skubic, Metka Furlan*** in ***Stojan Bračič***.

❖ **27. 12. 2000** Ob 18.25 so na 1. programu Radia Slovenija predstavili knjigo ***Alenke Gložančev*** *Imena podjetij kot jezikovnokulturno vprašanj*e, ki je izšla pri Založbi Rokus kot 3. zvezek *Slavistične knjižnice*. Zanimivo oddajo je pripravil ***Marjan Kovačevič Beltram***. 11. 1. 2001 je bila knjiga predstavljena v kulturni rubriki po TV Slovenija 1. *Knjiga v trdi vezavi stane s popustom za člane SD* 1.944 SIT. Naročila: Založba Rokus, Grad Fužine, Studenec 2A, 1260 Ljubljana Polje, brezplačni tel. 080 19 90; e-naslov: rokus@rokus.com.

❖ **28. 12. 2000** V 11. številki *Sodobnosti* (str. 1725–1738) je ***Ana Vogrinčič***, ki jo Manca Košir hvali v svojih dnevnikih (Sobotna priloga Dela 13. 1. 2001, str. 18), objavila prispevek *Mesto kot literarni junak*. Ista nadobudna članica ocenjuje v naslednji, 12. številki, izšla je istočasno, tudi knjigo *Mateta Dolenca Morje v času mrka*. V 11. številki lahko preberemo tudi radijsko igro *Nini* častnega člana SD, ***dr. Matjaža Kmecla***. V 12. številki *Sodobnosti* najdemo zanimivo predstavitev *Prešerna kot trubadurja*, ki jo je napisal ***dr. Boris A. Novak***.

❖ V Delovem *Slovenskem almanahu* so omenjeni letošnji nagrajenci Slavističnega društva Slovenije (str. 81), naši doktorji znanosti (str. 76), preminuli častni član SD***, Jože Dolenc*** (str. 87), državni svetnik, predstavnik interesov vzgoje in izobraževanja, ***dr. Zoltan Jan*** (str. 139), in akademiki, ki so člani našega društva, čeprav se nekateri na SD spomnijo le včasih.

ZA POKUŠINO

HUD ČAS JE VPIL

Marija Cvetek, dolgoletna knjižničarka na ljubljanski slavistiki, nam je za novoletno voščilo poslala odlomek iz svoje knjige bohinjskih anekdot, šal in drugih zgodb (prim. Kroniko 14. 11. 2000, št. 23, str. 138).

Včasih so rekli, da te hud čas čaka.
Nekoč je nekoga čakal hud čas in tistega so nekako ustavili, da ni šel v gore.
Je pa vpilo v robu: »Hud čas je tu, človeka pa ni!«
Hud čas je vpil, tako je bilo.

Kot vidite, imamo Bohinjci tudi mitološko kategorijo časa. Naj naše kolege iz

SDS (pa tudi ostale) kliče prijazen in dober čas, ki naj nam v novem tisočletju vsem skupaj prinese več miru in sreče ter osebnega zadovoljstva. Z najlepšimi pozdravi! ***Marija Cvetek***

3. 1. 2001 Končala se je življenjska pot ***prof. Francka Purkeljc Varl***, častne članice Slavističnega društva Slovenije in profesorice višje šole za slovenski jezik. Rojena je bila 19. 11. 1919 v Pesnici pri Mariboru. Obiskovala je učiteljišče v Mariboru (diplomirala 1940), študirala na Višji pedagoški šoli v Ljubljani slovenski jezik s književnostjo (diplomirala 1950), 1956 pa je iz iste predmetne skupine diplomirala na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Poučevala je na nižji gimnaziji v Lendavi, v Hrpeljah-Kozini in Spodnji Polskavi, nato pa se je preselila v Maribor, kjer je učila na II. in VI. gimnaziji ter na Srednji ekonomski šoli. Od leta 1960 je pogodbeno predavala na oddelku ljubljanske Višje pedagoške šole v Mariboru, oktobra 1961 pa se je redno zaposlila na Pedagoški akademiji v Mariboru (profesorica višje šole). Bibliografija (izbor): Naši književniki in njihova dela, Založba Obzorja, 1963; Naši književniki in njihova dela, Založba Obzorja, 1964 (2., predelana izdaja; ponatisi 1965, 1966, 1968, 1969, 1970); Slovenski jezik: Vaje II, Pedagoška akademija, Maribor 1963 (ponatis 1966); Slovenski jezik, Intenzivni tečaj, Pedagoška akademija, Maribor 1965; Knjižni jezik in govor študentov jezikovne skupine na Pedagoški akademiji v Mariboru, Zbornik PA, Maribor 1970.

4. 1. 2001 V desetem letniku zbirke *Klasje* je pri DZS izšel »šolski« Prešeren (tj. pesnitve in pisma, spremni komentarji in študija) ***akad. dr. Borisa Paternuja***, častnega člana SD. *Prim.* Delo 4. 1. 2001, št. 2, str. 10.

4. 1. 2001 Nekaj kolegic in kolegov še ni poravnalo *članarine za leto 2000*, vendar zaradi praznikov posamezna nakazila še prihajajo, nekateri pa te dni sporočajo, da ne želijo biti člani Slavističnega društva. Ker nihče nobenemu noče kratiti z ustavo zajamčene pravice svobode združevanja, se nam zdi to korektno, manj pa je sprejemljivo, če se kdo požvižga na vsa načela in dopušča, da mu kolegi krijejo stroške za njegove izvode Kronike (če drugih stroškov ne omenjamo). Očitno se nekaterim zdi prispevek nesorazmerno velikanski v primeri s koristmi, ki jih članstvo prinaša, nekaterih pa njihova poklicna rast ne vznemirja preveč, saj večinoma istočasno odpovedujejo tudi naročnino na eno ali drugo revijo; drugi pa se s slavistično diplomo podajajo na pot, ki ni povezana z njihovim prvim poklicem. Dve kolegici in trije kolegi pa so že nakazali članarino za leto 2001. Vsekakor smo na dobri poti, da se razčisti, kdo je član društva, kdo je pripravljen svojo pripadnost tudi izkazati in s kom velja sodelovati. Društva z manjšim, a zavzetim članstvom je gotovo učinkovitejše kot amorfna množica.

4. 1. 2001 Pisma ***Jolke Milič*** vedno spremlja vrsta prilog in pripisov, o katerih Mme Jan pravi, da izkazujejo njeno večno mladost, avtorica pa navaja svoj aforizem: Gli imbecilli non invecchiano mai (omejeni se nikoli ne postarajo). V tistem, ki nam ga je poslala namesto novoletne voščilnice (gl. Kroniko 4. 1. 2001, str. 1), je poleg ostalega dodan njen članek, ki je izšel v *Kraškem obzorniku* decembra 2000 (str. 16–18). »Srednje dobra (ali srednje slaba, kakor se vzame) poznavalka Kosovela« razlaga Kosovelove napise, ki so se pojavili na »novi, razširjeni, marmornati izdaji sežanske Kosovelove knjižnice« in sedaj begajo Sežance. Seveda pokaže na razlike med besedili, objavljenimi v Integralih in v Zbranem delu, celo naslov pesmi Jesen je spremenjen v Kličem. Sama kliče ***dr. Janeza Vrečka***, ***dr. Marijo Pirjevec***, ***dr. Franca Zadravca*** in vse »izvedence in strokovnjake težkega in najtežjega kalibra kot tudi požrtvovalne ljubitelje, da naj prihitijo Sežani na pomoč, da ne bo, revice nevedna, v dobri veri sicer, razpečevala svetu in krajanom ponarejenega ali lažnega Kosovela, sicer bomo naredili iz Kosovela in Ocvirka nekakšno pisano dvoživko ali še kar … (ne)užiten koktajl«. (Prim. tudi njen članek *Anatomija nekega prevoda, pa še kaj*, Primorska srečanja 1982, str. 220.)

Ob visokem življenjskem jubileju, ki ga praznuje 5. februarja, pošiljamo naši prijateljici iskrene čestitke!

BOLJ ZA ŠALO KOT ZARES

Morda Vas zanima, katere barve se pojavljajo v Kosovelovih Integralih? 87-krat bela, 62-krat siva, 54-krat zlata, 54-krat črna, 45-krat rdeča, 39-krat zelena, 24-krat modra, 20-krat srebrna, 14-krat sinja, 4-krat vijoličasta, 3-krat rumena, 3-krat rjava, 2-krat mavrična, 1-krat žolta, 1-krat višnjeva, 1-krat pisana in 1-krat glacé.

To si velja zapomniti, da se ne boste osmešili, kot se je nekoč, ko še ni bilo računalnikov, Taras Kermauner, ko se je prenaglil in zapisal, da pri Kosovelu prevladujeta črna in siva barva, pa mu je Sežanka (bog ne daj, da ji rečete Sežančanka) postregla z objektivno stvarnostjo.

Prim. Jolka Milič: Misli in pomisleki: O napisih iz Kosovela na pročelju sežanske knjižnice, Kraški obzornik, dec. 2000, št. 5, str. 16–18.

5. 1. 2001 *Zavod RS za šolstvo* pripravlja 2. mednarodni simpozij *Učenec in učitelj pri pouku materinščine*. Srečanje naj bi bilo v portoroškem Grand hotelu Emona od 25. do 27. januarja. Predsednik programskega odbora je častni član SD, dr. Matjaž Kmecl. Kotizacija: 21.360 SIT. Upanje: morda nas bo letos v kongresni dvorani hotela dočakal vsaj kakšen napis tudi v slovenščini. *Dodatna pojasnila in prijave*: Milanka Debevec Zavod RS za šolstvo, Poljanska 28, p. p. 2063, 1000 Ljubljana, tel. in faks 01 300 51 13. *Roki so podaljšani, ker so nas 16. januarja obvestili, da so simpozij prestavili na december.*

5. 1. 2001 Prejeli smo prvo naročilnico za ponatis društvenega glasila Kronika.

STANOVSKA SOLIDARNOST

Kolegice in kolege vljudno prosimo, naj poskrbijo, da bodo šolske knjižnice naročile kak izvod *ponatisa prvih štirih letnikov (1987–2000) društvenega glasila Kronika*. Predlogi za ponatis Kronike so prišli iz vrst nekaterih članov, ki so se v društvo vključili naknadno in nimajo celotne zbirke našega lista, marsikdo ga tudi ni hranil, a se je pozneje zavedel, da vsebuje množico sprotnih informacij o dogajanju v slovenističnih in sorodnih slavističnih strokah na Slovenskem. Potrebujejo jo kot referenco in pri citiranju, pa tudi kot spomin na dogodke, v katere so bili vpleteni. Ne nazadnje Kronika ohranja zapisano »ljudsko izročilo« o pomembnih slavistih, ki so povezani z našo poklicno potjo. Razen prodaje žal ne najdemo drugih virov za kritje stroškov, ki pa ne bi smeli preseči 3500 SIT za izvod, čeprav se obeta debela, več kot 300 strani obsegajoča knjiga. Od vaših naročil je torej odvisno, ali bomo zmogli stroške za tisk, kajti obljubljamo, da ne bomo nič spreminjali. Izpuščene bodo le zadnje strani posameznih številk, ponavljajoča se obvestila in nekaj pisnih spodrsljajev. Nekoliko bo treba poenotiti zunanje oblikovanje besedila, dodati kakšno vejico in odpraviti kakšno tipkarsko napako, *jamčimo pa*, da bo *vsebina* ostala nespremenjena z vsemi spodrsljaji vred (domala vsi so sproti omenjeni v rubriki Odmevi na … številko).

Pojasnila in naročila:
dr. Zoltan JAN, Cankarjeva 84, 5000 Nova Gorica
tel. 05 302 25 56, faks 05 300 27 33, e-naslov Zoltan.Jan@guest.neticom.si

Hvala vsem, ki ste se potrudili in že poskrbeli za naročilo ponatisa Kronike!

5. 1. 2001 *Narodni muzej Slovenije* pripravlja razstavo *Theatrum vitae et mortis*, Prizorišče človeškega življenja in smrti, Podobe iz 17. stoletja na Slovenskem. Vsebina razstave bo temeljila na antitezi (svetlega) življenja in (temne) smrti, oboje pa bo povezoval prikaz potridentinske cerkvene prenove in značilnih baročnih pobožnosti. Razstava bo na ogled od junija 2001 do pomladi 2002.

5. 1. 2001 Na tiskovni konferenci Založbe ZRC in Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU so predstavili šesto številko *Jezikoslovnih zapiskov* (prim. Kroniko 13. 12. 2000, št. 23, str. 152) in monografijo ***Jerneje Gros*** *Samodejno tvorjenje govora iz besedil*.

6. 1. 2001 V letošnji prvi številki *Šolskih razgledov* članica SD, ***dr. Boža Krakar Vogel***, objavlja rezultate kvalitetne raziskave o priljubljenosti Prešerna med učenci 7. razredov osnovnih, 3. letnikov srednjih šol in študenti ljubljanske slavistike. Nekaj metodičnih namigov za pripravo Prešernovih dnevov najdemo tudi v člankih članic SD, ***Vere Bizjak*** in ***Barbare Peternel***. Če še niste slišali, da obstaja *Urad za šolstvo*, in ne veste, da celo deluje, se lahko o njem poučite v članku ***Brede Senčar*** *Dejaven na vseh ravneh izobraževanja* (str. 3). Prav zanimivo je, kako se na podlagi zanimivih in korektno zbranih podatkov o uspehih učencev in dijakov na *popravnih izpitih* ***Tomaž Kranjc*** trudi, da bi kregal učitelje, šole in vse razen mulcev.

6. 1. 2001 Šestinšestdeseti rojstni dan Slavističnega društva Slovenije. Na današnji dan je v Ljubljani potekal ustanovni zbor Slavističnega društva Slovenije, o katerem so naslednji dan poročali Jutro, Slovenec in Slovenski narod ... Razposlali so 85 vabil, med ustanovnimi člani so bili Fran Ramovš, Rajko Nahtigal, France Kidrič, Ivan Prijatelj in večina naših uveljavljenih jezikoslovcev in literarnih zgodovinarjev, srednješolski profesorji državnih klasičnih gimnazij, učiteljišč, srednjih tehniških šol in trgovskih akademij v Ljubljani, Celju, Kočevju, Kranju, Mariboru, Murski Soboti, Novem mestu, Ptuju in Šentvidu ter v obeh državnih študijskih knjižnicah (v Ljubljani in Mariboru). Edini še živeči ustanovni član je ***prof. dr. Vilko Novak***. *Prim.* Andreja Žele: Pregled delovanja Slavističnega društva Slovenije: ob njegovi 60-letnici; v: Zbornik Slavističnega društva Slovenije 6, Ljubljana, Zavod za šolstvo 1997, str. 15–20.

7. 1. 2001 Mariborska slavistika (žal še vedno deluje v okviru Pedagoške fakultete, ker jim ni uspelo ustanoviti nove fakultete) vse bolj aktivno prevzema tudi naloge s področja razvoja in organizacije slovenističnih ved. Danes smo prejeli *Program podiplomskega študija slovenskega jezika in književnosti*. Letos vpisujejo drugo generacijo magistrskega študija, ena študentka pripravlja pri njih doktorsko tezo. V okviru magistrskega in doktorskega študija slovenskega jezika in književnosti je mogoče vpisati naslednje študijske smeri/področja: jezik, književnost, didaktiko jezika, didaktiko književnosti.

8. 1. 2001 V lanski 2. številki *Slavistične revije* (48, 2000, št. 2) je ***Silvija Borovnik*** objavila študijo o Lipuševi prozi, ***Peter Grzybek*** je analiziral pogostnost besed iz elektronskega korpusa slovenskih besedil, ***Janja Žitnik*** je prikazala književno delo slovenskih izseljencev, ***Aleksander Done*** obravnava skladenjske vzorce v Žitju Aleksandra Nevskega, ***Peter Svetina*** pa nekatere kitične oblike v slovenskih protestantskih pesmih 16. stoletja. Ocene in poročila so prispevali ***Sanja Vulić***, ***Marjan Dović***, ***Mirjana Benjak***, ***Mateja Pezderic Bartol*** in ***Jana Zemljarič Miklavčič***. *Naročila in dodatna pojasnila*: Slavistično društvo Slovenije, Uredništvo Slavistične revije, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana. Člani Slavističnega društva imajo pri celoletni naročnini 30-odstotni popust, tako da zanje znaša le 3000 SIT.

9. 1. 2001 Prejeli smo *Debatni list Slava*, organ debatnega krožka slavistov na Filozofski fakulteti v Ljubljani (letnik XII, leto 1998/99, št. 1), v katerem tokrat objavljajo ***Igor Grdina, Nataša V. Maslennikova, Vlado Nartnik, Mojca Stritar, Jerica Meze, Nataša Petek, Aleš Maver, Matjaž Zaplotnik, Vladka Kolarič, Aleksander Bjelčević***, ne pa ***Miran Hladnik***. ***Aleksander Bjelčević***, ki še ni član SD, je na ogled postavil zgledne referate za praktično uporabo v svojem seminarju. Več o vsebini na spletni strani (kadar in ko bo pripravljena, zaenkrat so napravili zadnjo spremembo 21. 1. 1998).

9. 1. 2001 Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani in Zavod RS za šolstvo sta za 23 učiteljev slovenščine z južne poloble pripravila izpopolnjevalni seminar. Največ je bilo učiteljev iz Argentine. *Prim.* Delo 9. 1. 2001, št. 6, str. 3; Družina 4. 2. 2001, št. 6, str. 9.

10. 11. 2001 Dosedanja predsednica SD Koroške, ***Erika Rejec***, je uspela predati vodstvo društva kolegicama ***Mariji Kutin*** in ***Mariji Skralovnik***. Dosedanji predsednici se tudi mi iskreno zahvaljujemo

za trud, svežim močem pa želimo kar največ uspehov. Poštni naslov društva: Slavistično društvo Koroške, Šolski center Slovenj Gradec, Koroška 11, 2380 Slovenj Gradec.

10. 11. 2001 V današnjih Književnih listih (Delo št. 7, str. 18) ***Marta Barle-Kocjan*** ocenjuje pravopisni priročnik ***Jožeta Skaze*** *Epis*, ki je jeseni izšel pri Eknjigi v Dobrni. Pomisleki in pohvale.

11. 1. 2001 *Poročilo z Gorenjske*. Slavistično *društvo Kranj* je v prostorih Gimnazije Kranj izpeljalo tokrat zelo odmevno (nad 100 obiskovalcev) srečanje s kranjskima alpinistoma ***Tonetom Perčičem*** in ***Andrejem Štremfljem***, na katerem sta prikazala diapozitive o znamenitem slovenskem alpinistu Nejcu Zaplotniku in komentirala njegovo knjigo Pot. Oba sta bila Nejčeva dobra prijatelja, tako da sta na prijeten in topel način prikazala njegovo intimno podobo in ga opisala kot človeka, ki so mu gore v življenju pomenile vse. Obiskovalci smo začutili Nejca kot kultno osebnost in njegovo Pot kot kultno knjigo. Na srečanje so prišli tudi mnogi nekdanji Zaplotnikovi sošolci, saj sta nas k organizaciji te prireditve vodila dva namena: prvi je bil, da se z Zaplotnikom in njegovo knjigo Pot pobliže seznanijo tekmovalci III. stopnje za Cankarjevo priznanje; drugi je bil pa ta, da Gimnazija Kranj letos praznuje 100-letnico mature in eden izmed mnogih maturantov te šole je bil tudi Nejc Zaplotnik. Na ta način smo se želeli pokloniti njegovemu spominu.
Potem so, kot je že v navadi na takih srečanjih, člani upravnega odbora SD Kranj in mnogi obiskovalci posedeli v zbornici naše šole in prijetno kramljali. Člane našega društva sem že spomnila na članarino. Vneto pa se tudi pripravljamo na Cankarjevo tekmovanje – pomembno je, da nam ni dolgčas, kajne? Prijazen, nič kaj zimski pozdrav z Gorenjskega! – ***Ana Jesenovec***, predsednica SD Kranj.

12. 1. 2001 Sestal se je *izvršilni odbor Slavističnega društva Slovenije* in pregledal ter porazdelil najnujnejše naloge. Zgroženo je tudi ugotovil, da bi se pri financah znalo zaplesti v hudo zagato. Vseeno prevladuje optimizem in volja, da se zadolžitve častno izpeljejo.

12. 1. 2001 V Uradnem listu RS (2001, št. 2, str. 290) je objavljena sprememba pravilnika o napredovanju šolnikov v plačilne razrede, ki dopušča *napredovanje v peti plačilni razred* tudi kolegom z višjo izobrazbo, kar je dosegel sindikat šolnikov SVIZ. *Prim*. Kronika 14. 11. 2000, št. 23, str. 138.

SLOVENCI IN ZAKON O SLOVENŠČINI

* * *

Mihael Prijatelj iz Maribora se v članku *Pet minut za boljši jezik* (Delo 4. 1. 2001, št. 2, str. 7) zgraža zaradi napačnega naglaševanja tujih priimkov, nenatančne rabe besed ploha, pero – perje, nocoj – sinoči. Strokovni pomen besede ploha pojasnjuje vodja meteorološke prognoze ***Branko Gregorič*** (Delo 5. 1. 2001, št. 3, str. 7), nato pa piko na i postavi ***Mihael Prijatelj*** (Delo 10. 1. 2001, št. 7, str. 7); ta v Delovih pismih bralcev ponovno opozarja na jezikovne malomarnosti (Delo 31. 1. 2001, št. 25, str. 7).

* * *

V zamejski reviji *Škrat* (št. 9/10, 2000) sta izšla obsežna predstavitev zakonskega osnutka o slovenščini in intervju ***Zore Tavčar*** z ***Janezom Gradišnikom***, sklep o ustanovitvi Urada Vlade RS za slovenski jezik. Objavljen je tudi poglobljen članek Jelke Cvelbar *Zloraba vzporednega poučevanja v dveh jezikih*, ki obravnava vdore italijanskega jezika v naravoslovne predmete, ki se poučujejo na italijanskih šolah s slovenskim učnim jezikom. *Dodatna pojasnila*: Sklad Mitja Čuk, Narodna 126, IT-34016 Opčine – Opicina, Italija, e-naslov skladmc@geocities.com.

* * *

13. 1. 2001 Znanstveni inštitut Filozofske fakultete v Ljubljani je v zbirki Razprave izdal monografijo ***dr. Ade Vidovič Muha*** *Slovensko leksikalno pomenoslovje: Govorica slovarja*, v kateri je strnila svoja spoznanja ob dolgoletnem delu pri Slovarju slovenskega knjižnega jezika in v predavalnicah na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Kot ugotavlja v uvodu, je slovensko jezikoslovje ob izjemno bogati slovarski tradiciji na področju leksikologije razmeroma skromno in fragmentarno, čeprav gre za vedo o besedi in misli – o temeljnem segmentu jezika in človeka. *Prim.* Delo 26. 1. 2001, št. 21, str. 5.

13. 1. 2001 ***Manca Košir*** in ***Aleš Debeljak*** pišeta program za nov predmet *Literarno novinarstvo*, ki naj bi ga vpisovali študentje novinarstva na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani, kjer se je izkazalo, »da naši (na univerzah v tujini namreč ni tako) študenti – kot mnogi njihovi profesorji – malo (ali nič!) berejo leposlovje«. *Prim.* Delo 13. 1. 2001, št. 10, str. 18 (Sobotna priloga).

13. 1. 2001 Predsednik *Društva Slovenija–Rusija* je postal ***Saša Geržina***, nekdanji veleposlanik RS v Rusiji. S predstavniki društva se je 29. t. m. med svojim obiskom v Ljubljani pogovarjal predsednik dume. *Prim.* Delo 13. 1. 2001, št. 10, str. 3; 30. 1. 2001, št. 24, str. 1.

13. 1. 2001 V manj kot mesecu dni je bila razprodana knjiga ***mag. Toneta Perčiča*** Prostozidarstvo – zgodovina, obredi in zarote, ki so jo ponatisnili te dni.

13. 1. 2001 Tržaška založba *Mladika* je pripravila prijazno knjižico ***Eveline Umek***, rojene Svetoivančanke, *Sprehodi z baronom in drugimi imenitnimi Slovenci* po Trstu, v kateri je opisano in bogato ilustrirano (***Živa Pahor***), kako Žiga Zois popelje po tržaških pomnikih slovenske prisotnosti v mestu, svoj čas petem največjem mestu v avstrijskem cesarstvu, dva nadobudneža: Igorja z Opčin in Alenko (njegovo drugo sestrično iz Maribora, kamor so se iz Italije izseljevali primorski Slovenci). *Prim.* Primorski dnevnik 13. 1. 2001, št. 14, str. 7; Novi glas 19. 1. 2001, št. 2, str. 9; Ognjišče 2001, št. 2, str. 81; Delo 31. 1. 2001, št. 25, str. 30 (Književni listi) Novi glas 1. 2. 2001, št. 4, str. 3. *Dodatna pojasnila in naročila*: Mladika, V. Donizetti 3, IT-34133 Trst – Trieste.

14. 1. 2001 V jubilejnem, 50. nadaljevanju svoje rubrike *Za boljši jezik* (Družina št. 3, str. 11) častni član SD, ***Janez Gradišnik***, ugotavlja, da njegovo pisanje ni imelo posebno velikega učinka pri spreminjanju razvad.

15. 1. 2001 Tudi Neodvisni sindikat delavcev ljubljanske Univerze (predseduje mu član SD, ***dr. Tomaž Sajovic***) se je pridružil protestom šolskih sindikatov (SVIZ in VIR) zaradi neprimernega odnosa predsednika vlade RS, dr. Janeza Drnovška, do sindikalnih zahtev, da se učiteljske plače uskladijo z drugimi plačami državnih uslužbencev. Ministrica za šolstvo je sicer izjavila, da »morajo biti dobri učitelji dobro plačani, ni pa nujno, da so dobro plačani učitelji tudi dobri«, vendar ostaja še neizpodbito dejstvo, da imajo profesorji na srednjih in osnovnih šolah od 208.488 do 331.696 SIT bruto plače, zdravniki splošne medicine od 341.601 do 550.331 SIT, sodniki okrajnih sodišč od 370.077 do 558.816 SIT in višji upravni delavci od 265.744 do 513.368 SIT bruto plače. Razmerja med SVIZ-om in NSDLU je ***dr. Tomaž Sajovic*** predstavil tudi v intervjuju, ki je izšel v Delu 29. 1. 2001. *Prim.* Delo 11. 1. 2001, št. 8, str. 1, 2; 15. 1. 2001, št. 11, str. 2; 29. 1. 2001, št. 23, str. 3, itd.

16. 1. 2001 Floskule, kako strašno *preobremenjeni so naši učenci*, ki obiskujejo preveč storilnostno naravnane slovenske šole, zgovorno spodbija članek ***Tine Horvat*** *Televizija je*

najcenejša varuška (*prim*. Delovo prilogo Dom 16. 1. 2001, št. 2, str. 17–19). V povprečju se uči manj kot uro na dan 62,4 odstotka učencev poklicnih šol, 37 odstotkov učencev tehniških šol in 40,5 odstotka dijakov gimnazij. Ob tem velja upoštevati podatke o klicih otrok in mladostnikov na krizni telefon TOM (telefon za otroke in mladostnike), ki je izšel v reviji Otrok in družina (št. 1, str. 8): v letu 1999 so svetovalci odgovorili na skoraj 14.000 klicev, med temi je bilo 163 kličočih, ki so nameravali ali poskušali narediti samomor, 232 klicev je bilo zaradi spolnih zlorab, 118 zaradi fizičnih zlorab, 70 zaradi nevarnosti zlorab, 61 zaradi psihičnih zlorab, 70 zaradi nevarnosti zlorab, 35 zaradi suma zlorabe, 721 zaradi zasvojenosti in odvisnosti.

POVABILO PRIMORSKIH SLAVISTIČNIH DRUŠTEV

NA 12. PRIMORSKE SLOVENISTIČNE DNEVE

Marija Mercina, predsednica meddruštvenega odbora primorskih slavističnih društev, vabi kolegice in kolege, da se udeležijo *12. primorskih slovenističnih dnevov* (PSD). Po lanskoletnih dvojnih srečanjih v Novi Gorici in Kopru bo prireditelj letošnjih dnevov SD Trst–Gorica–Videm. Temi PSD 2001: *Humor v delih primorskih avtorjev* in *Primorska mladinska književnost*. S stalno razpravo *Jezik ob meji* spremljamo življenje jezika ob meji, posebno v šolski praksi, in si tako prizadevamo za njegovo izboljševanje.

Kolege vabimo, da se udeležijo razprave s krajšimi referati, pa tudi s poročili o delu jezikovnih krožkov in o raziskovalnih nalogah ter o svojih izkušnjah z delom učencev in dijakov. Skratka: kolege sloveniste vabimo v mesecu aprilu (6. in 7. aprila ali 19., 20. in 21. aprila) na Primorsko (v Trst in Gorico), da se nam pridružijo na literarnem večeru, naslednji dan dopoldne na predavanjih in popoldne na okrogli mizi, v soboto pa na ekskurziji. Svoj strokovni prispevek (referati do 20 minut, iztočnice za okroglo mizo 10 minut) prijavite do 16. 2. 2001, izročke pa pošljite do 26. 3. 2001 na naslove: ***Marija Mercina***, Gregorčičeva 13b, 5000 Nova Gorica, ***dr. Majda Kaučič Baša***, Via Pisoni 11, IT-34126 Trst, Italija, ***Vera Tuta Ban***, Sesljan 14, IT-34019 Sesljan, Italija; ***Andreja Duhovnik***, Zavod za šolstvo OE Koper, 6000 Koper.

Pripravljamo izid zbornika, ki bo vseboval prispevke z desetih *primorskih slovenističnih dnevov*. Z njim se poslavljamo od pobudnika in desetletnega vodje PSD, ***Silva Faturja***. Urednik bo dr. Zoltan Jan. Prizadevamo si tudi za izid referatov s srečanja v počastitev 90. obletnice rojstva Ljubke Šorli. Srečanje je bilo marca 2000 na gradu Kromberk v Novi Gorici. – ***Marija Mercina***, predsednica meddruštvenega odbora primorskih slavističnih društev.

Srečanje nam bo gotovo še dolgo ostalo v spominu!

16. 1. 2001 V številnih člankih ob smrti ***Sergeja Kraigherja*** se sicer omenja, da je bil član predsedstva Jugoslavije, pozablja pa se, da je bil po Samu, ki ga poznamo le v sfumato tehniki, prvi Slovenec, ki je vodil kako državo.

17. 1. 2001 Slovenski gledališki muzej je izdal zbirko 247 »gledaliških poročil« ***Andreja Inkreta*** *Za Hekubo*, ki so nastala v letih 1979–1999. Predstavitev avtorja, člana SD, je prispeval ***Vasja Predan***, ki ga je kot urednik pokojnih Naših razgledov potunkal v kritično poročanje o gledaliških predstavah. *Prim.* Delo 17. 1. 2001, št. 13, str. 5.

17. 1. 2001 Na Oddelku za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete v Mariboru je predaval ***dr. Ludvik Karničar*** z univerze v Gradcu. Kolege sloveniste in študente je navdušil z odlično pripravljenim predavanjem o obirskem narečju, ki ga je dopolnil s predstavitvijo jezikovno-kulturnih razmer na avstrijskem Koroškem (ali bo število slovensko govorečih na drugi strani Karavank po zadnjem štetju res padlo pod 10.000?) in posnetki govorcev iz Obirja. Odličen dialektolog in še boljši predavatelj – škoda, da ga ne moremo pogosteje videvati v naših predavalnicah.

17. 1. 2001 *Društvo slovensko-poljskega prijateljstva* in *Slovenska matica* sta predstavila slovenski prevod Mickiewiczevega Konrada. Nalogo sta v Frančiškovi dvorani na Brezjah uspešno opravila člana SD, ***dr. Niko Jež*** in ***dr. Jože Mahnič***. *Prim.* Družina 21. 1. 2001, št. 4, str. 10.

18. 1. 2001 *Center za promocijo znanja* je v Ljubljani pripravil enodnevni seminar *Avtorsko delo v izobraževanju*, na katerem bo pet predavateljev pokazalo, kako naj se varujejo avtorske pravice, čeprav predavanja menda niso avtorsko delo. Kotizacija za pet predavanj in gradivo znaša od 42.800 do 50.850 SIT za udeleženca.

19. 1. 2001 V Delovih pismih bralcev se nadaljuje žolčna *Še pomnite, domobranci*, v katero se je vpletel tudi član SD, ***dr. Janez Dular***, po katerem sedaj prizadevno mahajo partizani.

20. 1. 2001 V današnjem Delu (št. 16, str. 5) ***Milan Vogel*** med drugim poroča: *Klub SOCIUS* je v svoje četrtkovo strokovno srečanje (18. t. m.) vključil tudi okroglo mizo o jezikovni kulturi kot elementu odličnosti v gospodarstvu oziroma kot delu poslovne kulture in poslovne etike, ki jo je vodila ***Bogdana Herman***, nekdanja tajnica SD. Največ pa je bilo govora o rabi slovenščine v poslovnem svetu in potrebi o njeni zakonski zaščiti. Voditeljica je zbrala zanimive sogovornike iz gospodarstva (***Anton Kranjc***), prava (***Krešimir Puharič***), jezikoslovja (***Janez Dular***), časnikarstva (***Jože Petrovčič***) in oglaševalske agencije (***Miro Kline***). Vsi so bili enotni, da slovenščine ni treba zaščititi kot jezik, marveč je treba zakonsko zaščititi njeno rabo in s tem interese nosilcev tega jezika. Zakonodaja nas ne bo zavarovala pred lovkami globalizacije, ki pa jih je mogoče omrtvičiti z dvigovanjem jezikovne kulture – tudi z navajanjem uslužbencev na uporabo jezikovnih pripomočkov. Prevzemanje tujega jezika, tujih navad in načina razmišljanja, ki jezik najbolj ogroža, znižuje pogajalske pozicije, povzroča gospodarsko podrejenost in ogroža interese zaposlenih. Vsak strokovnjak in vsaka stroka sama je odgovorna za to, kakšen jezik se uporablja, kajti jezikoslovec ne ve, kakšen miselni konstrukt je v ozadju neke tuje besede, za katero bi bilo treba poiskati slovensko ustreznico. Beseda je tekla tudi o rabi slovenščine v podjetjih z večinskim tujim kapitalom, (ne)škodljivosti bilingvizma v podjetjih, pa tudi siceršnjem komuniciranju, poslovni etiki in bontonu.

SLOVENCI IN ZAKON O SLOVENŠČINI

Dr. Janez Dular je v javnosti znan kot v. d. direktorja urada Vlade Republike Slovenije za slovenski jezik, vendar je na okrogli mizi *Kluba SOCIUS* nastopal kot »jezikoslovec ali urednik Mohorjeve založbe«, ker urad pač (še) ne deluje. Prosili smo ga za izjavo o tem: »Po predlogu zakona o rabi slovenščine kot uradnega jezika (jeseni ga je v postopek vložil državni svet) se predvideva ustanovitev *državnega* urada za jezik (njegove naloge oz. pristojnosti so določene v členih 22 in 25). Zaradi znanih ovir, ki so povzročile večletno zamudo pri dosedanjem pripravljanju tega predloga, je na ministrstvu za kulturo lani dozorela misel, da bi ustanovili vsaj *vladni* urad za jezik, kar je mogoče že v okviru sedanjih zakonskih možnosti. To misel sem načelno pozdravil, vendar sem hkrati opozoril, da je predlagana rešitev lahko samo zasilna in začasna, kajti tak urad bi imel dve pomembni pomanjkljivosti: bil bi brez upravnih pristojnosti (lahko samo svetuje, priporoča, povezuje ipd.) in brez zagotovila o svoji trajnosti (kakor ga vlada lahko ustanovi, tako ga lahko kadar koli tudi razpusti – dokler ni sprejet jezikovni zakon, po katerem bi bil urad obvezna sestavina državne uprave). Zdaj je videti, da je bilo moje opozorilo upravičeno: potem ko je (prejšnja) vlada 12. oktobra sprejela sklep o ustanovitvi urada Vlade Republike Slovenije za slovenski jezik (Ur. l. št. 97, 20. 10. 2000, str. 10585) in 23. novembra na predlog ministra za kulturo izdala odločbo o imenovanju v. d. direktorja urada, se je zadeva ob zamenjavi vlade zataknila in se do danes ni premaknila. 13. decembra sem na neuresničenost vladnega sklepa pisno spomnil generalnega sekretarja vlade in dobil zagotovilo, da se bo vprašanje rešilo po novem letu (hkrati pa namig, da obstajajo neki ‚pomisleki' – ne vem, ali glede urada samega ali glede mene kot osebe, ki ima v rokah odločbo o imenovanju za v. d. direktorja urada). No, zdaj smo že v drugi polovici januarja; znanci, ki so v občilih brali poročila o omenjenih sklepih, mi čestitajo in me ogovarjajo z ‚v. d. direktorja', v Delovih pismih bralcev sem celo zvedel, da so nekateri ljudje uradu že poslali uradne dopise o žgočih vprašanjih jezikovne politike v Sloveniji – urad pa sploh še ne obstaja.

Ker se prav zdaj pripravlja državni proračun, bi bilo treba v njem predvideti tudi stroške za delovanja jezikovnega urada, vendar ne vem, ali kdo misli na to.«

* * *

Iz članka ***Milana Vogla*** *Jezik in gospodarska odličnost*, Delo 20. 1. 2001, št. 16, str. 5.

20. 1. 2001 V zbirki *Korenine* pri *Novi reviji* je izšla knjiga treh avtorjev *Odvetnica in pisateljica Ljuba Prenner*. Delo in življenje te samosvoje osebnosti v slovenskem družbenem in kulturnem življenju so osvetlili z zgodovinskega, literarnega in biografsko-okoljskega stališča. *Polona Kekec* je obravnavala literarno delo Prenner-jeve, kar je bila tudi njena diplomska tema na slavistiki. Pogovor za Delo je za objavo morala pripraviti sama, saj je lektorica in redaktorica v Delovem kulturnem uredništvu. *Prim*. Delo 18. 1. 2001, št. 14, str. 8.

20. 1. 2001 V Republiki Sloveniji je na začetku šolskega leta 1999/2000 delovalo 816 osnovnih šol (185.554 učencev in 15.140 strokovnih delavcev), 140 srednjih šol (106.558 učencev in 8646 strokovnih delavcev). V enem letu je izginilo 10 osnovnih in 14 srednjih šol, 8360 osnovnošolcev in 4479 srednješolcev, pa tudi 232 strokovnih delavcev na OŠ, medtem ko jih je na srednjih šolah 503 več. Vir: Vzgoja in izobraževanje v Republiki Sloveniji, Ljubljana, Ministrstvo za šolstvo in šport 2001.

20. 1. 2001 Član SD, ***mag. Marjan Štrancar***, je pri založbi DZS izdal didaktično-metodični priročnik in dramaturški kažipot *Od drame h gledališču v učilnici*. V zbirki Klasje je izšel *Kosmačev Pomladni dan*, ki ga je komentiral častni član SD, ***Silvo Fatur***. Pripravljen je tudi dopolnjen ponatis priročnika *Literarna teorija* ***dr. Janka Kosa***, častnega člana SD.

20. 1. 2001 Založba Rokus, ki je soizdajatelj naše *Slavistične knjižice*, je objavila razpis natečaja za naziv *inovativni učitelj leta*. Prijave pričakujejo do 13. oktobra t. l. *Prim.* Šolski razgledi 20. 1. 2001, št. 2, str. 10.

21. 1. 2001 Marca bo ponovitev simpozija *Kako povečati priljubljenost branja med osnovnošolci*, ki ga je pripravila založba Rokus letošnjo jesen in je bilo zanj toliko zanimanja, da niso mogli sprejeti vseh prijavljenih. *Dodatna pojasnila*: Založba Rokus, Grad Fužine, Studenec 2A, 1260 Ljubljana Polje, brezplačni tel. 080 19 90; e-naslov rokus@rokus.com. *Prim.* Revija o knjigi, december 2000, št. 7, str. 31

20. 1. 2001 Kolegice in kolege z mazohističnimi nagnjenji obveščamo, da Državni izpitni center tudi letos lovi nove zunanje ocenjevalce pri maturi. *Prim.* Šolski razgledi 20. 1. 2001, št. 2, str. 15.

21. 1. 2001 *Založba ZRC* je izdala zbornik predavanj *Historični seminar 3*, ki obsega 20 izbranih predavanj tujih in domačih znanstvenikov z različnih področij zgodovine, med katerimi so tudi jezikoslovne in literarne vede. Eden izmed urednikov in avtorjev je tudi član SD, ***dr. Peter Weiss***.

BOLJ ZA ŠALO KOT ZARES

Ko boste v strokovni literaturi brali, da se je kaj zgodilo v prejšnjem stoletju, se spomnite, da gre za pred prejšnje stoletje, in ko boste mislili na 19. stoletje, naj se vam ne zapišite *v prejšnjem stoletju*, ker je to sedaj 20. stoletje. Vsak podoben prispevek bo nagrajen s strokovno publikacijo, če bo vsaj malo duhovit.Po želji jamčimo za strogo anonimnost.

21. 1. 2001 V Večeru (26. t. m.) poroča ***Uroš Smasek***, da bo v *Slovenskem gledališkem muzeju* na Mestnem trgu 17 v Ljubljani vsaj še do konca januarja odprta zelo zanimiva razstava *Mejniki slovenske gledališke zgodovine*. Gre za eno bolje obiskanih razstav, saj so zabeležili precej skupinsko organiziranih obiskov. Avtor razstave, ***mag. Štefan Vevar***, je pripravil izčrpen pregled od gledaliških zametkov v dobi reformacije, protireformacije in baroka do dramskih, opernih, baletnih in lutkovnih vrhuncev zadnjih desetletij. Napisal je tudi strnjeno, a zgodovinsko prav izčrpno besedilo, objavljeno v pregledno oblikovanem katalogu oziroma vodniku po razstavi, ki ga uvede zapis *Rojstvo gledališča iz duha naroda* direktorja Slovenskega gledališkega muzeja ***Iva Svetine***.

SLOVENCI IN ZAKON O SLOVENŠČINI

Izbor *pisem bralcev*, ki protestirajo zaradi različnih jezikovnih malomarnosti in napak:

Protest 291 ljubiteljev slovenščine zaradi javnega napisa v italijanščini na novogoriški trgovini (med tem se jih je nabralo 334) je po prejšnjem poročanju prerasel v polemiko, ker se lastnik izgovarja, da ime njegove trgovine pomeni ime tržne znamke. Res je poskrbel, da ima en par čevljev, ki se imenujejo »scarpa«, pozabil pa je poslati kakšen primerek takšnega šolna tudi svojim trgovinam v Ljubljani in Idriji. Protestniki so svoje ogorčeno obvestilo poslali tudi *vladnemu Uradu za slovenski jezik* in *Delovni skupini za jezikovno načrtovanje*, ki jo je v prejšnjem sklicu vodila *prof. dr. Breda Pogorelec*. Kot vedno se je našel razsvetljenec, ki je tudi tokrat opozoril, da lahko človek počne s svojim denarjem, kar hoče, če meni, da mu bo tako prinesel večji dobiček. Seveda ni pozabil pribiti, naj šola bolje jezikovno osvešča … Bralec iz Ljubljane je ob tem ponovno opozoril, kako potreben bi bil zakon o slovenščini. (Delo, 11. 12. 2000, št. 287, str. 5; 13. 12. 2000, št. 289, str. 7; 21. 12. 2000, št. 296, str. 7; 22. 12. 2000, št. 297, str. 7; Primorske novice 15. 12. 2000, št. 100, str. 31; (Delo 10. 1. 2001, št. 7, str. 7); Primorske novice 3. 2. 2001, št. 10, str. 33. Napis nad novo trgovino v središču Nove Gorice so nato spremenili in sedaj imamo lepo novo tablo z imenom »firme« **PAMI**, v Kopru, kjer se ni nihče oglasil, je ostala **La scarpa**.

27. 1. 2001 Ob 80-letnici Filozofske fakultete v Ljubljani so izdali izčrpen zbornik, v katerem so predstav-ljeni učitelji in tudi razvoj vseh oddelkov. Slavistiko je obdelala častna članica SD, ***dr. Breda Pogorelec***. *Prim.* Delo 27. 1. 2001, št. 22, str. 5.

21. 1. 2001 Pri Študentski založbi je v knjižni zbirki Scripta izšlo delo ***dr. Mirana Štuhca*** *Naratologija: med teorijo in prakso*. Naratološka metoda in njen raziskovalni vidik sta od konca šestdesetih let, ko ju je z delom Gramatika Dekamerona v literarno vedo uvedel Tzvetan Todorov, povsem polnopravno vključena v polivalentnost današnje literarne vede, slovenski literarni znanstveniki pa so jo v zadnjih tridesetih letih prezrli. Avtor je na novinarski konferenci poudaril, da so se v sedemdesetih letih članki o naratologiji sporadično sicer pojavljali v študentskih revijah, kot sta Tribuna in Problemi, a je pri tem tudi ostalo. Knjiga je namenjena predvsem študentom literarne teorije in literarne zgodovine, poroča 26. t. m. Večer.

22. 1. 2001 V Državnem svetu RS je predstavnik interesov vzgoje in izobraževanja, ***dr. Zoltan Jan***, pripravil vsakoletno srečanje s predstavniki tega področja, s katerimi se je pogovarjal o nadaljnjem sodelovanju.

22. 1. 2001 *Sedme zimske šole slovenskega jezika*, ki jo je pripravil Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani (Aškerčeva 2, Ljubljana), se udeležuje 30 slušateljev, med katerimi je po velikosti in znanju opazna skupina iz Argentine. Program, udeležence in pomen šole je javnosti predstavila ***Jana Zemljarič Miklavčič***. *Prim.* Delo 23. 1. 2001, št. 18, str. 4; 25. 1. 2001, št. 20, str. 3.

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE IZ POŠOPISA ZIMSKE ŠOLE SLOVENSKEGA JEZIKA

Prišel sem dan pozneje, ker sem mislil, da bom začel tečaj februarja. To je povedala moja učiteljica iz Nizozemske, ampak … Ponoči sem gledal na internetu, da se začne prej … in zdaj sem moral teči, da bi vse bilo v redu. Škoda, da sem zamudil en dan, čeprav … če mislim, da je težko … en dan manj trpim – ni slabo. – – V nedeljo sem šel na sprehod z vodičem. Rekli so, da bo trajalo eno uro in pol. Ampak vodič ni mogel nehati

govoriti. In je povedal, in povedal, in klepetal in sprehod je trajal več kot tri ure in pol! Bilo nas je sedem na sprehodu, po sprehodu smo šli v gostilno počivat in pit nekaj vročega.
In … včasih je naša učiteljica hitra kot ta vodič. Ampak tečaj se mora nehati točno – in to je sreča. Najboljše od začeti je nehati. Čeprav …

Edy Bevk.

* * *

23. 1. 2001 Med obiskom delegacije Državnega sveta RS na Univerzi v Mariboru so na pobudo prorektorice in častne članice SD, ***dr. Zinke Zorko***, na seji senata spregovorili tudi o položaju slovenščine pri podiplomskem študiju. *Prim.* Delo 24. 1. 2001, št. 19, str. 3.

23. 1. 2001 Recenzijo monografije ***mag. Alenke Gložančev*** *Imena podjetij kot jezikoslovnokulturno vpra-šanje* je ***Klemen Pisk*** igrivo naslovil Yezikownokulturno wprashanye, da je opozoril, kako se v vsakdanjem živ-ljenju pačijo imena podjetij. (Ko je v Kranju iskal znano restavracijo Zlata riba, je ugotovil, da je z novimi lastniki postala Gold Fish.) *Prim.* Delo 24. 1. 2001, št. 19, str. 28 (Književni listi). *Naročila*: Založba Rokus, Grad Fužine, Studenec 2A, 1260 Ljubljana Polje, brezplačni tel. 080 19 90; e-naslov rokus@rokus.com.

23. 1. 2001 ***Simona Klemenčič*** ocenjuje monografijo ***Marca L. Greenberga*** o historični fonologiji slovenskega jezika, v kateri so obdelana tudi področja, ki jih Fran Ramovš ni obravnaval. *Prim.* Delo 24. 1. 2001, št. 19, str. 28 (Književni listi).

23. 1. 2001 V *Večeru* ***Dario Svetej*** napoveduje četrtkovo (25. t. m.) predstavitev novih publikacij *Slovenskega šolskega muzeja* v Ljubljani. V 2. številki *Šolske kronike*, Zborniku za zgodovino šolstva in vzgoje, ki se ukvarja s tradicijo šolstva in vzgoje, je objavljeno posebno poglavje *Prešeren in šolstvo*, s katerim je zaznamovana 200. obletnica Prešernovega rojstva. Izdali so tudi delo Slavice Pavlič *Sto znamenitih osebnosti v šolstvu na Slovenskem*, zloženko *Šolstvo na Slovenskem skozi stoletja* (do leta 1945) ter razstavni katalog in zloženko k razstavi *glasila ljubljanskih osnovnih šol.*

24. 1. 2001 Krdelce *študentov slovenščine na tržaški Filozofski fakulteti* je obiskalo Ljubljano, kjer so si ogle-dali razstavo o Prešernu v Narodnem muzeju, obiskali Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša pri ZRC SAZU, NUK, Slovenski gledališki muzej in Oddelek za slovanske jezike in književnosti na Filozofski fakulteti v Ljubljani, kjer sicer ni bilo študentov, a so bile profesorice tako prijazne in izčrpne, da so sklenili obiskati tudi kakšno njihovo predavanje. Ker bi bilo nevzgojno, če bi popotovanje zaključili v kakšni gostilni, so si za konec ogledali še gledališko predstavo v Mestnem gledališču ljubljanskem.

25. 1. 2001 V Večeru ***Jasna Snežič*** poroča o slovenskem začetku *evropskega leta jezikov*, ki ga je razglasil Svet Evrope. Na včerajšnji uvodni konferenci v Portorožu je ***Zdravka Godunc***, nacionalna koordinatorica leta jezikov, poudarila, da naj bo to leto leto promocije slovenskega jezika. Predsednik države ***Milan Kučan*** je na večernem sprejemu dejal: »Ni velikih in malih jezikov, so samo živi in mrtvi, so taki, ki še znajo izraziti nov čas in ideje v njem, so taki, ki se temu približujejo, in so tudi taki, ki tega ne bodo nikoli zmogli, ker so se zaprli vase,« in izkoristil priložnost za povabilo drugim, da vstopajo v naš jezik, kot mi vstopamo v druge. V evropskem letu jezikov vidi ***dr. Lucija Čok***, *ministrica za šolstvo, znanost in šport*, izziv in priložnost za predstavitev slovenske jezikovne politike, domače didaktike tujega in drugega jezika, predvsem pa za predstavitev slovenskega jezika in kulture kot sestavine evropske kulture in civilizacije. Spomnila je še na prizadevanja za kakovostnejši pouk jezikov v šolski prenovi, na zgodnje učenje jezikov, učenje in poučevanje jezikov za odrasle, na mednarodne jezikovne in interkulturne programe. Kot državna sekretarka MZZ in do nedavna veleposlanica v Svetu

Evrope se je ***Magdalena Tovornik*** najprej zahvalila vsem, ki so ji pred desetimi leti v Mariboru pomagali pri zgodnejšem učenju tujega jezika v osnovni šoli, in spomnila na pogost očitek, češ da s tem, ko se začenjajo učiti tuj jezik četrtošolci, zanemarjamo slovenščino. ***Michel Lefranc***, direktor Centra za moderne jezike v Gradcu in predstavnik Sveta Evrope, je zelo visoko umestil dejstvo, da angloamerikanščina preplavlja svet. Zatiranje materinščine je označil za jezikovni samomor in poudaril, kako pomembno je, da ustvarimo vseevropsko sinergijo, nekakšno Asterixovo deželo, v kateri se bomo skupaj borili proti vdoru angloamerikanščine. Omenil je še vse več t. i. evropskih razredov, ko poteka pouk drugih predmetov, denimo zgodovine ali geografije, v tujem jeziku in sklenil z mislijo, da se je danes EU res odločila, naj bi se otroci učili vsaj treh jezikov, od katerih naj bi bil eden jezik sosedov, toda prav nič ne bo presenečen, če se bodo mlade generacije čez deset let množično učile kitajščino ali hindujščino. ***Dr. Meta Grosman*** je v svojem prispevku, naslovljenem *Tuji jeziki – mesto in vloga*, poudarila, da smo v naših učnih načrtih pri tujem jeziku in tudi pri slovenščini presegli problem, ko materinščina ne bi bila prioriteta in jezik primarnega odnosa do realnosti. »Noben učitelj tujega jezika je ne poskuša ogroziti in njen pomen se nikoli in z nobenim tujim jezikom ne zmanjša.« Po njenem prepričanju je mnenje, da potrebujemo Slovenci le znanje dveh tujih jezikov, preseženo, saj imamo, denimo, pri eksterni maturi kar pet tujih jezikov. Pred okroglo mizo z naslovom *Znanje jezikov bogati življenje* je ***dr. Erika Kržišnik*** udeležencem spregovorila o vlogi slovenščine na skupnem jezikovnem trgu, ***dr. Albina Nećak Lük*** pa o razmerjih med jezikovnimi skupnostmi in stališči do jezika. Pred sprejemom so se dijaki English Student Theatra z mariborske II. gimnazije predstavili z Briljantino. Sicer se bodo dogodki vrstili vse leto – od 5. do 11. maja bo evropski teden jezikov za odrasle, 26. septembra bo evropski dan jezikov, obetajo se nam tudi jezikovni festivali in razstave, natečaji ... Prim. tudi Šolski razgledi 20. 1. 2001, št. 2, str. 2; Primorski dnevnik 30. 1. 2001, št. 25, str. 24, itd.

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE IZ POŠOPISA ZIMSKE ŠOLE SLOVENSKEGA JEZIKA

* * *

- Prvi dan najprej ni bilo nič; nobene slovenščine, nobene slovnice … Samo Zimska šola.
- Drugi dan so nam dali sklanjatev samostalnikov, "matrali" smo se in naša lektorica je videla, da je tako prav.
- Tretji dan so nam dali glagole, "matrali" smo se in naša lektorica je videla, da je tako prav.
- Četrti dan so nam dali medičarstvo, uživali smo in naša lektorica je videla, da je tako prav.
- Peti dan so nam dali izlet, dež je padal in naša lektorica je videla, da je tako prav.
- Šesti dan so nam dali teme, bili smo zainteresirani in naša lektorica je videla, da je tako prav.
- Sedmi dan je bil dan za počitek, naučili smo se slovenščine in smo videli, da je tako prav.

Eva Lah

28. 1. 2001 V februarski številki *Ognjišča* (št. 2, str. 20–21) je izšlo opozorilo o potrebnosti zakona o slovenščini, ki bi pospeševal in usklajeval uveljavljanje slovenščine na vseh področjih javnega življenja, da ne bo tako, kot je mogoče brati v knjigi *Tujci v domovini*, ki opisuje počutje koroških Slovencev, ko je raba njihove materinščine potisnjena v družinsko okolje, medtem ko je v javnosti (na ulici, v službi idr.) vse nemško.

28. 1. 2001 Častni član SD, ***akad. dr. Janko Kos***, je ob zaključku Prešernovega leta objavil članek *Prešeren po Prešernu*, ki ga po pregledu bolj neuspelih kot posrečenih poskusov demitizacije pesnika zaključi: »Preživeli smo Prešernovo leto, nas bo preživel Prešeren.« *Prim.* Delo 28. 1. 2001, št. 23, str. 3; Delo 3. 2. 2001, št. 28, str. 6. V predpraznični*h Šolskih razgledih* (3. 2. 2001, št. 32, str. 1) je izšel Kosov uvodnik *Težave s Prešernom*, v katerem med drugim beremo: »Vsak avtor je za književni pouk poseben problem; morda največji je Prešeren. So

avtorji, katerih dela učencu ne morejo biti kaj prida zanimiva, so pa zato njihova življenjska pot, osebnost, nacionalni pomen tako izjemni, da zmore biti šolski pogovor o njih še zmeraj več kot pusta učna obveznost. Tak je npr. Trubar. Drugače je s pisatelji, katerih biografija je malo znana, premalo, da bi z njo napolnili vsaj del šolske ure; pač pa so njihova dela tako posrečena, da postanejo ob pravih prijemih privlačna tudi za današnje šolarje. Tak pisatelj je Janez Svetokriški. In nazadnje so tu še pesniki, katerih osebnost in življenje sta za šolo prav tako pomembna kot njihova poezija. Oboje je za šolski pouk enako nepogrešljivo, življenjsko in literarno privlačno, pogosto v najboljšem pomenu besede aktualno. Tak pesnik je Prešeren – vendar ne brez težav …«

31. 1. 2001 Študij slovenščine v Beogradu je živahno orisala tamkajšnja predavateljica ***mag. Maja Đukano-vić***, članica SD. *Prim.* Delo 31. 1. 2001, št. 25, str. 30 (Književni listi).

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE IZ POŠOPISA ZIMSKE ŠOLE SLOVENSKEGA JEZIKA

* * *

Ljubljana je lepo mesto, ampak če nimaš dežnika, si izgubljen. Prišel sem že v soboto zvečer in je deževalo. Za nedeljo sem načrtoval, da grem peš v staro Ljubljano, dežuje! Pet dni naprej, še vedno dežuje. Moj dežnik se ne suši.
In kaj dela moj kolega iz skupine naslednjega deževnega dne? On govori v svojem referatu pol ure o pomembnosti vode! Danes je moj 10. dan v Ljubljani. Zdi se mi, da sem videl sonce za pet minut, ampak to so morale biti sanje!

Joerg Chrailsheim

* * *

Še dobro da ne ve, kateri so najbolj sušni meseci v Ljubljani!

* * *

1. 2. 2001 Na tretjem programu Radia Slovenija – programu ARS je kolegica ***Alenka Kraigher-Gregorc*** v obsežnem pogovoru z avtorico ***Alenko Gložančev*** predstavila njeno delo *Imena podjetij kot jezikovnokulturno vprašanj*e, ki je izšlo pri Založbi Rokus kot 3. zvezek *Slavistične knjižnice*.

1. 2. 2001 Na srednje šole je prišel živahen časopis *Maturant&ka*, ki ga izdaja založba Gyrus (Streliška 1A, 1000 Ljubljana, tel. 01 234 78 00, faks 01 234 78 06). V poročilu o anketi med profesorji preberemo, da bi 77 odstotkov učiteljev slovenščine izbralo isti poklic, če bi se ponovno odločali, nam neznana ***Janja Perko*** pa predstavlja slovenščino na maturi.

2. 2. 2001 V *Osnovni šoli Dušana Muniha* na Mostu na Soči so ob kulturnem prazniku pripravili predstavitev samostojne publikacije o pomembnih osebnostih šolskega okoliša, ki je nastala kot raziskovalna naloga tako, da si je vsak učenec izbral enega znanega rojaka in ga predstavil, članice SD pa so seveda poskrbele za dokončno podobo knjige. Rekonstruirali so tudi ljudsko igračo *ščurkov hlevček*, ki jo opisuje Pregelj. Prijazno vzdušje, ki smo ga prvič pobliže spoznali ob otvoritvi *Kosmačeve učne poti* (prim. Kroniko 30. 5. 2000, št. 19, str. 63), je tokrat trajalo skoraj do jutranjih ur.

2. 2. 2001 V *Italijanskem inštitutu za kulturo v Sloveniji* je častni član SD, ***akad. Ciril Zlobec***, v italijanščini predaval o slovensko-italijanskih kulturnih odnosih v preteklosti in sedanjosti. *Prim.* Delo 3. 2. 2001, št. 28, str. 6.

2. 2. 2001 Na Vrhniki je v Cankarjevem domu potekalo tradicionalno *srečanje mentorjev in koordinatorjev Tekmovanja v znanju materinščine za Cankarjevo priznanje*. Ker nismo prejeli vabila na ta posvet, bomo o dogovorih poročali več v naslednji številki Kronike.

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE IZ POŠOPISA ZIMSKE ŠOLE SLOVENSKEGA JEZIKA

* * *

Kakšne lepe spomine bom imela z Zimske šole?
- Ko so me pustili na otoku na Bledu!
- Lep duh voska, ki nam ga je prinesla ga. Božnar.
- Prijazna atmosfera na pouku z Darjo.
- Možnost spoznati se z ljudmi iz različnih držav.
- Prijeten zvok dežja na strehi.
- Še bolj prijeten zvok slovenščine – povsod!

Christina Manetti

* * *

2. 2. 2000 Sedaj, ko se je predsednik **SD, *dr. Marko Jesenšek***, vrnil s predavateljske turneje po Italiji (govoril je o jeziku slovenskih prevodov katekizmov v 18. in 19. stoletju), bo našel denar, da bodo lahko objavljeni letošnji razpisi Slavističnega društva Slovenije (društvene nagrade, pomoč pri objavi znanstvene monografije, izdaja zbornika, priprava zborovanja …). Tako ne bo posnemal kolegov na smučanju (posnetki so na ogled na e-naslovih http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/galeri17.html in http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/galeri18.html), pač pa družbeno-koristno izrabil svoje zimske počitnice.

3. 2. 2000 *Primorske novice* (št. 10, str. 33) so v rubriki Pisma bralcev objavile prispevek članice SD, ***Katarine Vuga***, ki zavrača posmeh Mitje Marussiga ob polemiki La scarpa. Ob omembi, da je v novi učbenik slovenščine vključen *Gradišnikov članek o angleški okupaciji Slovenije* (17. junij 1993), pa meni, da bi sestavljalci maturitetnih izpitnih pol storili bolje, če bi namesto vremenskih napovedi in kuharskih receptov vključili kakšno vsebinsko tako bogato besedilo, kot je Gradišnikov prispevek.

3. 2. 2000 Letošnjo 3. številko *Šolskih razgledov* je uredništvo pred prihajajočim kulturnim praznikom obarvalo – gledališko. Zbrali so prispevke, ki so vsak po svoje povezani s tem področjem, pobrskali so med slovenskimi šolami in s prizori z njihovih predstav (žal vseh ni mogoče zaobjeti) pripravili tokratno likovno opremo. Za pokušino in spodbudo.

3. 2. 2000 Članica Skupine 2001, ki se trudi, da med proslavljanjem tisočletnice prve omembe Gorice (28. aprila 1001) Italijani ne bi pozabili na Slovence, je tudi častna članica SD ***Lojzka Bratuž***. V darilni listini, ki je žal izgubljena, a ohranjena v verodostojnem prepisu, so našteti podarjeni kraji in ob Gorici je izrecno napisano, da je navedeno ime kraja/vasi v slovenskem/slovanskem jeziku. *Prim*. Primorski dnevnik 3. 2. 2001, št. 29, str. 13.

3. 2. 2000 O *ukinjanju študija prevajalstva* piše članica SD, ***dr. Meta Grosman***: »Letošnji Razpis Univerze v Ljubljani, Univerze v Mariboru in samostojnih visokošolskih zavodov za vpis v študijskem letu 2001/2002 je prinesel neprijetno presenečenje za četrtošolce, ki bi radi študirali prevajalstvo. Vpisa v 1. letnik prevajalskega študija ni! Na Filozofski fakulteti so takoj

zazvonili telefoni, ali je to res mogoče …« Več o tem dogajanju preberete v članku *Korak naprej, dva nazaj* (Šolski razgledi 3. 2. 2001, št. 3, str. 6).

3. 2. 2000 Svoje zanimive zamisli o možnostih boljšega motiviranja srednješolcev za domače branje je v svoji redni rubriki predstavila ***dr. Boža Krakar-Vogel***. Predlogi segajo od posebne knjižne zbirke prek različnih možnosti za preverjanje prebranega (kviz, igra vlog, tekmovanje skupin, aktualizacije, parodije …) do nekakšne »bralne značke srednješolcev«. Če bo pri razvijanju projekta potrebovala sodelavce, se ji z veseljem pridružimo. *Prim.* Šolski razgledi 3. 2. 2001, št. 3, str. 10.

3. 2. 2000 Potem ko so 24. 11. 2000 na tiskovni konferenci Zavoda RS za šolstvo obelodanili, kako nič ne naučimo maturantov (ponavljajo, da med njimi le vsak peti karkoli ve o razsvetljenstvu), se globokoumna spoznanja iz raziskave ***dr. Barice Marentič*** *Vpliv mature na pouk* veselo širijo in izkoriščajo za blatenje učitelje-vega dela (prim. Kronika 24. 11. 2000, št. 23. str. 145). ***Jasna Kontler-Salamon*** v svojem članku »*Nerazsvetljeni*« *in pozabljivi študenti* (Šolski razgledi 3. 2. 2001, št. 3, str. 2) dodaja, da je znalo poiskati tri oblikoslovne napake v stavku *Starši so se z otroci pri tabornem ognju navduševali nad dvemi pesmimi* le 13 odstotkov anketiranih študentov, 43,5 odstotka je našlo dve in ena tretjina eno napako. *V premislek*: Meni se rezultat zdi povsem brez dramatičnega naboja in ob zahtevah, naj se pri pisnih izdelkih za pozitivno oceno upošteva tretjinski kriterij ob nikakršnih kriterijih na maturi, dober. Spomniti se velja, da tudi pretežna večina šoferjev po dveh letih ne bi več opravila vozniškega izpita. In še nekaj: o tej raziskavi, ki spet enkrat služi za razvrednotenje učiteljevega dela v razredu, razen »ocvirkov« ne izvemo nič: ni znano, ali je bil vzorec reprezentativen, kako so bili anketiranci motivirani, kaj so jim o namenu »testa« povedali globokoumni pedagogi s Sovretovimi priznanji itd.

4. 2. 2001 Ob 25-letnici delovanja *Slovenskega raziskovalnega inštituta* (1974–2000) je izšla publikacija, v kateri so predstavljene vse njegove raziskave med Slovenci v Italiji in tudi bibliografije sodelavcev. *Prim*. Primorski dnevnik 5. 2. 2001, št. 30, str. 5.

4. 2. 2001 *Društvo slovenskih izobražencev* v Trstu bo jutri gostilo članico SD, ***dr. Marijo Stanonik***, ki je predstavila svoje delo na področju etnologije. *Prim*. Primorski dnevnik 5. 2. 2001, št. 30, str. 6.

4. 2. 2001 V večernem programu TV Slovenija 1 je predstavil Prešernove poezije ***akad. dr. Boris Paternu***, častni član SD.

8. FEBRUAR, PRAZNIK SLOVENSKE KULTURE

ZA TISTE, KI ZARADI PREŠERNOVIH PROSLAV, NISO NAŠLI ČASA
DA BI PREBRALI ALI RAZMIŠLJALI O NJEGOVIH POEZIJAH.

* * *

»Prešeren [v samem središču venčne kompozicije, v 8. sonetu] vrže pogled na tisočletno zgodovinsko usodo Slovencev, pri tem pa je značilno, da na začetek postavi njihovo samostojno plemensko oz. državno tvorbo pod knezom Samom v 7. stoletju in njen nesrečni propad. Ideja nekdanje svobode, samostojnosti in državnosti, čeprav zmitizirane, ni po naključju svetlo izhodišče mračne slovenske zgodovine, ki je bila zgodovina malega, zatrtega in brezdržavnega ljudstva oz. naroda. Druga ideja, s katero meri preteklost, je ideja o velikem pomenu narodove kulture, vendar je ta po njegovem lahko ustvarjalna samo v svetu miru in ne v svetu razdorov, sovraštva in vojn. Slovenska zgodovina se mu pokaže kot nekaj čisto

drugega. To je v resnici zgodovina »viharjev jeznih«, ena sama zgodba spopadov, puntov in porazov. Taka zgodovina ni mogla dati velikih, plemenitih in zares osvobajajočih kulturnih dejanj in del, ki so v resnici merilo narodove moči. To je navsezadnje tudi usoda njegove poezije, to stanje pa bi lahko prerasla samo s pomiritvijo notranje tesnobe in razklanosti.«

* * *

France Prešeren: Pesmi in pisma :
izbral, uredil, spremno besedo, razlage in opombe napisal Boris Paternu.
Ljubljana, DZS 2000, str. 211-212 (Zbirka Klasje).

5. 2. 2001 Spletne novice *Mirana Hladnika*: SlovLit@ijs.si.http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit

Slovlitjani razvneto *spleteničijo o smiselnosti dvopredmetnega študija na FF; ali je pravi umetnik vzvišen nad družbo, ali bi si dali implantirati v glavo slovar; kaj naj uči univerza: védenja ali spretnosti; o znanstvenih spletnih objavah* in še čem, vendar zaradi pomanjkanja sredstev vsebine ne moremo tega ponatisniti.

Just Rugel, predsednik *Društva za promocijo stikov med Slovenijo in Rusijo »Dr. France Prešeren«*, Moskva, poroča o luksuznem mesečniku *Rodina* (Domovina), ki je v celoti posvečen slovanskemu svetu, zapis o Slovencih pa je prispeval tuji avtor – gl. http://www.istrodina.ru/specnums.htm.

Nekaj podatkov o akcijah moskovskega Društva za promocijo stikov med Slovenijo in Rusijo »Dr. France Prešeren«. V naslednjih treh letih bodo v ruščini, slovenščini in angleščini ali dvojezično izdali tele knjige: Kratka zgodovina slovenskega in ruskega naroda (A. Lenarčič, A. Markov); predelan prevod slovenskih avtorjev Bora, Šavlija in Tomažiča Veneti začetniki evropske civilizacije; Podoba slovenskega naroda, prevod slovenske izdaje v ruščino (J. Šavli); dvojezično knjigo Slovenija v ruskih virih 19. stoletja (M. Smolej); Od Rusi k Rusiji, prevod v slovenščino delo ruskega zgodovinarja, etnologa in geografa L. Gumiljova; monografijo Zgodovina slovenskega jezika (O. S. Plotnikova, s slovenskim povzetkom); Sodobna zgodovina Slovenije, 1987–2002; Slovenščina za Ruse (intenzivni tečaj slovenskega jezika za rusko govoreče z zgoščenko), učbenik (O. S. Plotnikova); slovensko-ruski slovar, 40.000 besed (O. S. Plotnikova in kolektiv). Poteka tudi akcija v zvezi z letošnjo 85. obletnico izgradnje Ruske kapelice pod Vršičem in obletnico tragičnega plazu. V letu 2002 bodo v Moskvi, ob stoti obletnici rojstva, odkrili spomenik in poimenovali cesto po pionirju kozmonavtike, našem rojaku Hermanu Potočniku Noordungu, avtorju v 1929 letu izdane epohalne knjige Problem vožnje po vesolju. Za promocijo Slovenije so društvo in sponzorji v letu 2000 vložili nad 35.000 ameriških dolarjev. Delo prostovoljcev pri tem sploh ni ovrednoteno. Slovenska država je za projekte društva iz sredstev Ministrstva za kulturo decembra 1999 prispevala 2500 ameriških dolarjev. Druge materialne ali moralne pomoči s strani RS ni bilo. – ***Just Rugel***

Slovenia goes forward. Spet en podatek, ki utegne podaljšati mit o literarni naciji z imenom Slovenci. Iz uredništva omrežne revije Big City Lit (http://nycBigCityLit.com – revija se je pred časom odcepila od New York City Poetry) me obveščajo, da so začudeni nad neverjetnim številom zadetkov (tj. bralcev) iz Slovenije. Sprašujejo se, ali je morda v slovenskih šolah angleška omrežna literatura v tej reviji nadomestila branje do sedaj obveznega Marka Twaina. Poročilo o izjemnih bralskih interesih Slovencev je objavljeno pod naslovom Slovenia, We Read You. Zdaj se urednica Maureen Holm zanima za urednika slovenskega dela revije, ki bi bil dvojezičen in bi o avtorjih in številu objav samostojno odločal – obvestite interesente, jaz žal ne morem prevzeti tega prestižnega in odgovornega mesta. – ***Miran***

Jezikoslovci help! Preprosti ljudje si pod jezikoslovjem predstavljajo pravopis. Jezikoslovec naj bi znal povedati, kako se reče prav in kaj je s kakšnim stavkom narobe. Nekaj goriva takim pričakovanjem daje tudi stroka sama, kadar izjavlja, da je določena forma v skladu z jezikovno strukturo, kakšna druga pa ne. Tista, ki ustreza duhu ali naravi jezika, je pravilna, tisto, ki ni skladna z imanentno logiko jezikovnega razvoja, pa je treba preganjati. Moje težave nastopijo z vprašanjem, kako ločevati med »dobrimi«, »pravilnimi« ali strukturno upravičenimi notranjimi zakonitostmi in »zlimi«, »napačnimi«, zunanjimi vplivi, ki »pačijo« jezik. Ali ni to, kar imamo

danes za pristno, domače, slovensko in pravo, za normalno ali vsaj normirano, nastalo kot posledica tujih vplivov, npr. kralj iz Karel ipd.? – Pri maskulinizaciji (pomoštvenju?) ženskih samostalnikov (prim. copati namesto copate) menda ne gre za zle tuje vplive – ali je potem čisto vseeno, če se zgražamo nad že prevladujočo moško obliko, ker bomo že jutri rekli tudi cigareti namesto cigarete, v ednini pa copat in cigaret? Ali sem prehud relativist, če rečem, da je razlikovanje med pravilnimi in nepravilnimi oblikami nepotrebno in da je merodajna večinska raba, ki naj po dogovoru postane norma? – ***Miran***

Miran, Miran, napisal si: "Ali sem prehud relativist, če rečem, da je razlikovanje med pravilnimi in nepravilnimi oblikami nepotrebno in da je merodajna večinska raba, ki naj po dogovoru postane norma." In to ravno v letu, ko kani slovarski del Slovenskega pravopisa z akademijskega Olimpa rešiti vse jezikovne zadrege! Le kdo stoji za teboj? Saj ne more biti drugega! – ***Peter Weiss***

Pravkar sem prebral naslednje (no, ne vem, ali je prav 'prav kar' ali 'pravkar'): "In to ravno v letu, ko kani slovarski del Slovenskega pravopisa z akademijskega Olimpa rešiti vse jezikovne zadrege! Le kdo stoji za teboj? Saj ne more biti drugega! " Ali res? Leta 1980 je izšel osnutek pravil za novi pravois, deset let kasneje so izšla nova veljavna pravila, ki so potem doživljala nedokumentirane -- vsaj neobjavljene -- drobne in tudi neumne spremembe ob vsakem ponatisu, dodatnih enajst let pozneje pa bomo že dobili slovarski del pravopisa -- 40 let po zadnji novi / predelani izdaji slovarskega dela (1962). Ker je SSKj v enem zvezku tako že postal pravopisni priročnik za vsakogar, ki je normalen, običajen, povprečen uporabnik slovenščine, upam, da se bo ta pravopisni slovar osredotočil na pisanje osebnih in zemljepisnih imen, na pisanje izvedenih oblik besed pri stopnjevanjih, sklanjanjih in spreganjih in da bo na primernem, najdljivem mestu pokazal, kako pišemo znak za stopinje, procente -- levostično ali levonestično; in tako naprej -- skratka, da bo praktičen vsaj pol tako kot The Chicago Manual of Style. Kajti: želja, da bi bilo doseženih 50 % preglednosti tega priročnika, je po izkušnjah s pravili za pravopis in zlasti njegovim registrom skoraj utopična želja. Lep pozdrav onim na Olimpu slovenskega jezikoslovja in vsem drugim, ki to berejo. – ***Igor Kramberger***.

Aleš Bjelčevič: Pred kakim tednom je izšla knjiga ***Jureta Zupana*** s Prešernovimi konkordancami (»*Kaj je Prešeren rekel o ---: konkordance samostalnikov v Prešernovih poezijah*«). Čestitam in obenem izkoriščam za repliko k njegovemu decemberskemu prispevku o besednih zakladih (tekst je spodaj pod mojim). Če ga prav razumem, je nizek besedni zaklad nekaj slabega. Po mojem pa ni važno, koliko govoriš, ampak kaj poveš. (Zupan omenja še dva druga članka, ki govorita o stavkih in večjih besedilih, ne le o besedah. Pomembne reči se res dogajajo šele na tem nivoju. Žal teh sestavkov nisem bral, zato bom govoril le o besedah.) Pri merjenju besednih zakladov in pri interpretaciji teh rezultatov se mi zdijo pomembne tele reči:

1. Razlikovati je treba med besedami, ki jih poznaš oz. razumeš (branje tujih besedil, pasivno) in med besedami ki jih uporabljaš (ustvarjanje svojih besedil, aktivno). Razmerje je menda 11:1.
2. Število različnih besed (leksemov) je odvisno od velikosti besedila. Z večanjem besedila je prirastek novih leksemov manjši (na grafu nimamo ravne črte, ampak krivuljo, ki pada). Obstaja razlika med žanri: strokovno besedilo ima relativno manj leksemov kot leposlovno.
3. Kvaliteta besedila ni odvisna od števila uporabljenih leksemov, naše znanje pa ne od števila besed, ki jih razumemo.
4. Nikoli ne moremo meriti vsega besednega zaklada. Pri aktivnem lahko merimo le trenutnega, ki je spremenljiv. Pred desetimi leti sem kot športni novinar uporabljal vsaj sto leksemov, ki jih zadnja leta ne rabim več. In nasprotno. V enem mescu pa uporabim manj leksemov kot v desetih letih.

ad 2) Razpolagam z omejenimi meritvami (slovaškimi, Suhadolnikovimi in mojimi), pa vendar: V besedilu s 7000 besedami (Zupanova kvota) bo od 1000 do 2000 leksemov (naši novinarji s 1900 so se torej dobro odrezali); količnik med besedami B in leksemi L je torej med 7 in 3.5;

nižji količniki so bolj pogosti. Ta količnik pove, kolikokrat se ena beseda ponovi (v povprečju, seveda). Besedilo z ok. 40 000 besedami pa ima približno 4000 do 6000 leksemov. Količnik približno med 6 in 11. V večjih besedilih je količnik večji, kar pomeni, da se v večjem besedilu ista beseda ponovi večkrat. Primerjajo se torej le enako veliki teksti in le teksti iste vrste (ne moremo primerjati recimo strokovnega z leposlovnim). V poeziji, kjer imamo opravka s kratkimi teksti, bomo imeli na splošno manjši količnik (manj ponovitev), kot v dolgih romanih: v Prešernovih Poezijah je količnik 6, v enako velikem Cankarjevem Potepuhu Marku pa 13. Pri strokovnih besedilih je več ponavljanj leksemov, pri umetnostnih manj. Enako velik korpus z enako dolgimi teksti je dal količnika 7.5 in 5.6 (slovaški rezultati). (Še nekaj k opazki o novinarjih: Zupan pravi, da je pri njih prirastek leksemov po 3000 uporabljenih besedah začel padati. Jaz sem meril Stritarjeev eseje in tega upada pri njem res ni bilo. Imam pa premalo rezultatov da bi vedel, kje se krivulja začne spuščati.)
ad 3) Znotraj besedila se posamezne besede ponovijo različnokrat. Vezniki, predlogi in druge nepolnopomenske besede se ponovijo 100-krat, 200-krat, nekatere pa nastopajo pa le po enkrat. Teh, ki se ponovijo malokrat, je več (krivulja ima kratko glavo in zelo dolg rep). Ravno ti so tisti, ki prispevajo h bogastvu zaklada. V praksi pa so zaradi majhne frekvence verjetno manj relevantni (nerelevantni so seveda tudi tisti z zelo visoko frekvenco). To je prvi argument zoper to, da bi besedni zaklad pričal o kvaliteti besedila. Za drugi argument še nekaj podatkov: Sveto pismo nove zaveze je, zgodovinsko gledano, najpomembnejše besedilo na Zahodu v zadnjih 2000 letih. V grškem originalu je med 137 000 besedami 5400 leksemov; v enkrat večjem korpusu francoskih besedil pa 8000 leksemov. Prešeren ima v Poezijah 2200 leksemov (v celotnem delu po mojem ne več kot 4000, raje manj, vendar podatkov nimam), Tavčar v manj pomembnem romanu Janez Sonce 4100 leksemov. Čeprav so besedila različno velika in jih ne smem primerjati, je vendarle jasno, da kvaliteta povedanega ni odvisna od števila besed. Prešeren je z dva tisoč besedami zaznamoval Slovence, Nova zaveza pa s 5400 vso našo civilizacijo. Oba imata, zgleda, manj besed od ameriškega maturanta (strinjam se z Zupanom, da je številka 8000 verjetno previsoka, napačna številka). Do enakega sklepa je prišel Zupan. (Seveda so tudi izjeme; po glavi se mi mota podatek, da ima Puškinov korpus, ki obsega nekaj sto tisoč besed, 21.000 leksemov.) Pri merjenju besednega zaklada novinarjev, znanstvenikov ipd. bi mene zanimal predvsem podatek, kako je zaklad povezan s strokovno učinkovitostjo in etičnostjo. Vsakdanja izkušnja s časopisi in revijami mi kaže, da so spisi, v katerih se bohotijo vse mogoče besede, pogosto bolj plehki od člankov, ki so bolj skromni. Po drugi strani je nabor leksemov v člankih nekega strokovnjaka zelo odvisen od tipa strokovnega besedila. V preglednem strokovnem članku bo verjetno več leksemov, v originalni razpravi pa manj. Verjetno bi se izkazalo, da imajo recimo Einsteinove ali Bohrove ali Bellove razprave manj leksemov od učbenika Fizika 1-4! Zato mislim, da skromen besedni zaklad ni stvar, ki naj bi zanimala šolske oblasti. Besedni zaklad ni merilo znanja in modrosti.

Spletk obilo.

Http://valentin-cundric.s5.net/ – Valentin Cundrič, začetna stran pesnika. Http://www.jpdesign.net/ sonja/ – Sonja Koranter, začetna stran pesnice. Http://www2.arnes.si/ ~celuzal4/ – Ludi Budi literarne stvaritve.Http://www.ijs.si/ lit/bohinceka.html-l2 – Poštena Bohinčeka v Benetkah, daljša anonimna povest iz leta 1858. Http://www.ff.uni-lj. si/ucbeniki/avtorjem.htm – Povabilo k pisanju učbenika. Http://www.narmuz-lj.si/pres- tmp/slo/ razstava/index. html-l2 – Prešernova Zdravljica v številnih tujih jezikih in font na razpolago, v katerem je bila postavljena Zdravljica (z razstave v Narodnem muzeju). Http://udoli.tripod.com/ personal/id4.html – Dolijeva lastna poezija, in splet (v pričakovanju). Http://www.ijs.si/lit/oddel.html-l2 – osvežene povezave na strani Oddelka za slovanske jezike in književnosti. In namesto vekopomnih literarnozgodovinskih razprav še nekaj zimskih posnetkov na http: //www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/galeri16.html. Http://nba.telebasket.com/SLV/mostranews.asp?id=562 23 – Esad Babačič tokrat ne dela

verzov, ampak komentira košarko. Http://www.aaunique.com/vici/ – skoraj 1000 šal v slovenščini. Http: //www.zrc-sazu.si/oko/ – UDK je od mrtvih vstal v ZRC-jevem spletnem katalogu – o njem smo brali v sredini znanstveni prilogi Dela. Za nas še neuporabno, ker slovenske književnosti ne pozna pa tudi šumev-cev ne obvlada. Http://partija .nainternetu.com/ – besedilo udarnega rock ansambla Partija. Http://home.amis.net /zeus/17.htm – besedila rock skupine Zeus. Trubarjev antikvariat vabi k obisku; »veliko strokovne literature s področja literarne teorije, lingvistike, raznih gramatičnih del v ruskem jeziku [...] prvo nadstropje Trubarjevega antikvariata, pon.–pet. od 11.00 do 16.00.« Http://www.klub- kms.si/sskj.html – Slovar štajerskega knjižnega jezika, delo mariborskih študentov. Slovenija osvaja splet Http://www2.arnes.si/ ~ssdrmesl/ – literarna skupina Žarek iz sivine. Http://www.arts.ualberta.ca/~ljubljan/learningL2.html – osvežen seznam pripomočkov za učenje slovenščine. Http://www.sigov.si/slovar.html – saj že poznate, pa vendar: slovenska stran s slovarji. Http:// www .thezaurus.com – Institute for Slovenian Studies of Victoria, avstralski slovenistični vir, ki napoveduje tudi arhiv oz. spletno antologijo slovenskega leposlovja pod naslom Literator; avtorjem je v spodbudo pri postavljanju teh strani slavna venetska preteklost Slovencev. Http://www.google.com – iskalnik s trenutno največjim indeksom spletnih strani. Če hočete postaviti spletno oglasno desko (stenčas), jo dobite zastonj na naslovu http://www. mono kibo.com/deskarija/. Prepisujem iz revije Internet. Če hočete najti, kolikokrat je v spletu citirana vaša stran, vtipkajte njen naslov v iskalnik http://www.altavista.com. Ko sem tako storil s stranjo slovenskega leposlovja (link:www.ijs.si/lit/leposl.html), se je pokazalo, da jo navaja 78 spletnih lokacij; Slovene for Travelers (www.ijs.si /lit/slovene.html) je navedena 64-krat, začetna stran slovenske književnosti (www.ijs.si/lit/literat.html) 33-krat in stran Oddelka za slovanske jezike in književnosti na FF v Ljubljani 18-krat. Iz Hladnikove nepapirnate beline in http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/galeri17.html. Http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/tarasu.html in http://www.ff. uni-lj.si/slovjez/mh/odtarasa.html – eno dolgo pismo Tarasa Kermaunerja Miranu Hladniku in slednjega odgovor, skupaj s slovarčkom kratic, ki jih v svojih 60 knjigah o slovenski dramatiki uporablja T. K. Komentarji nadvse zaželeni. Http://www.ff.uni-lj.si/slov jez/mh/prim_nov.html – še en intervju za Primorske novice iz miznice Slovlitinega moderatorja; v naslednjih dnevih se prezrcali s ff.uni-lj.si na ijs.si. Http://www.geocities.com/majaena a/teksti_si.html – Maja Koren, Osma skodelica kave [hej, je nekdo bral Cankarja, ali pa znabiti Petra Stoparja alias Jurija Zalokarja roman Kave, kavice, kofetki? op. m. h.]. Http://www.ge ocities.com /kaseljc/ – Lukna online: čudne zgodbe, še teže berljive. Pošteni literarni delavci na privilegiranih položajih v teh dneh uživajo na snegu; o tem pričajo posnetki na http://www.ff.uni- lj.si/ucbeniki/mh/galeri17.html in http://www.ff.uni-lj.si/uc ben iki/mh/ galeri18.html. Povezava na zanimiv članek o spletni umetnosti: http://www.ciac.ca/magazine/en/dossier.html (***Jaka Železnikar***).

lpm ali Lep pozdrav – *Miran*

Slavistično društvo Slovenije

POŠTNINA PLAČANA
PO POGODBI ŠT. 1/1-H/29-15-1/00
PRI POŠTI 5001 NOVA GORICA

TISKOVINA

Pošilja:
dr. Zoltan JAN, Cankarjeva 84, 5000 Nova Gorica

Kronika
Slavističnega društva Slovenije

Izdaja Slavistično društvo Slovenije Aškerčeva 2, 1001 Ljubljana Izdajatelj je lastnik glasila.	**List za člane društva** Glavni in odgovorni urednik: dr. Zoltan Jan	Nova Gorica, 21. 3. 2001 http://www.neticom.si/kronika Letnik 5, št. 25

Novi, stari, starejši in najnovejši pomladini (valentinovo, AFŽ, gregorjevo) so že za nami, še materinski dan, nekaj pomladanskih ploh – in že bodo tu majske počitnice, potem pa veliki finale. Društveno življenje je v tem času zaznamovano s tekmovanjem v znanju materinščine za Cankarjevo priznanje, vendar so člani SD postorili še množico stvari, ki so zabeležene v Kroniki Slavističnega društva. Večina sploh ni utegnila nabirati zvončkov in trobentic, zato jim svetujemo, naj ne zamudijo vsaj razkošja cvetočih češenj.

4. 2. 2001 Odmevi na Kroniko št. 25:

❖ ***Marko Kravos*** nas je opozoril, da njegovo delo *Kratki časi* **ni** pesniška zbirka, ampak prozno delo s podnaslovom *Trst iz žabje perspektive*. Gre za 64 utrinkov njegove otroške »reinkarnacije« v lirični prozi, ki jih je pisal pet let. Vesel je, ker je bila knjiga v dobrih šestih mesecih razprodana, čeprav je izšla pri skromni Knjižni zadrugi v Ljubljani v ne tako nizki nakladi; da je bila nominirana za Prešernovo nagrado; ker je bila omenjena v Kroniki; ker jo ljudje, posebno v Trstu in Gorici, prebirajo, čeprav v osrednjem prostoru skoraj ni bila ocenjena.

❖ V prejšnji številki nismo zabeležili, da se je v nedeljo, 4. februarja letos, končala življenjska pot ***Giorgia Depangherja***, nekdanjega župana občine Devin – Nabrežina, pesnika, prevajalca Prešerna in Grudna v italijanš-čino. Kot učitelj in kulturni ustvarjalec se je uveljavil v krogih, ki so znali preseči bolečino izseljevanja Istranov in začeli graditi mostove sožitja na narodnostno občutljivem ozemlju, na katerem je našel svoj drugi dom. V imenu slovenskih književnikov se je na žalni slovesnosti v Nabrežini od njega poslovil ***Marko Kravos***. Svoje sodelovanje z nekdanjim županom je opisala tudi članica SD, ***Vera Tuta Ban***, ki je bila tedaj (1993–1997) podžupanka. *Prim*. Primorski dnevnik 9. 2. 2001, št. 31, str. 7; 11. 2. 2001, št. 36, str. 5; Novi glas 30. 2. 2001, št. 44, str. 6; Novi glas 15. 2. 2001, št. 6, str. 8.

VABILO K SODELOVANJU

Kolegice in kolege ponovno vabimo, da nas obveščajo o dogodkih,

ki bi zaslužili ovekovečenje v Kroniki in bi bili tako deležni pozornosti kolegic in kolegov.

Najpripravnejši je kratek zapis v taki ali drugačni elektronski obliki, da ni nepotrebnih napak pri prepisovanju.

V ozadju našega lističa je le en sam slehernik, ki ve, kar izve, in opazi, kar vidi iz svoje človeške omejenosti.

5. 2. 2001 **Pogrešani kolegi.** Pošta je tokrat razglasila za neznane, umrle, odseljene … in nam vrnila Kroniko št. 24, ki smo jo skušali poslati ***Miri Kohne, Nataši Pirih*** in ***Veri Zagoričnik***.

Kdor jih pozna, naj jih opozori ali nam sporoči njihove naslove.

Hvala tistim, ki so nam pomagali pri detektivskih poslih in sporočili pravilne naslove prej pogrešanih.

Pri sporočanju sprememb ne pozabite navesti tudi napačnega naslova ali priimka, da vas bomo lahko našli med tisoči članic in članov, med katerimi jih je kar nekaj z enakimi imeni in priimki.

7. 2. 2001 Tisk **24. številke Kronike:** 160.650 SIT, poštnina: 87.891 SIT.

6. 2. 2001 Ob podelitvi *Prešernovih nagrad za študente ljubljanske univerze* (tako kot že vrsto prejšnjih let tudi tokrat med njimi ni nobenega slavista) so opozorili, da so ukinjene štipendije sklada dr. Franca Munde. *Prim.* Delo 7. 2. 2001, št. 31, str. 3.

6. 2. 2001 Na sedežu Društva hrvaških pisateljev v Zagrebu je ***Marko Kravos*** v sodelovanju z društvom Slovenski dom in slovenskim veleposlaništvom, predočil trojezično knjigo, pesnitev *Jazonova sled*. O pesniku je spregovoril *Slavko Mihalić*, o pesnitvi *Tonko Marojević*, iz nje je bral *Josip Marotti*. Večeru v znamenju Prešernovega imena je sledilo tako številno občinstvo, da so nekateri morali stati.

7. 2. 2001 Častni član SD, ***Silvo Fatur***, je pregledal najpomembnejše izdaje Prešerna in primerjal njihove navedbe, kdaj so izšle *Poezije*. Ker se je ohranila delovna knjiga Blaznikove tiskarne, iz katere je razvidno, da so bile natisnjene 15. decembra 1846, se je v literarni zgodovini pričela pojavljati formulacija, da je bila zbirka natisnjena leta 1846 z letnico 1847. Seveda je bilo treba potem, ko je bil papir potiskan, pred prazniki in po njih še marsikaj postoriti ter pole povezati v knjigo, tako da je prišla med bralce kakšen dan pred 20. januarjem 1847, ko so o njej poročale Novice. *Prim.* Delo 7. 2. 2001, št. 31, str. 27 (Književni listi).

7. 2. 2001 V današnjih *Delovih Književnih listih* nagrajenec SD ***Igor Gedrih*** hvali »šolskega Prešerna« akad. dr. Borisa Paternuja (France Prešeren: Pesmi in pisma: izbral, uredil, spremno besedo, razlage in opombe napisal Boris Paternu. Ljubljana: DZS, 2000 (Zbirka Klasje). *Prim.* Delo 7. 2. 2001, št. 31, str. 28 (Književni listi). *Naročila*: DZS, Izobraževalno založništvo, Šmartinska 152, BTC, hala VIII, 1538 Ljubljana, tel. 01 540 33 43, faks 01 585 17 32, e-naslov e-trgovina@dzs.si.

NOVE POKLICNE KOLEGICE

Na *Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani* so do 13. februarja 2001 diplomirale: ***Lidija Horvat, Maja Kolar, Polona Liberšar, Sabina Lukan, Zlatka Maher, Vita Novak, Barbara Rogelj Zupan, Andreja Šercer Robič*** in ***Lilijana Žavcer.***

Na *Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru* so do 15. februarja 2001 diplomirale: ***Marjeta Prah, Renata Škodnik*** in ***Irena Vitrih***.

Poleg iskrenih čestitk in voščil za kar najuspešnejšo poklicno pot vsem tudi prisrčno vabilo,
da se nam tisti, ki še niso člani in članice Slavističnega društva Slovenije, pridružijo.

P. S. Zaradi natančnega preverjanja in vestnega dopolnjevanja dokumentacije pred vpisom v seznam diplomantov prihaja na dekanatih do zamud, tako da se občasno dogaja, da do objave niso vpisani vsi diplomanti.

7. 2. 2001 *Celjska Mohorjeva družba* je na novo izdala *Prešernov Krst pri Savici*, ki vsebuje faksimile prve izdaje, posodobljeno različico besedila in spremni študiji. ***Akad. dr. Janko Kos*** je analiziral interpretacije pesnitve, ***dr. Milček Komelj*** pa likovne upodobitve. *Prim.* Delo 7. 2. 2001, št. 31, str. 28 (Književni listi); Družina 11. 2. 2001, št. 7, str. 14.

7. 2. 2001 *Bralna značka* se širi v srednje šole, žal le pri pouku tujih jezikov in brez sodelovanja učiteljev slovenščine in Slavističnega društva Slovenije. *Prim.* Delo 7. 2. 2001, št. 31, str. 30 (Književni listi).

7. 2. 2001 Po *Državnem zboru* kroži nepodpisano poročilo *Delovne skupine za obravnavanje vprašanj s področja jezikovnega načrtovanja in jezikovne politike*. Datirano je s 27. 1. 2001, člani pa so se zadnjič sestali 27. 10. 1999. Sicer pa so se v dveh mandatih (šestih letih) uspeli skupaj usesti osemnajstkrat. Odbor Državnega zbora za kulturo, šolstvo, mladino znanost in šport je iste člane ponovno imenoval.

7. 2. 2001 Na tržaškem trgu *Oberdan* (poimenovan je po znanem borcu za združeno Italijo, ki bi ga današnja merila uvrstila med teroriste par excellence) je potekala velika manifestacija za enakopravnost in proti diskriminaciji Slovencev v Italiji, na kateri je bila govornica ***Živa Gruden***, ravnateljica dvojezične šole v Špetru Slovenov in članica SD. Dokumentirano je opozorila na vztrajno nasprotovanje italijanskih nacionalističnih okolij rešitvam, ki jih prinašata tako nedavno sprejeti zakon 482 o pravicah jezikovnih skupnosti v Italiji kot prihajajoči zaščitni zakon. Tako v statutu Videmske pokrajine še vedno ne poznajo Slovencev in se obnašajo, »kot da bi skoraj 300 družin, ki so se odločile za zasebno, spočetka niti ne legalno slovensko izobraževanje otrok (v dvojezični šoli v Špetru), ne predstavljalo naravnost plebiscitarnega izražanja pripadnosti slovenskemu jeziku in kulturi«. Zelo zgovoren dokaz, kljub prihajajočemu zaščitnemu zakonu, zaskrbljujoče šibke občutljivosti do Slovencev (rimske in deželne) je ustavitev obvezne finančne podpore slovenskim ustanovam. Rim je, izgovarjajoč se na bližnji zaščitni zakon, Slovence izločil kot finančno postavko iz zakona o obmejnih območjih, po katerem so doslej prejemali 8 milijard lir letno, deželna vlada pa je hkrati zavrnila premostitveni poseg, dokler ne zaživijo določila zaščitnega zakona. Hkrati pa so že štiri leta v zaostanku sredstva, ki naj bi jih dežela iz svojih blagajn namenjala slovenskim kulturnim ustanovam in organizacijam. Posledično so slovenske kulturne ustanove ostale brez sredstev za preživetje. Razmere so res kritične, njihova posledica pa bodo med drugim zanesljivi marčevski prvi odpusti v Glasbeni matici, če do takrat ne bo priteklo kaj denarja. *Prim.* Dnevnik 9. 2. 2001; Primorski dnevnik 8. 2. 2001, št. 33, str. 2–3; Novi glas 11. 2. 2001, št. 5, str. 1, 7, itd.

8. 2. 2001 Ob prispevkih v letošnji prvi številki revije *Sodobnost* se zdi, da je uredništvo preskočilo 8. februar in da živi za 8. marec, saj je dobršen del revije feminističen.

9. 2. 2001 ***Mag. Mirjam Podsedenšek*** nam je prijazno poslala zapis z vsakoletnega *srečanja mentorjev tekmovanja za Cankarjevo priznanje na osnovnih in srednjih šolah*, ki je bil 2. februarja 2001 v Kulturnem domu Ivana Cankarja na Vrhniki. Srečanje sta vodila ***dr. Marko Jesenšek***, novi predsednik Slavističnega društva Slovenije, in ***prof. Vlado Pirc***, koordinator tekmovanja, zapis pa je pripravila ***mag. Mirjam Podsedenšek***. Povzemamo:

Novosti v *Pravilniku o tekmovanju za Cankarjevo priznanje*:

- Novosti so redno objavljene na spletni strani predmetne skupine za slovenščino pri Zavodu RS za šolstvo. Gradivo za vse stopnje je prav tako dostopno na omenjenih spletnih straneh.
- Zaradi spremenjenih okoliščin pri zunanjem preverjanju znanja v osnovni šoli (septembrska okrožnica MŠŠ) v 10. členu niso več zapisane ugodnosti za tekmovalca.
- 14. člen določa, da je za javno objavo dosežka mladoletnega učenca treba pridobiti pisno soglasje/dovoljenje staršev.
- Dopolnjeni 19. člen za vse udeležence tekmovanja na vseh stopnjah *določa premični prag, in sicer 2 % za zlata priznanja in 10 % za srebrna*. Premični prag velja tudi za tekmovalce s slovenskega etničnega prostora onstran državnih meja (Koroška, Trst).
- Omenjeni člen vsebuje dopolnilo za srednješolce 3. in 4. stopnje, ki so sedaj razdeljeni po programih (A – gimnazije, šolanje, zaključeno z maturo; B – štiriletne strokovne šole, šolanje, zaključeno s poklicno maturo). V obeh programih (A in B) bodo naloge enake, razlike so v merilih ocenjevanja.
- Dopolnjen je 28. člen, ki natančneje določa, kako mora biti ocenjen esej, če je razlika med dvema ocenjevalcema večja od 10 točk. Ocena tretjega ocenjevalca je dokončna. Pred ocenjevanjem se tretji ocenjevalec seznani z ocenami prvega in drugega ocenjevalca, potem oceni in odloči sam.
- 43. člen določa, da organizator lahko določi višino prijavnine, saj društvo le tako lahko izpelje organizacijo in zagotovi tehnično raven tekmovanja. Prijavnino *vplača šola, ki tekmovalca pošilja na tekmovanje.* UO SD Slovenije je letos določil prijavnino v višini 2500 SIT. Šola, ki ne bo vplačala prijavnine, ne bo mogla poslati tekmovalca na vseslovensko tekmovanje. Blagajnik območnega društva bo šoli izstavil račun.
- Prijavnina je ob siceršnjem prostovoljnem delu mentorjev nujna, saj omogoča organizacijo in izvedbo vseslovenskega tekmovanja, ki poteka vsako leto marca po vsej republiki.
- Na naslednjem slavističnem kongresu naj bi Cankarjevemu tekmovanju posvetili vsaj enodnevno srečanje. Predsednik Slavističnega društva Slovenije, ***dr. Marko Jesenšek***, je kolege povabil, naj se odločijo za aktivno sodelovanje in se čim prej oglasijo na naslov: dr. Marko Jesenšek, Pedagoška fakulteta Maribor, Koroška ul. 160, 2000 Maribor.

Mentorji so v razpravi opozorili:

- Premajhna je naklada knjižnih natisov pri posameznih stopnjah (2. in 4. stopnja).
- Pomanjkljivosti so pri revijalnih navedenkah (npr. pri gradivu za 3. stopnjo, revija Grif).
- Datum šolskega tekmovanja 15. 2. 2001 sovpada z zunanjim preverjanjem znanja v osnovni šoli. Nujno je uskladiti šolski koledar z MŠŠ. Pohvalili so odločitev, da so tekmovanja v znanju materinščine zgodaj spomladi in ne ob koncu šolskega leta.
- Mentorji so z vsakoletno tematiko razpisa seznanjeni prepozno (šele septembra).
- Bilo bi prav, da bi se srečanja z mentorji udeležilo več sodelavcev, ki pripravljajo tekmovalne pole za posamezne stopnje.
- Mentorji si želijo, da bi jih obveščali tudi v študijskih skupinah in ne le prek koordinatorja tekmovanja, Vlada Pirca.
- Nekaterim se zdi v primerjavi z drugimi tekmovanji prijavnina nekoliko previsoka.

Napredovanje mentorjev tekmovanja za Cankarjevo priznanje.

Vlado Pirc je opozoril, da je bil dopolnjen Pravilnik o napredovanju učiteljev v nazive v osnovnem in srednjem šolstvu. Vrednotijo se le dosežki na <u>*vseslovenskem tekmovanju*</u>, ne pa tudi na šolskem. Evidenco o aktivnih sodelavcih, organizatorjih in ocenjevalcih nalog hranijo pokrajinska društva. Eno točko prejme sodelavec, če trikrat popravlja na vseslovenskem tekmovanju. Če tekmovalci istega mentorja prejmejo 3 srebrna priznanja, prejme mentor eno točko, če prejmejo dve srebrni priznanji, ima mentor 2/3 točke. Če ima tri tekmovalce, ki so prejeli na vseslovenskem tekmovanju zlata priznanja, prejme dve točki. Obrazce, s katerimi lahko dopolni vlogo za napredovanje v nazive, dobi posameznik na spletni strani Zavoda RS za šolstvo; priloži mu fotokopijo objave v zborniku vsakoletnega tekmovanja za Cankarjevo priznanje. Izpolnjene obrazce pošlje pedagoškemu svetovalcu za slovenščino v organizacijski enoti; ta pa jih posreduje v podpis Vladu Pircu. Izpolnjene obrazce pošlje sodelujoči mentor neposredno po tekmovanju vsako leto sproti, dokazila iz zbornika so nujna. Vrednoteno bo tudi aktivno delo praktikov pri pripravi tekmovalnih pol za posamezno stopnjo, in sicer s tremi točkami. Sedmošolci na tekmovanju lahko sodelujejo, njihova prizadevanja se vrednotijo in upoštevajo, vendar dosežkov ne morejo uveljavljati v 8. razredu.

9. 2. 2001 Med merili »za izbiro kandidatov v primeru omejitve vpisa v programih nižjega in srednjega tehniškega in drugega strokovnega izobraževanja ter v programih gimnazije« je kot eno od selekcijskih meril ostalo tudi zlato priznanje, doseženo na tekmovanju za Cankarjevo priznanje. *Prim*. Uradni list RS 26. 1. 2001, št. 6, str. 489.

9. 2. 2001 Prejeli smo nekaj naročilnic za ponatis društvenega glasila Kronika, vendar jih še ni dovolj, da bi pokrili tiskarske stroške ponatisa.

STANOVSKA SOLIDARNOST

Kolegice in kolege vljudno prosimo, naj poskrbijo, da bodo šolske knjižnice naročile kak izvod

ponatisa prvih štirih letnikov (1987–2000) društvenega glasila Kronika. Predlogi za ponatis Kronike so prišli iz vrst nekaterih članov, ki so se v društvo vključili naknadno in nimajo celotne zbirke našega lista, marsikdo ga tudi ni hranil, a se je pozneje zavedel, da vsebuje množico sprotnih informacij o dogajanju v slovenističnih in sorodnih slavističnih strokah na Slovenskem. Potrebujejo jo kot referenco in pri citiranju, pa tudi kot spomin na dogodke, v katere so bili vpleteni. Ne nazadnje Kronika ohranja zapisano »ljudsko izročilo« o pomembnih slavistih, ki so povezani z našo poklicno potjo. Razen prodaje žal ne najdemo drugih virov za kritje stroškov, ki pa ne bi smeli preseči 3500 SIT za izvod, čeprav se obeta debela, okrog 600 strani obsegajoča knjiga (imensko kazalo obsega nad 1000 osebnih imen). Od vaših naročil je torej odvisno, če bomo zmogli stroške za tisk, kajti obljubljamo, da ne bomo nič spreminjali. Izpuščene bodo le zadnje strani posameznih številk, ponavljajoča se obvestila in nekaj pisnih spodrsljajev. Nekoliko bo treba poenotiti zunanje oblikovanje besedila, dodati kakšno vejico in odpraviti kakšno tipkarsko napako, *jamčimo pa*, da bo *vsebina* ostala nespremenjena z vsemi spodrsljaji vred (domala vsi so sproti omenjeni v rubriki Odmevi na … številko).

Pojasnila in naročila:
dr. Zoltan JAN, Cankarjeva 84, 5000 Nova Gorica
tel. 05 302 25 56, faks 05 300 27 33, e-naslov Zoltan.Jan@guest.neticom.si

Hvala vsem, ki ste se potrudili in že poskrbeli za naročilo ponatisa Kronike!

9. 2. 2001 Ob stodeseti obletnici rojstva *Jožeta Lovrenčiča* je častna članica SD ***Lojzka Bratuž*** za Goriško Mohorjevo družbo uredila, komentirala in s spremno besedo opremila ponatis »epa iz 16. stoletja« *Sholar iz Trente*. Avtor ga je pričel objavljati v *Domu in svetu* leta 1915, naslednje leto je delo izšlo v *Mentorju*, dokončna različica je bila natisnjena v letih 1921–1922 v *Domu in svetu*, leta 1939 še v knjižni obliki, nato pa je pesnitev začela toniti v pozabo.

10. 2. 2001 Med celjskim *knjižnim tednom* bosta članici SD, ***dr. Boža Krakar-Vogel*** in ***Marija Končina*** vodili tribuno *Berem zase*. *Prim.* Delo 10. 2. 2001, št. 33, str. 6.

10. 2. 2001 Predsednik RS ***Milan Kučan*** je pred nekaj dnevi podelil častni znak svobode ***dr. Radu L. Lenčku***, častnemu članu SD, ki ima velike zasluge za uveljavljanje študija slovenističnih ved v New Yorku. *Prim.* Primorski dnevnik 10. 2. 2001, št. 35, str. 10; Delo 14. 2. 2001, št. 36, str. 2.

11. 2. 2001 Na Radiu Slovenija 1 so pripravili zanimivo nedeljsko oddajo ob 125. obletnici rojstva *dr. Ivana Prijatelja* (23. 12. 1875 – 23. 5. 1937), ustanovnega člana SD. V oddaji je sodeloval profesorjev nečak ***Rok Golob***, ki živi v njegovi hiši na Mirju, in nam neznani slavist ***Bogo Golob*** (ni član SD). Odbor za proslavo Prijateljeve 60-letnice je Slavističnemu društvu poklonil izkupiček od prodaje njegovega dela *Duševni profili naših preroditeljev*, tako da je s temi sredstvi na prvo obletnico njegove smrti izšla prva številka prve specializirane in zgolj slavistiki namenjene slovenske slavistične revije *Slovenski jezik*, predhodnice današnjega *Jezika in slovstva*.

BOLJ ZA ŠALO KOT ZARES

* * *

Koliko rednih univerzitetnih profesorjev, ki sedijo v senatu univerze in krojijo poklicno pot mlajših kolegov, izpolnjuje sedanje pogoje za rednega profesorja?

* * *

Vsak podoben prispevek bo nagrajen s strokovno publikacijo, če bo vsaj malo duhovit.Po želji jamčimo za strogo anonimnost.

11. 2. 2001 Nedeljski gost TV Slovenije 1 je bil ***dr. Janez Dular***, ki je v pogovoru z novinarjem lepo prikazal namen in pomen zakona o slovenščini, pa tudi zagate naše jezikovne

kulture, svojo strokovno pot od docenture na oddelku za slovanske jezike na ljubljanski filozofski fakulteti preko dvakratnega ministrovanja in lektoriranja pri Delu in Slovencu, sodelovanja pri maturitetni komisiji in urednikovanja pri Mohorjevi družbi do imenovanja za direktorja Urada za slovenski jezik.

11. 2. 2001 Članica SD ***Anita Frešer*** in njena dijakinja ***Barbara Poljanec*** sta imeli v Slovenski Bistrici literarni večer, na katerem sta predstavili vsaka svojo poezijo. *Prim.* Družina 11. 2. 2001, št. 7, str. 11.

12. 2. 2001 *Znanstveni inštitut Filozofske fakultete v Ljubljani* je izdal študijo ***dr. Marine Zorman*** *O sinonimiji*, v kateri razčlenjuje strukturalne in funkcionalne odnose med členi sinonimnih vrst. Zanimiva je analiza polnega sinonima *kuverta/pisemska ovojnica* in nepopolnega *borba/boj*. *Prim.* Delo 12. 2. 2001, št. 34, str. 6.

13. 2. 2001 Član SD ***Marko Kravos*** sporoča, da sta te dni izšla dva prevoda njegovega pravljičnega besedila *Ko je zemlja še rasla*, ki ga je 1996 objavil pri Mohorjevi družbi v Celovcu (ilustracije Klavdija Palčiča). Italijanski prevod je prispevala ***Patrizia Vascotto*** in je izšel v Tržiču (Monfalconu) kot delo, ki je prejelo nagrado Srečko Kosovel na natečaju za prevode iz slovenščine v italijanščino. V nemščino je knjigo prevedel ***Fabjan Hafner***. Te dni izide pri Obzorjih v Mariboru še ena njegova otroško-mladinska knjiga: *Začarani grad*, (ilustracije Marjana Mančka), spremni esej pa je prispeval ***dr. Igor Saksida***, ki je sploh prvi na Slovenskem kaj napisal o njegovi otroški pisavi – po dosedanjih petih samostojnih knjižnih objavah v tej zvrsti.
Januarja 2001 je v Milanu izšla v bibliofilski zbirki *Su due piedi – Na dveh nogah*, drobna knjižica v zbirki, ki obsega že 69 sodobnih pesnikov. V dvojezični objavi prinaša dvoje Kravosovih pesmi in likovno sekvenco pa sta prispevala Avstralcev *Geoff Lowe* in *Jacqueline Riva*. Prevod v italijanščino je pripravila ***Darja Betocchi***. Izdajo je v 60 izvodih ročno odtisnila in vezala likovnica *Meri Gorni*.
Več slovenskih avtorjev (Kosovel, Zlobec, Pahor, Košuta, Kravos, Rebula-Tutta) je citiranih in natisnjenih v foto-monografiji *Carso – due lingue, un altipiano*, ki jo je konec lanskega leta v Tržiču (Monfalconu) izdala založba *Edizioni della Laguna* v italijanščini, slovenščini in angleščini. Miroslav Košuta, Marko Kravos in Ace Mermolja zastopajo sodobno slovensko pesniško ustvarjalnost v Trstu v antologiji *Poeti triestini contemporanei – Sodobni tržaški pesniki*, ki jo je pripravil pesnik in esejist Roberto Dedenaro, izdala pa založba Lint v Trstu. V antologiji je vsak izmed 15 avtorjev predstavljen s približno 130 verzi. Med njimi so tudi po en španski in ameriški pesnik, trije v italijanskem tržaškem narečju, eden poudarja svoje židovsko poreklo. Samo šest je torej pravovernih »Italijancev«. Trst in njegov genius loci kot merilo identifikacije!

13. 2. 2001 Na novogoriški gimnaziji so predstavili novo knjigo ***mag. Marjana Štrancarja*** *Od drame h gledališču v učilnici*, ki vsebuje vrsto metodičnih zamisli, kako poustvariti gledališka besedila v razredu, pri pouku slovenščine, da bi dijakom tudi na tak način pomagali iskati lastno podobo, spoznavati neznane pokrajine notranjega in zunanjega sveta, razumeti sočloveka, odgovarjati na pomembna vprašanja, se vživljati v soljudi. *Cena*: 3.596 SIT. *Naročila*: DZS, Izobraževalno založništvo, Šmartinska 152, BTC, hala 8, 1538 Ljubljana, tel. 01 540 33 43, faks 01 585 17 32, e-naslov e-trgovina@dzs.si. *Prim*. Primorski dnevnik 20. 2. 2001, št. 43, str. 9; Primorske novice 20. 2. 2001, št. 15, str. 16; *Prim.* Delo 1. 3. 2001, št. 49, str. 8.

13. 2. 2001 Skoraj 700 učiteljev, zaupnikov Sindikata vzgoje, izobraževanja in znanosti (SVIZ), je na javni seji v Cankarjevem domu v Ljubljani ostro obsodilo odnos vlade do zaposlenih v vzgoji in izobraževanju. Zaposleni v šolah, vrtcih in raziskovalnih centrih enotno zahtevajo višje plače še letos in spoštljivejši odnos vlade do svojega dela. Soglasno so sprejeli dve resoluciji – o socialnem sporazumevanju in o plačni politiki v javnem sektorju. Izgla-sovali pa so tudi predlog o pripravi protestnega shoda pred poslopjem vlade, če se šolski sindikati do konca marca z vlado ne bodo dogovorili o zahtevah in spremembah kolektivne pogodbe v šolstvu. Naša kolegica ***Danica Geršak***, ki sicer ni članica SD, pa je med drugim povedala, da učitelji »živimo v strogi uradniški določenosti, kjer so pomembni predvsem številke in uradni zaznamki«. »Šola ne more biti zgolj racionalno opravilo, kot mislijo neka-teri, ampak je predvsem odnos med učencem in učiteljem.« »Na učence lahko veliko bolj kot vsebina, napisana na tabli, vpliva učiteljeva osebnost. Kot stare dobre babice, ki nas je v mladosti razvajala, se marsikdo izmed nas rad spomni tudi kakšnega svojih učiteljev, ki ga je usmeril v življenje. Prav tako morda globoko v sebi nikoli nismo izbrisali pečata krivice, ki nam jo je z grožnjo v glasu prizadejal učitelj s palico v roki.« »Iz spomina nekdanjega dijaka Prve gimnazije dr. Kurta Kanclerja, ki je maturiral v 50. letih, sem utrgala naslednjo misel: ›Profesor je bil predvsem osebnost, ki smo ga vsi globoko spoštovali, bil je avtoriteta, ugleden meščan, ki so ga vsi v Mariboru prepoznali kot profesorja s Prve gimnazije.‹ Kdaj, kje in zakaj smo bili učitelji oropani tega ugleda in kdo nam je vzel priznanje v družbi ter dostojanstvo*, ki nam glede na pomembnost dela, ki ga opravljamo, nedvomno pripada*?« *Prim.* Delo 14. 2. 2001, št. 36, str. 2.

14. 2. 2001 V tržaškem baru Alcione je združenje *Antares* pripravilo debatno-literarni večer z naslovom *Trst, mesto poezije?*. Med devetimi sodelujočimi italijanskimi pesniki se je predstavil tudi član SD ***Marko Kravos***. *Prim*. Primorski dnevnik 14. 2. 2001, št. 38, str. 8; 16. 2. 2001, št. 40, str. 10.

14. 2. 2001 *Odbor staršev učencev slovenskih osnovnih šol* v Gorici je povabil častno članico SD ***Lojzko Bratuž***, da jim je predstavila, kako se Gorica pojavlja v slovenski literarni zgodovini. Predavanja so se udeležili predvsem tečajniki slovenskega jezika, to je starši učencev, ki so svoje otroke vpisali v slovenske šole, čeprav sami ne znajo dovolj slovensko. Primorski dnevnik 22. 2. 2001, št. 45, str. 12; Novi glas 22. 2. 2001, št. 7, str. 15.

15. 2. 2001 V vsem slovenskem prostoru potekajo šolska tekmovanja v znanju materinščine za *Cankar-jevo priznanje*. Letošnja tema je povezana z mednarodnim letom jezikov in ima naslov *Odločitev za jezik*. Pričaku-jemo, da se ga bo udeležilo toliko osnovnošolcev in srednješolcev kot lani, ko je tekmovalo 9252 učencev in sodelovalo več kot 800 mentorjev. *Prim.* Delo 16. 2. 2001, št. 38, str. 4; Primorski dnevnik 16. 2. 2001, št. 40, str. 9; Šolski razgledi 17. 2. 2001, št. 4, str. 5; Ormoške novice 22. 2. 2001, št. 2, str. 7 itd.

15. 2. 2001 **Denar je sveta vladar.** Obubožani predsednik SD, ***dr. Marko Jesenšek***, je pravkar dobil poročilo računovodskega servisa, ki prikazuje stanje na računu 15. 1. 2001. Groza, smo že v rdečih številkah! **Usta-viti mora vsa izplačila, zamrzniti mora tudi vse dejavnosti, ki so povezane s finančnimi stroški – žal grozi, da bo to v kratkem doletelo tudi Kroniko.** Upa, da bomo čim prej izplavali. Računa na članarino, vendar po plačilu davka na dodano vrednost le na bistveno manjši znesek kot lani, drugih prilivov pa v kratkem ni pričakovati. Ne bodite torej presenečeni, če se boste čez nekaj mesecev vprašali, kdaj bo prišla Kronika, ta pa bo že med preminulimi. Papir, tisk in poštnino nam v imenu stanovske zavzetosti nihče ne pokloni, vsaj to je treba plačati.

15. 2. 2001 *Priznanje Blaža Kumerdeja*, ki ga Zavod RS za šolstvo podeljuje za *odlično partnerstvo pri uvajanju novosti v vzgojno-izobraževalni proces*, je letos prejela tudi članica SD, ***mag. Jana Kvas***. *Prim.* Šolski razgledi 17. 2. 2001, št. 4, str. 2; 10. 3. 2001, št. 5, str. 2.

15. 2. 2001 *Slovensko društvo za primerjalno književnost* je gostilo univerzitetnega profesorja primer-jalne književnosti na pariški Sorboni, ***Jeana Bessièra***, ki je v četrtek in petek (15. in 16. t. m.) predstavil različne modele v sodobni primerjalni književnosti in svoje poglede, kako reformirati paradigmo primerjalne književnosti v dobi globalizacije.

16. 2. 2001 V ateljeju kiparja Grigorija Potockega (avtorja kipa Žige Herbersteina) je Društvo za promocijo stikov med Slovenijo in Rusijo Dr. France Prešeren v Moskvi pokazalo dokumentarni film o Francetu Prešernu. V sproščeni in neformalni atmosferi si je projekcijo ogledalo več kot 80 obiskovalcev. Po projekciji sta bila kratek klavirski koncert in zakuska (pijačo je prispevalo veleposlaništvo RS). Predstavljene so bile tudi knjige, ki jih je v letu 2000 izdalo to društvo: *Veneti – predniki Slovanov, Žiga Herberstein, Slovenica 1678-1930.*

16. 2. 2001 »*Zakaj bi imeli samo proslavarskega Prešerna, vzgojnega Prešerna, Prešerna svetinjico, Prešerna kot meč svojega navdušenja, poskusimo ga imeti tudi kot pesnika vsakdanje in obenem daljnovidne pri-jaznosti, razumevanja, šegavosti in prijateljstva; bržkone se je tudi tod mogoče najbolj približati osredju njegove pesniške vere*,« pravi častni član SD, ***dr. Matjaž Kmecl***, v obsežnem eseju *Ni znal molitve žlahtnič trde glave*, v katerem pojasnjuje svoje poglede na Prešernovo osebnost ter na pojave in vrednote njegovega časa, ki jih je upošteval pri oblikovanju scenarija za razvpito televizijsko nadaljevanko. »*Za državne potrebe obdržimo seveda kitico o* vseh narodih, ki hrepene dočakat dan*, našo intimno himno in svoj (›družinski‹) testament pa nam je dal z zadnjo kitico Zdravljice*.« [*V premislek*: Žal se na državni proslavi v Cankarjevem domu 3. decembra lani niso držali niti tega nasveta, pa je vse tiho bilo!] Esej je bil še pred objavo v Delovi Sobotni prilogi prebran tudi po Radiu Slovenija 1, velja pa prebrati tudi predgovor k objavi scenarija, ki je izšel pri Prešernovi družbi konec lanskega leta. *Prim.* Delo 17. 2. 2001, št. 39, str. 28–30 (Sobotna priloga).

S TUJEGA ZELNIKA

* * *

Bojte se nesposobnejših od vas.

* * *

Niti bedaki niso vsi enaki.

* * *

Prvi pogoj za srečno ljubezen je, da ne ljubite samega sebe.

* * *

Aforizmi Žarka Petana, Mag 7. 3. 2001, št. 10, str. 8.

17. 2. 2001 Knjiga kolegice ***Alenke Gložančev*** *Imena podjetij kot jezikovnokulturno vprašanj*e, ki je izšla pri Založbi Rokus kot 3. zvezek *Slavistične knjižnice*, še naprej zbuja pozornost v širši javnosti. ***Alenka Gre-gorc Kraigher*** je v radijskih oddajah *Dober dan, slovenščina* predstavila niz zanimivih odlomkov (10. 3. 2001 je bil na vrsti že peti odlomek), častna člana SD, ***Janko Moder*** in ***Janez Gradišnik***, pa sta o knjigi poročala v Dnev-niku (11. 2. 2001, št. 39 , str. 7) oziroma Družini (11. 3. 2001, št. 11, str. 11). *Knjiga v trdi vezavi stane s popustom za člane SD* 1944 SIT. Naročila: Založba Rokus, Grad Fužine, Studenec 2A, 1260 Ljubljana Polje, brezplačni tel. 080 19 90; e-naslov rokus@rokus.com.

17. 2. 2001 Naše šole zapuščajo številni učitelji z ustrezno kvalifikacijo, učijo pa ljudje, ki ne izpol-njujejo niti zahtevanih pogojev, čeprav šolske oblasti že leta in leta znižujejo kriterije, tako da je na nižjih poklicnih šolah povsem uradno dovoljeno učiti marsikateri predmet

ljudem z nedokončanim študijem, inženirjem različnih strok itd. Morali bi doseči, da »*ravnatelji zaposlujejo le tiste, ki ustrezajo vsem pogojem. Če ne morejo dobiti takšnega učitelja, se pač predmet na šoli ne izvaja, dokler ustreznega učitelja ne najdejo*.« »*Tudi če bi neki kraj, v katerem so ljudje s samoprispevkom postavili zdravstveni dom, ostal brez zdravnika več let, ne sme ordinirati absolvent medicine, višja medicinska sestra ali veterinar. Torej zdravnik ali nihče*.« *Naša pritiklina*: Upajmo, da si bodo ugotovitve ***Andreja Šorge*** zapomnili šolski sindikati. Absurdno je, da nič krivi ustrezno usposobljeni učitelji, ki pošteno delajo ter za neprivlačne delovne razmere in visoko fluktuacijo niso krivi, poslušajo na pamet skup spravljene flance, kako slaba je naša šola, ne upošteva pa se, kolikšen delež imajo ta in podobna kadrovska mašila v učiteljskih vrstah! *Prim*. Šolski razgledi 17. 2. 2001, št. 4, str. 6.

18. 2. 2001 *Delova* raziskava javnega mnenja je pokazala, da 44,7 odstotka vprašanih podpira učiteljske *zahteve za višje plače*, 28,3 odstotka jih ne podpira, 9,6 odstotka jih je nevtralnih, 17,5 odstotka je neopredeljenih. O *učiteljevem ugledu v družbi* jih dve petini (40,4 odstotka) meni, da je ustrezen, tretjina misli, da bi morali imeti večji ugled (32,3 odstotka), 6,5 odstotka pa jih meni, da smo uglednejši, kot si zaslužimo. Večina staršev šolo-obveznih otrok *ocenjuje delo učiteljev* kot dobro, četrtina kot odlično. (In da ne bi bili preveč pohvaljeni, komen-tator seveda ni pozabil dodati, da je srednja ocena 3,5. Tudi v naslovu so napisali *Ocena za učitelje plus tri*, ne pa npr. več kot dobro, zelo dobro, nadpovprečno dobro …) *Prim*. NeDelo 18. 2. 2001, št. 7, str. 1.

18. 2. 2001 Trenutno ima v Sloveniji najvišje papeško odlikovanje – in eno redkih, ki ga je kakšen papež podelil kakšnemu Slovencu po načelu moto proprio (po lastni odločitvi) – častni član SD, ***akad. dr. France Bernik***. *Prim*. NeDelo 18. 2. 2001, št. 7, str. 14.

19. 2. 2001 *Društvo slovenskih izobražencev* v Trstu je gostilo članico SD, ***dr. Tatjano Rejec***, vdovo po znanem tigrovcu Albertu Rejcu. Na podlagi osebnih spominov, arhivskih dokumentov in moževih zapiskov je skušala pojasniti različne zmote, ki se pojavljajo pri obravnavah TIGR-a, prvega organiziranega antifašističnega gibanja v Evropi. *Prim*. Primorski dnevnik 18. 2. 2001, št. 42, str. 6; 21. 2. 2001, št. 44, str. 9; Novi glas 22. 2. 2001, št. 7, str. 7.

21. 2. 2001 Načrt za novo izdajo *Slovenskega biografskega leksikona*, ki jo je začel pripravljati Inštitut za biografiko in bibliografijo ZRC SAZU, je predstavil ***dr. Andrej Vovko***. V tisku je poskusni snopič. *Prim.* Delo 21. 2. 2001, št. 42, str. 20 (Književni listi).

21. 2. 2001 Članice SD, ***Metka Furlan, Alenka Gložančev in Alenka Šivic-Dular***, so oddale v tisk publikacijo *Pravopisno ustrezen zapis zemljepisnih in stvarnih lastnih imen v Registru zemljepisnih imen in Regis-tru prostorskih enot*, ki so jo pripravile za Geodetsko upravo RS. *Prim.* Delo 21. 2. 2001, št. 42, str. 22 (Književni listi).

21. 2. 2001 Svoj prevod Mickiewiczeve »zgodovinske povesti iz litvanske in pruske preteklosti« *Konrad Wallenrod*, ki je izšel pri Slovenski matici, in poglede na vzporednice s Prešernovim Krstom je predstavila častna članica SD ***Rozka Štefan***. Društvo slovensko – poljskega prijateljstva je delo predstavilo v različnih krajih. *Prim.* Delo 21. 2. 2001, št. 42, str. 13.

21. 2. 2001 V *Tržaški knjigarni* je *Izobraževalno založništvo DZS* predstavilo novi zvezek iz zbirke Klasje, »Paternujevega šolskega Prešerna«. Petdeset let po nastanku obeh Slodnjakovih Kondorjevih knjižic so srednješolci dobili novo predstavitev Prešernovega ustvarjanja, udeleženci pogovora pa so bili deležni gostoljubja Pirjevčevih. *Prim*. Kronika 7. 2.

2001, št. 24, str. 15; Primorski dnevnik 18. 2. 2001, št. 42, str. 6; 20. 2. 2001, št. 43, str. 9; 22. 2. 2001, št. 45, str. 4; 24. 2. 2001, št. 47, str. 12, itd.

21. 2. 2001 Na sklepnem delu otvoritve *evropskega leta jezikov* v Lundu na Švedskem se je ministrica za šolstvo, ***dr. Lucija Čok***, osebno sestala z italijanskim kolegom ***Tulliem de Maurom***, ki je bil osrednji govornik na prireditvi. Seznanila ga je, da na narodnostno mešanem območju v RS v *vseh* in ne le na manjšinskih šolah učijo tudi jezik manjšine. Obljubil ji je, da bo čim prej osebno obiskal katero izmed slovenskih šol z italijanskim učnim jezikom, kolegico pa je povabil v Rim, da bi se natančneje dogovorila za medsebojno sodelovanje. Primorski dnevnik 21. 2. 2001, št. 44, str. 3.

22. 2. 2001 Prejeli smo še eno ponudbo za tisk zbornika prispevkov s koprskega kongresa, žal pa tudi za najcenejšo različico ni denarja. Čakamo boljše čase.

22. 2. 2001 *Odbor državnega zbora za kulturo, šolstvo, znanost in šport* je sprejel predlog sklepa, naj *delovna skupina za jezikovno načrtovanje* nadaljuje svoje delo, sprejel pa je tudi listo predlaganih članov, kot jo je povsem samostojno (samovoljno?) pripravila ***dr. Breda Pogorelec*** in jo sestavljajo: ***dr. Breda Pogorelec*** kot vodja, ***dr. Marko Stabej***, ***dr. Tomaž Sajovic***, ***dr. Majda Kaučič Baša***, ***dr. Ada Vidovič Muha***, ***akad. dr. Jože Toporišič***, ***dr. Meta Grosman***, ***dr. France Novak***, ***dr. Albina Nećak Lük***, ***dr. Marko Jesenšek***, ***dr. Zinka Zorko*** in ***Milan Baškovič***. Državni svetnik ***dr. Zoltan Jan*** je predlagal vključitev tudi poslanke ***mag. Majde Potrata*** in dopolnitev sklepa, da naj se skupini zagotovijo prostorski in materialni pogoji za delo. Delovno skupino bo imenoval Državni zbor RS.

SLOVENCI IN ZAKON O SLOVENŠČINI

* * *

V četrtek, 22. februarja t. l., je ob 150-letnici obstoja Gospodarska zbornica Slovenije, to je Chamber of Commerce and Industry of Slovenia, podelila tujim partnerjem posebna priznanja, na katerih ni niti ene slovenske besede. Še najbolj prizadeti sta bili obe slovenski gospodarski združenji iz Italije, ostali pa so se verjetno spraševali, po čem bodo prepoznali, da so prejeli slovensko in ne indijsko, kanadsko … priznanje.

* * *

Prim. Vid Vito Primožič, predsednik SGZ Gorica: Slovenščine pa od nikoder; Primorski dnevnik 27. 2. 2001, št. 49, str. 4.

24. 2. 2001 Med nadaljevanjem lanskoletne polemike ob 400. obletnici požiga protestantskih knjig v Ljubljani (prim. Kronika 21. 12. 2000, št. 24, str. 3) je ***Božena Lapajne*** opozorila, da sta prvi in tretji Brižinski spomenik, če ju jemljemo kot splošno spoved, lahko nastala šele po 4. lateranskem koncilu (1215), ki je uvedel obvezno spoved. *Prim.* Delo 24. 2. 2001, št. 45, str. 31 (Sobotna priloga).

24. 2. 2001 Po daljšem času so ponovno izšli *Dokumenti SGM*, ki se vračajo k prvotni zasnovi in objav-ljajo predvsem gradivo iz zgodovine slovenskih gledališč. V tokratni številki je poleg drugih objavil častni član SD, ***akad. Dušan Moravec***, svoje *spomine iz »zatišja«* o razvoju Slovenskega gledališkega muzeja v letih 1963–1968.

24. 2. 2001 V Semiču potekajo tradicionalni *Krakarjevi dnevi* z bogatim kulturnim programom. Na njih so tudi osnovnošolci predstavili svoja razmišljanja o pesniku in literarnem zgodovinarju. *Prim.* Delo 26. 2. 2001, št. 46, str. 2; Družina 4. 3. 2001, št. 10 str. 18.

24. 2. 2001 *Društvo slovenskih književnih prevajalcev* je v svojih prostorih pripravilo *Pogovor o pogo-vornem jeziku*, ki ga je vodil član SD, ***dr. Marko Stabej***. *Prim.* Delo 26. 2. 2001, št. 46, str. 8.

25. 2. 2001 *Znanstveni inštitut Filozofske fakultete v Ljubljani* je izdal delo ***dr. Vande Babič*** *Vpliv vzhodne cerkvene slovanščine na hrvaške glagolske tekste 17. in 18. stoletja*. *Prim.* Delo 26. 2. 2001, št. 46, str. 8.

25. 2. 2001 Za kolegice in kolege, ki jim ostaja čas (ali primanjkuje denarja): *Služba vlade RS za evropske zadeve* ugotavlja, da predpisi Evropske unije obsegajo 170.000 prevajalskih strani, pri delu pa je treba zagotoviti sodelovanje več sto strokovnjakov za področje pravnega reda, lektorjev in redaktorjev pravnikov. Potrebni bodo tudi številni zunanji sodelavci. *Prim*. Primorski dnevnik 9. 3. 2001, št. 58, str. 4.

25. 2. 2001 Zvončki in trobentice, mačice, vijolice … Mme Jan nabira zakasnele zvončke ob pogledih nekoda, ki ima krokodilčke v očeh.

26. 2. 2001 Obubožani predsednik SD, ***dr. Marko Jesenšek***, postaja vse bolj potepuški. Komaj se je vrnil s popotovanja po italijanskih univerzah, že je odpeketal na Nemško, kjer se je po Trubarjevem zgledu v megli, snegu in dežju prebijal do Leipziga in razsvetljeval akademsko srenjo.

26. 2. 2001 Častni član SD, ***akad. dr. Janko Kos***, je v Delu objavil »kolumno« *Umetnost danes in nikoli več*. Med pogrebci umetnosti našteva skeptične relativiste, ki jim je vse eno in ne ločijo med Prešernom in Koses-kim, ideologe umetnostnega nihilizma in njihove anarhistične simpatizerje, postmoderno, ki ni pripravljena razliko-vati med kičem in pravo umetnostjo, in teorijo transmodernizma, ki je zvesta demokratičnemu izenačevanju vsega. Janko Kos se od demokracije, ki je naredila umetnosti táko škodo, obrne v elitizem, ko pravi, da je bila prava umet-nost narejena največkrat le za »happy few« – ta bo preživela. Članek zaključuje podobno kot razmišljanje o pros-lavljanju Prešernovih jubilejev: »Preživeli smo Hegla, nas pa bo preživela umetnost.« *Prim.* Delo 26. 2. 2001, št. 46, str. 8, in razpravo na e-straneh slovlitjanov.

26. 2. 2001 V lanski številki mariborskih *Dialogov* (36/2000, št. 9–10), ki so jo naročniki prejeli pred kratkim, je član SD, ***Marijan Dović***, zaključil objavljanje svoje obsežne razprave *Vrednotenje in literarna veda ob prelomu tisočletja*, študent primerjalne književnosti, ***Jernej Sever***, interpretira Robbe-Grilletova romana v luči mo-dernizma in postmodernizma, ***dr. Bernard Rajh*** pa je objavil odlomke iz svojega *poletnega dnevnika* (srečni časi, kam odšli ste, kje ste se zgubili).

27. 2. 2001 *Center za strokovno spopolnjevanje Zavoda RS za šolstvo* je objavil analizo izpeljav programov stalnega strokovnega spopolnjevanja v šolskem letu 1999/2000. Slavistično društvo se je pri izpeljavi izpopolnjevalnih programov lepo odrezalo *in ni prekoračilo dovoljene višine kotizacije*.

28. 2. 2001 Pri založbi Franc & Franc v Murski Soboti je član SD, ***Franc Just***, izdal svojo razpravo o prekmurskem pesništvu v 1. polovici 20. stoletja *Med verzuško in pesmijo*. *Prim.* Delo 28. 2. 2001, št. 48, str. 31 (Književni listi).

28. 2. 2001 V zbirki *Novi pristopi* revije *Literatura* je izšla monografija ***Julije Uršič*** *Matematika: branje metafikcije*. *Prim.* Delo 28. 2. 2001, št. 48, str. 31 (Književni listi).

28. 2. 2001 V Novi Gorici nič ne delamo, ker gledamo skozi okno, kako plešejo snežinke, kar je nekaj povsem drugega kot na Kranjskem. Mogoče bo snega le ostalo vsaj za kakšno kepo. – P. S. Prazni obeti. Nič ni ostalo.

1. 3. 2001 V Narodnem muzeju Slovenije je član SD, ***dr. Igor Grdina***, imel predavanje *Grofje Celjski v literaturi in glasbi*. *Prim.* Delo 28. 2. 2001, št. 48, str. 34 (Književni listi).

1. 3. 2001 V *Centru za strokovno spopolnjevanj*e se tajnica SD, ***Jana Zemljarič Miklavčič***, ves dan pridno uči, spoznava računalniški program, pasti, zanke in uganke, da bo Slavistično društvo Slovenije lahko pripravilo ponudbo na javni razpis za strokovno izpopolnjevanje v letu 2001/2002 in da bodo člani SD, ki se bodo udeležili naših seminarjev in strokovnih srečanj, lahko kandidirali za nesrečne točke, ki prav pridejo pri napredovanju. V Katalog stalnega strokovnega spopolnjevanja za prihodnje leto nameravamo poleg tradicionalnega vsakoletnega slovenskega slavističnega kongresa (prej je bilo to zborovanje SD) in dveh izvedb seminarja mentorjev tekmovanja za Cankarjevo priznanje (ki naj bi bila v Vrhniki in ne več v Novi Gorici) prijaviti še seminar *Učiteljev kompas po šolskih predpisih*, ki naj bi potekal v slovenskem parlamentu, udeležence pa naj bi ob vse intenzivnejši papirnati vojni predpisov oborožil za boj proti šikaniranju s paragrafi, ki smo mu učitelji vedno bolj izpostavljeni, saj je celo za ubogi ukor treba cel pravdni postopek.

2. 3. 2001 Bralec ***Vojmil Dekleva*** predlaga, da *Delo* uvede stalno rubriko *Naša nova slovenščina*, v kateri bodo novinarji sproti pojasnjevali svoje nove umotvore. *Prim.* Delo 2. 3. 2001, št. 50, str. 7.

2. 3. 2001 Zaključila se je ustvarjalno življenje ***dr. Andreasa Moritscha***, profesorja na celovški univer-zi (*28. 11. 1936). Po študiju zgodovine, geografije in slavistike je poučeval na dunajski in nato na celovški univer-zi in vodil številne projekte, ki so posegali tudi na področje slovenističnih ved. Med drugim je ustanovil in vodil poletno zgodovinsko šolo v Bovcu, v Tinjah pa je po njegovi zaslugi zaživel projekt Zgodovina brez meja. *Prim.* Delo 4. 3. 2001, št. 290, str. 26 (Znanost); Novi glas 8. 3. 2001, št. 9, str. 7.

3. 3. 2001 Nihče ni pogrešal slavistov na tradicionalnem *Jurčičevem pohodu od Višnje Gore do Mul-jave*. Kljub mokremu vremenu se ga je udeležilo več sto vlažnih pohodnikov. *Prim*. NeDelo 4. 3. 2001, št. 9, str. 2.

4. 3. 2001 Vsi regionalni in politični odtenki sodobne Nemčije so se složno zbrali ob pobudi, da bi sprejeli podoben zakon kot Francozi, s katerim bi zavarovali »svojo najdragocenejšo kulturno vrednoto« – jezik. V članku o tem avtorica ***Barbara Kramžar*** navaja tudi duhovite primere *slogleščine*. *Prim*. NeDelo 4. 3. 2001, št. 9, str. 2.

4. 3. 2001 Ko nas je pričenjalo skrbeti, da se častna članica SD, ***Berta Golob***, umirja, smo spet prebrali nekaj njenih člankov v Družini (št. 10, str. 1, 21) in zvedeli, da je pri Založbi Kmečki glas izšla njena knjiga za otroke *Zrna dedove modrosti*. V njej z rahlo arhaizacijo besedišča skuša osvežiti, kar v vsakdanjem sporazume-vanju bledi. V našo književnost za otroke je ob številnih babicah vstopil dedek, ki nadobudnemu vnuku Tilnu, ko se ne ukvarja z računalnikom in poslušanjem glasbe, pripoveduje o svojem življenju in običajih v preteklosti. *Prim.* Naša družina, marec 2001, št. 3, str. 24.

4. 3. 2001 V Družinini rubriki *Naši velikani* je ***Marijan Smolik*** objavil portret ustanovnega člana SD, ***dr. Ivana Grafenauerja***, ki je v »čitanke« pravzaprav uvedel sistematično poučevanje ljudskega slovstva. *Prim.* Družina 4. 3. 2001, št. 10 str. 11.

5. 3. 2001 V februarskem *Parlamentarcu* so ob mednarodnem letu jezikov izšli članki ***Bojana Brezigarja*** *Jeziki manjšin so bogastvo vse Evrope*, ***Zdravka Godunca*** *Z znanjem jezikov razviti evropskega državljana* in ***Tanje Sernec*** *Povezanost narodne in jezikovne zavesti* (št. 2, str. 4–10). Objavljeno je tudi poročilo ***Sonje Uršič*** o srečanju s predstavniki interesov vzgoje in izobraževanja z državnim svetnikom ***dr. Zoltanom Janom*** (str. 22).

5. 3. 2001 Ker nekateri slovlitjani nestrpno pričakujejo *Slovar jezika slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja*, so pri Založbi ZRC pohiteli in izdali poskusni snopič, ki sta ga *sestavila* ***dr. Majda Merše*** in ***dr. Fran-ce Novak*** s sodelovanjem ***dr. Francke Premk*** (131 str., 1440 SIT). Gradivo zanj je bilo zbrano s popolnim izpisom protestantskih slovenskih tiskanih del, ki so izhajala v letih od 1550 do 1595, in presega tri milijone izpisov na list-kih. Namen poskusnega snopiča je predstaviti zamisel tega zgodovinskega slovarja, opozoriti strokovno javnost na bogastvo podatkov, ki jih nudi popolni izpis besedil slovenskih protestantskih piscev, in zbuditi razpravo o predla-ganih rešitvah. *Dodatna pojasnila in naročila*: Založba ZRC, Gosposka 13, 1000 Ljubljana, tel. 01 470 64 74,
e-naslov zalozba@zrc-sazu.si

6. 3. 2001 V Prešernovi dvorani ZRC SAZU v Ljubljani je ***dr. Janez Vrečko*** predaval o Bogomilini religioznosti in Črtomirovi mistiki. Predavanje je pripravilo *Slovensko društvo za primerjalno književnost*.

6. 3. 2001 *Z* izidom knjige *Slovenska književnost III* Izobraževalno založništvo DZS zaključuje projekt, ki je zbudil veliko zanimanja. Knjigo so napislali ***Jože Pogačnik, Silvija Borovnik, Darko Dolinar, Denis Poniž, Igor Saksida, Marija Stanonik, Miran Štuhec*** in ***Franc Zadravec***, vsi člani SD. *Prim.* Delo 9. 3. 2001, št. 56, str. 5. *Naročila in dodatna pojasnila*: DZS, Izobraževalno založništvo, Šmartinska 152, BTC, hala VIII, 1538 Ljubljana, tel. 01 540 33 43, faks 01 585 17 32, e-naslov e-trgovina@dzs.si.

7. 3. 2001 Najbolj neučakani lahko iz bodočega 15. zvezka *Enciklopedije Slovenije* že preberejo geslo o znanstveni fantastiki, ki ga je pripravil član SD ***Drago Bajt***. *Prim.* Delo 7. 3. 2001, št. 54, str. 28 (Književni listi).

7. 3. 2001 Tretjo knjigo zbranega dela *Stanka Majcna*, ki ga ureja ***Goran Schmidt***, je ocenil član SD, ***France Pibernik***, ***Janez Kajzer*** pa je prispeval polemično dopolnilo, da notica o umetnikovi smrti ni izšla v »zabavniku« TT, saj je bil ta časopis v tistih letih ugleden kulturni tednik, pri katerem so sodelovali številni najvidnejši ustvarjalci. *Prim.* Delo 7. 3. 2001, št. 54, str. 28 (Književni listi).

8. 3. 2001 V okviru praznovanj dneva žena je Urad za enake možnosti Goriške pokrajine izdal dvo-jezično antologijo *Glas ženske*. V Njej so objavljeni najboljši prispevki treh literarnih natečajev, ki se jih udeležu-jejo večinoma dijakinje z obeh strani meje. Urednica antologije in vsakoletna članica žirije je ***Marija Mercina***.

8. 3. 2001 *Novinarsko nagrado Bratstvo resnice za leto 2000* je prejel tudi član SD, ***Peter Kolšek***, ki si jo je zaslužil »kot eden najboljših kulturnih novinarjev v Sloveniji«, ker »pod

njegovim spretnim novinarskim peresom nenavadno zanimivo branje pogosto postane tudi povsem navadno poročilo«. *Prim.* Delo 9. 3. 2001, št. 56, str. 3.

9. 3. 2001 *Oddelek za prevajalce in tolmače na Filozofski fakulteti v Ljubljani* je pripravil posvet zainteresirane javnosti, ker letošnji razpis ne predvideva rednega študija to smer, ampak zagotavlja le ponavljanje letnika in izredni študij, za katerega pa je treba plačati šolnino. Zbrani na posvetu so se skupno z direktorjem vladne službe za tolmače Marcom Benedettijem in državnim sekretarjem Stanetom Pejovnikom strinjali, da mora vstopanje Slovenije v Evropo spremljati razvoj prevajalstva in prevodoslovja. Članici SD, ***dr. Meti Grosman***, duši oddelka, in vsem kolegom gre vsa naša podpora! *Prim.* zapis v Kroniki 3. 2. 2001, št. 24, str. 14; Delo 10. 3. 2001, št. 57, str. 2; Večer 10. 3. 2001, str. 44 itd.

BOLJ ZA ŠALO KOT ZARES

Če boste polni ustvarjalnega poleta energično stopili iz prostorov oddelka za prevajalce Filozofski fakulteti v Ljubljani, pazite, da ne boste prevrnili vozička in se opekli z juho, ki jo mimo tistih vrat vozijo natakarji znane študentske gostilne Pod lipco. To empirično izkustvo smo želeli posredovati brucom, a jih letos na tej študijski smeri ne bo, ker so neimenovani vrhovi Univerze v Ljubljani zavrnili vpis v prvi letnik, ki ga bodo sestavljali samo ponavljalci (tem pač ne morejo preprečiti študija). Prim. zapis v Kroniki 3. 2. 2001, št. 24, str. 14.

Vsak podoben prispevek bo nagrajen s strokovno publikacijo, če bo vsaj malo duhovit.Po želji jamčimo za strogo anonimnost.

9. 3. 2001 Danes praznuje sedemdesetletnico častni član SD, ***akad. dr. Janko Kos***. Kot je med drugim zapisal ***dr. Lado Kralj***, je jubilant v svojem bogatem delu znal ohraniti duha izročila slovenske primerjalne vede ter obstoječe fragmente smiselno povezal v sistem in tej stavbi dodal manjkajoča nadstropja. Čestitkam se pridružujejo tudi člani SD, med katerimi ni malo njegovih učencev. *Prim.* Delo 9. 3. 2001, št. 56, str. 5.

9. 3. 2001 V Kopru se je pravkar končal *Tečaj slovenskega jezika in kulture z osnovami menedžmenta*, ki ga je za študente iz Italije organizirala Visoka šola za management v Kopru v sodelovanju z Znanstveno-raziskovalnim središčem Republike Slovenije Koper in En.A.I.P. – Friuli-Venezia Giulia iz Trsta. Tečaj, ki je potekal od 26. 2. do 9. 3. 2001, se je financiral iz sklada malih projektov PHARE – Čezmejno sodelovanje med Slovenijo in Italijo, vključen pa je bil tudi v okvir dejavnosti ob evropskem letu jezikov. Vodja projekta je bila ***Mirella Ceglar Jurinčič***, vodja programa in lektorica ***Vesna Gomezel Mikolič***; kot lektorice za slovenski jezik so sodelovale še ***Barbara Baloh***, ***Mojca Butinar*** in ***Martina Mejak***, o terminologiji s področja menedžmenta pa je predaval ***mag. Damijan Kreslin***.

10. 3. 2001 V Radencih je *Založba Rokus* že drugič izvedla dvodnevni seminar za učitelje slovenščine *Skrivni dnevnik ustvarjalnega branja ali kako povečati priljubljenost branja v osnovnih šolah*. *Prim*. Kronika 10. 11. 2000, št. 22, str. 132; NeDelo 4. 3. 2001, št. 7, str. 1.

10. 3. 2001 Ugovore in pomisleke o šolskem eseju na maturi je v svoji rubriki *Književni pouk* razčlenila ***dr. Boža Krakar Vogel***. *Prim.* Šolski razgledi 10. 3. 2001, št. 5, str. 10.

10. 3. 2001 Do konca marca se lahko prijavijo na razpis Ministrstva za šolstvo kolegice in kolegi, ki bi želeli poučevati slovenščino kot učitelji dopolnilnega pouka v Švici ali Nemčiji. *Prim.* Šolski razgledi 10. 3. 2001, št. 5, str. 15.

11. 3. 2001 *Oddelek za bibliotekarstvo* Filozofske fakultete v Ljubljani je za kolegice in kolege, ki so zajadrali v knjižnice, izdal knjigo *O knjigah in knjižničarstvu: razvojne študije in analize*. Napisal jo je ***dr. Branko Berčič***, član SD, sicer pa dolgoletni profesor na omenjenem oddelku, ki je bil ustanovljen predvsem po njegovi zaslugi. Za vse, ki smo ostali v razredih, pa velja opozorilo na knjigo *Sedem navad zelo uspešnih najstnikov*, ki jo je izdala Mladinska knjiga v Ljubljani. *Prim.* Šolski razgledi 10. 3. 2001, št. 5, str. 10.

13. 3. 2001 Pisec Kronike je končno našel čas in šel po nove naočnike. Ker je nesrečen datum, je doma pozabil zdravstveno kartico in izkusil staro resnico: kdo nima v glavi, ima v petah. Ker pa tudi vraže niso več, kar so nekoč bile, mu je zdravnik povedal, da se na očesnem dnu ne opazi nobena sled skleroze. Obstaja sicer možna razlaga, da je to edini organ, ki ga skleroza še ni prizadela, se pa sredi dežja lepo sliši.

13. 3. 2001 Član SD, ***Peter Svetina***, je na Filozofski fakulteti v Ljubljani uspešno zagovarjal svojo lite-rarnozgodovinsko disertacijo (klub nesrečnemu datumu). Iskrene čestitke in kar najbolj gladko pot do habilitacije, pa tudi pri izidu knjige *Kavarna v prvem nadstropju*!

13. 3. 2001 Vse, ki so v ta nesrečni dan ostali brez dela, obveščamo, da se pripravlja nov *Slovenski biografski leksikon*, ki najverjetneje ne bo potreboval zunanjih sodelavcev. Založba ZRC SAZU je pravkar izdala poskusni snopič z gesli (138 str., 1440 SIT). Po izidu zadnjega, 15. zvezka *Slovenskega biografskega leksikona* (*SBL*) in *Osebnega kazala* celotnega *SBL* v letu 1991 se je 35 avtorjev izpopolnjevalo in posodabljalo podatkovno zbirko. Pripravili so *Poskusna gesla za novi Slovenski biografski leksikon,* prvo številko serije publikacij *Življenja in dela* s podnaslovom *Biografske in bibliografske študije*, ki jih je začel izdajati Inštitut za biografiko in biblio-grafijo ZRC SAZU. Poskusni zvezek obsega 103 osebna in eno družinsko geslo (56 gesel na A in 47 na B), kjer so zastopane predvsem osebnosti, ki jih v starem *SBL* še ne najdemo. Nikakor ne gre za prvi pravi zvezek novega *SBL*, temveč za poskusne članke, ki so namenjeni zbiranju odmevov javnosti in so prvi korak k pravemu novemu SBL. *Dodatna pojasnila in naročila*: Založba ZRC, Gosposka 13, 1000 Ljubljana, tel. 01 470 64 74, e-naslov zalozba@zrc-sazu.si

14. 3. 2001 V zbirki *Linguistica et philologica* je pri založbi ZRC SAZU izšla knjiga ***dr. Jerneje Gros*** *Samodejno tvorjenje govora iz besedil: Postopek za izdelavo sintetizatorja slovenskega govora* (149 str., 2190 SIT). V zadnjem času je hiter razvoj računalniške tehnologije ustvaril možnost za izgradnjo sistemov, ki bi bili sposobni tako prepoznavati in razumeti govorne informacije kakor tudi tvoriti oz. sintetizirati govor za posredovanje povratne informacije v okolje. Sistemi za samodejno pretvorbo besedila v govor omogočajo posredovanje informacij, kot so teletekst, elektronska pošta, faksi in druga besedila, brez potrebe po njihovi vidni predstavitvi, kar je zlasti uporabno za slepe in slabovidne osebe. Nadalje se uporabljajo v sistemih za avtomatsko posredovanje informacij, v tako imenovanih interaktivnih govornih odzivnikih, kjer bi bilo tovrstno delo za človeka enolično in utrujajoče. Knjiga, ki sodi na področje t. i. jezikovnih tehnologij, razčlenjuje jezikovnoteoretske (fonetične in fonološke) in tehnično-tehnološke probleme, ki jih zahteva postopek izgradnje sintetizatorja govora za slovenski jezik. (*Svetla prihodnost za vse z naočniki*.) *Dodatna pojasnila in naročila*: Založba ZRC, Gosposka 13, 1000 Ljubljana, tel. 01 470 64 74, e-naslov zalozba@zrc-sazu.si

14. 3. 2001 *Acta Neophilologica* ima s 33. letnikom novo uredništvo, ki ga vodi ***dr. Mirko Jurak***. Nas-ledil je ***dr. Janeza Stanonika***.

14. 3. 2001 Član SD, ***France Pibernik*** je pričel raziskovati skupne duhovne temelje generacije 1921. V prvem in drugem nadaljevanju se je dotaknil tudi Balantiča, Simčiča in Pirjevca. *Prim.* Delo 14. 3. 2001, št. 60, str. 27; 21. 3. 2001, št. 66, str. 28 (Književni listi).

14. 3. 2001 Na včerajšnjih pogajanjih med vladno pogajalsko skupino in predstavniki Sindikata vzgoje in izobraževanja (SVIZ) so vendarle dosegli dogovor, po katerem naj bi se

spremenil prvi člen kolektivne pogod-be. Po pogajanjih je ***Branimir Štrukelj***, glavnik tajnik SVIZA, dejal, da so se dogovorili tudi o začetku veljavnosti preostalih devetih členov, ki so jih že pred tem parafirali z ***dr. Lucijo Čok***, ministrico za šolstvo. Sporazumeli so se o varovalki, ki naj bi začela veljati, če v prihodnjem letu ne bo sprejet zakon o razmerjih plač v javnem sektorju. Plače delavcev v vzgoji in izobraževanju se bodo dvignile novembra in decembra, če pred tem ne bo sprejet nov zakon o razmerjih plač v javnem sektorju ali če se bodo povečale plače na drugih področjih (npr. plače zdrav-nikov in sodnikov). ***Dr. Vlado Dimovski***, minister za delo, je novinarjem povedal, da bodo danes pripravili čisto-pis dogovora, ki naj bi pomenil začetek urejanja plačnih razmerij v javnem sektorju. Če bodo vlada in sindikati soglašali z dogovorom obeh pogajalskih skupin, ga bodo parafirali že jutri. Po Štrukljevih besedah bi vlada in sindikati lahko podpisali novo, ugodnejšo kolektivno pogodbo v dveh ali treh tednih.

14. 3. 2001 O razmerah na dunajski slavistiki, na kateri kot gostujoča profesorica dela ***dr. Silvija Borovnik***, je spregovorila lektorica ***dr. Elizabeta Jenko***, ki se še ni odločila, da bi postala članica SD. *Prim.* Delo 14. 3. 2001, št. 60, str. 27 (Književni listi).

14. 3. 2001 *Meddruštveni odbor primorskih slavističnih društev* je pod vodstvom ***Marije Mercina*** oblikoval letošnji program 12. primorskih slovenističnih dnevov, ki bodo potekali od 19. do 22. aprila v Gorici (onstran meje) in bodo obravnavali *humor v delih primorskih avtorjev*, *primorsko mladinsko književnost* in *jezik ob meji*. Prim. zapis v Kroniki 16. 1. 2001, št. 24, str. 8. Radi bi izdali tudi zbornik prispevkov prvih desetih srečanj in prizadevno prosjačijo denar.

15. 3. 2001 Sliši se, da so imeli člani SD Koper občni zbor in da je dolgo dolgoletni predsednici ***Jasni Čebron*** uspelo predati štafetno palico ***dr. Vidi Udovič - Medved***. Dosedanja prva dama slavistike na Obali je po našem vedenju edina predsednica pokrajinskega društva, ki je bila osrednji organizator dveh slovenskih slavističnih kongresov (Portorož 1988, Koper 2000).

15. 3. 2001 Pred občnim zborom SD Trst – Gorica – Videm je v Novem glasu izšel pogovor z dosedanjo predsednico, ***dr. Majdo Kaučič Baša***, ki je redno zaposlena na koprski enoti Pedagoške fakultete, poleg tega pa predava tudi na oddelku za geografijo Filozofske fakultete v Ljubljani in na Filozofski fakulteti v Trstu ter sodeluje pri delovni skupini za jezikovno politiko, ki jo kot delovno telo pri Odboru državnega zbora za šolstvo, znanost, kulturo in šport vodi prof. dr. Breda Pogorelec, in pri Slovenskem raziskovalnem inštitutu SLORI. *Prim.* Novi glas 15. 3. 2001, št. 10, str. 3.

15. 3. 2001 Med kosilom, ki ga je v čast predsedniku Republike Malta priredil predsednik Državnega sveta RS v vili Podrožnik, je državni svetnik ***dr. Zoltan Jan*** seznanil Malteže s tekmovanjem za Cankarjevo priznanje in jim namignil, da bi si ga lahko ogledali in tudi vzpostavili sodelovanje.

BOLJ ZA ŠALO KOT ZARES

"Mami, mami, danes sem že popravil enko!"

"Kako lepo! Pri slovenščini?"

"Ne, pri zobozdravniku."

Ker nimamo na zalogi niti najbolj plehke slavistične anekdote, se ravnamo po tistem: v sili še hudič muhe žre. Kolege milo prosimo za pomoč!

16. 3. 2001 Primogenitus predsednika SD ***Miha Jesenšek*** se vzgaja v prostovoljstvu in v prostem času pomaga starejšim. Danes je poslal prve izpise *imenskega kazala iz ponatisa društvenega glasila Kronika*, ki ga je nesebično pripravil kljub grozljivemu bližanju mature. Kdo bi si mislil, da smo v štirih letih objavili takšne in drugačne podatke o približno 1000 kolegih (in da smo imena nekaterih – predvsem kolegic – napisali celo na širi različne načine). Priporočamo, da še danes naročite ponatis Kronike.

16. 3. 2001 *Slavistično društvo Slovenije* je pripravilo predlog, da se *Slovanski knjižnici* podeli nagrada glavnega mesta Ljubljana. Podporo smo dobili na Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakul-tete v Ljubljani in pri tistih slovlitljanih, ki se ne boje papirja (e-podpora je bila bistveno številčnejša). Med njimi je tudi mestni svetnik, njihove vezi pa segajo tudi do komisije.

16. 3. 2001 Nekateri že intenzivno razmišljajo o poletju, kot dokazuje razpis *Poletne šole slovenščine*, ki ga je pripravil *Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik* na Filozofski fakulteti v Ljubljani (Aškerčeva 2, Ljubljana, e-naslov center-slo@ff.uni-lj.si). Tudi *Znanstveno-raziskovalno središče Republike Slovenije Koper* bo v sodelovanju z Izobraževalnim centrom Modra od 30. julija do 12. avgusta 2001 v Izoli pripravilo že osme Poletne tečaje slovenskega jezika na Slovenski obali »Halo, tukaj slovenski Mediteran!« (Garibaldijeva 18, 6000 Koper, tel. ++386 66 21 260, e-pošta vesna.gomezel@zrs-kp.si). Ob koncu tečajev bo možno opraviti izpit o aktivnem znanju slovenskega jezika, ki je potreben za vpis na slovensko univerzo ali za pridobitev slovenskega državljanstva; oboji vam bodo radi poslali programe, prospekte in dodatna pojasnila.

17. 3. 2001 Danes kar 2107 osnovnošolcev in srednješolcev ter nekaj stotnij mentorjev preizkuša svoje znanje na *državnem tekmovanju za Cankarjevo priznanje*. Od približno 10.000 udeležencev na šolskih tekmo-vanjih se je na državno uvrstilo 1480 osnovnošolcev, 77 učencev srednjih poklicnih šol, 317 tekmovalcev na 3. in 233 na 4. stopnji. Včeraj so večinoma imeli prost dan, ki so ga izkoristili za zadnja utrjevanja, danes pa gre zares. 24. tekmovanje poteka v enajstih središčih pod skupnim naslovom *Odločitev za jezik*. Po novem pravilniku bo prejelo 10 odstotkov tekmovalcev srebrna, 2 odstotka pa zlata Cankarjeva priznanja. Rezultati bodo objavljeni na spletnih straneh Zavoda RS za šolstvo. Ker smo vsi nestrpni, upamo, da vsaj letos ne bo ta ali oni zatajil in oddal podatkov prepozno, nepopolno … Dokler niso zbrani prav vsi podatki, žal ni mogoče odločati o rezultatih, potem pa je treba prepričati še računalničarje, da uredijo spletno stran. *Prim*. NeDelo 18. 3. 2001, št. 11, str. 2; Primorski dnevnik 18. 3. 2001, št. 66, str. 2 itd.

17. 3. 2001 Kolegice in kolegi, ki imajo podobne lastnosti kot Ahasver, naj si ogledajo *razpis za nove lektorje* v Moskvi, Nottinghamu, Rimu, Sofiji in Trstu. *Prim.* Delo 17. 3. 2001, št. 63, str. 7.

17. 3. 2001 Kolegica ***dr. Silvija Borovnik*** ni molče sprejela kritične pripombe ***Marjana Zlobca***, češ da je v *Slovenski književnosti III* zapis o sodobnem pripovedništvu skromen po obsegu. Javno mu je povedala, da je pač morala spoštovati obseg, ki ga je določila založba DZS. *Prim.* Delo 17. 3. 2001, št. 63, str. 6. Vse tri knjige, ki podajajo celovit pregled zgodovine slovenske književnosti, je mogoče naročiti: DZS, Izobraževalno založništvo, Šmartinska 152, BTC, hala VIII, 1538 Ljubljana, tel. 01 540 33 43, faks 01 585 17 32, e-naslov e-trgovina@dzs.si.

17.3.2001 Razvija se še ena *slavistična transverzala brez slavisto*. Ob obletnici Kosovelovega rojstva (18. 3. 1904) je sežansko literarno društvo *Zlati čoln* pripravilo 4. literarni večer, jutri pa bodo imeli 2. pohod po Kosovelovi poti od Sežane do Tomaja. *Prim.* Primorske novice 20. 3. 2001, št. 23, str. 7.

18. 3. 2001 Ta teden se začenja sezona maturantskih plesov. Ko bomo odprtih ust gledali fante s sveže opranimi lasmi, ki imajo težave, ker so adidaske zamenjali s čevlji, in ko bomo deklice videli kot dekleta v toaletah, se bo težko upreti grehu nečimrnosti in si ne domišljati, da je vse to naša zasluga.

19. 3. 2001 Še en uspešen zagovor s področja literanih ved. Veseli čestitamo članici SD, ***Mileni Blažić***, ki je že do sedaj veliko napravila pri razvijanju metodike in še posebej pri pospeševanju ustvarjalnega branja. Iskrene čestitke!

21. 3. 2001 Komajda mesec dni pred letošnjimi *Primorskimi slovenističnimi dnevi* so v reviji *Primorska srečanja* (št. 238) le objavili zadnje prispevke z lanskega posvetovanja. ***Marija Cenda Klinc*** je ana-lizirala Pangerčevo kratko pripoved (str. 126), ***Alferija Bržan*** pa Bošteransko Istro Edelmana Jurinčiča (str. 109). Izšla je tudi študija ***dr. Mirana Štuheca*** Materialni in duhovni svet Istre v pripovedni prozi Marjana Tomšiča.

21. 3. 2001 Medtem ko druge revije (Slavistična revija, Jezik in slovstvo) še spijo zimsko spanje, je pomlad zvabila na dan letošnjo prvo številko *Slovenščine v šoli*, vendar tudi ta prinaša predstavitev tematskih sklopov *tekmovanja za Cankarjevo priznanje* (2. in 3. stopnja) prepozno, nekaj dni po zaključenem tekmovanju, čeprav so bili prispevki že zdavnaj oddani. V tokratni dvojni številki najdemo še prispevke o evropskem letu jezi-kov, prispevek častne članice SD, ***dr. Brede Pogorelec***, o slovenščini kot državnem jeziku, ***dr. Boža Krakar*** piše o ocenjevanju pisnih nalog s predesejskimi prvinami, ***dr. Peter Weiss*** o pisanju ločil in malih oz. velikih začetnic predvsem pri odstavčnem naštevanju, ***Samo Krušič*** poroča o učbeniku Branja 1, objavljena je analiza mature 2000 (***Sonja Starc***, ***Brane Šimenc***).

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

Čudeži se včasih zgodijo, vendar je treba zanje trdo delati.

Chaim Weizmann

21. 3. 2001 Častni članici SD ***Alenki Glazer*** tiskajo knjigo *Kolobar*, ki jo bo izdala v samozaložbi, ***Mi-ran Hladnik*** pa je zaključil pripravo elektronskega vira v angleščini *Slovenščina za popotnike*, ki je dostopen tudi na spletnem naslovu. *Prim.* Delo 21. 3. 2001, št. 66, str. 30 (Književni listi).

21. 3. 2001 Predsednik SD ***dr. Marko Jesenšek*** teka okrog in ponuja pogodbe potencialnim predava-teljem na seminarjih SD, ker so ene izmed mnogoterih obveznih prilog prijavi na razpis za leto 2001/2002. Česa človek ne počne, da bi kolegice in kolegi lahko dobili tiste listke in točke za napredovanje.

21. 3. 2001 *Zgodovinsko društvo za južno Primorsko* in *Znanstveno-raziskovalno središče Republike Slovenije Koper* vabita na predstavitev nove številke znanstvene revije *ANNALES*, ki bo v petek, 23. marca 2001, ob 18. uri v Kopru, Pristaniška 14, v prostorih banke (6. nadstr.).

21. 3. 2001 Končno je nekdo izmed staršev javno vprašal šolsko oblast, kakšna bo današnja mladina, če jo opozarjamo le na njene pravice, o dolžnostih pa molčimo. Ko je njegova hčerka, učenka 4. razreda OŠ, prinesla domov zgibanko Amnesty International Slovenije o pravicah otrok, je ***Boštjan Gluhar*** sedel in napisal primerno pismo v Delo. *Prim.* Delo 21. 3. 2001, št. 66, str. 9.

21. 3. 2001 Član SD ***Andrijan Lah*** je ob izidu novega zvezka *Slovenskih večernic* objavil obsežen čla-nek o tej naši najstarejši knjižni zbirki, ki je pričela izhajati pred poldrugim stoletjem. *Prim.* Delo 21. 3. 2001, št. 66, str. 29 (Književni listi).

21. 3. 2001 *Društvo slovenskih pisateljev* in *Društvo slovenskih književnih prevajalcev* je obeležilo *svetovni dan poezije* z okroglo mizo o prevajalstvu in literarnim branjem prevodov. Sodelovala bosta tudi člana SD ***Andrej Arko*** in ***Drago Bajt***. Spominski dan ni preprečil vodstvu DZS *ukinitve uredništva za literaturo*, ker ta založniška dejavnost ne prinaša dovolj dobička. Tudi reviji *Knjiga* (včeraj smo prejeli novo številko) bolj slabo kaže, ker se založbe ne zanimajo dovolj za oglaševanje na njenih straneh. Direktor založbe Rokus, ki revijo izdaja, je predstavil zanimivo ameriško možnost za samoizdajanje knjig (Rok Kvaternik: Svojo knjigo izdajte takoj, Knjiga februar 2001, št. 9, str. 26). *Naročila*: Založba Rokus, Grad Fužine, Studenec 2A, 1260 Ljubljana Polje, brezplačni tel. 080 19 90; e-naslov rokus@rokus.com.

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE
Tam kjer je volja, tam je pot.

21. 3.2001 Spletne novice *Mirana Hladnika*: SlovLit@ijs.si.http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit
Slovlitjani razvneto spleteničijo o *reklamah, koncu umetnosti, podpirajo predlo, da se Slovanski knjižnici podeli letošnja nagrada mesta Ljubljana* ...Med nadaljevanjem razprave *o oblikovanju pravopisne norme* sta ***Matjaž Babič*** in ***Kozma Ahačič*** privlekla na dan antične modrece (Kvintilijana (Govorniška vzgoja, I, 6, 43-45), Marka Terencija Varona), razvneli pa so se tudi drugi. Študijo *Prešeren v Kidričevi redakciji* ***Igorja Krambergerja*** bo prejel, kdor mu bo poslal vsaj eno vrstico dolgo prošnjo na e-naslov: kramberger@uni-mb.si).
Slovlitjani redno prejemajo tudi zgledne informacije ***Predraga Stanojevića*** o novih srbskih knjigah, ki so dostopne tudi na e-naslovu http://www.knjizara.com | knjizara@eunet.yu ali MC MOST, Svetogorska 2/8, 11000 Beograd, Yugoslavia. Tel. 00 381 11 323 17 89. Obvestila redno pošilja tudi ***Just Rugel***, predsednik Društva za promocijo stikov med Slovenijo in Rusijo "Dr. France Prešeren" iz Moskve (drpreseren@bigfoot.com).
Pravopisna norma in naloge jezikoslovcev (za pokušino). ***Kozma Ahačič***: Z vprašanjem Mirana Hladnika, kako ločevati med "dobrimi", "pravilnimi" ali strukturno upravi-čenimi notranjimi zakonitostmi in "zlimi", "napačnimi", zunanjimi vplivi, ki "pačijo" jezik, so se na veliko ukvarja-li tudi v antiki. Le da si niso bili vsi edini, da je tista oblika, ki je v skladu s 'strukturo' jezika, tudi primernejša, kot tista, ki ni. Če bi bil Miran Hladnik antični slovničar, bi bil gotovo anomalist. Sprašuje, če je prehud relativist, ko pravi, da je razlikovanje med pravilnimi in nepravilnimi oblikami v jeziku nepotrebno in da je merodajna večinska raba, ki naj po dogovoru postane norma. Če lahko verjamemo rimskemu slovničarju Marku Terenciju Varonu, sta se v grškem jezikoslovju izoblikovali dve stranki: **1**. Analogisti so izhajali predvsem iz pravilnih oblik, ki jih lahko dobimo z opazovanjem oblikoslovja, oblikoslovje pa lahko opazujemo samo v okviru posameznih kategorij. Opažanja analogistov so ustvarila predpogoj za odkritje paradigem in pisanje slovnic v današnjem pomenu besede. Hkrati pa so si analogisti prizadevali iskati pravilne oblike v jeziku in so včasih tudi preveč na silo odstranjevali iz jezika nepravilne oblike, ki pa so bile v rabi. **2**. Anomalisti so obenem obravnavali današnji dve vrsti

pregibanja: oblikoslovje in besedotvorje. Opozarjali so na mesta, kjer je v jeziku prihajalo do odstopanj, na različen razvoj podobnih besed in celo na različne pomene iste besede v različnem okolju. Anomalistični pogled na jezik je bil manj strogo slovničarski in bolj filozofski.
Mark Terencij Varon si je v svojem delu O latinskem jeziku (iz 1. stol. pr. Kr.) prizadeval najti nekakšen kompromis med obema strankama (nekateri zlobno trdijo, da si je opozicijo kar sam izmislil, a se verjetno motijo). Postavil je nekaj tez, ki nam morda lahko odgovorijo na vprašanje o dvoboju med dobrim in zlim v jeziku.
1. Jezik je zasnovan na analogijah, torej na razmerjih, ki stojijo v pravilnih razmerjih z drugimi razmerji, seveda v okviru posameznih besednih vrst. – Po domače: Jezik je struktura, kjer predvidevamo pravilne vzorce.
2. Da bi lahko analogije v jeziku dejansko zaživele, pa jih moramo rabiti. – Po domače: "Dobro" v jeziku nam nič ne pomaga, če ga ne rabimo. Če čez nekaj let nihče ne bo rekel več cigareta, ampak vsi cigaret, in nihče copata, ampak vsi copat, mu ne bodo nič pomagale pravilne oblike cigareta in copata, ker jih ne bomo rabili. – Raba (usus, consuetudo) je torej za Varona višji princip kot analogija (pravilnost v jeziku).
3. Mark Terencij Varon bi tako gotovo pritrdil Miranu Hladniku v tezi, da je "merodajna večinska raba, ki naj po dogovoru postane norma". Vendar pa zgolj na načelni ravni! Brez jezikovne politike tudi v antiki ni slo – in verjetno je tako kar prav. Varon tako razlikuje dve vrsti "napačnih" oblik v jeziku. Prva vrsta napačnih oblik so oblike, ki so bile napak sprejete v rabo, torej oblike, ki jih rabimo, vendar so napačne – niso v pravilnem razmerju z drugimi oblikami. Druga vrsta napačnih oblik so oblike, ki se niso bile sprejete v rabo in so napačne. Varon meni (9, 16), da moramo napačne oblike v jeziku popraviti, vendar mora biti proces postopen. Ločevati moramo oblike, ki so zasidrane v jeziku (prva vrsta napačnih oblik), od oblik, ki jih lahko zlahka izločimo iz jezika (druga vrsta napačnih oblik). Pri tistih, ki so že zasidrane v jeziku, se moramo rabi izogibati. Če bomo namesto napačne oblike uporabljali drugo, ki bo pravilna, bomo napačno postopoma prenehali rabiti in prevladala bo pravilna. Velik vpliv na prodor novih besed v jezik pa imajo po Varonovem mnenju (9, 17) prav dobri pesniki (boni poetae), se posebej dramatiki (scaenici), ki morajo doseči, da nova, pravilna oblika preide v splošno rabo (consuetudo). Raba (consuetudo) se namreč vseskozi spreminja. Nekatere besede, ki so jih včasih pregibali pravilno, danes rabimo napačno in nekatere besede, ki so jih včasih pregibali napačno, danes rabimo pravilno. Kako bi torej Varon pokomentiral zagato "copat, cigaret"? **1**. Obliki copata, cigareta sta pravilni v analogiji s podobnimi samostalniki, ki se jih prav tako lahko nepravilno maskulinizira. **2**. Če bi bili besedi "copat, cigaret" že zasidrani v jeziku, bi se s tem sprijaznili – bi pa seveda vsakič, ko bi imeli priložnost, raje rabili pravilno obliko "copata, cigareta". **3**. Če pa bi bili besedi "copat, cigaret" v taki poziciji, kot sta na primer dandanes, bi Varon naredil vse, da jih ne bi rabili. Saj jih – zaradi pravilnejših ustreznic – zlahka izločimo iz jezika.

BOLJ ZA ŠALO KOT ZARES

Prispevek k raziskavi o funkcionalni pismenosti Slovencev ali nekaj opisov nesreč na obrazcih slovenskih zavarovalnic

Ko sem prišla domov, sem zapeljala na dvorišče napačne hiše in se zabila v drevo, ki ga doma nimamo. – Drugi avto se je zaletel v mojega, ne da bi me prej opozoril. – Zaletel sem se s parkiranim kamijonom, ki je prihajal z druge strani. – Kamijon se je zabil skozi moje stransko okno v obraz moje žene. – Nek tip je bil povsod po cesti in sem moral večkrat obrniti volan, preden sem ga zadel. – Poskušal sem ubiti muho in sem odpeljal v drog telefona. Vrglo me je iz avtomobila, ko je ta zapustil cesto. – Videla sem počasno premikajočega se, žalostnega starega gospoda, ko se je odbil od havbe mojega avtomobila. – Telefonski drog se je približeval. Poskušala sem se mu odmakniti, ko se je nenadoma zadel v sprednji del mojega avtomobila. – Pešec se je zaletel vame in se spravil pod moj avto. Vozil sem trideset let, ko sem zaspal za volanom in imel nesrečo. – Bila sem na poti k doktorju zaradi mojih zadnjičnih problemov, moje umetno koleno je popustilo in sem imela nesrečo. – Ko sem prišel do križišča, se je nenadoma prikazal znak, ki se ni nikoli prej tam prikazal. – Da se ne bi zabil v odbijač

avtomobila pred mano, sem zadel pešca. – Moj avtomobil je bil pravilno parkiran, ko je zadel v drugo vozilo. Neviden avtomobil je prišel iz nikoder, zadel moj avtomobil in izginil. – Bil sem prepričan, da starec nikoli ne bo prišel na drugo stran ceste, ko sem zadel vanj. – Pešec ni vedel, v katero smer naj steče, zato sem zapeljal čezenj. – Posredni razlog moje nesreče je bil majhen tip v majhnem avtomobilu z velikimi usti.

Ker nimamo na zalogi niti najbolj plehke slavistične anekdote,
se ravnamo po tistem: v sili še hudič muhe žre. Kolege milo prosimo za pomoč!

Spletk obilo.

Http://www.kulturkultbum.homestead.com/naslovindex.html – stran za pesnike. Http://www.radyoyo.si/5min/artist_s/02-_gottschee-2.html – repovska besedila iz Kočevja. Http://www.sebastijan-pregelj.sweet-sorrow.com_/text/oss._html – Sebastjan Pregelj se predstavlja z dvema novelama. Zanima koga, kako primerjam Jožefa Žemljo in Prešer-na in podajam novo interpretacijo Krpana? Naj bere http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/j_zemlja.html in mi sporoči pripombe; prispevek sem pripravil za Juvanov simpozijski zbornik o romantični pesnitvi. Http://www.kiss.uni-lj.si/~k4fs0691/ – besedila idrijske pank skupine The Blu Blu. Http://www.volaric.com/haiku/haikuz1.htm – haikuji Zlate Volarič. Http://www.tinkara.com – besedila pesmi, ki jih prepeva Tinkara Kovač. Http://www.geociti_es.com/krivci/vse.html – besedila rokovske skupine Dežurni krivci. Http://www.geocities.com/pregovor/Slovenska/glavna.htm – še poezija. Http://www.geocities.com/pregovor/ – zbirka pregovorov. Mirko S. Marković: Oblici i pojave u književnosti za decu, 2000 (http://www.knjizara.com:60000/knj.php?sta=1&kid=15516) je samo ena od knjig, ki jih ponujajo na naslovu http://www.knjizara.com. Http://www.hcu.ox.ac.uk/about.htm – HCU (The Hu-manities Computing Unit) v Oxfordu se predstavlja. Http://info.ox.ac.uk/ctitext/subject/literature.html – literarni viri, tudi o kritičnih izdajah, spet v Oxfordu. Http://www.yourdictionary.com/ – zbirka spletnih slovarjev. Http://freeskills.efront.com/listcourses/cobrand/freeskills – spletni tečaji računal. spretnosti. Http://www.kerbango.com/ – radijski program preko modema. Http://www.zdnet.com/downloads/ – nič literarnega, pa morda vendar koristno: različna računalniška orodja na spletu. Http://www.gimnazija-poljane.com/gimpol/splosno/Himna_BesediloNadNa_mi.asp – himna poljanske gimnazije, ki jo je sestavil Kozma Ahačič. Http://www.myfreehost.com/tajos/poet.htm – zlobne pesmi o učiteljih. Http://www.sejo.f2s.com/pesem.htm – pesem neke punce o Damjanu Muhiču. Http://geocities.com/music_howitzer/besedila.htm – besedila glasbene skupine Howitzer. Http://mila.ljudmila.org_/litcenter/ – Svetlana Makarovič, Prekleti kadilci. Http://www.racunalnistvo-mp.si/narodne/ – slovenske "narodne" pesmi. Http://www.lovrenc.si/galerija/vecernica/ – Staša Pernat – Večernica, pesnica iz Lovrenca na Pohorju. Http://www.revija-delta.net/delta.htm – Delta, revija za ženske študije.Http://www.flegmatiki.com/besedila.html – besedila glasbene skupine Flegmatiki. Http://www.revijasrp.si – revija Srp. Http://www.geocities.com/marjetka_jersek/ -- Marjetka Jeršek, vendar tokrat ne z literaturo. Http://www.envy.nu/aag/beseda/izborb.htm – stran, na kateri se spo-čenja seznam spletno dostopne poezije; npr. pesmi A. Goloba: http://www.envy.nu/aag/beseda/pes_mib.htm. Http_://www.alfainomega.com/ – erotične in pornografske zgodbe. Http://www.ff.uni-lj.si/center-slo/simp_ozij.html – nove reči na straneh simpozija o romantični pesnitvi. Http://www.omnibus.se/beseda/ – spet novi slo-venski klasiki s Švedskega v pdf-formatu. Http://www.kenyonreview.com/2001winter.pdf – prevod Jančarjevega Joyceovega učenca v angleščino. Http://www.myfreehost.com/intro/ – besedila rock skupine Intro. Http://www2._arnes.si/~_mpogor2/zgodbe.html – erotične zgodbice Maria Pogorelčnika. Http://www.transparentstore.com/dr/v2/ec_MAIN._Entry10?S

P=10024&PN=16&V1=3327 0&xid=21430&DSP=&CUR=840&CACHE_ID=0 -- 101
Languages of the World, cedejka za učenje jezikov: vmes je tudi slovenščina.

Kronika
Slavističnega društva Slovenije

Izdaja Slavistično društvo Slovenije Aškerčeva 2, 1001 Ljubljana Izdajatelj je lastnik glasila.	**List za člane društva** Glavni in odgovorni urednik: dr. Zoltan Jan	Nova Gorica, 8. 5. 2001 http://www.neticom.si/kronika Letnik 5, št. 26

Zdaj, ko je minil praznik dela (in smo mimogrede z vsemi blagoslovi pospremili enega sinov od doma v sveti zakon), se lahko vržemo na delo, ki je pravzaprav manj naporno od praznikov, ki naj bi bili dela prazni.

24. 3. 2001 Odmevi na Kroniko št. 25:

❖ Častni član SD ***Janez Gradišnik*** nas je opozoril, da smo med avtorje *Slovenske književnosti III*, ki jo je izdalo Izobraževalno založništvo DZS, vštulili ***Marijo Stanonik*** namesto prave soavtorice ***Majde Stanovnik***. Iskreno se opravičujemo in ponavljamo vabilo na naročilo: DZS, Izobraževalno založništvo, Šmartinska 152, BTC, hala VIII, 1538 Ljubljana, tel. 01 540 33 43, faks 01 585 17 32, e-naslov e-trgovina@dzs.si

❖ »Dragi Zoltan, napačno si si zapomnil dolžino mojega predsedovanja. Predsednica sem bila od 1993, pred tem pa so bile še ***Sonja Tončetič***, ***Mira Hedžet*** in ***Danica Filipčič***, ki je bila glavna organizatorka Slavističnega zborovanja v Portorožu 1988. Jaz sem takrat pripravila literarni večer s Tomizzo, Tomšičem in Kravosom hkrati,« nam je sporočila ***Jasna Čebron***.

25. 3. 2001 Pogrešani kolegi. Pošta je tokrat razglasila za neznane, umrle, odseljene … in nam vrnila Kroniko št. 25, ki smo jo skušali poslati ***Sabini Bečič***, ***Mojci Cigler***, ***Zori Jurič***, ***Mihi Rubinu***, ***Antonu Schellandru***, ***Veri Sladič*** in ***Cvetki Vamberg***.

Kdor jih pozna, naj jih opozori ali nam sporoči njihove naslove.

25. 3. 2001 Tisk **25. številke Kronike:** 160.650 SIT, poštnina: 89.980 SIT.

VABILO K SODELOVANJU

Kolegice in kolege ponovno vabimo, da nas obveščajo o dogodkih,

ki bi zaslužili ovekovečenje v Kroniki in bi bili tako deležni pozornosti kolegic in kolegov. Najpripravnejši je kratek zapis v taki ali drugačni elektronski obliki, da ni nepotrebnih napak pri prepisovanju.

21. 3. 2001 Nekaj dni je član SD ***Marko Kravos*** preživel na severu Španije v srednjeveškem božjepotnem mestu Santiago de Compostela v družbi uglednih članov PEN centrov. Kljub nenehnemu viharnemu dežju se je imel imenitno in vsi mu zavidamo dvakratno: ker se je imel tako lepo in ker SD ne pošilja svojih članov na takšna srečanja. *Prim*. Primorski dnevnik 28. 3. 2001, št. 74, str. 10.

22. 3. 2001 Na občnem zboru SD Trst – Gorica – Videm so razrešili dosedanje in izvolili nove društvene organe in upravni odbor, ki se bo prvič sestal 4. aprila, ko bo izvolil tudi novo predsednico pokrajinskega društva. Kandidatka je častna članica SD, ***prof. Lojzka Bratuž***. *Prim*. Primorski dnevnik 24. 3. 2001, št. 71, str. 7; Novi glas 29. 3. 2001, št. 12, str. 7.

23. 3. 2001 V Novem glasu (št. 11, str. 7) je ***Jurij Paljk*** objavil poročilo o »Paternujevem šolskem Prešernu«, ki ga je v zbirki Klasje izdalo Izobraževalno založništvo DZS. *Naročila in dodatna pojasnila*: DZS, Izobraževalno založništvo, Šmartinska 152, BTC, hala VIII, 1538 Ljubljana, tel. 01 540 33 43, faks 01 585 17 32, e-naslov e-trgovina@dzs.si.

23. 3. 2001 V 19. številki Uradnega lista je izšel *Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja z nacionalnimi preizkusi znanja ob koncu obdobij v devetletni osnovni šoli*, ki uresničuje zakonsko določilo, da se z zunanjim preverjanjem znanja zaključi vsako triletje devetletke.

23. 3. 2001 Končno pričenjajo odstirati tančice o skrivnostni preobremenjenosti naših otrok s šolskimi obveznostmi. Na posvetu, ki ga je pripravil *Center za edukativne strategije Pedagoške fakultete v Ljubljani*, so opozorili, da si naši osnovnošolci vzamejo vsak dan nekaj ur za gledanje televizije, za učenje biologije, kemije in fizike pa le uro na dan. *Prim.* Delo 23. 3. 2001, št. 68, str. 2. Anketa *Oddelka za socialno medicino Zdravstvenega doma v Celju* je pokazala, da 37,7 odstotka šolarjev od 13. do 17. leta meni, da jih šola preveč obremenjuje. Za 26,2 odstotka vprašanih življenje nima smisla, pomanjkanje samozavesti pa se je izkazalo pri 52 odstotkih. *Prim.* Delo 23. 3. 2001, št. 68, str. 6.

24. 3. 2001 Za Radio Slovenija 3 je ***Alenka Gregorc Kraigher*** pripravila obsežen razgovor s častnim članom SD, ***akad. dr. Jankom Kosom***, ob njegovi sedemdesetletnici.

24. 3. 2001 Po nepredstavljivih zapletih nam je uspelo, da je *11. zbornik SD*, ki bo prinesel referate s Koprskega kongresa, le prevzela Založba Zavoda RS za šolstvo. Upajmo, da se bodo sedaj stvari odvijale hitreje.

24. 3. 2001 O četrti izdaji *Toporišičeve Slovenske slovnice* piše ***dr. Tomo Korošec*** v radovljiški reviji *Didakta*, ki je osrednji sklop nove številke namenila razmisleku o nadzoru učiteljev in vlogi šolske inšpekcije, pri katerem je sodeloval tudi državni svetnik ***dr. Zoltan Jan***. ***Mojca Torkar*** objavlja učno pripravo za metodično enoto strip (drugi razred osnovne šole). *Naročila*: Revija Didakta, Kranjska cesta 13, 4240 Radovljica. Letna naročnina 6930 SIT.

25. 3. 2001 Ustanovni in častni član SD, ***dr. Vilko Novak***, je povezal svoje pesmi v snopič *Zbogom življenje*. *Prim.* Družina 25. 3. 2001, št. 13, str. 10.

25. 3. 2001 V televizijski oddaji *Zgodbe o knjigah* (TV Slovenija 1 ob 23. uri) je nekdanja tajnica SD ***Bogdana Herman*** predstavila roman *S poti* Izidorja Cankarja.

26. 3. 2001 Pred kratkim so pri Mladinski knjigi izdali učbenik, delovni zvezek in priročnik za učitelje *S slikanico se igram in učim*. Komplet je namenjen pouku učenja slovenščine v 1. triletju osnovne šole. Soavtorica je tudi predsednica SD Koper, ***dr. Vida Medved Udovič***.

26. 3. 2001 Tehniška založba v Ljubljani je izdala tretjo izdajo *Vsevednika* ***Draga Bajta***, člana SD. Gre za temeljito spremenjeno in dopolnjeno izdajo tega leksikalnega dela, ki je urejeno v petih tematskih sklopih in vsebuje številne preglednice, tabele in sezname.

26. 3. 2001 Tajnica in predsednik SD tudi v nočnih urah skup spravljata papirje, pogodbe, programe, potrdila in priloge, da bi naše seminarje pravočasno ponudila Centru za strokovno spopolnjevanje Zavoda RS za šolstvo, da jih otočkovane uvrsti v Katalog stalnega strokovnega spopolnjevanja 2001/2002.

27. 3. 2001 Šušlja se, da se je ***dr. Janez Dular*** z Mohorjeve družbe preselil na *Urad Vlade RS za slovenski jezik* in prevzel dolžnosti predstojnika te ustanove. Zaenkrat ima dva pomočnika, prihodnje leto pa naj bi se mu jih pridružilo še nekaj. Kar najuspešnejše delo!

27. 3. 2001 V zadnji številki novomeške revije *Rast* je izšel obsežen pogovor ***Ivana Gregoriča*** s članom SD, ***dr. Janezom Dularjem***.

27. 3. 2001 Šolski sindikati (SVIZ in VIR) so podpisali *novo, ugodnejšo kolektivno pogodbo*, ki bo poleg že dogovorjenih povišanj konec leta prinesla dodatnih 20.000 SIT (bruto) vsakemu učitelju, kar bo državo stalo 200 milijonov. Neodvisni sindikat delavcev ljubljanske univerze, ki ga vodi ***dr. Tomaž Sajovic***, pogodbe ni podpisal, ker meni, da še vedno niso rešena vprašanja plač raziskovalcev. Vladna stran si predvsem prizadeva, da bi zmanjšala ali vsaj zamrznila dodatke strokovnim (so)delavcem in mladim raziskovalcem, ob načelnem pristajanju na izenačenost plač v visokem šolstvu in znanosti pa noče niti na ravni pogajalske skupine parafirati enakih dodatkov poklicem z znanstvenimi nazivi in administraciji ne enakih datumov uveljavitve dodatkov. SVIZ je sprejel stališče, da se plača nikomur ne more zmanjšati in da morajo biti plače mladih raziskovalcev enake plačam asistentov stažistov. 26. 4. se sestane skupna strokovna komisija in izdela katalog nazivov po kolektivni pogodbi o raziskovalni dejavnosti in ministrski uredbi o ugotavljanju kakovosti.

27. 3. 2001 Iz dopisovanja med pripravami *knjižnega ponatisa Kronike*: »Najbolje bo, da vi popravite imena, ki so ostala še vprašljiva, da različice spravite v eno samo obliko – kaj malega pa bo ostalo za seme, kot se reče. Mogoče v predgovoru dodate še opravičilo vsem tistim, ki smo jim skazili imena – to se je največkrat zgodilo zaradi nedokumentiranosti. Imen bo po novem nekaj manj, še vedno pa je kazalo cel živalski vrt (ljudi našega kroga) – nič v slabem, mislim na raznovrstnost. Nekdo je bral telefonski imenik in je knjigo pohvalil, le veliko oseb nastopa v njej, je rekel. Tako nekako je tudi s tem kazalom. Ko sem bil pri kakem imenu presenečen, zakaj se pojavlja, sem bil potem še bolj, ko sem v besedilu Kronike videl, v kakšni zvezi,« piše ***Peter Weiss***.

STANOVSKA SOLIDARNOST

Kolegice in kolege vljudno prosimo, naj poskrbijo, da bodo šolske knjižnice naročile kak izvod *ponatisa prvih štirih letnikov (1987–2000) društvenega glasila Kronika*. Predlogi za ponatis Kronike so prišli iz vrst nekaterih članov, ki so se v društvo vključili naknadno in nimajo celotne zbirke našega lista, marsikdo ga tudi ni hranil, a se je pozneje zavedel, da vsebuje množico sprotnih informacij o dogajanju v slovenističnih in sorodnih slavističnih strokah na Slovenskem. Potrebujejo jo kot referenco in pri citiranju, pa tudi kot spomin na dogodke, v

katere so bili vpleteni. Ne nazadnje Kronika ohranja zapisano »ljudsko izročilo« o pomembnih slavistih, ki so povezani z našo poklicno potjo. Razen prodaje žal ne najdemo drugih virov za kritje stroškov, ki pa ne bi smeli preseči 3500 SIT za izvod, čeprav se obeta debela, okrog 600 strani obsegajoča knjiga (imensko kazalo obsega nad 1000 osebnih imen). Od vaših naročil je torej odvisno, če bomo zmogli stroške za tisk, kajti obljubljamo, da ne bomo nič spreminjali. Izpuščene bodo le zadnje strani posameznih številk, ponavljajoča se obvestila in nekaj pisnih spodrsljajev. Nekoliko bo treba poenotiti zunanje oblikovanje besedila, dodati kakšno vejico in odpraviti kakšno tipkarsko napako, *jamčimo pa*, da bo *vsebina* ostala nespremenjena z vsemi spodrsljaji vred (domala vsi so sproti omenjeni v rubriki Odmevi na … številko).

Pojasnila in naročila:
dr. Zoltan JAN, Cankarjeva 84, 5000 Nova Gorica
tel. 05 302 25 56, faks 05 300 27 33, e-naslov Zoltan.Jan@guest.neticom.si

Hvala vsem, ki ste se potrudili in že poskrbeli za naročilo ponatisa Kronike!

27. 3. 2001 Mariborska *Založba Obzorja* je izdala priročnik za medkulturno sporazumevanje *Across Cultu-res Slovene-British-American Intercultural Communication*. Napisala sta ga Slovenka ***dr. Nada Šabec***, anglistka in strokovnjakinja za sociolingvistiko, in ***mag. David Limon***, Anglež, a hkrati tudi dober poznavalec slovenščine in Slovenije. Po mnenju članice SD, ***dr. Mete Grosman***, avtorja omogočata spoznavanje sociokulturnih razlik in različnih sporazumevalnih težav in nesporazumov, ki se lahko pojavijo pri medkulturnem sporazumevanju med rojeni-mi govorci slovenščine in angleščine. *Pojasnila in naročila*: Založba Obzorja, d. d., Maribor, Služba prodaje knjig, Gosposka 3, tel. 02 228 31 16, 228 31 21, faks 02 223 213; e-naslova www.zalozba-obzorja.si, prodaja@zalozba-obzorja.si.

27. 3. 2001 V današnji *Delovi* rubriki Gospodarstvo (št. 71) je v rubriki *Marketing magazin* izšel kratek zapis *Imena podjetij pod drobnogledom*, ki poroča o knjigi ***Alenke Gložančev***. Navedene so bistvene vsebinske razsežnosti, dodana pa je tudi prav lepa barvna sličica naslovnice. Še pred tem je bil v *Dnevniku* (9. 3. 2001, št. 96, str. 5) objavljen intervjuju z avtorico, v katerem je poudarjeno: »V sodelovanju s Slavističnim društvom Slovenije je založba Rokus konec lanskega leta izdala knjigo Imena podjetij kot jezikovnokulturno vprašanje avtorice Alenke Gložančev, ki ne le slovenistom, ampak tudi gospodarstvenikom odpira nova jezikovna obzorja.« *Naroči-la*: Založba Rokus, Grad Fužine, Studenec 2A, 1260 Ljubljana Polje, brezplačni tel. 080 19 90, e-naslov rokus@ rokus.com.

29. 3. 2001 V 8. številki *AirBeletrine*, ki jo brezplačno pošilja literarna letalska družba Študentske založbe, je izšla napoved *knjižne izdaje vprašanj in odgovorov v zvezi z rabo slovenščine*. Gre za gradivo, ki se je nabralo v letih 1998–2000, ko so na spletni strani ŠUSS-ovci (Študentska skrb za slovenščino) študentje splošnega jezikoslovja in drugih filoloških smeri na Filozofski fakulteti v Ljubljani reševali praktična vprašanja svojih kolegov. Knjiga, ki ji bo priložena zgoščenka, bo v prednaročilu stala 3995 SIT (za študente 2825 SIT), pozneje 4700 SIT. Naročila: Študentska založba, Beethovnova 9, 1000 Ljubljana, tel. 01 215 03 32.

29. 3. 2001 V TV-oddaji Kultura je član SD, ***dr. France Novak***, predstavil poskusni snopič *Slovarja slovenskih protestantskih piscev* 16. stoletja ter obsežno in zahtevno delo, ki so ga opravili pri izpisovanju vseh protestantik od 1550 do 1595. *Prim.* Kronika 5. 3. 2000, št. 25, str. 26. *Naročila*: Založba ZRC, Gosposka 13, 1000 Ljubljana, tel. 01 470 64 74, e-naslov zalozba@zrc-sazu.si

30. 3. 2001 ***Miran Hladnik*** je bil 15. marca gost *Inštituta za narodna vprašanja*, kjer je ***Ireni Šumi*** odgo-varjal na vprašanja o metodologiji literarne vede, regionalizmu in slovenstvu, statusu in poslanstvu slovenistike, o slovenščini, o stereotipnih predstavah nacionalnega v

slovenski pripovedni prozi in podobnem. Pogovor, ki je daleč presegel napovedani dve uri, je sklenil »prigrizek«, ki ga je voditeljica pripravila za svoje sodelavce: špargljeva kremna juha, ohlajen puran v lastnem soku s sečuanskim poprom in konfituro iz francoskih šalotk; beli riž z nagelj-novimi žbicami, strjenka iz rdečih grenivk s klementinami v žganju in smetano itd. itd. Če bi tako kvalitetno gur-mansko podporo uvedli še v naši stroki, bi se tudi slavistiki začeli pisati boljši časi. – ***Miran Hladnik***

30. 3. 2001 Današnji Primorski dnevnik (št. 76, str. 7) poroča o zanimivih prizadevanjih članice SD, ***Andreje Duhovnik***, pedagoške svetovalke Zavoda RS za slovenske šole v Italiji. Ker na pedagoškem liceju Giosuè Carducci v Trstu poteka raziskovalni projekt o šolskih sistemih v različnih državah, so jo povabili, da dijakom in profesorjem predstavi slovenskega. Poleg tega je organizirala obisk ravnateljic tržaških osnovnih šol na OŠ Srečka Kosovela v Sežani, kjer so se pogovarjali o prehodu na devetletko, kmalu pa se bodo učenci slovenskih šol v Italiji podali na tradicionalni izlet po Sloveniji.

30. 3. 2001 V okviru prihodnjega *Borštnikovega srečanja*, potekalo bo od 12. do 30. oktobra t. l., bo ob 100. obletnici rojstva Vladimirja Kralja potekal *simpozij o gledališki kritiki*. *Prim.* Delo 30. 3. 2001, št. 74, str. 8.

30. 4. 2001 Izšla je marčna številka *Maturant&ska*, *revije za srednješolce & maturante & študente*, ki jo izdaja založba dodatnega maturitetnega gradiva *Gyrus*, (Streliška 1A, 1000 Ljubljana, tel. 01 234 78 02, faks 01 234 78 06). Zanimiva vsebina in polno ustvarjalnih domislic.

31. 3. 2001 Povsem depresivnega ***Milana Gombača***, ki je sklenil, da se ne bo več bojeval z mlini na veter za boljšo in manj onesnaženo slovenščino, zanima, kje so slavisti in zakaj se ne zavzamejo za sprejetje zakona o slovenščini: »Če bo urad [za slovenski jezik] reševal problematiko jezika tako, kot ga je odbor za jezik v državnem zboru, bo onesnaževanje iz dneva v dan večje.« V isti številki *Dela* tudi ***Dušan Lutman*** piše o »trpinčeni slovenščini«. Podobna pisma bralcev lahko beremo povprečno po trikrat na teden. *Prim.* Delo 31. 3. 2001, št. 75, str. 9.

31. 3. 2001 V oddaji *Dober dan, slovenščina* Radia SLO 1 je ***Janez Keber*** predstavil jezikovno proble-matiko slovenskih priimkov in nam zbudil upanje, da bomo poleg imenitnega Leksikona imen dobili enako potre-ben leksikon priimkov.

1. 4. 2001 V Nedeljskem dnevniku (št. 88, str. 6) v svojem *Jezikovnem kotičku* ***Janko Moder*** v spodbud-nem sobesedilu poroča o šestem zvezku *Jezikovnih zapiskov* (glasilo Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU). Med članki še posebej pohvali dva, *Besedna družina besede* avtorice ***Irene Stramljič Breznik*** in članek *Raziskovanje slovenske frazeologije* avtorja ***Janeza Kebra***. Poudarja, da sta obe nalogi, obravnavani v omenjenih člankih, »za slovenščino nujno potrebni in zaslužita vsestransko podporo ...«. Pri članku Irene Stramljič Breznik pohvali njen besedotvorno teoretični pristop, katerega cilj pa je konkretna aplikativna uporabnost. Ob članku Janeza Kebra Janko Moder izpostavi pomen frazeološkega slovarja, ki da je »veliko širše uporabljiv in še teže pričakovan«, [...] saj so rekla in fraze »za vse zvrsti besedil več kot dragocene in je prav, da se ohranjajo kot sociološka in psihološka živa dediščina ....«. **– *Alenka Gložančev***

2. 4. 2001 »Bodite pesek, ne olje v kolesju sveta, zavirajte razvoj tam, kjer se suče v narobe smeri,« je z Grassovimi besedami svetoval lanskim maturantom ***dr. Reginald Vospernik***,

ravnatelj Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu, ki je odšel v pokoj. Na njegovo mesto je bil imenovan ***Jože Wakounig***.

3. 4. 2001 Na eni izmed slovesnosti ob ponovni otvoritvi obnovljenega tržaškega gledališča Rossetti je med števil-nimi gosti svojo poezijo predstavil tudi član SD ***Marko Kravos***. *Prim*. Primorski dnevnik 3. 4. 2001, št. 79, str. 9.

Slavistično društvo Slovenije
Aškerčeva 2, p. p. 580, 1001 Ljubljana

Vabilo k sodelovanju na
slovenskem slavističnem kongresu
Nova Gorica, 4.–6. oktober 2001

Slavistično društvo Slovenija in Slavistično društvo Nova Gorica pripravljata slovenski slavistični kongres (Zborovanje Slavističnega društva Slovenije), ki bo 4., 5. in 6. oktobra 2001 v Novi Gorici in Gorici.

Izbrane teme so:
Evropsko leto jezikov, Sodobna slovenska književnost, Matija Murko, Rastoča knjiga.

Prijave in povzetke pričakujemo do 30. junija 2001 na naslov:
Marko Jesenšek, Pedagoška fakulteta v Mariboru, Koroška cesta 160, 2000 Maribor, tel. 02 48 00 290,
e-naslov marko.jesensek@usa.net.

Dr. Marko Jesenšek, predsednik

4. 4. 2001 Kolega ***Tine Logar*** se je ponovno preselil. Potem ko je zagnal založbo Zavoda RS za šolstvo, se je zagnal v DZS-jev Epicenter, dirigiral je Izobraževalno založništvo DZS-ja, sledilo je vodenje Šolskih razgledov, sedaj pa je na vrsti Cankarjeva založba.

4. 4. 2001 Članici SD ***Diomiri Fabjan Bajc*** so po njeni javni pritožbi, ker v Sloveniji na vlaku IC ni jedilnika v slovenščini, pojasnili, da je madžarsko podjetje, ki skrbi za restavracije na tem vlaku, dolžno poskrbeti za jedilnike v vsaj dveh jezikih, med katerimi pač niso izbrali slovenščine. *Prim.* Delo 4. 4. 2001, št. 78, str. 7.

4. 4. 2001 V današnjih Delovih Književnih listih (št. 78, str. 28) je izšel oster polemičen članek ***akad. dr. Borisa Paternuja***, ki se ne strinja z opredelitvami ***Franceta Pibernika*** v njegovih člankih o generaciji 1921. Čez teden se je Balantičeva sestra ***Tilka Jesenik*** postavila na stran ***Franceta Pibernika*** (št. 84, str. IV), ***Boris Pahor*** pa je Pibernika dopolnil, češ da ima tako kot Rebula tudi on zasluge pri uvajanju modernizacije slovenskega pripoved-ništva. *Prim*. Kroniko 14. 3. 2001, št. 26, str. 28.

5. 4. 2001 *Zunanjega preverjanja znanja v osnovnih šolah* se je udeležilo 20.315 učencev. Pri slovenščini je vseh 30 možnih točk dobilo 23 učencev (pri matematiki 15), v povprečju so zbrali 16,20 odstotka točk (pri matematiki 13,50). Bolj kot med učenci (ki zaradi preverjanja niso niti malo več kot običajno odprli knjig) je zavla-dala panika med učiteljicami in mamicami, tako da se je moral državni sekretar javno zagovarjati. *Prim.* Delo 5. 4. 2001, št. 79, str. 2; 13. 4. 2001, št. 86, str. 3.

5. 4. 2001 Častni član SD, ***dr. Matjaž Kmecl***, ima vsako sredo ob 20. uri na tretjem programu Radia SLO – Program ARS serijo oddaj o temeljnih postajah slovenske literarne

zgodovine; v knjižni obliki je izšel scenarij za TV-nadaljevanko o Prešernu, pri katerem je soavtor; na proslavi devetdesetletnice goriškega slovenske-ga planin-skega društva v Gorici je bil slavnostni govornik, na Primorskih slovenističnih dnevih v Gorici je sodeloval z ime-nitnim referatom … Čeprav nimamo novic, kako na njegovem vrtu zorijo banane, se pozna, da je srečno upokojen.

6. 4. 2001 V družbi uglednih akademikov je na rimski univerzi (Università degli studi di Roma Tre) član SD ***Miran Košuta***, profesor slovenščine na rimski univerzi La Sapienza, razpravljal, ali obstaja Srednja Evropa in drugačni vzhodnoevropski pisatelji. Meduniverzitetna izmenjava med rimskimi univerzami je odkrila, da v večnem mestu poleg treh univerz deluje tudi Accademia d'Ungheria.

6. 4. 2001 Članica SD in Murkova nagrajenka za leto 2000, ***dr. Marija Stanonik***, je v svojo bogato bibliografijo zapisala še eno knjigo, ki je te dni izšla pri Založbi ZRC SAZU: *Teoretični oris slovstvene folklore*. Slovenska zavest ob skokovitem razvoju literarne vede lastni slovstveni dediščini ni posvečala nobene sistematične refleksije, tako da ta dragocena sestavina v slovenski kulturi nima take cene, kot jo v resnici zasluži. Avtorica od-pravlja to vrzel: v knjigi zaokroženo in sistematično predstavlja svoja dolgoletna prizadevanja za posodobljeno teorijo slovstvene folklore pri nas. Z novo terminologijo uvaja na področje svojega delovanja red in doslednost. »To delo gotovo velja prebrati s posebno pozornostjo, da bi nam odprlo oči za sodobne metode raziskovanja slovstvene folklore in njene estetske vrednote,« dodaja kolegica ***Mira Gregl-Hrstič***. Cena: 3380 SIT. *Dodatna pojasnila in naročila*: Založba ZRC, Gosposka 13, 1000 Ljubljana, tel. 01 470 64 74, e-naslov zalozba@zrc-sazu.si

6. 4. 2001 Založba ZRC SAZU je izdala knjigo ***Monike Kropej*** *Karel Štrekelj: Iz vrelcev besedne ustvarjalnosti*. V njej govori o Kraševcu, rojenem leta 1859, ki se je v kulturno zgodovino Slovencev zapisal z monumentalno zbirko *Slovenske narodne pesmi*, s kakršno se je v tistem času lahko ponašal le malokateri evropski narod. Knjiga osvetljuje njegov prispevek na področju jezikoslovja in zlasti etnologije, ker je prav on uveljavil veliko strokovnih vidikov in prijemov etnološkega raziskovalnega dela in skupaj z Matijo Murkom postavil znanstveni temelj slovenski etnologiji. Cena: 3380 SIT. *Dodatna pojasnila in naročila*: Založba ZRC, Gosposka 13, 1000 Ljubljana, tel. 01 470 64 74, e-naslov zalozba@zrc-sazu.si.

IDEJICA ALI PRISPEVEK K METODIKI
ZA POTREBE PRAKTIČNEGA UČENJA PRI PROJEKTNEM DELU
(NI ZA ZNANSTVENE NAMENE)

DAN NA KMETIJI ...

Nacionalna RTV snema poučno oddajo za otroke z naslovom Dan na kmetiji. Pa pripravijo kamere in kmet zač-ne: Ja, tkule je, jest zjutrej ustanem, spijem en štamprle, pa grem u stajo ... Režiser zavpije STOP, STOOOOOP!!!!! Poslušte no, to je oddaja za otroke, ne morte ga tlele srat z alkoholom, rajš rečte kej druzga – recimo, da ste knjigo prebral al pa kej tacga!
Nu, prou, pravi kmet, jest zjutrej ustanem, preberem eno malo knigco, pa grem u stajo. Tam zrihtam žvino, pa počistm, pa vmes še kako knjigco preberem (uno, k mam kr u štal). Pol grem pa dumu, pa se fajn najem, pa eno mal bl debelo knigo preberem, pol se pa mal uležem, pa je ... Popoldan greva s Franclnom na njivo al pa u hosto delat, pa se kkšno knigo prebereva. Zvečer gre pa še Srečo z nama u knižnco, pa tam beremo, beremo, beremo ... dokler ne reče knjižničarka, da zapirajo. Pol gremo pa dumu ... al pa h Srečotu, k ma doma tiskarno.

Ker se člani SD ne odzivajo na naše prošnje, da bi nam

pošiljali anekdote, se nas je usmilila Tinka Selič, ki nas zvesto obvešča tudi o podvigih Založbe ZRC, pri kateri zagnano deluje.

7. 4. 2001 S tretjo lansko številko *Slavistične revije* še vedno ni zaključen 48. letnik revije, ki se zdi, da se glede rednosti izhajanja vse bolj vrača v čase urednikovanja Antona Ocvirka. ***Miha Javornik*** piše o Puškinovi Pikovi dami, ***Andreja Žéle*** o vezljivosti, ***Blaž Podlesnik*** o Puškinovem Bronastem jezdecu, ***Jasna Honzak Jahič*** o slovenskem športnem izrazju, ***Alojzija Zupan Sosič*** o pravljičnem romanu (bogve zakaj ni uvrščen k Javor-nikovemu prispevku?), ***Matevž Kos*** analizira razmerja med Župančičem in Nietzschejem. Zapiske so prispevali ***To-mo Korošec***, ***Andrej Skubic*** in ***Vita Žerjal Pavlin***.

7. 4. 2001 SD ima v žiriji, ki bere 45 romanesknih besedil, ki se potegujejo za Delovo nagrado Kresnik, dve petini članov. (O ugledni nagradi bosta odločala tudi člana SD ***Drago Bajt*** in ***Andrej Inkret***.) *Prim.* Delo 4. 4. 2001, št. 290, str. 24.

7. 4. 2001 Primogenitus predsednika SD ***Miha Jesenšek*** je izkusil, kako naporna je prostovoljna pomoč starejšim. Po maratonu na II. mariborski gimnaziji, ki se je kot vedno končal z zajtrkom, je moral po uspešni premieri dramatizacije Kafkove Kazenske kolonije navsezgodaj izpisati ponatis Kronike, da je tiste kilograme papirja očka odnesel na sobotni sestanek v Ajdovčino in jih izročil v korekturo Zoltanu Janu.

7. 4. 2001 Med drobljenjem imenitne potice snuje predsednik SD, ***dr. Marko Jesenšek***, v Ajdovščini obrise letošnjega jesenskega *slovenskega slavističnega kongresa*. S pomočjo ***dr. Zoltana Jana*** prepričuje predsednico SD Nova Gorica ***Ksenijo Černigoj***, da vendarle ne bo tako hudo, kot kaže na prvi pogled. Program bo manj natrpan kot prejšnja leta in bo osvetlil novosti v slovenski literarni zgodovini in jezikoslovju. Poleg predstavitev novih slovenističnih publikacij bodo potekale okrogle mize o evropskem letu jezikov, Matiji Murku in pobudi Rastoča knjiga. Dopolnilni program bo poleg družabnega večera in gledališke predstave ponudil ogled Nove Gorice in Gorice ter zbirk Goriškega muzeja v Kromberku. Če bo le mogoče, se bomo drugi dan (v petek) preselili iz Nove Gorice v Gorico, kjer bi nas gostila oba slovenska kulturna domova. Sobotna poučna popotovanja bi vodila po manj znani Vipavski dolini (Gradišče – Simon Gregorčič, Vipavski Križ – Janez Svetokriški, Vipava, Goče), v Beneško Slovenijo, v Goriška Brda (Gradnik) in na Tolminsko (Kosmač, Pregelj).

Slavistično društvo Slovenije

Aškerčeva 2, p. p. 580, 1001 Ljubljana

ZBIRANJE PREDLOGOV ZA PODELITEV NAGRAD SLAVISTIČNEGA DRUŠTVA SLOVENIJE

Upravni odbor Slavističnega društva Slovenije obvešča vse svoje člane in strokovno javnost, da bo na slovenskem slavističnem kongresu (Zborovanje Slavističnega društva Slovenije) v Novi Gorici podelil do tri nagrade Slavističnega društva Slovenije za (1) izjemne uspehe pri poučevanju slovenskega jezika in književnosti v osnovnih in srednjih šolah, (2) najbolj uspešne študente na dodiplomskem študiju in (3) najbolj uspešne študente na podiplomskem študiju slovenistike.

Pristojnosti društvenih organov in postopki kandidiranja so določeni v društvenih pravilih (objavljeni so tudi v Jeziku in slovstvu 1997/98, št. 4, str. 175–180).

Upravni odbor Slavističnega društva Slovenije bo zbiral predloge do 30. junija 2001 na naslovu: Slavistično društvo Slovenije, Aškerčeva 2, p. p. 580, 1001 Ljubljana.

PREDSEDNIK

dr. Marko Jesenšek

8. 4. 2001 Od 4. do 6. aprila so dijaki *Srednje ekonomske šole Maribor* (pod mentorstvom ***Andreje Lep*** in ***Nataše Bauman***) v Celovcu izvedli projekt *Mladost brez meja*, ki je nadaljevanje lanskega gostovanja celovških dijakov pri nas. Tokrat smo mi bili gostje celovške srednje šole HAK – TAK (Trgovska akademija Celovec). Osnovni cilji sodelovanja so: zbliževanje, navezovanje stikov, spoznavanje zgodovinskih, kulturnih in drugih zna-čilnosti sosednje države, spoznavanje in učenje tujega jezika, primerjanje šolskih sistemov in možnosti zaposlitve itd. V treh dneh, ki smo jih preživeli v Celovcu, smo se mnogo naučili in spoznali veliko novega (ogledali smo si Mohorjevo družbo, Slovenski mladinski dom na Mikschallee, Hypo-Bank, Slomškov dom, mesto Celovec), poleg vsega pa so dijaki svoja razmišljanja in izkušnje strnili v prispevke in oblikovali časopis. Za celotno organizacijo dela in oblikovanje programa v Celovcu je poskrbela ***mag. Tanja Wellenzohn***. Tako smo z njeno pomočjo in zaradi gostoljubja šole odšli domov z mnogimi lepimi spomini in izredno koristnimi izkušnjami. – ***Nataša Bauman***

8. 4. 2001 *Osnovna šola dr. Bogomirja Magajne* v Divači nam je poslala dve publikaciji. Nastali sta pri projektnem delu o zdravi prehrani in ob jubileju slikarja Stojana Zafreda, ki sodečuje pri likovni vzgoji učencev kljub temu, da je paraplegik. Pri obeh je sodelovala tudi članica SD ***Jožica Planinc***. *Prim.* Primorske novice 10. 4. 2001, št. 29, str. 11.

8. 4. 2001 *Drugo slovensko-hrvaško slavistično srečanje*, ki ga je pripravil *Oddelek za slovanske jezike in književnosti na Filozofski fakulteti v Ljubljani*, je tokrat potekalo 5. in 6. aprila v Šmarjeških Toplicah. Orga-nizirala ga je odlično, tako kot smo navajeni, ***Vesna Požgaj-Hadži***, posvečeno je bilo Vatroslavu Kaleniću, novim funkcijam naših filologij in vplivu novih medijev nanje, udeležencev je bilo toliko, da so se morali referenti omejiti na 10 minut in je zmanjkalo časa za užitek topliških zmogljivosti. Proslavili so izid dveh zbornikov: *Izbra-nih študij V. Kalenića* in zbornika referatov s prvega slovensko-hrvaškega slavističnega srečanja. Obilica slik s slovensko-hrvaškega srečanja v Šmarjeških Toplicah je na strani http:// www.ff.uni-lj.si /slovjez/smarj/alb_um1.html in naslednjih. Naložijo se počasi – za hitrejši dostop bi bilo treba vložiti še nekaj dela; vendar naj naj-prej Vesna Požgaj-Hadži opremi slike s podnapisi. – ***Miran Hladnik***

9. 4. 2001 Na celjskem *Festivalu vzgoje in izobraževanja* je Osnovna šola Črešnjevec predstavila projekt *Besede zazvenijo in zaživijo*, na katerega nas je opozorila častna članica SD ***Štefanija Krhlanko***. Na traku napisano besedo preluknjajo s posebnim luknjačem, tako da na glasbenem strojčku zazveni. Zapise je možno uporabljati tudi pri predstavitvah poučnih popotovanj, različnih zgodbic …

10. 4. 2001 O vse aktivnejši vlogi našega *Oddelka za slovanske jezike in književnosti na Filozofski fakulteti v Ljubljani* v mednarodnem znanstvenoraziskovalnem dogajanju ter pestri sliki njegovih mednarodnih izmenjav in povezav pričajo naslednja gostovanja: od 14. do 29. marca je gostovala ***prof. Dorothea Koenig-Wuerzbwerg***. Našim srbohrvatistom je 12. in 13. marca predavala o poeziji Nikole Šopa ***prof. Fedora Ferluga-Petronio***, profesorica južnoslovanskih književnosti in predstojnica slavističnega oddelka na Univerzi v Vidmu (in članica SD). Na povabilo slovenistov je 19. aprila predaval ***prof. Wolfgang Eisman*** s slavističnega inštituta na univerzi v Gradcu. Za njim, od 23. do 25. 4. 2001, pričakujejo češkega

gosta ***prof. Jana Bosaka***. Rusisti vabijo v Ljubljano predstojnico dunajskega Inštituta za slavistiko, ***Juliane Dilger***; srbohrvatisti-makedonisti 17. aprila pričakujejo ***prof. Katjo Sturm Schnabl*** z Dunaja – predavala bo o znanstveni dejavnosti F. Miklošiča med Južnimi Slovani. Dne 7. maja bo ***prof. Pera Jacobsona*** iz København predaval o obdobju nadrealizma v srbski književnosti. – ***Leonora Grah Nardoni***.

10. 4. 2001 V današnjih Delovih Književnih listih (št. 84, str. 3) ***Matija Jemec*** poroča o znanstveni monografiji ***dr. Ade Vidovič Muha*** *Slovensko leksikalno pomenoslovje*. *Prim*. Kronika št. 24, 13. 1. 2001, str. 7.

11. 4. 2001 Na Oddelku za slovanske jezike in književnosti na Filozofski fakulteti v Ljubljani so v spomladanski sezoni uspešno *zaključili magistrski študij*: ***Andrej Bartol, Mateja Pezdirc Bartol, Darja Lavrenčič Anton Šepetavc***. Vsem iskrene čestitke in še mnogo uspehov na poklicni poti!

12. 4. 2001 Pri tržaški založbi Mladika je ***Nikolaj Mikhailov***, profesor na videmski univerzi, izdal knjigo *Jezikovni spomeniki zgodnje slovenščine*. *Dodatna pojasnila in naročila*: Mladika, V. Donizetti 3, IT-34133 Trst – Trieste.

13. 4. 2001 Veliki petek tudi za predsednika SD, ***dr. Marka Jesenška***. Vsa ministrstva – nova, stara in prenovljena – so pred prazniki izpraznila svoje predale in pričakujejo, da bodo do njihove vrnitve na delo izpolnjeni vsi obrazci, najdene vse priloge in dokazila, ki jih zahtevajo javni razpisi za tistih nekaj fičnikov, ki bi jih utegnili nameniti Slavističnemu društvu Slovenije.

13. 4. 2001 Avtorji referatov lanskega koprskega slovenskega slavističnega kongresa so danes prejeli krtačne odtise svojih prispevkov, ki bodo objavljeni v 11. zborniku Slavističnega društva Slovenije.

13. 4. 2001 V zbirki *Interpretacije*, ki jo izdaja Nova revija, je izšel 10. zvezek, posvečen *Kajetanu Koviču*. Med 16 avtorji so tudi člani SD ***Irena Novak Popov, Marjan Dolgan, Iztok Osolnik, Igor Saksida*** *in* ***Martin Grum***.

14. 4. 2001 Na Filozofski fakulteti v Ljubljani pripravlja ***Boris A. Novak*** dvodnevni *tečaj kreativnega pisanja, posvečen poeziji.* Kotizacija 16.500 SIT, prijave do 10. maja, tel. 01 241 10 01 (med 13. in 14. uro), e-naslov Petkovic@ff.uni.lj.si.

15. 4. 2001 *Hiša eksperimentov v Ljubljani* (namenjena je šolajoči se mladini in v enem letu jo je obiskalo več kot 22.000 učencev) je vzpostavila prvi projekt s področja družboslovja, s katerim predstavlja *35 slovenskih krajevnih govorov*. Pripravo je vodila članica SD, ***dr. Vera Smole***, sodelovali pa so tudi študentje Filozofske fakultete v Ljubljani. *Prim*. Primorski dnevnik 15. 4. 2001, št. 90, str. 3.

15. 4. 2001 V velikonočni številki Družine (št. 15/16, str. 19) je častni član SD ***Janez Gradišnik*** opozoril na neprimernost slovenskih besednih novotvorb, ki nastajajo po tujih kraticah (didžej iz ang. kratice dj, kar je krajšava za disc jockey in je v slovenščini tvorjena po približnem zapisu angleške izgovorjave; piarovka iz ang. kratice pr, to je public relation).

16. 4. 2001 V Trstu že nekaj dni vrši, da je bila na državnem natečaju za redno univerzitetno profesorico slavistike izbrana ***dr. Marija Mitrović***. Z željo, da pri izvrševanju svojih pooblastil ne bi pozabila na slovenistiko, ji želimo veliko uspehov pri nadaljnjem delu.

16. 4. 2001 Zdi se, da vsi sodelavci nestrpno pričakujejo izid *11. zbornika Slavističnega društva Slovenije* (vsebuje gradivo s koprskega kongresa), saj so najbolj pridni že vrnili prve korekture referatov. Bi bilo prelepo, če letos ne bi bilo zamudnikov.

17. 4. 2001 Na Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete v Ljubljani je ***Alojzija Zupan Sosič*** uspešno zagovarjala doktorsko disertacijo *Sodobni slovenski roman ob koncu stoletja*. Iskrene čestitke!

17. 4. 2001 V nagradni križanki Delove priloge Ona se nam prijazno zagonetno smehlja častna članica SD, ***dr. Breda Pogorelec***.

18. 4. 2001 Namesto da bi polemiziral z ***dr. Borisom Paternujem*** (prim. Kronika 4. 4. 2001, št. 26, str. 40), je ***France Pibernik*** pričel v *Delovih Književnih listih* objavljati pogovore s slovenskimi literarnimi zgodovinarji. Prvi je odgovarjal ***dr. Jože Mahnič***, sledil mu je ***dr. France Zadravec*** (18. 4. 2001), napovedanih pa je še več nadaljevanj.

18. 4. 2001 V *Delov* prilogi *Znanost* (str. VII) je ***Silvo Torkar*** objavil zanimiv zapis o Simonu Baxu, prvem znanem prepisovalcu ljudske pesmi *Pegam in Lambergar*, ki jo je ta tudi prevedel v nemščino.

19. 4. 2001 Ob 450. obletnici prve slovenske knjige bo od 5. do 12. decembra potekal 20. mednarodni simpozij Obdobja, na katerem bodo letos obravnavali *Aktualna vprašanja in zgodovinske izkušnje o slovenskem knjižnem jeziku*. Simpoziju predseduje ***dr. Ada Vidovič Muha***, tajnikuje pa ***Mojca Nidorfer Šiškovič***. *Roki*: prijava referata do 31. maja, povzetek do 1. oktobra. *Naslov*: Filozofska fakulteta, Simpozij Obdobja, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana, e-naslov simpozij.obdobja@ff.uni-lj.si.

BOLJ ZA ŠALO KOT ZARES

* * *

Kakšna je razlika med magistro in magistrico?

* * *

Obe sta dami, vendar ima ena dokončan dodiplomski študij iz farmacije, druga pa podiplomski magistrski študij katere koli znanosti. Moški magistri ene in druge sorte se med seboj ne razlikujejo.

* * *

Vsak podoben prispevek bo nagrajen s strokovno publikacijo, če bo vsaj malo duhovit.Po želji jamčimo za strogo anonimnost.

19. 4. 2001 Na *Filozofski fakulteti v Trstu* je častna članica SD, ***dr. Zinka Zorko***, pričela ciklus predavanj o zgodovini slovenskega jezika od naselitve do danes. *Prim*. Primorski dnevnik 17. 4. 2001, št. 91, str. 6.

19. 4. 2001 Koordinator tekmovanja v znanju materinščine za Cankarjevo priznanje, ***Vlado Pirc***, nam je poslal rezultate, ki jih povzemamo, v celoti pa so dosegljivi na naslovu http://www.zrss.si/PPS/slo/cankarjevo/2001_/C-2001.html, objavljeni bodo tudi v zborniku o tekmovanju, ki ga bo v kratkem izdal Zavod RS za šolstvo. Šolskega tekmovanja za Cankarjevo priznanje se je na vseh stopnjah udeležilo 8905 tekmovalcev. Skupno so osvojili 4191 bronastih priznanj (I. stopnja 3112, II. stopnja 82, III. a stopnja 641, III. b stopnja 55, IV. a stopnja 271 in

IV. b stopnja 30). Na vseslovenskem tekmovanju za Cankarjevo priznanje je tekmovalo 2139 tekmoval-cev. Skupno so osvojili 915 srebrnih in 203 zlata priznanja. (Mimogrede: Matteo Dimai z Znanstvenega liceja Franceta Prešerna v Trstu se je že četrtič udeležil tekmovanja, četrtič prejel zlato priznanje in se četrtič uvrstil med najboljše med najboljšimi.)

23. 4. 2001 Upamo, da se bo ob *svetovnem dnevu knjige* kdo spomnil tudi na publikacije Slavističnega društva Slovenije in jih če ne podaril, pa vsaj poskrbel, da jih bo ustanova, kjer je zaposlen, naročila. Če bi obe naši reviji in zbornike naročile vse ustanove, kjer so zaposleni naši člani, bi bile te izdaje uspešnice ne le v slovenskem merilu.

24. 4. 2001 Od nas je odvisno, ali bomo napisali odličen zgodovinski roman ali cenen doktor roman, so ugotovili udeleženci včerajšnjega posveta Državnega sveta Republike Slovenije o prizadevanjih, da bi postavili obeležje *Rastoča knjiga*, ki bi povzemalo zgodovinsko izročilo slovenske knjige in usmerjalo našo narodno ustvarjalno energijo v prihodnost. *Prim.* Delo 24. 4. 2001, št. 94, str. 2.

25. 4. 2001 O pripravah na mednarodni (svetovni) slavistični kongres, ki bo leta 2003 potekal v Ljubljani, *je spregovorila* prva dama vesoljne slavistike ***dr. Alenka Šivic Dular***. *Prim.* Delo 25. 5. 2001, št. 95 (Književni listi, str. I).

26. 4. 2001 Urednica izobraževalnega uredništva DZS ***Majda Degan Kapus*** je pošiljki knjig, ki jih bomo pretovorili tržaškim študentom, dodala še novo, predelano izdajo *Literarne teorije*, ki jo je napisal častni član SD, ***dr. Janko Kos***. *Dodatna pojasnila in naročila*: DZS, Izobraževalno založništvo, Šmartinska 152, BTC, hala VIII, 1538 Ljubljana, tel. 01 540 33 43, faks 01 585 17 32, e-naslov e-trgovina@dzs.si.

27. 4. 2001 Takoj ko so se zaključila postna premišljevanja, je članica SD ***Živa Gruden*** okupirala nasled-njih pet petkov in jih namenila prikazovanju razmerij med slovenskim knjižnim jezikom in beneškimi narečji. Pre-davanja prireja Študijski center Nediža, potekajo pa v špetrski občinski dvorani.

29. 4. 2001 Pred kratkim je v Krakovu izšla nova številka literarno-umetniške revije *Studium*, v kateri je dokaj obsežen del posvečen slovenski poeziji (42 strani). V njem so objavljene pesmi E. Kocbeka, N. Grafenauerja, J. Ostija, M. Strojana, B. Mozetiča, A. Ihana, P. Semoliča, P. Čučnika in M. Komelja v prevodih ***K. Šalamun-Biedrzycke***, ***A. Będkowske-Kopczyk***, ***M. Kopczyka***, ***P. Čučnika*** in ***A. Wiedemanna***. Poleg tega se bralci revije lahko seznanijo z intervjujem s ***Katarino Šalamun-Biedrzycko***, ki je lani med drugim izdala prevod zbirke pesmi Mesto in otrok A. Debeljaka, letos pa izbor pesmi U. Zupana. – ***Dr. Agnieszka Będkowska-Kopczyk***

29. 4. 2001 Glede čudnega pismo nekega Geralda Hamerja, ki se je znašlo v poštnih predalčkih ***Mirana Hladnika*** 19. aprila pod naslovom Have you written a best seller? in ki v imenu založbe Plane Tree (www.plane tree.com): vabi, da jim pošljemo svoje rokopise je dobro prebrati članek Roka Kvaternika v zadnji številki revije Knjiga. Če plačaš določenim založbam določeno pristojbino, poskrbijo za zapis publikacije v kataloge in za nekaj izvodov publikacije na papirju. Po potrebi pa knjige dotiskajo, kolikor ti jih uspe prodati. Ker je vse, kar izdajo kandidati za znanstvene naslove v tujini, bistveno višje otočkovano kot najkvalitetnejša domača objava, si informacije velja zapomniti. *Naročila na revijo Knjiga*: Založba Rokus, Grad Fužine, Studenec 2A, 1260 Ljubljana Polje, brezplačni tel. 080 19 90; e-naslov rokus@rokus.com.

2. 5. 2001 Nagrajenka SD, ***dr. Agnieszka Będkowska-Kopczyk***, nam sporoča, da je v Katovicah na Šlezijski univerzi (kjer slovenistiko študira več kot 70 študentov) potekala od 25. do 27. aprila *slavistična konfe-renca* pod naslovom *Slovanstvo v kontekstu transformacije Evrope ob koncu XX. stoletja* (*jezik – tradicija – kultu-ra*). Članu SD, organizatorju znanstvenega sestanka, ***prof. dr. Emilu Tokarzu***, je uspelo zbrati člane slavistične (in hkrati slovanske) družine iz Slovenije, Hrvaške, Makedonije, Bolgarije, Ukrajine, Češke, Slovaške in, seveda, Poljske. Slovenijo sta zastopala ***prof. dr. Zinka Zorko*** s temo Zunanji in notranji vzroki za nastanek slovenskih vmesnih narečij in ***doc. dr. Marko Jesenšek***, ki je predstavil sodobno stanje slovenskega jezika v nastopu pod naslovom Sodobna slovenščina danes. Teme s slovenščino v ospredju so predstavili tudi poljski slovenisti: ***dr. Władysław*** (Vlado) ***Kryzia***, ***dr. Agnieszka*** (Nežka) ***Będkowska-Kopczyk***, naša draga postdiplomka ***Monika*** (Mika) ***Matuszewska*** in študent ***Michał*** (Miha) ***Chamiga***.

4. 5. 2001 V sredo, 9. maja 2001, bo ob 19. uri v Društvu pisateljev v Ljubljani okrogla miza na temo *Med ljubiteljstvom in zaslužkarstvom*. - ***Miran Hladnik***.

7. 5. 2001 Članica SD, slavistka celovške univerze in članica SD, ***dr. Herta Maurer-Lausegger*** sporoča, da so pojasnila o *avstrijskem tednu znanosti* dostopne na spletnem naslovu www.scienceweek-kaernten.at .

7. 5. 2001 Spletne novice *Mirana Hladnika*:
SlovLit@ijs.si.http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit
Slovlitjani poročajo in spleteničijo o "Evropskih smernicah" iz Bologne in Salamance, ki priporočajo dve stopnji študija: tri- do štiriletni dodiplomski študij, t.j. 180-240 ECTS kreditnih točk in podiplomski študij specialističnega značaja (master) ter doktorat [italijanske univerze preidejo na ta sistem v akademskem letu 2001/2002 – prim. Kroniko št. 20, 12. 8. 2000]; ***Mateja Pezdirc Bartol*** je poročala o marčnih slovensko obarvanih dogodkih v Parizu; ***Miran Hladnik*** se sprašuje, kaj je to katedra (ugotovil je, da ima FF v Lj. 111 kateder, rednih profesorjev pa je 55); razpravljajo, ali je bil Jean Zbogar (junak romana Charlesa Nodiera) dalmatinski hajduk ...
29. 3. 2001 ***Vladimir Osolnik***: 1. S katedre za slovansko filologijo filološke fakultete v Sankt Peterburgu je prišlo vabilo na 3. slavistično konferenco, posvečeno spominu prof. P. A. Safronova, ki bo od 11. do 15. septembra 2001. Referati na literarne (po možnosti komparativne), jezikoslovne ali lektorske teme so lahko v slovenščini, kotizacija je za Slovane 20 $, za Neslovane pa 100 $. Prijave do 1. aprila 2001. Prijavni formular dobite v oddelčni pisarni slavistike FF v Ljubljani.
2. Pobuda za sodelovanje s slavisti je prišla s "Kijevskega inštituta 'Slovanske univerze'". Interesenti naj sporočijo svoje predloge predstojniku ljubljanske fakultetne slavistike Vladimirju Osolniku (vladim ir.osolnikŽff.uni-lj.si).
30. 3. 2001 ***Miran Hladnik***: Humanistične ali družboslovne strokovne konference, ki jih organizirajo humboldtovci, lahko zaprosijo Nemce za izdatno finančno podporo v višini 40.000 DEM. Večina udeležencev mo-ra biti iz Albanije, Bosne, Bolgarije, Jugoslavije, Hrvaške, Slovenije, Romunije in Madžarske. Natančnejše infor-macije na naslovu http://www.humboldt-foundation.de/de/programme/stip_aus/thyssen.htm. Kot nekdanji humbo-ldtovec ponujam svoj servis in prosim za predloge.
30. 3. 2001 ***Miran Hladnik***: 20. marca je ***Alenka Žbogar***, mlada raziskovalka na Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete v Ljubljani, nastopila v Cankarjevem domu na sejmu zaposlitvenih pri-ložnosti getWork. V predavanju *Izdelava in predstavitev seminarske naloge* je opisala dejavnosti tvorca seminarske naloge, tj. prenosniške (branje, pisanje, govorjenje, poslušanje) in spoznavno-sprejemne (doživljanje, razumevanje z analizo,

vrednotenje s sintezo ter dokazovanje in uporaba znanja), ter postopke, ki zvišujejo njihovo učinkovitost. Predavateljico je presenetilo število poslušalcev – v predavalnici E3 se jih je nagnetlo okoli 300. Zainteresiranim je pripravljena poslati izročke po elektronski pošti, njen e-naslov: alenka.zbogar Žff.uni-lj.si

26. 4. 2001 Na vas se obračam s prošnjo, da študetom in ostalim zainteresiranim posredujete obvestilo o srednjeevropski poletni šoli generativne slovnice, ki bo julija v Nišu. Letos so organizatorji poskrbeli za zastonjsko nastanitev, pa tudi Niš ni tako daleč, zato je to za Slovence še toliko bolj zanimivo. Rok za prijavo: 15. maj, naslov: http://egg.auf.net/register.html. Dodatna pojasnila: http://egg.auf.net/ ali Tobias.Scheer@unice.fr ali Michal.Starke@lettres.unige.ch – ***Nicole Kuplenik***

Spletk obilo.

Http://www.kulturkultbum.homestead.com/naslovindex.html – stran za pesnike. Http://www.radyoyo.si/5min/artist_s/02-_gottschee-2.html – repovska besedila iz Kočevja. Http://www.sebastijan-pregelj.sweet-sorrow.com_/text/oss._html – Sebastjan Pregelj se predstavlja z dvema novelama. Zanima koga, kako primerjam Jožefa Žemljo in Prešer-na in podajam novo interpretacijo Krpana? Naj bere http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/j_zemlja.html in mi sporoči pripombe; prispevek sem pripravil za Juvanov simpozijski zbornik o romantični pesnitvi. Http://www.kiss.uni-lj.si/~k4fs0691/ – besedila idrijske pank skupine The Blu Blu. Http://www.volaric.com/haiku/haikuz1.htm – haikuji Zlate Volarič. Http://www.tinkara.com – besedila pesmi, ki jih prepeva Tinkara Kovač. Http://www.geociti_es.com/krivci/vse.html – besedila rokovske skupine Dežurni krivci. Http://www.geocities.com/pregovor/Slovenska/glavna.htm – še poezija. Http://www.geocities.com/pregovor/ – zbirka pregovorov. Mirko S. Marković: Oblici i pojave u književnosti za decu, 2000 (http://www.knjizara.com:60000/knj.php?sta=1&kid=15516) je samo ena od knjig, ki jih ponujajo na naslovu http://www.knjizara.com. Http://www.hcu.ox.ac.uk/about.htm – HCU (The Hu-manities Computing Unit) v Oxfordu se predstavlja. Http://info.ox.ac.uk/ctitext/subject/literature.html – literarni viri, tudi o kritičnih izdajah, spet v Oxfordu. Http://www.yourdictionary.com/ – zbirka spletnih slovarjev. Http://freeskills.efront.com/listcourses/cobrand/freeskills – spletni tečaji računal. spretnosti. Http://www.kerbango.com/ – radijski program preko modema. Http://www.zdnet.com/downloads/ – nič literarnega, pa morda vendar koristno: različna računalniška orodja na spletu. Http://www.gimnazija-poljane.com/gimpol/splosno/Himna_BesediloNadNa_mi.asp – himna poljanske gimnazije, ki jo je sestavil Kozma Ahačič. Http://www.myfreehost.com/tajos/poet.htm – zlobne pesmi o učiteljih. Http://mila.ljudmila.org/litcenter/ – Svetlana Makarovič, Prekleti kadilci. Http://www.re_vijasrp.si – revija Srp. Http://www.geocities.com/marjetka_jersek/ -- Marjetka Jeršek, vendar tokrat ne z literaturo. Http://www.envy.nu/aag/beseda/izborb.htm – stran, na kateri se spo-čenja seznam spletno dostopne poezije; npr. pesmi A. Goloba: http://www.envy.nu/aag/beseda/pes_mib.htm. Http://www.alfainomega.com/ – erotične in por-nografske zgodbe. Http://www.ff.uni-lj.si/center-slo/simp_ozij.html – nove reči na straneh simpozija o romantični pesnitvi. Http://www.omnibus.se/beseda/ – spet novi slo-venski klasiki s Švedskega v pdf-formatu. Http://www._kenyonreview.com/2001winter.pdf – prevod Jančarjevega Joyceovega učenca v angleščino. Http://www.myfre_ehost.com/intro/ – besedila rock skupine Intro. Http://www2.arnes.si/~_mpogor2/zgodbe.html – erotične zgodbice Maria Pogorelčnika. Http://www.transparentstore.com/dr/v2/ec_MAIN._Entry10?S_P=10024&PN=16&V1=33270&xid=21430&DSP=&CUR=840&CACHE_ID=0 – 101 Languages of the World, cedejka za učenje jezikov: vmes je tudi slovenščina. Http://www.geocities.com/Heartland/Bluffs/1395/pesmi.html – Regina, pesmi. Http://www.cas_pis.si/expo/balerina/ – Miša Gams, pesmi. Http://www._geocities.com/marina_bahovec_painter_writer_/vsebina_literatura.html –

Marina Bahovec, slikarka in pesnica. Http://www2.arnes.si/~ssdrmesl/galerija/index. html – literarna skupina Žarek iz sivine. Http://www.sodobnost. com/ – revija Sodobnost. Http://www.revijasrp.si/ – revija Srp. Http://www2.arnes.si/~ljapokal1/ – revija Apoka-lipsa. Povezave so s pesniške strani http://www .envy.nu/penamed/naslov.htm Andreja A. Goloba iz Nove Gorice; se opravičujem, če kakšno ponavljam. Http:// www.whet.s5.com/nasikomadi.html – glasbena skupina Whet; besedi-la so še slovenska. Za zdaj. Http://www. poljub.com/knjiznica/poezija/index.shtml – spletni časopis Poljub z romantičnimi zgodbami in verzi. Http://www. geocities.com/Athens/Ithaca/5612/barjanskavila.htm – Marko Sim-čič, Barjanska vila, mitološka povest v verzih. Gregor Strniša, To je bil Tiger – menda objavljeno na http://nycBig CityLit.com, vendar ne najdem; pomagajte! Http://www.zablujena.com/besedila/besedila.htm – besedila skupine Zablujena generacija. Http://www.kamniska veronika.net/e_knjiga_fs.html – Veronika z Malega gradu in druge kamniške pravljice. Http://www.drustvo-dns.si/ info/zgodba-2001-05.htm – Študentska zgodbica.

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

Sreča blagodejno vpliva na telo, žalost pa razvije moč razuma.

Marcel Proust

Kronika
Slavističnega društva Slovenije

Izdaja Slavistično društvo Slovenije Aškerčeva 2, 1001 Ljubljana Izdajatelj je lastnik glasila.	**List za člane društva** Glavni in odgovorni urednik: dr. Zoltan Jan	Nova Gorica,2 .7 . 2001 http://www.neticom.si/kronika Letnik 5, št. 27

No, pa smo jih dočakali, počitnice, med katerimi bomo prebrali in postorili vse, česar nismo utegnili med letom. Vedite pa, da bodo trajale le trideset delovnih dni in ne toliko kot v zdravstvu in sodstvu. Gotovo bodo tudi tokrat prekratke.

8. 5. 2001 Odmevi na Kroniko št. 26:

❖ Častni član SD ***Janez Gradišnik*** nas je opozoril, da smo med avtorje *Slovenske književnosti III*, ki jo je iz-dalo Izobraževalno založništvo DZS, vštulili ***Marijo Stanonik***

namesto prave soavtorice, ***Majde Stanovnik***. Iskreno se opravičujemo in ponavljamo vabilo na naročilo: DZS, Izobraževalno založništvo, Šmartinska 152, BTC, hala VIII 1538 Ljubljana, tel. 01 540 33 43, faks 01 585 17 32, e-naslov e-trgovina@dzs.si.

❖ »Dragi Zoltan, napačno si si zapomnil dolžino mojega predsedovanja. Predsednica sem bila od 1993, pred tem pa so bile še ***Sonja Tončetič***, ***Mira Hedžet*** in ***Danica Filipčič***, ki je bila glavna organizatorka Slavističnega zborovanja v Portorožu 1988. Jaz sem takrat pripravila literarni večer s Tomizzo, Tomšičem in Kravosom hkrati,« je sporočila ***Jasna Čebron***.

VABILO K SODELOVANJU

Kolegice in kolege ponovno vabimo, da nas obveščajo o dogodkih, ki bi zaslužili ovekovečenje v Kroniki in bi bili tako deležni pozornosti kolegic in kolegov. Najpripravnejši je kratek zapis v taki ali drugačni elektronski obliki, da ni nepotrebnih napak pri prepisovanju.

8. 5. 2001 **Pogrešani kolegi.** Pošta je tokrat razglasila za neznane, umrle, odseljene … in nam vrnila Kroniko št. 26, ki smo jo skušali poslati ***Sabini Bečić, Martini Grmek, Lidiji Klemenčič, Jelki Kusterle*** in ***Antonu Schellandru***. Kdor jih pozna, naj jih opozori ali nam sporoči njihove naslove.

5. 5. 2001 Tisk **26. številke Kronike:** 150.535 SIT, poštnina: 108.739 SIT.

NOVE POKLICNE KOLEGICE

Na *Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani* so od 13. februarja 2001 do 10. maja 2001 diplomirale: ***Mateja Čoha***, ***Polona Gašperšič***, ***Anita Hrovat Vidic***, ***Marija Javornik***, ***Dunja Jezeršek***, ***Ana Kaluža***, ***Tadeja Klun***, ***Barbara Košorok Košar***, ***Renata Kutnar***, ***Katja Popič***, ***Katja Šuštar*** in ***Tina Zagernik***.

Na *Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru* so do 20. maja 2001 diplomirale:
Katarina Grmek, Barbara Jelenko, Simona Klasinc, Mateja Krajnc, Mihaela Poplatnik, Andreja Špegel in ***Anica Voh.***

P. S. Zaradi natančnega preverjanja in vestnega dopolnjevanja dokumentacije pred vpisom v seznam diplomantov prihaja do zamud, zato se občasno dogaja, da do objave niso vpisani vsi diplomanti.

Poleg iskrenih čestitk in voščil za kar najuspešnejšo poklicno pot vsem tudi prisrčno vabilo, da se nam tisti, ki še niso člani in članice Slavističnega društva Slovenije, pridružijo.

5. 5. 2001 »*Dijaški osvobodilni fronti*« ni uspelo prepričati maturantov, naj bojkotirajo esej iz slovenskega jezika. Prvi vtisi o letošnjih esejih so objavljeni v časopisu Maturant&ka. V isti številki časopisa Maturant&ka (str. 8) je ***Janja Perko*** strnila svoje vtise o letošnjem eseju, ***Milena Černe*** (str. 12) pa piše o anketi *Oh, to domače bran-je*, izvedeni na Srednji šoli tiska in papirja v Ljubljani, ki je pokazala, kaj mislijo dijaki o obveznem branju. Žal sta se obe avtorici izgubili iz članstva SD.

8. 5. 2001 V Gorici so od 19. do 21. aprila potekali *12. primorski slovenistični dnevi*, ki so jih pripravili: SD Trst – Gorica – Videm, SD Koper in SD Nova Gorica, Zavod RS za šolstvo Nova Gorica ter kolektiv profesorjev slovenščine licejev Primož Trubar in Simon Gregorčič iz Gorice. Srečanje je bilo posvečeno vprašanjem humorja v primorski književnosti in jezikovnim vprašanjem v tem prostoru. Tisočletnica prvega zapisa Gorice (28. 4. 1001 v Ravenni) je vsem prireditvam v okviru PSD dala poseben pomen. Prvi dan je bil humorni večer z nareč-nimi

prizori, ki so jih uprizorili člani amaterskih igralskih skupin s Kontovela, iz Saleža in Štandreža. Skupen naslov: Ali je smeh več kot pol zdravja, če gledalci jokajo (od smeha). Predvajali so tudi film Goričana ***Daria Frandoliča*** Beautiful Kreplja in razpravljali o vprašanjih sporazumevanja. Predavanja 20. 4. 2001 so imela skupni naslov Humor v primorski književnosti. Uvodno predavanje ***Lojzke Bratuž***, Raba slovenskega jezika v preteklih stoletjih na Goriškem - v znamenju tisočletnice Gorice (in Solkana). Drugi predavatelji: ***Matjaž Kmecl***, Slovenski slovstveni prelom z Janezom Svetokriškim; ***Miroslav Košuta***, Damir Feigel ob ponovnem obratu stoletja; ***Igor Saksida***, Humor v mladinski poeziji; ***Jasna Čebron***, Nelida Štok Vojska – istrska pesnica za otroke; ***Tatjana Rojc***, Primorska radoživost v Grudnovi Miški osedlani; ***Matejka Grgič***, Glagolski vid v zgodovinskih dokumentih ob slovensko-italijanski jezikovni meji; ***Bojan Bratina*** – o pesništvu in travestijah Ivana Roba. Trije prispevki k raz-pravi Jezik ob meji: ***Danila Zuljan***, Kalki v obmejnem prostoru; ***Ksenija Černigoj***, Osnovnošolci med sabo; ***Marija Mercina***, Dijakova jezikovna norma med šolo in javnostjo. Po uspelem srečanju čakajo stalni odbor *Pri-morskih slavističnih društev* naloge in zadrege v zvezi z objavljanjem. Referate in poročila bosta objavili reviji Jezik in slovstvo ter Primorska srečanja. Z vso vnemo zbiramo sredstva za izdajo obsežnega zbornika desetih *Primorskih slovenističnih dnevov* in posebne publikacije s simpozija ob 90. obletnici rojstva Ljubke Šorli. – ***Marija Mercina***

8. 5. 2001 Konec prejšnjega meseca je ***dr. Vladimir Osolnik*** prebil v Bosni, kamor ga je povabila Uni-verza v Banjaluki. Predaval je slušateljem srbistike in slavistike o Prešernovem življenju in delu ter nato spre-govoril na javni slavnostni prireditvi, posvečeni 200. obletnici rojstva Franceta Prešerna, v dvorani kulturnega doma. V Banjaluki živi večje število Slovencev, zbranih v slovenskem združenju, ki je pripravilo izbran program, v katerem je iz Slovenije (žal) sodeloval le podpisani in, seveda, zastopniki veleposlaništva RS v Sarajevu. Dvorana je bila nabito polna; kulturno prireditev so spremljali številni novinarji in kamere. Povsod je bilo videti plakate s Prešernovo podobo. Prešernove dneve je spremljala razstava slovenskih knjig, kjer je bilo častno mesto odmerjeno, seveda, Prešernu v slovenščini in številnih prevodih. Veliko zanimanje za Prešernovo pesniško delo se je pokazalo tudi med mojim obiskom na banjaluški univerzi oz. njeni FF. Sprejela sta me rektor in dekan, predstojnika sla-vističnega in srbističnega oddelka; velika predavalnica je bila nabito polna: v prvih dveh vrstah so sedeli tamkajšnji profesorji in univerzitetni učitelji. Kratki predstavitvi in nato mojemu predavanju je sledil pogovor o znanih Prešer-novih pesmih in izbranih stihih ter o prevajalskih dilemah, ki se ob tako bogatem opusu kažejo vedno znova. – ***Vla-dimir Osolnik***

9. 5. 2001 V tretjem delu ankete ***Franceta Pibernika*** o problemih sodobne slovenske literarne zgodovine je častni član SD, ***akad. dr. Boris Paternu***, podal sintetični pregled osebne strokovne rasti, v odgovoru na vprašanje o po-litičnih pritiskih v območju literarnih ved pa je omenil nekatere napade in peripetije ob svojem delu ter jasno pove-dal: »Najprej so bili to ljudje sami, s svojimi osebnimi interesi in nakanami, ne toliko ideološke sheme, ki so seveda obstajale, so pa prišle na vrsto ponavadi šele potem. […] Toda povedati je treba, da so bili zadaj vedno ljudje stroke, šele zatem drugi.« *Prim.* Delo 9. 5. 2001, št. 103 (Književni listi, str. II). V nadaljevanjih sledijo prispevki ***Jožeta Pogačnika, Franceta Bernika, Helge Glušič, Matjaža Kmecla, Janka Kosa, Darka Dolinarja, Andreja Inkreta*** …

9. 5. 2001 V amfiteatru Pedagoške fakultete je *SD Maribor pripravilo tradicionalno svečano podelitev zlatih in srebrnih priznanj*, ki so jih dosegli mariborski učenci in dijaki na letošnjem Cankarjevem tekmovanju. Po oceni svetovalca ***Janka Potrate*** je bilo zlatih zlasti na prvi tekmovalni stopnji kar »nesramno« veliko, zaradi česar smo posebej ponosni. Temu primerno dolgo je trajalo tudi podeljevanje vseh priznanj, pri čemer pa nam je poma-gal tudi predsednik ***dr. Marko Jesenšek*** ob pomoči vestne društvene tajnice ***Mire Krajnc*** in

blagajničarke ***mag. Mire Zemljak***. Pogrešali smo le še ***mag. Simono Pulko***, ki smo ji prislužen šopek cvetja odnesli v bolnišnico. Po-leg tekmovalnih uspehov smo v društvu še posebej veseli tudi dejstva, da se tako na dan tekmovanja kot ob svečani podelitvi predstavljajo mladi še s svojimi kulturnimi programi. Društvo je skupno gostilo tri gledališke skupine: 17. 3. so družno dijaki III. in II. gimnazije pod vodstvom ***Maše Židanik***, mlade in perspektivne igralke SNG Maribor, prikazali igro *Zlate ribice ni*; zatem pa je sledil še recital ruške gimnazije *Slike iz hiše št. 203* pod vodstvom mentorice ***Karmen Peršak***. Na dan svečane podelitve pa se je predstavila še tretja gledališka skupina *Gnosis* z dramo Franca Kafke *V kazenski koloniji* v režiji ***Svita Vurberškega*** in odličnega mladega igralca ***Roka Tkavca***. Da kri ni voda, pa potrjuje ***Miha Jesenšek***, ki je tokrat nastopal kot igralec in dramaturg. – ***Irena Stramljič Breznik***

10. 5. 2001 Okrog Cankarjevega rojstnega dne se po vsej Sloveniji vrstijo zaključne prireditve in slovesno podeljevanje priznanj najuspešnejšim udeležencem tekmovanja v znanju materinščine za *Cankarjevo priznanje*. *Slavistično društvo Posavje* je 9. t. m. za vse udeležence tekmovanja organiziralo zaključno ekskurzijo v Ljubljano. Vlasta Boštjančič jim je zelo izčrpno predstavila delo na POP TV. Tekmovalci in mentorice so bili prijetno pre-senečeni, saj so jim razkrili kar nekaj televizijskih skrivnosti. Srebrna in zlata priznanja s knjižnimi nagradami so podelili v Narodni galeriji. Pozorni so bili tudi do mentoric, in sicer so jim s sodelovanjem Krškega kulturnega doma podarili vstopnice za gledališko predstavo, poroča ***Jelka Slukan***, predsednica SD Posavje. *Slavistično društvo Nova Gorica* je istega dne za udeležence na svojem območju pripravilo ogled Vipavskega Križa, svečanost ob sami podelitvi pa je potekala v tamkajšnjem Domu krajanov (*Prim.* Primorske novice 25. 5. 2001, št. 42, str. 15.) *Slavistično društvo Koper* je imelo skrbno pripravljeno slovesnost v Pokrajinskem muzeju. *Slavistično društvo Trst – Gorica – Videm* je na slovesnost v openski Kraški banki (8. junija) povabilo ***Alojza Rebulo*** in poskrbelo za objavo poimenskega seznama vseh nagrajencev. *Slavistično društvo Ljubljana* je po tradiciji imelo podelitev na Cankarjevi Vrhniki, kjer so jim prijazni domačini nudili gostoljubje v tamkajšnjem Cankarjevem domu, predsednik SD, ***dr. Marko Jesenšek***, in koordinator tekmovanja ***Vlado Pirc*** pa sta izkoristila priložnost in se z vrhniškim županom ***Vinkom Tomšičem*** dogovarjala o izvedbi seminarja mentorjev tekmovanja za Cankarjevo priznanje, ki se letos seli iz Nove Gorice na Vrhniko.

BOLJ ZA ŠALO KOT ZARES

Kolegica ***Vlasta Jemec*** s Pevnega (Škofja Loka) se nas je usmilila in nam poslala tole basen.

Bilo je leto 1982, ko je nastopila absolventski staž dokaj močna generacija slavistov, ki so jo med drugimi dičili tudi Silvija Borovnik, Marko Jesenšek, Marjan Maučec … Polni elana smo se pripravljali na pisanje diplomskih nalog, se menili o tem, pri katerem mentorju jo najbolje odneseš, in tako je na neki zabavi krožila tudi za nas zelo aktualna basen.

Zajček je dvignil diplomsko nalogo z naslovom *Kako pokončati vse živali v gozdu*. Živali so se čudile Zajčkovi predrznosti in zanimalo jih je, kako bo nastala ta naloga. Ker Zajčka že nekaj dni ni bilo na spregled, se je prva odločila Lisica, da gre pogledat, kaj se dogaja. Ni je bilo več nazaj. Drugi dan se odloči Jazbec. Tudi o njem ni bilo ne duha ne sluha. Nihče si ni upal več na jaso, kjer je nastajala diplomska naloga. Ker pa jim »firbec« ni dal miru, so določili Srako, da si iz zraka ogleda prizorišče. Bilo je kaj videti! Na jasi je Zajček pridno tipkal na pisalni stroj, ob njem se je leno pretegoval Volk, razmesarjena trupla živali pa so ležala naokoli.

NAUK: Ni važen naslov diplomske naloge, važno je, kdo ti je mentor!

* * *

Vsak podoben prispevek bo nagrajen s strokovno publikacijo, če bo vsaj malo duhovit. Po želji jamčimo za strogo anonimnost.

10. 5. 2001 *Spoznavanje Kanalske doline*. Študenti 3. letnika ljubljanske slovenistike so se s svojimi profe-sorji, ***dr. Simono Kranjc***, ***dr. Tomažem Sajovicem***, ***Natašo Logar*** in ***Bojano Maltarič***, podali na ekskurzijo v slo-vensko zamejstvo. Najprej jih je po Kanalski dolini, kjer so obiskali tudi sedež tamkajšnje osrednje slovenske kul-turne organizacije Slovenskega kulturnega središča Planika, pospremila ***Nataša Komac***, pot pa so nadaljevali na avstrijsko Koroško. Tudi skupina četrtošolcev kranjske gimnazije je majsko četrtkovo popoldne preživela na slo-vensko-italijansko-avstrijski tromeji. Skupaj s profesorico slovenščine ***Bernardo Rovtar***, dijakinjami trbiške sred-nje ekonomske šole in ***Orlandom Ordandijem-Arrigonijem*** si je pod vodstvom ***Nataše Komac***, asistentke na Oddelku za splošno in primerjalno jezikoslovje na Filozofski fakulteti v Ljubljani in sodelavke Slovenskega kul-turnega središča Planika, ogledala še danes s slovensko govorečim prebivalstvom naseljene kraje Podklošter (Arnoldstein), Trbiž (Tarvisio), Žabnice (Camporosso), Ukve (Ugovizza), Lipaljo vas (San Leopoldo), Ovčjo vas (Valbruna) in Rabelj (Cave del Predil). *Prim.* Delo 28. 5. 2001, str. 11. – ***Nataša Komac***.

11. 5. 2001 V obsežni, trojni številki *Nove revije* (št. 225–227), ki ima naslov *Jaz, čas in zgodovina*, so svoje prispevke objavili tudi člani SD ***Andrej Inkret***, ***Igor Grdina***, ***Milček Komelj, Janko Kos***, ***Ciril Zlobec*** in ***Drago Bajt***.

12. 5. 2001 V Primorskem dnevniku (št. 112, str. 10) je izšlo obširno poročilo o predavanju častnega člana SD, ***dr. Jožeta Mahniča***, ki je 9. t. m. spregovoril o liriki Josipa Murna na Visoki šoli modernih jezikov za preva-jalce in tolmače v Trstu. Občinstvu, ki je do zadnjega kotička napolnilo predavalnico, je predavatelja predstavila častna članica SD, ***dr. Marija Pirjevec***, ki je to počastitev stote obletnice pesnikovega rojstva tudi organizirala.

12. 5. 2001 Kdor si želi ravnateljskega stolčka, naj si ogleda razpise, ki izhajajo v Šolskih razgledih.

12. 5. 2001 ***Dragica Motnik*** in ***Irma Velić*** sta s sodelavkami pripravili 185 strani obsegajočo knjigo *Slo-venščina in slovenska kultura v zdomstvu*. Prinaša bogate izkušnje naših učiteljev slovenščine v zdomstvu. *Naročila in pojasnila*: Založba ZŠ, Zavod RS za šolstvo, Poljanska 28, p. p. 2063, 1000 Ljubljana, tel. 01 300 51 13, faks 01 300 51 13.

12. 5. 2001 Dialektološka sekcija Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU je v počastitev sedemdesete obletnice rojstva *Jakoba Riglerja* (1929–1985) pripravila njegove *Zbrane spise 1*, ki vsebujejo jezi-kovnozgodovinske in dialektološke razprave. Rigler je bil znanstveni svetnik na inštitutu za slovenski jezik, izredni profesor za historično gramatiko in dopisni član SAZU. Ob njegovem strokovnem delu v dialektološki sekciji, pri Slovarju slovenskega knjižnega jezika, pravopisu in številnih drugih publikacijah je nastalo mnogo razprav. Zbrani spisi 1 jih vsebujejo 42, razvrščene pa so v pet razdelkov: Razprave o razvoju slovenskega glasoslovja, Dialekto-loške razprave, Razprave o naglasu, Razprave o jezikovnih razmerjih ter Ocene in polemike. Razprave o knjiž-nem jeziku naj bi prinesli Zbrani spisi 2. *Dodatna pojasnila in naročila*: Založba ZRC, Gosposka 13, 1000 Ljub-ljana, tel. 01 470 64 74, e-naslov zalozba@zrc-sazu.si – ***Tinka Selič*** *Prim.* Družina 3. 6. 2001, št. 23, str. 10; Delo 13. 6. 2001, št. 134 (Književ-ni listi, str. II).

13. 5. 2001 V svoji rubriki častni član SD ***Janez Gradišnik*** poroča, da so bili *Uradu Vlade RS za slovenski jezik* dodeljeni prostori in zagotovljena tri delovna mesta. *Prim.* Družina 13. 5. 2001, št. 20, str. 11.

15. 5. 2001 Radio Slovenija, Val 202. V oddaji *Med poslovnimi krivuljami* se je novinarka ***Nataša Zanutini*** pogovarjala z ***mag. Alenko Gložančev*** o problematiki imen slovenskih podjetij v sedanjih pripravah na evropske integracijske procese in knjigi *Imena slovenskih podjetij kot jezikovnokulturno vprašanje*. Poročili o knjigi sta obja-vili tudi revija *Marketing magazin* (april 2001, št. 240, str. 4) in *Gospodarski vestnik* (1. 3. 2001, št. 9, str. 75, rubrika Poslovni tisk). *Naročila*: Založba Rokus, Grad Fužine, Studenec 2A, 1260 Ljubljana Polje, brezplačni tel. 080 19 90, e-naslov rokus@rok us.com.

16. 5. 2001 V četrtem delu ankete ***Franceta Pibernika*** o problemih sodobne slovenske literarne zgodovine je častni član SD, ***akad. dr. France Bernik***, poleg drugega povedal: »Slavisti moje generacije smo bili samoiska-ci.« Zanimiva osvetlitev nastajanja Matičine Zgodovine slovenskega slovstva in ozadja pri sprejemanju Slovenske književnosti 1945–1965 v založniški program te ugledne hiše. *Prim.* Delo 16. 5. 2001, št. 110 (Knjiž. listi, str. II).

17. 5. 2001 Na predstavitvi dveh publikacij o Stanislavu Škrabcu v *Goriški knjižnici Franceta Bevka* v Novi Gorici sta bili zvezdi večera častna člana SD ***Janko Moder*** in ***akad. dr. Jože Toporišič***. Predstavili so ponatis Škrabčevega prevoda Sončne pesmi sv. Frančiška Asiškega (Založba Branko, Nova Gorica 2001) ter ponatis ne-katerih življenjepisov v knjižici Pater Stanislav Škrabec, frančiškan, v očeh sodobnikov, ki jo je izdala založba frančiškanov (Ljubljana 2001). *Naročila:* Založba Branko, Branko Lušina, Gradnikove brigade 27, 5000 Nova Gorica.

17. 5. 2001 *Kosmačevo učno pot* so podaljšali, tako da sedaj vključuje tudi pot skozi Prvejk. Skrbnica projekta ***Nevenka Janež*** je povedala, da je veliko zanimanje za organizirane obiske, ob katerih učenci osnovne šole Most na Soči pripravijo uprizoritve odlomkov iz Kosmačevih del. Za imeniten projekt Kosmačeva učna pot je šola prejela občinsko priznanje, udeleženci jesenskega slovenskega slavističnega kongresa v Novi Gorici pa bodo imeli možnost spoznati pot na poučnem popotovanju. *Prim.* Delo 17. 5. 2001, št. 111, str. 7.

17. 5. 2001 *Inštitut za slovansko filologijo* dunajske univerze tudi letos pripravlja *Slovenske večere na Dunaju*, na katerih bosta med drugim sodelovala ***Maja Novak*** in član SD ***dr. Miran Hladnik***, ki – po članku sodeč – leze v zelnik ***dr. Silviji Borovnik***, saj napovedujejo, da bo predaval o ženski v slovenski prozi. *Prim.* Delo 17. 5. 2001, št. 111, str. 8.

17. 5. 2001 ***Dr. Irena Stramljič Breznik***, predsednica SD Maribor, nam je poslala daljše poročilo o naslednjih društvenih dejavnostih:
15. 4. 2001 je društvo gostilo pisatelja ***Andreja Zablatnika***, ki je predaval o Veliki in majhni kratki zgodbi. Pre-davanje je bilo namreč spodbujeno z izidom njegove knjige kratkih zgodb Zakon želje (konec leta 2000). Spregovoril je o razvoju kratke zgodbe, o razmerju med obliko in vsebino, o postmodernizmu in minimalizmu ... Postavil pa si je tudi zanimivo vprašanje, zakaj je kratka zgodba v našem času na neki način premagala roman.
8. 5. 2001 je bil v Mariboru predstavljen *Srednjeveški cvetnik*, izbor estetsko in formalno najbolj dognanih srednjeveških pesmi. Antologijo srednjeveške poezije, ki jo je izdala Slovenska matica, je na zelo všečen način, s tehtnimi zgodovinskimi in literarnoteoretičnimi komentarji pospremil njen prevajalec ***dr. Primož Simoniti***, prepes-nitve pa je zelo doživeto prebral ***Jože Humer***. Za pravo vzdušje pa je poskrbel s tremi posebej za to priložnost izbranimi pesmimi še

akademski pevski zbor Antona Martina Slomška. V pesmih opevani opoj vina so vsi ude-leženci predstavitve ob koncu tudi dejansko okušali ter se zadovoljeni in zadovoljni nazadnje razšli.

18. 5. 2001 Vrstijo se predstavitve knjige ***Nikolaja Mihajlova*** *Jezikovni spomeniki zgodnje* slovenščine. Prof. dr. Nikolai Mikhailov (Nikolaj Mihajlov) je po končanem študiju klasične filologije in enoletnem doktorskem študiju v Moskvi svojo akademsko pot nadaljeval na univerzah v Pisi in Vidmu. Osnovne teme njegovega razis-kovalnega dela so baltska in slovanska mitologija ter starejši slovenski jezikovni spomeniki. Je pobudnik in sourednik znanstvene revije *Studia mythologica Slavica*, ki jo skupaj izdajata Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU in Univerza v Vidmu. Leta 1998 je na univerzi v Leidnu doktoriral s tezo »Frühslowenische Sprach-denkmäler« in istega leta postal profesor za slovenski jezik na Univerzi v Vidmu. Knjiga *Jezikovni spomeniki zgodnje slovenščine* je skrajšana in popravljena slovenska verzija nemške monografije, ki je izšla leta 1998 v Ams-terdamu in predstavlja sintetično jezikoslovno študijo o celotnem doslej znanem korpusu srednjeveških slovenskih rokopisov. Knjigo so predstavili ***Marij Maver***, direktor Založbe Mladika (Trst), ***dr. Irena Orel***, izredna profesorica na Oddelku za slovanske jezike in književnosti na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, avtor ***dr. Nikolai Mikhailov***, profesor in predstojnik katedre za slovenistiko na Univerzi v Vidmu (Italija). Dodatna pojasnila in na-ročila: Mladika, V. Donizetti 3, IT 34133 Trst – Trieste. – ***Tinka Selič*** *Prim.* Delo 23. 5. 2001, št. 116, str. 8; inter-vju z avtorjem: Delo 30. 5. 2001, št. 122, str. II (Znanost).

18. 5. 2001 *Delovna skupina za področje jezikovnega načrtovanja in jezikovne politike*, ki jo kot delovno telo pri Odboru državnega zbora za kulturo, šolstvo, znanost in šport – vodi jo ***prof. dr. Breda Pogorelec*** – se je sestala na svoji drugi seji in obravnavala položaj slovenščine po pristopu naše države k Evropski uniji. Delovno gradivo je pripravil ***Miro Pek***. Da se ne bo spet mahalo vlaku, ki je že odpeljal, bi bilo dobro, če bi se skupina pozanimala pri *Ministrstvu za evropske zadeve* za njihove projekte v polnem razmahu (prim. zapis v Kroniki 25. 2. 2001, št. 25, str. 25).

18. 5. 2001 Profesorji, asistenti in študentje 4. letnika Oddelka za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete v Mariboru so bili povabljeni na avstrijski Teden znanosti v Wolfsberg. V prekmurščini so predstavili kulturno-dialektološki video projekt Lončarstvo med Rabo in Muro. Projekt je vodila častna članica SD, ***dr. Zinka Zorko***, s sodelovanjem ***mag. Melite Zemljak***. – ***Marko Jesenšek***

18. 5. 2001 Četica najboljših med najboljšimi tekmovalci za *Cankarjevo priznanje*, njihovi mentorji in svetovalci za slovenski jezik Zavoda RS za šolstvo se potepa na dvodnevnem poučnem popotovanju *Na Krasu je krasno*. Program je pripravil častni član SD, ***Silvo Fatur***, organizacijo pa je potem, ko je ***Milena Ivšek*** obupala, prevzel koordinator tekmovanja ***Vlado Pirc***. Prvi dan so spoznavali Kras onstran državne meje ter se srečali s pisateljema Pangercem in Pahorjem, se podali po učni poti v Nabrežini, si ogledali tamkajšnji kamnolom … Prespali so v Dijaškem domu v Novi Gorici, kjer so jih pozdravili državni sekretar, ***mag. Mirko Zorman***, direktorica Zavoda RS za šolstvo, ***Metka Zevnik***, in podpredsednik SD, ***dr. Zoltan Jan***. Prijazen kulturni program je prispevalo SD Nova Gorica. Drugi dan so si ogledali še Štanjel, Kosovelov Tomaj in Vilenico.

BOLJ ZA ŠALO KOT ZARES

Po dokaj skromni večerji v novogoriškem dijaškem domu večini »diamantnikov« ni preostalo nič drugega, kot da so se odpravili spat, najtrdovratnejšim pa je naliv svetopisemskih

razsežnosti preprečil potepanje po najmlajšem slovenskem mestu. Tako so še malo posedeli in med šinfanjem države, šolstva in šolskih oblasti se je slišala tudi naslednja definicija povprečnega aktiva slavistov na povprečni slovenski šoli: dve sta skregani, dve molčita, ena ne izpolnjuje pogojev, ena se ločuje, ena je na porodniškem, eden popiva, drugi so pa vsi fejst.

* * *

Še bolj trdovratni so se po tem in ko so se na novogoriških ulicah že pričeli pojavljati tudi najstniki, odpravili v igralnico Perla, vendar ni nobene vesti, da bi kdo plačal poseben davek od dobitka pri igrah na srečo.

* * *

Vsak podoben prispevek bo nagrajen s strokovno publikacijo, če bo vsaj malo duhovit. Po želji jamčimo za strogo anonimnost.

19. 5. 2001 Tudi letos je ***Vlada Eržen*** poskrbela, da je že izšel *Zbornik letošnjega 24. vseslovenskega tekmovanja v znanju materinščine za Cankarjevo priznanje*. Tradicionalna ureditev in skrbnost, okvir pa je seveda napolnjen z novo vsebino. Poleg odlomkov iz najboljših nalog je objavljeno tudi celotno gradivo tekmovanja, od razpisa, seznama literature do nalog, kar je uporabno tudi kot metodično gradivo. Posebej opozarjamo na imenski seznam nagrajencev in mentorjev, kar velja kot dokazilo pri postopkih napredovanja v plačilne razrede in nazive. *Naročila in pojasnila*: Založba ZŠ, Zavod RS za šolstvo, Poljanska 28, p. p. 2063, 1000 Ljubljana, tel. 01 300 51 13, faks 01 300 51 13.

19. 5. 2001 Na obnovljenem pročelju hiše v dunajskem okraju Ottakring so včeraj odkrili spominsko ploščo Ivanu Cankarju, ki jo je prvič postavilo društvo Slavia Viennensis leta 1951. Sredstva je prispevala vrhniška občina, ki jo je predstavljal njen župan, ***Vinko Tomšič***, med govorniki pa je bil tudi častni član SD, ***akad. dr. France Bernik***. *Prim.* Delo 19. 5. 2001, št. 113, str. 24.

19. 5. 2001 OŠ Dušana Muniha (Most na Soči) in Turistično in ekološko društvo Trebuša so danes izvedli prvega v nizu tradicionalnih pohodov po *Kosmačevi učni poti*. S kažipoti KUP so označili še tri kilometre poti od Dolenje Trebuše do Skopičnika. Pot je zdaj dolga trinajst kilometrov, nanjo lahko vstopimo že v Dolenji Trebuši in pripešačimo do Mosta na Soči. Pohod bo tradicionalen, vsako tretjo soboto v maju. Vse kolege, ki so tako nestrpni in ne morejo počakati na poučno popotovanje v okviru novogoriškega slavističnega kongresa in bi že pred tem želeli na ekskurzijo pripeljati učence zadnjih dveh razredov osnovne šole, obveščamo, da je izdelan delovni zvezek za pohodnike. Vse informacije dobite na OŠ Most na Soči, tel. 05 388 70 01. – Ob prazniku tolminske občine so OŠ Dušana Muniha Most na Soči podelili priznanje in denarno nagrado za projekt Kosmačeva učna pot. V obrazložitvi nagrade so predlagatelji poudarili, da so rezultati projekta pridobitev za celotno občino, posebno vrednost pa mu daje inovativni pristop k delu z učenci v osnovni šoli. – ***Nevenka Janež***

20. 5. 2001 *Kako uveljaviti pravopisno* normo, se sprašuje kolega ***Silvo Torkar***, ki piše: V časopisu Delo vsem argumentom navkljub molče vztrajajo pri napačni pisavi **Mangrt** (oz. Log pod Mangrtom), kar me navaja na misel, da so njihovi razlogi bodisi komercialne, bodisi celo neresno kljubovalne, vsekakor pa ne strokovne narave. Na moj dopis, objavljen v Delu 7. decembra 2000, so se Delovi uredniki in novinarji zavili v molk (kljub ustnim zagotovilom, da bodo argumentirali svojo zmotno prakso). Novogoriški časopis Oko je nato 25. januarja objavil moj članek *Zakaj je prav Mangart in ne Mangrt?*, ki ga je zatem odobrila tudi Komisija za standardizacijo zem-ljepisnih imen pri Vladi Republike Slovenije, sestavljena iz geografov in

jezikoslovcev, in svoj sklep v začetku februarja posredovala tudi uredništvu Dela. Bob ob steno! V omenjenem članku sem za pisavo Mangart navedel tri tehtne argumente: 1. *etimološkega* (osebno ime Mannhart je preoblikovano v Mangart), 2. *zgodovinskega* (slovenski zapis že iz leta 1740, zdaj dodam še enega iz leta 1573), 3. *normativnega* (izhaja iz prvih dveh in iz pisno ustaljene rabe, izkazan pa je v slovenskih pravopisih 1962 in 2001, leksikonu Slovenska krajevna imena 1985, Atlasu Slovenije 1992 – 2. izdaja, Krajevnem leksikonu Slovenije 1995, učbenikih za šole vseh stopenj). Prej omenjena Komisija je pred leti že pretresala pisavo tistih zemljepisnih imen, pri katerih se v javni rabi pojavljajo dvojnice, in med njimi je bil tudi Mangart. Ugotovila je, da je upravičena pisava z a in odtlej se tega dosledno držijo tudi geografi. Delo (njegovi novinarji in uredniki) si torej prisvaja pristojnosti, ki jih nima, pomaga pa spodkopavati stoletna prizadevanja po standardizaciji slovenskih zemljepisnih imen in širiti napačno razumevanje domačijstva. No, po ponovnih prizadevanjih sta se 12. in 13. t. m. pojavila v Delu članka iniciatorke tega direndaja Katje Roš, v katerih se ime Mangart pojavi več kot desetkrat in vselej v ustrezni, standardizirani obliki. Govoril sem z znanko v uredništvu, ki mi je vsa vesela potrdila, da gre res za spremembo in da je urednik Mitja Meršol sklenil popustiti pod težo argumentov. Torej končno zmaga trezne presoje. Samo upam lahko, da ne bodo Katja Roš in njeni somišljeniki sprožili kakšne referendumske mrzlice.

20. 5. 2001 Revija *Sodobnost* je izdala posebno številko, v kateri so objavljeni prispevki z blejskega srečanja slovenskega PEN kluba, ki je obravnavalo temo *Pisatelji za mir*. Med njimi je tudi esej člana SD, ***Mirana Košute***, profesorja slovenščine na rimski univerzi La Sapienza. Tudi tu se je bilo treba odpovedati avtorskim hono-rarjem in poiskati sponzorska sredstva, da je angleško-slovenska publikacija lahko izšla. V zborniku, ki ga izdaja tržaško kulturno društvo (SocietàTriestina di Cultura »Maria Theresia«) je te dni izšel tudi njegov referat o Trstu in slovenski literaturi, ki ga je predstavil na enem izmed lanskih društvenih srečanj. Zanimiv je tudi povzetek debate po predavanju.

21. 5. 2001 *Slovensko društvo za visokošolsko didaktiko* je pripravilo večerno srečanje na temo *Premiki v evropskem visokem šolstvu in razvoj naše univerze*. Novejša gradiva s srečanja evropskih univerz v Salamanci in s sestanka šolskih ministrov v Pragi (18.–19. 5. 2001) lahko najhitreje najdete na www.esib.org/prague/do cuments www.unige.ch/eua, v slovenščini pa na www.mss.edus.si/eurydice in v »novi članki, analize«, »v tujini«, »evropski visokošolski prostor« in www.uni-lj.si/kakovost Vesel bom naših vprašanj in komentarjev. – ***Bogomir Mihevc***

21. 5. 2001 Z veseljem sporočam, da je Slavistično društvo Slovenije dobilo pozitivni odgovor in da smo uvrščeni v katalog stalnega strokovnega spopolnjevanja v šolskem letu 2001/02 z vsemi tremi izobraževalnimi programi. Člani SD se bodo tako lahko udeležili (in dobili točke za napredovanje) *Slovenskega slavističnega kongresa* (letos bo v Novi Gorici in Gorici), *Seminarja mentorjev tekmovanja za Cankarjevo priznanje* (letos bo potekal na Vrhniki) in seminarja *Učiteljev kompas po predpisih* (pripravili ga bomo v slovenskem parlamentu). Podrobnosti pozneje. – ***Jana Zemljarič Miklavčič***, tajnica SD

23. 5. 2001 *SD Maribor* je pripravilo zadnje predavanje v tem šolskem in študijskem letu. Tokrat je bil gost ***dr. Janez Vrečko***, ki že kar 14 let predava književnost na mariborski slavistiki. Prepričani smo lahko, da bo tako tudi v prihodnje, saj študentje radi prihajajo na njegova predavanja, ki jih odlikujeta zanimivost in izvirnost inter-pretacij. O tem so se lahko prepričali vsi, ki so prisluhnili novi razlagi Prešernovega Krsta pri Savici pod naslovom *Bogomilina vera in Črtomirova mistika*. – ***Irena Stramljič Breznik***

23. 5. 2001 V knjigi ***Janeza Arneža*** o *Slovenski ljudski stranki*, ki bo izšla v kratkem, bo mogoče prebrati tudi *pisma Cirila Kosmača Mihi Kreku* iz obdobja, ko se še ni priključil partizanom; to je pozneje najverjetneje po-vzročilo, da so ga z namigovanjem o njegovem vohunjenju odstavili na stranski tir, da se je itd. *Prim.* Delo 23. 5. 2001, št. 216 (Književni listi, str. II).

24. 5. 2001 Uredništvo Enciklopedije Slovenije se je moralo javno opravičiti ***dr. Igorju Grdini***, ker so »demolirali« njegov geselski članek o Trubarju, ko so med literaturo vstavili Riglerjevo monografijo o začetkih slovenskega knjižnega jezika. *Prim.* Delo 23. 5. 2001, št. 116 (Književni listi, str. I).

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

Tam, kjer je volja, tam je pot.

24. 5. 2001 Na osnovni šoli Franja Goloba na Prevaljah so ob izidu knjige *Pripovedovali so jih mati moja* pripravili svečan dogodek. Ob prisotnosti svetovalk Zavoda RS za šolstvo, ***Darinke Rosc*** in ***Marije Sivec***, številnih naših kolegic in kolegov s Koroške, predstavnice Bralne značke Slovenije, ***Darje Tancer Kajnih***, župana občine Prevalje, ***dr. Matica Tasiča***, in drugih gostov sta knjigo predstavila ravnatelj OŠ Prevalje in naša kolegica ***Iva Potočnik***. Založnik in izdajatelj zbirke je OŠ Prevalje, kar je vse hvale vredno. To je knjiga pripovedi, ki so jih obnovili in zapisali učenci prevaljske šole od 1959 do 2001. Kolegica ***Iva Potočnik*** je iz vseh številk šolskega glasila *Vigred* zbrala to slovstveno folklorno gradivo in ga strokovno uredila ter tako zaorala na šolskih tleh še eno brazdo v širšem prizadevanju, da bi tudi slovstvena folklora – umetnost narečij! – dobila med slovensko mladino tisto ceno, ki ji gre. Ta dogodek sta strokovno obogatili ***dr. Marija Stanonik***, ki je poudarila željo in potrebo po samostojni strokovni reviji slovstvene folkloristike, tega zaenkrat še zapostavljenega področja besedne umetnosti v naših šolah, in ***dr. Zinka Zorko***, ki je predstavila govor znanega turističnega kraja, Šentanela. Naše srečanje je oplemenitil kulturni program, šolsko zasnovan in sporočilno bogat. Občuteno peti pesmi Tam, kjer teče bistra Zila in Kje so tiste stezice, predstavitev šentanelskega narečja v razmerju do knjižnega jezika sedmošolke Alenke iz prevaljske šole, igriv otroški dialog v šentanelskem narečju in povedke iz domačega okolja so res primerno pospremili na pot omenjeno knjigo. Primerno bi bilo, da bi knjigo *Pripovedovali so jih mati moja* imela vsaka slovenska šola. Knjiga je na voljo na OŠ Prevalje. Rojstni kraj *gibanja za bralno značko* so Prevalje in letos slavi to gibanje častitljivo štiridesetletnico. Gotovo pomeni ta dogodek na Prevaljah še eno lepo darilo bralni znački za rojstni dan. – ***Mira Gregl-Hrstič***

26. 5. 2001 V tričlanski žiriji za podelitev letošnje Veronikine nagrade je tudi ***dr. Irena Novak Popov***, ki bo morala pregledati okrog 150 pesniških zbirk, objavljenih od lanske podelitve nagrade.

26. 5. 2001 Radio Slovenija je na programu Ars objavil portret ***akad. dr. Franca Zadravca***, ki ga je pripravila ***Alenka Gregorc Kraigher***.

27. 5. 2001 Tržaška pianistka ***Cristina Santi*** je v svojem diplomskem delu obdelala klavirski opus ***Pavla Merkúja***, častnega člana SD. *Prim*. Primorski dnevnik 29. 5. 2001, št. 172, str. 10.

28. 5. 2001 V današnjem Delu (št. 120, str. 22) piše ***mag. Simon Vavpotič*** o računalniški terminologiji in najpogostejših slovničnih napakah.

28. 5. 2001 Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je ***dr. Alojzija Zupan Sosič*** izvedla preizkusno predavanje *Ljubezenska zgodba v Krstu pri Savici*, kot je predvideno v postopku za izvolitve v naziv docent. Čestitke.

29. 5. 2001 *Svet književnosti II* – bo vsak čas na voljo! Nadaljuje se serija učbenikov z berilom za srednje šole. Sklepna dela uspešno potekajo. Novost so dodatna *vprašanja oziroma naloge*, ki pokrivajo tri področja: esejsko analizo in primerjavo, interpretacijo ter poustvarjalno pisanje. Avtorjema, ***akad. dr. Janku Kosu*** in ***dr. To-mu Virku***, se je z nasveti pridružila ***Nada Barbarič***. Knjigo so strokovno pregledali in prispevali mnenje še ***dr. Ja-nez Vrečko*** ter profesorja praktika ***Jože Kurinčič*** in ***Boris Svetel***. – Iz založbe Obzorja urednica in članica SD ***Alenka Valh Lopert***

30. 5. 2001 *13. mednarodni slavistični kongres*, ki se bo pod vodstvom ***dr. Alenke Šivic-Dular*** (alenka.sivic @ guest.arnes.si) dogajal leta 2003 v Ljubljani, ima že svoj spletni prostor na http://www.ff.uni-lj.si/msk/. Ker tam trenutno ni še nič, sem konec tedna za neučakane interesente postavil najnujnejše informacije na improviziranem začasnem naslovu http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/kongres.html. Pretekli vseslavistični kongresi so bolehali zaradi velikega izpada prijavljenih referentov v sekcijah. Kako preprečiti, da bi se to ponovilo v Ljubljani leta 2003? Moj predlog je, da se od udeležencev dosledno zahteva vnaprejšnje plačilo kotizacije in se tako zavežejo k udeležbi. Na natisnjeni program kongresa bi bili uvrščeni samo tisti referenti, ki so že polno poravnali svoje obveznosti. Izku-šene simpozijce prosim za komentar in nasvete. – ***Miran Hladnik***

30. 5. 2001 V sredo in četrtek (30. in 31. maja) so bili na Dunaju slovenski dnevi, ki jih je že drugič organi-zirala ***Elizabeta Jenko***. Kratek opis programa, v katerem je sodeloval tudi podpisani, in fotografska dokumentacija je na naslov ***Tesar Terseglav***. – ***Miran Hladnik***

30. 5. 2001 Na prijaznem in vedrem kulturnem dogodku z naslovom *Slovanski večer*, ki so ga 30. maja pripravili učitelji in študentje na Oddelku za slovanske jezike in književnosti, so se predstavili slušatelji vseh študijskih smeri in naših slovanskih lektoratov oz. številni mladi recitatorji, pevci in plesalci, ki so v nabito polno predavalnico prinesli zven ljudskih pesmi, poljskih, ruskih, čeških, srbskih, makedonskih, bolgarskih, slovenskih ter sedanjih in tudi nekoliko starejših glasbenih uspešnic iz Hrvaške, predvsem Dubrovnika, iz Bosne, iz Črne gore, skratka iz domala vseh pokrajin brezbrežnega slovanskega sveta. Ker je bil ta dan posvečen slovanskim kulturam in hkrati spominu na slovanska blagovestnika, sveta brata Cirila in Metoda, je bilo o njima, njunem delu, sodelavcih in dosežkih izrečeno nekaj svečanih besed v duhu spoštovanja in hvaležnosti, ki niso preveč obremenile izvirnega bogastva izvrstnega glasbenega programa: ubrani pevski glasovi mladih kolegic in kolegov, učiteljev in predvsem učiteljic, so napolnili predavalnico, avlo in naša srca. – ***Vladimir Osolnik***

30. 5. 2001 V Delovi prilogi Znanost (št. 122, str. III) častni član SD, ***akad. dr. Jože Toporišič***, nadaljuje polemiko z ***dr. Petrom Glavičem*** o pisavi kratic in merskih enot. Teden dni pred tem sta svoje prispevke objavila tudi ***Ludvik Kaluža*** in ***Marta Kocjan - Barle*** in še kdo. *Prim.* Kronika št. 23 (22. 11. 2000), str. 143.

31. 5. 2001 Na spletni strani www.mss.edusi.si najdemo ugotovitve šolskega inšpektorata ob rednih preg-ledih šol. Pri 74,5 odstotka obravnavanih šol so ugotovili kršitve pravilnika o

ocenjevanju. Tudi med 133 pritožba-mi prevladujejo tiste o ocenah, vendar je bilo med njimi 72 neutemeljenih.

31. 5. 2001 V odgovoru na vprašanje državnega svetnika ***dr. Zoltana Jana*****,** *koliko učiteljev*, zaposlenih v državnih osnovnih in srednjih šolah Republike Slovenije, *izpolnjuje predpisane pogoje za zasedbo delovnega mesta*, je Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport priznalo, da številni učitelji ne izpolnjujejo predpisanih pogojev. V osnovnih šolah je takšnih 7,9 odstotka, v srednjih pa 14,9. Med učitelji slovenščine jih na osnovnih šolah izpolnjuje pogoje 74, 27 odstotka, na srednjih pa 91,3. Na osnovnih šolah je najslabša zasedba pri glasbeni vzgoji (48,28 odstotka ustreznih), na srednjih pa pri računalništvu (64,2 odstotka ustreznih). Še vedno primanjkuje več učiteljev matematike (70,9 na OŠ oziroma 79,1 na srednjih), medtem ko so tuji jeziki bolje zasedeni (77 odstotkov na OŠ, na srednjih pa od 100 odstotkov pri latinščini, španščini, ruščini, grščini, pa do 86,8 odstotka pri nemščini).

1. 6. 2001 Letos so *osmošolci na zunanjem preverjanju znanja* imeli nekoliko boljše rezultate, saj so do-segli v povprečju 22,76 točke od 30 možnih. 423 od 12.371 udeležencev je doseglo vse možne točke. Pri poprav-ljanju in izvedbi preizkusa znanja je sodelovalo 422 učiteljev slovenščine. *Prim.* Delo 1. 6. 2001, št. 124, str. 2.

1. 6. 2001 V okviru Ministrstva za šolstvo, znanost in šport vodim projekt *Asistenti pri pouku tujih jezikov Sloveniji*, ki poteka že od leta 1994 in ga v celoti pokriva ministrstvo. Gre za angleško, nemško, francosko in italijansko govoreče asistente, ki pomagajo pri pouku tujega jezika na naših osnovnih in srednjih šolah. Asistent lahko postane vsak tujec, ki mu je materni jezik eden od naštetih jezikov, ki ima univerzitetno izobrazbo – najbolje lingvistične usmeritve, ni pa nujno – in ki ima željo po pridobivanju pedagoških izkušenj v tujini. Več o projektu lahko preberete na spletni strani ministrstva http://www.mss.edus.si/solstvo/mednarodno/tj_asistenti.asp. V sodelo-vanju z British Councilom smo izdelali tudi majhen promocijski letak, ki vam ga lahko pošljem. Ker želimo, da bi dobili čim več kandidatov za asistentska mesta, bi vas prosila, da o tej možnosti po svojih močeh obvestite zainte-resirane mlade diplomante na vaših univerzah (v poštev pridejo tudi tisti, ki bodo diplomirali do konca septembra letos). Če bi želeli še dodatne informacije, me lahko pokličete tudi po telefonu: +386 1 478 47 47. Za vašo pomoč in sodelovanje se vam že vnaprej zahvaljujem. – ***Branka Straus***, svetovalka na Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport

2. 6. 2001 Zadnja številka lanskega letnika *Slavistične revije* (št. 4/2000) prinaša razpravo ***Monike Kalin Golob*** o interpretativni funkciji kot merilu izbire jezikovnih sredstev v uvodnikih Slovenskega naroda. ***Matevž Kos*** piše o odmevih Nietzschejeve filozofije v slovenski publicistiki, ***Aleksandr B. Krinicin*** o romanu Idiot, ***Mirjana Benjak*** pa o »filmičnosti« literarnega diskurza Miljenka Jergovića v zgodbah Mama Leone. V rubriki *Ocene, zapi-ski, poročila, gradivo* so objavljeni prispevki ***Petra Jurgeca***, ***Danice Čerče***, *Zapisnik* zasedanja predsedstva Med-narodnega slavističnega komiteja ter pismo ***Janeza Gradišnika***, v katerem je popravil zmotno trditev Matjaža Zap-lotnika, da Gradišnik in Udovič »po drugi svetovni vojni nista imela več osebnih stikov«.

3. 6. 2001 Častna članica SD, ***Rozka Štefan***, je prejela Sovretovo nagrado za življenjsko delo prevajalke, ki je znala rešiti vrsto težav pri prelivanju poljskega silabičnega v slovenski verzni sistem. Iskrene čestitke! *Prim.* Delo 6. 6. 2001, št. 128 (Književni listi, str. I); radijska oddaja ***dr. Nika Ježa*** na Radiu Slovenija – Program Ars, 18. t. m., ob 10.05.

5. 6. 2001 Danes praznuje 75-letnico častni član SD, ***akad. dr. Boris Paternu***. V tem življenjskem obdobju se mnogi pogosteje ozirajo nazaj kot naprej, naš jubilant pa je poln ustvarjalnega poleta. Vsi, ki cenimo njegovo delo, mu iskreno čestitamo.

5. 6. 2001 V Novi Gorici ponoven sestanek *organizacijskega odbora za pripravo jesenskega slovenskega slovenističnega kongresa*. Prevladuje optimizem, da bomo zmogli vse naloge in tudi nastrgali dovolj sredstev.

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

Samo največji modreci in največji bedaki se nikoli ne spreminjajo.
Konfucij

6. 6. 2001 *Kekčeve poti*. Predloga sta dva: na Skuto ali na Mangart.
1. Na Skuto gremo lahko okoli poldneva, ker je do bivaka pod Skuto, kjer bomo prenočili, le 3–4 ure hoje. Kdor bo hotel, bo lahko šel še na Turško goro (1 ura). Naslednji dan na Skuto (1 ura), dol na Kokrško sedlo (2 uri) in v Kamniško Bistrico (2 uri).
2. Na Mangart bi šli zjutraj ob 9.00. Na ta način si v Kobaridu lahko ogledamo muzej in morda še kaj. Od Predela do koče na Mangartskem sedlu je nato ta dan 3 ure hoje. Naslednji dan gremo na Mangart (po ta lahki poti, 2 uri) in potem po isti poti nazaj v dolino. V dolini lahko vržemo oko na obe trdnjavi.
Glasujte za enega od predlogov, v ponedeljek, 11. junija pa bom v šoli že izobesil ustrezen plakat. – ***Aleš Bjelčevič***
Pripis: Človek obrača, bog obrne, so nas učili (prim. zapis 27. 6. 2001 v tej št. Kronike). Naj ostane kot idejica za poletne sprehode.

6. 6. 2001 Na Filozofski fakulteti v Ljubljani sta uspešno zagovarjala svoji doktorski tezi ***Matevž Kos*** in ***Peter Svetina***. Iskrene čestitke! (Tudi potomci časnih članov SD so vabljeni v naše stanovsko društvo.)

6. 6. 2001 Tudi ta torek smo ob 20. uri na Programu Ars Radia Slovenija namesto pravljice za lahko noč poslušali novo nadaljevanje iz *Slovenske literarne in slovstvene preteklosti*. Oddajo pripravlja častni član SD, ***dr. Matjaž Kmecl***.

7. 6. 2001 Slovesno proslavljanje *tridesetletnice poučevanja slovenščine* na moskovski univerzi Lomonosova sta pripravili ***Olga Plotnikova*** in lektorica ***Ksenija Fänrich***. *Prim.* Delo 7. 6. 2001, št. 126, str. 5.

7. 6. 2001 Univerza v Trstu razpisuje *dve raziskovalni štipendiji* za diplomante, mlajše od 35 let. O pogo-jih se poučite pri ***Katji Čerjak*** v Službi za mednarodno sodelovanje na Univerzi v Ljubljani.

7. 6. 2001 Revija *Otrok in knjiga* vabi na posvetovanje *Iskanje mitskega* v sodobni mladinski književnosti, ki bo 31. maja 2002. Prijave in druge informacije pri ***Darki Tancer-Kajnih*** (darka@mb.sik.si) do 30. julija 2001.

7. 6. 2001 Od 7. do 9. junija smo na Poljskem gostili sodelavce knjižne zbirke Beletrina: ***Nino Kokelj, Lucijo Stupico, Aleša Čara, Jurija Hudolina, Andreja Moroviča, Miho Mazzinija*** ter kritika in urednika ***Mitjo Čandra***. Literati so se srečali s poljskimi bralci, založniki in kritiki v Krakovu, Bielsku-Biali in Katovicah. Njihovi nastopi so sprožili burne razprave, saj so bili vsi žejni informacij o slovenski sodobni književnosti. V Katovicah je nastopu slovenskih piscev sledila prireditev, ki so jo pripravili šlezijski pesniki iz skupine *Na Dziko*. Beletrina je pripravila za literarna srečanja na Poljskem brošuro s prevodi v poljščino. Besedila so prevajali študenti šlezijske slavistike ***Aleksandra Owczarek***, ***Dagmara Szymańska***,

Wojtek Domachowski, ***Marek Kędzior***, ***Marcin Warmuz*** ter ***Agnieszka Będkowska-Kopczyk*** in ***Michał Kopczyk***. To še ni konec literarnih srečanj na Poljskem, saj priča-kujemo jeseni naslednjo skupino slovenskih literatov, ki naj bi obiskali Krakov, Katovice, Opole in Varšavo. Upaj-mo, da bomo kmalu tudi uresničili sanje o objavi prevodov slovenskih pisateljev v knjižni obliki. Pri organizaciji gostovanja je sodelovalo Društvo poljsko-slovenskega prijateljstva, ki ima sedež na šlezijski slavistiki v Sosnovcu. – ***Agnieszka Bedkowska-Kopczyk***

7. 6. 2001 Na volilni skupščini je postal redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti ***Milko Matičetov***, častni član SD. Iskrene čestitke!

8. 6. 2001 V letošnji prvi, dvojni številki *Glasnika etnološkega društva* je ***Martina Piko Rustia*** obdelala sodobno pripovedništvo na Koroškem, ***Marija Stanonik*** pa je prispevala članek *Antropološki vidik slovenske slov-stvene kulture*.

9. 6. 2001 V letošnji četrti številki *Sodobnosti* je ***Miroslav Slana – Miros*** v članku *Slovenjegoriško narod-no buditeljstvo* opisal 16 okroglih jubilejev.

10. 6. 2001 Današnjo nedeljo je več sto pohodnikov četrtič prehodilo Župančičevo pot od Dragatuša do Vi-nice. *Prim.* Delo 11. 6. 2001, št. 132, str. 2.

11. 6. 2001 V zbirki Modeli poučevanja in učenja je pred časom izšlo delo ***mag. Mirjam Podsedenšek*** *Drobci o slovenski reformaciji*. *Naročila in pojasnila*: Založba ZŠ, Zavod RS za šolstvo, Poljanska 28, p. p. 2063, 1000 Ljubljana, tel. 01 300 51 13, faks 01 300 51 13.

11. 6. 2001 V reviji *Zvon* (št. 3, str. 91-93) je izšla zanimiva rencenzija »*Paternujevega Prešerna*« ***Zore Tavčar*** , ki meni, da je avtorju uspelo rešiti kvadraturo kroga, »se pravi, po več ali manj 'modrih', po slovensko ma-lo pustih in abstraktnih ali kar preveč poljudnih, pa spet suho visokoumnih izdajah Prešernovih Poezij pripraviti ne-kaj, kar bo vsak profesor rad uporabljal za šolske priprave, vsak dijak s pridom prebiral, ker mu bo razlaga povsem približala pesnika in njegov svet …« *Naročila in dodatna pojasnila*: DZS, Izobraževalno založništvo, Šmartinska 152, BTC, hala VIII, 1538 Ljubljana, tel. 01 540 33 43, faks 01 585 17 32, e-naslov e-trgovina@dzs.si.

12. 6. 2001 Odlična poznavalka slovenske frazeologije in prodorna predavateljica besedotvorja na mariborski slavistiki, ***dr. Irena Stramljič Breznik***, je na Univerzi v Celovcu imela predavanje *Vidiki proučevanja frazemov in skupina* '*komunikacijski*', s katerim je navdušila prisotne avstrijske sloveniste. – ***Marko Jesenšek***

13. 6. 2001 ***Slovenščina za Slovence*** je redna rubrika prvega jutranjega programa Radia Slovenija. Sestavljajo jo drobni nasveti o pravilni rabi jezika, opozorila o najpogostejših napakah, ki se rade prikradejo v jezik, in dobrohotna priporočila, katere izraze ali besedne zveze je v pogovornem jeziku slišati lepše kot druge. ***Nataša Dolenc***, avtorica rubrike, vas vabi k poslušanju vsak torek ob 7.35 na frekvencah prvega radijskega programa, programa, ki želi tudi poslušalce spodbujati h govorjenju lepe slovenske besede. (Mi pa vabimo kolegico med člane društva.)

14. 6. 2001 Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša pri ZRC SAZU je izdal 3. zvezek periodične pub-likacije *Slovenski jezik – Slovene Linguistic Studies*, ki se vključuje v »žlahtno« tradicijo potujčevanja slovenščine, saj so v njej objavljeni slovenistični prispevki tudi v angleščini. (Naši dedje so hodili študirat v tujino in so stro-kovno literaturo brali in ustvarjali v tujem jeziku, sedaj počnemo to lahko kar doma. V opravičilo izdajateljem naj se ve, da je bilo potujčevanje edina pot, da so dobili od slovenske države dotacijo, kar seveda le dodatno osvetljuje položaj slovenščine v samostojni republiki Sloveniji.) *Vsebina*: Janez Orešnik:

Naturalness: Some Slovenian (Mor-pho)syntactic Examples; Nike Kocijančič Pokorn, Rastislav Šuštaršič: Slovensko-angleška protistavna analiza ne-določnika v vlogi osebkovega oz. povedkovega določila; Ksenija Leban: A Survey of Internationalisms between Slovene and English; Lara Burazer: Glagolska referenca (nanašanje) kot oblika ustvarjanja kohezije; Andreja Žele: Vezljivostna teorija v slovenskem jezikoslovju; Henry Leeming: Early Slovene Pioneers of Comparative Slavonic Philology; Han Steenwijk; The Contribution of Oroslav Caf to Resian Lexicography; Jožica Škofic: O ptičjem lovu in ptičarstvu po kroparsko; Grant H. Lundberg: Typology of Tone Loss in Haloze, Slovenia: An Acoustic and Au-tosegmental Analysis; Aleksandr Duličenko: Slovenica of the 16–19th Centuries in the Collection of the University of Tartu Library (A Bibliographical Presentation).

15. 6. 2001 Izhajanje *Jezika in slovstva* je letos imelo malce neprijetno luknjo spomladi, vendar bodo do začetka julija izšle vse številke. 6. številka je v tisku, 7.–8. pa je že skoraj vsa postavljena, tako da opravimo samo še nekatere korekture in gre naslednji teden v tiskarno. Glede financ stojimo dokaj dobro, računi za naročnino bodo šli v najkrajšem času na naslove naročnikov, obeh razpisov nismo zamudili, čeprav je MŠŠ-jevski imel nesramno kratek rok. S tem letnikom bi bil skoraj popolnoma zadovoljen, če ne bi bilo luknje v izhajanju spomladi. Imela pa je kar nekaj vzrokov. Ravno v tistem času je nastalo pomanjkanje prispevkov, kar pa se je kasneje uredilo, tako da imamo zdaj že veliko prispevkov tudi za naslednji letnik. Pa tudi razmeroma velika zasedenost članov uredniškega odbora je prispevala svoje. Pri tem poslu je za nas, neprofesionalce, vedno toliko nepredvidljivih stvari, da jih ni mogoče vedno vseh obiti (prevajalki zmanjka časa, lektorica in korektorica ima silno število izpitov, kakšna študijska pot, težave v prezaposleni tiskarni in še marsikaj, česar se sploh ne spomnim več in me vedno neprijetno preseneti). Kakor koli že, letos bo vsa stvar kar za nekaj mesecev boljša, kot je bila v preteklih letih, poleg tega pa smo letos imeli tudi več jezikoslovnih prispevkov, kar je uravnotežilo našo ponudbo. – ***Tomaž Sajovic***, glavni in odgovorni urednik
Naročila in dodatna pojasnila: Slavistično društvo Slovenije, Uredništvo revije Jezik in slovstvo, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana. Člani Slavističnega društva imajo pri celoletni naročnini 1600 SIT popusta, tako da zanje znaša let-na naročnina le 3900 SIT.

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

Za uspeh, ki pride čez noč, je po navadi potrebnih kakih 15 let.

H. Jackson Brown

15. 6. 2001 Iz urednikovega uvodnika v *5. številko Jezika in slovstva*: V življenju revije obstajajo različni dogodki, ki njeno življenje posebej zaznamujejo in našo zavest še posebej opozarjajo nanj. Pri tem imamo običajno v mislih različne, bolj ali manj okrogle in zato slavju primerne obletnice. Pa vendar sem prepričan, da se naše zavesti o življenju revije, o njenem trajanju in obstoju, verjetno nič ne more tako dotakniti kot objave prispevkov tistih, ki so nekoč oblikovali revijo. Eden od njih je nekdanji urednik ***Gregor Kocijan***, ki je za to številko revije prispeval uvodni članek ob 120. obletnici rojstva Franceta Kidriča. Opozoriti je treba na avtorjevo spoznanje v obliki vprašanja, ali ni Kidrič v tistem obdobju počasi začel dvomiti v »zveličavnost« svoje pozitivistično-biografske metode in skušal iskati vedno bolj v smeri estetsko-umetniških razsežnosti Prešernovega literarnega opusa, kar vse mu je – ob še nekaterih drugih razlogih – onemogočilo napisati drugi del Prešernove monografije. ***Irena Stramljič Breznik*** obravnava komunikacijske oziroma sporočanjske frazeme, katerih pomen zgolj kaže na tipično govorno dejanje. Sledi članek ***Blaža Podlesnika*** *Citatnost v* Pesnitvi brez junaka *A. A. Ahmatove,* ki s svojo tematiko na poseben način osvetljuje in razširja našo bežno misel o bivanju iz začetka uvodnika. Objavljamo tudi spominski zapis ***Jasne Honzak Jahić*** o lani umrlem izredno pomembnem češkem bohemistu, slavistu in prijatelju Slovencev, profesorju Aloisu Jedlički, katerega osnovni znanstveni področji sta bili teorija knjižnega jezika in preučevanje sodobnega češkega knjižnega jezika. Z njim so vzdrževali znanstvene in prijateljske vezi tudi slovenski jezikoslovci. V rubriki *Metodične izkušnje* ***Nataša Pirih Svetina*** in ***Ina Ferbežar*** predstavljata veljavni program učenja in preverjanja znanja slovenskega jezika za tujce in novosti, ki jih program prinaša. V rubriki *Ocene in poročila* ***Katja Podbevšek*** poroča o prvem mednarodnem znanstvenem simpoziju Glas, ki ga je konec februarja letos v Opatiji organiziralo več zagrebških visokošolskih ustanov (Filozofska fakulteta, Edukacijsko-rehabilitacijska fakulteta, Medicinska fakulteta, Glasbena akademija) in Medicinska fakulteta v Splitu.

Številko zaključujeta dve obvestili Slavističnega društva Slovenije: prvo je namenjeno zbiranju predlogov za podelitev nagrad Slavističnega društva Slovenije, drugo pa vabi k sodelovanju na jesenskem Slovenskem slavističnem kongresu. – ***Tomaž Sajovic***, glavni urednik (skrajšal Zoltan Jan)
Naročila in dodatna pojasnila: Slavistično društvo Slovenije, Uredništvo revije Jezik in slovstvo, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana. Člani Slavističnega društva imajo pri celoletni naročnini 1600 SIT popusta, tako da zanje znaša letna naročnina le 3900 SIT.

16. 6. 2001 Z uvodnim intervjujem ***Marije Mercina*** s *Silvom Faturjem*, častnim članom SD, se uredništvo *Slovenščine v šoli* ni le oddolžilo ustanovitelju in prvemu uredniku revije, saj v pogovoru spoznamo vrsto zgovornih podatkov o osebnem zorenju in strokovni rasti ter pomembnih pogledov na našo pedagoško prakso. Članek ***Mete Kordigel*** o dvotirnem modelu književne vzgoje v devetletki, se navezuje na prispevek iz prejšnje številke. ***Irena Stramljič Breznik*** predstavlja možnost drugačnega obravnavanja besedne družine. ***Mojca Osvald*** ponuja možnost uporabe debatne metode pri pouku slovenščine, v rubriki *Pravopina skrb* je prikazan didaktični zgled obravnave pravopisnih poglavij v šoli. ***Miha Mohor*** utemeljuje nagrade za šolska glasila. ***Tomo Virk*** predstavlja romane maturitetnega sklopa za šolsko leto 2001/02, ***Boža Krakar Vogel*** pa didaktične vidike priprav na maturo. Žal uredništvu ni uspelo, da bi še pred počitnicami izšla številka, ki bo v glavnem namenjena poučevanju slovenščine v devetletki. *Naročila in pojasnila*: Založba ZŠ, Zavod RS za šolstvo, Poljanska 28, p. p. 2063, 1000 Ljub-ljana, faks 01 300 51 13. Za člane Slavističnega društva Slovenije je letna naročnina 4400 SIT (namesto 5400).

18. 5. 2001 Profesorji, asistenti in študentje 4. letnika Oddelka za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete v Mariboru so bili povabljeni na avstrijski Teden znanosti v Wolfsberg. V prekmurščini so predstavili kulturno-dialektološki video projekt Lončarstvo med Rabo in Muro. Projekt je vodila častna članica SD, ***dr. Zinka Zorko*****,** s sodelovanjem ***mag. Melite Zemljak***. – ***Marko Jesenšek***
Iste prireditve so se udeležile tudi študentke izbirnega diplomskega seminarja iz dialektologije in lingvistične geografije Oddelka za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete v Ljubljani – vodila jih je ***dr. Vera Smole*** – in predstavili glagole in medmete v zvezi z oglašanjem domačih živali v slovenskih narečjih. Pridružili so se jim sodelavci dialektološke sekcije Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU v Ljubljani. Ena izmed njih, ***dr. Jožica Škofic***, je razgrnila jezikovnogeografske raziskave na tej ustanovi. – ***Vera Smole***

19. 6. 2001 Rektor Univerze v Ljubljani je slovesno promoviral tudi dve naši kolegici, ki sta postali dok-torici znanosti. ***Milena Blažič*** je doktorirala s tezo *Vloga in pomen ustvarjalnega pisanja pri pouku književnosti*, ***Alojzija Zupan Sosič*** pa s tezo *Sodobni slovenski roman ob koncu stoletja*. Obema iskrene čestitke, kolegici Alojziji Zupan Sosič pa še vabilo, da postane članica našega društva.

20. 6. 2001 V počastitev 10. obletnice neodvisnosti Republike Slovenije, 30-letnice ruske slovenistike in 100-letnice prvih prevodov Prešernove poezije v ruščino z zadovoljstvom sporočamo, da je danes v založbi Društva za promocijo stikov med Slovenijo in Rusijo »Dr. France Prešeren« izšel *Slovensko-ruski almanah*, ki obsega 288 strani in 140 ilustracij. Na naslovni strani je barvna reprodukcije umetniške slike Hipotetično srečanje Prešerna in Puškina. Tristo izvodov bodo brezplačno razposlali v knjižnice in različne državne ustanove po širni Rusiji. – ***Just Rugel***, predsednik, Društva za promocijo stikov med Slovenijo in Rusijo "Dr. France Prešeren", Moskva

20. 6. 2001 Današnji *Primorski dnevnik* (št. 146, str. 10) poroča, da je pri Študentski založbi v knjižni in digitalni obliki izšel *ŠUSS 1998–2000*. Gre za zbirko (270 strani) odgovorov na vprašanja o slovenskem jeziku in njegovi rabi, ki so jih pripravili člani skupine *Študentska skrb*

za slovenščino. Prim. zapis v Kroniki št. 26 z dne 29. 3. 2001; Delo 27. 6. 2001, št. 145 (Književni listi, str. IV).

21. 6. 2001 Če bi slovenski časopisi namenjali *maturi* toliko prostora kot tuji, bi vsi slovenski velepolitiki doživeli stres, saj bi zanje zmanjkalo prostora. *Primorski dnevnik*, ki ima pretežni del bralcev med Slovenci v Italiji, pa mora spoštovati širše okolje. In tako se naši maturitetni komisiji ponuja možnost, da si v današnjem *Primorskem dnevnik* (št. 147, str. 6, 7, 13) ogleda, kako državna izpitna komisija oblikuje naslove in navodila za maturitetne eseje. Zanimiva poročila o 122 maturantih na italijanskih državnih šolah s slovenskim učnim jezikom bodo sledila v naslednjih dneh.

22. 6. 2001 Upamo, da so vse kolegice in kolegi iz učiteljskih vrst, ki imajo doma šolarje, med množico šolskih obveznosti našli trenutek, da so proslavili spričevala svojega naraščaja.

23. 6. 2001 V poštnem predalu 29 Sobotne priloge Dela (št. 137, str. 30) je ***Peter Kolšek*** odgovoril ***Alojzu Ihanu***, ki je prejšnji teden zapisal, da maturitetni esej dijakom priskuti leposlovje (Delo 16. 6. 2001, št. 143 (Sobotna priloga, str. 30)). Pojasnil mu je, da se o maturi več govori in piše, kot ve, ter poudaril, da za vsakim predmetom stoji neka stroka s svojo metodiko in didaktiko. Didaktika pouka literature je končno spravila ta predmet na raven dostojne literature, tako da je presegla naivno recepcijsko fazo kot zgolj osebne, subjektivne izkušnje. *Pripis*: S kolegom Kolškom bi se vsi strinjali, če bi bile njegove predpostavke potrjene v praksi. Žal se dogaja, da maturanti ne v esejih ne pri ustnem preverjanju ne pokažejo znanja, o katerem govori kolega. Zgovorne so ocene, saj se domala vse vrti med dvojko in trojko, kar med drugim pomeni, da maturitetni preizkus znanja ne diferencira. In čez dve leti se velika večina maturantov ne upa ničesar povedati o razsvetljenstvu. Prim. zapis v Kroniki št. 23 z dne 24. 11. 2000.

23. 6. 2001 *Visoka šola za management* v Kopru si kljub svojemu potujčenemu imenu prizadeva za širjenje slovenščine. Letos so s sredstvi za male projekte v okviru programa PHARE in s pomočjo Znanstveno-raziskovalnega središča v Kopru pripravili tečaj slovenščine za študente iz Italije. Udeležilo se ga je 16 študentk iz Rima, Bergama, Palerma in Firenc, ki študirajo na Visoki šoli za prevajalce in tolmače v Trstu.

23. 6. 2001 »*Zbornik* je na poti, ker je bil tule napoti. Danes sem špehovje (to je druge korekture *Zbornika Slavističnega društva Slovenije,* ki prinaša gradivo z lanskega, koprskega slovenskega slavističnega kongresa) odpre-mil na zahod, in ko sem s paketom korakal proti pošti, sta me (ne eden za drugim!) prehitela dva kombija z registr-sko oznako GO. Strela, sem si rekel, lahko bi šlo ekspresno. No, jutri bo kljub temu pri vas. Gospod Ivanuš ne bi smel imeti kdo ve koliko dela, vi pa boste morda še kaj našli (recimo v naslovu, kot sem jaz – ta bi bila nerodna, sploh ker je že v Cobissu itd. napačno napisano, da je bila ena izmed tem *Ciril Kosmač in sodobna slovenska poezija* namesto *proza*). Vsekakor moram videti korekture še enkrat. Uživajte, silno lepo naj vam bo in upam, da ste še *kronik*, tako kot sem jaz (čeprav mi praznika res ni treba pokvariti s pošiljanjem novega dela).« – ***Peter Weiss***. *Zbornik obsega 250 strani in bo stal 3650 SIT. Kolege prosimo, da ga čimprej pokupijo ali poskrbijo, da to namesto njih store strokovne knjižnice ustanov, kjer so zaposleni, ker v založbi niso nič kaj veseli 'nekurantnega blaga'.*

23. 6. 2001 Tretja knjiga ***dr. Petra Svetine***, ki je izšla pred kratkim pri Cankarjevi založbi, je njegov pesniš-ki prvenec, pred tem pa je objavil dve knjigi za otroke. Srečni otroci, ki jim očki knjige ne le berejo, pač pa tudi pišejo.

23. 6. 2001 Šušlja se, da se pripravlja diverzija na monopolni položaj izobraževanja slovenistov na Filo-zofski fakulteti v Ljubljani. Učitelje slovenščine na predmetni stopnji devetletke naj bi spet izobraževali tudi na Pedagoški fakulteti v Ljubljani. *Pomisel*: Domnevati je mogoče, da bo tako v nekaj letih preveč profesorjev slo-venščine, in ker bo primanjkovalo kandidatov, se bodo zanje pulili na račun kvalitete in zahtevnosti študija.

23. 6. 2001 Nasprotniki *zakona o rabi slovenskega jezika kot uradnega jezika RS* so gotovo prebrali javno pismo ***Pavla Ferluge*** (Delo, št. 137, str. 7), ker celo v Komnu, torej daleč izven dvojezičnega območja, prejema on in njegovi šoloobvezni otroci obrazce in uradne dopise tudi v italijanščini.

24. 6. 2001 Dejavnost Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani je tako bogata in obsežna, da so namesto letnega poročila pričeli izdajati »zbornik o letni dejavnosti Centra«. Zanimivo in poučno branje na 147 straneh velikosti A4.

26. 6. 2001 Pred 120 leti se je na Ihanu rodil ustanovni član SD, ***Anton Breznik***. Tako kot njegov pravopis (1920) je tudi njegova slovnica (1916) doživela veliko nasprotovanja in šele spremenjena izdaja iz leta 1921 je bila potrjena kot učbenik, pravopis pa se je uveljavil šele po ponovni izdaji, ki jo je Breznik pripravil s Franom Ramov-šem leta 1935. (Duhovnik in jezikoslovec Anton Breznik je stric sedanjega nadškofa Franca Rodeta.)

25. 6. 2001 Pri založbi *Gyrus* (Streliška 1 A, 1000 Ljubljana, tel. 01 234 78 02, faks 01 234 78 06) je za 6800 SIT že mogoče naročiti komplet treh knjig, ki so razpisane za *maturitetni sklop* v letu 2001/02.

24. 6. 2001 Iz urednikovega uvodnika v *6. številko Jezika in slovstva*, ki izide v kratkem: Prispevki v tej številki so namenjeni predvsem didaktičnim problemom pri poučevanju slovenskega jezika in književnosti, pri čemer se na prvi pogled zdi, da je izjema uvodni teoretični članek ***Andreje Žele*** o slovarskem prikazu slovenske vezljivosti. Vendar lahko že v prvem stavku preberemo, da se je pri nas – in sicer v osemdesetih letih dvajsetega stoletja – potreba po vezljivostnem slovarju slovenskega glagola, samostalnika in pridevnika pokazala in tudi eksplicitno izrazila prav pri poučevanju slovenščine kot tujega jezika, hkrati s tem pa je bilo tudi ugotovljeno, da tega ne bo mogoče uresničiti brez sodobnejšega jezikoslovnega teoretičnega modela vezljivosti. Drugi članek sta napisali ***Metka Kordigel*** in ***Mateja Šega*** in ima naslov *O miselni shemi za recepcijo pravljice v predoperativnem in operativnem obdobju otrokovega bralnega razvoja.* V njem so predstavljeni rezultati empirične raziskave. Glavni namen dolgoročnejšega raziskovanja je preverjanje ustreznosti aproksimativnih literarnorecepcijskih ciljev v učnem načrtu za devetletko. Članek z naslovom *Poslušanje kot učni cilj, vsebina in metoda v učbenikih za štiriletne srednje šole* – napisala ga je ***Jerica Vogel*** – je namenjen izredno zanimivemu, tudi psiholingvističnemu problemu poslušanja, ki je neločljivi del razvite sporazumevalne zmožnosti, je pa bil v teoriji in praksi doslej najbolj zapostavljen. Avtorica ugotavlja, da je poslušanje šele z učbenikom *Na pragu besedila 1,* ki je nastal ob kurikularni prenovi pouka slovenskega jezika, postalo cilj in vsebina jezikovnega pouka. Članek se tako povezuje s prispevkom ***Mojce Schlamberger Brezar*** *Na pragu besedila, učbenik za slovenski jezik v 2. letniku gimnazij, strokovnih in tehniških šol* v rubriki *Ocene in poročila.* Ocenjevalkino vrednotenje učbenika *Na pragu besedila 2* – tako kot učbenik *Na pragu besedila 1* so ga napisale v glavnem iste avtorice, Martina Križaj Ortar, Maja Bešter, Marija Končina, Mojca Poznanovič in Mojca Bavdek – morda najbolje kažejo njene besede: »Vidi se, da avtorice dobro poznajo dejanske stanje v slovenistični stroki in se zavedajo, da je prehod v pragmatično-funkcijski sistem, na katerem temelji novi učbenik (in ki je pri poučevanju jezikov v svetu sicer že dolgo uveljavljen), v strogo strukturalistično naravnanem slovenističnem okolju težko izvesti čez noč.« – ***Tomaž Sajovic***, glavni urednik (skrajšal Z. Jan)

Naročila in dodatna pojasnila: Slavistično društvo Slovenije, Uredništvo revije Jezik in slovstvo, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana. Člani Slavističnega društva imajo pri celoletni naročnini 1600 SIT popusta, tako da zanje znaša letna naročnina le 3900 SIT.

ŽIVLJENJE JE PESTRO

Klepet med zadnjo uro pred počitnicami:

– Profesor, kam boste pa vi šli na morje?

– Najverjetneje v Stinico.

– Kje pa je to?

– Na sredi poti med Senjem in Karlobagom, nekoč je bila podružnica Golega otoka.

– Ho, ho, ho, tam so gotovo samo gole bejbe, uživancija ...

* * *

Morala (*razdvojeno*): Morda smo mladež prepričali, da bo prebrala roman Branka Hofmana *Noč do jutra* ali delo Janeza Jezerška *Arhipelag Goli*, čeprav tega ni več v nobenem katalogu.

26. 6. 2001 Rektor Univerze v Ljubljani je slovesno promoviral ***Primoža Janka***, ki je doktoriral s tezo Leksikalne funkcije : uporaba v eno- in dvojezičnem slovarju.

27. 6. 2001 Na Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete v Ljubljani je ***Tjaša Jakop*** dosegla magistrski naziv z zagovorom naloge z naslovom *Oblikoslovje govora Ložnice pri Žalcu*. Čestitamo ji in jo vabimo med člane Slavističnega društva Slovenije.

27. 6. 2001 Danes je *Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik* na Filozofski fakulteti v Ljubljani pripravil dvodnevno izobraževanje učiteljev slovenščine kot tujega ali drugega jezika. Seminar za leto 2002 bo uvrščen v Katalog stalnega strokovnega spopolnjevanja, tako da se ga bodo lahko udeležili tudi profesorji na osnovnih in srednjih šolah.

27. 6. 2001 Knjižno izdajo *Bartolovega* dela *Mladost pri Svetem Ivanu*, ki je pred nedavnim izšlo pri Založništvu tržaškega tiska, sta predstavila člana SD ***mag. Bogomila Kravos*** in ***Miran Košuta***, profesor na rimski univerzi La Sapienza, ki velja za enega najboljših poznavalcev tržaškega rojaka. *Prim*. Primorski dnevnik 27. 6. 2001, št. 153, str. 10.

27. 6. 2001 *Po Kekčevih sledeh*. ***Aleš Bjelčević*** je zvedel, da je Mala Pišnica, kjer je speljana izvirna Kek-čeva pot, prehodna, zato gremo letos spet tja, menda že tretjič po vrsti, odkar gojimo vandotovsko popotno tradicijo. Plakat in list za podpise visita v drugem nadstropju FF. Štart je ob 7.00 izpred FF, kdor pride naravnost v Kranjsko Goro, pa ga do 9.00 čakamo pred Jasno. Priporočeni so dobra obutev in planinska oblačila, plastenka za vodo, brašno, Vandotova zbrana dela in volja doseči cilj. Ta leži 1000 m više, kar bo za 3 ure hoda, in se imenuje Sleme. S Slemena (tod je stojišče fotografov za tiste klasične kičaste razglednice "najlepše slovenske gore" Jalovca z mlakami, ki so na sliki videti kot jezerca) se bomo spustili na Vršič in jo ob cesti mahnili nazaj v Kranjsko Goro (recimo dve uri hoje). Pot ni zahtevna in na njej ni skal in klinov, le na vstopu v grapo, kjer je zima odnesla dva metra poti, bomo poskrbeli za profesionalno varstvo.). – ***Miran Hladnik***

28. 6. 2001 Zaključujemo prve korekture četrtega zvezka *Slavistične knjižice*, v kateri bo izšlo delo *Zoltan Jan: Poznavanje slovenske književnosti v Italiji po letu 1945*. Korekture 5. zvezka (Zoltan Jan: Cankar, Kosovel, Zlobec in Ljubka Šorli pri Italijanih ter bibliografski dodatek) bodo šle z avtorjem na morje. Soizdajatelja *Slavis-tične knjižice* sta Slavistično društvo Slovenije in Založba Rokus.

29. 6. 2001 V junijskih *Novičkah*, glasilu Andragoškega centra RS v Ljubljani, je ***mag. Ina Ferbežar*** pred-stavila program *Slovenščina za tujce*. Do konca maja 2001 je opravilo izpit iz slovenščine po novem programu na vseh treh stopnjah 710 oseb, 81 odstotkov je bilo uspešnih. ***Dr. Irena Orel*** in ***Mojca Nidorfer Šiškovič*** sta opisali pomen *Seminarja slovenskega jezika, literature in kulture*, ki ga od 1965. prireja slavistični oddelek na Filozofski fakulteti v

Ljubljani. Vsako leto se ga udeležuje okrog 300 slušateljev iz približno 25 držav, ki spoznavajo sloven-ščino v dvanajstih lektorskih skupinah, na predavanjih, strokovnem popotovanju po Sloveniji, različnih prireditvah.

29. 6. 2001 Skupina avtorjev (***mag. Franc Arh*** - Ekonomska fakulteta, ***dr. Alojzija Doberšek Urbanc*** – bio-tehniška fakulteta, ***dr. Anuška Ferligoj*** - Fakulteta za družbene vede, ***dr. Blaženka Košmelj*** - ekonomska fakulteta in ***dr. Matjaž Omladič*** - Fakulteta za matematiko in fiziko) je od leta 1986 dalje v okviru Statističnega društva Slo-venije pripravljala *Statistični terminološki slovar*, ki je izšel v začetku junija letos. Založila sta ga Statistično druš-tvo Slovenije in Statistični urad Republike Slovenije, ki ga je tudi natisnil. Pričujoča slovarska predstavitev statis-tičnega strokovnega izrazja je prikaz tega izrazja v obsegu, v kakršnem se uporablja na dodiplomskem in podiplomskem študiju v slovenskem prostoru. Osrednji del slovarja so razlage terminov, iz katerih je mogoče razbrati mesto termina v širšem pojmovnem okviru stroke. Pri razloženih terminih so navedena vsa sopomenska poimenovanja, kar pripomore k njihovi celostni podobi. Delo temelji na kar se da popolnem zajetju statističnega izrazja, ki je v rabi v slovenskem prostoru. – ***Janez Stare***

2. 7. 2001 Uradno se začenja *Seminar slovenskega jezika literature in kulture* (predteden je že za začetniki). Udeležuje se ga 130 tujih strokovnjakov za slovenščino in študentov, ki bodo poleg učenja slovenščine pos-lušali vrsto predavanj o temi *Osredje in obrobje v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi* (predavanja so objavljena tudi v vsakoletnem zborniku, ki izide ob začetku SSJLK). *20. poletna šola slovenskega jezika*, ki se je letos ude-ležuje skoraj 200 udeležencev iz 21 držav ter jo udejanja 24 lektorjev in 6 asistentov, je tudi zaživela na današnji dan. Kolegice s Centra za slovenščino na Filozofski fakulteti v Ljubljani sporočajo, da so še žive in zdrave, ker jim adrenalin dobro šiba gor in dol.

BOLJ ZA ŠALO KOT ZARES

Mme Jan je živa in zdrava, čeprav v tej številki ne nastopa.

(Preveč je bila okupirana s popravljanjem maturitenih nalog s področja psihologije, da bi se ukvarjala z nami.)

* * *

P. S. Ali zunanji ocenjevalci maturitetnih nalog iz slovenščine vedo, da pri nekaterih predmetih popravljajo naloge nekaj dni skupaj v hotelu (na račun države)? Mnogi ocenjevalci vedo za soocenjevalca in se potem usklajujejo.

* * *

25. 7. 2001 Spletne novice *Mirana Hladnika*:
SlovLit@ijs.si.http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit
Slovlitjani poročajo in spleteničijo o obiskovanju predavanj, reformi univerzitetnega študija …
8. 5. 2001 *Književna smotra*, hrvaški časopis za svetovno književnost, vabi k sodelovanju v posebni številki Literature in Transition, ki bo obravnavala spremembe v literarnem življenju v našem prostoru ob koncu tisočletja. Teme so literatura ekzila, vzhod–zahod, trg in kultura itd. Rok za oddajo znanstvenih člankov v obsegu do 30 strani je 31. oktober 2001.
29. 5. 2001 K razjasnjevanju besede: ČEFUR (v Lj. na prelomu 20. in 21.stol. se izgovarja tudi "ČIFUR"). Morda iz SEFARD, pripadnik Judov, izgnanih v 15. stoletju iz Španije in Portugalske na Nizozemsko, v severno Afriko, Turčijo (npr. v Sarajevo); imajo svoje narečje "španjolščina", lepe pesmi ob spremljavi kitare (vir: Veliki splošni leksikon, DZS, Lj.1998).

ČIFUT, žid, goljuf, oderuh (zaničljivo); Č.-i ptič (Župančič) (vir: Slovenski pravopis, SAZU, DZS, Lj. 1950 ("Posvečeno spominu O.Župančiča"). Torej: ČIFUR, ČEFUR, južnjak, priseljenec, prišlek (zaničljivo, Lj. konec 20. stoletja, zastarelo) /ali/ ČIFUR, pripadnik mladinske subkulture, s posebno obleko, obutvijo in frizuro ter načinom obnašanja (zaničljivo, Lj. konec 20. in začetek 21. stoletja, mladinski govor). Dodatna vira: - Glasba in pesmi sefardskih Židov, Venček Dolenc in soproga, mislim da ansambel Sedmina - neka pesem, avtor besedila in interpret Magnifico. Upam, da sem prispeval k dokončni rešitvi (Endlösung) čefurskega vprašanja! – ***Bogomir Mihevc***

Spletk obilo (izbor).

Http://www.ff.uni-lj.si/hp/dnsk/ – zadnjič sem navedel napačen naslov za katalog diplomskih nalog iz slovenske književnosti na FF v Lj. Http://www.art.ualberta.ca/~ljubljan/bulletin/ – oglasna deska Society for Slovene Studies; to in sosednje strani ureja David Stermole. Http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/galeri20.html – Marko Juvan in druge podobe. Http://www.pisateljstvo.com/index.php?skodelica_kave – Ladislav Črnologar, Skodelica kave. Http://www.kakanien.ac.at – Kakanien revisited: strani projekta za srednje- in vzhodnoevropske študije na dunajski univerzi; ponuja možnosti publiciranja (Kakanija < K&K monarhija). Ali je Krpan tovoril orožje? Ne, tovoril je metaforo; glej http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/parnas.html. Cankar je na napisal Križ na gori, jaz pa sem šel gor na Križ; glej http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/galeri21.html. Http://www.rafband.com/glasba.html – besedila ansambla RafBand. Http://www.neizdano.net/janikovacic/download.html – Jani Kovačič za naložit. Http://members.langoo.com/igabiba/ – "Ime mi je Ziga Valetic, med izdelovanjem teh strani dozivljam 8. pomlad. Sem rojen pesnik" (Buh dej! – ogromno izvirne poezije, pravljic in prevodov). Http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/galeri__20.html – Marko Juvan in druge podobe. Http://pesmarica.rutka.net/besedila.html – taborniška pesmarica, 1. http://pesmarica.rutka.net/pesmarice.html – taborniška pesmarica, 2.

Štipendije. Http://www.humboldt-foundation.de/de/programme/stip_aus/rh.htm – razpis štipendij v dolžini od 6 do 12 mesecev iz sklada Romana Herzoga (Alexandervon Humboldt Stiftung) za kandidate iz srednje in jugovzhodne Evrope; starostna omejitev 35 let. (http://www.humboldt-foundation.de/en/programme/stip_aus/rh.htm – isto v an-gleščini). Http://www.humboldt-foundation.de/de/programme/stip_aus/europa.htm – še durge nemške štipendije za interesente iz nekdanje Jugoslavije. (http://www.humboldt-foundation.de/en/programme/stip_aus/sonder_stabi_01._htm – isto v angleščini). Http://www.robertkreslin.com/800x600/800x600.html – Robert Kreslin, uradna stran pop glasbeni-ka.Http://www.zupca.net/podstresje/arhiv/arhiv.htm#ods3b – strani pesnikov in pesnic. Http://www2.arne_s.si/~pvrtac/pesem/intro1.html – Peter Vrtačnik, njegove in vaše pesmi. Http://www.mi2band.com/nosilci/inex._____tml – besedila skupine Mi2.Http://www.zemljevid.com – nov slovenski portal.

BOLJ ZARES KOT ZA ŠALO

* * *

Če ne boste pridno poravnali članarine,

je to zadnja številka Kronike, ki ste jo prejeli, ker ni denarja za papir, tiskarja in poštnino.

* * *

P. S. Naj vas ne moti, da je na položnicah namesto članarina napisano »prostovoljni prispevek neprofitnemu društvu«. Zaradi tega naj bi bilo možno članarino uveljavljati kot olajšavo pri napovedi dohodnine.

Slavistično društvo Slovenije
Slavistično društvo Nova Gorica

SLOVENSKI SLAVISTIČNI KONGRES
Nova Gorica – Gorica, 4.–6. 10. 2001

Evropsko leto jezikov

Matija Murko

Sodobna slovenska književnost

OKVIRNI PROGRAM. DOKONČNO RAZLIČICO PREJMEJO UDELEŽENCI NA KONGRESU.

Četrtek, 4. 10. 2001 – v Novi Gorici

Plenarni del

10.00 Otvoritev kongresa in podelitev nagrad Slavističnega društva Slovenije
11.00 Janko Kos: *Primerjalna književnost in literarna teorija na Slovenskem*
11.45 Franc Zadravec: *Slovenski roman v drugi polovici 20. stoletja*

12.30–14.30 Odmor

Plenarni del

14.30 Matjaž Kmecl: *Ivan Tavčar*

Sekcija A

15.30–18.00 **Evropsko leto jezikov**

Okrogla miza o položaju slovenskega jezika v novi državi (Breda Pogorelec, Janez Dular, Zinka Zorko, Albina Nečak-Lük, Meta Grosman, Tomaž Sajovic, France Novak, Majda Potrata ...)

Sekcija B

15.30–18.00 **Matija Murko**

Predavanja o njegovem življenju in delu (Bruno Hartman, Igor Grdina, Miran Hladnik, Marija Stanonik, Vladimir Osolnik, Darko Dolinar ...)

Sekcija C

15.30–18.00 **Sodobna slovenska književnost**

Okrogla miza ob izidu najnovejše literarne zgodovine (France Zadravec, Jože Pogačnik, Denis Poniž, Miran Štuhec, Silvija Borovnik, Darko Dolinar, Igor Saksida ...)

20.00.....**Družabni večer**

Obeta se primorsko obarvana kuhinja in pecivo aktiva kmečkih žena, pa še kakšno presenečenje.

Petek, 5. 10. 2001 – v Gorici

Plenarni del

9.00 Jože Toporišič: Spremembe v jezikovni misli – spremembe v pogledih na jezik
9.45 Breda Pogorelec: Smeri raziskovanja v slovenskem knjižnem jeziku

Sekcija A
10.45–13.00 **Evropsko leto jezikov**
Okrogla miza o elementih jezikovnega načrtovanja (norma, zmožnosti) in sporazumevalnem pragu (Marko Stabej, Vojko Gorjanc, Simon Krek, Godunc, Mojca Schlamberger Brezar, Jana Zemljarič Miklavčič, Nataša Pirih, Tivadar, Ina Ferbežar, Knez, Markovič ...)

Sekcija B
10.45–13.00 **Rastoča knjiga**
Okrogla miza o zamisli, ki nas dela prepoznavne v skupnem evropskem prostoru (Zoltan Jan, Marjan Gabrijelčič, Stane Granda, France Novak, Manca Košir ...)

Sekcija A
14.45–13.00 **Predstavitev novih knjig**

13.00–14.30 **Odmor**

Plenarni del
14.30 Ada Vidovič Muha: *Slovenski knjižni jezik*

Sekcija A
15.15–18.00 **Matija Murko**
Predavanja o njegovem življenju in delu (Alenka Šivic-Dular, Andreja Žele, Vito Hazler, Blanka Bošnjak, Jožica Čeh ...)

Sekcija B
15.15–18.00 **Evropsko leto jezikov**
Okrogla miza o vprašanjih in nalogah slovenskega slovaropisja (Peter Weiss, Mojca M. Hočevar, Marjeta Humar, Karmen Kenda-Jež, Mihaela Koletnik, Helena Majcenovič, Viktor Majdič, Majda Merše, Bernard Rajh, Irena Stramljič Breznik, Jožica Škofic ...)

Sekcija C
15.15–18.00 **Predstavitev novih strokovnih in znanstvenih knjig**

20.00 **Kulturni program**
S Primorskim dramskim gledališčem se dogovarjamo, da bi uprizorili predstavo Cirila Kosmača Tistega lepega dne.

Spremljevalni del
Vodeni ogled Nove Gorice in Gorice
Ogled semeniške in državne knjižnice v Gorici
Ogled samostana Kostanjevica in Škrabčeve knjižnice
Ogled Goriškega muzeja

Sobota, 6. 10. 2001

Poučna popotovanja

A – Vipavska dolina (celodnevni)

B – Most na Soči in Kosmačeva učna pot (celodnevni)

C – Beneška Slovenija (celodnevni)

Č – Brda (krajši dopoldanski izlet)

Vsem kolegicam in kolegom želimo, da bi si nabrali ogromno strokovnega znanja, si uspešno izmenjali strokovne poglede, pridobili vrsto novih izkušenj in spodbud ter da bi se imeli na strokovnem srečanju kar najlepše.

PREDSEDNICA SLAVISTIČNEGA DRUŠTVA NOVA GORICA

dr. Marko Jesenšek

PREDSEDNIK SLAVISTIČNEGA DRUŠTVA SLOVENIJE

Ksenija Černigoj, prof.

ORGANIZACIJSKI NAPOTKI

Prijavite se pisno (obrazec 1,201 ali dopis s potrebnimi podatki udeleženca in plačnika kotizacije) na naslov: Slavistično društvo Slovenije, Jana Zemljarič Miklavčič, Filozofska fakulteta, Aškerčeva 2, p.p. 580, 1001 Ljubljana. Prijav in spremne dokumentacije ne pošiljajte po faksu ali e-pošti in ne s priporočeno pošiljko, ker nastajajo pri dostavi nepotrebni ovinki. Prijavnice naj bodo izpolnjene čitljivo.

Kotizacija je za člane SDS 18.000 SIT, za nečlane 21.000 SIT (to je ena najnižjih kotizacij za tridnevni seminar, ker večino nalog opravimo z brezplačnim prostovoljnim delom). Plača se po prejemu računa na tekoči račun Slavističnega društva Slovenije 50100-678-45265. Kdor uveljavlja članski popust, prijavnici priloži tudi kopijo položnice o plačani članarini. Kotizacija se ne vrača, ker je zaradi Zakona o davku na dodano vrednost to praktično nemogoče. Neprijavljeni se ne bodo mogli udeležiti kongresa!

Rok za prijavo: 15. september 2001. Če je prijav preveč, se odklanjajo po zaporedju prijav, prednost pa imajo člani Slavističnega društva Slovenije.

V četrtek popoldne bo delo potekalo v *Novi Gorici* po skupinah vzporedno v štirih dvoranah, ki bodo najavljene naknadno. V petek se selimo v *Gorico* in bo delo potekalo v Kulturnem domu in Kulturnem centru Lojzeta Bratuža. *Ne pozabite na veljavne potne listine!*

* * *

Napredovanje. Zborovanje nam je uspelo uvrstiti v Katalog stalnega strokovnega izobraževanja in bo tudi ovrednoteno v skladu s splošnimi pravili. Pogoji in način prijave so objavljeni v letošnjem Katalogu oziroma so priloženi v mapi z gradivom. Kdor želi pridobiti za napredovanje točke, ki so navedene v Katalogu, mora izpolniti predpisane pogoje in natančno upoštevati navodila (nismo si jih izmislili v društvu). Poskrbi naj, da potrdi udeležbo (podpisi na seznamu udeležencev) in odda seminarsko nalogo (navodila so na posebnem listu). V recepciji zborovanja oddajte izpolnjene evalvacijske vprašalnike. Upoštevajte, da vse to opravljamo v prostem času. Veliko nam boste pomagali, če boste upoštevali navodila in ne boste ustvarjali nepotrebnih ovinkov in bližnjic, ki zaradi naše množičnosti hitro narastejo v neobvladljivo pestrost.

V recepciji se **čim prej prijavite** in dvignite gradivo in priponko. Neprijavljeni se ne bodo mogli udeležiti kongresa! Če se boste udeležili *družabnega večera, ekskurzije* in/ali *si ogledali gledališko predstavo*, se tudi čim prej prijavite, da bo čim manj zapletov z organizacijo. V ceno za udeležbo na družabnem večeru je poleg programa vključena večerja, v ceno ekskurzije vstopnine, krajevno vodstvo, avtobusni prevoz pa tudi kosilo. Če

bo zanimanje za določeno ekskurzijo nesorazmerno, bomo sprejemali prijave le do zasedbe predvidenih mest.

Na posebnih listih oddajte tudi svoje kritične **pripombe in predloge** za poživitev društvenega delovanja, predvsem pa predloge za seminarje, zborovanje itd. Kaka pohvala poleg kritik tudi ne bo odveč.

Prispevki z letošnjega zborovanja bodo objavljeni v **Zborniku Slavističnega društva Slovenije 12**. Na razpolago je zbornik s koprskega kongresa. Naročila: Založba ZŠ, Zavod RS za šolstvo, Poljanska 28, p. p. 2063, 1001 Ljubljana, tel. 01 300 51 13, faks 01 300 51 13.

* * *

Prenočišče je možno rezervirati:

V Hotelu Perla so cene nočitev takele:
- nočitev v enoposteljni sobi z zajtrkom v Hotelu Perla z 20-odstotnim popustom 14.400 SIT
- nočitev v dvoposteljni sobi z zajtrkom v Hotelu Perla z 20-odstotnim popustom 19.600 SIT
- turistična taksa na osebo 222 SIT

Za rezervacijo hotelske sobe udeleženci poskrbijo sami po tel. 05 336 30 00 ali po faksu 05 302 88 86.
Vsi gostje lahko zapeljejo svoje avtomobile v garažno hišo za Perlo ali parkirajo pred vhodom, da za to poskrbijo naši šoferji. Vsem udeležencem kongresa, ki bodo prenočevali v Hitovih hotelih, bodo na igralniški recepciji Casinoja Perla na osnovi hotelske kartice in osebnega dokumenta pripravili vstopnice, s katerimi bodo imeli prost vstop v Casino, diskoteko, ogled varietejskega programa, hotelski gostje Hotela Perla pa imajo prost vstop še v bazen in savno. Tisti, ki ne bodo prenočevali, se bodo morali registrirati na igralniški recepciji z osebnim dokumentom in brezplačnimi vstopnicami, za katere bomo poskrbeli mi.

V Hotelu Park so cene nočitev takele:
- nočitev v enoposteljni sobi z zajtrkom v Hotelu Park z 20-odstotnim popustom 10.800 SIT
- nočitev v dvoposteljni sobi z zajtrkom v Hotelu Park z 20-odstotnim popustom 15.440 SIT
- turistična taksa na osebo 222 SIT

Telefonska številka za rezervacijo je 05 336 20 00 ali faks 05 302 23 81.

V Hotelu Sabotin so cene nočitev sledeče:
- nočitev v enoposteljni sobi z zajtrkom v Hotelu Sabotin (starejše sobe) 8.000 SIT
- oziroma novejše sobe 10.000 SIT
- nočitev v dvoposteljni sobi z zajtrkom v Hotelu Sabotin 14.000 SIT
- turistična taksa na osebo 222 SIT

V Hotelu Sabotin smo okvirno rezervirali 25 sob. Rezervacija: tel. 05 300 54 24, faks 05

300 54 25.

V Hotelu Lipa v Šempetru so cene nočitev takele:

- nočitev v enoposteljni sobi z zajtrkom v Hotelu Lipa 9.200 SIT
- (če se dvoposteljna soba koristi kot enoposteljna)
- nočitev v enoposteljni sobi z zajtrkom v Hotelu Lipa 7.500 SIT
- (če se koristi enoposteljna soba)
- nočitev v dvoposteljni sobi z zajtrkom v Hotelu Lipa 12.600 SIT
- turistična taksa na osebo

222 SIT

V Hotelu Lipa smo rezervirali 30 sob. Telefonska številka za rezervacijo: 05 336 60 00 ali faks 05 336 60 15.

Za dodatne informacije vam je na razpolago gospa Flavija Kožlin na tel. 05 336 35 33 ali GSM 041 775 134, faks 05 30 28 885.

V Dijaškem domu Nova Gorica

Na razpolago je nekaj prostih sob. Rezervacije po telefonu 05 335 48 15 ali faksu 05 302 14 41 (gospod Boris Bon).

Pri prijavi se sklicujte na skupinsko rezervacijo hotelskih sob za udeležence kongresa slavistov. Obljubljajo popust. Z rezervacijami pohitite, ker Nova Gorica nima veliko prenočišč.

SANJSKI TOK

Pirjevcu v spomin

Skozi mene tečeš,
têmeno pogreneli
sanjski tok.
Preplavljeno rosi
me odnašaš,
plaviš dalje.
Voljno gosto
se potapljam
predramljajo.
vse globlje

OPOLDAN

Marji Boršnik v spomin

Sómračnik je vzfrfotal
v visoki dan.
Črna krpa
skoz avgustovski opoldan.
Plapolajoči žalni prapor
prek košatih jablan.
Kraj usode?
Smrtni metulj
se samotno črn blešči

KOPNO

Dušanu

Skala svoje
tišči nad vódo,
iz njene teže.
V vetru, soncu,
se vdaja kamen
v rodovitno
prst.
Bilke se na
v njej
Zeleno čelo vre

v gosto valovanje. sredi čela v siju sonca. na sredi mórja.

Alenka Glazer: Kolobar,
pesniška zbirka,
samozaložba, 2001

Prisluhni školjki, v njej poletje ti šumi!

Vsem kolegicam in kolegom želimo kar najbolj doživete počitnice.

P. S. Se priporočamo za duhovite počitniške pozdrave, ki nas bodo greli med dolgimi zimskimi večeri.

Kronika
Slavističnega društva Slovenije

Izdaja Slavistično društvo Slovenije Aškerčeva 2, 1001 Ljubljana Izdajatelj je lastnik glasila.	**List za člane društva** Glavni in odgovorni urednik: dr. Zoltan Jan	Nova Gorica, 2.9.2001 http://www.neticom.si/kronika Letnik 5, št. 28

Sedaj smo že pozabili na vse krivice, ki so se nam dogodile zaradi krivičnih pritožb naših učencev. Tako se vsi navdušeni podajamo z njimi na pot novih iskanj in medsebojnega bogatenja: »Toliko obrazov! Za vsakim se skriva drugačen svet in na vsakem licu so sledi preteklosti, hrepenenje po sreči, veselje trenutkov, preživetih v objemu brezčasja in na vsakem licu so sledi solza ...« pravi Miha Šimac v Domačih vajah, glasilu Škofijske klasične gimnazije v Ljubljani. Naj bo novo šolsko let kar najbolj uspešno!

12. 7. 2001 Odmevi na Kroniko št. 27:

❖ Častna članica SD ***Alenka Glazer*** se je prijazno zahvalila za pozornost, ki smo jo namenili njeni pesniški zbirki *Kolobar* (str. 66), a je vljudno omenila, da je v našem ponatisu dodani *i* v verzih »Skoz***i*** mene tečeš, / medeno pogreneli / sanjski tok« s stališča jezikovne norme sicer upravičen, vendar je skazil ritem in metrično podobo pesmi.

VABILO K SODELOVANJU

Kolegice in kolege ponovno vabimo, da nas obveščajo o dogodkih, ki bi zaslužili ovekovečenje v Kroniki in bili tako deležni pozornosti kolegic in kolegov. Najpripravnejši je kratek zapis v taki ali drugačni elektronski obliki, da ni nepotrebnih napak pri prepisovanju.

5. 7. 2001 Pogrešani kolegi. Pošta je tokrat razglasila za neznane, umrle, odseljene … in nam vrnila Kroniko št. 27, ki smo jo skušali poslati ***Veri Jaušovec, Lidiji Klemenčič, Metodi Perger, Milanu Vincentiču*** in ***Alenki Zajc***. Kdor jih pozna, naj jih opozori ali nam sporoči njihove naslove.

5. 7. 2001 Tisk **27. številke Kronike:** 172.020,45 SIT, poštnina: 98.315 SIT.

BOLJ ZARES KOT ZA ŠALO

* * *

Če ne boste pridno poravnali članarine,

je to zadnja številka Kronike, ki ste jo prejeli, ker ni denarja za papir, tiskarja in poštnino.

* * *

P. S. Naj vas ne moti, da je na položnicah namesto članarina napisano »prostovoljni prispevek neprofitnemu društvu«. Zaradi tega naj bi bilo možno članarino uveljavljati kot olajšavo pri napovedi dohodnine.

1. 7. 200 V današnjem *Nedelu* (št. 26, str. 14) je skoraj celotna rubrika družabne kronike *Šepet sedmega dne* namenjena najuglednejšim članom *Društva slovensko-ruskega prijateljstva*,

ki so proslavljali 10. obletnico osamosvojitve Slovenije na obali Baltika v Repinu. Ker so ***Aleksander Skaza***, ***Matjaž Kmecl*** in nekateri drugi ošepetovanci tudi člani SD, je branje njihovega pedigreja zanimivo tudi za nas.

2. 7. 2001 Ker se mnogim zdi, da smo slovenisti premalo odločni in aktivni v skrbi za jezikovno kulturo in za položaj slovenščine, je *Gibanje 23. december* sámo pričelo opozarjati na izstopajoče primere zapostavljanja uradnega jezika Republike Slovenije. Trenutno protestirajo, ker na podlagi občinskih odlokov (npr. odlok Mestne občine Koper z dne 16. 6. 1998) nekateri širijo dvojezičnost tudi v kraje, kjer nikoli ni bilo in ni nobenega Italijana in čeprav spada le del občine v zakonsko določeno dvojezično področje. Očitno ne potrebujemo le zakona o slovenščini kot uradnem jeziku RS, pač pa poleg zakona o zaščiti slovenske manjšine v Italiji tudi zakon o zaščiti Slovencev v Sloveniji.

2. 7. 2001 Skupina avtorjev (mag. Franc Arh – Ekonomska fakulteta, dr. Alojzija Doberšek Urbanc – Biotehniška fakulteta, dr. Anuška Ferligoj – Fakulteta za družbene vede, dr. Blaženka Košmelj – Ekonomska fakulteta in dr. Matjaž Omladič – Fakulteta za matematiko in fiziko) je od leta 1986 dalje v okviru Statističnega društva Slovenije pripravljala *Statistični terminološki slovar*, ki je izšel v začetku junija letos. Založila sta ga Statistično društvo Slovenije in Statistični urad Republike Slovenije. Slovarska predstavitev statističnega strokovnega izrazja je njegov prikaz v obsegu, v kakršnem se uporablja na dodiplomskem in podiplomskem študiju v slovenskem prostoru. Osrednji del slovarja so razlage terminov, iz katerih je mogoče razbrati mesto termina v širšem pojmovnem okviru stroke. Pri razloženih terminih so navedena vsa sopomenska poimenovanja, kar pripomore k njihovi celostni podobi. Izbira ustreznega slovenskega poimenovanja je zahtevala proučitev izvirnih statističnih poimenovanj, ki so bila sprejeta zunaj slovenskega prostora, najpogosteje v angleškem jezikovnem prostoru. Predstavljeni terminološki ustrezniki v angleščini, francoščini, nemščini in italijanščini v določeni meri utemeljujejo v slovarju sprejete rešitve, predvsem pa so lahko koristen pripomoček statistikom in strokovnjakom različnih usmeritev, ki uporabljajo statistične metode v stikih s tujino. Statistični terminološki slovar širši statistični javnosti ni ostal neopažen. Mednarodni Statistični inštitut (ISI) je v svoji spletni predstavitvi statističnih terminov v 18 jezikih vključil tudi slovenska poimenovanja. Izdaja pričujočega slovarja je tako pomemben korak v prepoznavnosti slovenske statistike. *Dodatna pojasnila in naročila*: Ida Repovž Grabnar, Informacijsko središče, tel. 01 241 52 80. – ***Dr. Janez Stare***, predsednik Statističnega društva Slovenije

2. 7. 2001 *Katalog programov stalnega strokovnega spopolnjevanja za šolsko leto 2001/2002* vključuje tudi tele seminarje Slavističnega društva Slovenije:

- **Slovenski slavistični kongres** (str. 108; gl. tudi to številko Kronike), udeležba je ovrednotena s 3,5 točke, izvedba: 4.–6. oktober v Novi Gorici in Gorici (Italija); rok prijave: 20. september; veljajo le pisne prijave (na obrazcu 1,201). Koordinatorica Jana Zemljarič Miklavčič (tel. 01 241 13 20, e-naslov: center-slo@ff.uni-lj.si).
- **Seminar mentorjev tekmovanja za Cankarjevo priznanje** (str. 108; več v Kroniki št. 29 ali 30), udeležba je ovrednotena z 2,5 točke, izvedba 15. in 16. novembra na Vrhniki (za srednje in osnovne šole) ter 22. in 23. novembra na Vrhniki (samo za osnovne šole), rok prijave: 30. oktober. Prosimo, da prijavnic (obrazec 1,201) ne pošiljate pred 10. oktobrom, da ne bo prevelike zmešnjave. Koordinatorica Jana Zemljarič Miklavčič (tel. 01 241 13 20, e-naslov: center-slo@ff.uni-lj.si).
- **Učiteljev kompas po šolskih predpisih, pravilnikih in zakonih** (str. 233; več v Kroniki št. 32 ali 33), udeležba je ovrednotena z 1 točko, izvedba 14. in 15. marca 2002 v Ljubljani (prostori parlamenta); rok prijave: 1. marec. Prosimo, da prijavnic (obrazec 1,201) ne pošiljate

pred 1. decembrom, da ne bo prevelike zmešnjave. Koordinator dr. Zoltan Jan (Cankarjeva 84, 5000 Nova Gorica, tel. 05 302 25 56, faks 05 333 25 28, e-naslov: Zoltan.Jan@guest.neticom.si).
Člani Slavističnega društva Slovenije imajo pri udeležbi prednost in znaten popust pri kotizaciji, če prijavi priložijo kopijo položnice o plačani članarini. Kotizacija se poravna po prejemu računa. Obveščamo le tiste, ki na seminar niso sprejeti!

3. 7. 2001 V Trstu so podelili nagrado *Tončičevega sklada*, ki jo je že drugič prejela ***Luisa Antoni***, posebno priznanje pa je prejela tudi študentka slovenščine ***Tanja Colja*** za svojo tezo o *posredovanju kulture in identitete v nacionalno mešanih zakonih*. Predsednik ocenjevalne komisije je član SD ***Marko Kravos***. *Prim*. Primorski dnevnik 4. 7. 2001, št. 159, str. 7.

3. 7. 2001 Konec šolskega leta so na Škofijski klasični gimnaziji v Ljubljani izdali dijaško glasilo *Domače vaje*, v katerem je objavljen tudi pogovor s častnim članom SD, ***akad. prof. dr. Jožetom Toporišičem***, ki je dijake, ki so pričakovali srečanje z bavbavom, šokiral s svojo prijaznostjo, s katero je takoj premagal njihovo tremo. (Ko bi bilo tako tudi na izpitih!)

3. 7. 2001 Člani ožjega *organizacijskega odbora* za pripravo *slovenskega slavističnega kongresa v Novi Gorici in Gorici* mrzlično skušajo postoriti, kar je še mogoče storiti kljub temu, da je že vse (razen učiteljev) na počitnicah. Med drugim modrujejo, kako se kuhajo gluhi štruklji, kje bi se našle neme klobase in kako onemogočiti slepe potnike.

3. 7. 2001 Na mednarodnem slavističnem simpoziju (*Hrvatski filološki skup 7*), ki je potekal v Opatiji od 25. do 27. junija 2001, so kot vabljeni gostje sodelovali tudi naši kolegi iz Ljubljane in Maribora: ***Jožica Čeh*** (*Esteticistična metaforika v zgodnji kratki prozi Ivana Cankarja in Antuna G. Matoša*), ***Alenka Gložančev*** (*Tujejezičnost v imenih slovenskih podjetij – jezikovnokulturni problem ali marketinška globalizacijska potreba*), ***Vlado Nartnik*** (*K imenom adventne svetnice in svetnika na Baščanski plošči*), ***Francka Premk*** (*Nekaj zanimivosti o besedišču slovnice Adama Bohoriča Articae horulae succisivae (1584)*), ***Miran Štuhec*** (*Slovenska izseljenska proza v Avstraliji*), ***Dragica Haramija*** (*Dječji ljubavni roman* (*s nekim primjerima iz hrvatske i slovenske dječje književnosti*)). – ***Mag. Alenka Gložančev***.

4. 7. 2001 *Primorski dnevnik* (št. 159, str. 13) poroča o nenavadno velikem zanimanju za tečaje sloven-ščine, ki jih organizira zdravstvena ustanova v Gorici. Prijavilo se je 200 kandidatov za 50 prostih mest.

6. 7. 2001 *Slovanska knjižnica* je na predlog Slavističnega društva Slovenije (in podpori slovlitljanov) prejela nagrado mesta Ljubljana. Čeprav ni znano, da bi se kdo zahvalil piscem utemeljitve in vodjem lobiranja (prim. Kroniko št. 25, (16. 3. 2001), str. 29) iskrene čestitke enim in drugim.

7. 7. 2001 *Rotary klub Ljubljana* razpisuje nagrado (300.000 SIT) za najboljšega učitelja mentorja. Ker imamo vsi odlično samopodobo, bodo do 15. oktobra, ko se izteče rok za prijavo, gotovo kar deževali predlogi iz naših vrst. *Prim*. Delo 7. 7. 2001, št. 154, str. 22.

7. 7. 2001 Čeprav je analiza seksualnih težav Ivana Cankarja, ki jo je leta 1954 oziroma 1958 obelodanil ***Alojz Kraigher***, poglobila pa ***Marja Boršnik***, ob izidu zbujala zgražanje, je vendarle naletela na plodna tla. Knjiga ***Marjana Košička*** *Ženska in ljubezen v očeh Ivana Cankarja* je tako navdušila ***Alojza Ihana***, da ji je namenil celoten prostor svoje redne rubrike v Delovi Sobotni prilogi (prim. *Cankar pri seksologu*, Delo 7. 7. 2001, št. 154 (Sobotna priloga,

str. 32). *Prim. tudi*: Vesna Milek: Ljubi bog je napačno ustvaril moškega, Delo 21. 7. 2001, št. 166 (Sobotna priloga, str. 20–21); Klemen Pisk: Frustrirani Cankar, Delo 25. 7. 2001, št. 169, str. 18 (Književni listi); Alenka Puhar: Seks, duša in cmerava hinavščina, Delo 13. 8. 2001, št. 185, str. 6.

9. 7. 2001 V nizu člankov ***Jožeta Ciperleta*** o rektorjih Univerze v Ljubljani, je predstavljen tudi ***dr. Rajko Nahtigal***, deveti rektor Univerze v Ljubljani, prvi predsednik SAZU in prvi predsednik Slavističnega društva. V isti številki Vestnika (št. 32, št. 4–5 (2001), str. 12) je objavljen tudi članek *Drugo slovensko-hrvaško slavistično srečanje*, o katerem smo že poročali (prim. Kronika št. 26 (8. 4. 2001), str. 41).

NOVI POKLICNI KOLEGI

Na *Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani* so do 30. junija 2001 diplomirali: ***Nataša Arčon, Barbara Cergolj, Nuša Drinovec, Romana Fekonja, Anita Grosek, Suzana Hajdinjak, Katarina Jaklitsch, Marjeta Klinar, Marcela Koren, Klavdija Kotnik, Sabina Kravos, Mateja Kunc, Marija Lesjak, Andreja Mlakar, Tadeja Mravljak, Tina Mulec, Alenka Osolnik, Brigita Pajk, Lidija Pogačnik, Polonca Slokan, Nada Sprinčnik , Marija Strle, Matej Šekli, Tanja Šket, Nataša Špolad, Mojca Urankar, Metka Uršič, Petra Vnuk, Simona Marija Vrbančič, Helena Vukšinič, Mojca Zafošnik, Primož Zevnik in Tina Žumer.***

Na *Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru* so od 25. maja 2001 do 30. 7. 2001diplomirali: ***Gregor Artnik, Jernej Bobek, Marija Dobrić, Nina Gašparac, Lidija Jarc, Polonca Kolenc, Dušanka Krošl, Mateja Leskovar, Mateja Orthaber, Matejka Rajh, Cvetka Rengeo, Nataša Rotovnik, Marija Senekovič, Metka Vajdič, Lilijana Verdonik, Jožica Vršič, Slavica Zdovc, Polonca Zgaga, Marica Žveglič***.

P. S. Zaradi natančnega preverjanja in vestnega dopolnjevanja dokumentacije pred vpisom v seznam diplomantov prihaja do zamud, zato se občasno dogaja, da do objave niso vpisani vsi diplomanti.

Poleg iskrenih čestitk in voščil za kar najuspešnejšo poklicno pot vsem tudi prisrčno vabilo,
da se nam tisti, ki še niso člani in članice Slavističnega društva Slovenije, pridružijo.

11. 7. 2001 V Delovih Književnih listih (št. 157, str. 17) častna članica SD, ***dr. Helga Glušič***, ocenjuje izbor kratke proze *Borisa Pahorja Dihanje morja*, ki je neke vrste pisateljeva čitanka, v kateri najdemo že znane ali ponovno predelane motive Pahorjevih že objavljenih novel.

11. 7. 2001 Spet grizemo, pa čeprav le s plastičnimi zobmi. Večino prejšnjih je napravila soproga ***dr. Evalda Korena***, ki je za študente skrbel na različnih ravneh.

12. 7. 2001 V projektu *Branje na daljavo*, ki omogoča mladim bralcem, da prek spleta razmišljajo, klepetajo in sestavljajo različne izdelke o prebranih knjigah, sodeluje tudi članica SD ***Nada Majcen***. *Prim.* Delo 7. 7. 2001, št. 157 (Književni listi, str. 18).

13. 7. 2001 Kar malce garal sem, da sem se spet prebil do konca *korektur 11. zbornika Slavističnega društva Slovenije* (*Koprski kongres*), vendar – kot vidim – ne bo nič usodnega, če

bo zamuda, saj grejo tudi gospodje založniki za nekaj časa na dopust. Jutri bom gospodu Ivanušu poskusil predati popravljeno besedilo. Danes sem preveril še nekaj imen (*Medved Udovič* in podobno). Pregledal sem kazalo in živo pagino ter ob tem na str. 165 sem odkril razliko med slovenskim – *Narečne pesmi Ludvika Zorzuta, pesnika Goriških Brd* – in angleškim naslovom – *Ludvik Zorzut's Poetry* –, kar izvira iz nekega prejšnjega obdobja. To bi bilo dobro uskladiti in vi, gospod Jan, boste morda to lahko uredili z gospo prevajalko. (Stran prilagam kot pripetek: poklikajte ga, morda vam ga mašina odpre – in stran si potem lahko natisnete, če želite.) – Pa še eno vprašanje imam: novi častni člani imajo titeljne v kazalu, medtem ko jih v napovedih (»naslovih«) ni – so samo imena –, nagrajenci pa imajo profesorske in doktorske naslove tako v kazalu kot v samih »naslovih«, pred imeni torej. Morda bi jih dopisali še pred imena v obrazložitvah pri častnih članih ali pa jih je pri teh treba vreči ven tudi v kazalu. Hujšega ni in mislim, da bo lep in zanimiv zbornik – in zašpehan tudi kar. – Na okrogli mizi o narečju pred dnevi je voditeljica dr. Vera Smole kazala celjski zbornik Slavističnega društva Slovenije kot publikacijo, v kateri je marsikaj tudi narečnega. Tako objave odmevajo še čez čas. – ***Peter Weiss***.

13. 7. 2001 Zvesta sežanska bralka Kronike ***Jolka Milič*** je v reviji *Primorska srečanja* (št. 241–242, str. 394–396) objavila polemični članek *O mišmaš narečju*, ki se navezuje na zapis v Kroniki št. 23, str. 141. Tedaj smo v rubriki *Idejica ali prispevek k metodiki za potrebe praktičnega učenja* z vzorčkom »napak in spak«, ki jih ustvarjajo mali nadobudneži v italijanskih osnovnih šolah s slovenskim učnim jezikom, ponazorili, s kakšnimi težavami se srečujejo kolegi onstran meje. Po izidu Kronike nas je v obsežnem, z računalnikom napisanem pismu najprej okrcala zaradi spodrsljajev, nato pa se je razhudila nad vso slovensko slavistiko in na njen odnos do narečij. Ker v našem lističu ni prostora za dolge prispevke, smo jo prosili, da članek priredi za objavo v kakšni reviji, tako da bomo videli, kdo si ji bo upal odgovoriti. In sedaj čakamo, kdo se bo izprsil. Revijo imajo vse javne knjižnice, naročiti jo je mogoče po pošti: *Primorska srečanja, p. p. 242, 5001 Nova Gorica* (cena izvoda 700 SIT, letna naročnina 4200 SIT).

13. 7. 2001 Založba ZRC je izdala 4. zvezek knjižne zbirke *Linguistica et philologica*, v kateri je izšla znanstvena monografija nekdanje blagajničarke SD, ***dr. Andreje Žéle***, *Vezljivost v slovenskem jeziku* (*s poudarkom na glagolu*). Avtorica v tem strokovnem priročniku s tridelno zgradbo sistematizira slovensko (glagolsko) vezljivost: v krajšem prvem delu je opredelila osnovne pojme in predstavila teoretična izhodišča razprave; v drugem delu je zbrala in komentirala dosedanje predstavitve in obravnave vezljivostne teorije v slovenskem in tujem jezikoslovju; v tretjem, najobsežnejšem delu pa je s sinhrono obravnavo vezljivosti v slovenskem knjižnem jeziku izoblikovala vezljivostno tipologijo slovenskih glagolov. Razprava, skrajšana in delno predelana doktorska disertacija, je prvo monografsko delo s to tematiko pri nas. Namenjena je predvsem študentom in profesorjem slovenskega knjižnega jezika, hkrati pa predstavlja znanstveno zasnovo za izdelavo *Vezljivostnega slovarja slovenskega knjižnega jezika*. Dr. Andreja Žéle je leksikologinja v Leksikološki sekciji Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU. Ukvarja se predvsem s slovensko skladnjo, še posebej s problematiko vezljivosti v slovenščini. *Dodatna pojasnila in naročila*: Založba ZRC, Gosposka 13, 1000 Ljubljana, tel. 01 470 64 74, e-naslov: zalozba@zrc-sazu.si.

13. 7. 2001 Korekture za četrti in peti zvezek *Slavistične knjižnice* napredujejo, čeprav kakšen sodelavec založbe Rokus občasno pobegne na dopust, drugi ne najdejo tonerja za tiskalnik, komu se sesuje kakšen program … Kljub vsej vročini je vse optimistično in dobrovoljno, saj celo črnogledi avtor upa, da bomo še letos lahko vzeli v roke četrti (*Zoltan Jan: Poznavanje slovenske književnosti v Italiji po letu 1945*) in peti zvezek (*Zoltan Jan:*

Cankar, Kosovel, Zlobec in Ljubka Šorli pri Italijanih ter bibliografski dodatek). Predsednik SD in direktor založbe pa načrtujeta, da bo kmalu izšel razpis za naslednji zvezek Slavistične knjižnice.

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

Nobena knjiga ni tako slaba, da ne bi bila za kaj koristna.

Plinij

14. 7. 2001 Ob 12. uri se je s predavanjem predsednice ***dr. Irene Orel*** in podelitvijo spričeval udeležencem uspešno iztekel *37. seminar slovenskega jezika, literature in kulture*, največja vsakoletna mednarodna prireditev Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofske fakultete in Univerze v Ljubljani. V okviru zastavljene teme *Osredje in obrobje v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi* so se zvrstila predavanja uglednih slovenskih strokovnjakov, ki so na predavanjih, lektorskih vajah in delavnicah ter na tradicionalni poletni šoli – prvi del te se je končal že včeraj – podajali znanstvena spoznanja o podobi slovenskega jezika, literature in kulture številnim tujim udeležencem. Zbornik predavanj je bil natisnjen že ob otvoritvi; potek seminarja pa je znova pokazal visoko znanstveno in pedagoško kompetenco ter organizacijsko usposobljenost sodelujočih, predvsem članov Oddelka za slovanske jezike in književnosti, ki se jim vsem javno zahvaljujem. – ***Dr. Vladimir Osolnik***, predstojnik Oddelka za slovanske jezike in književnosti

14. 7. 2001 Od nas se je poslovila upokojena slavistka ***Milena Topolovec*** (3. 9. 1912 – 29. 4. 2001). Ko je končala slavistiko v Ljubljani, je bila dve leti brez službe, nato je honorarno delala na nižjih gimnazijah in meščanskih šolah (Mežica, Gornja Radgona, Ribnica), po 1945 pa je službovala v Ljubljani, Ilirski Bistrici in na Ravnah. Najdlje je bila na viški gimnaziji v Ljubljani. Dolgo je bila zelo dejavna v Slavističnem društvu. Vodila je okrajni aktiv slavistov (predavanja, seminarji, strokovne ekskurzije). Od leta 1975 do 1989, že v pokoju, je kot zunanja sodelavka na Inštitutu za slovenski jezik pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti oziroma Znanstvenoraziskovalnem centru SAZU z veliko vnemo sodelovala pri popolnem izpisu slovenskih protestantskih besedil 16. stoletja za Slovar jezika slovenskih protestantskih piscev. V spominu njenih učencev in prijateljev bo vedno ostala kot vzorna delavka, prijazen človek in dobra prijateljica. – ***Jeja Jamar Legat***

14. 7. 2001 V zanimivem pogovoru z ***Milanom Voglom*** je ***dr. Marko Stabej***, vodja Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik, med drugim izjavil tudi: »Kot vemo, je bilo pri nas zlasti na jezikovnem področju pogosto enoumje.« »Doseči moramo predstavo o samoumevnosti slovenščine kot našem nacionalnem jeziku.« *Prim.* Delo 14. 7. 2001, št. 160, str. 6.

15. 7. 2001 Športnega novinarja ***Franca Božiča*** je več navijačev pozvalo, naj vendarle kaj napravi za rabo slovenščine v slovenskem športu, sicer bo kmalu moral na novinarskih konferencah postavljati vprašanja v srbohrvaščini. *Prim*. NeDelo 15. 7. 2001, št. 28, str. 5.

15. 7. 2001 Med najvidnejšimi slovenskimi žlahtnitelji vrtnic je »o spolnem življenju vrtnic« s ***Katarino Cunder*** pokramljal tudi častni član SD, ***dr. Matjaž Kmecl***, in predstavil svojeročno vzgojeno vrtnico, ki jo je lani za domačo rabo krstil za Prešerna, čeprav se mu zdi bolj podobna Juliji. *Prim*. NeDelo 15. 7. 2001, št. 28, str. 11.

16. 7. 2001 Vsa Slovenija govori o *rezultatih mature*. Povprečna ocena pri slovenščini je slabša kot v prej-šnjih letih ter nižja kot pri matematiki in tujem jeziku.Ker številne kolegice

svojim dijakom prizadevno pišejo pritožbe, bo tudi več razveljavljenih ocen kot pri drugih predmetih.

16. 7. 2001 Najboljši dijaki slovenskih višjih srednjih šol iz Trsta in Gorice se veselo potepajo na štiridnevnem izletu po Dolenjski, Beli krajini, Štajerski in Prekmurju, ki ga je organizirala članica SD ***Andreja Duhovnik***, pedagoška svetovalka Zavoda RS za slovenske šole v Italiji. *Prim*. Primorski dnevnik 15. 7. 2001, št. 169, str. 2; 31. 7. 2001, št. 182, str. 4.

17. 7. 2001 *Slovenistika na dunajski* univerzi. Po pooblastilu dekana Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in kot predstojnik Oddelka za slovanske jezike in književnosti sem se udeležil uradnega pogovora o univerzitetnem študiju in statusu slovenskega jezika in književnosti v Republiki Avstriji, predvsem na osrednji avstrijski univerzi na Dunaju. Sestanek je sklical ***prof. dr. Stanislav Pejovnik***, državni sekretar MŠZŠ, ob obisku vodje sektorja za visoko šolstvo na zveznem ministrstvu, ***prof. dr. Sigurda Höllingerja***, v Ljubljani. (G. ***Sigurda Höllingerja*** v stikih med slavisti z našega oddelka in Inštitutom za slavistiko pri dunajski univerzi oz. med Filozofsko fakulteto in njeno dunajsko partnerico Geisteswissenschaftliche Fakultät doslej nisem srečal.) Sestanka se je (ob predstavnikih MŠZŠ) udeležila tudi članica našega oddelka, ***dr. Simona Kranjc***, predsednica Komisije za slovenščino na tujih univerzah. V pogovoru o odprtih vprašanjih medsebojnega multilateralnega in bilateralnega sodelovanja med Slovenijo in Avstrijo, ki da je zgledno, se je gost posebej dotaknil sodelovanja med univerzama v Ljubljani in na Dunaju. Ker na Dunaju nimajo že nekaj desetletij samostojnega rednega profesorskega mesta za slovenski jezik in književnost, je ponovno uradno ponudil podaljšanje izrednega financiranja gostujočega profesorja slovenske književnosti na dunajski univerzi za dobo enega leta s strani avstrijskega zunanjega ministrstva. Ob tem je napovedal, da bo po preteku tega leta študij slovenske književnosti oz. slovenščine na Dunaju ugasnil: prestavljen da bo v Celovec in Gradec (kot verjetno tudi druge južne slavistike). Tako je gost naglas povedal to, kar so politiki v sosednji državi potihoma že dolgo načrtno pripravljali, to je nadaljnje zmanjšanje možnosti za študij slovenščine na dodiplomski ravni in onemogočanje njene kakršne koli uveljavitve na akademski ravni (doktorati, projekti, izmenjave), izrivanje slovenščine iz avstrijske prestolnice in s temi ukrepi enostransko revizijo recipročnih slovensko-avstrijskih meddržavnih in meduniverzitetnih dunajsko-ljubljanskih ter medfakultetnih oz. medslavističnih stikov. Proti temu sem v imenu fakultete in oddelka ostro protestiral; gosta sem spomnil na zgodovino slavistike na Dunaju, na potek dosedanjih pogovorov o tem vprašanju in poudaril, da smo pričakovali, da bo iz začasnega mesta gostujočega profesorja slovenske književnosti Inštitut za slavistiko na Dunaju izpeljal/ustanovil oz. obnovil redno profesorsko mesto za slovenski jezik in književnost, ki bi ustrezalo uveljavljenim recipročnim ukrepom na slovenski strani. Gost se je skliceval na avtonomijo (dunajske) univerze in njene lastne prioritete, v katere njegova država ne more posegati, jaz pa sem poudarjal – ob določilih meddržavnih sporazumov – tudi določila avstrijske ustave, ki opredeljujejo pravice avstrijskih Slovencev do šolanja v materinščini na vseh ravneh. Tu se je gost zelo razvnel in odločno (glasno) zavrnil kakršno koli obveznost Univerze na Dunaju do Slovencev po avstrijski ustavi; pojasnjeval je tudi neke druge nepomembne podrobnosti, vendar je bilo vsem prisotnim že jasno, da so stvari na avstrijski strani odločene. Očitno je politično mešetarjenje med slovenskimi in avstrijskimi strankarskimi politiki dobro pripravilo teren in po avstrijski oceni je napočil trenutek za dokončno ukinitev navideznega profesorskega mesta za slovenščino na Dunaju, ki jo bo gospod ***Höllinger*** po Haiderjevem naročilu tudi izvedel. Nam, slavistom na slovenski strani ostane le, da uradno protestiramo, tako na ravni Oddelka za slovanske jezike in književnosti, dekana Filozofske fakultete kot tudi rektorja, in da pripravimo recipročne ukrepe v okviru Univerze v Ljubljani. – ***Dr. Vladimir Osolnik***. Prim. tudi **Alenka Puhar**: Finale Miklošičeve katedre?, *Delo* 22. 8. 2001, št. 192, str. 13 (Znanost).

19. 7. 2001 Z uspešnim zagovorom teze *Proza Cirila Kosmača, lingvostilistična analiza* je postala magistrica ***Marija Mercina***. Iskrene čestitke! (Pa pozor na noge! – Tudi kamni, ki se odvalijo od srca, so nevarni.)

20. 7. 2001 Nekdanja tajnica SD ***Bogdana Herman*** vodi v Prevaljah dvodnevni strokovni seminar *Komu-nikacija od miselnega procesa do ubeseditvene prakse*.

21. 7. 2001 Nadaljuje se polemika o *eseju na maturi* (prim. Kronika št. 27 (23. 6. 2001), str. 58). ***Dr. Boža Krakar Vogel*** je med drugim opozorila, da eseje pišejo tudi pri drugih predmetih in ne le pri slovenščini, da je prav uvedba eseja pri slovenščini v šoli sprožila branje literature, ne le poučevanje o njej; navodila preprečujejo zgolj razčustvovano moraliziranje, stereotipno obnavljanje (ne)prebrane vsebine ali ponavljanje slabo razumljenih, vnaprej izdelanih interpretacij, ki jih tudi nekateri doktorji znanosti, deklarirano drugačnega prepričanja, še pišejo za založniške satelite maturitetnih dogajanj. Pa tudi način ocenjevanja ima svojo logiko, rešujoč kvadraturo kroga med zbirokratiziranimi zahtevami po nezmotljivem točkovanju ter naravno pravico do ocenjevalčeve subjektivne interpretacije tovrstnega pisanja. *Prim.* Delo 21. 7. 2001, št. 166, str. 5.

22. 7. 2001 Direktor *založbe Rokus*, ***Rok Kvaternik***, soizdajatelj in založnik *Slavistične knjižnice*, v *NeDelu* pripoveduje, kako je v Tokiu razkazoval *Mojstrovine Slovenije* pravi pravcati japonski princesi z rodovnikom in kako je zamudil ples s taistim visočanstvom, princeso Takamado. Gotovo bo nekdanji Cankarjev nagrajenec enako prizadeven pri predstavljanju zvezkov Slavistične knjižnice. *Prim*. NeDelo 22. 7. 2001, št. 29, str. 16.

23. 7. 2001 Član SD, ***dr. Tomo Virk***, je v današnjem Delu (št. 167, str. 5) objavil recenzijo druge, dopol-njene izdaje *Primerjalne zgodovine slovenske literature*, ki jo je napisal častni član SD, ***akad. prof. dr. Janko Kos***. Delo, ki mu je v drugi izdaji dodana obravnava dogajanja do leta 2000, je po mnenju ***dr. Evalda Korena*** edinstven primer v svetovnem pogledu, saj celo nacionalno literarno zgodovino le redko zmore en sam strokovnjak. *Naročila*: Mladinska knjiga, Slovenska 29, 1000 Ljubljana.

24. 7. 2001 Na edinem mestu obale Stinice, ki je podobno senci, se zaključujejo korekture 4. zvezka Slavistične knjižnice, tako da domov nismo prinesli nobenega zanimivega kamna, čeprav je kar dišalo po fosilih. V založbi se je med tem zavleklo vnašanje prvih korektur za 5. zvezek (dopust, bolezen, nesporazumi).

BOLJ ZA ŠALO KOT ZARES

* * *

»Zakaj mi s počitnic nisi poslal nobene razglednice?«
»Ker je bilo tako lepo, da se z besedami tega ne da povedati.«

* * *

23. 7. 2001 »*Ko sveže pečeni profesor slovenščine stopi v razred, ni usposobljen za suvereni govorni nastop v zborni izreki*,« med drugim meni ***mag. Emica Antončič***, ki opozarja, da nikjer v Sloveniji razen na AGRFT *ne obstaja sistematičen praktični pouk zborne izreke in skrb zanjo*. *Prim.* Delo 23. 7. 2001, št. 167, str. 5. *Pripis pisca Kronike*: Noben zdravnik po diplomi nima dovolj znanja in izkušenj, da bi lahko doziral odmerke zdravil, noben pravnik ni sposoben voditi sodnega postopka, vendar nobenemu kolegu na misel ne pride, da bi to javno

razglašal in zmanjševal ugled lastnemu poklicu in poklicni usposobljenosti. Če bi se tudi slovenisti ravnali po načelih Hipokratove prisege, bi morda imeli v naši družbi malo boljši položaj.

24. 7. 2001 V julijski številki tržaške revije *Mladika* (št. 5. str. 30) je objavljeno poročilo o odkritju spominske plošče ***Jožetu Dularju***, častnemu članu SD. Brez sodelovanja našega društva jo je v Metliki postavilo Društvo slovenskih pisateljev, med slavnostnimi govorniki pa je bil tudi častni član SD, ***dr. Matjaž Kmecl***.

25. 7. 2001 Z dvojno številko se je zaključil 46. letnik *Jezika in slovstva*. Tako so skoraj odpravili zaostajanje v izhajanju. Predsednik SD ***Marko Jesenšek*** v tokratni številki piše o stičnih točkah pri oblikovanju slovaškega in prekmurskega knjižnega jezika, ***Nataša Jakop*** o funkcijski delitvi členkov, ***Miran Hladnik*** objavlja svoj referat o Francetu Kidriču, ***Matevž Kos*** piše o vplivu Nietzscheja na Šorlija in Albrehta, ***Nina Šoba*** interpretira zadnje tri Flisarjeve romane. Številko zaključujeta poročili: o delu *Slovensko leksikalno pomenoslovje* Ade Vidovič Muha piše ***Nataša Logar***, ***Irena Novak Popov*** in ***Katerina Veljanovska*** pa o dvodnevnem znanstvenem srečanju slovenskih in makedonskih slavistov v Ljubljani.

26. 7. 2001 Tudi *Slavistična revija* izhaja vse bolj redno. V letošnji prvi dvojni številki sicer beremo odlomek iz disertacije ***Andreje Žele*** (*Zgodovinskorazvojni pregled slovenske vezljivosti*), ki je medtem že izšla v knjižni obliki, pa tudi od nastopnega predavanja ***Mirana Hladnika*** (*Kako je ime metodi*) je minilo že kar nekaj časa. Razpravo *Kriminalkina uganka* je napisala ***Alojzija Zupan Sosič***, ***Robert Cazinkić*** razpravlja o kategorizaciji in razvrstitvi oziralnikov *ki* in *kateri*, ***Miran Štuhec*** o dveh idejnih strukturah v slovenski krajši pripovedni prozi po letu 1980, ***Jožef Smej*** o jezikovni redakciji katekizma Miloša Luttarja, ***Bernarda Podlipnik*** pa o literarni kritiki pripovednih žanrov na Slovenskem v začetku 20. stoletja. Ocene, poročila, zapiske so prispevale ***Monika Kalin Golob***, ***Frančiška Buttolo***, ***Hermina Jug Kranjec*** in ***Ada Vidovič Muha***.

27. 7. 2001 Pod prijaznimi poletnimi zvezdami na ploščadi pred Cekinovim gradom v Ljubljani se je zak-ljučila 20. poletna šola slovenskega jezika, ki jo je pripravil Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani. *Prim.* Uroš Urbanija: S slovenščino nimam težav, Družina 29. 7. 2001, št. 31, str. 12.

28. 7. 2001 Med »*doktorji znanosti, deklarirano drugačnega prepričanja*«, ki »*še pišejo za založniške satelite maturitetnih dogajanj*« »*slabo razumljene vnaprej izdelane interpretacije*«, se je prepoznal ***dr. Vinko Cuderman*** in z osvetlitvijo tradicije literarnega pouka pred ero maturitetnega eseja odgovoril ***dr. Boži Krakar Vogel***. *Prim.* Delo 28. 7. 2001, št. 172, str. 31 (Sobotna priloga); Kronika št. 28 (21. 7. 2001), str. 73).

28. 7. 2001 Svoje mnenje, zakaj je *predvidena slovenska državna meja* v Istri krivična, je zelo jasno podal ***dr. Viktor Majdič***. Med drugim je spomnil, da je po drugi svetovni vojni Hrvaška pridobila večino Istre, Kvarner, Dalmacijo in Primorje, Slovenija pa na račun te pridobitve dokončno izgubila narodnostno ozemlje v Italiji (Tržaško, Goriško, Beneško Slovenijo, Kanalsko dolino, Rezijo). Sedaj so se naši pogajalci kljub temu odrekli naseljem Bužini, Škodelin, Škrile in Mlini oziroma 113 hektarjem ozemlja. Pismo so podprli številni bralci. *Prim.* Delo 28. 7. 2001, št. 172, str. 5; 2. 8. 2001, št. 176, str. 12; 7. 8. 2001, št. 180, str. 5; 11. 8. 2001, št. 184, str. 5 (Pisma bralcev).

30. 7. 2001 Iniciativa *Kulturologija & ekonomija* (www.kwfilm.com) je 28. junija 2001 na Dunaju prejela odličje ScienceWeek@Austria 2001 (www.scienceweek.at). Projektna partnerja ***dr. Herta Maurer-Lausegger*** z Inštituta za slavistiko celovške univerze in ***Franz-Josef Kurpicz***, lastnik podjetja Economic Team GmbH iz Wind-hagna v Nemčiji, sta bila odlikovana za vzorno organizacijo številnih projektov v okviru avstrijskega festivala znanosti, ki je potekal po vsej Avstriji od 11. do 20. maja 2001. V mnogih koroških krajih sta poskrbela za interdisciplinarni program, ki so ga oblikovali prireditelji iz celotnega alpsko-jadranskega prostora. Težišče prireditev je bilo posvečeno letu jezikov. Glavna prireditvena serija z naslovom *Wolfsberg 2001* [...] *Narečje na gradu – tudi grajske pošasti govorijo narečje* je potekala na wolfsberškem gradu v 11 jezikih. Projektna partnerja sta tudi avtorja koroškega prireditvenega koledarja *ScienceWeek@Austria 2001 in Kärnten*, ki je na voljo v tisku in na spletu (www.scienceweek-kaernten.at). Iniciativa *Kulturologija & ekonomija* je navezala stike z novimi partnerji v koroškem gospodarstvu. Naslednji avstrijski festival znanosti bo od 7. do 16. junija 2002. Iniciativa *Kulturologija & ekonomija* že pripravlja nove programe, da bi razširili čezmejno sodelovanje. Vprašanja in želje pošljite po e-pošti na herta.lausegger@uni-klu.ac.at ali pa na pešpoštni naslov: dr. Herta Maurer-Lausegger, Institut für Slawistik, Universität Klagenfurt, Universitätsstr. 65–67, A-9020 Klagenfurt/Celovec, tel. ++43 (0)664 133 51 02.

31. 7. 2001 ***Petra Vidali*****,** avtorica intervjuja z ***akad. dr. Jožetom Pogačnikom*** (Literatura 2001, št. 121/122, str. 49–71), je razkrila, da častni član SD piše le na roko. (Srečni tisti, ki lahko med pisanjem kadijo in si lahko privoščijo osebne tajnice za pretipkovanje.)

3. 8. 2001 V okviru tržaških poletnih literarnih večerov *Poletne rezidence 2001* se je danes predstavil tudi član SD ***Marko Kravos***. *Prim*. Primorski dnevnik 3. 8. 2001, št. 187, str. 3; 10. 8. 2001, št. 191, str. 8.

4. 8. 2001 V listu študentske založbe *AirBeletrina* (št. 12–13) ***Andrej Brvar*** razmišlja o usodi knjižne zbirke *Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev*, v kateri je v 55 letih izšlo več kot 200 zvezkov, njen glavni urednik je častni član SD, ***akad. dr. France Bernik***, ki je nalogo prevzel za njenim ustanoviteljem, nekdanjim predsednikom SD, ***akad. dr. Antonom Ocvirkom*** (na koprskem slavističnem kongresu smo zbirki par excellence namenili posebno okroglo mizo). Ko so novopečeni bogataši, lastniki DZS, spoznali, da se izdajanje leposlovja ne splača več in ukinili to uredništvo, so zbirko prevzela mariborska *Obzorja*, tako da bodo letos vseeno izšli trije zvezki (Ivan Pregelj, Juš Kozak, monografija o Stanku Majcnu). Zanimivo je tudi poročilo ***Aleša Čara*** o obisku slovenskih pisateljev na Poljskem, ki ga je pripravila nagrajenka SD, ***Agnieszka Będkowska-Kopczyk*** (prim. Kronika št. 27 (27. 7. 2001), str. 55). Avtor priznava, da bi bil denar za turistična srečevanja pisateljev koristneje uporabljen, če bi z njim štipendirali in omogočili vsem študentom slovenistike v Sosnowcu, da preživijo nekaj časa v Sloveniji in izpopolnijo svoje jezikovno znanje (na šlezijski univerzi študira slovenščino več študentov kot v Ljubljani). Branja je vreden tudi kolektivni intervju, ki so ga pripravili študenti ***Tine Verovnik*** v okviru njenega izpopolnjevalnega lektorata na letošnjem Seminarju slovenskega jezika, literature in kulture. Tistim, ki pa bi želeli sodelovati pri reševanju *nagradnega vprašanja*, pa naj prišepnemo, da je bil James Joyce v Ljubljani jeseni leta 1904. (Na prvem potovanju v njemu povsem neznani Trst sta z ženo – in prtljago – pomotoma izstopila v Ljubljani, in preden sta ugotovila pomoto, je vlak že odpeljal. Naslednji je v Trst odpeljal šele drugo jutro in tako sta noč preživela v bližnjem parku in občudovala blesteče jesenske zvezde, ker sta bila brez denarja in si nista mogla privoščiti sobe.) Kdor želi list *AirBeletrina* prejemati brezplačno, naj sporoči svoj naslov na naslov: Študentska založba, Beethovnova 9/1, 1000 Ljubljana, tel. 01 421 41 70, faks 01 252 26 18, e-naslov: airbeletrina@yahoo.com.

7. 8. 2001 Zdi se, da se je častni član SD, akad. ***Ciril Zlobec***, kar nekako navadil, da ima vsako toliko kakšen ud v gibsu. Lani se je polomil ob beljenju, tokrat ima v mavcu roko, ki si jo je poškodoval med obdelovanjem vinograda (ta zaresnega, ne pesniškega) v rodnih Ponikvah na Krasu. *Prim.* Delo 7. 8. 2001 (Ona št. 30, str. 62).

8. 8. 2001 Med potepanjem po Poljski si je pisec Kronike v spremstvu Mme Jan ogledal tudi mesto Bielsko - Biała, kjer je steber poljske slovenistike, ***dr. Emil Tokarz***, ustanovil novo univerzo in bil pri tem bolj ekspeditiven kot celotna slovenska država pri porajanju naše tretje univerze. Z njegovo premestitvijo na novi inštitut se zaključuje neko obdobje slovenistike na šlezijski univerzi, na kateri je bilo v določenih letih več študentov slovenščine kot v Ljubljani. Kljub temu ima naš poljski prijatelj in njegova soproga, ***dr. Božena Tokarz,*** za vso vesoljno slavistiko še vedno na široko odprta vrata svoje počitniške rezidence v Wisli.

13. 8. 2001 *SVIZ, Sindikat vzgoje, izobraževanja in znanosti*, je ostro reagiral na namere vlade, da se v proračunu prične zmanjševati delež bruto domačega proizvoda, namenjen šolstvu, širjenju privatnega šolstva, nižanju kadrovskih standardov za izvajanje javnih storitev v šolstvu. *Prim.* Mladina 13. 8. 2001, št. 32, str. 7–8.

Slavistično društvo Slovenije

Aškerčeva 2, p. p. 580, 1001 Ljubljana

OBVESTILO ČLANOM

Slavistično društvo Slovenije
objavlja
razpis za financiranje znanstvene monografije

Vse članice in člane Slavističnega društva Slovenije obveščamo, da bo Slavistično društvo Slovenije v letu 2002 izdalo eno ali dve znanstveni monografiji svojih članov v zbirki *Slavistična knjižnica*, ki jo Slavistično društvo Slovenije soizdaja z založbo Rokus.
Slavistično društvo Slovenije želi pomagati uveljavljajočim se slovenistom pri objavi njihovega izvirnega znanstvenega dela. Delo lahko obsega od 12 do 15 avtorskih pol.
Upravni odbor Slavističnega društva Slovenije je imenoval posebno komisijo, ki bo o izboru obvestila prijavitelje 30 dni po koncu razpisanega roka.
Avtor se bo ob sklenitvi pogodbe obvezal, da bo sodeloval pri pripravi monografije, opravil korekture in prevzel skrb za distribucijo knjige ter v okviru svojih možnosti skušal pridobiti dodatna sredstva.
Predsednik Slavističnega društva Slovenije bo z avtorjem sklenil pogodbo, s katero bodo urejene medsebojne pravice in dolžnosti.
Interesenti naj do 30. novembra 2001 predložijo en izvod rokopisa in pisno oceno dela.

Dr. Marko Jesenšek, predsednik
Slavističnega društva Slovenije

16. 8. 2001 **Slovenski pravopis 2001**, ki ga že dolgo pričakujemo, izide 15. novembra 2001! Leta 1997 je izšla zadnja izdaja pravopisnih pravil, tokrat pa so natisnjena v eni knjigi skupaj s pravopisnim slovarjem na 1800 straneh leksikonskega formata. Slovarski del bo obsegal 93.000 slovarskih sestavkov na 1500 straneh. Slovarskega dela je glede na stari

pravopisni slovar iz leta 1962 skoraj dvakrat več. Slovar prinaša občnoimensko besedje, večinoma po gradivu za Slovar slovenskega knjižnega jezika, in lastnoimensko besedje, ki zajema slovenske občine, pošte, župnije, najpogostejše slovenske priimke, imena domačih in tujih znanih osebnosti, imena zemljepisnih danosti in stvarna imena. Sestavljavci slovarja so pod vodstvom ***akad. dr. Jožeta Toporišiča*** delo zasnovali na modernem pojmovanju jezikovne pravilnosti, ki izhaja iz ustreznosti jezikovnemu sistemu. Vsebinsko so v njem postavljene smernice za rabo besed, ki jih prevzemamo iz drugih jezikov, tj. za njihovo naravno prilagoditev slovenskim jezikovnim zakonom v zapisu, oblikoslovju in besedotvorju. Kot moderni slovarski normativni priročnik je Slovenski pravopis 2001 dobrodošel pomočnik vsem jezikovnim uporabnikom. Slovenski pravopis 2001 je delo uredniškega odbora za pravopisna pravila in uredniškega odbora za pravopisni slovar Pravopisne komisije pri SAZU ter redaktorjev in strokovno-tehničnih sodelavcev Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU.
Prednaročniška cena: 17.910 SIT (plačljivo do 30. oktobra 2001); obročno odplačevanje: 3 × 6300 SIT (plačljivo do 15. novembra 2001). Po izidu bo cena knjige 23.100 SIT. Člani Slavističnega društva Slovenije so za naročanje prejeli posebno zloženko na svoje zasebne naslove.

16. 8. 2001 Pred stotimi leti se je rodil ***dr. Vladimir Kralj***, profesor na AGFRT in avtor *Dramaturškega vademekuma* (1964, 1984), temeljnega dela s tega področja …

20. 8. 2001 *Bliža se jesen*. Vse se vrača s poletnega potepanja v domače pristane (predsednik SD, ***dr. Marko Jesenšek***, se je med drugim potepal po podeželju na Danskem in na koncu ugotovil, da se zaradi Legolanda najbrž ni splačalo voziti tako daleč in da je kljub 10-kilometrski razliki med plimo in oseko, peščenim plažam, Andersenu, Hamletu in drugim danskim lepotam doma veliko lepše). Nekateri (ne le pisec Kronike) kljub vročini hitijo s korekturami. Najbolj pridni že imajo popravne izpite, rešujejo (in pišejo) pritožbe, pripravljajo izpopolnjevalne seminarje in naš slavistični kongres, nekateri se borijo, da bi imeli polno učno obvezo.

26. 8. 2001 *150. obletnice rojstva Ivana Tavčarja* (28. 8. 1851 – 19. 2. 1923) se je 19. t. m. s slovesnostjo na Visokem spomnila tamkajšnja lovska družina (pisatelj je bil strasten lovec), v nedeljo, 26. t. m., teniški igralci (leta 1897 je na Visokem zgradil prvo teniško igrišče pri nas), 31. t. m. so na Škofjeloškem gradu pripravili razstavo stripov Iztoka Sitarja po motivih Tavčarjeve satire 4000, osrednja slovesnost pa je napovedana za 16. september, na kateri bo slavnostni govornik častni član SD, ***dr. Matjaž Kmecl***, ki bo o pisatelju predaval tudi na slovenskem slavističnem kongresu v Gorici. Na televizijskem programu SLO 2 so 28. t. m. uri predvajali dramatizacijo Tavčarjeve satire 4000, ki jo je pripravil Igor Torkar. *Prim.* Delo 20. 8. 2001, št. 190, str. 6; Delo 24. 8. 2001(Vikend št. 456, str. 29); Delo 29. 8. 2001, št. 198, str. 5 ...

27. 8. 2001 *Študentska založba* ponuja članom Slavističnega društva Slovenije popust pri nakupu knjige *ŠUSS*. Kratica pomeni *Študentska skrb za slovenščino* oziroma skupino študentov, ki med leti 1998-2000 preko svetovnega spleta (www.kiss.uni-lj.si/suss/) neselektivno odgovarjala na razna vprašanja o slovenščini, njeni rabi, jezikoslovju … Zbornik prinaša 270 strani vprašanj in odgovorov, ki kot celota kažejo na nujnost obstoja tovrstnega brezplačnega jezikovnosvetovalnega servisa v slovenskem prostoru, vsak zase pa nadvse življenjsko pojasnjuje najrazličnejša slovenistična vprašanja in njihovo morebitno obdelanost v obstoječi literaturi. Poudariti velja, da se ŠUSS nikoli ni spuščal v odločanje, kaj je v slovenščini prav ali narobe, temveč je ob vsakem vprašanju poskušal problem predstaviti, navesti možne rešitve, jih razložiti in uporabniku svetovati, naj slovenščino raje kot zgolj po pravopisu in podobnih zapovedih uporablja z lastnim preudarkom in po lastnem občutku. Tako

je knjiga tudi poskus, da bi uporabnikom slovenščine okrepiti načeto jezikovno samozavest, da bodo jezik (spet) sposobni uporabljati tudi sami (torej tudi brez ŠUSS-a) (parafraza S. Žižka: Cilj ŠUSS-a je njegova samoukinitev) Uredila: ***Franc Marušič*** in ***Rok Žaucer***, avtorji odgovorov: ***Franc Marušič***, ***Tatjana Marvin***, ***Tina Potrato***, ***Amanda Saksida***, ***Petra Tomažin***, ***Tina Verovnik***, ***Rok Žaucer*** in ***Jaka Železnikar***. Naročila tel. 01 438 21 10 oz. e-naslov: zalozba@ kiss.u ni-lj.si. Redna cena: 4.700 SIT. Do 15. oktobra lahko s to ponudbo uveljavite 20% popusta

27. 8. 2001 V Novo Gorico so priromali filmi za ponatis prvih štirih letnikov našega lista *Kronika Slavističnega društva Slovenije*, ki jih je za malo južno, med eno in drugo obveznostjo izdelal primogenitus predsednika SD, ***Miha Jesenšek*** med svojimi najdaljšimi in najbolj brezskrbnimi počitnicami. Stvar bo obsegala 368 strani.

28. 8. 2001 Sestanek razširjenega organizacijskega odbora za pripravo *slovenskega slavističnega kongresa v Gorici*. Sprejemljiva udeležba, manj so obvladljive težave s sredstvi. Med drugim nam ni uspelo zagotoviti sredstev sponzorjev za najemnino dvoran, za razmnoževanje gradiva …

28. 8. 2001 Ker je treba do 1. oktobra, torej v enem samem mesecu, zbrati prijave za tematske bloke za *vseslavistični 13. kongres*, ki bo čez dobro leto v Ljubljani, prekinjam slovlitovski počitniški molk z budilniškim pozivom: prijavite omizne teme! Formular za prijavo se nahaja na kongresnih spletnih straneh (http://www.ff.uni-lj.si/msk/). Predlagatelj mora sam zbrati od 3 do 5 referentov iz treh različnih dežel in potrditi naslov teme pri nacionalnem komiteju. Druga možnost je tradicionalna prijava samostojnega referata za eno od razpisanih sekcij, vendar mora tudi ta prispeti do organizatorja (alenka.sivic@guest.arnes.si) do 1. oktobra. Bomo nastopali vsak s svojim pokažikajznaš ali bi se morda raje odločili za organizacijo sklenjenih omizij?– ***Dr. Miran Hladnik***

28. 8. 2001 Na današnji dan *pred sto leti* se je v Trstu rodil ***dr. Mirko Rupel***, strokovnjak za obdobje protestantizma in protireformacije/baroka, ravnatelj NUK-a, honorarni profesor na ljubljanski slavistiki ... Na *slovenskem slavističnem kongresu v Gorici* si bomo lahko ogledali uprizoritev Primorskih zdrah, njegove priredbe znanega Goldonijevega besedila v primorskem narečju.

29. 8. 2001 V Palermskem četrtletniku *Problemi* (gennaio – agosto 2000, pag. 110 – 137) je pred kratkim izšla obsežna razprava ***Mirana Košute*** *Il nome e il profumo della rosa : La letteratura contemporanea slovena in Italia (Ime in vonj/parfumrože : Slovenska sodobna literatura v Italiji)*, ki je ob poglobljeni analizi književnega ustvarjanja prinaša tudi izčrpno bibliografijo. Sedaj vemo, kaj so Slovenci ustvarili v Italiji in kje se zgledujejo naše strokovne revije pri zagotavljanju rednega izhajanja.

29. 8. 2001 Zaključuje se pripravljanje knjige ***dr. Monike Kalin*** *Jezikovne reže*, ki izide pri založbi Gospodarski vestnik.

2. 9. 2001 Na letošnjih študijskih dnevih *Draga* je sodeloval tudi član SD ***dr. Janez Dular***, ki je spregovoril o slovenski knjigi na pragu tretjega tisočletja in o 150-letnici Mohorjeve družbe. Na *Dragi mladih* pa sta sodelovala tudi ***dr. Igor Saksida*** in ***Miran Košuta***, profesor slovenščine na rimski univerzi.

MALA ŠOLA USTVARJALNEGA PISANJA

Člane Slavističnega društva Slovenije vabimo, da za **Kroniko** Slavističnega društva Slovenije prispevajo najboljša, najduhovitejša, naj-vprašanja, ki se jih spominjajo *s slavističnih brucovanj*.

* * *

Tokrat se nas je usmilila ***Mateja Gomboc***, ki ji velja vsa naša hvaležnost. Bodi tudi drugim svetal zgled in posnemanja vreden vzor!

Stare bajte so na brucovanju leta 1986 (med to generacijo najdemo A. Bjelčevića, B. Lajovica, S. Karduma, V. Žerjal, I. Ferbežar idr.) preizkušale usposobljenost brucov z naslednjimi vprašanji:

1. Adalberta Vojteha Kurnika, tržiškega pesnika, kolarja po poklicu, ki je pesem napisal na les in jo potem pooblal, poznate vsi. Kateri je njegov najznamenitejši in najplodovitejši rojak in naslednik? (Tone Pretnar)

2. Pesem Dečko, ade o'ladi je trivialna. To presodimo po treh načelih: je cenena, razširjena in jo najlaže poslušamo na plaži. Kateri trivialist bi jo moral znati na izust, saj ji je etimološko soroden? (Miran Hladnik)

3. Svoje prešernoznanje so stare bajte na ogled postavile z naslednjo aktualizacijo:

Kdo zna Prešerna razjasnit;
s tem vetra nam da?

Kdo ve tipološkosti razbrati,
ki v poetih tiče?

Kdo uči vse stile kovati z rokami, nogami in bliski oči
postmodernizma brezup odgnati vse temne noči,
brez Orfeja, Sizifa in Prometeja on ne zaspi!

Kako bit' hočeš estet,
če tvoj tolmun je Šalamun, poet?
(tu manjka rima na -o, pa kaj bi to!)

Stanu se svojega spomni,
trpi brez miru.
On je tu! Kdo je tu? (Boris Paternu)

4. Profesor Koruza je tako širok človek, da lahko da v sebi prostor še enemu drugemu profesorju (ugankarski premeteni tulec). Komu? (Janezu Zoru)

Zeleno carstvo je bilo gnade polno in je postavilo zelenjadi rešilno vprašanje:
Katera od treh naslednjih žuželk je brucu najbolj nevarna, sršen, obad ali muha, in zakaj? (Muha, prvi dve imata sicer želo, tretja pa doktorsko disertacijo.)

* * *

2. 9. 2001 Spletne novice *Mirana Hladnika*: SlovLit@ijs.si.http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit
Slovlitjani klepetajo in spleteničijo o programu Seminarja slov. jezika, literature in kulture, ker polje folkloristike, etnologije in kulturne antropologije »pokriva« referat ljubiteljice in »čustvene gospe«, vendar nihče drug ni hotel sprejeti te teme; o domnevah in skrbeh pred izidom Slovenskega pravopisa 2001; o tem da na slavistiki (vsaj na papirju) kar 27 podiplomskih študijskih smeri …
Spletk obilo (izbor)
Http://poezija.s5.com/zlatka.HTM – Zlatka Levstek, Poezija. Http://www.revijasrp.si – literatura v novi številki revije Srp. Http://www.geocities.com/blodnjak1/ – Blodnjak, e-revija za znanstveno fantastiko. Http://www.angel fire. com/art/jurjevic/ – psevdonimni avtor Luka Jurjevič, pesmi in zgodbe. Http://www.mss.edus.si/solstvo/ mednarodno/tj asistenti.asp – razpis za tujerodne asistente pri pouku tujih jezikov. Http://albums.photopoint.com/j/ AlbumList?u=1533972 – Jaka Ortar je že razvil slike s sobotne Kekčeve ture na Sleme; za ogled klikni zaporedno številko 16. Sleme 30. junija 2001 (29 photos) Open in album viewer – zgražanja nad nekaterimi manj spodobnimi motivi ne bomo tolerirali. Http://www.katice.com/ – besedila vokalne skupine. Http://www.revijasrp.si/knrevsrp/ pogum3/pogum3.htm – Lev Detela, Starosvetni spevi. Http://www.justbooks.de – nemški knjižni antikvarat. Http://www.slatkine.com – založba, ki je izdala npr. tudi zbornik. Commencements du roman. Http://www.ff.uni-lj.si/uc beniki/mh/galeri22.html – posnetki z letošnjih Kekčevih poti po Mali Pišnici in Slemenu. Http://www.estori tve.net/ – Manda Carli-Goga, Med brezami in večnostjo. Http://www.palegra.si/volk/verzi.htm – Petra, ljubezenski verzi. Http://med.over.net/molji/ – Knjižni molj, strani za ljubitelje knjige. Http://www.andrejpogorelec.com/index-si.htm – ljubezenski, kriminalno vohunski in znanstvenofantastični roman Primer Kozmos ter zgodbe Andreja Pogorelca na cedejki. Http://www.geocities.com/turksl/verzi.htm – verzi Roka Turniškega. Http://www.idealbend.co m/idealbesedila.html – besedila skupine Ideal iz Krškega. Za vzorec samo en verz: Ti si levinja mojega srca. Http:// www.o-s-t.net/mp3.htm – besedila skupine O. S. T. Zgled verza: Me razjeda, sem tako nadomestljiv. Http:// avsenik.gajba.net/ – Avsenikova muzika; besedila samo v zvočni obliki.

REZULTATI LETOŠNJEGA VPISA NA DODIPLOMSKI ŠTUDIJ (JUNIJ 2000)

FILOZOFSKA FAKULTETA UL	Način študija	Razpis	Prijave	Omejitev	Sprejeti	Minimum točk	Minimum 2. in 3.želje	Zapolnjen s 1. željo	Prosta mesta
SLOVENSKI JEZIK - DVOPREDMETNI UN	Redni	80	122	**Da**	80	67,0	-	Ne	0
	Izredni	20	7	Ne	9	-	-	Ne	11
SLOVENSKI JEZIK - ENOPREDMETNI UN	Redni	40	50	Ne	40	-	84,75	Ne	0
	Izredni	10	5	Ne	9	-	-	Ne	1
SPLOŠNO JEZIKOSLOVJE - DVOPREDMETNI UN	Redni	50	7	Ne	8	-	-	Ne	**42**
SPLOŠNO JEZIKOSLOVJE - ENOPREDMETNI UN	Redni	5	1	Ne	1	-	-	Ne	**4**
HRVAŠKI, SRBSKI IN MAKEDONSKI JEZIK - DVOPREDMETNI UN	Redni	50	24	Ne	16	-	-	Ne	**34**
	Izredni	5	1	Ne	2	-	-	Ne	3
PRIMERJALNO JEZIKOSLOVJE - DVOPREDMETNI UN	Redni	50	2	Ne	2	-	-	Ne	**48**

PRIMERJALNO SLOVANSKO JEZIKOSLOVJE - DVOPREDMETNI UN	Redni	30	8	Ne	10	-	-	Ne	**20**
	Izredni	5	0	Ne	0	-	-	Ne	5
RUSKI JEZIK - DVOPREDMETNI UN	Redni	40	57	**Da**	43	63,0	-	Ne	0
	Izredni	5	0	Ne	2	-	-	Ne	3
PRIMERJALNA KNJIŽEVNOST - DVOPREDMETNI UN	Redni	40	76	**Da**	41	77,0	-	Ne	0
	Izredni	3	1	Ne	1	-	-	Ne	2

PEDAGOŠKA FAKULTETA UM	**Redni**			**Izredni**		
	Omejitev	Razpis	**Prijave**	**Omejitev**	Razpis	**Prijave**
SLOVENSKI JEZIK - DVOPREDMETNI UN	Ne	60	**52**	Ne	20	**14**
SLOVENSKI JEZIK S KNJIŽEVNOSTJO UN	Ne	60	**44**	Ne	20	**9**

Slavistično društvo Slovenije Slavistično društvo Nova Gorica

SLOVENSKI SLAVISTIČNI KONGRES
Nova Gorica – Gorica, 4.–6. oktober 2001

Evropsko leto jezikov

Matija Murko

Sodobna slovenska književnost

OKVIRNI PROGRAM. DOKONČNO RAZLIČICO PREJMEJO UDELEŽENCI NA KONGRESU.

Četrtek, 4. oktobra 2001

Plenarni del, Nova Gorica, dvorana Primorskega dramskega gledališča

10.0 Otvoritev kongresa in podelitev nagrad Slavističnega društva Slovenije, podelitev priznanja priznanja županu občine Vrhnika za podporo tekmovanju za Cankarjevo priznanje
11.00 Janko Kos: *Primerjalna književnost in literarna teorija na Slovenskem*
11.45 Franc Zadravec: *Slovenski roman v drugi polovici 20. stoletja*

12.30–14.30 Odmor

Plenarni del – Nova Gorica, dvorana Primorskega dramskega gledališča

14.30 Matjaž Kmecl: *Ivan Tavčar*

Sekcija A – Nova Gorica, velika dvorana Mestne občine Nova Gorica

15.30–18.00 **Evropsko leto jezikov**
Okrogla miza o položaju slovenskega jezika v novi državi (Breda Pogorelec, Janez Dular, Zinka Zorko, Albina Nećak-Lük, Meta Grosman, Tomaž Sajovic, France Novak, Majda Potrata ...)

Sekcija C – Nova Gorica, dvorana Primorskega dramskega gledališča

15.30–18.00 **Sodobna slovenska književnost**
Okrogla miza ob izidu najnovejše literarne zgodovine (Franc Zadravec, Jože Pogačnik, Denis Poniž, Miran Štuhec, Silvija Borovnik, Darko Dolinar, Igor Saksida ...)

Spremljevalni del programa

15.00 Vodeni ogled Nove Gorice in Gorice: Ogled samostana Kostanjevica in Škrabčeve knjižnice

15.00 Ogled Goriškega muzeja

20.00 **Družabni večer**
Obeta se primorsko obarvana kuhinja in pecivo aktiva kmečkih žena, kakšno presenečenje ...

Petek, 5. oktober 2001

Plenarni del – Gorica, Kulturni center Lojzeta Bratuža
(Drevored 20. septembra – Viale XX Settembre)
9.00 Jože Toporišič: *Spremembe v jezikovni misli – spremembe v pogledih na jezik*
9.45 Breda Pogorelec: *Smeri raziskovanja v slovenskem knjižnem jeziku*

Sekcija A – Gorica, Kulturni center Lojzeta Bratuža
(Drevored 20. septembra – Viale XX Settembre)
10.45–13.00 **Evropsko leto jezikov**
Okrogla miza o elementih jezikovnega načrtovanja (norma, zmožnosti) in sporazumevalnem pragu (Marko Stabej, Vojko Gorjanc, Simon Krek Godunc, Mojca Schlamberger Brezar, Jana Zemljarič Miklavčič, Nataša Pirih, Hotimir Tivadar, Ina Ferbežar ...)

Sekcija B – Gorica, Kulturni center Lojzeta Bratuža
(Drevored 20. septembra – Viale XX Settembre)
10.45–13.00 **Matija Murko**
Predavanja o njegovem življenju in delu (Bruno Hartman, Igor Grdina, Marija Stanonik, Vladimir Osolnik, Darko Dolinar; Ingrid Slavec Gradišnik,...)

Sekcija C – Gorica, Kulturni dom
(Ulica Italica Brassa – Via Italico Brass)
10.45–13.00 **Rastoča knjiga**
Okrogla miza o zamisli vseslovenske pobude *Rastoča knjiga*, ki nas dela prepoznavne v skupnem evropskem prostoru (Zoltan Jan, Marjan Gabrijelčič, Stane Granda, France Novak, Manca Košir ...)

Sekcija D – Gorica, Kulturni dom (Ulica Italica Brassa – Via Italico Brass)
10.45–13.00 **Predstavitev novih strokovnih in znanstvenih knjig**

13.00–14.30 **Odmor**

Plenarni del – Gorica, Kulturni dom (Ulica Italica Brassa – Via Italico Brass)
14.31 **Evropsko leto jezikov**
14.32 Ada Vidovič Muha: *Slovenski knjižni jezik*

Sekcija A – Gorica, Kulturni dom (Ulica Italica Brassa – Via Italico Brass)
15.15–18.00 **Matija Murko**
Predavanja o njegovem življenju in delu (Alenka Šivic-Dular, Andreja Žéle, Vito Hazler, Blanka Bošnjak, Jože Lipnik; Vlado Nartnik, Ingrid Slavec Gradišnik ...)

Sekcija B – Gorica, Kulturni dom (Ulica Italica Brassa – Via Italico Brass)
15.15–18.00 **Evropsko leto jezikov**
Okrogla miza o vprašanjih in nalogah slovenskega slovaropisja (Peter Weiss, Milka

Bokal, Mojca M. Hočevar, Marjeta Humar, Karmen Kenda-Jež, Janez Keber, Helena Majcenovič, Viktor Majdič, Majda Merše, Bernard Rajh, Irena Stramljič Breznik, Jožica Škofic ...)

Spremljevalni del programa

10.00 Vodeni ogled Gorice
15.00 Ogled semeniške in državne knjižnice v Gorici
20.00 **Gledališka predstava**
Primorsko dramsko gledališče bo ob 150. obletnici rojstva Mirka Rupla uprizorilo Primorske zdrahe, njegovo priredbo znanega Goldonijevega besedila v primorskem narečju.

Sobota, 6. oktober 2001

Poučna popotovanja

A – Vipavska dolina (celodnevno).
Odhod ob 8. uri z avtobusne postaje v Novi Gorici, vrnitev ob 18. uri.
Pot po Vipavski dolini bomo začeli tam, kjer se reka Vipava poslavlja od Slovenije, in se spomnili pomembnih ljudi, ki so zaznamovali te kraje. V Gradišču nad Prvačino bomo skupaj s Simonom Gregorčičem zrli v njegov izgubljeni planinski raj, potem pa se čez slikovite vinske griče Spodnje Vipavske doline pustili zapeljati v oddaljeni čas srednjeveškega Svetega Križa in delovanje Janeza Svetokriškega. V Ajdovščini, rojstnem kraju Danila Lokarja, nas bodo ostanki obzidja popeljali v še bolj obledelo obdobje Rimskega imperija in znamenito bitko ob Mrzli reki. V Vipavi bomo ob obujanju spominov na Sebastjana Krelja poiskali nekaj slikovitih izvirov reke Vipave. Bližč zlatih oltarjev nas bo očaral v bližnji cerkvi sv. Kozme in Damijana, okus letošnjega mošta pa v domačem hramu. Vodi ***Valentina Kobal***.

B – Most na Soči in Kosmačeva učna pot (celodnevno).
Odhod ob 8. uri z avtobusne postaje v Novi Gorici, vrnitev ob 18. uri.
Po zanimivi vožnji po Soški dolini vas bomo peljali po Kosmačevi učni poti. Iz Dolenje Trebuše se bomo podali do Kosmačeve domačije v Bukovici, nadaljevali po levem bregu Idrijce mimo Slapa ob Idrijci, Idrije pri Bači, Bače pri Modreju do Postaje in čez Stopec prišli na Most na Soči. Predstavili bomo možnosti za izvedbo interdisciplinarnih ekskurzij, na posameznih postajah bomo opozorili na odlomke iz Kosmačevih del, ki se nanašajo na določeno mikrolokacijo. Čeprav je na poti več postankov, je treba prehoditi 13 km, zato smo za tiste, ki se iz različnih razlogov ne bi odločili za pešačenje, pripravili ogled Mosta na Soči. Ti bodo spoznavali arheološka odkritja, svet Ivana Preglja in drugih tukajšnjih pisateljev, si ogledali cerkvi sv. Lucije in sv. Mavra ter zasebno muzejsko zbirko 1. svetovne vojne. Ogled bodo zaključili s panoramsko vožnjo z ladjo Lucija. Če bo deževalo, imamo rezervno različico, ki bo ravno tako zanimiva. Za vse udeležence bodo učenci OŠ Most na Soči predstavili dramatizacijo Kosmačevih novel. V Gostilni Vuga nam bodo postregli z Modrijanovim menijem – z jedmi po receptih naših babic. Vodi ***Nevenka Janež s sodelavci***.

C – Beneška Slovenija (celodnevno).
Odhod ob 8. uri z avtobusne postaje v Novi Gorici, vrnitev ob 20. uri.
Pot nas bo vodila skozi Brda v Čedad in Nadiške doline: zaznali bomo utrip sejemskega dne v »Starem mestu«, njegove umetnostne in zgodovinske zanimivosti ter prisotnost organiziranega življenja Beneških Slovencev; v Špetru bomo spoznali delo dvojezične šole; ogledali si bomo eno od znamenitih gotskih cerkvic, ki so jih gradili gorenjski stavbarji, se s pobočja Matajurja razgledali po dolinah ter se spomnili Ivana Trinka in drugih Čedermacev. Vodi ***Živa Gruden***.

PREDSEDNICA SLAVISTIČNEGA DRUŠTVA NOVA GORICA

dr. Marko Jesenšek

PREDSEDNIK SLAVISTIČNEGA DRUŠTVA SLOVENIJE

Ksenija Černigoj, prof.

ORGANIZACIJSKI NAPOTKI

Prijavite se pisno (obrazec 1,201 ali dopis s potrebnimi podatki udeleženca in plačnika kotizacije) na naslov: Slavistično društvo Slovenije, Jana Zemljarič Miklavčič, Filozofska fakulteta, Aškerčeva 2, p. p. 580, 1001 Ljubljana. Prijav in spremne dokumentacije ne pošiljajte po faksu ali e-pošti in ne s priporočeno pošiljko, ker nastajajo pri dostavi nepotrebni ovinki. Prijavnice naj bodo izpolnjene čitljivo.

Kotizacija je za člane SDS 18.000 SIT, za nečlane 21.000 SIT (to je ena najnižjih kotizacij za tako obsežen tridnevni seminar, kar je mogoče zato, ker večino nalog opravimo z brezplačnim prostovoljnim delom). Kotizacija se plača ob prijavi na tekoči račun Slavističnega društva Slovenije 50100-678-45265. Račun pošljemo takoj po prejemu nakazila. Kdor uveljavlja članski popust, prijavnici priloži tudi kopijo položnice o plačani članarini. Kotizacija se ne vrača, ker je zaradi Zakona o davku na dodano vrednost to praktično nemogoče. Častni člani in upokojenci ne plačajo kotizacije, vendar jih prosimo, da se vseeno prijavijo, da bo čim manj zapletov pri organizaciji. Neprijavljeni se ne bodo mogli udeležiti kongresa, zato imejte s seboj kopijo dokazila o plačilu kotizacije!

Rok za prijavo: 15. september 2001. Če je prijav preveč, se odklanjajo po zaporedju prijav, prednost pri udeležbi pa imajo člani Slavističnega društva Slovenije.

V četrtek popoldne bo delo potekalo v *Novi Gorici* po skupinah vzporedno v različnih dvoranah. V petek se preselimo v *Gorico* in delo bo potekalo v Kulturnem domu in Kulturnem centru Lojzeta Bratuža. *Ne pozabite na veljavne potne listine!*

* * *

Napredovanje. Zborovanje nam je uspelo uvrstiti v Katalog stalnega strokovnega izobraževanja in bo tudi ovrednoteno v skladu s splošnimi pravili s 3,5 točke. Kdor želi pridobiti za napredovanje točke, ki so navedene v katalogu, mora izpolniti predpisane pogoje in natančno upoštevati navodila (nismo si jih izmislili v društvu). Poskrbi naj, da potrdi udeležbo (podpisi na seznamu udeležencev) in odda seminarsko nalogo (navodila dobijo udeleženci na posebnem listu). V recepciji zborovanja oddajte izpolnjene evalvacijske vprašalnike. Upoštevajte, da vse to opravljamo v prostem času. Veliko nam boste pomagali, če boste upoštevali navodila in ne boste ustvarjali nepotrebnih ovinkov in bližnjic, ki zaradi naše množičnosti hitro narastejo v neobvladljivo pestrost.

V recepciji se **čim prej prijavite** in dvignite gradivo in priponko. Neprijavljeni se ne bodo mogli udeležiti kongresa! Če se boste udeležili *družabnega večera, ekskurzije* in/ali *si ogledali gledališko predstavo*, se tudi čim prej prijavite, *najkasneje pa v četrtek do 13. ure*, da bo čim manj zapletov z organizacijo. V ceno za udeležbo na družabnem večeru je poleg zabavnega programa vključena večerja, v ceno ekskurzije vstopnine, krajevno vodstvo, avtobusni prevoz in tudi kosilo. Če bo zanimanje za določeno ekskurzijo nesorazmerno, bomo sprejemali prijave le do zasedbe predvidenih mest.

Na posebnih listih oddajte tudi svoje kritične **pripombe in predloge** za poživitev društvenega delovanja, predvsem pa predloge za seminarje, zborovanje itd. Kaka pohvala poleg kritik tudi ne bo odveč.

Prispevki z letošnjega zborovanja bodo objavljeni v **Zborniku Slavističnega društva Slovenije 12**. Na razpolago je zbornik s koprskega kongresa. Naročila: Založba ZŠ, Zavod RS za šolstvo, Poljanska 28, p. p. 2063, 1001 Ljubljana, faks 01 300 51 99, e-pošta: maja.hribar@zrss.si.

.

* * *

Vsem kolegicam in kolegom želimo, da bi si nabrali ogromno strokovnega znanja, si uspešno izmenjali strokovne poglede, pridobili vrsto novih izkušenj in spodbud ter da bi se imeli na strokovnem srečanju kar najlepše.

PREDSEDNICA SLAVISTIČNEGA DRUŠTVA NOVA GORICA

dr. Marko Jesenšek

PREDSEDNIK SLAVISTIČNEGA DRUŠTVA SLOVENIJE

Ksenija Černigoj, prof.

Prenočišče je možno rezervirati:

V Hotelu Perla so cene nočitev za eno osebo takele:

- nočitev v enoposteljni sobi z zajtrkom v Hotelu Perla z 20-odstotnim popustom 14.400 SIT
- nočitev v dvoposteljni sobi z zajtrkom v Hotelu Perla z 20-odstotnim popustom 9.800 SIT
- turistična taksa na osebo 222 SIT

Za rezervacijo hotelske sobe udeleženci poskrbijo sami po tel. 05 336 30 00 ali po faksu 05 302 88 86.
Vsi gostje lahko zapeljejo svoje avtomobile v garažno hišo za Perlo ali parkirajo pred vhodom, da za to poskrbijo šoferji hotela. Vsem udeležencem kongresa, ki bodo prenočevali v Hitovih hotelih, bodo na igralniški recepciji Casinoja Perla na osnovi hotelske kartice in osebnega dokumenta pripravili vstopnice, s katerimi bodo imeli prost vstop v Casino, diskoteko, si ogledali varietejski program, hotelski gostje Hotela Perla pa imajo prost vstop še v bazen in savno. Tisti, ki ne bodo prenočevali, se bodo registrirali na igralniški recepciji z osebnim dokumentom in brezplačnimi vstopnicami, za katere bomo poskrbeli mi.

V Hotelu Park so cene nočitev za eno osebo takele:

- nočitev v enoposteljni sobi z zajtrkom v Hotelu Park z 20-odstotnim popustom 10.800 SIT
- nočitev v dvoposteljni sobi z zajtrkom v Hotelu Park z 20-odstotnim popustom 7.720 SIT
- turistična taksa na osebo 222 SIT

Telefonska številka za rezervacijo je 05 336 20 00, faks 05 302 23 81.

V Hotelu Sabotin so cene nočitev za eno osebo takele:

- nočitev v enoposteljni sobi z zajtrkom v Hotelu Sabotin (starejše sobe) 8.000 SIT
- oziroma novejše sobe 10.000 SIT
- nočitev v dvoposteljni sobi z zajtrkom v Hotelu Sabotin 7.000 SIT
- turistična taksa na osebo 222 SIT

V Hotelu Sabotin smo okvirno rezervirali 25 sob. Rezervacija: tel. 05 300 54 24, faks 05 300 54 25.

V Hotelu Lipa v Šempetru so cene nočitev za eno osebo takele:

- nočitev v enoposteljni sobi z zajtrkom v Hotelu Lipa 9.200 SIT
- (če se dvoposteljna soba koristi kot enoposteljna)
- nočitev v enoposteljni sobi z zajtrkom v Hotelu Lipa 7.500 SIT
- (če se koristi enoposteljna soba)
- nočitev v dvoposteljni sobi z zajtrkom v Hotelu Lipa 6.300 SIT
- turistična taksa na osebo 222 SIT

V Hotelu Lipa smo rezervirali 30 sob. Telefonska številka za rezervacijo: 05 336 60 00 ali faks 05 336 60 15.

Za dodatne informacije vam je na razpolago gospa Flavija Kožlin na tel. 05 336 35 33 ali GSM 041 775 134, faks 05 30 28 885.

V Dijaškem domu Nova Gorica

Na razpolago je nekaj prostih sob. Rezervacije po telefonu 05 335 48 15 ali faksu 05 302 14 41 (gospod Boris Bon).

Hotel Planika v Ajdovščini

- nočitev v enoposteljni sobi z zajtrkom 7.200 SIT
- nočitev v dvoposteljni sobi z zajtrkom (za eno osebo) 6.000 SIT
- Turistična taksa je vračunana v ceno nočitve.

Rezervacije na telefonskih številkah 05 366 38 38 ali 05 366 32 11
Odhod avtobusov iz Ajdovščine v Novo Gorico: v četrtek in petek ob 7.40 (V Novo Gorico pride ob 8.35) v soboto ob 6.55. Iz Nove Gorice v Ajdovščino odpelje zadnji avtobus zvečer ob 19.45. Ajdovščina je od Nove Gorice oddaljena 30 km.

Pri prijavi se sklicujte na skupinsko rezervacijo hotelskih sob
za udeležence kongresa slavistov. Obljubljajo popust.
Z rezervacijami pohitite, ker Nova Gorica nima veliko prenočišč.

Kronika
Slavističnega društva Slovenije

Izdaja Slavistično društvo Slovenije Aškerčeva 2, 1001 Ljubljana Izdajatelj je lastnik glasila.	**List za člane društva** Glavni in odgovorni urednik: dr. Zoltan Jan	Nova Gorica, 2.11.2001 http://www.neticom.si/kronika Letnik 5, št. 29

Jesenski plodovi so spravljeni. Vsem, ki ste zadovoljni z letošnjo bero, iskrene čestitke in priznanje, da marsikoga daje malce zavisti, kot se za kremenite Slovence spodobi.In še nekaj zaznamuje tokratno številko Kronike:dan P ali konec pravopisnega medvladja

12. 9. 2001 Odmevi na Kroniko št. 28:

❖ Ko smo zgodovinarja ***dr. Branka Marušiča***, zvestega bralca Kronike, ki jo prejema njegova soproga, pobarali, kako je po težki operaciji z njegovim zdravjem, je piscu našega lista odgovoril: »Sem živ, a ne tak fenomen kot dr. Mirko Rupel, ki je rojen pred 150 leti, umrl pa 20. 10. 1963, star 62 let.« Hvala za opozorilo na spodrsljaj v Kroniki št. 28 (13. 12. 2001), str. 82. – Pisec Kronike je na 78. strani pravilno opozoril na jubilej (100. obletnica rojstva), potem pa se mu je v podzavesti zdelo za malo, da bi praznovali Tavčarjevo 150-letnico in le 100-letnico našega ustanovnega člana, ter zagrešil napako pri napovedi gledališke predstave (spremljevalni program novogoriškega kongresa).

❖ Lepo je bilo poklepetati tudi s častno članico SD, ***Alenko Glazer***, ki ji je malce nerodno, ker smo kar trikrat omenili njeno pesniško zbirko. Pisec Kronike pa je v zadregi, ker ni še malo počakal na njen prispevek s koprskega kongresa, saj zbornik kljub vsemu priganjanju, naglici in paniki, še dolgo ni bil natisnjen.

❖ Oglasila se je kolegica ***Milena Černe***, ki smo jo po nemarnem obdolžili, da ni članica Slavističnega društva Slovenije, ko smo poročali o raziskavi odnosa dijakov Srednje šole tiska v Ljubljani do domačega branja (Kronika št. 27 (5. 5. 2001), str. 48). S kopijo položnice o plačani članarini je dokazala svojo stanovsko pripadnost SD, tako da se ji moramo opravičiti, kolegici ***J. P.*** pa sporočamo, da jo še vedno pogrešamo v svoji sredi. Ker pri navajanju podatkov o članstvu vedno dosledno preverjamo seznam, ostaja napaka računalniška skrivnost. Pozdrave tudi soprogu kolegice, ki tako natančno bere naše glasilo, da je spodrsljaj opazil.

VABILO K SODELOVANJU

Kolegice in kolege ponovno vabimo, da nas obveščajo o dogodkih, ki bi zaslužili ovekovečenje v Kroniki in bili tako deležni pozornosti kolegic in kolegov. Najpripravnejši je kratek zapis v taki ali drugačni elektronski obliki, da ni nepotrebnih napak pri prepisovanju.

3. 9. 2001 **Pogrešani kolegi.** Pošta je tokrat razglasila za neznane, umrle, odseljene … in nam vrnila Kroniko št. 28, ki smo jo skušali poslati ***Barbari Lamovšek, Rihardu Pompetu*** in ***Samu Savniku***. Kdor jih pozna, naj jih opozori ali nam sporoči njihove naslove.

3. 9. 2001 Tisk **28. številke Kronike:** 158.061,75 SIT, poštnina: 124.398,99 SIT.

3. 9. 2001 Pred iztekom jesenskega roka za vložitev vlog za napredovanje se je kolegica ***M. K.***, ki do tedaj *ni* bilačlanica Slavističnega društva, spomnila, da bi ji prav prišle točke, ki bi ji pripadale, ker se je pred leti udeležila slovenskega slavističnega kongresa v Murski Soboti in oddala seminarsko nalogo. Ne glede na to, zakaj potrdilo ni bilo izdano, za komentar tolikšne prostodušnosti ni prostora.

4. 9. 2001 Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport oz. Urad RS za šolstvo kljub številnim pobudam nista uspela zagotoviti sredstev za tisk programa *Slovenščina za tujce*, ki ga je lani potrdil Strokovni svet za izobraževanje odraslih in vsebuje vrsto novosti. Do zanimivih in poučnih zapletov prihaja tudi pri podeljevanju koncesij za izobraževanje in preverjanje znanja. Kolegom s Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani, ki so program pripravili, Ministrstvo RS za šolstvo, znanost in šport koncesije ni podelilo.

4. 9. 2001 *Ptice selivke se vznemirjeno zbirajo*. Komisija za slovenščino na tujih univerzah, ki deluje v okviru Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani in ji predseduje ***dr. Simona Kranjc***, je pripravila tradicionalno srečanje lektorjev, ki se pripravljajo za odhod na tuje univerze. Delovni del srečanja, na katerem so spoznali programa Sokrates in Erasmus, se je zaključil s sproščenim pogovorom in neformalno izmenjavo izkušenj. Srečno pot in uspešno delo!

5. 9. 2001 Zanimanje širše javnosti in odgovornih politikov za usodo *slovenistike na dunajski* univerzi bo morda zbudil članek ***Milana Vogla*** v današnjem Delu (št. 204, str. 6), ki povzema dejstva, o katerih smo že poročali v prejšnji številki našega lista (prim. Kronika št. 28 (17. 7. 2001), str. 74).

5. 9. 2001 O vtisih in predlogih za obogatitev *poletne univerze v Bovcu* sta spregovorili ***dr. Rada Cossutta***, dolgoletna sodelavka na tem mednarodnem taboru študentov različnih univerz, in ***dr. Zinka Zorko***. *Prim.* Delo 5. 9. 2001, št. 204, str. 16 (Znanost).

5. 9. 2001 Častna članica SD, ***dr. Helga Glušič***, v današnjih Delovih Književnih listih (str. 17) ocenjuje knjigo ***dr. Igorja Grdine*** *Vladarji, lakaji, bohemi*, ki je izšla v zbirki Studia humanitatis, in med drugim piše: »Avtorjeva navdušenost, jasnost, informativna širina in prepričljivo vrednotenje se posebej izkaže v razpravi o Trubarju (Odkar svet stoji, se to nikdar ni zgodilo), o predhodnikih Prešernove poezije (Prešeren pred Prešernom), o pesniški mistifikaciji Fany Hausmann brez končnega sklepa (»še bo treba delati in še bo treba imeti potrpljenje«), o Aškerčevi osebnosti in njegovi poeziji s Pavlom Turnerjem in njegovim svetovljanstvom v ozadju, o Grdini ljubem in vznemirljivem ter po avtorjevem mnenju premalo cenjenem Antonu Novačanu, nazadnje pa še o sliki Pregljevega sveta […].«

5. 9. 2001 *Seja upravnega odbora Slavističnega društva Slovenije*. Obravnava poročil o *delu pokrajinskih društev* (Ljubljana, Kranj, Novo mesto, Pomurje in Prlekija, Jesenice, Nova Gorica, Maribor, Meddruštveni odbor primorskih SD). Skupna značilnost: zelo majhen interes večine članstva, vendar se tam, kjer delo traja brez večjih prekinitev dlje časa, prebudi tudi več posameznikov, drugje pa komajda zmorejo tekmovanje za Cankarjevo priznanje. Povsod so tudi velike finančne težave, ki so toliko hujše, ker še vedno nismo prejeli obljubljenih sredstev za izvedbo tekmovanja za Cankarjevo priznanje, tako da pokrajinskim društvom niso bili nakazani niti običajni simbolični prispevki države. O delu so poročali tudi predstavniki naših strokovnih revij: urednik *Jezika in slovstva*, ***dr. Tomaž Sajovic***, sourednica *Slavistične revije*, ***dr. Ada Vidovič Muha***, in urednica *Slovenščine v šoli* ***Sonja Starc***. Tudi na tem področju so velike finančne težave, razveseljivo pa je, da revije vedno bolj redno izhajajo, kakovost objavljenih prispevkov pa se dviga, saj uredništva odbirajo boljše, ker prejemajo več člankov, kot jih lahko objavijo. Koordinator *tekmovanja za Cankarjevo priznanje* ***Vlado Pirc*** je napovedal dopolnitev pravilnika o tekmovanju. Opozoril je, da največ težav povzročajo kolegi, ki spodbujajo svoje učence, da se pritožujejo. Izstopa tudi število nagrajencev po posameznih regijah, ki kaže na neenotna merila pri ocenjevanju, da ne bi rekli na pristranskost nekaterih ocenjevalcev. Čeprav smo datume tekmovanja sporočili že marca, je tudi letos prišlo do kolizije, saj je šolsko tekmovanje napovedano za isti dan kot zunanje preverjanje znanja matematike. Predsednik SD, ***dr. Marko Jesenšek***, je *upravni odbor* Slavističnega društva Slovenije in *predstavnika nadzornega odbora* seznanil z delom *izvršilnega odbora* in izpostavil najpomembnejša prizadevanja in probleme: boj za sredstva; uvrstitev seminarjev za strokovno izpolnjevanje v Katalog stalnega strokovnega spopolnjevanja; rešitev zapletov pri pridobivanju dodeljenih sredstev, ki jih ministrstva niso nakazala kljub podpisanim pogodbam; sodelovanje z založbo Rokus pri izdajanju Slavistične knjižnice; nekateri člani še vedno niso poravnali članarine, čeprav so prejeli položnice in smo jih že dvakrat spomnili na obveznost. *Upravni odbor* je potrdil sklepe in ukrepe *izvršilnega odbora* ter *predsednika SD*.

Dogovorjeno:

- ❖ Potrdi se program letošnjega slovenskega slavističnega kongresa, ki bo v letu jezikov istočasno potekal v Novi Gorici in Gorici; žal nekateri kolegi še vedno jemljejo sodelovanje na tem strokovnem srečanju za postransko in neobvezujoče delo, zato se ne držijo dogovorov in program še vedno ni dokončen. Stroški se bodo nekako pokrili, če bo več kot 200 udeležencev poravnalo kotizacijo in ne bo padalcev, ki pričakujejo, da bodo stroške za njihovo udeležbo krili drugi;
- ❖ Predsednika SD se pooblasti, da določi višino honorarjev in sklene pogodbe za odkup avtorskih pravic in za sodelovanje z avtorji pri pripravi 6. in 7. zvezka Slavistične knjižice, ko bo prejel mnenje razpisne komisije.
- ❖ Nagrado Slavističnega društva Slovenije za posebno uspešno življenjsko delo prejmeta ***Andrijan Lah*** in ***Jasna Čebron***; za posebno uspešen doktorski študij ***dr. Jožica Čeh***, za posebno uspešen magistrski študij ***mag. Mateja Pezdirc Bartol***. Potrdi se predlagana višina nagrad. Prihodnje leto bo treba oblikovati komisijo, ki bo izbirla med prispelimi predlogi.
- ❖ Slavistično društvo Slovenije bo *protestiralo*, ker je cena knjižne izdaje *Slovenskega pravopisa 2001* bistveno previsoka, tako da ta temeljni priročnik ne bo dostopen vsakomur, kar bo nedvomno vplivalo na jezikovno kulturo in na raven spoštovanja norme knjižnega jezika.

P. S. Po seji so pri kozarčku v študentski gostilni Pod lipco predsednika vsi hvalili, da je svojo prvo sejo dobro izpeljal. Pa ne zato, ker je zaradi finančnih razmer Slavističnega društva Slovenije zapitek plačal iz svojega zasebnega žepa! (Upajmo, da ne bo kakšne krize v zakonu Jesenškov, ko bo njegova soproga in naša kolegica, ugotovila, zakaj izredni izdatki v družinskem proračunu.)

6. 9. 2001 V časopisu *Novi glas* (št. 33 in 34) je ***Marko Krečič*** v nadaljevanjih objavil obsežen prispevek *S slovenščino nimam težav*, v katerem kritizira poskusno gradivo za tečaje slovenščine, ki so ga uporabljali na letošnji poletni šoli slovenskega jezika.

6. 9. 2001 Seja *organizacijskega odbora za pripravo letošnjega slovenskega slavističnega kongresa v Novi Gorici in Gorici*. Predsedniku SD, ***dr. Marku Jesenšku***, je uspelo priti v Novo Gorico šele potem, ko je zamenjal »spuščano« kolo na svojem novem avtu, ko je prestal zastoj v prometu zaradi prometne nesreče (ni bil vpleten vanjo) in plačal kazen za prehitro vožnjo (tako nadaljuje tradicijo prejšnjega predsednika, ki je s podobno motivacijo in na enak način tudi pridno polnil državni proračun). Bolj tesnobno je bilo preverjanje še neopravljenega in evidentiranje zapletov. Pri organizaciji bodo težave v Gorici, ker je popoldne ena dvorana zasedena (kljub junijskemu zagotovilu, da čakajo le na nas); v bližini teh dvoran ni primernih gostiln; ker so avtobusi predragi. Kljub temu želimo ob mednarodnem letu jezikov seznaniti kolegice in kolege tudi s stvarnostjo, v kateri živi v Italiji 10 odstotkov slovenskega naroda. Odpadla bo tudi gledališka predstava v Novi Gorici (čeprav so jo pred meseci sveto obljubili); klobase (za joto) še vedno imamo le na pol obljubljene; cene avtobusov segajo do neba; eni tržaških narečnih klepetulj, ki naj bi nastopila na družabnem večeru, se obeta nujna službena pot; še vedno manjka nekaj pomočnikov za organizacijo. Joj, prejoj, kaj bo iz tega?

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

* * *

Kadar nas bogovi hočejo kaznovati, uslišijo naše prošnje.

Oscar Wilde

* * *

7. 9. 2001 Predsednik SD, ***dr. Marko Jesenšek***, spet potuje po društvenih potih. Tokrat se je odpravil v Kranj, pa še na različne konce Slovenije in tako krepko presega prevožene kilometre prejšnjega predsednika.

8. 9. 2001 *Šolski razgledi* (št. 13, str. 10) poročajo, da je ***Tanja Jelenko*** izdala knjigo *Šolska ura s frazeologijo v umetnostnih in neumetnostnem besedilu* ter delo *Šolska ura z žanrskim besedilom*. Obe knjigi sta izšli v zbirki Šolska ura z …, ki jo izdaja Založba ZŠ (Zavod RS za šolstvo, Poljanska 28, p. p. 2063, 1000 Ljubljana, faks 01 300 51 13). ***Milena Kožuh*** je pri založbi Milenium izdala delo *Eksterci 2001 za osmošolce: Priprava na zaključno preverjanje znanja – slovenščina*. Založba Rokus pa je poleg Slavistične knjižice poskrbela tudi za novo izdajo literarne teorije ***Borisa A. Novaka*** *Mini poetika*.

9. 9. 2001 Ob začetku šolskega leta je član SD ***Jože Kurinčič*** povedal, da so med slovenskimi šolami tako izredno dobre kot zelo slabe, saj se v njih – tako kot povsod v življenju – prepleta dobro in slabo. Učiteljski poklic se mu zdi eden najlepših, ker sta pomen in koristnost njegovega dela neposredno vidna ter je uspešno delo takoj in neposredno nagrajeno v sijočih očeh učencev. Meni pa, da je znanje, ki ga širimo, premalo konkretno, saj pri slovenščini učenci mnogo zvejo o slovničnih kategorijah (npr. o povedkovem prilastku), pogosto pa ne znajo napisati primernega pisma, spoznajo veliko pisateljev, vendar sami ne berejo in ne pišejo. Učitelj postaja zaradi zunanjega preverjanja znanja preveč neoseben uresničevalec učnega načrta, ponekod pa je šola čedalje bolj varstveni zavod, kjer so otroci kolikor toliko dobro spravljeni. *Prim.* Družina 9. 9. 2001, št. 37, str. 28.

10. 9. 2001 V reviji *Knjiga* (julij – avgust 2001, št. 13) je članica SD ***Marta Barle Kocjan*** podala nekaj zanimivih ugotovitev o višini (bolje nižini) sedanjih avtorskih honorarjev. V isti številki častni član SD ***Matjaž Kmecl*** postavlja razvoj in širjenje slovenskih tiskov v evropske okvire: ob izidu prve slovenske knjige je bilo v Evropi kakih tisoč tiskarn, od prvega Gutenbergovega tiska pa je minilo debelo stoletje, toda že ob izidu Dalmatinovega prevoda Biblije smo bili med prvimi v svetu.

10. 9. 2001 Izšel je nemški prevod knjige ***Marije Mitrović*** *Pregled slovenačke književnosti* (Novi Sad 1995), ki jo je pripravila za svoje študente v Srbiji, kjer je učila pred premestitvijo na tržaško univerzo. Knjigo Geschichte der slowenischen Literatur, Von den Anfängen bis zur Gegenwart je prevedla ***Katja Šturm-Schnabl***, ki je poskrbela tudi za redakcijo. Izdala jo je Mohorjeva družba s podporo slovenskega in avstrijskega ministrstva za kulturo ter sredstvi iz programov evropske skupnosti. Knjiga v trdi vezavi ima 617 strani in je izšla v 700 izvodih. Sredi oktobra je ***Katja Šturm-Schnabl*** knjigo predstavila na Slovenskem znanstvenem inštitutu na Dunaju. *Prim.* Delo 27. 10. 2001, št. 247, str. 7.

11. 9. 2001 Med 37 posamezniki, ki so jih nagradili za širjenje tekmovanja za bralno značko, so tudi naši kolegi, člani SD: ***Duška Fischinger, Berta Golob, Meta Grosman, Greta Jukič, Jožica Košir-Koder, Slavka Modic, Miha Mohor, Irena Šinkovec*** in ***Jože Zupan***. Iskrene čestitke! *Prim.* Otrok in knjiga 2001, št. 51, str. 88.

12. 9. 2001 Nova, 4. številka *Slovenščine v šoli* prinaša za šolsko uporabo zanimiv članek ***Anite Vodišek*** in ***Natalije Novak*** o eponimih, ki med drugim opozarja tudi na nekatere pravopisne zagate oz. nedoslednosti, ki se pojavljajo predvsem pri izimenskih svojilnih pridevnikih. Prispevek ***Sonje Starc*** *Sestavljanje in ocenjevanje testov* prikazuje postopek pri preverjanju učenčevega znanja s testi, od zamisli testa prek nujnih korakov pri njegovem sestavljanju, do ocenjevanja in povratne informacije učencem in sestavljalcem. ***Dragica Kapko*** v prispevku *Kaj preverjati in ocenjevati ter kako*? sporoča svoje pozitivne izkušnje z drugačnim – procesnim preverjanjem in ocenjevanjem učenčevega znanja, pridobljenega pri pouku. ***Tanja Jelenko*** opozarja na možnost drugačnega, nestereotipnega obravnavanja ljudskega slovstva, tako da glasbeno izobraženi učenci predstavijo glasbeno podobo ljudskih besedil. ***Lidija Golc*** utemeljuje svojo odločitev za uvedbo govornih vaj – nastopov pri pouku slovenščine in poroča o svojih izkušnjah z njimi. ***Božena Brence*** in ***Leonida Močivnik*** poročata o raziskavi bralnih navad učencev Osnovne šole Štore in hkrati predstavljata faze pri nastajanju raziskovalne naloge. ***Zdravka Godunc*** poroča o pomembnem dogodku – mednarodni uvodni konferenci evropskega leta jezikov v Lundu na Švedskem, na katerem je njihova ministrica za šolstvo in izobraževanje odraslih poudarila pomen učenja sosedskih jezikov, slovenska ministrica za šolstvo, znanost in šport pa je med drugim navzočim povedala, da je Slovenija kljub politični odvisnosti v preteklosti znala ohraniti svojo narodno in jezikovno samobitnost. Spregovorila pa je tudi o projektu Evropska jezikovna mapa, v katerega je vključena Slovenija že od leta 1998. Z Evropsko jezikovno mapo naj bi mednarodno primerljivo vrednotili znanje jezikov, a bi kljub skupni strukturi jezikovne mape v njej ohranili značilnosti vsakega posameznega izobraževalnega sistema. V reviji najdemo tudi povabilo na drugi mednarodni simpozij Učenec in učitelj pri pouku maternega jezika, ki bo v Portorožu od 29. novembra do 1. decembra 2001. – ***Sonja Starc***.

12. 9. 2001 Novi učbenik za gimnazije in štiriletne strokovne šole **Svet književnosti II** sta avtorja skupaj z založbo Obzorja predstavila v seminarjih, ki so vključeni v program Stalnega spopolnjevanja (oseba za stike: Ivana Žolger, tel. 02 234 81 10, zolger@zalozba-obzorja.si). –

Gre za nadaljevanje učbenika in berila Svet književnosti, ki sta ga pripravila ***dr. Janko Kos*** in ***dr. Tomo Virk*** v sodelovanju s strokovno sodelavko ***Nado Barbarič***; strokovni pregled sta opravila ***dr. Janez Vrečko*** ter profesorja praktika ***Jože Kurinčič*** in ***Boris Svetel***. V mnogih srednjih šolah ga že uporabljajo. Vodilo je učni načrt, ki za drugi letnik predvideva učno snov od obdobja romantike prek realizma in naturalizma do nove romantike oz. moderne. Novost so dodatna *vprašanja oz. naloge*, ki pokrivajo tri področja: esejsko analizo in primerjavo, interpretacijo ter poustvarjalno pisanje. *Slovarček književnih pojmov* ohranja že razložene pojme iz knjige iz Sveta književnosti 1 in prinaša nove. Za naslednje šolsko leto je v pripravi Svet književnosti 3, pridružil se je novi soavtor ***dr. Gregor Kocijan***. Cena knjige: 3480 SIT. Naročila: Založba Obzorja, Prodaja knjig, Turnerjeva 17, Maribor, prodaja@zalozba-obzorja.si (tel. 02 250 65 32). – Iz založbe Obzorja vas pozdravlja urednica in članica SD ***Alenka Valh Lopert***, prof.

12. 9. 2001 Skorajda istočasno je založba DZS izdala »konkurenčno« »berilo in učbenik za 2. letnik gimnazij ter štiriletnih strokovnih šol« *Branja 2*. Tudi ti avtorji (***dr. Vinko Cuderman***, ***Silvo Fatur***, ***Samo Koler***, ***Rajko Korošec***, ***Mojca Poznanovič***, ***Adrijana Špacapan*** in ***dr. Boža Krakar Vogel*** kot avtorica vsebinske in didaktične zasnove) so strogo upoštevali učni načrt, vendar ponudili tudi besedila za širjenje obzorja. Lepo je, da se do sedaj »konkurenti« še niso skregali, po našem vedenju pa so učitelji zadovoljni, ker imajo na razpolago dva učbenika. *Dodatna pojasnila in naročila*: DZS, Izobraževalno založništvo, Šmartinska 152, BTC, hala VIII, 1538 Ljubljana, tel. 01 540 33 43, faks 01 585 17 32, e-naslov e-trgovina@dzs.si.

13. 9. 2001 Skoraj vse šolsko leto 2000/01 je trajal slovenski oz. mednarodni projekt I*EARN in ESP *Mala in velika Luna* (*Branje na daljavo v osnovni šoli*), ki sta ga vodili kolegici slavistki iz osnovne šole Solkan ***Viljenka Šavli*** in ***Nada Majcen***. V njem so kot mentorji sodelovali mnogi slavisti z različnih slovenskih osnovnih šol. Branje knjige Borisa A. Novaka Mala in velika Luna je za osnovnošolce in njihove mentorje res postalo »zanimiva dogodivščina«, kakor je zapisala v Delu (Književnih listih) 11. 7. 2001 o branju na daljavo in o projektu ***Barbara Hanuš***, ki je bila poleg drugih uglednih gostov s področja vzgoje in izobraževanja prisotna na zaključnem srečanju bralcev in poustvarjalcev s pisateljem/pesnikom knjige v Konzorciju MK. Ugotavljali smo, kako medij, kot je računalnik, omogoča nove oblike sodelovanja med šolami. Vse o projektu si lahko ogledate na spletni strani http://www2.arnes.si/~osngso3s/luna/luna.htm. – ***Mira Gregl-Hrstič***.

14. 9. 2001 Novembra izide 10., pregledana in dopolnjena izdaja *Slovenske slovnice in jezikovne vadnice*, ki jo je napisal ***dr. France Žagar***. Gre za nadvse priljubljeno pedagoško slovnico, ki je osredinjena na najbolj bistvena spoznanja ter pisana razumljivo in zanimivo. Po njej radi segajo učenci višjih razredov osnovne šole, tudi srednješolci, celo visokošolci in mnogi, ki jih ta problematika zanima. Po letih velikega povpraševanja po priročniku je avtor skupaj s sodelavcem, ***dr. Jožetom Toporišičem***, pregledal in dopolnil gradivo glede na nove ugotovitve, objavljene v Toporišičevi Slovenski slovnici (2000). Dodani pa sta tudi poglavji o sporočanju *Esej* in *Faze sestavljanja pisnega besedila*. Recenzentki sta ***dr. Irena Stramljič Breznik*** in profesorica ***Mihaela Dorner***. Zbiramo prednaročila, cena do izida 3600 SIT. Naročila: Založba Obzorja, Prodaja knjig, Turnerjeva 17, Maribor, prodaja@zalozba-obzorja.si (tel. 02 250 65 32). – Iz založbe Obzorja vas pozdravlja urednica in članica SD ***Alenka Valh Lopert***, prof.

15. 9. 2001 V počastitev 10. obletnice neodvisnosti Republike Slovenije je *Društvo za promocijo stikov med Slovenijo in Rusijo Dr. France Prešeren* v Moskvi izdalo dve knjigi v ruščini: *Andrej Lenarčič: Slovenija skozi stoletja*, ilustrirani esej (s približno 150 ilustracijami, od teh 60 barvnih); Fran Levstik: *Martin Krpan* (z barvnimi slikami Toneta Kralja, s sklepno besedo Jožka Šavlija in kvintesenco zgodovine Slovenije Andreja Lenarčiča ter kratko informacijo o RS). Svečana predstavitev bo v Moskvi 22. septembra 2001 v prostorih Koncertno-razstavne dvorane Dom Nascokina, kamor je zahajal tudi Aleksander Puškin (po trditvah nekaterih heraldikov izhaja njegov rod delno iz slovenskih krajev). Spletne povezave: http://www.niagara.com/~jezovnik (tukaj najdete precej o delovanju DFP, tudi obilico slik);

http://www.prah.net/slovenia (o Sloveniji, Slovencih, slovenski etnogenezi); http://forums.delphi.com/veneti/sta; http://members.nbci.com/si_dspp (o plovni poti Donava–Jadran); http://www.glasslovenije.com.au (o Slovencih v Avstraliji); http://www.geocities.com/ausslokon (Slovenci v Avstraliji). – Lep pozdrav. ***Just Rugel***.

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

* * *

Nekateri ljudje imajo knjižnico podobno, kot imajo evnuhi harem.

Victor Hugo

* * *

15. 9. 2001 Po počitniškem premoru je na prvem programu Radia Slovenija ponovno oživela oddaja *Dober dan, slovenščina*, ki je na sporedu vsako soboto ob 9.40. Ureja jo ***Alenka Gregorc Kraigher***, sodelujejo pa večinoma člani SD.

16. 9. 2001 *Tri vesti iz Znanstveno-raziskovalnega središča RS v Kopru*.
1. Jezikoslovci Znanstveno-raziskovalnega središča RS v Kopru, ***dr. Rada Cossutta***, ***dr. Goran Filipi*** in ***Vesna Gomezel Mikolič***, so se udeležili *Tedna znanosti v Wolfsbergu v Avstriji* (ScienceWeek Austria, 10.–20. maj 2001), kjer so predstavili delo te raziskovalne ustanove na področju slovenistike in predvsem dialektološki projekt Etimološko-frazeološke raziskave slovenskih istrskih govorov.
2. V prostorih nove Fakultete za humanistične študije v Kopru je 21. junija 2001 potekala okrogla miza na temo *Primerjalni vidiki jezikovne politike v Walesu v Veliki Britaniji in Sloveniji*, ki jo je pripravil ZRS Koper v sodelovanju z Društvom za uporabno jezikoslovje in Fakulteto za humanistične študije Koper. Okroglo mizo je vodil ***dr. Milan Bufon***, sodelovali pa so: ***Vesna Gomezel Mikolič***, ***dr. Meta Grosman***, ***dr. Albina Nećak Luk***, ***dr. Marko Stabej***, ***dr. Inka Štrukelj*** in ***dr. Colin Williams*** (Wales, VB).
3. ZRS Koper je od 30. julija do 12. avgusta 2001 v Izoli pripravil že osme Poletne tečaje slovenskega jezika na Slovenski obali *Halo, tukaj slovenski Mediteran!* Obiskovalo jih je 42 udeležencev iz 13 držav: Avstralije, Avstrije, Belgije, Bosne in Hercegovine, Francije, Hrvaške, Irske, Italije, Japonske, Makedonije, Nemčije, Združenih držav Amerike, ZR Jugoslavije. Letošnji tečaji so bili posebni zaradi dvojega. Po nekajletni prisotnosti v Kopru in nato v Portorožu so se letos tečaji preselili v Izolo in s tem še dodatno utemeljili drugi del naslova »... na slovenski obali«. Poleg tega so se vključevali v sklop prireditev v okviru Evropskega leta jezikov. S to prireditvijo je bila povezana tudi letošnja vodilna tema Govori, narečja, jeziki, ki je povezovala dopoldanske lektorate s spremljevalnim programom. Ta je bil razpet med dve najbolj oddaljeni slovenski pokrajini, Slovensko Istro in Prekmurje, ki pa imata marsikaj skupnega. Na prvem mestu je to izrazitost slovenskoistrskih in prekmurskih narečij, poleg tega pa sta ravno ti dve slovenski obmejni področji dvojezični. To svojevrstno prepletenost narečij in jezikov so udeleženci začutili tako na sprehodu po Izoli, na dveh ekskurzijah, celodnevni v Prekmurje in popoldanski po zaledju Slovenske Istre, pa tudi na večernih delavnicah slovenske folklore, slovenske ljudske glasbe, slovenske književnosti ter slovenskega gledališča in filma. V okviru vsake delavnice je bil tudi en odprti večer za vse udeležence, na katerih so tokrat – v skladu z vodilno temo – nastopali gostje iz obeh pokrajin. Na poletnih tečajih so kot lektorice sodelovale Barbara Baloh, Mojca Butinar, Vesna Gomezel Mikolič, Brigita Vuga, kot lektorice asistentke pa Tadeja Ivančič, Karin Marc in Martina Mejak. Lep pozdrav in (po vsej verjetnosti) na svidenje v Novi Gorici! – ***Vesna Gomezel Mikolič***.

19. 9. 2001 Po poletnem premoru *Delovi Književni listi* nadaljujejo objavljanje odgovorov na anketo ***Franceta Pibernika*** o problemih sodobne literarne zgodovine. Tokrat odgovarja ***Jože Faganel***, ki meni, da mora vsaka raziskovalna generacija preveriti interpretacije svojih predhodnikov. Sledili so odgovori ***dr. Denisa Poniža***, ki pravi, da ga je le notranjska trma znova in znova gnala k pisanju; za tem so predstavili svoje poglede ***dr. Marjan Dolgan***, ***dr. Miran Hladnik***, ***dr. Silvija Borovnik, dr. Marko Juvan*** ... *Prim.* Delo 19. 9. 2001, št. 216 (Književni listi, str. II); 26. 9. 2001, št. 222 (Književni listi, str. II); 24. 10. 2001, št. 246 (Književni listi, str. II), itd.

20. 9. 2001 Univerzam v Avstriji grozi krnitev njihove dejavnosti in študijskih programov, ker želi vlada zapreti nekaj inštitutov. Rektor celovške univerze Winfried Müller uradno še ni prejel nobenega obvestila, optimistično pa meni, da krnitev kakšnega slavističnega programa ne pride v poštev. *Prim*. Primorski dnevnik 20. 9. 2001, št. 225, str. 3.

20. 9. 2001 Na tiskovni konferenci se je založba DZS tudi »uradno« poslovila od temeljne zbirke slovenske književnosti Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev, za katero se je

uveljavilo skrajšano poimenovanje Klasiki. Poslanstvo izdajanja zbirke, katere glavni urednik je častni član SD, ***akad. dr. France Bernik***, bo prevzela založba Obzorja v Mariboru. *Prim.* Delo 21. 9. 2001, št. 218, str. 9.

21. 9. 2001 Nasmejan jesenski dan je bil v prijaznem kraju »pod zeleno Orlico s sončne strani, v obilju narave, v zavetju ljudi« (tak je bil letošnji moto OŠ Maksa Pleteršnika na zastavicah s sončničnih in bučkinih pozdravnih daril obiskovalcem). Tako za *Pišečane* – Pleteršnikove rojake – kot za častilce Pleteršnikovega dela je bil to praznik. V spomin nanj se ob njegovi obletnici smrti po obnovi domačije vrstijo kulturne in znanstvene prireditve (med njimi okrogla miza o slovaropisju in dva simpozija, posvečena velikemu slovaropiscu). Sadovi zadnjega simpozija s Pleteršnikovih dni '99 so bili predstavljeni na letošnjem praznovanju *Pleteršnikovega dne*, ki ga je pripravilo Društvo za varovanje maternega jezika, naravne in kulturne dediščine »Maks Pleteršnik« iz Pišec. Drugi zbornik z naslovom *Slovenska lastnoimenskost* je uredil častni član SD, ***akad. prof. dr. Jože Toporišič***, in je nedavno izšel pri Dolenjski založbi v Novem mestu ob finančni podpori Ministrstva za kulturo in občine Brežice. Vsebuje 14 prispevkov (J. Toporišiča, J. Škofic, I. Orel, Z. Zorko, M. Stanonik, M. Hajnšek - Holz, S. Torkarja, J. Kebra, M. Humar, M. Jesenška, V. Majdiča, N. Jurjevec Juvan, R. Cossutta, J. Moder) o hišnih in ledinskih imenih, ženskih oblikah priimkov in rojstnih imenih v posameznih krajih (v Kropi, na Kozjaku, v Kostrevnici, Križu pri Trstu, Žireh, zgornji Baški dolini, Dolu pri Ljubljani), o lastnih imenih v starejših besedilih, slovarjih, Kremplovih Dogodivščinah štajerske zemlje, o izvoru priimkov in jezikovni analogiji pri krajevnih imenih. *Naročila*: Društvo Pleteršnikova domačija, Pišece 4, 8255 Pišece (cena je ok. 2000 SIT). Predstavil ga je urednik, ***dr. Jože Toporišič***, ob bogatem kulturnem (pa tudi kulinaričnem) programu, ki so ga pripravili domačini. Pozdrav gostom je izrekla glavna organizatorica prireditve, predsednica društva ***Marjanca Ogorevc***, zbor je pozdravil tudi župan občine Brežice ***Vladimir Deržič***. S spodbudnimi besedami in lepimi mislimi je zbornik pospremila tudi častna članica društva, gospa ***Štefka Kučan***. Na kratki seji *Strokovnega odbora društva* je ***dr. Jože Toporišič*** predal predsedstvo ***dr. Marku Jesenšku***, ki bo odbor vodil vsaj še nadaljnja štiri leta, tako da mu med predsedovanjem Slavističnemu društvu Slovenije ne bi bilo dolgčas. S predsednikom se zahvaljujeva za uspešno izvedbo simpozija vsem članom Društva Pleteršnikova domačija, še posebej gospe ***Marjanci Ogorevc***, tedanjemu gospodu župniku ***Francu Orniku*** in ravnatelju OŠ Maks Pleteršnik ***Martinu Dušiču***, učiteljem in učencem, nastopajočim, članom strokovnega odbora društva, vsem predavateljem in vsem domačinom, ki so poskrbeli, da bo Pleteršnikov spomin vedno živel in oplajal nove rodove. – ***Irena Orel***, dosedanja tajnica Strokovnega odbora.

22. 9. 2001 Vsakokrat, ko vzamemo v roke korekture 4. in 5. zvezka *Slavistične knjižnice*, z grozo odkrijemo kaj novega. Tokrat so na ovitku postavili ime avtorja za priimek, na prvem listu pa je potuhnjeno tičala še ena groba pisna napaka. Kje so časi, ko smo tiskali v svincu in smo se lahko izgovarjali, da je napake pri pretipkavanju zagrešil stavec! *Dodatna pojasnila in naročila*: Založba Rokus, Grad Fužine, Studenec 2A, 1260 Ljubljana Polje, brezplačni tel. 080 19 90, e-naslov rokus@rokus.com.

22. 9. 2001 Na simpoziju *Učenje in poučevanje slovenščine v prvem triletju devetletke* (Rogaška Slatina, 16. in 17. 11. 2001) bodo sodelovale tudi članice SD: ***dr. Vida Medved Udovič***, ***mag. Jerica Vogel*** in ***dr. Simona Kranjc***, ki zavzeto pripravljajo tudi programe in priročnike za učitelje.

23. 9. 2001 V zgodovinsko publicistični reviji *Voskresenije* (2001, št. 4), ki je v celoti posvečena 80-letnici podeželskega dvorca Leva Tolstoja Jasna poljana, so objavljeni spomini

dveh slovenskih pisateljev – Bogomila Vošnjaka (1882–1959) in Radivoja Peterlina – Petruške (1879–1938) o njunih srečanjih (1904) z Levom Tolstojem. Publikacijo je pripravil Aleksander Romanenko, ki je spomine tudi prevedel, opremil s komentarjem in napisal predgovor. Prevod Vošnjakovih spominov je bil pripravljen po besedilu, objavljenem v reviji Slovan (Ljubljana, 1904/1905, št. 1, 2). Prevod spominov Peterlina – Petruške je nastal po objavi v reviji Ljubljanski zvon (Ljubljana, 1905, št. 8). Aleksander Danilovič Romanenko (roj. 27. 4. 1932), prevajalec, literarni kritik in zgodovinar, je najpomembnejši ruski posrednik slovenske književnosti v obdobju ZSSR. Med ostalim je prevajal dela Finžgarja, Voranca, Kosmača, Ingoliča, Potrča, Cankarja, Župančiča, Zlobca, Koviča, Tauferja. S sodelovanjem Toneta Pavčka je pripravil najpomembnejšo rusko izdajo slovenske poezije (Moskva, 1989). Prevedel je tudi povest Martin Krpan, ki jo je založilo in izdalo društvo Dr. France Prešeren in jo 23. 9. 2001 svečano predstavilo v Moskvi. Lep pozdrav. ***Just Rugel***, Društvo za promocijo stikov med Slovenijo in Rusijo Dr. France Prešeren.

23. 9. 2001 Spoštovani, naša mama ***M. P.*** z veseljem prebira vašo Kroniko, ki ji zaradi trenutnih zdravstvenih težav ostaja edina vez s stroko. Zato Vas prosim, da ji jo v prihodnje pošiljate na njen novi naslov. – Kolegici sporočamo, da bomo željo upoštevali in da vsi držimo pesti, da bi sonce čim prej posijalo tudi zanjo.

24. 9. 2001 Prva proslava 150. obletnice ustanovitve *Mohorjeve družbe*. Pripravila jo je celjska sestra in dedinja te prve slovenske založbe. Med slavnostnimi gosti smo opazili tudi člane SD: ***akad. dr. Franceta Bernika***, ***dr. Jožo Mahniča*** in ***Franceta Pibernika***, vendar se nihče ni spomnil ali omenil, da je naše gore list. *Prim*. Primorski dnevnik 22. 9. 2001, št. 227, str. 5; Delo 22. 9. 2001, št. 219, str. 7; Primorski dnevnik 25. 9. 2001, št. 229, str. 4; Delo 25. 9. 2001, št. 223, str. 7 …

BOLJ ZA ŠALO KOT ZARES

* * *

Za primitivce, ki tako kot pisec Kronike še nimajo svojega »mobija«: Mobitel je brez desetletne priprave izdal žepni *Slovenski kratkopis*, ki se uporablja, ker imajo pisna sporočila omejeno število znakov. Vzorec gesel:
SS – *sem suh, torej me ne kliči*;
BBC – *baterija bo crknila*.
Sporočilo v sodobni slovenščini: *Ne @j se, mi =mlješ a5it. Ju3 te s5 pokličem, na Xko* – pomeni: *Ne* **afna***j se, mi* **je***mlješ a***pet***it. Ju***tri** *te s***pet** *pokličem, na* **krat***ko*.

* * *

LP in LD, pa LS!

* * *

Vsak podoben prispevek bo nagrajen s strokovno publikacijo, če bo vsaj malo duhovit. Po želji jamčimo za strogo anonimnost.

25. 9. 2001 Kolegica ***Tončka Stanonik*** nas je razveselila z dvema svojima knjigama. Za knjigo *Podobe iz čipkaste preje* (Založba Mladinska knjiga, zbirka Sledi) je zbrala edinstveno literarno in etnografsko pričevanje o svojem otroštvu in mladosti. S fotografijami iz družinskega albuma pred bralcem oživi številne podobe in prizore, navade in običaje ter način življenja v Poljanski dolini pred tremi, štirimi desetletji. Iz njene subtilne pripovedi se zazna, kako se je spreminjala duša kraja, način življenja in odnos do tradicije. Vendar se je tradicija ohranila do danes, celo v večji razsežnosti, kot so domačini kdaj pričakovali. Stara spretnost in obrt –

izdelovanje (klekljanje) čipk – je sloves teh krajev ponesla v svet. Avtorica v pripovedi uporablja narečne besede, te pojasnjuje v seznamu izrazov na koncu knjige. Posebno pozornost je namenila besedam, ki sodijo v klekljarsko terminologijo. V delu *Sanje šolskega avtobusa* (založba Pegaz Internationa, Zbirka Pomlad) so zbrane novele, spominski utrinki, ki so nastali med tresenjem na avtobusih, s katerimi se je avtorica vozila. Kolegica ***Tončka Stanonik*** je doslej izdala pet samostojnih knjig.

26. 9. 2001 Na tridnevnem mednarodnem seminarju o soočanju kultur v Trstu in v Karpatih, ki je potekal na univerzi v madžarskem mestu Pécs, je sodeloval tudi član SD in novi profesor slovenskega jezika in književnosti na tržaški univerzi ***Miran Košuta***, ki je predstavil referat *La profezia di Dževad o della minoritarietà* (Dževadova prerokba ali o manjšinskosti); v njem je analiziral problematiko manjšinskosti v sodobni evropski družbi. *Prim.* Giorgetta Dorfles: Trieste nello specchio mitteleuropeo, Il Piccolo (Trst) 26. 9. 2001.

26. 9. 2001 *Evropski dan jezikov*. ***Milena Ivšek***, višja svetovalka in vodja predmetne skupine za slovenski jezik pri Zavodu RS za šolstvo, je v svojem prispevku predstavila letošnji drugi mednarodni simpozij *Učenec in učitelj pri pouku maternega jezika* (ta bo od 29. novembra do 1. decembra t. l. v Portorožu) in natečaje, s katerimi so učence povabili k raziskovanju slenga v govorjenih in pisanih besedilih; vplivov tujih jezikov na govor učencev; vplivu narečja na govor mladih. Na razpis je prispelo 88 prijav s 66 osnovnih in 45 srednjih šol. *Prim.* Šolski razgledi 22. 9. 2001, št. 14, str. 9.

26. 9. 200 V današnjih *Delovih Književnih listih* (št. 222, str. I) je častni član SD, ***akad. dr. Boris Paternu***, opozoril na novejša mejnika v sodobni slovenski književnosti: »Slovenski slavistični kongres je ob svoj osrednji jezikoslovni program postavil tudi temo Sodobna slovenska književnost, kar je gotovo znamenje strokovne živosti načrtovalcev prireditve. In ker je odprta ta tema, se mi zdi potrebno opozoriti na enega vidnejših premikov znotraj sodobne slovenske literarne kulture in njenega jezika. Gre za izid dveh pomembnih del, ki nosita letnico 2000, in sicer za pesniško zbirko Milana Jesiha Jambi in za roman Draga Jančarja Katarina, pav in jezuit.«

27. 9. 2001 V Novi Gorici se je ponovno sestal *organizacijski odbor* za pripravo novogoriškega slovenskega slavističnega kongresa. Okrog 50 kolegic (in en kolega) premorejo dovolj energije, da bodo kos vsem predvidenim težavam, za nepredvideno pa bomo prepuščeni trenutni iznajdljivosti organizatorjev.

27. 9. 2001 V počastitev 150. obletnice ustanovitve prve slovenske založbe je *Mohorjeva družba* v Gorici izdala knjigo *Iz goriške preteklosti*, ki prinaša izbor razprav ***Lojzke Bratuž***, častne članice SD in predsednice SD Trst – Gorica – Videm. Prispevki obravnavajo zelo široko problemsko področje – od najstarejših slovenskih goriških rokopisov prek goriških ustvarjalcev (nadškof Karel Mihael Attems, Valentin Stanič, Fran Erjavec, Simon Gregorčič, Frančišek B. Sedej, Stanislav Škrabec, Andrej Budal, Ludvik Zorzut) pa vse do preglednih študij o Sveti Gori v slovenski književnosti in literarnih upodobitvah Gorice. V spremni besedi je častna članica SD ***Marija Pirjevec*** zapisala: »Ob izboru razprav Lojzke Bratuž ne moremo mimo tehtnih spoznanj, ki jih prinašajo. Predvsem ni mogoče spregledati besedil, ki jih je sama odkrila ali pomagala spoznati. Vrsto pomembnih osebnosti in njihovih del je znala nazorno osvetliti, ovrednotiti in rešiti pozabe.« *Prim.* Družina 7. 10. 2001, št. 41, str. 3; Novi glas 18. 10. 2001, št. 39, str. 6.

28. 9. 2001 Danes praznuje *Mohorjeva družba v Celovcu* ter sestrski družbi v *Gorici* in *Celju* 150. obletnico ustanovitve skupne prednice. Ko je dejavnost založbe imela največji obseg

(po prvi svetovni vojni), je imela več kot 90.000 članov, ki so vsako leto prejemali njene knjižne zbirke. Skorajda ni bilo slovenske družine, ki ne bi bila članica te najstarejše slovenske založbe. *Prim*. Primorski dnevnik 7. 10. 2001, št. 240, str. 12–13.

28. 9. 2001 V današnjih *Primorskih novicah* je izšel prvi odmev na polemičen prispevek ***Jolke Milič*** o mestu narečij v današnjem poučevanju slovenskega jezika (prim. Kroniko št. 28 z dne 13. 7. 2001, str. 72). Napisala ga je ***Nelda Štok Vojska***, ***Jolka Milič*** pa ji je odgovorila v rubriki *Pisma z znamko in brez* 16. 10. 2001 in napovedala daljši odgovor v reviji Primorska srečanja. Vabljeni k sodelovanju pri razčiščevanju pogledov.

28. 9. 2001 Vesel sem bil poštarja, ki je včeraj (no, že predvčerajšnjim) prinesel 11. zbornik Slavističnega društva Slovenije: Sodobna slovenska narečna poezija – Ciril Kosmač in razvoj slovenske povojne proze, Slovenski slavistični kongres v Kopru 2000. Najprej sem – poklicna izrojenost – seveda šel pogledat napake, ki pa jih ni kdo ve koliko. No, tudi v mojem prispevku sta ostali vsaj dve, najbolj vidna pa bo, ker na hrbtu ni navedeno, da gre za Koper 2000 (česar že tudi pri lanskem ni bilo) – to boste opazili, če boste zbornike zložili skupaj –, kar pa je še vedno bolje, kot je bilo prva leta, ko kljub debelini papirja in zbornikov ni bilo na hrbtu napisano nič. – **Peter Weiss**. Naročila: Zavod RS za šolstvo, Poljanska c. 28, 1000 Ljubljana, faks 01 300 51 99, e-pošta maja.hribar@zrss.si.

29. 9. 2001 Danes praznuje 80-letnico častni član SD ***akad. dr. Franc Jakopin***. Njegova strma poklicna pot zbuja spoštovanje, njegovo delo se bo odražalo v strokovnih iskanjih mnogih njegovih učencev. Pridružujemo se čestitkam!

29. 9. 2001 *12. evropske konference o branju*, ki jo je tokrat organizirala irska bralna zveza in je potekala v Dublinu med 1. in 4. julijem 2001, smo se iz Slovenije udeležile štiri: poleg mene še ***mag. Tilka Jamnik***, ***mag. Tanja Jelenko*** in ***dr. Silva Novljan***. Po vsebinski plati so te konference osredotočene na spodbujanje vseh vrst branja z različnih zornih kotov – psihološkega, pedagoškega, knjižničarskega, lingvističnega, literarnovednega in specialnodidaktičnega. Med množico vsebinsko povprečnih (čeprav v izvedbi skrbnih) predstavitev posameznih uspelih metodičnih izkušenj, kako je npr. mogoče spodbuditi branje in pisanje otrok ob prisrčni tematiki mačk, kako učiteljevo preverjanje vzvratno vpliva na poučevanje ipd. je bila tudi vrsta zanimivih, razvojno naravnanih in poučnih prispevkov (npr. eno od plenarnih predavanj Američanke Donne Ogle o izzivih in perspektivah bralne pismenosti v 21. stoletju – presenetljivo slabo je med šolarji branje grafov in slik; ali impresivno sklepno predavanje Unescovega funkcionarja Vincenta Greanyja o katastrofalnem položaju izobraževanja v deželah tretjega sveta). Daleč najmarkantnejše je bilo, ne le za literarne poznavalce (za katere velja vtis, da so se letos v literarno bogati Irski zbrali v dosti večjem številu kot običajno), uvodno plenarno predavanje irskega pisatelja in visokošolskega profesorja literature Declana Kiberda o razvoju in antropološko duhovnih temeljih irske literature. Ne le, da je prepričljivo utemeljeval glavno tezo o nacionalni simboličnosti, ironični perspektivi in zagonetni večpomenskosti irske literature kot obrambni drži pred angleškim »velikim bratom«, ampak je to počel s tolikšno mero iskrive duhovitosti in spontane sugestivnosti, da je bila ob koncu vsa dvorana na nogah v navdušenem skandiranju. Literarni didaktik v meni pa je zavzdihnil: »Taki bi morali biti ne le osnovno- in srednješolski, ampak tudi in predvsem visokošolski predavatelji, učitelji učiteljev!« – Tudi sicer je bilo po dokaj razdrobljenih sekcijskih predavanjih kar nekaj govora o branju in poučevanju literature, ne le mladinske, ampak tudi »odrasle«. Sama sem govorila o prenovi pouka literature v naših poklicnih šolah, kolegica Jelenko pa o bralnih interesih mladih ob prehodu v srednjo šolo in o vlogi družine pri spodbujanju bralne motivacije. Tilka Jamnik se je posvetila vlogi knjižnice, ki je poleg šole in

Bralne značke pomemben dejavnik pri dolgoročni motivaciji za branje literature, Silva Novljan pa je poročala o tem, kako pri nas v knjižničnih središčih skrbimo za bralno opismenjevanje Romov. Vse predstavitve so naletele na spodbuden odmev, zlasti pri obeh knjižničarskih kolegicah pa se je razvila tudi živahna razprava. – ***Boža Krakar Vogel***.

30. 9. 2001 Na Gorjanskem (blizu Komna) so v spomin na velikega rojaka prvič podelili *Štrekljevo nagrado*, ki jo je prejel častni član SD, ***akad. Pavle Merkù***, kot priznanje za zbiranje in ohranjanje slovenskega ljudskega izročila. Med slavnostnimi govorniki je bil tudi častni član SD, ***akad. dr. France Bernik***. *Prim*. Primorske novice 25. 9. 2001, št. 77, str. 14; Primorski dnevnik 29. 9. 2001, št. 233, str. 174; 2. 10. 2001, št. 235, str. 5; Primorske novice 2. 10. 2001, št. 79, str. 14; Novi glas 4. 10. 2001, št. 37, str. 6.

1. 10. 2001 Slavistično društvo Slovenije in Zavod Republike Slovenije za šolstvo tudi v šolskem letu 2001/2002 vabita učence 7. in 8. razreda osemletke, 8. in 9. razreda devetletke ter dijake srednjih šol in njihove mentorje na tekmovanje v znanju materinščine za *Cankarjevo priznanje*. Naslov tekmovanja je **DOM IN SVET**. Z letošnjim razpisom želimo usmeriti pozornost mladih bralcev v privlačna besedila štirih znanih slovenskih popotnikov: Branka Gradišnika, Zvoneta Šeruge, Toma Križnarja in Evalda Flisarja. *Šolska tekmovanja* bodo potekala hkrati po vseh šolah v sredo, 13. februarja 2002, ob 13.30. *Vseslovensko tekmovanje*, organizirano po območjih organizacijskih enot Zavoda RS za šolstvo oz. slavističnih društev, bo v soboto, 16. marca 2002, ob 9.00. Šole po izpeljanih šolskih tekmovanjih najpozneje do 1. marca 2002 prijavijo na naslove območnih enot ZRSŠ po tri oz. ustrezno število na vsaki zahtevnostni stopnji najbolje uvrščenih tekmovalcev za vseslovensko tekmovanje (Pravilnik o tekmovanju za Cankarjevo priznanje, 19. člen). *Dodatna pojasnila* dobite na Slavističnem društvu Slovenije (predsednik Marko Jesenšek, Ulica obnove 12, 2000 Maribor, e-pošta marko.jesensek@uni-mb.si), na organizacijskih enotah Zavoda RS za šolstvo in pri koordinatorju (Vlado Pirc, ZRSŠ – OE Kranj, Stritarjeva 8). Razpis tekmovanja, Pravilnik o tekmovanju za CP in dodatna pojasnila so oz. bodo objavljeni tudi na spletni strani (Zavod RS za šolstvo, predmetna skupina za slovenščino). Elektronski naslov: http://zrss.si/pps/slo/slo.htm. – ***Vlado Pirc.***

1. 10. 2001 Kolegice in kolege, predvsem tiste, ki se ne morejo udeležiti *seminarja mentorjev tekmovanja za Cankarjevo priznanje*, opozarjamo na seminar *Vrednotenje spisov v višjih razredih* (Katalog 2001/2002, str. 107, št. 13; spletna stran predmetne skupine za slovenščino). V Cankarjevem domu na Vrhniki pripravljamo tudi *srečanje mentorjev, svetovalcev*, skratka vseh, ki bi radi sodelovali pri tekmovanju za Cankarjevo priznanje 2002. O dokončnem datumu boste pravočasno obveščeni v Kroniki.– ***Vlado Pirc.***

1. 10. 2001 Bog ve, kaj si je mislila naša kolegica ***Š. B.*** iz Novega mesta, ko naj bi pričenjala svojim dijakom zaračunavati svoje »nasvete«. Dokler je ni neki njen dijak, ki se je izobraževal ob delu, prijavil, so se cene bojda gibale od 3 do 40 in več tisočakov za naslov eseja na zaključnem izpitu. Želimo si, da bi se obtožbe izkazale za neutemeljeno natolcevanje. *Prim.* Delo 1. 10. 2001, št. 226, str. 7.

2. 10. 2001 Od 2. do 6. oktobra so po Poljski potovali slovenski mladi pesniki: Primož Čučnik, Brane Mozetič, Gregor Podlogar in Peter Semolič. Tokrat so nastopali v Varšavi, Krakovu in Katovicah. – ***Agnieszka Będkowska-Kopczyk***. *Prim.* Delo 17. 10. 2001, št. 241 (Književni listi, str. IV).

3. 10. 2001 Avtor ***Mihael Kuzmič*** je gradivo za knjigo *Slovenski izseljenci iz Prekmurja v Bethlehemu v ZDA: 1893–1924 – Naselitev in njihove zgodovinske, socialne, politične, literarne in verske dejavnosti* zbiral polnih dvajset let. Med svojimi številnimi obiski v ZDA je pregledoval obsežno izvirno gradivo, uporabljal pa je tudi domače in tuje knjige in članke, saj slovenskih preglednih monografij, ki bi obravnavale to tematiko, do sedaj še ni bilo. Osvetlil je zlasti vse tiste najpomembnejše zgodovinske, socialne in kulturne dejavnike, ki so pomagali ohranjati jezikovno, narodnostno in versko identiteto tega segmenta slovenskega izseljenstva. Dr. Mihael Kuzmič je bil v letih 1966–1996 pastor Binkoštne cerkve, v letih 1996–2000 pa ravnatelj Evangeličanskega teološkega centra v Ljubljani. Jeseni leta 2000 je prevzel mesto akademskega dekana na mednarodni protestantski Evangelijski teološki fakulteti v Osijeku na Hrvaškem. Poleg rednega dela na pastoralnem področju se ukvarja tudi z znanstvenim in raziskovalnim delom na področju slovenskega protestantizma, največ z vprašanjem prekmurskega in slovenskega protestantskega izseljenstva. Rezultate svojih raziskav je objavil v preko sto člankih, razpravah in referatih. *Dodatna pojasnila in naročila*: Založba ZRC, Gosposka 13, 1000 Ljubljana, tel. 01 470 64 74, e-naslov: zalozba@zrc-sazu.si.

4. 10. 2001 ***Izza kongresa***. Kot vsako leto se je tudi letošnji slovenski slavistični kongres pričel prvi četrtek v oktobru in trajal tri dni. Zvrstilo se je šest plenarnih predavanj, pet okroglih miz, simpozij o Matiji Murku, predstavitve okrog tridesetih slovenističnih strokovnih oz. znanstvenih knjig, štiri poučna popotovanaja in obsežen spremljevalni program. Aktivnih udeležencev je bilo 65, vseh pa 315, organizacijski odbor je štel skoraj 41 članov. *Nekaj poudarkov*:
Prezrte razsežnosti: Pozdravljeni na sončnem Primorskem! Kongresno vzdušje se je pomirilo in pregledujemo njegovo bero. Povedati moram, da Vašo Kroniko občuduje tudi neslavistični (tehnični in matematični) svet in si želi kaj podobnega za svojo stroko. Sicer pa mi je bila kljub morebitnim zapletom taka organizacija kongresa (da smo pogledali tudi k našim zamejcem) osebno zelo všeč. Hvala. - ***Milka Bokal.***
Velika odmevnost v elektronskih medijih, pa tudi v časopisju: Delo 4. 10. 2001, št. 229, str. 9; 9. 10. 2001, št. 233, str. 4; 12. 10. 2001, št. 236, str. 7; 13. 10. 2001, št. 237, str. 42; Primorski dnevnik 2. 10. 2001, št. 235, str. 15; 3. 10. 2001, št. 236, str. 10; 4. 10. 2001, št. 238, str. 4; 6. 10. 2001, št. 237, str. 7; 8. 10. 2001, št. 240, str. 2; 9. 10. 2001, št. 241, str. 31; Novi glas 4. 10. 2001, št. 37, str. 6; 11. 10. 2001, št. 38, str. 6 in 12; Primorske novice 5. 10. 2001, št. 80, str. 6; 9. 10. 2001, št. 81, str. 15; Večer 3. 10. 2001, št. 228, str. 11; 6. 10. 2001, št. 231, str. 12; 8. 10. 2001, št. 232, str. 9; 10. 2001; Šolski razgledi 20. 10. 2001, št. 16, str. 2 itd.
Plodovitost: Če nič drugega, je kongres spodbudil izide novih slovenističnih strokovnih in znanstvenih knjig. Dobra tretjina predstavljenih je bila dotiskana tik pred predstavitvijo, tako da je marsikateri avtor mahal z unikatnim izvodom, saj celotna naklada še ni bila zvezana. Dejstvo, ki potrjuje, kako dragocene in enkratne knjige so bile predstavljene.
Požrtvovalnost: Čestitke babici ***A. V. M.***, ki je rojstvo vnučke praznovala med enim in drugim predavanjem.
Tradicija: Na eni okrogli mizi, ki se ni in ni hotela končati, smo obudili tradicijo Slodnjakovega vodenja dela na terenu. Ko je padel v trans in globokoumil o narodovi duhovni zakladnici, tudi pozno popoldne, ko se je že mračilo, ni nihče smel niti pomisliti na tako banalne stvari, kot je hrana.
Gerontološka razsežnost: Mnogi so se spraševali, kje je večina konice v razvoju slovenističnih ved (»under 50«), ki zasedajo najodgovornejša in najbolj bleščeča mesta.
Kdor visoko leta, nizko pade: Selitev božjega ljudstva čez državno mejo v Gorico s kot žafran dragimi avtobusi je bila zahteven zalogaj, ki je ogrozil časovne programske okvire. Tudi preveč oddaljena Kulturni center Lojzeta Bratuža in Kulturni dom sta prispevala k slabi udeležbi na nekaterih predavanjih, vendar so kolegi doživeli knjižnične zaklade in kulturno izročilo mesta,

ki je bilo prvič omenjeno pred tisoč leti z izrecno navedbo, da gre za poimenovanje v slovenskem jeziku.
Obljubiti in narediti je preveč: Ko je bilo treba uresničiti tisto, kar je bilo dogovorjeno in »za prmejduš« obljubljeno junija, so pričele padati odpovedi gledališke predstave, sponzorskih sredstev, donacij, izkazalo se je, da hotel Perla še ne bo dograjen, da ena dvorana v Gorici ne bo prosta, da marsikdo ne more sodelovati zaradi nepredvidenih okoliščin itd.
Religiozna razsežnost: Organizatorji so najverjetneje mislili, da bodo na družabnem večeru ponovili čudež s petimi ribami, a so si delali iluzije (prostor je bil primeren za 100 ljudi, po moledovanju so sprejeli 120 prijav, na vratih pa se je naslikalo 168 kolegic in kolegov – 68-odstotni presežek!), tako da je zmanjkalo »njokov« in peciva, le vino je teklo v izobilju in še ga je ostalo, ko je zmanjkalo udeležencev. Nekaj najbolj gorečih se je nato preselilo v primernejše okolje in je naslednja predavanja počakalo kar v igralnici (o omembe vrednih dobitkih kronika ne poroča).
Naivnost: Denarne prispevke za poučno popotovanje v Beneško Slovenijo je bilo treba preliti v italijanske lire, vendar je nekdo naivno mislil, da je mogoče s 35.000 lirami plačati kosilo za poln avtobus.
V povprečju je bilo odlično: V četrtek je ostalo nekaj litrov kave, precej soka itd., v petek pa smo ta presežek krepko pogrešali.
Kje smo v primerjavi z drugimi: Letošnjega tridnevnega posvetovanja slovenskih pravnikov v Portorožu, ki sta ga pripravili Zveza društev pravnikov Slovenije in Zveza društev pravnikov za gospodarsko pravo v sodelovanju z Gospodarskim vestnikom, se je udeležilo 1050 članov. Kotizacijo v višini skoraj 95.000 SIT je poravnalo 850 udeležencev, tako da so zbrali več kot 800 milijonov tolarjev. Na slovenskem slavističnem kongresu je bilo nekaj nad 300 udeležencev, kotizacija pa je znašala za člane 18.000 SIT, da ne omenjamo, koliko kolegov je poskrbelo, da so jo ustanove, kjer so zaposleni, poravnale. Če bi bili enako dosledni in podjetni kot nekatera druga društva, bi Slavistično društvo Slovenije kmalu imelo denar za še kaj drugega kot za tisk Kronike in bi kmalu postalo učinkovitejše pri uresničevanju naših skupnih poklicnih in strokovnih interesov. V tolažbo – množica drugih društev nam zavida našo aktivnost, obveščenost, povezanost, udarnost …
Sklepna misel: Preživeli smo že veliko neprimerno slabših kongresov/zborovanj in tudi kakšno boljše.

6. 10. 2001 Kolegice z Gimnazije Jurija Vege v Idriji so kljub običajnemu delu in vsakodnevnim projektom, ki so povezani s proslavljanjem 100-letnice prve gimnazije s slovenskim učnim jezikom, našle čas, da so nam poslale tako obsežen zbornik, da ga skorajda ni mogoče povezati v eno knjigo, saj sodeluje preko petdeset avtorjev (cena 3800 SIT). Kolegice ***Romana Kokošar***, ***Lidija Kleindienst***, ***Maja Justin Jerman***, ***Silva Uršič***, ***Milojka Božič*** in ***Slavica Makuc Bric*** so organizirale več predavanj, razgovorov in literarne večere z znanimi osebnostmi, ki so povezane z gimnazijo, zanimiva je bila akademija Srečanje generacij, na likovni razstavi so predstavile ilustracije iz zbornika, na knjižnični pa stare tiske iz gimnazijske knjižnice, svetujejo pri snemanju dokumentarnega filma itd. Še veliko poleta in hvala za prijazno pismo!

7. 10. 2001 Od 6. do 7. decembra 2001 organizira Inštitut za slavistiko, Oddelek za primerjalno jezikoslovje, v Sosnovcu na Šlezijski univerzi konferenco pod naslovom *Jezikovno in kulturno obmejno ozemlje.* Gre za medkulturne podobnosti in razlike na področju jezika, literature in kulture. Prisrčno vabimo! Sporočila o nastopu sprejemamo do 1. novembra pod naslovom kopczyk@friko5.onet.pl. – ***Agnieszka Będkowska-Kopczyk.***

9. 10. 2001 Ko je ministrica za šolstvo, znanost in šport ***dr. Lucija Čok*** med uradnimi pogovori z avstrijsko kolegico ***Elzabath Gehrer*** opozorila na ogroženost slovenistike na dunajski univerzi (prim. Kronika št. 28, (17. 7. 2001), str. 74), ji je slednja odgovorila, da »ne gre za namerno izrinjanje slovenščine, da pa se je nakopičilo nekaj problemov, ki jih je treba rešiti v sodelovanju«. *Prim.* Delo 9. 10. 2001, št. 233, str. 4.

9. 10. 2001 V ljubljanski kavarni Evropa je na dobro obiskani tiskovni konferenci *Založba Rokus* predstavila 4. in 5. zvezek *Slavistične knjižnice*, ki prinašata deli ***dr. Zoltana Jana*** *Poznavanje slovenske književnosti v Italiji po letu 1945* ter študije o italijanski recepciji slovenskih pisateljev *Cankar, Kosovel, Zlobec in Ljubka Šorli pri Italijanih*. Slednji knjigi je dodana bibliografija prevodov slovenske književnosti v italijanščino in pregled literature o teh vprašanjih. Večji odmev v elektronskih medijih kot v časopisih. *Prim.* Revija o knjigi 2001, št. 14 (september), str. 39; Dnevnik 12. 10. 2001; Delo 16. 10. 2001, št. 239, str. 9; Družina 21. 10. 2001, št. 43, str. 10; Primorski dnevnik 21. 10. 2001, št. 252, str. 9; 23. 10. 2001, št. 253, str. 25; Novi glas 25. 10. 2001, št. 40, str. 6, Oko 25. 10. 2001, št. 295, str. 10. Poročilo je objavljeno tudi na spletni strani Glasa Slovenije na naslovu http://www.gla ssloveni je.com.au in na straneh slovlitjanov: slovlit@ijs.si. *Dodatna pojasnila in naročila*: Založba Rokus, Grad Fužine, Studenec 2A, 1260 Ljubljana Polje, brezplačni tel. 080 19 90; e-naslov rokus@rokus.com.

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

* * *

Kadar išče samo napake, nič drugega ne najde.

Angleški pregovor

* * *

10. 10. 2001 Najvišja priznanja Republike Slovenije za uspešno delo na področju šolstva (predsednik odbora je častni član SD, ***dr. Matjaž Kmecl***) sta letos prejela tudi člana SD: ***mag. Marjan Štrancar*** in ***mag. Stanko Šimenc***. Iskrene čestitke!

11. 10. 2001 Član SD, ***mag. Marjan Štrancar***, je za sodelovanje zbral domala pol letnika (generacija, vpisana 1967/1968) in pripravil knjigo *Slavko Grum*: *Dogodek v mestu Gogi*, ki vsebuje faksimile in diplomatski prepis rokopisa ter študije o Slavku Grumu in njegovem delu. Knjigo, ki so jo v Novi Gorici predstavili pred premiero Dogodka v mestu Gogi, je izdala Knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu. Zanimivo razstavo o pisatelju je pripravila ***Andreja Štuhec***, Matična knjižnica Dr. Slavko Grum v Litiji.

11. 10. 2001 V Gradcu so se začeli *tretji slovenistični dnevi*, v okviru katerih je potekala tudi odmevna proslava 190-letnice obstoja prve stolice slovenskega jezika, ki je v duhu tedanjega časa, naklonjenega humanističnim temam in demokratičnim tokovom, vzpostavila študij slovenskega jezika na takratnem graškem liceju (predaval je Janez Nepomuk Primic). Dvojezično vabilo so poslali univerzama v Ljubljani in Mariboru; ob prisotnosti številnih visokih gostov, predstavnikov štajerske dežele, mesta Gradec (župan Alfred Stingl), Univerze Karla Franca (prorektorica Roberta Maierhofer), Filozofske fakultete (dekan Walter Hoflechner), Inštituta za slavistiko v Gradcu (predstojnik Wolfgang Eismann), veleposlanika Slovenije v Avstriji, prorektoric univerz v Ljubljani (Katja Breskvar) in Mariboru (Zinka Zorko, častna članica SD) ter predstavnikov in članov slovenističnih oddelkov obeh slovenskih univerz je program v slovenščini in nemščini povezoval doc. dr. Ludvik Karničar, slovenist na graški slavistiki. O stolici, slovenščini in delu J. Primica so s spoštovanjem in naklonjenostjo govorili

domači in vabljeni govorniki. Program je spremljala slovenska koroška pesem. Po svečanem uvodnem delu je bila na poslopju stare univerze v Gradcu (Burgergasse 2) odkrita lepa, kamnita spominska plošča z dvojezičnim nemškim in slovenskim napisom. Pomembna proslava. Zlasti spodbudne so bile za slovensko stran izbrane besede dr. Eissmanna, prorektorice graške univerze in akademika dr. S. Hafnerja: vsi so opozorili za pomemben in nenadomestljiv delež slovenskih profesorjev in študentov na univerzah v Gradcu in na Dunaju ter zagotavljali, da slovenstika, ki danes v Avstriji domuje na treh univerzah (tretja je celovška), ne bo zamrla. V imenu Oddelka za slovanske jezike in književnosti ter Filozofske fakultete v Ljubljani sem predstojniku graške slavistike ob tej izjemni priložnosti izročil knjižni dar, Zbornik FF; njemu, prorektorici univerze v Gradcu, dekanu graške FF, akademiku Hafnerju, doc. dr. Karničarju, dr. Pfandlu, dr. Steinengerju in dr. Prunču pa sem v imenu članov našega Oddelka za slovanske jezike in književnosti izrekel besede priznanja in zahvale. Nekaj besed sem spregovoril tudi o položaju slovenistike v Avstriji, o možnih ukrepih na avstrijski strani in o dejavnostih našega oddelka; pogovarjal pa sem se tudi s predstavnikom dunajskega inštituta za slavistiko, profesorjem bolgarščine, ki je potrdil pripravljenost učiteljev na inštitutu, da bi slovenščino v okviru pete skupine študija, ki povezuje študij vseh južnoslovanskih jezikov in ki ga vodita le dva habilitirana univerzitetna učitelja, na Dunaju okrepili: zaviralni element da so le finančna sredstva, ki jih mora inštitutu za slavistiko odobriti vsako leto rektor dunajske univerze osebno. Veleposlanik Vajgl me je izrecno opozoril, da so na potezi slovenisti v Sloveniji, ki da pred leti niso ponudili kvalitetnih kadrov za mesto predstojnika inštituta za slavistiko na Dunaju in letos ne uveljavljenih učiteljev za pouk slovenskega jezika in književnosti, ki bi se lahko uveljavili v Avstriji oz. izpolnili normalne avstrijske oz. standardne razpisne pogoje. – ***Vladimir Osolnik***.
P. S.: Videti je, da so na simpoziju sodelovali tudi nekateri častni člani SD, vendar nimamo informacij; gospod Vajgl pa naj se informira o delu potrjenih profesorskih kandidatih in jih primerja z usposobljenostjo slovenskih, da ne bo dajal preveč smešnih in škodljivih izjav ter se zavedal dolžnosti, ki mu jih nalaga doneče mesto, ki ga zavzema.

11. 10. 2001 V 31. številki *Pravne prakse* je izšel zanimiv članek *Irski jezik v Republiki Irski* (str. 33–34), ki bi ga morali prebrati tisti, ki se ne zavedajo pomena zakona o slovenskem jeziku (manj kot 3 odstotki odraslih državljanov uporabljajo irščino vsak dan, samo 34 odstotkov predšolskih otrok še obvlada jezik svojih staršev, celo besedila zakonov so večinoma le v angleščini …). ***Andraž Terček*** se je med *Dnevi javne uprave* pogovarjal o slovenski pravni kulturi s profesorji ljubljanske pravne fakultete, nekdanjima ustavnima sodnikoma itd. ***Dr. Albin Igličar*** je poudaril, da je slovenska identiteta v veliki meri zreducirana na slovenski jezik (str. 16). Tudi tokratna številka prinaša stalno rubriko ***dr. Majde Merše*** *Jezikovni kotiček*, ki je posvečena terminološkemu in jezikovnokulturnemu pomenu prevajanja evropske zakonodaje.

12. 10. 2001 Na današnjem sestanku so predstavniki *Korisa* (Koordinacija raziskovalnih inštitucij Slovenije, vodi jo ***dr. Niko Toš***) obravnavali položaj znanosti v predlogu proračuna za leti 2002 in 2003 ter ugotavljali, da je zelo daleč od predvolilnih obljub. *Prim.* Delo 13. 10. 2001, št. 237, str. 2.

13. 10. 2001 Ob 80-letnici člana SD, ***dr. Dušana Čopa***, je izšel prijazen članek o njegovem delu in osebnosti. Čestitkam se pridružujemo! *Prim.* Delo 13. 10. 2001, št. 237, str. 7.

13. 10. 2001 V Sobotni prilogi je izšel zanimiv članek ***Mihe Nagliča*** o Mahničevi satiri Indija Komandija, ki je izšla v Rimskem katoliku 1889 ob stoletnici francoske revolucije in spodbudila Ivana Tavčarja, da je napisal svoje delo 4000. *Prim.* Delo 13. 10. 2001, št. 237, str. 25 (Sobotna priloga).

14. 10. 2001 V *Reviji o knjigi* (september 2001, št. 14, str. 8–9) je izšel spominski članek ob 125. obletnici rojstva in 50. obletnici smrti *Janka Šlebingerja*, ki skupno s svojim tastom Francem Simoničem velja za utemeljitelja slovenske bibliografije, a se je kot vsak pošten Slovenec ukvarjal z našim nacionalnim športom – zlagal je pesmi (in dvakrat prejel Schillerjevo nagrado). Članek je napisal častni član SD, ***dr. Bruno Hartman***, ki je bil govornik ob odkritju spominske plošče pri Sv. Ani v Slovenskih goricah 22. 7. 2001.

15. 10. 2001 V seriji portretov slovenskih prevajalcev, s katero ***Majda Stanovnik*** (žal ni članica SD) predstavlja XX. stoletje, je danes upodobljen častni član SD, ***Janko Moder***, ki prevaja iz 25 evropskih jezikov in je samo v zbirki Nobelovci izdal nad 100 knjig. *Prim.* Delo 15. 10. 2001, št. 238, str. 5.

16. 10. 2001 *Gibanje 23. december* je v Ljubljani pripravilo sestanek svojih članov in simpatizerjev, ki želijo sodelovati v skupini, ki bi skrbela za *položaj slovenskega jezika*. Dogovorili so se za vrsto akcij, s katerimi bodo podprli sprejemanje zakona o slovenskem jeziku. Kdor se jim želi pridružiti, naj sporoči Francu Jelerčiču (Cankarjeva 17, 5000 Nova Gorica, tel./faks 05 30 23 817 ali tel. 041 603 761).

16. 10. 2001 V okviru 36. Boršnikovega srečanja slovenskih gledališč v Mariboru sta potekala *simpozija ob 100-letnici Slavka Gruma in Vladimira Kralja*. Grumovo delo je analiziral član SD, ***dr. Lado Kralj***, predstavili pa so tudi dve novi knjigi – Grumova pisma Joži ter faksimile rokopisa Goge. Prispevek Vladimira Kralja (očeta Lada Kralja) k razvoju slovenske dramaturgije sta razčlenila člana SD, ***dr. Andrej Inkret*** in ***dr. Marjan Dolgan***. *Prim*. Primorski dnevnik 18. 10. 2001, št. 249, str. 12, itd.

16. 10. 2001 Po daljšem oddihu je izšel debatni list *Slava* (letnik 12, 1998/99, št. 2, in letnik 13, 1999/2000, št. 1). Uredil jo je in za njen natis poskrbel ***Aleš Bjelčevič***, ki ni član SD. Vanjo so pisali jubilant ***Vlado Nartnik*** (Pregibanje spregalnoosebnih zaimkov pogovorne slovenščine med nemščino in italijanščino, Tedni in mesci dni starih Slovanov, Prepis k besedilnemu razboru Pregljeve novele Runje), ***skupina študentov*** o novi slovenski kriminalki, ***Vladimir Osolnik*** o pesništvu Kolje Mičevića, ***Tomasz Czapik*** o slovanskih mitih, ***Peter Svetina*** je ob 60-letnici Vlada Nartnika napisal akrostišni sonet (*Vlado, tudi vsi drugi slavjani* [*in prijatelji v SD*] *ti kličemo še na mnoga leta!*), ***Alenka Gložančev*** Kratek pregled slovenskega pravopisja od konca devetnajstega do konca dvajsetega stoletja, prevodne verze so objavili ***Igor Grdina***, ***Robert Grošelj*** in ***Anka Polajnar***, o poeziji na internetu ***Alenka Januš***. V zameno za prostovoljni prispevek je revija na voljo v knjižnici Oddelka za slovanske jezike in književnosti (Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana). – ***Miran Hladnik***.

17. 10. 2001 Ministrica za šolstvo, znanost in šport, ***dr. Lucija Čok***, se je med obiskom pri svoji dunajski kolegici zavzela tudi za ohranjanje manjšinskega šolstva na Koroškem in za poučevanje slovenščine na avstrijskih univerzah. Po mnenju ***Milana Vogla*** se stvari pričenjajo premikati, saj oblasti iščejo sredstva, da bi kljub nezanimanju študentov ohranile slovenistiko na dunajski univerzi, kjer za jezikovni del skrbi predvsem lektorica ***dr. Elizabeta Jenko***, za literaturo pa ***dr. Katja Šturm Schnabl*** in gostujoča profesorica ***dr. Silvija Borovnik***. Letos je v prvi tečaj slovenščine vpisanih devet novih slušateljev. *Prim.* Delo 17. 10. 2001, št. 240, str. 2 in Kronika št. 28, (17. 7. 2001), str. 74; št. 29, (9. 10. 2001) str. 97; št. 29, (11. 10. 2001) str. 97.

17. 10. 2001 *Slavistično društvo Ljubljana* je v knjižnici Srednje šole za elektrotehniko in računalništvo v Ljubljani počastilo *evropsko leto jezikov* s predstavitvijo nove knjige *Janeza Menarta Slovenec v Srboslaviji*. Z avtorjem se je pogovarjal ***Andrijan Lah***. – ***Mojca Marn***.

18. 10. 2001 V reviji *Primorska srečanja* (št. 244–245, str. 601–607) je izšel intervju ***Antonije Valentinčič*** s članico SD, ***dr. Marijo Stanonik***, Murkovo nagrajenko.

19. 10. 2001 *Slovenska matica* je med tremi novostmi predstavila tudi delo *Tržaška knjiga*. Pripravila jo je častna članica SD, ***Marija Pirjevec Paternu***, v kateri je zbrala dela petinosemdesetih avtorjev, ki so pisali o Trstu (v slovenščini), v obsežni spremni študiji pa je analizirala slovensko navzočnost v mestu, v katerem je nekoč živelo več Slovencev kot v Ljubljani. SM je izdala tudi knjigo ***Branka Reispa*** *Redki stari tiski* in delo ***Denisa Poniža*** *Slovenska lirika 1959–2000*, s katero založba napoveduje izid štirih novih knjig, ki so nekakšno nadaljevanje znamenite izdaje Slovenska književnost 1945–1965 in bodo obravnavale še prozo (***Helga Glušič***), dramatiko (***Silvija Borovnik***) in esejistiko (***Miran Štuhec***). Delo 20. 10. 2001, št. 243, str. 7.

20. 10. 2001 Predsednik SD, ***dr. Marko Jesenšek***, je na mednarodnem simpoziju o Henriku Schreinerju predstavil svoj referat, vendar ni nič sporočil o njegovi vsebini. (Verjetno zato, ker so izbruhnile sivke!)

21. 10. 2001 V prvi letošnji številki *Revije za srednješolce & maturante & študente Maturant&ka* je **ne**članica SD ***Janja Perko*** podala nekaj navodil, kako naj se letošnji maturanti pripravljajo na maturitetni preizkus znanja slovenskega jezika. *Naročila*: Gyrus, Streliška 1A, 1000 Ljubljana, tel. 01 234 78 07, faks 01 234 78 06.

21. 10. 2001 Organizatorji skorajšnje moskovske znanstvene konference o Puškinu prosijo, da jim posredujemo informacijo o vplivu Puškina na slovensko literaturo. Osebi za stike: Miran Hladnik (slovlit@ijs.si) in Just Rugel (drpreseren@bigfoot.com)

22. 10. 2001 V zbirki *Agora*, ki jo izdaja Društvo za antične in humanistične študije Slovenije, je izšlo delo ***Georgea A. Kennedyja*** *Klasična retorika ter njena krščanska in posvetna tradicija od antike do sodobnosti*, ki mu je član SD ***Jože Faganel*** dodal prikaz *Govorništvo na Slovenskem*. Prevajalke: ***Nada Grošelj***, ***Maja Likar***, ***Rahela Šibal***, ***Neža Vilhelm*** in ***Nina Vuk***; uredila ***Nada Grošelj***. *Iz predgovora* ***Matjaža Babiča***: Knjiga je nedvomno eno najbolj kakovostnih in uporabnih del o zgodovini retorike, kar jih je izšlo v zadnjih desetletjih. Med sebi podobnimi priročniki se odlikuje po kronološkem razponu, po širokem pojmovanju retorične zvrsti in po umeščanju klasične retorike v širši, globalni kontekst tega pojava. Zgodovinski pregled zahodne retorike se začne pri stopnji, kot jo odražajo homerski epi, nato pa obsežno, natančno in pregledno obravnava klasično antično retoriko, njen razvoj in notranjo sistematiko na njenem vrhuncu. Njene elemente avtor prepričljivo poveže z elementi judovskega in krščanskega ustnega in književnega delovanja ter v nadaljevanju pokaže, kako so se smernice in prvine, ki jih najdemo v antični in krščanski tradiciji, ohranjale, razvijale in spreminjale vse do danes. Ob prikazu pozne antike in srednjega veka vzporedno obravnava razvoj, ki je ločeno potekal v obeh polovicah nekdanjega rimskega imperija, za obdobja od renesanse do dvajsetega stoletja pa se posveti zgodovini tega predmeta pri različnih evropskih narodih in v Ameriki. Druga odlika knjige je širina, s katero obravnava zvrstnost retorike. Avtor jasno poudari, da gre pri retoriki v osnovi za govorništvo, torej za ustno izražanje, vendar upošteva in izčrpno obravnava tudi uporabo retoričnih sredstev v književnosti (na primer pesništvu), omenja pa celo vzporednice z neknjiževnimi umetnostmi. Poglobljeno obravnava razmerje med ustno in pisno retoriko in v zadnjem poglavju opozarja na mesto retorike v sodobni literarni teoriji. Tretja odlika pa je jasna zavest o obstoju drugih vrst retorike v drugih kulturah in o možnostih, ki se nudijo raziskovalcu na tem področju. S tem pogledom

avtor delo začne in konča (pri tem velja omeniti, da se je v svoji bogati karieri ukvarjal tudi s primerjalno retoriko in podal nekatera izhodišča zanjo). … Kot posebni novosti velja omeniti poglavja o ženski retoriki in o retoriki v dvajsetem stoletju. Slovenski prevod bo v veliko pomoč vsem, ki se pri nas ukvarjajo z retoriko na kateri koli stopnji njenega zgodovinskega razvoja, in vsem, ki želijo svoje poznavanje sodobne retorike razširiti in izpopolniti z zgodovinsko perspektivo. *Dodatna pojasnila in naročila*: Založba ZRC, Gosposka 13, 1000 Ljubljana, tel. 01 470 64 74, e-naslov zalozba@zrc-sazu.si

25. 10. 2001 V Kulturnem domu v Gorici so predstavili obe knjigi ***Zoltana Jana***, ki sta izšli kot 4. in 5. zvezek Slavističe knjižice (*Poznavanje slovenske književnosti v Italiji po letu 1945* ter študije o italijanski recepciji slovenskih pisateljev *Cankar, Kosovel, Zlobec in Ljubka Šorli pri Italijanih*). Skoraj dve uri trajajoči pogovor z avtorjem je vodil častni član SD, ***akad. Ciril Zlobec***. *Prim*. Primorski dnevnik 21. 10. 2001, št. 252, str. 9; 23. 10. 2001, št. 253, str. 25; Messaggero Veneto 22. 10. 2001; 23. 10. 2001; Il Piccolo 23. 10. 2001. *Dodatna pojasnila in naročila*: Založba Rokus, Grad Fužine, Studenec 2A, 1260 Ljubljana Polje, brezplačni tel. 080 19 90, e-naslov rokus@rokus.com. *Za člane Slavističnega društva obljubljajo poseben popust!*

25. 10. 2001 Bratsko *Društvo slovenskih književnih prevajalcev* je izdalo svoj *26. prevajalski zbornik*, ki ga je uredila ***dr. Martina Ožbot***. V njem je zbrala prispevke z lanskega strokovnega posvetovanja v Zrečah, na katerem so obravnavali *prevajanje Prešerna* ter *prevajanje pravljic*. Zborniku želimo, da bi se bolje prodajal kot naši. *Prim*. Kronika št. 21, (29. 9. 2000), str. 114.

25. 10. 2001 *Slovensko društvo za primerjalno književnost* je pripravilo predavanji ***Andréja Loranta***, zaslužnega profesorja za francosko in primerjalno književnost na Univerzi Pariz XII, ki je spregovoril o Balzacovih romanih.

25. 10. 2001 V zbirki *Lirika* je izšel knjižni prevod poezije *Juliana Tuwima*, ki ga je pripravila častna članica SD, ***Rozka Štefan***, ki ji za opravljeno delo iskreno čestitamo. Knjigo so danes predstavili v prostorih Društva slovenskih pisateljev v Ljubljani. *Naročila*: Mladinska knjiga, Slovenska 29, 1000 Ljubljana.

26. 10. 2001 Na Filozofski fakulteti v Ljubljani predavajo ***E. Prunč*** (Jarnik kot pesnik), ***K. Šturm-Schnabl*** (Pojmovanje svobode pri Jarniku in Prešernu), ***A. Bjelčevič*** (Jarnikov verz), ***T. Domej*** (Jarnikov odnos do minljivosti), ***L. Karničar*** (Jarnik: začetki slovenskega koroškega narečjeslovja), ***M. Stanonik*** (Jarnik slovstveni folklorist), ***W. Baum*** (Kärnten im Zeitalter von U. Jarnik), ***H. Ložar-Podlogar*** (Jarnikov kritični pogled na poročila o ziljskih šegah), ***M. Makarovič*** (Urban Jarnik o ziljski noši). – ***Miran Hladnik***

26. 10. 2001 V Novi Gorici so pripravili zanimivo *Srečanje z Benečani*, na katerem je članica SD, ***Živa Gruden***, predstavila Benečijo in dvojezično šolo v Špetru Slovenov.

27. 10. 2001 Japonski *slavistični raziskovalni center* na univerzi Hokkaido v Sapporu ponuja večmesečne raziskovalne štipendija za akademsko leto 2003/2004. *Dodatna pojasnila in prijavni vprašalnik pri predsedniku Slavističnega društva Slovenije*, ***dr. Marku Jesenšku***.

27. 10. 2001 Minuli teden je bil v Slovenskem znanstvenem inštitutu na Dunaju *Grumov literarni večer*, na katerem je o pisatelju spregovoril član SD, ***dr. Lado Kralj***. Napovedali so skorajšnji izid prevodov Grumovih del v nemščini, ***Katja Šturm-Schnabl*** pa je predstavila tudi svoj pred literarne zgodovine ***Marije Mitrović*** Geschichte der slowenischen Literatur, Von den Anfängen bis zur Gegenwart, ki jo je izdala Mohorjeva družba s podporo slovenskega in

avstrijskega ministrstva za kulturo ter sredstvi iz programov evropske skupnosti. *Prim.* Delo 27. 10. 2001, št. 247, str. 7.

27. 10. 2001 Celjan ***Janez Hartman*** dopolnjuje članek ***Mihe Nagliča*** *Skrivnost Emilije Graz*, ki je izšel v Delu 22. septembra ob 150-letnici pisatelja Ivana Tavčarja. Tragedija otrok dr. Igorja Tavčarja (oziroma pisateljevih vnukov) naj bi se zgodila z očetovo brzostrelko, ki jo je hranil doma kot spomin na partizanska leta. V Celju močno odmevno tragedijo je povzročila lahkomiselna igra dijakov Ivana in Igorja med odsotnostjo staršev, vendar naj ne bi šlo za lovsko puško, s katero naj bi starejši brat najprej po nesreči ustrelil brata in nato še sebe. *Prim.* Delo 27. 10. 2001, št. 249, str. 31 (Sobotna priloga).

28. 10. 2001 **Spletne novice *Mirana Hladnika***: SlovLit@ijs.si. http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit
Slovlitjani klepetajo in spleteničijo o Slovenskem pravopisu 2001, upu in obupu ter ceni; o štipendijah za podiplomski študij v ZDA; o napovedanem slovenskem literarnem spletišču ustanove Institute for Slovenian Studies of Victoria v Avstraliji; opozarjajo na možnost pridobitve dveh štipendij (www.jhu.edu/~philfellow in nemške akademske službe za izmenjavo (DAAD) 2002–2003); o »majhni senzaciji iz velike Rusije« (Sergej Afanasjev, redni član Vseruskega heraldičnega društva, je objavil članek, v katerem dokazuje da je rod Puškinov delno iz slovenskih krajev, ker sta v spodnji polovici ščita emblema – ‚roka s sabljo', ki je nekoliko spremenjen grb starodavne hrvaške države Raška (v originalu Rami), nebeško modri orel v zlatem polju pa je podoben grbu kneževine Kranjske; po ustnem izročilu je ravno iz teh dežel odpotoval v srednjeveško Rusijo Slovan Radssa (Racca), s katerim se je začel rod Puškinov); itd. – *P. S.*: Do zdaj je veljalo, da je bila Raška v 9. stoletju prva srbska državna oblika.

ŽALOSTNO, TODA RESNIČNO

* * *

Kolegice in kolege obveščamo,

da zaradi finančnih razmer, v katerih deluje Slavistično društvo Slovenije,

prihodnje številke Kronike ne bomo mogli poslati tistim,

ki še ne bodo poravnali članarine, ker kljub prostovoljnemu delu ni denarja za papir, tiskarja in poštnino,

od vestnih članov pa ne moremo pričakovati, da bodo tudi zanje plačevali te stroške.

* * *

Slavistično društvo Slovenije
Aškerčeva 2, p. p. 580, 1001 Ljubljana

Seminar mentorjev
Tekmovanja za Cankarjevo priznanje

Vrhnika, 15. in 16. november 2001
in
Vrhnika, 22.–23. novembra 2001

PROGRAM

ČETRTEK, 15. 11. 2001

9.30 - 10.00 Prihod in evidentiranje udeležencev
Cankarjev dom na Vrhniki, Tržaška cesta 25

10.00 Začetek Seminarja mentorjev Tekmovanja za Cankarjevo priznanje
Cankarjev dom, velika dvorana

10.15 – 11.15 Predstavitev tekmovalnega sklopa za I. stopnjo, Vlado Pirc *Cankarjev dom, velika dvorana*	10.15 – 11.15 Predstavitev tekmovalnega sklopa za II., III. in IV. stopnjo, Marija Sivec, Valentina Kobal in Mirjam Podsedenšek *Cankarjev dom, mala dvorana*

11.15 – 11.30 Odmor (kava)

11.30 - 12.15 Predstavitev tekmovalnega sklopa za I. stopnjo, Vlado Pirc *Cankarjev dom, velika dvorana*	11.30 - 12.15 Predstavitev tekmovalnega sklopa za II., III. in IV. stopnjo, Marija Sivec, Valentina Kobal in Mirjam Podsedenšek *Cankarjev dom, mala dvorana*

12.15 – 13.00 Sodobne oblike preverjanja in ocenjevanja, mag. Ina Ferbežar
Cankarjev dom, velika dvorana
13.00 – 15.00 ODMOR ZA KOSILO

15.00 – 16.30 Predstavitev kulturne in naravne dediščine v občini Vrhnika
Cankarjeva spominska hiša in Cankarjeva pot
(zbirališče pred Cankarjevim domom)

17.00 – 18.30 Srečanje z Brankom Gradišnikom
Cankarjev dom, mala dvorana

20.00 Kulturna prireditev
Cankarjev dom, velika dvorana

PETEK, 16. 11. 2001

9.00 – 10.30 Priprava nalog za tekmovanje na I., II., III. in IV. stopnji, DELAVNICE
Cankarjev dom, različne dvorane

I. stopnja: Vlado Pirc in Roman Brunšek
II. stopnja: Marija Sivec in Vida Vidovič
III. stopnja: Valentina Kobal
IV. stopnja: Mirjam Podsedenšek (Elen Slavec)

10.30 – 11.00 Odmor (kava)

11.00 – 15.00 Priprava nalog za tekmovanje na I., II., III. in IV. stopnji, DELAVNICE
Cankarjev dom, različne dvorane

(Program za 22. november je podoben, le da je tam celoten program namenjen samo I. stopnji.)

Žal moramo sporočiti, da se je že pred iztekom roka prijavilo bistveno preveč kolegic in kolegov, kot jih lahko sprejmemo na seminar po kriterijih Centra za strokovno spopolnjevaje, čeprav smo vložili vlogo za povečanje števila udeležencev oziroma za dodatne izvedbe. Prihodnje leto bomo najverjetneje morali omejiti udeležbo le na člane Slavističnega društva Slovenije. Prosimo za razumevanje.

Kronika
Slavističnega društva Slovenije

Izdaja Slavistično društvo Slovenije Aškerčeva 2, 1001 Ljubljana Izdajatelj je lastnik glasila.

List za člane društva

Glavni in odgovorni urednik: dr. Zoltan Jan

Nova Gorica, 22.12.2001

http://www.neticom.si/kronika

Letnik 5, št. 30

To so dnevi odpiranja v prihodnost, dnevi pričakovanj in obljub, ki jih dajemo sebi in drugim, dnevi, ko si postavljamo vprašanje, koliko bomo zrasli v prihajajočem letu. Te dni potujejo roji iskrenih voščil, najlepših želja ... Naj se vse uresničijo.

2. 11. 2001 Odmevi na Kroniko št. 29:

❖ Kolegica ***Sonja Žežlina Srebrnič*** nas je opozorila, da smo se pri poročanju o podelitvi Štrekljeve nagrade akad. Pavlu Merkúju (str. 95) najverjetneje zamerili domačinom, ki pri poimenovanju svojega kraja Gorjansko (vas blizu Komna) uporabljajo predlog *v* in ne *na.* Če bi spoštovali krajevno rabo, bi torej morali napisati, da so nagrado podelili *v* Gorjanskem. Očitno nekateri hodijo v hribe in ne le na hribe, vendar priročniki svetujejo to, kar smo napisali.

❖ Ob radovednem prebiranju zadnje številke Kronike sem ugotovila, da ste mi po pomoti pripisali Jezikovni kotiček v Pravni praksi. Žal tolikšne strokovne širine ne premorem, čeprav bi si jo želela. Neimenovanemu pravemu avtorju, najverjetneje pa avtorici, se (sicer brez krivde) opravičujem in mu želim čim uspešnejše delo. Enako tudi Vam. Prisrčen pozdrav. – ***Majda Merše***. *Pripis pisca Kronike*: Iskreno se opravičujemo obema in še posebej kolegici ***dr. Moniki Kalin Golob***, čeprav ji ob drugih priložnostih nismo kratili avtorstva (*prim*. Kronika št. 24 (21. 12. 2000), str. 3).

❖ V pričakovanju izida Slovenskega pravopisa 2001 je zgodovinar ***dr. Branko Marušič***, zvesti bralec Kronike, ki jo prejema njegova soproga, članica SD, v svoji redni rubriki časopisa Oko (11. 10. 2001, št. 293, str. 12) opozoril, da je v gradivu za novogoriški slovenski slavistični kongres nedosledno zapisano poimenovanje osimske/ozimske ceste, ki pelje iz Solkana proti Brdom po pobočjih Sabotina; opazil je, da je ponekod uporabljeno ime Brda, drugje Goriška brda, kar po njegovem ne ustreza niti sedanjim niti zgodovinskim razmeram; zbodlo ga je poimenovanje Spodnja Vipavska dolina, ki tako zapisano zgleda krajevno lastno ime in ne poimenovanje dela doline itd. Članek zaključi s pikro pripombo, da se slavisti s kotizacijskimi vstopninami zapiramo v samozadostno diasporo, ne pove pa, kako naj se krijejo stroški za najetje dvorane, s čim naj se kupi papir, plača razmnoževanje gradiva itd.

❖ Kolegica ***Darinka Orlič Bezenšek*** je imela na slavističnem kongresu v Novi Gorici zdravstvene težave, in ko smo bili v petek v Gorici, jo je obšla huda slabost. Požrtvovalno ji je pomagala ***Vera Tuta Ban***, kateri se želi zahvaliti za njeno skrb, toplino in pomoč, čeprav je morala istočasno opraviti številne organizacijske naloge.

VABILO K SODELOVANJU

Kolegice in kolege ponovno vabimo, da nas obveščajo o dogodkih, ki bi zaslužili ovekovečenje v Kroniki in bili tako deležni pozornosti kolegic in kolegov. Najpripravnejši je kratek zapis v taki ali drugačni elektronski obliki, da ni nepotrebnih napak pri prepisovanju.

5. 11. 2001 Pogrešani kolegi. Pošta je tokrat razglasila za neznane, umrle, odseljene … in nam vrnila Kroniko št. 28, ki smo jo skušali poslati ***Vlasti Jemec***, ***Juretu Korstniku, Barbari***

Lamovšek, Metki Pečar in ***Kseniji Tripković***. Kdor jih pozna, naj jih opozori ali nam sporoči njihove naslove.

5. 11. 2001 Tisk **29. številke Kronike:** 158.061,75 SIT, poštnina: 124.398,99 SIT.

NOVI POKLICNI KOLEGI

Na *Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani* so do 30. novembra 2001 diplomirali: ***Tatjana Balažic, Vesna Bračun, Ksenija Bucik, Matejka Bučinel, Sabina Burkeljca, Katja Dragar, Tina Furlan, Polona Glavica, Nataša Govekar, Saška Horvat, Lucija Jakop, Tanja Jerman, Irena Krapš, Mojca Kajič Povše , Katja Lah,Tatjana Lotrič, Martina Lušina, Mateja Medvečšek, Magdalena Novak, Andreja Pavle, Blanka Pajič, Zdenka Petan, Suzana Pigac Kokalj, Saša Poklač, Andreja Polzelnik, Bojana Potočnik, Nataša Rebec, Monika Steiner, Jurij Šink, Tanja Tušar, Jerneja Vertačnik, Petra Zaranšek, Jasna Zupan*** in ***Tina Žagar***.
Na Oddelku za slavistiko Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru so do 20. septembra 2001opravile diplomske izpite iz slovenščine kot A-predmeta: ***Leonida Arsič, Darja Zlatnik, Nataša Novak Mulej, Terezija Kogelnik, Cvetka Kos, Anita Kolar Šlogar, Urška Mazej, Kristina Artenjak, Jelka Napast, Alenka Neža Horvat, Simona Vršič, Liljana Prevolnik, Lidija Mazgan, Barbara Vindiš, Barbara Koritnik, Leonida Domajnko*** in ***Vesna Gergolet***.

P. S. Zaradi natančnega preverjanja in vestnega dopolnjevanja dokumentacije pred vpisom v seznam diplomantov prihaja do zamud, zato se občasno dogaja, da do objave niso vpisani vsi diplomanti. Med mariborskimi diplomantkami navajamo le tiste, ki so študirale slovenščino kot A-predmet.

Poleg iskrenih čestitk in voščil za kar najuspešnejšo poklicno pot vsem tudi prisrčno vabilo,
da se nam tisti, ki še niso člani in članice Slavističnega društva Slovenije, pridružijo.

25. 10. 2001 Na *Zvezni gimnaziji in Zvezni realni gimnaziji za Slovence v Celovcu* sta predavala ***dr. Milena Blažič*** in ***dr. Miran Hladnik***. Na seminarju, ki so se ga udeležili profesorice in profesorji slovenščine na slovenski gimnaziji in drugih koroških gimnazijah, je dr. Miran Hladnik predstavil zanimive spletne strani na internetu, dr. Milena Blažič pa je predavala in podala vaje za spodbujanje kreativnosti otrok in mladostnikov ob delu z besedili. O seminarju je ena izmed udeleženk zapisala vodji delovne skupine slovenistov ***dr. Mihi Vrbincu***: »Seminar je bil eden izmed najbolj 'nasmejanih' seminarjev, saj so kolegice in kolegi z zavzetostjo in veseljem pokazali svojo kreativnost.«
Istega dne je bilo pred poslopjem obeh slovenskih ustanov odkritje spomenika dr. Josefu Guttenbrunnerju, ki je kot pripadnik nemško govoreče večine, predsednik deželnega šolskega sveta in koroškega deželnega zbora spodbujal in spremljal rast Slovenske gimnazije in jo po svojih močeh vsestransko podpiral tudi v tem, da je dobila leta 1975 svoje lastno šolsko poslopje. Spomenik pred gimnazijo je počastitev dobrega in plemenitega sodeželana, je dejala ***Tonči Schlapper***, vodja pripravljalnega odbora, trenutni vodja šole, ***prof. Anton Malle***, pa je med drugim dejal: »Manjšina naj bi se po Guttenbrunnerju zgledovala, kako je treba biti v svojih prizadevanjih za enakopravnost pogumen in samozavesten.« – ***Dr. Miha Vrbinc***, predsednik Delovne skupini slovenistov na gimnazijah na Koroškem

26. 10. 2001 Znanstveni mednarodni simpozij o življenju in delu *Urbana Jarnika* je na pobudo Slovenskega narodopisnega inštituta Urban Jarnik iz Celovca in ob pomoči oz. sodelovanju Avstrijskega inštituta za vzhodno in jugovzhodno Evropo na Dunaju (izpostava v Ljubljani) pripravil Oddelek za slovanske jezike in književnosti na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Po uvodnih besedah predstavnika Filozofske fakultete in Oddelka za slovanske jezike in književnosti dr. Vladimirja Osolnika, dr. Pavla Apovnika, predsednika Slovenskega narodopisnega društva Urban Jarnik v Celovcu, dr. Miroslava Polzerja, vodje Ljubljanske

izpostave avstrijskega inštituta za vzhodno in jugovzhodno Evropo, pod prijaznim vodstvom mag. Martine Piko, predstojnice Slovenskega narodopisnega inštituta Urban Jarnik v Celovcu, je življenje in delo zavednega koroškega rojaka, duhovnika in znanstvenika osvetlilo osem znanstvenih prispevkov, razdeljenih v tri vsebinske sklope – literarnega, jezikoslovnega in narodopisnega. V prvem so nastopili dr. Erik Prunč z univerze v Gradcu, dr. Katja Sturm Schnabl z univerze na Dunaju in dr. Aleš Bjelčević z univerze v Ljubljani ter predstavili referate *Urban Jarnik kot pesnik*, *Pojmovanje svobode pri Urbanu Jarniku in Francetu Prešernu* ter *Jarnikov verz*. V drugem sklopu sta dr. Teodor Domej z univerze v Celovcu in dr. Ludvik Karničar z univerze v Gradcu v izčrpnih referatih *Jarnikov odnos do minljivosti* in *Urban Jarnik – začetnik koroškega slovenskega narečjeslovja* predstavila njegovo inovativno raziskovalno jezikoslovno in dialektološko vlogo na Slovenskem. V tretjem sklopu so dr. Marija Stanonik, dr. Helena Ložar-Podlogar in dr. Marija Makarovič z Univerze v Ljubljani predstavile prispevke *Urban Jarnik v vlogi slovstvenega folklorista*, *Jarnikov kritični pogled na poročila o ziljskih šegah* in *Urban Jarnik o ziljski noši*. Žal se simpozija ni mogel udeležiti dr. Wilhelm Baum z univerze v Celovcu, ki je poslal svoj nemško napisan referat *Kärnten im Zeitalter von Urban Jarnik* tudi v slovenskem prevodu. Strokovna javnost se bo z njegovo vsebino in drugimi referati lahko seznanila po izidu načrtovanega Jarnikovega zbornika. Referati so spodbudili veliko zanimanje in tudi živahno razpravo; filmski trak, na katerega je dr. Naško Križnar posnel kraje oz. postaje Jarnikovega ustvarjalnega življenja, pa je nazorno prinesel podobo Jarnikove rojstne pokrajine in dodatno osvetlil njegovo pomembno delo. – ***Vladimir Osolnik***

26. 10. 2001 Na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete v Ljubljani je uspešno zagovarjal magistrsko tezo o položaju slovenščine v Trstu v drugi polovici 19. stoletja ***Peter Rustja***, ki je študiral slovenščino na tržaški univerzi. *Prim.* Mladika, oktober 2001, št. 7/8, str. 28.

IDEJICA ALI NAMIG ZA POŽIVITEV DELA POKRAJINSKIH DRUŠTEV

Vodja sekcije za ohranjanje slovenistične kulturne dediščine, ***prof. Božena Orožen***, tudi letos opozarja na nekatere okrogle obletnice v prihodnjem letu. Pokrajinska društva lahko izkoristijo priložnost za poživitev svojega delovanja in pripravijo različne akcije, s katerimi bodo lahko pritegnila svoje člane in širšo javnost opozorila nase. Dolgo pred odkritjem spominske plošče predsedniku in častnemu članu SD Dušanu Pirjevcu v Novi Gorici in pa tudi po njem (gl. Kroniko 17. 4. 1999, št. 12) nismo postavili nobenega obeležja.

Jakob Alešovec (24. 7. 1842, Skaručna), Miha Andreaš (28. 9. 1762, Bistrica v Zgornjem Rožu), Milan Apih (u. 9. 2. 1992, Ljubljana), Anton Aškerc (u. 10. 6. 1912, Ljubljana), Marja Boršnik (u. 10. 8. 1982, Mljet), Ivo Brnčič (12. 3. 1912, Gradišče – Sv. Trojica), France Cegnar (u. 14. 2. 1892, Trst), Janez Cigler (7. 5. 1792, Ljubljana), Ivan Čampa (u. 27. 7. 1942, Sv. Vid nad Cerknico), Tone Čufar (u. 11. 8. 1942, Šentvid pri Ljubljani), Anton Debeljak (u. 24. 10. 1952, Lovran), Karel Destovnik – Kajuh (19. 12. 1922, Šoštanj), Damascen Dev (15. 1. 1732, Tržič), Josip Drobnič (18. 4. 1812, Sv. Ema ob Sotli), Fran Saleški Finžgar (u. 2. 6. 1962, Ljubljana), Anton Funtek (30. 10. 1862, Ljubljana – 21. 10. 1932, Ljubljana), Bogomil Gerlanc (u. 20. 10. 1992, Ljubljana), Ferdo Godina (17. 10. 1912, Dolnja Bistrica v Prekmurju), Rudolf Golouh (u. 23. 12. 1982, Ljubljana), Fedor Gradišnik (u. 5. 6. 1972, Celje), Alojz Gradnik (3. 8. 1882, Medana), Ivo Grahor (20. 11. 1902, Spodnje Bitnje na Notranjskem), Milka Hartman (11. 2. 1902, Libuče pri Pliberku), o. Hipolit (28. 4. 1722, Kranj), Fran Ilešič (u. 1. 7. 1942, Ljubljana), Anton Ingolič (u. 11. 3. 1992, Ljubljana), Stanko Janež (30. 3. 1912, Rakek), Miran Jarc (u. 24. 8. 1942, pri Pugledu), Ernestina Jelovšek (18. 12. 1842, Ljubljana), Vida Jeraj (u. 1. 5. 1932, Ljubljana), Janko Kač (u. 1. 11. 1952, Ljubljana), Mila Kačič (5. 10. 1912, Sneberje pri Ljubljani), Jakob Kelemina (19. 7. 1882, Vinski Vrh), Janko Kersnik (4. 9. 1852, Brdo pri Lukovici), France Kosmač (3. 10. 1922, Ljubljana), Vinko Košak (u. 14. 10. 1942, Ljubljana), Jože Košar (u. 31. 5. 1982, Maribor),

France Kotnik (20. 11. 1882, Dobrije), Juš Kozak (26. 6. 1892, Ljubljana), Mihael Lendovšek (u. 22. 3. 1922, Makole), Danilo Lokar (9. 5. 1892, Ajdovščina), Jože Lovrenčič (u. 11. 12. 1952, Ljubljana), Matija Majar – Ziljski (u. 31. 7. 1892, Praga), Miroslav Malovrh (u. 7. 3. 1922, Studenec pri Ljubljani), Valentin Mandelc (u. 12. 5. 1872, Karlovac), Josip Marn (13. 3. 1832, Dragovšek nad Litijo), Fran Maselj – Podlimbarski (23. 11. 1852 Spodnje Loke pri Krašnji), Janez Mencinger (u. 12. 4. 1912, Krško), Matija Murko (u. 11. 2. 1952, Praga), Rado Murnik (u. 6. 11. 1932, Ljubljana), Erna Muser (26. 4. 1912, Trst), Nikolaj Omersa (u. 18. 6. 1932, Kranj), Peter Podreka (16. 2. 1822, Špeter Slovenov), Jože Pogačnik (28. 9. 1902, Kovor pri Tržiču), Tone Pretnar (u. 16. 11. 1992, Sosnovec, Poljska), Fran Ramovš (u. 16. 9. 1952, Ljubljana), Matevž Ravnikar – Poženčan (31. 8. 1802, Poženik pri Cerkljah), Smiljan Samec (11. 10. 1912, Trst), Jakob Sket (2. 5. 1852, Mestinje – 11. 4. 1912, Celovec), Anton Martin Slomšek (u. 24. 9. 1862, Maribor), Dominik Smole (u. 29. 7. 1992, Ljubljana), Marica Strnad-Coizelj (9. 9. 1872, Šmarje pri Jelšah), Severin Šali (u. 24. 10. 1992, Novo mesto), Osip Šest (u. 22. 5. 1962, Golnik), Tone Šifrer (u. 20. 4. 1942, Mauthausen), Jože Šmit (1. 2. 1922, Tlake pri Rogatcu), Jaka Štoka (u. 15. 8. 1922, Trst), Karel Štrekelj (u. 7. 7. 1912, Gradec), Josip Tominšek (4. 3. 1872, Bočna), Vladimir Truhlar (3. 9. 1912, Gorica), Pavel Turner (21. 1. 1842, Planina nad Framom), Jože Udovič (17. 10. 1912, Cerknica), Josip Vidmar (u. 11. 4. 1992, Ljubljana), Cene Vipotnik (u. 2. 9. 1972, Ljubljana), Joža Vombergar (16. 2.1902, Pšenična Polica pri Cerkljah), Stanko Vuk (12. 11. 1912, Miren pri Gorici), Borivoj Wudler (11. 8. 1932, Slovenj Gradec), Pavle Zidar (6. 1. 1932, Javornik pri Jesenicah), Ivan Zorec (u. 30. 7. 1952, Ljubljana), Jakob Zupan (u. 6. 2. 1852, Celovec).

26. 10. 2001 Dopolnjena verzija baze ISI Web of Science bo na voljo uporabnikom (raziskovalcem, študentom) od srede novembra za tri tedne s posredovanjem IZUM-a na elektronskem naslovu: WOS.ISITRIAL.COM/S ALES ali WOSPROCEEDINGS.ISIRIAL.COM/SALES User: isiedubt Password: scolaire (z malimi črkami). Prosijo, da jim sporočite svoje pripombe in komentarje, ki jih lahko pošljete na e-naslov cobisservis@izu m.si. Izkoristite možnost, ki se nam ponuja, in preverite, ali so v tej bazi zajete tudi revije, ki Vas zanimajo. Lep pozdrav – ***Alenka Logar Pleško***. [P. S. Od doma ne gre, poskusite s strojev, ki so v univerzitetnem omrežju, lp ***Miran Hladnik***.]

26. 10. 2001 Na seji Sveta za kulturo pri Vladi RS v Sežani so razpravljali o odprtih vprašanjih kulturne dejavnosti slovenske narodne skupnosti v Italiji. Razpravo je uvedel član sveta ***Miran Košuta***, profesor za slovenski jezik in književnost na univerzi v Trstu. *Prim.* Novi glas 1. 11. 2001, št. 41, str. 2; Primorski dnevnik 9. 12. 2001, št. 294, str. 24.

27. 10. 2001 V Kulturnem domu v Gorici so se številni obiskovalci udeležili predstavitve 4. in 5. zvezka *Slavistične knjižnice*, ki prinašata deli ***Zoltana Jana*** *Poznavanje slovenske književnosti v Italiji po letu 1945* ter študije o italijanski recepciji slovenskih pisateljev *Cankar, Kosovel, Zlobec in Ljubka Šorli pri Italijanih*. Slednji knjigi je dodana bibliografija prevodov slovenske književnosti v italijanščino in pregled literature o teh vprašanjih. Ko je avtor trepetal, ali se bo prireditve sploh kdo udeležil, ga je direktor Kulturnega doma, ***Igor Komel***, zavrnil: »Če je pomembno le število udeležencev, ti pripeljem pevski zbor in vse bo nabito.« No, vseeno je bila mala dvorana povsem polna, le založba ni poskrbela, da bi bilo knjige mogoče tudi kupiti. Častni član SD, ***Ciril Zlobec***, je z avtorjem spletel živahen pogovor, ki po poldrugi uri ni še nobenega dolgočasil. *Prim*. Primorski dnevnik 21. 10. 2001, št. 251, str. 25; 23. 10. 2001, št. 253, str. 25; 24. 10. 2001, št. 254, str. 13; 27. 10. 2001, št. 257, str. 11; Novi glas 1. 11. 2001, št. 41, str. 10; Mladika, oktober 2001, št. 7/8, str. 31; Novo delo (Trst) Messagero Veneto 22. 10. 2001, št. 250; 24. 10. 2001, št. 252; 26. 10. 2001, št. 254; Il Piccolo 23. 10. 2001; Radio TRST A 25. 10. 2001; TV VITEL 25. 10. 2001; TV Primorka 2. 11. 2001 in 28. 11. 2001. *Dodatna*

pojasnila in naročila: Založba Rokus, Grad Fužine, Studenec 2A, 1260 Ljubljana Polje, brezplačni tel. 080 19 90; e-naslov rokus@rokus.com.

28. 10. 2001 Na spletni strani http://www.bralnaznacka.com/ najdemo zanimivo stran o bralni znački, ki obvešča o zgodovini tega gibanja in novostih, deli nasvete za branje ter ima klepetalnico.

28. 10. 2001 Ob proslavljanju tisočletnice prve omembe Solkana (in tudi Gorice) je pred časom izšel obsežen zbornik *Jako stara vas na Goriškem je Solkan*, ki ga je uredil ***dr. Branko Marušič,*** lektorirala članica SD ***Irena Marušič***, izdala pa Krajevna skupnost Solkan. Med številnimi zanimivimi članki naj omenimo za slaviste zanimiva prispevka urednika (*Ena jezikovnih posebnosti solkanščine* in *Solkan v slovenski književnosti*), delo častnega člana SD ***dr. Matjaža Kmecla*** o *Pavlini Pajkovi* in objavo urednikovega nečaka ***Saše Marušoča*** o zdravniku *Rihardu Jugu*, ki je zanimiv tudi z literarnozgodovinskega vidika.

29. 10. 2001 V Delu so predstavili, kakšni bodo videti *nacionalni preizkusi znanja v devetletki*, in seveda nobenemu izmed plačanih sestavljalcev nove delovne obveze učiteljev niti na kraj pameti ne pride, da bi pomislili, ali bo tako kot nje kdo plačal tudi učitelje za dodatno delo ali jih vsaj razbremenil kakšnega dosedanjega dela. Nekateri so za dodatno delo plačani, le učitelju se lahko v nedogled mirno pripenja vagončke brezplačnega dela. V tolažbo: enako je pri novi poklicni maturi, ki je zdaj prerasla v pravi znanstveno zapleteni labirint predpisov in formalnosti, v katerem »lutamo« in izgubljamo čas, ne da bi imeli pri plači kakšen fičnik več. *Prim.* Delo 29. 10. 2001, št. 250, str. 11 (Šolstvo).

29. 10. 2001 V 9. številki *Sodobnosti* (str. 1186–1189) je častni član SD, ***akad. dr. Franc* Zadravec**, ocenil knjigo ***Francija Justa*** *Med verzuško in pesmijo*, ki je izšla pri založbi Franc & Franc v Murski Soboti. *Prim*. Kronika št. 25 (28. 2. 2001), str. 25.

29. 10. 2001 Slovlitjani, med katerimi so mnogi bili včasih slavjani in so – upajoč, da *Slava* ne zamre – to še zdaj, so se srečali na ljubljanski slavistiki na pobudo ***Bože Krakar***, ki je našla izgovor – 60-letnica ***Vlada Nartnika*** –, za povod po dolgem času izid dveh številk *Slave*, ki jih je uredil ***Aleš Bjelčević***, za razlog pa predolgo odlašanje in zanemarjanje slavjanske tradicije druženja. Ker ni poročil o slavju, upamo, da je Vlado na kratko povzel in približal neposvečenim to, kar je bilo nazadnje njegovega v Slavi objavljenega, da so kaj prigriznili in popili, razdelili izvode Slave onim, ki je še niso imeli, se z novimi člani rokovali in se spomnili starih dobrih časov. *Pripis pisca Kronike*: Tisti s periferije, ki cedimo sline, si želimo Slavo na vpogled, Vladu pa kličemo: še veliko uspehov!

30. 10. 2001 V Zbirki Knjižnica Glasnika Slovenskega etnografskega društva je izšlo delo *Podobe pokrajin*, ki je posvečeno ustanovnemu in častnemu članu SD, ***Vilku Novaku***. Trije mlajši etnologi (***Mihaela Hudelja, Vito Hazler*** in ***Ingrid Slavec Gradišnik***) so označili njegovo dokumentacijsko delo in zbirko fotografij z etnografskega dela na terenu ter postavili nestorjevo raziskovanje v širši disciplinarni kontekst. *Prim.* Revija o knjigi, oktober 2001, št. 15, str. 27.

31. 10. 2001 *Koroška slovenska narečja na gostovanju po Japonski.* Na povabilo japonske etnologinje in germanistke ***Eiko Funade*** s tokijske univerze je v deželi vzhajajočega sonca gostovala slavistka celovške univerze ***dr. Herta Murer-Lausegger***. Od 21. do 31. oktobra 2001 se je zvrstila vrsta predavanj in filmskih predstavitev. Prvi dve predavanji sta bili 23. oktobra 2001 na Tokyo University of Foreign Studies. Referentka je spregovorila o jezikovni raznolikosti v alpsko-jadranskem prostoru in o jezikovni podobi na dvojezičnem avstrijskem

Koroškem. Sledilo je predavanje, v katerem se je dotaknila teoretičnih in metodoloških vprašanj, povezanih z avdiovizualnim dokumentiranjem koroških narečij. Po predavanjih je sledila krstna predstavitev videofilma About sledges ... (2001; Slovenska verzija z angleškimi podnapisi; spremno besedilo v angleščini). 24. oktobra 2001 se je program nadaljeval na Ambasadi Republike Slovenije v Tokiu, kjer so bila v središču pozornosti koroška slovenska narečja v filmski dokumentaciji in na internetu (www.kwfilm.com). Sledila je predstavitev filma o saneh. 29. oktobra 2001 je program gostovanja potekal na Tokai University - Department of European Civilization Study v Kanagawi, kjer je bilo predavala o tradicionalnem zimskem življenju na Koroškem v Avstriji, predstavljen je bil tudi filmski projekt Dokumentacija stare ljudske kulture v narečju. Serija prireditev se je končala 30. oktobra 2001 v največjem in najmodernejšem muzeju v Tokiu Edo Tokyo Museum. Tam je predavala na temo Kruh iz črne kuhinje ... Kulturološki vpogled v kmečko tradicijo v Alpah. Koreferenkta prof. Funada pa je predstavila svoje etnološko raziskovalno delo v koroškem Lesachtalu. Ob koncu prireditve je sledila predstavitev videofilma o peki kruha.

31. 10. 2001 Na Rašci, na reformacije dan je bila predstavljena (drobna) knjiga *Napisal je knjigo* (Trubar namreč); nobenega slavista opaženega, a kaj bi to! Kmečki glas (kot založnik) je v svet raztrosil *Zrna dedove modrosti*, a kaj bi z njimi? – Kljun otresala ***Berta Golob***. *Pripis pisca Kronike*: 1. Predstavnikov Slavističnega društva Slovenije že dolgo nihče ne vabi nikamor, če pa se o pravem času znajdejo na pravem mestu, nobenemu – niti častnim članom – ne pride na pamet, da bi omenil stanovsko društvo. 2. *Zrna dedove modrosti*, ki jih je pripravila častna članica SD, ***Berta Golob***, so bila v Kroniki vestno zabeležena in omenjeno je bilo tudi poročilo v Naši družini (Kronika št. 25 (4. 3. 2001), str. 26).

1. 11. 2001 Na predvečer dneva mrtvih je član SD, ***Peter Kolšek***, objavil zanimiv članek *Osmrtnice in pesništvo*, analizo verzov, ki jih v spomin na pokojnike objavljajo vsakemu petemu naročniku osmrtnic. *Prim.* Delo 30. 10. 2001, št. 251, str. 8.

2. 11. 2001 V glasilu Ruske akademije znanosti *Slavjanovedenie* (št. 3) je ***Viktor E. Gusev*** objavil obsežno in pohvalno recenzijo zbirke štirih knjig *Slovensko pesništvo upora 1941–1945* (Ljubljana – Novo mesto 1987– 1997), ki jo je s svojimi sodelavci pripravil častni član SD, ***akad. dr. Boris Paternu***.

2. 11. 2001 Dobršen del revije *Literatura* (št. 123/124, str. 64–111) prinaša vrsto »kritičnih odzivov« na pregled slovenskega povojnega ustvarjanja, ki je izšel v Slovenski književnosti III (Ljubljana 2001), v katerih komajda najdemo kakšno pozitivno sodbo o prispevkih v tej knjigi. 12. decembra je na to temo pripravilo okroglo mizo *Slovensko društvo za primerjalno književnost*. *Prim.* Delo 12. 12. 2001, št. 286, str. 18.

2. 11. 2001 Kljub bližini praznikov se je vabilu Matične knjižnice Piran in Skupnosti Italijanov odzvalo toliko ljudi, da so napolnili salon Tartinijeve hiše in prisluhnili pogovoru ***Cirila Zlobca*** in ***Zoltana Jana*** o 4. in 5. zvezku *Slavistične knjižnice*, ki prinašata deli *Poznavanje slovenske književnosti v Italiji po letu 1945* in študije o italijanski recepciji slovenskih pisateljev *Cankar, Kosovel, Zlobec in Ljubka Šorli pri Italijanih*. Ker so bili prisotni tudi Italijani, je del pogovora potekal tudi v italijanščini. Ravnateljica ***Oriana Košuta*** je pripravila tudi priložnostno razstavo knjižnih prevodov slovenskih del v italijanščino in se razveselila, ko je v bibliografiji našla tudi slikanico *Bronasti violinist*, ki jo je pred leti izdala piranska knjižnica in o kateri so menili, da je že pozabljena. *Prim*. Primorski dnevnik 2. 11. 2001, št. 262, str. 10; Primorske novice 6. 11. 2001, št. 89, str. 11; Radio Koper – Capodistria, italijanski program 8. 11. 2001; TV Slovenija 1 4. 11. 2001. *Dodatna pojasnila in naročila*:

Založba Rokus, Grad Fužine, Studenec 2A, 1260 Ljubljana Polje, brezplačni tel. 080 19 90; e-naslov rokus@rokus.com.

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

* * *

Hiša brez knjižnice je hiša brez dostojanstva.

Edmondo de Amicis

* * *

3. 11. 2001 Končno je tudi Delo poročalo o državljanski nepokorščini Slovencev v Italiji, ki so se odločili, da raje tvegajo ne ravno zanemarljivo denarno kazen, kot da izpolnijo vprašalnike o popisu prebivalstva v italijanščini. Zanimivo bi bilo ravnanje »unejcev« v Sloveniji, če bi jim poslali vprašalne pole v angleščini, kar se prej ali slej prav lahko zgodi, saj imamo celo slovenistično revijo v angleščini, zakon o slovenskem jeziku kot uradnem jeziku RS pa za nekatere še vedno ni potreben. *Prim.* Delo 3. 11. 2001, št. 253, str. 3; 9. 11. 2001, št. 258, str. 2.

3. 11. 2001 Skupinica treh primorskih slavistov (in en naturaliziran) praznujejo skoraj istočasni izid svojih knjig. Če četrta kolegica ne bi tisti dan zbolela, bi bilo na polici šest strokovnih novitet.

3. 11. 2001 Založba *Gyrus*, pri kateri po novem domuje in urednikuje član SD, ***Tine Logar*** ml., je izdala *Književne študije* častnega člana SD, ***akad. dr. Borisa Paternuja***. V prvem, obsežnejšem delu je objavljenih 23 literarnozgodovinskih razprav in esejev, v drugem pa štirje prispevki, ki sodijo v območje literarne teorije in zadevajo temeljna vprašanja literarne vede, njenih različnih usmeritev in njenega smisla. *Naročila*: Gyrus, Streliška 1 A, 1000 Ljubljana, tel. 01 234 78 07, faks 01 234 78 06.

5. 11. 2001 Častni član SD, ***Janez Mrdavšič***, je pri založbi ČZP Voranc izdal knjigo *Krajevna in domača imena v Mežiški dolini* in tako dopolnil svoje delo *Krajevna in domača imena v Črni na Koroškem in njeni širši okolici* (1988). Obdelal je 42 uradnih krajevnih imen, 15 imen manjših naselij in zaselkov ter 20 sosesk. Jedro knjige tvori okrog 550 domačih imen, med katerimi je 86 starih ledinskih imen.

6. 11. 2001 Za pomoč me je prosila ruska lektorica v Tübingenu, ki išče slovenske sodelavce revije *Rusija v tujini*. Revija ima sodelavce v večini evropskih držav in sodelavka želi, da bi se jim pridružila tudi Slovenija. Prosim, da tisti, ki bi želeli pisati o Rusih v Sloveniji (zaželeno v ruščini), pišejo na spodnja elektronska naslova: moskvin.lib@mtu.net.ru (Tatjana Korolkova) in ekoudrjavtseva@yahoo.com (Ekaterina Koudrjavtseva, lektorica v Tübingenu). V imenu lektorice se Vam zahvaljujem za pomoč pri posredovanju. – ***Saška Stumberger***, lektorica za slovenščino v Tübingenu

7. 11. 2001 V zbirki *Glasovi*, ki jo izdaja Kmečki glas, je kot 25. zvezek izšlo delo urednice ***Marije Stanonik*** *Bela Ljubljana : Zgodbe iz slovenske prestolnice* (400 str.). Knjiga vključuje tudi nekaj anekdot iz našega društvenega lista Kronika. *Prim.* Delo 14. 11. 2001, št. 262, str. 9, in Književni listi, str. 13.

7. 11. 2001 V Književnih listih je predstavljena dvojezična pesniška zbirka *Dvojenska – Zweiland* ***Mire Turk Škraba***, naše prijateljice v Založbi Zavoda RS za šolstvo, ki se trudi, da

vsako leto izide Zbornik SD z gradivom slovenskega slavističnega kongresa. *Prim.* Delo 7. 11. 2001, št. 262 (Književni listi, str. 14).

8. 11. 2001 Kot smo že večkrat poročali, ima *Kopitarjevo društvo* iz Vodic razvejano dejavnost, skrbi za Kopitarjeve dneve, se trudi, da bi bila v slovenščino prevedena jezikoslovčeva dela, da bi posneli film o njegovem življenju in delu, da bi mu postavili spomenik v Ljubljani itd. Slaviste vabijo, da se jim pridružijo kot novi člani njihovega društva. Seveda mi vabimo prizadevnega kolega predsednika, da se skupno s sodelavci včlani v Slavistično društvo Slovenije. Prijave lahko pošljete na naslov: Kopitarjevo društvo, p. p. 7, 1217 Vodice.

8. 11. 2001 Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je ***Djurdja Strsoglavec*** uspešno zagovorila doktorsko delo *Pripovedne tehnike v sodobni srbski in hrvaški književnosti* (na primeru proze Danila Kiša, Milorada Pavića in Pavla Pavličića). S tem je izpolnila pogodbeno obveznost do ministrstva za šolstvo in iz asistentke stažistke se je 9. t. m. prelevila v redno asistentko na FF in postala članica Oddelka za slovanske jezike in književnosti v Ljubljani. Čestitamo in jo vabimo med člane Slavističnega društva Slovenije!

8. 11. 2001 Na celovški slavistiki je ***dr. Jožica Čeh*** predavala o temi *Lik otroka v Cankarjevi kratki prozi*, ki se navezuje na njeno monografsko delo *Metaforika v Cankarjevi kratki pripovedni prozi*, v katerem je analizirala 328 Cankarjevih kratkih pripovedi na podlagi interakcijske teorije metafore z dopolnili kognitivno-semantične teorije (Maribor: Slavistično društvo Maribor, 2001 (Zbirka Zora 13)).

9. 11. 2001 Na Vrhniki je stekel že tradicionalni dvodnevni seminar mentorjev tekmovanja za Cankarjevo priznanje, ki ga je pripravilo Slavistično društvo Slovenije. »Naslov letošnjega tematskega sklopa za tekmovanje je *Dom in svet*. Osnovnošolci in srednješolci spoznavajo izbrana dela priznanih slovenskih potopiscev: Branka Gradišnika, Zvoneta Šeruge, Toma Križnarja in Evalda Flisarja. Seminarja se je udeležilo skoraj 200 učiteljev-mentorjev iz Slovenije in zamejstva. Letošnji razpis so predstavili ***Vlado Pirc*** (I. stopnja), ***Marija Sivec*** (II. stopnja), ***Valentina Kobal*** (III. stopnja) in ***Miriam Podsedenšek*** (IV. stopnja). Po izjavi organizatorja so udeleženci predavanja in kasnejše delavnice zelo dobro ocenili. Gostitelji, Vrhničani in župan ***Vinko Tomšič***, so se lepo izkazali, saj so med drugim poskrbeli za zanimiv kulturni program. Večerni gost na obeh seminarskih izpeljavah (zaradi velikega zanimanja sta bili mentorjem na prvi stopnji namenjeni dve izvedbi) je bil pisatelj Branko Gradišnik, ki se je udeležencem duhovito predstavil in razkril svoj pogled na marsikaj. Nekateri udeleženci so sprva imeli pomisleke glede izbranega potopisa na prvi stopnji, vendar upam, da so jih pojasnila pomirila, kajti komisija je upoštevala več kriterijev.« – ***Vlado Pirc***, koordinator Tekmovanja v znanju materinščine za Cankarjevo priznanje

»S seminarjem sem bila zelo zadovoljna. Moram zapisati, da je bil v četrtek tako zgoščen program, da sem bila po ogledu Vrhnike (imenitno vodenje!) že pošteno utrujena, zato sem po obisku Branka Gradišnika odšla domov kljub želji, da bi si ogledala večerno gledališko predstavo. Sicer sem bila z vsem zelo zadovoljna, tudi naše predavateljice so bile odlično pripravljene. Žal mi je bilo, ker se nisem mogla udeležiti vseh treh delavnic (glede na to, da v šoli še nismo bili opredeljeni, katero stopnjo bi želeli izpeljati). Za nas, učitelje in učiteljice, profesorje in profesorice, ki poskušamo znanje prenesti na mladi rod in ga navdušiti za literaturo, so taki seminarji pravi blagoslov. Človek ima občutek, da je spet nekaj storil zase in za svojo "slavistično dušo".Veliko uspehov še vnaprej!« – ***Kolegica*** s Srednje upravno-administrativne šole v Ljubljani

9. 11. 2001 Pri založbi Ognjišče je izšla knjiga častne članice SD ***Berte Golob*** *Pri nas je veselo*, v kateri je zbrala sedem igric, ki jih lahko uprizorijo tudi manjše skupine otrok in malčki brez igralskih izkušenj. *Prim.* Revija o knjigi, oktober 2001, št. 15, str. 19.

9. 11. 2001 V okviru akcije Društva slovenskih pisateljev *Povabimo besedo* je Mestna knjižnica Piran povabila med svoje bralce članico SD ***Marijo Stanonik***, da je predstavila knjižno zbirko *Glasovi*, ki jo izdaja Kmečki glas. *Prim.* Primorske novice 9. 11. 2001, št. 90, str. 6 in 13.

9. 11. 2001 V Kulturnem centru v Gorici je Goriška Mohorjeva družba predstavila izbrane študije ***Lojzke Bratuž***, objavljene v knjigi *Iz goriške preteklosti*, ki je izšla v počastitev 150-letnice Mohorjeve družbe. Pregledno oznako dela je podala ***Marija Pirjevec***. *Prim*. Primorski dnevnik 11. 11. 2001, št. 270, str. 8; Primorske novice 13. 11. 2001, št. 91, str. 6; Novi glas 15. 11. 2001, št. 43, str. 7.

9. 11. 2001 Na predvečer predstavitve knjige ***Rade Cossutta*** *Naročna podoba Križa pri Trstu* je dobršen del današnje številke *Primorskih novic* napolnjen z obvestili o javnih predstavitvah tega dela, ki se bodo vrstila v Coljavi pri Komnu, Trstu, Kopru … *Prim.* Primorske novice 9. 11. 2001, št. 90, str. 6, 13 in 14; 13. 11. 2001, št. 91, str. 19; Primorski dnevnik 11. 11. 2001, št. 270, str. 2; 21. 11. 2001, št. 278, str. 10; Mladika, november 2001, št. 9, str. 25.

10. 11. 2001 Vesoljna slovenska dialektologija mednarodnih razsežnosti (poleg Mariborčanov, Tržačanov, Ljubljančanov in Koprčanov so bili tudi predstavniki Celovca in Pulja) se je zbrala na turistični kmetiji Ostrouška – Pelicon v Coljavi blizu Komna, kjer so jih gostili s kraškimi dobrotami ob izidu tretje knjige ***Rade Cossutta*** *Naročna podoba Križa pri Trstu*. Po osvetlitvi študije in strokovnem klepetu se je pozno v noč vilo prijateljsko kramljanje, kolega ***Bernard Rajh*** pa je raztegnil svoj legendarni meh, nam razširil srca in povedal tudi nekaj »prav žoltih«, vendar ni nihče zapel suknjiča v hlače. Čez dva dni sledi predstavitev v koprski palači Tarsia.

10. 11. 2001 Tudi letošnji pohod od Litije do Čateža je minil v spoštovanju tradicije: slabo vreme, množičnost (7000 udeležencev), prijaznost gostiteljev, razigrano razpoloženje. *Prim*. NeDelo 11. 11. 2001, št. 45, str. 2.

11. 11. 2001 V današnji televizijski oddaji *Intervju* (TV Slovenija 1 ob 21.10) je nastopil častni član SD, ***akad. dr. Jože Toporišič***, ki je samozavestno kljuboval vsem namigom in pastem sogovornika.

11. 11. 2001 Na svetega Martina goduje tudi častna članica SD, ***dr. Martina Orožen***, ki je pred slabim mesecem slavila visok življenjski jubilej. Dragi profesorici iskreno voščimo vsi tisti številni slavisti, ki nas je obogatilo njeno pedagoško in znanstveno delo.

LJUDSKO IZROČILO

❁ ❁ ❁

Nekoč smo že poročali, da je bila častna članica SD, ***dr. Martina Orožen***, edina oseba nežnega spola, ki je imela kolikor toliko znosno pravico do preživetja v seminarju ***dr. Karla Oštirja*** (*prim*. Kronika št. 3 (14. 7. 1997) / Ponatis Kronike, Ljubljana 2001, str. 31), vendar tudi njej ni bilo prav lahko. Med drugim jo je na izpitu pred celotno komisijo, sestavljeno iz

samih preverjenih, ideološko neoporečnih članov, prisilil, da je javno in na glas zmolila češčenamarijo v domačem narečju in se spomnila zanimivega refleksa. Kakšne barve je tedaj reflektiralo njeno lice zalo, ni težko ugotoviti.

❁ ❁ ❁

Vsak podoben prispevek bo nagrajen s strokovno publikacijo, če bo vsaj malo duhovit. Po želji jamčimo za strogo anonimnost.

12. 11. 2001 Na pobudo Zveze združenj in skupnosti srednjih šol in dijaških domov v RS je Center RS za poklicno izobraževanje v Ljubljani pripravil posvetovanje ravnateljev *o izhodiščih za prenovo poklicnega in strokovnega izobraževanja*, v katerih predvidevajo, da v nižjem poklicnem izobraževanju (2-, 3- in 4-letni poklicni programi) ne bodo imeli več predmeta *slovenščina*, ampak bodo spoznavali *komunikacijo v slovenskem jeziku*. Predsedniku SD smo predlagali, da protestira proti tej abotnosti.

13. 11. 2001 Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je ***Marjan Lamovšek*** zagovarjal magistrsko delo *Motiv odrešenja v slovenski prozi*. Iskrene čestitke in vljudno vabilo, da se kot član pridruži kolegom v Slavističnemu društvu Slovenije!

13. 11. 2001 *Slovenski klub* v Trstu je predstavil knjigo *ŠUSS*, zbirko vprašanj in odgovorov v zvezi z rabo slovenščine, ki se je nabrala v letih 1998–2000, ko so ŠUSS-ovci (Študentska skrb za slovenščino), študentje splošnega jezikoslovja in drugih filoloških smeri Filozofske fakultete v Ljubljani, na spletni strani reševali praktična vprašanja svojih kolegov. Naročila: Študentska založba, Beethovnova 9, 1000 Ljubljana, tel. 01 215 03 32. *Prim*. Primorski dnevnik 15. 11. 2001, št. 273, str. 9.

14. 11. 2001 Niti »zgodovinska« nogometna tekma med Slovenijo in Romunijo ni odvrnila številnega občinstva, da se v Tržaški knjigarni ne bi udeležilo predstavitve *Tržaške knjige*, obsežne antologije literarnih in publicističnih prispevkov o Trstu, s katerimi je urednica sestavila slovensko zgodbo o Trstu, v katerem je do prve svetovne vojne živelo več Slovencev kot v Ljubljani. Urednica ***Marija Pirjevec***, častna članica SD, je v obsežni študiji predstavila slovensko ustvarjalnost, ki jo italijanski viri vse prepogosto prezrejo. Sledi predstavitev v koprski knjigarni Dom knjige 22. novembra t. l., istega dne bodo o knjigi govorili v oddaji TV SLO 1 Pisave … *Prim*. Primorski dnevnik 10. 11. 2001, št. 269, str. 12; 11. 11. 2001, št. 270, str. 4; 15. 11. 2001, št. 273, str. 1, 8; Primorske novice 20. 11. 2001, št. 93, str. 10; Novi glas 22. 11. 2001, št. 44, str. 8; Mladika, november 2001, št. 9, str. 24; Revija o knjigi, november 2001, št. 16, str. 20-21.

14. 11. 2001 V svoji redni tedenski glosi tržaški zgodovinar ***Jože Pirjevec*** razmišlja, ali Slovenci res še nismo pravi narod, ampak le skupek plemen. Na pismo v slovenščini mu Univerza v Mariboru odgovarja v angleščini, Cankarjev dom pošilja iz Ljubljane v Trst Primorskemu dnevniku obvestila v angleščini … *Prim*. Primorski dnevnik 15. 11. 2001, št. 273, str. 4.

15. 11. 2001 Na Pravni fakulteti v Ljubljani je 4. oktobra t. l. doktorirala ***Katja Škubej***, ki je v interdisciplinarni nalogi *Ritus gentis Slovanov v Vzhodnih Alpah* rekonstruirala plemensko pravo naših prednikov na podlagi jezikovnega gradiva. Prvotni pomen besede *vera* vsebuje pomen pojma resnica in iz nje je izvedena besede *prisega*, kar kaže, da so s prisego ugotavljali resnico. Starinska beseda *zoprnik* za nasprotnik je izpeljana iz stati si nasproti in dopušča sklepanje, da sta si pri ugotavljanju resnice stali nasproti vpleteni stranki … 12. decembra je avtorica imela v okviru Svobodne katedre na Pravni fakulteti v Ljubljani predavanje

Pravotvornost najstarejših prednikov Slovencev in njihova zapuščina danes. V isti številki revije Pravna praksa ***dr. Monika Kalin Golob*** pravnikom pojasnjuje razliko med storitvijo (opravlja se za plačilo) in uslugo (dejanje prijaznosti, naklonjenosti, ustrežljivosti). *Prim.* Pravna praksa 15. 11. 2001, št. 35, str. 42–43.

15. 11. 2001 V *Slovenskem šolskem muzeju* na Plečnikovem trgu 1 v Ljubljani so odprli IV. del razstave *Šolstvo na Slovenskem skozi stoletja (1945–1991)*. Z razstavo so (zaenkrat) sklenili prizadevanja za postavitev stalne razstave v SŠM, ki so jo doslej oblikovali Jože Ciperle in Andrej Vovko za čas do srede 19. stoletja (leta 1988), Stane Okoliš za čas 1848–1918 (leta 1999) in za čas 1918–1945 (leta 2000). Omejenemu prostoru in skromnemu financiranju navkljub so razstavni projekt pripeljali do našega časa. »Pridite k nam, da bomo lahko skupaj odstirali sledi časa, ki so se komaj zastrle,« vabijo.

15. 11. 2001 Sredi množice napetih poslušalcev je uspešno zagovarjala svojo magistrsko naloga tajnica SD, ***Jana Zemljarič Miklavčič***. Kronika ne odgovarja na vprašanje, ali se je med podiplomskim študijem tako dolgočasila ali ji je ostajalo toliko ustvarjalnega elana, da je poleg redne službe, tajnikovanja pri Slavističnem društvu Slovenije in družinskih radostih mimogrede opravila še en dodiplomski študij. Iskrene čestitke!

15. 11. 2001 *Dan P ali konec pravopisnega brezvladja*. Ko so v za to priložnost premajhni Prešernovi dvorani SAZU predstavili *Slovenski pravopis 2001*, smo postali narod z najobsežnejšim pravopisom na svetu. Urednik, častni član SD, ***akad. dr. Jože Toporišič***, ki je postal najbolj zanimiva osebnost za vsa sredstva javnega poročanja, je ob tej priložnosti med drugim podal tudi »izjavo tedna«: »Teoretičnih razlogov za kake večje spremembe v slovenskem pravopisu kar precej časa v glavnem ne bo. Nepoboljšljivim konservativcem in ›revolucionarjem‹ pa se ne bomo utrudili dokazovati, kdo ima prav.« Stavek pred tem in za tem spreminja sporočilo, ga je poročevalec izpustil: »Upati je tudi, da nadaljnje izdaje ne bodo zadevale na toliko ovir, izhajajočih iz teka časa in razvoja naše družbe v njem, kakor je bilo to po Slovenskem pravopisu 1962.« »Za opozorila na kakšne dejanske neusklajenosti oz. spreglede pa bomo seveda vsakomur hvaležni.« *Prim.* Delo 19. 11. 2001, št. 266, str. 2.

18. 11. 2001 Vabilu ***dr. Jožeta Toporišiča*** se je na straneh *slovlitjanov* (e-naslov: slovlit@ijs.si) že odzval ***Peter Weiss***, ki je opozoril na nekatere razlike med zapovedano rabo in dejanskimi zapisi posameznih primerov v *Slovenskem pravopisu 2001*, na nerazjasnjene dvojnice, dvoumnosti in očitne napake. ***Igor Kramberger*** je svoja vprašanja poslal kar po e-mailu (SP 2001 to poimenovanje dovoljuje) na naslov pravopis-isj@zrc-sazu.si, kjer naj bi dajali pojasnila navadnim uporabnikom, pa je čez kakšen teden prejel odgovor, da se bo komisija sestala šele decembra. ***Antonija Bernard*** priporoča Slovencem, naj se čim prej naučijo francoščine, kajti od 17. stoletja se je manj spremenila kot naš ljubljeni jezik od enega pravopisa do drugega. Že v ponedeljek, 19. t. m. je v Mladini izšel tudi zafrkljiv članek ***Bernarda Nežmaha***, ki ugotavlja, da se je bilo treba leta 1920 naučiti 30 strani pravopisnih pravil, leta 1935 25 strani, leta 1950 je bilo treba znati 45 strani, leta 2001 pa treba obvladati več kot 300 strani, da pišeš po pravopisnih pravilih. Poleg tega preverja tudi, kako so upoštevane kletvice in opolzki izrazi ter odsvetuje rabo ženskih oblik priimkov po zgledu *Medved – Medvedovka*, *Jakopič – Jakopička*, kajti njemu se je zalomilo, ko je gospo Kodrič ogovoril Kodrička, verjetno pa tudi Vika Potočnik ne bi bila ravnodušna, če bi jo naslovili Potočnica. ***Igor Kramberger*** je 2. decembra že sestavil predlog, kaj naj ukrenejo, da bo *Slovenski pravopis 2001* uporaben in da bo pojasnjena množica nedoslednosti in nedorečenosti. V *Šolskih razgledih* (8. 12. 2001, št. 19, str. 5) je predsednik SD, ***dr. Marko Jesenšek***, objavil duhovito pismo *(Pre)drag(i) Slovenski pravopis*, v katerem mu je uspelo opozoriti na vse ključne zaplete pri nastajanju priročnika; trije

slavisti so se o Pravopisu izrekli tudi v mini anketi istega štirinajstdnevnika (str. 11). ***Milan Vogel*** je v Delu (12. 12. 2001, št. 286, str. 8) pripravil obsežen prispevek *Knjiga, za katero je prav, da z njo ne more biti nihče zadovoljen* in zbral mnenja ***Jožeta Faganela, Aleša Bergerja, Ade Vidovič Muhe, Marije Končina, Erike Kržišnik*** in ***Branka Madžareviča.***

18. 11. 2001 *Z videokaseto o Kosovelu* nas je razveselila članica SD, ***mag. Mirjam Podsedenšek***, ki so jo kolegi »nevede učili, kakšen je Kosovelov Kras«, ko je s Štajerske pred davnimi leti prišla v Novo Gorico na delovno mesto svetovalke za slovenski jezik. *Naročila in pojasnila*: Založba ZŠ, Zavod RS za šolstvo, Poljanska 28, p. p. 2063, 1000 Ljubljana, faks 01 300 51 13.

18. 11. 2001 Alternativnega *Popotovanja iz Litije do Čateža* (slavističnega – ne tiste masovke) se je 15. t. m. – kljub prelepemu vremenu – udeležilo skromno število pohodnikov. 25 slavistično zagrizenih duš si je zato lahko privoščilo nekaj več izgubljanja kot po navadi in pot se je s šestih ur podaljšala na osem. Danes so udi še malo otrpli in grla hripava, vendar spomin na trpinčenje telesa že bledi v spominu, vse drugo lepo doživeto pa raste v legendo. Do Litije smo se zategnili z novim vlakom, se ustavili najprej pri Plečnikovi »partizanski kapelici« iz leta 1949 ter se potrudili z obnovo Kurentove gemetrične interpretacije njenih skrivnih sporočil, si v Šmartnem privoščili čaja in peciva, s prstom pokazali na Grumovo spominsko ploščo, na Libergi pri sv. Mohorju in Fortunatu smo posedli po prisojnem travniku in pomodrovali o Levstiku in njegovem značaju, pa odnosu do žensk, o Martinu Krpanu in o Popotovanju, o Slodnjaku, o Ocvirku in drugih slavističnih ocvirkih. Se pod Grmado odločili kreniti po novi, po slavistični nogi še neuhojeni poti, se na osamljeni kmetiji oskrbeli z dobrim in krepčilnim vinom, se spustili v strmo globel, da bi prečkali dolg ovinek, se po še bolj strmem brezpotju povzpeli na drugo stran, skoraj dosegli bioenergetsko območje nekdanjega čudodelnika Jurija Humarja na Primskovem, spet zašli in obupavali ob pogledu na moravško dolino tam globoko spodaj, zagazili na blatno traso lokalnega vodovoda proti Čateški Gori in od zadaj, izza Zaplaza končno vdrli v gostilno pri Tončku na Čatežu. Tu so imeli za nas pripravljeno izvrstno joto in potico. Čez Roje je bilo že po temi do železniške postaje v Veliki Loki le še uro hoda. Pred prihodom vlaka nam je Aleš krajšal čas z Levstikovim berilom. Alkoholni konzum je bil minimalen, tudi drugih ekscesov lokalni kronisti niso zabeležili. Študentom, ki so tvegali odsotnost pri četrtkovih predavanjih in se udeležili napornega letošnjega popotovanja, je bil obljubljen popust pri izpitih prisotnih učiteljev. Ker si je modro vodstvo (Bjelčević, Hladnik, Zupan-Sosič, obe knjižničarski Anki) v svesti občega prida takih neravnonajboljkurikularnih strokovnih dogodkov, kot je vsakoletno popotovanje iz Litije do Čateža, za utrjevanje strokovne in stanovske zavesti, nagovarja kolege, ki jih včeraj ni bilo zraven, da naslednjič pridejo in, za čisto vest, opravijo del svojega pedagoško-izobraževalnega procesa v terenski obliki. Nadaljnje vseslavistične poti gredo na naslednje konce: v soboto, 24. novembra (po novem pravopisu brez vejic okoli datuma!), »*po Metinih stezicah*« (imenovanih po Presečnikovi Meti iz Cvetja v jeseni) na Ratitovec, sankanje (od doma pod Storžičem ali pod Golico ali nad Ljubeljem – če bo sneg); »*po Kosovelovih poteh*« od Štanjela čez Kosovelov Tomaj do Sežane (če bo pozimi suho in nesneženo vreme, sicer enkrat spomladi), po *Kekčevih poteh* (kot vsako leto konec julija oz. prve dni julija). – ***Miran Hladnik***.

ŽALOSTNO, TODA RESNIČNO

❁ ❁ ❁

Kolegice in kolege ki morda pogrešajo tokratno številko Kronike, obveščamo,

da jim je zaradi finančnih razmer, v katerih deluje Slavistično društvo Slovenije,

nismo poslali tistim, ki po naši evidenci niso poravnali članarine za leto 2001,

ker kljub prostovoljnemu delu ni denarja za papir, tiskarja in poštnino, od vestnih članov pa ne moremo pričakovati, da bodo tudi zanje plačevali te stroške. Ko poravnajo članarino, jim bomo glasilo spet redno pošiljali. Če smo komu naredili krivico zaradi kakšne napake v evidenci plačil, se mu že vnaprej opravičujemo in ga prosimo, da nas na to opozori.

❁ ❁ ❁

18. 11. 2001 Med vozili znamenitih osebnosti se je znašel vlak »pendolino«, s katerim se vozi članica SD, ***mag. Majda Potrata***, iz Maribora, kjer je mestna svetnica, v Ljubljano, kjer je poslanka v DZ. *Prim*. NeDelo 14. 11. 2001, št. 46, str. 14.

18. 11. 2001 V soboto, 17. t. m., sta člana SD ***Živa Gruden*** in ***Miran Košuta*** predstavila tretjo pesniško zbirko ***Michaela Obita*** in odprla razstavo slovenskih in furlanskih knjig. Prihodnji teden bo ravnateljica tamkajšnje dvojezične šole, ***Živa Gruden***, v Špetru Slovenov pripravila 2. srečanje *Mladi na poti k jeziku* in tako bodo nadaljevali serijo kulturnih srečanj s skupnim naslovom *Jeziki se srečujejo*. 27. novembra predstavljajo slovar furlanskega jezika na zgoščenki in se pogovarjajo o knjigi za otroke v nadiškem narečju Sonce sieje in o zgodovinskih pregledih (v italijanščini in slovenščini); 28. novembra so se srečali s slovenskimi avtorji, ki jih je v večjezičnih izdajah pripravila založba Braitan iz Bracana, blizu Krmina; 12. decembra je ***Živa Gruden*** predstavila kar tri knjižice za otroke: *Pravce iz Benečije*, *Lo scigno delle fiabe* in *Tri račice* (besedila v italijanščini je prispevala Mjuta Povasnica, v slovenščini pa ***Živa Gruden***). *Prim*. Primorski dnevnik 18. 11. 2001, št. 276, str. 1 in 10; 22. 11. 2001, št. 279, str. 5; 27. 11. 2001, št. 283, str. 4; 30. 11. 2001, št. 286, str. 3; 12. 12. 2001, št. 296, str. 5.

19. 11. 2001 V Delovi rubriki *XX. stoletje* je član SD, ***dr. Tomo Virk***, pričel objavljati serijo člankov o slovenskih literarnih zbirkah in tokrat predstavil *Slovenske večernice* Mohorjeve družbe. *Prim.* Delo 19. 11. 2001, št. 266, str. 6.

19. 11. 2001 Častni član SD, ***akad. dr. Janko Kos***, je v svoji kolumni opisal usodo »kritične generacije«, v katero uvršča ustvarjalce, rojene okoli leta 1930, ki so danes bolj ali manj osamljeni vsak v svojem okolju. *Prim.* Delo 19. 11. 2001, št. 266, str. 6.

19. 11. 2001 Lingvistični krožek na Filozofski fakulteti v Ljubljani je pripravil predavanje ***dr. Simona Dobriška*** (FE) *Samodejno razpoznavanje enot govorjenega slovenskega jezika z računalnikom*.

20. 11. 2001 V Ihanu, rojstni vasi *Antona Breznika*, ki na njegov rojstni dan praznuje krajevni praznik, so se odločili, da 120. obletnico rojstva proslavijo s kulturnimi dnevi, ki so bili od 19. do 25. novembra. Brezniku je bila namenjena prireditev, ki smo jo pripravili 19. novembra v sodelovanju s Škofijsko klasično gimnazijo. Gimnazijci so pod vodstvom ***Božislave Čož*** pripravili recital ljudskih pesmi, ki jih je Breznik zbral v Ihanu in njegovi okolici za Štreklja. Nastop recitatorske skupine sta dopolnila dva gimnazijska pevska zbora s slovenskimi ljudskimi pesmimi in komorna glasbena skupina z baročno glasbo. Tudi slavnostni govornik je bil z omenjene gimnazije, in sicer ***Jože Kurinčič***. Prireditve so se udeležili povabljeni visoki častni gostje, med njimi predsednik SAZU ***dr. France Bernik*** in ***akad. dr. Jože Toporišič***, z Ramovševega inštituta sta bila ***dr. France Novak*** in ***dr. Majda Merše***, slavistiko s Filozofske fakultete je zastopala ***dr. Alenka Šivic-Dular***, prireditve se je udeležil tudi v. d. direktor Urada za jezik RS, ***dr. Janez Dular***, in drugi pomembni predstavniki stroke in kulturnega ter političnega življenja. Prireditev so počastili tudi najvišji cerkveni dostojanstveniki, saj je bil

Breznik duhovnik in prelat, med njimi ljubljanski nadškof in metropolit ***dr. Franc Rode*** in upokojeni beograjski nadškof ***dr. Franc Perko***. Prijetno presenečenje je na proslavi pripravil ljubljanski nadškof, sicer nečak dr. Breznika, ki je njegovo znamenito srebrno uro podaril Zavodu sv. Stanislava. Na prireditev je bilo povabljeno tudi Slavistično društvo. Prireditev ni bila na državni ravni, ampak edina v državi ob tej obletnici, naletela je na vsesplošno odobravanje in imela tudi primeren medijski odziv, pomembna je bila za kraj in lepo se je ujela z izidom novega pravopisa. – ***Brane Šimenc***. *Pripis pisca Kronike*: Pred leti so sicer podrli Breznikovo rojstno hišo, a so ohranili spominsko ploščo in portal vhodnih vrat, ki ju bodo verjetno vgradili v novi župnijski dom.

20. 11. 2001 Na Filozofski fakulteti v Ljubljani predava ***doc. dr. Lubomíra Machale*** z univerze v Olomucu o temi *Ženska v sodobni češki prozi*. Drugi del predavanja bo v četrtek, 22. novembra t. l.

22. 11. 2001 Na mednarodnem simpoziju *Kultura v srednjeevropskem prostoru : med realsocializmom in globalizacijo*, ki poteka v Gorici v okviru tukajšnje tradicionalne prireditve *Srednjeevropska pobuda*, sodeluje med strokovnjaki iz desetih držav tudi član SD ***Marko Juvan***. *Prim*. Primorski dnevnik 23. 11. 2001, št. 280, str. 14.

21. 11. 2001 *Goriški muzej* je na svojem sedežu v Kromberškem gradu blizu Nove Gorice pripravil predavanje člana SD ***Silva Torkarja*** *Dediščina predkrščanskih slovenskih osebnih imen v slovenskih priimkih in zemljepisnih imenih*, ki je povsem napolnilo njihovo veliko dvorano. Zanimiv povzetek spoznanj ***Silva Torkarja*** je pozneje pripravila ***Mimi Podkrižnik*** in ga objavila v Delu 11. 12. 2001 (št. 285, str. 9). Glede na odziv občinstva priporočamo, da predavatelja povabi tudi katero izmed pokrajinskih SD. In še na uho: menda za Mladinsko knjigo pripravljajo leksikon priimkov.

22. 11. 2001 V zanimivem komentarju rezultatov razvpite mednarodne študije Andragoškega centra o *funkcijski pismenosti Slovencev*, ki je pokazala, da smo med najslabše opismenjenimi narodi, in jo slavistom neprestano molijo pod nos, čeprav ni nihče videl njene objave, je član SD, ***Peter Kolšek***, med drugim povzel, da pri tem ne gre za branje in pisanje razglednic, pač pa tudi za pisanje opravičil, ugovora zoper policijsko nasilje, razbiranje voznih redov, navodil za uporabo aparatov, zdravil itd. Izpostavil je, da 77 odstotkov slabo opismenjenih (teh je med 65 in 70 odstotkov obravnavanih) meni, da je z njihovo usposobljenostjo vse v redu in nimajo težav v življenju. Čeprav ne prizanaša slovenskemu izobraževalnemu sistemu, je vendarle ugotovil, da pri nas zaposlitev ni povezana s tem znanjem, v množično uporabo počasneje sprejemamo nove tehnične dosežke, manjša je ponudba novih gospodinjskih strojev itd. Pozneje je kolego dopolnil ***Peter Beltram*** in v premislek postavil dejstvo, da je med Slovenci, starimi nad 25 let, 60 odstotkov takih, ki imajo le nižjo izobrazbo, zanje pa premalo storimo, da bi jih pritegnili v vseživljenjsko učenje, saj vlagamo le v dodatno izobraževanje že izobraženih, ki že imajo visoko izobrazbo. *Prim.* Delo 22. 11. 2001, št. 269, str. 6; 28. 11. 2001, št. 24, str. 5.

23. 11. 2001 Sredi štiriletnega mandata se je na svoji 3. (sic!) seji sestala *Delovna skupina za področje jezikovnega načrtovanja in jezikovne politike*, ki jo kot delovno telo pri Odboru državnega zbora za kulturo, šolstvo, znanost in šport – vodi jo ***prof. dr. Breda Pogorelec*** – in po večurnem debatiranju pravzaprav sklenila le, da se bodo do *zakona o slovenskem jeziku kot uradnem jeziku RS* spet enkrat opredeljevali nekoč na pomlad in tako nadaljevali dolgoletno oviranje zakonodajnega postopka. (Pod pritiskom množice individulanih pisem, v katerih so številni Slovenci zahtevali obravnavo *zakona o slovenskem jeziku kot uradnem jeziku RS*, je predsednik Odbora državnega zbora za kulturo, šolstvo, znanost in šport od Skupine zahteval

odločitev, kdaj se bodo do zakona opredelili, da ga bo lahko uvrstil na dnevni red. Po seji Skupine je še bolj očitno, kdo vidi smisel svojega strokovnega dela le v oviranju tistih, ki so pripravljeni kaj postoriti.) *Prim.* Dnevnik 26. 11. 2001; 1. 12. 2001; Delo 16. 11. 2001, št. 264, str. 5; 20. 11. 2001, št. 267, str 5; Novi glas 22. 11. 2001, št. 44, str. 13 itd.

SLOVENCI IN SLOVENŠČINA

❁ ❁ ❁

Častni član SD ***Silvo Fatur*** je ob izjavi novogoriškega župana, da je jezik največja ovira za zbliževanje Nove Gorice in Gorice, napisal polemični članek o jezikih in še posebej o slovenščini v združeni Evropi, v katerem navaja ravnanje Cirila Kosmača in Cirila Zlobca, ki sta s suverenim obvladanjem tujih jezikov pred pripadnikih mnogoštevilnih narodov namesto kompleksa manjvrednosti znala pokazati svojo prednost pred njihovo omejenostjo in med drugim pravi: »Večjezičnost, tako sem prepričan, lahko do neke mere kompenzira tudi našo maloštevilnost, ki je pač naša danost. A brez občutja samozavesti in enakovrednosti tudi enakopravnosti ni in ne more biti.«

❁ ❁ ❁

Prim. Primorska srečanja 2001, št. 244-245, str. 569-570.

23. 11. 2001 Po dolgem nerganju ***Marije Mercina***, predsednice meddruštvenega odbora primorskih slavističnih društev, je v 246. številki revije Primorska srečanja vendarle izšel dobršen del prispevkov z lanskih, 12. *primorskih slovenističnih dnevov*, medtem ko se jezikoslovni del menda še medi pri uredniku Jezika in slovstva (*prim*. Kronika št. 27 (8. 5. 2001), str. 48).

POVABILO PRIMORSKIH SLAVISTIČNIH DRUŠTEV

PRIMORSKI SLOVENISTIČNI DNEVI TRINAJSTIČ

v Ajdovščini, 5., 6. in 7. aprila 2002

Marija Mercina, predsednica meddruštvenega odbora primorskih slavističnih društev, vabi kolegice in kolege, da se udeležijo *13. primorskih slovenističnih dnevov* (PSD). Izbrane teme referatov in razprave *Primorsko izseljevanje v literaturi*, *Vključevanje tujejezičnih otrok v slovensko šolo* in *Izrinjanje slovenščine iz javnega življenja*. Obljubljajo zanimivo strokovno srečanje. Rok za prijavo referatov: 31. 1. 2002 na Zavod za šolstvo v Novi Gorici, dodatne informacije Marija Mercina, tel. 05 302 43 03 (v večernih urah). Prireditelji nameravajo razstaviti/predstaviti raziskovalne naloge učencev in dijakov na to temo. Dali so tudi pobudo, da bi ob stoletnici rojstva odkrili ploščo na rojstni hiši prešernoslovca Avgusta Žigona, ajdovskega rojaka.

Srečanje nam bo gotovo še dolgo ostalo v spominu!

24. 11. 2001 Tudi praznovanje 50-letnice srednjega šola v Ajdovščini ni moglo brez ustvarjalnega sodelovanja članov SD. Poleg dvajsetih prireditev so izdali tudi zanimiv zbornik 50 let srednje šole v Ajdovščini, ki ga je uredila in lektorirala ***Milena Blažko***.

25. 11. 2001 Po *Metinih stezicah* na Ratitovec so danes zastavili svoj korak loška domačinka ***Anka Polajnar*** in selška ***Janka Šuštar***, z ljubeznijo je z vrha pogledoval v svoje rojstne kraje pod Starim vrhom ***Drago Bajt***, ki se je popotnikom pridružil z ***Marto Kocjan-Barle*** in njenim možem ***Tadejem***. Študentsko čast je reševala ***Reno***, asistentsko ***Alenka Žbogar***, otroci so imeli predstavnico v pogumni ***Bjelčevičevi Emi***, ženske zakonce je zastopala ***Hladnikova Mira***, za splošni red in disciplino pa sta skrbela ***Aleš*** in ***Miran***. Neslavističnih ljudi se je v koči kar trlo

(ta narod še ne bo izumrl), stregli so s čajem, žganjem, joto in ričetom, razgledi so se odpirali na vse strani in z malo domišljije smo videli celo morje. Naslednjič, smo rekli: sankanje. – ***Miran Hladnik***

26. 11. 2001 Ko je častni član SD, ***akad. dr. Janko Kos***, prejel najvišje slovensko priznanje na področju znanosti *Zoisovo nagrado za življenjsko delo* je postal skorajda tolikšna medijska zvezda kot častni član SD, ***akad. dr. Jože Toporišič*** ob izidu Slovenskega pravopisa 2001, na Knjižnem sejmu v Cankarjevem domu pa so njegovemu knjižnemu opusu namenili kar posebno prireditev. Iskrene čestitke!

26. 11. 2001 *Bralno društvo Primorske* in *Kosovelova knjižnica v Sežani* prirejata simpozij *Branje na stičišču*, na katerem sodelujejo Meta Grosman, predsednica Bralnega društva Slovenije in članica SD, Marina Žigon, Silva Pavlina-Tretjak, Andreja Terčon-Frandoli, Majda Mihačič-Delise, Lilia Ratoša, Zdenka Sušec, Francesca Žumer, Amalia Petronio, Špela Pahor, Ksenija Petaros, Marina Žigon, Marina Hrs, Maja Razboršek, Zoltan Jan, Marko Kravos, Evelina Umek, Franc Merkač, Aksinija Kermauner, Marija Stanonik, Franc Just, Feri Lainšček, Vesna Racman-Radovanovič in Darka Tancer-Kajnih ... Istega dne je izšel tudi zbornik referatov, ki je na razpolago v Kosovelovi knjižnici v Sežani. *Prim.* Primorske novice 30. 11. 2001, št. 96, str. 18.

26. 11. 2001 Ostremu očesu ***Jolke Milič***, prve, ki je prebrala obe knjigi ***Zoltana Jana*** o odmevih slovenske književnosti (4. in 5. zvezek Slavistične knjižnice), ni ušel skorajda noben spodrsljaj pri deljenju, našla pa je tudi kakšen prav tolst ocvirek, ko človek ne ve, ali bi se zjokal ali smejal. (Italijansko besedo *forza* (moč) je avtor napisal po slovenski maniri forca, kar pa v italijanščini pomeni vislice …) Temu je kaj dodal še ***Miran Košuta***, ki je na enem mestu bogve zakaj postal Milan, spet kaj drugega je našel še kdo. Še dobro, da je bila v svoji recenziji zelo vljudna ***Jožica Čeh*** (Večer 3. 12. 2001, str. 10).

26. 11. 2001 Ko je ***dr. Miha Javornik*** popravil 42 testov, ki so jih reševali letošnji bruci na smeri Ruski jezik in literatura na Oddelku za slovanske jezike in književnosti na Filozofski fakulteti v Ljubljani, je bil »osupel, jezen, zmeden, tudi malce prestrašen«. Med nesrečniki jih je 9 maturiralo z odliko, 16 jih je imelo prav dober uspeh, 14 dobrega, pri slovenščini pa jih je 7 imelo odlično, 20 prav dobro, 12 dobro in 2 zadostno. Med njimi jih 18 ni navedlo nobenega izmed najpomembnejših literarnih ustvarjalcev 20. stoletja, le 9 pa jih je odgovorilo zadovoljivo. Med 14 nepopolnimi odgovori na vprašanje, naj naštejejo tri pomembne ruske pisatelje, je našel tudi Kafko, Ionesca, 6 študentov je v 20. stoletje stlačilo Dostojevskega, Tolstoja, Puškina. Samo trije so znali navesti tri ruske pesnike, 22 jih ni znalo napisati nobenega ruskega dramatika, nihče ni vedel za kakšnega ruskega slikarja itd. *Prim.* Delo 26. 11. 2001, št. 272 (Šolstvo, str. 12).

26. 11. 2001 Slovenska akademija znanosti in umetnosti je leta 1993 izdala veliko *grbovno knjigo Janeza Vajkarda Valvazorja*. V znak priznanja rezultatov našega društva in da se o slovenskem grboslovju in Valvazorju izve tudi v Rusiji, je SAZU en izvod te knjige podarila tudi nam. Potrudili smo se in predstavili knjigo na poletni ruski grboslovni konferenci, včeraj pa je v mesečniku Ruskega heraldičnega kolegija izšel tudi članek o njej z barvnim vložkom, na katerem je na 8 straneh predstavljeno 48 naših grbov. Rusko heraldično društvo vabi k sodelovanju slovenske grboslovce. Nudi tudi poceni in kakovostno izdelavo osebnih, družinskih in korporativnih grbov. – ***Just Rugel***, Društvo dr. Franceta Prešerna za promocijo stikov med Slovenijo in Rusijo

26. 11. 2001 V Historičnem seminarju Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU je imel ***prof. dr. Josip Lisac*** iz Zadra predavanje z naslovom *Kajkavščina in nje raziskovanje*, v katerem je podčrtal delež slovenskih raziskovalcev, predvsem Matija Valjavca in Josipa Riglerja. – ***Peter Weiss***

27. 11. 2001 Tudi Cankarjeva založba je (tako kot DZS) obupala nad slovensko literarno dediščino in po desetih letih zaključila izdajanje dnevnikov Edvarda Kocbeka. Skrbno jih je urejal član SD ***Mihael Glavan***, ki je nalogo prevzel kmalu za tem, ko je Dimitrij Rupel ob številnih napakah prvega natisa dnevnikov ugotovil, da je pripravljanje rokopisnih izdaj bolj zapleteno delo kot čvek v politiki. Morda pa bo nekoč tudi ta podvig prevzela *Založba Obzorja* – zaenkrat je omara zvezkov izčrpana le do leta 1951. Tedaj je imel Kocbek – najprej v Skupščini Ljudske republike Slovenije in nato še na kongresu OF – danes nekoliko pozabljeni govor, v katerem je partijo obtožil, da duši kulturni pluralizem in politično svobodo. Šele jeseni je izšla njegova zbirka Strah in pogum, ki ji je sledilo, kar vsi vemo, vendar so se napadi na Kocbeka vrstili že od januarja. Za pokušino je nekaj objavljenega tudi v Sodobnosti (2001, št. 10, str. 1309). *Prim.* Delo 27. 11. 2001, št. 273, str. 8.

27. 11. 2001 *Iz Založbe Obzorja* **1.** Če ne Miklavž, bo pa vsaj dedek Mraz prinesel 10., pregledano in dopolnjeno izdajo *Slovenske slovnice in jezikovne vadnice* ***dr. Franceta Žagarja***. Gre za nadvse priljubljeno pedagoško slovnico, ki je osredinjena na najbolj bistvena spoznanja. Pisana je razumljivo in zanimivo. Po njej radi segajo učenci višjih razredov osnovne šole, tudi srednješolci, celo visokošolci in mnogi, ki jih ta problematika zanima. Po letih velikega povpraševanja po priročniku je avtor skupaj s sodelavcem ***dr. Jožetom Toporišičem*** pregledal in dopolnil gradivo glede na nove ugotovitve, objavljene v Toporišičevi Slovenski slovnici (2000). Dodani sta tudi dve poglavji o sporočanju, in sicer Esej in Faze sestavljanja pisnega besedila. **2.** Pred kratkim je izšla knjiga častnega člana SD, ***dr. Bruna Hartmana***, *Kultura v Mariboru*. V njej je na skoraj 800 straneh zbral nad 50 svojih kulturnozgodovinskih razprav o mestu ob Dravi. Besedila predstavljajo avtorjevo tridesetletno raziskovalno ukvarjanje s kulturno preteklostjo Maribora in so razvrščena v tri velike sklope. Prva skupina raziskav je namenjena določanju glavnih značilnosti splošno kulturnega razvoja v Mariboru, druga mariborski gledališki dejavnosti in tretja mariborskemu knjižničarstvu. S tem delom se avtor uvršča med svoje vzornike, kot so bili Franc Kovačič, Franjo Baš in Janko Glazer. **3.** Urednik za izvirno literaturo ***Andrej Brvar*** sporoča, da z letom 2002 prehaja osrednja zbirka slovenskega duha, *Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev,* pod založniško streho mariborskih Obzorij. V zbirki je od leta 1946, ko je zanjo skrbela DZS, izšlo 205 knjig 29 klasikov. V letu 2002 bodo izšli naslednji štirje zvezki: Jože Udovič: Zbrano delo – 4. knjiga (esejistika); Alojz Gradnik: Zbrano delo – 3. knjiga (pozna poezija); Ivan Pregelj: Zbrano delo – 1. knjiga (poezija); Goran Schmidt: Stanko Majcen – monografija. **4.** Do 31. 12. 2001 ponuja Založba Obzorja *novoletno znižanje od 15–70 odstotkov* za mnogo knjig, med katerimi je veliko takšnih, ki jih slavisti potrebujemo sami ali bi jih želeli tudi podariti v prazničnih dneh: knjige Iz slovenske kulturne zakladnice, knjige za otroke in mladostnike, romani … Poglejte našo spletno stran www.zalozba-obzorja.si ali povprašajte v knjigarnah. Naročila: Založba Obzorja, Prodaja knjig, Turnerjeva 17, Maribor, prodaja@zalozba-obzorja.si (tel. 02 250 65 32). – Iz Založbe Obzorja urednica in članica SD ***Alenka Valh Lopert***, prof.

28. 11. 2001 V prostorih Ruske akademije znanosti so pretekli teden predstavili zbornik France Prešeren in A. S. Puškin. V njem so objavljeni prispevki 18 slovenskih in ruskih avtorjev, ki so lani maja sodelovali na moskovskem simpoziju ob 200. obletnici njunega rojstva (*prim*. zapis v Kroniki št. 17 z dne 25. 5. 2000.). Izdal ga je Znanstveni inštitut Filozofske fakultete v Ljubljani, uredil pa član SD, ***dr. Miha Javornik***, ki je nastopil tudi na konferenci o

literarnih dosežkih v srednji in jugovzhodni Evropi, ki jo je organiziral Inštitut za slavistiko Ruske akademije znanosti. *Prim.* Delo 28. 11. 2001, št. 274, str. 8.

28. 11. 2001 V Delu lahko beremo o novem konceptu *poklicne mature*, nič pa, kako bodo plačani tisti, ki jo bodo izvajali in ki bodo dodatno obremenjeni. *Prim.* Delo 28. 11. 2001, št. 274, str. 2.

28. 11. 2001 Za seminar *Vrednotenje spisov v višjih razredih*, ki bo januarja, je trenutno prijavljenih preveč udeležencev za eno izvedbo in premalo za dve. – Prijazen pozdrav. ***Vlado Pirc***

29. 11. 2001 *Slavistično društvo Maribor* je začelo nov cikel predavanj. Tokrat smo gostili ***dr. Željko Fink*** z zagrebške filozofske fakultete, ki je od nedavnega tudi prodekanka za izobraževanje, sicer pa predstojnica Katedre za rusistiko. Njen obisk v Mariboru je potrdil tradicionalno dobre odnose in povezave med obema univerzama, zato jo je posebej pozdravila tudi ***dr. Zinka Zorko***, prorektorica Univerze v Mariboru. V prepolni predavalnici Pedagoške fakultete je predstavila predavanje z naslovom *Osnovne osobine frazema i način formiranja frazeološkog značenja*. – ***Irena Stramljič Breznik***, predsednica SD Maribor

LEJ, STVARNICA VSE TI PONUDI,

IZ ROK JI PREJEMAT NE MUDI!

❁ ❁ ❁

Vse, ki želijo, da o njihovih prireditvah, pobudah, publikacijah ipd. obvestimo tudi člane Slavističnega društva Slovenije, prosimo, da obvestila in vabila, zapisana v elektronski obliki, pošljejo dovolj zgodaj. Prihodnje leto bomo organizirali obveščanje članov tudi neposredno po e-pošti oziroma po mreži *slovlit*. Pripominjamo, da objava dan ali dva pred predavanjem ni učinkovita in pomeni le nepotreben strošek.

❁ ❁ ❁

29. 11. 2001 Društvo za antične in humanistične študije Slovenije in Institutum studiorum humanitatis (ISH) sta v predavalnici inštituta (Ljubljana, Breg 12) pripravila posvetovanje *Antika v tretjem tisočletju*. »Dediščina antičnih študij je doživela dolgo tradicijo ideoloških manipulacij tako levih kot desnih totalitarizmov. Slovenija je v zadnjih desetih letih po osamosvojitvi sprejela zahodni kapitalizem, kjer je od padca berlinskega zidu leta 1989 prevladujoča ideologija potrošništvo. S pohodom globalizacije v 90. letih 20. stoletja se identiteta določa s pomočjo gesla ›kupujem, torej sem‹, kjer se prebivalci Slovenije v obnorelosti od potrošništva lahko merimo z najrazvitejšimi državami. V takšnih razmerah se zdi ljubezen do antike težavna, saj razen priročne simbolne dodane vrednosti avtoritete ali magičnosti imena ne more več uspešno služiti novi ideologiji instantne gratifikacije in takojšnjega materialnega dobička. Organizacije kolokvija sem se lotila, da bi ugotovila, kakšno mnenje imajo o vedi in samih sebi raziskovalci antike v Sloveniji, saj se večina razprav suče okoli pomanjkanja denarja. Zato sem povabljenim predavateljem predlagala, naj svoje raziskovalno področje predstavijo v kontekstu sodobnega časa in prostora. Takšen pristop se mi je zdel produktiven in privlačen za širok spekter strokovnjakov za antiko,« pravi ***Maja Sunčič***. Več na spletni strani DAHŠ (www.ff.uni-lj.si/klasfilol/Dahs/posvetovanje.htm). – ***Matjaž Babič***

29. 11. 2001 Hoj, danes sem dopolnil 30 let! In bi to priložnost izkoristil, da se vam zahvalim, ker spremljate moje delo: hvala! – ***Jaka Železnikar***

29. 11. 2001 *Prešernova družba* je v 22. zvezku zbirke *Sto slovenskih* izdala leksikon o stotih slovenskih dramskih umetnikih, ki sta ga pripravila člana SD ***Dušan Moravec*** in ***Vasja Predan***. *Prim.* Delo 29. 11. 2001, št. 275, str. 8.

30. 1. 2001 Na slovenskem knjižnem sejmu je prejel nagrado založnikov za najboljše oblikovano knjigo učbenik slovenščine *Na pragu besedila 3*. *Prim.* Delo 30. 11. 2001, št. 276, str. 8.

1. 12. 2001 Pred kratkim je v zbirki Kondor izšel obsežen izbor *Pisem slovenskih književnikov* (od Zoisa do Rebule in Šalamuna), ki ga je pripravil član SD, ***dr. Marjan Dolgan***. Govekar piše Levcu o Cankarju, da »je že blazen od same napihnjenosti«, Jurčič pojasnjuje Kersniku, da je moral njegov feljton »kastrirati«, ker je »preradikalno vse duhovne, ves farški star zgrabil«. Mencinger je užival v pobijanju svojih junakov, saj je Levcu pisal: »Zadnja dva kapiteljna moram nekoliko popraviti, ker sem v naglici pozabil enega človeka ubiti. [..] Nazaj poslani konec je res boljši, ker umoril sem še dva nedolžna človeka.« *Prim.* Delo 3. 12. 2001, št. 278, str. 6; Mladina 3. 12. 2001, št. 48, str. 74. *Naročila*: Mladinska knjiga, Slovenska 29, 1000 Ljubljana.

2. 12. 2001 Zbornik prispevkov s simpozija *Slovenska lastnoimenskost* (*Dnevi Maksa Pleteršnika '99 v Pišecah*), ki ga je uredil častni član SD, ***akad. dr. Jože Toporišič***, prinaša 14 prispevkov, v katerih avtorji obravnavajo vrsto pomembnih vprašanj, od hišnih in krajevnih imen do rojstnih imen in priimkov. Prizadevna predsednica Komisije Maks Pleteršnik, ***Marjanca Ogorevc***, želi spomniti vse organizatorje šolskih in drugih poučnih popotovanj, da bodo v Pišecah vedno dobrodošli. Najave obiska na naslov: Maks Pleteršnik – Pišece, Marjanca Ogorevc, Pišece 8, 8255 Pišece. Pri njej lahko naročite tudi zbornike dnevov Maksa Pleteršnika.

3. 12. 2001 V članku o Prešernovi hiši v Kranju so ***Tea Černe*** in uredniki Nedela pokazali, kako rešetasto je njihovo poznavanje slovenske literarne zgodovine, saj je avtorica pomešala vse, kar je bilo mogoče. Moto k Poezijam razglaša za verze iz Sonetov nesreče, ki naj bi nastali v Kranju … *Prim*. NeDelo 2. 12. 2001, št. 48, str. 13.

3. 12. 2001 Veseli dan kulture v Narodnem muzeju Slovenije (Muzejska ulica 1, Ljubljana): dan odprtih vrat nove muzejske knjižnice. Voden strokovni ogled vključuje predstavitev naše najstarejše knjige iz leta 1493 in predstavitev najnovejših muzejskih publikacij (Katja Žvanut, Pečati grofov Celjskih; mag. Darko Knez, Svetinjice in Časopis slovenskih muzealcev ARGO) na tiskovni konferenci ob 12. uri. – ***Meta Šmalcelj***. V St. Peterburgu so v prostorih Knjižnice Ruske Akademije znanosti odprli veliko razstavo S*lovenska knjiga 1678–1930* in predstavili prvi katalog slovenskih knjig iz fonda te knjižnice *Slovenica 1678–1930*. – ***Just Rugel***. — Povabiti sem sicer pozabil, pa naj zadošča poročilo. Na Prešernov r. d. sva z Janijem Kovačičem nastopila v KUD-u France Prešeren v Ljubljani. On s kvartetom France in prostopoprešernovimi, jaz s šolsko uro, naslovljeno Kako Je Prešeren Žemljo Pojedel. Publika ni pobegnila. – ***Miran Hladnik***. — V Kranju so predstavili nov korak na *Prešernovi poti v svet* – izšel je nov prevod njegove poezije. — *Pripis pisca Kronike*: tudi 90 drugih kulturnih ustanov v Sloveniji je na stežaj odprlo svoja vrata v spomin na Prešernov rojstni dan, čeprav ob rojstvu še ni bil največji slovenski pesnik.

3. 12. 2001 *Državna knjižnica v Trstu* in *Skupina '85* sta pripravili niz predavanj o *Fulviu Tomizzi*, med katerim je ***Miran Košuta***, profesor slovenščine na tržaški in rimski univerzi,

spregovoril, kako je v slovenščino prevajal Frančiško, enega zadnjih pisateljevih romanov, ki bo prihodnje leto izšel pri Mohorjevi v Celovcu. *Prim*. Primorski dnevnik 5. 12. 2001, št. 290, str. 9.

4. 12. 2001 Razveselilo nas je *letošnje prvo voščilo*, kateremu je ustvarjalna častna članica SD, ***Berta Golob***, priložila vrečko s pripravkom za hitro pripravljeno *juho s popečenim golobom*.

5. 12. 2001 Danes se v Ljubljani pričenja jubilejni, 20. mednarodni znanstveni slovenistični simpozij *Obdobja v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi*, ki mu letos predseduje ***dr. Ada Vidovič Muha***. Otvoritvene slovesnosti so se udeležili tudi trije ministri, na njej pa je o zgodovini in razvoju simpozija spregovoril tudi častni član SD, ***akad. dr. Boris Paternu***, pobudnik in usmerjevalec tega elitnega simpozija. V treh dneh bo 68 uglednih strokovnjakov, med katerimi je 37 gostov iz tujine, razpravljalo o današnji aktualni vlogi nacionalnih in nadnacionalnih jezikov. *Prim.* Delo 5. 12. 2001, št. 280, str. 8; 6. 12. 2001, št. 281, str. 1, 2 itd.

5. 12. 2001 V Delovi prilogi Znanost ***Alenka Puhar*** poroča o nedavni letni konferenci AAASS (ameriško združenje za razvoj slavističnih študij) v Arlingtonu blizu Washingtona. Programska knjižica obsega okrog 480 dogodkov. Ena sekcija se je ukvarjala s povsem politično analizo odnosov med Slovenijo in ZDA, druga s Korošci (tu so imeli tudi referat odsotnega ***Igorja Grdine***), tretja s fenomenom neoseb v komunističnih časih (referat ***Andreja Inkreta*** o Kocbeku je prebral ***Jože Kravanja***). Med konferenco je zasedalo tudi vodstvo *Society for Slovene Studies* (Društvo za slovenske študije), ki ga je v ZDA pred skoraj 30 leti ustanovila ***Carole Rogel*** z univerze v Ohiu (letos bo prejela slovensko odlikovanje častni znak svobode RS), zadnje leto pa ga je vodil muzikolog Metod Milač. Društvo izdaja revijo *Slovene Studies*. *Prim.* Delo 5. 12. 2001, št. 280 (Znanost, str. 15).

5. 12. 2001 Na goriškem dislociranem oddelku Fakultete za tuje jezike videmske univerze poteka v okviru študija stikov z javnostjo tudi dobro obiskan tečaj ***Tatjane Rojc*** *o zgodovini slovenske kulture in jezika*. Študentje iz raznih krajev Italije z zanimanjem sledijo tudi dopolnilnim predavanjem, kakršno je danes pripravila častna članica SD ***Lojzka Bratuž***, ki je predstavila slovensko prisotnost v Gorici in prispevek Slovencev k zgodovini mesta. *Prim*. Primorski dnevnik 5. 12. 2001, št. 290, str. 14.

6. 12. 2001 V *Goriški knjižnici Franceta Bevka v Novi Gorici* je častni član SD, ***akad. Ciril Zlobec***, predstavil knjigi ***Zoltana Jan*** o *odmevih slovenske književnosti v Italiji* (4. in 5. zvezek Slavistične knjižnice). Naslednjega dne je na vrsti pogovor o isti temi v Kopru, kjer je gostitelj Knjigarna Libris, ki se je izkazala tudi ob slovenskem slavističnem kongresu v Kopru in je sama založila nekaj zanimivih slavističnih knjig. Pogovor je odlično pripravila in vodila letošnja nagrajenka SD ***Jasna Čebron***, s katero smo po uradnem delu posedeli v Hotelu Triglav in obujali spomine na koprski slavistični kongres. Nekdanja predsednica SD Koper je izkoristila priložnost in za vsako soorganizatorico kongresa pripravila spominske listine in izvod zbornika SD o koprskem kongresu. *Prim.* Primorske novice 7. 12. 2001, št. 98, str. 14. Dodatna *pojasnila in naročila*: Založba Rokus, Grad Fužine, Studenec 2A, 1260 Ljubljana Polje, brezplačni tel. 080 19 90, e-naslov rokus@rokus.com.

STANOVSKA SOLIDARNOST

Kdor želi, da bi strokovna knjižnica ustanove, kjer je zaposlen, imela 11. zbornik Slavističnega društva Slovenije (*koprski kongres*), naj pohiti z naročilom, ker je znatno količino pokupila

Jasna Čebron, ki jih je podarila svojim soorganizatoricam koprskega slovenističnega kongresa. *Pojasnila in naročila*: Maja Hribar, Založba ZŠ, Zavod RS za šolstvo, Poljanska 28, p. p. 2063, 1001 Ljubljana, faks 01 300 51 13.

Hvala vsem, ki ste se potrudili in že poskrbeli za naročilo zbornika!

5. 12. 2001 Miklavž je članom SD pričel raznašati *potrdila s točkami*, ki jih je v potu svojega obraza pripravila tajnica SD ***Jana Zemljarič Miklavčič***. Tiste, ki jih ni dosegel, prosimo, da počakajo na Božička in dedka Mraza, če pa še za svete tri kralje ne prejmejo zasluženega papirja, potem naj se oglasijo in preverijo, kaj je bilo narobe, da se jim je storila krivica. Pa vendar: ne čakajte predolgo časa, pozneje, kot se ugotovi napaka, težje jo je odpraviti.

6. 12. 2001 Danes se je končala dvodnevna konferenca, ki jo organizira Inštitut za slavistiko, oddelek za primerjalno jezikoslovje v Sosnovcu na Šlezijski univerzi: *Jezikovno in kulturno obmejno ozemlje.* Medkulturne podobnosti in razlike na področju jezika, literature in kulture obravnava več kot 40 referentov, med njimi tudi lektor za slovenščino na tamkajšnjem inštitutu ***Andrej Šurla*** in ***Zoltan Jan***. – ***Agnieszka Będkowska-Kopczyk***

6. 12. 2001 Slovensko društvo za primerjalno književnost ter Oddelek za primerjalno književnost in literarno teorijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani gostita ***Johna Neubauerja***, predstojnika Oddelka za primerjalno književnost na Univerzi v Amsterdamu, ki obravnava vlogo nacionalne opere med narodno prebujo.

7. 12. 2001 *Seja Upravnega odbora Slavističnega društva Slovenije*. Razpravljali so o poročilu o slavističnem kongresu v Novi Gorici in seminarju mentorjev za Cankarjevo priznanje na Vrhniki ter o ostali dejavnosti društva (poročilo vodij sekcij in predsednikov pokrajinskih društev); o slavističnem kongresu 2002; reševali vprašanje računovodstva; odobrili rezultate razpisa za knjižno zbirko Slavističnega društva Slovenije in druge zadeve.
V zvezi s *Tekmovanjem za Cankarjevo priznanje* je dr. Marko Jesenšek poročal o pismu varuha človekovih pravic, naslovljenem na MŠZŠ in Zavod za šolstvo, v katerem prosijo, da se omenjeni instituciji opredelita do izraza materinščina v odnosu do izraza slovenščina; konkretno predlagajo, da bi se ob Tekmovanju za Cankarjevo priznanje uporabljal izraz tekmovanje iz slovenščine (in ne iz materinščine). Upravni odbor se je s predlagano spremembo strinjal, problematiko pa bo predal v presojo še parlamentarni skupini za slovenščino, ki jo vodi dr. Breda Pogorelec. Vlado Pirc je predstavil tudi predloge za spremembe in dopolnila pravilnika Tekmovanja za Cankarjevo priznanje. Spremembe bodo objavljene v naslednji kroniki in na internetu, ko jih bo potrdila še delovna skupina pri Zavodu za šolstvo. UO je sprejel sklep, da tudi za prihodnje leto ostane višina kotizacije za tekmovanje 2400 SIT na tekmovalca.
Iz poročil predsednikov pokrajinskih društev je razvidno, da nekatera manjša društva aktivno delujejo samo v zvezi s Tekmovanjem za Cankarjevo priznanje, druga (večja) pa za svoje člane pripravljajo več dejavnosti: predavanja in srečanja v Ljubljani in Mariboru, ekskurzija jeseniškega društva (ki je združila gorenjske slaviste), 13. Primorski slovenistični dnevi (društvo Nova Gorica in primorski slavisti), na Koroškem deluje delovna sekcija znotraj Pedagoške fakultete v Celovcu, letos so izdali CD-rom z jezikovnimi vajami in igrami za slovenščino, napovedujejo pa vključitev v Tekmovanje za Cankarjevo priznanje, čeprav imajo tudi svoje tekmovanje iz slovenščine. Iztekel se je mandat predsednici ljubljanskega društva prof. Mojci Marn; nasledila jo bo prof. Mira Rutar Arh s Srednje gostinske šole. Mandat se bo iztekel tudi predsednici novomeškega društva prof. Milvani Bizjan, ki še išče naslednika.

Obe reviji, *Jezik in slovstvo* in *Slavistična revija*, delujeta nemoteno. Predsednik društva dr. Marko Jesenšek se bo v zvezi s financiranjem revij še pred novim letom sestal z obema uredništvoma.
Dr. Viktor Majdič je poročal, da *lektorska sekcija* znotraj Slavističnega društva praktično ne deluje več, odkar so nekateri aktivni člani sekcije ustanovili samostojno lektorsko društvo. Predlagal je, da bi se problematika lektoriranja vsakih nekaj let uvrstila na slavistični kongres, s čimer se je UO strinjal.
Slovenski slavistični kongres leta 2002 bo v Mariboru, ki ima odlične možnosti za organizacijo kongresa. Prvi dan bo občni zbor Slavističnega društva Slovenije; vsebinska zasnova kongresa pa ostaja podobna, kot je bila predstavljena v Novi Gorici: 6 plenarnih predavanj in 4 okrogle mize (predvidene teme: prenova pouka v poklicni šoli, Tekmovanje za Cankarjevo priznanje, slovenščina v javnosti in lektoriranje). Obenem s Slovenskim slavističnim kongresom bo v Mariboru potekala tudi *pripravljalna seja za Svetovni slavistični kongres* pod vodstvom dr. Alenke Šivic Dular in s 40 udeleženci.
Na razpis za Slavistično knjižnico sta prispeli dve vlogi, in sicer Marije Mercina (Stilno-slogovna analiza proze Cirila Kosmača) in Draga Unuka (Zlog v slovenskem knjižnem jeziku). Ker sta vlogi samo dve, je UO obe potrdil; sestala se bo še razpisna komisija in dokončno odločila o obeh vlogah.
Dr. Breda Pogorelec je predlagala, naj Slavistično društvo da pobudo za izdelavo "priročnega pravopisa za šolsko rabo"; UO je predlog podprl.
S tem je bil uradni del seje končan, neuradni pogovori, še vedno zelo slovenistično ubrani, pa so se v skoraj popolni zasedbi nadaljevali v Gostišču pri Mraku. – ***Jana Zemljarič Miklavčič***, tajnica Slavističnega društva Slovenije

8. 12. 2001 Slovenski prevod knjige *Georga A. Kennedja Klasična retorika ter njena krščanska in posvetna tradicija od antike do sodobnosti*, ki ga je pred kratkim v zbirki *Agora* izdalo Društvo za antične in humanistične študije Slovenije, založila pa založba ZRC SAZU, ima tudi dodatek ***Jožeta Faganela*** *Govorništvo na Slovenskem*. V njem član SD opozarja, da »za necerkveno govorništvo novejše dobe na Slovenskem še nimamo evidentiranih niti virov. Zato je ta oris, ki temelji na piščevem poznavanju objavljenega slovstva, iz stoletja v stoletje redkobesednejši. Lahko ugotovimo, da je govorništvo od 19. stoletja do danes povsem neraziskano.« *Dodatna pojasnila in naročila*: Založba ZRC, Gosposka 13, 1000 Ljubljana, tel. 01 470 64 74, e-naslov zalozba@zrc-sazu.si.

8. 12. 2001 V soboto in nedeljo, 8. in 9. decembra, sva bila v Toursu, 250 km južno od Pariza, kjer je potekal dvodnevni festival jezikov in kultur sveta, na katerem sva predstavljala Slovenijo in slovenski jezik. Slovenija se je na tem festivalu predstavila šestič. Andrej je pripravil enourno predavanje o Sloveniji, njeni kulturi, zgodovini ..., popoldne pa še nekaj teorije o slovenskem jeziku, sama pa sem pripravila mini tečaj najosnovnejših slovenskih fraz. Festivala se udeleži najrazličnejša publika, na predavanje pa je prišlo nekaj dijakov iz Lycée Balzac, ki je pobratena z Gimnazijo Poljane. Dijaki se maja odpravljajo na obisk v Slovenijo, zato so bili še posebej zagnani za učenje novih slovenskih besed. Januarja bo po Parizu obiskal Tours Boris Pahor in predstavil svojo knjigo Zatemnitve, ki je ravnokar izšla v francoskem prevodu (Les jours obscurs). Člani društva slovensko-francoskega prijateljstva (med njimi je velika večina Francozov) v Toursu že pridno kupujejo in berejo navedeno knjigo, da bodo lahko sodelovali v pogovoru s pisateljem. Zagnano, ni kaj. – ***Mateja & Andrej Bartol***

9. 12. 2001 V Portorožu se pričenja 2. mednarodni simpozij *Učenec in učitelj pri pouku maternega jezika*, ki ga vodi častni član SD, ***Matjaž Kmecl***, na njem pa sodelujejo tudi člani SD ***Boža Krakar Vogel, Meta Grosman, Martina Križaj Ortar, Marja Bešter Turk, Slava Pevec***

Grm, Igor Saksida, Mojca Poznanovič, Vida Gomivnik Thuma, Metka Kordigel, Milena Blažič, Barbara Šteh Kure, Mojca Bavdek, Iva Potočnik, Renata Čampelj Jurečič, Dragica Kapko, Marija Končina, Erika Kržišnik, Vida Medved Udovič, Sonja Hudej, Mirjam Podsedenšek, Marija Sivec, Milvana Bizjan, Janko Potrata, Darinka Rosc Leskovec, Milena Ivšek, Vlado Pirc, Miha Mohor in še kdo. *Prim.* Delo 10. 12. 2001, št. 284, str. 3.

9. 12. 2001 V Katovicah je ***dr. Emil Tokarz***, profesor na šlezijski univerzi, izdal zbornik *Słowiańszczyzna w kontekście przemian Europy końca XX wieku*, v katerem sodelujejo tudi člani SD ***Niko Jež*** (*Tematsko-oblikovne inovacije Bartolove proze*), ***Marko Jesenšek*** (*Slovenščina danes*), ***Dragi Stefanija*** (*Makedonskiot jazik poslednive 10 godini*), ***Agnieszka Będkowska-Kopczyk*** (*Profilowanie doświadczenia w synonimii słowiańskiej*), ***Zinka Zorko*** (*Zunanji in notranji vzroki za nastanek slovenskih vmesnih narečij*) in ***Karmen Kenda Jež*** (*Nadnarečne prvine v narečnem slovarju?*).

10. 12. 2001 Skromen obseg 5. številke revije *Slovenščina v šoli* (32 strani) zbuja skrb ne glede na zanimivo vsebino. *Naročila in pojasnila*: Založba ZŠ, Zavod RS za šolstvo, Poljanska 28, p. p. 2063, 1000 Ljubljana, faks 01 300 51 13. Člani Slavističnega društva imajo pri celoletni naročnini 1000 SIT popusta, tako da zanje znaša letna naročnina 4400 SIT. »Ta številka prinaša predvsem prispevke o didaktičnih izkušnjah. ***Herbert Puchta***, profesor na Pedagoški akademiji v Gradcu, osvetljuje tudi psihološke vidike učenčevega sprejemanja pouka in njihove daljnosežne posledice. Avtor dokazuje, kako pomembni sta za učenje tujih jezikov motivacija in pozitivno prepričanje o lastnih sposobnostih. ***Magda Kastelic Hočevar*** v svoji raziskavi predstavlja vzvratne učinke skupinskega preverjanja v osemletki na pouk slovenščine v osmem razredu. ***Tilka Jamnik*** predstavlja pravice otrok do uspešnega branja, ki jih je izdala Mednarodna bralna zveza v publikaciji, s katero želi spodbuditi široko razpravo (povsod po svetu), soočanje mnenj in kritični razmislek o poučevanju branja in pisanja. ***Danica Pozvek Vidmar*** posreduje svojo izkušnjo poučevanja tvorjenja besedila v srednji ekonomski in trgovski šoli, ***Marjetica Stopar*** pa, kako spodbujati k razvijanju tvorbe besedila učence v osnovni šoli. Omenjeni prispevki so uokvirjeni s prispevkom ***Elen Slavec***, ki primerja obravnavo prislovne besedne zveze Jožeta Toporišiča z obravnavo M. A. K. Hallidaya v njegovi funkcijski slovnici, ter z oceno ***Meteje Pezdirc Bartol*** Štrancarjevega priročnika za učitelje Od drame h gledališču: v učilnici. Na koncu nas ***Milena Ivšek*** opozarja, da je bil datum 2. mednarodnega simpozija Učenec in učitelj pri pouku maternega jezika zaradi objektivnih razlogov spremenjen. In še drobna sprememba: doslej ste na hrbtu revije prebirali misli o jeziku, tokrat Vam ponujamo umetniško rabo jezika. Želimo Vam prijetnega in koristnega branja.« – ***Sonja Starc***, urednica revije *Slovenščina v šoli*

12. 2. 2001 *Lektorsko društvo Slovenije* je v prostorih Društva slovenskih pisateljev pripravilo srečanje s častnim članom SD, ***akad. dr. Jožetom Toporišičem***, ki je predstavil kaj drugega kot *Slovenski pravopis 2001*.

13. 12. 2001 Pred časom je izšlo delo tržaške italijanistke in slavistke ***Marije Kacin*** *Žiga Zois in italijanska kultura - Sigismondo Zois e la cultura italiana*, v katerem dokumentira 500-letno prisotnost rodbine Zois na Bergamaskem, oriše njeno izvorno družbeno okolje, podrobno predstavi ustanovo, v kateri se je šolal Žiga Zois, in sklene z njegovo vrnitvijo v Ljubljano, kjer so se mu odprli tudi pogledi na najzahodnejši del slovanskega sveta. Zanimanje za slovensko stvarnost je v Zoisu raslo polagoma, dokler ni postal osrednja osebnost slovenskega razsvetljenstva. Avtorica na temelju novega arhivskega gradiva kritično obravnava doslej razširjene teze in razpravo zaključuje z razmišljanjem o vprašanju, iz katerih razlogov se je Žiga Zois usmeril na slovensko kulturno območje in ne na nemško. Knjiga vsebuje številne citate iz

dokumentov, reprodukcije doslej neznanih listin, fotografije in obsežen povzetek v italijanskem jeziku. Cena: 2490 SIT. *Dodatna pojasnila in naročila*: Založba ZRC, Gosposka 13, 1000 Ljubljana, tel. 01 470 64 74, e-naslov: zalozba@zrc-sazu.si

14. 12. 2001 *Slomškovo priznanje*. Celovška Mohorjeva družba je ob 150-letnici ustanovitve podelila Slomškova priznanja, s katerimi je odlikovala prizadevne osebe, ki so s svojo dejavnostjo prispevale k pozitivnemu razvoju Mohorjeve družbe. Med njimi sta tudi člana SD, nekdanji ravnatelj Zvezne in realne gimnazije za Slovence v Celocu ***dr. Reginald Vospernik*** in ***dr. Herta Maurer-Lausegger***, avtorica številnih filmskih dokumentacij v koroških narečjih. Iskrene čestitke!

14. 12. 2001 Znanstveno-raziskovalno središče RS v Kopru prireja celodnevno srečanje *Enakost v drugačnosti*, na katerem se bodo mladi iz Istre, iz Slovenskega primorja in s Tržaškega pogovarjali o strpnosti in o odnosih med osebno in narodnostno identiteto mladih v severnojadranskem prostoru. Sodelujejo tudi študenti slovenščine iz Trsta. *Prim.* Primorske novice 11. 12. 2001, št. 99, str. 16; 15. 12. 2001, št. 100, str. 14; Primorski dnevnik 5. 12. 2001, št. 271, str. 10.

14. 12. 2001 Danes se je že četrtič v tem mandatu sestala *Delovna skupina za področje jezikovnega načrtovanja in jezikovne politike*, ki jo kot delovno telo pri Odboru državnega zbora za kulturo, šolstvo, znanost in šport vodi ***prof. dr. Breda Pogorelec***, in obravnavala dve točki, ki sta bili na dnevnem redu prejšnje seje.

17. 12. 2001 Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je imel ***Peter Svetina*** preizkusno predavanje z naslovom Trubarjeva katehetična verzifikacija. Iskrene čestitke!

20. 12. 2001 Te dni naj bi na Filozofski fakulteti v Ljubljani zagovarjala magistrsko nalogo ***Monja Pust***, ki je obdelala Govekarjevo naturalistično prozo. Iskrene čestitke in vljudno vabilo v vrste Slavističnega društva!

20. 12. 2001 Za najbolj nestrpne, ki bi kar skoprneli v novo leto: *Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik* na Filozofski fakulteti v Ljubljani (Aškerčeva 2, Ljubljana) je že pred mesecem sporočil lektorjem slovenščine, raztresenim po vsem svetu: Pisali smo vam že o *novoletnem srečanju lektorjev*, sedaj pa vam v prilogi pošiljam tudi program. Delovni del srečanja bo 3. in 4. januarja na Filozofski fakulteti, zaključilo pa se bo v petek z družabnostjo in skupnim kosilom v Casa del Papa. Vladnega sprejema letos ne bo, zato bomo vabila na srečanje in kosilo letos mi poslali tudi šolskemu in zunanjemu ministrstvu. Kot boste videli v programu, bo ena izmed delavnic namenjena tudi gradivom za lektorate – izvedli bi jo v sekcijah (po jezikovnih skupinah) in prišli do konkretne zasnove izdelave učnih gradiv. Delavnica bo prvi dan dopoldne, naslednji dan pa bodo predstavljeni tudi že rezultati in načrt dela za naprej. Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik je še pred tem razposlal tudi programe, prospekte in vse potrebno gradivo *za poletno šolo slovenščine, za celoletno šolo slovenščine* itd. Na razpolago so za dodatna pojasnila.

OBVEŠČANJE PO E-POŠTI

❁ ❁ ❁

Spletne strani Kronike so zelo slabo obiskane, zato jih že dolgo nismo obnavljali. Sklenili smo, da ohranimo le stalno predstavitev društva, očrt njegovega razvoja, društvena pravila, obrazec prijavnice in podobno.

❁ ❁ ❁

Vseeno je škoda, da članov zaradi prevelike poštnine ne moremo obveščati o prireditvah, za katere zvemo pravočasno. Ker želimo, da ne bi bili le kronisti, ampak tudi novičarji, predlagamo vsem, ki bi želeli sproti prejemati obvestila o različnih prireditvah, predavanjih in tiskovnih konferencah, da pošljejo svoje e-naslove v elektronskem zapisu (e-naslov: Zoltan.Jan@guest.neticom.si). S požrtvovalnostjo Mirana Hladnika jih bomo obveščali prek mreže Slovlit. Drugo ostane kot do zdaj.

❁ ❁ ❁

17. 12. 2001 **Spletne novice *Mirana Hladnika***: SlovLit@ijs.si. http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit

Slovlitjani klepetajo in spleteničijo o psevdonimih; ob izidu *Slovenskega pravopisa 2001* so se malo ortografsko razmigali tudi slovlitjani in si pojasnjevali, kako se ob decimalnih številkah pravilno piše odstotka/odstotkov pa še cel kup drugih stvari; glasujejo, ali smemo književnost na alternativnih nosilcih na hitro odpraviti z argumentom, da v artističnem smislu ni vredna; stikajo po samoevalvacijskih poročilih; itd.

Spletk obilo. Novo iz Bosne: Http://www.aleksasantic.com/ – Zbrano delo Alekse Šantića v zavidljivo privlačni elektronski obliki. Urednik Denis Böhm opozarja tudi na druge lepe literarne povezave. Http://www.kakan ien.ac.at/home – interdisciplinarno raziskovanje na področju Srednje in Vzhodne oziroma Centralne Evrope; začetna stran je tudi v slovenščini. Ubogajmo Miho Mazzinija in iščimo po spletu z iskalniki, ki jih priporoča: http://www.google.com – obvladuje več kot 18 milijonov strani in jih tudi prevede za vas, http://www.teoma.com – Ask Jeeves, http://www.wisenut.com, http://www.najdi.si – tu klikni možnost voyeur, kjer se pokaže, kaj vse iščejo drugi, http://www.mulitmeta.com – metaiskalnik.

MALA ŠOLA USTVARJALNEGA PISANJA

❁ ❁ ❁

Člane Slavističnega društva Slovenije vabimo, da za **Kroniko** Slavističnega društva Slovenije prispevajo najboljša, najduhovitejša, naj-vprašanja, ki se jih spominjajo *s slavističnih brucovanj, anekdote in duhovite zapise o dogodivščinah, ki so popestrile našo poklicno pot.Piscu kronike so pošle vse anekdote. Če ni, še vojska ne more vzet.*

❁ ❁ ❁

❄ ✶ ❄ ✶ ❄ ✶ ❄ ✶ ❄ ✶ ❄ ✶ ❄ ✶ ❄

V prihajajočem letu naj nam čim večkrat uspe ustvariti nasmeh!

❄ ✶ ❄ ✶ ❄ ✶ ❄

Vsem kolegicam in kolegom, prijateljem in

sodelavcem
se pridružujemo z iskrenimi voščili.

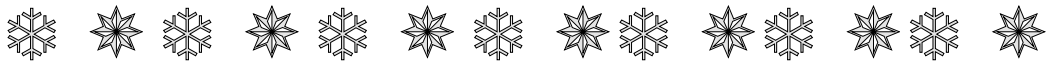

Kronika
Slavističnega društva Slovenije

Izdaja Slavistično društvo Slovenije Aškerčeva 2, 1001 Ljubljana Izdajatelj je lastnik glasila.	**List za člane društva** Glavni in odgovorni urednik: dr. Zoltan Jan	Nova Gorica, 4.3.2002 http://www.neticom.si/kronika Letnik 6, št. 31

Zdi se, kot da obstajajo prazniki in počitnice le zato, da ima človek potem občutek, kako slabo jih je izkoristil. Še dobro, da je tu pomlad, ki bo premagala utrujenost in v nas prebudila pozitivno energijo.Vedno več je potrebujemo tudi za to, da zmoremo skupaj spraviti ta listič, ki vstopa v 6. letnik.

5. 1. 2002 Odmevi na Kroniko št. 30:

❖ V opravičilo za pozabljivost pri nakazilu članarine nam je ***dr. F. Ž.*** poslal zbirko anekdot, ki jih bomo prebrali v tej številki. Gotovo bodo zbudile asociacije tudi drugim in jih spodbudile k sodelovanju.

❖ Hoj, Zoltan, z zamudo berem Kroniko in te sprašujem, ali naj sporočim Alešu, da ga boš pisal s trdim č-jem takoj, ko bo plačal članarino za SD) – lp miran. [In res se je včlanil. – zj]

❖ Zahvaljujem se Vam za pismo, v katerem mi sporočate, da je ponatis Kronike pošel. Ohranite, prosim, mojo naročilnico, če bi se morebiti odločili za še en ponatis. Lepo Vas pozdravljam ***Š. K. K.***

VABILO K SODELOVANJU

Kolegice in kolege ponovno vabimo, da nas obveščajo o dogodkih,

ki bi zaslužili ovekovečenje v Kroniki in bili tako deležni pozornosti kolegic in kolegov. Najpripravnejši je kratek zapis v taki ali drugačni elektronski obliki, da ni nepotrebnih napak pri prepisovanju.

5. 1. 2002 **Pogrešani kolegi.** Pošta nam je tokrat vrnila Kroniko št. 30, ki smo jo skušali poslati ***Marjeti Šušteršič Menart***. Kdor jo pozna, naj jo opozori ali nam sporoči njen naslov.

5. 1. 2002 Tisk **30. številke Kronike:** 92.355,90 SIT, poštnina: 67.839,97 SIT.

NOVI POKLICNI KOLEGI

Na Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani so do 20. februarja 2002 diplomirali: ***Vesna Bračun, Ksenija Bucik, Sabina Burkeljca, Irena Krapš, Katja Lah, Andreja Pavle, Zdenka Petan, Bojana Potočnik, Monika Steiner, Jurij Šink, Jerneja Vertačnik***, ***Petra Zaranšek***, ***Jasna Zupan*** in ***Žagar Tina***.
Na Oddelku za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru so do 20. februarja 2002 diplomirali (imamo kar tri fante! – Nekateri najdemo le dva, pa da ni kakšna »sestra« vmes!): ***Leonida Domajnko, Vesna Gergolet, Irena Kavrečič Holcman, Manuela Knezoci, Barbara Koritnik, Dušanka Lugarič, Nina Markovič, Darinka Mulaosmanović, Liljana Prevolnik, Barbara Vindiš, Vesna Voglar, Mateja Rojko, Lidija Mazgan, Simona Vršič, Klavdij Joebstl, Bojan Macuh*** in ***Alenka Meža Hrovat***.
Zaradi preverjanja dokumentacije prihaja do zamud, zato se dogaja, da do objave niso vpisani vsi diplomanti.
Poleg iskrenih čestitk in voščil za kar najuspešnejšo poklicno pot vsem tudi prisrčno vabilo, da se nam tisti, ki še niso člani in članice Slavističnega društva Slovenije, pridružijo.

Repek lanskega leta

4. 12. 2001 Na slavnostni seji senata Univerze v Ljubljani je častna članica SD, ***dr. Martina Orožen***, prejela zlato plaketo Univerze v Ljubljani. Vsi se veselimo visokega priznanja njenemu delu! *Prim.* Vestnik Univerze v Ljubljani 2001, št. 6–8, str. 13.

12. 12. 2001 Na Pedagoški fakulteti v Mariboru je ***mag. Drago Unuk*** uspešno zagovarjal prvo slovenistično doktorsko disertacijo na tej ustanovi (*Zlog v slovenskem jeziku*). Iskreno čestitamo in čakamo na izid v Slavistični knjižnici.

18. 12. 2001 Slovensko društvo za primerjalno književnost je predstavilo posebno številko revije *Primerjalna književnost*, zbornik ob letošnjem jubileju častnega člana SD, ***akad. dr. Janka Kosa*** (*prim*. Kronika št. 25 (9. 3. 2001), str. 27). Zbrali so 18 razprav, ki so razdeljene v sklope: (1.) o Prešernu, (2.) slovenski in svetovni književnosti, (3.) teoriji in metodologiji. Dodana je tudi temeljita bibliografija jubilanta, ki brez soavtorskih del obsega 530 enot. *Prim.* Delo 19. 12. 2001, št. 292, str. 8; Primorski dnevnik 19. 12. 2001, št. 302, str. 12.

18. 12. 2001 Član SD, ***dr. Vlado Kralj*****,** je postal redni univerzitetni profesor. Iskrene čestitke! *Prim.* Delo 19. 12. 2001, št. 292, str. 2. V *Delovih književnih listih* (4. 3. 2002, str. 6) lahko beremo odlomek iz dela Georgea Steinerja *Smrt tragedije* (Ljubljana, Literatura 2002), ki ga je komentiral.

18. 12. 2001 Častni član SD, ***akad. dr. Jože Pogačnik***, je prejel priznanje donator, ki ga podeljuje Slovenska znanstvena fundacija.

19. 12. 2001 Nova doktorja znanosti sta pred kratkim postala ***Matjaž Ogrin***, ki je doktoriral s tezo *Teorija in kritiška praksa literarnega vrednotenja na Slovenskem od 1918 do 1945*. ***Katarina Marinčič*** je doktorirala s tezo *Vloga digresije v Balzacovem opusu*. *Prim.* Delo 19. 12. 2001, št. 292, (Znanost, str. 9). Iskrene čestitke in vabilo med člane Slavističnega društva Slovenije!

21. 12. 2001 Zadnji (a ne čisto zadnji - dodatek z indeksom bo izšel 2002), *15. zvezek Enciklopedije Slovenije* obsega 836 gesel, in sicer 487 stvarnih in 369 biografskih, celotno gradivo pa je podprto še s 1105 barvnimi in črno-belimi ilustracijami. Literarnovedno-jezikoslovna statistika: s področja književnosti je v 15. zvezku 71 gesel, od teh 47 biografskih, preostala so stvarna (časopisje, društva, literarna gibanja, žanri), jezikoslovju je namenjenih 14 člankov, med katerimi je vredno opozoriti zlasti na obsežno geslo *Zahodna slovenska narečja* ***Vere Smole***. Med literarnimi so ob biografskih člankih (za ponazoritev – obsežnejša gesla: *Dane Zajc*, *Pavle Zidar*, *Ciril Zlobec*, *Vitomil Zupan*, *Oton Župančič*; krajša: *Venceslav Winkler*, *Matevž Wolf*, *Fran Zakrajšek*, *Janž Znojilšek* itd.) zanimivi zlasti članki o *zamejskem slovstvu* ***Franceta Pibernika***, o *znanstveni fantastiki* ***Draga Bajta***, zbirno geslo *Zbornik* ***Martina Gruma***, *Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev* ***Franceta Bernika***, življenjepisi svetnikov (*Življenje svetnikov*) ***Marijana Smolika***. Predstavljene so mnoge revije in društva (*Zgodnja danica*, *Zaliv*, *Zora*, *Zvon*, *Zvonček*, *Ženski svet*, *Življenje in svet*, *Zadruga*). Ob 30 piscih, najbolj uglednih slovenskih literarnih zgodovinarjih in jezikoslovcih, ter dveh zunanjih urednikih (***Janko Kos*** za literaturo in ***Peter Weiss*** za jezikoslovje) so si znotraj redakcije prizadevale tudi slavistke ***Alenka Božič, Tončka Stanonik*** in ***Bora Zlobec-Jurčič***. – ***Tončka Stanonik***

22. 12. 2001 V *Zvonu* (december 2001) ***France Pibernik*** objavlja primerjalno študijo o Balantiču, Keyesu in Bazyńskem (str. 18–23), častni član SD, ***dr. Jože Mahnič***, pa razkriva tista Cankarjeva, Kettejeva in Župančičeva dela, ki jih ni v Zbranih delih slovenskih pesnikov in pisateljev, ker so bila najdena kasneje (str. 67–71).

23. 12. 2001 Vršilec dolžnosti predstojnika *Urada Vlade RS za slovenski jezik*, ***dr. Janez Dular***, se je v zadnji letošnji številki *Novičk Andragoškega centra RS* (december 2001, str. 13) odzval vabilu in povedal svoje stališče o programih tujih jezikov za odrasle. Med drugim je zapisal, da bi morali ti programi vključevati tudi jasno osveščevanje, da učenje tujih jezikov ni namenjeno izpodrivanju maternega jezika v domačem okolju.

24. 12. 2001 V *Delovi* prilogi *Šolstvo* (št. 296, str. 10) je izšlo opozorilo ***dr. Zoltana Jana***, da je iz slovenskih gimnazij skorajda povsem izrinjen pouk literarne zgodovine, zato ni nepričakovano neznanje slovenskih maturantov/brucov na rusistiki (in še kje), ki je presunilo ***dr. Miha Javornika*** (*prim*. Kronika št. 30 (26. 11. 2001), str. 116). Več v reviji Primerjalna književnost 2000, št. 2, str. 24–25 (priloga Posvet o programih in metodah književnega pouka). Kolegica ***Vanda Rebolj***, ki sicer ni članica SD, je na isti strani Delove priloge Šolstvo ubesedila gorečo novoletno željo – »eno pametno državno maturitetno komisijo za poklicno izobraževanje«, ki še ni začela delati.

24. 12. 2001 *Inspiracija za pripravo poučnega popotovanja.* V januarski številki Ognjišča (2002, št. 1, str. 93 in 94), ki je izžla že v decembru, beremo zanimiv opis *Baragove pohodne poti*, ki ga je pripravila ***Alenka Veber***, ki je sicer ni več na seznamu članov SD, čeprav smo pred leti brali o isti temi njeno zanimivo seminarsko nalogo, ki je nastala v okviru stalnega strokovnega izpopolnjevanja in ji prinesla točke za napredovanje.

25. 12. 2001 Slovenski gledališki muzej je izdal knjigo članice SD ***Bogomile Kravos*** *Slovensko gledališče v Trstu: 1945–1965*. V obsežni študiji (512 str.) je vsestransko analizirala razvoj slovenskega talijinega hrama v Trstu od njegove obnove 1945 do 1965. Svoja spoznanja je oprla ne številne dokumente (638 str.), iz katerih bodo črpali podatke tudi drugi raziskovalci, marsikdo pa bo ob njih obujal spomine. Slovenski gledališki muzej pripravlja o tej temi tudi obsežno razstavo. *Prim.* Delo 18. 2. 2002, št. 39 (Književni listi, str. 11). *Dodatna pojasnila in naročila*: Slovenski gledališki muzej, Mestni trg 17, 1000 Ljubljana, tel. 01 241 58 00, faks 01 241 58 16, e-naslov: sgm@arnes.si.

26. 12. 2001 Pri založbi *Debora* je izšla knjiga člana SD ***Gregorja Kocijana*** *Razgledi po slovenski književnosti: literarnovedne razprave*. *Prim.* recenzijo ***Stanka Šimenca*** (Delo 7. 1. 2002, št. 4 (Književni listi, str. 12–13)).

27. 12. 2001 V zadnji letošnji številki Sodobnosti je med drugim izšel tudi intervju ***Mete Kušar*** z ***Miranom Hladnikom***, ki je povedal, da njegova »zavzetost za obravnavo trivialnih tem je izvirala iz potrebe, da bi se retorika, fasada in leporečje v obravnavi literature razkrinkali in bi se cesar pokazal gol. Namenil sem se razkrinkati bleferstvo in neavtentično držo v stroki. Prav romantično prizadevanje, ne?« (Str. 1365) »Ne moremo govoriti o literarni vedi kot o sistemu, ki bi imel enoumen, jasen in razločen, za vse enak cilj.« (Str. 1367). V isti številki je ***France Vurnik*** ocenil *Sanje šolskega avtobusa* ***Tončke Stanonik*** (*prim*. Kronika št. 29 (25. 9. 2001), str. 93), ***Milan Vincetič*** pa pesniško zbirko častne članice SD ***Alenke Glazer*** *Kolobar*, ki je bila opažena tudi v našem glasilu.

28. 12. 2001 Zbornik dokumentov *Kriza revije »Dom in svet« leta 1937*, ki ga je uredil član SD, ***dr. Marjan Dolgan***, prinaša znane in tudi doslej neznane dokumente, povezane s krizo te literarno-kulturne revije, ki je izbruhnila zaradi objave Kocbekovega članka *Premišljevanje o Španiji*. Šele iz njih postanejo razvidne razsežnosti nastalega nazorskega razkola, pa tudi začetek razcepitve, ki je dosegla vrh med drugo svetovno vojno. Knjiga bo zato zanimiva samo za vsakogar, ki ga privlači novejša slovenska zgodovina. Opombe so delo ***Ane Koblar Horetzky***, spremno študijo je prispeval ***Matija Ogrin***. Cena: 3180 SIT. *Prim.* Delo 15. 2. 2002, št. 37, str. 8; Družina 24. 2. 2002, št. 8, str. 11. *Dodatna pojasnila in naročila*: Založba ZRC, Gosposka 13, 1000 Ljubljana, tel. 01 470 64 74, e-naslov: zalozba@zrc-sazu.si.

29. 12 2001 Med osebnostmi leta 2001 je kolega ***Peter Kolšek*** portretiral tudi častnega člana SD, ***akad. dr. Jožeta Toporišiča***, o katerem je med drugim zapisal, da »je postoril daleč več kot katerikoli drugi in […] da je svoja dognanja (in nova terminološka poimenovanja) ves čas tudi trmasto uveljavljal – vsem, tudi kakšnemu razumnemu ugovoru navkljub. Toporišič ni človek, ki ne bi poslušal protiargumenta, vendar ga redko upošteva. Ena njegovih maksim se glasi: večina (jezikoslovcev) caplja, nekdo mora delati dolge korake.« *Prim.* Delo 29. 12. 2001, št. 299 (Sobotna priloga, str. 7).

SLOVENCI IN ZAKON O SLOVENŠČINI

Gneva poln članek ***Pavla Ferluge*** *Ujetega ptiča tožba* razglaša, da poslanci zaslužijo kvečjemu proteste v Jelinčičevem besednjaku, ker niso poskrbeli, da bi bil sprejet zakon o sloveščini kot uradnem jeziku »Skrajno ponižujoče je, da bi pošteni Slovenci morali moledovati za uraden status lastnega jezika pri internacionalističnih trinogih, ki se še vedno naslanjajo na Kardeljevo teorijo likvidacije narodnosti.« *Prim*. Družina 6. 1. 2002, str. 21. Iz tega so se kasneje rodili tudi protesti poslanskih skupin.

29. 12 2001 Na neki zasebni večerji v Trstu, ki so se je udeležili tudi trije častni člani SD, je nastalo pojasnilo, zakaj nismo učinkovitejši pri uveljavljanju slovenščine in zakaj vodilni politiki tako pogosto vodijo za nos slovenske državljane: do 1991 smo se uspešno branili in se navadili vloge, da se borimo proti zatiranju slovenščine in naših nacionalnih pravic znotraj tujih držav, zdaj pa se ne moremo čez noč privaditi borbi z lastno državo.

31. 12. 2001 Vsem, ki ste se oglasili s prijaznimi voščili, se iskreno zahvaljujemo za veselje, ki ste nam ga napravili. O voščilih obstajajo različna mnenja. Nam se zdi pomembno, da si je nekdo vzel trenutek in pomislil na nas, pa čeprav je le prepisal naslov iz seznama ali nalepil etiketo na voščilnico, s katero se nas je spomnil.

NOVO LETO, NOVA SREČA

4. 1. 2002 Kot nadomestek tradicionalnega novoletnega sprejema za *lektorje slovenščine na tujih univerzah*, ki ga pripravlja Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, je *Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani* pripravil imeniten dvodnevni izpopolnjevalni seminar, na katerem so si udeleženci sproščeno izmenjali izkušnje in tegobe, se seznanili s pripravami tečaja za slovenščino na zgoščenki, ki ga je naročila ameriška ambasada za svoje uslužbence in upošteva možnosti predvajanja z računalnikom (***Jana Zemljarič Miklavčič*** in ***Tanja Jerman***), se seznanili z zvočno čitanko (***Boža Krakar Vogel***), poslušali vrsto zanimivih predavanj, sodelovali v delavnicah, zaključili pa s kosilom v Casa del Papa. Ker je Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport našlo sredstva in čas za pripravo sprejema za lektorje tujih jezikov na slovenskih univerzah, se na srečanju ni prikazal noben predstavnik ministrstva.

4. 1. 2002 V današnjem Delu (št. 2, str. 8) je članica SD, ***dr. Silvija Borovnik***, obračunala s kritiki 3. zvezka slovenske literarne zgodovine (Slovenska književnost III (Ljubljana 2001), pri katerem je sodelovala kot avtorica prikaza razvoja sodobne slovenske proze. Kar je ostala dolžna ***Bogdanu Novaku***, je dodala v Delovi rubriki Pisma bralcev 26. januarja (*prim*. Kronika št. 30 (2. 11. 2001), str. 109).

4. 1. 2002 Častni član SD, ***akad. Ciril Zlobec***, se je letos že znašel med svetovno pesniško elito. Washingtonski Trust for Museum Exhibitions mu je poleg petnajstih drugih pesnikov namenil samostojen transparent (3 × 1 meter) z njegovimi pesmimi. Razstava bo na ogled tudi na spletnih straneh in bo gostovala po večjih svetovnih razstaviščih. *Prim.* Delo 4. 1. 2002, št. 2, str. 8.

5. 1. 2002 *Šolski razgledi* (št. 1, str. 7) so objavili »minianketo« o vplivu globalizacije na jezike maloštevilnih narodov, ki so jo izvedli med udeleženci mednarodnega simpozija *Obdobja* (*prim*. Kronika št. 30, (5. 12. 2001), str. 119).

6. 1. 2002 V tretji številki lanskega letnika *Slavistične revije* ***Andreje Žele*** nadaljuje razpravljanje o vezljivosti; ***Tom Priestly*** piše o prevodih *Hlapca Jerneja*; ***Stanislava Sirk*** obravnava referenco besede *buča* v Dalmatinovi Bibliji; ***Galin Tihanov*** je pripravil članek o Bahtinovih spisih, ***Sonja Hudej*** pa o argumentacijskih in prepričevalskih sredstvih v besedilu.

6. 1. 2002 Vršilec dolžnosti predstojnika *Urada Vlade RS za slovenski jezik*, ***dr. Janez Dular***, je odgovoril na članek ***Janeza Gradišnika***, ki je v svojem jezikovnem kotičku *Za boljši jezik* pogrešal odločnejšo predstavitev urada v širši javnosti. Predstojnik je pojasnil, zakaj kljub različnim intervjujem in nastopom po televiziji urad še ni pričel odločnejše predstavitvene akcije. Od petih sistematiziranih delovnih mest so zasedena le tri, med zaposlenimi pa je le en jezikoslovec. Zaenkrat se omejujejo na spremljanje (ne)uresničevanja javnih predpisov o

obvezni javni rabi slovenščine in dajejo predloge pristojnim ministrstvom pri pripravljanju zakonskih rešitev o varovanju, uveljavljanju in razvijanju našega jezika. Žal še ne zmorejo izdajati javnih opozoril o kršenju predpisov, spodbujati inšpekcijskih nadzorov, dajati pojasnil o knjižni normi, izdajati propagandnih gradiv, obravnavati pritožb, organizirati javnokulturnih akcij (npr. odprtega prvenstva v pravopisnih veščinah, debatnega tekmovanja v slovenščini), spodbujati in financirati raziskovalnih projektov ipd. *Prim.* Družina 6. 1. 2002, št. 1, str. 21.

SLOVENCI IN ZAKON O SLOVENŠČINI

Urad vlade RS za slovenski jezik je ob polemiki, zakaj moramo Slovenci na Bledu *plačevati parkirnino po navodilih v italijanščini*, razkrinkal zavajajoče pojasnilo Občine Bled in opisal, kako je zahteval prilagoditev večjezičnih avtomatov, pa njegovega priporočila niso upoštevali. Ker Urad nima zakonske podlage, lahko piše le priporočila, ne more pa naložiti odprave kršitve zakonov. Zakonodajni postopek za sprejem zakona o slovenskem jeziku kot uradnem jeziku RS pa še ni stekel. *Prim.* Delo 14. 1. 2002, št. 10, str. 10.

6. 1. 2002 Članica SD, ***dr. Jožica Škofic,*** je lanskega oktobra izdala knjižico z naslovom *Govorica jih izdaja: skica govora kovaške Krope*, ki je izšla v okviru projekta Kovaški šmaren v Kropi in ob podpori Lokalne turistične organizacije Radovljica ter Evropske unije (v okviru evropskega leta jezikov). Knjiga je namenjena vsem, ki se čudijo nenavadnemu zvenu kroparskega govora. V publikaciji je predstavljena zgodovina raziskovanja tega govora, vzroki za njegovo oblikovanje v okviru gorenjskega narečja, na kratko so predstavljene njegove glasoslovne lastnosti ter oblikoslovne in skladenjske posebnosti, v enem od poglavij tudi delček narečne žebljarske terminologije, dodanih je še nekaj krajših narečnih besedil, literatura o Kropi in njenem govoru ter 26 fotografij. *Naročila* v Linhartovi dvorani v Radovljici, v Turističnem društvu Radovljica, v podjetju UKO v Kropi, obljubili so tudi, da jo bodo ponudili večjim knjigarnam in Muzejem radovljiške občine. Cena: 1300 SIT.

7. 1. 2002 V današnjih Delovih Književnih listih (str. 11) je ***Lev Detela*** objavil kritiko nemškega prevoda dela ***Marije Mitrović*** Geschichte der slowenischen Literatur, ki ga je pripravila ***Katja Šturm-Schnabl***. (*Prim*. Kronika št. 29, (10. 9. 2001), str. 90.)

7. 1. 2002 Lektor slovenskega jezika na Univerzi v Regensburgu, ***Slavo Šerc***, ki ni član SD, je objavil članek *Kompas po nemški književnosti* (Delo 7. 1. 2002, št. 4 (Književni listi, str. 12), v lanski zadnji številki Dialogov (št. 11–12, str. 95–104) pa zanimive dnevniške zapise o svojem delu v Evropskem prevajalskem kolegiju v mestu Staelen ob nemško- nizozemski meji.

7. 1. 2002 *Namere o ukinjanju slovenščine kot učnega predmeta*. Utegne se zgoditi, da bomo v pravični akademski jezi nad vsem, kar je v našem šolstvu narobe s slovenščino, spregledali, da se nam pred nosom oz. za zaveso, mahajočo pred našimi očmi, dogajajo ne le napake najnevrednejših med slovenisti, ampak minimaliziranje njenega pomena, če že ne kar *ukinjanje predmeta* sploh od drugih mojstrov slovenske edukacije. Nekaj let po vsesplošni prenovi šolstva se bo namreč zgodila nova *reforma poklicnega izobraževanja*, ki zajema enak ali večji del slovenske mladine kakor maturitetni programi. In v tej novi reformi se pouku slovenščine obetata dve »evropski« *spremembi: (pre)imenovanje predmeta, ki bo nosil naziv slovenščina s komunikacijo,* in *krčenje števila ur* – sedaj 210 v triletnih šolah, po novem predlogu 180. (O obojem kritično pripoveduje v intrevjuju ***Janko Muršak*** (Šolski razgledi, 5.1. 2002), nekaj namiguje sicer drugače poantiran članek ***Zoltana Jana*** v šolskem Delu (št. 296, str. 10).) Ena in druga novost pomenita, da se bo bodoče slovensko obrtništvo poslej učilo pri tem predmetu le še nekaj »veščin« praktičnega sporazumevanja, pisati npr. prošnje

delodajalcem (za ta namen bodo imeli tudi predmet komunikacija v angleščini), brati SMS sporočilca, izpolnjevati obrazce (vprašanje, če vse, ki si jih izmišljujejo v tem pogledu zelo produktivni evrobirokrati in njih slovenski odvodi in ki včasih tudi mene prepričajo, da sem funkcionalno nepismena). Kaj se pri tem ustvarjalnem ubesedovanju po pravilih piše z veliko ali z malo začetnico, pa je že vprašanje, če bo del snovi, saj se bognedaj ne bodo učili zapletene »faktografije« oz. »teorije«! – Takih reči vendar za svoj »praktični« poklic ne potrebujejo, bodo porekli snovalci te učencem prijazne reforme. In kajpak še manj potrebujejo podatek, kdo je bil Prešeren in koga smo Slovenci imeli v časih G. Washingtona ali W. Shakespeara. Dosti bo, če se bodo znali vljudno podrediti (je to sporazumeti?) morebiti celo slovensko govorečemu delodajalcu iz Bank Austria ali Interbrew, jih bo že on poučil, kaj da je bilo v kulturni preteklosti in kaj velja v liberalni sedanjosti. […] Spremembe se šele načrtujejo. Koristno bi bilo, da jih slovenisti ne bi ignorirali in na svoj vidik opozorili. Inštitucionalno. V svojem društvu in drugje. Poleg tistega, kar je po mnenju nekaterih s slovenščino v šolstvu narobe (in po mnenju drugih prav), bo morda najbolj narobe (ali nemara prav) tisto, česar sploh ne bo. – ***Boža Krakar***. Objava celotnega in zlikanega besedila v članku *Slovenščina s komunikacijo ali šola za vljudno podrejanje?*, Delo 28. 1. 2002, št. 22, str. 9 (Šolstvo).

7. 1. 2002 Kar je zapisala ***Boža Krakar-Vogel*** v razmišljanjih o *preobrazbi slovenskega jezika s književnostjo v poklicnem izobraževanju*, je pa v resnici videti alarmantno. […] Zato v celoti in z vso slovenistično gorečnostjo podpiram Božino argumentacijo in poziv, da slovenisti združimo vrste in se odločno ter pravočasno upremo očitnemu poskusu popolnega izbrisa kulturno-literarne in zgodovinske zavesti med širšimi krogi manj izobraženega prebivalstva. […] – ***Marko Juvan***

7. 1. 2002 *Prenova poklicnega izobraževanja in uničenje predmeta »slovenščina«* je napredovalo že zelo daleč, in če želimo preprečiti katastrofo, bi morali kar energično poseči. Pred meseci sem o tem pisal predsedniku SD, dr. ***Marku Jesenšku***, vendar ne vem, če je pobudo upošteval oziroma kaj je napravil. Vsekakor so avtorji zelo samozavestni in vehementno utrjujejo pozicije (srečanja z ravnatelji, predstavitve v Portorožu, srečevanje v mednarodnih okvirih – program Mocca, profiliranje širše javnosti, ki je poneumljanju naklonjena, itd.). – ***Zoltan Jan***

8. 1. 2002 Član SD ***Vlado Nartnik*** sporoča, da je v Historičnem seminarju ZRC SAZU ***prof. dr. Milan Nosić*** predaval o hrvaškem jezikoslovcu slovenskega rodu Josipu Završniku (1796–1843).

BOLJ ZARES KOT ZA ŠALO

❁ ❁ ❁

Kolegicam in kolegom, ki svojih izvodov Slovenskega pravopisa 2001, za katere so odšteli desetino svoje plače, še niso tako natančno prebrali kot slovlitovci, svetujemo, da naj jih čim prej vsaj prelistajo,
ker so v prodaji tudi makulaturni izvodi z nepotiskanimi stranmi.

❁ ❁ ❁

Vsak podoben prispevek bo nagrajen s strokovno publikacijo, če bo vsaj malo duhovit.Po želji jamčimo za strogo anonimnost.

7. 1. 2002 Članica SD**, *mag. Alenka Gložančev,*** je v lingvističnem krožku predstavila svojo knjigo *Imena podjetij kot jezikovnokulturno vprašanje*. Naj še naprej živi oživljena zbirka Slavistična knjižnica!

8. 1. 2002 V Vili Podrožnik je Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport pripravilo sprejem za lektorje tujih jezikov na slovenskih univerzah, »pozabilo« pa na lektorje slovenščine na tujih univerzah. Vse do zdaj so jih vsako leto počastili s podobnim sprejemom, ki ima na simbolni ravni jasno sporočilno vrednost. Državni svetnik ***dr. Zoltan Jan*** je prek Državnega sveta RS zahteval od ministrice pojasnilo za takšno ravnanje.

8. 1. 2002 *Društvo slovenskih izobražencev v Trstu* je gostilo dve častni članici SD: ***Marija Pirjevec*** je ponovno predstavila knjigo ***Lojzke Bratuž*** *Iz goriške preteklosti*, ki je izšla konec lanskega leta v počastitev 150-letnice Mohorjeve družbe (*prim*. Kronika št. 30, (9. 11. 2001), str. 111; Primorski dnevnik 9. 1. 2002, št. 7, str. 7; Novi glas 10. 1. 2002, št. 2, str. 8).

8. 1. 2002 V Glazerjevi dvorani Univerzitetne knjižnice v Mariboru so predstavili štiri nove knjige iz *zbirke Zora*, ki jo izdaja Slavistično društvo Maribor, napisali pa so jih ***Mihaela Koletnik*** (Slovenskogoriško narečje), ***Jožica Čeh*** (Metaforika v Cankarjevi kratki pripovedni prozi), ***Edvard Protner*** (Herbartizem na Slovenskem) in ***Suzana Cergol*** (Als ich noch der Waldbauernbub war Petra Roseggerja in Solzice Prežihovega Voranca). Z avtorji novih monografij se je pogovarjal ***Bernard Rajh***.

Slavistično društvo Slovenije

Aškerčeva 2, p. p. 580, 1001 Ljubljana

RAZPIS ZA IZDAJO ZNANSTVENE MONOGRAFIJE
V ZBIRKI SLAVISTIČNA KNJIŽNICA

Slavistično društvo Slovenije bo v letu 2003 izdalo eno ali dve znanstveni monografiji svojih članov v zbirki *Slavistična knjižnica*, ki jo soizdaja z založbo Rokus.
Slavistično društvo Slovenije želi pomagati uveljavljajočim se slovenistom pri objavi njihovega izvirnega znanstvenega dela. Delo lahko obsega od 12 do 15 avtorskih pol.
Upravni odbor Slavističnega društva Slovenije je imenoval posebno komisijo, ki bo o izboru obvestila prijavitelje 30 dni po koncu razpisanega roka.
Avtor se bo ob sklenitvi pogodbe obvezal, da bo sodeloval pri pripravi monografije, opravil korekture in prevzel skrb za distribucijo knjige ter v okviru svojih možnosti skušal pridobiti dodatna sredstva.
Predsednik Slavističnega društva Slovenije bo z avtorjem sklenil pogodbo, s katero bodo urejene medsebojne pravice in dolžnosti.
Interesenti naj do 30. septembra 2002 predložijo en izvod rokopisa in pisno oceno dela.

10. 1. 2001 Častni član SD, ***akad. Ciril Zlobec***, je v *Italijanskem centru kulture v Ljubljani* vodil pogovor z ***dr. Zoltanom Janom,*** avtorjem 4. in 5. zvezka *Slavistične knjižnice* (*Poznavanje slovenske književnosti v Italiji po letu 1945* ter *Cankar, Kosovel, Zlobec in Ljubka Šorli pri Italijanih*). Center je pripravljen pošiljati obvestila vsem, ki jih zanima njihova dejavnost. Naslov: Italijanski inštitut za kulturo v Sloveniji Kongresni trg 13 1000 Ljubljana, e-naslov: italcult@s5.net.

10. 1. 2002 Na tiskovni konferenci je založba Mladinska knjiga predstavila leksikona *Slovenski literarni junaki* ter *Judovstvo*. V prvem podaja član SD ***Klemen Lah*** celovit pregled več kot tisoč slovenskih literarnih junakov iz proznih, dramskih, epskih in mladinskih del. V drugem je ***Andreja Inkret*** (hčerka Andreja Inkreta, člana SD) v več kot 800 geslih povzela osnove stare judovske civilizacije. Izbor v leksikonu *Slovenski literarni junaki* temelji na pomembnosti in vlogi posameznega literarnega dela v slovenski književnosti ter zajema tako iz daljših kot tudi pomembnejših krajših proznih del, dramatike, epike ter otroških in mladinskih del. Oba leksikona sta uredila člana SD, prvega ***Drago Bajt***, drugega ***Marta Kocjan Barle***. *Naročila*: Mladinska knjiga, Slovenska 29, 1000 Ljubljana. *Prim.* Delo 21. 1. 2002, št. 16 (Književni listi, str. 2); Mladina 21. 1. 2002, št. 3, str. 66 itd. *P. S.* Malo za šalo, malo zares: vse tiste, ki jih literarni liki ne zanimajo ne strokovno ne ljubiteljsko, sem vseeno dolžan opozoriti na možnost hitrega in lahkega zaslužka. Leksikon namreč ponuja do zdaj najširši in najbolj pester izbor literarnih likov: ni vrag, da se ne bi poistovetili oz. prepoznali vsaj v enem (priporočam negativce, npr. Pehto, Brdavsa, Bedanca, Cefizlja) in na sodišču iztržili primerno odškodnino za pretrpele duševne muke in bolečine (če tožbo izgubite, se sklicujte na primer romana Modri e). – ***Klemen Lah***. *P. P. S.* Pisec Kronike pa pogreša še kakšnega literarnega junaka, npr. *Dušana Pirjevca*, ki nastopa vsaj v štirih romanesknih delih.

10. 1. 2002 Novi pesniški zbirki člana SD ***Marka Kravosa*** *Potrkaj na žaro* (založba Mondena, zbirka Epika) je dodana študija ***akad. Borisa Paternuja***. *Prim.* Novi glas 10. 1. 2002, št. 2, str. 7.

12. 1. 2002 Malce zapoznela, pa vendar iskrena novoletna voščila od *katoviških slovenistov in lektorja Andreja Šurle*! Na Inštitutu za slovansko jezikoslovje (slavistika na Šlezijski univerzi na Poljskem) je navada, da se pred odhodom na božično-novoletne počitnice pripravi *Večer božičnih pesmi*. Središče letošnjega srečanja je bila praznična miza, ki so jo slovenisti obložili s potico. O navadah Slovencev je spregovorila ***Agnieszka,*** študentka drugega letnika slovenistike. Pred tem so drugošolci pripravili izbor iz ustvarjanja slovenskih pesnikov dvajsetega stoletja – prireditev so posvetili pokojnemu *Tonetu Pretnarju*, ki je pred desetletjem na Poljskem sklenil svojo življenjsko pot (v program so uvrstili tudi Pretnarjev prevod Mickiewicza). S slovenskimi prevodi nekaj svojih pesmi o Sloveniji je nastopila šestnajstletna ***Klaudija***, ki se je na potovanjih po Sloveniji navdušila nad njenimi lepotami. Prireditve se je udeležila tudi gospa ***Katja Gradič*** s slovenskega veleposlaništva v Varšavi. – Lektor ***Andrej Šurla*** [Skrajšal Z. J.]

12. 1. 2002 V Primorskem dnevniku (št. 10, str. 10) je izšel obsežen prikaz *Tržaške knjige*, antologije literarnih in publicističnih prispevkov o Trstu, s katerimi je urednica ***Marija Pirjevec***, častna članica SD, sestavila slovensko zgodbo o Trstu, v katerem je do prve svetovne vojne živelo več Slovencev kot v Ljubljani. Temeljito oceno dela je objavil ***Ivan Vogrič*** 249. št. revije *Primorska srečanja* (str. 75-76). (*Prim*. Kronika št. 30 (14. 11. 2001), str. 112.)

IDEJICA ALI PRISPEVEK K METODIKI

ZA POTREBE PRAKTIČNEGA UČENJA V RAZREDU

(NI ZA ZNANSTVENE NAMENE)

Profesor: Ta spis o psu je od besede do besede enak kot Tončkov.
Učenec: Imava enakega psa.
Profesor: Istega ali enakega?

13. 1. 2002 Član SD ***France Pibernik*** je uredil in s spremno študijo pospremil novo *Antologijo slovenskega duhovnega pesništva*. Zbral je 152 pesmi 80 avtorjev po meri krščanske ali religiozne motivike in nadgradil prejšnjo iz leta 1980. Prvo takšno antologijo je pripravil France Vodnik 1928. *Prim*. NeDelo 13. 1. 2002, št. 2, str. 11.

14. 1. 2002 V tržaškem *Društvu slovenskih izobražencev* je častni član SD ***Pavle Merkù*** predaval o *najstarejših slovenskih priimkih*. Priimke so začeli uporabljati konec 11. stoletja v Benetkah zaradi izterjave davčnih obveznosti, in nato so se začeli širiti tudi v druga mesta Beneške republike, med katera je tedaj spadal tudi Trst, kjer so se zato slovenski priimki pojavili tristo let prej kot v Ljubljani. V stolnem in drugih arhivih je našel priimek slovenskega plemiča Stojana (1236), med trinajstimi najuglednejšimi tržaškimi plemiškimi družinami v 13. stoletju pa so bili tudi Petači, ki so kasneje uporabljali italijanizirano obliko Petazzi. *Prim*. Primorski dnevnik 16. 1. 2002, št. 13, str. 8.

15. 1. 2002 *Občni zbor Slavističnega društva Ljubljana*. Iztekel se je mandat starega upravnega in nadzornega odbora in izvoljena sta bila nova. Odslej bodo SD Ljubljana vodili: predsednica ***Mira Rutar Arh***, prof., tajnica ***Marija Leskovar***, prof., finance bo urejala ***Jožica Svetin***. Člani novega nadzornega odbora pa so profesorice: ***Lidija Golc***, ***Mojca Marn*** in ***Alenka Zorko***. Formalnemu delu srečanja, na katerem je bila podana društvena problematika in pregled dejavnosti v zadnjem mandatu, je sledil še kulturni. Povabilu dosedanje predsednice se je prijazno odzval pesnik ***Ervin Fritz*** in nam predstavil svojo še neobjavljeno poezijo. Večina dejavnosti SDL (razen podelitve priznanj in 23. tekmovanja za CP) je potekala v prostorih Srednje šole za elektrotehniko in računalništvo v Ljubljani na Vegovi 4, zato se še posebej zahvaljujemo vodstvu šole za razumevanje in pomoč pri delu. Počaščena sem, da so med mojim predsednikovanjem kar trije ljubljanski profesorji (***Igor Gedrih***, ***Vinko Omerzelj*** in ***Andrijan Lah***) prejeli za življenjsko delo priznanje in nagrado, ki jo podeljuje SDS. Zahvaljujem se vsem, ki ste mi pomagali nositi predsedniška bremena: sodelujočim pri organizaciji in izvedbi vseslovenskega tekmovanja iz slovenskega jezika in književnosti, vključno s slovesno podelitvijo Cankarjevih priznanj, gostom kulturnih in strokovnih srečanj članov društva, še posebej pa naj omenim tele svoje sodelavce: ***Alenko Zorko***, ***Jožico Markovič***, ***Marka Kastelica***, ***Dušana Boharja***, ***Milana Pajduha*** in ravnatelja SŠER-LJ ***Silvestra Tratarja***, ki mi je nudil vsestransko podporo pri mojih dejavnostih za društvo. Brez njihovega prispevka tudi mojega poročila ne bi bilo. – ***Mojca Marn***, dosedanja predsednica SD Ljubljana

16. 1. 2002 V letu 2001 je v Sloveniji uspešno končalo dodiplomski študij 11.624 študentov, 759 jih je zaključilo magisterij, 61 specializacijo, 307 pa jih je doseglo doktorat. *Prim.* Delo 16. 1. 2002, št. 12, str. 3.

16. 1. 2002 Včeraj smo se na ljubljanski slavistiki prvič sestali s podiplomskimi študenti slovenske književnosti in jim razložili okvirni načrt študijskega leta 2001/02. Do letošnjega junija se bomo z njimi sestajali predvidoma enkrat mesečno. Učitelji slovenske književnosti naj bi srečanje vodili po enkrat. Prvo je bilo 5. 2. 2002 (***dr. Igor Saksida***). Drugo bo potekalo pod vodstvom ***dr. Bože Krakar-Vogel*** 13. 3. 2002 od 17.00 dalje v predstojnikovi pisarni, predstavile se bodo referentke ***Mojca Poznanovič***, ***Zdenka Blažko*** in ***Nataša Špolad***. 27. 3. 2002 bo predaval ***dr. Miran Hladnik*** (od 17.00 do 19.30). V začetku aprila bo srečanje vodila ***dr. Irena Novak Popov***, referentke bodo ***Meta Lokar, Katja Lah*** in ***Mateja Jankovič***. Peto srečanje bo najbrž 25. 4. 2002 (***dr. Marko Juvan***), šesto pa pod vodstvom ***dr. Aleša Bjelčeviča*** verjetno 15. 5. 2002 (referentke ***Silva Belšak, Mateja Medvešek***, ***Maruša Stoklasa***). Zaključno srečanje bo v začetku junija (piknik). Opisani okvirni načrt je bil zasnovan na željo in predlog

naših podiplomcev. Študente bomo obveščali tudi o predavanjih gostujočih profesorjev in o zagovorih magisterijev ter doktoratov. Za sodelovanje in morebitne pripombe ali predloge se vsem iskreno zahvaljujem. [...] S prisrčnimi pozdravi. ***Alenka Žbogar***

VABILO NA SEMINAR

UČITELJEV KOMPAS PO ŠOLSKIH PREDPISIH, PRAVILNIKIH IN ZAKONIH

Kolegice in kolege vabimo, da se udeležijo dvodnevnega seminarja, ki ga pripravlja Slavistično društvo Slovenije v sodelovanju z Državnim svetom RS in bo potekal 18. in 19. aprila t. l. v prostorih slovenskega parlamenta. Predstavniki Ministrstva za šolstvo, znanost in šport, Državnega izpitnega centra in Urada za šolstvo bodo na plenarnih zasedanjih predstavili predpise za šolstvo, v delavnicah pa bodo potekali razgovori o uresničevanju šolskih predpisov v pedagoški praksi (na vprašanja lahko opozorite tudi sami ob prijavi, da jih bomo upoštevali). V četrtek popoldne bo mogoč ogled parlamenta in spremljanje dela Državnega zbora, Državnega sveta ali njunih delovnih teles, če bodo zasedala, sicer bomo pripravili srečanje s nekaterimi poslanci in/ali državnimi svetniki (dokončen program prejmejo udeleženci osebno). Seminar je uvrščen v letošnji Katalog programov stalnega strokovnega spopolnjevanja (str. 233) in je ovrednoten z 1 točko. Prijave na obrazcu 1,201 pričakujemo do 20. 3. t. l. na sedežu Slavističnega društva Slovenije (mag. Jana Zemljarič Miklavčič, Filozofska fakulteta, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana; tel. 01 241 13 20). Za člane SD je kotizacija 15.000 SIT (prijavi je treba priložiti kopijo položnice o plačani članarini), za druge 18.000 SIT.

17. 1. 2002 V Delu (str. 13) je ***Mimi Podkrižnik*** pripravila obširen prikaz, kako je ***Jože Faganel*** obravnaval slovensko govorništvo v dodatku knjige *Georgea A. Kennedyja Klasična retorika ter njena krščanska in posvetna tradicija od antike do sodobnosti* (*prim*. Kronika št. 30 (8. 12. 2001), str. 120).

19. 1. 2002 V *Šolskih razgledih* (št. 2, str. 6) je izšel članek državnega svetnika (predstavnika interesov vzgoje in izobraževanja) ***Zoltana Jana*** *Ravnatelji med kladivom in nakovalom, učitelji pod kladivom*, v katerem je osvetlil aktualne težnje ravnateljev, da bi dodatno obremenili učitelje, ker s sedanjimi sredstvi ni mogoče izpeljati izobraževalnih programov. Kar pozablja se, da se na takšen način kratijo temeljne socialne pravice iz dela, ki jih ima vsak zaposleni v naši državi.

19. 1. 2002 Zaključni številki lanskega letnika revije *Primerjalna književnost* so dali ton članki o teoriji sodobne primerjalne literarne zgodovine. Razpravo ***Jeana Besièra*** *Nekaj opažanj o primerjalni književnosti* je prevedla ***Jelka Kernev - Štrajn***, ***Tomo Virk*** je objavil razpravo *Primerjalna književnost danes – in jutri?*, ***Maja Šabec*** piše o *Komediji a notiza in komediji a fantazia*, ***Zoltan Jan*** je prispeval članek *Glasovi o Francetu Prešernu pri Italijanih*, ***Matevž Kos*** nadaljuje svoje raziskovanje o Nietzscheju, tokrat piše o njegovem vplivu na nemški ekspresionizem; ***Katia Pizzi*** ima članek *Silentes Loquimur: Fojbe in tesnoba meje v povojni tržaški književnosti*, ki analizira, kako so v teh leposlovnih delih upodobljeni povojni poboji. V drugem delu ***Matej Hriberšek*** piše o slovenski izdaji *Klasične retorike Georgea A. Kennedyja*, ***Darko Dolinar*** ocenjuje delo *Wolfganga Iserja The Range of Interpretation*, ***Marijan Dovič*** pa o *teoriji primerjalne književnosti Stevena Tötösyja de Zepetneka*.

19. 1. 2002 V *Soboti* (št. 3, str. 7) je izšel obsežen prikaz knjig ***Zoltana Jana*** *Poznavanje slovenske književnosti v Italiji po letu 1945* ter *Cankar, Kosovel, Zlobec in Ljubka Šorli pri*

Italijanih (4. in 5. zvezek Slavistične knjižnice), ki ga je pripravila ***Zdenka Lovec***. Knjigi je ocenila tudi ***mag. Marija Mercina*** v 249. št. revije *Primorska srečanja* (str. 79-80).

21. 1. 2002 So pogoste selitve člana SD ***Tineta Logarja*** (mlajšega), znamenja večne mladosti in ustvarjalnosti ali ahasverjev sindrom? Ne glede na odgovor: naš kolega je trenutno nastanjen kot glavni urednik pri Cankarjevi založbi, ki jo dosedanja urednica zapušča kot srečno upokojena. *Prim.* Delove Književne liste (str. 2).

21. 1. 2002 V današnjih *Delovih Književnih listih* (str. 6) član SD ***Drago Bajt*** krega našo leksikografijo (*Slovarji za dvajset tisoč ljudi ali za deset strokovnjakov*?), član SD ***Mladen Pavičić*** piše, kako v živalskem vrtu sredi Budimpešte (kamor verjetno vodi sinčka) izposojajo knjige (str. 10), častna članica SD, ***dr. Helga Glušič***, ocenjuje delo Zorka Simčiča Prepad kliče prepad (str. 12), častnemu članu SD, ***dr. Matjažu Kmeclu***, pa v Velenju tiskajo njegove monodrame *Bridkost po slovensko*. Upajmo, da spremna beseda ***dr. Tarasa Kermaunerja*** ne bo daljša od komentiranih besedil.

22. 1. 2002 *Goriški muzej* je na Kromberški grad blizu Nove Gorice povabil ***Lojzko Bratuž*** in ***Marijo Pirjevec***, da sta ob izidu svojih knjig (*Iz goriške preteklosti* in *Tržaška knjiga*) spregovorili o svojem delu. Pogovor je vodil ***Zoltan Jan***. *Prim*. Novi glas 17. 1. 2002, št. 3, str. 13; 31. 1. 2002, št. 5, str. 7; Primorski dnevnik 19. 1. 2002, št. 16, str. 15.

22. 1. 2002 Slušatelje tečajev slovenskega jezika za otroke, ki potekajo v okviru Slovenskega kulturnega središča Planika, je obiskal zamejski pesnik in član SD ***Marko Kravos***. Predstavil je svoj ustvarjalni opus za otroke in v družbi otrok in staršev preživel prijetno popoldne. – Lep pozdrav iz Kanalske doline ***Nataša Komac***

IDEJICA ALI PRISPEVEK K METODIKI
ZA POTREBE PRAKTIČNEGA UČENJA V RAZREDU
(NI ZA ZNANSTVENE NAMENE)

V knjižnici.
– Rada bi si še enkrat sposodila knjigo, ki sem jo prebrala prejšnji teden.
– Ti je bila tako všeč?
– Ne, ampak vanjo sem napisala telefonsko številko svojega novega fanta.
– Kaj si prebral za domače čtivo?
– Knjigo ravno berem, pa mi konec ni všeč.
– Kaj pa začetek?
– Oh, do tja pa še nisem prišel.

23. 1. 2002 V 17. številki revije Knjiga (str. 4-6) je izšel intervju ***Lučke Jenčič*** s častnim članom SD ***Jankom Modrom***, ki je sicer nameraval študirati elektrostrojno smer, pa v Beogradu tega študija k sreči niso odobrili. Tako je njegov oče, lastnik hidroelektrarne, ostal brez poklicnega naslednika, mi pa smo dobili častnega člana.

24. 1. 2001 Pred kratkim je v *Zborniku Revije SRP* izšel ponatis polemike o purizmu v slovenskih narečjih (*prim*. Kronika št. 23 (4. 1. 2001), str. 1). Kot se za pobudnike ponovne

uvedbe bohoričice spodobi, so poskrbeli za prepis v pisavo, ki bi po njihovem mnenju preprečila ponižanje vsakega Slovenca, ki v e-naslovih izgubi strešice.

25. 1. 2002 *Svet za kulturo Vlade RS* je obravnaval predlog *Zakona o rabi slovenščine kot uradnega jezika RS* in soglasno sprejel sklep, da priporoči vladi, naj pospeši njegovo obravnavo v Državnem zboru RS in se s tem vključi v sooblikovanje dolgoročne jezikovne politike na nacionalni ravni. V to naj se vključijo prav vsi ministrski resorji, ki naj ugotovijo, kakšna je dejanska raven varstva in možnosti za uveljavljanje ustavno zagotovljenih jezikovnih pravic. *Prim.* poročilo člana SD ***Slavka Pezdirja*** v Delu 26. 1. 2002, št. 21, str. 7.

25. 1. 2002 Na www.ff.uni-lj.si/hp/dnsk/ je osvežen seznam 1500 in več diplomskih nalog iz slovenske književnosti in prečiščen geslovnik za iskanje po zbirki; delo je opravila absolventka ***Andreja Musar***. Hvalim se s 6. izdajo *Praktičnega spisovnika*. Okrepil se je po straneh (311) in žal tudi po ceni (4000). Njegova spletna verzija še ni pripravljena, na naslovu www.ijs.si/lit/spisovn.html je še vedno izdaja iz leta 1997. – ***Miran Hladnik***. *Prim.* Delo 15. 2. 2002, št. 37, str. 8.

25. 1. 2002 *Analiza vpisa na slovenščino v lanskem letu* (www.vpis.uni-lj.si). Na slovenščino se je v zadnjih treh letih vpisalo po 80 dvopredmetnih (dalje D) in 40 enopredmetnih slovenistov (dalje E), prijavilo pa se jih je več: pri enopredmetnikih manj kot pri dvopredmetnikih, kjer je interes za tretjino presegal razpisana mesta. Pri E ni bilo omejitve razpisa, pri D pa je prag iz leta v leto višji, kar je razveseljivo; trenutno znaša 67 točk. Razpisana mesta pri E so se zapolnila z 2. in 3. željo, kjer je bil minimum 84,75 točke. Potrjuje se že znana resnica, da so bili D-študentje precej boljši dijaki od enopredmetnikov: D so zbrali povprečno 79 točk, E pa 64,5 in so vsako leto slabši. Ne razumem prav natančno vpisne aritmetike, ki da na koncu v prvem letniku 68 vpisanih E in 110 vpisanih D, zelo jasno pa se vidi, da je med E skoraj polovica ponavljalcev in med D skoraj ena četrtina. Fantov se vpisuje vsako leto manj, v zadnjem letniku jih je med E samo desetina, med D pa samo 5 %. Vpis na E je ziheraški, saj so vpisani skoraj vsi, ki so slovenščino kot E navedli kot prvo željo. Pri D je ta odstotek 85 %. Izrednih študentov je malo (25 D in 10 E). Opazni so naslednji trendi: rast interesa za D, naraščanje moških (se bliža četrtini), vedno višje povprečje srednješolskih točk pri D (69,5) in žal vedno manjše pri E (57). Pokukajmo še h konkurenci, k bratskemu *komparativističnemu oddelku*, ki razpisuje 20 E in 40 D. Tudi tam so E po srednješolskem uspehu slabši od D in celo slabši kot na slovenistiki (60 točk), so pa zato toliko boljši pri D (89,5 točke); pri D je vpis omejen s pragom 77 točk (ki pa rahlo pada). Ponavljanja je precej manj kot pri nas, skoraj enako pa jih pesti pomanjkanje fantov. Pred časom, ko se je pripravljal kreditni študij, je vse kazalo, da bo našo dvopredmetnost nadomestila izbirnost. Zdaj, ko so kreditni programi oddani, se je izkazalo, da se duhu kreditnega sistema (žal, op. mh) nismo prilagodili in ostajamo pri starem. Stremljivi študentje se bodo tako še naprej pogumneje odločali za tvegane kombinacije dvopredmetnega študija, slabši in manj stremljivi pa za enopredmetne smeri. Če bo izbira med D in E obstajala. 2002/03 bo na slovenščini razpisano 60 E- in 60 D-mest. Kaj to pomeni glede na zgornje številke? Prosim za komentar. – ***Miran Hladnik***. [Na mnenje Mirana Hladnika o »enopredmetnikih« so se na spletnih straneh *slovlit* odzvali nekateri prizadeti, npr. Rok Burja, Jože Štucin … – Z. J.]

Slavistično društvo Slovenije

Aškerčeva 2, p. p. 580, 1001 Ljubljana

ZBIRANJE PREDLOGOV ZA PODELITEV NAGRAD SLAVISTIČNEGA DRUŠTVA SLOVENIJE

Upravni odbor Slavističnega društva Slovenije obvešča vse svoje člane in strokovno javnost, da bo na Slovenskem slavističnem kongresu (Zborovanje Slavističnega društva Slovenije) v Mariboru podelil do tri nagrade Slavističnega društva Slovenije za (1) izjemne uspehe pri poučevanju slovenskega jezika in književnosti v osnovnih in srednjih šolah, (2) najbolj uspešne študente na dodiplomskem študiju in (3) najbolj uspešne študente na podiplomskem študiju slovenistike.

Pristojnosti društvenih organov in postopki kandidiranja so določeni v društvenih pravilih (objavljeni so tudi v Jeziku in slovstvu 1997/98, št. 4, str. 175–180). Na občnem zboru se lahko razglasijo tudi novi častni člani.

Upravni odbor Slavističnega društva Slovenije bo zbiral predloge do 30. junija 2002 na naslovu Slavistično društvo Slovenije, Aškerčeva 2, p. p. 580, 1001 Ljubljana.

25. 1. 2002 V Kulturnem domu Ivana Cankarja na Vrhniki je potekalo *srečanje mentorjev*, ki pripravljajo učence in dijake *na tekmovanje v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje*. Povzemamo iz štiri strani dolgega zapisa, ki ga je pripravila ***mag. Mirjam Podsedenšek***: Predsednik SD, ***dr. Marko Jesenšek***, je udeležence pozdravil, predstavil sodelavce in jih povabil k aktivni razpravi. Omenil je, da je Pravilnik o tekmovanju za Cankarjevo priznanje tudi letos dopolnjen in da so bile dopolnitve usklajene z obema organizatorjema. Koordinator tekmovanja ***Vlado Pirc*** je udeležence seznanil, da je delo pri tekmovanju vsako leto predstavljeno v Zborniku o vseslovenskem tekmovanju v znanju materinščine, ki izide pri Založbi Zavoda RS za šolstvo (in lahko služi tudi kot dokazilo v postopku napredovanja). Tekmovanje je že preseglo pred leti zastavljene cilje, pojavljajo se zadrege na sistemski ravni. Obvestila, novosti, dopolnila pravilnika so objavljena na spletni strani predmetne skupine za slovenščino Zavoda RS za šolstvo. Na predlog varuha človekovih pravic, ***Matjaža Hanžka***, sta organizatorja podprla spremembo imena tekmovanja, tako da se je iz Vseslovenskega/šolskega tekmovanja v znanju materinščine za Cankarjevo priznanje spremenilo v Vseslovensko/šolsko tekmovanje v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje. Ob tem se je v razpravo vključil tudi ***Roman Brunšek***, učitelj praktik, ki letos sodeluje z Vladom Pircem pri pripravi pole in gradiva za 1. stopnjo. Pojasnil je izkušnje, ki si jih je nabral kot dijak tekmovalec, aktivni učitelj praktik in kot sestavljalec pol. Vprašal se je tudi, ali je tekmovanje zgolj kakovostno opravljena storitev ali tudi duhovna rast in bogatenje ob dodatni literaturi. Predstavitev se je lepo vključila v razpravo z različnimi vprašanji kolegov. Celoten zapis lahko posredujemo vsem, ki jih zanima, po e-pošti, takoj ko sporočijo svojo željo uredništvu Kronike ali ***Mirjam Podsedenšek***, ki je pripravila zapis pogovora na Vrhniki.

25. 1. 2002 *Popotovanje* »*slovenistične knjižne bere tržaških slovenistov*« (***Lojzka Bratuž***: *Iz goriške preteklosti*; ***Marija Pirjevec***: *Tržaška knjiga*; ***Zoltan Jan***: *Poznavanje slovenske književnosti v Italiji po letu 1945* ter *Cankar, Kosovel, Zlobec in Ljubka Šorli pri Italijanih*; ***Rada Cossutta*** *Narečna podoba Križa pri Trstu*) se nadaljuje na Visoki šoli modernih jezikov za prevajalce in tolmače na tržaški univerzi, v rekonstruirani stavbi nekdanjega Narodnega doma, ki so jo požgali fašisti. Avtorji so svoja dela predstavili v slovenščini, študenti pa so prevajali v italijanščino. Naslednji dan, v soboto, ob 15.45 je podvigu, ki ga je organizirala ***Rada Cossutta***, novinarka ***Patrizia Valli*** posvetila celourno oddajo na italijanskem radijskem programu RAI Trieste 3. *Prim*. Primorski dnevnik 24. 1. 2002, št. 19, str. 7; 26. 1. 2002, št. 21, str. 10; 27. 1. 2002, št. 22, str. 5; Novi glas 31. 1. 2002, št. 5, str. 8.

27. 1. 2002 Tržaška italijanistka in slavistka ***Marija Kacin*** v delu *Žiga Zois in italijanska kultura –Sigismondo Zois e la cultura italiana* (130 str.) analizira 500-letno prisotnost rodbine Zois na Bergamaškem, oriše njeno izvorno družbeno okolje, podrobno predstavi ustanovo, v kateri se je šolal Žiga Zois, in sklene z njegovo vrnitvijo v Ljubljano, kjer so se mu odprli tudi pogledi na najzahodnejši del slovanskega sveta. Zanimanje za slovensko stvarnost je v Zoisu raslo polagoma, dokler ni postal osrednja osebnost slovenskega razsvetljenstva. Avtorica na temelju novega arhivskega gradiva kritično obravnava doslej razširjene teze in razpravo zaključuje z razmišljanjem, iz katerih razlogov se je Žiga Zois usmeril na slovensko kulturno območje in ne na nemško. Knjiga vsebuje številne citate iz dokumentov, reprodukcije doslej neznanih listin, fotografije in obsežen povzetek v italijanskem jeziku. Na predstavitvi v Državni knjižnici (Biblioteca Statale Isontina) v Gorici sta poleg avtorice sodelovala tudi častna člana

SD, ***akad. Jože Pogačnik*** in ***Lojzka Bratuž***. *Prim*. Primorski dnevnik 4. 1. 2002, št. 3, str. 10; 7. 2. 2002, št. 31, str. 12; Novi glas 31. 1. 2002, št. 5, str. 3; Delo 15. 2. 2002, št. 37, str. 8; Družina 24. 2. 2002, št. 8, str. 11. *Naročila*: Založba ZRC, Gosposka 13, 1000 Ljubljana, tel. 01 470 64 74, e-naslov: zalozba@zrc-sazu.si. Cena: 2490 SIT.

IDEJICA ALI PRISPEVEK K METODIKI
ZA POTREBE PRAKTIČNEGA UČENJA V RAZREDU
(NI ZA ZNANSTVENE NAMENE)

Profesor: Kaj je protipomenka od velikost?
Učenec: Majhnost.
Profesor: Kaj je protipomenka od dolžina?
Učenec: Kračina.
Profesor: Kaj je protipomenka od višina?
Učenec: Vrtoglavica.

Ali znaš brati kitajščino?
Samo če je napisana po slovensko.

Katera je najbolj globoka knjiga?
Tisoč milj pod morjem.

28. 1. 2002 S 6. številko zaokrožamo lanski letnik *Slovenščine v šoli*, ki je bil posvečen evropskemu letu jezikov, ko se je zvrstilo precej prireditev. Izhajanje šestega letnika revije sta uokvirila dva manifestativna dogodka: januarja uvodna konferenca evropskega leta jezikov, decembra pa 2. mednarodni simpozij o poučevanju materinščine. In že januarja smo ob ***dr. Michelu Lefrancu*** pritrjevali, da je tako za posameznika kot za narod pomembno gojiti materinščino, da je zaradi sobivanja potrebno poznati jezik soseda, da jezik nikoli ne more biti le sredstvo sporazumevanja, temveč kot nosilec narodove kulture sredstvo spoznavanja in življenja te kulture, in da moramo zato poskrbeti za kakovostno učenje jezika, ne le za učenje jezika kot sporazumevalnega orodja. Decembra ponavljamo samoumevno potrebo, da moramo zagotoviti kakovost učenja materinščine (in tujih jezikov) prav vsem, ne le izbranim (v določenih programih). In kolikor uspemo s poukom materinščine mlademu človeku odpreti in predstaviti narodovo jezikovno in književno bogastvo, toliko bolj trden in bolj samozavesten bo v svojem delovanju tako znotraj lastne skupnosti kot v stikih s tujo. Učitelj materinščine pa ne more modrovati o lastnem poslanstvu sam samcat, zaprt v svojem gradu. Slovenščina je resda ena sama, materinščin je ogromno, vsaka s svojo posebnostjo, in vse s podobnimi težavami. In decembra lahko zapišemo, da smo se tega začeli zavedati in da smo se začeli primerjati z učitelji drugih materinščin in da smo začeli ugotavljati, da sploh nismo tako slabi, večkrat smo bili le premalo samozavestni, kot je to povedala ***dr. Martina Križaj*** ob zaključku 2. mednarodnega simpozija o poučevanju materinščine. Naj ta misel zaključi pričujoči letnik Slovenščine v šoli in napove naslednjega. ***Sonja Starc***, urednica. [Skrajšal Z. J.]

29. 1. 2002 Kortlandtov prepis Brižinskih spomenikov se je znašel na novem spletnem mestu nizozemskega strežnika: http://www.kortlandt.nl/editions/freis.html. ***Milan V. Smolej*** iz Finske, ki me je opozoril na spremembo lokacije, se v zasebnem pismu zgroženo sprašuje, kako lahko »uradna Slovenija« tako zatajuje BS in jih sama ne zna postaviti na splet. – ***Miran Hladnik***

30. 1. 2002 Na okrogli mizi *Slovenski kulturni izzivi in fojbe*, ki jo je danes priredil Center Evrope v Ljubljani, je spregovoril o neogroženosti slovenskega jezika in kulture tudi član SD ***dr. Marko Stabej***. *Prim*. Primorski dnevnik 30. 1. 2002, št. 24, str. 6.

31. 1. 2002 Lanska nagrajenka SD, ***Jasna Čebron***, je v sežanski Kosovelovi knjižnici predstavila knjigi ***Zoltana Jana*** *Poznavanje slovenske književnosti v Italiji po letu 1945* ter *Cankar, Kosovel, Zlobec in Ljubka Šorli pri Italijanih* (4. in 5. zvezek *Slavistične knjižnice*). V pogovoru je sodelovala tudi ***Jolka Milič***, ki ni zadržala svojega gneva zaradi slovenske kulturne politike pri širjenju poznavanja slovenske književnosti v tujini, zamolčala pa ni tudi napak, ki jih je našla v obravnavanih knjigah (*prim*. Kronika št. 30 (26. 11. 2001), str. 116). No, in preživeli smo še eno predstavitev, ki je bila tokrat nekaj posebnega, ker smo prvič doživljali strokovni tekst na način literarnega večera (ob glasbeni spremljavi so igralci brali odlomke iz obeh knjig). Naslednjo pripravlja ***dr. Martina Ožbot***, gostitelj pa bo Slovenski klub v Trstu, ki ga prizadevno vodi ***mag. Bogomila Kravos***. *Prim.* Primorske novice 29. 1. 2002, št. 8, str. 5; Primorski dnevnik 7. 2. 2002, št. 31, str. 4; 17. 2. 2002, št. 40, str. 5; 21. 2. 2002, št. 43, str. 10. *Naročila*: Založba Rokus, Grad Fužine, Studenec 2A, 1260 Ljubljana Polje, brezplačni tel. 080 19 90, e-naslov: rokus@rokus.com.

1. 2. 2002 V današnjem Primorskem dnevniku (str. 13) je član SD ***Vasja Predan*** ocenil knjigo ***Bogomile Kravos*** *Slovensko gledališče v Trstu 1945–1965* (Slovenski gledališki muzej v Ljubljani, 2001), ki je zapisal, da se pod na videz suhoparnim naslovom »skriva burna zgodba o vse prej kot suhoparnih dveh desetletjih porajanja, bolj prav, drugega rojstva ali vstajenja slovenskega dramskega teatra v Trstu, torej ustanove, ki je, kakor pravi v uvodu k svojim Tržaškim kritikam ***Andrej Inkret***, ›v evropskih kulturnih relacijah svojevrsten fenomen‹. […]«

Slavistično društvo Slovenije

Aškerčeva 2, p. p. 580, 1001 Ljubljana

Vabilo k sodelovanju na
slovenskem slavističnem kongresu
Maribor, 3.–5. oktober 2002

Slavistično društvo Slovenije in Slavistično društvo Maribor pripravljata Slovenski slavistični kongres (zborovanje Slavističnega društva Slovenije), ki bo 3., 4. in 5. oktobra 2002 v Mariboru.

Glavne teme bodo predstavili vabljeni predavatelji. Teme okroglih miz so: Položaj učitelja slovenščine v osnovni in srednji šoli, Cankarjevo tekmovanje, Nacionalno – regionalno – provincionalno, Slovenska jezikovna politika, Lektoriranje.

Prijave aktivnih udeležencev in povzetke pričakujemo do 30. junija 2001 na naslov:
Marko Jesenšek, Pedagoška fakulteta v Mariboru, Koroška cesta 160, 2000 Maribor, e-naslov: marko.jesensek@uni-mb.si

Dr. Marko Jesenšek, predsednik
Slavističnega društva Slovenije

1. 2. 2002 Na *seminarju v Trstu* je bilo zanimivo, ker sem dopoldan hospitirala na OŠ v Devinu in na OŠ v Nabrežini, kjer sta učiteljici Lara in Anamarija prikazali pouk slovenščine v kombiniranem 1. in 2. razredu. Pouk je bil osredotočen na književnost, učenci so skupinsko delali in v različnih zbirkah iskali pesmi na temo narave oz. ptic. V središču pozornosti je bil učenec, kar je zanimivo in pohvalno. Na OŠ Devin je učiteljica slovenščine v 1. in 2. razredu Vilma pokazala, kako poteka pouk slovenščine z vajami za razvijanje besedišča. Pred seminarjem sem se pogovarjala z učitelji o morebitnem skupnem projektu, npr. skupni izdelavi beril za učence v zamejstvu od 1. do 5. razreda. Projekt je ambiciozno zastavljen, avtorji naj bi bili zamejski učitelji praktiki, ki bi pri izbiri književnih besedil upoštevali posebnosti v zamejstvu. Osebno bi sodelovala kot recenzentka. Na popoldanskem seminarju je bilo okrog 30 učiteljev, ki so zavzeto sodelovali. Številne vaje za razvijanje besednega zaklada v šoli že izvajajo. Na prvem seminarju, 1. februarja, so dobili teoretičen vpogled, spoznali so metode in vaje za razvijanje besedišča. Drugi del seminarja bo 18. februarja, ko bomo uporabili tako

imenovani tematski pristop. Na konkretnih besedilih zamejskih avtorjev bomo po modelu šolske interpretacije pokazali, kako spodbujati učence s pomočjo ustvarjalne književne didaktike. Projekt v zvezi z berili je v fazi načrtovanja; zanj bi potrebovali izredno podporo MŠZŠ. Strokovno, didaktično in pedagoško so učitelji v zamejstvu sposobni, da s skupnimi močmi realiziramo projekt. Nastajanje beril zahteva tudi dodatno izobraževanje zamejskih učiteljev. Morebitna berila in delovne zvezke bi podprli tudi s pedagoškimi seminarji za učitelje. Po desetih letih dela z zamejskimi Slovenci v Italiji in Avstriji menim, da bi bilo smiselno uresničiti ne le to idejo. Še bolj kot berila bi potrebovali učbenik, delovni zvezek in priročnik za začetno opismenjevanje, potem pa gradivo za jezikovni pouk, ki je pomembnejši del slovenščine. Tukaj bi morali združiti moči iz Slovenije (PeF, FF) in Trsta (učitelji praktiki), MŠZŠ in še koga. – ***Milena Blažić***

2. 2. 2002 Pri izobraževalnem založništvu DZS je izšel priročnik za učitelja pri pouku slovenščine v 3. razredu devetletne osnove šole *Beseda na besedo*, ki so ga pripravile ***Simona Kranjc, Ana Porenta*** in ***Metka Šalehar***. Vsebuje teoretična izhodišča, didaktično metodične napotke za rabo učbenika in delovnega zvezka, predloge za dodatne dejavnosti, CD govorjenih besedil, namenjenih poslušanju, učne liste itd. *Naročila*: DZS, Izobraževalno založništvo, Šmartinska 152, BTC, hala VIII, 1538 Ljubljana, tel. 01 540 33 43, faks 01 585 17 32, e-naslov: e-trgovina@dzs.si.

2. 2. 2002 Svoja spoznanja o bralnih navadah gimnazijcev in težavah pri poučevanju literature je v Šolskih razgledih (št. 3, str. 11) opisala članica SD ***Miranda Pleničar***.

2. 2. 2002 Uredništvo Delove Sobotne priloge je zaupalo popularno rubriko Dnevnik častnemu članu SD, ***akad. dr. Janku Kosu***. V prvem nadaljevanju, ki ima naslov *Milost notranje vernosti*, je med drugim opisal, kako je Svet za kulturo podprl prizadevanja za sprejem zakona o rabi slovenskega jezika. *Prim.* Delo 2. 2. 2002, št. 27 (Sobotna priloga, str. 18–19). V Mladini (4. 2. 2002, št. 5, str. 28–32) je izšel tudi intervju ***Bernarda Nežmaha***.

2. 2. 2002 V SAZU so »utemeljeno zaskrbljeni glede rabe slovenščine v javnosti, ki je v nasprotju z državno suverenostjo in z načeli EU o enakopravnosti evropskih jezikov«, je izjavil predsednik SAZU in častni član SD, ***akad. dr. France Bernik***, ki je napovedal tudi javno izjavo SAZU o slovenskem jeziku, vendar so se akademiiki takoj, ko so osnutek prebrali, prepustili razpravljanju. *Prim.* Delo 2. 2. 2002, št. 27, str. 2. Še preden je bila izjava objavljena, so jo posmehujoče omenjali 14. 2. t. l. na seji *Delovne skupine za področje jezikovnega načrtovanja in jezikovne politike*, delovno telo pri Odboru državnega zbora za kulturo, šolstvo, znanost in šport vodi ***prof. dr. Breda Pogorelec***.

3. 2. 2002 ***Jože Zadravec*** je v Družini (št. 5, str. 9) objavil daljši intervju s častno članico SD, ***dr. Helgo Glušič***, ki je sooblikovala strokovni profil več kot tisočim študentom, njena bibliografija pa šteje okrog 360 enot.

IDEJICA ALI PRISPEVEK K METODIKI

ZA POTREBE PRAKTIČNEGA UČENJA V RAZREDU

(NI ZA ZNANSTVENE NAMENE)

Profesor: Zdaj bomo delali povedi z besedo ananas. Profesor: Zdaj bomo delali povedi z besedo buče.

Prvi učenec: Ananas je južni sadež.	Prvi učenec: Oče je posadil buče.
Drugi učenec: Mama je kupila ananas.	Drugi učenec: Mama je skuhala buče.
Tretji učenec: Oče je zapravil vso plačo, a na nas je pozabil.	Tretji učenec: Mi vsi smo ene buče.

4. 2. 2002 Učiteljski priročnik ***Franceta Žagarja*** *Od pripovedi do eseja in govora* ni namenjen poučevanju in učenju slovenščine v določenem razredu, ampak večletnemu razvijanju govorne in pisne sposobnosti učencev. Priročnik želi povezati prehod prehod med osnovno šolo, v kateri je pretežno praktično in ekspresivno (izpovedno) pisanje, in srednjo šolo, v kateri prevladuje esejsko pisanje. Knjiga se začenja s tremi poglavji v obliki pisem, sledijo poglavja, v katerih je obravnavanih trideset besedilnih tipov in vrst, predpisanih v Predlogu učnega načrta za slovenščino v tretjem triletju devetletke. – ***Milena Blažić***. [Skrajšal Z. J.]

5. 2. 2002 Člani Oddelka za slovanske jezike in književnosti (predsednica organizacijskega odbora ***prof. dr. Zinka Zorko***, soorganizatorji Univerza v Mariboru, Slavistično društvo Maribor) so 5. in 6. februarja organizirali 3. mednarodni dialektološki simpozij, ki so ga posvetili 70-letnici ***prof. dr. Martine Orožen***, častne članice SD. Po svečanem uvodnem delu, na katerem so proslavili njen življenjski in strokovni jubilej, je 39 dialektologov in historičnih slovničarjev iz Slovenije in tujine predstavilo svoje najnovejše jezikoslovne dosežke in dokazalo, da ima diahrono raziskovanje slovenskega jezika in narečij po zaslugi jubilantke dovolj strokovnjakov, ki bodo dostojno nadaljevali njeno delo. *Prim*. Primorski dnevnik 6. 2. 2002, št. 30, str. 18; Delo 2. 2. 2002, št. 27, str. 7; itd.

6. 2. 2002 ***Milan Kučan***, predsednik Republike Slovenije, je ob kulturnem prazniku podelil visoka državna odlikovanja umetnikom in kulturnim delavcem. Med njimi sta tudi častni član SD ***Stanko Kotnik*** (delo pri gibanju Bralna značka) in naš kolega ***Jože Zupan*** (širjenje jezikovnega znanja in poznavanja materinščine med mladimi). *Prim*. Primorski dnevnik 6. 2. 2002, št. 30, str. 12; Delo 11. 2. 2002, št. 29, str. 2.

7. 2. 2002 *Poročilo o zasedanju Mednarodnega slavističnega komiteja v Ružomberku (Slovaška) v dneh od 5. do 7. decembra 2001*. Tretje zasedanje razširjenega predsedstva Mednarodnega slavističnega komiteja za pripravo 13. mednarodnega slavističnega kongresa v Ljubljani je organiziral Slovaški slavistični komite. Potekal je v Ružomberku (Liptovski Mikulaš), udeležili pa so se ga predstavniki 10 (od 13) vnaprej določenih nacionalnih komitejev in slavističnih organizacij iz 6 slovanskih (Belorusija, Češka, Hrvaška, Poljska, Slovaška, Slovenija) in 4 neslovanskih držav (Avstrija, Italija, Nemčija, Romunija). Na dnevnem redu je bila obravnava organizacijskih vprašanj: pregled in uravnovešenje prijav za referate glede na prej določene nacionalne kvote, izbrani so bili tematski bloki (2 v slovenski organizaciji), podani so bili predlogi za okrogle mize in okvirno za plenarna predavanja. Tematika okroglih miz, ki jih je še mogoče prijaviti, in plenarnih referatov bo dokončno sprejeta in potrjena na naslednjem zasedanju, ki bo potekalo od 3. do 5. oktobra v Mariboru. Sprejeta sta bila tudi dva slovenska predloga, in sicer da število slovenskih referatov ni omejeno s kvoto (doslej 28 prijav za referate) in da bo eno izmed treh plenarnih predavanj dodeljeno slovenskemu slavistu. – ***Alenka Šivic-Dular***, predsednica mednarodnega slavističnega komiteja

7. 2. 2002 Pred nekaj dnevi sem prejel *zapisnik z zasedanja predsedstva mednarodnega slavističnega komiteja*, ki je bilo 6. in 7. decembra lani v slovaškem Ružomberku. Komite ni sprejel nobenega od predlogov, ki sem jih podal kot koordinator tematskih blokov, in je povrhu

brez utemeljitve zavrnil prijavo mojega tematskega bloka. Ker takega ravnanja komiteja, ki mu predseduje Alenka Šivic-Dular, ni mogoče razumeti drugače kot nezaupnico natančnemu delu, ki sem ga opravil za organizacijo kongresa, vam sporočam svoj odstop s funkcije koordinatorja tematskih blokov na 13. mednarodnem slavističnem kongresu v Ljubljani 2003. Opozarjam, da slovenistika zdaj v ožjem pripravljalnem odboru spet nima nobenega predstavnika. Podrobnosti svoje izkušnje s 13. MSK bom seveda komentiral tudi v javnosti in na spletni strani http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/kongres.html. – ***Miran Hladnik***

8. 2. 2002 *Kulturni praznik*. Poročajte, kako ste proslavljali prešerca. Jaz sem bil v Budimpešti s temo *Pesnik na bankovcu ali Prešeren in slovenska kultura*, kar se seveda ne da primerjati z ***Alešem Bjelčevičem***, ki je šel na kulturno-športni prireditvi v Tivoliju v čast mrtvega pesnika skočit s padalom! Dogodek je slikovno dokumentiran v *Nedelu* 10. 2. 2002. – ***Miran Hladnik***

11. 2. 2002 Danes sta nas obiskala poslanca slovenskega parlamenta, ***Ivan Božič*** in ***Tone Partljič***, ki je naše tečajnike seznanil z bralno značko in knjižnico *Slovenskega kulturnega središča Planika* obogatil s kar nekaj izvodi mladinskih del, ki nam jih je podarila založba Mladinska knjiga. Tone Partljič je tudi tokrat ostal zvest svoji iskrivi besedi in domačine nepozabno nagovoril s svojo neposrednostjo. Večera s slovenskim dramatikom, pisateljem in poslancema se bodo otroci in starši še dolgo spominjali. – Lep pozdrav iz Kanalske doline. ***Nataša Komac***

ČLANARINA

Kolegice in kolege prosimo, da **čim prej poravnajo članarino za leto 2002** in s položnico nakažejo 3500 SIT na tekoči račun Slavističnega društva Slovenije, št. 50100-678-45265. Tisti, ki jim članarino poravnajo šole oz. ustanove, kjer so zaposleni, naj ne pozabijo poslati še kopije virmana ter sporočiti imen in naslovov kolegic ali kolegov, za katere je članarina plačana. Žal tistim, ki članarine ne poravnajo, ne moremo pošiljati Kronike, ker ne morejo pričakovati, da bodo drugi kolegi zanje plačevali tisk in poštnino.

Kopijo položnice skrbno shranite, ker boste z njo uveljavljali članske ugodnosti.

Hvala vsem stotnijam, ki so članarino že poravnale!

13. 2. 2002 Domala po vseh slovenskih šolah v Sloveniji in v zamejstvu šolska tekmovanja v znanju slovenščine za *Cankarjevo priznanje*, na katerem preizkuša svoje sposobnosti in znanje okrog deset tisoč učencev in dijakov. Letošnja tema: slovenski potopisi. Ko bodo zbrani podatki, jih bomo objavili. *Prim.* Delo 14. 2. 2002, št. 36, str. 2; Primorski dnevnik 14. 2. 2002, št. 37, str. 7; itd.

14. 2. 2002 V Trstu je založba LINT v sodelovanju s Krožkom za kulturo in umetnost ter Institutom Gramsci pripravila javno razpravo ob izidu prvega od treh zvezkov dela *Gospodarska in družbena zgodovina Trsta* (Storia economica e sociale di Trieste, La città dei gruppi), na kateri je ***Miran Košuta***, profesor slovenščine na tržaški filozofski fakulteti, med drugim opozoril, da v tisočletnem skupnem bivanjskem prostoru italijanska in slovenska narodna skupnost nista uspeli udejanjiti skupnega medkulturnega dialoga, ampak sta korakali po med seboj ločenih vzporednicah. *Prim.* Primorski dnevnik 16. 2. 2002, št. 39, str. 9.

14. 2. 2002 Na zahtevo poslanca ***Rudija Mogeta***, predsednika Odboru državnega zbora za kulturo, šolstvo, znanost in šport, se je po enkratni predstavitvi sestala Delovna skupina za področje jezikovnega načrtovanja in jezikovne politike, ki jo kot delovno telo pri Odboru državnega zbora za kulturo, šolstvo, znanost in šport vodi ***prof. dr. Breda Pogorelec***, in začela obravnavati predlog zakona o slovenskem jeziku kot uradnem jeziku RS. »Seja se je začela precej burno, saj je državni svetnik ***Zoltan Jan*** protestiral proti načinu vodenja seje. Med drugim je predsednici očital, da na sejo ni povabila očeta zakona ***Janeza Dularja***. Člane delovne skupine je spomnil, da je po posvetu o zakonskem osnutku julija 2000 izšel zbornik, v katerem je najti le eno samo odklonilno mnenje do zakona (›ve se čigavo‹), znova je tudi opozoril na zapostavljanje slovenščine. ›Pri nas mirno izhaja revija v angleščini, v kateri naši jezikoslovci razpravljajo o slovenskem jeziku, marsikje podiplomski študij izvajajo samo še v tujem jeziku, tujcem, ki z delodajalcem sklenejo individualno pogodbo, je dovoljeno z našimi delavci komunicirati v tujem jeziku,‹ je dejal. Oporekal mu ni nihče, vendar pa na včerajšnji seji ni bilo nikogar, ki bi se

mu zdel pripravljeni zakonski predlog dober. Večina je pritrdila stališču ***Marka Stabeja***, da s slovenščino ni tako hudo, kot to v uvodnem delu zakona prikazuje njegov avtor, in da je zakon preveč negativističen. ›Tako dobro kot doslej se slovenščini še ni godilo,‹ je menil. [..] ***Zoltan Jan***, ki je tudi na koncu seje težko prišel do besede, je opozoril, da bi težko govorili o naglici, saj zakon nastaja vsaj pet let, in da se nikakor ne vtika v zasebno rabo jezika, temveč le v javno in uradno,« med drugim poroča ***Ranka Ivelja*** v *Dnevniku* 15. 2. 2002. *Prim.* tudi poročilo v Večeru 15. 2. 2002.

15. 2. 2002 V *Primorskih novicah* (št. 13, str. 16) je izšel pohvalen zapis o ponatisu našega lista *Kronika 1997–2000* (Ljubljana, Slavistično društvo Slovenije 2001, 368 str.). Objavila ga je ***Zdenka Lovec***, ki je med drugim zapisala, da je zajetna knjiga zanimiva tudi za neslaviste.

15. 2. 2002 Častni član SD, ***akad. dr. Jože Toporišič***, **j**e kljub vipavski burji in obupnemu vremenu uspešno izvedel goriško turnejo in uspešno predstavil *Slovenski pravopis 2001*, najprej za člane SD v Novi Gorici, nato pa še za širše občinstvo v Gorici, kjer mu je pozorno sledila polna dvorana poslušalcev. *Prim*. Primorski dnevnik 13. 2. 2002, št. 37, str. 8; 14. 2. 2002, št. 38, str. 10; 17. 2. 2002, št. 40, str. 11; Messaggero Veneto 15. 2. 2002, št. 35 (Gorizia, str. 1); Il Piccolo 15. 2. 2002, št. 39, str. 19; Primorske novice 22. 2. 2002, št. 15, str. 31.

17. 2. 2002 *Pisma Franceta Kidriča Franu Ramovšu* (Ljubljana, ZRC SAZU 2001, 190 str.), ki jih je uredil in komentiral ***Darko Dolinar***, odpirajo vpogled v snovanje ljubljanske univerze, osvetljujejo znanstvenorazisko-valno delo obeh častnih članov SD in odkrivajo množico naključnih drobcev iz vsakdanjega življenja obeh dopisovalcev. Srhljivo je, koliko spletk so vrli rojaki napletli, preden je bil France Kidrič, ki so ga tedaj vabili na univerzo v Švici in na Dunaju, imenovan za docenta na novi univerzi. Tako je v nekem trenutku mislil obesiti znanost na klin in se posvetiti kmetovanju na domu v Knežcih: »Prosjačil radi službe ne bom več. Zavedam se, da bi morali biti v Lj. zadovoljni, ako dobe takega kerlca, kakor sem jaz. Če ga ne marajo ali ne znajo pridobiti – njihova škoda. Jaz na vsak način odpovem tukaj stanovanje 1/5 ter se preselim ob koncu julija v domovino – če ne v Lj., pa k mami na Knežce!« Prim. Družina 24. 2. 2002, št. 8, str. 11. *Naročila*: Založba ZRC, Gosposka 13, 1000 Ljubljana, tel. 01 470 64 74, e-naslov: zalozba@zrc-sazu.si.

18. 2. 2002 Glavni urednik revije *Zvon* je postal član SD ***Andrej Arko***, ki mu želimo veliko uspehov. *Prim.* Delo 18. 2. 2002, št. 39 (Književni listi, str. 5).

20. 2. 2002 Na povabilo Slavističnega društva Maribor je prišla v Maribor ***dr. Jožica Škofic***. Predavala je o gorenjskem narečju v lastnih imenih s poudarkom na kroparskem govoru (*prim.* Kronika 6. 1. 2002, str. 5).

21. 2. 2002 SVIZ-ovci (člani Sindikata vzgoje, izobraževanja in znanosti) so kar dobro napolnili Štihovo dvorano v ljubljanskem Cankarjevem domu. Bo kaj zaleglo pri naših bodočih plačah? Časopisna poročila sem videl v vseh večjih časopisih.

21. 2. 2002 Na predlog UNESCA je danes mednarodni *dan maternega jezika*. Ministrica za šolstvo, znanost in šport, ***dr. Lucija Čok***, nas je osrečila s posebno poslanico, o dnevu so pisali vsi vidnejši slovenski časopisi. Seveda bi bili bolj kot poslanice veseli konkretnih dejanj in ravnanj pri uveljavljanju maternega jezika (prim. Kroniko 7. 1. 2002, str. 5; 8. 1. 2002, str. 6 itd.).

21. 2. 2002 *Slovensko kulturno središče Planika* v Kanalski dolini prijazno vabi na svečano prireditev ob dnevu slovenske kulture, ki bo 1. marca 2002 ob 19. uri v dvorani Beneške palače v Naborjetu. Nastopili bodo slušatelji tečajev slovenskega jezika, s svojim obiskom pa nas bosta

razveselila odlična gosta iz Slovenije, šansonjerka Vita Mavrič in pianist Mojmir Sepe. – ***Nataša Komac***

23. 2. 2002 V *Delovi Sobotni prilogi* (str. 11) ***Marko Kos*** med drugim piše: »Tuj kapital in tuj menedžment sta zato dejstvo. Nad nas prihajajo kot plaz problemi, pred katerimi si ne zatiskajmo oči. Ne bodimo kot ovce pred zakolom! Komuniciranje v tujih jezikih bo prodiralo iz tujih vodstev podjetij vse širše v javno življenje. Povsem legitimno lahko tujci zahtevajo v svojem podjetju komuniciranje zaposlenih samo v tujem jeziku. Nobeni predpisi jih ne omejujejo. Nato se bo širil na njihovo (finančno podprto) zahtevo v šole, vrtce, storitve v kulturi, na javne prireditve, najprej v koncertne in operne, kjer je malo jezika, in nato širše, v TV, v urade in končno v medije. Očitno prehajamo že v drugo sfero. Celo reklama prihaja domov že v tujih jezikih. Če se ne bomo otresli pasivnosti, se bo slovenščina umikala, dokler ne bo končno pristala v getu, v ožji družini. Svaril nam ni treba iskati daleč. Model sta Koroška in Primorska. Končno bomo imeli dvojezične napise samo v Sloveniji in ne preko meje. S to prakso smo sadomazohistično začeli že v Istri kot pravoverni internacionalisti. Politika, vlada in civilna družba bodo na preizkušnji. Njihov konsenz bo še bolj potreben kot pri osamosvajanju. Kajti šlo bo za nasprotno smer osamosvajanja. Ključ do nacionalne identitete je jezik. Z njim pade vse. To je naša zadnja obrambna črta. Zato ga moramo zaščititi brezkompromisno kot ustavo, v kateri mora biti ustavna kategorija. Nepojmljivo je, da parlament odlaša z zakonom o zaščiti slovenščine. To je nacionalna sramota! Zgled naj nam bo Francija! V podjetjih bodo tehnološki standardi in obrazci povsem legitimno v tujih jezikih, zato prirejajo tujci jezikovne tečaje za zaposlene iz sloja vodstva, vendar mora biti vsem zaposlenim z zakonom zajamčena pravica do informiranja v domačem jeziku. Nihče nam takega zakona ne more preprečiti.«

24. 2. 2002 50. obletnice smrti ustanovnega člana SD ***Frana Ramovša*** se je v rubriki *Odsevi* spomnil ***Jani Ravenko***, ki sicer ni član SD. *Prim.* Družina 24. 2. 2002, št. 8, str. 10.

25. 2. 2002 V *Delovi* prilogi *Šolstvo* (str. 3) je končno nekaj odzivov (beri: sprenevedanja in pišmeuharstva) na namero, da se v prenovi prenove programov poklicnega izobraževanja *zmanjša število ur slovenščine*, predmet pa iznakazi v »pouk komunikacije v slovenščini«. Na isti stani najdemo tudi mnenje republiške predmetne komisije za slovenščino o strokovno spornih publikacijah za pripravo na pisanje *maturitetnega eseja*, čemur se je na straneh slovlit odzval ***Denis Poniž***: "***Tomo Virk*** trdi, da uporabljam "ugotovitve in podatke, ki nasprotujejo *splošno sprejetim* ("splošno sprejetim" podčrtala moja malenkost!) dognanjem stroke. Zanima me, kje in kdaj se je stroka, (katera stroka?) poenotila in o čem se je poenotila. Kolikor je meni znano, se je moderna literarna stroka poenotila samo o tem, da se ne more o ničemer poenotiti in da je to njen edini raison."

26 2. 2002 Na Osnovni šoli v Cerknem je naš kolega ***Milan Koželj*** (žal ga ni na seznamu članov SD) razvil živahno gledališko življenje, ki sodelujoče učence zastruplja tudi potem, ko zapustijo šolo, saj številni sodelujejo v *Odru življenja*, ki je vodena simulacija različnih življenjskih okoliščin in oživitev doživetij s pomočjo igre gledališča. Marca naj bi se skupina predstavila na srednjeevropskem festivalu otroških gledaliških skupin v Čedadu. *Prim.* Primorske novice 26. 2. 2002, št. 16, str. 5.

IDEJICA ALI PRISPEVEK K METODIKI

ZA POTREBE PRAKTIČNEGA UČENJA V RAZREDU

(NI ZA ZNANSTVENE NAMENE)

Profesor: Po katerih pravilih postavljaš ločila? Učenec: Ko vdihnem, naredim vejico, ko zazeham, beseda, ki jo uporabiš napišem podpičje ali piko; ko grem ven, naredim odstavek.	Profesor: Tomaž, kaj je sopomenka? Tomaž: Sopomenka je namesto besede, ki je ne znaš pravilno zapisati.

26 2. 2002 Oglašam se v z zvezi z načrti, ki smo si jih zastavili na zadnjem lektorskem srečanju Komisije slovenščine na tujih univerzah v Ljubljani 3. in 4. januarja. Beseda je tekla o nastajanju učbeniškega gradiva za potrebe lektoratov v tujini. Na srečanju je t. i. germanska skupina izoblikovala stališče, da se ji zdi potrebno pripraviti gradivo za nadaljevalno stopnjo učenja slovenščine. Pripravila je tudi okvirni (vsebinski) načrt. Gradivo, ki bi nastalo, ne bi bilo vezano samo na t. i. germanske lektorate, pač pa na vse, zato želimo k sodelovanju pritegniti čim več zainteresiranih lektorjev. Ker želimo oblikovati ožjo delovno skupino, s katero si bomo v prihodnje konkretno zastavili naloge, vas prosim, če mi lahko čim prej sporočite (nekateri le potrdite), ali ste pripravljeni sodelovati pri nastajanju učbenika za nadaljevalce (lahko kot soavtorji, svetovalci ali kako drugače). V prihodnje bo elektronska komunikacija glede tega projekta potekala med zainteresiranimi lektorji. V pričakovanju vašega odziva vam vsem skupaj pošiljam prav lep pozdrav iz sončno-deževnega Nottinghama. – ***Andreja Ponikvar***

27. 2. 2002 *Slovensko društvo za primerjalno književnost* je pripravilo okroglo mizo *Pomen in sprejem Hugoja na Slovenskem* (ob dvestoti obletnici rojstva). Na njej sodelujejo ***dr. Boris A. Novak***, ***dr. Katarina Marinčič*** in ***Tone Smolej***. 1. marca ob 12.15 pa bodo na Filozofski fakulteti v Ljubljani organizirali predavanje ***prof. dr. Daniela-Henrija Pageauxa*** *Perspektive raziskovanja v primerjalni književnosti: imagologija in imagi-narij*. Profesor s Sorbone (Sorbone Nouvelle) bo predaval v francoščini. Društvo si je na naslovu http://www.zrcsazu.si/sdpk uredilo spletne strani.

28. 2. 2002 Na tiskovni konferenci založbe ZRC SAZU so predstavili znanstveno monografijo ***dr. Andreje Žele*** *Vezljivost v slovenskem jeziku* (*prim*. Kronika št. 27 (24. 6. 2001), str. 59), tretji letnik revije *Slovenski jezik – Slovene Linguistic Studies* in sedmi letnik *Jezikoslovnih zapiskov*. Kolegom na Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša pri ZRC SAZU čestitke za opravljeno delo!

28. 2. 2002 V novi številki *Revije o knjigi* (februar 2002, št. 2, str. 23) je izšla recenzija knjige *Iz goriške preteklosti*, ki prinaša izbor razprav ***Lojzke Bratuž***, častne članice SD in predsednice SD Trst – Gorica – Videm. Delo je izdala je *Mohorjeva družba* v Gorici v počastitev 150. obletnice ustanovitve prve slovenske založbe.

28. 2. 2002 Kot napoveduje današnji Primorski dnevnik (št. 49, str. 6), bosta 1. marca v openski Knjižnici Pinko Tomažič in tovariši ***Marij Čuk*** in ***Marko Sosič*** ponovno predstavila knjigo članice SD ***Bogomile Kravos*** *Slovensko gledališče v Trstu: 1945–1965*, ki jo je izdal Slovenski gledališki muzej. V *Reviji o knjigi* (februar 2002, št. 2, str. 18) je izšla še ena izmed številnih recenzij…

2. 3. 2002 V *Delu* (str. 24) je izšel razpis prostih mest lektorjev slovenščine na tujih univerzah.

2. 3. 2002 Dragi kolegi, lepo vas prosim za pomoč. Povabila za udeležbo na 21. mednarodnem znanstvenem simpoziju *Obdobja*, ki bo letos posvečen slovenskemu romanu, bi radi poslali vsem vidnejšim raziskovalcem dolge proze v okviru nacionalnih filologij pri sosednjih in slovanskih narodih, s pobudo, naj v svojih raziskavah vsaj malo upoštevajo tudi slovenski roman in naj referat prijavijo za nastop v Ljubljani 5.–7. decembra letos. Ker vsak od vas pozna literarnovedno sceno na univerzah in akademijah držav, s katerimi imate tesne stike, vas prosim za imena in naslove ljudi, ki jih pri pošiljanju vabil nikakor ne bi smeli izpustiti. Vabila bodo razposlana čez 14 dni. Vnaprej hvala za pomoč in lep pozdrav. – ***Miran Hladnik***

2. 3. 2002 V *Kosovelovi knjižnici v Sežani* bo v četrtek, 7. t. m., ob 18. uri literarni večer *Srečni Sizif*, na katerem bo ***Miran Košuta***, profesor slovenščine na tržaški univerzi, predstavil poezijo častnega člana SD, ***akad. Cirila Zlobca*.**

MALA ŠOLA USTVARJALNEGA PISANJA

❁ ❁ ❁

Člane Slavističnega društva Slovenije vabimo, da za **Kroniko** Slavističnega društva Slovenije prispevajo najboljša, najduhovitejša, naj-vprašanja, ki se jih spominjajo *s slavističnih brucovanj, anekdote in duhovite zapise o dogodivščinah, ki so popestrile našo poklicno pot. Piscu kronike so pošle vse anekdote. Če ni, še vojska ne more vzet.*

❁ ❁ ❁

2. 3. 2002 V januarju 2002 so izšli *Jezikovni zapiski* 7 (2001), št. 1–2 (472 str.). Dvojna številka s povečanim obsegom je posvečena 80-letnici častnega člana SD, ***akad. dr. Franca Jakopina***. Sodeluje 23 avtorjev z 29 prispevki: ***Varja Cvetko Orešnik***, *Voščilo akademiku Francu Jakopinu ob osemdesetletnici*; ***Milena Hajnšek - Holz***, *Sedemdesetletnici Zvonke Leder - Mancini in Marte Silvester*; ***Janez Keber***, *O strukturi rojstnih imen v Sloveniji*; ***Majda Merše***, *Glagolski vid v povezavi z načinom in naklonom v Trubarjevih in Dalmatinovih biblijskih prevodih*; ***Jakob Müller***, Riglerjeva *teza o začetkih slovenskega knjižnega jezika v številkah*; ***Andreja Žele***, *Tipologija pridevniške vezljivosti*; ***Irena Stramljič Breznik***, *Besedne družine predlogov in veznikov v besedotvornem slovarju*; ***Polona Gantar***, *Slovenska frazeologija v dosedanjih slovarjih glede na aktualna slovaropisna načela*; ***Nataša Jakop***, *Pomenska kvalifikatorska pojasnila s pozivno vlogo v SSKJ: grožnja, svarilo*; ***Helena Jazbec***, *Slovenski* fokselj *(m.)*, *gen*. -na *in sorodne besede*; ***Jožica Narat***, *Kdo je avtor prvega slovenskega prevoda Baragovih Indijancev*; ***Jožica Škofic***, *Besede za* semenj, žegnanje *(farni praznik) in* blagoslov *v slovenskih narečjih*; ***Katja Šuštar***, *Sodarska terminologija v Zagradcu na Dolenjskem*; ***Peter Weiss***, *Fonološki opis govora kraja Spodnje Kraše (SLA 314)*; ***Melita Zemljak***, *Fonološki opis posavskega govora v Stržišču*; ***Tjaša Jakop***, *Fonološki opis govora Ložnice pri Žalcu (SLA 324)*; ***Mihaela Koletnik***, *Fonološki opis govora pri Sv. Ani na Kremberku v Slovenskih goricah*; v razdelku *Gradivo, ocene, poročila* pa objavljajo: ***Vladimir Nartnik***, *K osnovnim mehanizmom glagolsko-imenskega pregibanja v italijanščini in slovenščini*; ***Silvo Torkar***, *Nekatera aktualna vprašanja poknjiževanja in razknjiževanja krajevnih in vodnih imen*; ***Primož Jakopin***, *Slovenski nacionalni korpus – idejni osnutek projekta*; ***Peter Weiss***, *Slovenski nacionalni korpus Maks na Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU: utemeljitev*; ***Alenka Gložančev***, *Joint International Meeting on Geographical Names (Mednarodna konferenca o zemljepisnih imenih)*; ***Janez Keber***, *Alenka Gložančev, Imena podjetij kot jezikovnokulturno vprašanje*; ***Irena Orel***, *Dr. Nikolai Mikhailov, Jezikovni spomeniki zgodnje slovenščine – rokopisna doba slovenskega jezika (od XIV. stol. do leta 1500)*; ***Jurij Rojs***, *Razlagalni slovarji ruskega jezika*; ***Jožica Škofic***, *L. Olivová-Nezbedová, J. Malenínská, Slovník pomístních jmen v Čechách (Úvodní svazek)*; ***Peter Weiss***, *Prvi zvezek*

Slovarja srbskih govorov Vojvodine; ***Andreja Žele***, *Pomemben prispevek k slovenski leksikologiji*; ***Silvo Torkar***, *Vasilij Abajev 1900–2001*. – ***Janez Keber***. [Skrajšal Z. J.]

3. 3. 2002 V današnjem NeDelu (str. 13) je izšel zanimiv portret članice SD ***Sonje Votolen***, ki pa se bolj kot profesorica predstavlja kot literarna ustvarjalka, katere glas seže tudi prek državnih meja.

3. 3. 2002 Častni član SD ***Janko Moder*** v svojem *Jezikovnem kotičku* opozarja na postopno zgubljanje nacionalnih identitet znotraj Evropske skupnosti, zato se mu zdi toliko manj sprejemljivo, ker se zavlačuje postopek za sprejem zakona o slovenskem jeziku. *Prim*. Nedeljski dnevnik 3. 3. 2002, str. 6.

3. 2. 2002 *Združenje raziskovalcev Slovenije* vabi raziskovalce na področju družboslovja in humanistike na forum *Položaj družboslovja in humanistike v Sloveniji* (Prešernova dvorana SAZU v Ljubljani, 7. 3. 2002 ob 9. uri). Srečanje predstavlja obliko skupnega aktivnega pristopa znanstveno-raziskovalne in politične sfere ter širše javnosti k reševanju položaja te dejavnosti v Sloveniji.

4. 3. 2002 V tretji številki revije *Slovenski jezik – Slovene Linguistic Studies*, ki jo izdajata ZRC SAZU oz. njegov Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša in Univerza v Kansasu iz Lawrencea v ZDA z urednikoma ***Markom Snojem*** in ***Marcom L. Greenbergom***, so (z letnico 2001 na 201strani) izšli tile prispevki (nekateri v angleščini, drugi v slovenščini in zadnji v ruščini): ***Janez Orešnik***, *Jezikovna naravnost – nekaj (obliko)skladenjskih zgledov iz slovenščine*; ***Nike Kocijančič Pokorn*** in ***Rastislav Šuštaršič***, *Slovensko-angleška protistavna analiza nedoločnika v vlogi osebkovega oz. povedkovega določila*; ***Ksenija Leban***, *Internacionalizmi med slovenščino in angleščino*; ***Lara Burazer***, *Glagolska referenca (nanašanje) kot oblika ustvarjanja kohezije*; ***Andreja Žele***, *Vezljivostna teorija v slovenskem jezikoslovju*; ***Henry Leeming***, *Slovenska začetnika primerjalnega slovanskega jezikoslovja*; ***Han Steenwijk***, *Cafov prispevek k rezijanski leksikografiji*; ***Jožica Škofic***, *O ptičjem lovu in ptičarstvu po kroparsko*; ***Grant H. Lundberg***, *Tipologija izgube tonemskosti v Halozah*; ***Aleksander D. Duličenko***, *Slovenica 16.–19. stoletja v fondu znanstvene knjižnice univerze v Tartuju*. – ***Peter Weiss***

4. 3. 2002 V *Delovih Književnih listih* je član SD ***Jože Faganel*** objavil uvodnik o položaju govorništva in govorjene besede v današnjem svetu, častni član SD, ***Jože Toporišič***, pa obsežen *Odgovor na javne odzive na Slovenski pravopis 2001* (str. 8-9). Člani SD so prispevali tudi več recenzij: ***Boris Paternu*** razčleni pesniško zbirko Miroslava Košute Pomol v severno morje (str. 6), ***Helga Glušič*** roman Jožeta Felca Zaznave z griča (str. 13), ***Stanko Šimenc*** znanstveno monografijo Jožice Čeh o Cankarjevi metaforiki (str. 13), ***Jože Mahnič*** razmišlja o delu Marjana Dolgana o krizi Doma in sveta (str. 10), lektor slovenščine v Budimpešti ***Mladen Pavičić*** pa poroča o madžarskih literarnih revijah (str. 11), vendar je pri presoji njegove vloge na gostovanju slovenskega parnasa v Vzhodnem Parizu treba upoštevati tudi poročilo ***Vilija Einspielerja*** v Nedelu (3. 3. 2002, št. 9, str. 10).

4. 3. 2002 Srečanje stanovalcev ljubljanskih študentskih domov generacije 1972 - 1976, ki bo v Cankarjevem domu 14. marca 2002 od 18.00 ure dalje. Na srečanje vabimo tudi kolegivce - kolege, ki so v teh letih delovali v vodstvih študentske oziroma mladinske univerzitetne organizacije, v Tribuni ali na Radiu študent. Pripravljalni odbor vodi ***Jožko Čuk***. Za dodatne informacije in pirjave poglejte internetno stran: www.srecanje-sn.org. – ***Boštjan Zgonc***

OBVEŠČANJE PO E-POŠTI

❁ ❁ ❁

Spletne strani Kronike so zelo slabo obiskane, zato jih že dolgo nismo obnavljali. Sklenili smo, da na jih ohranimo le stalno predstavitev društva, očrt njegovega razvoja, društvena pravila, obrazec prijavnice in podobno.

Vseeno je škoda, da članov zaradi previsoke poštnine ne moremo obveščati o prireditvah, za katere zvemo pravočasno. Ker želimo, da ne bi bili le kronisti, ampak tudi novičarji, vabimo vse, ki bi želeli sproti prejemati obvestila o različnih prireditvah, predavanjih in tiskovnih konferencah, da pošljejo svoje e-naslove v elektronskem zapisu (e-naslov: Zoltan.Jan@guest.neticom.si). S požrtvovalnostjo Mirana Hladnika jih bomo obveščali prek mreže Slovlit. Drugo ostane kot do zdaj.

4. 3. 2002 **Spletne novice *Mirana Hladnika***: SlovLit@ijs.si. http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit

Slovlit ni literarnovedna kronika, kot je bila tista med letoma 1996 in 1998. Urednik ima v diskusijskem forumu Slovlit le vlogo moderatorja, ki objavlja prispevke članov, ne pa vloge novičarja. Naj se vam torej ne zdi nevredno poročati o svojem delu in o strokovnih dogodkih, ki ste jim bili priča (o izidih knjig, konferencah, ekskurzijah ...). Pošljite na naslov slovlit@ijs.si. – ***Miran Hladnik***

Virusi. Morda se tudi kdo od slovlitjanov spopada z navalom viroznih datotek, ki prihajajo na njegov naslov s kužnih strojev računalniško manj pismenih, temu primerno manj samozaščitno ozaveščenih in nič hudega slutečih uporabnikov. Virus, ki moti naše delo, se imenuje BadTrans in prihaja v obliki pisma s priponko, v katerem je namesto naslova le besedica Re: Takoj ko se s kazalcem odpravimo nanj, da bi ga zbrisali, se že sproži predvajalnik zvočne datoteke in obenem namesti zoprno datoteko z imenom kernel32.exe v direktorij C:/Windows/System, ki jo lahko zbrišemo samo potem, ko zaženemo stroj v DOS-u. Odkril sem, da lahko uspešno zbrišem táko kužno pismo, če le z ustrezno spretnostjo udarim na brisalko (tipko Delete), tj. ne prehitro in ne prepočasi, recimo na mojem stroju v četrt sekunde. Vadimo torej! – ***Miran Hladnik***

Slovlitjani klepetajo in spleteničijo o dveh akademskih mitih: o avtonomnosti univerze in o akademskem mitu požrtvovalnega akademskega učitelja (»Radi poudarjamo, kako žrtvujemo rekreativno tretjino dnevnega časa znanosti, kako delamo preko vse mere in zanemarjamo svoje zasebno življenje na račun stroke. Čisto neprimerno se nam zdi razmišljati o samo osemurnem delavniku, namesto besede poklic uporabljamo besedo poklicanost, namesto opravljanja službenih nalog je govor o raziskovalni in pedagoški strasti. V marsičem se taka podoba učitelja pokriva s tipom donkihotskega literarnega junaka, ki nastopa sam proti umazanemu svetu.«); kriterijih za habilitacijo; o odnosu profesorjev do »enopredmetnih študentov«; o interaktivni poeziji; hodijo v malo šola mobi-novoreka (slovarček okrajšav, ki jih kot sporočilca pošiljajo uporabniki prenosnih telefončkov.

Spletk obilo. Http://www.uapress.ua.edu/authors/Glazie01.html – Digital Poetics, The Making of E-Poetries; naslov, ki ga je priporočil Jaka Železnikar. Http://www.ulrichsweb.com – dostop do baze 250.000 revij iz računalniškega omrežja UL. Http://www.press.umich.edu/jep/07-02/bailey.html – članek o elektronskem publiciranju. Http://www.humbul.ac.uk/ – Humbul, viri za humaniste: slaviste, druge filologe, komparativiste. Http://www.lii.org – knjižničarski viri. Http://www.vts.rdn.ac.uk/ – učbeniki in drugi priročniki v omrežju. Http: //www.keithstanger.co m/ineteval.htm – kriteriji za vrednotenje spletnih mest. Za naslednje zbirke, dosegljive v ljubljanskem univerzitet-nem omrežju, je izhodišče Mrežnik v NUK-u (http://www.nuk.uni-lj.si/nuk/mreznik.html): Contemporary authors, informacije o 110.000 avtorjih 20. stoletja, pomembnih za angleško kulturo; Deutsche Biographische Enzyklopädie & Deutscher Biographischer Index – oba skupaj preko pol milijona biografskih

podatkov, relevantnih za nemško kulturo; http://dictionary.oed.com/ – Oxford Dictionary Online (231.000 gesel). http://school.discovery.com/schroc kguide/arts/artlit.html – Seznam literarno- in jezikovnodidaktičnih spletnih mest. Bibliotehque national de France simpatično predstavlja nacionalno kulturno (ne samo literarno) dediščino. Na http://www.bnf.fr/pages/expos/bro uil lons/explorees/index.htm so med drugim na ogled rokopisi Valèryja, Hugoja, Zolaja, Flauberta, Sartra, Pereca in drugih, na http://www.bnf.fr/proust/ pa so strani Marcela Prousta. Http://www.humbul.ac.uk/ – Humbul, viri za humaniste: slaviste, druge filologe, komparativiste. Http://www.lii.org – knjižničarski viri. Http://www.vts. rdn.ac.uk/ – učbeniki in drugi priročniki v omrežju. Http://www.keithstanger.com/ineteval.htm – kriteriji za vrednotenje spletnih mest. Za naslednje zbirke, dosegljive v ljubljanskem univerzitetnem omrežju, je izhodišče Mrežnik v NUK-u (http://www.nuk.uni- lj.si/nuk/mreznik .html): Contemporary authors, informacije o 110.000 avtorjih 20. stoletja, pomembnih za angleško kulturo; Deutsche Biographische Enzyklopädie & Deutscher Biographischer Index – oba skupaj preko pol mio biografskih podatkov, relevantnih za nemško kulturo; http://dic tionary.oed.com/ – Oxford Dictionary Online (231.000 gesel).

Kronika

Slavističnega društva Slovenije

Izdaja Slavistično društvo Slovenije Aškerčeva 2, 1001 Ljubljana Izdajatelj je lastnik glasila.	**List za člane društva** Glavni in odgovorni urednik: dr. Zoltan Jan	Nova Gorica, 26.4.2002 http://www.neticom.si/kronika Letnik 6, št. 32

Dogodki se vrstijo tako hitro, kot se spreminja to aprilsko vreme in vedno težje je slediti vsemu, kar nas draži. Tudi predsednik SD je razdražen, vendar predvsem zaradi pomladne alergije. Po mnenju mnogih dobro obvladuje sceno, vseh pa tako ni mogoče zadovoljiti ... Sicer pa je tu dan upora, pa praznik dela.

5. 3. 2002 Odmevi na Kroniko št. 31:

- Zahvaljujem se Vam za poslani izvod Kronike. Zares lepo je na prvi strani med novimi poklicnimi kolegi prebrati ime mojega nekdanjega dijaka Jureta Šinka, ki mu poklic gostinskega tehnika ni bil dovoljšen izziv in se je odločil obogatiti pedagoške vrste slovenistov. – ***M. H.***

❖ Spoštovani kolega kronist (prišlo mi je na pamet, da bi zapisala kronik ali kronični kronist, a ne vem, koliko šale kdo v naših krogih prenese, zato je treba napisano v oklepaju spregledati)! Izgleda in verjamem, da sem lansko leto pozabila plačati članarino. Svojo dolžnost sem, seveda opozorjena od Najvišjega, poravnala po dolgih praznikih 8. 1. 2002 in dodala še znesek za letošnjo članarino, da se mi ne bi ob hitro minevajočih letih ponovila lanskoletna zgodba. In zdaj ne vem, ali je bilo plačilo opaženo, saj v letu 2002 nisem prejela še nobene Kronike. Kolegialen (po SP 2001 in SSKJ »tovariški, prijateljski«) pozdrav. – ***Marta Kocjan***. P. S. Svet je poln krivic, pa tudi težav z računovodstvom in evidencami, zaradi česar pride tu pa tam tudi do tega, da se iz uvida izgubi kakšen poboljšani ud. Toda nekoč v svetli prihodnosti bodo vse napake odpravljene (pri Vas pa nemudoma). Hvala za razumevanje. – ***Kronični kronist***

❖ ***Andreja Inkret*** (hči dr. Andreja Inkreta, člana SD) ni sodelovala pri leksikonu Mladinske knjige *Judovstvo*, ampak kot soavtorica pri leksikonu *Slovenski literarni junaki*.

VABILO K SODELOVANJU

Kolegice in kolege ponovno vabimo, da nas obveščajo o dogodkih, ki bi zaslužili ovekovečenje v Kroniki in bili tako deležni pozornosti kolegic in kolegov. Najpripravnejši je kratek zapis v taki ali drugačni elektronski obliki, da ni nepotrebnih napak pri prepisovanju.

3. 3. 2002 **Pogrešani kolegi.** Pošta nam je tokrat vrnila Kroniko št. 31, ki smo jo skušali poslati ***Nadi Đukić*** in ***Mariji Holc***. Kdor ju pozna, naj ju opozori ali nam sporoči njuna naslova.

3. 3. 2002 Tisk **31. številke Kronike:** 78.000,00 SIT, poštnina: 67.839,97 SIT.

3. 3. 2002 »Ljubiti svoje delo je milost,« meni članica SD, ***Marjeta Humar***, vodja Sekcije za terminološke slovarje na Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša pri ZRC SAZU. V intervjuju z ***Jožetom Zadravcem*** (Družina, str. 9) je podala izčrpen vpogled na jezikoslovna področja, ki jih obdelujejo na inštitutu.

3. 3. 2002 Med enajsterico knjižnih novosti založbe Franc-Franc je v zbirki *Vse o* izšla tudi knjiga o *Slovenskem Porabju,* ki je več kot vodnik po tem– vse prevečkrat pozabljenem – delu naše domovine.

3. 3. 2002 Letošnjo prvo – dvojno – številko *Jezika in slovstva* uvaja razprava ***Igorja Saksida*** z izzivalnim naslovom *Nekaj nezaslišanega: Tabu teme v slovenski mladinski poeziji od ljudske pesmi do sodobnosti*. Sledi razprava ***Mateje Pezdirc Bartol*** *o novejših pogledih na branje pri nas in po svetu*. ***Elizabeta Bernjak*** predstavlja svojo doktorsko disertacijo v prispevku *Predvidljive interference v slovensko-madžarskem jezikovnem stiku,* ***Nataša Logar*** pa razpravlja o *elektrotehniški terminologiji glede na izvorni jezik*. Številko zaključuje predstavitev knjige Ade Vidovič Muhe o *slovenskem leksikalnem pomenoslovju*, ki jo je napisala ***Andreja Žele***.

4. 3. 2002 Članica SD, ***mag. Majda Potrata***, poslanka, občinska svetnica in predsednica ustrezne komisije, je razdelila Glazerjeve nagrade in priznanja, ki po višini ne zaostajajo ne za Župančičevimi ne za Prešernovimi. Slovesna podelitev je bila 20. marca.

5. 3. 2002 Uredništvo *Delove* priloge *Ona* očitno ne pozna ***Svetlane Makarovič***, saj je ob vesti, da se poslavlja od pesnjenja (str. 62), namesto njene objavilo fotografijo nekdanje tajnice SD ***Bogdane Herman***.

6. 3. 2002 Videmska univerza je v italijanščini izdala zbornik *Študije v spomin na Nevo Godnič* (330 str.), pri katerem so s prispevki sodelovale tudi članice SD ***Lojzka Bratuž***, ***Feodora Ferluga Petronio*** in ***Martina Orožen***. Kolegica, ki je nepričakovano preminila sredi poklicnega vzpona (1944–1995) je bila samosvoja osebnost. *Prim.* Novi glas 7. 3. 2002, št. 10, str. 6.

7. 3. 2002 *Delovna skupina za področje jezikovnega načrtovanja in jezikovne politike*, ki jo kot delovno telo pri Odboru državnega zbora za kulturo, šolstvo, znanost in šport, vodi jo ***prof. dr. Breda Pogorelec***, se je zbrala na nadaljevanju 5. seje in nameravala vzeti naslednje poglavje predloga Zakona o slovenščini kot uradnem jeziku RS. Ker na prejšnje srečanje nekateri niso bili vabljeni, drugi se ga niso udeležili, nekateri pa niso imeli možnosti povedati svojega mnenja, se je razprava tudi tokrat vrtela okrog splošnih in načelnih stališč. Na koncu je skupina sprejela sklep, da na prihodnje zasedanje ne vabi več ne predlagatelja, ne avtorja, ne predlagatelja zakona in bo ne glede na protiargumente sama oblikovala stališče.

7. 3. 2002 Nedavno sem v *Slovlitu* užaljeno poročal, kako mi je predsedstvo *Mednarodnega slavističnega komiteja* (MSK) z Alenko Šivic-Dular na čelu na seji na Slovaškem decembra 2001 brez komentarja zavrnilo prijavo tematskega bloka za 13. mednarodni slavistični kongres, ki bo v Ljubljani leta 2003. Ker sem bil kot koordinator tematskih blokov tudi sam član mednarodnega predsedstva MSK-ja, sem sprejel odločitev kot znak nezaupanja in sem slovenski del MSK-ja obvestil o svojem odstopu. Obenem sem obljubil natančnejše poročilo o neprijetnem dogodku in tule je zdaj obljubljeni komentar. Poskusil bom odmisliti malenkostne zasebne razloge, ki prepogosto usmerjajo tudi naše strokovne odločitve in dejanja, in potrudil se bom najti zapletu objektivnejšo utemeljitev. […] K razrešitvi trenutne situacije lahko pripomore le predsednica kongresa, ki naj v predsedstvu MSK-ja odločneje zastavi svojo besedo in svojo vlogo za to, da slovenistika dobi status osrednje ali krovne kongresne teme. Ker je Slovenija gostiteljica, se zdi ta predlog samoumeven in neproblematičen. V nasprotnem primeru bo organizator težko prepričal državo o potrebnosti njene finančne pomoči. Celotno poročilo lahko posreduje avtor (e-naslov: miran.hladnik@guest.arnes.si), najdete ga tudi na: http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/kongres.html, kjer je dostopen tudi obsežen, 6 strani dolg odgovor Alenke Šivic Dular, vendar se kreganje pozna tudi tem spletnim stranem.

8. 3. 2002 Izšla je letošnja prva številka *Slovenščine v šoli*. *Naročila*: Založba ZŠ, Zavod RS za šolstvo, Poljanska 28, 1000 Ljubljana, faks 01 300 51 13. Člani Slavističnega društva imajo pri naročnini popust.

8. 3. 2002 V svoji oceni učbeniškega kompleta za pouk slovenskega jezika na poklicnih šolah *Besede 1* ***Mateje Gomboc*** je *ne*članica SD ***Mirjam Sterle*** zapisala, da smo učitelji na poklicnih šolah dobili kakovosten učbenik, iz katerega se čuti, »da je nastal iz bogate pedagoške prakse. Dober je, ker spodbuja aktivnosti dijakov in jih navaja na samostojno razmišljanje.« P. S. pisca Kronike: Morda bomo tokrat za spremembo solidarni in avtorici sporočili vse spodrsljaje, ki jih bomo opazili (znano je, da nobene publikacije ne vzame v roke toliko ljudi in je ne pregleda tako natančno kakor prav učbenike).

9. 3. 2002 Med letošnjimi knjižnimi novostmi Slovenske matice je tudi delo častnega člana SD, ***akad. dr. Jožeta Pogačnika*** *Prevrednotenja*, v katerem je na pragu 70-letnice zbral vrsto svojih študij. V prvi del je uvrstil tiste, ki ponujajo premislek duhovne zgodovine in identitete, v drugem pa so literarnovedne obravnave posameznih avtorjev in zvrsti. *Prim.* Delo 8. 3. 2002, št. 55, str. 8.

9. 3. 2002 Znani so rezultati *preverjanja znanja osnovnošolcev*. Za preizkus znanja slovenščine se je na 438 osnovnih šolah odločilo 19.825 učenk in učencev. Dosegli so nekoliko slabše rezultate kot lani. Od 30 možnih točk so v povprečju dosegli 14,73. *Prim.* Delo 9. 3. 2002, št. 290, str. 24.

9. 3. 2002 Danes poteka *poskusna matura iz slovenščine*. Poleg 8614 dijakov z 78 gimnazij se prvič pripravlja na poklicno maturo tudi 13.224 kandidatov s 158 poklicnih šol. *Prim.* Delo 11. 3. 2002, št. 57, str. 2.

9. 3. 2002 V *Šolskih razgledih* (str. 13) je članica SD ***Neža Cigüt***, učiteljica slovenščina na OŠ Turnišče, objavila prvo od štirih nadaljevanj prispevka o izkušnjah njihovega aktiva pri uvajanju prenovljenega programa slovenščine v devetletki.

10. 3. 2002 V *Družini* (str. 9) je ***Janez Arnež*** predstavil zbirko gradiva Studia Slovenica, ki jo je ustanovil pred dobrimi 40 leti v ZDA, od 1993 pa domuje v prostorih Zavoda sv. Stanislava v Šentvidu nad Ljubljano.

11. 3. 2002 *Minuta kulturnega molka*. V začetku brezna leta 1987 smo bili mlajši 15 let, bilo nas je več in smo si bili po svoje bližji. Nismo se dali slavokazom in v sredo 11. 3. 1987, je izšla prva številka prvega letnika debatnega lista *Slava*. Če že ne z besedo in dejanjem, počastimo v ponedeljek spomin na ta dogodek z minuto kulturnega molka. – ***Vlado Nartnik***. In res so se zbrali vsi, »ki jim ni za slavo, pa so imeli radi Slavo«, vendar nimamo vesti o srečanju, Vlado pa je po slovlitu razposlal zelo sporočilen list iz svojega dnevnika o tedanjih razmerah v slavistiki. Za pokušino: »Torek, deseti brezen. Severni in vzhodni vetrovi še kar naprej brijejo zlasti ponoči, vendar je za spoznanje bolj toplo. […] Pri čaju oziroma kavi smo se včeraj pogovarjali o novem listu, ki ima izit. Profesor Jakopin je pripominjal k starosti novega lista mladih, pa sem opozoril na še starejša klana, ki držita v krempljih Slavistično revijo ter Jezik in slovstvo in ne pustita za spoznanje mlajših blizu. Tudi jezik Slavistične revije je grozen, saj avtorji sploh ne prepoznajo svojih besedil. To me je za ves dan spravilo slabo voljo. […] Četrtek, dvanajsti brezen. Včerajšnji dan je bil prelomen. Po komisiji, kjer smo obravnavali naglase tipa *trirog* in *trizob* ter *tresti* in *treskati*, sem krenil na tiskovno konferenco na Filozofski fakulteti. Izšla je namreč prva številka prvega letnika debatnega lista Slava, v njem pa sta bila tudi dva moja prispevka.« Kazalo in nekateri članki so dostopni na spletni strani http://www.ijs.si/lit/slav_kaz.html-l2.

14. 3. 2002 *Delovna skupina za področje jezikovnega načrtovanja in jezikovne politike*, ki jo kot delovno telo pri Odboru državnega zbora za kulturo, šolstvo, znanost in šport vodi ***prof. dr. Breda Pogorelec***, se je zbrala na ponovnem nadaljevanju 5. seje in spet obravnavala predlog Zakona o slovenščini. Seja je bila odprta le za člane delovne skupine. Ker je bilo na prejšnji seansi predlagatelju in avtorju zakonskega osnutka jasno povedano, da s svojimi pojasnili nekatere člane motijo in da jim tokrat ne bodo dovolili govoriti, je skupina sama pripravljala svoje nasprotovanje zakonskemu predlogu.

SLOVENCI IN ZAKON O SLOVENŠČINI

❁ ❁ ❁

[…] Še tako malomarna in do slovenskih kupcev žaljiva deklaracija […] na srečo ne more ogroziti slovenskega jezika. Tisti, ki bi trdili kaj takega, bi ga pač hudo podcenjevali. Vseeno pa ni mogoče le zamahniti z roko ob prepričanju tujih proizvajalcev, da vsi pripadniki majhnih narodov razumejo in govorijo svetovne jezike in da zato ne potrebujejo navodil v svojem, kar zna biti nevarno, zlasti ob domači indiferentnosti do tega. Posega namreč v pravico do obveščenosti, kajti lep del slovenskih državljanov ne govori tujih jezikov, vsaj ne tako dobro, da bi bili glede tega lahko enakopravni z angleško, nemško, italijansko ... govorečimi. In kar je najhuje: omenjena manjkajoča navodila so le pljunek v morju podcenjevanja in zanemarjanja slovenščine, ki smo mu po mnenju številnih jezikoslovcev in drugih strokovnjakov pa tudi navadnih ljudi priče v zadnjih letih. […] Ker splošne, celovite zakonske izpeljave ustavne določbe, da je v Sloveniji uradni jezik slovenščina, nimamo in ker so določbe večine področnih zakonov pomanjkljive, predvsem pa v njih ni določena odgovornost za njihovo uresničevanje, se je zato že pred šestimi leti lotil osnutka zakona o zaščiti slovenščine. Zadnjič ga je avtorsko preoblikoval pred dvema letoma in septembra 2000 ga je (kot predlog zakona o rabi slovenščine kot uradnega jezika) v državnozborsko proceduro poslal državni svet oziroma v njegovem imenu svetnik dr. Zoltan Jan. V posebni delovni skupini za jezikovno politiko in jezikovno načrtovanje, ki deluje v okviru državnozborskega odbora za kulturo, šolstvo, mladino, znanost in šport, vodi pa jo dr. Breda Pogorelec, so v času nastajanja zakona o njem večkrat govorili. Ponovno so se ga lotili letos. Znani jezikoslovci, med njimi dr. Jože Toporišič, dr. Ada Vidovič Muha, dr. Meta Grosman in nekateri pravniki, med njimi zlasti Milan Baškovič, so mu posvetili kar tri dolge, vroče seje (na zadnjo so avtorju in predlagatelju zakona prepovedali priti) in 14. marca z glasovanjem odločili, da zakon ni primeren za prvo obravnavo. […] Zakaj naj bi sploh potrebovali krovni zakon, se je spraševal dr. Marko Stabej, ki je nekatere kolege razburil s tezo, da slovenščini še nikoli ni šlo tako dobro kot

sedaj. […] In tako smo glede strokovnega konsenza o zakonu o slovenščini mimogrede – podoben zakon sprejemajo na Češkem, Madžarskem, francoski pa je še bolj restriktiven od našega – spet na začetku. Avtor zakonskega predloga Janez Dular in predlagatelj Zoltan Jan, ki sicer poudarjata, da so mnogi očitki vredni vsega premisleka, ob tem retorično sprašujeta: Če je zakon zanič, zakaj spoštovani kolegi jezikoslovci v vseh teh letih niso pripravili svojega, boljšega zakona? In ker drugega zakona ni, je po njunem mnenju bolje poslati v proceduro ta zakon kot nobenega. S tem se denimo strinja tudi dr. Jože Toporišič. Ali bodo tudi poslanci in vlada tega mnenja? […] Ali pa bo znova vse potihnilo, zakon se bo še naprej medil v parlamentarnih predalih, jezikoslovci pa bodo o pravih razlogih za spore o zakonu (o spletkah, osebnih, političnih nesoglasjih itn.) novinarjem pripovedovali off the record. V tem primeru nam bodo položaj materinščine pač še naprej krojili menedžerji v multinacionalkah, birokrati v EU in doma. Slednji tudi s tem, da ne bodo nič storili. […]

❁ ❁ ❁

Prim. ***Ranka Ivelja***: Zagate z zakonom o slovenščini, Dnevnik 23. 3. 2002.

13. 3. 2002 V letošnji prvi številki *Sodobnosti* (str. 144) je izšlo literarnozgodovinsko zanimivo pojasnilo častne članice SD ***Alenke Glazer*** k recenziji ***Milana Vincetiča*** o okoliščinah in osebah, ki so povezane z njenimi pesmimi, objavljenimi v zbirki ***Kolobar*** (*prim*. Kronika št. 31 (27. 12. 2001), str. 3).

14. 3. 2002 *Še en pokop.* Pri založbi ZRC SAZU je izšel *zadnji*, 46. zvezek Literarnega leksikona, ki prinaša delo ***Vlaste Pacheiner-Klander*** *Staroindijske verzne oblike*.

14. 3. 2002 V reviji Grafičar (št. 1/2002, str. 6–14) je izšel članek ***Klementine Možina*** (ni članica SD) *Grafični izrazi v novem slovenskem pravopisu*. Članek je po vsebini in naravnanosti bolj dopolnjujoč kot prekrivajoč se z mojimi tipografskimi zgodbicami, razposlanimi po slovlitu pred dnevi. – ***Igor Kramberger***

14. 3. 2002 V *Kosovelovi knjižnici v Sežani* je ***Miran Košuta***, profesor slovenščine na tržaški univerzi, vodil literarni večer *Srečni Sizif*, na katerem je predstavil poezijo častnega člana SD, ***akad. Cirila Zlobca***, ki je že oddal popravljeno izdajo Danteja, na Hrvaškem bo kmalu izšel prevod njegove zbirke *Samo ta dan imam*, izšla bo tudi njegova peta v italijanščino prevedena zbirka. Petič bodo ponatisnili *Pesmi štirih*, kar se za živa doslej še ni zgodilo nobenemu slovenskemu pesniku. *Prim*. Primorski dnevnik 16. 3. 2002, št. 63, str. 12.

14. 3. 2002 *Strokovni svet za splošno izobraževanje* je razgreto razpravljal o sedaj že razvpitih *Izhodiščih za pripravo izobraževalnih programov nižjega in srednjega poklicnega izobraževanja*. Seznanil se je tudi s protesti matematikov, zgodovinarjev, geografov, sociologov, fizikov, kemikov in biologov, ki so krčenje svojih predmetov tako zaostrili, da so odklonili sodelovanje pri pripravi učnih načrtov in učbenikov. Žal ni znano, ali smo učitelji slovenščine in naša stanovska organizacija kaj napravili poleg objave tistih nekaj razpravic po spletni mreži slovlit. Bomo mirno prenesli, da nam bodo peli levite različni pedagoški strokovnjaki, kakršen je npr. ***mag. Janez Gorenc*** z Gimnazije v Novem mestu? Zaenkrat smo poleg prispevka ***dr. Bože Krakar*** in ***dr. Zoltana Jana*** opazili le še članek kolega ***Petra Pala***. Kje so protesti na institucionalni ravni? *Prim.* Šolski razgledi 23. 3. 2002, št. 6, str. 3; Delo 25. 3. 2002, št. 69, str. 6 in 8 (Šolstvo).

14. 3. 2002 Pri kanadski založbi Éditions du Gref je lani izšla knjiga slovenske komparativistke ***Metke Zupančič*** z naslovom *Lectures de Claude Simon*. Kolegica je docentka francoščine na Univerzi Albama v ZDA. *Prim.* Rodna gruda, februar 2002, št. 2, str. 42.

14. 3. 2002 Na pobudo Študijskega centra Nadiža se bo danes pričel drugi cikel srečanj o narečni literaturi, ki ga koordinira članica SD ***Živa Gruden***. ***Robert Dapit*** bo predstavil sedem pesnikov iz Beneške Slovenije, nadaljevali bodo s predstavitvijo pripovednikov in dramatikov. *Prim*. Primorski dnevnik 15. 3. 2002, št. 62, str. 10.

16. 3. 2002 Okrog 2000 učencev in dijakov slovenskih osnovnih in srednjih šol se je udeležilo državnega tekmovanja v znanju slovenščine za *Cankarjevo priznanje*. Tematski sklop *Dom in svet* je obsegal slovensko potopisno književnost. Uspeh, dosežen na tekmovanju, se upošteva pri vpisu na srednje šole, ki imajo omejen vpis, pa tudi pri merilih za podeljevanje Zoisovih štipendij.

17. 3. 2002 V reviji *Sodobnost* (št. 1, str. 138) ***Simon Lenarčič***, sestavljalec ugank ter priložnostni sodelavec leksikonov in enciklopedij, v članku *Čeri v slovenskem pravopisnem morju* opozarja na številne stvarne napake, ki so se prikradle v priročnik (za pokušino: priimek nekdanjega avstrijskega politika *Taaffeja*, ki je v SP zapisan s samo enim *f* (*Taafe*);

priimku nemškega reformatorja *Melanchthona* manjka en *h* (*Melanchton*); pravopisci v *SP'62* so preimenovali *Orle* v *Orlje*, tokrat pa so si privoščili ljubljanske *Murgle*, ki naj bi po novem bile *Murglje*, prebivalec pa *Murgeljčan*, ter planoto *Mežakla*, ki naj bi bila po novem (tudi) *Mežaklja*, čeprav te oblike ne poznajo ne slovenski atlasi in planinski vodniki, ne LCZ in VSL, ne ES; Kratica Naravoslovnotehniške fakultete naj bi bila *NFT*, v resnici pa je *NTF* (prim. seznam kratic v štirinajsti knjigi ES); *Creina* naj bi bila »antični« Kranj, toda antično ime za Kranj je *Carnium*, ime *Creina* pa se je pojavilo šele v 11. stoletju, celih šest stoletij po koncu antične dobe; *Tass* ni 'ruska tiskovna agencija', pač pa 'tiskovna agencija nekdanje Sovjetske zveze', današnja ruska tiskovna agencija je *Itar-Tass*; *Genezaret* naj bi bilo 'staro palestinsko mesto', v resnici pa je to 'svetopisemska pokrajina' ob Galilejskem oziroma Genezareškem jezeru (prim. mdr. LCZ in VSL).

17. 3. 2002 Na spletnem naslovu http://www.zrc-sazu.si/pravopis so objavljena pojasnila pravopisne komisije tistim, ki so se jim oglasili po e-pošti.

17. 3. 2002 Sežansko *Društvo Zlati čoln* je v spomin na *Srečka Kosovela* pripravilo niz prireditev. Nocoj poteka literarni večer, jutri pa bodo skupno s tomajskim *Društvom Srečko Kosovel* organizirali pohod po Kosovelovi poti od Sežane do Tomaja. *Prim.* Primorske novice 15. 3. 2002, št. 21, str. 9; 22. 3. 2002, št. 24, str. 9.

17. 3. 2002 O vprašanju, kako naj bi slovenska država podpirala kulturo Slovencev v Italiji, je ob pripravah zakona o javnem interesu na področju kulture spregovoril ***Miran Košuta***, profesor slovenščine na tržaški univerzi in član Sveta za kulturo Vlade RS. *Prim*. Primorski dnevnik 17. 3. 2002, št. 64, str. 17.

18. 3. 2002 V NUK-u so nabavili dva nova elektronska vira za uporabnike Univerze v Ljubljani: nemški enojezični slovar DUDEN – največji slovar nemškega jezika – in International Bibliography of Printed Music, Music Manuscripts and Recordings. Elektronska oblika DUDNA (v 10 zvezkih) je nameščena na strežniku za cederome NUK-CD. Dostopna je z lokacij Univerze v Ljubljani za enega hkratnega uporabnika. Iskanje omogoča uporabo različnih meril, operatorjev, omejitev itn. – ***Gorazd Vodeb***

18. 3. 2002 Med številnimi predstavitvami antologije *Tržaška knjiga*, ki jo je uredila častna članica SD ***dr. Marija Pirjevec***, naj omenimo še predstavitev na Opčinah (Primorski dnevnik 17. 3. 2002, št. 64, str. 17) in v Kosovelovi knjižnici v Sežani (25. 4. 2002), kritiko v današnjih Delovih Književnih listih (str. 12) in tržaški Mladiki (št. 2, str. 27) itd.

18. 3. 2002 V današnjih Delovih Književnih listih (str. 14) ***dr. Erika Kržišnik*** polemizira z odgovori ***akad. dr. Jožeta Toporišiča*** na javne pomisleke o Slovenskem pravopisu, ki so izšli 4. t. m.

19. 3. 2002 V Goriškem muzeju (Kromberk blizu Nove Gorice) je članica SD, ***dr. Marija Stanonik*****,** predstavila svoje dosedanje ugotovitve o pesništvu odpora na Primorskem pod fašizmom do druge svetovne vojne (1920–1941). Med zbiranjem gradiva o slovenskem pesništvu odpora 1941–1945 je namreč prišla do številnih pesniških besedil, ki so nastala že pred drugo svetovno vojno in niso sodila v raziskavo, čeprav so z njo tesno povezana. *Prim.* Novi glas 28. 3. 2002, št. 13, str. 17.

19. 3. 2002 V Primorskem dnevniku (str. 23) je ***Tatjana Rojc*** namenila celotno stran predstavitvi knjige *Iz goriške preteklosti*, v kateri so zbrani literarnozgodovinski prispevki častne članice SD ***Lojzke Bratuž***. Oceno knjige je v *Reviji o knjigi* (št. 20, str. 23) objavil ***Janko Poljanec***, v Delovih Književnih listih (15. 4. 2002, str. 13–14) pa častna članica SD ***Marija Pirjevec***.

19. 3. 2002 V Prešernovi dvorani SAZU je ***dr. Marija Mitrović*** predstavila nemško izdajo svoje slovenske literarne zgodovine (*Geschichte der slowenischen Literatur: Von den Anfängen bis zur Gegenwart*), ki jo je lani prevedla ***Katja Sturm-Schnabl*** in jo je izdala celovška Mohorjeva družba. V oceni za Kleine Zeitung stoji želja ***Otta Kronsteinerja***, da bi kolikor mogoče kmalu kakšen Slovenec napisal en velik lep roman in dobil zanj Nobelovo nagrado. Pred tem stoji ugotovitev, da so imeli Slovenci svoj knjižni jezik že v 8. stoletju, to je zdavnaj pred Cirilom in Metodom. Trditev, da je ta nemško pisana slovenska literarna zgodovina prva, ki je namenjena širšemu prostoru, pozablja na Antona Slodnjaka, toliko bolj zanimiv pa je

Kronsteinerjev dvom v pojem avstrijska literatura, saj večina pisateljev z avstrijskim potnim listom živi zunaj Avstrije, objavlja pri nemških založbah in doseže nemško govoreče bralce zunaj avstrijskih meja. Avtor se zavzema za literarno zgodovino dvojezičnih avtorjev, poroča v slovlitu ***Miran Hladnik***.

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

❁ ❁ ❁

Naše sanje plavajo čez
vesoljne širine,
vesoljni lesk,
čakajoč
na oko,

brezmejne lepote ujete
v nebesne modrine,
poleti z mano,
daj mi
roko.

❁ ❁ ❁

Aleš,
član ene izmed skupin PUM
PUM = projektno učenje za mlade, ki so opustili redno šolanje
(in so na cesti).

19. 3. 2002 Izredni profesor na Oddelku za slovanske jezike in književnosti, predstojnik katedre za starejšo slovensko književnost, ***dr. Igor Grdina***, je bil te dni drugič promoviran za doktorja znanosti. Zagovarjal je tezo *Zgodovinske podobe meščanske kulture na slovenskem Štajerskem v 19. stoletju (na primeru družine Ipavic)*; mentor je bil profesor zgodovine dr. Vasilij Melik, somentor pa muzikolog dr. Jože Sivec. Disertacija predstavlja naj-znamenitejšo slovensko glasbeno in kulturno družino, Ipavce, njihovo življenje in delo, predvsem glasbeno ustvarjanje. Zajema čas velikih zgodovinskih premikov, čas od Marije Terezije do razpada habsburške monarhije oz. nastanka Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Avtorja odlikuje izredna širina obzorij: obvlada zgodovino, glasbo, slovenistiko in slavistiko. Vsekakor pa je pomembna tudi za sloveniste in slaviste. – ***Vladimir Osolnik***

20. 3. 2002 Predsednik SD, ***dr. Marko Jesenšek***, je zaključil zbiranje prispevkov za zbornik o lanskem, novogoriškem kongresu SD, vendar se bo za kakšnega zamudnika še našel prostor, če z izdelkom ne bo preveč odlašal.

20. 3. 2002 Znanstvenoraziskovalni center SAZU in Slovensko društvo za primerjalno književnost sta pri-pravila predavanje literarnega zgodovinarja z univerze v Bratislavi ***dr. Petra Zajca*** *Srednjeevropske himne*. V romantiki prevzame vlogo baročnih junakov, ki je pogosto predmet himen, kolektivni individuum – narod. Ta postane subjekt, prek katerega posameznik spozna svoje bistvo in eshatologijo zgodovine. Ravno za nekatere srednjeevropske himne (poljsko, češko, slovaško in madžarsko), ki so nastale kot izraz v svojem času neuresničljive, zgolj slutene državnosti, je značilna usmerjenost v izvorno kantovsko in schillerjevsko koncepcijo sublimnega. Vse štiri himne tematizirajo pokrajino in naravne lepote, pri čemer pa je – v humboldtovskem duhu – prava domovina jezik. Več na spletnih straneh Slovenskega društva za primerjalno književnost http://www.zrc-sazu.si/sdpk/.

20. 3. 2002 V oddaji *Loža* (TV SLO 1 ob 23.00) so o današnjem položaju slovenščine v Sloveniji in Evropi klepetali ***dr. Janez Dular***, ***dr. Dimitrij Rupel***, ***dr. Marko Stabej*** in ***dr. Neva Šlibar***. Očitno bo položaj slovenščine v Evropski skupnosti odvisen od tega, koliko bomo plačali za njeno dejansko enakopravnost, rabo in prevajanje.

20. 3. 2002 *Spet slavistično brucovanje*, oziroma *brucoviljenje*, kot so ga poimenovali letos. Vabilo so oblikovali v obliki obrazca – prijavnice na izpit. Ljubljanske slavistične stare bajte so si letos – kot se za leto sester spodobi – izbrale brucmajorko, nejasen pa je ostal lik Zelenega carstva. »Vrata v starem Gleju so se odprla nekaj pred deveto zvečer in vsak profesor je za dobrodošlico dobil vrtnico. Izredno presenečeni smo bili, ko so se bruci že po prvem pozivu zbrali na sredini plesišča. Usedli so se na tla, da pa se ne bi prehladili, so za pod rit dobili Slavistično revijo. Razdelili smo jih v dve skupini, na

cirkumflekse in akute (to smo seveda ustrezno označili na njihova čela). Za uvodno besedo smo poprosili predstojnika Oddelka za slovanske jezike in književnosti Vladimirja Osolnika. Nato smo se zahvalili mentorici Simoni Kranjc, ki je skrbela za nas in nas vsa ta leta pridno vodila na ekskurzijah po Istri, Koroškem, letos je na vrsti Rezija, Beneška Slovenija, vse tja do Trsta. Se že veselimo! Izročili smo ji ogromen šopek in vikendpaket v apartmajih Vernar v Kranjski Gori. Svojim brucom oziroma brucem (tako pravi Toporišič) se je pridružil tudi njihov mentor Hotimir Tivadar, ki je priznal, da se svojega brucovanja ni udeležil, je pa zato zdaj vse nadoknadil. Že dva tedna prej smo na fakulteti obesili plakate o brucoviljenju (tako smo poimenovali brucovanje 2001/02) in o definiciji bruca Ivana Roba. Na »dan krsta« smo jim prebrali tudi definicijo starih bajt – nas –, prav tako po Ivanu Robu. Nato je »bruckomanda« po šestih mesecih faksa preverila, koliko so razgledani po študijskem področju in okolju. Po literarnem nokturnu (Če bi ded naš ne segrešil …) so sledili slovenski literarni junaki. Zaigrali smo nekaj znanih prizorov: Lepo Vido in črnega zamorca, sosedovega Vida s pravopisom na rami namesto mejnika, Katarino, pava in jezuita, Ivana Cankarja, ki čaka na kavo, Martina Krpana s kobilico in soljo, Mojco iz Kekčeve dežele, Uršiko zalo in Povodnega moža s potapljaško masko, pravljico Moj dežnik je lahko balon, Desetega brata (10 študentk, po vzoru Sester), Jurčičevo delo Med dvema stoloma. Za glasbeno točko je poskrbela Silvana (2. letnik slovenistike), zapela je odlomek iz Prešernovega Krsta pri Savici. Poleg nje sta sodelovala še dekle in fant, ki jo je na koncu odnesel izpred mikrofona (to je bilo seveda vse v scenariju). Bil je izvrsten nastop. Sledila so vprašanja o profesorjih, in sicer o tistih, ki predavajo v prvem letniku, saj ostalih zelenjad še ne pozna. Sešteli smo točke in skupina, ki je dosegla več točk, je dobila skripto za Uvod v slovansko jezikoslovje (A. Šivic Dular), drugouvrščeni pa zapiske za Didaktiko (Milan Adamič). Pika na i pa je bila zaprisega. Bruci in mentor Hotimir so pokleknili na Slavistično revijo in naglas ponavljali za brucmajorko. Sledil je ples z glasbeno skupino Melanholiki, katere član je naš profesor Marko Stabej. Igrali so super in študentje so plesali do jutranjih ur. Vse skupaj je trajalo do pol tretje zjutraj. Zahvalila bi se peščici študentov 4. letnika, ki so pomagali pri organizaciji (rekviziti, domači piškoti in vino, vodenje, nastopanje), brucom, ki so prišli, 2., 3. letnikom, absolventom, ki so nas tudi podprli in žrtvovali 600 SIT, profesorjem, Gleju za najem prostora, Melanholikom. Sponzorji so bili tile: Yasmin, d. o. o., Kranj – grosistična trgovina (Hafnerjeva pot 10), apartmaji Vernar (Koroška 19, Kranjska Gora), DZS, d. d., Ljubljana, M-KŽK Kranj – vrtnarski center Aura, Oddelek za slovanske jezike in književnost (daroval nekaj tolarčkov), Slavistični reviji, Slavističnemu društvu Slovenije, predvsem Janu Zoltanu za mnoge knjige, ki smo jih na koncu razdelili med študente (najprej smo hoteli žrebati vstopnice, vendar je bilo praktičnih nagrad preveč in smo jih rajši dali študentkam in študentom, ki so do zadnje minute vztrajali z nami), in še nekaterim, ki so želeli ostati neimenovani.« – Predstavnica 4. letnika slovenistov (beri brucmajorka) ***Ana Hlebanja***

MALA ŠOLA USTVARJALNEGA PISANJA

Člane Slavističnega društva Slovenije vabimo, da za **Kroniko** Slavističnega društva Slovenije prispevajo najboljša, najduhovitejša, naj-vprašanja, ki se jih spominjajo *s slavističnih brucovanj*.

❁ ❁ ❁

ZAPERSEGA

Jest bruc persežem, da očem gospudom četrtom letnikom, profesorom inu gmejni te Filozofske fakultete an zvest inu pokorin študent slovenist biti, nih zapuvid inu prepuvid držati, nih nuc upoštevati inu škodo povrniti, tiga nikomer povedati, svojim perjatelam ne drugim. Srčnò s Hladnikam inu Bjelčevičam iz Litije do Čateža hoditi. Eno glih inu pravo pravdo reči tem literatom koker tem lingvistom. Zvestò v biblioteko hoditi, pole čitati, študirati inu seminarske pisati. Slavistično revijo, Jezik inu slovstvo redno kupovati inu brati, brati, brati … Nikolj slovnice, slovarja, pravopisa, domače inu svetovne literature zatajiti. Taku meni faks pomagej. Amen.

❁ ❁ ❁

Po Kranjskih prisegah narejena zaprisega ljubljanskih brucov 20. 3. 2002 (generacija 2001/02).

21. 3. 2002 Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je ***Klemen Lah*** zagovarjal magistrsko delo *Tipologija literarnih junakov v slovenskem šolskem berilu*. Iskrene čestitke!

21. 3. 2002 V goriškem tedniku *Novi glas* (str. 3) je izšel intervju ***Marjana Drobeža*** z ***Zoltanom Janom*** o današnjem položaju slovenskega jezika.

22. 3. 2002 Med novimi priložnostnimi znamkami Pošte Slovenije je tudi serija z motivi Kraljevih ilustracij Martina Krpana. *Prim.* Delo 22. 3. 2002, št. 67, str. 8; Sobota 30. 3. 2002, št. 13, str. 23 itd.

23. 3. 2002 V Sobotni prilogi Dela (str. 4–6) je objavljen pogovor ***dr. Janeza Dularja*** z ***dr. Markom Stabejem*** o jezikovni politiki *Nedolžnost in zaščita*, ki na nekaterih mestih ne kaže prav visoke kulture v razpravljanju.

23. 3. 2002 Ko beremo izjave o novi centralizirani poklicni maturi v današnjih *Šolskih razgledih* (str. 7), se zdi, kot da bi nekateri kolegi mislili, da bodo pokazali svojo uspešnost, če bodo prikrivali svoje težave pri poučevanju. Časopis se splača vzeti v roke tudi zaradi polemike *Slovenščina, kdo bo tebe ljubil*, ki je nastala ob letošnjem zunanjem preverjanju znanja v OŠ (str. 6; polemičen zagovor v št. 7, str. 5), zaradi cele strani prispevkov o privzgajanju bralne kulture (str. 10), pa tudi zaradi članka članice SD ***Neže Cigüt*** o sodelovanju kolegic pri diferenciaciji pouka slovenščine (str. 13).

23. 3. 2002 Po štiriletnem dogovarjanju so štiri univerze (Trst, Videm, Ljubljana in Maribor), Republika Slovenije in Dežela Furlanija-Julijska krajina podpisale dogovor o izobraževanju slovenskih šolnikov v Italiji v slovenskem jeziku. Tamkajšnji učitelji, ki še nimajo univerzitetne izobrazbe, si jo morajo pridobiti. Mariborsko univerzo je zastopala prodekanica, častna članica SD, ***dr. Zinka Zorko***. *Prim*. Primorski dnevnik 23. 3. 2002, št. 69, str. 5.

26. 3. 2002 Slovensko društvo za primerjalno književnost je organiziralo predavanje ***dr. Matije Ogrina*****,** raziskovalca na Inštitutu za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU. Predavanje *Literarno vrednotenje na Slovenskem med vojnama: Izhodišča, smeri, problemi* obravnava vprašanje, kako se je v slovenski literarni kritiki in esejistiki v času med svetovnima vojnama spreminjal koncept vrednosti literarnega dela. V tedanjem vrednotenju je v številnih primerih opaziti redukcijo umetniške vrednosti na določene ideološke prvine. Le v redkih primerih je najti tudi modernejši odnos do literarnega dela kot avtonomnega umetniškega organizma. Več na spletnih straneh Slovenskega društva za primerjalno književnost http://www.zrc-sazu.si/sdpk/.

MALA ŠOLA USTVARJALNEGA PISANJA

❁ ❁ ❁

Na letošnjem brucovanju v ljubljanskem Gleju je bruckomanda (lika Zelenega carstva niso uporabili) postavilo zelenjadi naslednja vprašanja:

Kakšne barve je zadnja izdaja Praktičnega spisovnika? (Roza in bel.)
V katero smer se odpirajo vrata na hodniku Oddelka? (V smeri hoje – to vprašanje je bilo izredno zahtevno.)
Koliko centimetrov (debelina) meri novi Slovenski pravopis? (7,5 cm)
Kaj je Kavarna v prvem nadstropju? (Pesniška zbirka Petra Svetine.)
Katero številko kabineta ima red. prof. dr. Ada Vidovič Muha? (218a)
Kdo je povezan z naslednjimi tremi slovenskimi operami: Princesa Vrtoglavka, Majda in Stara pesem? (Igor Grdina)
Kdo je za slovenski kulturni praznik skočil s padalom? (Aleksander Bjelčevič)
Koliko knjižničark je v knjižnici (na slavistiki)? (5)
V katerem od najuspešnejših slovenskih filmov je glavno vlogo zaigral Velemir Gjurin? (Srečno, Kekec)
Kdaj je bila ustanovljena Univerza v Ljubljani in katere so prve štiri fakultete? (1919: teološka, filozofska, pravna fakulteta in medicina)

❁ ❁ ❁

Člane Slavističnega društva Slovenije vabimo, da za **Kroniko** Slavističnega društva Slovenije prispevajo najboljša, najduhovitejša, naj-vprašanja, ki se jih spominjajo *s slavističnih brucovanj*.

27. 3. 2002 Na občnem zboru *Slovenske matice* je bil za njenega predsednika ponovno izvoljen častni član SD, ***dr. Jože Mahnič***. Čestitke za izvolitev in voščila za zdravje! *Prim*. Primorski dnevnik 29. 3. 2002, št. 74, str. 10; Novi glas 4. 3. 2002, št. 14, str. 6.

28.3. 2002 V 4. številki revije *Otrok in družina* (april 2002, str. 22–24) je članica SD ***Mira Sevšek*** predstavila, kako je na njihovi osnovni šoli v Rušah uveljavila »sodelovalno učenje«. Kot učiteljica slovenščine je že pred leti začela sodelovati s kolegico pri pouku matematike.

29. 3. 2002 Na podlagi italijanskega zakona 482, ki omogoča pouk jezikov manjšin v vrtcih in osnovnih ter srednjih šolah, se je več kot 40 odstotkov staršev v videmski pokrajini odločilo, da bodo njihovi otroci obiskovali pouk slovenščine kot izbirnega predmeta, v Reziji celo 94 odstotkov. Razveseljiv pojav so zasenčili podatki, da se je za pouk furlanščine odločilo več kot 61 odstotkov staršev, za pouk nemščine v Kanalski dolini in Karniji pa celo 96 odstotkov. *Prim*. Primorski dnevnik 29. 3. 2002, št. 74, str. 1 in 5.

2. 4. 2002 V *Delovih Književnih listih* (str. 5–6) so z razmišljanji o eseju sodelovali ***dr. Boris Paternu***, ***dr. Miran Hladnik*** in ***mag. Klemen Lah***, uvodnik na to temo pa je prispeval ***dr. Denis Poniž***.

3. 4. 2002 Ob slovenskem prevodu *Resnice in metode* (2001) je *Slovensko društvo za primerjalno književnost* priredilo okroglo mizo *Hans-Georg Gadamer in njegovo delo*, na kateri so s prispevki sodelovali ***dr. Darko Dolinar, dr. Valentin Kalan, dr. Dean Komel*** in ***dr. Nike Kocijančič***. Pogovor je vodil ***dr. Tomo Virk***. Z okroglo mizo so počastili spomin na tega nedavno umrlega filozofa.

4. 4. 2002 *Z* recitalom *Domovina, kje si?* so se v ajdovski Pilonovi galeriji začeli trije *Primorski slovenistični dnevi*, na katerih so kot osrednjo temo obravnavali izseljensko literaturo na Primorskem. Prireditev je zahtevala ne samo obsežno pripravljalno in izvedbeno delo članov SD Nova Gorica, temveč tudi sodelovanje s številnimi ustanovami, predvsem z Občino Ajdovščina, Krajevno skupnostjo Vipavski Križ in Pilonovo galerijo. S finančno podporo in strokovno pomočjo so se pri posameznih prireditvah izkazali župan Ajdovščine Marijan Poljšak, direktorica Pilonove galerije, dr. Irene Mislej, bibliofil Stane Bačar iz Ajdovščine, Alenka Božič iz Ljubljane in kustos Goriškega muzeja Borut Koloini, doma iz Vipavskega Križa. Odkritje plošče Avgustu Žigonu v Ajdovščini 5. 4. 2002 s slavnostnim govornikom, akademikom dr. Borisom Paternujem, je bilo odmevna javna prireditev. Realizirali smo vse prireditve iz že objavljenega vabila (*prim*. Kronika št. 30 (23. 11. 2001), str. 115), razen ekskurzije po Vrtovčevi poti, ker je bilo zanjo premalo udeležencev. *Prim*. Primorski dnevnik 4. 4. 2002, št. 79, str. 5; Primorske novice 5. 4. 2002, št. 27, str. 5; Primorske novice 12. 4. 2002, št. 29, str. 9; Novi glas 18. 4. 2002, št. 16, str. 7; Oko 18. 4. 2002, št. 319, str. 5. Razmišljanje akademika dr. Borisa Paternuja o Avgustu Žigonu je izšlo v Delovi prilogi Znanost 24. t. m., str. 11. – Predsednica Meddruštvenega odbora, ***mag. Marija Mercina***

4. 4. 2002 V Delu je izšel članek o ustanovitvi javnega sklada *Ad futura*, ki bo podeljeval štipendije slovenskim študentom na tujih univerzah in tujim študentom v Sloveniji. Sklad bo namenil 230 študijskih pomoči Slovencem in 40–50 tujcem. Po 15. aprilu bodo objavili prve javne razpise, več informacij pa lahko dobite na http://www.ad-futura.si, info@ad-futura.si ali po telefonu 01 236 14 80 (Tina Dizdarjević ali direktor mag. Jordan Berginc). – ***Saška Štumberger***

4. 4. 2002 Univerza v Mariboru in Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija sta pod pokroviteljstvom predsednika Milana Kučana pripravila znanstveni simpozij o dr. Avgustu Pavlu. Rektor sombotelske univerze Karol Gadanyi je naši univerzi podaril doprsni kip A. Pavla za t. i. alejo velikanov pred vhodom v Rektorat. Referate so imeli ***Marko Jesenšek***, ***Jože Filo***, ***Marija Stanonik***, ***Andrej Pavlič***, ***Judith Simonne Pavel***, ***Jožef Smej***, ***Anton Vratuša***, ***Zinka Zorko***, ***Viktor Voršič*** in ***Susanne Weitlaner***.

5. 4. 2002 Leto 2001 se je dokončno izteklo tudi za *Slavistično revijo*. Obsežna 4. številka 49. letnika (200 str.) je posvečena 80-letnici častnega člana SD, ***akad. dr. Franca Jakopina***. V njej so poleg jubilantove bibliografije (46 str.), ki jo je pripravila ***Anka Sollner Perdih***, objavljene tudi razprave ***Mitje Skubica*** (Romansko-slovanske jezikovne interference: sosledica časov), ***Janeza Orešnika*** (Slovenski glavni števniki v luči teorije naravnosti), ***Borisa J. Normana*** (Hiazem v strukturi slovanskih fraz), ***Aleksandre Derganc*** (Dvojina v novgorodskih pismih na brezovem lubju), ***Toma Pristlyja*** (Vandali, Veneti, Vindišarji), ***Juraja Vaňka*** (Od teme k jeziku), ***Juliane Bestrers Dilger*** (Ukrajinski in ruski jezik v Ukrajini deset let po samostojnosti) in ***Sorina Palige*** (Oris zgodovine Slovanov). ***Peter Jurgec*** je ocenil angleško-slovenski premostitveni slovar, ***Nataša Logar*** in ***Tina***

Verovnik pa sta objavili rezultate ankete o normativnosti slovenskih jezikovnih priročnikov. *Naročila*: Slavistično društvo Slovenije, Uredništvo Slavistične revije, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana. Člani Slavističnega društva imajo pri celoletni naročnini 1000 SIT popusta, tako da zanje znaša letna naročnina le 3000 SIT.

6. 4. 2002 V *Sodobnosti* je član SD, ***dr. Miran Hladnik***, objavil prispevek o Krpanu (str. 227–248).

6. 4. 2002 Izšel je prvi natis 14. izdaje *Pregleda slovenskega slovstva* ***akad. dr. Janka Kosa*** (464 str.), ki ima med drugim bistveno prenovljen del o sodobni slovenski književnosti. Naročila: DZS, Izobraževalno založništvo, Šmartinska 152, BTC, hala VIII, 1538 Ljubljana, tel. 01 540 33 43, faks 01 585 17 32, e-naslov: e-trgovina@dzs.si.

6. 4. 2002 V 249. številki revije *Primorska srečanja* ***Marjan Tomšič*** nadaljuje polemiko z ***Jolko Milič*** *o mišmaš narečjih*, ki se je začela na straneh našega lista (prim. Kronika št. 28, (13. 7. 2001), str. 72). V isti številki tudi častni član SD, ***akad. dr. Milko Matičetov***, objavlja 2. škrža**d**jo antologijo (str. 57–70). Posvetil jo je prvi zmagi oblike škrža**d** (namesto predpisanega škrža**t**a) v svet normativne ureditve slovenskega jezika (v Slovenskem pravopisu 2001 ima na str. 1532 oblika škržad še vedno kvalifikator pokrajinsko, vendar je zaradi abecednega reda uvrščena pred besedo škržat. Pravdo za ponovno uveljavitev stare oblike je začel 3. maja 1999. *Prim.* Delo 15. 4. 2002, št. 86 (Književni listi, str. 14).

6. 4. 2002 Predsednica Slavističnega društva Trst – Gorica – Videm in predsednica komisije za podelitev nagrad Vstajenje ***Lojzka Bratuž*** je izročila letošnjo nagrado ***Miroslavu Košuti***, ki ga je komisija enoglasno izbrala med 93 predlaganimi knjižnimi deli. *Prim.* Novi glas 11. 4. 2002, št. 15, str. 6.

6. 4. 2002 V vseh medijih so objavljeni izvlečki *izjave predsedstva SAZU o slovenskem jeziku*: »Z drugimi besedami: naš jezik je najprej naša skrb. – Resna znamenja pa kažejo, da se tudi po pridobitvi suverenosti nismo docela znebili podedovanega jezikovnega (in siceršnjega) samopodcenjevanja na eni in naglega, nekritičnega prilagajanja na drugi strani. […] Ne gre za obrobno, opombarsko pritoževanje, ki ga je mogoče brez posebne skrbi in škode prepustiti morebitnim jezikovnim popravljalcem ali priložnostnim ›piscem pisem‹ v dnevnike, gre za eno osrednjih državnih, kulturno političnih vprašanj naše nove, evropske države. Smer, kot jo imamo s svojo izjemno trdoživostjo in zgodovinskim pogumom začrtano v prihodnost, pač ne dopušča vnemarnosti do sebe; zaradi narodne nizkoštevilnosti mora biti skrb slehernega Slovenca za skupni jezik toliko večja […] Slovenščina je tudi *orodje naše suverenosti*, ki je po tehtnih pravniških ugotovitvah v zadnjih razpravah o ustavi pomembno za državnost. Zato mora biti na tem področju dejavna tudi skrb države in njenih ustanov. Kot svarilno, čeprav bolj posredno znamenje glede njenega odnosa do ›državnega‹ jezika je dejstvo, da Vlada in Državni zbor Republike Slovenije odlašata s sprejetjem zakona o rabi slovenščine kot uradnega jezika. Prav tako nas mora vznemirjati popolna ravnodušnost do razpadajočega založništva, ki ga je država brez dovolj učinkovitih varovalk prepustila profitarstvu in merilom donosnosti; kot da knjiga ni več temeljni svet besede in s tem narodovega duhovnega, jezikovnega sveta, vredna najskrbnejše pozornosti in nege.« Celotna izjava na spletni strani http://www.sazu.si/slovensko.htm.

8. 4. 2002 ***Delovna skupina za področje jezikovnega načrtovanja in jezikovne politike, ki jo kot delovno telo pri Odboru državnega zbora za kulturo, šolstvo, znanost in šport vodi prof. dr. Breda Pogorelec, nadaljuje s svojim onemogočanjem parlamentrnega postopka za sprejem zakona o slovenskem jeziku: »Dokončno so uskladili petstranski dokument, v katerem je predsednica skupine dr. Breda Pogorelec strnila razloge za zavrnitev predlaganega besedila. Tudi tokrat se s to odločitvijo nekateri niso strinjali, med njimi dr. Jože Toporišič, ki je znova poudaril, da bi morali ugotovljene pomanjkljivosti zakonskega predloga odpraviti in ga tako izboljšanega poslati v drugo obravnavo. Zakonu člani delovne skupine ›zamerijo‹ marsikaj. Po mnenju večine dejansko stanje na področju rabe slovenščine ni tako slabo in alarmantno, kot je mogoče sklepati iz uvoda k zakonskemu predlogu. Še več: uvodne splošne ugotovitve naj bi v zakon zapisali z namenom, da bi vplivali na javnost, na čustva ljudi, in vendar – so menili – ›zares pomenljivih podatkov in dejstev‹ sploh ne vsebujejo. Ljudi naj bi tako le zavajali. (Temu je ogorčeno ugovarjal predvsem dr. Toporišič.)« Tako med drugim poroča Ranka Ivelja v Dnevniku 9. t. m. O seji je poročal TV dnevnik SLO 1 in predvajal tudi izjave dr. Jožeta Toporišiča in dr. Brede Pogorelec. V Odmevih, oddaji TV SLO 1, je bil gost dr. Janez Dular, ki ni bil vabljen na sejo.***

SLOVENCI IN ZAKON O SLOVENŠČINI

❁ ❁ ❁

»Po ponedeljkovi seji parlamentarne skupine za jezik […] je jasno, da Dularjev zakon o jeziku […] še dolgo ne bo pod streho. Če sploh kdaj. Omenjena skupina (šteje trinajst članov, v njej so jezikoslovci in pravniki, vodi jo dr. Breda Pogorelec) je predlog zakona za drugo obravnavo v parlamentu namreč zavrnila. S tem je soglašalo deset članov, trije so bili proti. Pa ne le to: pet članov skupine meni, da takega zakona sploh ne potrebujemo. Situacija je torej naslednja: osem članov od trinajstih, med njimi je Toporišič, (še) vztraja pri zakonu,

toda pri spremenjeni verziji predloga. Kaj v njem in do kdaj, če sploh, je treba spremeniti, pa je zdaj stvar (Mogetovega) parlamentarnega odbora za kulturo, šolstvo, mladino, znanost in šport. Glede na to, da naj bi odbor pristojni parlamentarni službi naložil raziskavo, kako je ta reč urejena v drugih državah, smo lahko prepričani, da se Dularjevega zakona nekaj let ne bo nihče dotaknil. In potem bomo vsi skupaj pozabili, za kaj je pred leti sploh šlo. – Dr. Janez Dular je zakon vložil v postopek januarja 1997 (tedaj je bil kulturni minister), tam je tri leta v miru počival, spomladi 2000 se ga je usmilil državni svet in odprl o njem razpravo, nato pa je omenjena trinajstčlanska komisija dve leti tuhtala, kaj narediti z njim. In zdaj smo, kjer smo. V čem je pravzaprav problem? Je Dular […] v svojem prizadevanju po krovnem jezikovnem zakonu osamljen? Nikakor ne. Zakon načelno podpira državni svet, podpira ga svet za kulturo, zelo ažurno, po petih letih, ga je prejšnji teden v svoji izjavi o jeziku podprla tudi SAZU, nedvomno, o tem se je mogoče prepričati iz vseh novinarskih prispevkov, ga podpira tudi zainteresirana javnost. Ali ga podpirata tudi strokovna in politična javnost? Problem je očitno pri njiju – in najraje tedaj, ko se oba interesa prekrižata v isti osebi/osebah, naj gre za člane skupine ali za razpoloženje v strokovnih ustanovah. […] Tu smo torej pri več kot sto petdeset let starem slovenskem problemu, ki se je začel s sporom med (če poenostavimo) Kopitarjevim domačijstvom in Prešernovim svetovljanstvom, se nadaljeval s staro- in mladoslovenci, iliro-jugoslovenarji in avtonomisti – da bi se deset let po osamosvojitvi Slovencev znova veličastno utelesil v Janezu Dularju in Bredi Pogorelec (če spet in še bolj poenostavimo). Če stroka in politika danes tega spora nista sposobna preseči, potem pač pokličimo na pomoč gasilce!«

❁ ❁ ❁

Prim. ***Peter Kolšek***: Dularjev zakon, Delo 12. 4. 2002, št. 84, str. 6.

8. 4. 2002 Ker je državni svetnik in član SD, ***dr. Zoltan Jan***, sprožil zakonodajno pobudo za sprejem zakona o psihološki dejavnosti, je dočakal objavo intervjuja z ***dr. Mojco Pavšič*** v *Delovi* prilogi *Znanost* (str. 10), ki sicer redkokdaj nameni kaj prostora humanističnim vedam, še redkeje pa slovenistiki. Odgovor, da danes izobražujemo intelektualce, ki ne vedo več, kdo je Stritar, in da smo ustvarili položaj, ko bo moralo visoko šolstvo sprejeti naloge srednjega šolstva, namesto da bi gimnazija dajala neko splošno izobrazbo, odprtost, širino, ozaveščenost, je na spletnih straneh slovlit zbudil prizadevno izmenjavo mnenj, v kateri so sodelovali ***dr. Boža Krakar-Vogel***, ***Darja Butina***, ***Matjaž Babič***, ***mag. Klemen Lah*** in ***Mojca Tomišič***.

8. 4. 2002 ***Miran Hladnik*** v imenu organizatorjev vabi na 21. slovenistični simpozij z naslovom *Slovenski roman*, ki se bo dogajal od 5. do 7. decembra 2002, je zdaj na naslovu http://www.ff.uni-lj.si/center-slo/simpozij-21. html. Vabi k pravočasni prijavi referata.

10. 4. 2002 *Slovensko društvo za primerjalno književnost* je pripravilo novo predavanje iz cikla avtopoetik slovenskih pisateljev. V Mali dvorani ZRC SAZU v Ljubljani je gostilo ***Lojza Kovačiča***, ki je svojo predstavitev naslovil Avtobiografija ni življenjepis. *Prim.* Delo 15. 4. 2002, št. 86 (Književni listi, str. 2).

10. 4. 2002 Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani (Aškerčeva 2, Ljubljana) je razposlal poročilo o programu Slovenščina na tujih univerzah za leto študijsko leto 2000/2001. Veliko pomembnih informacij.

10. 4. 2002 Na ponedeljkovem sestanku lingvističnega krožka sem doživela šok in veliko razočaranje. Pretreslo me je dejstvo, da ljudje, ki tlakujejo pot slovenskemu jeziku, ne premorejo osnovnih manir. Predavatelj ***dr. Peter Weiss*** je želel korektno predstaviti svoje poglede na novi SP, pa skorajda ni prišel do besede. Nevljudnostim ni bilo ne konca ne kraja. Stalno prekinjanje predavanja, neposredno obtoževanje in prelaganje namišljene krivde na tuja ramena. Nisem dobila občutka, da želi predavatelj kogarkoli obtoževati. Kot stvar vidim jaz, je hotel le kritično ovrednotiti veliko delo. S svojim pristopom pa je predstavil svoje videnje, kako bi bilo mogoče naslednjo izdajo še izboljšati in jo približati uporabniku. Razžalostilo me je, da slovenistična srenja ni zmožna reči ne glasni in neolikani »kukavici z oglatimi oklepaji«. Kje je razlog, da ljudje tiho prenašajo očitno poniževanje pred kolegi? In zakaj so norme za naš jezik knjige, v katerih mrgoli besed, ki jih človek ne najde v nobeni izdaji SSKJ-ja? Človek se res začne spraševati, kaj pravzaprav študira! – ***Dvomeča študentka***

10. 4. 2002 V Kulturnem domu v Rogaški Slatini je urednik ***dr. Jože Lipnik*** predstavil *zbornik* prispevkov z mednarodnega znanstvenega simpozija *Dr. France Kidrič – slovenski literarni zgodovinar*, ki je tam potekal 27. in 28. oktobra 2000. Spregovoril je tudi ***akad. dr. France Bernik***, ki je ob tem opozoril tudi na pravkar objavljena

pisma Franceta Kidriča Franu Ramovšu, ki razkrivajo vrsto pomembnih potez obeh dopisovalcev (Kidrič je – preko svojega sina Borisa – posredoval za Ramovševega sina, ki se je ob koncu vojne znašel v domobranskih vrstah). Kidričevi nečakinji sta opozorili na desetletja zaprto muzejsko zbirko na njihovem domu na Kneževcu. Zbornik je izšel kot 16. zvezek zbirke Zora, ki jo izdaja Slavistično društvo v Mariboru. *Prim.* Delo 12. 2. 2002, št. 84, str. 6.

11. 4. 2002 *Kulturno društvo Ivan Trinko v Čedadu* je za tečajnike slovenščine in za svoje prijatelje organiziralo predavanje ***dr. Zoltana Jana***, ki je spregovoril o novejših jezikovnih priročnikih in učbenikih. Na začetku predavanja je presenečen ugotovil, da dobršen del občinstva ne zna dovolj slovensko, da bi mu sledilo, in se je moral zateči k improviziranim italijanskim povzetkom. *Prim*. Primorski dnevnik 10. 4. 2002, št. 84, str. 6; 13. 4. 2002, št. 87, str. 4; Novi glas 18. 4. 2002, št. 16, str. 12.

12. 4. 2002 V aprilski reviji *PC & mediji* je branja vreden članek *Kako smo prevajali Okna XP* Janeza Orla. Pomagali so si z orodjem Translator's WorkBench; podrobnosti bi nam lahko pojasnil kolega slovenist, ki se nam zdi, da smo ga prepoznali na eni od slik v članku. – ***Miran Hladnik***

12. 4. 2002 Tiho žuborenje istrskih voda v novi pesniški zbirki članice SD ***Alferije Bržan*** postaja po številnih predstavitvah, poročilih in recenzijah vse glasnejše. Narečna različica pesmi je natisnjena kot posnetek avtoričinega rokopisa, knjižna verzija pa z običajnim tiskom. Uvod v delo *Ud kapca du murja / Od kaplje do morja* je prispevala ***Jasna Čebron***, izdala pa koprska knjigarna Libris (tista, ki je vsem udeležencem koprskega kongresa poklonila vrečke za gradivo). *Prim.* Primorske novice 12. 4. 2002, št. 29, str. 9.

17. 4. 2002 Razglasitev *uradnih rezultatov vseslovenskega tekmovanja v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje* se je tudi letos zavlekla zaradi neodgovornih in večinoma niti utemeljenih pritožb. Šolskega tekmovanja se je na vseh stopnjah udeležilo 9512 tekmovalcev. Skupno so osvojili 4274 bronastih priznanj (I. stopnja 3222, II. stopnja 90, III. a stopnja 478, III. b stopnja 46, IV. a stopnja 386 in IV. b stopnja 52). Na vseslovenskem tekmovanju za Cankarjevo priznanje sta tekmovala 2202 tekmovalca. Skupno so učenci in dijaki na štirih stopnjah oziroma v šestih kategorijah osvojili 949 srebrnih in 220 zlatih priznanj. Celotna informacija je dosegljiva na spletnih straneh Zavoda RS za šolstvo (http://www. zrss. si/PPS/slo/cankarjevo/2002/Nasl_2002.html), vsi podatki pa bodo objavljeni tudi v vsakoletnem zborniku, kar lahko služi tudi kot dokazilo za sodelovanje na tekmovanju. Koordinator tekmovanja ***Vlado Pirc***

18. 4. 2002 Nemški jezikoslovec Rudolf Hoberg ob skrbi nekaterih, da bodo anglicizmi, ki jih uporablja mladina, izrinili stare dobre domače besede, trdi, da na svetu ni take reči, kot so odvečne besede, in citira, kako so se starejši že leta 1899 pritoževali nad razvado mladih, ki »iz pretiranega spoštovanja vsega tujega, zaradi pomanjkanja samozavesti in nespoštovanja lastnega jezika« posegajo po tujih angleških besedah. Ker je purizem neproduktiven, predlaga pozitivni ideal jezikovne raznolikosti. V Frankfurter Allgemeine Zeitung na avionu prebral ***Miran Hladnik***.

18. 4. 2002 Na ljubljanski germanistiki se začenja dvodnevni literarnovedni simpozij z udeleženci iz Nemčije, Avstrije, Italije, Madžarske, Hrvaške in Nizozemske. Program na http://forum-germanistika.web.siol.com/Symposium/program. htm.

18. 4. 2002 *Seja Upravnega odbora Slavističnega društva Slovenije*, na kateri je bilo med drugim dogovorjeno:

- Letošnji *slovenski slavistični kongres* bo potekal v Mariboru od 3. do 5. oktobra, istočasno ko bo zasedal Mednarodni slavistični odbor, ki bo tudi sodeloval na kongresu. *Na plenarnem delu* bodo potekala predavanja vabljenih predavateljev, ki bodo v 45-minutnih predavanjih predstavili rezultate svojega novejšega dela. Dogovori potekajo z Miranom Hladnikom, Vladimirom Osolnikom, Igorjem Grdino, Tomom Korošcem, Zinko Zorko, Silvijo Borovnik in še kom. *Okrogle mize*: osrednja okrogla miza bo imela naslov *Nacionalno, regionalno, provincionalno* (sodelovanje so že obljubili Janez Menart, Kajetan Kovič, Andrej Brvar, Tone Partljič, Majda Potrata, Mitja Čander, Emica Antončič . . .), Vlado Pirc bo vodil *okroglo mizo o Cankarjevem tekmovanju*, Viktor Majdič *o lektoriranju*, Andreja Kolman *o položaju učitelja slovenščine v šolah*, Marko Stabej *o jezikovnem načrtovanju*. Letos bomo imeli tudi *občni zbor Slavističnega društva Slovenije*, na katerem je treba izvoliti vodstvo društva. *Poučna popotovanja* bodo vodila na Pohorje, po Dravski dolini, na Kozjak, proti Ptuju in na Ptujsko goro, pa proti Slovenski Bistrici, Žičam in če bo vreme dopuščalo, bodo izbranci doživeli tudi spust po Dravski dolini s splavom.
- *Članarina* je občasno še vedno vir nesporazumov. Pokrajinska društva jo pobirajo do februarja in polovico nakažejo Slavističnemu društvu Slovenije. Kjer članarine ne uspejo pobrati, jo skuša izterjati Izvršilni odbor SDS, vendar s to svojo intervencijo ne more financirati neuspešnosti pokrajinskih društev. Slavistično društvo Slovenije vodi tudi osrednji seznam članov. Članarina se vsakemu članu, ki mu ni vseeno za osebno strokovno rast, povrne s popusti pri naročilih na strokovne revije, znižanju kotizacij itd, za povrh pa brezplačno prejemajo

Kroniko in imajo boljše možnosti za napredovanje v plačilne razrede in nazive. Brez tega vira Slavistično društvo Slovenije v času, ko je treba vsako storitev drugih plačati, ne more delovati.

- Odgovorni urednik *Slavistične revije* ***dr. Tomo Korošec*** je poročal o razveseljivih novicah in obljubah, da bo revija prejela dodatna sredstva in se izmotala iz najhujših težav.
- *Cankarjevo tekmovanje* postaja vse hujša in vse težje obvladljiva epopeja, ki jo bomo obravnavali na kongresu v Mariboru. Do zapletov prihaja predvsem zato, ker nekateri mentorji nočejo popravljati nalog, za kar seveda še dolgo ne bomo imeli na razpolago 5–7 milijonov tolarjev, kolikor bi potrebovali za simbolično nagrado tega težaškega dela (takšen znesek namenja Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport za vsa šolska tekmovanja v državi). Do zakasnitev pri objavi rezultatov prihaja tudi zaradi povsem neutemeljenih pritožb, ki jih v glavnem spodbujajo naši kolegi sami. Tudi če je pritožba zavrnjena (letos smo popravili rezultate le treh tekmovalcev), je z njo ogromno dela in veliko živciranja. (Predsedniku ob tem gredo lasje ne le pokonci, pač pa mu tudi izpadajo.) Najverjetneje letos ne bomo zmogli niti poučnega nagradnega popotovanja za diamantnike. Vsi se strinjamo, da tako ne gre več, nihče pa ne ve, kdo bo kaj spremenil.
- Letos se izteče *mandat Državnemu svetu RS*, kjer interese vzgoje in izobraževanja zastopa član SD, dr. Zoltan Jan. Enoglasno je bilo sklenjeno, da ga bo Slavistično društvo Slovenije ponovno predlagalo za to funkcijo, izvršilni odbor društva pa se pooblasti, da opravi vsa volilna opravila in določi elektorje, ki bodo zastopali naše interese na volitvah.
- *Tekoče zadeve*. Predsednik je UO informiral, da je podpisan dogovor z Občino Vrhnika o sodelovanju pri tekmovanju za Cankarjevo priznanje, blagajniške posle opravlja računovodski servis v Mariboru pod bolj ugodnimi pogoji; priprava na mednarodni slavistični kongres (Ljubljana, 15.–21. avgust 2003) potekajo ob različnih zapletih, del nalog pa je prevzel Cankarjev dom v Ljubljani; nekateri predsedniki pokrajinskih SD so poslali pisna poročila o delu.
- *Razno*. UO je sprejel sklep, da v pokrajinskih društvih spodbudi razpravo o zakonskem predlogu o slovenščini kot uradnem jeziku RS. Razposlal jim bo vprašalnik oziroma izhodišča za razpravo in besedilo zakonskega predloga. Na podlagi prispelih poročil bo predsednik SD oblikoval povzetek stališč in z njimi seznanil širšo javnost in vodstvo RS (Odbor Državnega zbora za kulturo, šolstvo, znanost in šport, vodstvo Državnega zbora, Ministrstvo za kulturo, Vlado RS in druge).
- Ker je bil predsednik SD ***dr. Marko Jesenšek*** alergičen na vso pomlad, je odpadlo tradicionalno popivanje po seji, za katerega pa člani UO niso nikoli pokazali kakšnega posebno izrazitega zanimanja.

19. 4. 2002 V parlamentu se je končal dvodnevni seminar *Učiteljev kompas po šolskih predpisih, pravilnikih in zakonih*, ki ga je izpeljalo Slavistično društvo Slovenije v sodelovanju z Državnim svetom in je uvrščen v katalog stalnega strokovnega izobraževanja. Kljub težavam z odsotnostjo nekaterih predavateljev, zaradi katere bi tajnica SD, ***mag. Jana Zemljarič Miklavčič***, in koordinator seminarja, ***dr. Zoltan Jan***, skorajda izgubila kompas, so bili udeleženci zadovoljni.

23. 4. 2002 V *Primorskih novicah* (str. 11) je izšel intervju s članico SD ***Jasno Čebron***, ki že 30 let vključuje svoje dijake v kulturno življenje Kopra, ki ga tudi aktivno sooblikuje.

23. 4. 2002 *Slovenska znanstvena fundacija* je skupaj z *delniško družbo Delo* razpisala natečaj za najboljši esej na temo *Kaj bom naredil/a s svojim znanjem*. Natečaj je odprt do 31. maja 2002. Več na www.ustanova.szf.si.

22. 4. 2002 V tiskarno smo že poslali prispevke za letošnjo 2. številko *Slovenščine v šoli*, ki prinaša zanimive in za učitelja koristne prispevke. ***Viktor Majdič*** je ocenil Slovenski pravopis 2001; ***Boža Krakar Vogel*** obravnava domače in šolsko branje kot pogoj za uspešno pisanje pri maturah (splošni in poklicni); ***Vida Gomivnik Thuma*** prikazuje, kako preverjati zmožnosti književnega branja v OŠ; o programu slovenščine v tretjem triletju devetletke piše ***Darinka Rosc Leskovec***; ***Franček Lasbacher*** nas

seznanja s svojimi ugotovitvami o življenju in delu prve prevajalke Ivana Cankarja v nemščino Gusti Jirgu Stridsberg; ***Silvo Torkar*** pa dopolnjuje knjižico Ta 'n ta druj iz Tantadrujeve dežele, ki so jo izdali na OŠ Most na Soči. Želimo vam prijetno branje, ki pa naj bo tudi odzivno in ustvarjalno. Pričakujemo vas z vašimi prispevki o izkušnjah pri poučevanju, o ugotovitvah vaših raziskav, odmevih na dogodke, ki bi bili zanimivi tudi za bralce Slovenščine v šoli … Člani Slavističnega društva Slovenije imajo pri naročnini znaten popust. *Naročila*: Založba ZŠ, Zavod RS za šolstvo, Poljanska 28, p. p. 2063, 1000 Ljubljana, faks 01 300 51 13. – Urednica ***Sonja Starc***

24. 4. 2002 Ob 100. obletnici ustanovitve Dramatičnega društva v Trstu in prve gledališke uprizoritve v slovenskem jeziku je Slovenski gledališki muzej v Ljubljani pripravil javno predstavitev monografije ***mag. Bogomile Kravos*** *Slovensko gledališče v Trstu 1945–1965*. Odprli so tudi razstavo tej temi. Prim. Delo 25. 4. 2002, št. 95, str. 8; Primorski dnevnik 25. 4. 2002, št. 96, str. 12…

24. 4. 2002 Na povabilo Oddelka za klasično filologijo in Društva za antične in humanistične študije je Ljubljano obiskal ***Gianpiero Rosati***, redni profesor za latinsko književnost na Univerzi v Vidmu. Ob tej priložnosti je imel na Filozofski fakulteti predavanje z naslovom *Istovetnost in preobrazba v Apulejevih Metamorfozah*. – ***Matjaž Babič***

25. 4. 2002 Na redni volilni skupščini SAZU se je iztekel dolg mandat dosedanjega predsednika SAZU, ***akad. dr. Franceta Bernika***. Nasledil ga je fizik, ***akad. dr. Boštjan Žeks***.

25. 4. 2002 Danes poteka v NUK brezplačni tečaj za iskanje po elektronskih informacijskih virih (zbirke podatkov na strežniku za cederome, elektronske revije). Vsebina: predstavitev informacijskih virov, tehnike iskanja in praktično delo. – ***Gorazd Vodeb***

25. 4. 2002 Širi se šepetanje, da se je prvič sestal svet *Urada za slovenski jezik*.

26. 4. 2002 Množica kolegov, ki so jih prisilili, k praktično brezplačnemu s sodelovanju pri *poklicni maturi*, je pričela široko akcijo za uveljavitev svojih pravic. Protestna pisma pošiljajo Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport, sindikatu SVIZ, Zavodu RS za šolstvo, Slavističnemu društvu Slovenije in množici odgovornih.

26. 4. 2002 Predsedniku SD ***dr. Marku Jesenšku*** popušča pomladanska alergija (ne ve se, ali na vetrocvetke ali na Cankarjevo tekmovanje ali na slaviste), ker so »prijele« injekcije, ki mu jih je veselo zabada (in predpisovala) njegova sestra. Ko se je kronični kronist ponudil Mme Jan, da ji priskrbi ime čudežnega zdravila, ki morda pomaga tudi proti alergiji na slaviste, ga je zavrnila, da ni tako daleč in da nima časa hoditi okrog zdravnikov.

OBVEŠČANJE PO E-POŠTI

❁ ❁ ❁

Spletne strani Kronike so zelo slabo obiskane, zato jih že dolgo nismo obnavljali. Sklenili smo, da na njih ohranimo le stalno predstavitev društva, očrt njegovega razvoja, društvena pravila, obrazec prijavnice in podobno.

Vseeno je škoda, da članov zaradi previsoke poštnine ne moremo obveščati o prireditvah, za katere zvemo pravočasno. Ker želimo, da ne bi bili le kronisti, ampak tudi novičarji, vabimo vse, ki bi želeli sproti prejemati obvestila o različnih prireditvah, predavanjih in tiskovnih konferencah, da nam pošljejo svoje e-naslove v elektronskem zapisu (e-naslov: Zoltan.Jan@guest.neticom.si). S požrtvovalnostjo Mirana Hladnika jih bomo obveščali prek mreže Slovlit. Drugo ostane kot do zdaj.

3. 3. 2002 **Spletne novice** ***Mirana Hladnika***: SlovLit@ijs.si. http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit

Slovlitjani klepetajo in spleteničijo, kaj menijo študentje o učiteljih (spet se je zgodilo, da baterija naših učiteljev in asistentov pred elekcijo oz. reelekcijo ni dobila zahtevanega študentskega mnenja o kvaliteti pedagoškega izvajanja in zato njihovi habilitacijski papirji niso mogli naprej na univerzo); dajejo pravopisne napotke; ***Vlado Nartnik*** je obudil spomine na razmere, v katerih je izšla prva številka debatnega lista *Slava*; ***Igor Kramberger*** polemizira z odgovori, ki jih je dobil od pravopisne komisije (http://www.zrc-sazu.si/pravopis); o borbi z virozami in oblikovanju spletnih strani; o avstrijskih odmevih na nemški prevod slovenske literarne zgodovine Marije Mitrović.

Spletk obilo. Http://www.unc.edu/cit/infobits/ – Infobits, center za tehnologijo poučevanja na univerzi v Severni Karolini. Http://www.slope.org – januarska številka spletne revije Slope je posvečena slovenski poeziji. Http: //andrejgolob.net/penamed – literarna stran Andreja Goloba. Http://www.evropska-unija.si – slovenske strani o Evropski zvezi (za navijače in morda tudi za kritike). Http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/telekom.html – res ni vse o literaturi, kar me buri. Na naslovu http://www.humboldt-foundation.de so popisane podrobnosti o letošnjih *štipendijah* Romana Herzoga, ki jih razpisuje Humboldtova ustanova za države Srednje, Južne in Vzhodne Evrope. Začelo se je preizkusno obdobje za servis *Oxford Reference*, ki bo trajalo do 15. maja. Servis najdete na naslovu http://www.oxfordreference.com, dostop je možen z lokacij Univerze v Ljubljani. Servis Oxford Reference Online je zbirka več kot sto slovarjev založbe Oxford University Press. Vse slovarje je moč preiskati v enem zamahu, lahko pa se omejite na posamezno področje ali slovar. Vključeni so slovarji večine znanstvenih disciplin, poleg tega tudi slovarji s področja književnosti in umetnosti, slovarji citatov, biografski slovarji ter slovarji angleškega (kratice, idiomi, slovnica, tujke, raba...), francoskega, italijanskega, nemškega in španskega jezika. Predlogi, pripombe in komentarji so dobrodošli. Pošljite jih na moj elektronski naslov: gorazd.vodeb@nuk.uni-lj.si. Http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/galeri27.html – kako smo preživeli zimo ali kdo bo pa delal. Članek o slovenistih in mednarodnem slavističnem kongresu je zdaj dostopen tudi na naslovu http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/kongre s.html. Http://www.acronymfinder.com/ – rudnik angleških in mednarodnih akronimov. Http://www.e-books.com. mk in http://www.blesok.com.mk/main/blesok.html – makedonska poezija v privlačni obliki, tudi v angleškem prevodu; prezentacijo domače književnosti tam podpira ministrstvo. Digitalna revitalizacija Literatura Prvih majnikov (iz JiS 1979) – http://www.ijs.si/lit/majniki.html-l2. Esejček o eseju za maturitetno rabo iz Delovih Književnih listov prejšnjega tedna – http://www.ijs.si/lit/esejcek.html-l2. O spremenjeni vlogi literature, literarne vede in literarne vzgoje (referat za Humboldtov simpozij Wissenschaftsdialog in Südosteuropa: Forschunginitiativen in den Geistes- und Sozialwissenschaften v Bukarešti 12. do 14. aprila 2002) – http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/buk ar_slo.html-l2. Http:///www. ljudmila.org/litcenter/ – kjer se predstavlja slovenska književnost, žal brez celotnih besedil. Http://www.germa.unibas.ch/Mediae vistik/Parzival /Projekt/ – projekt Parzival, načrt e-edicije nemškega srednjeveškega epa. Jure Dimec vabi k branju članka Medjezično iskanje (Cross-language information retrieval): http://w ww.mf.uni-lj.si/~jure/my-hp/medjezicno-iskanje-dokumentov.pdf. Priporočam. Http://ro.zrsss.si/ – projekt računalniškega opismenjevanja pri Zavodu za šolstvo.

ČLANARINA

Kolegice in kolege prosimo, da **čim prej poravnajo članarino za leto 2002** in s položnico nakažejo 3500 SIT na tekoči račun Slavističnega društva Slovenije, št. 50100-678-45265. Tisti, ki jim članarino poravnajo šole oz. ustanove, kjer so zaposleni, naj ne pozabijo poslati še kopije virmana ter sporočiti imen in naslovov kolegic ali kolegov, za katere je članarina plačana. Žal tistim, ki članarine ne poravnajo, ne moremo pošiljati Kronike, ker ne morejo pričakovati, da bodo drugi kolegi zanje plačevali tisk in poštnino.

Kopijo položnice skrbno shranite, ker boste z njo uveljavljali članske ugodnosti.

Hvala vsem stotnijam, ki so članarino že poravnale!

Kronika

Slavističnega društva Slovenije

Izdaja Slavistično društvo Slovenije Aškerčeva 2, 1001 Ljubljana Izdajatelj je lastnik glasila.	**List za člane društva** Glavni in odgovorni urednik: dr. Zoltan Jan	Nova Gorica, 5.7.2002 http://www.neticom.si/kronika Letnik 6, št. 33

Vsi ljudje smo kot morje / strast valove budi / ... / Vsi ljudje smo kot morje, / ko srce vzvalovi, / vsak sebi je obzorje ...

5. 5. 2002 Odmevi na Kroniko št. 32:

- Nič pretresljivega. Niti naša zvesta bralka ***Jolka Milič*** ni nič pripomnila (verjetno zato, ker je bila zaposlena s polemiko o prevedljivosti poezije Miroslava Košute, ki je v epskih razsežnostih izhajala na straneh Primorskega dnevnika).

VABILO K SODELOVANJU

Kolegice in kolege ponovno vabimo, da nas obveščajo o dogodkih, ki bi zaslužili ovekovečenje v Kroniki in bili tako deležni pozornosti kolegic in kolegov. Najpripravnejši je kratek zapis v taki ali drugačni elektronski obliki, da ni nepotrebnih napak pri prepisovanju.

5. 5. 2002 Pogrešani kolegi. Pošta nam je tokrat vrnila Kroniko št. 32, ki smo jo skušali poslati ***Miri Anžur, Eriki Rejec, Srečku Reherju, Nadi Đukić*** in ***Mariji Holc***. Kdor jih pozna, naj jih opozori ali nam sporoči njihove naslove.

5. 5. 2002 Tisk **32. številke Kronike:** 75.600,00 SIT, poštnina: 67.839,97 SIT.

NOVE POKLICNE KOLEGICE

Na *Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani* so od 30. septembra do 1. maja 2002 diplomirale: ***Mateja Bartol, Jana Golob, Elizabeta Iskra, Simona Jereb, Urška Krempl, Nina Lulik, Matejka Modrijančič in Maja Trbanc Kljun***.

Na *Oddelku za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru* so do 30. maja 2002 diplomirali: ***Marija Bubik, Helena Ertl, Monika Hudolin, Vesna Kumer, Ivan Prgić, Violeta Ravnjak, Nevenka Razboršek, Katja Verdel, Manuela Avšič, Mateja Boršič, Erika Zorman, Anita Vršič, Sabina Vračun, Suzana Glavič Logar, Janja Rostohar*** in ***Maja Strah***.

P. S. Zaradi natančnega preverjanja in vestnega dopolnjevanja dokumentacije pred vpisom v seznam di-plomantov prihaja do zamud, zato se občasno dogaja, da do objave niso vpisani vsi diplomanti.

Poleg iskrenih čestitk in voščil za kar najuspešnejšo poklicno pot vsem tudi prisrčno vabilo, da se nam pridružijo tisti, ki še niso člani in članice Slavističnega društva Slovenije.

27. 4. 2002 *Študijske reforme*. Ponavljam iz poročila z zadnjega senata Filozofske fakultete v Ljubljani (17. april t. l.), ki sem ga poslal članom ljubljanskega slavističnega oddelka, ker zna biti zanimivo tudi za koga drugega. Na dvopredmetno slovenščino se je prijavilo 37 % preveč kandidatov (82 na 60 razpisanih mest) in bo vpis omejen, na enopredmetno slovenščino 5 % več (tudi na 60 razpisanih mest), na ruščino 10 % več, na srbohrvaščino 48 % od
razpisane kvote in na primerjalno slovansko jezikoslovje (enopredmetni študij) samo 13 % od razpisanega števila mest. Največ povpraševanja je na FF za študij pedagogike (čez 300 %), nad 200-odstotni interes beležijo tudi anglisti, psihologi in etnologi, zanimanja pa ni pri helenistih, muzikologih ter splošnem in primerjalnem jezikoslovju.

Jeseni verjetno začnemo s predavanji po novem, kreditnem sistemu, na obzorju pa so še nove spremembe po smernicah *bolonjske deklaracije*. Naj nedavni seji dodiplomske komisije na FF so se zavzeli za šestletni študij po formuli 4 + 2, ki da je kompatibilna z bolonjsko 3 + 2 (tri leta dodiplomskega študija + dve leti za magisterij). Po mojem mnenju dodiplomskega študija v nobenem primeru ni dobro podaljševati prek minimalne dolžine, kot jo bodo uveljavile druge evropske univerze. Vsako leto več dodiplomskega študija pomeni toliko manjše možnosti pri prijavljanju na številne zelo ugodne podiplomske štipendije, ki jih razpisujejo po svetu. Pri večini tujih štipendij je starostna meja nekaj čez 30 let in prizadevati bi si morali, da se stremljivi študentje po končanem magisteriju (po vsega petih letih študija) takoj vpišejo na podiplomski študij, katerega del bi potekal v tujini. Zato navijam za tako skrčenje izpitnih obveznosti, da jih bo študent lahko opravil sproti, in za tako preureditev študija, kjer bo zahtevnostno jedro v podiplomski sferi. Servis Srcinfo redno obvešča o vabljivih možnostih štipendiranja v tujini, ki ga po mojem študentje vse premalo izkoriščajo. – ***Miran Hladnik***

28. 4. 2002 Podatki iz revije Deutschland: maturo napravi 27 % deklet in 21 % fantov. V prvem letniku faksa je delež žensk 49 %, med vsemi študenti 46 %, med absolventi 45 %, med doktorskimi promocijami dobro tretjino (34 %), med habilitiranimi 18 %, pri profesurah samo še dobrih 10 % in med rednimi profesorji komaj 6,5 %. Imamo primerljive številke za Slovenijo? – ***Miran Hladnik***

29. 4. 2002 Medtem ko poštarji raznašajo 32. številko Kronike, beremo članek ***Mimi Podkrižnik*** Šolska tekmovanja v znanju – boj za točke. Ena izmed učenk je v šolskem glasilu objavila oglas: »Zamenjam tri srebrna in eno bronasto priznanje za eno zlato,« kajti le zlata priznanja prinašajo točke pri omejitvi vpisa. Seveda bi se stvari pokazale še bolj kruto, če bi avtorica upoštevala, da priznanja prinašajo točke tudi za štipendije, ki med vsakomesečnim devetletnim prejemanjem v srednjih in visokih šolah prinesejo kar nekaj milijonov. Prim. Delo 29. 4. 2002, str. 5 (Šolstvo).

29. 4. 2002 Na predstavitvi Leksikona računalništva in informatike so sodelovali tudi ***dr. Janez Dular*** ter častna člana SD ***dr. Jože Toporišič*** in ***Janez Gradišnik***. Prim. Delo 29. 4. 2002 (Književni listi, str. 2).

30. 4. 2002 V številki 592/593 revije Borec (str. 219–221) je izšla pohvalna recenzija **dr. Viktorja E. Guseva** o treh delih **dr. Marije Stanonik** (Poezija konteksta I, X, Iz kaosa kozmos). Avtor je predsednik Komisije za slovansko folkloristiko pri Mednarodnem slavističnem komiteju.

30. 4. 2002 V *Škratu*, tržaški reviji za vzgojo in izobraževanje sklada Mitje Čuka, je objavljen prispevek ***Zoltana Jana*** o objavah prevodov slovenske književnosti za mlade bralce v Italiji (št. 1/2, str. 5–10) pa tudi 7. nadaljevanje o pogostih jezikovnih napakah, ki ga je pripravila ***Diomira Fabjan Bajc***.

2. 5. 2002 V svojem odgovoru na poslansko vprašanje ***Petra Leviča*** o *krčenju splošnoizobraževalnih predmetov v srednjem izobraževanju* je ministrica za šolstvo, znanost in šport ***dr. Lucija Čok*** 2. aprila t. l. obljubila, da bo strokovni svet pred začetkom uresničevanja Izhodišč za pripravo izobraževalnih programov nižjega in srednjega poklicnega izobraževanja »preveril vsa ključna strokovna vprašanja, predvsem pa povečal prisotnost strok«. V nadaljevanju odgovora nastaja vtis, da to ni posebno pomemben segment izobraževanja, saj drugod niti ne sodi v šolsko ministrstvo, ker gre le za usposabljanje. Sicer pa bomo tako ali tako kmalu imeli 70 odstotkov šolske populacije v gimnazijskih programih …

3. 5. 2002 Temo okrogle mize koprskega slovenističnega kongresa, kako so se *Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev* znašla v nezbranem času, v današnjem *Delu* nadaljuje ***Peter Kolšek*** (str. 7). V temeljni zbirki slovenske književnosti, ki si jo lastniki sedanjih založb podajajo kot vroč kostanj, je doslej izšlo 205 zvezkov, 25 je zaokroženih opusov. Cankarjevo Zbrano delo je izšlo v nakladi 8000 izvodov, večinoma pa so dela izhajala v nakladi 4000–5000 izvodov. Danes jih uspejo tiskati le po 500.

4. 5. 2002 V *Novi reviji* (številka 239/240) ***Marko Kos*** ugotavlja, da je danes »edini preostali nacionalni interes« zavarovanje slovenščine; ***Darko Štrajn*** nadaljuje z replikami na replike o nesoglasjih z ***dr. Olgo Kunst Gnamuš*** na Pedagoškem inštitutu; ***Milan Dolgan*** pa je v prispevku z naslovom *Nov besediloslovni pouk slovenščine* objavil kritiko učbeniškega kompleta *Na pragu besedila*, ki baje ni bila sprejeta v objavo Jezika in slovstva.

4. 5. 2002 Včeraj sta prispela na Oddelek za slovanske jezike in književnosti dva izvoda slovenske slovnice *Osnovi gramatike slovenačkog jezika* ***mag. Maje Djukanović***, lektorice slovenskega jezika na filološki fakulteti univerze v Beogradu in na Filozofski fakulteti univerze v Novem Sadu, in ***mag. Željka Markovića***, natisnjene letos v Beogradu z letnico 2001. V njej je, kot sem se prepričal, ob večletnem raziskovalno-pedagoškem trudu mag. Djukanović zajeto bogato strokovno znanje obeh avtorjev in drugih eminentnih poznavalcev slovenskega knjižnega jezika, spoštljivo pa je v uvodu omenjen znanstveni prispevek naše kolegice ***dr. Ade Vidovič Muha***, ki si je za to izdajo dolgo prizadevala. To je prva slovnica slovenskega jezika, natisnjena v Srbiji, in ena redkih priročniških izdaj na celotnem srbsko-hrvaškem jezikovnem področju. – ***Vladimir Osolnik***

6. 5. 2002 S pisanjem eseja o slovenski književnosti se je začela letošnja matura. Eseje piše 8455 kandidatov, poleg tega pa še 562 maturantov, ki so vključeni v poskusne oddelke z novimi učnimi programi, v katere se uvaja nov učni načrt za slovenščino. *Prim.* Delo 7. 5. 2002, str. 2.

6. 5. 2002 Med različnimi priročniki, ki jih je spodbudila poklicna matura, naj opozorimo na delo ***Vide Mrkun*** in ***Liljane Kranjc Tekavec*** *Književnost na poklicni maturi*, ki je izšlo pri založbi *Modrijan*. Gre za pregleden povzetek tem, ki jih določa izpitni katalog. Pohvaliti velja *slovarček izrazov, ki povzročajo dijakom težave*. Pozna se mu, da sta kolegici v praksi spoznali predznanje oziroma nerazgledanost naših maturantov, zato jima ni nerodno pojasniti tudi, kaj je *advokat, agresija, anonimen, banalen* … Pri založbi *Ataja* je še vedno na razpolago zbirka vzorcev nalog za preizkus znanja z rešitvami *Slovenski jezik na maturi* ***Suzane Rajnar*** (ki ni članica SD).

6. 5. 2002 V *Večerovi* rubriki *Pro&contra* sta povedala svoje mnenje glede zakonskega predloga o slovenskem jeziku kot uradnem jeziku RS predsednik SD ***dr. Marko Jesenšek*** in urednik Jezika in slovstva ***dr. Tomaž Sajovic***, oba člana *Delovne skupine za področje jezikovnega načrtovanja in jezikovne politike*, ki jo kot delovno telo pri Odboru državnega zbora za kulturo, šolstvo, znanost in šport vodi ***dr. Breda Pogorelec***. Polemičen odmev ***Janeza Gradišnika*** v Družini 23. 6. 2002, str. 19.

7. 5. 2002 *Državni zbor* je kljub odložilnemu vetu *Državnega sveta* potrdil *Zakon o sistemu plač javnih uslužbencev*, ki bo – kljub številnim nejasnostim – odločal o naših plačah, če ne bo razveljavljen na referendumu. Pozneje je propadla tudi pobuda sindikata policistov, da se razpiše referendum za razveljavitev zakona, SVIZ pa je izboril zagotovilo vlade RS, da se bodo plače šolnikov izboljšale.

MALA ŠOLA USTVARJALNEGA PISANJA

❁ ❁ ❁

V nekem novogoriškem bloku so prvič doživeli pravo podoknico, namenjeno neki hčerkici. Ker se pevci iz Postojne niso pogovarjali v velikih začetnicah, so se med seboj šalili tudi tako: »Kej bo tvoja, ki si jo pobral na Cesti!« »Ma veš, imam pa že rajši punco s Ceste kot s Kanala!« In še modernizacija stalnega rekla: »A, to je ta un, ki mu hodi v brstični ohrot.«

❁ ❁ ❁

7. 5. 2002 V slovenski beletristiki sem poskušal odkriti romane z renesančno tematiko (a tudi tematiko s področja kozmologije, hermetizma, astrologije, novoplatonizma, alkimije, neslovanske mitologije), vendar nisem bil preveč uspešen. Iskanje po cobissu za ta namen ni učinkovito, saj se izpiše strokovna literatura (ključne besede, naslov dela). Škamperletova Kraljeva hči, Pregljev Plebanus Joannes in Zeleno izgnanstvo Alojza Rebule zagotovo so dela, ki posegajo tudi po tematiki renesanse. Zanima me, če morda kdo pozna še kakšen roman z zgoraj navedenimi temami. Hvala za pomoč. – ***Robert Jereb***

7. 5. 2002 *Slovensko društvo za primerjalno književnost* je pripravilo predavanje ***Stevena Shavira*** (Univerza v Washingtonu) The cyberculture and the network society. Gost predava angleško in primerjalno književnost ter filmske študije, ukvarja pa se tudi z raziskavami kibernetske kulture in interneta.

7. 5. 2002 Zadnje dni je imel poštni strežnik, ki upravlja Slovlit, težave, zato nekaj zamude pri sporočilih.

8. 5. 2002 V okviru Evropskih sred in Španskega dne so v Centru Evropa pripravili predavanje *Romarske poti v Santiago de Compostelo – prve evropske kulturne povezave*. Predaval je ***Ivan Reymondes-Fernandes***, lektor za španski jezik na FF.

8. 5. 2002 Zaključilo se je letošnje prvo zunanje preverjanje znanja za zaključne oddelke osnovnih šol, ki ga je opravilo 1321 učencev osmih in 807 učencev devetih

razredov. Svoje znanje materinščine je prvič preizkusilo 1421 učencev 3. razreda 39 osnovnih šol, ki so že devetletke. Točke za vpis na srednje šole bo potrebovala slaba tretjina bodočih dijakov. *Prim.* Delo 9. 5. 2002, str. 2; 22. 5. 2002, str. 3.

8. 5. 2002 *Državni svet* je na pobudo ***dr. Zoltana Jana*** postavil ministrstvu za šolstvo, znanost in šport vprašanje, *kako bodo rešili vprašanje nagrajevanja ocenjevalcev in spraševalcev na poklicni maturi* in uredili njihov položaj, da bi bil primerljiv s sodelavci gimnazijske mature. Državni svet podpira množico kolegov, ki so jih prisilili k praktično brezplačnemu sodelovanju pri *poklicni maturi*, tako da so protestna pisma razposlali ministrstvu za šolstvo, znanost in šport, sindikatu SVIZ, Zavodu RS za šolstvo, Slavističnemu društvu Slovenije in množici odgovornih (*prim*. Kronika 10. 6. 2002).

9. 5. 2002 Sinoči sem imel za člane Lektorskega društva zelo dobro obiskano predavanje *Ob Slovenskem pravopisu 2001 kot lektorjevem sopotniku*. (Naš sopotnik bo tako ali tako, za vlogo vodnika pa mu še marsikaj manjka.) – ***Peter Weiss***

9. 5. 2002 V *Pravni praksi* (str. 4–8) je izšel članek ***Gordane Lalić*** *Slovenščina kot uradni jezik*, v katerem je sicer ostalo odprto vprašanje o smiselnosti posebnega zakona o slovenskem jeziku, vendar avtorica meni, da zakonske rešitve niso v celoti napačne ali nesprejemljive. »Vsekakor pa bi lahko iskanje rešitev (pre)usmerjali tudi drugam, tudi na bolj praktično raven našega vsakdana.« Nekaj tednov pred tem je bila v *Odvetniku* (14. 4. 2002, str. 33) objavljena kopija iz davnega *Pravnega vestnika, lista za pravoslovje in pravosodje* (Trst, november 1925), ki bralce obvešča, da je italijanski kralj na sodiščih uvedel izključno rabo italijanščine (in prepovedal slovenščino). Kršitev odloka je bila sankcionirana.

9. 5. 2002 Ko je šestnajst dni po odločanju *Delovne skupine za področje jezikovnega načrtovanja in jezikovne politike*, ki deluje pri Odboru državnega zbora za kulturo, šolstvo, znanost in šport vodi, njena predsednica ***dr. Breda Pogorelec*** le uspela podpisati revidirano odklonilno mnenje glede zakona o slovenščini kot uradnem jeziku RS, je predsednik omenjenega odbora ***Rudi Moge*** takoj uvrstil zakonski predlog na dnevni red, vendar ga je moral umakniti, ker sekretariat DZ za zakonodajo ni uspel pripraviti svojega mnenja.

9. 5. 2002 V 39. oziroma 40. številki Uradnega lista so objavljene spremembe *pravilnikov o napredovanju v plačilne razrede* na področju znanosti ter vzgoje in izobraževanje. Pospešeno napredovanje (napredovanje v pol krajšem obdobju od običajnega) je povsem odpravljeno, izjemno napredovanje (napredovanje za več plačilnih razredov) pa bistveno omejeno.

10. 5. 2002 V letošnji 3. številki revije *Sodobnost* (str. 375-385) je v prispevku *Druge vas junake* ***dr. Miran Hladnik*** analiziral povest Ferda Hočevarja *Mlinarjev Janez*, katere slava je v drugi polovici 19. stoletja »daleč presegla« Krpanovo.

10. 5. 2002 Slovenisti 4. letnika Filozofske fakultete v Ljubljani imajo za sabo še eno uspešno tridnevno ekskurzijo (8.–10. maj 2002). Pod mentorstvom ***dr. Simone Kranjc*** ter ob pomoči asistentk ***Nataše Komac***, ***Nataše Logar*** in lektorice ***Bojane Maltarič*** so si ogledali zahodni rob slovenskega etničnega ozemlja ter se seznanili z življenjem in delom Slovencev na Tržaškem, v Beneški Sloveniji in Reziji. Pot nas je najprej vodila skozi Oglej in Gradež do Trsta, kjer smo si pod vodstom ***dr. Marije Pirjevec*** ogledali Inštitut za prevajalce in tolmače, ***dr***. ***Miran Košuta*** pa nas je sprejel na tamkajšnji filozofski fakulteti in nas popeljal na poučen sprehod po Trstu. Večer smo po vožnji skozi Gornje Posočje zaključili ob avdio- in videopredstavitvi Bovškega. Drugi dan so nas v Reziji prijazno sprejeli ***Luigia Negro*** ter ***Silvana Paletti***, kulturna delavka in pesnica v rezijanskem narečju, ter raziskovalec Rezije, njenih navad in običajev, ***mag. Roberto Dapit***. Našo vrnitev na Bovško je prijetno zaključil nastop Društva 1313 ter literarni

večer, na katerem smo se srečali z zbiralko ljudskega gradiva, ***Vlasto Terezijo Komac***, ter z bovško pesnico ***Terezijo Mlekuž***. Zadnji dan smo obiskali Beneško Slovenijo, kjer nas je pred Landarsko jamo sprejel sodelavec SLORI-ja, ***Riccardo Ruttar***, pozneje pa smo si pod budnim očesom ***Žive Gruden*** ogledali še dvojezično slovensko izobraževalno središče v Špetru in se sprehodili po Čedadu. Hkrati pa naj še opozorim, da je v mesecu knjige v organizaciji škofjeloške občine in tamkajšnje knjižnice stekla akcija *Podarimo knjigo Slovencem v Kanalski dolini*, ki se še dogaja. – ***Nataša Komac***. *Prim.* Delo 24. 6. 2002, str. 8 (Šolstvo).

11. 5. 2002 Kot ste verjetno opazili, je bil prejšnji teden na Slovlitu objavljen seznam avtorjev dvojnic diplomskih nalog, ki se nahajajo v knjižnici Oddelka za slovanske jezike in književnosti. Prosila bi vas, da bi na ta seznam opozorili tudi v Kroniki Slavističnega društva skupaj s prošnjo, da bi avtorji prišli po svoje diplomske naloge oz. da bi bralci na ta seznam avtorje opozorili. Zaradi prostorske stiske v knjižnici ne moremo imeti postavljenih dveh izvodov nalog, mislimo pa, da bo marsikdo svoj izvod z veseljem postavil na domačo knjižno polico. Knjižnica je odprta v ponedeljek in sredo od 8. do 18., v torek, četrtek in petek pa od 8. do 14. ure, pokličejo nas lahko tudi po telefonu (241 13 00) ali pa pišejo po elektronski pošti (kristina.pritekelj@ff.uni-lj.si). Za sodelovanje se Vam najlepše zahvaljujem. – ***Kristina Pritekelj***

11. 5. 2002 V *Soboti* (str. 21) je o prijatelju Fulviu Tomizzi spregovoril prevajalec njegovega romana Frančiška ***Miran Košuta***, profesor slovenščine na filozofski fakulteti tržaške univerze. Viden je bil tudi njegov prispevek na 3. Tomizzevih dnevih, pogrešali pa smo ga med gosti oddaje *Zgodbe o knjigah* (TV Slovenija 1), med katero so se o Bartolovem Alamutu pogovarjali ***dr. Janko Kos***, ***dr. Jože Pirjevec*** in ***Drago Bajt***.

12. 5. 2002 V 130. številki revije *Literatura* (str. 158–166) ***Andrej Koritnik*** v prispevku *Vodniki in stezosledci* kritizira *Slovenski pravopis 2001*, ki ga obravnava tudi serija člankov (***Drago Bajt, Marta Kocjan - Barle, Cvetka Šeruga Prek***) v *Novi reviji* (številka 239/240, priloga Forum), v 3. številki *Sodobnosti* (str. 301–314) pa je ***Simon Lenarčič*** objavil drugi del svojih ugotovitev o napakah in nedoslednostih tega priročnika. (*prim*. Kronika št. 30 (17. 3. 2002), str. 24). ***Viktor Majdič*** je o njem pisal v letošnji 2. številki *Slovenščine v šoli* (str. 2–14) in med drugim napaberkoval več kot 50 primerov deljenja besed, ki so v nasprotju s pravili Slovenskega pravopisa 2001. Vroče je bilo tudi na okrogli mizi, ki jo je pripravil Radio Slovenija 16. maja (menda so morali enega preveč razburjenega udeleženca odstraniti varnostniki).

13. 5. 2002 V *Delovih Književnih listih* je izšel uvodnik ***dr. Janeza Dularja***, ki polemizira z v Večeru zapisanimi stališči ***dr. Tomaža Sajovica***, češ da je zakon o slovenščini plod prikrite ksenofobičnosti. Na strani 9 ***Mladen Pavičić*** poroča, da Madžari namenjajo knjigam vse več denarja, kar je prav nasprotno od dogajanja v svobodni samostojni Sloveniji. Na str. 5 ***dr. Uroš Grilc*** utemeljuje nepreklicno odločitev ministrice za kulturo, da zmanjša subvencije za revije, na str. 15 pa je ***Igor Bratož*** prikazal, kako so knjige obdavčene pri nas in drugod po svetu.

13. 5. 2002 Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je ***dr. Marija Mitrović*** s tržaške univerze predavala o pripovednih strategijah pri Danilu Kišu.

13. 5. 2002 Če iščete članke, v katerih je tudi *portret človeka*, *o katerem se piše*, potem vtipkajte v ukaznem načinu v *cobissu* IC=C/art. Žal bo zadetkov komaj kaj, ker vpisovalci podatek o portretu vnašajo najpogosteje v neko polje bibliografskega zapisa, po katerem se ne da iskati (v 215$c namesto v 105$a). Naj se popravijo! – ***Miran Hladnik***

14. 5. 2002 V *SD Posavje* smo se tudi letos odločili, da tekmovanje za Cankarjevo priznanje zaključimo z ekskurzijo. Na Cankarjev rojstni dan, 10. maja, smo se odpravili v Ljubljano, kjer so nam najprej predstavili Kolosej, nato pa smo si ogledali nagrajeni film Nikogaršnja zemlja. Podelili smo 29 srebrnih in 9 zlatih priznanj. Zlati nagrajenci so

prejeli knjižna darila, mentorice majhno nagrado in bilten. Želim se zahvaliti ravnatelju OŠ Boštanj ***Dragu Aliču***, in mentorici na tej šoli, ***Miri Zupanc***, za kvalitetno organizacijo tekmovanja in zaključka. Hkrati se zahvaljujem vsem ravnateljicam in ravnateljem v Posavju za sodelovanje pri izvedbi popravljanja nalog. – Predsednica ***Jelka Slukan***

MALA ŠOLA USTVARJALNEGA PISANJA

❁ ❁ ❁

Na letošnjem brucovanju je namesto Zelenega carstva bruckomanda spraševala po profesorjih, in sicer po tistih, ki predavajo v prvem letniku, saj drugih zelenjad še ne pozna:
Hotel pod Vršičem stoji, tam znanje za SKJ I in III se dobi. (Erika Kržišnik)
Gre v log, a ni gozdar. (Nataša Logar)
Ledeni mož, ki ni snežak, kljub svojemu imenu planinski je junak. (Miran Hladnik)
Čigav vid ni od muh? (Ada Vidovič Muha)
V popoldanskih urah pred publiko stoji in polne vreče znanja o antični tragediji deli. (Janez Vrečko)
Dva Adama pozna in zahodnoslovansko z njima čeblja. (Niko Jež – pozna Poljaka Mickiewicza in Małysza)
Srečni otroci, ki jim očki knjige ne le berejo, pač pa tudi pišejo. (Peter Svetina)
Lenka se šeta, praslovanščino obeta, Lenka pred duri s švaji podkuri. (Alenka Šivic-Dular)
Glagolja in dobro peti zna. (Vanda Babič)

❁ ❁ ❁

Člane Slavističnega društva Slovenije vabimo, da za **Kroniko** Slavističnega društva Slovenije prispevajo najboljša, najduhovitejša, naj-vprašanja, ki se jih spominjajo *s slavističnih brucovanj*.

14. 5. 2002 V Kromberškem gradu blizu Nove Gorice je potekala slovesna predstavitev zbornika *Pogovori srca*, ki je posvečen 90-letnici rojstva *Ljubke Šorli*. Uredila ga je ***mag. Marija Mercina***. Poleg referatov s simpozija v jubilejnem letu (*prim*. Kronika št. 17 (17. 3. 2000) / Ponatis Kronike, Ljubljana 2001, str. 283) prinaša še dodatna gradiva, ki »osvetljujejo delo in čas pesnice skozi dvojno optiko: njena pretresljiva avtobiografska pripoved se srečuje s pričevanji njenih sodobnikov in strokovnimi razpravami, v katerih je delo ovrednoteno v našem času in prostoru«. *Prim.* Novi glas 23. 5. 2002, str. 7.

14. 5. 2002 *Prvi letnik se predstavi*. Revija prvega letnika slavistike na Filozofski fakulteti v Ljubljani, ki jo je pripravila ***Mateja Pezdirc Bartol***, je bila zares simpatična. Poslušalce je prepričala, da gre za dobro generacijo, in morda koga, ki je bil po tihem zdvomljen nad usodo slovenske književnosti, spet navdala z vedrimi upanji. – ***Miran Hladnik***

16. 5. 2002 Knjižničarji *Slovanske knjižnice* v Ljubljani so pripravili pogovor o življenju v nekdanji Ljubljani in njenih bolj ali manj znanih meščanih. ***Jurij Primožič*** se je pogovarjal z ***dr. Marijo Stanonik***, avtorico knjige *Bela Ljubljana*, in njenimi sodelavci pri tej zanimivi izdaji.

15. 5. 2002 Pravkar sem se vrnila z Dunaja, ker sem na *Slovenskem večeru*, ki sta ga priredila Inštitut za slavistiko dunajske univerze in Slovenski kulturni center Korotan, predavala o sodobni slovenski književnosti. Sledil je še nastop Adija Smolarja, mojega nekdanjega sotrudnika z gimnazije na Ravnah in kasneje kolege na ljubljanski slavistiki, kjer je študiral slovenščino. Mesec pred tem (18. aprila) sem za Slavistično društvo Maribor pripravila predavanje *Maribor v slovenski prozi in poeziji*. Lep pozdrav bralcem Kronike. – ***Dr. Silvija Borovnik***

16. 5. 2002 Na 78. seji *Komisije za slovenščino na tujih univerzah* so obravnavali letno poročilo (v letu 2001 je delovalo 45 lektoratov za slovenščino) ter jadikovanje ministrstva za šolstvo, znanost in šport, da podpora slovenščine v tujini ne sodi v njihov resor.

16. 5. 2002 V Historičnem seminarju, nizu predavanj, ki jih prireja Znanstvenoraziskovalni center SAZU v Ljubljani, je s predavanjem *Evropski lingvistični atlas in vpogled v kulturno zgodovino Evrope* nastopil ***prof. dr. Wolfgang Viereck*** iz Bamberga, predsednik Evropskega lingvističnega atlasa. – ***Peter Weiss***

17. 5. 2002 Na *Politehniki* v Novi Gorici, nesojeni fakulteti primorske univerze, se je – kot bi rekel Trubar – zbralo božje ljudstvece, trdno odločeno, da ustanovi univerzitetni dodiplomski program za študij slovenistike. Politehnika zagotavlja materialne pogoje za delo, kakih petindvajset strokovnjakov pa svoje znanje in navdušenje. *Novogoriška slovenistika* naj bi bila usmerjena v obrobje slovenskega nacionalnega prostora in bi predstavljala odgovor na zelo aktivno širjenje vpliva dveh italijanskih univerz, ki s svojimi oddelki in programi delujeta v Gorici onstran meje.

18. 5. 2002 Docentka za filozofijo ***dr. Olga Markič*** je v svojih dnevniških zapiskih (Dialogi 2002, št. 2, str. 126) napisala nekaj kritičnih pripomb o letošnjem *tekmovanju za Cankarjevo priznanje*. Nastale so, ko se je njena hčerka pripravljala na tekmovanje.

18. 5. 2002 V Ljubljani je na Znanstvenoraziskovalnem centru SAZU 17. in 18. maja potekal 35. sestanek uredniškega odbora *Evropskega lingvističnega atlasa* (Atlas Linguarum Europae), tokrat prvič v Sloveniji. Trideset znanstvenikov in raziskovalcev iz 20 evropskih držav in iz ZDA (Slovenijo zastopa ***dr. Vladimir Nartnik*** z Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU v Ljubljani) ureja in pripravlja za tisk obsežno jezikovno gradivo iz vseh evropskih jezikov (2631 anketiranih govorov iz šestih jezikovnih družin oz. 22 jezikovnih skupin). Poleg treh uvodnih zvezkov je v zadnjega četrt stoletja izšlo pet zvezkov z zemljevidi in komentarji tega atlasa, šesti je v tisku, sedmi pa v delu. – ***Peter Weiss***

19. 5. 2002 Da ne bi izvažali samo Sester, je ***Jolka Milič*** poslala v Raveno prevod osebne antologije Žgoče besede (Parole che bruciano) ***Braneta Mozetiča***.

20. 5. 2002 Razmišljanje akademika ***dr. Borisa Paternuja*** o Avgustu Žigonu (Delova priloga Znanost 24. 4. t. l., str. 11) je spodbudilo ***dr. Marijana Smolika***, da je opozoril na napačno navajanje izida Žigonovih knjig pri Mohorjevi družbi. Izdali so jih 1913, 1914 in 1915, vendar so jih zaradi vojne razposlali s popravljeno letnico izida 1922 oziroma 1925. Odgovor ***Borisa Paternuja*** je izšel v naslednji številki iste priloge. *Prim.* Delo 20. 5. 2002 (Znanost, str. 14–15); 3. 6. 2002 (Znanost, str. 15).

21. 5. 2002 Nekaj spominov na dvajset let svojega sodelovanja pri Mohorjevi družbi je popisal častni član SD ***Janko Moder*** (Zvon 2002, št. 1). Zanimiva osvetlitev »kulturnega molka« med drugo svetovno vojno in malce zagrenjen zaključek: »V založbo so prišli popolnoma novi ljudje. Niso želeli imeti kaj prida stikov s preteklostjo, ne s programsko, ne osebno. Nerodno bi se jim menda zdelo celo, če bi kdo, npr. letopis Mohorjeve v dveh nadaljevanjih na štirih straneh Družine ob 150-letnici Mohorjeve (2001), po pomoti ali po naključju omenil tudi dva za zgodovino Mohorjeve ključna prispevka, *Iz zdravih korenin močno drevo* in *Mohorsko bibliografijo*, saj sta pri založbi le malo v časteh …«

22. 5. 2002 Tržaška prefektura je začela izdajati odločbe o povrnitvi med fašizmom *poitalijančenih priimkov* v izvirno slovensko obliko. Brezplačen je tudi postopek za izdajo ostalih novih dokumentov. Tako so Slovenci s pomočjo advokatov začeli v Italiji uresničevati 4. odstavek 7. člena zaščitnega zakona. Dosegli so tudi, da so *obrazci za davčno* napoved končno le natisnjeni v slovenščini, en državljan pa je prejel tudi *zapisnik o napačnem parkiranju* in potrdilo o plačilu kazni v slovenščini. Bolj negotova je *usoda slovenske šole* pri Sveti Ani, ki je tržaška občinska uprava noče obnoviti. Kljub množici protestov grozi, da bomo Slovenci izgubili še eno ustanovo na območju Trsta, kjer je

slovenski živelj skorajda povsem izginil. *Prim*. Primorski dnevnik 22. 5. 2002, str. 6; 27. 5. 2002, str. 1, 2, 3.

22. 5. 2002 Začenja se sezona pritožb zaradi ocen. Šolski inšpektor v svojem poročilu navaja, da so lani pri rednih nadzorih ugotovili 324 kršitev pravilnika o ocenjevanju, polovica pritožb na ocene je bila upravičenih (učitelji pa ugotavljajo, da so birokratske presoje škodljive za učence, ki v šolo hodijo zato, da se kaj naučijo). *Prim.* Delo 22. 5. 2002, str. 3; 27. 5. 2002, str. 5; 24. 6. 2002, str. 5 (Šolstvo); Šolski razgledi 22. 6. 2002, str. 5.

22. 5. 2002 V Narodni in študijski knjižnici v Trstu je bila bleščeča predstavitev knjige ***akad. dr. Borisa Paternuja*** *Književne študije*. V prvem, obsežnejšem delu je objavljenih 23 literarnozgodovinskih razprav in esejev, v drugem pa štirje prispevki, ki sodijo v območje literarne teorije in zadevajo temeljna vprašanja literarne vede, njenih različnih usmeritev in njenega smisla. *Prim*. Primorski dnevnik 19. 5. 2002, str. 6; 23. 5. 2002, str. 9; Novi glas 30. 5. 2002, str. 7. *Naročila*: Gyrus, Streliška 1 A, 1000 Ljubljana, tel. 01 234 78 07, faks 01 234 78 06.

23. 5. 2002 V Mariboru se je začel dvodnevni mednarodni simpozij *Iskanje mitskega v sodobni mladinski književnosti*, ki sta ga pripravila revija Otrok in knjiga ter Mariborska knjižnica. Moderator je ***dr. Igor Saksida***, izmed članov SD pa sodelujejo še ***dr. Janez Vrečko***, ***dr. Meta Grosman***, ***dr. Marija Stanonik***, ***dr. Silvija Borovnik***, ***Marko Kravos*** in ***dr. Milena Blažić***. Referati bodo objavljeni v 54. številki revije Otrok in knjiga.

24. 5. 2002 Na slavistiki visoke šole v Szombathelyju poteka dvodnevni *7. mednarodni slavistični simpozij*, ki ga je organiziral ***Károl Gadányi*** s pomočjo ***Elizabete Bernjak***. Zbralo se je čez 80 udeležencev. Razporejeni smo bili v dve slovenistični in dve hrvatistični sekciji, dve sekciji z drugimi slovanskimi jeziki in literaturami ter eno madžarsko sekcijo. 18 slovenističnih referatov sta moderirala Jože Lipnik in Miran Hladnik. Najštevilneje je bila zastopana mariborska slovenistika (Zorko s plenarnim referatom, Pogačnik, Lipnik, Stramljič-Breznik, Čeh, Križman, Borovnik, Jesenšek, Koletnik, Štuhec, Bošnjak), manj pa domačini (Doncsecz, Bernjak, Embersics), zamejci (Ferluga-Petronio, Maurer-Lausegger), Ljubljančani (Orel, Hladnik) in sazujevci (Narat). Nekateri slovenisti (Tokarz, Lukács, Nemec), nekatere slovenistične teme (Varga, Bokor, Szijártó, Nyomárkay) in nekateri Ljubljančani (Stefanija, Požgaj-Hadži, Strsoglavec) so bili tudi v drugih sekcijah. Teme referatov so bile v splošnem bolj jezikoslovne narave in so obravnavale vprašanja vzhodne slovenščine, jezikovnih stikov in dialektov. V veselje mi je bilo videti, kako lepo se da organizirati slavistično srečanje, katerega sestavni deli so nacionalne filologije. Slavistični simpozij torej, na katerem udeleženci pokažejo, kaj tudi sicer počno v okviru svojih služb, ne da bi se jim bilo treba na silo prilagajati zastarelemu historičnemu oziroma panslovanskemu konceptu prireditev. Sam sem pod naslovom *Slovenistika in slavistika na ljubljanskem primeru* pripovedoval o načrtih cepitve oddelka, o novih študijskih programih in o problematični tradiciji udeležbe slovenistov na mednarodnih slavističnih kongresih, o čemer bomo v Slovlitu in drugje lahko še brali. Organizatorji so nas nastanili v en teden novem hotelu s štirimi zvezdicami in bili z nami zelo zelo prijazni, za kar se jim zahvaljujemo. – ***Miran Hladnik***

IDEJICA ALI PRISPEVEK K METODIKI
ZA POTREBE PRAKTIČNEGA UČENJA V RAZREDU
(NI ZA ZNANSTVENE NAMENE)

❁ ❁ ❁

Književnost vsem ostala je prelepa,
je muza svojo milost izkazala,
ko toliko umetnikov nam dala,
kot travnih bilk ima prostrana stepa.
Klemena Brumca,

Na tem področju Ivan bil je glavni,
saj pisal je o hlapcih in o kavi,
nazadnje o Jerneja plati pravni.
Iz sonetnega venca Zgodovinski čas

25. 5. 2002 Ministrstvo za obrambo je včeraj predstavilo novo izdajo slovenskega vojaškega slovarja in zagotovilo, da ga bodo imeli in uporabljali v vsaki enoti slovenske vojske. *Prim.* Delo 25. 5. 2002, str. 2.

25. 5. 2002 Nova številka *Slavistične revije* (2002, št. 1) je posvečena 70-letnici častne članice SD, ***dr. Martine Orožen***, in prinaša vrsto zanimivih jezikoslovnih razprav (in komajda kaj s področja literarnih ved): ***Jasna Honzak Jahić*** primerja Marka Pohlina in Václava Roso, ***Polona Gantar*** predstavlja zamisel o frazeološkem slovarju, ***Janez Šumrada*** piše o Janezu N. Primicu in stolici za slovenski jezik v Gradcu, ***Sonja Hudej*** o uspešnosti uresničevanja tvorčevega namena v šestih besedilnih vrstah, ***Mateja Pezdirc Bartol*** obravnava recepcijo treh kratkih zgodb med osnovnošolci različnih stopenj, ***Barbara Orel*** pa analizira igro v igri kot intertekstualni in intermedialni pojav. Recenzije in zapiske so prispevali: ***Ada Vidovič Muha, Stanimir Rakić, Peter Svetina, Mateja Pezdirc Bartol, Matjaž Zaplotnik, Aleksandra Belšak, Kumiko Kanazaši Kuroda*** in ***Anka Sollner Perdih***. Objavljeno je tudi vabilo na 21. simpozij Obdobja, ki bo decembra letos obravnaval slovenski roman. *Naročila*: Slavistično društvo Slovenije, Uredništvo Slavistične revije, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana. Člani Slavističnega društva imajo pri celoletni naročnini 1000 SIT popusta, tako da zanje znaša letna naročnina le 3000 SIT.

26. 5. 2002 Za nagrado *mlada vilenica* se je letos potegovalo 268 avtorjev, sto najboljših pesmi je izšlo v priložnostnem zborniku. Prihodnje leto naj bi prireditev mladih postala vseslovenska, čez dve leti pa mednarodna. *Prim*. NeDelo 26. 5. 2002, str. 4.

26. 5. 2002 Častni član SD ***Janez Gradišnik*** v svojem jezikovnem kotičku (*Družina*, str. 11) poroča o *Leksikonu računalništva*, ki ga je izdala založba Pasadena in obsega kar 788 strani. V isti številki tega verskega tednika, ki izhaja že petdeset let, je objavljen tudi intervju z našim kolegom ***Jožetom Zadravcem***, za katerega je zapisano, da »od 1975 njegov časnikarski čopič izrisuje verski in kulturni portret slovenstva, še več let kot profesor za lepoto materinščine in književnosti navdušuje mlade; od leta 1978 je izšel skoraj ducat knjig, ki nosijo njegov pisateljski pečat« (str. 9). Zanimiv intervju s salezijancem in profesorjem slovenščine ***Jožetom Zadravcem*** je objavljen tudi v junijskem *Ognjišču* (str. 6–12), kjer je med njegovimi knjigami omenjen tudi priročnik v pomoč dijakom pri pouku slovenske in svetovne književnosti *Obzorja in odsevi I–IV*.

27. 5. 2002 Nova članica Sveta za visoko šolstvo je tudi častna članica SD in prorektorica Univerze v Mariboru, ***dr. Zinka Zorko***. Iskrene čestitke in kar najuspešnejše delo! *Prim.* Delo 27. 5. 2002, str. 6 (Šolstvo).

27. 5. 2002 V današnjih *Delovih Književnih listih* se je ***Štefan Vevar*** (str. 1) odzval na stavek, izrečen na državni proslavi ob dnevu upora: »Smo v letu 2002 in še vedno govorimo in pišemo slovensko.« Meni, da potujčevanje slovenščine že poteka in da se nam obeta takšen proces: slovenščina bo še nekaj časa »zgolj glavni jezik, zatem spremljajoči jezik glavnega jezika in naposled (a še ne nazadnje) ›neprecenljiva‹ etnološka in folklorna vrednota«. Na uvodnik ***Janeza Dularja*** v prejšnjih Književnih listih (13. 5. 2002) se je odzval tudi ***Jože Strgar*** s člankom *Ljubljana, tuje mesto* (str. 8). ***Mladen Pavičić*** (str. 8) poroča, kako je madžarski pisatelj Péter Esterházy odkril, da je bil njegov ugledni oče »špicelj« tajne policije (prevod odlomkov v naslednjih številkah); častna članica SD, ***dr. Helga Glušič***, pa je ocenila *Fužinski bluz* Andreja A. Skubica (str. 13).

29. 5. 2002 V frančiškanskem samostanu na Kostanjevici se je sestal organizacijski odbor, ki pripravlja letošnje Škrabčeve dneve, ki bodo v Novi Gorici oktobra, teden po slovenskem slavističnem kongresu. Že sedaj vabljeni k udeležbi.

29. 5. 2002 V Kopru se je sestala skupina, ki je pričela pripravljati nov univerzitetni dodiplomski program *študija slovenistike*. Če bi se uresničili vsi trije novi programi, ki se pripravljajo na Pedagoški fakulteti v Ljubljani, na Humanistiki v Kopru in na Politehniki v Novi Gorici, bi bilo mogoče študirati slovenistiko na petih ustanovah.

29. 5. 2002 Predsednica *Slavističnega društva Trst – Gorica – Videm* ***Lojzka Bratuž*** je v Kulturnem domu v Gorici vodila predstavitev *Tržaške knjige*, o kateri je spregovorila častna članica SD ***Marija Pirjevec***, in zbornik o Ljubki Šorli *Pogovori srca*. O njem sta spregovorili urednica ***mag. Marija Mercina*** in ***Marija Češčut***, avtorica intervjujev s pesnico, ki jih je leta 1975 pripravila za Radio Trst A. Sledila je predstavitev v Tolminu, na kateri so sodelovali tudi dijaki urednice in tolminski mešani pevski zbor. *Prim*. Primorski dnevnik 29. 5. 2002, str. 17; 31. 5. 2002, str. 10; Novi glas 20. 6. 2002, str. 6.

30. 5. 2002 Vlada RS je na svoji seji sprejela sklep, da zdravnikom v slovenskih zdravstvenih ustanovah *ni treba znati slovensko*, saj nameravajo zaposliti večje število tujih zdravnikov. Pravijo, da se anestezist ne sporazumeva s pacientom, pozabljajo pa, da bo zaradi njega morala celotna ekipa pri operaciji govoriti v tujem jeziku. – Zakon o slovenščini pa še vedno ni potreben.

31. 5. 2002 *Komisija za slovenščino na tujih univerzah* je obvestila lektorje o novem načinu obračunavanja njihovih plač, ki je nastal po pogovorih z ministrstvom za šolstvo, znanost in šport zaradi pomanjkanja denarja.

1. 6. 2002 S*eja na ljubljanski slavistiki* je bila take narave, da je o njej vredno poročati tudi širši javnosti. Člani Oddelka za slovanske jezike in književnosti smo namreč vnovič soglasno potrdili svojo odločitev za *ločitev slovenistike in slavistike* in stekel je uradni postopek, da bi z novim študijskim letom, tj. z letošnjo jesenjo, zaživel novi Oddelek za slovenistiko. Prvič smo se dogovorili o delitvi oddelka leta 1997 (glej http://www.ijs.si/lit/novice.html-l2), fakultetni senat pa je pred dvema letoma podprl preureditvene načrte, saj so se v vseh drugih državah slovanskega sveta nacionalne filologije (bohemistika, polonistika, kroatistika ...) že zdavnaj inštitucionalno ločile od matične slavistike. Ker se prav zdaj spreminja tudi fakultetni statut, bo nova organizacijska oblika lahko takoj vnesena v njegov čistopis. Knjižnica in tajništvo bosta ostala v skupni lasti; slovenisti pa smo še naprej zainteresirani za sodelovanje kolegov slavistov pri nekaterih slovenističnih projektih in programih. Ko smo že pri oddelčnih rečeh: kratko poročilo zasluži tudi nedavno *personalno dogajanje na literarni slovenistiki*: ***Nataša Pirih Svetina***, ki je bila asistentka stažistka pri književni didaktiki, se je odločila za delovno mesto na Centru za slovenščino, ***Peter Svetina***, ki ga je Igor Grdina pripravljal za prevzem starejše književnosti, pa se je po daljšem premišljanju odločil za drugo službo zunaj fakultete, potem ko mu je mentor pisno odstopil ta predmet in tako dodal ure, ki so mu še manjkale do polne asistentske obremenitve. Nova moč je doc. ***Alojzija Zupan Sosič***, ki je revitalizirala učiteljsko mesto in predmete Helge Glušič, nova redna asistentka pa je ***Alenka Žbogar***. Ker stavimo na javno in transparentno delovanje (zato pa smo tudi priklicali v življenje forum Slovlit, ki ga vzdržujemo v potu svojega obraza že tri leta) in z njim pobijamo opravljivo in zdraharsko ustno izročilo, bo podrobnejša dokumentacija o naštetih zadevah postavljena na splet in na ogled vsem zainteresiranim. – ***Miran Hladnik***. [Škoda, da Oddelek ni našel nekaj časa, da bi obravnaval programa nastajajoče slovenistike v Novi Gorici. Pa še vljudno vabilo kolegici ***Alojziji Zupan Sosič***, da se pridruži članom SD. – Z. J.]

1. 6. 2002 Pred dobrim desetletjem sem bil Humboldtov štipendist in se tistega obdobja nostalgično spominjam. Fondacija ponuja različne prestižne raziskovalne štipendije tudi danes: http://www.humboldt-foundation.de/. Starostna meja za kandidate je pri nekaterih štipendijah 35, pri drugih 40 let. Prijavo toplo priporočam in sem na voljo za natančnejša pojasnila in za pomoč pri vzpostavljanju stikov z mentorji v Nemčiji. – ***Miran Hladnik***

1. 6. 2002 Nekateri člani SD sprašujejo, kako je s *članskimi ugodnostmi*, med katere spada tudi znižana naročnina na revije Jezik in slovstvo, Slavistična revija in Slovenščina v šoli. Popust pri naročnini za vse člane SD priznavajo vse tri revije (glej kolofone), vendar navadno na to pozabijo, ko pošiljajo položnice (če jih sploh pošljejo). Članom svetujemo, naj v takšnih primerih izpolnijo novo položnico z znižanim zneskom.

2. 6. 2002 Ob intervjuju, ki ga je ***Jože Zadravec*** pripravil z ***Zoltanom Janom*** o njegovem delu in o današnjem položaju slovenskega jezika (Družina, str. 9), prihaja na misel tisto: »Kako nedoumljivi so njegovi sklepi in neizsledljiva njegova pota« (Rim 11,33).

3. 6. 2002 Osebna bibliografija ***dr. Gregorja Kocijana***, ki jo je pripravila ***dr. Jožica Čeh*** in je objavljena v njegovi najnovejši knjigi *Razgledi po slovenski književnosti* (Založba Debora, 271 str.), obsega več kot 240 enot, med katerimi je 25 samostojnih knjižnih objav. *Prim.* Revija o knjigi, maj 2002, št. 22, str. 23.

4. 6. 2002 Več kot 500 učiteljev s 14 šol je podpisalo izjavo *Kam plovemo*, ki so jo sestavili trije kolegi na *Trgovski šoli v Ljubljani* (med njimi tudi slavistka ***Laura Rešek***, ki jo še posebej vabimo med člane SD). Ugotavljajo, da jih inšpektorji s svojimi pravilniki silijo v podarjanje dvojk in zniževanje kriterijev. *Prim*. Šolski razgledi 22. 6. 2002, str. 5; Delo 24. 6. 2002, str. 5 (Šolstvo); Kronika 22. 5. 2002.

5. 6. 2002 Pri oživljeni založbi Založništvo tržaškega tiska je pred časom v italijanščini izšla antologija Nove slovenske poezije, ki jo je uredil in prevedel ***Michele Obit*** – kot referenta smo ga spoznali na koprskem slavističnem kongresu –, spremno študijo pa je napisal ***Miran Košuta***, profesor na tržaški univerzi. Antologiji je namenila posebno pozornost ugledna revija *Poesia* (Milan), ki je v letošnji junijski številki objavila zanimivo kritiko ***Anne De Simone***, izbor slovenske poezije, na naslovnici pa smejoče se slovenske pesnike. *Prim*. Primorski dnevnik 5. 6. 2002, str. 10.

ČLANARINA

Predsednik SD ***dr. Marko Jesenšek*** je v začetku junija razposlal vljudno in goreče pismo tistim članom, ki članarine za 2002 še niso poravnali. Zdaj se boji, da z izkupičkom ne bo mogel poravnati niti stroškov za položnice in pošto. Če ne stanovski ponos, naj obvelja solidarnost in pieteta.

Kolegice in kolege prosimo, da **čim prej poravnajo članarino za leto 2002** in s položnico nakažejo 3500 SIT na tekoči račun Slavističnega društva Slovenije, št. 50100-678-45265. Tisti, ki jim članarino poravnajo šole oz. ustanove, kjer so zaposleni, naj ne pozabijo poslati še kopije virmana ter sporočiti imen in naslovov kolegic ali kolegov, za katere je članarina plačana. Žal tistim, ki članarine ne poravnajo, ne moremo pošiljati Kronike, ker ne morejo pričakovati, da bodo drugi kolegi zanje plačevali papir, tisk in poštnino.

Za kolege, ki jim ni vseeno za lastno strokovno rast, znesek članarine presežejo članske ugodnosti (popusti pri naročnini strokovnih revij, pri kotizacijah za seminarje, večje možnosti za napredovanje v nazive in plačilne razrede …).

Kopijo položnice skrbno shranite, ker boste z njo uveljavljali članske ugodnosti.

Hvala vsem stotnijam, ki so članarino že poravnale!

6. 6. 2002 Na Opčinah je potekal zanimiv pogovor o mladinski književnosti v Italiji in Sloveniji. Udeležil se ga je tudi ***Miran Košuta***, profesor slovenščine na tržaški univerzi, ki je pokazal, v kolikšni meri so prevodi slovenskih del prispeli na Apeninski polotok, sodelovala sta tudi ***Igor Saksida*** z ljubljanske in ***Livio Sossi*** z videmske univerze, ki je napovedal nove prevode in predlagal, da bi pripravili posebno razstavo slovenske mladinske književnosti na bolonjskem sejmu. *Prim*. Primorski dnevnik 7. 6. 2002, str. 8.

6. 6. 2002 Še istega dne je ***Miran Košuta*** v ljubljanskem Centru za italijansko kulturo predstavil številnemu občinstvu *Placerjev* prevod *Magrisovega Habsburškega mita v moderni avstrijski književnosti* v slovenščino. Pred kratkim ga je izdalo oživljeno Založništvo primorskega tiska. Nedavno je izšel tudi prevod dela *Trst, obmejna*

identiteta, v katerem *Magris*, profesor na tržaški univerzi in nekdanji senator Republike Italije, namenja precejšnjo pozornost slovenski književnosti v Trstu in tako dokazuje, da obstajajo tudi bele vrane. *Prim.* Delo 8. 6. 2002, str. 7; Primorski dnevnik 8. 6. 2002, str. 12.

6. 6. 2002 *Simpozij o pisateljici Berti Bojetu* v Mariboru (povzeto iz Slovenskega vestnika, Celovec, 6. 6. 2002, str. 5). Pred kratkim je bil organiziran v prastari Mariborski sinagogi simpozij o zanimivi slovensko-judovski pisateljici Berti Bojetu (1946–1997), koroškim Slovencem že dlje poznana po njenih dveh romanih – *Filio ni doma* in *Ptičja hiša* –, ki sta izšla pri založbi Wieser v Celovcu. Simpozij so organizirali ***dr. Katja Sturm-Schnabl*** z dunajske Univerze, ***dr. Miro Polzer*** (Avstrijski inštitut za vzhodno in jugovzhodno Evropo, izpostava Ljubljana), ***Matija Ravitz*** (Judovska skupnost Slovenije) in ***Marjan Toš*** (Kulturni center Sinagoga). Pester program je kot nekakšen impulz za slovensko znanost predstavil življenje in delo Berte Bojetu na široki ravni: od zgodovine judovstva v Sloveniji (Matija Ravitz) do položaja žensk v socializmu (Alenka Puhar), pa od poezije B. Bojetu (Boris A. Novak) do primerjalne študije z japonsko pisateljico Murasaki Šikibu iz 11. stoletja ter odsev zatiranja žensk v literaturi (Katja Sturm-Schnabl), pa tudi povezanost B. Bojetu s Koroško in paralele z manjšinsko situacijo (Vida Obid) ter tekstovne analize obeh romanov (Barbara Weiss) in odsev avtobiografičnosti v njih (Irena Kodrič). V zborniku bodo izšle tudi še neobjavljene pesmi Berte Bojetu. Mnogoletna prizadevanja dunajske slovenistike so obrodila bogato žetev mladih in perspektivnih znanstvenic in znanstvenikov. Tako je npr. Irena Kodrič napisala pri prof. Sturm-Schnablovi prvo monografsko magistrsko delo o Berti Bojetu, Barbara Weiss se je v raznih seminarjih začela zanimati za žensko literaturo pri Slovencih (sama je po rodu Dunajčanka) in je napisala magistrsko delo o Marici Strnad, eni prvih slovenskih pisateljic. Izkazalo se je, da izredno uspešna dunajska slovenistika pod vodstvom dr. Katje Sturm-Schnabl lahko svobodno stopi v enakopraven dialog s slovenskimi strokovnimi ustanovami – še več, lahko daje zanimive impulze za nadaljnja raziskovanja ter vzpostavlja nove stike. Je pravi ambasador slovenske ustvarjalnosti v znanstvenem svetu izven Slovenije. – ***Bojan-Ilija Šnabl***

6. 6. 2002 Slovenska matica je po ***Poniževi*** obravnavi lirike izdala drugo od treh knjižnih študij o sodobni slovenski književnosti. Častna članica SD, ***dr. Helga Glušič***, je obdelala *Slovensko pripovedno prozo v drugi polovici dvajsetega stoletja*, vendar delo noče biti literarnozgodovinski pregled, to »so študije o pisateljih, ne pregled literarnih obdobij in smeri«. V knjigo je vključila 33 pisateljev, medtem ko je v delo *100 pripovednikov* (Prešernova družba 1996) vključila 67 avtorjev. *Prim.* Delo 6. 6. 2002, str. 8; Družina 9. 6. 2002, str. 10.

6. 6. 2002 Tik pred parlamentarno obravnavo *zakonskega predloga o rabi slovenščine kot uradnega jezika RS* je v *Delu* (str. 9) izšel obsežen članek ***dr. Ade Vidovič Muha***, v katerem pojasnjuje, zakaj nasprotuje zakonu o slovenščini, ki je po njenem mnenju osamljeno dejanje, besedilo pa ima v zvezi s knjižno slovenščino zabrisane razsežnosti. Ne zdi se ji primerljivo, da imata sorodne zakone Francija in Poljska, opozarja, da je zakon istočasno ustanovitveni akt Urada za slovenski jezik itd. Imel bi smisel, če bi bil vključen v širšo strategijo države v zvezi z jezikovnimi vprašanji, je zapisala med drugim. 11. junija sta na njene očitke odgovorila ***dr. Janez Dular*** in ***dr. Tone Wraber***, ki je zapisal tudi: »Že mogoče, da zakonsko besedilo v predloženi obliki ni ustrezno. Toda, kdo bi bil bolj poklican za izboljšave, če ne slovenoslovci, še posebej, če so člani ›delovne skupine za jezikovno načrtovanje in jezikovno politiko‹? Tako pa je v deželi nekaj gnilega, dovolj presenetljivo v vzhodnem traktu 2. nadstropja Filozofske fakultete, kjer domuje univerzitetna slovenščina.« ***Janez Dular*** v svojem prispevku sklene, da so očitki avtorice brez prave utemeljitve, in se sprašuje, kaj storiti, ko si kritike znotraj državnozborske komisije nasprotujejo. Za nadaljevanje glej Kroniko 19. 6. 2002.

7. 6. 2002 Spletna stran ameriške družbe *Society for Slovene Studies* vsebuje novo sestavino, in sicer stran za ocene. Ta stran se nahaja pri

http://www.arts.ualberta.ca/ljubljan/reviewsL2.html. Na njej boste med drugim našli sledeče ocene: Irena Gantar Godina, ur. 1999. Intelektualci v diaspori/Intellectuals in diaspora. (Donald F. Reindl); James Gow & Cathie Carmichael. 2000. Slovenia and the Slovenes: A small state in the new Europe. (Carole Rogel); Pavle Merkù. 1999. Slovenska krajevna imena v Italiji. Priročnik/Toponimi sloveni in Italia. Manuale (Donald F. Reindl); Heinz Dieter Pohl. 2000. Kärnten – deutsche und slowenische Namen. Koroška – slovenska in nemška imena. Aus Anlass der 80. Wiederkehr der Kärntner Volksabstimmung vom 10. Oktober 1920 (Carole Rogel); Janja Žitnik & Helga Glušič (ur.). 1999. Slovenska izseljenska književnost 1– 3 (Alenka Žbogar, Mateja Pezdirc Bartol, Alojzija Zupan Sosič); Jernej Zupancic. 1999. The Slovenes in Austria. Geographica Slovenica 32. (Christian Promitzer). Na strani se bodo sčasoma pojavile še druge ocene (tako že objavljene kot nove). – ***Donald F. Reindl***, redaktor ocen, Society for Slovene Studies

8. 6. 2002 Sveže pospleteno *iz Hladnikove literarnozgodovinske delavnice*: Http://www.ijs.si/lit/zgproza.html -l2 – Pot slovenske zgodovinske pripovedne proze v 20. stoletje (1983); http://www.ijs.si/lit/prevedeni.html-l2 – »Svo-bodno po nemškem poslovenjeno«: Popularni prevedeni žanri 19. stoletja (1985); http://www.ijs.si/lit/butkovic. html-l2 – Peter Butkovič in njegova črtica (1988); http://www.ijs.si/lit/majcen.html-l2 – Majcnov avtobiografski fragment med spomini in podoživljanjem: Poskus transformacijske literarne analize (1989); http://www.ijs.si/lit/popobrt.h tml-l2 – Pisanje kot popoldanska obrt ali Napake slovenskega žanrskega pisanja (1990); http://www.ijs.si/lit/pokrajin.h tml-l2 – Regionalizem in slovenska književnost (1998) – z dodanimi ilustracijami; Drobni članki za Enciklopedije Slovenije (v avtorsko pogodbo sem vključil dovoljenje za spletno objavo!) – Matjaž Kmecl, Matija Malešič, Ivan Matičič, Alojz Gradnik itd. – so dostopni iz bibliografije na http://www.ijs.si/lit/hlad_bib.html-l2. Na straneh Kakanien revisited (http://www.kakanien.ac.at/beitr) so v prelepi pdf-obliki tri moje nemške reči: Der Verlag populä-rer Literatur »St. Hermagoras« (http://www.kakanien.ac.at/beitr/fallstudie/MHladnik1.pdf/show_pdf); Prežihov Voranc – ein Genreautor? (http://www.kakanien.ac.at/beitr/fallstudie/MHladnik2.pdf/show_pdf); Zur veränderten Rolle von Literatur, Literaturforschung und Literaturstudium (http://www.kakanien.ac.at/beitr/fallstudie/Mhladnik3.pdf/showpdf).

8. 6. 2002 Tudi učitelji angleščine ponovno zahtevajo, da se *spremeni pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja* (prvič so zahtevo postavili 9. marca t. l.) Dijak naj ne bi bil ocenjen, če je odsoten več kot 10 odstotkov ur pri določenem predmetu, učitelj bi lahko kriterije pisnega ocenjevanja prilagajal ob popravljanju, dijak bi moral pridobiti vse predvidene ocene ... Več na e-naslovu http//:www.s-gim.edu.nm.si. *Prim.* Šolski razgledi 8. 6. 2002, str. 2.

8. 6. 2002 Članica SD ***Jožica Planinc*** je v članku *Z okusom po ananasu* nanizala nekaj svojih izvirnih prijemov pri pouku slovenskega jezika v 5. razredu divaške osnovne šole. Raziskovali so domoznansko literaturo; ko so prebrali novelo Bogomira Magajne Ananas, so pri uri ustvarjalnega pisanja opisovali vsak svoj sadež; učenci so sami izpeljali javno uro slovenščine ... *Prim.* Šolski razgledi 8. 6. 2002, str. 11.

9. 6. 2002 Ad futura (Dunajska 58, 1000 Ljubljana) razpisuje *štipendije za dodiplomski in podiplomski študij v tujini* v letu 2002 v skupnem znesku 232.356.000 SIT. Čas bivanja v tujini ne sme biti krajši od 12 mesecev. Najvišji zgornji znesek odobrene štipendije za študijsko leto znaša 4.500.000 SIT. Prijavo na ta razpis kandidati pošljejo na obrazcu prijavnice (www.ad-futura.si) skupaj z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa v Uradnem listu Republike Slovenije. Nujne informacije je možno dobiti na info@d-futura.si.

10. 6. 2002 Častni član SD ***Janez Zor*** je spregovoril kot sodelavec prevajalcev *Hagade*, judovske obredne knjige o njihovem odhodu iz egiptovskega suženjstva. Med drugim so se prevajalci spopadali z vprašanjem, kako prevesti določena mesta, kjer je približno isto povedano tudi na 20 načinov, kot npr. povzdigovati/poveličevati Boga. *Prim.* Delo 10. 6. 2002 (Književni listi, str. 7).

11. 6. 2002 *Odbor državnega zbora za kulturo, šolstvo, znanost in šport* je, potem ko je bil zakon naknadno uvrščen na dnevni red DZ, vendarle dosegel, da je prišlo do prve obravnave *zakonskega predloga o rabi slovenščine kot uradnega jezika RS*. Vlada se do

njega še vedno ni utegnila opredeliti, sekretariat za zakonodajo pa je na sami seji podal svoje mnenje le ustno. Štiri ure trajajoča razprava, med katero vsi navzoči do besede niti niso prišli, je pokazala, kdo z donečimi frazami govori o pomenu slovenščine s figo v žepu. Odbor je nato sprejel predlog ***dr. Zoltana Jana***, da prekine obravnavo, tako da bo lahko predlagatelj dopolnil zakonski predlog. »In nato so vsi živeli srečno in živijo še danes, če niso umrli,« bi lahko dopisali, saj ni bilo treba nobenemu glasovati in pokazati, kako dejansko razpolaga z mandatom, ki so mu ga zaupali volivci. Izjave nekaterih udeležencev je povzel ***Milan Vogel*** v Delu 15. 6. 2002, str. 7, nekateri pa so posnemali Pilata v TV oddaji z zgovornim naslovom Studio City (TV Slovenija 17. 6. 2002).

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

❁ ❁ ❁

Od rož ostala bodo le semena.

❁ ❁ ❁

11. 6. 2002 ***Miha Mazzini*** piše: »Ko sem pred leti za Sobotno prilogo pisal članek Slovenska kulturniška laž (ponatisnjen je v knjigi *Dostava na dom*, založba Goga (http://www.zalozba-goga.si/) oziroma ga lahko preberete na spletu, http://www2.arnes.si/~ksm mazz /slonadom/dom23.htm), sem se vprašal, je mar mogoče knjigo izdati v Ameriki tudi brez plačevanja založnikom in podobnih bližnjic – torej prek agencijskega sistema, ki izbere samo 2 % ponujenih rokopisov, jih zastopa in posreduje založnikom, ki spet izberejo določen odstotek (bojda okoli 30 %) ponujenih rokopisov in nato vanje vložijo svoj čas in denar. Še dodatno vprašanje: je mogoče, da bi skozi agencijski sistem prišel tuj avtor, ki je nihče in sam, saj je znano, da ameriški založniki tiskajo samo 2 % prevodne literature, kljub temu da za temi avtorji stojijo ogromne evropske založbe? Odgovor: je mogoče. Za podrobnosti poglejte na http://www.scalahousepress.com/ – prvi, novinarski, izvod knjige pa držim v rokah in občutek je fajn. Uradna izdaja naj bi prišla na plano oktobra letos. Aja, *Guarding Hanna* je angleški prevod romana *Telesni čuvaj*, ki je predlani izšel pri Beletrini (www.beletrina.com). Prevedla ga je Maja Visenjak-Limon, prevod je financiralo ministrstvo za kulturo, roman pa za kresnika ni bil niti nominiran.« *Prim.* Delo 24. 6. 2002, (Književni listi, str. 2).

11. 6. 2002 Državni sekretar Ministrstva RS za šolstvo, znanost in šport, ***mag. Mirko Zorman***, je v odgovoru državnemu svetniku ***dr. Zoltanu Janu*** zatrdil, da so v sklepu št. 604-02-32/2001 z dne 10. 5. 2002 v celoti upoštevali predlog slavistov srednjih strokovnih šol, da se njihovo delo pri poklicni maturi izenači z delom kolegov pri maturi za gimnazijce (*prim*. Kronika 8. 5. 2002).

12. 6. 2002 ***Nataša Komac*** poroča iz *Kanalske doline*: 20. maja 2002 smo uspešno zaključili 30-urni začetni tečaj slovenščine, za katerega se je v okviru izbirnih obveznih vsebin odločilo kar 28 trbiških srednješolcev, sicer dijakov trbiške gimnazije in srednje šole za turistične poklice. Tečaj, ki ga je organiziralo Slovensko kulturno središče Planika, se je odvijal enkrat tedensko po dve uri in ga je redno obiskovalo 20 dijakov.
Že lansko leto sva s kolegico iz študijskih klopi ***Bernardo Rovtar***, profesorico slovenskega jezika na kranjski gimnaziji, navezali stike in izpeljali ekskurzijo njenih dijakov na Trbiž, kjer so jih na izlet po Kanalski dolini popeljali njihovi tamkajšnji vrstniki, ki se učijo slovenskega jezika. V letošnjem letu nadaljujemo s skupnimi aktivnostmi. Tokrat, 26. maja 2002, so po ogledu Žabnic, Ovčje vasi, Ukev, Naborjeta in Rablja lahko prisluhnili živi slovenski besedi Kanalske doline v vsej njeni zvrstnosti in lokalnih različicah. 6. junija smo vrnili obisk. Naši kranjski gostitelji, ***Bernarda Rovtar*** in ***Ana Jesenovec***, ravnatelj kranjske gimnazije in dijaki so trbiške dijake, ki so izrazili posebno zanimanje in se izkazali na tečaju, najprej razveselili s kulturnim programom, jih popeljali po poteh kranjske kulturne dediščine in predstavili svoje mesto, na koncu pa so se dogovorili o nadaljnjem sodelovanju.

27. maja 2002 smo ob kulturnem programu slovenske klovnese, pesnice in plesalke flamenka ***Eve Škofič-Maurer*** podelili spričevala in slovesno zaključili celoletne tečaje slovenskega jezika in glasbe. Ob pesmi, igri in plesu sva učiteljici slovenskega jezika v pogovoru s starši prevetrili načrte za nadaljnje delo in napovedali enotedenski tečaj slovenskega jezika, ki ga letos za svoje tečajnike Slovensko kulturno središče Planika pripravlja zadnji teden v juliju na slovenski obali v Kopru.

Zaključila se je tudi akcija škofjeloške občine in tamkajšnje knjižnice *Podarimo knjigo Slovencem v Kanalski dolini*. Iskrena hvala ***Juretu Svoljšaku*** in vsem, ki ste sodelovali. Nabralo se je kar nekaj novih metrov slovenske besede, po kateri bodo v prihodnje z veseljem posegali slovensko govoreči in slovenskega jezika učeči se domačini.

12. 6. 2002 Konzorcij za mednarodni razvoj Univerze v Trstu razpisuje dve *vabljivi letni študijski štipendiji* za slovenistične raziskave v Trstu. Upajmo, da bodo kandidati s prijavami kar zasuli štipenditorje, ki so vendarle napravili prijazno gesto. Dodatna pojasnila: Miran Košuta, tel. 00 39 040 220 364, e-naslov: mirankosuta@kata mail.com.

12. 6. 2002 V Beneški Sloveniji so prvič opravljali *malo maturo iz slovenskega jezika* (v RS je to zaključek osnovne šole). Deset nekdanjih učencev Dvojezične osnovne šole v Špetru Slovenov (prvih pet razredov osnovne šole v Sloveniji) je na Nižji srednji šoli Danteja Alighierija z italijanskim učnim jezikom tri leta obiskovalo dodatni pouk slovenščine in se na koncu odločilo za slovenščino kot izbirni predmet. *Prim*. Primorski dnevnik 12. 6. 2002, str. 3.

12. 6. 2002 Na senatu Filozofske fakultete v Ljubljani ni prodrl provokativni predlog, da bi se v Diplomskem redu nerodne dubletne formulacije (študenti/študentke, vpisali/vpisale ...) poenostavile v korist ženskega spola. Proti so se izrekle ženske same. – ***Miran Hladnik***

13. 6. 2002 *Slovanska knjižnica* v Ljubljani je pripravila pogovor o krizi revije *Dom in svet*, v katerem so sodelovali ***Pavel Fajdiga***, ***Ana Koblar Horetzky***, ***Marjan Dolgan*** in ***Matija Ogrin***. *Prim.* Delo 12. 6. 2002, str. 8.

14. 6. 2002 Nova študijska smer za tuje jezike vzhodne Evrope na Univerzi v Vidmu vključuje tudi študij slovenščine. Po triletnem dodiplomskem študiju je predvidena specializacija na področju prevajanja. Odsek vodi članica SD ***Fedora Ferluga-Petronio***. *Prim*. Primorski dnevnik 14. 6. 2002, str. 3

15. 6. 2002 Turistično društvo Železne dveri prireja pohod po poteh Frana Miklošiča, ki vodijo od Ljutomera prek Kamenščaka, Radomerščaka do Železne Dveri. *Prim.* Delo 12. 6. 2002, str. 8.

15. 6. 2002 Na Ponikvi se je zbralo okrog 130 bralcev za Slomškovo priznanje in se podalo na pohod do Slomškove domačije, spotoma pa so reševali različne zanimive naloge. Dober del najbolj zagnanih bralcev sodeluje tudi pri tekmovanju za Cankarjevo priznanje. *Prim.* Družina 23. 6. 2002, str. 10.

16. 6. 2002 Pesnik, ki želi, da se bo z njim ukvarjal ***dr. Denis Poniž***, mora prej umreti, kajti okrogla miza na *srečanju slovenskih književnikov* v vili Herberstein (Velenje, 13.–16. 6. 2002) je zadnjič, ko se ukvarja s še živimi pesniki, ki nanj izvajajo toliko pritiskov, da se v takšne avanture ne misli več spuščati. *Prim.* Današnje Delo, str. 7.

17. 6. 2002 V 4. številki revije *Sodobnost* (str. 495–500) je ***Klemen Pisk*** objavil zabavno pripoved, kako si je neki heker prilastil e-naslov dr. Frana Zormana, dekana Filozofske fakultete v Ljubljani, in pričel slavne dr-je opozarjati na njihove napake. Liki – od rusista Manfrede do komparativista Evalda Kavlja in psihologa Vida Divjaka – so hitro prepoznavni. ***Miran Hladnik*** se spominja, da je pred leti neki heker resnično pošiljal naokrog e-pisma v imenu bivšega dekana, kar je slednjega neznansko jezilo. V isti številki (str. 501–511) ***Miran Hladnik*** plete zgodbe o slovenskih literarnih ženskah.

18. 6. 2002 Zaključila se je življenjska pot častnega člana SD, ***akademika prof. dr. Franca Jakopina***. Njegova iskrena misel in globoko znanje živi v delu njegovih učencev in kolegov, ki jim je pomagal pri poklicnem zorenju in delovanju. *Prim.* Delo 20. 6. 2002, str. 8; 27. 6. 2002, str. 4.

18. 6. 2002 *Slovenski šolski muzej* (Plečnikov trg 1, Ljubljana) vabi na razstavo ob 100. obletnici rojstva Franceta Ostanka, šolskega sindikalnega in narodnoobrambnega delavca, slovenskega muzealca in zgodovinarja šolstva, ki je vodil Slovenski šolski muzej od 1951 do 1974. Razstave v muzeju: Čar čipk – 125 let Čipkarske šole Idrija; France Ostanek 1902–1989; Šolstvo na Slovenskem do 1991 – stalna razstava. Obisk je možen od ponedeljka do petka od 9. do 13. ure in/ali po predhodnem dogovoru: tel. 01/ 2513 024, 2513 127; e-pošta: solski.muzej@guest. ar ne.si; www.ssolski-muzej.si. Vabljeni Vi in Vaši prijatelji.

18. 6. 2002 Tik pred prvomajskimi prazniki je na mariborski univerzi zagovarjala magisterij ***Polonca Šek***, asistentka na Oddelku za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete v Mariboru. Mentor, ***dr. Marko Jesenšek***, je bil z nalogo *Raba trpnika v vzhodnoslovenskem knjižnem jeziku konec 18. in v prvi polovici 19. stoletja* tako zadovoljen, da je mladi magistrantki predlagal, naj temo razširi na celoten slovenski prostor in čim prej pripravi teze za doktorat.

18. 6. 2002 Ob 101. obletnici smrti *Josipa Murna* so odkrili pesnikov doprsni kip v Knafljevem prehodu, nedaleč od njegove rojstne hiše v Ljubljani (mati je bila služkinja v Kozlerjevi hiši, ki je stala tam, kjer je danes Mladinska knjiga). Slavnostni govornik je bil častni član SD ***dr. Jože Mahnič***, vročino na slovesnosti pa so blažili Murnovi zimsko obarvani verzi.

19. 6. 2002 *Zakon o slovenščini kot uradnem jeziku RS* še naprej zbuja polemike (*prim*. Kroniko 13. 5. 2002, 6. 6. 2002, 11. 6. 2002). V današnjem Delu (str. 8) je ***dr. Janezu Dularju*** odgovorila ***dr. Ada Vidovič Muha***, ki pravi, da vidi smisel zakona le »kot sestavino širše strategije države v zvezi z jezikovnimi vprašanji, na vsebinski ravni pa v problemski omejitvi na izbiro javne besede, se pravi na udejanjanju ustavnega določila«. V svojem odgovoru ***dr. Tonetu Wrabru*** pa ***dr. Erika Kržišnik*** sprašuje, kako se že reče kupljeni ljubezni, saj po njenem zakon ne zagotavlja ljubezni, tudi ljubezni do jezika ne, še zlasti ne z uvajanjem kazni in nagrad.

20. 6. 2002 Na občnem zboru *Slovenskega društva za primerjalno književnost* je ***Jola Škulj*** prepustila predsedniški položaj ***Marku Juvanu***, ***akademik Janko Kos*** pa je postal častni član. *Prim.* Delo 19. 6. 2002, str. 24.

23. 6. 2002 **»Kdor bi sodil življenje v našem jeziku po zunanjih dogodkih, bi bil prav lahko zadovoljen z njim. Recimo: v kratkem času smo dobili tri velika slovarska ali leksikalna dela: Angleško-slovenski poslovni slovar, Slovenski pravopis in Leksikon računalništva in informatike. […] Seveda pa je to bogastvo koristno šele tedaj, ko preide s papirja ali iz elektronskih medijev v glave uporabnikov jezika. Na tem področju ne moremo biti tako zadovoljni, velikokrat slišimo ali beremo, kako zanemarjena je današnja slovenščina v javni rabi in da bi bilo treba pravilno rabo zavarovati s posebnim zakonom. Za tak zakon imamo tudi že pred več leti izdelan osnutek, ki bi ga moral sprejeti Državni zbor. Le kaj je krivo, da je ta zakon obtičal v birokratskih predalih in se nikamor ne premakne, čeprav se s tem dela velika škoda? To vprašanje sem si dostikrat zastavljal brez uspeha, zdaj pa mislim, da sem vsaj delno našel odgovor nanj. […]Ob prebiranju tega razpravljanja [5. maja v Večeru objavljen prispevek dr. Tomaža Sajovica] sem dobil […] vtis, da bi bili Sajovic in njegovi tovariši v jezikovni komisiji [Državnega zbora] bolj za to, da naše oblasti sprejmejo zakon za zaščito tuje govorečih iskalcev zaposlitve pred napadi**

hudobne slovenščine, ki ima tako nevarne zagovornike. Saj Sajovic na koncu pogovora pravi, da se ›nevarno razmišljanje z različno intenzivnostjo pojavlja v vsem predlogu zakona‹, in sicer, ›da je slovenski jezik mogoče postaviti za vrhovno, to je metafizično počelo oziroma vrednoto vsega življenja v družbi, kar pomeni, da se mu mora življenje podrediti‹. S tega vidika pa je očitno, da slovenščina v takem položaju ne more dobiti varstva,« je med drugim zapisal častni član SD *Janez Gradišnik*. *Prim.* Družina 23. 6. 2002, str. 19.

MALA ŠOLA USTVARJALNEGA PISANJA

❁ ❁ ❁

Eno vprašanje v testu pri Uvodu v študij slovenske književnosti se je letos glasilo: "Z naštevanjem njegovih [to je Hladnikovih] knjig ste se želeli podobrikati sestavljalcu tegale testa, za kar boste dobili dve (2) točki. (Praktični spisovnik ne šteje.)" Eden od odgovorov se je glasil *Izganjalec hudiča*. Morda pa je celo res in bi zaslužil obe točki. – Miran Hladnik [Kdo, Hladnik ali kandidat, dostavlja počasi sledeči Kronist.]

❁ ❁ ❁

24. 6. 2002 Ves slovenski kulturni prostor onesnažujejo vabila na številne prireditve *Imago Sloveniae*, ki Slovencev jezik potujčavši skušajo okrepiti kulturno identiteto Slovencev.

24. 6. 2002 V Primorskem dnevniku (ne pa v Republiki Sloveniji) se vrstijo protesti, ker je Mladinska knjiga izdala geografsko karto, na kateri so krajevna imena le v tujih jezikih (Klagenfurt, Trieste…), ker se je urednik Aleš Berger spozabil in zapisal, da je Paolo Mauresing rojen v »italijanski Gorici« (kot da ni tudi slovenska) itd.

24. 6. 2002 V intervjuju (Delo str. 6 (Šolstvo)) je ministrica za šolstvo, ***dr. Lucija Čok***, napovedala *večje dodatne obremenitve učiteljev*, ker drugače ni mogoče izpeljati prenove osnovne šole (zmanjka jim nekaj dni), poleg tega pa si želi, da bi učitelji preživeli nekaj več časa z učenci. – *Komentar kronista*: Že slišano, doživeto nič kolikokrat: velestrokovnjaki si izmišljajo mogoče in nemogoče neumnosti, brez finančnega pokritja, nato pa naj jih učitelji brezplačno uresničijo kot dodatno delo, tako da naj vlečejo še kakšen vagonček več.

24. 6. 2002 Delovi Književni listi (str. 7–8) prinašajo obsežen intervju ***Mojce Drčar Murko*** z ***dr. Katjo Sturm-Schnabl*** o slovenistiki na dunajski univerzi, ki je »uspešna in ne držijo občasno razširjene govorice, da naj ne bi bila potrebna […] ni le legitimna, temveč tudi zanimiva za avstrijski znanstveni diskurz«. [Kljub temu se je hočejo Avstrijci znebiti in jo zreducirati na Celovec. Seveda se bo podobno dogodilo v Rimu, Neaplju in še kje, podobno kot se je v Padovi, na neki način v Vidmu. Kljub temu bomo ob otvoritvi Seminarja slovenskega jezika, literature in kulture brali, kakšne uspehe dosegamo.] Književni listi (str. 5) prinašajo tudi članek častnega člana SD, ***dr. Jožeta Mahniča***, *Krajevna imena v novem Pravopisu*, v katerem pravi: »Toponime le redkokdaj spreminjamo, vendar se je to pri nas dogajalo in se, žal, tako je videti, še dogaja.«

24. 6. 2002 V Delovih Književnih listih (str. 12) je ***Jana Valenčič*** predstavila ***Petra Herrityja***, profesorja slovanskih jezikov na univerzi v Nottinghamu, ki je pri ugledni britanski založbi Routledge izdal zajetno slovensko slovnico v angleščini. Prodali so že več kot 800 izvodov.

25. 6. 2002 Reška podružnica Hrvaškega filološkega društva že od leta 1995 za kresne dni organizira mednarodni simpozij, imenovan *Hrvatski filološki skup*. Gradivo s teh simpozijev daje podlago dobršnemu delu objav v reški reviji Riječ, ki jo ureja prof. ***dr. Milan Nosić***. Program letošnjega simpozija (Opatija, 24. in 25. t. m.) je obsegal 29 književnih referatov, ubranih predvsem na književno dejavnost Nedjeljka Fabrija in na germansko-slovanske književne stike in vplive, in 34 jezikovnih referatov, ubranih

predvsem na germansko-slovanske jezikovne stike in vplive in na jezikovno politiko (in na razprave o potrebnosti zakona o hrvaškem jeziku). Slovenijo je zastopalo 10 referatov, 4 književni (Utjecaj engleske dječje književnosti na slovensku dječju književnost ***Dragice Haramije***, Cankarjevi in Altenbergovi pogledi na črtico ***Jožice Čeh***, Postmodernizam, short story i slovenska kratka proza ***Blanke Bošnjak*** in Status pripovedovalca v izbranih pesnitvah evropske romantike ***Mirana Štuheca***) ter 6 jezikovnih (English influence in Slovene vocabulary ***Nade Šabec***, K osnovnim načelom pregibanja v slovenščini in nemščini ***Vlada Nartnika***, Izražanje strahu v frazemih (slovensko-nemški kontrastivni vidik) ***Irene Stramljič-Breznik***, Dejavniki medjezikovnega frazeološkega ujemanja ***Vide Jesenšek***, Žebelj v slovenskih narečjih ***Jožice Škofic*** ter Germanizem ofer in hebraizem korban v slovenskih protestantskih spisih 16. stoletja ***Francke Premk***). – ***Vlado Nartnik***

27. 6. 2002 Orožniki (carabinieri) v Devinu so prijavili sodišču lastnika trgovin, ki imata napisa knjigarna ter pekarna. V ovadbi se sklicujejo na kraljevi odlok iz leta 1940 (to je XIX. leto fašistične ere), ki zahteva, da je napis v italijanščini pred besedilom v tujih jezikih in z večjimi črkami, pozablja pa, da v teh krajih slovenščina ni tuj jezik. *Prim.* Delo 27. 6. 2002, str. 4.

27. 6. 2002 Pred začetkom Seminarja slovenskega jezika, literature in kulture ter Poletne šole slovenščine je stekel dvodnevni 6. seminar za lektorje slovenščine na tujih univerzah, ki ga je pripravil Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani.

OBVEŠČANJE PO E-POŠTI

❁ ❁ ❁

Spletne strani Kronike so zelo slabo obiskane, zato jih že dolgo nismo obnavljali. Sklenili smo, da na njih ohranimo le stalno predstavitev društva, očrt njegovega razvoja, društvena pravila, obrazec prijavnice in podobno.

Vseeno je škoda, da članov zaradi previsoke poštnine ne moremo obveščati o prireditvah, za katere zvemo pravočasno. Ker želimo, da ne bi bili le kronisti, ampak tudi novičarji, vabimo vse, ki bi želeli sproti prejemati obvestila o različnih prireditvah, predavanjih in tiskovnih konferencah, da sporočijo svoje e-naslove oziroma se prijavijo na spletno stran http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit. S požrtvovalnostjo Mirana Hladnika jih bomo sproti in hitro obveščali prek mreže Slovlit. Poleg tega boste prek tega naslova lahko sodelovali v različnih strokovnih debatah in tudi obveščali kolege o svojih podvigih. Če si želite ogledati zbirko prejšnjih obvestil na tem seznamu, obiščite arhiv SlovLit. Za člane Slavističnega društva Slovenije je vse to brezplačno.

27. 6. 2002 *Prevajanje prek strežnikov na internetu* in neumnosti, ki jih stroji pri tem počnejo, zabavno opisuje ***Miha Mazzini*** v današnjem Delu na str. 9

27. 6. 2002 Na 7. seji se je sestala *Delovna skupina za področje jezikovnega načrtovanja in jezikovne politike*, ki jo kot delovno telo pri Odboru državnega zbora za kulturo, šolstvo, znanost in šport vodi ***prof. dr. Breda Pogorelec***. Obravnavali so Strategijo jezikovne politike v Republiki Sloveniji ter novelo predloga Zakona o opravljanju zdravstvenih poklicev (v katerem se je mimogrede spremenilo določilo, da morajo zdravniki obvezno znati slovenščino, v nekakšno večpomensko formulacijo).

28. 6. 2002 Univerza v Trstu je razglasila za častnega doktorja znanosti ***Predraga Matvejevića***, ki ima velike zasluge, da se je na rimski univerzi La Sapienza ohranila slovenščina. Lavdator je bil ***Miran Košuta***, profesor slovenščine na tržaški univerzi, slavljenec pa je predstavil predavanje Evropa in druga Evropa. *Prim*. Primorski dnevnik 29. 6. 2002, str. 1 + 10.

28. 6. 2002 NUK je nabavila nov informacijski vir, Kritisches Lexikon zur deutschsprachigen Gegenwarts-literatur – KLG. Dostopen je z lokacij Univerze v Ljubljani na spletnem naslovu http://www.klgonline.de. Obsega članke o skoraj 650 avtorjih, katerih poglavitna dela so izšla po letu 1945. Vsak prikaz besedila članka se posebej zaračuna, zato vas prosimo, da odpirate samo tiste članke, ki jih res potrebujete. – ***Gorazd Vodeb*** (gorazd.vodeb@ uk.uni-lj.si

1. 7. 2002 Kot vsak prvi ponedeljek v juliju se v vroči sončni pripeki pričenja *Seminar slovenskega jezika, literature in kulture*, ki se ga kot vsako leto udeležuje 133 udeležencev iz različnih držav. Letos ga vodi ***Boža Krakar Vogel***, ki je zbrala 15 predavateljev, da bodo spregovorili o ustvarjalnosti Slovencev po svetu, na okrogli mizi *o novem slovenskem pravopisu* pa bodo sodelovali ***Ada Vidovič Muha, Janez Dular, Jerica Snoj*** in ***Marta Kocjan***. Istega dne se je pričela tudi *Poletna šola slovenskega jezika*, ki jo prav tako pripravlja Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani in se je letos udeležuje 250 slušateljev, med katerimi jih je vsaj polovica, ki živijo v Sloveniji in se želijo/morajo naučiti slovenščine. *Prim*. Delo 29. 6. 2002, str. 7.

3. 3. 2002 **Spletne novice *Mirana Hladnika***: SlovLit@ijs.si. http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit
Slovlitjani klepetajo in spleteničijo o velikem slovarju tujk, o leksikonu računalništva, o bistvu haikuja, o študijskih reformah, o dvopredmetnem študiju in bolonjski deklaraciji o univerzitetnem študiju.
Spletk obilo. Http://ro.zrsss.si/ – projekt računalniškega opismenjevanja pri Zavodu za šolstvo. Http://www.lettres.net/ – francoska literarna veda; tu tudi slovarček literarnoteoretičnih definicij s primeri. Http://www.niska.hr/ – Nacijonalni informacijski sastav knjižnica Hrvatske, projekt hrvaške digitalne knjižnice. Ht tp://www.qualitative-research.net/fqs/fqs-eng.htm – 8. številka časopisa FQS – »Using Technology in the Qualitative Research Process«. Http://firstmonday.org/issues/issue7_6/ – junijska številka časopisa First Monday – zanimivi članki o digitalni kulturi, podatkovnih zbirkah ipd. Izvod zadnjega prevajalskega zbornika čaka pri meni na recenzenta, ki bi se o knjigi razpisal za Slavistično ali katero drugo revijo – prosim, javite se.

ENO DOLGO, VROČE POLETJE VOŠČIMO!

❁ ❁ ❁

Prve izkušnje z vročino smo prestali, vsem kolegicam in kolegom pa privoščimo, da bodo počitnice tudi dolge!

Pa ne pozabite, da se je dan začel krajšati že ob kresu!

❁ ❁ ❁

Slavistično društvo Slovenije Slavistično društvo Maribor

SLOVENSKI SLAVISTIČNI KONGRES
Maribor, 3.–5. oktobra 2002

Nacionalno – regionalno – provincialno;
Cankarjevo tekmovanje; Jezikovno načrtovanje;
Učitelj slovenščine; Lektoriranje

Četrtek, 3. oktobra 2002

Plenarni del

9.45 Otvoritev kongresa in podelitev nagrad Slavističnega društva Slovenije
10.15 Zinka Zorko: *Slovenska obmejna narečja* (delovni naslov)
11.00 Tomo Korošec: *Besediloslovje* (delovni naslov)

11.45 Odmor

12.00 Silvija Borovnik: Delež Koroške v sodobni slovenski prozi
12.45 Mirko Osolnik: Regionalno in nacionalno v literarni vedi južnih Slovanov

13.30–15.00 Odmor

Skupina A

15.00–17.30 *Nacionalno – regionalno – provincialno*
Okroglo mizo o aktualnih kulturnih, literarnih in jezikovnih vprašanjih na Slovenskem je pripravil urednik študentske založbe Beletrina Mitja Čander, ki se bo pogovarjal z Janezom Menartom, Kajetanom Kovičem, Andrejem Brvarjem, Tonetom Partljičem, Majdo Potrata, Emico Antončič, Slavkom Šercem ...

Skupina B

17.30–19.15 *Slovenščina gre naprej*
Marko Stabej je na pogovor o slovenskem jeziku in jezikovnem načrtovanju povabil Vojka Gorjanca, Simona Kreka, Mira Romiha, Natašo Pirih Svetina ...

Skupina C

17.30–19.15 *Učitelj slovenščine: Kaj nas žuli v srednji šoli?*
Andrejka Korman se bo o aktualnih vprašanjih v srednjem (poklicnem in strokovnem) izobraževanju pogovarjala z Zoltanom Janom, Simono Gljuk, Marijo Lešer, Adrijano Špacapan ...

Spremljevalni del programa (četrtek)

15.00 Vodeni ogled Maribora

15.00 Ogled razstave

20.00 Družabni večer v hotelu Habakuk

Za dobro voljo bo poskrbel gledališki igralec Jure Ivanušič, med večerjo pa citrarka.

Petek, 4. oktobra 2002

Plenarni del

9.00 Miran Hladnik: ***Troje podob domačega in tujega***

9.45 Igor Grdina: ***Včasih očividci ne lažejo ... (Kocbek in Klemperer)***

10.30–11.00 Odmor

11.00–12.30 Občni zbor in sprejem novih častnih članov

12.30–14.00 Odmor

Skupina A

14.00–16.15 *Cankarjevo tekmovanje*
Okroglo mizo o aktualnih vprašanjih Cankarjevega tekmovanja je pripravil Vlado Pirc s sodelovanjem Romana Brunška, Jelke Slukan, Slave Starc ...

16.15–16.45 Odmor

Skupina B

16.45–18.15 *Učitelj slovenščine: Učitelj slovenščine v osnovni in srednji šoli*
Janko Potrata bo na okrogli mizi vodil pogovor o vlogi učitelja v slovenski osnovni in srednji šoli. Uvodničarke bodo za osnovno šolo Milena Kerndl, za strokovne šole Darija Golob Malenšek in za gimnazije Darinka Čretnik.

Skupina C

16.45–18.15 *Lektoriranje*
Okroglo mizo je pripravil Viktor Majdič s sodelovanjem Franceta Žagarja, Hedvike Dermolj Hvala ...

Skupina Č

14.00–18.15 *Predstavitev novih strokovnih in znanstvenih knjig*

Spremljevalni del programa (petek)

10.45 Vodeni ogled Maribora

15.30 S sedežnico ali vzpenjačo na Pohorje in sprehod do razglednega stolpa

20.00 Gledališka predstava

Sobota, 5. oktobra 2002

Poučna popotovanja

A – Ptuj z okolico – celodnevno

B –Obronki južnega Pohorja (Sl. Bistrica, Skomarje, Studenice, Štatenberg, Makole …)

C – S splavom po Dravski dolini – celodnevno

Č – Dopoldanska etnografska delavnica (Gaj nad Mariborom)

* * *

NAPREDOVANJE: **Kongres nam je uspelo uvrstiti v Katalog stalnega strokovnega izobraževanja. Kdor želi pridobiti točke za napredovanje, mora izpolniti predpisane pogoje – potrditi mora udeležbo (podpisi na seznamu udeležencev), oddati seminarsko nalogo (navodila in naslovi bodo pripravljeni do kongresa) in oddati izpolnjen evalvacijski vprašalnik.**

Kotizacija **za udeležbo na kongresu 24.500 SIT, za člane 20.500, zbornik je letos vključen v kotizacijo.**

PODATKI O PRENOČITVAH: **Rezervacije do 15. 9. 2002, kontaktna oseba: ga. URŠKA UL, Hotel Habakuk, faks 02/300 81 28, e-pošta: urska.ul@ter memb.si habakuk @termemb.si.** Vsi, ki bodo rezervirali sobo, naj omenijo, da je to v sklopu kongresa slovenskih slavistov.

Hotel Habakuk***** leži ob vznožju gozdnatih pobočij Mariborskega Pohorja. Od centra Maribora je oddaljen 10 minut vožnje. Sobe so opremljene po najvišjih hotelskih standardih. V hotelu lahko čez poletje koristite zunanje, čez celo leto pa tudi notranje bazene, finske savne, turško kopel in fitnes. V vseh sobah so kopalnice s prho ali kadjo, direktni telefon, kabelska TV, radio, mini bar, sef, v nekaterih pa še telefaks in internetni priključek.

Cenik sob za udeležence kongresa slovenskih slavistov: dvoposteljna soba CLASSIC (2 osebi) – 28.500 SIT; dvoposteljna soba CLASSIC, single use – 21.600 SIT; dvoposteljna soba PLUS (2 osebi) – 33.700 SIT; dvoposteljna soba PLUS, single use – 23.800 SIT.

Cene vključujejo: nočitev z zajtrkom; koriščenje centra za sprostitev v hotelu (bazeni in whirlpooli s termalno vodo, savne, turška kopel in fitnes); prost vstop v Casino Maribor; garažo. Doplačilo za penzionski obrok (kosilo ali večerja) znaša 2500 SIT. Oba tipa sob lahko koristite kot enoposteljno sobo.

Hotel Arena*** je sodoben hotel z izjemno domačo in udobno atmosfero. Nahaja se tik ob snežnem stadionu in razpolaga z 22 sobami s pogledom na snežni stadion ali na mesto Maribor. Od središča mesta je oddaljen le 10 minut, od hotela Habakuk pa le 200 metrov.

Cenik nočitev z zajtrkom: enoposteljna soba – 9000 SIT; dvoposteljna soba – 13.000 SIT.

Garni hotel Milena*** se nahaja v idiličnem okolju pod Pohorjem, oddaljen 500 metrov od hotela Habakuk. Razpolaga s 14 lepo opremljenimi sobami. Cene (nočitev z zajtrkom; turistična taksa): enoposteljna soba – 9000 SIT; dvoposteljna soba – 12.000 SIT.

DRUGE PRENOČITVENE ZMOGLJIVOSTI V MARIBORU

Ponudimo vam lahko tele prenočitvene zmogljivosti. Sobe v navedenih objektih niso rezervirane. Na vašo željo lahko v vsakem izbranem hotelu rezerviramo določeno število sob.

Hotel Piramida**** je poslovni hotel. Stoji v središču Maribora v neposredni bližini glavnih cestnih in železniških povezav. Ob hotelu je veliko varovano parkirišče. V sobah, suitah in apartmajih je na voljo 126 ležišč. V vseh sobah so kopalnice s prho, WC, direktni telefon, kabelska televizija, mini bar in sef.Gostom je z doplačilom na razpolago tudi mini

sprostitveni center (savna, solarij in fitnes). Cenik sob za udeležence Kongresa slovenskih slavistov: enoposteljna soba – 18.000 SIT; dvoposteljna soba CLASSIC (2 osebi) – 22.500 SIT; dvoposteljna soba CLASSIC, single use – 19.500 SIT; dvoposteljna soba PLUS (2 osebi) – 26.000 SIT; dvoposteljna soba PLUS, single use – 21.500 SIT; apartma – 29.500 SIT. Cene vključujejo: nočitev z zajtrkom; prost vstop v rekreacijski center Fontana (pribl. 3 km od hotela), kjer so gostom na voljo bazeni, whirlpooli, finske savne, turška kopel in fitnes studio; prost vstop v Casino Maribor. Doplačilo za penzionski obrok (kosilo ali večerja) znaša 2200 SIT.

Hotel Orel *** se nahaja v središču starega mestnega jedra in ima dolgoletno tradicijo. Le nekaj minut je oddaljen od kulturnih ustanov, casina, nakupovalnega središča ter zgodovinskih in kulturnih znamenitosti mesta. Hotel Orel razpolaga z 91 sobami in v njih lahko prenočuje 142 oseb. Cenik sob za udeležence kongresa slovenskih slavistov: enoposteljna soba – 12.000 SIT; dvoposteljna soba – 17.000 SIT; dvoposteljna soba, single use – 15.000 SIT. Cene vključujejo: nočitev z zajtrkom; prost vstop v rekracijski center Fontana (pribl. 3 km od hotela), kjer so gostom na voljo bazeni, whirlpooli, finske savne, turška kopel in fitnes studio; prost vstop v Casino Maribor. Doplačilo za penzionski obrok (kosilo ali večerja) znaša 1800 SIT.

Vsem kolegicam in kolegom želimo, da bi si nabrali ogromno strokovnega znanja, si uspešno izmenjali strokovne poglede, pridobili vrsto novih izkušenj in spodbud ter da bi se imeli na strokovnem srečanju kar najlepše.

PREDSEDNICA SLAVISTIČNEGA DRUŠTVA MARIBOR
izr. prof. dr. Marko Jesenšek

PREDSEDNIK SLAVISTIČNEGA DRUŠTVA SLOVENIJE
doc. dr. Irena Stramljič Breznik

Kronika
Slavističnega društva Slovenije

Izdaja Slavistično društvo Slovenije Aškerčeva 2, 1001 Ljubljana Izdajatelj je lastnik glasila.

List za člane društva

Piše, ureja in odgovarja: dr. Zoltan Jan

Nova Gorica, 21.10.2002

http://www.neticom.si/kronika

Letnik 6, št. 34

Ker imajo ob začetku šolskega leta vsi polna usta visoko donečih besed, se

mi nismo trudili z bolj ali manj duhovitimi frazami. Ko delamo v učilnicah, predavalnicah, kabinetih ..., nam nihče ne more zagreniti našega poklica, pa če se še tako trudi z novimi dodatnimi obremenitvami, nesmiselnimi predpisi, neumnimi programi, kratkovidnimi ukrepi ...

5. 7. 2002 Odmevi na Kroniko št. 33:

❖ Pred počitnicami je nekakšna golazen šarila po naših zbirkah podatkov in obudila nekatere člane, ki smo jim ponovno poslali Kroniko, čeprav smo jih že odpisali. Lahko si še vedno premislijo in se spet včlanijo, sicer pa naj nam ne zamerijo, ker smo jih spomnili na njihov stan.

❖ ***Dr. Viktor Majdič*** nam je prizadeto sporočil, da je »zreducirati informacijo [o njegovi oceni Slovenskega pravopisa 2001 v reviji Slovenščina v šoli] zgolj na tako obrobno stvar, kot je paberkovanje primerov napačnega deljenja ob številnih hudih in mislim, da tudi tehtnih očitkih novemu priročniku, [...] – milo rečeno – skrajno nefer«. *Opravičilu dodajamo pojasnilo*: Kronika ne prinaša povzetkov, še manj ocen, pač pa le opozarja stanovske kolege na tisto, kar so morda spregledali. Le zato, da bi se izognili suhoparnemu naštevanju, včasih dodamo še kakšen bolj veder naglas ali pripis, ki naj bralce spodbudi, da gredo pogledat tudi izvirni prispevek.

❖ *Pomen drobnih stvari*. Naj dopolnim poročilo o prisrčnem jubilejnem srečanju ob praznovanju *15-letnice Slave*, ki je bilo v sredo, 13. maja 2002, v kabinetu 218 na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Začetni nagovor sta sooblikovala dva od prvih zaslužnih slavjanov, ***dr. Miran Hladnik*** in ***dr. Vlado Nartnik***: osvetlila sta nam tudi spomin na čisto prvi začetek, ko je nastajajoči revijici v prijateljski družbi pobudnikov zaiskril predlog za njeno ime (zdaj že pokojni) ***dr. Tone Pretnar***, ki je Slavo predano spremljal še v njenih začetnih korakih. – Na tokratnem jubilejnem srečanju sta se prepletala spodbudno nostalgični pogled in iz njega izvirajoči, v prihodnost usmerjeni vsebinsko-programski del. Sklep prisotnih na srečanju: Naj Slava nadaljuje s svojo ustvarjalno inovativnostjo, s svojo tradicijo, z umirjenostjo in ohrani mladostno sposobnost pozitivnega presenečanja, s čimer se je po mnenju prisotnih odlikovala že v svoji prvi številki marca leta 1987. – ***Alenka Gložančev***

❖ Rektor Univerze v Ljubljani je slovesno razglasil dve naši kolegici za doktorici znanosti s področja jezikoslovja. 4. junija je to postala ***Darja Skubic***, ki je ob mentorici dr. Simoni Kranjc pripravila tezo *Vzgojiteljeva in otrokova vprašanja v vrtcu*. 18. 6. t. l. je enako čast dosegla nekdanja blagajničarka SD, ***Andreja Legan***, ki je ob mentorici dr. Martini Orožen, častni članici SD, pripravila tezo *Obredna terminologija v razvoju slovenskega knjižnega jezika*. Obema iskrene čestitke in opravičilo, ker smo prepozno zabeležili njun uspeh!

VABILO K SODELOVANJU

Kolegice in kolege ponovno vabimo, da nas obveščajo o dogodkih, ki bi zaslužili ovekovečenje v Kroniki in bili tako deležni pozornosti kolegic in kolegov. Najpripravnejši je kratek zapis v taki ali drugačni elektronski obliki, da ni nepotrebnih napak pri prepisovanju.

5. 5. 2002 **Pogrešani kolegi.** Pošta nam je tokrat vrnila Kroniko št. 32, ki smo jo skušali poslati ***Ireni Črešnik-Pukšič, Slavki Debeljak, Simoni Gljuk, Vlasti Kavran, Simoni Kepic, Urški Krevs, Nevenki Kulovec, Jožici Rapac, Franji Razdevšek, Katji Rupel*** in ***Alenki Zorko***. Kdor jih pozna, naj jih opozori ali nam sporoči njihove naslove.

5. 5. 2002 **Tisk 33. številke Kronike:** 136.905,60 SIT, poštnina: 128.856,00 SIT.

NOVE POKLICNE KOLEGICE

Na *Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani* so od 1. maja 2002 do 30. junija diplomirali: ***Marjetka Brulec, Vid Burnik, Nataša Cotman, Slavica Čergič, Darka Hlaj, Tatjana Holy Kovačič, Snežana Ilijaš, Tatjana Jamnik, Mateja Jemec, Viktorija Jereb, Barbara Kavčič, Aleš Maver, Andreja Musar, Jasna Novak, Nina Novak, Barbara Pavlovič, Neža Perko, Nataša Pišek, Jerneja Porenta, Natalija Režun, Petra Rus, Mihaela Šarman Gaberšek, Lucija Štamulak*** in ***Mojca Zemljak***.

Na *Oddelku za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru* so do 30. junija 2002 diplomirale: ***Bogdana Čaleta***, ***Maruška Jančič***, ***Mateja Karneža***, ***Majda Kukolj***, ***Jelka Kušterle***, ***Lucija Leva***, ***Renata Špilak***, ***Aleksandra Štih***, ***Nataša Tominc***, ***Lidija Toplišek***, ***Martina Zajelšnik***, ***Jasmina Zupanič***, in ***Colja Nataša***.

P. S. Zaradi natančnega preverjanja in vestnega dopolnjevanja dokumentacije pred vpisom v seznam di-plomantov prihaja do zamud, zato se občasno dogaja, da do objave niso vpisani vsi diplomanti.

Poleg iskrenih čestitk in voščil za kar najuspešnejšo poklicno pot vsem tudi prisrčno vabilo,
da se nam pridružijo tisti, ki še niso člani in članice Slavističnega društva Slovenije.

2. 7. 2002 Osnovnim in glavnim šolam na Koroškem je na razpolago 12 novih učiteljic, ki so se na Zvezni pedagoški akademiji v Celovcu usposobile kot dodatne učiteljice v dvojezičnih razredih. *Prim*. Primorski dnevnik 2. 7. 2002, str. 3.

3. 7. 2002 Polemike o zakonu o slovenščini se nadaljujejo (*prim*. Kronika št. 33, (13. 5. 2002; 6. 6. 2002; 11. 6. 2002; 19. 6. 2002; 23. 6. 2002 itd.). V današnjem Delu (str. 6) ***dr. Janez Dular*** odgovarja ***dr. Adi Vidovič Muha***, ***dr. Tone Wraber*** pa ***dr. Eriki Kržišnik***, ki mu je replicirala 6. 7. 2002.

3. 7. 2002 Slovenističnega podviga *po Kekčevih poteh* se je 29. in 30. junija udeležilo deset hribolaznih zanesenjakov. Pod Aleševim vodstvom so študentje Barbara, Nataša, Karmen, Alenka in Žiga ter prosvetni delavci Anka, Kristina, Mira in Miran prvi dan hodili devet ur in drugi dan pet ur. Bilo je naporno, toda zveličavno. Začeli smo na Nevejskem sedlu (1190 m), mimo planine Cregnedul (Krajni dol?) na sedlo z grdim imenom Scalini, potem na Škrbino, Prednje špranje, Koštrunove špice (2500 m), Škrbino Zadnje špranje in na Viš (2666 m). Prespali smo v koči Corsi (1854 m), kjer so bili z nami tako prijazni, da smo jih brez upiranja ubogali, ko so nas razigrane ob pol enajstih pozvali k miru in tišini. Drugega dne smo se po daljši jutranji toaleti ženskega dela ekspedicije povzpeli na sedlo Forca del Vallone in potem po zelo zahtevni poti Sentiera dell Centenario (tako nekako) – s čelnimi svetilkami skozi kaverne in čez prepadne škrbine ob pomoči Aleševe vrvne tehnike – pod Visoko Belo špico, od koder smo se spustili na bivak Gorica in v dolino Bele vode nad Rabeljskim jezerom. Prve slike si lahko ogledate na http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/galeri29.html, druge, ki dokumentirajo našo plezalsko dramo, še pridejo. Vandotov Kekec po teh krajih sicer ni

hodil, je pa zato za literarno ozadje ekskurzije poskrbelo Kugyjevo planinsko berilo. – ***Miran Hladnik***. Vse, kar je Miran napisal, je res. Dodal bi le, da so nas v koči morali miriti in spravljati v postelje vsaj trikrat in da sta kraval zganjala predvsem in verjetno tudi samo dva člana naše odprave, ki ju tu ne bi imenoval. Še enkrat hvala lepa za lep izlet in lep pozdrav. – ***Žiga***

3. 7. 2002 Po 79 letih, 3 mesecih in 5 dnevih je Dolinski občinski svet ukinil med fašizmom poitalijančeno obliko San Dorligo in uveljavil slovensko ime Dolina kot edino poimenovanje tega slovenskega kraja na Tržaškem. *Prim*. Primorski dnevnik 4. 7. 2002, str. 1, 3.

4. 7. 2002 Častni član SD, ***akad. dr. Jože Toporišič***, je v letošnji 5. številke Sodobnost (str. 595–602) odgovoril na članek ***Simona Lenarčiča*** *Čeri v slovenskem pravopisnem morju*: »Za marsikatero [pripombo] se mu zahvaljujemo in jo bo treba nedvomno upoštevati pri novi izdaji SP, o nekaterih si bo treba zadeve še pojasnjevati, v tretji skupini pa so pripombe, ki jih ne moremo sprejeti.« V isti številki ***dr. Miran Hladnik*** nadaljuje serijo svojih člankov iz zgodovine slovenske proze (str. 652–662) in ugotavlja, da so tujci v glavnem prevzeli najslabše vloge, vendar so »tudi Slovenci v tistih sosednjih literaturah, ki nas sploh poznajo, v skrajno nesimpatičnih položajih«.

5. 7. 2002 Na eni izmed ilustracij pogovora ***Lučke Jenčič*** z ***Zoro Tavčar*** (Revija o knjigi št. 22, str. 4–8) intervjujanka bere 5. zvezek *Slavistične knjižnice*, ki jo tako kot *Revijo o knjigi* izdaja založba *Rokus*. Če se ne bo kaj spremenilo, napovedujejo, da bodo izdali le še štiri številke Revije o knjigi, nato pa jo bodo ukinili, o Slavistični knjižnici pa zaenkrat molčijo. *Naročila obojega*: Založba Rokus, Grad Fužine, Studenec 2A, 1260 Ljubljana Polje, brezplačni tel. 080 19 90; e-naslov rokus@rokus.com. P. S. Medtem je Revija o knjigi že nehala izhajati (prim. Kronika 16. 7. 2002), lahko pa z naročili prispevate k ohranitvi Slavistične knjižnice.

6. 7. 2002 Izšel je zbornik o 25. vseslovenskem tekmovanju v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje *Dom in svet*, ki ga je po dolgoletnem urejanju ***Vlade Eržen*** tokrat pripravil koordinator te vsakoletne epopeje ***Vlado Pirc***. Predsednik SD, ***dr. Marko Jesenšek***, je v uvodniku opisal svoje poglede na to področje našega delovanja, ki ga kljub sodelovanju Zavoda RS za šolstvo komajda obvladujemo in je za vsakega predsednika prava nočna mora. Kolegi najdejo v zborniku tudi letošnje naloge, ki so primerne kot didaktično gradivo, pa tudi rezultate tekmovanja, ki lahko služijo kot dokazilo pri napredovanju. *Naročila*: Založba ZŠ, Zavod RS za šolstvo, Poljanska 28, p. p. 2063, 1000 Ljubljana, faks 01 300 51 13.

6. 7. 2002 *Začela se je invazija 46 Amerikancev* (2., 3. in 4. generacija sorodnikov Mme Jan), ki so za deset dni prišli v Slovenijo na »family party«. Še dobro, da je nekdo drug organiziral vse izlete, najel avtobus, rezerviral Slona in druga prenočišča …

7. 7. 2002 Konec junija (30. 6. 2002) je izšla 17. knjiga v mariborski knjižni zbirki *Zora* (*Plurilingvizem v Evropi 18. stoletja* – uredila ***Fedora Ferluga Petronio***). Gre za razmišljanja štirih slovenskih (***Irena Orel, Đurđa Strsoglavec, Vladimir Osolnik, Marko Jesenšek***) in osemnajstih tujih avtorjev o večjezičnosti v 18. stoletju, ki je na pragu romantike plemenitila zgodovino in kulturno tradicijo evropskih narodov. Knjiga prinaša razprave strokovnjakov z univerz v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu, Vidmu in Berlinu ter z različnih oddelkov Hrvaške akademije znanosti in umetnosti (HAZU), ki so se leta 1999 in 2000 udeležili znanstvenega posveta pri Mednarodnem univerzitetnem centru (International University Centre) v Dubrovniku. Raziskave so bile usmerjene ne samo na področje kulture držav posameznih udeležencev, temveč tudi na podobna vprašanja sosednjih narodov. Na pobudo prof. dr. Marka Jesenška knjiga objavlja razprave z

dubrovniškega seminarja v upanju, da bo spodbudila nadaljnje raziskave s sorodno tematiko.

7. 7. 2002 V letošnji tretji številki *Jezika in slovstva* je ***Boža Krakar Vogel*** objavila, kako je potekala prenova pouka slovenščine na triletnih poklicnih šolah, kjer se krčijo splošni predmeti v imenu prakcitistične ideologije trga delovne sile (*Pouk književnosti v poklicnih šolah v Sloveniji*). ***Darja Skubic*** razpravlja o *pedagoškem govoru v vrtcih*. ***Andreja Žižek*** je objavila članek *Motiv očesa in poetika pogleda v poeziji Ivana Minattija, Jožeta Udoviča in Gregorja Strniše*. V rubriki Metodične izkušnje najdemo prispevek ***Renate Čampelj Jurečič*** in ***Marijane Klemenčič - Glavica*** *Učenec – računalnik – učitelj*. ***Nataša Domadenik*** je pripravila bibliografijo del o frazeologiji, ***Katja Podbevšek*** pa poroča o mednarodnem simpoziju o retoriki, ki ga je pripravila Filozofska fakulteta v Zagrebu.

BOMO KAJ STORILI V IMENU NAŠE POKLICNE ETIKE ?

❁ ❁ ❁

V svojem članku *Pouk književnosti v poklicnih šolah v Sloveniji* (Jezik in slovstvo 2002, št. 3, str. 65–72) je ***Boža Krakar Vogel*** analizirala, kako so v okviru dosedanje kurikularne prenove predmeta slovenščina potekale spremembe književnega pouka za dijake 3-letnih poklicnih šol. Ključno je njeno opozorilo na nevarnosti, ki jih prinaša krčenje književnega pouka skupaj s krčenjem splošnoizobraževalnih vsebin s prihajajočo reformo poklicnega šolstva, o čemer je med drugim zapisala: »Ob redukciji splošnoizobraževalnih predmetov, zmanjšanju števila ur za slovenščino sploh in potopitvi književnosti v predmetu, ki mu bo glavni cilj usposobiti učence za ‚praktično' (a ciljno omejeno) sporazumevanje (nameravano ime [predmeta] je slovenščina s komunikacijo oz. sporazumevanjem), je mogoče, da bodo učenci ne le slabi bralci, ‚potrošniki' in ‚sponzorji' književnosti, ampak tudi prikrajšani za estetske izkušnje ob stiku z umetnostjo sploh, saj je bila književnost edino estetskovzgojno področje, ki so ga spoznali med šolanjem za ‚praktični' poklic. In bi ga bilo v razmerah, ko je preživeli ‚jugoslovanski socialistični patriotizem' zamenjal sodobni ‚trg delovne sile', še naprej potrebno spoznavati.«

❁ ❁ ❁

Piscu Kronike se ob tem postavlja vprašanje, ali smo slovenisti, združeni v Slavističnem društvu Slovenije, sposobni dopovedati učenim pedagogom, ki si brez strokovnega mnenja jemljejo pravico posegati v temeljni predmet vsakega izobraževanja, da tudi v Nemčiji niso zadovoljni s svojim poklicnim izobraževanjem, ki ga ne gre slepo presajati. Ali bomo storili, kar nam veleva poklicna etika, in preprečili nameravane neumnosti? Učitelji drugih predmetov (npr. biologi, fiziki, kemiki, geografi in zgodovinarji) so protestirali. In mi?

8. 7. 2002 V Marušičih so na prireditvi Julij v Kornaliji predstavil hrvaški prevod uspešnice ***Marka Kravosa*** *Kratki časi*.

9. 7. 2002 V reviji *Slovenščina v šoli* (št. 3–4) ***Lilijana Radosavljević*** obravnava *didaktične izzive ob članku*, ***Alenka Žbogar*** navodila, *kako pomagati učencem pisati referate*, ***Hotimir Tivadar*** *fonetične vaje pri slovenščini*, ***Vera Šeško*** analizira *opisnike za ocenjevanje obnove Linhartovega Matička v srednji strokovni šoli*, ***Sabina Grabnar*** piše *o ugankah in kvizih pri pouku književnosti na nižjih poklicnih šolah*, ***Andreja Gumzej***

osvetljuje *pomen vprašanj v učnem procesu*, ***Petra Reisman*** prikazuje, kako so *dijaki za domače branje čitali Leteče mačke Dima Zupana*, ***Adrijana Špacapan*** podaja izkušnje pri *obravnavi drugega Brižinskega spomenika*, ***Lidija Butina*** opiše *povezovanje priprav na šolske naloge s poklicno maturo*. Dolgoletni urednik revije in častni član SD, ***Silvo Fatur***, je prijazno *ocenil dve, pravzaprav tri knjige Zoltana Jana* (3. in 4. zvezek Slavistične knjižnice ter ponatis Kronike), za kar se mu kronist iskreno zahvaljuje. Številko zaključuje ocena *Učbenika slovenskega znakovnega jezika na CD-ROM-u*, ki jo je prispevala ***Nikole Kuplenik***. *Naročila*: Založba ZŠ, Zavod RS za šolstvo, Poljanska 28, p. p. 2063, 1000 Ljubljana, faks 01 300 51 13, e-pošta Maja.Hribar@zrss.si. Člani Slavističnega društva imajo pri celoletni naročnini 1000 SIT popusta, tako da zanje znaša letna naročnina 4400 SIT.

10. 7. 2002 Častni član SD, ***akad. dr. Jože Toporišič***, je v letošnji *Novi reviji* (št.241–242, str. 2–9, Priloga Forum) odgovoril ***Dragu Bajtu*** na »posplošene sodbe in ponaredbe ob Slovenskem pravopisu 2001« in sklenil, da je ***Drago Bajt*** v 10. točki »vse negativno o novem SP še strnil v lažno tirado nestrpnosti, s čimer je dosegel klimaks grdobij, ki si jih upa brez sramu izrekati nepoučenim bralcem Nove revije …«. ***Akad. dr. Jože Toporišič*** dosledno odgovarja na vse kritike SP 2001, ki so bile objavljene v klasični ali elektronski obliki, tako da ob takšni množičnosti marsičesa niti ni mogoče zabeležiti v Kroniki.

12. 7. 2002 V kraški osmici je te dni skupina glasbenih delavcev pripravila prisrčno počastitev 75-letnice častnega člana SD, ***akad. Pavla Merkúja***, sam pa je v nedeljo, 30. junija, v Špetru Slovenov pred številnim občinstvom in visokimi gosti predstavil monografsko delo o slovenskih narečjih v Furlaniji, ki ga je napisala ***Rosanna Benacchio***, docentka za slovansko filologijo na univerzi v Padovi. *Prim*. Primorski dnevnik 14. 7. 2002, str. 10; Novi glas 4. 7. 2002, str. 7.

13. 7. 2002 V dnevnih časopisih je objavljen letošnji razpis za *podiplomski študij*. Na ljubljanski univerzi je za študij slovenističnih smeri razpisanih 80, na mariborski pa 15 mest. (Delo, str. 3, 13)

15. 7. 2002 Iz čeških in hrvaških imenoslovnih krogov sta prišli dve oceni moje knjige (*Alenka Glożančev: Imena podjetij kot jezikovnokulturno vprašanje, Ljubljana: Rokus, 2000*, *Slavistična knjižnica, 3. zvezek*): ***Jana Špirudová*** v: Acta onomastica 61–62, Praga 2001, str. 251–255, in ***Anđela Frančič*** *Imena tvrtki očima jezikoslovca* v: Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje, 27, Zagreb 2001, str. 368–372. Pozornosti je bila knjiga deležna tudi v slovenskem imenoslovnem krogu: ***Janez Keber*** je o delu pisal v *Jezikoslovnih zapiskih* 7 (2001), str. 435–441. Letošnja četrta številka revije *Jezik in slovstvo* me je razveselila s še eno domačo oceno moje knjige, ki jo je kritično predstavila ***Erika Kržišnik*** v članku *Nomen est omen ali pa tudi ne*. Vesela sem. – ***Alenka Glożančev***. V revijalnem tisku pričenjajo izhajati tudi strokovne ocene o *4. in 5. zvezku Slavistične knjižnice* (deli Zoltana Jana o poznavanju slovenske književnosti v Italiji). V *Primorskih srečanjih* (št. 249, str. 79–80) je izšla recenzija ***Marije Mercina*** *Novo poznavanje slovenske književnosti v Italiji*, v reviji *Slovenščina v šoli* (št. 3–4, str. 54–55) pa je častni član SD ***Silvo Fatur*** objavil članek *Dve, pravzaprav tri knjige dr. Zoltana Jana*. *Naročila*: Založba Rokus, Grad Fužine, Studenec 2A, 1260 Ljubljana Polje, brezplačni tel. 080 19 90, e-naslov rokus@rokus.com.

16. 7. 2002 *Še en kulturniški pogreb*. Potem ko Ministrstvo za kulturo letos ni dodelilo dotacije *Reviji o knjigi*, jo je založnik pač ukinil, čeprav je nameraval izdati še tri številke (Delo, str. 6). Opazili smo nekaj člankov s krokodiljimi solzami, nihče pa se ni spomnil časov, ko smo revijo *Knjiga* lahko komur koli brezplačno naročali doma in po svetu. Pa še to: Ministrstvo za kulturo je naši reviji *Jezik in slovstvo* letos sicer dodelilo

nekaj drobiža, vendar ji je zažugalo z enakim ukrepom zaradi nerednega izhajanja (ob izteku akademskega leta je uredništvo izpolnilo šele pol programa).

17. 7. 2002 V 4. številki *Jezika in slovstva* ***Mahaela Koletnik*** obravnava *razvoj soglasnikov v slovenskogoriškem narečju*, ***Metka Kordigel*** in ***Mateja Šega*** nadaljujeta lani začeto temo otrokovih sposobnostih za zaznavanje literanih junakov v prvem in drugem triletju osnovne šole. ***Gizela Polanc Podpečan*** odkriva vzporednice med Kosovelovimi Integrali in filozofsko mislijo Friedricha Nietzscheja. ***Nataša Špolad*** objavlja članek *Pouk književnosti v dvojezični osnovni šoli v Beneški Sloveniji*. ***Erika Kržišnik*** ocenjuje monografijo Alenke Gložančev *Imena podjetji kot jezikovnokulturno vprašanje* (3. zvezek *Slavistične knjižnice*), ***Andreja Žele*** pa predstavlja srbski priročnik ***Maje Đukanović*** in ***Željka Markovića*** *Osnove slovenskega jezika* (Beograd, 2001). *Naročila*: Slavistično društvo Slovenije, Uredništvo revije Jezik in slovstvo, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana. Člani Slavističnega društva imajo pri celoletni naročnini 1700 SIT popusta, tako da zanje znaša letna naročnina le 4300 SIT.

18. 7. 2002 V letošnji prvi številki revije *Primerjalna književnost* častni član SD ***Aleksander Skaza*** objavlja prispevek *Kulturologija in poučevanje ruske literature v svetu v pogojih globalizacije*, ***Marko Juvan***, predsednik Slovenskega društva za primerjalno književnost, je prispeval razpravo *Žanrska identiteta in medbesedilnost*, ***Matija Ogrin*** obravnava *literarno vrednotenje na slovenskem od 1918 do 1945*, ***Franca Buttolo*** pa analizira *prvi odmev proustovske motivike na Slovenskem*. Ocene sta prispevala ***Lenart Škof*** (*Staroindijske verzne oblike Vlaste Pacheiner-Klander*) in ***Alenka Koron*** (*Miran Štuhec: Naratologija med teorijo in prakso*), ki je prispevala tudi *bibliografijo tujih novosti* v knjižnici na Inštitutu za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU.

22. 7. 2002 *Priložnost za zaslužek*. Gospod in gospa iz Münchna sta pripravljena plačati nemški prevod pesmi Trnova pot spomina, ki jih je njun prijatelj Slavko Pučko objavil v 10. številki revije Dom in svet (ISSN 0353-7234) leta 1997 na straneh 86 do 92. Avtor je pred dvema letoma napravil samomor. Interesenti naj se sami dogovorijo z naročnikoma: Susanne und Walter Elsner, Hilblestr. 48a, D-80636 München, e-pošta swelsner@t-online.de. (Vesel bom poročila o tem, kako je potekalo delo.) – ***Miran Hladnik***

23. 7. 2002 *Ali gre slovenščini danes res tako dobro kot še nikoli doslej*? ***Boris Benko*** in ***Barbara Predan*** se gotovo ne strinjata z nasprotniki zakona o slovenščini, potem ko sta sredi Ljubljane v trgovini Leclerc doživela, da se ob uveljavljanju reklamacije nista mogla sporazumevati v slovenščini, njuno zahtevo po prevajalcu pa so zavrnili, da je to neumno in šovinistično: »It is stupid to say such a thing!« (Delo, str. 6)

25. 7. 2002 *Literarna nagrada*. Fundacija Roberta Boscha razpisuje literarno nagrado za tuje avtorje, ki pišejo v nemščini. Želijo si tudi slovenskega zastopstva, zato vas prosim, da obvestilo posredujete naprej. Prispevke naj avtorji pošljejo na založbo Klett-Cotta (g. Maximilian Dorner, Lektor Literatur, Postfach 10 60 16, D-70049 Stuttgart, tel. 0711-6672-1772, faks 0711-6672-2030, e-naslov m.dorner@klett-cotta.de). Lep pozdrav iz Tübingena. – ***Saška Štumberger***. — ***Karl Klemme*** opozarja, da je v telefonskem pogovoru z založnikom Maximilianom Dornerjem izvedel, da pri tem razpisu niso nagovorjeni tuji avtorji, ki pišejo v svojem jeziku, ampak le tisti, ki pišejo v nemščini. Prevodov v nemščino ne bodo upoštevali.

26. 7. 2002 Ob zaključku letošnje 21. *poletne šole slovenskega jezika* v Ljubljani (pripravlja jo Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani, udeležilo se je je 250 udeležencev iz 30 držav, trajala je en mesec, bilo je 21 skupin, med njimi ena za prevajalce iz EU, močna je bila tudi letos skupina iz Argentine) je ***mag. Jana Zemljarič Miklavčič*** med drugim ocenila, da je danes slovenščina lahko tudi

»biznis«, saj se program samofinancira s šolninami: »Na povpraševanje po različnih tečajih se v Centru sicer odzivamo, kolikor zmoremo, vendar gre za napačen vtis, da so vključeni vsi tujci v Sloveniji. Pri nas živi 40 tisoč tujcev, 25 tisoč začasno, 15 tisoč pa jih ima dovoljenje za stalno prebivanje. Od tega jih pride na naše tečaje 400 na leto. Za večino je torej to izobraževanje predrago in to ni prav.« *Prim.* NeDelo 28. 7. 2002, str. 22.

31. 7. 2002 *V Kopru se je začela poletna šola slovenščine Halo, tukaj slovenski Mediteran, ki se je udeležuje 50 tujcev, vodi pa jo članica SD,* ***mag. Vesna Gomizelj****. (Delo 31. 7. 2002, str. 6)*

LJUDSKO IZROČILO

❁ ❁ ❁

Polde Bibič je v svojem delu *Soigralke* (Ljubljana 2000, str. 154) opisal, kako je igralka ***Marija Vera***, ki je že pod staro Jugoslavijo imela svoj avtomobil, opustila šofiranje: »Ko je nekoč peljala proti domu, je prihajal po poti od Čada ***dr. France Kidrič***. Marija Vera je imela oči ujede in nenavadno oster pogled. Zapičila ga je v vélikega slavista. Strmela je vanj in peljala naravnost v človeka ob cesti. Kidrič se je umaknil, Marija Vera proti njemu. Bolj ko se je umikal, bolj nepopustljivo ga je zasledovala. Pognal se je po travniku, igralka s častitljivim vozilom za njim. Ko je vozila čez krtine, je ves čas vpila: ‚Hoop! Hoop! Hoop!' Od tedaj menda ni več vozila. Avto je prodala, socialistična oblast pa ji je nudila državni avto s šoferjem, državnim uslužbencem.«

❁ ❁ ❁

Končno nam je uspelo najti anekdoto, v kateri ne nastopajo Marja Boršnik, Breda Pogorelec ali Jože Toporišič.
Vsak podoben prispevek bo nagrajen s strokovno publikacijo, če bo vsaj malo duhovit. Po želji jamčimo za anonimnost.

1. 8. 2002 *Nove magistrice in magister*. Pred počitnicami so uspešno zaključili podiplomski študij naslednje kolegice in kolegi: ***Ljudmila Ivšek*** (zagovor 21. 5. 2002), naslov magistrskega dela: *Učbeniki pri uresničevanju pouka slovenščine od 4. do 8. razreda osnovne šole (s težiščem na skladnji)*; ***Nataša Jakop*** (29. 5. 2002), naslov magistrskega dela: *Pragmatični frazemi: opredelitev in razvrstitev*; ***Robert Cazinkić*** (31. 5. 2002), naslov magistrskega dela: *Oziralni odvisniki v sodobnem slovenskem knjižnem jeziku*; ***Daniela Zuljan Kumar*** (20. 6. 2002), naslov magistrskega dela: *Narečne interference v skladnji beneškoslovenskih besedil*; ***Simona Taušič*** (9. 7. 2002), naslov magistrskega dela: *Pragmatična razsežnost dramskih besedil*. Vsem iskrene čestitke za uspešno opravljeno zahtevno delo!

2. 8. 2002 V 6. številki *Sodobnosti* je urednik želel objaviti odgovore na anketo *Deset let po Josipu Vidmarju*, vendar je bil odziv skromen: nekateri so se opravičevali zaradi osebnih sporov s kritikom, drugi so o njem že toliko napisali, da bi se ponavljali, pri nekaterih se je pojavljal občutek, da o njem ničesar ne vedo, saj so vprašanja zvenela kot domača naloga, ki bi se ji najraje izognili: in so se ji. Svoja mnenja so objavili: častna člana SD, ***akademika Boris Paternu*** in ***Ciril Zlobec***, ***Jože Horvat***, ***Igor Bratož*** in ***Matej Bogataj***. V reviji nadaljuje svoje objave iz zgodovine slovenske proze ***Miran Hladnik***, ki v prispevku *Dela vitezov junaška* (dosegljivo tudi na http://www.ijs.si/lit /vitezi.html-l2) obravnava pisatelja *Miroslava Malovrha*, enega izmed »zamolčanih«, pa ne iz političnih razlogov, ampak zato, ker je »literarna zgodovina v glavnem iz pozabljenih pisateljev. Le če so bili vztrajnejši in so napisali več knjig, zaidejo med gesla literarnega leksikona, izmed njih bo izbirala zgodovina slovenskega slovstva, še bolj kritični bodo uredniki

antologij, med šolske klasike bo vpisan res samo ozek izbor in tako bo na koncu petero avtorskih imen vse, kar nam bo ostalo v spominu.«

1. 8. 2002 Končno smo prišli do raziskovalne naloge *Zakonska ureditev rabe uradnega/državnega jezika*, ki jo je po naročilu poslanke ***mag. Majde Potrata*** 8. maja pripravil ***Janez Blažič*** (Raziskovalni sektor Državnega zbora RS). V primerjalnem delu raziskave je obdelal predpise, s katerimi je urejena raba jezikov v 15 evropskih državah. V vseh obravnavanih državah »sicer nimajo posebnih zakonov, ki bi celovito obravnavali področje uporabe jezikov, da pa vse države na tak ali drugačen način vendarle posvečajo določeno skrb svojemu jeziku. V dveh prikazanih državah, ki še nimata zakonov o jeziku (Irska in Češka) je samo vprašanje časa, kdaj bosta potrjena v parlamentu, ena država (Finska) pa se je odločila za reformo na tem področju in bo tako v tej državi v bližnji prihodnosti izdan nov zakon. […] Težko bi sicer govorili o trendu, vendar številni podatki, pridobljeni v tej nalogi, kažejo na to, da se v zadnjem obdobju povečuje zavzetost večine držav za zaščito svojih jezikov, kar gre nedvomno pripisati tudi globalizaciji in z njo povezanemu strahu pred prevlado angleškega jezika. Gotovo so bile v nekaterih državah, ki imajo zakone o jeziku, za njihov sprejem podane posebne okoliščine (ponovna suverenost, strah pred rusko bližino), vendar pa vse kaže, da je v sodobnem svetu sprejemanje zakona realna potreba.« *Prim.* ***Milan Vogel***: *Katera mera zaščite jezika je prava?* : *Zaradi globalizacije in prevlade angleščine se v večini držav povečuje zavest o nujni zakonski zaščiti njihovih jezikov* : *Primerjava zakonov o rabi jezika v petnajstih državah*, Delo 18. 7. 2002, str. 9.

2. 8. 2002 Kakšen dan potem, ko je bil ***dr. Janez Dular*** imenovan za zaresnega predstojnika Urada Vlade RS za slovenski jezik (pred tem je bil le vršilec dolžnosti), se je sestala delovna skupina (***dr. Janez Dular, dr. Zoltan Jan, dr. Majda Kaučič Baša, dr. Zinka Zorko, Miran Zupan***), ki bo pripravila dopolnjeni *predlog zakona o slovenščini*, ki ga je v zakonodajni postopek vložil Državni svet (*prim*. Kronika št. 33 (9. 5. 2002), str. 38; (11. 6. 2002), str. 45, itd.).

5. 8. 2002 V intervjuju ***Milana Vogla*** (Delo, str. 5) je ***dr. Simona Kranjc***, predsednica letošnjega *Seminarja slovenskega jezika, literature in kulture*, med drugim predstavila prizadevanja, da se na nedavno izluščenem Oddelku za slovenščino uvede tudi poseben študij za lektorje. Kot predsednica Komisije za slovenščino na tujih univerzah pa je napovedala začetek delovanja dveh slovenskih lektoratov – v Argentini in Belgiji. Glej tudi simpatične izjave nekaterih letošnjih gojencev v članku ***Tanje Jaklič*** *Govoriti in misliti sklone? Ah!* (Delo 12. 7. 2002, str. 5).

9. 8. 2002 V reviji *Primorska srečanja* (št. 253/254) so objavljeni nekateri referati z letošnjih *Primorskih slovenističnih dnevov* (***Branko Marušič, Zora Tvačar, Ivana Slamič, Lojzka Bratuž; Martina Skok in Jernej Videtič***), na katerih so kot osrednjo temo obravnavali izseljensko literaturo na Primorskem (*prim*. Kronika št. 32 (4. 4. 2002), str. 28). V isti reviji član SD ***Srečko Vidmar*** (str. 57–58) predstavlja problem, ker so pokrajinski jeziki po svojih značilnostih različno oddaljeni od knjižne norme, zaradi česar imajo učenci ob vpisu v prvi letnik srednje šole različno predznanje, kar zahteva od vsakega učitelja slovenščine drugačno delo, čeprav imamo enak učni načrt. Geograf in antropolog ***Željko Kumar*** je objavil polemični članek *Jezikovne zdrahe na Slovenskem* (str. 70–71), v katerem utemeljuje potrebo, da se *zakonsko uredi raba slovenskega jezika* in opozarja, da so se predstavniki 15 držav Evropske skupnosti lani v Firencah odločili ustanoviti stalni svet za jezikovna vprašanja in dodaja: »Degradacija slovenskega jezika se je začela v času enoumja, ko je veljal le ideološko-razredni in ne nacionalni princip. Postali naj bi državljani sveta brez kakršnihkoli etničnih predsodkov. Osamosvojitev

Slovenije je prinesla razmah liberalističnega antropocentrizma, ki podreja etnično presojanje posameznikovim koristim, ne pa morali in vrednotam.«

10. 8. 2002 Ob 20. obletnici smrti častne članice SD ***dr. Marje Boršnik*** je v Večerovi prilogi *Večer v soboto* (str. 43) izšel zapis častne članice SD ***Alenke Glazer*** *Marja Boršnik in Maribor*. Pregledno navaja vsa dela, ki jih je Marja Boršnik kot avtorica ali urednica objavila v Mariboru, od svoje prve publikacije *Aškerčeva bibliografija* (1936), ki jo je izdalo Zgodovinsko društvo v Mariboru, do nedokončane monografije Ivan Tavčar: leposlovni ustvarjalec I (1973). Monografija je izšla pri Založbi Obzorja, ki je bila od leta 1954 pod vodstvom ***Jožeta Košarja*** glavna založnica del Marje Boršnik. Priložena barvna fotografija častnega člana SD Stanka Kotnika je ohranila srečanje z Marjo Boršnik, ko so jugoslovanski slavisti 23. septembra 1961 sklenili svoj ljubljanski kongres v Mariboru. Prav bi bilo, če bi od obletnici pomembne literarne zgodovinarke oživili prizadevanja, da bi ji SD postavilo primerno spominsko obeležje.

12. 8. 2002 Delovna skupina za pripravo dopolnjenega *predloga zakona o slovenščini*, ki ga je v zakonodajni postopek vložil Državni svet (***dr. Janez Dular, dr. Zoltan Jan, dr. Majda Kaučič Baša, dr. Zinka Zorko, Miran Zupan***), ves dan pili člene.

13. 8. 2002 Častni član SD, ***dr. Bruno Hartman***, je v *Večeru* (str. 11) objavil izčrpen nekrolog slavistu, bibliotekarju in književniku *Ignacu Kameniku*, katerega vsestransko dejavno življenje se je izteklo v Mariboru 17. julija t. l. – ***Alenka Glazer***

17. 8. 2002 V *Delovi Sobotni prilogi* je pričela objavljati svoje dnevnike članica SD ***Mojca Dimec***, ki se – kljub trdnim sklepom, da se ne gre več maturantskega gledališča, ki vizualizira teme maturitetnih esejev (ŠILA) – »skup sestavlja« in poglablja v Zločin in kazen ter v Alamuta.

18. 8. 2002 Obmolknili smo ob nepričakovani vesti, da se je izteklo ustvarjalno življenje častnega člana SD, ***akad. dr. Jožeta Pogačnika***. V razvoju slovenskih literarnih ved je zapustil globoke sledi. *Prim.* Delo 21. 8. 2002, str. 2.

18. 8. 2002 Razblinili so se upi, da je vsaj kdo izmed članov SD sposoben priboriti si izdatne »parazaslužke« kot nosilec vladnih raziskovalnih programov. V današnjem *NeDelu* (str. 5) so preklicali vest, da je ***dr. Janez Dular***, nekdanji minister za Slovence po svetu, kasnejši minister za kulturo in sedanji direktor vladnega urada za slovenski jezik, nosilec ciljne raziskovalne naloge o standardizaciji podatkov za nepremično arheološko dediščino. Kljub temu mu iskreno čestitamo ob dokončnem imenovanju za predstojnika Urada Vlade RS za slovenski jezik ter želimo njemu in njegovi ustanovi kar najuspešnejše delo in skorajšnjo zapolnitev praznih delovnih mest.

19. 8. 2002 V *Delu* (str. 5) je izšel obsežen intervju ***Mete Kušar*** s članico SD, ***dr. Marijo Stanonik***, *Dve vedi – ena ljubezen*, v katerem sta med drugim izpostavljeni misli »Tragika folkloristike je v tem, da je to folklora iz druge roke« in »Z zbirko Glasovi se zbira gradivo za slovar govornega jezika«.

19. 8. 2002 *Na položaju*. Za večino srednješolskih profesorjev se je pričela sezona izpitov – popravnih zaključnih, maturitetnih, diferencialnih, privatnih … Čez kakšen teden se jim pridružijo osnovnošolski učitelji. Kje so tisti časi, ko smo imeli v šoli najdaljše dopuste! Zdaj ne dohitevamo sodstva, uprave …

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

❁ ❁ ❁

Iz najslabših počitnic nastajajo najboljše zgodbe. – Loesje

(Navedek v romanu Ivana Sivca: Finta v levo, Ljubljana, Mladinska knjiga 2002, str. 92)

❁ ❁ ❁

19. 8. 2002 Tudi v *Delovih Književnih listih* sodelujejo člani SD. ***Zora Tavčar*** je objavila intervju z ***Maro Cerar Hull iz Clevelanda*** (str. 9), ***dr. Helga Glušič*** je ocenila *Sviloprejko* ***Nine Kokelj***. ***Bogdani Herman***, ki je pozabila povedati, da je bila nekoč tajnica SD, pa je bila dodeljena čast, da je bralcem priporočila tri knjige, ki naj jih vtaknejo v počitniški nahrbtnik, čeprav ima sama premajhnega, da bi šle vanj. *Založba Sanje* je najavila izid Bartolove knjige, v kateri bo poleg nekaterih njegovih novel objavljen tudi ponatis avtobiografskega dela *Mladost pri Svetem Ivanu*, iz katerega je vidno tudi nastajanje *Alamuta*, ki je ob *Zločinu in kazni* določen za temo maturitetnega eseja 2003.

20. 8. 2002 V zbirki Zgodovinskega časopisa (izdaja ga Zveza zgodovinskih društev Slovenije) je pred kratkim (z letnico 2001) izšla monografija ***Ivana Vogriča*** *Slovenski književniki in I. svetovna vojna*, v kateri je pokazal tudi slepoto nekaterih slovenskih književnikov, ki sta jo pozneje obsojala tako Ivan Cankar kot Henrik Tuma, čeprav ne smemo pozabiti, da je bil tedaj kakršen koli namig proti vojni pogumno dejanje, saj so bili slovenski pisci izpostavljeni strogemu nadzoru in cenzuri, kakršnega ni bilo treba premagovati mnogim evropskim pisateljem, ki so vojni odločno nasprotovali. *Prim*. Primorski dnevnik 20. 8. 2002, str. 8.

21. 8. 2002 V reviji *Otrok in knjiga* (53. zvezek), ki jo ureja ***Darka Tancer-Kajnih***, so objavljeni prispevki z lanskega srečanja mladinskih pisateljev v Murski Soboti. Na njem so ***Igor Saksida***, ***Tone Partljič***, ***Bina Štampe Žmavc***, ***Borut Gombač***, ***Slavko Pregelj*** in ***Primož Suhodolčan*** obravnavali humor v mladinski književnosti. Objavljene so tudi razprave ***Rosande Sajko*** *Fragmenti o radijski igri*, ***Lilijane Burcar*** *o dekliškem hišnem žanru* in ***Darje Lavrenčič Vrabec*** *o cenzuri mladinske književnosti*. Spominski članki prikazujejo ustvarjanje ***Bogomila Gerlanca*** (***Darka Tancer-Kajnih***), ***Ele Peroci*** (***Marinka Svetina***), ***Astrid Lindgren*** (***Darka Tancer-Kajnih***), ***Marije Lucije Stupice*** (***Robert Inhof***). Bogate so tudi rubrike, namenjene ocenam, poročilom in drugim novicam. *Naročila*: Mariborska knjižnica, Rotovški trg 2, 2000 Maribor.

22. 8. 2002 *Iz nekega poletnega e-dopisovanja*: »***Marko*** [alias predsednik SD], če hočemo, da Kronika izide do septembra, jo je treba zaključiti. Od tebe pričakujem: dokončen program kongresa/zborovanja; junijske diplomante (pa dodaj še kakšnega podiplomca, če je); usklajen in ažuriran seznam članov, ki naj jim pošiljamo Kroniko … Upam, da z gobami ni preveč dela, in tudi, da se ne potepaš kje po svetu. Lepo te pozdravlja Zoltan.« → »***Zoltan*** [alias kronični kronist], pravkar sem se vrnil iz tiskarne, kjer sem pregledal ozalide za zbornik dr. Martine Orožen, za novogoriški zbornik sem včeraj vnesel druge korekture, mariborske korekture pa mi ležijo sedaj na mizi in jih moram dokončati do sobote dopoldan. Med počitnicami je izšla 17. knjiga v zbirki Zora (angl., nem., ital. besedila s simpozija o plurilingvizmu). Ob 14.15 sem dogovorjen v hotelu Habakuk zaradi našega kongresa, pozneje še na zavarovalnici in Večeru za sponzorstvo, vmes pa nastajajo še trije referati, ki bi jih moral napisati že do začetka poletja ..., skratka, ne omenjaj mi gob, ki mi jih s tovornjaki kradejo izpred oči. Ker sem tepec, počnem vse našteto sam (korekture, lektoriranje, organizacija kongresa, zbiranje financ ...). Le izleti so v rokah preostalih žalujočih. Zalomilo se mi je le pri gledališki predstavi, ker je 3. in 4. oktobra Velika dvorana zasedena zaradi nekih tekmovanj v solopetju (baje so tu neki asi iz Evrope, v sredo, četrtek in petek so kvalifikacije, v soboto pa finale – kdo bo poslušal to dretje?). Na Mali oder pa spravimo le 100 ljudi, zato sedaj iščem primerno rešitev (v ponedeljek bo vse jasno). Diplomante imam, program je dokončen, člane bom uredil do sobote in takrat dobiš vse lepo pomejlano. […] Lep pozdrav do sobote. Marko.« P. S.: Res je vse obljubljeno tudi postoril, le pri novem seznamu prejemnikov Kronike (starega so oglodale e-živalce) je obupal: »Zvezdice *** imajo plačniki, brez *** so ilegalci – pošlji, zadnjič v življenju, vsem seznamnikom z***

ali brez ***; takoj po kongresu pa priroma do tebe preglednica s plačniki in samo njim bomo še pošiljali Kroniko.«

25. 8. 2002 »Sama bom letos spet stopila v razred, tokrat s pravo redovalnico, dnevnikom, za kateder. Pravzaprav se mi bodo izpolnile otroške sanje – kakšna bo resničnost, še ne vem. Verjamem, da si za poklic res poklican. Sama sem se med študijem, ko sem veliko delala kot novinarka, prav zgražala nad mislijo, da bom učila. Ko bi me videli in slišali po prvih hospitacijah (to je ura pouka, ki jo je treba opraviti v okviru didaktike)! Vse okoli sebe sem rotila, da če mi kdaj pride samo na misel, da bi učila, naj mi to preprečijo. Toda pride čas, ko v sebi začutiš izziv ali klic. Ko se tehtnica vendarle obrne na eno stran. Zdaj se veselim novega šolskega leta, tako kot, upam, kar nekaj otrok. […] Šola mi trenutno pomeni izziv. Nočem se dokazovati sebi, otrokom hočem dokazati, da je življenje lepo, čeprav se nikoli ne bodo prenehali učiti – niti slovenščine, ki je živ organizem, niti tega, kar nam valovi življenja sami od sebe prinašajo na obalo. Šola ne traja osem ali dvanajst let – ne šteje se v letih. Šola je življenje in življenje je šola.« Iz razmišljanja članice SD Mateje Feltrin pred začetkom novega šolskega leta v Družini (str. 28)

LEJ, STVARNICA VSE TI PONUDI,

IZ ROK JI PREJEMAT NE MUDI!

❁ ❁ ❁

Organizacijski odbor za pripravo četrtih *Škrabčevih dnevov*, ki bodo v Novi Gorici oktobra, teden po slovenskem slavističnem kongresu, vabi vse člane SD, da se jih udeležijo.

Kotizacije ni. Dodatna pojasnila: mag. Anica Ličen, ulica Marija Kogoja 1/d, 5000 Nova Gorica, tel. 05 302 29 86 ali e-pošta anica.licen@siol.net.

❁ ❁ ❁

26. 8. 2002 Danes se v Kopru začenja *poletni seminar za vzgojitelje, učitelje in profesorje s šol s slovenskim učnim jezikom v Italiji in na dvojezični šoli v Špetru*. Seminar je tradicionalen, določen z mednarodno pogodbo med Slovenijo in Italijo. Finančno ga podpre ministrstvo za šolstvo, znanost in šport Republike Slovenije, vsebinsko pa ga oblikuje in izvede Zavod Republike Slovenije za šolstvo s svojimi strokovnjaki in strokovnjaki s fakultet in z drugih šol. Namen seminarja je, da njegovi udeleženci posodabljajo svoje znanje s področja slovenskega jezika in kulture in hkrati spoznavajo slovenske regije. Pri pripravi letošnjega seminarja je sodelovala pedagoška svetovalka za slovenske šole v Italiji ***Andreja Duhovnik***, članica SD.

27. 8. 2002 Častna članica SD Berta Golob se je v uvodniku 9. številke revije Ognjišče, ki mu je dala naslov Kriva vzgoja je slabih časov mati, dotaknila zlatih časov, ko šole še niso potrebovale varnostnikov, ko so prvčki že tretji dan prišli k pouku brez varovalnega spremstva, ko si brez javnega linča lahko povedal kaj gorkega vsakemu lenuhu, še sinu predsednika sindikata, celo malo pocrkljal si lahko koga, ne da bi bil zato že pedofil. Za novo šolsko leto pa pravi: »Ni strahu, da novo šolsko leto ne bi prineslo kakih presenečenj. Koliko bo stala na novo uničena oprema, se bo pokazalo na koncu. O kakih aferah bodo poročali (ne?)odvisni mediji. Kaj najmanj ljubega bo morda pometeno kar pod preprogo. Pri TV omizju bo že kdo povedal, kako škodljiva je pravzaprav vzgoja.« Kolegici, ki si leta v pokoju bogati z učenjem verouka, in vsem, ki na obzorju še ne vidimo pokojnine, želimo veliko uspehov v novem šolskem letu!

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

Sreča je dajanje sebe drugim, je upanje za druge, je zaupanje v druge, je sprejemanje drugega, je odpuščanje drugemu. […] Sreča je skrita v vsakem trenutku dneva, če jo le iščeš, če jo znaš najti. Najprej najdi samega sebe, kajti sreča je v tebi.

Lidija, Ognjišče 2002, št. 9, str. 15

31. 8. 2002 Spletne novice *Mirana Hladnika*: SlovLit@ijs.si. http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit

Slovlitjani klepetajo in spleteničijo o biogenetskem jezikovnem tipu Slovencev, o narodni pripadnosti in namišljenih skupnostih ...

Spletk obilo. Stari Hladnik v novi spletni obleki: Http://www.ijs.si/lit/trivlit1.html-l2 – Trivialna literatura. Ljubljana: DZS, 1983 (Literarni leksikon, 21); Http://www.ijs.si/lit/povest1.html-l2 – Povest. Ljubljana: DZS, 1991(Literarni leksikon, 36); Http://www.ijs.si/lit/bravnicar.html-l2 – Bravničarjevi posegi v besedilo Cankarjevega Pohujšanja. SR XXIV/3 (1986): 315–19 (skupaj s Tonetom Pretnarjem); vse digitalizirala Andreja Musar; Http://www.ijs.si/lit/slov_kme.html-l2 – Kmečka povest in slovenstvo. 24. SSJLK 24. Ljubljana, 1988, 127–39; in novi članki še pred objavo na papirju: Http://www.ijs. si/lit/szomb.html-l2 – Razmerje med slavistiko in slovenistiko na ljubljanskem primeru. Pripravljeno za zbornik Slovanskih dnevov v Szombathelyju 2002; Http://www.ijs.si /lit/nitakeje.html-l2 – Ni take je [o ženskah], Sodobnost. 66/4 (2002); Http://www.ijs.si/lit/stomilj. html-l2 – Sto milj do domačije [o tujem], Pripravljeno za Sodobnost. 66/5 (2002); Http://www.ijs.si/lit /vitezi.html-l2 – Dela vitezov junaške [o junakih], Pripravljeno za Sodobnost. 66/6 (2002); Http://www.ijs.si/lit/troje.html-l2 – Troje podob domačega in tujega [novi oddelek za slovenistiko, Alamut in Krpan], Pripravljeno za Zbornik Slavističnega društva Slovenije 2002. Http://www.ijs.si/lit/jve.html-l2 – Humanistika in družboslovje v Jugovzhodni Evropi in kaj imamo pri tem Slovenci, Pripravljeno za Vestnik UL. Za druge drobne Hladnikove članke glej http://www.ijs.si /lit/hlad_bib.html-l2. (http://www.kakanien.ac.at/beitr). Der Einfluss des Bilinguismus auf die Auswahl der zu übersetzenden narrativen Gattungen (am Beispiel slowenischer Literatur): http://www.kakanien.ac. at /beitr/fallstudie /MHladnik4.pdf. Slovene Popular Novels about Emigration in the Nineteenth Century: http://www. kakanien.ac.at/beitr/fallstudie/MHladnik5.pdf. The Study of Literature in its European and American Settings with Reference to Slovene Fiction: http://www.kakanien.ac.at/beitr/ theorie/MHladnik1.pdf. Regionalism in Slovene Ru ral Prose bo ali med teoretičnimi prispevki (http://www.kakanien.ac.at/beitr/theorie/MHladnik1.pdf) ali pa med zgodovinskimi študijami (http://www.kakanien.ac.at/beitr/fallstudie/Mhladnik6.pdf).

LEJ, STVARNICA VSE TI PONUDI, IZ ROK JI PREJEMAT NE MUDI!

OBVEŠČANJE PO E-POŠTI

❁ ❁ ❁

Spletne strani Kronike so zelo slabo obiskane, zato jih že dolgo nismo obnavljali. Sklenili smo, da na njih ohranimo le stalno predstavitev društva, očrt njegovega razvoja, društvena pravila, obrazec prijavnice in podobno.

Vseeno je škoda, da članov zaradi previsoke poštnine ne moremo obveščati o prireditvah, za katere zvemo pravočasno. Ker želimo, da ne bi bili le kronisti, ampak tudi novičarji, vabimo vse, ki bi želeli sproti prejemati obvestila o različnih prireditvah, predavanjih in tiskovnih konferencah, da sporočijo svoje e-naslove oziroma se prijavijo na spletno stran http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit. S požrtvovalnostjo Mirana Hladnika jih bomo sproti in hitro obveščali prek mreže Slovlit. Poleg tega boste prek tega naslova lahko sodelovali v različnih strokovnih debatah in tudi obveščali kolege o svojih podvigih. Če si želite ogledati zbirko prejšnjih obvestil na tem seznamu, obiščite arhiv SlovLit. Za člane Slavističnega društva Slovenije je vse to brezplačno.

Slavistično društvo Slovenije Slavistično društvo Maribor

SLOVENSKI SLAVISTIČNI KONGRES
Maribor, 3.–5. oktobra 2002

Nacionalno – regionalno – provincialno;
Cankarjevo tekmovanje; Jezikovno načrtovanje;
Učitelj slovenščine; Lektoriranje

Četrtek, 3. oktobra 2002

Plenarni del

9.45 Otvoritev kongresa in podelitev nagrad Slavističnega društva Slovenije
10.15 Zinka Zorko: *Slovenska obmejna narečja*
11.00 Tomo Korošec: *Sovretovi nepravilni relativniki*

11.45 Odmor

12.00 Silvija Borovnik: Delež Koroške v sodobni slovenski prozi
12.45 Mirko Osolnik: Regionalno in nacionalno v literarni vedi južnih Slovanov

13.30–15.00 Odmor

Skupina A

15.00–17.30 *Nacionalno – regionalno – provincialno*

Okroglo mizo o aktualnih kulturnih, literarnih in jezikovnih vprašanjih na Slovenskem je pripravil urednik študentske založbe Beletrina Mitja Čander, ki se bo pogovarjal z Janezom Menartom, Kajetanom Kovičem, Jožetom Pirjevcem, Andrejem Brvarjem, Tonetom Partljičem, Majdo Potrata, Emico Antončič, Slavom Šercem in Bojanom Labovičem.

Skupina B

17.30–19.15 *Slovenščina gre naprej*

Marko Stabej je na pogovor o slovenskem jeziku in jezikovnem načrtovanju povabil Vojka Gorjanca, Simona Kreka, Mira Romiha in Natašo Pirih Svetina.

Skupina C

17.30–19.15 *Učitelj slovenščine: Kaj nas žuli v srednji šoli?*

Andrejka Korman se bo o aktualnih vprašanjih v srednjem (poklicnem in strokovnem) izobraževanju pogovarjala z Zoltanom Janom, Simono Gljuk, Marijo Lešer, Adrijano Špacapan ...

Spremljevalni del programa (četrtek)

20.00 Družabni večer v hotelu Habakuk

Za dobro voljo bo poskrbel gledališki igralec Jure Ivanušič, med večerjo pa citrarka.

Petek, 4. oktobra 2002

Plenarni del

9.00 Miran Hladnik: *Troje podob domačega in tujega*

9.46 Igor Grdina: *Včasih očividci ne lažejo . . . (Kocbek in Klemperer)*

10.30–11.00 Odmor

11.00–12.30 Občni zbor in sprejem novih častnih članov

12.30–14.00 Odmor

Skupina A

14.00–16.15 *Cankarjevo tekmovanje*
Okroglo mizo o aktualnih vprašanjih Cankarjevega tekmovanja je pripravil Vlado Pirc s sodelovanjem Romana Brunška, Jelke Slukan, Slave Starc . . .

16.15–16.45 Odmor

Skupina B

16.45–18.15 *Učitelj slovenščine: Učitelj slovenščine v osnovni in srednji šoli*
Janko Potrata bo na okrogli mizi vodil pogovor o vlogi učitelja v slovenski osnovni in srednji šoli. Uvodničarke bodo za osnovno šolo Milena Kerndl, za strokovne šole Darija Golob Malenšek in za gimnazije Darinka Čretnik.

Skupina C

16.45–18.15 *Lektoriranje*
Okroglo mizo je pripravil Viktor Majdič s sodelovanjem Franceta Žagarja, Hedvike Dermolj Hvala ...

Skupina Č

14.00–18.15 *Predstavitev novih strokovnih in znanstvenih knjig*

Spremljevalni del programa (petek)

10.45 Vodeni ogled Maribora

11.00 S sedežnico ali vzpenjačo na Pohorje in sprehod do razglednega stolpa
20.00 Gledališka predstava (Mali oder SNG Maribor, *Tone Partljič: Čaj za dve*)

Sobota, 5. oktobra 2002

Poučna popotovanja

A – Ptuj z okolico – celodnevno

B –Obronki južnega Pohorja (Sl. Bistrica, Skomarje, Studenice, Štatenberg, Makole ...) – celodnevno

C – S splavom po Dravski dolini – celodnevno

Č – Dopoldanska etnografska delavnica (Gaj nad Mariborom)

NAPREDOVANJE: Kongres je uvrščen v Katalog stalnega strokovnega izobraževanja. Kdor želi pridobiti točke za napredovanje, mora izpolniti predpisane pogoje – potrditi mora udeležbo (podpisi na seznamu udeležencev), oddati seminarsko nalogo (navodila in naslovi bodo pripravljeni do kongresa) in oddati izpolnjen evalvacijski vprašalnik.

Kotizacija za udeležbo na kongresu je 24.500 SIT (za člane društva 20.500 SIT), Zbornik slavističnega društva Slovenije 13 (mariborski kongres) je že izšel in je vključen v kotizacijo. **(Grozijo, da brez kotizacije nihče ne bo mogel v dvorane!)**

PRENOČITVE: Prenočišča za udeležence našega kongresa so rezervirana **do 15. 9. 2002** (kontaktna oseba: gospa. URŠKA UL, Hotel Habakuk, faks 02/300 81 28, e-pošta: urska.ul@termemb.si ali habakuk@termemb.si), po tem datumu nam Terme Maribor ne ponujajo več popustov (**priporočamo, da si rezervirate sobe do 15. 9. 2002 po faksu ali e-pošti in pri tem navedete, da se udeležujete Slovenskega slavističnega kongresa**).
Hotel Habakuk***** Sobe so opremljene po najvišjih hotelskih standardih. V hotelu lahko koristite zunanje in notranje bazene, finske savne, turško kopel in fitnes. V vseh sobah so kopalnice s prho ali kadjo, direktni telefon, kabelska TV, radio, mini bar, sef, v nekaterih pa še telefaks in internetni priključek. Cenik **(velja za rezervacije do 15. 9. 2002 in samo za udeležence Slovenskega slavističnega kongresa)**: dvoposteljna soba CLASSIC (2 osebi) – 28.500 SIT; enoposteljna soba CLASSIC – 21.600 SIT; dvoposteljna soba PLUS (2 osebi) – 33.700 SIT; enoposteljna soba PLUS – 23.800 SIT. Cene vključujejo: nočitev z zajtrkom; koriščenje centra za sprostitev v hotelu (bazeni in whirlpooli s termalno vodo, savne, turška kopel in fitnes); prost vstop v Casino Maribor; garažo. Doplačilo za penzionski obrok (kosilo ali večerja) znaša 2500 SIT.
Hotel Arena*** Sodoben hotel ob snežnem stadionu je od hotela Habakuk oddaljen 200

metrov. Cenik nočitev z zajtrkom **(velja za rezervacije do 15. 9. 2002 in samo za udeležence Slovenskega slavističnega kongresa)**: enoposteljna soba – 9000 SIT; dvoposteljna soba – 13.000 SIT.
Garni hotel Milena*** Oddaljen je 500 metrov od hotela Habakuk. Cenik nočitev z zajtrkom; turistična taksa **(velja za rezervacije do 15. 9. 2002 in samo za udeležence Slovenskega slavističnega kongresa)**: : enoposteljna soba – 9000 SIT; dvoposteljna soba – 12.000 SIT.

DRUGE PRENOČITVENE ZMOGLJIVOSTI Term Maribor (v središču Maribora)
Hotel Piramida****** Stoji v središču Maribora. Ob hotelu je veliko varovano parkirišče. V vseh sobah so kopalnice s prho, WC, direktni telefon, kabelska televizija, mini bar in sef.. Cenik **(velja za rezervacije do 15. 9. 2002 in samo za udeležence Slovenskega slavističnega kongresa):** enoposteljna soba, navadna – 18.000 SIT; dvoposteljna soba CLASSIC (2 osebi) – 22.500 SIT; enoposteljna soba CLASSIC – 19.500 SIT; dvoposteljna soba PLUS (2 osebi) – 26.000 SIT; enoposteljna soba PLUS – 21.500 SIT; apartma – 29.500 SIT. Cene vključujejo: nočitev z zajtrkom; prost vstop v rekreacijski center Fontana (pribl. 3 km od hotela), kjer so gostom na voljo bazeni, whirlpooli, finske savne, turška kopel in fitnes studio; prost vstop v Casino Maribor. Doplačilo za penzionski obrok (kosilo ali večerja) znaša 2200 SIT.
Hotel Orel *** Nahaja se v središču Maribora. Cenik sob **(velja za rezervacije do 15. 9. 2002 in samo za udeležence Slovenskega slavističnega kongresa):** enoposteljna soba, navadna – 12.000 SIT; dvoposteljna soba – 17.000 SIT; enoposteljna soba, velika – 15.000 SIT. Cene vključujejo: nočitev z zajtrkom; prost vstop v rekracijski center Fontana (pribl. 3 km od hotela), kjer so gostom na voljo bazeni, whirlpooli, finske savne, turška kopel in fitnes studio; prost vstop v Casino Maribor. Doplačilo za penzionski obrok (kosilo ali večerja) znaša 1800 SIT.

Vsem kolegicam in kolegom želimo, da bi si nabrali veliko strokovnega znanja, si uspešno izmenjali strokovne poglede, pridobili vrsto novih izkušenj in spodbud ter da bi se imeli na strokovnem srečanju kar najlepše.

PREDSEDNICA SLAVISTIČNEGA DRUŠTVA MARIBOR
izr. prof. dr. Marko Jesenšek

PREDSEDNIK SLAVISTIČNEGA DRUŠTVA SLOVENIJE
doc. dr. Irena Stramljič Breznik

Kronika
Slavističnega društva Slovenije

Izdaja Slavistično društvo Slovenije	**List za člane društva**	Nova Gorica, 21.10.2002

Aškerčeva 2, 1001 Ljubljana Izdajatelj je lastnik glasila.	Piše, ureja in odgovarja: dr. Zoltan Jan	http://www.neticom.si/kronika Letnik 6, št. 35

Sedaj, ko zaključujemo to številko Kronike, smo že premagali stres začetka šolskega leta in misli uhajajo k tistim trem prostim dnem, ki jih imenujejo jesenske počitnice (ostale dni imajo prosto vsi državljani, ne le šolniki).

5. 9. 2002 Odmevi na Kroniko št. 34:

❖ Pri poročanju o 53. zvezku revije *Otrok in knjiga* smo avtorstvo članka o ***Bogomilu Gerlancu*** po nemarnem pripisali urednici ***Darki Tancer-Kajnih***, čeprav ga je v resnici napisala ***Darja Kramberger***. Za opozorilo se zahvaljujemo častni članici SD ***Alenki Glazer***, ki ni spregledala tudi dveh pisnih napak: ***Darka Tancer-Kajnih*** je postala ***Draka*** (Kronika 21. 8. 2002), ***Metka Kordigel*** pa je popačena v ***Matko*** (Kronika 17. 7. 2002).

❖ Pri naštevanju novih poklicnih kolegov, ki so diplomirali v junijskem roku na mariborski slovenistiki, je izpadlo nekaj imen, ki jih navajamo v tokratni številki. Upamo, da jim nismo zagrenili veselja in prizadeli njihove-ga ponosa ob velikem uspehu.

❖ Predsednica letošnjega *Seminarja slovenskega jezika, literature in kulture* je bila ***dr. Boža Krakar-Vogel*** in ne ***dr. Simona Kranjc***, ki je vodila delo lektorjev. Najprej smo pravilno poročali (Kronika 1. 7. 2002), nato pa smo nasedli nekoliko nejasni ubeseditvi v intervjuju (Kronika 5. 8. 2002). Obema naše opravičilo in priznanje za njuno uspešno delo, ***Mojci Šiškovič Nidorfer*** pa zahvala za opozorilo na neljubo napako.

VABILO K SODELOVANJU

Kolegice in kolege ponovno vabimo, da nas obveščajo o dogodkih, ki bi zaslužili ovekovečenje v Kroniki in bili tako deležni pozornosti kolegic in kolegov. Najpripravnejši je kratek zapis v taki ali drugačni elektronski obliki, da ni nepotrebnih napak pri prepisovanju.

5. 9. 2002 Pogrešani kolegi. Pošta nam je tokrat vrnila Kroniko št. 34, ki smo jo skušali poslati ***Ini Ferbežar***, ***Simoni Kepic*** in ***Nevenki Kulovec***. Kdor jih pozna, naj jih opozori ali nam sporoči njihove naslove.

5. 9. 2002 Tisk 34. številke Kronike: 129.000,00 SIT, poštnina: 120.602,71 SIT.

NOVE POKLICNE KOLEGICE

Na *Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani* so od 30. junija 2002 do 30. septembra diplomirali: ***Manica Baša, Barbara Ficko, Lara Godec, Mojca Jesenovec, Lea Kalc Furlanič, Zdenka Kersnik, Tomaž Koncilija, Barbara Končar, Maja Mihelj, Borut Omerzel, Mija Oter, Mojca Stritar, Nataša Škorjanc, Mojca Tomše*** in ***Jana Volk***.

Na *Oddelku za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru* so do 30. junija 2002 diplomirali: ***Mojca Avguštin, Karmen Baumgartner, Simona Črep, Mihelca Gorjup,Tamara Kalinič, Bianka Ledinek, Katarina Mastnak, Boštjan Metličar, Darja Mohorko, Andreja Radetič, Alenka Rebol*** **in** ***Sonja Špegel.*** Opravičujemo se, ker niso bili navedeni že v 34. številki.

Poleg iskrenih čestitk in voščil za kar najuspešnejšo poklicno pot

vsem tudi prisrčno vabilo,
da se nam pridružijo tisti, ki še niso člani in članice Slavističnega društva Slovenije.

27. 8. 2002 V *Delu* (str. 5) je ***France Vurnik*** objavil izčrpen nekrolog častnemu članu SD, ***dr. Jožetu Pogačniku***, v Novem glasu (5. 9. 2002, št. 34, str. 7) pa se ga je spomnil ***Jože Faganel***. Na žalni seji Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru je 4. septembra o nekdanjem dekanu te fakultete med drugimi spregovoril tudi ***dr. Miran Štuhec***, akademikov dolgoletni najtesnejši sodelavec.

29. 8. 2002 Kaj bi se zgodilo z ocenjevalci zunanjega preverjanja, če bi se enako **ne**dosledno držali rokov, kot to pri izplačevanju honorarjev ocenjevalcem počnejo Državni izpitni center, Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport ter Ministrstvo za finance? Nekateri lahko meni nič, tebi nič izplačilo »zamaknejo« za kakšen mesec, črna raja pa ne sme zamuditi niti dneva in še finančno je kaznovana za vsako napako. Matematiki so ostro protestirali, kaj so storili slovenisti, pa uganite. *Prim.* Šolski razgledi 19. 10. 2002, str. 3.

2. 9. 2002 Koliko izmed 283.000 šolarjev se danes veseli prvega dne šolskega pouka? Še tisti, ki zadovoljno prestopajo šolski prag, si tega gotovo ne upajo priznati pred vrstniki, kot da bi bilo sramotno, če se rad učiš. Ko sem nekoč svoje fante na poklicni šoli vprašal, ali niso veseli, ko se jim posreči po dolgem tuhtanju rešiti matematično nalogo, so me osuplo gledali, ali mislim resno ali se iz njih norčujem.

2. 9. 2002 Pred sto leti je ***Janko Kosi*** izdal knjižico *Starši, podpirajte šolo*, v kateri je svetoval, kako sodelovati pri skupnih naporih za vzgojo in izobraževanje otrok.

2. 9. 2002 *Ptice selivke se vznemirjeno zbirajo*. Komisija za slovenščino na tujih univerzah, ki deluje v okviru Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani in ji predseduje ***dr. Simona Kranjc***, je pripravila tradicionalno srečanje lektorjev, ki odhajajo na tuje univerze. Delovni del srečanja, na katerem so spoznali možnosti za mednarodno sodelovanje in za izmenjavo študentov, pa tudi z možnostmi reševanjem različnih praktičnih problemov, se je zaključil s sproščenim pogovorom in neformalno izmenjavo izkušenj. Srečno pot in uspešno delo!

3. 9. 2002 Našim dijakom in učencem že dolgo ni treba več izdelovati plonkcev, saj jih lepo oblikovane najdejo na spletni strani http://www.angelfire.com/mac/gimjes/plonkci.html. Več o drugih poučnih straneh naše mladeži v septembrskem Družinskem delničarju.

4. 9. 2002 *Razmnoževanje slovenistike*. Pred dnevi (28. 8. t. l.) smo v Delu brali o ustanovitvi slovenskih študij na goriški politehniki. Že včeraj bi morali oddati načrte za predmete nove slovenistike na koprski humanistiki. Kaj se bo zgodilo z ljubljansko in mariborsko slovenistiko, če se bomo vsi tukajšnji učitelji angažirali na Primorskem? Resno: ali imamo kakšno stališče do razmnoževanja univerz na Slovenskem in do razmnoževanja naših strok? Bomo ljubosumni in rivalsko razpoloženi, ker nam bodo nove šole odtegnile študente in omejile kadrovski razvoj, ali bomo dopuščajoči in kooperativni, dokler vidimo priložnost za dodatni zaslužek (ali morebiti zaradi naklonjenosti diferenciaciji), ali nam je vseeno? – ***Miran Hladnik***. — Prav gotovo pretirano razmnoževanje ni v redu – postavlja se vprašanje kakovosti študija (saj je habilitiranih slovenistov že sedaj premalo, ali ne?). Kolikor sem razumel razna poročila in obvestila ter komentarje v slovenskih medijih, pa naj bi bila slovenska primorska univerza (univerze, upam, da ne!) neke vrste protiutež italijanskim, torej v nekem narodnoobrambnem smislu. Glede na nogometno dogajanje v Trstu in razne politično

motivirane izjave ter spore okrog rabe slovenskega jezika je tam še vedno precej napetosti (saj je Trst vedno bil naš!?). Vsekakor »ekspanzija« ne sme iti v smer nekakovosti – o tem pa bodo, boste, bomo kaj (do)rekli tudi v okviru ljubljanskega slovenističnega oddelka. – ***Hotimir Tivadar***. — Za ekspanzijo kakovosti slovenistike! Pri vsakršnem razmnoževanju ni najpomembnejše število, pač pa kakovost. Tudi pri razmnoževanju slovenistike, o čemer pišeta Miran in Hotimir. Za univerze nekaj konkurence ne škoduje, a je potreben tudi nadzor. Pri zrelih strokah se ta opravlja s samoevalvacijo, rednim kritičnim ocenjevanjem lastnega dela, ki se dopolnjuje z zunanjim ocenjevanjem (npr. s strokovnjaki podobnih institucij iz tujine). Poleg uradne potrditve (akreditacije) programa študija ali inštitucije seveda. Predlagam, da slovenisti (odd. v Ljubljani in v Mariboru) najprej ocenite sebe (in drug drugega), po dogovorjenih vidikih, nato pa skupaj postavite kriterije/zahteve, po katerih se bodo ocenjevali tudi novorojeni oddelki (v Novi Gorici, Kopru). Npr: Koliko redno zaposlenih habilitiranih učiteljev ima slovenistični oddelek? Koliko vseh zaposlenih, asistentov ipd.? Koliko knjig, učbenikov, revij, stolov v čitalnici, računalnikov je na voljo študentom? Kakšen je raziskovalni program oddelka, v koliko domačih in mednarodnih projektih sodeluje? Na kakšen način se preverja, če študenti »obvladajo« znanja, veščine itd., ki jih predpisuje program? V kolikšnem času večina študentov dejansko konča študij? Kaj delajo diplomanti? Koliko je nezaposlenih ali zaposlenih izven stroke? Kako se ugotavljajo in upoštevajo mnenja, predlogi študentov, diplomantov, zaposlovalcev o študiju? Povabite kolege iz slavističnih odd. iz tujine, da ocenijo slovenistične študije v SLO (v Ljubljani, Mariboru, čez par let v Novi Gorici, Kopru). In še sami se povabite na ocenjevanje oddelkov v deželah vzhodno in zahodno od tam, kjer je slovenistika najboljša in doma. Pa ne pozabite naslednje leto pogledati, če ste (so)kaj izboljšali! EPP: O teh stvareh lahko preberete kaj več na www.uni-lj.si/kakovost. – ***Bogomir Mihevc***

6. 9. 2002 Poleti se je nabralo kar nekaj novosti o univerzah in visokem šolstvu, doma in v tujini. Poglejte na http://www.uni-lj.si/kakovost/, kjer najdete tudi povezave na glasila, organizacije, konference in avtorje ter izbrane domače strani s tega področja. Vesel bom vašega odziva, mnenj in predlogov! Poglejte tudi na domačo stran Univerze v Ljubljani http://www.uni-lj.si/, kjer dobite povezave na članice UL, knjižnice, društva in informacije za študente ter posebna poglavja. Lep pozdrav in uspešen začetek študijskega leta! – ***Dr. Bogomir Mihevc***

7. 9. 2002 Letošnja 2. številka *Slavistične revije* prinaša razpravo skupine avtorjev o računalniškem simbolnem zapisu slovenskega govora, ***Miha Javornik*** piše o (ne)predvidljivosti razvoja kulture, ***Agnes Pisanski*** analizira metabesedilne elemente v nekaterih slovenskih znanstvenih člankih, ***Julija A. Sozina*** obravnava vprašanje avtorja in glavne osebe v slovenskih avtobiografskih romanih, ***Tone Smolej*** prikaže recepcijo Victorja Hugoja na Slovenskem, ***Marijan Dodić*** preverja paralelizme med Podbevškom in Cvelbarjem, ***Robert Jereb*** pa razčlenjuje znanstveno fantastiko pri Damiru Fajglu. V rubriki Ocene, zapiski, poročila, gradivo ***O. F. Žolobov*** piše o dvojni dvojini, ***Mirko Tomasivič*** o dveh obletnicah Marka Marulića, ***Peter Svetina*** poroča o starejših slovenskih tiskih v Kopenhagnu, ***Martina Ožbot*** ocenjuje obe knjigi Zoltana Jana, ki sta izšli kot 4. in 5. zvezek *Slavistične knjižnice*, za kar se ji »predmet« njenega zanimanja iskreno zahvaljuje. Številko zaključuje objava zapisnika decembrskega zasedanja predsedstva Mednarodnega slavističnega komiteja, ki ga vodi članica SD, ***Alenka Šivic-Dular***.

IDEJICA ALI NAMIG ZA POŽIVITEV DELA POKRAJINSKIH DRUŠTEV

OKROGLE OBLETNICE V LETU 2003

Vodja sekcije za ohranjanje slovenistične kulturne dediščine, ***prof. Božena Orožen***, opozarja na nekatere okrogle obletnice v prihodnjem letu. Pokrajinska društva lahko izkoristijo priložnost za poživitev svojega delovanja in pripravijo različne akcije, s katerimi bodo pritegnila svoje člane in širšo javnost opozorila nase, kot je to storilo Slavistično društvo Nova Gorica, ki je odkrilo spominsko obeležje Dušanu Pirjevcu in Avgustu Žigonu (gl. Kroniko št. 12, 17. 4. 1999; št. 32, 4. 4. 2002).

Fran Albreht (u. 11. 2. 1963, Ljubljana), France Balantič (u. 24. 11. 1943, Grahovo), Vladimir Bartol (r. 24. 2. 1903, Sv. Ivan pri Trstu), Jernej Basar (r. 20. 8. 1683, Bitnje), Vinko Beličič (r. 19. 8. 1913, Črnomelj), Matej Bor (r. 14. 4. 1913, Grgar – u. 29. 9. 1993 Radovljica), Ivo Brnčič (u. maja 1943), Vera Brnčič-Šermazanova (r. 2. 7. 1913, Orel, Rusija), Fran Celestin (r. 13. 11. 1843, Klenik pri Vačah), Peter Dajnko (u. 22. 2. 1873, Velika Nedelja), Tine Debeljak (r. 24. 4. 1903, Škofja Loka), Andrej Einspieler (r. 13. 11. 1813, Sveče v Rožu), Fran Eller (r. 10. 8. 1873, Marija na Zilji), Lea Fatur (u. 1. 8. 1943, Ljubljana), Engelbert Gangl (r. 12. 11. 1873, Metlika), Karel Glaser (u. 18. 7. 1913, Gradec), Janko Glazer (r. 21. 3. 1893, Ruše), Igo Gruden (r. 18. 4. 1893, Nabrežina), France Grivec (r. 26. 6. 1963, Ljubljana), Fany Hausmann (u. 4. 4. 1853, Dobriša vas), Ivan Hribovšek (r. 19. 6. 1923, Radovljica), Jože Kerenčič (r. 9. 3. 1913, Jastrebci pri Kogu), Alojz Kocjančič (r. 20. 5. 1913, Kubed), Vinko Košak (r. 22. 9. 1903, Ljubljana), Miško Kranjec (u. 8. 6. 1983, Ljubljana), Etbin Kristan (u. 22. 11. 1953, Ljubljana), Anton Kuchling (r. 11. 6. 1903, Dobrova, Koroška), Štefan Küzmič (r. 1723, Strukovci), Bogomir Magajna (u. 27. 3. 1963, Ljubljana), Marija Mijot (r. 23. 5. 1903, Trst), Fran Miklošič (r. 20. 11. 1813, Radomerščak), Jože Moškrič (u. 22. 2. 1943, Polica pri Višnji Gori), Tine Orel (r. 9. 2. 1913, Trzin), Avgust Pirjevec (u. 9. 12. 1943, Gusen pri Mauthausnu), Maks Pleteršnik (u. 13. 9. 1923, Pišece), Ludve Potokar (r. 18. 12. 1923, Cikava pri Grosupljem), Ivan Potrč (r. 1. 1. 1913, Štuki pri Ptuju – u. 12. 6. 1993, Ljubljana), Ivan Pregelj (r. 27. 10. 1883, Most na Soči), Prežihov Voranc (r. 10. 8. 1893, Kotlje), Janez Nepomuk Primic (u. 3. 2. 1823, Zalog pri Šmarju), Milan Pugelj (r. 3. 1. 1883, Kandija pri Novem mestu), Ivan Rob (u. 13. 2. 1943, Ligojna), Mirko Rupel (u. 20. 10. 1963, Maribor), Simon Rutar (u. 3. 5. 1903, Ljubljana), Anton Slodnjak (u. 13. 3. 1983, Ljubljana), Anton Sovre (u. 1. 5. 1963, Ljubljana), Josip Stritar (u. 25. 11. 1923, Rogaška Slatina), Gustav Šilih (r. 31. 7. 1893, Velenje), Silvester Škerl (r. 10. 6. 1903, Trst), Stanko Škerlj (r. 7. 2. 1893, Novo mesto), Ljubka Šorli (u. 30. 4. 1993, Gorica), Rozka Štefan (r. 26. 8. 1913, Ljubljana), Bojan Štih (r. 18. 2. 1923, Ljubljana), Vida Taufer (r. 15. 6. 1903, Toplice pri Zagorju), Ivan Tavčar (u. 19. 2. 1923, Ljubljana), Igor Torkar (r. 13. 10. 1913, Kostanjevica na Krasu), Ivan Trinko – Zamejski (r. 25. 1. 1863, Spodnji Trčmun), Josipina Turnograjska (4. 7. 1833, grad Turn pri Preddvoru), Janez Vajkard Valvasor (u. sept. ali okt. 1693, Krško), France Vodnik (r. 5. 3. 1903, Podutik pri Ljubljani), Lojze Zupanc (u. 2. 6. 1973, Škofja Loka), Joka Žigon (u. 6. 1. 1983, Ljubljana).

8. 9. 2002 Še eno opozorilo na ugodne nemške štipendije in podpore se najde na http://www.humboldt-foundation.de, ki jih tamkajšnje ministrstvo za izobraževanje in znanost ponuja v okviru akcije z lepim in pomenljivim naslovom Go East. Iz tega naslova krijejo potne stroške nemškim znanstvenikom, ki ste jih povabili predavat, in mladim nemškim znanstvenikom, ki so prišli k nam raziskovat, prispevajo za partnerstva med inštituti in podobno. – ***Miran Hladnik***

11. 9. 2002 Končal se je *4. seminar za učitelje slovenščine v ZDA, Kanadi*, *Jugoslaviji* in *BiH*, ki je potekal v Ljubljani in Ajdovščini in sta ga v sodelovanju z ministrstvi pripravila *Zavod RS za šolstvo* in *Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani*. V 14 evropskih državah se je v

šolskem letu 2001/2002 učilo slovenščino 1240 otrok, ki jim je pomagalo 49 učiteljev. *Prim.* Primorski dnevnik 12. 9. 2002, str. 15; Delo 13. 9. 2002, str. 3.

11. 9. 2002 Sem zvest bralec Vaše Kronike, čeprav nisem ne slovenist ne član društva (družinske zveze in poznanstva). Nisem si mogel kaj, da ne bi opazil Vaših težav z naročniki, distribucijo, plačniki in spletno stranjo ... kar me je navdalo z zamislijo za predlog sodružbenikom v podjetju, ki so se z idejo strinjali. Tako Vam pišem, da Vam jo predstavim. Smo majhno (in temu primerno skromno) podjetje, ki se ukvarja z razvojem aplikacij, ki temeljijo na alternativnih načinih licenciranja. To pomeni, da skušamo najti načine, ki omogočajo izdelavo poslovnih aplikacij za takšno ceno, ki si jo lahko privošči tudi neprofitno društvo ali podjetnik, ki ravnokar začenja in si klasičnega vložka v informacijsko infrastrukturo ne more privoščiti. Ena izmed takih aplikacij, ki smo jo uspešno vpeljali pri zelo majhnem slovenskem dnevnem časniku (ki ga kar sama, od doma izdaja upokojena, po duši zelo mlada gospa). Je redakcijski vmesnik za objavo elektronske različice časopisa. Na zelo preprost način, uporablja ga lahko vsak, ki je vešč najosnovnejšega dela z osebnim računalnikom, uporabnik lahko nadzoruje in ureja: naročnike časopisa oz. člane združenja, tiska nalepke in ovojnice za klasično, papirnato izdajo časopisa ali druga obvestila, ki gredo po klasični poti k članu, ustvarja nove izdaje časopisa, nove članke, ki sestavljajo časopis (v bistvu e-urednik), razpošilja elektronska obvestila o novih izdajah, komunicira z naročniki prek njihovih osebnih strani (ustvarijo se samodejno). Naročniki pa z elektronsko različico časopisa pridobijo: arhiv člankov, možnost iskanja po vsebini člankov (po geslih in boolovi algebri), možnost sprememb kontaktnih podatkov (manj dela s pošto), komunikacijo z urednikom (prispevki, predlogi ...), možnost prejemanja elektronske različice tiskanega časopisa (lahko si ga natisnejo, enostavno arhivirajo, dobijo ga prej in ceneje ...). Prosili bi Vas za kakšno urico časa, da bi Vam lahko aplikacijo predstavili (pa popili kavo in kakšno razdrli). Aplikacijo načeloma prodajamo in se zavedamo, da za neprofitno združenje ni najbolj nujno »ugodna«, zatorej smo prišli do ideje, da Vam jo preprosto »podarimo« oz. »odstopimo« – kar bo pravnoformalno bolj ustrezno, ker se zavedamo, da sredstev nimate v izobilju, po drugi strani pa bi bili najbolj zadovoljni, če bi videli, da so uporabniki z aplikacijo zadovoljni in jo uporabljajo. Edini strošek, ki bi društvu tako ostal je zgolj uporabnina strežniških zmogljivosti in pasovne širine, ki pa se meri v nekaj tisoč tolarjih mesečno (ducat ali manj – odvisno od uporabe). Kaj menite? – ***Blaž Marc***, Center ERM d. o. o., blaz.marc@center-erm.net. ***P. S.*** Medtem ko Slavistično društvo Slovenije premišljuje, kaj storiti s prijaznostjo našega prijatelja, se lahko kdo od kolegov odloči, da izkoristi usluge njihovega podjetja. Gotovo se bodo še posebej potrudili za morebitne želje in potrebe naših stanovskih kolegov.

12. 9. 2002 Druga za drugo sta izšli letošnja druga in tretja številka *Slavistične revije*. V tretji številki ***Monika Kalin Golob*** piše o sklicevalnih avtomatizmih, ***Vanda Babič*** obravnava prepletenost slovanskih jezikovnih vezi v luči starocerkvene slovanščine, ***Mija Oter*** o izbiri jezika v računalniškem izrazju, ***A. M. Rančin*** analizira posnemanje Kantemira in Deržavina v poeziji Brodskega, ***Miran Štuhec*** pa se loteva eseja. V rubriki Ocene, zapiski, poročila, gradivo so objavljeni prispevki ***Alenke Šivic-Dular***, ***Andreje Žele***, ***Blanke Bošnjak, Nataše Terbovšek Coklin***, ***Marije Stanonik in Petra Mainuša***.

15. 9. 2002 V novi preobleki sta izšla 17. in 18. zvezek slavistične knjižne zbirke *Zora*. *Plurilingvizem v Evropi 18. stoletja* je uredila ***Fedora Ferluga Petronio***. Razprave v angleščini, italijanščini in nemščini (sinopsisi in povzetki so slovenski) prikazujejo jezikovne razmere v Evropi 18. stoletja (jezikoslovje, književnost, zgodovina in družboslovje) ter potrjujejo, da je večjezičnost v 18. stoletju plemenitila zgodovino in kulturno tradicijo posameznih narodov. Zbornik *Med dialektologijo in zgodovino slovenskega jezika* so uredili ***Marko Jesenšek, Bernard Rajh*** in ***Zinka Zorko***. Ob

sedemdesetletnici prof. dr. Martine Orožen so ugledni domači in tuji jezikoslovci pripravili za objavo nove znanstvene raziskave iz dialektologije in zgodovinske slovnice slovenskega jezika.

16. 9. 2002 V *Delovih Književnih listih* se je ***Tanja Jaklič*** razpisala o lektoriranju leposlovnih knjig in ugotovila, da številni slovenski intelektualci niso sposobni pisati brez pomoči lektorjev. Na drugi strani pa meni, da tudi vsak slavist še ni lektor, saj mnogi spregledajo preveč napak, drugi pa posegajo v vsebino sporočila.

16. 9. 2002 Pisanje o ***Josipu Vidmarju*** v letošnji 6. številki *Sodobnosti* (*prim*. Kronika št. 34, 2. 8. 2002, str. 59) je spodbudilo polemiko med ***Vinkom Ošlakom*** in ***Igorjem Deklevom*** o dvornih norcih in dvornih filozofih. *Prim.* Delo 16. 9. 2002, str. 6; 18. 9. 2002, str. 8.

17. 9. 2002 V letošnji četrti številki *Zvona* je izšel članek ***dr. Janeza Dularja*** *European language design by Mura* (str. 3–5), ki pojasnjuje pomen zakona o slovenščini in osvetljuje dogajanje okrog njega. Objavljene so tudi recenzije knjig članov SD: ***Lev Detela*** je ocenil predstavitev dela Jožeta Topolovca *Pokošena trava*, ki jo je pripravil ***Milan Dolgan***; ***Janez Rotar*** je prispeval recenzijo o delu Ivana Artača Nebo je zažarelo; ***Igor Gedrih*** piše o Spominjanju Žarka Petana, o Aristoteljovem delu O duši in o Šarabonovi pesniški zbirki Samota zgorelega časa; ***Drago Bajt*** poroča o antologiji Tiskarjeva napaka in druge zgodbe ter o antologiji sodobne ruske kratke proze Pogovor gluhonemih; prevod Tomizzevega romana Frančiška, ki ga je pripravil ***Miran Košuta***, ocenjuje ***Lučka Jenčič***; ***Andraž Arko*** pa predstavi Rebulovo knjigo Intervjuji o prihajajočem, o zborniku Pogovori srca, kjer so študije o poeziji Ljubke Šorli, in o Zormanovem romanu Okus po marcipanu.

18. 9. 2002 Danes je na Filozofski fakulteti v Ljubljani uspešno zagovarjala svojo doktorsko tezo *Trivialno v postmoderni slovenski književnosti* ***Barbara Pregelj-Balog***. Iskrene čestitke in vljudno vabilo med člane Slavitič-nega društva Slovenije!

19. 9. 2002 Koordinator *tekmovanja v znanju materinščine za Cankarjevo priznanje*, ***prof. Vlado Pirc***, je na vse slovenske šole razposlal razpis za letošnje tekmovanje. *Šolska tekmovanja* bodo potekala hkrati po vseh šolah **v torek, 11. februarja 2003**, **ob 13.30.** Učenci in dijaki bodo reševali naloge, ki jih zanje pripravljamo na Zavodu RS za šolstvo v sodelovanju z učitelji praktiki. Šole morajo poslati najpozneje **do 15. januarja 2003** pedagoškemu svetovalcu na območno enoto ZRSŠ prijavo tekmovalcev (po stopnjah) in natančen naslov šole. *Vseslovensko tekmovanje*, organizirano po območjih organizacijskih enot Zavoda RS za šolstvo oziroma slavističnih društev, bo **v soboto, 8. marca 2003**, **ob 9.00.** Šole po izpeljanih šolskih tekmovanjih najkasneje **do 26. februarja 2003** prijavijo na naslove območnih enot ZRSŠ po tri oziroma ustrezno število na vsaki zahtevnostni stopnji najbolje uvrščenih tekmovalcev za vseslovensko tekmovanje (Pravilnik o tekmovanju za Cankarjevo priznanje, 19. člen). V šolskem letu **2002/2003** je naslov tekmovanja **DRUGAČNOSTI**. Tako želimo usmeriti pozornost mladih bralcev na aktualna besedila štirih slovenskih pisateljev: Janje Vidmar, Vlada Peteršiča, Ferija Lainščka in Berte Bojetu. Razpis tekmovanja, Pravilnik o tekmovanju za CP in dodatna pojasnila so oziroma bodo objavljeni tudi na spletni strani (Zavod RS za šolstvo, predmetna skupina za slovenščino). Dodatne informacije dobite na Slavističnem društvu Slovenije (predsednik Marko Jesenšek, Ulica obnove 12, 2000 Maribor; e-pošta: marko.jesensek@uni-mb.si), na organizacijskih enotah Zavoda RS za šolstvo in pri koordinatorju (Vlado Pirc, ZRSŠ, OE Kranj, Stritarjeva 8, 4000 Kranj, e-pošta: vlado.pirc@zrss.si).

Kolegice in kolege hkrati vabimo, da se udeležijo *seminarja mentorjev našega tekmovanja*. Uvrščen je v Katalog programov stalnega strokovnega spopolnjevanja za šolsko leto 2002/2003 (stran 205, št. 2). Mentorji naj na prijavnici navedejo, za katero stopnjo tekmovanja pripravljajo tekmovalce. Program seminarja bo objavljen v Kroniki, glasilu Slavističnega društva Slovenije. Opozarjamo tudi na seminar *Vrednotenje spisov v*

višjih razredih (Katalog 2002/2003, str. 203, št. 12). V Cankarjevem domu na Vrhniki pripravljamo tudi *srečanje mentorjev*, *svetovalcev*, *skratka vseh*, ki boste sodelovali pri tekmovanju za Cankarjevo priznanje 2003. O dokončnem datumu boste pravočasno obveščeni. – ***Vlado Pirc***

SLOVENCI IN ZAKON O SLOVENŠČINI

***

V prvih devetih mesecih (od 22. 6. 2001 do 13. 3. 2002) po uveljavitvi sprememb in dopolnitev Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 30, 1993) je bilo v Uradnem listu objavljenih 725 vpisov novih gospodarskih družb (ustanovitve), med katerimi je 205 vpisov (28,3 %) v očitnem nasprotju z namenom predlagatelja spremembe (npr. *Invest Point, Sinister Systems, Eurobox, International Bodyguard Association, Reimpex Trade, Legallo, Anetta, Susman&Co, Rendez Vous*). Tako imamo množico podjetij s takšnimi imeni: *R & M Jakša*, *Aerokid*, *Stimacomp*, *Eco Consulting*, *Ziplex*, *Medicovet*, *Bio Nova Texiterm*, *Carnium Film*, *Unique*, *Alsoft International*, *Auto Leasing*, *Vend & Co.*, *Panache*, *Autoline Krško* ...

19. 9. 2002 Med letošnjimi prejemniki priznanj Andragoškega centra Slovenije sta tudi upokojena učiteljica slovenščine ***Vera Brgoč*** in ***Dušica Kunaver***, profesorica angleščine in ruščine. *Prim.* Delo 19. 9. 2002, str. 3.

19. 9. 2002 *InfoČUK* v Mariboru vabi mlade, da se pridružijo debatnemu krožku *Knjigoljubi*. V njem se bodo pogovarjali o temah, kot so ljubezen, spolnost, starševstvo, ločenost, samota, zasvojenost, prijateljstvo, istospolna usmerjenost, odraščanje ... Razpravljali bodo, kako so te teme opisane v leposlovnih delih naših in tujih pisateljev. Srečanja bodo enkrat na teden, vsak mesec pa bomo povabili kakšnega slovenskega pisatelja, pesnika, psihologa ali sociologa. Krožek bo vodila ***Uršula Zorc***, absolventka Filozofske fakultete v Ljubljani, kjer študira slovenski jezik. Debatni krožek še zlasti priporočamo vsem srednješolcem, saj jim bodo srečanja dobro izhodišče za pisanje eseja na maturi 2003. Informacije in prijave: InfoČUK, Knjižnica Nova vas, Cesta proletarskih brigad 61a, 2000 Maribor, tel. 02 33 15 882, GSM 040 599 334, e-pošta: robert(a)mb.sik.si. Oseba za stike je Robert Kereži.

20. 9. 2002 Goriška Mohorjeva družba je v prenovljenih prostorih na Travniku v Gorici pripravila predstavitev knjige ***dr. Branka Marušiča*** *Goriški spomini*, v kateri je na 594 straneh zbral, komentiral in uredil spomine sodobnikov na dogajanje v Gorici in na Goriškem med letoma 1830 in 1918. Objavljenih je 48 besedil 42 avtorjev, ki so osvetlili revolucionarno leto 1848, čitalniško in taborsko gibanje, različne politične dogodke, osebnosti, razvoj šolstva, gospodarstva, dogajanje med prvo svetovno vojno in neposredno po njej.

20. 9. 2002 Naj Vas opozorimo na zanimivo biografijo velikega narodnjaka, ki je izšla te dni pri Mohorjevi založbi v Celovcu: *Andrej Rahten Pozabljeni slovenski premier: Politična biografija dr. Janka Brejca* (1869–1934); 344 strani, 21 evrov. Knjiga *Alfred Elste - Michael Koschat - Hanzi Filipič*: *Nacistična Avstrija na zatožni klopi: Anatomija političnega spektakularnega procesa v komunsitični Sloveniji*, ki je že odmevala v avstrijskem in slovenskem prostoru, predstavlja potek in ozadje procesa proti koroškemu nacističnemu veljaku dr. Friedrichu Rainerju in soobtožencem leta 1947 v Ljubljani. Knjige dobite pri našem zastopstvu v Ljubljani, Poljanska 97, tel. 01 23 01 097, v vseh slovenskih knjigarnah v Sloveniji in v zamejstvu, naročite jo pa lahko neposredno pri nas v Celovcu (office@mohorjeva.at, tel. 0043 463 56 515 20). – ***Franc Kattnig***, vodja založbe

21. 9. 2002 V reviji *Borec* (št. 594–597) je častni član SD ***Janez Gradišnik*** dodatno predstavil dogajanje ob ukinitvi *Prostora in časa*, ki ga je pred tem prikazal ***Vladimir Kavčič*** v prispevku o slovenskem revijalnem tisku v letih 1952–1974.

22. 9. 2002 Danes praznuje 85-letnico častni član SD ***Janez Gradišnik***, ki je objavil 125 knjižnih prevodov, sedem jezikovnih priročnikov, vrsto izvirnih leposlovnih del, urejal številne publikacije, napisal množico člankov... V zanimivem pogovoru z ***Andrejem Arkom*** (Zvon 2002, št. 4, str. 28–32) je poleg zanimivih podatkov o spopadih, v katere je bil vpleten, povedal tudi, da so »spori med našimi jezikoslovci krivi, da se nič ne naredi. Morali bi se zbrati in poenotiti in se sproti odzivati. So pa na drugi strani na nekaterih odločilnih sicer nejezikoslovnih mestih ljudje, ki nimajo dovolj smisla in posluha za materinščino, npr. zakonodajalci ali tudi posamezniki v raznih drugih strokah.« V *Delovih Književnih listih* je 30. t. m. izšel intervju, ki ga je imel s slavljencem ***France Pibernik***. Članki so izšli tudi v Družini (20. 10. 2002, str. 2) in drugih časopisih. Pridružujemo se številnim čestitkam ob jubileju!

23. 9. 2002 Sem prevajalec in pisec iz Celja z opusom osmih knjig. Ena izmed njih je tudi knjiga prevodov besedil ameriškega pesnika/glasbenika *Brucea Springsteena*. Ker je Springsteen kot pesnik izjemno večdimenzio-nalen, pester in barvit in njegovo delo zunaj glasbenih okvirov naša javnost premalo pozna, me zanima, ali bi bilo mogoče organizirati kakšno predavanje na to temo. Opažam namreč, da so pesniške razsežnosti besedil nekaterih umetnikov, ki so svoje izpovedi oblekli v zven električne kitare, pri nas precej podcenjene, pri čemer velja opozoriti, da njihova dela večinoma precej presegajo pesniške dosežke tako imenovanih »pravih« pesnikov današnjega časa (ki jih sicer ni veliko, še posebej v Sloveniji ne). Podobno knjigo pripravljam tudi o *Tomu Waitsu*. Moj e-naslov: matej_krajnc@email.si. Lep pozdrav ***Matej Krajnc***

24. 9. 2002 Pred nedavnim je rektor Univerze v Mariboru za doktorico znanosti razglasil članico SD ***Simono Pulko***, ki je doktorirala s tezo *Vloga dispozicije pri nastajanju učenčevega ustnega in pisnega neumetnostnega besedila v tretjem triletju osnovne šole*. Iskrene čestitke! *Prim.* Delo 23. 9. 2002 (Znanost), str. 15.

25. 9. 2002 Na predlog Komisije za družbene dejavnosti je Državni svet sprejel sklep, da iz zakonodajnega postopka umakne svoj *predlog zakona o slovenskem jeziku kot uradnem jeziku RS*. Ker se Državnemu svetu izteka mandat, bi se nadaljnje sprejemanje zakona ponovno zavleklo. Poslanci ***mag. Majda Potrata*** (Združena lista), ***Ana Tisovic*** (Nova Slovenija) in ***Tone Partljič*** (Liberalna demokracija) so pisno izrazili pripravljenost, da v zakonodajni postopek vložijo enak zakonski predlog. *Prim.* Delo 25. 9. 2002, str. 8.

26. 9. 2002 *Slovenska matica* je pripravila *Razpravo o slovenski književnosti na Tržaškem*, v kateri so sodelovali: ***Marija Pirjevec, Boris Pahor, Alojz Rebula, Ivanka Hergold, Miroslav Košuta, Marko Kravos, Dušan Jelinčič, Igor Škamperle*** in drugi, ki jih je pravočasno doseglo dokaj pozno poslano vabilo. *Prim.* Delo 27. 9. 2002, str. 8; 30. 9. 2002 (Književni listi, str. 2); Primorski dnevnik 25. 9. 2002, str. 10; 13. 10. 2002, str. 14 itd.

26. 9. 2002 Letošnji *evropski dan jezikov* je namenjen pospeševanju vseživljenjskega učenja jezikov in ohranjanju evropske jezikovne raznovrstnosti. Kateri so štirje slovenski nagrajeni jezikovni projekti, nam žal ni uspelo ugotoviti. *Prim.* Delo 27. 9. 2002, str. 24; 28. 9. 2002, str. 9.

26. 9. 2002 Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je predaval ***David Crystal***, avtor knjige Language Death, o smrti in umiranju jezika/ov. Zanimivo za tiste, ki jih take možnosti/nevarnosti skrbijo. *Prim.* Delo, 30. 10. 2002; 1. 10. 2002, str. 10; Primorski dnevnik 30. 9. 2002, str. 22.

27. 9. 2002 *Absolventski izlet 2002 z Mondialom: Santorini, Kreta, Atene*. Popoldne smo letošnji absolventi ljubljanske slavistike/slovenistike že stopili na grška tla. Namestili smo se v sobe in apartmaje v Kamariju in hitro stekli proti morju. Zvečer pa spoznavni žur! Naslednje dni so sledili celodnevni izleti. Med drugim smo si ogledali arheološki muzej v Akrotiriju in rdečo plažo. V Skala Firi smo se vkrcali na ladjo in štiri ure pluli do glavnega mesta Irakliona na Kreti. Na prvi oktobrski dan, ko so se na mnogih fakultetah že začela predavanja, je nas čakal grški večer. Okusili smo tradicionalne jedi, ogledali smo si plese in noše grške folklorne skupine ter tudi sami zaplesali in se naučili sirtaki. V soboto je sledil ogled kraljeve palače v Knososu in arheološkega muzeja v Iraklionu, kjer so na ogled ostanki minojske civilizacije, prve velike evropske civilizacije. Najbolj zabaven pa je bil zadnji večer na Kreti, vsi fantje so se našemili v dekleta (Sestre party). Po osemurni nočni plovbi proti Atenam smo si ogledali Akropolo, okronano s Partenonom, ki neprestano spominja na preteklost mesta. Nismo pozabili na Hadrijanov obok, ki stoji na starodavni meji med starim grškim mestom okoli Akropole in novim rimskim mestom, kjer je svetišče Zevsa z Olimpa. Videli smo Olimpijski stadion, zgrajen leta 1895 za obnovljene olimpijske igre, ki so se odvijale leta 1896, stoji pa na mestu starega stadiona, kjer so igre potekale že od 4. stoletja pred Kristusom. Prav tako nismo obšli Plake, kjer je mnogo trgovin s spominki, kavarn in gostiln. Nadaljevali smo z ogledom Korintskega prekopa in se peljali proti pristanišču v Patri. Izvedeli smo ogromno novih stvari, obnovili smo znanje iz mitologije in spoznali še druge absolvente. Slovo je bilo težko, zato že komaj čakamo, da se ponovno vidimo na poabsolventskem žuru. Le najpogumnejši smo se odločili za absolventski izlet: Nina Bradić, Maja Gračnar, Ana Hlebanja, Petra Krajnc, David Puc, Tina Sušnik, Petra Širko, Saša Teržan in še Zoran Triglav, ki pa je bil v drugi skupini. Tako, diplomski izpit je opravljen, za druge dodatnih izpitnih rokov ni! – ***Ana Hlebanja***

28. 9. 2002 V *Forumu*, prilogi *Nove revije*, se nadaljujejo polemike o Slovenskem pravopisu 2001. Častni član SD, ***akad. dr. Jože Toporišič***, zavrača kritiko članice SD ***Marte Kocjan Barle***, ***Drago Bajt*** pa zavrača, kar je predhodno v njegovi kritiki zavrnil Jože Toporišič (*prim*. Kronika št. 34, 10. 7. 2002, str. 58). Nadaljevanka se nadaljuje tudi v št. 7/8 *Sodobnosti*, kjer ***Simon Lenarčič*** dodatno pojasnjuje svoja stališča in opažanja, ki jih je odklonil Jože Toporišič (*prim*. Kronika št. 34, 4. 7. 2002, str. 56). Tako poleg najobsežnejšega pravopisnega priročnika na svetu dobivamo tudi eno najobsežnejših polemik po številu popisanih strani.

29. 9. 2002 V Gorjanskem blizu Komna so častnemu članu SD, ***akad. dr. Milku Matičetovu*****,** podelili letošnjo *Štrekljevo nagrado*, za katero se zdi, da je namenjena le častnim članom SD (prvič jo je prejel ***Pavle Merkù***). *Prim*. Primorski dnevnik 1. 10. 2002, str. 4; Delo 30. 9. 2002, str. 11 itd.

30. 9. 2002 Ker je začetek šolskega leta že krepko za nami, so nam v *Delovi* prilogi *Šolstvo* prizanesli z donečimi flancami, ki so pri nas tako poceni, da z njimi že svinje krmijo (po Cankarju). ***Mag. Janez Gorenc*** je odkrito spregovoril o lažnih opravičilih, o temnih oblakih, ki se zgrinjajo nad šolskimi tekmovanji v znanju, pa novi direktor Zavoda RS za šolstvo ***Alojz Pluško*** in član SD ***Miha Mohor***. ***Neža Lebič*** je priznala, da je na letošnji podelitvi zlatih maturantskih spričeval skoraj zaspala, zelo zanimiv pa je povzetek raziskave *o vrednotah mladih*, ki ga je pripravil ***Aleš Čakš***. Tokrat se zdi, da je zabava skorajda enakovredna izobraževanju, največ vredno pa se naši mladeži zdi prijateljstvo, na nasprotni strani lestvice pa je politika. Najbolj cenjen je poklic zdravnika, najmanj politika, profesorskega so sicer ocenili skorajda s prav dobro oceno, a se je v konkurenci drugih poklicev znašel za športnikom, sodnikom, raziskovalcem, računalničarjem, odvetnikom, arhitektom, igralcem, inženirjem. Najbolj zaskrbljujoče se

nam zdi, da več kot polovica mladih pričakuje slabše zaposlitvene možnosti, kot so danes, in da bi se jih 63,4 odstotka zaposlilo v tujini, če bi le bilo mogoče.

1. 10. 2002 V *Večerovi* prilogi *Znanost* (str. 20) je članica SD ***Milka Bokal*** natresla množico zanimivosti iz življenja besed. Slovar slovenskega knjižnega jezika ima nekaj nad 170.000 gesel in podgesel, Besedišče slovenskega jezika obsega približno 178.000 gesel, pravopisni slovar 131.000.

S KONGRESA

***

V svojem referatu je ***dr. Miran Hladnik*** ponovno obelodanil, da imamo od 1. oktobra t. l. na Filozofski fakulteti v Ljubljani namesto enega oddelka za slovanske jezike in književnosti dva oddelka: *Oddelek za slovenistiko,* ki ga vodi ***dr. Ada Vidovič Muha*** (približno 300 študentov pod taktirko okrog 20 učiteljev), in *Oddelek za slavistiko*, ki ga vodi ***dr. Vladimir Osolnik*** (150 študentov in približno 20 učiteljev), vendar sta knjižnica in tajništvo ostala skupna.

***

Pripis kronista: Je mogoče, da je v Ljubljani spremenjena le štampiljka, vse drugo, od števila delovnih mest do prostorov, knjižnice in sredstev, pa isto/enako?

P. S. Tudi mariborska slavistika ima novo predstojnico, ***dr. Mihaelo Koletnik***.

3.–5. 10. 2002 *Slovenski slavistični kongres v Mariboru* je potekal v razkošnem hotelu Habakuk, ki ima odlično opremljene konferenčne dvorane, tako da se je bilo mogoče seliti iz ene sekcije v drugo. Zbornik z letošnjimi referati smo prejeli že ob prihodu, kar so vsi udeleženci hvalili (nekaj izvodov je še na razpolago za tiste, ki bi želeli prebrati referate, čeprav se kongresa niso udeležili). Sicer pa je celoten kongres potekal brez zapletov, tudi *občni zbor Slavističnega društva Slovenije*, na katerem smo dobili starega novega predsednika ***dr. Marka Jesenška***, ki iskreno obžaluje, da se za vodstvena mesta v društvu ne poteguje toliko kandidatov kot za predsednika republike. Tudi tajnica ***Jana Zemljarič Miklavčič*** ni mogla dobiti naslednika, in ker po društvenih pravilih funkcije ne more opravljati več kot dva mandata, je postala vršilka dolžnosti, dokler ne najde naslednika in ne uresniči stare modrosti »prođi brigo na tuđa ramena«. ***Marija Kranner*** je postala blagajničarka oziroma računovodkinja. Izvoljena sta bila tudi nov nadzorni odbor (***Silvo Fatur, Mira Medved*** in ***Marija Končina***) in častno razsodišče (***Fran Zadravec, France Novak*** in ***Janko Moder***). *Slavistična revija* si je opomogla (nekako je nadoknadila zamude pri izhajanju in načrtuje celo dodatne tematske številke), uredništvo *Jezika in slovstva* pa je obupalo in kolektivno odstopilo (in za sabo pustilo puščo, ki jo bo težko spremeniti v rodovitno prst). Občni zbor ni razglasil novih častnih članov, ampak je podelil nagrade Slavističnega društva Slovenije: ***mag. Majdi Potrata*** za izjemne uspehe pri poučevanju slovenščine na srednjih šolah (ki se je denarnemu delu nagrade odpovedala v korist tekmovanja za Cankarjevo priznanje), ***dr. Dragu Unuku*** za posebno uspešen doktorat in ***mag. Klemenu Lahu*** za posebno uspešen magistrski študij.

Še kakšen odmev:

Marku Jesenšku velja čestitati, da je uspel izpeljati kongres tako dobro. Slavisti si vendarle zaslužimo tudi »konferenčni ambient«, ali ne? Prav lepo vas pozdravlja ***Alenka Valh Lopert***

Kongres je bil po zaslugi organizatorjev uspelo in prijetno strokovno in stanovsko srečanje, žal z opazno manjšo udeležbo. Kolegi, ali to pomeni, da nimamo časa/nam ne dovolijo vodstva šol/se zmanjšuje interes za vse, kar ni ozko vezano na učno snov po šolah? Ob še tako vnetljivih in zanimivih temah se občinstvo v dvorani ni ogrelo do živahnejše razprave. Kongres je vnesel nekatere zanimive novosti:manj predavanj in zato

več okroglih miz. Udeleženci smo bili najbolj veseli letošnjega zbornika, ki smo ga prejeli že ob prihodu. – ***Mag. Marija Mercina***

S še svežimi občutki s Slovenskega slavističnega kongresa sem se usedla za računalnik, da izlijem v e-pošto vse tisto, kar mi je bilo všeč in kar me je motilo. V prvi vrsti se sprašujem, komu je sploh namenjeno zgoraj omenjeno srečanje. Za nas, ki učimo v OŠ ali SŠ, pravzaprav ni pripravljenega nič konkretnega. Res smo lahko prisluhnili nekaterim izrednim referatom (izstopal je referat ***dr. Zinke Zorko***, ki nas je ponovno očarala), a kaj praktično koristnega za nas - preproste - ni bilo. Omenim naj le pestro ponudbo knjig, priročnikov in učbenikov; tu smo se lahko napasli in še kaj kupili. In kaj nas je še motilo? Visoka kotizacija 24.000 SIT) ne prinaša s seboj nikakršnih popustov, saj je bilo potrebno za družabni večer odšteti kar 5000 SIT, za gledališko predstavo (ki je bila čudovita) 1600 SIT in za ekskurzije približno 4000 SIT. Pogrešamo tudi referate učiteljev (profesorjev) praktikov (SŠ ali OŠ), ki morda res ne bi bili toliko zanimivi za akademike, za veliko večino učiteljev, ki prihajamo na kongres, pa bi takšni referati pomenili tesnejši stik s stroko. Vseeno pa je kongres čas in mesto za druženje slavistov, za izmenjavo izkušenj, za seznanjanje z novo literaturo. Še se bom udeleževala kongresov, a upam, da bodo organizatorji v prihodnje upoštevali naše pripombe. – ***Petra Prohart***

Koncept in programsko zasnovo kongresa je predsednik SD večkrat pojasnil in utemeljil, med drugim tudi v predgovorih k obema zbornikoma, sicer pa so bile pedagoški praksi namenjene tri okrogle mize. Sam menim, da profesorji slovenščine na srednjih in osnovnih šolah potrebujejo širok in vsestransko poglobljen vpogled v aktualno strokovno dogajanje in ne le ozko uporabno/funkcionalno znanje, ki ga ponujajo številni drugi seminarji (nekaj jih pripravlja tudi Slavistično društvo Slovenije oziroma pokrajinska društva). Kotizacija, ki v primerjavi z drugimi seminarji (primerjaj kotizacije seminarjev Šole za ravnatelje) ni izstopala, je vključevala tudi strokovno knjigo – zbornik referatov. Sicer pa ne vem, zakaj se kolegi tako trudijo, da bi državi, ki plačuje kotizacije, prihranili kak tolar in ga odtegnili stanovskemu društvu. – ***Kronist***

Pa saj nismo vsi slavisti zaposleni v tem zaguljenem šolstvu. Na vsakem seminarju, na katerega pridem, samo vsi jamrajo in stokajo in si ne v OŠ in ne v SŠ ne znajo pomagati, vsi bi radi konkretne ne vem, kaj! Pa saj je vsaka šola drugačna, vsak razred in vsak dijak! Meni pa je bilo všeč, da ni bilo samo ubogih učiteljev, ki jih tlačijo z vseh strani, od zgoraj, od spodaj in od strani. Če je res taka groza v tem šolstvu, da vsi potrebujete ves čas neke praktične nasvete, zamenjajte službo ali pa pojdite k psihiatru in delajte na svoji samopodobi. Ko ste končali faks, ste dobili papir, da ste dovolj znali, zdaj pa to znanje konkretno uporabite v praksi in življenju. Pa saj malo pa se vendar lahko znajdete in improvizirate, v življenju je že itak preveč kalupov, mi pa kot roboti delamo po nekih pravilih, ki si jih je izmislil nekdo, ki je ravno tako »butast« kot mi, samo da ima »jajca« in si sam o sebi misli, da je pameten. Pameten je vsaj toliko, da to, kar mi mislimo, pobere skupaj in napiše, potem pa prodaja kot korenje s svojega zelnika. UH, ubogi mi učitelji! Sem pa res čudo od optimistov. Pa vseeno LEPE pozdrave. – ***Katarina Balažic***

V današnjem Večeru (15. 10. 2002) je na strani 12 članek novinarke ***Jasne Snežič***, ki komentira našo okroglo mizo z zborovanja slavistov v Mariboru. […] Odmev je prav tak, kot smo ga učitelji od nje navajeni. Odmev v javnosti torej imamo, vendar se bojim, da odgovor na nekatere njene zmotne formulacije našega pogovora ne bo segel dalje kot do pisem bralcev, ki so po dolžini omejena. Razpravo je razumela kot klic k uporu, o temi je sodila, da je kljub odobritvi selektorja in organizatorja neprimerna, učitelji pa smo predstavljeni kot nebogljeni jamravci. Vsekakor Vas prosim, da si prispevek preberete in mi predstavite svoje stališče. – ***Andrejka Korman***

Tudi iz neke časovne razdalje sem še vedno navdušena nad vsebino in organizacijo našega kongresa. Iskrene čestitke predsedniku! – ***Marjana Skralovnik***, predsednica SD Koroške

IZZA KONGRESA

***

Med slovenskim slavističnim kongresom v Mariboru je zasedalo tudi 49-člansko predsedstvo Mednarodnega slavističnega komiteja, ki mu predseduje ***dr. Alenka Šivic-Dular***, in določil *program Mednarodnega slavističnega kongresa*, ki bo prihodnje leto v Ljubljani. V okviru 20 tematskih blokih in na plenarnih zasedanjih bo predstavljenih okrog 800 referatov, poleg tega pa bodo potekale tudi tri okrogle mize. 30 referatov so pripravili slovenski strokovnjaki, ki bodo vodili tudi dva tematska bloka. *Prim.* Delo 15. 10. 2002, str. 8.

***

5. 10. 2002 *Svetovni dan učiteljev*. Predsednik učiteljskega sindikata SVIZ ***Branimir Štrukelj*** je v priložnostnem intervjuju med drugim izjavil, da javno šolstvo ne sme biti »biznis« in da kapital nima tu česa iskati. (kar pri nas ne bo uresničeno, dokler bo država plačevala šole po številu oddelkov, saj se to tako ali drugače sprevrže v prodajanje spričeval: ker se šole bojijo, da se bo zaradi večje zahtevnosti zmanjšalo število učencev, se znižuje zahtevnost in raven znanja, ki ga, navkljub vsem globokoumnim receptom doktorjev pedagogike, ni mogoče pridobiti brez truda in dela. – ***Kronist***) Ministrica je na šole poslala okrožnico z vročimi čestitkami, ni pa nič niti obljubila, kaj šele rešila kakšen pereč problem. *Prim*. NeDelo 6. 10. 2002, str. 2.

S KONGRESA

***

Tekmovanje za Cankarjevo priznanje
Okrogla miza

Na okrogli mizi (Slovenski slavistični kongres, Maribor, 4. 10. 2002) sem v imenu organizatorjev podal kratko poročilo in opozoril na težave, ki se pojavljajo pri organizaciji in izvedbi tekmovanja. Cankarjevo tekmovanje je nastalo kot alternativa šolskemu pouku, sredi devetdesetih let pa je uspeh na tekmovanju postal imperativ. Na to je vplival zlasti točkovni sistem. Ko razmišljamo o morebitnih spremembah, lahko organizatorja (Zavod Republike Slovenije za šolstvo in Slavistično društvo Slovenije) vplivata na notranjo organizacijo tekmovanja (npr. delitev stopenj, spremljajoče dejavnosti; seminarji, posveti, obveščanje …), medtem ko v zvezi z nekaterimi pomembnimi elementi tekmovanja, s katerimi nismo zadovoljni, lahko samo opozarjamo šolsko ministrstvo (npr. premajhno število zlatih in srebrnih tekmovanj glede na zahtevnost tekmovanja, premalo točk za popravljalce esejev itd.). Seveda bi bilo idealno, če bi bili ocenjevalci enotno usposobljeni in ustrezno nagrajeni, vendar finančno tega nismo sposobni izpeljati. Predlagal sem, naj se zaradi objektivnosti spremeni razmerje med testom objektivnega tipa in spisom oziroma esejem. Predlagano razmerje naj bi bilo 60 odstotkov točk za test objektivnega tipa in 40 odstotkov točk za esejsko nalogo.
Pri vodenju okrogle mize so poleg koordinatorja tekmovanja sodelovali še ***Roman Brunšek*** z osnovne šole Škofljica, ***Juana Robida***, predsednica SD Celje, ***Vlasta Jemec***, predsednica SD Kranj, ***Jelka Slukan***, predsednica SD Posavje, in ***mag. Ina Ferbežar*** s Filozofske fakultete. Gosti so spregovorili o svojih organizacijskih in mentorskih izkušnjah, nato pa so se aktivno vključili v pogovor.
Roman Brunšek, ki je tudi sestavljalec nalog na prvi stopnji, je spregovoril o motivih za Cankarjevo tekmovanje; to tekmovanje se razlikuje od drugih tekmovanj, saj pričakujemo bralce in ustvarjalce. Poudaril je učiteljevo vlogo in izpostavil pomen motivacije. Razmišljal je

o izboru predpisane literature, o možnosti ponovne uporabe razpisanih naslovov, o načinih priprave učencev na tekmovanje in o povezovanju vsakoletne razpisane teme s poukom. Temeljni motiv Cankarjevega tekmovanja naj bo branje in poustvarjanje, ne le pridobivanje točk. Predlagal je oblikovanje profesionalne, primerno stimulirane skupine, ki bi vodila tekmovanje od razpisa do zaključka ocenjevanja.

Juana Robida je opozorila na obremenjenost srednješolskih slovenistov in na organizacijske težave pri pripravi na tekmovanje. Predlagala je več točk za ocenjevalce nalog in povečanje deleža za pridobitev srebrnih in zlatih priznanj. Strinjala se je s koordinatorjevim predlogom o spremembi odstotkovnih razmerij med nalogama.

Vlasta Jemec je spregovorila o pozitivnih izkušnjah s tekmovalci na srednji strokovni šoli. Podprla je predlog, naj se sodelovanje v ocenjevalni komisiji bolje vrednoti. Predlagala je, naj se delo članov organizacijskega odbora za izvedbo Cankarjevega tekmovanja vsako leto ovrednoti z dvema točkama.

Jelka Slukan je, s stališča ravnateljice, govorila o lastnih izkušnjah pri organizaciji in izvedbi tekmovanja (vsakoletna nabava novih knjig, kotizacija, organizacija tekmovanja na šoli, ocenjevanje predeseja). Tudi ona je podprla predlog o drugačnem vrednotenju dela ocenjevalne komisije.

Mag. Ina Ferbežar je spregovorila o tujih izkušnjah pri jezikovnem testiranju (testiranje postaja samostojna veja uporabne lingvistike, saj se tesno povezuje z uporabnikom). Pri jezikovnem testiranju ni pomemben le končni rezultat, ampak tudi proces. Razmišljala je o morebitnih alternativnih oblikah (skupinsko ustvarjanje tekmovalcev, npr. scenarijev). Testi naj bi preverjali, kako so tekmovalci sposobni reševati jezikovne probleme.

V nadaljevanju so udeleženci okrogle mize razpravljali o možnostih za izboljšanje tekmovanja. Razumljivo je, da je pri tako množičnem tekmovanju organizacijska pestrost dovoljena, vendar morajo imeti tekmovalci in mentorji enake razmere in možnosti za delo.

V ljubljanski regiji so lani imeli težave pri ocenjevanju esejev. ***Janko Potrata***, svetovalec na Zavodu RS za šolstvo, je opozoril na mariborske izkušnje in predlagal podobno rešitev tudi drugim slavističnim društvom. Obljubil je, da bo vsem predsednikom pokrajinskih slavističnih društev poslal organizacijski model tekmovanja.

V razpravi je bilo poudarjeno, da imajo tekmovalci pravico do varovanja osebnih podatkov in do pritožbe.

Darinka Čretnik je podvomila o smiselnosti tekmovanja, saj učiteljevo delo ni dovolj ovrednoteno, šolsko ministrstvo ne zagotavlja sredstev za nakup knjig; vprašala je, ali je potreben vsako leto popolnoma nov razpis.

Razpravljalci so izpostavljali predvsem organizacijske težave, zato je na koncu prevladal predlog, naj se po vsej Sloveniji ocenjevanje poenoti, predsedniki pokrajinskih slavističnih društev pa naj se uskladijo oziroma dogovorijo glede oblike in načinov ocenjevanja.

Udeleženci okrogle mize so z dobronamernimi predlogi konstruktivno prispevali k nadaljnjemu razvoju našega tekmovanja. – ***Vlado Pirc***

S KONGRESA

PREDSTAVITEV NOVIH KNJIG I. del

Kot vsa zadnja leta je tudi letošnji kongres ponudil najpopolnejši pregled nove strokovne in znanstvene literature z našega delovnega področja. Povzemamo utrinke:

Zbornik Slavističnega društva 12 (Nova Gorica): Evropsko leto jezikov, Sodobna slovenska književnost, Matija Murko. Uredil Marko Jesenšek. Slavistično društvo Slovenije, Ljubljana 2002. Zbornik prinaša razprave o književnosti (Janko Kos, Franc Zadravec, Matjaž Kmecl) in jeziku (Jože Toporišič, Ada Vidovič Muha), dvanajst razprav o Matiji Murku in zapise dogajanj na kongresnih omizjih (Slovenščina v integracijskih procesih, Položaj slovenskega

jezika v novi državi, Slovensko slovaropisje, Rastoča knjiga).

Zbornik Slavističnega društva 13 (Maribor): Nacionalno – regionalno – provincialno. Uredil Marko Jesenšek. Slavistično društvo Slovenije, Ljubljana 2002. Zbornik je izšel tik pred mariborskim kongresom in je napovedal dogajanje v kongresnem centru Habakuk, v njem pa so objavljene tudi predstavitve knjig na kongresu v Novi Gorici.

Med dialektologijo in zgodovino slovenskega jezika. Uredili Marko Jesenšek, Bernard Rajh, Zinka Zorko. Zora 18. Slavistično društvo Maribor, Maribor 2002. Ob sedemdesetletnici prof. dr. Martine Orožen so ugledni domači in tuji jezikoslovci pripravili za objavo nove znanstvene raziskave iz dialektologije in zgodovinske slovnice slovenskega jezika.

Plurilingvizem v Evropi 18. stoletja. Uredila Fedora Ferluga Petronio. Zora 17. Slavistično društvo Maribor, Maribor 2002. Razprave v angleščini, italijanščini in nemščini (sinopsisi in povzetki so slovenski) prikazujejo jezikovne razmere v Evropi 18. stoletja (jezikoslovje, književnost, zgodovina in družboslovje) ter potrjujejo, da je večjezičnost v 18. stoletju plemenitila zgodovino in kulturno tradicijo posameznih narodov.

Jožica Čeh: Metaforika v Cankarjevi kratki pripovedni prozi. Zora 13. Maribor 2001. Monografija avtorice Jožice Čeh je sestavljena iz dveh delov; v prvem so osvetljeni nekateri novejši literarnoteoretični pogledi na metaforo in simbol, v drugem pa sta na podlagi interakcijske teorije metafore, dopolnjene z dosežki kognitivne teorije, analizirana metafora in simbol v celotnem korpusu Cankarjeve kratke pripovedne proze.

Metode in zvrsti – Historizem v raziskovanju slovenskega jezika, literature in kulture. Uredila Aleksandra Derganc. Obdobja 18. Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik. Ljubljana 2002. Zbornik prinaša prispevke z mednarodnega slovenističnega simpozija (Ljubljana, 9.–11. december 1999), ki je bil kot prvi v novem tematskem sklopu Obdobij, naslovljenem Metode in zvrsti, posvečen historizmu v raziskovanju slovenskega jezika, literature in kulture. Historizem poimenuje duhovno razpoloženje in znanstveno metodo, ki je zaznamovala vse 19. in še velik del 20. stoletja – gre za poudarjanje pomena raziskovanja zgodovine kulturnih fenomenov, med njimi zgodovine narodov, slovstev, jezikov.

Metode in zvrsti – Romantična pesnitev. Uredil Marko Juvan. Obdobja 19. Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik. Ljubljana 2002. Prispevki v zborniku se posvečajo analizam samega Krsta pri Savici, njegovemu mestu v slovenskem književnem in kulturnem izročilu, evropskim literarnim vplivom nanj ter tipološkim in žanrskim primerjavam z drugimi romantičnimi pesnitvami, predvsem s tistimi, ki jim je bila pripisana vloga »nacionalnega epa«. Zbornik je urejen v sedem problemskih sklopov z didaktičnim dodatkom o vlogi Prešerna v gimnazijskem pouku in uvodom urednika, posvečenem genološki panorami evropske »romantične pesnitve«.

F. Prešeren – A. S. Puškin (ob 200-letnici rojstva). Uredil Miha Javornik. Razprave Filozofske fakultete, Ljubljana 2001. Gre za zbornik prispevkov z mednarodne znanstvene konference ob 200. obletnici rojstva dveh velikih pesnikov (Prešerna in Puškina), ki je bila maja 2000 v Moskvi. Za zbornik je zanimiva dvojnost: kolikor bolj išče podobnosti v razvoju ruske in slovenske kulture, toliko bolj se po drugi strani kažejo poskusi, da bi v ustvarjalnosti obeh poetov odkrili specifiko, ki vzpostavlja nacionalno in kulturno identiteto.

Janko Kos, Tomo Virk, Gregor Kocijan in Nada Barbarič: Svet književnosti 3. Založba Obzorja. Maribor 2002. Svet književnosti je hkrati berilo in učbenik. Učbeniški del je vključen v bralni del (berilo), obsega pa tako literarno teorijo kot književno zgodovino. V bralni del so uvrščena besedila, ki so po novem učnem načrtu za pouk v gimnazijah obvezna, in tista, ki so

izbirna. Vsa besedila, odlomki ali pesemske celote imajo ob sebi krajši komentar. Slovarček književnih pojmov pojasnjuje tiste pojme, ki niso bili pojasnjeni ob sprotni razlagi posameznih besedil.

Franci Just, Med verzuško in pesmijo. Založba Franc-Franc, Murska Sobota 2000. Literarnozgodovinska študija, ki obravnava pesniško dogajanje v Prekmurju v prvi polovici 20. stoletja, ko so prekmurski ustvarjalci pesnili tako v nadnarečno oblikovani prekmurščini kot v knjižni slovenščini. Avtorjeve ugotovitve spremlja izbor prek sto pesemskih besedil iz obravnavanega časa.

5. 10. 2002 O usodi 600 *ukradenih otrok*, starih od 14 mesecev do 18 let, ki so jih slovenskim staršem odvzeli nemški nacisti med drugo svetovno vojno, je pisal častni član SD, ***dr. Matjaž Kmecl***, v publikaciji *Taboriščniki*: *ukradeni otroci*, ki so jo predstavili na srečanju v Celju. *Prim*. NeDelo 6. 10. 2002, str. 2.

6. 10. 2002 V Hrovači blizu Ribnice so na *Škrabčevi domačiji* predali namenu prenovljen skedenj, ki je prirejen v multimedijski prostor, primeren za strokovna ali družabna srečanja. *Prim.* Delo 7. 10. 2002, str. 5.

7. 10. 2002 Sporočilo in prispevek DFP: v oktobrskem svežnju sta dva prevoda ruske kratke proze (Suksin, Prisvin) in pet prevodov ruske publicistike (Panarin, Balasov, Gumiljov, Kozinov, Kara-Murza). Naslednji sveženj novembra 2002. – Lep pozdrav, ***Just Rugel***, Kulturno-prosvetno društvo dr. Franceta Prešerna za promocijo stikov med Slovenijo in Rusijo (p. p. 17, 123104 Moscow, Russia, tel. +7 095 202-27-24, faks +7 095 200-12-37, GSM +7 902 682-70-59, e-pošta: karantanija@mtu-net.ru, www.niagara.com/~jezovnik.

IZZA KONGRESA

***

Na poučnem popotovanju *S splavom po Dravski dolini* smo gostili tudi poslanca in pisatelja ***Toneta Partljiča***, ki je predstavil splavarstvo in njegove upodobitve v literarnih delih. Še pred tem je sodeloval tudi na okrogli mizi *Nacionalno – regionalno – provincialno*, v petek pa smo si v SNG Maribor ogledali njegovo imenitno komedijo *Čaj za dve*. *Slovenski slavistični kongres v Mariboru* je pospremil s splošno oceno: »*Madona, ta vaš kongres me po odmevnosti spominja na kongrese Zveze komunistov. Kar koli odpreš, radio, TV, časopis, povsod samo Slovenski slavistični kongres*.«

***

Na splavu je bila iz *splavarske nadloge* prekrščena v *splavarico* častna članica SD, ***dr. Tinka Orožen***. Eno izmed vprašanj se je glasilo tudi: »A kaj pozabljate?« »O, pa še kako,« je odgovorila kandidatka, ki poleg drugega na pamet ve za vsako slovensko besedo, kje je zapisana in kakšne oblike so zabeležene. Pa so jo potolažili: »Srečni ljudje, ki pozabljajo. Vsak dan vse na novo zvejo.«

***

Na splavu ni bilo nobenega nič strah, ker smo videli, »da voda še labodom seže le do srede prsi«.

***

Zakaj se je letošnjega kongresa udeležilo nekoliko manj kolegov kot navadno? – Ker bodo vse bistveno prebrali v nekaj vrsticah Kronike.

***

Zakaj vse potihne, ko se približa kronist? – Ker se nikoli ne ve, kaj bo zapisal v Kroniko.

***

Zakaj kronist objavlja le anekdote o Bredi Pogorelec in Jožetu Toporišiču? – Ker po njuni eri

ni znan noben dovtip. (Potrjuje se teza, da ljudska ustvarjalnost peša.)

***

Častna članica SD ***dr. Zinka Zorko*** ni blestela le s svojim referatom, pač pa še bolj med vodenjem poučnega popotovanja po Selški dolini, kjer pozna vsak kamen, vsako stezo (po kateri je mogoče švercati), vsakega domačina (vsak drugi je njen sorodnik) … Ko so njeni rojaki prvič videli osla, so se kunštvali, kaj bi to utegnilo biti, nakar se enemu le posveti: »To je sto let stari zec.«

***

Vsak podoben prispevek bo nagrajen s strokovno publikacijo. Po želji poskrbimo za anonimnost.

8. 10. 2002 Vabim vas k ogledu svoje spletne strani http://melitaosojnik.cjb.net in se veselim morebitnega sodelovanja s koncertnim programom uglasbene poezije slovenskih pesnikov in pesnic. – ***Melita Osojnik*** (tel. 01/429 24 30, e-pošta: melita.osojnik@guest.arnes.si)

9. 10. 2002 Odbor za podelitev nagrad RS na področju šolstva (predseduje mu častni član SD, ***dr. Matjaž Kmecl***) je med nagrajence uvrstil tudi naši kolegici ***Alenko Vilfan Kozinc*** in ***Helgo Glušič***. Iskrene čestitke! *Prim.* Delo 10. 10. 2002, str. 3; Šolski razgledi 19. 10. 2002, str. 4.

10. 10. 2002 V Novi Gorici se je pričel tridnevni simpozij *Škrabčevi dnevi* z osrednjo temo *Države, pokrajine, narodi, ljudstva in njih kulture ter znanosti v Škrabčevih delih*. Sodeluje 22 referentov iz petih držav in vseh slovenskih strokovno-znanstvenih slovenističnih ustanov. Ob pomoči organizacijskega odbora ga je pripravil in vodil častni član SD, ***akad. dr. Jože Toporišič*** (med simpozijem je praznoval rojstni dan in organizatorji so mu pripravili doma narejeno torto, ki so jo zmazali vsi udeleženci; naslednji dan pa se je izkazalo, da ima rojstni dan tudi častna članica SD, ***dr. Martina Orožen***, ki smo ji nazdravili na romarsko obarvanem poučnem popotovanju). *Prim*. Primorski dnevnik 8. 10. 2002, str. 10; Delo 9. 10. 2002, str. 17; 15. 10. 2002, str. 23; Novi glas 17. 10. 2002, str. 6 + 11 itd.

S KONGRESA

PREDSTAVITEV NOVIH KNJIG

II. del

Kot vsa zadnja leta je tudi letošnji kongres ponudil najpopolnejši pregled nove strokovne in znanstvene literature z našega delovnega področja. Povzemamo utrinke:

Rada Cossutta: Poljedelsko in vinogradniško izrazje v slovenski Istri. Knjižnica Annales 26, Koper 2002. Knjiga prinaša narečno gradivo s področja poljedelstva in vinogradništva, ki ga je avtorica zbrala v desetih vaseh, enakomerno pokrivajočih ozemlje cele slovenske Istre, po vprašalnici (978 vprašanj), ki jo je prilagodila istrskim gospodarskim, kulturnim in narodnostnim razmeram. V razpravi Romanski vplivi v govorih slovenske Istre so prek etimološke razčlembe romanizmov prikazani tokovi istrskoslovenske romanizacije.

Rada Cossutta: Narečna podoba Križa pri Trstu, Knjižnica Annales 25, Koper 2001. Monografija je klasična slovnica, v kateri je kriški govor obravnavan na različnih ravninah (glasoslovni, oblikoslovni, leksikalni in delno skladenjski) s primeri, ki utemeljujejo slovnično razlago. Drugi del knjige pa je osredotočen na imenoslovni dialektološki razpravi o kriških ledinskih in hišnih imenih, ki sestavljajo mozaik kriške preteklosti. *Joža Bertoncelj: Kroparske zgodbe*. Tomco, Kropa 2001. Zbirka pripovednih proznih besedil, kjer se avtorsko besedilo prepleta s krajevno slovstveno folkloro, knjižni jezik pa s krajevnim govorom.

Jožica Škofic: Govorica jih izdaja (*Skica govora kovaške Krope*). Tomco, Kropa 2001.

Poljudnostrokovna knjiga, v kateri je predstavljen krajevni govor, njegove slovnične značilnosti, strokovno izrazje za žebelj ter narečna besedila. Knjiga vsebuje tudi delce slovstvene folklore o kroparskem govoru in njegovem nastanku.

Marc Greenberg: Zgodovinsko glasoslovje slovenskega jezika. Založba Aristej. Maribor 2002. Gre za prevod iz angleščine. Knjiga je zgodovinska slovnica slovenskega jezika, in sicer glasoslovja – avtor spremlja njegov razvoj diahrono od Brižinskih spomenikov naprej.

38. seminar slovenskega jezika, literature in kulture. Zbornik predavanj. Uredila Boža Krakar Vogel. Filozofska fakulteta. Ljubljana 2002. Krovna tema 38. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture je bila Ustvarjalnost Slovencev po svetu; v zborniku so objavljeni skoraj vsi prispevki, predstavljeni na prireditvi: predavanja in jutranji tečaji, ekskurzija, ki je udeležence vodila v Belo krajino, ter obe okrogli mizi (Ustvarjalnost Slovencev po svetu, Kaj je novega v slovenskem knjižnem jeziku? – ob izidu Slovenskega pravopisa 2001).

Andreja Markovič, Vesna Halužan, Mateja Pezdirc Bartol, Danuša Škapin, Gita Vuga: S slovenščino nimam težav (učbenik in cede).Filozofska fakulteta. Ljubljana 2002. Učbenik je namenjen udeležencem kratkih (40- do 80-urnih) nadaljevalnih tečajev slovenščine kot drugega/tujega jezika. V učbeniku je devet enot, od katerih je prva namenjena osvežitvi znanja slovenščine z začetne stopnje; enote spremljajo delovni listi z dodatnimi vajami, ki bodo prišle prav pri večnivojskem pouku ali kot domača naloga. Priloga učbeniku je cede z govorjenimi besedili.

Ljubica Črnivec: Slovnične preglednice slovenskega jezika. Filozofska fakulteta. Ljubljana 2002. Slovnične preglednice slovenskega jezika so učni pripomoček, ki omogoča hitro in pregledno umestitev izbranih slovničnih elementov v sistem. Namenjene so predvsem nadaljevalcem in izpopolnjevalcem, Uporabljajo jih tudi učitelji slovenščine kot drugega/tujega jezika, saj so jim v pomoč in oporo pri predstavitvi, razlagi in utrjevanju posameznih slovničnih poglavij.

Nada Potočnik, Alenka Glazer: Naš Slavko. Slavko From – zapuščina. Maribor 2002. Knjiga predstavlja življenje in delo Slavka Froma (sestra Nada From Potočnik), njegovo zapuščino in strokovni komentar (Alenka Glazer).

Pogovori srca. Uredila Marija Mercina. Slavistično društvo Nova Gorica. Nova Gorica 2002. V knjižici so zbrani referati s simpozija ob 90. obletnici rojstva Ljubke Šorli in prvič objavljeni pogovori med Ljubko Šorli in Marijo Češčut na Radiu Trst A v času od 14. oktobra do 9. decembra 1975. Delo in čas Ljubke Šorli sta v knjižici ubesedena skozi dvojno optiko: njena pretresljiva avtobiografska pripoved se srečuje s pričevanji njenih sodobnikov in strokovnimi razpravami, v katerih je njeno delo ovrednoteno v našem času in prostoru.

Anka Kolenc: Učenje z doživljanjem. Društvo za naravno učenje z doživljanjem umetnosti in narave. Ob vstopu v marsikatero šolo je čutiti napetost, nemir in nasilje. Rešitev je pouk, ki ne zahteva, da moraš biti pri pouku, da moraš poslušati ..., drugače bo zate slabo. Rešitev je pouk, ki učence popelje v globoko in nepozabno doživetje. Učence in dijake učimo vsebine po učnem načrtu s pomočjo umetnosti, igre in predanega lastnega doživljanja. Ne poznamo še vseh odgovorov na to temo, toda metodo smo že razvili do te mere, da bomo z veseljem predstavili naše kulturne dneve in seminarje.

11. 10. 2002 V Moskvi je *Kulturno-prosvetno Društvo dr. Franceta Prešerna* izdalo tri nove slovenske knjige v ruščini. *Ivan Cankar: Hiša Marije pomočnice*; v dodatku so tri

zgodbe in odlomek iz romana; prevod Maje Rižove; za finančno podporo se zahvaljujemo slovenskemu podjetju Biro 71 in direktorju njegovega moskovskega predstavništva Radmilu-Bati Savkoviču. *Rdeče rože Tomaža Šalamuna*; prevod Nikite Ivanova; zahvaljujemo se za finančno podporo slovenskemu podjetju Istrabenz. *Jožko Šavli: Veneti – naši davni predniki*; prevod Zane Giljove. To je prvi od dveh delov; v drugem delu, katerega izid je predviden za pomlad 2003, bodo objavljeni prispevki Mateja Bora in Ivana Tomažiča. Vnaprej se zahvaljujemo za finančno pomoč Trubarjevemu skladu pri izdaji knjig Tomaža Šalamuna in Cankarjevega romana.

12. 10. 2002 Med knjižnimi novostmi *Slovenske matice* je tudi monografija častnega člana SD, ***akad. dr. Janka Kosa***, o Prešernu in krščanstvu. *Prim.* Delo 12. 10. 2002, str. 25.

12. 10. 2002 Na pokopališču v Solkanu so s prispevki njenih nekdanjih učencev odkrili spomenik ***Lojzki Brus***, priljubljeni profesorici slovenščine na Gimnaziji v Novi Gorici in Ajdovščini, ki je »iz svojega notranjega bogastva razsipno razdajala zlasti mlademu rodu«. *Prim.* Družina 20. 10. 2002, str. 2.

13. 10. 2002 Slovenska policija je lani ovadila *2671 mladoletnikov* zaradi suma storitve 4348 kaznivih dejanj. *Prim*. NeDelo 13. 10. 2002, str. 13.

14. 10. 2002 Ob 9.00 v predavalnici št. 2 na Filozofski fakulteti prva seja novega Oddelka za slovenistiko, ki ga bo vodila predstojnica, ***prof. dr. Ada Vidovič-Muha***. *Prim.* Delo 17. 10. 2002, str. 11.

14. 10. 2002 Predsednik RS ***Milan Kučan*** je s srebrnim častnim znakom odlikoval častnega člana SD ***Pavla Merkúja*** za njegove zasluge pri utrjevanju narodne identitete zamejskih Slovencev in za uspehe na znanstvenem in umetniškem področju. *Prim*. Delo 15. 10. 2002, str. 23; Novi glas 17. 10. 2002, str. 7 itd.

BOLJ ZA ŠALO KOT ZARES

***

Starši so kot kost, na kateri si otroci brusijo zobe.

Peter Ustinov

***

P. S. Velja tudi za učence/učitelje.

Kronist

14. 10. 2002 *Kako pisati literarno zgodovino danes?* S tem vprašanjem se je spopadel dvodnevni mednarodni simpozij z istim naslovom. Na spletnih straneh društva SDPK so že povzetki in program simpozija: http://www.zrc-sazu.si/sdpk/index.htm – vabljeni k ogledu (na strani so sicer na ogled tudi informacije o dejavnosti Slovenskega društva za primerjalno književnost, o reviji Primerjalna književnost in o komparativistiki pri nas). Simpozija se bo udeležilo 20 referentov iz Slovenije, Italije, Avstrije, Hrvaške, Poljske, Češke, Slovaške in Nemčije. Med jeziki referatov bo prevladovala slovenščina, dalo pa se bo dobiti tudi posebno brošuro s povzetki v slovenščini in tujih jezikih. Simpozij sta pripravila Inštitut za slovensko literaturo (predstojnik ***dr. Darko Dolinar***) in literarne vede pri Znanstveno-raziskovalnem centru SAZU in Slovensko društvo za primerjalno književnost (predsednik ***dr. Marko Juvan***). *Prim.* Delo 18. 10. 2002, str. 10.

14. 10. 2002 Ob 9. uri je bila v predavalnici št. 2 na Filozofski fakulteti *prva seja novega Oddelka za slovenistiko*, ki jo je vodila predstojnica, ***prof. dr. Ada Vidovič-Muha***. *Prim.* Delo 17. 2002, str. 10. Kot eden redkih študentov slovenistike sem se udeležil

slavnostnega sestanka, ki je potekal ob razdružitvi slavistike in slovenistike. Dejanje pozdravljam in ga imam za pozitivno. Na govorniškem odru se je zvrstilo kar nekaj avtoritet slovenistike, ki sem jih z veseljem poslušal. Beseda je tekla o nastanku, razvoju, težavah naših predhodnikov, nekoliko pa so se govorniki zazrli tudi v prihodnost. Zanimivo pa se mi zdi, da nihče od govornikov ni omenil študentov, kar me je nekoliko zmotilo. Zanimivo je tudi, da nas je bilo na sestanku vsega skupaj le kakšnih trideset, pa še mi smo prišli zato, ker nas je tja povabila profesorica, pri kateri smo imeli ravno takrat predavanja. To se pravi, če ne bi bilo nas, bi sestanek potekal brez študentov, kar pa po mojem mnenju ni v redu. Mislim, da je slovenščina na dobri poti, kar kaže tudi nedavni dogodek, obenem pa se mi zdi, da bi morali profesorji in študentje ob takih in podobnih dogodkih bolje sodelovati. Lep pozdrav. – ***Žiga Rangus***

15. 10. 2002 Slovenska akademija znanost in umetnosti je v zbirki Korespondence znamenitih Slovencev izdala *pisma Janka Lavrina in Antona Slodnjaka*, ki jih je za objavo pripravil častni član SD ***Dušan Moravec***.

16. 10. 2002 O slovenščini na tržaški univerzi oziroma na njeni filozofski fakultete in o svoji viziji razvoja te stroke je v *Primorskem dnevniku* (str. 12) spregovoril novi stalni profesor ***Miran Košuta***, ki je dosegel, da je bil lani premeščen iz rimske univerze La Sapienza. Slovenci v Italiji in drugi odgovorni so dokaj pozorni do slovenskih osnovnih in srednjih šol, spregledali pa so, da se je z reformo univerzitetnega študija v Italiji začel pogubni pohod logike številčnosti, moči, aplikativne rentabilnosti, življenjski prostor »manjših« jezikov in književnosti pa se vse bolj krči. Kljub vsemu je dosegel, da je filozofska fakulteta v Trstu predlagala pristojnim italijanskim oblastem financiranje slovenističnega podiplomskega študija, slovenščino kot predmet na različnih ravneh pa je mogoče vključiti v tri študijske programe.

17. 9. 2002 Ker je bilo deževno vreme in se iz letala ni videlo nič razen oblakov, je ***kronist*** preletel francoske časnike in v Le Mondu (15. 10. 2002, str. 1 + 18) naletel na članek o uničevanju francoskega jezika, v literarni prilogi Le Figaroja (17. 10. 2002, str. 28) pa obsežno zaskrbljeno razmišljanje o današnjem položaju francoščine. Na simpoziju o ohranjanju kulturne dediščine v Parizu, ki se ga je udeležil kronist, se je nemški referent uprl, da bi govoril angleško ali francosko in zahteval prevajanje iz nemščine, ki je po njegovih besedah že povsem izpodrinjena iz Evropske skupnosti. Revčkom ne gre tako lepo kot slovenščini, ki ji še nikoli ni šlo tako dobro kot danes, gotovo pa jih bodo nasprotniki zakona o slovenščini razglasili za ksenofobe.

17. 10. 2002 V Mariboru je ***Marc L. Greenberg*** predstavil knjigo *Zgodovinsko glasoslovje slovenskega jezika* (prevod dela A Historical Phonology of the Slovene Language, 2000). Glazerjeva dvorana je bila nabito polna (profesorji s pedagoške fakultete, študenti, številni Mariborčani in častni člani našega društva, npr. Bruno Hartman, Mira Medved, Zinka Zorko ...). V živahni dveurni razpravi je med drugimi sodeloval tudi škof Jože Smej. Pogovor z avtorjem sva vodila urednica zbirke Aristej (ki je prevod izdala) ***mag. Emica Antončič*** in jaz. – ***Marko Jesenšek***

18. 10. 2002 *Seja upravnega odbora Slavističnega društva Slovenije* je bila posvečena volilnim opravilom in izvolitvi novega tajnika SD, poleg tega pa je odbor obravnaval in se opredelil do množice različnih dnevnih zadev.

Dogovorjeno:

Slavistično društvo Slovenije predlaga kot kandidata za predstavnika interesov vzgoje in izobraževanja v državnem svetu ***dr. Zoltana Jana***, prof. svetnika. Izmed članov SD so izbrali tudi elektorje, ki bodo volili na letošnjih volitvah v državni svet.

Za novega *tajnika* Slavističnega društva Slovenije je bil enoglasno izvoljen ***mag. Andrej Bartol***, nekdanji lektor v Parizu in sedanji profesor slovenščine na škofijski gimnaziji v

Ljubljani. Njegov peš naslov: Pri mostiščarjih 5, Ljubljana, e-naslov: sporočimo v naslednji številki.
UO je obravnaval predsednikovo poročilo o kongresu v Mariboru in podprl koncept, ki ga je oblikoval (šest predavanj vabljenih predavateljev in okrogle mize o aktualnih strokovnih in stanovskih vprašanjih). Z evalvacijskimi vprašalniki je bil kongres zelo dobro ocenjen. Povzetki in predstavitve okroglih miz bomo skušali objaviti v reviji Slovenščina v šoli [ena je že bila predstavljena v *Šolskih razgledih* 19. t. m.; ena je doživela polemičen opis v Večeru 15. t. m.].
Nad tekmovanjem za Cankarjevo priznanje se zgrinjajo vse temnejši oblaki. Pred novim letom naj bi se sestali predsedniki pokrajinskih društev, koordinator in predsednik SD, da pripravijo rešitve najnujnejših težav.
UO je podprl sklep, da častno članico predlaga za državno odlikovanje, vendar mora ime ostati skrivnost do odločitve predsednika republike.
Glavni in odgovorni urednik *Jezika in slovstva*, ***dr. Tomaž Sajovic***, je 20. julija 2002 po e-pošti obvestil predsednika, da uredništvo revije odstopa. Zaenkrat še ni novih predlogov za uredništvo, treba pa je čim prej pospraviti ruševine.
Slavistična revija bo letos nadoknadila zamudo in prešla na redno izhajanje.
Predsednik društva je z velikim razumevanjem, naklonjenostjo in pomočjo gospe ***Žive Žlajpah*** z MŠZŠ-ja zadnjo desetinko sekunde pred dvanajsto rešil že skoraj izgubljene milijone slovenskega odbora Mednarodnega slavističnega komiteja.
Prof. dr. Vladimir Osolnik je UO seznanil, da se je Oddelek za slovanske jezike in književnosti na Filozofski fakulteti v Ljubljani razdružil na dva oddelka: na slavistiko in na slovenistiko, o čemur poročamo na drugih mestih.

18. 10. 2002 *Visoka šola modernih jezikov za prevajalce in tolmače* na Univerzi v Trstu uvaja letos uvaja študij prevajanja iz italijanščine v slovenščino (in obratno) na podiplomski ravni. Z vstopom Slovenije v EU se bo vsak dan zvrstilo vsaj petdeset sestankov, kjer bo potreben prevajalec slovenščine. V okviru študija načrtujejo izmenjavo in sodelovanje z drugimi šolami za prevajalce ter delo v Bruslju. *Prim*. Primorski dnevnik 18. 10. 2002, str. 9.

19. 10. 2002 O izkušnjah poučevanja slovenščine na daljavo so spregovorile ***Mojca Topić, Mira Gregl Hrstič*** in ***Suzana Geršak***. Program je začel nastajati 1999 in do sedaj so devetnajstkrat organizirali izobraževanje z njegovo pomočjo. Vključili so se otroci na zdravljenju v bolnišnicah, otroci uslužbencev diplomatskih predstavništev, otroci na popotovanjih … in se preko spletne povezave pripravili na izpit iz slovenščine v okviru osnovnošolskega izobraževanja. *Prim.* Šolski razgledi 19. 10. 2002, str. 10.

19. 10. 2002 Tudi najrevnejše države najdejo denar za raziskovanje svojega narodnega jezika, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša pri ZRC SAZU pa prejema le polovico potrebnih sredstev, piše v današnjem Delu ***Milan Vogel*** (str. 7). Po veljavnih normativih 44 zaposlenih raziskovalcev opravlja delo za 200 ljudi.

19. 10. 2002 V Škofji Loki si je mogoče ogledati knjižnico kapucinskega samostana. Dodatne informacije so na voljo pri gospe ***Meti Gartner***, tel. 04 51 20 970. – ***Rok Burja***

19. 10. 2002 V primorskem tedniku *Sobota* (str. 16) je izšel obsežen intervju s profesorico na videmski univerzi ***Feodoro Ferluga Petronio***, ki je uredila obsežen zbornik *Plurilingvizem v Evropi 18. stoletja* (izšel je kot 17. zvezek v mariborski slavistični zbirki *Zora* in je bil predstavljen tudi na mariborskem kongresu). O večjezičnosti nekoč in sedaj, o odnosu do jezika pri Slovencih in Italijanih je razvila vrsto zanimivih primerjav ter pogledov.

21. 10. 2002 V Mali dvorani ZRC SAZU je bila javna predstavitev o možnostih raziskovalnega izpopolnjevanja v Nemčiji za mlade doktorje humanistike, ki jih ponuja

Humboldtova fondacija – Alexander von Humboldt Stiftung (http://www.humboldt-institut.org). Predavanje dr. Gerrita Limberga bo v angleščini in ima naslov Možnosti družboslovcev in humanistov za raziskovanje v Nemčiji. – ***Miran Hladnik***

21. 10. 2002 Spletne novice *Mirana Hladnika*: SlovLit@ijs.si. http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit

***Slovlitjani* klepetajo, spleteničijo in pomagajo** mlademu fiziku, kako naj v tekstu krajša besedno zvezo »dvodimenzionalen« (npr. dvodimenzionalna jedrska magnetna resonanca), o študijski uspešnosti fantov in deklet, o nastajanju novih središč za študij slovenistike, o samoocenjevanju dela visokošolskih učiteljev in ustanov, o možnostih študija slavistike na daljavo ...

Spletk obilo. V času jesenske računalniške viroze ne bo odveč kazalka na stran s protivirusnimi nasveti in programi: http://www.kabi.si/si21/fsav/.

SLOVENCI IN ZAKON O SLOVENŠČINI

Začelo je bobneti

»Dularjev« zakon o zaščiti slovenščine propada nekje na stranskem tiru parlamentarnih procedur, nanj je bil pritisnjen pečat ksenofobičnosti. Toda po drugih tirih v javni prostor prihaja »slovenofobičnost«. Čeprav sem tuje napise na trgovinah in lokalčkih v naši prestolnici začel sprejemati kot del naravnega življenjskega okolja (kot floro, ki se pač bohoti iz umetnega gnoja mentalitete, ki ji smisel življenja kroži okrog prodaje in trošenja), me je, priznam, pred dnevi zmotilo, ko so oglaševalske panoje okupirali plakati za mednarodni oglaševalski festival Golden drum (nekdaj Zlati boben), na katerih je morda kakšna besedica v slovenščini kvečjemu v drobnem tisku. Dobro, sem si rekel, kaj bi se vzemirjal zaradi puhloglave rabe angleščine v javnosti, saj to počne kasta ljudi, ki jo itak preziram. Na stvar sem pozabil. Do danes zjutraj, ko me je vrglo iz tira: po radiu sem pri jutranjih poročilih slišal, da so prireditelji tega semnja ničevosti dosegli prepoved uporabe slovenskega jezika – resda samo na razmeroma majhnem področju, področju ene same besedne zveze, pa vendarle: prepovedano je uporabljanje imena festivala Zlati boben, dovoljen je samo angleški Golden drum!!! In takoj se mi je naslikal črni scenarij: velike transnacionalne korporacije - te tako ali tako po vsem svetu spreminjajo politični razred v svoje marionete – bodo s svojimi bogato plačanimi pravniki in ustrežljivo slovensko administracijo, stodesetodstotno prilagojeno evroatlantskim integracijam, lahko dosegle omejevanje rabe slovenščine v javnosti, in to v imenu članov gospodarske zakonodaje (npr. o zaščiti avtorskih pravic, blagovnih znamk in kdo ve česa še). To, kar se je zgodilo v Portorožu, je precedens: prvič je prepovedana javna raba slovenščine, četudi samo v drugorazrednem položaju – položaju vzporednega imena za sicer angleško poimenovanje mednarodnega festivala, ki poteka na slovenskih tleh in tudi pred slovensko javnostjo. – ***Marko Juvan***

Dragi Marko, ali si tole sporočilo poslal tudi na Urad za jezik, ki deluje - če prav vem - pri Vladi RS. Če nisi, svetujem, da pošlješ - kar na ime direktorja (ali kakršenkoli že naziv je) dr. Janeza Dularja. Če je nekdo uradno (pravno, sodno) dosegel prepoved rabe slovenščine kjerkoli v Sloveniji, je to treba tudi dalje urejati uradno in pravno in sodno. Za to pa je prvi poklican in (predvidevam) pristojen Urad za jezik. Dalje oz. vzporedno pa bi bila dobrodošla tudi novica o tem v Delu. – ***Erika Kržišnik***

Urad Vlade RS za slovenski jezik lahko zaenkrat piše le podobne proteste, kakršnega je napisal kolega ***Marko Juvan*** ali kdorkoli, ker nima zakonske podlage za ukrepanje. V ustavi sicer imamo določilo o uradnem jeziku, vendar ni nikjer predviden noben ukrep, s katerim bi se preprečilo nespoštovanje te pravice. In vendar nekateri menijo, da je zakon o slovenščini nepotreben. – ***Zoltan Jan***

Naj dodam malce podoben primer: prijatelj, ki je bil urednik pri eni od založb, ki prevajajo in izdajajo tuje stripe za otroke, je imel probleme z japonskim "Pokemon" (pa ne vem če res prav ta), saj lastnikom blagovne znamke ni bilo všeč, da so v prevedenem besedilu videli "Pokemona", "Pokemonu" itd. Prepovedati je možno torej tudi morfeme, ne samo besed ali besednih zvez... Sicer sem tudi sam eden od tistih (puhloglavcev:), ki mislijo, da nima smisla ščititi slovenščine z zakoni, da pa bi bilo krasno videti oster članek v Delu, se pa povsem strinjam! – ***Tomaž Erjavec***

Nato se je vsul kup mnenj, ki jih bomo povzeli v prihodnji številki.

Kronika
Slavističnega društva Slovenije

Izdaja Slavistično društvo Slovenije Aškerčeva 2, 1001 Ljubljana Izdajatelj je lastnik glasila.	**List za člane društva** Piše, ureja in odgovarja: dr. Zoltan Jan	Nova Gorica, 15.12.2002 http://www.neticom.si/kronika Letnik 6, št. 36

Ko skušamo napraviti obračun iztekajočega se leta, nas največkrat preseneti, kako hitro je minilo. Če pa pogledamo, kaj vse smo doživeli in postorili med samo eno uspelo uro v razredu, se nam razpnejo širjave življenja.

5. 11. 2002 **Odmevi na Kroniko št. 35**:

❖ Brez pripomb. Vse srečno in zadovoljno, kot se spodobi v prazničnih dneh pričakovanja.

VABILO K SODELOVANJU

Kolegice in kolege ponovno vabimo, da nas obveščajo o dogodkih, ki bi zaslužili ovekovečenje v Kroniki in bili tako deležni pozornosti kolegic in kolegov. Najpripravnejši je kratek zapis v taki ali drugačni elektronski obliki, da ni nepotrebnih napak pri prepisovanju.

5. 11. 2002 **Pogrešani kolegi.** Pošta nam je tokrat vrnila Kroniko št. 35, ki smo jo skušali poslati ***Sonji Horvat*** in ***Polonci Tomac***. Kdor ju pozna, naj ju opozori ali nam sporoči njuna naslova.

5. 11. 2002 **Tisk 35. številke Kronike:** 78.204,00 SIT, poštnina: 80.219,98 SIT.

NOVE POKLICNE KOLEGICE IN KOLEGI

Na *Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani* so od 30. septembra 2002 do 15. novembra diplomirali: ***Darja Brecelj, Tanja Burgar, Nina Gabrovšek, Barbara Grabnar, Ana Jurkič, Simona Karl, Tanja Martinčič, Gabrijela Medved, Nenad Omers , Nikica Pajić, Natalija Pelko, Jana Pertot, Staša Pisek Nataša Sekula, Maruša Teran, Tanja Tovornik, Milanka Trušnovec, Manica Zapušek, Vesna Zimic*** in ***Polona Žagar***.

Na *Oddelku za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru* so do 30. novembra 2002 diplomirali: ***Darinka Budna, Polona Deželak, Mateja Karneža, Majda Kukolj, Nevenka Kulovec, Mojca Lipužič, Pavel Ocepek, Maja Petkovšek, Barbara Potnik, Maja***

Razboršek, Elena Savelieva, Irena Špenko, Renata Špilak, Mateja Štraus, Metka Teropšič, Martina Zajelšnik, Brigita Zavec, Alenka Žibert, Urška Kočevar, Maja Koležnik, Katarina Mastnak, Petra Podjaveršek, Slavica Berghaus, Petra Cafnik, Vanja Kolmanič, Vesna Podlesnik, Andreja Rotar, Katja Soršak Godec, Karin Vidmar, Božidarka Vivant, Nada Beznec, Simona Črep, Janja Hrnčič, Karmen Ivančič, Vesna Gubenšek Bezgovšek, Nataša Jenuš, Boštjan Metličar, Mateja Rokavec, Tina Mojzer, Mihaela Ribič, Darja Mohorko in ***Sabina Sedar***.

Poleg iskrenih čestitk in voščil za kar najuspešnejšo poklicno pot vsem tudi prisrčno vabilo,
da se nam pridružijo tisti, ki še niso člani in članiceSlavističnega društva Slovenije.

10. 10. 2002 *Dvesto let slovanske filologije v Tartuju.* Simpozij s tem naslovom je pod vodstvom ***prof. dr. Aleksandra D. Duličenka*** v treh dneh (10.–12. 10. 2002) strnil dvestoletno zgodovino slavistike v tem starem estonskem univerzitetnem središču, jo umestil v širši okvir razvoja stroke in se posvetil življenju in delu pomembnejših posameznikov. Poleg domačih jezikoslovcev, literarnih zgodovinarjev ter zgodovinarjev in kulturologov so na njem sodelovali še strokovnjaki iz Rusije, Ukrajine, Latvije, Poljske, Madžarske, Združenih držav Amerike in Slovenije. Prevladovale so jezikoslovne in kulturnozgodovinske teme. Petkovo dopoldne (11. 10.) je bilo namenjeno obravnavi dela Jana Baudouina de Courtenayja, ki je v Tartuju poučeval v letih 1883–1893, zlasti njegovemu prispevku k razvoju sodobnega jezikoslovja. Tudi referat poročevalke – *Glasovna podoba slovenskih narečij v raziskavah Jana Baudouina de Courtenayja* – je načel vprašanje razmerja med Baudouinovo teorijo in prakso. Velikemu poljskemu jezikoslovcu so bili posvečeni še nekateri spremni dogodki, med drugim jutranji sprehod po Tartuju, v naslednjem šolskem letu pa prof. Duličenko za študente slavistike po Baudouinovem zgledu pripravlja tudi seminar rezijanščine. – ***Karmen Kenda-Jež***

20. 10. 2002 V 102. številki *Poročevalca* (str. 3) je objavljen sklep Državnega sveta, da iz zakonodajnega postopka umakne svoj *predlog zakona o slovenskem jeziku kot uradnem jeziku RS*. Ker se Državnemu svetu izteka mandat, bi se nadaljnje sprejemanje zakona ponovno zavleklo. Poslanci ***mag. Majda Potrata*** (Združena lista), ***Ana Tisovic*** (Nova Slovenija) in ***Tone Partljič*** (Liberalna demokracija) so pisno izrazili pripravljenost, da v zakonodajni postopek vložijo enak zakonski predlog.

20. 10. 2002 Od 20. do 26. oktobra 2001 smo se ***dr. Vera Smole***, ***Karmen Kenda-Jež***, ***dr. Peter Weiss*** in ***Saša Poklač*** iz dialektološke sekcije Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU v Ljubljani udeležili rednega letnega delovnega zasedanja Mednarodne komisije za sestavo Slovanskega lingvističnega atlasa (OLA) v Zadru (Hrvaška). Zbralo se je 31 predstavnikov različnih slovanskih narodov in jezikov, poleg že dalj časa manjkajočih Bolgarov tokrat ni bilo tudi Jugoslovanov, zveze z BiH pa se še vzpostavljajo. Srečanje je potekalo v tradicionalnem slovanskem vzdušju, v utečenem delovnem ritmu in z mislijo na bližajoči se svetovni slavistični kongres v Ljubljani, ki se ga bo aktivno udeležila dobra polovica kolektiva, dialektologi z inštituta pa bomo pripravili razstavo o dosežkih slovanske lingvistične geografije. – ***Vera Smole***

21. 10. 2002 Na predstavitvi možnosti za študij slovenščine na tržaški filozofski (leposlovni) fakulteti je ***prof. Miran Košuta*** poudaril dvojno vlogo predmeta: za nekatere študente je to tuji, za nekatere pa materni jezik, ki ga bodo na svoji poklicni poti uporabljali kot prvi jezik. Slovenščino in književnost na tej fakulteti je po reformiranih študijskih programih možno vpisati v okviru osnovnega dodiplomskega študija kot glavni triletni predmet (6 + 9 + 6 kreditov) v programu Moderni tuji jeziki, lahko je glavni ali eden izmed predmetov v programu Književnost, v usmeritvi Medkulturnost pa se lahko vpisuje kot eden izmed tujih jezikov ali kot glavni triletni predmet (6 + 9 + 6 kreditov). Slovenski jezik in književnost je

mogoče vključiti tudi v nekatere specialistične dvoletne dodiplomske programe, v katere se predmet lahko vpiše po končanem osnovnem triletnem študiju. Fakulteta je pri pristojnih organih vložila v postopek tudi predlog, da se odobri podiplomski študij (master) slovenskega jezika in književnosti. Za predmet, ki je žal ohranil svojo dvojnost (slovenska književnost in jezik se študirata kot en predmet), letos skrbijo poleg ***prof. Mirana Košute*** še honorarna profesorica ***dr. Majda Kaučič Baša*** ter ***prof. Ljudmila Cvetek Russi*** in ***dr. Zoltan Jan***. *Prim*. Primorski dnevnik 22. 10. 2002, str. 6.

22. 10. 2002 V libanonskem glavnem mestu Bejrutu je od 18. do 20. t. m. potekalo 9. zasedanje Mednarodne organizacije *frankofonije*, ki so se ga je udeležile delegacije iz 55 držav, med njihovimi vodji pa je bilo kar 40 predsednikov, kar kaže kolikpen pomen pripisujejo srečanju. Države članice skupno štejejo nad 600 milijonov prebivalcev, pa se vseeno borijo, da bi francoščina ohranila oziroma si pridobila nekdanjo vlogo v sporazumevanju. *Prim*. Delo 5. 10. 2002, str. 4.

22. 10. 2002 Danes so v sejni sobi Filozofske fakultete v Ljubljani predstavili zbornik mednarodnega simpozija *Plurilingvizem v Evropi 18. stoletja*, ki prinaša 22 različnih prispevkov. Nastal je v sodelovanju med mariborsko, videmsko in ljubljansko univerzo ter njihovih oddelkov za slavistiko. Avtorji, ki so se kot učitelji na različnih evropskih univerzah (Berlin, Zagreb, Mostar, Praga, Videm, Maribor in Ljubljana) udeležili mednarodnih srečanj o navedeni temi pri Mednarodnem univerzitetnem centru v Dubrovniku v letih 1998–2000, so: ***V. Orioles, V. Osolnik, M. Jesenšek, I. Orel, Dj. Strsoglavec, Lj. Marks, S. Vulić, P. Knezović, A. Pavešković, L. Sočanac, S. Stojan, M. Bricko, V. Čučić, V. Milović Perić, G. Cifoletti, S. Paušek Baždar, Ž. Muljačić*** in ***F. Ferluga Petronio***, ki je zbornik tudi uredila. Njihovi prispevki so natisnjeni v italijanskem ali angleškem jeziku, s sinopsisi in povzetki v slovenščini. Slovenski delež se nanaša na večjezikovnost v dejavnostih Zoisovega razsvetljenskega kroga in v Vodnikovem literarnem delu, na tuje jezikoslovne vplive v slovenskih prevodih cerkvenih besedil iz obdobja reformacije in v slovenskem slovaropisju, na opis Pohlinovih jezikoslovnih prizadevanj, na vplive staroslovanskih predlog v cerkvenih spisih v prekmurščini in na večjezičnost v spisih Bernarda Mariborskega. Zbornik so zbranim natančneje predstavili avtorji: urednica ***Feodora Ferluga Petronio***, Univerza v Vidmu, ***dr. Marko Jesenšek***, Univerza v Mariboru, ***dr. Irena Orel, dr. Djurdja Strsoglavec, dr. Francka Premk*** in ***dr. Vladimir Osolnik*** z Univerze v Ljubljani. Poudarili so pomembnost slovenskega deleža v evropski plurilingvistični stvarnosti nekoč in danes ter odmevnost predstavljenih slovenskih znanstvenih prispevkov v širšem mednarodnem prostoru. Obsežno publikacijo (350 strani) je letos izdalo Slavistično društvo Maribor kot 17. zvezek zbirke Zora. – ***Vladimir Osolnik***

22. 10. 2002 Celovška Mohorjeva založba je v prostorih Svetovnega slovenskega kongresa v Ljubljani na Cankarjevi 1/IV (vhod iz pasaže poleg Name) predstavila knjigo ***Alfreda Elsteja, Michaela Koschata*** in ***Hanzija Filipiča*** *Nacistična Avstrija na zatožni klopi*: *Anatomija političnega spektakularnega procesa v komunistični Sloveniji*. Knjiga, ki je že odmevala v avstrijskem in slovenskem prostoru, predstavlja potek in ozadje procesa proti koroškemu nacističnemu veljaku dr. Friedrichu Rainerju in soobtožencem leta 1947 v Ljubljani. – ***Janez Stergar***

23. 10. 2002 Prispevek častnega člana SD, ***akad. dr. Jožeta Toporišiča***, *Slovenski (knjižni) jezik na umiku (?)*, ki smo ga kot podporo zakonu o slovenskem jeziku posredovali odgovornim v Državnem zboru, je bil v izvlečku objavljen tudi v današnjem Primorskem dnevniku (str. 2).

23. 10. 2002 Danes je dopolnil 70 let priznani ruski pisatelj ***Vasilij Belov***. Aleksander Ovčarenko, čigar predavanj o problemih ruske literature niso poslušali samo v Moskvi,

ampak tudi v Washingtonu, Bostonu, Berlinu in Parizu, meni, da se je z deli Valentina Rasputina, Vasilija Belova, Fedora Abramova, Vasilija Suksina in drugih »kmečkih pisateljev« (»derevenščiki«) začelo novo obdobje v ruski leposlovni prozi. – ***Just Rugel***

24. 10. 2002 Ko smo zaključevali prejšnjo številko Kronike, sta skorajda istočasno izšli dve dvojni številki *Jezika in slovstva*, s katerima se je vendarle zaključil 47. letnik. Tako se je poslovilo dosedanje uredništvo, ki ga je vodil ***dr. Tomaž Sajovic***. *V številki 5/6* sta objavljena dva prispevka z lanskih Primorskih slovenističnih dnevov. ***Marija Mercina*** piše o oblikovanju jezikovne norme pri dijakih, ***Danila Zuljan Kumar*** pa o pomensko-skladenj-skih premikih v nadiškem in briškem narečju. ***Mihaela Brumen*** analizira razvoj govornih spretnosti pri začetnikih učenja nemščine, ***Janez Strehovec*** je objavil prispevek Beseda kot gibljiva tarča, ***Florence Gacoin Marks*** pa o Kraigherjevi Kristi Albi. ***Aleksandra Belšak*** obravnava sistem žanrov v katalogu literarnih pojmov pri SAZU, ***Boris Paternu*** je prispeval občuten nekrolog častnemu članu SD, akad. dr. Francu Jakopinu, ***Sonja Horvat*** obravnava književnje v narečnem slovarju, ***Alenka Žbogar*** pa ocenjuje monografijo Jožice Čeh o metaforiki v Cankarjevi kratki prozi. *V številki 7/8* ***Alenka Žbogar*** predstavlja didaktični model obravnave Jančarjeve novele v štiriletni poklicni šoli, ***Metka Peserl*** analizira duhovnost v literaturi, ***Tone Smolej*** pa upodobitev Francije v Ciglerjevi Sreči v nesreči. ***Irena Stramljič Breznik*** razčlenjuje nekatere podatke iz besedotvornega slovarja, ***Gašper Ilc*** pa televizijske športne komentarje. ***Nataša Hribar*** obravnava skladnjo v govorih nekaterih politikov, ***Peter Svetina*** piše o zadnji faksimilirani izdaji Trubarjevega Katekizma in Abecednika, ***Jožica Čeh*** pa o knjigi Gregorja Kocijana Razgledi po slovenski književnosti.

TAJNIK SLAVISTIČNEGA DRUŠTVA SLOVENIJE SPOROČA

***

Dragi prijatelji, rad bi vas obvestil, da opuščam dosedanji e-naslov, s katerega vam tole pisemce še zadnjič pošiljam (revež je že star, povsem zasut z odpadno pošto in navrtan z virusi), in vam predlagam, da me odslej poiščete na novem e-naslovu: andrej.bartol@guest.arnes.si. Hvala, pa čim lepši praznični čas! – ***mag. Andrej Bartol***, *novi tajnik Slavističnega društva Slovenije*, dosegljiv tudi na peš naslovu: Pri mostiščarjih 5, Ljubljana.

***

24. 10. 2002 Slovenska matica je priredila kratki predavanji in pogovor na temo *Slovenci na Koroškem po vstopu Slovenije v Evropsko unijo*. Uvodoma sta govorila predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev ***Bernard Sadovnik*** in predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem ***dr. Marjan Sturm***. Pogovor predstavlja prvo od niza srečanj na temo povezovanja v skupnem slovenskem kulturnem prostoru po pristopu Republike Slovenije v Evropsko zvezo. – ***Janez Stergar***

25. 10. 2002 Pri založbi *Aristej* je izšlo *Zgodovinsko glasoslovje slovenskega jezika* od časa prihoda Slovanov v Alpe in na Balkan (pribl. v 7. stoletju) do danes. Napisal ga je ***Marc L. Greenberg*** (roj. 1961), ki je l. 1990 doktoriral iz prekmurskega narečja na Kalifornijski univerzi v Los Angelesu (UCLA). Danes je profesor in predstojnik oddelka za slovanske jezike in književnosti na Univerzi v Kansasu (ZDA). V strokovnih krogih velja za izvrstnega poznavalca razvoja slovenskega jezika in njegovih narečij, ukvarja pa se tudi z nekaterimi vprašanji, povezanimi s sodobnim slovenskim knjižnim jezikom. Med drugim je uredil knjigo Sociolingvistika slovenščine (Sociolinguistic of Slovene, Berlin 1997) in je sourednik revije Slovenski jezik – Slovene Language Studies (Ljubljana – Lawrence). Delo, ki ga je prevedla avtorjeva žena ***Marta Pirnat-Greenberg***,

je pred kratkim prejelo nagrado Ameriškega združenja učiteljev slovanskih in vzhodnoevropskih jezikov (AATSEEL) »The Best Book in Slavic Linguistics«. V predgovoru k slovenski izdaji je avtor med drugim zapisal, da je knjiga plod sedemletnega dela, ki se mu zdi »razmeroma kratek [čas], če pogledam obsežno gradivo in starejša (vendar še zdaleč ne zastarela) razmišljanja […]. Obenem me je bilo nekoliko strah pred veličino avtorjev, ki so doslej objavili svoja dela v znameniti zbirki Zgodovinsko glasoslovje slovanskih jezikov pri založbi Carla Winterja. […] Nikakor si nisem umišljal, da bi lahko nadomestil razprave in knjige, ki so posvečene temu predmetu, še posebno ne tistih, ki sta jih napisala dva največja misleca 20. stoletja o zgodovini slovenskega jezika Fran Ramovš in Jakob Rigler. Če bi dočakala, bi bil gotovo eden od njiju – z večjo avtoriteto kot jaz – avtor te knjige. […] Zato sem se že na začetku odločil, da bo cilj tega projekta v glavnem strnitev številnih raziskav, raztresenih po stotinah revij in knjig.« Intervju ***Melite Forstnerič Hajnšek*** z Marcom Greenbergom si lahko preberemo v spletnem Večeru 26. 10. 2002 (Sobotna priloga). Lep pozdrav. – ***Emica Antončič***. — Naročila: Založba Aristej, Marčičeva ulica 19, 2000 Maribor, tel. 02 250 21 93, 02 250 21 94; faks 02 252 18 97; e-naslov: aristej@siol.net. *Člani Slavističnega društva Slovenije imajo 10-odstotni popust* na redno ceno 4200,00 sit.

SLOVENCI IN ZAKON O SLOVENŠČINI

***

PLOČEVINASTO BOBNANJE PO ANGLEŠKO

ALI GOLDEN DRUM,

TO JE PRVA PREPOVED JAVNE RABE SLOVEŠČINE V REPUBLIKI SLOVENIJI

Na spletnih straneh slovlit živahno odmeva protest ***Marka Juvana*** *Začelo je bobneti* (prim. Kronika št. 35, 2. 8. 2002, str. 83), v katerem je opozoril, da so prireditelji oglaševalskega semnja dosegli *prvo doslej znano prepoved uporabe slovenskega jezika* pri imenu festivala Zlati boben, saj je dovoljeno samo angleško ime Golden drum.

***

Že v prejšnji številki smo poročali o mnenjih ***Erike Kržišnik***, ***Zoltan Jan*** in ***Tomaža Erjavca*** ter o stališču, ki ga je do vprašanja zavzel upravni odbor Slavističnega društva Slovenije. Ko je bila Kronika v tisku, so se na spletnih straneh oglasili še:

Marko Juvan je pojasnil, zakaj odločno zagovarja stališče, da moramo na Slovenskem sprejeti zakon, ki bi zaščitil javno rabo slovenščine. Po njegovem ga je treba zasnovati s stališč postmoderne in postkolonialne teoretske misli in iz nje izpeljane jezikovne politike: povsod po svetu se »progresivni« (če naj pogojno uporabim pojmovni par »konservativno«/»progresivno«) teoretiki diskurza etično angažirano upirajo kulturno-politični hegemoniji in skušajo s kritiko diskurza kolonialne moči (uveljavlja se prek globalizacijskih strategij transnacionalnih korporacij) zavarovati lokalne jezikovne in kulturne identitete. In prav v tej funkciji bi moral biti tudi zakon, ki bi zaščitil slovenščino kot lokalni jezik in medij lokalne kulture. Zakon bi bil sprejet po demokratični proceduri, ta pa je kot zastopniška uveljavitev »volje ljudstva« edina učinkovita protiutež govorici velikih korporacij, ki kolonializirajo naše mišljenje in govor, in to začenši s pranjem možganov našim otrokom prek risank in računalniških igric.

Vinko Ošlak meni, da je varovanje jezika z zakoni zanesljiv znak umiranja takega jezika, in se sprašuje, čemu naj bi varovali slovenščino, če pa jo sami ponižujemo na raven »lokalnega« jezika. Jezik kakega naroda pa ima bistveno večje možnosti, da njegovi nosilci pri njem vztrajajo, če jim za stike z drugimi narodi ni treba rabiti njihovega socialno močnejšega jezika

(recimo angleščine), ampak imajo na voljo nevtralno jezikovno izrazilo, ki nikogar ne protežira in nikogar ne pomanjšuje. Univerzalna vertikalna trojezičnost: narečje – narodni knjižni jezik – mednarodni jezik je najboljše zagotovilo narodne in jezikovne enakopravnosti in motivacije za vztrajanje v lastnem maternem jeziku.
Ada Vidovič Muha je ponovila nekaj že objavljenih mislih v zvezi s predlaganim (!) zakonom – vendar je prepričana, da je nujno poleg zakona v naslednjih štirih, petih letih aktualizirati bazične jezikovne priročnike, marsikaj na novo napisati. Smisel zakona o jeziku, če bi bil vgrajen v širšo strategijo države v zvezi z jezikovnimi vprašanji, vidi v problemski omejitvi na izbiro javne besede, se pravi na preverjanju uresničevanja ustavnega določila. Sam zakon, brez širše državotvorne akcije, ima po njenem lahko le kratkoročne rezultate, brez temeljnega kakovostnega premika razumevanja jezika in jezikovne identitete - se pravi pojmov, ki so bistvo uspeha dolge (dolgoročne) in zato tudi manj atraktivne zgodbe o jeziku.
Vlado Nartnik je pohvalil Marka Juvana, ker je odprl tako perečo temo, in opozoril, da se je v razpravljanje vneslo tudi nekaj znanstveno-politične plaže. Dvoumna raba in zloraba besede nacionalizem se pojavlja vedno, ko hoče večji narod odreči suverenost manjšemu narodu. Tedaj mu začne očitati nacionalizem.
Andrej Šurla je ob tem postal malo žalosten. Na eni strani se slovenščina prepoveduje, na drugi pa se (samo v Katovicah) v prvi letnik študija tega jezika vpiše sedemindvajset študentov. Dvomi, da se nam je res treba tako na vse kriplje opravičevati, če želimo biti v neangleškem kraju javno nagovarjani po slovensko oz. v skladu z ustavnimi določili (torej tudi v manjšinskih jezikih).
Mojca Tomišič se pridružuje Ošlaku in dodaja: če nas bodo zatirali, se bomo vsaj spet enkrat zavedeli, kaj imamo, in morda se bomo celo nehali prodajati za drobiž.
Marko Juvan se strinja, da bi bilo usodo slovenščine nesmiselno utemeljevati samo na jezikovni zakonodaji, toda zanašanje na različne oblike »vzgoje«, vplivanja na večjo jezikovno samozavest govorcev, na kultiviranje jezika in njegovo uveljavljanje doma in na tujem se mu zdi v primerih, kakršen je bil tisti z Golden drumom, prekratko. Sloni na prežitkih herderjevskega humanističnega idealizma, ne pa ne realni sliki današnjega jezikovnega obnašanja, ki bo pri govorcih, ki ne sodijo med razumniško elito, vedno bolj barbarsko, anomično in nereflektirano. Govorne položaje, v kateri slovenščina nastopa kot sredstvo javnega sporazumevanje in kot reprezentativen medij identitete, je pred pritiskom globalizacije po mojem treba zaščititi tudi zakonsko. Gre pač za eno moč, ki se upira veliko močnejši, a bolj razpršeno delujoči moči. Posameznik s svojo zavestjo tu žal ne šteje kaj dosti.
Erika Kržišnik pove, da se ob tako vnebovpijoči bedariji, kot je Golden drum, ne zgodi nič. Misli, da ima Urad za jezik – če že obstaja taka institucija – na voljo dovolj drugih zakonov, na katere bi se lahko skliceval, če bi hotel reagirati. Povzema, kar je že napisala: poti sta dve, ena uradna (= Uradova), druga javni medij (časopis), in prosi Marka, da naj o stvari napiše vsaj za časopis, ker ima v tem trenutku največ podatkov o stvari.
Janez Dular opozarja, da nasprotnikov in zasmehovalcev Urada Vlade RS za slovenski jezik ne manjka. Nekako nestrpni ton pisanja Erike Kržišnik si razlaga kot posledico nepoučenosti o sedanji zakonodaji ter o položaju in možnostih vladnega jezikovnega urada, ustanovljenega kot začasna in zasilna premostitev jezikovnopolitičnega primanjkljaja (ko še nimamo zakona o jeziku). Urad sam nima nobene upravne pristojnosti oziroma izvršilne oblasti. V primerih kršenja veljavnih predpisov o rabi slovenščine lahko samo opozarja pristojne organe (inšpekcijo) in poroča vladi (to dvoje tudi počne). Inšpekcija pa sme ukrepati samo, če ima za to trdno zakonsko podlago, tj., če je popolnoma jasno, kateri zakonski predpis je prekršen in kateri ukrep je zoper tak prekršek predpisan. Žal ni popolnoma prepričan, ali se bo inšpekcija pri zadevi Golden drum odločila za ukrepanje, kajti slovenski področni zakoni so v teh rečeh hudo luknjičavi (to je eden izmed razlogov za sprejem »krovnega« zakona o jeziku) in se prav zadnja leta še bolj votlijo: določbe o obveznem znanju oziroma rabi slovenščine so bile v celi

vrsti področnih zakonov opuščene ali »razrahljane« v imenu slabo domišljenega usklajevanja s pravnim redom Evropske zveze. Nasprotno pa je že v Juvanovem prispevku omenjeno, da se zlati bobnarji pri omejevanju rabe slovenščine lahko sklicujejo na zakonske člene o zaščiti avtorskih pravic, blagovnih znamk idr. Med splošnimi nalogami Urada za slovenski jezik je tudi to, da »sodeluje /.../ pri pripravi predlogov zakonskih rešitev, ki se nanašajo na varstvo slovenskega jezika« (Ur. list 97/2000, str. 10585), in v tem smislu si prizadevamo za pripravo in sprejem učinkovitega zakona o jeziku (v predlogu je zapisana tudi ustrezna določba o slovenskem poimenovanju javnih prireditev). Ker ocenjuje, da je odmev Ade Vidovič Muha le povzetek, deloma pa dobesedno navajanje odlomkov iz njenih prispevkov, objavljenih v Delu 6. in 19. junija 2002 pod naslovom Zakaj ne predlaganemu zakonu o jeziku, meni, da jih je kot neupravičene že zavrnil v svojem odgovoru 11. junija. Z veseljem bi sicer pritegnili njeni trditvi, da »Sam zakon, brez širše državotvorne akcije, ima lahko /.../ le kratkoročne rezultate«, vendar zakona in »državotvorne akcije« ne bi smeli pojmovati kot alternativ. Sprejem jezikovnega zakona in ustanovitev jezikovnega urada sta lahko (konkretna) dela take akcije, ne pa njena konkurenta.

Igor Kramberger je z muzanjem prebiral vsa sporočila na temo Zlati boben / Golden drum, dokler ga ni neki pripetljaj pripravil do tega, da se je muzanje spremenilo v osuplost. V vsej polemiki je umanjkalo spoznanje, da je slovenščina pravzaprav izjemno zakonsko zaščitena. Organizatorji pomembnega mednarodnega festivala so angleško ime morali uporabljati prav zaradi zaščitenosti slovenskih besed v sintagmi »zlati boben«. *Nekdanji soorganizator, portoroški Avditorij, je namreč zaščitil slovenski del imena festivala – in organizatorju zaradi kontinuitete ni preostalo nič drugega, kot da se je oprl na tisti del imena, ki ni zaščiten* (in angleščina očitno pri nas ni zaščitena). Pravzaprav moramo biti veseli, da Micro$oft ni dovolil prevoda imena svojega operacijskega sistema, saj bi potem sploh ne smeli več uporabljati besede Polkna, temveč bi morali Primorci v času burje zapirati Windowse. In slovenščina je zavarovana vsaj na Okrožnem sodišču v Mariboru, no, ne povsem. Na tem sodišču lahko registrirate novo firmo samo, če ima lepo zveneče slovensko ime, ki ima prepoznavno sporočilno noto. Vendar je dopuščenih nekaj stranskih izhodov: ime firme je lahko tudi v (stari) hebrejščini, (stari) grščini ali v latinščini. V tem primeru mora odvetnik, ki zastopa firmo, predložiti kopijo ustreznih strani iz slovarja. Prav to pa se mu je zgodilo: da gaje odvetnik prosil za kopijo strani iz latinsko-slovenskega ali hrvaškega slovarja. Odvetnik se je pri tem sicer jezil, da veljajo tako neumna pravila samo na mariborskem sodišču. A mi, ki si o tem dopisujemo kot ljudje z akademskim vrtičkom, bomo seveda potožili, o škoda, da je samo tam tako. Nauk: tujih jezikov se bojimo tako, da pri tem produciramo še večje neumnosti.

Sonja Likar, MM – Marketing magazin: Ugotovitev, da organizator festivala ne sme več uporabljati slovenskega imena, je točna. Da bo stvar jasnejša, naj malo osvetlim ozadje. Festival je uradno nastal leta 1993 na pobudo g. Jureta Apiha. Pred letom 1991 je namreč imel domicil v portoroškem Avditoriju Jugoslovanski festival tržnih komunikacij. Po razpadu skupne države je razpadel tudi festival, razpadla pa so tudi vsa združenja in društva, ki so ga organizirala. Leta 1992 so se tako v Portorožu zbrali samo Slovenci in poskusili oživiti festival, tokrat v okviru nove države. Jasno, bilo jih je le za peščico, a ravno dovolj, da so se lahko tudi na novo organizirali. Nastala sta Društvo za marketing Slovenije in Slovensko oglaševalsko združenje, ki je pozneje preraslo v zbornico. Ta je skupaj s časopisom tudi prevzela soorganizacijo novega festivala. Ideja g. Apiha je bila, da bi k tekmovanju na slovenskem festivalu, ki je dobil ime Zlati boben, pritegnili države, ki so nastale po razpadu vzhodnega bloka in so imele kar nekaj skupnih značilnosti, med njimi tudi to, da njihovo komaj dobro nastajajoče oglaševanje ni imelo možnosti primerjanja. Tako sta bila leta 1993 pravzaprav dva festivala hkrati (slovenski in novoevropski) Zlati boben/Golden drum. Ker je bilo treba ime festivala uradno registrirati, stroka pa ni imela organizacije, ki bi to lahko storila, je Zlati boben (samo slovensko ime!) registriral portoroški Avditorij, ki se je pridružil

organizatorjem. S širitvijo festivala se je pokazala potreba, da domače oglaševanje potrebuje svoj festival, in Zlati boben je ostal samo mednaroden. Uradni jezik festivala je angleščina; prva leta je organizator poskrbel za simultane prevode predavanj v ruščino, pri drugih slovanskih jezikih so pomagali sami udeleženci, potem pa za to pravzaprav ni bilo več potrebe. V slovenskem prostoru smo festival vse do lani dosledno imenovali in oglaševali Zlati boben, v tujini smo ga oglaševali z Golden drum,/Zlati boben. Širitev festivala je seveda zahtevala tudi širitev infrastrukture, česar pa Avditorij ni bil sposoben ali pa pripravljen storiti navkljub ustnim obljubam. Tako so si organizatorji poiskali drugo lokacijo, Avditorij, ki je nenadoma spoznal, da je izgubil kuro, ki mu je nesla zlata jajca, pa na sodišče. Ker organizatorji festivala niso bili pripravljeni plačati nerazumljivo visoke odškodnine za uporabo imena, morajo upoštevati sodno prepoved. To je vsa zgodba. Utopični scenarij: ob prvi objavi o potezi Avditorija v sredstvih javnega obveščanja se oglasijo slovenisti in urad za jezik in zahtevajo, da organizatorju ostane pravica do slovenskega imena, zaradi pritiska javnosti se Avditorij odpove tožbi. Komentar bržkone ni potreben.

Primož Peterlin: Utopično je po mojem premila beseda za scenarij, ki ga je opisala ***Sonja Likar***. Da je Avditorij speljal oglaševalcem blagovno znamko, je res precejšnja nerodnost, posebej za branžo, ki se pravzaprav ukvarja s če že ne »izdelavo«, pa vsaj s promocijo blagovnih znamk. Za dejstvom, da je ob začetku festivala ni registriral časopis Delo, ki je bil njegov pobudnik, se verjetno tudi skrivajo kaki razlogi, ki jih ne poznam. Ampak od prvega festivala je minilo približno deset let, kar se mi zdi dovolj časa za sporazum med Oglaševalsko zbornico in Avditorijem. Zato pričakovanje, da bodo oglaševalcem v trenutku, ko se ti razidejo z Avditorjim, priskočili na pomoč slovenisti in Urad za slovenski jezik z nekakšno moralno utemeljeno zahtevo o tem, komu naj bi pripadla kakšna blagovna znamka, ni utopično, ampak kvečjemu absurdno.

Nada Kozina je slovlitovcem poslala članek, objavljen v časopisu Portorožan. Kot delavka v Avditoriju, kulturnem, kongresnem in promocijskem centru v Portorožu, ki toži Oglaševalsko zbornico, želi poudariti, da namen Avditorija ni potujčiti ime festivala, ampak braniti svoje zakonske pravice in se boriti za zaslužek, s katerim financirajo kulturne prireditve. Pravi, da so zaslužek, ustvarjen z organizacijo festivala vsa leta prelivali v kulturo, ker zaradi tega festivala in še nekaterih kongresov dobivajo od ustanoviteljice – Občine Piran – nižjo dotacijo. V članku navaja tudi, da je Jacques Seguela, pomemben oglaševalski strokovnjak, na letošnjem festivalu rekel, da smo zanimivi za svet le, če ostanemo Slovenci.

***

Celotna besedila so dostopna v arhivu na spletnem naslovu
http://mailman.ijs.si/pipermail/slovlit/.
Žal pri tehničnih navodilih in poduku tudi na teh straneh, kjer se razpravlja o golden drumu, še vedno prevladuje angleščina!

***

Izjavo Slavističnega društva Slovenije o tej prepovedi celo javne rabe slovenščine so med pismi bralcev povzele Primorske novice (29. 10. 2002, str. 17), menda so o izjavi pisali tudi v Demokraciji, a ne pri Delu (v upravi te časopisne hiše sedi isti človek, ki je kot predsednik Slovenskega oglaševalskega združenja zapravil slovensko ime festivala in posredno dosegel prepoved slovenščine), le razpravljanje na straneh slovlit je povzel ***Milan Vogel*** (*Prim.* Delo 16. 11. 2002, str. 7). Razprava je odmevala tudi v oddaji *Studio ob sedemnajstih* Radia SLO 1 (*prim*. Kronika 14. 11. 2002).

***

Morala zgodbe: Ljubezen do slovenščine se konča pri denarju.

26. 10. 2002 Pri Pomurski založbi je izšla druga knjiga častnega člana SD, ***akad. dr. Franca Zadravca***, *Slovenski roman XX. stoletja*, ki zaokroža analizo in širšo tematsko podobo slovenskega romanopisja. Hkrati pušča še dovolj prostora za sintezo in nove analize, kot jih ima avtor na svoji mizi v obdelavi za tretjo knjigo, katere izid obljublja najpozneje do leta 2005. *Prim.* Delo 26. 10. 2002, str. 7.

26. 10. 2002 Ministrstvo za delo, družino in socialne razmere je *povsem obšlo slovenščino* v dopisu 82 slovenskim organizacijam in jih vabi, da se udeležijo razpisa za sodelovanje pri programih Phare, ki so namenjeni krepitvi slovenščine na lokalni ravni ter socialni in ekonomski vključenosti v EU. *Prim.* Delo 26. 10. 2002, str. 32.

28. 10. 2002 V Delovih Književnih listih (str. 5) je ***Andrej Koritnik*** o knjigi častne članice SD, ***dr. Helge Glušič***, *Slovenska pripovedna proza v drugi polovici dvajsetega stoletja* med drugim napisal, da »ima to veliko odliko, ker se bere kot zgodba, v katero je neopazno vtkan spreminjajoči se vzorec razmišljanja«. V isti prilogi je objavljen tudi intervju z ***Bernardom Rajhom*** (str. 6).

31. 10. 2002 Prevod *Tomizzevega romana Frančiška* v slovenščino, ki ga je pripravil ***Miran Košuta***, profesor slovenske književnosti na univerzi v Trstu, zbuja pozornost na številnih predstavitvah in tudi v italijanskem tisku. V tržaškem dnevniku Il Piccolo (str. 25), ki o Slovencih raje napiše kaj negativnega kot pozitivnega, je izšla obsežna razčlemba te pripovedi o nesrečni ljubezni preprostega slovenskega dekleta do aristokratskega italijanskega oficirja, ki pa ga presega v svoji človeški globini. Snov za ta najbolj slovenski Tomizzev roman je pisatelj črpal iz ohranjene korespondence med Kraševko Vero Selj z inženirjem Ninom Ferrarijem iz Cremone, ki je kot oficir italijanske vojske v prvi polovici 20. stoletja prišel v Trst, kjer je bila Vera služkinja.

31. 10. 2002 Ob petdesetletnici založbe Obzorja oziroma tistega, kar je od nje še ostalo, je izšla zanimiva knjižica ***Franceta*** in ***Melite Forstnerič*** o humanistu in založniku *Jožetu Košarju*, osrednji osebnosti mariborskega kulturnega življenja svojega časa. Značilno je, da je delo izšlo pri založbi Obzorja, vendar z denarno pomočjo Mestne občine Maribor in Študentskega kulturnega društva ŠOUM.

1. 11. 2002 Ob *dnevu spomina na umrle* se v misli pogosteje vpletajo pokojni profesorji, kolegi, stanovski prijatelji. Praznina ostaja tudi za *preminulimi častnimi člani* Slavističnega društva Slovenije: *Rajkom Nahtigalom*, *Otonom Župančičem*, *Franom Ramovšem*, *Francetom Kidričem*, *Antonom Slodnjakom*, *W. K. Matteewserjem*, *Francetom Bezlajem*, *Jankom Jurančičem*, *Bogom Komeljem*, *Urošem Kraigherjem*, *Janezom Logarjem*, *Borisom Merharjem*, *Bratkom Kreftom*, *Franom Petretom*, *Viktorjem Smolejem*, *Francetom Sušnikom*, *Silvo Trdino*, *Josipom Vidmarjem*, *Alfonzom Koprivo*, *Linom Legišo*, *Benom Zupančičem*, *Francetom Vodnikom*, *Antonom Ingoličem*, *Štefanom Barbaričem*, *Vladom Novakom, Severinom Šalijem, Jožetom Dularjem, Francko Purkeljc Varl, Francem Jakopinom, Jožetom Pogačnikom.* S svojim bogatim delom in plemenito osebnostjo so pustili globoke sledi v naši strokovni usposobljenosti in nam olajšali poklicno pot.

2. 11. 2002 Med polemiko *o učiteljih kot intelektualcih* je ***Damjan Kobal*** zapisal tudi: »Smernice, ki jih v izobraževanju diktira kratkoročna politika, so po vsem svetu precej kaotične. Kljub pomanjkanju denarja za šolstvo, politikom nikoli ne zmanjka denarja za učene raziskave, ki se v svojih ugotovitvah, npr. o pomembnosti kreativnosti, niti ne približajo stališčem, ki jih je Comenius zapisal že pred več kot 450 leti. V isti sapi, ko politiki in raziskovalci učiteljem pripovedujejo, naj bodo ustvarjalni, jim predpisujejo, npr. da morajo otroke naučiti šteti. […] Stanje pri nas je podobno. Nepregleden sistem, neodgovornost, osebne ambicije, pogosto tudi dobri nameni, številne raziskave in reforme – vse s skupnim imenovalcem nekritičnosti – vodijo šolo v katastrofo. […]

Nezadovoljstvo in apatija na področju izobraževanja dosegata prag epidemije. Da bi to videli in razumeli, niso potrebne hipoteze, strokovnost ali znanstvenost. Malo zdrave pameti bi popolnoma zadostovalo. […] Žal je med slednjimi mnogo preveč takih, […] ki jih je učilnica izpljunila zaradi pomanjkanja človeške integritete in učljivosti, pa so pozneje skozi politična vrata prišli na vplivne, neodgovorne in dobro plačane pozicije.« Seveda se je oglasil tudi ***Bogomir Novak***, predstavnik nasprotnega mnenja. *Prim.* Delo 2. 11. 2002; 9. 11. 2002 (obakrat v Pismih bralcev na strani 30 Sobotne priloge).

6. 11. 2002 Častni član SD, ***akad. dr. France Bernik***, je v svojem predavanju *Poezija in glasba*, ki ga je imel na SAZU, odprl vprašanje primerjalnega proučevanja različnih vrst umetnosti.

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

***

Če bi tepež kogar koli spametoval, bi bili voli najpametnejši.
Indijski pregovor

6. 11. 2002 V Slovenskem etnografskem muzeju na Metelkovi 2 v Ljubljani se je iztekla razstava *Moč šibkih*: *Ženske v času kmečkega gospodarjenja*. V sodelovanju s Slovensko prosvetno zvezo v Celovcu jo je pripravila etnologinja in sociologinja kulture ***Irena Destovnik***, ki je raziskala in (tudi v knjigi) predstavila vsakdanje življenje kmečkih žensk na primeru dveh vasi na južnem Koroškem. Vsem še sončen dopoldanski pozdrav! – ***Janez Stergar*** — *Prim.* Delo 9. 11. 2002, str. 7.

6. 11. 2002 V zbirki Edicije revije Separatio je izšla antologija mlajših pomurskih literarnih ustvarjalcev, prevajalcev in esejistov *Stolpnica na brazdah*. Poleg ***Roberta Titana Felixa*** jo je uredil tudi član SD ***Štefan Kardoš***, ki ve, da se obiskovalci kulturnih prireditev »mnogokrat smejejo kar tako, za vsak slučaj, da ne bi izpadli neumno, če česa ne razumejo« (str. 16).

7. 11. 2002 Na današnji seji *Delovne skupina za področje jezikovnega načrtovanja in jezikovne politike*, ki deluje pri Odboru državnega zbora za kulturo, šolstvo, znanost in šport, so nadaljevali razpravljanje o jezikovni politiki, poleg tega pa so se seznanili z nadaljnjim postopkom za sprejem zakona o slovenščini, katerega predlagateljstvo so prevzeli poslanci ***mag. Majda Potrata*** (Združena lista socialnih demokratov), ***Ana Tisovic*** (Nova Slovenija) in ***Tone Partljič*** (Liberalna demokracija Slovenije). Vodja delovne skupine, ***prof. dr. Breda Pogorelec***, »je izjavila, da je spremenila stališče o zakonu, ki mora po njenem novem prepričanju ponuditi trdno oporo ljudem, ki nastopajo v javnosti«. *Prim.* Delo 8. 11. 2002, str. 9.

8. 11. 2002 Na včerajšnji tiskovni konferenci o katastrofalnem finančnem položaju *Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU* je direktor ZRC-ja, ***dr. Oto Luthar***, slikovito ponazoril njegov položaj: »Predstavljajte si, da za delo petnajstih ljudi zaposlite deset ljudi, denarja imate za pet, financer pa od vas zahteva rezultat za dvajset!« Po nekaterih virih je menda sledil medklic, da financer ničesar ne pričakuje in da ga rezultati sploh ne zanimajo. Vseeno je zgovorno, da je na zadnjem razpisu za podelitev 1,6 milijarde raziskovalnih sredstev inštitut s 44 strokovnimi sodelavci prejel 18 milijonov, biotehniška fakulteta pa 192 milijonov (denar za pedagoški program in drugi viri niso upoštevani). Floskule o nacionalnem pomenu inštituta in odnosu do slovenščine bi bile še zgovornejše, če bi primerjali prostore različnih ministrstev, direkcij, upravnih enot, zavarovalnic, uradov … s podobo prostorskih razmer, v katerih deluje inštitut (da o opremi ne govorimo). Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport jim je nato odgovorilo, da jih financirajo s 310 milijoni in da niso oni krivi, če je na Inštitutu zaposlenih premalo

delavcev, ki izpolnjujejo pogoje za odgovorne nosilce raziskovalnih projektov. [Pripis kronista: Druge stroke širokopotezno delijo doneče naslove, mnoge odgovorne na slovenistiki pa je bolj kot znanstveni podmladek in razvoj stroke skrbela nedotakljivost lastnih vrtičkov in položajev. Mogoče je sicer, da se za slovenistiko odločajo le nadpovprečno zabiti, toda število doktoratov na področju zgodovine, geografije, psihologije in drugih humanističnih ved kaže na pošastna nesorazmerja, tudi če ne omenjamo števila docentur in profesur.] *Prim.* Delo 8. 11. 2002, str. 9; 12. 11. 2002, str. 8; Novi glas 5. 12. 2002, str. 6.

8. 11. 2002 Na straneh Ministrstva za šolstvo, znanost in šport (www.mszs.si/slo/znanost/) so objavljeni rezultati razpisov temeljnih raziskovalnih projektov. Humanisti smo s 4400 urami (tj. 4 projekti po 1100 ur, med njimi seveda *ni nobenega slovenističnega*) drobiž. Podobno droben delež imata tudi biotehnika in družboslovje. Druge discipline so se odrezale bolje: medicina 35.000 ur, tehnične vede 20.000 ur, naravoslovje 9600 ur. Tam je najti tudi seznam *sofinanciranih revij*, ki imajo skupaj slabih 200 mio SIT. Naravoslovje dobi za 20 revij 36 mio, tehnika za enako število revij 45 mio (najdražja revija stane državo 6,5 mio), medicina za 8 revij 17 mio, biotehnika za 4 revije 7 mio, družbene vede za 27 revij 38 mio, humanistika za 34 revij 50 mio, to je po 1,5 mio na revijo; Slavistična revija ima med njimi najvišjo subvencijo. Od kod razlike v deležu subvencije med humanistiko in družboslovjem na eni strani, kjer pride na revijo povprečno po 1,5 mio, in tehniko, kjer država prispeva dobra 2 mio na revijo: ali so uredništva v humanistiki na splošno bolj »šlampasta« in se ne držijo znanstvenih standardov, ali se humanistične revije vzdržuje še iz drugih virov, ali gre za različno vrednotenje disciplin? V predzadnji sobotni številki Dela piše ekonomist Dušan Mramor o finančnem položaju UL: 2-krat premalo prostora na študenta; več kot 2-krat manj učiteljev na študenta kot v EU; za univerzo neugodno razmerje med denarjem, ki ga država namenja visokemu šolstvu na eni strani in osnovnemu, srednjemu in vseživljenjskemu izobraževanju na drugi strani. – ***Miran Hladnik***

8. 11. 2002 Nadaljujejo se predstavitve zbornika *Pogovor srca*, ki izčrpno predstavlja pesnico *Ljubko Šorli*. 14. maja so prvič predstavili na Gradu Kromberk; 29. maja so ga spoznali v Gorici skupaj s *Tržaško knjigo*, ki jo je predstavila urednica ***Marija Pirjevec***; 13. junija so se o zborniku pogovarjali v Tolminu; na povabilo Knjižnice Srečka Kosovela iz Sežane sta jo 8. novembra v Spacalovi galeriji v Štanjelu predstavili ***Marija Mercina*** in ***Marija Češčut***, ki sta vodili vse predstavitve. Te spremlja predstavitev pesmi z glasbo, recitatorki sta ***Maja Kebe*** s Šolskega centra v Novi Gorici in ***Ana Geršak***, ki je zdaj že študentka slavistike v Ljubljani. V Tolminu je nastopil tudi mešani pevski zbor pod vodstvom ***Vere Clemente Kojič***, v Štanjelu flavtistka ***Nataša Čotar***. Predstavitve obiskujejo prijatelji umetnosti, pa tudi tisti, ki so še poznali pesnico Ljubko Šorli in njenega moža, glasbenika Lojzeta Bratuža, ki so ga umorili fašisti. Založnik Pogovorov srca, SD Nova Gorica, se iskreno zahvaljuje častni članici SD ***Lojzki Bratuž*** in ***Andreju Bratužu***, ki sta s svojo prisotnostjo počastila vse dosedanje predstavitve knjige o svoji mami. – ***Marija Mercina***

9. 11. 2002 Tradicionalnega, *16. pohoda od Litije do Čateža* se je letos udeležilo več kot 15.000 pohodnikov, ki jim dobre volje ni skalila šepava organizacija avtobusnih prevozov za povratek. Slavisti so pripravili svoj pohod (Kronika 11. 11. 2002). *Prim*. NeDelo 10. 11. 2002, str. 2.

10. 11. 2002 V Družini (str. 10) je kolegica ***Jani Ravenko***, ki sicer ni članica SD, v obsežnem članku predstavila častnega člana SD ***Janka Modra***. Ponovno opozorilo, kako pomembno je, da dobimo zakon o slovenščini, najdemo v jezikovni rubriki častnega člana SD ***Janeza Gradišnika*** (str. 10). Slednji je v portretu ob svojem življenjskem jubileju (3.

t. m, TV SLO 1) izdal, da je kar nekaj njegovih tvorjenk (npr. *zabojnik*) prišlo v splošno rabo. Odmevno je bilo tudi njegovo predavanje v Klubu slovenskih pisateljev, ki ga je pripravilo Društvo slovenskih književnih prevajalcev. *Prim.* Delo 11. 11. 2002 (Književni listi, str. 2).

10. 11. 2002 Po skoraj petih letih bo končno stekel program za univerzitetno izobraževanje v maternem jeziku za slovenske študente v Italiji, ki nameravajo poučevati na šolah s slovenskim učnim jezikom oz. na dvojezičnih šolah vseh stopenj v deželi Furlaniji-Julijski krajini. Na tržaški univerzi je potekalo mednarodno študijsko srečanje Italija–Slovenija na temo »usposabljanja šolnikov v evropski perspektivi«, ki so se ga udeležili predstavniki univerz in šolskega sveta iz Trsta, Vidma, Ljubljane in Maribora. Šlo je v bistvu za prvo čezmejno srečanje, odkar so po večletnih dogovarjanjih 22. marca letos podpisali konvencijo med Deželo FJK, tržaško in videmsko ter slovenskima univerzama, ki omogoča slovenskim študentom tržaške Fakultete za izobraževanje šolnikov, da sledijo predavanjem profesorjev z ljubljanske in mariborske univerze v maternem jeziku ter da se strokovno izpopolnjujejo na fakultetah v Sloveniji. Fakulteta za izobraževanje šolnikov na tržaški univerzi je bila ustanovljena leta 1998 na podlagi zakona, ki je v Italiji uvedel obvezno univerzitetno usposabljanje šolnikov. Univerzo v Ljubljani je zastopal predstojnik Oddelka za razredni pouk ***dr. Igor Saksida***, v imenu prorektorice mariborske univerze in častne članice SD ***dr. Zinke Zorko*** je zbrane pozdravil ***dr. Marko Jesenšek***, predsednik SD. *Prim*. Primorski dnevnik 11. 11. 2002, str. 7. Že na tem srečanju je prišlo do zapletov pri rabi slovenščine: po uvodnem slovesnem delu so zginili prevajalci, tako da bi moral delovni del srečanja potekati v italijanščini, na kar pa slovenska stran ni pristala, italijanska pa je preslabo znala angleško …

11. 11. 2002 Tradicionalno *slavistično popotovanje od Litije do Čateža*. Pohodniki so se zbrali ob 6.40 v avli železniške postaje v Ljubljani. Bilo jih je 100 in eden in psi ob poti (več kot 5 ur hoje) so se nam na široko izogibali. Ljudstvo po zidanicah je domačo kislico ponujalo po 750 SIT liter, pa smo se skušnjavi uprli in ga raje kupimo doma po 200. Padla ni niti ena kaplja dežja in obsijal nas je več kot en sončni žarek. Iz oficialne smeri smo tokrat zašli manj kot kilometer, sicer pa zvesto sledili steptani sledi, po kateri so dva dni prej utrjevali svoje slovenstvo desettisoči. Program je predvideval, da bi jim na poti uprizorili Kdo se boji črnega moža in Ali je kaj trden most ter pripravili poskušnjo vina po zidanicah. Na Čatežu naj bi si za kakšno uro oddahnili v Tončkovem domu, naročili joto, potem pa v mraku sestopili do vlaka. Doma (vsaj v Ljubljani) naj bi bili malo pred 20. uro, pa Kronist nima poročil o realizaciji programa. Zanesljivo se je brucom udeležba zabeležila v indeks, predstojnica pa jim je poravnala zapitek pri Rostanu. Morda prihodnje leto ustanovijo kolesarsko sekcijo. – ***Aleš Bjelčevič & Miran Hladnik***

11. 11. 2002 Kdor si še ni ogledal obeh zadnjih *Zbornikov Slavističnega društva Slovenije* (Zborovanje v Novi Gorici, Zborovanje v Mariboru), si lahko prebere poročilo v današnjih Delovih Književnih listih (str. 2).

11. 11. 2002 Dve radijski postaji sta se v oddajah Na današnji dan spomnili rojstnega dne kronista, ki ga usodno zaznamuje število dve: dve Prešernovi nagradi za študente, dva doktorata, dvojni svetnik, dve petici v obletnici ... – le Mme Jan je ena sama.

11. 11. 2002 Na seji *Delovne skupine za področje jezikovnega načrtovanja in jezikovne politike*, ki jo kot delovno telo pri Odboru državnega zbora za kulturo, šolstvo, znanost in šport vodi ***prof. dr. Breda Pogorelec***, je poslanka ***mag. Majda Potrata*** poročala, da so poslanski predlagatelji poslali prenovljeni zakonski predlog v preliminarno presojo ministrstvom in da pričakujejo odgovore do 20. novembra, potem pa bodo besedilo na podlagi prejetih pripomb

še enkrat pregledali, ga po potrebi dodelali in ga vložili v postopek. ***Dr. Janez Dular*** je povedal, da smo se oblikovalci besedila že sami obrnili na tri ministrstva (na tista, ki jim zakonski predlog razveljavlja nekatere določbe zakonov z njihovega področja: šolstvo/univerza, kultura/mediji in gospodarstvo/imena firm), zato je izrazil dvom, ali je do 20. novembra realno pričakovati odgovore ministrstev, in bojazen, da se bo zadeva brez potrebe spet zavlekla za nekaj mesecev (vsa ministrstva pa se bodo tako in tako lahko izrekala, ko bo predsednik DZ vprašal vlado, kakšno je njeno stališče).

12. 11. 2002 V 5. številki *Slovenščine v šoli* je ***Boža Krakar Vogel*** pokazala, kako spodbujati maturante, da se pri oblikovanju *maturitetnega eseja* na literaturo odzovejo doživljajsko, razumsko in vrednotijo njene značilnosti. Koordinator tekmovanja v znanju slovenščine za *Cankarjevo priznanje* ***Vlado Pirc*** je prikazal novejše pojave tega najobsežnejšega volunterskega podviga na našem poklicnem polju. Sledijo prikaz *letošnjega tematskega sklopa za drugo stopnjo*, ki ga je pripravila ***Elen Slavec***. ***Lidija Golc*** je opisala poti k *domačemu branju*; ***Vida Repnik*** in ***Suzana Vasić*** pišeta o medpredmetnih *povezavah slovenščine z biologijo*; ***Darinka Suljević*** je podala izkušnje pri obravnavi Aškerčevega Mejnika; ***Metka Hojnik Verdev*** piše o pripravi *poučnega popotovanja na triletni poklicni šoli*. ***Jože Toporišič*** odgovarja ***Viktorju Majdiču*** na kritike šestega *Slovenskega pravopisa*, ***Miha Mohor*** pa poroča o natisu izbora prispevkov, ki so v dvajsetih letih izhajali v šolskem glasilu Osnovne šole Col *Seme Javorovo*. Uredništvo naročnikom poklanja nekaj praznih listov za »zabeležke«, pa se ne ve, ali zaradi širokogrudnosti ali zato, ker so slabo preračunali obseg prispevkov.

14. 11. 2002 Današnja oddaja Studio ob sedemnajstih (na Radiu Slovenija 1) je bila namenjena slovenskemu jeziku, sodelovali so: ***Jože Dular, Majda Kaučič Baša, Ada Vidovič Muha*** in ***Marko Stabej***. Nekaj iztočnic: Oddaja je nastala samo kot gašenje požara po odzivu zagnanih slovenistov na polemike o prvi prepovedi javne rabe slovenščine (Golden Drum). To seveda ne more biti nadomestilo za trajno in učinkovito jezikovnopolitično delovanje v medijih (Stabej). Namesto trditve, da se slovenščini še nikoli ni godilo tako dobro kakor zdaj: »položaj nikakor ni v redu« (A. Vidovič Muha). Golden Drum je simptom napačno pojmovane globalizacije – protiglobalistov pravzaprav ni, so samo nasprotniki dosedanje enostranskosti globalizacije na podlagi ekonomskega fundamentalizma (Dular). Resna pripravljenost za učenje jezika sosednjega naroda oziroma države je opazna samo pri ljudeh na vzhodni strani dosedanje schengenske meje, jezikovna politika EZ se razglaša za zelo liberalno, to pa v smislu »prostega pretoka oseb« idr. praktično pomeni prepuščanje jezikovnega položaja tržni logiki in utrjevanje »kategorizacije« jezikov – slovenščini se seveda obeta uvrstitev v tretjo kategorijo (M. Kaučič Baša). Nekateri bi radi od globalizacije samo prijetne reči (standard, odprte meje ipd.), niso pa pripravljeni za to plačati ustrezne cene, npr. s spremembo govornih navad (Stabej). Pri spreminjanju govornih navad je treba biti konkreten, saj so spreembe lahko pozitivne ali negativne, sprejemljive ali nesprejemljive: že zdaj prihaja do tega, da Slovenci nagovarjajo Slovence v angleščini, zelo nejasno je določanje in uresničevanje učnih in vzgojnih smotrov pri šolskem poučevanju tujih jezikov (smisel učenja, neusposobljenost za elementarno prevajanje), v sobotni prilogi

Dela je bila omenjena celo možnost, da bi v Sloveniji čez čas prevzeli za svoj uradni jezik angleščino, slovenščina pa bi ostala za zasebno ipd. rabo (Dular). V tem položaju je nenavadno, da se obotavljamo sprejeti zakon o rabi slovenščine (M. Kaučič Baša). Zakonski predlog ni dober in z njim bi si država samo kratkoročno »umila roke«, namesto da bi si prizadevala za trajno sinergijo stroke in politike (A. Vidovič Muha). Prenovljeno besedilo zakonskega predloga je zelo dobro (M. Kaučič Baša). Nove različice A. Vidovič Muha še ni preštudirala. Tak zakon je samo zbirka želja, kot pismo Miklavžu, poleg tega pa si prilašča diktiranje jezikovne norme (Stabej). Za odrivanje slovenščine je krivo tudi zaostajanje normiranja v priročnikih (npr. novi SP) za razvojem, posebno glede na mlado generacijo (A. Vidovič Muha). »Odtujenost jezika od uporabnikov« (Stabej). Zakonski predlog se ne vmešava v normiranje, temveč samo zavezuje predstavnike oblasti, da pri pisnem sporazumevanju z državljani upoštevajo knjižno normo, o jeziku in jezikovni zavesti mlade generacije ni dobro sklepati predvsem po primerih provokativne rabe slenga, med skupinami mladih so velike razlike (Dular). Če bi bila oddaja dvakrat daljša in bi omogočala več medsebojnega pojasnjevanja stališč, bi se najbrž izkazalo, da si v bistvu nismo tako zelo nasprotni (M. Kaučič Baša).

12. 12. 2002 Pri KUD-u Štempihar v Ljubljani je izšla ciklostilna knjižica *Pesmi Elvisa Presleya* izpod prevodnega peresa pošiljatelja te e-pošte (matej_krajnc@email.si). To bo razen prevodov Tomaža Domicelja, objavljenih na plošči Ota Pestnerja Spomini na Elvisa, prva resna retrospektiva njegovih pesmi v slovenskem jeziku z opombami. Poleg tega je to prva literarna retrospektiva besedil Elvisovih pesmi. Očitki o trivialnosti takšnih besedil, ki jih slavisti tako radi očitate, se bodo seveda vedno pojavljali, vendar se mi osebno zdi marsikatera sodobna pesniška zbirka izpod peresa novodobnih priznanih »pesnikov« z redkimi, a cenjenimi izjemami, precej bolj trivialna. To je seveda moje osebno mnenje. Vendar ne pišem zato, da bi diskutiral ali s komer koli razglabljal o tem, kaj je trivialno in kaj ni, opozoriti želim tudi na to, da je neizogibno in pomembno, da Slovenci v svojem jeziku dobimo tudi besedila velikih svetovnih glasbenikov. Vemo namreč, da so besedila kakšnega Boba Dylana svojčas v veliki meri vplivala tudi na pristop »uradnih« pesnikov do njihovega dela. Ob tem poudarjam, da Elvis Presley v tej luči seveda ni konkurenčen izpovedim, kot so jih pisali velikani glasbene poezije (Dylan, Springsteen, Cohen, Waits ...), saj tudi sam ni pisal, vendar so njegova besedila dovolj zanimiva že kot svojevrstni kulturni fenomen. Vesel bi bil, če bi se o teh stvareh več govorilo tudi na fakultetah. V tujini imajo to že urejeno. – ***Matej Krajnc***

13. 11. 2002 Danes so *slavjani* organizirali eno Slavo v spomin na Toneta Pretnarja. Vsi nekdanji in sedanji sodelavci debatnega časopisa *Slave* so vabljeni, da povejo kakšno anekdoto in napišejo kak spominski ali strokovni prispevek za novo številko Slave, ki bo posvečena Tonetovemu spominu. Da pa bo današnje srečanje potekalo tudi v strokovnem duhu, kakršnega je imelo v svojem začetku, ko so ga spočeli Tone Pretnar, Vlado Nartnik, Miran Hladnik in še kdo, bo Vlado Nartnik predstavil Prešernovo Pod oknam kot igro štev il. – ***Aleš Bjelčevič***. – Sem novopečena študentka slovenistike, ki si želi, da bi *Slavica* (študentski zbornik za slovansko filologijo in kulturo) spet zaživela, zato vabim vse, ki so istega mnenja, da se javijo na e– naslov: petra_likar@hotmail.com.

14. 11. 2002 Skupina študentov slovenščine z rimske univerze La Sapienza je med poučnim popotovanjem po Sloveniji, ki ga je vodil lektor ***Uroš Urbanija***, obiskala tudi uredništvo Primorskega dnevnika. *Prim*. Primorski dnevnik 15. 11. 2002, str. 6.

14. 11. 2002 Na Filozofski fakulteti v Bratislavi je 14. in 15. novembra potekala *slavistična konferenca Braslav*. Z zanimivimi prispevki so se v jezikoslovni ter literarni in kulturni sekciji predstavili avtorji s Slovaške, Češke, Poljske, Hrvaške, iz Slovenije in Bolgarije. Prispevke, ki so se neposredno dotikali tudi slovenskega prostora, so predstavili ***Kornelija Kuvač-Levačič*** z obravnavo tudi drugega Brižinskega spomenika, ***Marcin Kordecki***, ki je govoril o priimkih, izpisanih iz župinjskih knjig v Vodicah na Gorenjskem za leta 1851–1918, in ***Saša Poklač*** s prispevkom o prednaglasnem akanju po gradivu za Slovenski lingvistični atlas. V prijetnem vzdušju so sodelujoči izrazili željo, da bi Braslav postal tradicionalno srečanje slavistov. – ***Saša Poklač***

15. 11. 2002 Javnosti so predstavili projekt za *učenje slovenščine na daljavo*, ki ga v sodelovanju z različnimi ustanovami pripravlja Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani. *Prim*. Primorski dnevnik 16. 11. 2002, str. 4.

15. 11. 2002 *Slavistično društvo Trst – Gorica – Videm* je v Narodni in študijski knjižnici v Trstu pripravilo spominsko prireditev v čast častnega člana SD, ***akad. dr. Jožeta Pogačnika***, ki je pomemben del svojih ustvarjalnih naporov namenil tudi slovenski književnosti v Italiji, kot je poudarila predsednica društva ***Lojzka Bratuž***. Eminentnega literarnega zgodovinarja je predstavil ***Jože Faganel***, svoje osebne vtise pa je podal tudi ***Boris Pahor***, ki je pokojnemu akademiku zameril kakšno ravnanje ob znani polemiki, ki se je 1975. razvila po izidu brošure *Edvard Kocbek, pričevalec našega časa*. *Prim*. Primorski dnevnik 20. 11. 2002, str. 9; Novi glas 22. 11. 2002, str. 9.

16. 11. 2002 V ožji izbor kandidatk za naslov *Slovenka leta* je prišla tudi naša kolegica ***Živa Gruden***, ravnateljica slovenske šole v Špetru Slovenov. *Prim*. Primorski dnevnik 16. 11. 2002, str. 4.

17. 11. 2002 Založba Kmečki glas je izdala 26. knjigo zbirke Glasovi *Lesene cokle*, ki jo je pripravila članica SD ***Bojana Verdinek***. Zbrala je izročilo Mežiške, Mislinjske in Šaleške doline.

18. 11. 2002 Bliža se mednarodni slovenistični simpozij *Obdobja*, ki ima letos naslov *Slovenski roman*. Program z 90 nastopajočimi v 26 sekcijah je na ogled na http://www.ff.uni-lj.si/center-slo/simpozij.html. Ministrstvo za šolstvo se je pred časom odločilo, da tega slovenističnega simpozija ne bo več financiralo iz rezervirane postavke za mednarodno sodelovanje in nas je (brez dote!) odstopilo sektorju za organizacijo mednarodnih znanstvenih sestankov. Tam razpolagajo s 93 mio SIT denarja, od katerega je v preteklosti pripadlo humanistiki 20 mio. Ker so na to vsoto usmerili tudi Mednarodni slavistični kongres (ta je 2002 od države že dobil 9,5 mio; 2,8 mio samo za zasedanje mednarodnega slavističnega komiteja v Mariboru), katerega letošnji proračun presega celotno humanistično vsoto, je jasno, da bodoči mednarodni slovenistični simpoziji iz tega vira ne bodo mogli poskrbeti za svoj obstoj. Ministrstvo smo zaprosili za ponovno, bolj premišljeno in bolj naklonjeno presojo naše prireditve.

19. 11. 2002 Na CLCWeb (http://www.bcla.org/clcwebjournal) sporočajo, da Oddelek za primerjalno književnost na univerzi v Alberti, Kanada, ne bo več obstajal kot samostojen oddelek (http://www.humanities.alberta.ca/arts/news/CLRFMS_Faculty.html). Odločitev razlagajo brez bolečine kot logični korak, ki bo junija 2003 pomagal učiteljem k bolj rednim stikom in dialogu s kolegi v sorodnih strokah, okrepil interdisciplinarnost in bolj smotrno izrabljal fakultetne materialne vire. Iz starega oddelka za primerjalno književnost bo v nadaljnjih treh štirih letih nastal oddelek za moderne jezike in kulturne študije. Vanj bodo vključeni tudi študij arabščine, perzijščine in drugih manj pogosto poučevanih jezikov, z željo prerasti evrocentričnost dosedanjega študija. O podobnih odločitvah na univerzah po svetu

premišlja tudi ***Tomo Virk*** v 2. številki lanske Primerjalni književnosti (gl. povzetek na http://cobiss2.izum.si/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=1350272977614783&rec=28&s).

No, ja, nekatere oddelke ukinjajo, nekje pa lahko nekateri ponujajo vse, pa čeprav tega še zdaleč ne obvladajo. Danes me je na primer povsem presenetila izjava, da lahko v Münchnu na LMU (Inštitut za slavistiko) vsak profesor izprašuje študente vse jezike, ker je vsak profesor slavist. Za slovenščino to konkretno pomeni, da sama kot lektorica niti slučajno ne smem imeti prstov vmes pri izpitih iz slovenščine, ampak jih pripravi profesor. V mojem primeru niti ne prof. Rehder, ki naj bi bil za slovenščino vsaj zadolžen, ampak prof. Schweier, ki se ukvarja z drugimi jeziki. Ob mojem vidnem vznemirjenju so mi pojasnili, da je to drug sistem kot v Sloveniji. – ***Mateja Jemec***

20. 11. 2002 V razstavni avli Slovenskega šolskega muzeja je na ogled razstava *Begunsko šolstvo v 20. stoletju*, s katero predstavljamo tri obdobja begunskega šolstva: med 1. svetovno vojno (begunci s Primorske), po 2. svetovni vojni na Koroškem in v Italiji ter begunsko šolstvo po letu 1991 ob razpadanju skupne jugoslovanske države. Razstavo smo pripravili v sodelovanju s Studio slovenico (dr. Janez A. Arnež) in Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport (ga. Majda Urank). Spremljajo jo likovne upodobitve natečaja osnovnošolcev na temo begunstva in razstavni katalog (162 str. z obravnavo tematike z različnih vidikov). Avtorica razstave je naša višja kustodinja Mateja Ribarič. Zaradi gradbene dejavnosti ob preureditvi muzejske knjižnice bomo pedagoške delavnice ob razstavi lahko izpeljali spomladi 2003. – ***Branko Šuštar***, Slovenski šolski muzej

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

***

Nekateri od najlepših trenutkov so:

- Zaljubiti se.
- Smejati se od vsega srca.
- Najti polno mailov, ko se vrneš z dopusta.
- Sprehajati se po lepem mestu.
- Poslušati priljubljeno pesem na radiu.
- Prebuditi se in poslušati, kako zunaj pada dež.
- Stopiti izpod tuša in se obrisati v toplo brisačo.
- Prejeti poziv osebe, katere že dolgo nisi videl.
- Dober pogovor.
- Najti denar v hlačah, katerih nisi oblekel že dolgo.

Damijana Hudovernik

20. 11. 2002 V ciklusu srečanj *Obe strani meje*, ki jih v Cankarjevem domu v Ljubljani vodi ***Marij Čuk***, je bil prvi gost novega niza ***Miran Košuta***, univerzitetni profesor, književnik in prevajalec. *Prim*. Primorski dnevnik 21. 11. 2002, str. 8.

21. 11. 2002 Knjižničarji Slovanske knjižnice so pripravili večer poezije in predstavitev knjige Trubadurji. Njen avtor ***Miha Pintarič*** je spregovoril o poetiki trubadurjev, ***Tone Smolej*** pa o recepciji trubadurske lirike na Slovenskem. Pogovor z avtorjem je vodila ***Kristina Košič Humar***.

21. 11. 2002 *Ministry of Education, Science and Sport – Republic of Slovenia* se sporazumeva s svojimi sodelavci v tekoči angleščini, slovenske besede pa ne privošči niti tistim Slovencem, ki so krvavi pot potili za uveljavljanje slovenščine in za to, da so jim tuje oblasti uradno priznale prvotno obliko priimka, ki so jim ga potujčili fašisti. Šok ob prejemu takšnega uradnega dopisa je opisal ***Jože Pirjevec*** v svoji današnji glosi, ki jo je kot vsak četrtek objavil v Primorskem dnevniku (str. 4). [*Pripis predčasnega bralca Kronike*: Vlada Republike Slovenije ima, kot je znano, urad za slovenski jezik z direktorjem, dr. Janezom Dularjem, in svetom, katerega člane imenuje direktor. Vendar

pa med nalogami urada, opredeljenimi v »sklepu o ustanovitvi, organizaciji in delovnem področju« (UL RS 97/2000, str. 10.585), v 2. členu ni mogoče najti jezikovnega in z njim povezanega svetovanja ministrstvom in drugim vladnim službam, kar bi bilo koristno predvsem v zadevah, ki – kot v tem primeru – niso predmet naše zakonodaje, ampak rabe slovenskega jezika v zamejstvu, torej naše čezmejne uvidevnosti, človeškosti, občutljivosti in solidarnosti s tistimi, ki uporabljajo slovenščino. V tem bi urad lahko bil vzgojitelj vsaj same vlade, ki bi potem lahko bila za zgled drugim. Ali se mora na take reči res odzvati prizadeti posameznik (civilna družba, kot se reče) ali pa smem verjeti, da tudi sama vlada upošteva Urad Vlade Republike Slovenije za slovenski jezik in njegovo avtoriteto – če kaka njegova (v okviru vlade torej interna) navodila in opozorila vladi sploh obstajajo? In kaj je urad naredil v tem primeru, ki je gotovo neprimerljiv z *golden drumom*? Ali ne bi bilo za pišmevuhovsko vlado krepko zdravilno, če bi njen urad ob prvem naslednjem zdrsu, kakršen je bil ta z angleščino v slovenskem zamejstvu, javno zagnal vik in krik? Kakšno sporočilo s tem naša vlada zelo naravnost pošilja državnim organom sosednjih držav, še posebej italijanskim, o svojem videnju statusa Slovencev pri njih? Tam so, vaši so – na milost in nemilost? Če ima urad zaradi neustrezne zakonodaje zvezane roke in marsikdaj bojda ne more ukrepati, lahko na javnost naslovi vsaj kako argumentirano in prizadeto pismo, kot ga sicer lahko tudi mi, posamezniki, ki pa seveda nimamo v očeh vlade nikakršne teže. Ko bo sprejet tako želeni zakon, bo seveda vse drugače. – Bojim se, da je od vsega, kar je zapisano v omenjenem sklepu o vladnem uradu za slovenski jezik, najpomembnejši njegov 3. člen: »Urad vodi direktor. [...] Direktor je za delo urada odgovoren Vladi Republike Slovenije oziroma njenemu generalnemu sekretarju.« Mirku Bandlju torej. – ***Peter Weiss***]

22. 11. 2002 Želeli bi poizvedeti, kolikšen je interes, da se izda prevod knjige *Od Stare Rusije do Ruskega imperija* v slovenščini. Če bomo dobili vsaj 100–150 pozitivnih odgovorov in načelno pripravljenost, da se za knjigo in dostavo plača 30,00 $, bomo s projektom nadaljevali. Če bo knjiga kdaj izšla, bo to svojevrsten prvenec. Vse do danes ni bila v slovenščino prevedena nobena knjiga o ruski zgodovini, katere avtor bi bil Rus. Izjema je le prispevek ruske zgodovinarke Anne Horoskevic, ki je objavila prispevek o Žigi Herbersteinu in njegovi dobi. – ***Just Rugel***, Kulturno prosvetno društvo dr. Franceta Prešerna za promocijo stikov med Slovenijo in Rusijo, P. O. Box 17, 123104 Moscow, Russia; tel. +7 095 202-27-24; faks +7 095 200-12-37; mobi +7 902 682-70-59

23. 11. 2002 *Deseta obletnica smrti Toneta Pretnarja*. S sredino *Slavo* v predavalnici 209 na Filozofski fakulteti v Ljubljani so se začeli dnevi Toneta Pretnarja. V torek, 19. novembra, je bil njegov *večer v tržiški knjižnici*, ki nosi njegovo ime. V okviru Slave je Vlado Nartnik predaval – tako, kot zna samo on – o nastanku Prešernove pesmi Luna sije. Poslušalci so se medtem ogrevali s prinesenimi prigrizki in napitki in se ob koncu razživeli v debati. Bila sta potešena duh in telo, največ pa je profitiral podpisani, ki tudi tokrat ni prispeval nič za skupno zabavo, na koncu pa je v svoj hladilnik spravil vse, kar je od pojedine ostalo. Če do ponedeljka ne splesni, bo na ponujo vsem Tončkovim slavilcem. – ***Miran Hladnik***

Mednarodni znanstveni simpozij je potekal na Filozofski fakulteti. Pripravili so ga Oddelek za slovenistiko, Oddelek za slavistiko, Znanstveni inštitut FF in društvo Poljsko-slovenskega prijateljstva. Vodila ga je zaslužna profesorica dr. Breda Pogorelec, ki je bila somentorica Pretnarjeve doktorske disertacije. Program simpozija je vključeval pozdravne besede dr. Brede Pogorelec, dr. Ade Vidovič Muha, predstojnice Oddelka za slovenistiko, dr. Vladimirja Osolnika, predstojnika Oddelka za slavistiko, dr. Toma Virka, prodekana FF, dr. Iwone Nowakowske Kempne, dekanje univerze v Bielskem-Białı, dr. J. Klima, predsednika društva Poljsko-slovenskega prijateljstva. Sledili so referati dr. Irene Novak Popov, ki je predstavila Pretnarjeve objavljene pesmi; dr. Nika

Ježa, ki je predstavil obsežen Pretnarjev prevajalski opus; dr. Emila Tokarza, ki je orisal pomembno vlogo Toneta Pretnarja v razvoju poljske slovenistike; dr. Vlada Nartnika, ki je predstavil nenadomestljiv Tonetov delež pri protistavljanju slovenščine s poljščino; dr. Božene Ostromęcke Frączak, ki je predstavila sistematično nastajanje polonike dr. Pretnarja; dr. Brede Pogorelec, ki je povezala Pretnarjevo delo s slovensko poezijo; dr. Rozke Štefan, ki je predstavila Tonetove poglobljene in odmevne verzološke raziskave; dr. Tomaža Sajovica, ki je spregovoril o žlahtnem pomenu besede pri Ivanu Cankarju in Tonetu Pretnarju; dr. Marije Stanonik, ki je predstavila Pretnarjeve pesmi o Tržiču iz monografije V sotočju Bistrice in Mošenika; dr. Mirana Hladnika, ki je predstavil Pretnarjevo in svoje delo pri preučevanju poezije Alojza Gradnika za natise v zbirki Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev; dr. Namite Subiotto, ki je predstavila prispevek dr. Pretnarja k makedonistiki; dr. Iwone Nowakowske Kempne, ki je spregovorila o polonistično-slovenističnih stikih in pomembnem deležu Toneta Pretnarja; dr. Aleksandra Bjelčeviča, ki je govoril o verzoloških značilnostih Ta stare velikonočne pesmi in Pretnarjevih verzoloških izhodiščih; dr. Dragija Stefanije, ki je obnovil nekatere pozabljene stare zapiske oz. besede, značilne za slovanske jezike; dr. Agnieszke Będkowske in dr. Mareka Baniowskega, ki sta opisala kognitivni pristop v lingvistiki in slovenski delež v evropski federaciji kultur. Simpozija, ki je potekal ob obletnici smrti docenta dr. Toneta Pretnarja, se je ob številnih spoštovalcih in prijateljih dr. Pretnarja udeležila tudi njegova sestra, prof. Zvonka Pretnar, spremljala pa ga je pregledna in lična razstava njegovih objavljenih znanstvenih del, ki jo je pripravila Anka Sollner Perdih, vodja naše slovenistično-slavistične knjižnice. Vsebine referatov in prispevkov kolegov iz drugih unverzitetnih središč, ki se simpozija osebno niso mogli udeležiti (npr. kolegi iz Zagreba, dr. Aleksander Flaker, dr. Zvonko Kovač, dr. Dunja Fališevac), bodo natisnjene v zborniku simpozija, ki ga pripravljajo kolegi z Oddelka za slovenistiko in Oddelka za slavistiko FF Univerze v Ljubljani; izid načrtujemo v naslednjem letu. Vsem udeležencem simpozija, zlasti referentom, se njegovi kolegi z nekdanjega Pretnarjevega oddelka za slovanske jezike in književnosti iskreno zahvaljujemo. – ***Vladimir Osolnik***

23. 11. 2002 V okviru Gradnikovih večerov *Zlate lestve* v Goriških brdih je članica SD ***Danila Zuljan Kumar*** pripravila okroglo mizo o današnjem položaju narečji, na kateri so sodelovali ***Roberto Dapit, Živa Gruden, Marija Sivec*** in ***Matej Šekli***.

23. 11. 2002 Sodelavka Inštituta za slavistiko celovške univerze, ***dr. Herta Maurer-Lausegger***, je prejela Koroško kulturno nagrado *Eva 2002*. Najvišje odlikovanje dežele Koroške na področju kulture ji je bilo podeljeno v areni celovškega sejmišča. Prireditev je potekala v sklopu družinskega sejma in sejma o šegah in navadah 2002. Nagrajenka je od 22. do 24. novembra 2002 sooblikovala sejem o šegah in navadah s projektom Stara črna kuhinja pripoveduje ... Kruh iz Koroške, Slovenije in Italije. Pri projektu so s prispevki sodelovale številne občine iz vseh predelov Koroške, pa tudi nekaj partnerjev iz Slovenije in Italije. Na ogled je bilo več filmov o peki kruha, med drugim tudi dokumentarec Gimnazije Jesenice z naslovom Črne kuhinje izpod Karavank (2002). Čezmejno kulturno razstavo o kruhu je slikovno obogatil tudi Slovenski etnografski muzej iz Ljubljane. Iskrene čestitke za visoko in zasluženo priznanje!

24. 11. 2002 V intervjuju o liku Milana Kučana je častni član SD, ***dr. Matjaž Kmecl***, spregovoril tudi o smislu dela v politiki, kjer je prebil »dvanajst izgubljenih let«. »Stari Vidmar mi je, ko je bil že skoraj sto let star, rekel – a vi ste zdaj v politiki? Politika ni nič, je rekel, veste, to je pena! Je zelo pomembna, ker brez nje vsaj zame življenje ne teče, ampak na koncu, ko potegnete črto, vidite, da ni nič.« *Prim*. NeDelo 24. 11. 2002, str. 18–19.

24. 11. 2002 Cela stran nedeljske priloge Primorskega dnevnika (str. 20) je posvečena informacijam o *študiju slovenistike v Italiji* po reformi univerzitetnega študija ter možnostim za zaposlovanje in vključevanje v raziskovalne projekte. Trenutno je mogoče na različnih stopnjah in v kombinacijah slovenščino študirati v Trstu (filozofska fakulteta in visoka šola za prevajalce), v Vidmu, Padovi, Rimu in Neaplju. Na filozofski fakulteti v Trstu so na podlagi zakona o zgodovinskih manjšinah zaprosili za odobritev slovenističnega podiplomskega študija, ki bo omogočil pridobiti strokovni naziv »master per operatore linguistico e culturale di area slovena« (magister/specialist za jezik in kulturo na slovenskem območju). Žal pa je slovenistika v uradni klasifikaciji vključena v slavistiko, kar pomeni, da na italijanskih univerzah ni mogoče razpisati mesta profesorja slovenista, pač pa le slavista, na katero se lahko prijavijo vsi slavisti in ne le slovenisti. Pri pripravi informacij je sodeloval ***Miran Košuta***, profesor slovenske književnosti na univerzi v Trstu.

25. 11. 2002 Nekdanja tajnica SD ***Bogdana Herman*** je v Delovih Književnih listih (str. 4) predstavila knjigo Dala Carnegieja *Kako si pridobiš prijatelje*. (Naj spomnimo, da vodi uspešne komunikacijske treninge po metodi tega avtorja. Po potrebi pride na šolo.) Na 5. str. Književnih listov pa lahko preberemo, da bo v kratkem izšel ponatis celotne zbirke kratkih pripovedi *Vladimirja Bartola El Araf* s spremno študijo častnega član SD, ***akad. dr. Borisa Paternuja***. *Prim*. Primorski dnevnik 7. 12. 2002, str. 13.

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

***

Bolje, da ti zavidajo, kot da te pomilujejo.

Herodot

26. 11. 2002 Izšel je novi komplet knjižne zbirke *Kondor* v prenovljeni opremi. Med novostmi je tudi antologija slovenske zdomske poezije *Beseda čez ocean*, ki jo je uredil ***France Pibernik***. V njej so predstavljeni najpomembnejši pesniki, tako tisti, ki so se uveljavili v begunski dobi, kot tisti, ki predstavljajo klasično dobo našega zdomstva, dodani pa so še najznačilnejši predstavniki poznejših emigrantov, ki so odšli na tuje iz političnih ali ekonomskih razlogov in se tam uveljavili z literarnim ustvarjanjem, pa tudi tisti, ki so se rodili na tujem, vendar ohranjajo zvezo s slovensko besedo, čeravno praviloma pišejo že dvojezično. Iz obsežnega in prelomnega opusa Friedricha Nietzscheja (1844–1900) je poznavalec ***Matevž Kos*** za *Nietzschejevo berilo* izbral najbolj značilne in pomembne odlomke ter jih razvrstil v tematske sklope. Tako bi tisti, ki ga zanima Nietzschejeva misel, pa ga obliva tesnoba pred njegovim orjaškim opusom, lahko iz knjige razbral, »kaj je Nietzsche rekel« o Bogu, domovini, ljubezni, nadčloveku, tragediji, volji do moči … Približno tretjino odlomkov v »berilu« je ***Tomo Virk*** prvič prevedel v slovenščino, drugi so objavljeni v standardnem in večkrat pregledanem prevodu ***Janka Modra***.

26. 11. 2002 Na gradu Kromberk blizu Nove Gorice so predstavili knjižno objavo *predloga univerzitetnega dodiplomskega programa študija slovenistike*, ki je nastal v okviru Politehnike Nova Gorica. Sodelovali so: akademik ***prof. dr. Boštjan Žekš***, ***prof. dr. Matjaž Kmecl***, izr. član SAZU, in ***doc. dr. Zoltan Jan***. Predstavitev, ki je imela precejšen odmev v javnosti, je bila tudi priložnost za srečanje s sodelavci, ki so pripravljali program. Predstojnik *Urada Vlade RS za slovenski jezik*, ***dr. Janez Dular***, je na srečanju izrazil zadovoljstvo, da se slovenistika uvaja prav na Politehniki, eni prvih šol, ki je izvajala podiplomski študij domala izključno v angleščini. Tudi tokrat ni šlo brez prepira o primorski univerzi in o tem, kje je takšen program najbolj smiseln.

[Mnenje kronista: Če se lahko študira ekonomske predmete na ducatu različnih slovenskih visokošolskih ustanov, bi morala obstajati možnost, da se slovenistika študira na petih mestih. Interes stroke je tu nedvomen in naloga slovenistov ni, da sami sebi omejujemo prostor za razvoj strok, ki smo se jim zapisali s svojo poklicno izbiro.] *Prim.* Delo 5. 12. 2002, str. 7; Šolski razgledi 7. 12. 2002, str. 2; Družina 8. 12. 2002, str. 11.

26. 11. 2002 *Podiplomski študij*. Gradivo za senatno sejo na Filozofski fakulteti v Ljubljani izpred meseca dni vsebuje polno odobritev doktorskih tem in ocen doktoratov, le *slovenističnih ni med njimi*. Res je letos na slovenistiki več prijav za podiplomski študij kot prejšnja leta, vendar smo še vedno daleč za drugimi podjetnimi študijskimi smermi; na FF je prijavljeno vsega blizu 400 podiplomskih študentov. Kako to, da je ob velikem številu dodiplomskih študentov interes za podiplomski študij na slovenščini sorazmerno majhen? Ali moti to, da nimamo vsaj deloma fiksiranega in za vse vpisane enotnega programa? Ali ga premalo oglašujemo? Se premalo angažiramo pri sestavljanju individualnih programov? Smo preveč izbirčni pri sprejemanju prijav? Je večina potencialnih kandidatov v napornih in izčrpujočih službah in jim za podiplomski študij ne ostane več energij? – ***Miran Hladnik***

26. 11. 2002 Danes poteka srečanje o temi *Uveljavljanje kulture kakovosti na Univerzi v Ljubljani?* Gradivo dobite na www.uni-lj.si/kakovost. Dodajam preglednico s primerjavo ocen in priporočil iz let 2000 in 2002. Vesel bom vaših mnenj in predlogov o teh stvareh, pred srečanjem, na srečanju in po njem. – ***Bogomir Mihevc***

27. 11. 2002 V Forumu, prilogi Nove revije (št. 245–246, str. 16–23), je članica SD ***Marta Kocjan Barle*** zavrnila očitke, ki jih je kot odgovor na njeno kritiko *Slovenskega pravopisa 2001* v prejšnji številki objavil častni član SD, ***akad. dr. Jože Toporišič***. (*Prim*. Kronika št. 34, 4. 7. 2002, str. 56; št. 35, 28. 9. 2002, str. 75.)

27. 11. 2002 Društvo slovenskih književnih prevajalcev je izdalo obsežen zbornik *Prevajanje srednjeveških in renesančnih besedil* (412 str.), ki ga je zgledno uredila ***dr. Martina Ožbot*** in vsebuje prispevke z lanskega prevajalskega srečanja v Laškem, pa tudi nekaj dodatnih razprav in kroniko Društva. Izmed članov SD sodelujejo: ***Janko Moder, Srečko Fišer, Martina Ožbot, Ciril Zlobec, Meta Grosman, Rozka Štefan*** in ***Peter Svetina***. Gre za prvi zbornik načrtovane serije, ki naj bi se s prevajalsko problematiko ukvarjali po periodizacijskem ključu.

27. 11. 2002 Naslednjih nekaj vrstic se nanaša na letošnji *seminar mentorjev za Cankarjevo priznanje* na Vrhniki 14. in 15. novembra. Pravzaprav ne na sam seminar, ampak na letošnjo razpisano temo za IV. stopnjo tekmovanja za *Cankarjevo priznanje*, ki je postala na seminarju predmet kritike številnih udeležencev delavnice, ki mi je bila zaupana. Roman Berte Bojetu Filio ni doma, ki ga berejo (bodo brali) dijaki in dijakinje 3. in 4. letnikov srednjih šol, je zbudil resne pomisleke glede primernosti načina obravnave nekaterih tem, ki so za mladostnike zelo občutljive in intimne. Literarna dela omenjene avtorice so sicer vsebinsko izredno sporočilna, metaforično in kompozicijsko bogata in kot taka pravi užitek (čustveno) odraslemu bralcu – predvsem slavistu, ki bo znal za realističnimi opisi posilstev, spolnih zlorab in bolečih kaznovanj najti določeno mero literarnoestetskih učinkov. Vendar se skupaj z mentorji in mentoricami sprašujem, kako bodo ob prvem branju, ki navadno poteka pred skupnim pogovorom z mentorjem, knjigo doživljali dijaki in dijakinje. S kakšnimi vtisi bodi (če sploh bodo) prišli k svojim mentorjem. Verjetno bi se vsi skupaj z veliko lažjim srcem lotili svojega dela, če bi imeli v rokah knjigo, ki nima zgolj pozitivnega sporočila, ampak tudi vsebino, za katero ne bi čutili tolikšne teže moralne odgovornosti kot učitelji (tudi) slovenske književnosti. Se priporočamo (tistemu, ki bo knjige izbiral) vsaj za naslednje leto! (Pa še en, čisto pritlehen namig: pred izborom knjige bi bilo dobro preveriti, kako je z njeno zalogo po

slovenskih knjižnicah. Izvodov romana je več kot očitno premalo. Če je res vsaka stvar za kaj dobra, potem bo tudi ta ...) – ***Valentina Kobal***

S knjigo za četrto stopnjo je takole: najprej smo predlagali Skubica (Fužinski blues), potem pa je Janko Potrata (nosilec četrte stopnje) po pogovoru z mentoricami ugotovil, da ni primerna (jezik, sporočilo itd.). Po posvetovanju z drugimi sotrudniki in literarnimi zgodovinarji smo se odločili za roman Berte Bojetu. Ker je naslov tematskega sklopa *Drugačnosti*, je pri odločitvi prevladalo mnenje, da nadgrajuje druge stopnje (prva stopnja – tematika beguncev, druga stopnja – morbidna sodobna družba in izkoriščeni posameznik, tretja stopnja – tematika Romov). – ***Vlado Pirc, koordinator tekmovanja***

Tema letošnjega tekmovanja je DRUGAČNOSTI. Veseli me, da je to tema, ki se je lotevamo, ker če bi bila tema ENAKOST, bi poslal vse skupaj k vragu in se ne bi več šel. Nisem literarni zgodovinar, pa vendar sem kar nekaj let prečepel v četrtem nadstropju Filozofske fakultete v Ljubljani, dovolj, da sem se naučil ločiti literaturo od neliterature, in vem, da literature ne moremo deliti na primerno in neprimerno. Življenje se ni ustavilo leta 1960, nasilje, kriminal, prostitucija, droge etcetera niso le literarna izmišljotina, fikcija perverznih pisunov, hudičevo seme. Literarni zgodovinarji pravijo, da je roman Filio ni doma izjemno besedilo sodobne slovenske književnosti, alegorija, ki izhaja iz temeljev zahodnoevropske kulture in tradicije (od nebes do pekla, od Biblije do Danteja) – razgalja človeško zlobo in nasilje, povzdiguje ljubezen in ustvarjalnost, obsoja zaprtost in represijo. In kje je zdaj naša moralna odgovornost? Do koga in zakaj? Prepovejmo Swifta, iz knjižnic umaknimo Dostojevskega, zažgimo Kafko in Orwella! Če poenostavim: ali naj bo učitelj slovenščine ta zadnji bebec, ki ničesar ne razume, ki je slep in neumen in ki lahko shaja le z Levstikom in Jurčičem, mogoče še z Bevkom (Pestrna je menda le primerno branje za našo mladino?), vse drugo pa je prepovedan sad, ki vzbuja neprimerne vtise in spravlja učitelje v nemogoč položaj. V imenu neprimernosti se poskuša soditi literaturi, čustveno odrasli bralci (???) so presodili, da so gimnazijci premladi (?) bralci Filie, mentorji pa smejo biti le posredovalci primerne (!?) literature … Dragi zaskrbljenci, Cankarjevo tekmovanje ni namenjeno katerim koli učencem, pač pa najsposobnejšim, najbolj zavzetim in odprtim. V četrto stopnjo pa se vključujejo tretješolci in maturanti. Poskusimo še enkrat – dogovoril sem se z odličnima poznavalkama literature Berte Bojetu, ***prof. dr. Helgo Glušič*** in ***prof. dr. Silvijo Borovnik***, da še *dodatno predstavita roman Filio ni doma*. Verjamem, branje je zahtevno, razlaga tudi, zato pa bo mogoče lažje, če prisluhnemo še literarnima zgodovinarkama in se prepričamo, da gre za dobro literaturo, ki je primerna tudi za naše dijake, ki bodo sodelovali na Cankarjevem tekmovanju. Dr. Helga Glušič bo o romanu spregovorila v sredo, 8. 1. 2003, ob 14. uri (Ljubljana, Filozofska fakulteta, predavalnica bo objavljena na vabilu), dr. Silvija Borovnik pa v torek, 14. 1. 2003, ob 15.30 uri (Maribor, Pedagoška fakulteta, predavalnica bo objavljena na vabilu). Lepo vabljeni. – ***Marko Jesenšek, predsednik SD***

27. 11. 2002 Danes je na Filozofski fakulteti v Ljubljani uspešno zagovarjala svojo doktorsko tezo *Dinamika knjižnojezikovne norme* ***Tina Verovnik***. Z zamudo smo se razveselili novice, da je 27. 9. 2002 postala magistrica ***Nataša Komac***, ki je uspešno pripravila nalogo *Širjenje slovenščine v Kanalski dolini*. Obema iskrene čestitke!

27. 11. 2002 V Delu (str. 18) je izšel prikaz *Zgodovinskega orisa prostospisja na Slovenskem: 1850–2000*, ki ga je pripravila članica SD, ***dr. Milena Blažič***. Vrsta naslovov prostih spisov je zanimiva in aktualna še danes, čeprav maturanti po novem pišejo eseje.

27. 11. 2002 Članica SD, ***prof. Feodora Ferluga Petronio***, je na videmski univerzi pripravila predstavitev zbornika *Plurilingvizem v Evropi 18. stoletja*, ki je izšel kot 18. zvezek slavistične knjižne zbirke *Zora* (*prim*. Kronika št. 35, 15. 9. 2002, str. 72, 78, 83).

Na predstavitvi, na kateri so sodelovali tudi ***Vicenzo Orioles, Lojzka Bratuž, Marko Jesenšek*** in ***Vladimir Osolnik***, so pozornost namenili tudi zborniku *Študije v spomin na Nevo Godini* (Studi in memoria di Neva Godini), ki je prezgodaj končala svojo življenjsko pot. *Prim*. Primorski dnevnik 4. 12. 2002, str. 13; Novi glas 12. 12. 2002, str. 12.

28. 11. 2002 Na *volitvah v Državni svet Republike Slovenije* je bil za predstavnika vzgoje in izobraževanja soglasno izvoljen kandidat Slavističnega društva Slovenije, ***dr. Zoltan Jan***, ki je to dolžnost opravljal tudi do zdaj. Pot je končana, potovanje se pričenja (pred njim je prej več kot 100.000 kilometrov, ki jih bo prevozil v naslednjih petih letih).

29. 11. 2002 ***Svet za visoko šolstvo*** **je »prižgal zeleno luč novogoriški Politehniki za izvajanje programov krasoslovje in slovenistika, medtem ko koprski Humanistiki še ni dovolil nadaljevanja postopka za program slovenistika«.** ***Prim.*** **Delo 30. 11. 2002, str. 4; Šolski razgledi 7. 12. 2002, str. 2.**

BOLJ ZARES KOT ZA ŠALO

***

Med devetimi letošnjimi kandidati za predsednika Republike Slovenije so trije vedeli, da stoji Trubarjeva domačija na Rašici, in nobeden, da je Prešeren napisal Zdravljico 1844. (*Prim*. NeDelo 27. 10. 2002, str. 5; 3. 11. 2002, str. 5)

***

Vsak podoben prispevek bo nagrajen s strokovno publikacijo. Po želji poskrbimo za anonimnost

29. 11. 2002 Informacijski in referalni center Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani prireja brezplačna tečaja iskanja po elektronskih informacijskih virih. Na prvem tečaju predstavljajo naslednje tipe informacijskih virov: elektronske časopise, znanstvene bibliografije člankov, citatne indekse, sezname periodike itn. Na drugem tečaju pa predstavljajo knjigotrške kataloge, kataloge knjižnic, nacionalne bibliografije, vire na internetu, enciklopedije, vire z biografskimi podatki, slovarje itn. Oba tečaja trajata po dve uri v računalniški učilnici NUK-a. Dodatna pojasnila: gorazd.vodeb@nuk.uni-lj.si ali po tel. 01 200 11 98 – ***Gorazd Vodeb***

29. 11. 2002 V Historičnem seminarju ZRC SAZU je ***dr. Iztok Simoniti*** govoril na temo *Slovenski jezik v združeni Evropi*. V živahni razpravi o tem, kakšno mesto bo imela slovenščina v združeni Evropi, so ugotovili, da bo Evropska unija slovenščino spoštovala in ji priznavala enakopravnost, vendar je dejanski položaj slovenščine odvisen predvsem od nas samih in od tega, koliko jo bomo sami spoštovali, uporabljali in ji zagotavljali mesto, ki ji je formalnopravno priznano. *Prim*. Primorski dnevnik 29. 11. 2002, str. 5; 1. 12. 2002, str. 13.

30. 11. 2002 V samozaložbi je izšel 9. zvezek Zbirke Lipnik z naslovom *Lepo zaradi tebe je živeti*. Objavljene so pretežno ljubezenske pesmi ***dr. Jožeta Lipnika***, ki trenutno ohranja slovenistiko na dunajski univerzi.

30. 11. 2002 Na Visoki šoli modernih jezikov za tolmače in prevajalce Univerze v Trstu, ki deluje v nekdanji stavbi slovenskega Narodnega doma, požgani med fašizmom, je članica SD, ***dr. Rada Cossutta***, pripravila znanstveni sestanek *Med jezikom in narečjem*, na katerem so predstavili pet strokovnih publikacij: ***Rada Cossutta*** je pri Znanstvenoraziskovalnem središču v Kopru objavila *Poljedelsko in vinogradniško izrazje v govorih slovenske Istre*, ***Ludvik Karničar*** je pri celovški univerzi izdal preobrnjeni *Gustmanov nemško-slovenski slovar*, v mariborski slavistični knjižnici Zora pa sta izšli

dve deli: ***Bernard Rajh*** je izdal izbor svojih razprav *Med vzhodnoslovenskim jezikom in narečjem*, osebnemu in delovnemu jubileju častne članice SD ***Martine Orožen*** pa je posvečen zbornik *Med dialektologijo in zgodovino slovenskega jezika*. Čisto svež in še ne prav posušen pa je bil *Istroromunski lingvistični atlas* ***Gorana Filipija*** s puljske fakultete. Srečanje strokovnjakov osmih fakultet oziroma inštitutov je popestrila ***Rožana Koštial***, zaključilo pa se je v duhu izvirnega pomena besede simpozij na turistični kmetiji v Coljavi na Krasu, kjer je 37 udeležencev, ki jih je častila ***Rada Cossutta***, ob kraških dobrotah pogrešalo le harmoniko ***Bernarda Rajha***. *Prim*. Primorski dnevnik 1. 12. 2002, str. 2.

30. 11. 2002 Med radijsko oddajo *Sobotna raglja* (Radi SLO 1 ob 8. uri) se je pokazalo, da noben mladi poslušalec ne zna na pamet nadaljevati pesmi O Vrba, srečna draga vas domača, Sonce sije, dežek gre, Barčica po morju plava …

30. 11. 2002 V Delovi Sobotni prilogi (str. 9) je nekdanja tajnica SD, ***mag. Jana Zemljarič Miklavčič***, poudarila, da moramo sami spodbujati rabo slovenščine med tujci. Sedaj se pojavlja nov položaj, ko postaja slovenščina tudi jezik sporazumevanja, ki ga uporabljajo tujci. V 70. in 80. letih so ga uporabljali le znanstveniki, tuji študentje in potomci izseljencev, zdaj pa ga skuša uporabljati tudi diplomatski zbor, poslovneži, delavci na začasnem delu v Sloveniji, tuji prevajalci, udeleženci izmenjave študentov itd. Vsako leto je teh tujih uporabnikov okrog tisoč v Sloveniji in ravno toliko še v tujini.

1. 12. 2002 V soboto sem bil na Slovenskem knjižnem sejmu v Cankarjevem domu v Ljubljani. Izvedel sem, da so začeli v petek razpošiljati (pred)naročnikom *Veliki slovar tujk*, ki ga je izdala Cankarjeva založba. S to izdajo, ki pomeni po več desetletjih povsem predelano in izjemno razširjeno nadomestilo za zaslužnega in včasih tudi pomensko zavajajočega »Verbinca«, so zbudili interes po dveh plateh: glede definicije, kaj je tujka, in glede razmerja do novega pravopisa. Vsekakor moram pohvaliti eno zadevo, ki jo je bilo mogoče opaziti že pri hitrem listanju: seznam priročnikov oz. strokovne literature, iz katere so prevzete definicije oz. določitve pomenskih obsegov. [Več na spletnih straneh slovlit.] In mimogrede, čeprav povezano s tem: Na sejmu sem poklepetal z ***Jožetom Toporišičem*** – seveda tudi o pravopisu (ob tem še o izdajanju Finžgarja in Preglja v zbirki Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev). Povedal mi je, da je bila dogovorjena mehko vezana in zato cenovno *dostopnejša izdaja SP2001*. Izid naj bi sofinanciralo Delo, da bi postal dostopen prav vsem. In izdaja naj ne bi bila goli ponatis, temveč naj bi vanjo vključili tudi vse (s)prejete popravke. Ni pa vedel, zakaj ni prišlo do izvedbe tega dogovora. […] Povsem drugačne narave pa je dejstvo, da bi dobili znova *spremenjeno izdajo*, kjer bi spremembe pomenile bistveno več kot odpravljanje zatipkanih mest. Kaj bi to pomenilo za kupce trdo vezane izdaje? Bi bila ta izdaja znova brez CD-ROM-a? Bo CD-ROM kompatibilen za različne operacijske sisteme (Linux, Mac, Polkna)? Bosta izdaja in CD-ROM slednjič vsebovala podroben seznam razlik v pravilih in zgledih od 1. izdaje naprej? Bo pojasnjeno, kaj se je zgodilo pri zajemanju oz. obdelavi gradiva od črk *Na* naprej? Toliko pred nedeljskim kosilom. Piščanec je lepo zapečen. Jaz pa dodam samo še piko. – ***Igor Kramberger***

2. 12. 2002 V *Vestniku Univerze v Ljubljani* (št. 7–8, str. 23) je izšel občuteni nekrolog častnemu članu SD, ***akad. dr. Francu Jakopinu***, ki ga je napisala ***dr. Aleksandra Derganc***. V isti številki (str. 27–28) je ***Jože Ciperle*** opisal tudi delo 14. rektorja Univerze v Ljubljani, častnega člana SD Frana Ramovša.

3. 12. 2002 Predsednik RS ***Milan Kučan*** je na predlog Slavističnega društva Slovenije in Oddelka za slovanske jezike in književnosti na Filozofski fakulteti v Ljubljani podelil odlikovanje srebrni častni znak svobode zaslužni ***profesorici dr. Bredi Pogorelec***, častni članici SD, »za dolgoletno pedagoško in znanstveno delo ter izjemne

zasluge pri razvoju in uveljavljanju slovenščine doma in v tujini«. *Prim*. NeDelo 1. 12. 2002, str. 4.

3. 12. 2002 Med številnimi prireditvami na *Prešernov rojstni dan* naj omenimo *slovaško* izdajo Prešernovih poezij, ki je izšla v okviru projekta *Prešernova pot v svet*.

3. 12. 2002 Napovedali so letošnje *Prešernove nagrajence*, študentje pa so že prejeli letošnje Prešernove nagrade, med katerimi že dolgo ni nobene, namenjene kakšnemu slovenistu. Podeljujejo jih ob dnevu ljubljanske univerze v spomin na 3. december 1919, ko je na Prešernov rojstni dan imel inavguralno predavanje o slovenskem jeziku častni član SD Fran Ramovš.

3. 12. 2002 V Klubu Cankarjevega doma sta na pogovoru o knjigi ***Janka Kosa*** *Prešeren in krščanstvo* sodelovali tudi ***Edi Kovač*** in ***Vid Snoj***. *Prim.* Delo 3. 12. 2002, str. 10.

3. 12. 2002 Slovenska matica je pripravila pogovor *o vlogi humanistike v nižjem in srednjem izobraževanju*, ki so se ga udeležili ***Peter Vodopivec, Ivan Svetlik, Mirko Zorman, Janko Kos*** in drugi, vendar noben slovenist, čeprav je v programu, ki naj bi se pričel izvajati v šolskem letu 2004/2005, prav predmet slovenščina med najbolj radikalno pokvečenimi. *Prim.* Delo 4. 12. 2002, str. 2; Kronika št. 34, 7. 7. 2002, str. 57.

3. 12. 2002 V kongresnem centru portoroškega hotela Emona (v katerem težko najdeš slovensko besedo) je potekala *6. volilna konferenca SVIZ*-a, največjega sindikata, ki deluje na področju vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture (38.000 članov). Med programsko razpravo so bili izpostavljeni zapleti pri dogovarjanju o novem sistemu plač v javnem sektorju, o zmanjševanju delovnih mest v šolstvu zaradi vse manjšega števila otrok, o vprašanjih, ki se pojavljajo zaradi vse večje obremenjenosti učiteljev ob uvajanju novih šolsih programov, ob vključevanju invalidne mladine v redne šole itd. Novoizvoljenemu predstavniku interesov vzgoje in izobraževanja v Državnem svetu so zaželeli, da »stari sindikalistični volk ne bi menjal niti dlake«. *Prim.*Delo 4.12.2002,str. 3.

4. 12. 2002 Dialektologinji ***mag. Tjaša Jakop*** (iz dialektološke sekcije Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU) in ***Saša Poklač*** (slovenska lektorica na Filozofski fakulteti v Bratislavi) sta v Modri na Slovaškem sodelovali na XII. kolokviju mladih jezikoslovcev, ki ga organizira Slovaška jezkoslovna družba pri SAV v Bratislavi. Udeležilo se ga je več kot 50 jezikoslovcev, starih do 35 let, predvsem iz slovanskih držav, pa tudi Združenih držav Amerike. Tema referatov ni bila vnaprej določena; referati so tako zajemali različna področja jezikoslovja: od zgodovinske slovnice, teorije jezika, sociolingvistike, dialektologije do stilistike, didaktike in prevajalstva. – ***Tjaša Jakop***

5. 12. 2002 21. izvedbo tridnevnega mednarodnega simpozija *Obdobja, metode in zvrsti* je letos prvič pripravil novi Oddelek za slovenistiko na Filozofski fakulteti v Ljubljani. 85 strokovnjakov (31 iz tujine) je obravnavalo *slovenski roman*, ki nas očitno ne spravlja več v zadrego, češ da Slovenci sploh nimamo pravega romana. Teza, ki se vleče od Levstika preko Slodnjaka (Levstikovega genialnega literarnega programa ni nihče uresničil) preko vzdihljajev, kdaj da bomo dobili veliki romaneskni tekst o NOB, pa do Pirjevca (slovenski roman je atipičen produkt nedržavnega naroda, ki uresničuje svojo voljo do moči le na področju literature), je zbledela, saj se je pokazalo, da so nekateri slovenski romani klasični in da obstajajo na način vedno novega proučevanja in razmisleka. Več kot dvajset sekcij, ki jim je ob tajnici ***Mojci Nidorfer Šiškovič*** predsedoval ***Miran Hladnik***, je prevevala pozitivna energija in prijazno vzdušje. Ob tem sta izšla tudi dva zbornika prejšnjih Obdobij (1999: Historizem v raziskovanju slovenskega jezika, literature in kulture; 2000: Romantična pesnitev), ki že s svojim

obsegom (706 in 646 strani) zbujata strahospoštovanje. Povzetki so dosegljivi na spletni strani http://www.ff.uni-lj.si/center-slo/l6.asp ?L1_ID=30&L2_ID=5&L3_ID=51&L4_ID=15&L5_ID=7. Posnetki, ki jih je napravil ***Peter Scherber*** (in povsem ignoriral kronista), so na straneh http://www.gwdg.de/~pscherb/ljubljana.htm/ in http://www.gwdg.de/~ pscherb/ljubljana.htm/Seite1.html. Na http://www.vecer.com/e/Prikaz_claka/Prikaz_clanka_vecer.asp?id=39830 5&ImeTabele=Vecer2001&vzorec=simpozij%20roman – poročilo o simpoziju v Večeru. Http://www.dnevnik.si/cl anekb.asp?i d=38005 – o simpoziju v Dnevniku. *Prim.* Delo 5. 12. 2002, str. 14; 6. 12. 2002, str. 12; Primorski dnevnik 5. 12. 2002, str. 12 ...

TEKMOVANJE V ZNANJU SLOVENŠČINE

ZA CANKARJEVO PRIZNANJE

***

Dr. Helga Glušič bo o romanu *Berte Bojetu Filio ni doma* spregovorila v sredo, 8. 1. 2003, ob 14. uri (Ljubljana, Filozofska fakulteta, predavalnica bo objavljena na vabilu), ***dr. Silvija Borovnik*** pa v torek, 14. 1. 2003, ob 15.30 uri (Maribor, Pedagoška fakulteta, predavalnica bo objavljena na vabilu). Lepo vabljeni.

Marko Jesenšek,

predsednik SD

4. 12. 2002 *Prvi voščili za novo leto*. Najprej se je po e-pošti potrudila ***Jožica Škofic***, istočasno pa tudi častna članica SD ***Berta Golob***, ki je izbrala voščilnico z napisom: »Čiv čiv, čiv čiv, še dolgo bom živ«, priložila pa vrečko dišečega cimeta, ki naj »po pravi meri življenje odišavi v novem letu in na tem svetu«. Hvala obema in vsem, ki se nas boste spomnili v dneh prazničnih pričakovanj! Ko je voščilo več kot površna fraza, je vedno toplo.

4. 12. 2002 Urad za človekove pravice pri stranki Slovenska skupnost je izdal *priročnik za vračanje poitalijančenih priimkov v izvirno slovensko obliko*. Spremembo med fašizmom iznakaženih priimkov omogoča 11. člen zakona 482 (1999) o pravicah slovenske skupnosti v Italiji ter zakon 114 (1991). *Prim*. Primorski dnevnik 4. 12. 2002, str. 8; Novi glas 5. 12. 2002, str. 8.

5. 12. 2002 V koprski Osrednji knjižnici Srečka Vilharja sta častna člana SD ***Silvo Fatur*** in ***Matjaž Kmecl*** pripravila literarni večer v spomin na Pavleta Zidarja (1932–1992). *Prim.* Primorske novice 10. 12. 2002, str. 24.

6. 12. 2002 Fakulteta za družbene vede je izdala knjigo ***Franceta Vrega*** *Feljton: Novinarske, polliterarne in literarne oblike na Slovenskem*, ki jo je uredila ***Manca Košir***. *Prim.* Delo 10. 12. 2002, str. 3.

7. 12. 2002 Hvala bogu, tudi *letošnji maturitetni eseji* si bodo podobni kot jajce jajcu, ubogim otročičkom pa ne bo treba prebrati niti tistih dveh predpisanih romanov (Zločin in kazen & Alamut). ***Samo Savnik*** je že napisal 88 strani obsegajočo knjižico *Esej na maturi*, Mladinska knjiga pa izdala ta nadomestek branja, ki ga je mogoče kupiti za 1700 SIT.

8. 12. 2002 Nesojena založnica Slavistične knjižice *Založba Rokus* je pričela izdajati brezplačen list *9letka*, ki ga ureja ***Tilka Jamnik*** in je dosegljiv tudi na spletnem naslovu www.devetletka.net. Vsebuje predvsem informacije o izobraževanju učiteljev, ki jih pripravlja Rokus.

9. 12 2002 TV oddaja *Strokovni izziv* (TV SLO 1) je bila danes namenjena razmisleku o današnjem položaju slovenskega jezika in pojavih, ki opredeljujejo njegovo podobo.

10. 12. 2002 Gorenjski muzej v Kranju je za mesec december pripravil skupaj z zagrebškim arheološkim muzejem silno luštkano razstavo za otroke ARHIMIR. Obenem še vedno ponujamo ŽELEZNO NIT (katero sicer stroka malce diskretno in slovensko sramežljivo taji), ki jo imajo obiskovalci neizmerno radi. Če boste pravočasno napovedali svoj obisk, Vas peljem po razstavi osebno (tudi na nedeljo)! Ne bo Vam žal! – ***Verena Perko***

11. 12. 2002 Humanitas je društvo za človekove pravice in človeku prijazne dejavnosti. To so pisani, majhni in neposredni projekti: od že uveljavljenega sistema botrstva v Afriki, ki se osredotoča predvsem na izboljševanje izobraževalnih možnosti otrok in dostopa do informacij in razvojnih projektov v skupnosti do spodbujanja majhnih lokalnih obrti in t. i. pravične trgovine. Člani društva smo v prednovoletnem času pripravili *akcijo zbiranja sredstev s prodajanjem koledarjev* (otroci iz različnih koncev sveta). Z nakupom koledarja boste *prispevali k izgradnji mladinskega centra v mestu Bobo Dioulasso v Burkini Faso*. Koledar lahko naročite po telefonu: 01 430 03 43 ali na e-naslovu humanitas@siol.net. – ***Igor Ž. Žagar***

12. 12. 2002 ***Miran Hladnik*** *O starikavem novorojencu*: »Minilo je brez pompa in procesij, skoraj sramežljivo se je oni dan izvila *ljubljanska slovenistika* iz slavistične maternice. Vse skupaj se je že predolgo pripravljalo, da bi še lahko vzbujalo slovesna čustva. Hišnik bo nad vrata v drugem nadstropju Filozofske fakultete na Aškerčevi nabil novo tablo in polovica učiteljev bo na vizitkah prečrtala Oddelek za slovanske jezike in književnosti in ga nadomestila z Oddelek za slovenistiko – to pa bo zaenkrat tudi vse. Kar brani radosti, da bi se odzrcalila na slovenistovih licih, in kar zadržuje navdušenje, ki bi mu od njega hotelo prekipevati srce, je dejstvo, da prav velikega pomena temu dogodku ne pripisuje nihče. Če bi mu aplavdiral minister, bi ga utegnili povprašati, koliko je pripravljen odšteti za všečno mu dejanje, če bi zaploskal rektor, bi mu verjeli šele, ko bi se izkazal z darilom v obliki dodatnih prostorov, če bi nam hodili čestitat kolegi s sosednjih oddelkov, bi jih gesta neprijetno zavezala za trenutek, ko se bomo prerivali skupaj v vrsti za eno samo novo učiteljsko mesto ali za mladega raziskovalca. Besede, ki smo jih izrekali ob tej priložnosti, so seveda govorile o zgodovinski prelomnici, vendar bi se slepili s prepričanjem, da nam bo zdaj pod samostojnim izveskom bistveno lažje.« (Pripravljeno za Delove Književne liste. Celotna povedka na e-naslovu: http://www.ijs.si/lit/starikav.html-l2.)

13. 12. 2002 V tematski številki revije *Primorska srečanja* (št. 257/258), ki je posvečena obmejni identiteti, je ***Miran Košuta***, profesor slovenske književnosti na univerzi v Trstu, predstavil svoj prevod Tomizzovega romana *Frančiška* (str. 38-41), ***mag. Marija Mercina*** pa leposlovni besedili *Dve pernati basni*(str. 79-80).

14. 12. 2002 Pred 80. leti je v založbi tržaškega jezikovnega krožka *Odvada* izšla dopisnica z desetimi »slovenskimi zapovedmi«. Tudi z bolj ali manj posrečenim parafraziranjem desetih božjih zapovedi so med fašizmom skušali ohranjati skrb za slovenščino. *Prim.* Sobota, 14. 12. 2002, str. 5.

15. 12. 2002 Posebna komisija, ki brani francoščino pred vdiranjem angleških besed je predpisala uradno izraz za znamenje @ in za spletno stran, ki se je ne sme več poimenovati *le site web*, pač pa le *le site*. Francozi računalnikom ne rečejo *computer*, pač pa *ordinateur*, *softveru* pa *logiciel*. Če se kakšen od predlaganih izrazov ne uveljavi, si ne grenijo življenja, pač pa poudarjajo, koliko ljulke so izruli. *Prim*. NeDelo 5. 12. 2002, str. 1.

18. 12. 2002 V Domžalski knjižnici bo tamkajšnje planinsko društvo pripravilo pogovor s častnim članom SD, ***dr. Matjažem Kmeclom***, o njegovem svetu gora. Čeprav resnobno zaznamovan s pripovedno prozo 19. stoletja in literarno teorijo, je ves čas hudomušno in zavzeto odkrival slovensko dušo in pokrajino. Takšno je njegovo esejistično besedilo k delu *Zakladi Slovenije* (1979), mikavna pa je tudi njegova gorniška književnost, zapisana v knjigi *S prijatelji pod macesni* (1978). – ***Borut Peršolja***

20. 12. 2002 *Seja izvršilnega odbora Slavističnega društva Slovenije*. Ker je pričujoča številka Kronike že pri tiskarju, bomo poročilo in sklepe objavili prihodnjič. Gotovo so se dogovorili o mnogih stvareh, ki so pomembne za naš stan in poklicno pot.

15. 12. 2002 Spletne novice ***Mirana Hladnika***: SlovLit@ijs.si. http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit

***Slovlitjani* klepetajo in spleteničijo**, kolikšen delež literature v angleščini bi bil primeren na ljubljanski prodajni razstavi tujih knjig Frankfurt po Frankfurtu, o Velikem slovarju tujk, ali se prav naglašuje *kartúzija* ali *kartuzíja*.

Spletk obilo. V času jesenske računalniške viroze ne bo odveč kazalka na stran s protivirusnimi nasveti in programi: http://www.kabi.si/si21/fsav/. Http://www.unc.edu/cit/infobits/ – Infobits, e-časopis s članki o računalništvu v šoli, o kritičnih izdajah, o zlati dobi knjige, ki še kar traja ... Http://newark.rutgers.edu/~ehrlich /poesites.html – E. A. Poe v omrežju. Http://web.uvic.ca/hrd/graves/ – vzor(č)na in zavidanja vredna spletna kritična izdaja dnevnika Roberta Gravesa, v formatu xml. Http://www.arnes.si/si-cert/obvestila/2002-06.html – še ena zaščita pred virusi. Http://www.kcl.ac.uk/humanities/cch/allc/archive/hcim/hcim-021009.htm – eden od študijskih programov računalništva za humaniste. Http://www.fabula.org/actualites/article3802.php – vabilo na simpozij o slovenskem romanu iz druge roke. Http://www.ijs.si/lit/alamut2.html-l2 – o Alamutu kot romanu, ki govori o slovenskih teroristih. Na spletni strani 21. slovenističnega simpozija o slovenskem romanu http://www.ff.uni-lj.si/center-slo/l5.asp?L1_ID=30&L2_ID=5&L3_ID=51&L4_ID=15 so zdaj tudi že izvlečki predstavljenih referatov, urejeni po abecedi avtorjev.
Http://www.kakanien.ac.at/beitr/materialien/Mhladnik1.pdf/abstract – povzetek simpozija o slovenskem romanu na oglasnih straneh spletišča Kakanien.
Http://www.kakanien.ac.at/beitr/materialien/Mhladnik1.pdf – program simpozija Slovenski roman na oglasnih straneh spletišča Kakanien. Http://www.gov.si/evroterm/ – večjezični slovar izrazov Evropske unije. Pa še ena nesimpozijska povezava: http://www.narratology.net – naratologija na univerzi v Hamburgu. Http://www.ijs.si /lit/alamut3.html-l2 – ali bomo zaradi Alamuta ostali zunaj Nata? Http://www.ijs.si/lit/smarjeske.html-l2 – slovenska literatura in literarna veda na internetu. Http://www.ijs.si/lit/starikav.html-l2 – o starikavem novorojencu slovenistiki. Http://home.izum.si//COBISS/bibliografije/Tipologija-21.11.2002.doc – nova, natančnejša tipologija dokumentov v Cobissu naj bi odpravila precenjevanje nekaterih avtorjev, ki so za svoje objave želeli dobiti več točk. Najbolj sporno je bilo kategoriziranje objav v zbornikih kot delov monografije. Natančneje je določeno tudi geslo v leksikonu in izvedena dela. Točkovanja zdaj pri izpisih raziskovalnih bibliografij ni več, možnih pa bo več vrednotenj za različne potrebe preko SICRIS-a. Http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/gledal.html – Taras Kermauner, Slovenska dramatika in gledališče. Http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/nagovor.html – moj nagovor na otvoritvi 21. simpozija Obdobja 5. 12. 2002. Http://www.vecer.si/vecer2002/Preslikava/BOB/7dni2002/defaultXasp-12047 dni-007/KAJ0100KK01 – omrežni prevajalnik pri časopisu Večer. Internetni strokovnjak Iz Kakanije sporočajo: »Kakanien revistied ist momentan auf der Suche nach mittel-ost-europäischen Netz-/Internet-Spezialisten aus dem technischen, organisatorischen u

künstlerischen Bereich.« Interesente lahko povežem z odgovorno osebo, če se mi oglasijo – *Miran*.

Novo leto je neznanec.
Prav lepo ga bo spoznati,
mu zaupati, pa vendar
ne preveč pričakovati.
Staro leto je minilo,
ne oziraj se nazaj,
novega pa ne priganjaj –
presenetiti se daj!

Svetl

ana Makarovič

Vsem kolegicam in kolegom, prijateljem in sodelavcem
se pridružujemo z iskrenimi voščili.

Kronika

Slavističnega društva Slovenije

Izdaja Slavistično društvo Slovenije Aškerčeva 2, 1001 Ljubljana Izdajatelj je lastnik glasila.	**List za člane društva** Piše, ureja in odgovarja: dr. Zoltan Jan	Nova Gorica,15.3.2003 http://www.neticom.si/kronika Letnik 7, št. 37

To pesmico malo / zapel bom za šalo / porednim učencem v pozdrav, / za vse razgrajače, ki trgajo hlače / in vedno počno, kar ni prav. / Ej buče nabrite, prefrigane, zvite, / naj sreča vas spremlja povsod, / saj pridni deležni so mnogo ljubezni, / porednim pa manjka dobrot. // Razgrajači, pretepači / so za vsako oslarijo, / kadar pa jih žalost tlači, / solze jih kot nas bolijo. // A ko nekoč jih pamet sreča, / bodo taki, kot bi radi, / malo dobri, malo slabi, / kot je pri ljudeh v navadi ... (Frane Milčinski – Ježek: Preprosta ljubezen: Zbrane pesmi, Ljubljana: Založba Sanje, 1998, str. 134)

5. 1. 2003 Odmevi na Kroniko št. 36:

❖ V Kroniki 15. 12. 2002 berem, da so v Franciji predpisali svoj uradni izraz za znamenje @ v spletnih naslovih. V Sloveniji tega nihče ne predpisuje (niti uradno niti neuradno), predlagati in morda priporočiti kaj ustreznejšega od »afne« pa se zdi smiselno. Stilistična zaznamovanost tega žargonizma (izhajajočega iz nižjega pogovornega jezika) je očitno tako močna, da nelagodje ob njegovi rabi v številnih, tudi javnih govornih položajih (npr. na radiu) niti po več letih ne popušča. Pred kratkim sem izvedel, da oblika omenjenega znamenja marsikoga spominja na polžjo hišico in mu zato pravijo »polžek«. [Ta izraz veselo uporabljajo Italijani. – ***Kronist***] Tudi ta je povezan z živalskim svetom, vendar ni stilistično obremenjen oziroma bi utegnil biti marsikomu celo simpatičen. Tole sporočilo bom poslal na uredništvo Radia Slovenija (in še kam), seveda pa ni treba čakati na to, kdaj se bodo za predlog ogreli oni, vsakdo lahko takoj poskusi sam. Ko boste prvič komu sporočali svoj spletni naslov, torej mirno, kakor samoumevno recite npr.: »*Mojca – pika – Novak – polžek – guest – pika – arnes – pika – si ...*« Podobno nelagodje je čutiti pri besedi »lojtra« v navodilih za rabo prenosnih telefonov – pravzaprav ni jasno, zakaj znamenju **#** ne bi mogli reči kar »višaj«, kakor smo se vsi naučili že v osnovni šoli. Ta predlog bo romal k direktorjem Mobitela, Siola, Vege idr., bralcem Kronike pa spet ni treba čakati na njihov morebitni odziv. *Al' bo kal pognalo seme, kdor ga seje, sam ne ve ...* – ***Janez Dular***

Predsednik Slavističnega društva Slovenije, obubožan, zadnje čase pa celo shujšan, želi spomniti vse člane na svojo prednovoletno obljubo, ki jo namerava dosledno uresničiti: kdor po prejemu položnice ne bo poravnal članarine, bo v skladu z društvenimi pravili brez milosti črtan iz evidence članov, pa tudi Kronike ne bo več prejemal (in bo živel v večni temi, dodaja kronist). Za kolege, ki jim ni vseeno za lastno strokovno rast, znesek članarine presežejo članske ugodnosti (popusti pri naročnini strokovnih revij, pri kotizacijah za seminarje, večje možnosti za napredovanje v nazive in plačilne razrede ...).

❖ »Zoltan, ker si tako skrben kronist, da si celo v Družini zasledil članek o meni, in ker v istem časopisu 24. 11. 2002 nisi opazil mojega slavnostnega nagovora dijakom in staršem na akademiji v Zavodu sv. Stanislava v Ljubljani ob zavetniku ustanove (13. 11. 2002), ti bistveni del, v katerem sem podal *svojo zaskrbljenost za položaj slovenščine v Evropski zvezi*, pošiljam v vednost, obenem pa izkoriščam priložnost, da ti čestitam k ponovni izvolitvi za državnega svetnika in tebi in tvojim želim blagoslovljene božične praznike ter veliko dela in zadovoljstva v novem letu.« – ***Janko Moder***

❖ Vesela sem, da je dilema o (ne)primernosti knjige Berte Bojetu *Filio ni doma* za *tekmovanje za Cankarjevo priznanje* naletela tudi na odziv predsednika Slavističnega društva, ***dr. Marka Jesenška***. Ob tem, da učiteljem slovenščine, ki s(m)o baje »prestrašeni zaskrbljenci«, dobrohotno pojasni stanje duha v slovenski literaturi, je očitno, da živimo v času, ki ni naklonjen lepemu, svetlemu in pozitivnemu, pač pa iskanju anomalij v družbi in odkrivanju patoloških posebnežev. Pa naj bo tako, če že mora biti – tudi pri izboru literature za mladino, ki je resda vajena vsega hudega, a vendarle se ji ni še povsem ohladila žeja po idealih. Prav zato, ker je tema letošnjega tekmovanja *drugačnosti*, bi pričakovala več spoštovanja te »vrednote« tudi v odnosu do tistih, ki *drugače* mislijo, a vseeno po svojih močeh naredijo vse potrebno in jim še na misel ne pride, da bi »*se ne šli več*«. – ***Valentina Kobal***

❖ Izbor letošnjih leposlovnih del *tekmovanja za Cankarjevo priznanje* je očitno razvnel premnoge. Tudi neka gneva polna mama je svoji osnovnošolki prepovedala sodelovanje, potem ko je »na hitro prelistala« roman Janje Vidmar *Princeska z napako*. *Prim*. Družinino prilogo Naša družina, december 2002, str. 4; januar 2003, str. 4.

❖ Med e-valovanjem od kronista k stavcu so se obudili že prekriti znaki za sičnike in šumevce ter popačili imena na novo diplomiranih kolegic in kolegov. Upam, da smo vsi razbrali prava imena, prizadetim pa se opravičujemo v upanju, da jim nismo skalili zasluženega veselja ob velikem uspehu. Tako je, če se računalniki pomenkujejo med seboj brez nadzora.

5. 1. 2003 **Pogrešani kolegi.** Pošta nam je tokrat vrnila Kroniko št. 36, ki smo jo skušali poslati ***Sonji Horvat*** in ***Polonci Tomac***. Kdor ju pozna, naj ju opozori ali nam sporoči njuna naslova.

5. 1. 2003 **Tisk 36. številke Kronike:** 78.204,00 SIT, poštnina: 69.619,78 SIT.

NOVE POKLICNE KOLEGICE IN KOLEGI

Na *Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani* so v februarskem roku diplomirale: ***Anita Abram, Judita Babnik, Maja Gole, Katjuša Knez, Alenka Kolšek, Darja Melinc, Kristina Mlakar Pučnik, Renata Nose*** in ***Ksenija Štrancar***.
Na *Oddelku za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru* so od 18. 11. 2002 do 18. 2. 2003 diplomirali: ***David Bedrač, Marinka Jerič, Vanja Klančnik, Olga Kožel, Suzana Kramberger, Maja Lutar, Nataša Očko, Bernarda Rožman, Polona Starič, Anita Vodišek, Brigita Zavec, Sonja Erjavec, Vanja Kolmanič, Lavra Bukšek, Katja Stampfer, Jernejka Šeligo, Boris Brezovac*** in ***Ines Potočnik.***

Poleg iskrenih čestitk in voščil za kar najuspešnejšo poklicno pot vsem tudi prisrčno vabilo,
da se nam pridružijo tisti, ki še niso člani in članice Slavističnega društva Slovenije.

Repek lanskega leta

4. 12. 2002 Za redne profesorje Univerze v Ljubljani so bili razglašeni tudi tile člani SD: ***dr. Aleksandra Derganc***, ***dr. Vladimir Kralj*** in ***dr. Janez Vrečko***. Iskrene čestitke! *Prim.* Vestnik Univerze v Ljubljani 2002, št. 9, str. 13–14.

16. 12. 2002 V Dnevniku (str. 3) je ***Mateja Grant*** poročala o predlogu univerzitetnega programa dodiplomskega, enopredmetnega študija slovenistike nepedagoške smeri, ki ga je za Politehniko Nova Gorica z ***dr. Matjažem Kmeclom***, ***dr. Brankom Marušičem*** in tridesetimi bodočimi sodelavci pripravil ***dr. Zoltan Jan***.

16. 12. 2002 Oktobra je izšla prva številka revije *Slovstvena folkloristika*, ki želi »širiti strokovno obzorje, gojiti slovensko zavest in utrjevati človeške vezi«, kot je na predstavitvi povedala njena glavna in odgovorna urednica, ***dr. Marija Stanonik***. Škoda, da revije nismo mogli prelistati. *Prim.* Šolski razgledi 8. 2. 2003, str. 1.

17. 12. 2002 Založba Sanje je ponatisnila *Bartolov Al Araf* s spremno študijo častnega člana SD, ***akad. dr. Borisa Paternuja***, ki je pripravil tudi izdajo Bartolovih *Tržaških humoresk* in tako osvetlil malo znano stran pisateljevega ustvarjanja. Predstavitev v Društvu slovenskih pisateljev je bila 24. februarja. *Naročila*: Založba Sanje, Cesta 24. junija 23, 1231 Ljubljana, tel./faks 01 561 23 03, e-naslov: narocila@sanje.si, info@sanje.si

17. 12. 2002 Delček kvantitativnega jezikoslovja, ki je podlaga, da je danes mogoča 80-odstotna zanesljivost računalniških prevodov, je v Delu (str. 8) predstavil član SD ***dr. Primož Jakopin***. Z ***Mileno Hajnšek Holz*** je že leta 1996 pripravil odzadnji slovar, zdaj pa dela pogostnostnega na podlagi korpusa treh milijonov besed. Po študiju matematike,

med katerim ga je očarala numerična matematika, tako da se je igračkal z računalniškim izdelovanjem vzorčkov čipk, se je podredil modrosti, da jabolko ne pade daleč od drevesa, in združil svoje matematično znanje s čutom za jezik, ki so mu ga podarili starši ***Gitica*** in ***Franc Jakopin***.

17. 12. 2002 Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je ***Silva Kastelic*** uspešno zagovarjala magistrsko nalogo *Metaforična kompetenca pri srednješolcih*. Iskrene čestitke za pomemben uspeh!

18. 12. 2002 Članom *Lektorskega društva Slovenije* je predaval častni član SD, ***akad. dr. Jože Toporišič***, ki jim je spregovoril o položaju slovenskega jezika pred vstopom v Evropsko zvezo.

19. 12. 2002 V Klubu Cankarjevega doma v Ljubljani je častni član SD, ***akad. dr. Jako Kos***, glavni urednik *Enciklopedije Slovenije*, predstavil zadnji, 16. zvezek te publikacije, pri kateri so sodelovali številni člani SD, še več pa je tistih, katerih delo je tako pomembno, da ga upošteva ta osrednja slovenska referenčna publikacija.

19. 12. 2002 Na anketo med udeleženci letošnjega mednarodnega simpozija *Obdobja* je odgovorilo 25 udeležencev, vendar ne vsi na čisto vsa vprašanja. Eden med njimi je moral biti hudo jezen, ker je povsod dal negativno oceno, sicer pa je bila ocena splošnega vtisa v 76 % odlično in v preostalih 12 % prav dobro, ocena strokovnosti simpozija v 57 % odlično in v 35 % prav dobro, priprave na simpozij in organizacija sama so bile ocenjene odlično v 87 %, mapo je ocenilo odlično 67 % udeležencev. Manjše število simpozijcev je zelo pohvalno ocenilo tudi spremne prireditve: družabni večer v Društvu slovenskih pisateljev, ogled filma, ekskurzijo in bivanje v hotelu. Pohvalili so odlično organizacijo in izvedbo, lepe aranžmaje in dvorane, okusno hrano, gostoljubno organizacijo, dobro pripravljenost, zanimive teme, metodološko svobodo in prijetno vzdušje med udeleženci. Pogrešali so dodatnih informacij o Ljubljani, kataloge strokovnih publikacij, naročilnice na revije, natančne naslove prireditev, večjih črk pri natisnjenih povzetkih. Potreben bi bil večji odmev v javnosti, anketa bi bila lahko zasnovana kot zbiranje predlogov za naslednji simpozij, potrebna bi bila selekcija prispevkov in več časa za nastop.

20. 12. 2002 *Slovenščina v evropski kakofoniji*: »V Bruslju bomo na politični ravni govorili slovensko, na delovni pa angleško, francosko ali nemško. Trenutno ima Evropska unija 15 držav članic, a le 11 uradnih jezikov (irščina je npr. le pogodbeni, ne pa uradni jezik). S 1. majem 2004 bo 25 držav članic, uradnih jezikov pa 20. Za zagotavljanje priznanega položaja slovenščine bi potrebovali vsaj 135 prevajalcev in tolmačev.« *Prim.* Delo 20. 12. 2002, str. 9.

20. 12. 2002 *Seja upravnega odbora Zveze društev Slavistično društvo Slovenije* v sejni sobi Filozofske fakultete v Ljubljani, ki jo je vodil predsednik SD, ***dr. Marko Jesenšek***. Na njej so s šopkom in prisrčnimi besedami najprej počastili častno članico SD, ***dr. Bredo Pogorelec***, ki jo je na predlog SD in slavističnega oddelka predsednik RS odlikoval s srebrnim častnim znakom svobode Republike Slovenije. *Dogovorjeno*:

- Koordinator *Tekmovanja za Cankarjevo priznanje*, ***prof. Vlado Pirc***, je vodil razpravo o odstotnem razmerju med nalogami objektivnega tipa in esejem ter o organizacijski problematiki (pre)obsežnega tekmovanja.
- Članarina SDS za leto 2003 bo znašala 3600 SIT. Članarina se do konca februarja nakazuje na račune pokrajinskih društev, od 1. marca naprej pa na račun ZD SDS.

Slavistično društvo Slovenije

Aškerčeva 2, p. p. 580, 1001 Ljubljana

Vabilo k sodelovanju na Slovenskem slavističnem kongresu
Bled, 2.–4. 10. 2003

Na letošnjem Slovenskem slavističnem kongresu ob že uveljavljenih šestih 45-minutnih plenarnih predavanjih, izbranih kongresnih omizjih ter predstavitvah novih slovenističnih in slavističnih knjig poskušam uvesti 20-minutna predavanja, vezana na najbolj aktualna vprašanja poučevanja slovenščine v osnovni in srednji šoli. Tematiko določa zelo širok naslov *Pouk slovenščine v osnovni in srednji šoli.* Rok za prijavo je do 25. 4. 2003.

Prijavijo se lahko učitelji slovenščine na osnovnih in srednjih šolah. Prijava mora vsebovati (1) ime in priimek predavatelja, (2) domači naslov, (3) naslov šole, (4) naslov referata in (5) deset- do dvajsetvrstični povzetek referata.

Referati bodo objavljeni v blejskem zborniku, ki bo izšel pred kongresom; obsegajo lahko največ eno avtorsko polo (vključno s sinopsisom, povzetkom in opombami), pri pripravi besedila za tisk pa je treba upoštevati navodila Slovenskega pravopisa. Referate je treba poslati najpozneje do 30. 5. 2003 na naslov Marko Jesenšek, Pedagoška fakulteta 160, 2000 Maribor ali po e-pošti marko.jesensek@uni-mb.si.

Vabim vse kolegice in kolege, ki želijo nastopiti na blejskem kongresu, da se prijavijo.

Predsednik Slavističnega društva Slovenije

izr. prof. dr. Marko Jesenšek

- Potem ko je ***dr. Tomaž Sajovic***, dosedanji glavni urednik revije *Jezik in slovstvo*, predstavil razloge za poletni kolektivni odstop uredništva revije, UO soglasno imenuje *novo uredništvo*: glavni urednik je ***dr. Marko Stabej***, urednica za področje književnosti ***dr. Silvija Borovnik***, urednica za področje didaktike ***dr. Boža Krakar Vogel***, za področje jezikoslovja ***dr. Vojko Gorjanc***.
- Predsednica SD Jesenice, ***prof. Meta Rešek***, seznani člane UO s težavami, na katere je doslej naletela pri pripravah prihodnjega *Slovenskega slavističnega kongresa, ki bo oktobra 2003 na Bledu*. Predsednik in drugi dosedanji organizatorji izrekajo prepričanje, da se bodo trenutno težavne finančne razmere do jeseni precej omilile. Program kongresa 2003: osrednja tema: Perspektive slovenščine ob vstopu v EU (šest plenarnih predavanj); simpozijski del: Marja Boršnik; okrogli mizi o problematiki učiteljevanja v osnovni in srednji šoli; predstavitve novih slavističnih publikacij. Organizator *slavističnega kongresa 2004* bo najverjetneje SD Novo mesto.
- *Zbirka Slavistična knjižnica*, ki sta jo oživila SD in Založba Rokus in v kateri naj bi izšla vsaj dva knjižna naslova letno, trenutno miruje. SD izpolnjuje svoje soustanoviteljske pogodbene obveznosti, mora pa počakati na razplet dogajanja pri soustanovitelju.
- Zaradi nekaterih kritik izbora dela Berte Bojetu *Filio ni doma* za IV. stopnjo Tekmovanja za Cankarjevo priznanje bosta v začetku januarja v Ljubljani (8. 1., dr. Helga Glušič) in v Mariboru (14. 1., dr. Silvija Borovnik) potekali dodatni predavanji o

pomenskih razsežnostih tega dela. Namenjeni sta mentorjem pa tudi zainteresiranim dijakom.

- Upravni odbor Zveze društev Slavistično društvo Slovenije dovoli Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša ponatis del Franceta Bezlaja, objavljenih v publikacijah SD.
- Upravni odbor Zveze društev Slavistično društvo Slovenije pooblašča ***dr. Alenko Šivic-Dular*** za podpisnico dokumentov, povezanih z organizacijo in izvedbo Mednarodnega slavističnega kongresa v Ljubljani.
- Seja se je končala ob 17.45, zaključila pa s tradicionalnim klepetom pri Mraku, kjer so nostalgično (oj, mladost ti moja, kam odšla si) nazdravili prihajajočemu letu. – ***Andrej Bartol***, tajnik Slavističnega društva Slovenije

18. 12. 2002 V Slovenskem gledališkem muzeju so predstavili 40-minutni videoportret častnega člana SD, ***akad. Dušana Moravca***. *Prim.* Delo 20. 12. 2002, str. 9.

20. 12. 2002 Danes je TV SLO 1 predvajala zgovoren *TV portret* častnega člana SD ***Janka Modra***.

21. 12. 2002 V članku *Slovenščina pred vstopom v evroslovenščino* (Delo, str. 7) je ***Valentina Plahuta*** opisala delo prevajalcev zakonodaje EU, sodelovanje ***Monike Kalin Golob*** in nastajanje slovarja Evroterm, ki lajša prelivanje »evroangleščine v evroslovenščino«.

21. 12. 2002 V spomin na 23. december 1600, ko so v Ljubljani zažgali več tisoč protestantskih knjig (osem voz), so slovenske založbe (oziroma tisto, kar je od njih ostalo) brezplačno delile današnje nekurantno blago, preležane knjige iz svojih neprodanih zalog. *Prim.* Delo 21. 12. 2002, str. 28.

22. 12. 2002 *Na filofaksu je živa ludnica!* »Spoštovani g. Zoltan Jan, prosimo Vas, da objavite spodnje vrstice v Kroniki. Študentje slovenistike in slavistike smo namreč ogorčeni, ker ni obvestil na oglasni deski oddelka oziroma novih oddelkov. Velikokrat sploh ne piše, da je predavatelj odsoten in vsi zaman čakamo na predavanja, izpite ali govorilne ure. Najhuje je, če si absolvent in ne stanuješ v Ljubljani, ker zaman hodiš na faks. In potem vsak posebej hodimo spraševat na tajništvo in paramo živce obema tajnicama. Rešitev je v današnji informacijski dobi preprosta, le v tajništvo je treba sporočiti, da poskrbijo za obvestilo na oglasni deski. Tudi študentje imamo nekaj pravic in zaslužimo nekaj obzirnosti ob vse dražjih vozovnicah! Zdaj, po razdružitvi starega slavističnega oddelka, čakamo in čakamo in čakamo in upamo, da bosta nova predstojnika naredila nekaj reda.«

23. 12. 2002 Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani je pripravil tradicionalno *srečanje lektorjev slovenščine na tujih univerzah*. Dopoldne so se deloholiki najprej izobraževali in naučili uporabljati bazo slovenskih jezikovnih besedil Fide (delavnico sta vodila ***Simon Krek*** in ***dr. Marko Stabej***), nato so imeli kratek sestanek in hitro tekli v Vilo Podrožnik, kjer jih je sprejel novi šolski minister ***dr. Slavko Gaber***. Kdor je za tem premogel še kaj moči, jih je potrošil na večernem družabnem srečanju v gostišču Casa del Papa (in se požvižgal na slovenska poimenovanja).

23. 12. 2002 V pogovoru za Delo (str. 1, 3) je novi minister za šolstvo, znanost in šport, ***dr. Slavko Gaber***, med drugim izjavil tudi naslednje: Učenci morajo razumeti, da v šoli ne more biti le lahko in lepo. Obljublja tudi izboljšanje in povečanje obsega podiplomskega študija, povečanje sredstev za financiranje visokega in višjega šolstva, tretjo univerzo, integralno financiranje univerz, povečanje deleža dijakov v gimnazijskih programih, ki naj bi jih obiskovalo 40 odstotkov srednješolcev.

23. 12. 2002 V letošnji 2. številki revije *Primerjalna književnost* ***Janko Kos*** objavlja razpravo Uvod v historično-tipološko sistematiko literarnega razvoja; ***Brane Senegačnik*** – Stranski liki v Sofoklovih tragedijah, ***Alenka Jovanovski*** – Novoveška estetika in mistika; ***Marijan Dović*** pa Radikalni konstruktivizem in sistemska teorija kot teoretična temelja empirične literarne znanosti. ***Jelka Kernev Štrajn*** je prevedla intervju s profesorjem dr. Wolfgangom Iserjem. ***Alenka Koron*** je pripravila prispevek Prostor za refleksijo historične pripovedi. Razdelek Kronika prinaša poročilo ***Marijana Dovića*** o VIII. mednarodnem kongresu IGEL; ***Matjaž Zaplotnik*** piše o simpoziju *Kako pisati literarno zgodovino danes,* ***Marijan Dović*** poroča o dejavnosti društva SDPK v letih 1998–2002. Povzetki na e-naslovu: http://w ww.zrc-sazu.si/sdpk/PKrevija/2002-2.htm.

24. 12. 2002 V predpraznični tednu je članica SD, ***prof. Fedora Ferluga Petronio*** z videmske univerze v tržaškem krožku Mitteleuropa predavala o etimološkem izvoru poimenovanj božičnih praznikov. *Prim*. Primorski dnevnik 24. 12. 2002, str. 23.

24. 12. 2002 Ob napovedi, da bodo Avstrijci v Domžalah zgradili zasebno kliniko z okrog 200 zaposlenimi, ki računa predvsem na paciente iz Avstrije, je ***Edvard Velkovrh*** opozoril, kakšno obremenitev za okolje slovenskega jezika predstavlja takšna namera. Tudi če ne upoštevamo napisov in sporazumevanja znotraj klinike, je povsem jasno, da bo v Domžalah vsak dan na stotine tujcev, ki se ne bodo sporazumevali v slovenščini. In dodal je vzdih, zakaj še vedno nimamo zakona o slovenščini. *Prim.* Delo 24. 12. 2002, str. 5.

24. 12. 2002 Z uspešnim zagovorom teze *Jezikoslovna načela gradnje računalniških besedilnih zbirk strokovnih jezikov* je ***Vojko Gorjanc*** postal doktor znanosti s področja jezikoslovja. Iskrene čestitke za pomemben uspeh!

25. 12. 2002 Mariborska založba Litera je izdala monografijo ***dr. Janeza Vrečka*** *Med antiko in avantgardo*, o kateri je v reviji Literatura (št. 137/138, str. 257–259) ***Goran Dekleva*** zapisal: »V luči Vrečkovih analiz se zdi, da temeljne poteze in ključna vprašanja našega časa pravzaprav izraščajo že iz obdobja zgodnje grške antike, ko je Evropo usodno zaznamoval izstop iz ciklično percipirane časovne dimenzije [...] v območje zgodovine.«

27. 12. 2002 V 87. letu starosti se je izteklo življenje častnega člana SD, ***akad. dr. Tineta Logarja***. Bogata poklicna pot, na kateri je vztrajal kljub Golem otoku in prisilnemu »družbenokoristnemu« delu v bosanskih rudnikih, je neločljivo povezana z razvojem slovenističnih ved, obzorja njegovih učencev pa bi bila ožja, če nam ne bi stal ob strani s svojim znanjem in zgledom akademika v najžlatnejšem pomenu besede. »Svojim učencem se je razdajal s prijazno naklonjenostjo in skrbjo za strokovno rast in osebno srečo. Med nami ni bilo velikih besed, zato pa toliko močnejše medčloveške vezi,« je med drugim zapisala ***dr. Vera Smole***. *Prim.* Delo 4. 2. 2003, str. 7.

U T R I N K I

***

Častni član SD, ***akad. dr. Tine Logar***, v svojih nastopih ni nikoli omalovaževal dela kolegov. Svoje drugačne poglede je znal podati spoštljivo, a prepričljivo. Ko je npr. ugotovil, da študentje tretjega letnika, kljub uspešno opravljenemu izpitu, nimajo pojma o stari cerkveni slovanščini, ni nič rekel na rovaš svojih kolegov, še manj študentov, ampak je jedrnato povzel, kar je bilo treba vedeti, da si razumel njegovo snov.

***

Na predstavitvi učbenika za slovenski jezik v usmerjenem izobraževanju v Sežani 1990, ki jo je vodil njegov sin, je sodeloval kot avtor poglavja o narečjih. Ko so svoja poglavja

predstavili tudi drugi soavtorji in je bila na vrsti debata, se je opravičil in postavil le eno vprašanje: Kako je mogoče, da imajo maturanti zdaj, ko je toliko jezikovnega pouka, neprimerno manj osnovnega jezikovnega znanja kot tedaj, ko je on hodil na zakotno podeželsko gimnazijo in o slovnici na vsej višji gimnaziji niso slišali ničesar?

***

Ko je moral ***Tone Pretnar*** na diplomskem izpitu analizirati Brižinske spomenike, je profesorica zahtevala, da v odlomku najde tudi aorist. Tone trdi, da ga ni, profesorica, da je. Po daljšem pa da je, pa da ga ni, profesorica besno izpuli kandidatu besedilo in ga pomoli do tedaj modro molčečemu članu komisije ***Tinetu Logarju*** pod nos: »Poglej, kaj pravi!« Profesor pa mirno: »Saj ga res ni.« In bilo je vse tiho, izpit pa opravljen.

27. 12. 2002 Kako na izviren način praznovati srečanje z abrahamom, je pokazala generacija žirovških sošolcev (letnik 1952), ki je izdala zbornik avtorskih prispevkov *Ciciban postane Abraham* (6. zvezek Knjižnice Žirovski občasnik), ki mu je priložen »žirovski filmski kolaž« ***Andreja Mlakarja*** na zgoščenki *Spominjam se*. Članica SD ***Milka Bokal*** (rojena Stanonik) je v svojem prispevku *Ubogo revše: ževale bogu* (*Iz splošnega na krajevno žirovsko jezikovno bogastvo*) med drugim zapisala: »Otroci smo ne samo sadovi davnine naših prednikov, duševnih globin svojih staršev, ampak tudi plodovi okolja, duhovnega in stvarnega sveta, v katerem smo živeli. In plod zmeraj kaže na svoje prvo bistvo.«

27. 12. 2002 V predpraznični dneh je izšla tudi letošnja četrta, zaključna številka petdesetega letnika *Slavistične revije*, ki je tako po dolgih letih nadoknadila zamudo pri izhajanju. Ob 13. Mednarodnem slavističnem kongresu, ki bo avgusta 2003 v Ljubljani, je uredništvo pripravilo »tematsko številko, posvečeno premislekom najnovejšega dogajanja v slovanskih književnostih, v tem okviru tudi slovenskega leposlovja«, je v predstavitvi med drugim zapisal urednik za literarne vede ***Marko Juvan***. Objavljajo: ***Miha Javornik, Bożena Witosz, Elżabieta Dąbrovska, Peter Zajc, Sava Damjanov, Đurđa Strsoglavec, Irma M. Plajnšek, Nataša Bavec*** in ***Aleksandra Schuller***. ***Tomo Korošec***, odgovorni urednik, je prispeval nekrolog ***Francu Jakopinu***, ***Franc Zadravec*** pa ***Jožetu Pogačniku***.

28. 12. 2002 V začetku decembra je kot 9. zvezek *Zbirke Lipnik* v samozaložbi izšel izbor poezij ***Jožeta Lipnika*** *Lepo zaradi tebe je živeti*, v katerem zvenijo pretežno ljubezenske pesmi, vendar odsevajo tudi dogodki iz kronike naših dni.

29. 12. 2002 *E-dolg času*. Vabilu uredništva *Dialogov*, da prispeva svoj dnevnik, se je predsednik SD, ***dr. Marko Jesenšek***, odzval tako, da je v številki 11/12 (str. 103–120) objavil odlomke iz svojega elektronskega dopisovanja s kronistom, referenti in sodelavci na Slovenskem slavističnem kongresu v Mariboru, avtorji prispevkov za 18. zvezek zbirke Zora. Na koncu se sprašuje, če je e-tok zavesti o zakonu o slovenskem jeziku sploh mogoč in doda nekaj vprašanj o nesojeni mariborski filozofski fakulteti, ki se ne more preleviti iz pedagoške fakultete. Ker e-dopisovalci navadno nimajo dlake na jeziku in klikajo brez prevelikih zavor avtocenzure, je slika živobarvna in poredno razigrana.

30. 12. 2002 »Nekega dne / bo vsak dan / kot praznik: / vsak bo veselo / posadil drevo, / vsak bo stisnil / otroka v naročje, / prav vsak bo vsakomur / pogledal v oči / in videl vse dobro, / kar svet gor drži.« Iz druge pesniške zbirke ***Alferije Bržan*** *Ud kapca du murja*, s katero je pospremila voščila za mlado leto. Knjigo, v kateri zapisom v istrskem narečju sledijo prevodi v knjižno slovenščino in italijanščino, je uredila ***Jasna Čebron***, izdala pa knjigarna Libris v Kopru.

Novo leto, nova sreča.

5. 1. 2003 Siemensu se ni zdelo vredno, da bi Pošti Slovenije v slovenščini napisal ponudbo za prodajo sortirnega stroja, ki je vreden 15 milijonov evrov. Tako nam ni treba ugibati, v katerem jeziku bodo napisana navodila za uporabo, kako se bodo slovenski delavci sporazumevali z inštruktorji itd. Pa to ne moti večjega dela slovenske javnosti, ki protestira kvečjemu zato, ker naj bi bil posel sklenjen brez javnega razpisa. *Prim*. NeDelo 5. 1. 2003, str. 3.

6. 1. 2003 Pred petdesetimi leti (1952) so odprli prenovljeni *Kolovrat*, nekoč znamenito ljubljansko gostilno, v kateri so se sestajali *penati*. V Slovenskem poročevalcu 7. 1. 1952 je opisan obred sprejemanja novih članov druščine, v kateri so bili tudi številni literati od Župančiča do Vidmarja. Kandidate – galeriste – so sprejemali na pusta, dogajanje je vodilo »žarénje«, ki je funkcijo cesarja (zadnji je bil to Juš Kozak) opravljalo eno leto. Ohranjena je tudi njihova himna, zapuščino pa je nekoč obdelal tudi ***dr. Tone Pretnar***. V svinčenih časih so ohranili njihovo zapuščino in jo uporabili pri opremi, danes, ko odloča le denar, pa je ta kulturna dediščina v razsulu. *Prim*. NeDelo 12. 1. 2003, str. 21.

6. 1. 2003 Za svete tri kralje se je avtor odločil podariti v brezplačno rabo *Praktični spisovnik* iz leta 2002 (6. izdaja). Dostopen je na e-naslovu http://www.ijs.si/lit/spisovn.html-l2.

6. 1. 2003 *Pravno-informacijski center nevladnih organizacij* – PIC (Metelkova 6, 1000 Ljubljana) je z letom 2003 pridobil *koncesijo* Ministrstva za pravosodje za dajanje brezplačne pravne pomoči. Če potrebujete njihovo pomoč, jih pokličite na tel. 01 540 19 14 in se naročite. Svetujejo tudi po elektronski pošti pic@pic.si. Področja svetovanja: nevladne organizacije, človekove pravice, mirno reševanje sporov.

7. 1. 2003 V januarski številki Maturat&ka je ***Janja Perko***, ki je sicer nismo našli na seznamu članov SD, predstavila novosti na letošnji maturi iz slovenščine in podkrepila naše goreče želje, da letošnji eseji ne bi bili zgolj banalni odgovori na posamezne točke navodil.

8. 1. 2003 Novost iz zbirke *Slovarji*, ki jo izdaja Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU: petjezični *Planinski terminološki slovar*. Med 3615 iztočnicami se lahko poučite tudi, čemu se v slovenskih gorah (nad 1000 metrov nadmorske višine, kjer je vse dovoljeno) reče *cug na jajca, fajtati se*, *jeba, drkanje, triper, mojstranške veverice* itd. Gorenjci so menda prizadeti, ker naj bi bili njihovi tovrstni izrazi bolj skromno ekscerpirani. *Prim.* Delo 28. 1. 2003, str. 9; 3. 2. 2003 (Književni listi, str. 12). *Naročila*: Založba ZRC, Gosposka 13, 1000 Ljubljana, tel. 01 470 64 74, e-naslov: zalozba@zrc-sazu.si.

8. 1. 2003 Slaviste in sloveniste se mi zdi potrebno opozoriti na decembrski izid dveh knjig, izredno pomembnih za širjenje slavističnih in slovenističnih obzorij, čeprav so za njun izid zaslužni izven slavističnih oz. slovenističnih krogov. Prva je prevod (žal samo dveh osrednjih poglavij) dela znamenitega ruskega jezikoslovca in mitologa ***Vladimira N. Toporova*** *Predzgodovina književnosti pri Slovanih*. Izvirnik je izšel leta 1998. Dragocen je tudi nadvse izčrpen in pregledno zasnovan seznam literature, ki obsega kar 46 strani. Prevod knjige je oskrbel in izdal Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete v Ljubljani. Druga knjiga je nekoliko predelana disertacija mlade pravne zgodovinarke in primerjalne jezikoslovke ***Katje Škrubej*** s Katedre za pravno zgodovino Pravne fakultete v Ljubljani, ki ima naslov »*Ritus gentis*« *Slovanov v vzhodnih Alpah* in podnaslov *Model rekonstrukcije pravnih razmerij na podlagi najstarejšega jezikovnega gradiva* (*prim*. Kroniko št. 30, 15. 11. 2001, str. 292). Rekonstrukcija temelji na sledovih, ki jih je davna ureditev prednikov Slovencev pustila v besedišču slovenskega jezika in v toponimiji vzhodnih Alp. Glavni vir za rekonstrukcijo so avtorici Brižinski spomeniki, poleg njih pa tudi mlajši viri, kot so besedila iz rokopisnega obdobja slovenskega jezika, dela slovenskih protestantov, najstarejši večjezični slovarji, besedila v starocerkvenoslovanskem jeziku, hrvaška pravnozgodovinska besedila, narečno in lastnoimensko gradivo. Hipoteze o pravno relevantnih inštitutih se je avtorica namenila oblikovati tako, da bi bilo mogoče za obravnavani čas in prostor opisati verjetnost njihovega obstoja. Zato je za analizo izbrala takšno izrazje, ki je nastalo v kontinuiranem slovanskem jezikovnem razvoju in je bilo zapisano v najstarejših virih v slovenskem jeziku. Gre za naslednje pravno relevantne

izraze: a) iz Brižinskih spomenikov: zakon, zakonik, (ob)last(nik), prjo imeti – zoprnik, soditi – soden (sodba, sodnik), gospod, vera – vernik – veren; b) iz rokopisnega obdobja: veča – zavečati se, obet, odvetnica, svet, priseči – prisega, pričati – priča, držati – država, dežela (držela); c) iz besedil 16. stol.: obiskanje. Avtorica med svojimi predhodniki omenja J. Kelemino, M. Dolenca, S. Vilfana in I. Wiehl. Knjigo je pospremil na pot eden njenih somentorjev, prof. dr. Radovan Katičić. – ***Silvo Torkar***

9. 1. 2003 Sestala se je *Delovna skupina za področje jezikovnega načrtovanja in jezikovne politike*, ki jo kot delovno telo pri Odboru državnega zbora za kulturo, šolstvo, znanost in šport vodi ***prof. dr. Breda Pogorelec***. Pogovarjali so se o pripravah na posvetovanje z delovnim naslovom Slovenski jezik – okoliščine in praksa, ki naj bi bilo v državnem zboru. Rezultat posvetovanja naj ne bi bil le zbornik prispevkov, marveč politični dokument. O obravnaval naj bi ga Odbor državnega zbora za kulturo, šolstvo, znanost in šport, ki mu komisija že tako pripada in svetuje. *Prim.* Delo 10. 1. 2003, str. 8. *Pripis pisca Kronike*: Očitno še en uspel poskus za odlaganje in prelaganje začetka reševanja žgočih vprašanj javne rabe slovenščine, ki jo skuša urediti zakon o slovenščini.

10. 1. 2003 Oddelek za slovenistiko na Filozofski fakulteti v Ljubljani je pripravil javno predstavitev predloga dodiplomskega enopredmetnega nepedagoškega študijskega programa *slovenistika* (t. i. »novogoriška slovenistika«), ki je nastal na Politehniki Nova Gorica in ga je s sodelovanjem ***dr. Matjaža Kmecla***, ***dr. Branka Marušiča*** in tridesetih bodočih sodelavcev pripravil ***dr. Zoltan Jan***. Projekcije z računalnikom so bile sicer nečitljive, vzdušje pa konstruktivno. Zaradi prostorske stiske je moral pogovor potekati v predavalnici med/namesto seminarja Mirana Hladnika. Morda bo novi program omilil prostorsko krizo na Filozofski fakulteti v Ljubljani, vsekakor pa je njegova največja zasluga to, da so program slovenistike pričeli pripravljati tudi na koprski humanistiki, ki ga v prvotnih programskih načrtih ni imela. *Prim.* Delo 14. 1. 2003, str. 8.

12. 1. 2003 V intervjuju ob izidu zaključnega zvezka Enciklopedije Slovenije je častni član SD, akad. dr. ***Janko Kos***, med drugim izjavil tudi: »Močno me skrbijo stališča nekaterih slovenistov, ki bi pravzaprav morali biti najbolj vestni, delavni, vztrajni in enotni zagovorniki pravih odnosov do urejenega slovenskega jezika na vseh ravneh. Razpuščenost stališč je razvidna glede urada za slovenščino, eni so za, drugi so proti …« *Prim.* Družina 13. 1. 2003, str. 10.

13. 1. 2003 Začela se je *9. zimska šola slovenskega jezika*, ki jo pripravlja Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik in se je letos udeležuje 40 tečajnikov z vseh koncev sveta. *Prim*. NeDelo 26. 1. 2003, str. 22.

14. 1. 2003 V Goriškem muzeju (Grad Kromberk blizu Nove Gorice) je ***dr. Zoltan Jan*** predaval o Goriški in poznavanju slovenske književnosti pri Italijanih. *Prim*. Primorski dnevnik 14. 1. 2003, str. 6.

15. 1. 2003 Na današnji seji je Odbor državnega zbora za kulturo, šolstvo, znanost in šport pripravil novo različico *Zakona o splošni in poklicni maturi*. Večina stvari, ki zanima nas, smrtnike, ki si vsakdanji kruh služimo v potu svojega obraza, je prihranjena za izvedbene akte. Te sprejema Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, ki bi naše tožbe lahko uslišalo, (praviloma) pa jih ne. Evforija ob predlogu za ustanovitev primorske univerze zaenkrat ne ogroža novogoriške slovenistike.

Slavistično društvo Slovenije
Aškerčeva 2, p. p. 580, 1001 Ljubljana

Razpis za nagrade Slavističnega društva Slovenije za leto 2003

Slavistično društvo Slovenije objavlja Razpis za nagrade Slavističnega društva Slovenije za leto 2003.

Podeljene bodo največ štiri nagrade, in sicer za (1) zelo uspešno poučevanje slovenskega jezika in književnosti v osnovni ali srednji šoli, (2) zelo uspešno delo v Slavističnem društvu Slovenije ali pokrajinskih društvih, (3) za zelo uspešen do- ali podiplomski študij slovenščine doma ali v zamejstvu.

Prijave na razpis, ki morajo vsebovati natančno utemeljitev predloga, je treba poslati do 30. maja 2003 na naslov *Slavistično društvo Slovenije, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana* s pripisom *Nagrada Slavističnega društva Slovenije.*

Rezultati bodo znani 30 dni po končanem razpisu; nagrade bodo podeljene na blejskem kongresu 2. 10. 2003.

Predsednik Slavističnega društva Slovenije

izr. prof. dr. Marko Jesenšek

15. 1. 2003 *Slovensko društvo za primerjalno književnost* je v Mali dvorani ZRC SAZU pripravilo prvo društveno prireditev v novem letu. Okroglo mizo o Steinerjevi *Smrti tragedije* je pripravil in vodil ***Vid Snoj***, poleg njega so sodelovali še ***Janko Kos***, ***Lado Kralj*** in ***Gorazd Kocijančič***.

16. 1. 2002 *SD Prekmurja in Prlekije* je lani pripravilo, izdalo in predstavilo zbornik *Stolpnica na brazdah*, v katerem je predstavljeno več kot dvajset pomurskih izobražencev mlajše generacije in njihovo umetniško ali stro-kovno delo (v sodelovanju z Edicijami revije Separatio). – ***Štefan Kardoš***, predsednik *SD Prekmurja in Prlekije*

16. 1. 2002 Še ta mesec bo *SD Prekmurja in Prlekije* odprlo domačo spletno stran, ki jo bo urejala ***Gabriela Zver***. Na njej bo med drugim objavljen intervju *Ostanite divji v srcu s Ferijem Lainščkom* o vprašanju drugačnosti v njegovem romanu Namesto koga roža cveti (tematika letošnjega tekmovanja za Cankarjevo priznanje na III. stopnji). Naslov domače strani: http://www2.arnes.si/~ssmsle8. – ***Štefan Kardoš***, predsednik *SD Prekmurja in Prlekije*

20. 1. 2003 Ko je novinar Mladine povprašal na *Uradu Vlade RS za slovenski jezik*, zakaj ničesar ne storijo za jezikovno podobo prevodov besedil igranih filmov na videokasetah DVD prenosnikih, naj bi dobil odgovor, da je urad kadrovsko prešibak, da bi uspel poseči na vsa področja, kjer se pojavlja jezikovna malomarnost in grobo kršenje pravil. S pojasnilom se je strinjal, saj naj bi celo na svoji spletni strani imeli napisano Urad za »slovensk« jezik. Seveda je v naslednji številki predstojnik *Urada Vlade RS za slovenski jezik* ***dr. Janez Dular*** pojasnil nesporazume. Urad sploh nima spletne strani, tisto, ob kar se je spotaknil novinar, pa je le pregled uradov Vlade na njeni spletni strani. *Prim.* Mladina 20. 1. 2003, str. 12; 27. 1. 2003, str. 4.

20. 1. 2003 Med razčlenjevanjem krize v slovenskem založništvu je članica SD ***Marta Kocjan Barle*** opozorila, da je podjetniška smer na vodstvene položaje pripeljala plehvodstvo (ljudi iz Ilirije in Metalke) pa tudi pravnike čevljarje (»Knjiga je čevelj!«). Delo 20. 1. 2003 (Književni listi, str. 4).

20. 1. 2003 V Delovi glosi *Kaj je z (veliko) družbo* (str. 4) je ***Igor Grdina*** privlekel na dan misel Maximiliana Ernesta Gumplowicza iz 19. stoletja, da imamo pripadniki iste države skupen le denar, davke, potne liste in vreme.

22. 1. 2003 ***Jaka Železnikar*** je na e-naslovu http://www.parasite-pogacar.si/P74/ in http://www.jaka.org postavil *Asciidarij* – interaktivno jezikovno delo, ki omogoča so-pisanje besedil, kar sproža različne, logično povezane animacije, vizualne in zvočne dogodke. Delo 20. 1. 2003 (Književni listi, str. 6).

23. 1. 2003 *SD Prekmurja in Prlekije* je uresničilo pomemben del svojega obsežnega programa, ko je pripravilo svojo domačo stran na spletu. Glavna urednica domače strani bo ***Gabriela Zver***. Na podlagi gradiva, ki ga bodo zbirali in sproti obnavljali na domači strani, bodo sčasoma izdelali bazo podatkov, dostopno vsem članom društva. Po potrebi bodo izdajali tudi razne (interne ali celo eksterne) publikacije (zbirke pisnih nalog objektivnega tipa, zbirke priprav, priročnike o pomurskem slovstvu, npr. kratke vsebine literarnih del pomurskih avtorjev ipd.). Naslov: http://www2.arnes.si/~ssmsle8. *Pripis pisca Kronike*: Upamo, da se bo izcimilo kaj podobnega tistemu, kar učenci že dolgo s pridom uporabljajo pri pripravi plonkcev, referatov, esejev …

23. 1. 2003 Založba ZRC in Zgodovinski inštitut Milka Kosa sta pripravila predstavitev prvih dveh knjig v novi zbirki Thesaurus memoriae. ***Darja Mihelič*** objavlja tretji zvezek *Piranske notarske knjige* (1289-1292), ***France Baraga*** pa (na podlagi gradiva Boža Otorepca) *Gradivo za slovensko zgodovino v srednjem veku* 6/1 (Listine 1246–1255). Urednik nove zbirke je dr. Dušan Kos. *Prim*. Primorski dnevnik 24. 1. 2003, str. 6.

23. 1. 2003 Novičarski strežnik slovlit@ijs.si se je levil od konca decembra do danes. ***Mark Martinec*** je novičarski program zdaj usposobil in Slovlit je spet odprt za novice in debato. – ***Miran Hladnik***

23. 1. 2003 Pozdravljeni! Zanima me, če in kje bi se dalo dobiti posnetke drame *Ujetniki svobode* in Kopitove drame *Oh, očka, ubogi očka, mama te je obesila v omaro in meni je tako hudo* ... Za vse informacije na e-naslov rok.burja@lek.si se že vnaprej zahvaljujem! Lep pozdrav – ***Rok Burja***

23. 1. 2003 Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je ***Petra Kodre*** uspešno zagovarjala magistrsko nalogo *Osmrtinca kot besedilna vrsta med slovstveno folkloro in literaturo*. Iskrene čestitke za pomemben uspeh!

25. 1. 2003 V svojem vsakoletnem poročilu o *učnem uspehu v slovenskih srednji šolah* je ***Tomaž Kranjc*** ugotovil, da se je po popravnih izpitih delež pozitivno ocenjenih dijakov ustalil pri 92 odstotkih (pred popravci je uspeh 78-odstoten). 71 odstotkov ponavljalcev je uspešnih, okrog 1500 učencev srednjih šol (3,4 odstotka) se izpiše. *Prim.* Šolski razgledi 25. 1. 2003, str. 3.

25. 1. 2003 Na otvoritvi *Trstenjakovih dnevov* je spregovorila tudi prorektorica Univerze v Mariboru, častna članica SD, ***dr. Zinka Zorko***. *Prim.* Delo 25. 1. 2003, str. 6.

27. 1. 2003 Medpredmetna povezava je v našem šolstvu največkrat le črka na kurikularnem papirju. Filozofi smo se letos odločili, da bomo povezovanje predmetov vzeli zares. Odločitvi so sledila dejanja. (Da ne bi kdo mislil, kako filozofi zgolj plavamo v miselnih meglicah, ne, tudi spreminjamo svet v spomin na pokojnega Marxa, pa čeprav samo v medpredmetnih povezavah.) V lanski FNM, filozofski reviji za učitelje, dijake in študente je izšla obsežna rubrika o etičnih in epistemoloških idejah *Alamuta* in nekaj manj *Zločina in kazni*. Ker je rubrika namenjena širšemu krogu bralstva kot običajno, smo ***Andreju Adamu*** (Alamut), ***Antoniji Verovnik*** (Moralna vprašanja v Alamutu, Nietzschejeva filozofija in Alamut), ***Janezu Vodičarju*** (Relativizem in odgovornost) in

Jožetu Ručigaju (Med Dostojevskim in Nietzschejem) zaukazali pisati v jasnem in tudi laikom razumljivem jeziku, ne pa v naši filozofščini. Sodelujočemu slovlitjanu nismo nič ukazovali, kot gost je imel pri razglabljanju o Alamutu in slovenskem nacionalnem interesu popolno svobodo. Če koga zanima, mi lahko pošlje svoj e-naslov (Alenka.Hladnik@gu est.arnes.si), pa mu izdam, kako priti do primerka revije FNM. Morda pa ga odkrije tudi v Konzorciju. *Drugo dejanje*. Neutrudni kolega ***Andrej Adam*** z ruške gimnazije po pisanju prispevka ni odnehal in je prijavil inovacijski projekt Državno tekmovanje v pisanju filozofskega eseja na temo *Etični in epistemološki problemi v Alamutu*. Ne boste verjeli, uspel je, skopuška država je razvezala mošnjo. *Tekmovanje bo 12. aprila v Rušah*. Namenjeno le gimnazijskim učiteljem in učiteljicam: prijavite se, če imate med svojimi dijaki knjigo- in filoljubce, ki radi pišejo. Vse informacije dobite na naslovu Andrej.Adam@guest.arnes.si. *Tretje dejanje*: Po šolskih hodnikih se slišijo govorice, češ da zgoraj omenjena komisija ne bo dovolila, da bi dijaki na letošnji maturi kaj razpredali o filozofiji. Ali bodo dobili kazenske točke za filozofsko analizo slavne povedi »Nič ni resnično, vse je dovoljeno«? No, zdaj si razbijam glavo s paradoksom: kako naj pišejo o etičnih problemih, če se jih ne smejo lotiti (tudi) filozofsko. Joj, bo tudi naša revolucija le mrtva črka na kurikularnem papirju? Bomo potrebovali kakšnega šolskega Žižka, da nam bo psihoanalitsko razložil, kje smo kiksnili v revolucionarnem zanosu prenašanja besed v dejanja? – ***Alenka Hladnik***

28. 1. 2003 Vsaj v radijski oddaji *Studio ob 17.* so se spotaknili ob aroganco, s katero ***dr. Ivan Svetlik*** zavrača vsakršen, še tako utemeljen strokovni pomislek o predvideni prekuciji poklicnega izobraževanja, kjer ne bodo imeli več predmeta slovenščina, pač pa le sporazumevanje v slovenščini. V oddaji o položaju humanističnih predmetov v poklicnem izobraževanju je sodeloval tudi častni član SD, ***akad. dr. Janko Kos***, ki je kot predstavnik sveta za splošno izobraževanje opozoril, da se s takšnim konceptom uvaja socialna diferenciacija in kratijo temeljne pravice do vedenja o tistem, kar predstavlja podstat naših narodnih in državljanskih pravic. *Prim.* Delo 28. 1. 2003, str. 24.

28. 1. 2003 V članku *Unebouzetje* (Delo) je predstojnik *Urada Vlade RS za slovenski jezik* ***dr. Janez Dular*** vzel v bran radijske napovedovalce, ki jih je zaradi v naslovu parafrazirane izgovorjave kritiziral bralec S. A.

28. 1. 2003 V današnjem Delu (str. 9) pojasnjujejo, zakaj naj bi tri do štirikrat cenejša mehka izdaja *Slovenskega pravopisa 2001* zmehčala kupce: pri tem ponatisu nihče ne bo prejel nagrade, izjemo bodo napravili le pri zunanjih sodelavcih in ***dr. Jožetu Toporišiču***, ki je do zdaj še niso dobili. Čez kakšen dan (31. 1. 2003, str. 8) je ***dr. Janez Dular*** pojasnil, da sam kot sodelavec in član uredniškega odbora ni sprejel ponujene nagrade v višini 450.000 SIT bruto, zaradi »uzurpatorskih in neresničnih navedb« na naslovnici. Nato se je razvila polemika med ***dr. Janez Dular*** in predstojnikom Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU ***dr. Otom Lutharjem***. *Prim.* Delo 27. 2. 2003, str. 9; 6. 3. 2003, str. 8.

29. 1. 2003 Te dni je v dvainosemdesetem letu preminil ***dr. Boris Grabnar***, dolgoletni predavatelj na AGRFT in profesor na FSNP, ki se je posvečal tudi proučevanju televizije, retoriki in futurologiji, preizkušal pa se je tudi na leposlovnem področju. *Prim.* Delo 29. 1. 2003, str. 27; 5. 2. 2003, str. 4.

31. 1. 2003 V Primorskem dnevniku (str. 12) je ***Tatjana Rojc*** objavila obsežno poročilo o *Književnih študijah* častnega člana SD, ***akad. dr. Borisa Paternuja***, ki so izšle lani in prinašajo razprave, nastale v desetletju 1990–1999. *Naročila*: Gyrus, Streliška 1 A, 1000 Ljubljana, tel. 01 234 78 07, faks 01 234 78 06.

Slavistično društvo Slovenije

Aškerčeva 2, p. p. 580, 1001 Ljubljana

Razpis za objavo monografije v zbirki Slavistična knjižnica za leto 2004

Slavistično društvo Slovenije objavlja Razpis za objavo monografije v zbirki Slavistična knjižnica, ki jo izdaja z založbo Rokus.
Pogoji za prijavo:
– rokopis monografije in dve recenziji,
– prijavijo se lahko člani Slavističnega društva Slovenije,
– monografija je lahko s področja slovenskega jezikoslovja ali literarne zgodovine,
– obsega lahko največ 20 avtorskih pol,
– napisana mora biti v slovenskem jeziku,
– izšla bo do konca leta 2004.
Prijavo na razpis z rokopisom monografije (disketa in izpis na papirju) in dvema recenzijama je treba poslati do 30. junija 2003 na naslov *Slavistično društvo Slovenije, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana* s pripisom *Razpis za objavo monografije*.
Prispele prijave bo pregledala komisija, ki jo je določil Upravni odbor Slavističnega društva Slovenije. Rezultati bodo znani 45 dni po končanem razpisu.

Predsednik Slavističnega društva Slovenije

izr. prof. dr. Marko Jesenšek

1. 2. 2003 Naše društvo, ki se uradno imenuje *Zveza društev Slavistično društvo Slovenije*, ima zdaj transakcijski račun št. 02083-0018125980. Stari žiro račun je ukinjen. Ker našemu dragemu stanovskemu društvu vsi navdušeno nakazujemo članarino, darove in druge prostovoljne prispevke, se novo številko računa velja naučiti na izust.

2. 2. 2003 Ob čajankah, ki jih istočasno prirejajo v devetih splošnoizobraževalnih knjižnicah, je pri založbi Educy nastal priročnik ***Tilke Jamnik*** *Kdor bere*, ki ponuja zamisli za razvijanje bralne kulture mladih bralcev. *Prim*. Primorski dnevnik 4. 2. 2003, str. 23.

3. 2. 2003 V tržaškem Društvu slovenskih izobražencev sta častna članica SD ***Marija Pirjevec*** in urednica ***Marija Mercina*** predstavili zbornik o pesnici Ljubki Šorli *Pogovori srca*, nekaj dni pred tem pa je ***Tatjana Rojc*** objavila obsežno poročilo o tej publikaciji. Poleg že omenjenih etap popotovanja (Kronika št. 36, 8. 11. 2002, str. 297) so menda gostovali tudi v Idriji. *Prim*. Primorski dnevnik 1. 2. 2003, str. 12; 5. 2. 2003, str. 4)

3. 2. 2003 Sklicujem izredno dopisno sejo občnega zbora *Slovenskega društva za primerjalno književnost*, ki bo potekala od 5. do 12. februarja 2003. Edina točka dnevnega reda je sprejem Pravilnika o izdajanju in urejanju revije Primerjalna književnost. Obrazložitev: Ministrstvo za kulturo nam je v začetku tega leta zavrnilo vlogo za vpis revije Primerjalna književnost v razvid medijev, češ da nimamo pravilnika o njenem izdajanju in urejanju. Če tega ne sprejmemo do 15. februarja 2003, bo subvencioniranje naše revije zelo verjetno ukinjeno. Zato je izvršni odbor nemudoma pripravil predlog pravilnika in ga daje v postopek sprejemanja občnemu zboru društva. Odločil sem se, da skličem dopisno sejo občnega zbora, in vas vabim, da se je udeležite. – ***Marko Juvan***, predsednik SDPK

3. 2. 2003 Vse tiste, ki jih je ljubezen do slovenskega jezika in želja po spoznavanju svojega domačega jezika – narečja – pripeljala v prostore OŠ Majšperk, je ***dr. Zinka Zorko*** popeljala do spoznanj, kam segajo korenine jezika, ki nam je s svojo majhnostjo in pestrostjo v ponos, kje črpa moč in lepoto izražanja, kje se približuje in kje oddaljuje od slovenskega knjižnega jezika. Večer, za katerega bi si lahko izposodili misel iz Fausta »trenutek, kako si

vendar lep, postoj!«, je bil darilo dr. Zinke Zorko ob slovenskem kulturnem prazniku. Njene besede: »Res smo Slovenci včasih pred tujci sklonili glavo, saj smo si jo le tako rešili, hrbtenice pa nam niso zlomili,« nam bodo dale moč, da bomo stali pokonci tudi takrat, ko nam bodo drugi dopovedovali, da glave ne potrebujemo. Iskrena hvala! – ***Danica Lorber***

4. 2. 2003 Poskusnega *zunanjega preverjanja znanja iz slovenščine* se je udeležilo 20.200 učencev osmih razredov na 430 osnovnih šolah, poleg tega pa še 1214 učencev devetih razredov na 26 devetletkah. *Prim.* Delo 5. 12. 2002, str. 4.

4. 2. 2003 Izšel je zbornik *Prešeren – kultura – Evropa*, ki ga je uredil ***Jože Faganel***, prinaša pa prispevke s simpozija SAZU ob 200. obletnici pesnikovega rojstva, na katerem je sodelovalo 15 domačih in 7 tujih strokovnjakov. *Prim.* Delo 4. 2. 2003, str. 8; 7. 3. 2003, str. 12.

5. 2. 2002 Iščemo študenta 4. letnika, ki bi želel po diplomi študirati nemško književnost (za naziv M.A.). Obstaja možnost, da bi vpisal prvo leto v Salzburgu (http://www.bgsu.edu/departments/greal/AYA-Salzburg.html), drugo pa v Bowling Greenu v Ohiu, s pomočjo štipendije v višini 6500 $. Če se ne bi potegoval za naziv magistra, pa bi lahko odpotoval v Bowling Green kot gost in tam delal za revijo Slovene Studies 15 ur tedensko. Interesenti naj se za več informacij povežejo s profesorjem Timom Pogačarjem (pogacar@bgnet.bgsu.edu).

5. 2. 2002 Vabimo na znanstveno konferenco *Prva svetovna vojna v literaturi in kulturi zahodnih in južnih Slovanov*. Konferenca bo v Moskvi in je posvečena 90. obletnici začetka prve svetovne vojne. Datum: 25.–26. november. Delovni jeziki so vsi slovanski jeziki. Članki bodo objavljeni. Do 15. marca je treba prijaviti temo, do 1. maja pa izvlečke prispevkov (do 3 strani). Prijave pošljite na naslov Julije Sozine (juliasozina@mail.ru).

5. 2. 2002 Izšla je nova knjiga ***Mihe Jensterleta*** *Samomor iz zasede*. Razen vladajoči kasti je skoraj vsem Slovencem že postalo jasno, da »predstavniki ljudstva« ne predstavljajo ljudstva. Naši trenutni voditelji aktivno prezirajo javno mnenje in zdravo pamet ljudstva, brezobzirno postavljajoč interes svojih »donatorjev« pred dobrobit ljudstva oziroma na škodo ljudstva. V sistemu, kjer »rola« le »big money«, je večina državljanov Slovenije že prezrtih v »nevidnost«. V prednaročilu lahko knjigo naročite po elektronski pošti: cmense@volja.net. Cena knjige (222 strani) je 2000 SIT + poštnina. – ***Miha Jensterle***

5. 2. 2002 *Analiza minulega vpisa na ljubljansko slovenistiko*. Na spletnih straneh univerze (www.uni-lj.si) se nahaja analiza letošnjega vpisa. V primerjavi s prejšnjimi leti, ko je bilo razpisanih 80 mest dvopredmetne slovenščine, jih je bilo v letu 2002 na voljo 60. Ustrezno manjše je bilo zato število prijav (84) in razpoložljiva mesta so bila zapolnjena brez omejitve že s prvo željo. Srednješolski uspeh vpisanih je nekaj nižji (76,5) kot prejšnja leta (79). Oddelek investira v enopredmetni študij slovenščine. Teh mest je bilo razpisanih 60 (prejšnja leta 40). Zanimanja je bilo malenkost več od mest. Tudi tu omejitve ni bilo in sprejetih je bilo 61 študentov. Čeprav je bil minimum pri tistih, ki so ta študij napisali na 2. ali 3. mesto, precej nižji kot lani (lani 85, letos 61), se profil študentov glede na uspešnost v srednji šoli ni spremenil: dosegli so povprečno 64 točk. Vsako leto več je na enopredmetni slovenščini takih, ki so najprej hoteli študirati kaj drugega, pa jim je tam spodletelo (21 %). Še vedno sta enopredmetna in dvopredmetna slovenščina ženski študij (fantov samo 6–8 %). Med skupaj 98 (D) in 91 (E) vpisanimi v 1. letnik je skoraj tretjina ponavljavcev. Za izredni študij slovenščine ni bilo veliko zanimanja (5 študentov na D in E skupaj), zato bi veljalo visoke razpisne številke uskladiti. Srednješolski uspeh teh študentov je vsako leto nižji (63 oz. 48 točk); ponavljanja je 50 % ali več, tako da je skupno število vpisanih v 1. letnik 17. Opazen je upad zanimanja za enopredmetno primerjalno književnost, ki je manj ženski študij (25 %

fantov), srednješolski uspeh brucov se je popravil na 67 točk, ponavljavcev je dobra četrtina. Več je bilo zanimanja za dvopredmetni študij komparativistike, tako da so bila mesta zapolnjena že s prvo željo, vendar je to prineslo tudi upad stremljivih študentov (srednješolski uspeh brucov je z lanskih 89 točk padel na 78). Skupaj je v 1. letniku primerjalne književnosti vpisano 32 (E) in 70 (D) študentov, število izrednih pa je zanemarljivo. – ***Miran Hladnik***. – *Pripis pisca Kronike*: Tudi France Kidrič in Ivan Prijatelj pa Koruza in še kdo so najprej vpisali in mislili študirati vse kaj drugega kot slavistiko, Ocvirk pa se je po prvih Ramovševih predavanjih mislil s slavistike izpisati.

5. 2. 2003 V oddaji *Izostritve* (TV Koper ob 18.) sta člana SD, akad. ***Ciril Zlobec*** in ***Miran Košuta***, profesor slovenske književnosti na univerzi v Trstu, spregovorila o narodnostni identiteti, katere podstat so še vedno jezikovna in kulturna individualnost ter ohranjanje etničnega ozemlja. *Prim*. Primorski dnevnik 5. 2. 2003, str. 4.

6. 2. 2003 Študentska založba je kot 27. zvezek zbirke *Claritas* izdala znanstveno monografijo ***Matije Ogrina*** *Literarno vrednotenje na Slovenskem : od Frana Levstika do Izidorja Cankarja*. Matija Ogrin je literarni zgodovinar, zaposlen na Inštitutu za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU, kjer je tudi nastala objavljena raziskava, ki obravnava literarnovednostno problematiko od nastopa prvega pomembnejšega slovenskega kritika po Čopu, Franu Levstiku, do moderne in prve svetovne vojne, to je do Izidorja Cankarja. Vsako poglavje knjige prikaže po enega izrazitejših slovenskih literarnih kritikov in literarnoestetskih mislecev. Avtorjev pogled je torej usmerjen k recepciji literarnih del pri vodilnih kritikih tedanjega časa. Avtorju iskrene čestitke in prijazno vabilo med člane Slavističnega društva Slovenije. Cena: 5900 SIT. *Naročila*: Študentska založba, Beethovnova 9, 1000 Ljubljana, tel. 01 246 84 80, e-naslov: www.studentskazalozba.si. *Prim.* Delo 6. 2. 2003, str. 8.

6. 2. 2003 Nagrajenec Slavističnega društva Slovenije ***Klemen Lah*** je izdal delo *Literarno-sociološka analiza čitank za 5. razred*, katerega ogrodje je nastalo med njegovim magistrskim študijem. *Prim.* Delo 6. 2. 2003, str. 8.

7. 2. 2003 **V Delu je *dr. Marko Stabej* obdelal »generičnost moškega slovničnega spola, torej to, da lahko z večino poimenovanj moškega slovničnega spola zajamemo tudi ženske osebke, obratno pa ne«, kar je spodbudilo odziv *Sreča Dragoša* in *Irene Šumi*. *Prim.* Delo 15. 2. 2003 (Sobotna priloga, str. 30).**

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

***

Ni dvoma: velike ideje imajo čas čakati. Problem je le v tem, da ga mi nimamo.

Igor Grdina, Delo, 17. 2. 2003, str. 6

7. 2. 2003 V Semiču poteka *Lavrinov dan*. ***Janko Lavrin***, profesor na univerzi v Nottinghamu, kjer deluje lektorat slovenščine tudi po njegovo zaslugi, je govoril 36 jezikov, svojo bogato življenjsko pot pa je opisal v avtobiografiji *Med osem in osemdesetimi*. SAZU je pred kratkim izdala njegovo korespondenco z Antonom Slodnjakom (*prim*. Kronika št. 35, 15. 10. 2002, str. 81). Umrl je 99 let star. *Prim.* Delo 18. 1. 2003, str. 6.

7. 2. 2003 V Tržaški knjigarni so pred dnevi predstavili dva knjižna prevoda Kosovelove poezije v italijanščino, ki ju je pripravila naša prijateljica ***Jolka Milič***. O obeh knjigah *Moja pesem* in *Kons* (v vsaki je po 126 pesmi v prevodu in izvirniku, 51 je prvič objavljenih) je spregovorila tudi častna članica SD ***Marija Pirjevec***, ki je prispevala uvodni esej. Ponovitev v Državni knjižnici v Gorici je 19. februarja vodila ***Lojzka Bratuž***, ***Jolka Milič*** pa je tedaj razkrila, da je istočasno izšla še ena izdaja Kosovela, pa tudi v prvi številki tržaškega četrtletnika *Almanacco del Ramo*

d'oro je predstavljen obširen izbor slovenske literature. Knjigi bodo prodajali v vseh knjigarnah znane italijanske založbe Feltrinelli, razmeroma veliko pozornosti pa jima je namenil tudi italijanski tisk: tržaški dnevnik Il Piccolo je poročal 16. 2. 20003, videmski Messaggero Veneto pa jima je 19. t. m. namenil celo stran. Ob novih knjižnih prevodih so se v drugačni zasedbi pogovarjali tudi v Društveni gostilni na Kontovelu. *Prim*. Primorski dnevnik 7. 2. 2003, str. 8; Novi glas 13. 2. 2003, str. 7; 27. 2. 2003, str. 7; Primorski dnevnik 7. 2. 2003, str. 8.

7. 2. 2003 V obsežnem predpražničnem intervjuju s ***Petrom Kolškom*** je častni član SD, ***dr. Matjaž Kmecl***, med drugim povedal: »Vse, kar je bilo v Ljubljani velikega – razen ministrstev –, je praktično »sezidal« Janez Zemljarič. Je bila hala Tivoli, je bil Cankarjev dom kot osrednja slovenska kulturna hiša, je bil za področje zdravstva Klinični center. V vseh teh poosamosvojitvenih letih nismo spravili enega podobnega projekta skupaj, čeprav smo samostojni, suvereni – razen tiste velike jame ob Aškerčevi cesti, ki že deset let zeva za nacionalno knjižnico, in pa čvekanje o tem, da hočemo biti družba znanja. Samo to! Za ta del smo družba hipokrizije, velika. Nimamo vizij, nimamo sredotežnih nacionalnih projektov, ki jih potrebujemo za policentrični razvoj Slovenije.« Celoten prispevek je objavljen tudi na spletnem naslovu http://www.delo.si/full.php?lev_0=1&lev_1=4&a_id=15858. *Prim.* Delo 7. 2. 2003 (Sobotna priloga, str. 4–6). ***Dr. Matjaž Kmecl*** je bil tudi osrednji govornik na Prešernovi proslavi v Piranu, kjer je med drugim kot primer naše kulturne ravni omenil poslanca, ki je med razpravo v parlamentu povedal povsem neduhovito in žaljivo pesmico o ritkah.

8. 2. 2002 *Kulturni praznik*. Zavidljiv je napredek, ki smo ga dosegli na področju kulture. Včasih smo jamrali, da traja zanimanje za kulturo le en dan, danes vzdihujemo, da traja od 3. decembra do 8. februarja, namesto da bi se raztezalo vsaj od »slovenskega kulturnega praznika« do »veselega dne slovenske kulture«, kar je ***Zlatko Šugman*** na osrednji proslavi *ob slovenskem kulturnem prazniku* povedal takole: »Letošnji dan kulture smo rahlo nategnili: začel se je z vašim rojstvom, mojster Prešeren, tretjega decembra, in bo trajal vse do jutri, osmega februarja, ko se bomo vsi skupaj veselili vaše smrti. […] Letošnja jesen je bila še posebej vesela, smo se po trgatvi zabavali na predsedniških volitvah […] cela dva meseca pred vašim rojstvom.« In če je včasih spoznanje »Kranjec moj mu osle kaže« veljalo le za Kranjce, velja danes za vse Slovence.

8. 2. 2002 Še preden je letošnji Prešernov nagrajenec ***Zlatko Šugman*** nagovoril pesnika, je v reviji *Ognjišče* (št. 2, str. 1) isto storila tudi častna članica SD ***Berta Golob***: »Pred kratkim je veljal Krst kot obvezno branje srednješolcev (a mogoče zdaj ne več) in temu je sledil obvezni esej. Naj Ti potožim: o tisti zadevi tam okrog slapa Savice brhka srednješolska esejistka ni razumela popolnoma nič. Kaj vse da si navlekel skupaj iz krščanske ropotarnice! Res te danes skoraj živ krst ne more več razumeti. Zadoščalo bi, če bi pesnil o rožicah in vincu, ne pa o nekakšnem vzvišenem žrtvovanju. Ni mi kazalo drugega, kot da mladenki – ni take je mladenke, kot naše je krvi dekle – napišem predpisani esej, a je bil zelo slabo ocenjen. Ni čudno, saj njen vsevedni učitelj ni napisal še nobenega eseja, jaz pa dotlej tudi ne.« *Prim.* Ognjišče 2003, št. 2, str. 81. O kulturi je pisala tudi v *Družini* (2. 2. 2003, str. 28), pogosto pa jo vabijo tudi kot predavateljico na različne konce Slovenije.

8. 2. 2003 Prešerna poznamo vsi. Prešernovih zvočnih knjig pa ne. Zato je prav, da vsakdo izve, da *Prešernove Poezije lahko poslušamo* – ne le beremo – v interpretaciji vrhunskih domačih in tujih igralcev: v slovenščini, angleščini in nemščini. Založba Sanje je poleg prestižnih zvočnih izdaj Prešernovih Poezij na zgoščenki poskrbela tudi za cenovno zelo dostopno izdajo na kasetah. Medij zvočne knjige omogoča, da lahko Poezijam prisluhnemo doma, med šolsko uro književnosti ali na poti v avtomobilu, in je sodoben način spoznavanja in sprejemanja poezije in proze. Najboljši domači in tuji igralci (*Stane Sever, Polde Bibič, Pavle Ravnohrib, Veronika Drolc, Boris Kralj, Aleš Valič, Vanessa Redgrave, Katrin Cartlidge, Simon Callow, Marjana Lipovšek, Angelika*

Maria Škoda, Blixa Bargeld) bodo vsakogar prepričali, da Prešernove pesmi niso le suhoparnost šolskih klopi, ampak brezčasna poezija, ki se lahko meri z največjimi evropskimi lirikami. »Preprosto nisem mogel izključiti cd-playerja. Obsedel sem, popolnoma prevzet, dokler se zgoščenka ni iztekla. Z vsako recitacijo je moje čudenje pesmim naraščalo,« je povedal *John Gulliver* (Velika Britanija). Dodatna pojasnila in naročila: Založba Sanje, Cesta 24. junija 23, 1231 Ljubljana, tel./faks 01 561 23 03, e-naslov: narocila@sanje.si, info@sanje.si.

9. 2. 2003 V današnji Družini (str. 15) je v rubriki za *Boljši jezik* izšel stoti prispevek častnega člana SD ***Janeza Gradišnika***. Naslovil ga je *Eni jezik gladijo, drugi kvarijo* in nam nehote postavil vprašanje, med katere sodi vsakdo med nami.

9. 2. 2003 Letošnja prva številka *Sodobnosti* prinaša tudi prispevek ***Barbare Lenarčič*** *Uzakoniti polpismenost ali opismenjevati* (str. 11–16), v katerem razmišlja o današnjem položaju lektorjev, ki morajo lektorirati besedila celo besednim umetnikom. »Zaradi dela, ki ga opravljajo, in načina, kako to počno, so lektorji namreč po tihem razglašeni za edine pismene državljane Slovenije, če sklepamo po kritikah, pa še ti ne vsi. […] Si sploh moremo predstavljati, da bi bila dela naših nekdanjih pisateljev lektorirana? To bi bil kljub mnogim izrazom, ki so jih uporabljali, pa jih danes ne uporabljamo več ali jih celo preganjamo, popoln nesmisel in žalitev za tiste, ki so ljubili in negovali svoj jezik, saj bi jih tako razglasili za polpismene pisune in pokazali omalovaževanje njihove narodne zavesti, ki je neločljivo povezana z jezikom, v katerem so ustvarjali in ga sooblikovali. Kaj koristi sloves dobrega pisca, če je pridobljen s pomočjo nekoga drugega? Kako dolgo more kdo odpirati usta, ne da bi občinstvo ugotovilo, da namesto njega poje nekdo drug?« Spomnila nas je tudi, da »pismenost ni znanje slovnice«.

10. 2. 2003 Predstavili so nov komplet zvezkov temeljne zbirke slovenske literature *Klasiki*, za katero po novem (potem ko sta se ji odrekli založbi DZS in Obzorja) skrbi mariborska Litera. Po šestnajstih letih je izšel 3. zvezek zbranega dela Alojza Gradnika (uredil ***dr. Miran Hladnik***), 4. zvezek Jožeta Udoviča (uredil ***akad. dr. France Bernik***, ki je tudi glavni urednik zbirke) in 1. zvezek Ivana Preglja (uredil častni član SD ***Janez Dolenc***). Zbirki, v kateri je v 57 letih izšlo 208 zvezkov zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev, želimo srečno nadaljnje življenje, kolegom pa priporočamo večje zanimanje, kot ga kaže večina javnosti. *Prim.* Delo 11. 2. 2003, str. 8.

11. 2. 2003 Približno 10.000 učencev in dijakov ter nekaj sto mentorjev s celotnega slovenskega nacionalnega ozemlja (ne le iz države) se udeležuje letošnjega *26.* tekmovanja v znanju slovenščine za *Cankarjevo priznanje*. Najboljši se bodo uvrstili na državno tekmovanje, ki bo 8. marca. Obseg tekmovanja, ki povzroča izpadanje ne le sivenje las vsakega predsednika SD, je primerljiv z udeležbo na splošni državni maturi, razlikuje pa se po tem, da je vse delo opravljeno brez enega poklicnega sodelavca in je povsem brezplačno. *Prim.* Delo 12. 2. 2003, str. 4.

12. 2. 2003 Prispevek k vzrokom za *funkcionalno nepismenost* Slovencev, ki bi jo mnogi radi naprtili učiteljem slovenščine, čeprav ta termin vključuje tudi sposobnost računanja, razbiranja tabel itd. Pri nas 47 odstotkov prebivalcev, starih več kot 15 let, nima končane osnovne šole, 66 odstotkov prebivalcev, starih nad 15 let, pa nima končane srednje šole. V Sloveniji je funkcionalno nepismenih 77 odstotkov prebivalstva med 15. in 65. letom. Za državljane z najnižjo izobrazbo domala ni funkcionalnega izobraževanja, ki je v glavnem namenjeno tistim z višjo izobrazbo. *Prim.* Delo 12. 2. 2003, str. 4; Šolski razgledi 22. 2. 2003, str. 3.

14. 2. 2003 V reviji *Primorska srečanja* (št. 259, str. 25–27) je ***Srečko Vidmar*** (žal ni član SD) objavil zanimiv prispevek o *družbeni razslojenosti primorskih srednješolcev*, ki ni raziskana, njegove osebne izkušnje pa kažejo paradoks, da se od učitelja pričakuje poznavanje razmer, v katerih dijaki živijo, a mu predpisi preprečujejo dostop do podatkov.

15. 2. 2003 Letošnja 6. številka *Slovenščine v šoli* prinaša intervju ***Sonje Starc*** s poslanko iz naših logov, ***mag. Majdo Potrato***, predstavljeno je gradivo za letošnje *tekmovanje v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje* (***Vlado Pirc***, ***Valentina Kobal***), *o maturi* sta objavljena dva prispevka (***Blanka Erhatić***, ***Brane Šimenc***), didaktične izkušnje so predstavili ***Alenka Žbogar*** (*Književnost pri pouku slovenščine kot tujega jezika*), ***Tina Mojzer*** (*Povezovanje književnosti in filozofije*) in ***Mojca Cestnik*** (*Kako poučevati učence prve ravni zahtevnosti*).

16. 2. 2003 V tedniku *Družina* (str. 11) je ***Barbara Lesjak*** pripravila celostransko predstavitev zimske šole slovenskega jezika, katere soorganizatorka je ***Lidija Pogačnik***, ki jo vabimo, da spet postane članica SD.

17. 2. 2003 *Društvo Štrk* bo junija in septembra obeležilo letošnjo *95. obletnico rojstva Miška Kranjca*. Priprave za jesenski simpozij o vlogi Miška Kranjca v slovenski kulturi že potekajo. *Prim.* Delo 17. 2. 2003, str. 5.

18. 2. 2003 V veliki predavalnici na Inštitutu Jožef Štefan je ***Miro Romih*** predstavil *prevajalni sistem Presis*, ki prevaja iz slovenščine v angleščino. Preizkus v živo na http://presis.amebis.si/pokazi_prevod.asp. – ***Miran Hladnik***. — Pravkar sem preizkusil prevajalski program Presis. Slovenski stavek: »Včeraj popoldne se je na Bledu začelo evropsko prvenstvo v šahu.« je prevedel v angleščino kot: »Yesterday in the afternoon is on Bled begin Europeanly championship in chess.« Hm. – ***Matjaž Babič***. — Pa saj prevod sploh ni slab; ok, seveda ni sintaktično pravilen, vseeno pa prevede pomen – če je nekoga zanimalo, kdaj se je začelo prvenstvo, pa ne zna slovensko, je to zvedel. Popolno (karkoli to že pomeni) prevajanje odprtega besedila je izziv tudi za francoščino – angleščino in podobne pare, kjer so v razvoj vložili že ogromno. Tu pa program le orje ledino. – ***Tomaž Erjavec***. — Vsi ti »hm« so se porodili tudi meni, ko sem si nabavil »lahko različico« tega programa. Pa sem na koncu pristal pri misli, da so pač ene stvari »za na vile«, druge pa »za na lopato«. In se strinjam, da je treba fantom za »vile« kar takoj čestitati, zraven pa povedati, da je »lopata« še daleč, pa bi bilo koristno, če bi bila bliže, in sploh ne bi bilo narobe, če bi naša mlada država ... in sploh ... in oh. – ***Jože Čibej***

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

***

Žal lahko jezik vsakdo uporablja.

18. 2. 2003 Ne bi se oglašal, če mi ne bi v roke prišel, čisto po naključju, eden od letošnjih *priročnikov za letošnji maturitetni sklop*, kar nekaj sotrudnikov ga je ustvarilo, izdal pa Gyrus. Pa me zanima samo tale malenkost: bo tudi letos famozna Maturitetna komisija za slovenski jezik izdala »mnenje«o priročniku (kih) ali pa je (so) priročnik(i) tako bleščeč proizvod slovenskega literarnovednega uma, da to ni potrebno? Ko se bodo gospe in gospodje iz famozne komisije »izjasnili«, če se seveda bodo, bom pa postavil še nekaj vprašanj z mesti v tem priročniku, ki so zelo interesantna, za dijake pa jako koristna. – ***Denis Poniž***. — Za kaj pa gre? Ali za knjigo o eseju (Bartol in Dostojevski) od Rajka Koroščа, Vinka Cudermana, Borisa Paternuja idr.? So kakšne velike napake? Jaz sem bral le Koroščev članek, ki se mi zdi izjemno dober. – ***Aleš Bjelčevič***.

19. 2. 2003 *Jezikoslovni zapiski 8 (2002), številki 1 in 2.* V prvi številki osmega letnika, ki obsega 250 strani, sodeluje 16 avtorjev in avtoric z 19 prispevki. V razdelku IZ ZGODOVINE INŠTITUTA ZA SLOVENSKI JEZIK je prispevek *Milene Hajnšek - Holz* z naslovom Ivanka Černelič – ob 70-letnici rojstva. RAZPRAVE IN ČLANKE so prispevali: *Andreja Legan Ravnikar* (Liturgična terminologija v protireformaciji in

baroku), *Borislava Košmrlj - Levačič* (o razvrščanju iztočnic v terminološkem slovarju), *Karmen Kenda-Jež* in *Peter Weiss* (skladenjski podatki v (slovenskem) narečnem slovarju kot izhodišče načina njihovega prikaza), *Helena Majcenovič* (*Slovenski pravopisni priročnik z vidika norme in predpisa*), *Andreja Žéle* (*Prostomorfemski glagoli kot slovarska gesla*), *Ljudmila Bokal* (*Posebnosti otroškega dojemanja jezika*), *Jožica Škofic* (Malina *in* robidnica *v Slovenskem lingvističnem atlasu*), *Mihaela Koletnik* (*Fonološki opis govora na Zgornji Velki*). V razdelku GRADIVO, OCENE, POROČILA *Pavle Merkù* piše o Devinskem prisežnem obrazcu z začetka 17. stoletja iz arhiva devinskih knezov Torre e Tasso; *Peter Weiss* v obsežni predstavitvi obdela poskusni snopič Slovarja jezika slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja; *Alenka Gložančev* predstavlja eno najvidnejših del t. i. misijonske lingvistike, ki ga je napisal slavni slovenski misijonar Friderik Baraga; *Jakob Müller* obravnava nemško-slovenski in slovensko-nemški pravni slovarček Ivana Navratila iz leta 1850; *Zvonka Praznik* poroča o najnovejšem francoskem sinonimnem slovarju iz leta 2001; *Jožica Škofic* ocenjuje dialektološko monografijo Mihaele Koletnik, *Peter Weiss* pa slovar makedonskih govorov v jugovzhodnem egejskem delu Kosta Peeva; *Danila Zuljan Kumar* ocenjuje knjigo zbranih jezikovnozgodovinskih in dialektoloških razprav Jakoba Riglerja; *Jakob Müller* poroča o slovenistiki na 7. mednarodnih slavističnih dnevih v Sombotelu, *Vlado Nartnik* pa o 35. zasedanju uredniškega odbora ALE v Ljubljani 2002.
V drugi številki istega letnika *Jezikoslovnih zapiskov*, ki je tematska in ima naslov SLOVENSKO IMENOSLOVJE ter obsega 150 strani, sodeluje 10 avtorjev z 12 prispevki: *Alenka Šivic Dular*, Zgodovina imenoslovja v Sloveniji; *Metka Furlan*, Predslovanska substratna imena v slovenščini; *Marko Snoj*, O etimologiji osebnih in zemljepisnih imen na Slovenskem; *Marko Snoj*, Adstratni in superstratni vplivi na slovensko imensko leksiko; *Janez Keber*, Rojstna imena, hišna imena, vzdevki, psevdonimi v Sloveniji; *Silvo Torkar*, Priimki na Slovenskem; *Viktor Majdič*, Imena vasi in mest v Sloveniji; *Dušan Čop*, Gorska, terenska (ledinska) in vodna imena v Sloveniji; *Alenka Gložančev*, Hrematonimi; *Pavle Merkù*, Slovensko imenoslovje v Italiji; *Marija Kozar*, Slovensko imenoslovje v Porabju; *Janez Keber*, Slovarček imenoslovnih in drugih jezikoslovnih izrazov. Ta tematska številka osmega letnika Jezikoslovnih zapiskov daje vsem, ki se doma ali v tujini zanimajo za slovensko imenoslovje ali ga raziskujejo, sorazmerno celovit pregled posameznih področij slovenskega imenoslovja ter stanja njegove raziskanosti z izčrpno ali vsaj najpomembnejšo bibliografijo. Tako bi tematska številka lahko imela vlogo priročnika za slovensko imenoslovje. – ***Janez Keber*** (skrajšal Z. Jan)

19. 2. 2003 Založba ZRC in Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša sta pripravila predstavitev nove knjige v zbirki Linguistica et philologica. ***Primož Jakopin*** je avtor dela *Entropija v slovenskih leposlovnih besedilih*, ***Janez Keber*** pa je uredil osmi letnik revije *Jezikoslovni zapiski*. *Naročila*: Založba ZRC, Gosposka 13, 1000 Ljubljana, tel. 01 470 64 74, e-naslov: zalozba@zrc-sazu.si.

20. 2. 2003 Pred *mednarodnim dnevom maternih jezikov* (ki se ga je pretekla leta tega komaj kdo spomnil) je *Urad vlade RS za slovenski jezik* vsem sredstvom množičnega obveščanja poslal opozorilo in jim predlagal, da namenijo primerno pozornost sporočilom o slovenščini, njeni rabi, učenju, uveljavljanju in razvoju. »Slovenščina je z osamosvojitvijo Republike Slovenije postala njen državni jezik in se ji odpirajo nove možnosti uveljavljanja na številnih področjih (npr. računalništvo, spletne strani, mobilna telefonija, razvoj strokovnega izrazja) ter celo v mednarodnem sporazumevanju (npr. v okviru Evropske zveze), hkrati pa je opaziti skrb zbujajoče pojave v jezikovni rabi znotraj Slovenije, zapostavljanje maternega jezika v sporazumevanju med samimi Slovenci.« Urad napoveduje izid javnega razpisa za (so)financiranje programov in projektov, ki so namenjeni uveljavljanju, promociji in razvoju slovenščine, ki bo izšel v Uradnem listu RS. Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport je po pobudi urada

vsem šolam poslalo primerno okrožnico o pomenu maternega jezika, precejšen je bil odmev v sredstvih javnega obveščanja in celo v televizijskih Odmevih smo videli obsežnejši prispevek.

21. 2. 2003 Ob mednarodnem dnevu maternih jezikov je v Svetovalnem servisu jutranjega programa Radia Slovenija 1 ***Marko Stabej*** odgovarjal na vprašanja poslušalcev, ki so zahtevali odgovore tipa ali – ali (je ali ni pravilno). Kolega je sodeloval tudi v vrsti drugih radijskih oddaj.

21. 2. 2003 Na včerajšnji seji državnozborskega odbora za zunanjo politiko, je bila med glavnimi nasprotniki predloga za uveljavljanje izraza *Evropska zveza* namesto *Evropska unija* poslanka iz vrst slavistov. *Prim.* dobesedni zapis seje.

21. 2. 2003 Na *mednarodni dan maternih jezikov* je častni član SD ***Janez Dolenc*** v Tolminu predstavitvi 1. knjigo *Zbranega dela Ivana Preglja*, ki ga ureja. Povedal je, da se je za pisatelja pričel zanimati že kot dijak v Kranju, nadaljeval med študijem v Ljubljani in med poučevanjem na Tolminskem. Tako je urednik prehodil obratno pot kot pisatelj, ki je v prvi knjigi predstavljen z manj znane strani, kot pesnik. 440 objavljenih pesmi je zelo raznolikih, od znanih iz zbirke Romantika do pesmi v prozi pa do verzifikacij, ki dolge tudi nad 60 strani. Nova založnica zbirke je mariborska Litera (potem ko sta se ji odrekla založbi DZS in Obzorja). *Prim.* Delo 25. 2. 2003, str. 7.

22. 2. 2003 *Da nas ne odnesejo iz razreda*. Nadaljuje se polemična razprava o neživljenjskih šolskih pravilnikih, ki povsem onemogočajo učiteljevo delo, učence prikrajšajo za znanja, oboje pa ogrožajo zaradi vse hujšega nasilja v naših šolah. V današnjih Šolskih razgledih (str. 5) je poleg članka ***Vide Svoljšak Rajko*** zanimiv tudi prispevek ***Bojana Arčnika***, ki je med drugim zapisal: »Pred leti so kolegu grozili s pištolo, kolegica je bila deležna klofute, več kolegic se po pouku ne upa domov in čaka na moško spremstvo.«

24. 2. 2002 Ob *stoti obletnici rojstva Vladimira Bartola*, ki je uvrščen v letošnji »maturitetni sklop«, se je zvrstil niz dogodkov. Pri Svetem Ivanu v Trstu je bila zanimiva počastitev njihovega rojaka, na kateri so sodelovali ***Miran Košuta***, ***Bogomila*** in ***Marko Kravos***, ***Dušan Jelinčič***, ***Sergio Pipan***, ***Matejka Grgič*** in še kdo, Primorski dnevnik pa je 23. t. m. pisatelju posvetil dobršen del priloge Nedeljska teme. Založba Sanje je naslednji dan pripravila nekoliko razširjeno predstavitev svojih izdaj Bartolovih del v Društvu slovenskih pisateljev v Ljubljani, na kateri so sodelovali tudi ***Boris Paternu***, ***Janko Moder***, ***Dušan Jelinčič***, ***Igor Škamperle*** in ***Vladimir Kavčič***. Po znanem simpoziju leta 1990 so to najobsežnejše osvetlitve Bartolovega dela, ki so tokrat na novo opozorile tudi na njegova humoristična dela. *Prim*. Primorski dnevnik 25. 2. 2003, str. 3; Delo 26. 2. 2003, str. 8.

27. 2. 2003 Po dogovoru med mariborsko, ljubljansko, tržaško in videmsko univerzo se *na Pedagoški fakulteti v Trstu začenjajo predavanja v slovenskem jeziku* za študente na študijskih smereh vzgojitelji, učitelji razrednega in predmetnega pouka, ki bodo pučevali na dvojezičnih (slovensko-italijanskih) šolah v Italiji. V mešani slovensko-italijanski skupini, ki je pripravljala študijske programe, so na slovenski strani sodelovali ***Mihaela Koletnik, Marko Jesenšek, Igor Saksida*** in ***Janez Kre***k – s pomočjo ravnateljev, učiteljev in svetovalcev na slovenskih šolah v Italiji so pripravili dober in zanimiv študijski program, sprejemljiv tudi za italijansko stran (vodil jo je dekan Pedagoške fakultete v Trstu ***Luciano Lago***). Komisija je svoje delo uspešno opravila, saj bodo slušatelji na tržaški Pedagoški fakulteti poslušali več kot polovico predavanj v slovenskem jeziku, in sicer vse strokovne predmete, didaktike in dva skupna splošna predmeta, tj. Pedagogiko in Slovenščino kot učni jezik in komunikacijo v razredu. – ***Marko Jesenšek***

27. 2. 2003 Znanstveno-raziskovalno središče RS v Kopru je predstavilo znanstvene monografije, ki so jih pripravili v lanskem letu. Med njimi je tudi delo ***Rade Cossutta*** *Poljedelsko in vinogradniško izrazje v govorih slovenske Istre* (127 str., 2500 SIT). *Prim*. Kronika št. 36, 30. 11. 2002, str. 99; Primorske novice 25. 2. 2003, str. 12.

27. 2. 2003 Po podatkih Zavoda RS za šolstvo poteka v Sloveniji vsako leto okrog 120 *šolskih tekmovanj*. Na vseh učitelji popravljajo naloge brezplačno. Največje je Tekmovanje v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje, na katerem zadnja leta sodeluje po 1500 ocenjevalcev. Pri vpisu na srednje šole z omejitvijo vpisa lahko učenec

zbere pri dveh tekmovanjih največ 10 od 130 točk, precej več pa pri potegovanju za Zoisove štipendije. *Pripis pisca Kronike*: Dolgo smo si prizadevali, da bi Tekmovanja za Cankarjevo priznanje prineslo nekaj točk tudi pri vpisu na določene fakultete, vendar dlje od navdušenja odgovornih nismo prišli. *Prim.* Delo 27. 2. 2003, str. 4.

28. 2. 2003 V januarski številki revije *Kras* (str. 8-15) je objavljen intervju s častnim članom SD, akad. dr. ***Milkom Matičetom***, ki je lansko leto prejel Štrekljevo nagrado (*prim*. Kronika št. 35, 29. 9. 2002, str. 75). Na str. 43 je objavljen doživet članek *Magični pogreb Renata Ferrarija*, ki ga je prispeval častni član SD ***Pavle Merkù***.

3. 3. 2003 Danes prirejamo brezplačna tečaja iskanja po elektronskih informacijskih virih. Na prvem bomo predstavili naslednje tipe informacijskih virov: elektronske časopise, znanstvene bibliografije člankov, citatne indekse, sezname periodike itn. Na drugem tečaju bomo spoznali knjigotrške kataloge, kataloge knjižnic, nacionalne bibliografije, vire na internetu, enciklopedije, vire z biografskimi podatki, slovarje itn. Prosim vas, da obvestite vaše kolege in študente, ki še niso seznanjeni z informacijsko ponudbo NUK, da se lahko za tečaje pozanimajo na elektronskem naslovu gorazd.vodeb@nuk.uni-lj.si ali po telefonu 01 200 11 98. – ***Gorazd Vodeb***

3. 3. 2003 V tržaškem *Društvu slovenskih izobražencev* je ***dr. Denis Poniž*** predaval o *slovenski literarni kritiki včeraj in danes*. *Prim*. Primorski dnevnik 5. 3. 2003, str. 10.

4. 3. 2003 Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je ***Jerica Snoj*** uspešno zagovarjala magistrsko nalogo *Tipologija slovarske večpomenskosti*. Iskrene čestitke za pomemben uspeh!

4. 3. 2003 Za *štipendije Erasmus* se je do predvidenega roka prijavilo 9 študentov, kar je glede na lansko leto trikrat več. Kljub vsemu je ostalo še nekaj prostih mest. Prosim, če o možnostih obvestite študente, tudi podiplomske. Dodatna pojasnila lahko dobite pri meni. Razpoložljiva mesta: Univerza na Dunaju 4 meseci; Univerza v Würzburgu 6 mesecev; Univerza v Tübingenu 9 mesecev; Univerza v Gradcu 9 mesecev; Univerza v Gentu 25 mesecev. – ***Vojko Gorjanc***

5. 3. 2003 Znanstveno-raziskovalno središče RS v Kopru je organiziralo predavanje ***akad. dr. Franceta Bernika*** o *kulturni identiteti in globalizaciji*.

6. 3. 2003 Znani so rezultati letošnjega poskusnega zunanjega preverjanja znanja osmo-/devetošolcev. Znanje slovenščine je preizkusilo 20.162 učencev, ki so od 30 možnih v povprečju dosegli 17,98 točke (lani 14,73). 35 učencev je doseglo vse možne točke. Pri matematiki se je poskusilo 20.293 učencev, ki so v povprečju dosegli 15,46 točke (lani 14,68). Marsikdo ni dosegel nobene točke, kar kaže na odnos naših naraščajnikov do teh podvigov. *Prim.* Delo 6. 3. 2003, str. 3.

7. 3. 2003 Danes smo dialektologi dobili na eni sami daljši prireditvi dve novi doktorski kolegici. Najvišji akademski naziv sta dosegli ***Melita Zemljak*** in ***Karmen Kenda-Jež***. ***Melita Zemljak*** je zagovarjala tezo *Trajanje glasov štajerskega zabukovškega govora : instrumentalno-slušna analiza*, ***Karmen Kenda-Jež*** pa *Cerkaljansko narečje*: *teoretični model dialektološkega raziskovanaja na zgledu besedišča in glasoslovja*. Kar praznično je bilo, saj se kaj takega pri nas ne zgodi ravno pogosto. – ***Peter Weiss***

7. 3. 2003 V Kosovelovi knjižnici v Sežani se je ***mag. Marija Mercina*** pogovarjala z ***Marjanom Tomšičem*** o njegovem romanu *Grenko morje*, ki mu je napisala tudi spremni esej. Roman prikazuje tako imenovane aleksandrinke, primorska dekleta in žene, ki so v skrajnih stiskah pred drugo svetovno vojno zapuščale svoje družine in množično odhajale v Aleksandrijo za dojilje.

8. 3. 2003 Približno 2000 učencev in dijakov se je uvrstilo na 26. državno *Tekmovanje v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje*, ki ga v sodelovanju z *Zavodom RS za šolstvo* prireja *Slavistično društvo Slovenije*. Med njimi je tudi 25 tekmovalcev iz Trsta in Gorice, žal pa nobenega s Koroške in Porabja. Rezultati bodo znani 29. marca in bodo najprej objavljeni na spletnih straneh Zavoda RS za šolstvo, nato pa še v posebnem zborniku, ki bo poleg tega vseboval tudi naloge, popisal sodelavce itd. *Prim.* Delo 8. 3. 2003, str. 4; Primorski dnevnik 11. 3. 2003, str. 6.

Ob mednarodnem prazniku žena vsem kolegicam iskrene čestitke in veliko cvetja!

(V tihem upanju, da se nas bodo spomnile na dan štiridesetih mučencev.)

8. 3. 2003 Kot piše nam neznani ***Fran Milošič*** (ni član SD) je Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport z določitvijo današnjega datuma državnega *Tekmovanja v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje* poskrbelo, da so učiteljice slovenščine za mednarodni dan žena namesto cvetja dobile celodnevno neplačano delo pri izvedbi tekmovan in popravljanju nalog. Šolske oblasti so razkrile svoj omalovažujoč odnos do državnega jezika tudi z odločitvijo, da je istega dne potekal tudi predmaturitetni preizkus iz matematike, tako da so bili iz tekmovanja izločeni vsi maturanti. *Prim.* Delo 12. 3. 2003, str. 7.

8. 3. 2003 V Delu (str. 23) je objavljen razpis prostih delovnih mest lektorjev slovenščine na univerzah v Gentu (Belgija), Moskvi in Sofiji.

9. 3. 2003 Člani Foras na Gaeilige, organizacije, ki skrbi za uveljavljanje irščine, so prebledeli, ko so zvedeli, da jim je vlada za dva milijona evrov zmanjšala sredstva za njihovo delovanje (10 odstotkov vsega denarja). Morali so odpovedati 30 pobud in zmanjšati tudi že utečene programe, vendar so že pripravili obsežne proteste, ki naj spametuje vlado. *Pripis pisca Kronike*: tudi to, da Slovenci nimamo dvajset milijonov evrov za promocijo slovenščine, je dobro, saj nam tako ne morejo bogve kaj vzeti. *Prim*. Primorski dnevnik 9. 3. 2003, str. 12.

10. 3. 2003 V Delovi prilogi Znanost (str. 19) je ***Tom Priesly*** pisal o svojih pogledih na venetščino in slovenščino ter o neprijetnih izkušnjah, ki jih je imel z nekaterimi zagovorniki venetske teorije. Zaključuje: »Vprašanje jezikovnega sorodstva je zanimivo, pomembno pa sploh ne.«

11. 3. 2003 *Lingvistični krožek* Filozofske fakultete v Ljubljani vabi na 751. sestanek, ki bo v ponedeljek 17. t. m. ob 17.30 v predavalnici 526. Naslov predavanja ***Primoža Jakopina***: *Slovenska leposlovna besedila z vidika teorije informacij*.

12. 3. 2003 Slovenska akademija znanosti in umetnosti je ob 11. uri (dvorana SAZU, Novi trg 3/I) organizirala predavanje akademika ***dr. Janka Kosa*** *Problem nihilizma v Bartolovem Alamutu in romanih Dostojevskega*. Ob stoti obletnici rojstva Vladimirja Bartola bo predavatelj skušal osvetliti problem nihilizma kot osrednjo temo romana Alamut, v primerjavi s sorodno tematiko v romanih Dostojevskega in na ozadju Nietzschejeve filozofije. Osrednje vprašanje bo, ali gre Bartolu za pasivni, aktivni ali »dovršeni« nihilizem in v čem vidi alternativo takšnemu nihilizmu. S tem v zvezi bo osvetlčjeno vprašanje o razmerju nihilizma do humanizma in nacionalizma.

13. 3. 2003 Prva dama slavistike, predsednica slovenskega in mednarodnega slavističnega komiteja, ***prof. dr. Alenka Šivic-Dular***, je na Filozofski fakulteti v Ljubljani vodila osmo sejo Organizacijskega odbora Slovenskega slavističnega komiteja za pripravo 13. mednarodnega slavističnega kongresa. Obravnavali so stanje organizacijskih priprav kongresa, ki bo čez nekaj mesecev potekal v Ljubljani, priprave kongresnih publikacij, finančno situacijo in sklepali o priznanju slovenistu (slavistu).

14. 3. 2003 Pritožbe staršev in tekmovalcev *šolskih tekmovanj* je v svojem današnjem članku (Delo str. 4) povzel ***Aleš Čakš***. Za tiste, ki potrebujejo točke za vpis v srednje šole in bi morali prenesti prijavo do 24. t. m., bodo rezultati razglašeni prepozno. Opozoril je tudi, da je Tekmovanja za Cankarjevo priznanje v Ljubljani potekalo v nesprejemljivih razmerah, saj so bile učilnice Pedagoške fakultete prenatrpane. Predsednica SD Ljubljana ***Mira Rutar Arh*** je povedala, da je na tekmovanje prišlo kar 40 neprijavljenih tekmovalcev, ki so jih vseeno sprejeli, niso pa mogli zagotoviti dodatnih prostorov, ker so bili zasedeni zaradi predmaturitetnega preizkusa. Vrsto pomislekov je v slojem članku *Muke po Cankarju* razkril tudi član SD, ***Andrej Makuc***, ki se je odločil, izstopi iz voza Tekmovanja za Cankarjevo priznanje in podobnih projektov. Med drugim meni: »Če je

državi res toliko do slovenščine, do njene sicer zdesetkane vsidranosti med bodoče izobraženstvo, do mladih, ki imajo svoj kompas še naravnan po diktatu jezikovne žlahtnosti, potem bi pričakoval najmanj to, da bo vsem na TCP sodelujočim vsaj poklonila za branje in pripravo na tekmo predpisano temeljno literarno besedilo. V zameno za papirnata bronasta, srebrna in zlata priznanja, ki jih razpošilja po slovenskih učilnah zidanih.« *Prim.* Večer 14. 3. 2003, str. 12.

14. 3. 2003 Od 17. do 20. marca je Klub mariborskih Študentov ob pomoči Zavoda za mladinsko kulturo Štajerc v Ljubljani pripravil teden za mir s sloganom: *Daj mi mir*! Prireditev bo v ljubljanskih prostorih Kluba Mariborskih Študentov na Tržaški 2, sredin koncert pa se bo zgodil na parkirišču pred klubom. S prireditvijo želijo opozoriti na grožnjo vojne in pokazati, da niso pasivni opazovalci dogajanj v svetu, ampak da lahko jasno izrazijo svoje mnenje o trenutnem dogajanju v svetu ter tako po svojih močeh pripomorejo k aktivnemu pozivu za mir.

14. 3. 2003 V Uradnem listu RS št. 23, 24 je izšel *razpis* *Urada vlade RS za slovenski jezik* za (so)financiranje projektov, »ki pomenijo neposredno uveljavljanje, promocijo in razvoj slovenščine ali večjo dostopnost te javne dobrine«. Za posamezni projekt se dodeli največ 500.000 SIT. Rok za prijavo se izteče 28. t. m. *Prim.* Delo 14. 3. 2003, str. 9.

LEJ, STVARNICA VSE TI PONUDI, IZ ROK JI PREJEMAT NE MUDI!

OBVEŠČANJE PO E-POŠTI

****

Spletne strani Kronike so zelo slabo obiskane, zato jih že dolgo nismo obnavljali. Sklenili smo, da na njih ohranimo le stalno predstavitev društva, očrt njegovega razvoja, društvena pravila, obrazec prijavnice in podobno.

Vseeno je škoda, da članov zaradi previsoke poštnine ne moremo obveščati o prireditvah, za katere zvemo pravočasno. Ker želimo, da ne bi bili le kronisti, ampak tudi novičarji, vabimo vse, ki bi želeli sproti prejemati obvestila o različnih prireditvah, predavanjih in tiskovnih konferencah, da sporočijo svoje e-naslove oziroma se prijavijo na spletno stran http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit. S požrtvovalnostjo Mirana Hladnika jih bomo sproti in hitro obveščali prek mreže SlovLit. Poleg tega boste prek tega naslova lahko sodelovali v različnih strokovnih debatah in tudi obveščali kolege o svojih podvigih. Če si želite ogledati zbirko prejšnjih obvestil na tem seznamu, obiščite arhiv SlovLit. Za člane Slavističnega društva Slovenije je vse to brezplačno.

15. 3. 2003 Spletne novice ***Mirana Hladnika***: SlovLit@ijs.si. http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit

***Slovlitjani* klepetajo in spleteničijo**, podpisujejo peticijo za ohranitev radia Slovencev, edinega v Avstriji s celodnevnim oddajanjem v slovenščini (Radio 2, Celovec).

Spletk obilo. Http://www.arnes.si/si-cert/obvestila/2002-06.html – še ena zaščita pred virusi. Na spletni strani 21. slovenistič nega simpozija o slovenskem romanu http://www.ff.uni-lj.si/center-slo/l5.asp?L1_ID=30&L2_ID=5&L3_ID=51&L4_ID=15 so zdaj tudi že izvlečki predstavljenih referatov, urejeni po abecedi avtorjev. Http://www.kakanien.ac.at/beitr/materialien/ Mhladnik1.pdf – program simpozija Slovenski roman na oglasnih straneh spletišča Kakanien. Http://www.gov.si/evroterm/ – večjezični slovar izrazov Evropske unije. Pa še ena nesimpozijska povezava: http://www.narratology.net – naratologija na univerzi v Hamburgu. Http://www.ijs.si /lit/alamut3.html-l2 – ali bomo zaradi Alamuta ostali zunaj Nata? Http://www.ijs.si /lit/smarjeske.html-l2 – slovenska literatura in literarna veda na internetu. Http://www.ijs.si/lit/starikav.html-l2 – o starikavem novorojencu slovenistiki. Http://home.izum.si//COBISS/bibliografije/Tipologija-21.11.2002.doc – nova, natančnejša tipologija dokumentov v Cobissu naj bi odpravila precenjevanje nekaterih avtorjev, ki so za svoje objave želeli dobiti več točk. Najbolj sporno je bilo kategoriziranje objav v zbornikih kot delov monografije. Natančneje je določeno tudi geslo v leksikonu in izvedena dela. Točkovanja zdaj pri izpisih raziskovalnih bibliografij ni več, možnih pa bo več vrednotenj za različne potrebe preko SICRIS-a. Http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/gledal.html – Taras Kermauner, Slovenska dramatika in gledališče. Http:// www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/nagovor.html – moj nagovor na otvoritvi 21. simpozija Obdobja 5. 12. 2002. Http://www.vecer.si/vecer2002/Preslikava/BOB/7dni2002/defaultXasp-12047 dni-007/KAJ0100KK01 – omrežni

prevajalnik pri časopisu Večer. Http://www.esf.org/generic/758/item07.pdf – evropski humanistični citatni indeks (ECIH). O njegovem ustanavljanju piše slovenski predstavnik v ESF Jože Krašovec v Znanosti (Delo 13. 1. 2003). Http:// www.jacketmagazine.com/17/ – Ali lahko kritiki razlikujejo resno poezijo od nonsensa, ki se kaže kot poezija. Potegavščina »Ern Malley« trdi, da ne. Kritika poezije da je podobna branju horoskopov: če dovolj vztrajno poskuša, bo našla očitno globoko sporočilo v prav vsakem blebetanju. Http://www.ff.uni-lj.si/center-slo/l5.asp?L1_ID=30&L2_ID=5&L3_ID=51&L4ID=2_5 – Iz pisem udeležencev 21. simpozija Obdobja. V bližini tudi drugi odmevi. Http://groups.msn.com/FALLABEN/ver_bavo_lantbibliografia.msnw – bibliografija prevodov slovenskih avtorjev v italijanščino, izpod peresa Enrica Lenaza. Http://www2.arnes.si/~ksmmaz_z/antelesnireview.html – ocene prevoda Mazzinijevega romana Telesni čuvaj v angleščini. http://www. ijs.si/ lit/spisovn. html-l2 – 6. izdaja Praktičnega spisovnika iz leta 2002. Http://www.ijs.si/lit/troje1.html-l2 – Ivan Cankar, Zgodba o dveh mladih ljudeh. Http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki /mh/galeri31.html – nova stran v urednikovem fotoalbumu. http://www.ff. uni-lj.si /hp/dnsk/ – osvežena zbirka literarnih diplomskih nalog na slovenistiki. Http://w ww.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/levec.html – Fran Levec, Slovensko slovstvo (1871/72); prepis rokopisne literarne zgodovine. Http: //www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/marek.pdf – Marc L. Greenberg, Common Slavic: Progress or Crisis in its Reconstruction? Notes on recent archaeological challenges to historical linguistics (da, tudi o venetski teoriji).

Kronika

Slavističnega društva Slovenije

Izdaja Slavistično društvo Slovenije Aškerčeva 2, 1001 Ljubljana Izdajatelj je lastnik glasila.	**List za člane društva** Piše, ureja in odgovarja: dr. Zoltan Jan	Nova Gorica,12.5.2003 http://www.ff.unilj.si/slovjez/kronika39.rtf http://www.neticom.si/kronika Letnik 7, št. 38

Severnjaki so neprimerno bolj zaprti kot mi. To se vidi tudi v razredih. Med poukom nihče ne klepeta ali se zabava s sosedom, pač pa se sam zamoti z reševanjem križanke, branjem stripa, se igra s telefončkom in podobnim. – Vtisi slovenskega dijaka, ki se je udeležil mednarodne izmenjave.

5. 1. 2003 Odmevi na Kroniko št. 37

❖ Pri sporočilu o natančnem imenu našega društva ne gre za napako. Res smo člani *Zveze društev Slavistično društvo Slovenije*. Ime so nam vsilili med eno izmed Kardeljevih decentralizacij in rotacij in zdaj ga je zelo zapleteno spreminjati. Neujemalno razmerje v poimenovanju si je izmislila tedanja predsednica dr. Breda Pogorelec z upanjem, da bomo še naprej uporabljali skrajšano ime, ki se ujema s tradicionalnim, torej *Slavistično društvo Slovenije*. – ***Kronist***

❖ »Na tiskovni konferenci o novih knjigah *Zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev* 2. marca letos sem predstavil četrto knjigo Jožeta Udoviča, ker je bil urednik zadržan. Urednik *Zbranega dela* Jožeta Udoviča je France Pibernik in ne jaz, kot ste verjetno pod vplivom poročevalca v Delu napačno zapisali.« – ***France Bernik***

❖ O trditvi, da je »največja zasluga (goriške slovenistike) to, da so program slovenistike začeli pripravljati tudi na koprski humanistki, ki ga v prvotnih programskih načrtih ni imela« (*prim*. Kronika št. 37, 10. 1. 2003, str. 6) bi radi pojasnili, da je informacija v zvezi s koprskim programom slovenistike neresnična in izmišljena, oziroma temelji na nezanesljivih virih. Koprska Fakulteta za humanistične študije je v skladu s svojo programsko zasnovo, tj. razvijanje humanističnih in družboslovnih ved, oblikovanje slovenističnega programa načrtovala že od vsega začetka, kar je razvidno tudi iz ustanovitvenih aktov (FHŠ Koper je bila ustanovljena septembra 2000, prve študente pa je vpisala v letu 2001/2002). V slavističnih krogih, in sicer na eni od okroglih miz na slavističnem kongresu jeseni 2001 v Novi Gorici, je informacijo o teh načrtih posredovala mag. Vesna G. Mikolič. Kot pisno dokazilo za to prilagamo »Dokument indentifikacije investicijskega projekta za izgradnjo prostorov bodoče Univerze na Primorskem in Fakultete za humanistične študije na območju ob Pretorski palači v Kopru«, ki je bil 10. 9. 2001 poslan na Ministrstvo za šolstvo in šport in kjer je iz priloge razvidno, da je bilo izvajanje slovenističnega študijskega programa načrtovano za leto 2003/2004. Samega programa v javnosti nismo predstavljali, ker želimo, da bi bil ta prej potrjen na Svetu za visoko šolstvo. Novogoriški program je sicer ubral drugo pot, kar najbrž tudi ni nič narobe. Zdi pa se nam, da bi morali slovenisti – kajti ni nas v neomejenih količinah – v takih trenutkih stopiti skupaj in kljub zdravi konkurenčnosti med študijskimi programi poiskati možnosti za sodelovanje. – Koordinatorici Slovenistike FHŠ Koper: ***mag. Vesna G. Mikolič***, ***mag. Sonja Starc***. – *Pripis pisca Kronike*: Pred navedenimi dokumenti so obstajali tudi drugi in tudi drugačne programske zasnove FHŠ Koper, kot jih navajata kolegici; pred kongresom v Novi Gorici pa je bil tudi kongres v Kopru, na katerem je spregovorila tudi dr. Lucija Čok, ki je zagotovila, da *slavistika* v nadaljnjem snovanju FHŠ Koper *bo* našla ustrezno mesto. Tu si ni treba bogve kaj izmišljati, pač pa le upoštevati dovolj dolg historiat in kar je bilo javno objavljeno.

VABILO K SODELOVANJU

Kolegice in kolege ponovno vabimo, da nas obveščajo o dogodkih, ki bi zaslužili ovekovečenje v Kroniki in bili tako deležni pozornosti kolegic in kolegov. Najpripravnejši je kratek zapis v taki ali drugačni elektronski obliki, da ni nepotrebnih napak pri prepisovanju.

❖ Danes sem na vlaku prebral novo številko Kronike, čeprav sem geograf. Vzpodbudila sta me dva zapisa: o razpravi v odboru v Državnem zboru o Evropski zvezi in zapis o tematski številki Jezikoslovnih zapiskov o imenoslovju. Glede prvega opozarjam na stališče, ki ga je za Komisijo za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade RS (http://www.sigov.si/kszi/index1.html) pripravila dr. Alenka Šivic-Dular. To stališče je na tem odboru predstavil dr. Milan Orožen Adamič, predsednik komisije. Glede drugega pa: revijo smo na Geografskem inštitutu Antona Melika ZRC SAZU naročili za študijske namene. – ***Borut Peršolja***

12. 3. 2003 **Pogrešani kolegi.** Pošta nam je tokrat vrnila Kroniko št. 37, ki smo jo skušali poslati ***Sonji Horvat*** in ***Polonci Tomac***. Kdor ju pozna, naj ju opozori ali nam sporoči njuna naslova.

13. 3. 2003 **Tisk 37. številke Kronike:** 83.160,00 SIT, poštnina: 63.838,80 SIT.

13. 3. 2003 Pred 20 leti se je iztekla bogata ustvarjalna pot častnega člana SD, ***akad. dr. Antona Slodnjaka***, vendar se te obletnice po lanskih polemikah ob stoti obletnici

rojstva ni nihče več spomnil (*prim*. Ponatis Kronike, Ljubljana 2001, str. 166, 172, 205, 227, 247).

13. 3. 2003 Današnje slovenske katoliške duhovnike, »ki so čvrsto povezani s poezijo«, je v Družini (str. 8–9) predstavil ***Jože Zadravec.*** V naslednjih številkah sledijo še portreti posameznih ustvarjalcev lepe besede.

16. 3. 2003 Na pobudo *Skupine 85* je v tržaškem Narodnem domu, kjer danes domuje Višja šola za prevajalce in tolmače na Univerzi v Trstu, potekal strokovni posvet *Jeziki in sporazumevanje v Evropi*, na katerem so med drugim povedali: »Svetovna javnost se ukvarja z ogroženimi živalskimi skupinami, nikakor pa ne z ogroženimi jeziki, […] smrt nekega jezika javnosti ne prizadene.« *Prim*. Primorski dnevnik 16. 3. 2003, str. 2.

17. 3. 2003 ***Marjeta Žebovec*** (žal ni članica SD) je v samozaložbi izdala zbrane Jalnove kratke pripovedi in videokaseto *Janez Jalen, pisatelj in duhovnik za Slovence*. *Prim.* Delo 17. 3. 2003 (Književni listi, str. 2); Družina 2003, št. 15/16, str. 10.

NOVE POKLICNE KOLEGICE IN KOLEGI

Na *Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani* so od 30. marca do 15. maja 2003 diplomirale: ***Tanja Drolec, Uršula Fendre, Doroteja Gosar, Barbara Kalan, Polonca Kekec, Svjetlana Urbančič, Monika Walter***.

Na *Oddelku za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru* od 18. 11. 2002 do 18. 2. 2003 diplomirali: ***David Bedrač, Marinka Jerič, Vanja Klančnik, Olga Kožel, Suzana Kramberger, Maja Lutar, Nataša Očko, Bernarda Rožman, Polona Starič, Anita Vodišek, Brigita Zavec, Sonja Erjavec, Vanja Kolmanič, Lavra Bukšek, Katja Stampfer, Jernejka Šeligo, Boris Brezovac*** in ***Ines Potočnik.***

Poleg iskrenih čestitk in voščil za kar najuspešnejšo poklicno pot vsem tudi prisrčno vabilo,
da se nam pridružijo tisti, ki še niso člani in članice Slavističnega društva Slovenije.

17. 3. 2003 Pred 110. obletnico rojstva pesnika in slavista *Janka Glazerja* je univerza za tretje življenjsko obdobje v Celju pripravila literarni večer. Janka Glazerja je prikazala častna članica SD ***Božena Orožen***, njegove pesmi pa so recitirali Ljudmila Conradi, Marija Lipovšek in Peter Simoniti.

19. 3. 2003 Nadaljuje se proslavljanje *stote obletnice rojstva Vladimirja Bartola* (*prim*. Kronika št. 37, 17. 12. 2002, 24. 2. 2002, 12. 3. 2003). Najprej je ***Boris Paternu*** v tržaški knjigarni predstavil izbor pisateljevih humoresk *Mangialupi in drugi* (založba Sanje v Ljubljani), zvečer pa so vpogled v svet Bartolovega Alamuta ponudili v saleški knjižnici, kjer imajo tudi razdelek Čar Bližnjega vzhoda. Ob diapozitivih ***Bruna Križmana*** je o romanu spregovoril ***Miran Košuta***. *Prim*. Primorski dnevnik 16. 3. 2003, str. 2; 20. 3. 2003, str. 9; 21. 3. 2003, str. 23.

19. 3. 2003 Ob petintrideseti obletnici smrti je Inštitut za jezikoslovje in računalništvo priredil *simpozij* o *Aleksandru Vasiljeviču Isačenku*, slavistu ruskega rodu, ki je napisal prvo monografijo o slovenskem verzu (bojda z gradivom Antona Ocvirka), se mnogim zameril, ko je Brižinske spomenike pripisal slovaščini, ovrgel tezo, da je koroško narečje, ki so ga nemški nacionalisti imenovali vindiš, samostojen jezik itd. Mohorjeva družba v Celovcu je izdala knjigo *Otroška leta med St. Peterburgom in Celovcem*. *Prim*. Primorski dnevnik 20. 3. 2003, str. 17.

20. 3. 2003 Letošnja 1. številka sedmega letnika *Slovenščine v šoli* prinaša dva intervjuja: z ***Nevenko Gajšek*** se je pogovarjala ***Anica Grilj***, ***Leopoldini Plut Pregelj*** pa sta postavili vprašanja ***Martina Križaj Ortar*** in ***Marja Bešter Turk***. V *Didaktičnih izzivih* ***Mojca Osvald*** piše, kako lahko v drugem letniku združimo obravnavo Prešerna in

besedilne vrste referat. ***Jože Iskra*** poroča o predstavitvi drugega Brižinskega spomenika, ***Klementina Potočnik, Mojca Cestnik*** in ***Iva Potočnik*** obravajo, kako pri pouku slovenščine uporabljajo elektronsko obliko SSKJ. ***Marjana Jelenko*** prikaže, kako je mogoče motivirati branje pravljic Astrid Lindgren, ***Alenka Prebičnik*** pa letošnji sklop za maturitetni esej. Objavljeno je tudi poročilo o letošnji okrogli mizi na mariborskem kongresu, ki je obravnavala najbolj perečo srednješolsko problematiko (sodelovali so ***Andrejka Koman, Simona Gljuk, Marija Lešer, Zoltan Jan*** in drugi).

20. 3. 2003 Za učence devetletke so se začeli poskusni *nacionalni preizkusi znanja*. Na 97 osnovnih šolah se jih je udeležilo 3214 učencev tretjega in 1152 učencev devetega razreda. *Prim.* Delo 21. 3. 2003, str. 6.

20. 3. 2003 V ljubljanski *Slovanski knjižnici* so svoje srečanje posvetili temi *večer v slovenski imagologiji*. *Prim.* Delo 31. 3. 2003, (Književni listi, str. 2).

21. 3. 2003 S spremembami Kolektivne pogodbe za raziskovalno dejavnost nam je uspelo izboljšati razmerje s povprečnimi plačami v (S)RS: leta 1989 je bil indeks med povprečno plačo v RS in povprečno plačo v raziskovalni dejavnosti 125,7, leta 1990 – 134,9, leta 1992 – 135,3, leta 1994 – 141,4, leta 1996 – 151,6, leta 1998 – 149,0, leta 1999 – 148,1, leta 2000 – 150,2, leta 2001 – 155,4, leta 2002 pa 157,9, kar ni zanemarljiv dosežek. Seveda pa opozarjam tudi na sedanje primerjalno poslabševanje in zlasti še na slabe obete. Zaradi reorganizacij v višjem in visokem šolstvu je sledenje omenjenega razmerja do povprečnih plač v državi težje, nihanja pa so bila večja. V socialističnem obdobju so bile plače v višjem šolstvu tudi opazno višje od plač v visokem/univerzitetnem šolstvu. Razmerje plač poddejavnosti »visoko izobraževanje« do državnega povprečja je bilo 1989 – 149,5 in 1990 – 155,7, poddejavnosti »višje, visoko in univerzitetno izobraževanje« pa leta 1992 – 177,2, leta 1994 – 165,0, leta 1996 – 167,3, leta 1998 – 161,1, leta 1999 – 167,6, leta 2000 – 175,4, leta 2001 – 179,1 in leta 2002 – 180,8. Včerajšnja prva seja predsedstva nove Sindikalne konference visokega šolstva in znanosti v SVIZ je v popolni sestavi od plačne problematike obravnavala predvsem uresničevanje novega Zakona o sistemu plač v javnem sektorju. Seveda smo se dotaknili tudi »evropske eskalacije« plač, skromnega učinka novih dodatkov v visokem šolstvu ter nikakršnih v znanosti, slabih obetov za vpeljevanje dopolnilnega pokojninskega zavarovanja itd. Vsemu navkljub – želim lep zadnji zimski ali kar že prvi pomladni dan! – ***Janez Stergar***

21. 3. 2003 **»Spoštovani kolegi, v zadnjem obvestilu smo napovedali večje dogodke letošnje pomladi, pred začetkom teh dejavnosti vam želimo posredovati naslednje pomembne informacije na e-naslovu novice-za-ucitelje@guest.arnes.si. Če se prijavite, Vam jih bomo pošiljali sproti.«**

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

***

- Življenje je dedna bolezen.
- Raj je reklamni oddelek pekla.
- Kdor ne odide, se nikoli ne vrne.
- Vsi bi se vrnili k naravi, a nihče peš.
- Vrtanje po nosu je za mnoge edini način poglabljanja vase.

Nataša Karnel: Sto obrazov, Masinfo, glasilo zavoda Masovna (Nova Gorica) 2003, št. 29/30, str. 7.

22. 3. 2003 Ob *petintrideseti obletnici matrikulacije* je v študentski gostilni *Pri Mraku* obujal spomine na mladostne podvige letnik ljubljanskih slavistov1967/68, ki mu

je bil mentor ***prof. Jože Koruza***. Poleg desetih še živih profesorjev je bilo vabljenih 69 nekdanjih študentov (v različnih kombinacijah vseh študijskih smeri je bilo vpisanih približno 120 študentov, a vseh naslovov žal ni bilo mogoče zbrati). Domala vsi so diplomirali na prvi ali drugi stopnji, vsaj dva sta končala magisterij, sedem jih je tudi doktoriralo, vendar sta le dva našla delo na Filozofski fakulteti v Ljubljani … Na srečanju, ki ga je počastil tudi ***prof. Janez Zor***, je bilo tako luštno, mladostno, razigrano …, da bi se nekateri sestajali kar vsako leto.

22. 3. 2003 V ameriškem spletnem časopisu *Variety.com* je nedavno izšel prispevek nekega M. Zelenskega, ki lingvistično utemeljuje genetske zveze med severnoameriškimi Indijanci in srednjeevropskimi Veneti (*winnetou* < **v6netov7*). Prebrati ga je mogoče na naslovu http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/winnetou.pdf. – ***Miran Hladnik***

22. 3. 2003 V Walesu si želijo, da bi se do leta 2010 število govorcev *valižanskega jezika* povečalo s sedanjih 21 na 26 odstotkov prebivalstva, za kar bo njihova skupščina namenila 30 milijonov funtov. *Prim*. Primorski dnevnik 23. 3. 2003, str. 22.

22. 3. 2003 Več kot 20.000 Bretoncev je demonstriralo za ohranitev šol v maternem jeziku in skoraj povsem ohromilo francosko mesto Rennes, saj so se jim pridružili tudi Katalonci, Okcitanci in Baski. Zaradi 2. člena svoje ustave Francija še vedno ni ratificirala evropske konvencije o regionalnih ali manjšinskih jezikih. *Prim*. Primorski dnevnik 30. 3. 2003, str. 22.

24. 3. 2003 V letošnji prvi številki *Slavistične revije* (51. letnik) ***Tjaša Jakop*** objavlja razpravo *Tipologija narečnih glagolskih oblik na primeru govora Ložnice pri Žalcu*, ***Marko Snoj*** *Etimološke drobtine*, ***Mojca Pacek*** obravnava *jezikoslovno izrazje 19. stoletja*, ***Aleš Maver*** je obdelal *Oglej v slovenskem zgodovinskem pripovedništvu*, ***Branka Fišer*** pa analizira *spremembo tipičnega ustroja junakov v slovenskih romanih po letu 1991*. ***Matjaž Kmecl*** je prispeval nekrolog Tinetu Logarju. V rubriki *Ocene, zapiski, poročila, gradivo* ***Matjaž Zaplotnik*** ocenjuje zbornik o Janezu Svetokriškem, objavljen pa je tudi zapisnik mariborskega zasedanja predsedstva Mednarodnega slavističnega komiteja.

24. 3. 2003 V Delovi kolumni *¾ surovega masla* (str. 6) je ***Lado Kralj*** na primeru Josipa Stritarja (ki so mu na stara leta vrli Slovenci pošiljali milodare v naravi) pokazal, kaj se zgodi uglednemu slovenskemu literatu, če živi predolgo. Ni osamljen v mnenju, da je slovenska država pesnikom nezaupljiva mati, čeprav naj bi jo vzpostavili prav oni.

25. 3. 2003 Ob koncu letošnjega *tekmovanja za Cankarjevo priznanje* smo bili mentorji in učenci zadovoljni zaradi predpisane literature, ki je bila pisana na kožo našim osnovnošolcem. Ob Princeski z napako so razmišljali, sočustvovali, jo doživljali. Za sam način tekmovanja pa smo v razgovoru s kolegicami razmišljali o prenovi Pravilnika, in sicer bi naj bil test (ki je objektivno ocenjen) »vreden« 70 odstotkov, spis pa, ki je (lahko) subjektivno ocenjen, 30 odstotkov. Tako bi bili rezultati, ki jih dosegajo naši učenci, primerljivejši in bolj pošteni. – ***Petra Prohart Tomažič***

25. 3. 2003 Prvi del letošnjih *Primorskih slovenističnih dnevov* je izzvenel kot srečanje nekdanjih študentov s svojimi profesorji (***Boris Paternu, Matjaž Kmecl***), ki so poleg ***Nade Đukić*** in ***Sonje Žežlina*** osvetlili pisatelja *Pavla Zidarja*. Drugi dan so ***Bojan Bratina, Jasna Čebron, Marko Kravos, Janez Dolenc, Marija Mercina, Danila Zuljan, Nataša Rebec in Irena Zujan*** obravnavali različna vprašanja o mestu *narečja v šoli* in se vsaj delno odzvali na obtožbe Jolke Milič (*prim*. Kronika št. 28 z dne 13. 7. 2001, str. 72; št. 29 z dne 28. 9. 2001, str. 94; itd.) *Prim*. Primorski dnevnik 28. 3. 2003, str. 17: NeDelo 30. 3. 2003, str. 4; Primorske novice 1. 4. 2003, str. 13; 25. 3. 2003, str. 12; Novi glas 3. 4. 2003, str. 7.

25. 3. 2003 Po mnenju ***Franca Miloščiča*** slovenska oblast ne zna niti spraševati v spodobni slovenščini. Na nedeljskih referendumih so bili odgovori in vprašanja neusklajeni. Na vprašanje, *ali se strinjate, da RS …*, navadno odgovarjamo z da ali ne, na listkih pa sta bila ponujena odgovora *Glasujem za/proti*. *Prim.* Delo 25. 3. 2003, str. 5.

26. 3. 2003 Novo uredništvo *Jezika in slovstva*, ene izmed revij Slavističnega društva Slovenije, je uspelo izdati letošnjo prvo številko revije. Zagato zaradi zaostanka izhajanja so rešili tako, da so prešli z akademskega na koledarsko leto izhajanja (in rešili sredstva, ki so se rešiti dala). Več, ko bodo njihove spletne strani spet zaživele.

27. 3. 2003 Z donacijo častne članice SD ***dr. Brede Pogorelec*** je Slovenska znanstvena fundacija prejela prvo volilo, potem ko je zbrala prvih 100.000.000 SIT, s katerimi pospešuje znanstveno delo. *Prim.* Informacije Slovenske znanstvene fundacije 27. 3. 2003, str. 3.

27. 3. 2003 Tudi na letošnjem *Festivalu znanosti* bo ***dr. Milena Blažič*** predsednica komisije za nagrajevanje spisov/esejev učencev osnovnih in srednjih šol o temi *Odkritja in izumi za dobrobit človeštva*. Dodatna pojasnila o razpisnih pogojih tudi na e-naslovu milena.blazic@uni-lj.si. *Prim.* Informacije Slovenske znanstvene fundacije 27. 3. 2003, str. 5.

28. 3. 2003 Na spletni strani *Zavoda RS za šolstvo* http://anton.lj.zrsss.si/doc/T_SLO_Cank_dopis.doc so že objavljeni rezultati letošnjega Tekmovanja v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje.

29. 3. 2003 V zadnji lanski številki revije Primorska srečanja (št. 260, str. 41–45) je izšel intervju z ***Avgustom Gojkovičem***, bibliografom, arhivarjem in biografom pisatelja Pavla Zidarja. Skupaj sta prišla v Slovensko Istro kot mlada učitelja in ostala taka prijatelja, da mu je pisatelj zaupal v hrambo tudi svojo korespondenco.

30. 3. 2003 Znana založba Einaudi izdaja obsežno *zgodovino Italije po deželah*. Pred kratkim je kot šestnajsti del izšel drugi zvezek zgodovine Furlanije-Julijske krajine od nastanka združene Italije do današnjih dni. Literaturo in kulturo Slovencev v deželi je v izčrpnem, preko sto petdeset strani dolgem prispevku prikazal ***Miran Košuta***, profesor slovenščine na tržaški univerzi. Ker je dobršen del besedila namenjen literarnemu ustvarjanju Slovencev v Italiji, je to eden najizčrpnejših pregledov tega področja.

1. 4. 2003 V Delovi prilogi Ona (str. 9–12) je izšel intervju ***Nike Vistoropski*** z ***dr. Markom Stabejem*** *Knjiga Slovencem svetinja, ki se ne uporablja*. (Njegova stališča nimajo nič s prvim aprilom.)

1. 4. 2003 Ob *mednarodnem dnevu knjige za otroke* je ***dr. Slavko Gaber***, minister za šolstvo, znanost in šport, med drugim zapisal, da ima pri nas skrb za knjigo, namenjeno otrokom dolgoletno in bogato tradicijo. Slovenske šole, učiteljice in učitelji, knjižničarke in knjižničarji imajo ob tem pomembne zasluge, prav tako pa več kot štirideset let delujoča Bralna značka Slovenije, ki ji predseduje pisatelj in poslanec ***Tone Partljič***. »To slovensko prizadevanje se kaže v urejenih, bogatih in strokovno vodenih knjižnicah v veliki večini osnovnih šol, v priljubljenosti knjige med otroki, v številnih otroških glasilih in kajpada tudi ob vsakoletnih prireditvah in podelitvah Bralne značke Slovenije.«

1. 4. 2003 Mednarodna raziskava pismenosti odraslih je pred tremi leti pokazala, da sta približno dve tretjini odraslih Slovencev, zlasti med 25. in 65. letom starosti, porazno *funkcionalno pismena* – v osnovnem računanju in razumevanju besedil. Na včerajšnji seji strokovnega sveta za izobraževanje odraslih se je izkazalo, da država kljub obljubam ni veliko storila za izboljšanje razmer. Zataknilo se je tudi pri nacionalnem programu za izobraževanje odraslih, ki bi moral biti sprejet že pred leti. Zdaj ga na ministrstvu za šolstvo spreminjajo, zlasti v členih, ki zadevajo višino sredstev za izobraževanje. Po

izračunih Andragoškega centra Slovenije bi morali letos za izobraževanje odraslih in nove programe nameniti slabe tri milijarde, vendar je predvideno »le« 1,4 milijarde. Septembra bo stekla nova tovrstna raziskava, vendar brez sodelovanja Slovenije, ki ne zmore 125 milijonov SIT. *Prim.* Delo 2. 4. 2003, str. 2; 18. 4. 2003, str. 2.

3. 4. 2003 Tržaška slavistka in profesorica na videmski univerzi ***Fedora Ferluga Petronio*** je pred dvema letoma pri videmski univerzitetni založbi Forum objavila zajetno monografsko študijo o kozmičnem svetu velikega hrvaškega pesnika Nikole Šopa (1904–1982), ki ga kritika po pravici uvršča med velike predstavnike evropske religiozne in torej kozmične poezije. Prav zaradi kompleksnosti njegovega sporočila je profesorica letos priredila dvodnevni mednarodni simpozij, ki je delno potekal na sedežu videmske univerze, delno pa v prestižnem okviru čudovite opatije v Rožacu (Abbazia di Rosazzo). Uvodni referat je podal akademik Ivo Frangeš, ki je govoril o najnovejših izdajah pisem mladega Šopa in njegove mladostniške muze Divne Denković. Zanimivi pa so bili posegi pesnika in duhovnika prof. Ivana Goluba iz Zagreba ter teologa in pesnika Janeza Premka iz Ljubljane: spregovorila sta o biblijskih, teoloških in kozmičnih vidikih tega izjemnega poeta, ki je bil tri desetletja tako rekoč popolnoma hrom in priklenjen na posteljo (med prvim bombardiranjem Beograda leta 1941 je namreč skočil iz drugega nadstropja, da bi si rešil življenje, in si hudo poškodoval hrbtenico). Ta nesreča je dejansko močno spremenila njegov pesniški navdih: odprla se mu je razsežnost neskončnega in neznanega. Prav zaradi tega je v kompleksnost svojega sporočila vnesel metafizična vprašanja, ki so jih skušali osvetliti še profesorji Cesare Ruffato, Ljerka Schiffler in Drago Šimundža ter pisatelj Daniel Načinović. O zgodovinskih aspektih in prevodih v italijanski jezik so razmišljali profesorji Mladen Machiedo (ki ima največ zaslug za prodor in prevajanje Šopa v italijanskem svetu), Ljiljana Avirović in Natka Badurina. Profesor Petkovič je podal referat o Šopovem sporočilu, ki sega tudi na področje Platonove poetike in Einsteinove teorije. Skladatelj Mladen Tarbuk, superintendant zagrebškega državnega gledališča, je predstavil svoje videnje Šopa v glasbi (zlasti njegovo uglasbitev najkompleksnejšega poetičnega cikla Sanjači), medtem ko se je referat Fedore Ferluge Petronio osredotočil na branje in razumevanje kompleksnih Šopovih radijskih dram, kjer je njegov svet zaokroženo izpostavljen. Naj omenimo, da je Fedora Ferluga Petronio prevedla tudi številna Šopova besedila, katerih izbor so v izvirniku in v italijanski verziji podajale Vesna Piasevoli, Ljerka Hofman in Annamaria Borghese. *Prim.* Novi glas 24. 4. 2003, str. 6.

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

***

Vest je merilo mojega življenja. – *Pearl Buck*

4. 4. 2003 Predsednica Mednarodnega slavističnega komiteja, ***prof. dr. Alenka Šivic-Dular***, je sklicala izredno in nujno sejo Organizacijskega odbora Slovenskega slavističnega komiteja za pripravo *13. mednarodnega slavističnega kongresa*. Obravnavali so okvirni finančni načrt 13. mednarodnega slavističnega kongresa in dejansko stanje financiranja, ki je trenutno tako kritično, da obstaja nevarnost odpovedi kongresa. Nobena država gostiteljica tega še ni naredila niti med najhujšo gospodarsko krizo, ob vojnah …

5. 4. 2003 V Šolskih razgledih (str. 6) je ***Petra Škrlovnik*** v prispevku *Cankarjevo priznanje 2003* objavila svojo vročo željo, da bi se prihodnje leto število njenih pripomb, ki jih vpleteni ponavljajo iz leta v leto, zmanjšalo za polovico. *Pripis kronista*: Morda se želje uresničujejo v deveti deželi, vendar je v večini pravljic treba pred tem kaj storiti;

mogoče bo pot lažja, če se bo prizadevna kolegica vključila v Slavistično društvo Slovenije.

6. 4. 2003 V Nabrežini se začenjajo številne prireditve ob proslavljanju *110. obletnice rojstva Iga Grudna*, ki želijo oživiti zanimanje za njegovo plemenito pesniško sporočilo. To zaradi oddaljenosti časa nekoliko bledi, toda pesnik je presenetljivo aktualen tudi v današnjem času, ko se spet bolj zavedamo grozot vojne, ko vedno bolj cenimo človečanske vrednote bratstva in enakosti med ljudmi. Marsikatera pesniška izpoved nas pretrese tako, kot da bi bila napisana danes. Tudi mladi so pokazali, da jim je Grudnovo pesniško sporočilo zelo blizu. Osrednja *proslava* je potekala na današnjo nedeljo. Priredila sta jo nabrežinsko kulturno društvo in krajevna nižja srednja šola, ki nosita ime po nabrežinskem pesniku. Nastopili so dijaki vseh razredov z zborno recitacijo, ki jo je pripravila ***Vera Tuta Ban***, oba nabrežinska zbora: Kraški slavček in mešani zbor Igo Gruden; slavnostni govornik je bil pesnik ***Miroslav Košuta***. V dvorani je bila obenem likovna razstava risb na temo Grudnovih motivov, ki so jo pripravili dijaki nižje srednje šole. Zaključil se je tudi literarni natečaj, na katerega se je odzvalo lepo število dijakov nižjih in višjih srednjih šol; nagrajevanje z branjem najboljših prispevkov bo sredi maja na posebnem mladinskem literarnem večeru. V sklopu praznovanj je bil v četrtek, 10.aprila, še *literarni posvet*, na katerem so sodelovali raziskovalci Grudnovega življenja in dela ***Marija Pirjevec*** (Pesniški glas iz Nabrežine), ***Ivan Vogrič*** (Svetovljanstvo Iga Grudna), ***Rozina Švent*** (Predstavitev pesnikove zapuščine v NUK), ***Tatjana Rojc*** (Radoživost v pesniškem svetu Iga Grudna) in ***Vera Tuta*** (Grudnov opus v luči literarne kritike). Istega dne zvečer je bil še *literarni večer* z naslovom *Splet Grudnovih ljubezenskih po izboru* ***Silva Faturja***. – *Prim*. Primorski dnevnik 13. 4. 2003, str. 7. – ***Vera Tuta Ban***

7. 4. 2003 Ta teden (od 7. do 10. aprila) bo imel na Filozofski fakulteti štiri predavanja ***Ivan Dorovský*** iz Brna: v ponedeljek O bilingvizmu, biliterarnosti in inverzni dvodomnosti; Medliterarni centrizmi v balkanskih literaturah (torek); Češka slavistika prve polovice 20. stoletja in mesto Josefa Pate v njej (sreda) ter Delo A. S. Puškina in južni Slovani (četrtek). – ***Miran Hladnik***. – Dr. Ivan Dorovský je redni profesor na slavističnem inštitutu Masarykove univerze v Brnu, na katedri za slovanske književnosti. Je tudi pesnik in prevajalec; napisal je 51 knjig (od tega je 16 prevodov iz različnih slovanskih jezikov) in ima bibliografijo okoli 3000 enot. Veliko se je ukvarjal s slovanskimi študijami in v njih poudarjal tesno navezanost južnoslovanskih književnosti na antično izročilo in na duhovno ustvarjalnost Sredozemlja. – ***Vladimir Osolnik***

7. 4. 2003 Na intervju s ***Primožem Jakopinom*** (Znanost 24. 3. 2003) se je polemično odzval ***Marko Stabej***, ki med drugim opozarja, da je največji elektronski korpus slovenskega jezika FIDA in ne slovenski iskalnik Najdi.si. Korpus slovenskega jezika FIDA, ki ima več kot sto milijonov besed ter je nastal na Filozofski fakulteti v Ljubljani v sodelovanju z Inštitutom Jožefa Štefana, DZS in Amebisom, je od leta 2000 dostopen javnosti, »na njegovi podlagi [pa] je nastala že vrsta znanstvenih in strokovnih del«. *Prim.* Delo 7. 4. 2003 (Znanost, str. 22); Kronika št. 37, 23. 12. 2002, str. 4.

7. 4. 2003 Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je ***Alenka Žbogar*** uspešno zagovarjala doktorat z naslovom *Sodobna slovenska kratka zgodba in novela v literarni vedi in šolski praksi*, pa smo v Slovlitu pozabili povabiti na dogodek. – ***Miran Hladnik***. — Čestitke tudi z naše strani in vljudno vabilo, da se ponovno pridruži članom Slavističnega društva Slovenije.

8. 4. 2003 Slovensko društvo za primerjalno književnost (www.zrc-sazu.si/sdpk) in Oddelek za romanske jezike in književnosti FF v Ljubljani sta organizirala predavanje profesorice ***dr. Dominique Millet-Gérard***: *Bernanos et la question du mal* (*Bernanos in*

vprašanje zla). Raziskovalno področje gostje je predvsem komparativni vidik francoske književnosti. V izhodišču stoji široka raziskava duhovne matrike v delu Paula Claudela. Njena disertacija, ki je leta 1991 izšla pri založbi Lethielleux, ima naslov Anima ali Modrost: poskus komparativne poetike Claudelove eksegetične misli. Izstopa tudi njena monografija Claudel – tomist?, ki je posvečena analizi morebitnih vplivov Tomaža Akvinskega na Claudelovo pesniško ustvarjanje. Georges Bernanos je eden od najvidnejših ekspresionističnih avtorjev francoskega 20. stoletja. Široko ga je zaposlovala skrivnost človeške duše, predvsem v njenem razmerju do zla. Zlo je njena metafizična korenina, ki odganja iz srca Satana samega. Čisto po srednjeveško nam Bernanos slika hudičevo veselje nad človeških grehom. Dialektika človekove usojenosti v greh je temeljni motor njegovih besedil, apokaliptičnost Satana pa lekcija, ki ji mora prisluhniti tudi današnji čas. Predavanje bo v francoščini in ga ne bodo prevajali. (***Pripis kronista***: Ljubo doma, kdor ga ima, pravi pregovor, ne pove pa, kako je, če se doma ne moreš sporazumevati v materinščini.)

9. 4. 2003 Med tretješolci (starost 9 ali 10 let) 35 držav, ki so leta 2001 sodelovale v *mednarodni raziskavi bralne pismenosti* (PIRLS 2001), se je Slovenija uvrstila na 25. mesto. Od leta 1991 se kaže opazen napredek v branju literarnih besedil, v razumevanju besedil v učbenikih, predvsem pa so naši učenci napredovali v razumevanju grafičnih prikazov (shem, grafov, zemljevidov). Dejstvo pa je, pravi dr. Sonja Pečjak s Filozofske fakultete, da še vedno zaostajamo za razvitimi evropskimi državami in državami kandidatkami za EU (Latvija je na 5. mestu, Madžarska na 8., Češka na 13., Slovaška na 21.), medtem ko so za nami Norveška, Moldavija, Turčija, Makedonija, Kolumbija, Argentina, Iran, Kuvajt, Maroko in Belize. Meni, da je na boljše dosežke naših otrok v zadnji raziskavi vplivala uvedba devetletke in novih učnih načrtov za slovenščino ter dodatno izobraževanje učiteljev. Pomenljiv je podatek, da je od naših učencev kar nekaj takih, ki so se z odličnim uspehom in petico pri slovenščini v raziskavi odrezali slabše od učencev z zadostnim uspehom. Raziskava kaže, da so naši učenci v bralni pismenosti boljši tudi zato, ker pogosteje berejo za zabavo, si večkrat izposodijo knjige iz knjižnic in pogosteje berejo iz šolskih učbenikov in delovnih zvezkov. Branje časopisov na njihovo pismenost bistveno ne vpliva, vpliva pa zmerno gledanje televizije. *Prim.* Delo 8. 4. 2003, str. 2; 9. 4. 2003, str. 4; Šolski razgledi 19. 4. 2003, str. 3.

10. 4. 2003 Urad Avstrijske znanstvenoraziskovalne zveze v Budimpešti in Kakanien revisited (internetna platforma za srednje- in vzhodnoevropske študije – http://www.kakanien.ac.at/home) organizirata med 10. in 13. decembrom 2003 v Budimpešti mednarodno konferenco z naslovom NetzKulturWissenschaft/NetCultureScience. Referati bodo na teme izgradnje omrežij (kdo so iniciatorji, kakšna je trajnost forumov ipd.), uporabo omrežij (dostopnost, način pretoka informacij) in odločanje v njih (vloga moderatorjev ipd.). Referati bodo dolgi 15–20 minut, izvlečke v obsegu 300 besed je treba poslati na naslov redaktion@kakanien.ac.at do 1. julija. Več pri meni ali na naslovu http://www.kakanien.ac.at/beitr/materialien/Kakanien_revisited2.pdf/abstract. – ***Miran Hladnik***

11. 4. 2003 Izteka se srečanje *evropskega združenja centrov za jezikovno testiranje*, ki ga gosti Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani. V združenju je sedemindvajset članic, ki pripravljajo tujce na izpite in jim podeljujejo javno veljavne certifikate o znanju jezika. Slovenija naj bi se na tem strokovnem posvetovanju prelevila iz pridružene v polnopravno članico. *Prim.* Delo 9. 4. 2003, str. 17.

12. 4. 2003 *Nagrade za klečeplazno stališče.* Potem ko je Delov novinar ***Aleš Čakš*** skonstruiral škandal in kar nekajkrat ponovil svoje veleumne ugotovitve, je tudi *Gibanje*

23. december zagnalo vik in krik zaradi navodil za ocenjevanje eseja *Eno leto punt smo gnali* na zimskem delu poklicne mature iz slovenščine. Komisija je kot primer za utemeljen odgovor navedla stališče, ki naj bi dokazovalo, kako vzgajamo konformiste: »Uporništvo se ni izplačalo v starih časih in se ne izplača danes. Upirajo se šibki in zatirani, brez možnosti, da bi uspeli. Uporniki najbolj škodijo sebi.« Novinarju je nasedel tudi ***dr. Marko Stabej*** z Oddelka za slovenistiko in povedal, da so takšna navodila preprosto – grozna in da spodbujanje konformizma v našem šolskem sistemu, ne glede na raven šolanja, našim šolarjem in šolstvu škodi in onemogoča kakovost življenja. Žal so bili kolegi, člani predmetne komisije za slovenščino, preslišani, ko so povedali, da navodila ilustrirajo način, ne pa vsebine utemeljevanja kandidatovega stališča! ***Franc Mlinarič*** je to pojasnilo celo izkoristil za obtožbo, da komisija prakticira moralni relativizem. *Prim*. Delo 11. 4. 2003, str. 5; 12. 4. 2003, str. 3; 14. 4. 2003, str. 3; 16. 4. 2003, str. 5: 17. 4. 2003, str. 3; 19. 4. 2003; 22. 4. 2003, str. 3; Delo 3. 5. 2003 (Sobotna priloga, str. 31) …

12. 4. 2003 *Oddelek za slavistiko* (oskubljen slovenistike) na Filozofski fakulteti v Ljubljani je prenovil svoje »ospletje«. Novo podobo (in vsebine) si lahko ogledate na naslovu http://www.ff.uni-lj.si/slavistika. – ***Blaž Podlesnik***. — *Pripis pisca Kronike*: Kdo bi si mislil, da imajo slavisti toliko družabnih dogodkov (brucovanje rusistov, ekskurzija v Zagreb, piknik rusistov …), o katerih lepo molčijo, le kakšno sličico pripnejo, tako da se obiskovalcu strani cedijo sline.

12. 4. 2003 V 261. številki revije Primorska srečanja (str. 38–39) je častni član SD ***Silvo Fatur*** objavil zanimivo primerjavo dveh novejših literarnozgodovinskih pregledov sodobnega slovenskega pripovedništva, *Pripovedno prozo* ***Silvije Borovnik*** (v Slovenski književnosti, III. knjiga, Ljubljana, DZS 2000) in *Slovensko pripovedno prozo v drugi polovici dvajsetega stoletja* (Ljubljana, Slovenska matica 2002) ***Helge Glušič***.

14. 4. 2003 Številne izkušnje in zamisli za književno vzgojo osnovnošolcev je prikazala ***Tilka Jamnik*** v svojem priročniku na 114 straneh *Kdor bere: prispevek h književni in knjižnični vzgoji učencev osnovne šole – Izbor mladinskih knjig iz let 2000 in 2001*. Letošnjo bero slovstva za mladino je avtorica predstavila v današnjih Književnih listih. *Prim.* Delo 14. 4. 2003 (Književni listi, str. 4–5, 20).

14. 4. 2003 Konec prejšnjega tedna je na več kot tisoč straneh izšel *Slovenski medicinski slovar*, kakršnega premorejo le nekateri veliki narodi, v prvi vrsti tisti, ki imajo zaledje velikih jezikovnih področij. V njem so poslovenjeno zapisana latinska in latinizirana grška gesla, zdravilne substance, mednarodno sprejete kratice in okrajšave, osebnosti iz slovenske in tuje zgodovine medicine pa tudi nekateri latinski citati, ki se pogosto uporabljajo. Avtorji – skupina je občasno štela 140 ljudi – v tem delu »ne puritansko, vendar z občutkom za slovenski jezik« – odsvetujejo žargonske, nestrokovne, poljudne ali starinske izraze in ponujajo primerne rešitve. Zadnjo redakcijo dela, ki je nastajalo več kot četrt stoletja, so opravili decembra, zato vključuje tudi vse aktualne pojme s področja biomedicine in sorodnih vej. Slovar, ki ga je izdala Medicinska fakulteta v sodelovanju z Inštitutom za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU in Zdravniško zbornico, stane 27.000 SIT. *Prim.* Delo 14. 4. 2003, str. 2; 22. 4. 2003, str. 18.

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

***

Žal lahko jezik vsakdo uporablja.

14. 4. 2003 Uradni rezultati *26. šolskega tekmovanja v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje*, ki je potekalo 11. 2. 2003: na vseh stopnjah se ga je na udeležilo

11.123 tekmovalcev. Skupno so osvojili 4.584 bronastih priznanj (I. stopnja 3462, II. stopnja 122, III. a stopnja 332, III. b stopnja 66, IV. a stopnja 457 in IV. b stopnja 145). Uradni rezultati *26. vseslovenskega tekmovanja v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje*, ki je potekalo 8. 4. 2003: na vseh stopnjah se ga je na udeležilo 2.254 tekmovalcev. Skupno so učenci in dijaki na štirih stopnjah oziroma v šestih kategorijah osvojili 1104 srebrnih in 228 zlatih priznanj. Več na spletnih straneh *Zavoda RS za šolstvo* in v *zborniku*, ki ga bomo izdali v kratkem. ***Vlado Pirc***, koordinator tekmovanja

15. 4. 2003 *Urad vlade RS za slovenski jezik* je včeraj podelil pet priznanj za imena novih podjetij. Podatki iz sodnega registra kažejo, da je bilo leta 2000 registriranih 1600 novih podjetij, med katerimi je jih bilo več kot petsto z neslovenskimi imeni. *Prim.* Delo 15. 4. 2003, str. 2; Novi glas 17. 4. 2003, str. 17.

16. 4. 2003 Na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti je akademik in častni član SD, ***dr. France Bernik***, predaval o temi *Nacionalna kultura in globalizacija*. *Prim.* Delo 14. 4. 2003 (Književni listi, str. 3).

17. 4. 2003 Naše strokovne revije, ki imajo vedno manj naročnikov, se lahko tolažijo z rezultati raziskave Slovenske oglaševalske zbornice, ki ugotavlja, da prodaja časopisov drastično upada. *Pripis pisca Kronike*: Proti naravnim katastrofam človek nič ne more. *Prim.* Delo 17. 4. 2003, str. 21.

17. 4. 2003 V italijanski reviji Il territorio (št. 17) je izšel prispevek ***dr. Marije Mitrović***, profesorice hrvaške in srbske književnosti na tržaški univerzi, o njenih prednikih in očetu, Primorcu, ki so ga valovi življenja nosili v različne kraje Jugoslavije. *Prim*. Primorski dnevnik 17. 4. 2003, str. 18.

17. 4. 2003 Izšel je novi, cenejši *Slovenski pravopis*. V prednaročilu so prodali 13.800 izvodov, septembra pa je obljubljena tudi zgoščenka. *Prim*. Kronika št. 37, 28. 1. 2003, str. 9.

19. 4. 2003 V letošnji prvi številki *Dialogov* je ***Marijan Dović*** objavil razpravo *Sodobni pogledi na literarni kanon in njegovo družbeno vlogo*, ***Primož Zevnik*** pa *Erotizem v sodobnem slovenskem romanu*.

19. 4. 2003 V *Šolskih razgledih* (str. 6) je častna članica SD ***Berta Golob*** polemizirala z obtožbami, da je Cerkev glavni ječar erotike in da nosi glavno odgovornost za impotenco.

19. 4. 2003 Delovni zvezek za branje v 7. razredu devetletke založbe Rokus *Svet besed* je na sejmu v Bologni prejel 2. nagrado Global Learning Initiative. *Prim.* Šolski razgledi 19. 4. 2003, str. 15.

19. 4. 2003 Založba Rokus je razpisala prosto delovno mesto urednika za predmetno področje slovenski jezik. *Prim.* Delo 19. 4. 2003, str. 28.

19. 4. 2003 Za utrujene, ki se morda sprašujejo o smislu svojega poučevanja, nekaj utrinkov ***Tamare Bosnić*** iz *avstralske šole*: »Ocena sicer ni pravi izraz, ker ocen v avstralskih šolah ni. So samo dosežki, izraženi v odstotkih, ki pa – razen zadnje leto – za otroke nimajo nobenih posledic. Niti minimuna ni, ki naj bi ga otrok dosegel za napredovanje v naslednji razred. […] Slovnice tukaj ne učijo in po nekaj primerih postanejo nervozni. […] Že pred vrati me stiska v želodcu, tudi danes ni konca vpitju in suvanju. Usujejo se v razred in nekako ni videti, da bi me opazili. Pripombe letijo sem in tja, skačejo čez klopi in pod njimi […] Mitja je v ‚Self Select Class', kamor se vpišejo bolj motivirani in boljši učenci, čeprav kriterijev ni. Če ne bodo ustrezno prizadevno delali, bodo morali v običajen razred. […] Eni delajo, drugi ne. Dva se gugata na stolu. Eric ima težave s koncentracijo in danes ne spravi skupaj niti dveh stavkov. S tistim, ki ima še zmeraj kapo na glavi, čeprav sem mu že petkrat rekla, naj jo sname, se ne

ukvarjam več. […] Vrnem jim teste. Nihče ni pisal več kot 77 odstotkov in nekaterim je malo neprijetno. Ampak to je vse. Nobene panike, nobene histerije.« *Prim.* Delo 19. 4. 2003 (Sobotna priloga, str. 27).

20. 4. 2003 Zadnja *Kronika* SDS (št. 37) se dobi tudi na naslovu http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/kronika37. rtf. – ***Miran Hladnik***

21. 4. 2003 Tudi pri predmetu zgodovina so na maturi križi in težave: Franc Jožef naj bi bil sin Marije Terezije, Ivan Cankar naj bi spadal v Prešernov krog, mnogi ne ločijo socializma od kapitalizma, diktature od demokracije, obrambnih od osvajalnih vojn … *Prim.* Maturant&ka april 2003, str. 8.

22. 4. 2003 Prispevek ***Barbare Lenarčič*** *Uzakoniti polpismenost ali opismenjevati*, v katerem razmišlja o današnjem položaju lektorjev in razvadi, da je treba vsako besedilo lektorirati (Sodobnost 2003, str. 11–16; Kronika št. 37, 9. 2. 2003, str. 10), je izzval odmeve ***Lili Potrata, Klemena Piska, Jožeta Gerečnika*** in ***Metke Preserl***. *Prim.* Sodobnost 2003, št. 3.

22. 4. 2003 Raziskava *Družbeni profil študentov Univerze v Mariboru* je pokazala, da naš prihodnji cvet inteligence najraje bere revijo Lady. *Prim.* Delo 22. 4. 2003, str. 5.

22. 4. 2003 V *Delovi* prilogi *Ona* (str. 21) je izšel intervju s članico SD ***Barico Smole*** z naslovom *Zame je lepota tiho svetlikanje, ne pisana kričavost*. Kolegica, ki je zaposlena v tovarni Labod, je tudi uspešna pisateljica.

22. 4. 2003 Slovensko društvo za primerjalno književnost nam je posredovalo vabilo na predavanje, ki ga je organiziral Oddelek za anglistiko in amerikanistiko Filozofske fakultete. ***Dr. John McCourt*** z Univerze v Trstu in akademski direktor Trieste James Joyce School bo spregovoril o temi Joyce and Ireland: Home thoughts from Abroad. Predavatelj je avtor knjige The Years of Bloom: James Joyce in Trieste, 1904–1920.

23. 4. 2003 Med našimi učitelji je vedno več takšnih, ki imajo visokošolsko izobrazbo. V letošnjem šolskem letu jih je 37 odstotkov, medtem ko jih je bilo v šolskem letu 1994/95 bistveno manj – 11,6, tri leta pozneje pa 19,4 odstotka. Tri ključne predmete v osnovni in srednji šoli – slovenščino, matematiko in angleščino – poučujejo učitelji s primerno izobrazbo. Za matematiko in slovenščino je v letošnjem šolskem letu primerno izobraženih nad 90 odstotkov učiteljev, medtem ko je pri angleščini takšnih 83 odstotkov. Letos bo ministrstvo za stalno strokovno izpopolnjevanje učiteljev namenilo 289 milijonov tolarjev. Lani se je takšnega izobraževanja udeležilo 65.770 učiteljev. *Prim.* Delo 23. 4. 2003, str. 3.

24. 4. 2003 400 let po izidu zadnje Trubarjeve knjige so v senci imenitnikov na domnevno njegovi rojstni hiši v Rašici predstavili prvo od dvanajstih načrtovanih knjig *Trubarjevega zbranega dela*. Izdaja, ki jo ureja ***dr. Igor Grdina***, naj bi bila zaključena leta 2008 ob 500-letnici Trubarjevega rojstva. Prvi zvezek je uredila ***mag. Fanika Kranjc Vrečko***, izdala pa založba Rokus, ki menda še ni povsem pozabila na zbirko Slavistična knjižnica. Glede na to, da so besedila izvirnikov prepisana v gajico, bo zanimiva reakcija tistih, ki se trudijo, da bi se povrnili k bohoričici. *Prim.* Delo 17. 4. 2003, str. 9; Družina 4. 5. 2003, str. 12.

24. 4. 2003 Na prostranem proslavljanju 40-letnice *Knjižnice Srečka Kosovela v Sežani* sta bila slavnostna govornika častni član SD ***Ciril Zlobec*** in profesor slovenščine na tržaški univerzi ***Miran Košuta***, ki intenzivno pripravlja tudi svojo vlogo v komediji Borisa Kobala *Dragi Kučan, ti pišem …* (Premiera v Primorskem dramskem gledališču v Novi Gorici bo 29. maja.) *Prim.* Primorske novice 29. 4. 2003, str. 14.

24. 4. 2003 Izšla je prva številka revije *Literarna zrna* (zbornik študentov slovenistike in komparativistike), ki je nastala kot naslednica revije Slavica. V prvi

številki, ki obsega 52 strani formata A5, si lahko preberete razpravo ***Petra Jurgca*** *Tro- in veččlenski samoglasniški nizi v knjižni slovenščini*, *intervjuje z Ervinom Fritzom, Zoranom Pevcem* in *Anito Šefer Mihelič*, pesmi ***Marjane Dolšine***, ***Neje Morato***, ***D. P.*** in ***Eve Primožič***, prozna besedila ***Urške Južnič***, ***Zsolta Lukacsa*** in ***Jožka Štucina***, kratko poročilo ***Ane Hlebanja*** *o absolventskem izletu 2002* ter *seznam del*, ki jih priporočajo v branje študentje komparativističnega in slovenističnega oddelka. Prvo kal je torej seme pognalo, naslednja številka revije pa bo izšla predvidoma v novembru. Vsi, ki bi želeli sodelovati pri nastajanju nove številke revije Literarna zrna, se lahko oglasite preko elektronskih naslovov literarna_zrna@hot_mail.com in petra_likar@hotmail.com ter preko telefonske številke 041 555 187. – ***Petra Likar***

24. 4. 2003 V svoji kolumni je ***Lado Kralj*** razkril, da je kot urednik *Grumovega zbranega dela* prišel tudi do dveh zvezkov gradiva, ki pa ju ni mogel vključiti v edicijo, ker ju je lastnica napisala v transu, po nareku Slavka Gruma iz onostranstva. *Prim.* Delo 24. 4. 2003, str. 12.

25. 4. 2003 **Usoda *Urada vlade RS za slovenski jezik*. Tisto, kar ste včeraj slišali po TV-odmevih, je bil 20-sekundni ostanek iz 5-minutnega intervjuja v zvezi s pripravljajočo se reformo vladnih služb. Načelni cilj te reforme je krčenje števila služb, da bi dosegli večjo učinkovitost in jasnejša razmerja odgovornosti ob hkratnem finančnem prihranku (plače direktorjev), vendar se pri tem ravna preveč počez, brez analize nalog in delovanja posameznih služb. Tako se je med najresnejšimi kandidati za razpust znašel tudi naš urad, nekatere njegove naloge pa naj bi prevzelo Ministrstvo za kulturo, čeprav je prav to ministrstvo doslej uradno zastopalo stališče, da je za jezikovno politiko in njeno izvajanje odgovorna vlada v celoti in vsi njeni resorji. Če bo to res prišlo v kulturni resor, se bodo vsi drugi otresli nalog, ki izhajajo iz jezikovne politike; skrb za jezik se bo usmerila predvsem na tista področja, ki so najmanj problematična (umetnostna ustvarjalnost – leposlovje, gledališče ipd.), medtem ko bodo v gospodarstvu, znanosti, zdravstvu in na drugih področjih slovenščino še naprej odrivali in zanemarjali. Vse to se lahko zgodi v dveh ali treh mesecih in je lepo usklajeno z delovanjem tistih treh poslancev, ki so prevzeli skrb za naš zakon. Jutri bo minilo pol leta, kar smo jim izročili prenovljeno besedilo, pa ga še zdaj niso vložili v postopek, temveč ga še kar »preverjajo in usklajujejo«, poglavitna »izboljšava«, ki so jo pri tem dosegli, pa je prav črtanje vseh členov, ki govorijo o jezikovnem uradu. Mogetu sem v zvezi s tem že pisal, pa mi ni odgovoril. Namesto da bi torej položaj in sestavo urada okrepili, ga bodo uničili. Kolikor mogoče lep pozdrav,** ***Janez Dular***

BOLJ ZARES KOT ZA ŠALO

***

Kdor meni, da kljub racionalizaciji upravnih služb ne bi smeli okrniti *Urada vlade RS za slovenski jezik*, naj to pisno sporoči mag. Antonu Ropu, predsedniku Vlade Republike Slovenije, in Mirku Bandlju, generalnemu sekretarju (Gregorčičeva 20, 1000 Ljubljana), v

vednost pa tudi direktorju Urada (Tivolska cesta 50, 1000 Ljubljana). Anonimna in nedostojna pisma niso primerna.

***

25. 4. 2003 Slovlitov arhiv od leta 2000 dalje je spet dostopen na naslovu http://mailman.ijs.si/pipermail/ slovlit/. Iz njega nekaj rastoče statistike: 2000: 159 sporočil; 2001: 189 sporočil; 2002: 227 sporočil. Za leto 1999 je arhiv na naslovu http://groups.yahoo.com/group/slovlit/. Predhodnica Slovlita (oddelčne novice) za leta 1996– 1998 je na naslovu http://www.ijs.si/lit/novice.html-l2. – ***Miran Hladnik***

26. 4. 2003 Mme Jan je pripustila pisca Kronike, da jo spremlja na krajšem strokovnem potepanju njihove šole po Tirolski. Tako je ugotovil, da Lienz, domovanje Goriških grofov, sploh ni tako daleč od Gorice, kot se zdi, ko bereš literaturo; užival med ogledovanjem naravnih in umetnih kristalov in ugotovil, da je prišel tja gor nekaj stoletij prepozno, da bi našel kakšen kos zlata, ki so ga včasih tu nabirali. Tako se je tolažil v Traminu, kjer so izumili traminec.

27. 4. 2003 V 105. nadaljevanju svojih jezikovnih pogovorov v Družini (str. 15) se je častni član SD ***Branko Gradišnik*** pridružil mnenju, da bi *opičje znamenje* @ [afna] zamenjali z izrazom polžek.

28. 4. 2003 Novo vodstvo *Občine Gorica* skuša popraviti odrivanje Slovencev, do katerega je prišlo lani med praznovanjem tisočletnice mesta, in je pripravilo simpozij *Pluralna identiteta: Zgodovina, kultura in družba v Gorici*. Dokumente o Slovencih v goriških knjižnicah in arhivih je predstavila častna članica SD ***Lojzka Bratuž***, z referatom *Gorica in Nova Gorica v slovenski kulturi* je nastopil tudi ***dr. Branko Marušič***, zvesti bralec Kronike, ki jo kot članica SD prejema njegova soproga. *Prim.* Primorski dnevnik 29. 4. 2003, str. 24; 30. 4. 2003, str. 12; Delo 30. 4. 2003, str. 3; Novi glas 1. 5. 2003, str. 1; 8. 5. 2003, str. 1 + 10; Primorske novice 6. 5. 2003, str. 15.

28. 4. 2003 Ob svetovnem dnevu plesa, 29. aprila, je izšla naša nova publikacija, 12. po vrsti – prevod knjige profesorice športne fakultete ljubljanske univerze ***dr. Mete Zagorc*** *Ples*. Prevedla in uredila ***Irena Rugel***. Vabim Te, da se seznaniš z novimi prispevki v priponkah. Hvala za Tvoj čas in lepo pozdravljen(a)! *Kulturno-prosvetno društvo dr. Franceta Prešerna za promocijo stikov med Slovenijo in Rusijo*

28. 4. 2003 *O eseju na maturi pri slovenščini* sta se razgovorili ***Nada Barbarič*** in ***Boža Krakar Vogel***, ki je med drugim povedala, da ima marsikdo kritiziranje eseja za svojo državljansko dolžnost, in dodala: »Pri pisanju se govorni dialog s prebranim pretvarja v novo besedilo. V tem procesu piscu namesto učiteljevega moderatorstva pomagajo nekatera navodila. […] pri pisanju pa učenec tvori eno od vrst pisanih besedil – doživljajski spis, ustvarjalno preubeseditev, poročilo, kritiko ali pa obliko, ki »prenese« sestavine vseh naštetih: šolski esej.« Nekaj iskric o eseju pri maturi je v 4. številki *Megamaturanta* napisala tudi ***Andreja Lep***, ki pa ni članica SD. *Prim.* Delo 28. 4. 2003, str. 5 (Šolstvo).

28. 4. 2003 Današnji uvodnik Delovih Književnih listov je prispeval ***Niko Jež***, ki je na podlagi zanimivega izbora literature razmišljal o »junaku kot o meri in nameri«.

29. 4. 2003 *Evropski urad za izbiro novih delavcev* je objavil razpis prostih delovnih mest na področju izobraževanja in znanja za vodenje jezikovnih oddelkov prevajalskih služb. Poleg pravnikov iščejo tudi sloveniste! Več na http://europa.eu.int/epso.

29. 4. 2003 40. obletnico smrti častnega člana SD ***Mirka Rupla*** je v današnjem Primorskem dnevniku (str. 23) počastil ***Slavko Gaberc***.

30. 4. 2003 Ugledna italijanska slavistična revija *Ricerche slavistiche*, ki izhaja na rimski univerzi La Sapienza, je celoten 1. zvezek tega letnika (XLVII/2003) namenila objavi referatov z dvodnevnega simpozija *Dalla lira di France Prešeren: armonie letterarie e culturali tra Slovenia, Italia ed Europa* (Iz Prešernove lire: literarne harmonije med Slovenijo, Italijo in Evropo), ki ga je organiziral ***Miran Košuta*** decembra 2000 (*prim*. Kronika št. 23, 14. 12. 2000, str. 153). Ker se nekateri referenti niso odzvali vabilu uredništva, da pošljejo svoje prispevke, sta urednika ***Janja Jerkov*** in ***Miran Košuta*** našla prostor za nekatere razprave, ki niso bile predstavljene na strokovnem srečanju. Tako objavljajo ***Boris Paternu, Atilij Rakar, Boris A. Novak, Marija Pirjevec Paternu, Ivan Verč, Jana Jerkov, Miran Košuta, Sanja Rojić, Zoltan Jan*** in ***Mario Capaldo***.

1. 5. 2003 90-letnico častnega člana SD ***Martina Jevnikarja*** so z jubilejnimi članki počastili številni časopisi. *Prim.* Novi glas 1. 5. 2003, str. 8; Primorski dnevnik 1. 5. 2003, str. 12.

4. 5. 2003 Pred kratkim smo v Münchnu živeči Slovenci ustanovili organizacijo SEN, ki naj bi povezovala Slovence po Evropi in z Evropo. V torek, 29. aprila, smo imeli tudi sestanek upravnega odbora in ena od novih članic, sicer predstavnica Kompasa v Münchnu, na moje zatrjevanje, da mora naš delovni jezik ostati slovenščina – s tem vred pa tudi dokumenti – vsaj v dvojniku, če že ne samo v slovenščini – da je to popolnoma nesmiselno, da je slovenščina pač premajhna, da bi se je učili, prav tako je pretežka in vsa ponosna je povedala, da se oni z domačim podjetjem v Sloveniji, torej Slovenci s Slovenci, pogovarjajo izključno angleško ali nemško – ker sta to pač svetovna jezika. Ja, povedala sem ji, da se zanimanje za slovenščino tukaj povečuje, ampak na vse argumente je odgovorila bolj z nekakšnim posmehom, da slovenščina pridobiva patino. No, človek se res vpraša, kako naj pričakujemo od drugih, da bodo naš jezik spoštovali, če ga sami ne. Lep pozdrav iz Münchna – ***Mateja Jemec***. — *Komentar slovlitljana:* Kot profesor angleščine sem bolj zaskrbljen za angleščino kot za slovenščino. To, da razni tipi, ki MISLIJO, da obvladajo angleščino, uporabljajo angleščino, me pošteno moti. Z veseljem bi lektoriral in se krohotal ob angleščini Kompasove osebe v Münchnu. – ***Tom Ložar***

5. 5. 2003 S pisanjem *eseja iz slovenščine* se je pričela letošnja *matura* za 9557 dijakov in stotnijo kolegov, ki bodo popravljali kot jajce jajcu podobne spise, ne glede na tistih pet točk za ustvarjalnost, ki jih letos na novo predvideva točkovnik. *Prim.* Delo 28. 4. 2003, str. 5 (Šolstvo); 6. 5. 2003, str. 3.

5. 5. 2003 Prof. Asterios Argyriou iz Strasbourga išče prevajalca za Balkanski cvetober oziroma antologijo (Balkanian Anthology), in sicer za prevod esejističnih in leposlovnih besedil iz albanščine in turščine v slovenščino. Če koga zanima, naj se javi profesorju na naslov: argyriou.seen@wanadoo.fr. Njegov peš poštni naslov je: Prof. Asterios ARGYRIOU 6, rue de Touraine 67, 100 Strasbourg, Francija. Lep pozdrav. ***Borut Omerzel***

5. 5. 2003 Dva ljubljanska študenta sta si zboljšala življenjski standard tako, da sta si iz javnih knjižnic izposojala knjige »za nedoločen čas« in jih prodajala. Najbolje gredo v promet slovarji in priročniki, ni pa poročil o zanimanju za Slovenski pravopis. *Prim.* Delo 5. 5. 2003, str. 12.

6. 5. 2003 *Slovensko društvo za primerjalno književnost* (www.zrc-sazu.si/sdpk) je organiziralo predavanje iz cikla *Avtopoetike slovenskih pesnikov in pisateljev*. ***Uroš Zupan*** je za svoj nastop izbral temo *Kakšna je korist od naslova*? Predavatelj (r. leta 1963 v Trbovljah), svobodni književnik, pesnik in esejist, je na Filozofski fakulteti v Ljubljani absolviral iz primerjalne književnosti in sociologije kulture. Piše pesmi (zbirke Sutre,

1991, Reka, 1993, Odpiranje delte, 1995) in eseje o poeziji (zbirki Svetloba znotraj pomaranče, 1996, in Pesem ostaja ista, 2000).

6. 5. 2003 Kolega ***Peter Jurgec*** je pogumno povabil vse živo na zagovor svoje diplomske naloge z naslovom *Samoglasniški nizi v knjižni slovenščini* (mentorica red. prof. dr. Ada Vidovič Muha). Povzetek diplomskega dela lahko preberete na naslovu http://www.geocities.com/pjurgec/vnizi/povzetek.html.

6. 5. 2003 S pisnim preizkusom iz slovenščine, italijanščine ali madžarščine se danes za učence 3. in 9. razreda, ki so vključeni v prvi in drugi krog vpeljevanja devetletne osnovne šole, začenja pisni del nacionalnih preizkusov znanja v rednem roku, ki letos potekajo drugič. Nacionalni preizkus znanja bo od 3488 tretješolcev na 97 osnovnih šolah pisalo 3294 učencev in od 1214 devetošolcev na 26 šolah 1152 učencev. Razen za učence 9. razreda, ki se vpisujejo na kakšno od 50 šol z omejitvijo vpisa in potrebujejo točke za vpisni izbirni postopek, je udeležba na nacionalnih preizkusih znanja prostovoljna. Učenci 9. razreda se lahko prijavijo na naknadni rok zaključnega preverjanja in ocenjevanja znanja do 27. maja, kot določa pravilnik. Pri točkovanju bodo upoštevali boljši rezultati obeh rokov. Naknadni rok pisnega dela zaključnega preverjanja in ocenjevanja znanja učencev 9. razreda se začne s slovenščino (madžarščino, italijanščino) v sredo, 28. maja. *Prim.* Delo 7. 5. 2003, str. 2.

7. 5. 2003 Člani *Komisije državnega sveta za mednarodne odnose* so na pobudo državnega svetnika ***dr. Zoltana Jana*** razpravljali o tem, da Slovenija ni ustrezno ukrepala ob predvidenem ukinjanju rednih delovnih mest profesorjev na italijanskih državnih šolah s slovenskim učnim jezikom, kar je za šolsko leto 2003/2004 predvidel italijanski deželni šolski ravnatelj Pier Giorgio Cataldi. Ta ukrep upošteva splošne italijanske predpise o varčevalnih ukrepih v italijanskem šolstvu, zanemarja pa posebnosti šolstva za slovensko manjšino in s tem povezane mednarodne obveznosti. Tako kot ima posebni položaj šolstvo francoske in nemške manjšine v Italiji, bi morala tudi Slovenija zahtevati, da se te šole obravnavajo po drugačnih merilih, kot veljajo za večinski italijanski narod. Ob tem bi bilo treba zahtevati recipročnost: Slovenija ni italijanski in madžarski manjšini nikoli odrekala pravic in posebnega položaja; za dvojezične šole v Sloveniji veljajo drugačni normativi, učni standard in dodatek k plačam za učitelje. Italija bi pri tem morala ravnati enako, je prepričan. Komisija državnega sveta je pobudo naslovila na ministra za zunanje zadeve dr. Dimitrija Rupla in pričakuje odgovor, če so bili na diplomatski ravni v zvezi s tem sprejeti kakšni ukrepi, če je bil vložena protestna nota ali opravljen kakšen uradni razgovor s predstavniki italijanske države. Predvsem pa želijo vizijo političnega ravnanja, ki bi preprečevala krnjenje slovenskega šolstva v Italiji. *Prim.* Delo 12. 5. 2003, str. 3.

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

***

Človek je bitje, ki je v bistvu nezadovoljno z drugimi. – *Karel Čapek*

7. 5. 2003 Kot poroča naš kolega ***Milan Vogel*** (Delo 9. 5. 2003, str. 8), so bili v ljubljanskem Cankarjevem domu med uvodničarji na javni tribuni *Slovenski jezik in kulturna identiteta v Evropski uniji* tudi ***dr. Janez Dular*** in ***dr. Marko Stabej***. Direktor Urada za slovenski jezik Janez Dular je bil jasen: ne skrbi ga naša majhnost, marveč stanje naše zavesti in samozavesti ter pomanjkanje notranjega ponosa, saj nismo ponosni na to, kar smo že, marveč na to, da smo tja prišli. Na prepričanja, da so bojazni za slovenski jezik in kulturno identiteto ob vstopu v EU odveč in da se slovenščini ponujajo celo nove možnosti, odgovarja, da nas ne bo noben evropski sekretar silil, naj v Bruslju, še manj pa v Ljubljani, govorimo slovensko, zato je od nas samih odvisno, kako bomo

ravnali. Spraševal se je tudi, ali je spričo velikanskega statističnega nesorazmerja med jezikovnimi skupinami prav, da je EU s svojo t. i. nevtralno jezikovno politiko res popolnoma nevtralna, ali pa bi morala predvideti »pozitivno diskriminacijo«, če hoče ohraniti sorazmerje med jezikovnimi skupinami. Za Marka Stabeja je zaskrbljujoče, da se s kulturno identiteto vedno povezuje le jezik. Pomembno je tudi Stabejevo opozorilo na neznanje komuniciranja Slovencev s tujci (»Šele v stiku s tujim se zaveš, da moraš definirati, kaj hočeš biti in kaj hočeš pokazati iz svoje zakladnice, če jo poznaš in kot jo poznaš. Ne moreš biti a priori ponosen na vse ... Veliko Slovencev ni vajenih odprto komunicirati s tujci, niso vajeni blažiti arogance tujcev ali biti odporni proti njihovemu pretiranemu navdušenju ...«) in prav tako na neznanje pridobivanja denarja iz Evropske unije, ki ga ponuja več kot matična država. Za njegovo pridobitev pa je treba imeti konstruktivno misel, znanje lobiranja in seveda sposobno administracijo, ki bo zapletene prijave sploh znala izpolnjevati. Urednik tržaškega Primorskega dnevnika Bojan Brezigar je prepričan, da ne more nihče zanikati, da globalizacija ni problem, saj vsi evropski poslanci govorijo angleško, vendar je tudi res, da je prav EU prva začela pozivati proti standardizaciji in uniformiranosti na jezikovnem področju. So pa zanj pomembni zgledi: predsednik evropske komisije Romano Prodi piše vse svoje tekste v angleščini, a v evropskem parlamentu še nikoli ni spregovoril drugače kot v italijanščini. Še zlasti pa Brezigarja skrbi, kako bo na dvojezičnem ozemlju, ko bodo odpravljene meje. Prepričan je, da moramo z ustrezno politiko vstop v EU izkoristiti za to, da se bo sedanji slovenski prostor razširil na nekdanji skupni slovenski prostor, ne pa se še krčil. Razprava je bila močno živahna in na trenutke polemična. Slišati je bilo besede in številke o širitvi slovenščine v evropsko prestolnico prek prevajalcev, uradnikov in tujih tolmačev, ki se slovenščine uspešno učijo, nekaj pikrih (in tudi pohvalnih) na račun slovenistike, o dvojni ali celo trojni identiteti posameznika, spraševanje o tem, kdo bo ščitil slovenske državljane v institucijah EU (italijansko in madžarsko skupnost pri nas poleg evropskih konvencij ščiti petdeset, romsko devet zakonov), in še o čem. A vsekakor bi bilo nekritično v celoti prikimati Antonu Beblerju, češ da članstvo v EU v ničemer ne ogroža ne slovenskega jezika ne naše kulturne identitete.

8. 5. 2003 V 262. številki revije Primorska srečanja se je ***Slavko Gaberc*** spomnil 90. obletnice smrti *Karla Glaserja*, literarnega zgodovinarja, prevajalca in strokovnjaka za sanskrt (str. 13-14), članica SD ***mag. Marija Mercina*** pa 10. obletnice smrti *Ljubke Šorli*, goriške pesnice, ki ji je posvečen v našem listu večkrat omenjeni zbornik *Pogovori srca*, njegova epopeja na množici predstavitev pa je popisana tudi v tem prispevku (str. 15–19). Član SD ***Srečko Vidmar*** je o šolskih reformah med drugim zapisal: »Rad bi učil svoj predmet, morda bi celo rad upošteval pedagoška načela, ideja o reformi pa se rodi v glavah politikov. Potem seveda traja kar nekaj časa, preden delavci v šolstvu razumejo, za kaj gre, in ko končno učijo po novih principih, je na pragu že nova reforma in že slišimo: nekaj je treba spremeniti v glavah učiteljev. Potem šolniki protestirajo in so užaljeni, a je vse skupaj bob ob steno; užaljena je tudi oblast, ker se delavci v izobraževanju upirajo … To so večne in stare zgodbe.« Častni član SD ***Janez Dolenc*** je prikazal prvi zvezek Zbranih del Ivana Preglja, ki ga je uredil (str. 38–40). O *položaju slovenščine v Kanalski dolini* se je s članico SD ***Natašo Komac*** pogovarjal ***Milan Grego*** (str. 49–53).

9. 5. 2003 Znanstvenoraziskovalno središče RS v Kopru oziroma Univerza na Primorskem sta pripravila dvodnevni znanstveni sestanek *Slovenski dialekti v stiku*. Pozdravni nagovor (poleg referata) je imel tudi predsednik SD, ***dr. Marko Jesenšek***. Aktivni udeleženci so še: ***Nelda Štok-Vojska, Karin Marc Bratina, Zinka Zorko, Rada Cossutta, Goran Filipi, Mitja Skubic, Luciano Rocchi, Franco Crevatin, Nataša Komac, Vera Smole, Karmen Kenda-Jež, Jožica Škofic, Mihaela Koletnik, Bernard Rajh, Irena Stramljič Breznik, Ludvik Karničar, Herta Maurer-Lausegger, Anton***

Schellander in ***Martina Orožen***. *Prim*. Primorski dnevnik 8. 5. 2003, str. 4; 11. 5. 2003, str. 24; Primorske novice 9. 5. 2003, str. 13.

9. 5. 2003 Na Politehniki Nova Gorica se je na pobudo ***Zoltana Jana*** zbrala skupina podiplomcev, ki se zanima za sodelovanje na bodoči *novogoriški slovenistiki*. Seznanili so se z bujno fantazijo strokovnih služb, ki ovirajo in zavlačujejo postopek za verifikacijo programa, malo poklepetali in poglobili medsebojna znanstva.

10. 5. 2003 Ker mu v sredstvih javnega obveščanja niso namenili primernega prostora (*prim*. Kroniko 25. 4. 2003, str. 26), je ***dr. Janez Dular***, direktor *Urada vlade RS za slovenski jezik*, izkoristil poročilo Jane Taškar o zmanjševanju vladnih služb in v pismih bralcev pojasnil pomen *Urada vlade RS za slovenski jezik*, ki mu grozi degradacija na raven oddelka Ministrstva za kulturo, čeprav spadajo njegove naloge na številna področja, od gospodarstva in uprave do sredstev javnega obveščanja. *Prim.* Delo 10. 5. 2003 (Sobotna priloga, str. 30).

BOLJ ZARES KOT ZA ŠALO

***

Kdor meni, da kljub racionalizaciji upravnih služb ne bi smeli okrniti *Urada vlade RS za slovenski jezik*, naj to pisno sporoči mag. Antonu Ropu, predsedniku Vlade Republike Slovenije, in Mirku Bandlju, generalnemu sekretarju (Gregorčičeva 20, 1000 Ljubljana), v vednost pa tudi direktorju Urada (Tivolska cesta 50, 1000 Ljubljana). Anonimna in nedostojna pisma niso primerna.

***

10. 5. 2003 *Vrnitev slovenščine*. Z izvensodno poravnavo so se dogovorili o lastnini festivalskega imena *Zlati boben* in Golden Drum, ki je razburil tudi našo srenjo, se je vrnil med podnaslove. *Prim.* Delo 10. 5. 2003, str. 3); Kronika št. 35, 21. 10. 2002, str. 83; št. 36, 25. 10. 2002, str. 88–90.

12. 5. 2003 Danes bosta potekala brezplačna tečaja iskanja po elektronskih informacijskih virih. Na prvem tečaju se bomo seznanili s temile tipi informacijskih virov: elektronske časopise, znanstvene bibliografije člankov, citatne indekse, sezname periodike itn. Na drugem pa bomo predstavili knjigotrške kataloge, kataloge knjižnic, nacionalne bibliografije, vire na internetu, enciklopedije, vire z biografskimi podatki, slovarje itn. Oba tečaja bosta potekala v računalniški učilnici NUK (klet). Prosim vas, da obvestite svoje kolege in študente, ki še niso seznanjeni z informacijsko ponudbo NUK, da se lahko prijavijo na elektronski naslov gorazd.vodeb@nuk.uni-lj.si ali po telefonu 01 200 11 98. – ***Gorazd Vodeb***

12. 5. 2003 *Delovi Književni listi* poročajo, da je izšla 35. številka revije *Acta Neophilologica*, v kateri je tudi nekaj prispevkov, pomembnih za našo stroko. ***Miha Mohor st.*** pa je objavil prispevek o pogromu na list dijakov kranjske gimnazije Plamenica leta1963, iz katerega se je izcimila skupina OHO in je tesno povezan avantgardni val slovenske lirike v šestdesetih in sedemdesetih letih. Častna članica SD, ***dr. Helga Glušič***, je objavila recenzijo novega romana Rudija Šelige Izgubljeni sveženj.

12. 5. 2003 V Pišecah je bil pred kratkim sestanek *Društva Pleteršnikova komisija*; obravnavali so finančno poročilo predsednice Društva, ***Marjance Ogorevc***, in načrtovali delo, ki ga bo potrebno opraviti v letošnjem letu. Društvo vabi osnovno- in srednješolske učitelje in profesorje, da obiščejo Pišece, ki so idealna točka za kulturne in naravoslovne izlete: na Pleteršnikovi domačiji je veliko možnosti za jezikovno in slovaropisno izobraževanje učencev, društvo pa ponuja tudi ogled baročne cerkve, pišečkega gradu in

grobnice, vzorčnega čebelnjaka in prikaz čebelarske dejavnosti, vinogradniškega in kovaškega muzeja, gozdne učne poti ... Po akademiku ***dr. Jožetu Toporošiču*** je Strokovni odbor tokrat prvič vodil ***dr. Marko Jesenšek*** (nova tajnica je ***dr. Mihaela Koletnik*** – prej ***dr. Irena Orel***), ki je pripravil program letošnjega Pleteršnikovega simpozija (Besedoslovne lastnosti slovenskega jezika –Slovenska zemljepisna imena, Pišece, 12. in 13. september 2003). Simpozij ohranja tradicionalno slovaropisno tematiko in nadaljuje raziskovanje slovenske lastnoimenskosti – tokrat je osredinjen na besedoslovne lastnosti zemljepisnih imen, in sicer na gradivo, ki ga je zbiral Pleteršnik in je ostalo v rokopisu (potrebno ga je natančno analizirati in umestiti v razvojni lok slovenskega določanja normativnosti glede rabe naselbinskih in nenaselbinskih lastnih imen), širše pa pričakujem še referate, ki bodo besedoslovno obravnavali (tudi narečne) posebnosti zemljepisnih imen (poudarek je na ledinskih imenih) v pisavi, njihov izvor (prevzete in citatne prvine) ... Na simpozij se lahko prijavite do 27. junija 2003 na naslov: Marko Jesenšek, Pedagoška fakulteta Maribor, Koroška cesta 160, 2000 Maribor ali na e-naslov: marko.jesensek@uni-mb.si

12. 5. 2003 *Da ne pozabimo na našega predsednika Slavističnega društva Slovenije,* ***dr. Marka Jesenška***, ki se je med prazniki potepal po Franciji, »kjer 99 odstotkov pariških (!!!) gostiln pri nas ne bi dobilo žegna sanitarne inšpekcije«, tako da mu ni bilo pretežko vztrajati pri najkrutejšem opravilu: zgubljanju kilogramov. Tokrat se »reklamirati ne želi (hvala, ker skrbiš za moj imidž – če boš kdaj zajadral med brezposelne, se javi, te takoj sprejmem v službo kot dečka za stike – v tem si neprekosljiv, energije imaš več kot šejki nafte). Za naslednjo Kroniko bo več »štofa« (v tisku imam 5 novih naslovov slavistične knjižne zbirke Zora, pripravljam program za blejski slovenski slavistični kongres, obljubljam poročilo o predavanjih na univerzi v Gradcu …).«

12. 5. 2003 Spletne novice ***Mirana Hladnika***: SlovLit@ijs.si. http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit

Slovlitjani **klepetajo, spleteničijo in pomagajo** Banki Slovenije, ki bo »ponatisnila« bankovec za deset jurjev, pa hočejo preveriti besedilo, ki je natisnjeno na denarju »Resnično, domovina, nisem te ljubil kakor cmerav otrok, ki se drži matere za krilo«. (Odgovor so v hipu našli v besedilnem korpusu *Nova beseda* (bos.zrc-sazu.si), ki je bil v zadnjem tednu razširjen na 93 milijonov besed. Ob kliku na rubriko »polni izbor« je mogoče videti oz. izbrati vsa besedila, vključena v korpus. V našem primeru gre za 558. poved v Cankarjevem besedilu Bela krizantema.) Pomagajo dijakinji Srednje šole za oblikovanje in fotografijo, ki dela seminarsko o Cankarjevi Hiši Marije Pomočnice in jo zanima, kje bi lahko dobila ozadje nastanka dela, in želi odgovor na vprašanje, zakaj se avtor ponekod tako »brutalno« izraža in opisuje tudi tisto, kar naj ne bi oz. je bilo takrat nemoralno. Na pobudo ***Janeza Vrečka*** zbirajo za raziskovalko na Poljskem informacije v zvezi s »slovenskim kulturnim trikotnikom«. Zanimajo jo italijanske, slovanske in nemške komponente v slovenski kulturi: v običajih; v ljudski pesmi; v pravljicah in basnih; v nošnji; v književnosti; v jeziku; v arhitekturi; kako te komponente izgubljajo izvornost in postajajo nosilke slovenskosti; v katerih literarnih delih je videti elemente, ki izvirajo iz romanske, germanske in slovanske inspiracije; kako se kaže multikulturalizem kot vrednota slovenske kulture; v katerih delih je to posebej vidno.

V članku *Založniki postajajo ovira* (Delova priloga Znanost) ***Žiga Turk*** apelira na Cobiss ali na NUK, da bi dovolila avtorjem samostojno vpisovanje bibliografskih enot in hranjenje polnih (celotnih) besedil, saj so stroški za potrebno strojno opremo in varovanje člankov le 2 SIT na članek. Apel naslavlja tudi na fakultetne knjižnice, ki se bodo morale prilagoditi novemu načinu distribucije znanstvenih informacij, če nočejo skupaj z založniki postati ovira njihovemu razširjanju. Za začetek bi stremljivejše knjižnice lahko prevzele tehnično podporo elektronskih znanstvenih revij, za kar že obstaja primerna tehnologija. Kako komentiramo njegove predloge? – ***Miran Hladnik***. Trenutno težko komentiram, ker sem zelo pristranski. Brskam po "svojem COBISS-u", gledam in se čudim. In razmišljam, da bi morda sam res še najlaže pospravil in bi potem o meni brati Hrvati peli z rekcijami tipa "instrumental brez predloga" v slogu, ki ga je začrtal Šenoa: "... i svi ga zvaše Herkulom." Skratka, Avgijev hlev, preden preveč naložim. Pa vendar: za nekatere hlevarje več in bolje, kot bodo kadar koli sami ne, ne "sposobni", nikakor, pač pa -- "voljni" in "disciplinirani" storiti. Zato težko sodim, ali ni za dobro pokritje boljši "veliki brat" v smislu avtomatične zabeležke, ki jo je dolžan preskrbeti založnik na osnovi poenotene predloge, ki bi vsebovala enolične idente: davčno številko

avtorja (ja, ko bo imel DURS spodobno urejeno bazo!) in – če obstaja – šifro raziskovalca, ISSN revije in druge podatke o bibliografski enoti, predlog razvrstitve po vsebini (UDK, ...) in zvrsteh (slavna "1.1 ZNANOST (z veliko)" in navzdol, ... , avtor pa bi prispeval svoj "se strinjam" (ali pa tudi ne). – ***Jože Andrej Čibej***.

Spletk obilo. Http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/op_grad1.html – o nastajanju in sprejemu Gradnikovih pesniških zbirk od Večnih studencev (1938) do Harfe v vetru (1954).

Kronika

Slavističnega društva Slovenije

Izdaja Slavistično društvo Slovenije Aškerčeva 2, 1001 Ljubljana Izdajatelj je lastnik glasila.	**List za člane društva** Piše, ureja in odgovarja: dr. Zoltan Jan	Nova Gorica, 28.6.2003 http://www.ff.unilj.si/slovjez/kronika39.rtf Letnik 7, št. 39

Nekateri so že, drugi pa zaključujejo pospravljanje letošnjega šolskega leta, pred vsemi pa so dolge, sončne počitnice in dobri sklepi, da bomo med tem razkošjem prostega časa postorili vse tisto, kar nam je obležalo nedokončano med letom.

15. 5. 2003 Odmevi na Kroniko št. 38

❖ Častna članica SD ***Alenka Glazer*** nas je opozorila, da so med e-valovanjem »rokopisa« Kronike spet izginile nekatere kljukice. Še posebno grdo so videti imena kolegov na 25. strani: ***Marije Mitrović***, ***Marijana Dovića*** in ***Primoža Zevnika***. Vsem se opravičujemo.

VABILO K SODELOVANJU

Kolegice in kolege ponovno vabimo, da nas obveščajo o dogodkih, ki bi zaslužili ovekovečenje v Kroniki in bili tako deležni pozornosti kolegic in kolegov. Najpripravnejši je kratek zapis v taki ali drugačni elektronski obliki, da ni nepotrebnih napak pri prepisovanju.

15. 5. 2003 *Pogrešani kolegi.* Pošta nam je tokrat vrnila Kroniko št. 38, ki smo jo skušali poslati ***Mojci Čušin, Majdi Jenko, Dejanu Kosu, Klavdiji Kranjc Jensterle, Olgi Kotnik, Maji Piriji, Anici Por, Simoni Ani Raderz, Vandi Sekelšek, Svetlani Urbančič in Heleni Vukšinič.*** Kdor jih pozna, naj jih opozori ali nam sporoči njihove naslove.

15. 5. 2003 **Tisk 38. številke Kronike:** 69.120,00 SIT, poštnina: 57.419,58 SIT.

NOVE POKLICNE KOLEGICE IN KOLEGI

Na *Oddelku za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru* so od 30. marca do 30. maja 2003 diplomirali: ***Tamara Damjanac, Andreja Gabrijan, Slavica Klančnik, Tadeja Kos, Marjetka Mlakar, Simona Mlinšek, Mateja Pavličič, Vida Pelc Bajković, Andreja Reberšak, Iztok Roškar, Tanaj Bigec, Tadeja Germadnik, Urška Hlupič, Natalija Novak, Nataša Podhostnik, Mojca Tomišić, Ksenija Trinko, Simona Vindiš, Mateja Kovačič, Vesna Pregl, Lucija Hajnšek, Saša Horvat*** in ***Darinka Krušič***.

Poleg iskrenih čestitk in voščil za kar najuspešnejšo poklicno pot vsem tudi prisrčno vabilo,

da se nam pridružijo tisti, ki še niso člani in članice Slavističnega društva Slovenije.

15. 5. 2003 Prejšnjo *Kroniko* SDS (št. 37) najdete tudi na spletni strani http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/kroni ka 38. rtf. – ***Miran Hladnik***

15. 5. 2003 V prostorih Inštituta italijanske enciklopedije Treccani v Rimu je bil tretji mednarodni posvet o evropski književnosti 20. stoletja in katoličtvu. Na posvetu je ***Franc Kejžar*** predstavil Kosovelov odnos do Boga. *Prim.* Družina 1. 6. 2003, str. 5.

16. 5. 2003 Osnovna šola Dušana Muniha z Mosta na Soči je pripravila tradicionalni *pohod po Kosmačevi učni poti*, ki je poleg ogleda Kosmačeve domačije vključeval tudi urbanistično delavnico, ogled arheološkega muzeja, sejem umetne obrti itd. Pohod je poživil tudi zanimanje za muzejsko zbirko, ki nastaja v Kosmačevi rojstni hiši. Zdaj so prikazani predmeti, ki so jih uporabljali nekoč in jih je pisatelj tudi opisoval v svojih delih. Pripravljajo tudi razstavo rokopisov, ki jih hranita pisateljeva hči Nanča Kosmač in brat Lado Kosmač. *Prim.* Primorske novice 23. 5. 2003, str. 8; Delo 23. 5. 2003, str. 6.

16. 5. 2003 *Letošnjo pomlad se je v Pragi* zvrstila vrsta slovenističnih dogodkov. Začel jih je 23. aprila *literarni večer*, na katerem so bili predstavljeni *novi prevodi* F. Benharta, ki so zdaj izšli. Gre za dve deli Aleša Štegerja (Protuberance, Včasih je januar sredi poletja), Draga Jančarja (Privid z Rovenske) in Vena Tauferja (Odisej in sin ali Svet in dom). Potem, 8. maja, so prišli v Prago *avtorji Beletrine*, kjer je bil po Brnu in Olomoucu tretji literarni večer. Pripravila sta ga lektorata slovenskega jezika na FF v Brnu in FF v Pragi. *Češko-slovensko literarno srečanje* (tak je tudi naslov natisnjenega izbora sočasne slovenske literature, ur. Tatjana Jamnik in Peter Mainuš) je pokazalo, da je na Češkem zrasla skupina mladih slovenistov in prevajalcev, od katerih lahko v bodoče veliko pričakujemo. 13. maja nas je prevajalec mgr. Aleš Kozár *povabil v svojo prevajalsko delavnico*. Ob zaključku prevajanja Bartolovega Alamuta (roman izide ob koncu leta v praški založbi Albatros) je pripravil predavanje Bartolova pot z obrobja. 29. maja je nastopil s svojo glasbo in poezijo *pesnik Klemen Pisk*; njegove pesmi so v češkem prevodu (prevajalka je slovenistka Hana Chmelikova) letos izšle v praški literarni reviji Tvar. – In ne nazadnje, pred tiskom je *publikacija Matija Majar*, skupno delo praških in celovških slovenistov. – Lep pozdrav iz pomladne Prage. – ***Jasna Honzak***

16. 5. 2003 Praznovanje *šestdesetletnice* člana SD ***Marka Kravosa*** se razprostira v širjave. Danes so mu v barkovljanskem klubu Sirena na obrobju Trsta nazdravili osebni prijatelji. Spotoma se je 26. t. m. udeležil srečanja z dvestotimi učenci slovenskih in italijanskih šol na Opčinah. V sredo, 28. t. m., je v Tržaški knjigarni s častnim članom SD, ***akad. dr. Matjažem Kmeclom***, predstavil miniaturno izdajo svojih pesmi *Ljubezenske: ljube zenske*, ki jo je izdala založba Književna zadruga, nadaljevalka tradicije, ki jo je pred tem gojila Cankarjeva založba. Naslednji dan je v Kosovelovi knjižnici v Sežani na ogled postavil svojo zajetno knjižno bero. Niti teden pozneje so mu čestitali v Kulturnem domu v Gorici, kjer je miniaturko predstavil častni član SD, ***akad. Ciril Zlobec***, sledil pa je ogled kratkega filmskega portreta. Tržaška Skupina 85, ki združuje italijanske in slovenske izobražence, ga je počastila 21. junija … Iskreno se

pridružujemo najboljšim željam! *Prim*. Primorski dnevnik 22. 5. 2003, str. 4; 27. 5. 2003, str. 24; 28. 5. 2003, str. 9; 29. 5. 2003, str. 7; 31. 5. 2003, str. 13; 6. 6. 2003, str. 14; 10. 6. 2003, str. 20; 14. 6. 2003, str. 2; 24. 6. 2002, str. 13.

17. 5. 2003 V letošnji 2. številki revije *Zvon* je izšel *nekrolog akad. Jožetu Pogačniku*, ki ga je prispeval častni član SD, ***dr. Janez Rotar***. Med recenzijami najdemo poročilo ***Iztoka Ilicha*** o objavi korespondence med Jankom Lavrinom in Antonom Slodnjakom, ki jo je uredil častni član SD ***Dušan Moravec***, ***Igor Gedrih*** je ocenil izid Njegoševega dela Luč mikrokozmosa in Capudrove spomine Slovenija brez meja, ***dr. Milan Dolgan*** pa je svojo pozornost namenil delu Marjete Žebovec o Janezu Jalnu. Tudi za našo stroko je zanimiva knjiga Branka Marušiča Sto slovenskih politikov, ki je izšla pri Prešernovi družbi in o kateri poroča ***Zvonko Bergant***.

18. 5. 2003 Med številnimi prispevki o prihodnosti mariborske univerze v novi številki *Dialogov* (št. 3–4) blesti tudi razmišljanje predsednika SD, tokrat pišočega v ornatu mariborskega univerzitetnega profesorja. V svojem prispevku *Poetika mariborske univerze* se ***dr. Marko Jesenšek*** »prosto po Aristotelu« ponovno zavzema, da pedagoška fakulteta, ki sedaj vključuje tudi naravoslovne znanosti, preraste v filozofsko fakulteto kot samostojno humanistiko, ki je »prvi vzrok vsega, kar je Univerza – je njena duša in njen mitos«.

18. 5. 2003 Častni član SD *Silvo Fatur* je že poslal pismo *mag. Antonu Ropu*, predsedniku Vlade Republike Slovenije, v katerem se zavzema, naj se ohrani *Urad za slovenski jezik*, in opozarja na nujnost, da bi se moral krepiti in okrepiti, »saj je problemov, ki sodijo v njegovo pristojnost, nič koliko in vse več. Mislim tudi, da imate ob tem vprašanju celo možnost in priložnost zarisati med seboj in predhodnikom opazno razlikovalno črto, ki bo izrazito pozitivno zaznamovala vaš mandat in tudi vašo siceršnjo politično in človeško pot.« Prizadevanja so kasneje podprli tudi drugi posamezniki in ustanove, med katerimi naj omenimo Državni svet, Svetovni slovenski kongres. Kljub vsemu se zdi, da za nekatere slovenske politike sodi *Urad za slovenski jezik* med 4 najmanj potrebne izmed 21 vladnih uradov (ob 60 drugih uradih in agencijah). *Prim*. Primorski dnevnik 24. 6. 2003, str. 5; Novi glas 26. 6. 2003, str. 7.

BOLJ ZARES KOT ZA ŠALO

***

Kdor meni, da kljub racionalizaciji upravnih služb ne bi smeli okrniti *Urada vlade RS za slovenski jezik*, naj to pisno sporoči mag. Antonu Ropu, predsedniku Vlade Republike Slovenije, in Mirku Bandlju, generalnemu sekretarju (Gregorčičeva 20, 1000 Ljubljana), v vednost pa tudi direktorju Urada (Tivolska cesta 50, 1000 Ljubljana). Anonimna in nedostojna pisma niso primerna.

***

19. 5. 2003 *Samostojna kolektivna pogodba za visoko šolstvo in znanost*. Danes sem se kot predsednik sindikalne konference visokega šolstva in znanosti pri SVIZ-u sestal s predstavniki rektorata ljubljanske univerze (rektor, tajnik ...), s katerimi smo se med drugim dogovorili:

– ljubljanska univerza in SVIZ (Sindikat vzgoje izobraževanja in znanosti) si bosta izmenjala materiale o kolektivnih pogodbah;

– ljubljanska univerza se zavzema za to, da je kolektivna pogodba za visoko šolstvo ločena od ostalih pogodb za področje šolstva;

– vsi se zavzemamo za primerne rešitve tako za profesorje kot raziskovalce in administrativno osebje;

– SVIZ bo predlagal vladi posebno kolektivno pogodbo za področje visokega šolstva in znanosti.
Pogovori so potekali tudi o drugih temah, med katerimi naj izpostavim probleme bibliotekarjev, plače, uravnilovke itd. Nekaj podatkov iz angleške CV: Personal: http://ai.ijs.si/mezi/matjaz.html; Informatica: http://ai.ijs.si/informa tica/. Lep pozdrav. – ***Matjaž Gams***. *Prim.* Delo 21. 5. 2003, str. 4; Šolski razgledi 24. 5. 2003, str. 8.

19. 5. 2003 *Različne pojavne oblike entropije**. V Delovi prilogi Znanost (str. 14) je izšel »odmev na odmev« ***Primoža Jakopina***. Na njegove izjave v intervjuju (Znanost 24. 3. 2003) se je polemično odzval ***Marko Stabej*** (Znanost 7. 4. 2003). Tako se nadaljuje pojasnjevanje, kateri korpus slovenskih besed je najobsežnejši in katerega se največkrat uporablja (*prim*. Kronika št. 38, 7. 4. 2003, str. 24). Za nas, navadne smrtnike, so bolj kot zasluge za narodov blagor tistih, ki v polemiki sodelujejo, zanimivi podatki, da imamo kar pet elektronskih besedilnih korpusov: Nova beseda (93 milijonov besed), Besedišče slovenskega jezika (178.500 gesel), FIDA (100 milijonov besed), NAJDI.SI (500 milijonov besed), Slovar slovenskega knjižnega jezika (93.500 gesel). V prvih mesecih tega leta je korpus Nova beseda zabeležil 46.000 obiskov (več kot 500 obiskov na dan), Slovar slovenskega knjižnega jezika v e-zapisu pa povprečno beleži 700 obiskov na dan. E-naslovi korpusov: bos.zrc-sazu.si (brezplačno); www.fida.net (dostopno, če si pridobite dovoljenje); www.najdi.si.
*** e-SSKJ: entropíja -e ž (i) fiz. *termodinamična količina, ki nastane iz nič pri ireverzibilnih spremembah in se ne da uničiti:* entropija plina; sprememba entropije; novejšega pomena kronistu ni uspelo najti, zato naj se o njem bralci poučijo v delu: *Primož Jakopin, Entropija v slovenskih leposlovnih besedilih*, Ljubljana Založba ZRC, 2003. (*Naročila*: Založba ZRC, Gosposka 13, 1000, tel. 01 470 64 74, e-naslov: zalozba@zrc-sazu.si.)**

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

***

Kdor napravi napako in je ne popravi, napravi dve napaki. – ***Konfucij***

20. 5. 2003 Častni član SD, ***akad. dr. Boris Paternu***, je v ljubljanskem Jazz Clubu Gajo predstavil pesniško zbirko ***Tomaža Šalamuna*** *Od tam*, ki jo je uredil in komentiral, izšla pa je pri Mladinski knjigi. Med drugim je povedal, da je bil pesnikov »prvi nastop 1963 v Perspektivah s ciklom Mrk potresno znamenje«. Ključna beseda v Šalamunovem izjemno širokem slovarju je po njegovem mnenju *korak v razprtost*. *Prim.* Delo 21. 5. 2003, str. 17; Primorski dnevnik 21. 5. 2003, str. 13 …

20. 5. 2003 Na slavističnem oddelku Univerze v Padovi je s predavanjem *Aspettualità, temporalità e modalità in sloveno e in italiano* gostovala ***dr. Tjaša Miklič*** z Oddelka za romanske jezike in književnosti Filozofske fakultete v Ljubljani. Zanimivega predavanja se je udeležilo precej profesorjev in študentov slavistike na padovanski univerzi. Lep pozdrav iz Padove Vam pošilja ***Barbara Iskra***, lektorica za slovenski jezik.

21. 5. 2002 Po Sloveniji se vrstijo *prijazne svečanosti ob izročitvi Cankarjevih priznanj*. Mnogi kolegi so poleg vseh naporov pri pripravi in izvedbi tekmovanja zmogli tudi veliko ustvarjalnosti, da so nastala zanimiva in izvirna srečanja. *V Kopru* so se npr. pogovarjali z letošnjim nagrajencem Prešernovega sklada Andrejem Medvedom, *v Novi Gorici* pa je bila rdeča nit slovesnosti Ljubka Šorli. SD Nova Gorica je pred leti pripravilo simpozij o tej premalo upoštevani goriški pesnici, pozneje pa izdalo tudi zbornik, ki ga je urednica s sodelavci večkrat predstavila (*prim*. Kronika št. 38, 8. 5. 2003, str. 29 itd.). Na slovesnosti so se prepletale recitacije in uglasbitve pesmi Ljubke

Šorli, nagrajenci pa so poleg plaket prejeli tudi omenjeni zbornik, ki je simbolično povezal nagrajence z njihovimi mentorji. SD Trst – Gorica – Videm je izročitev priznanj pripravilo v nabrežinski dvorani Iga Grudna in medse povabilo tudi pisatelja Borisa Pahorja.

22. 5. 2002 Članica SD ***dr. Meta Grosman*** vodi projekt *Pogoji za razvoj bralne pismenosti*. Najprej je pripravila premišljeno anketo za učitelje, s katero želi ugotoviti, kako poznajo problematiko pouka branja in usvajanja bralne zmožnosti. Zbrati želi tudi predloge za izpopolnjevanje usposobljenosti učiteljev na tem področju. Pričakujemo, da se bodo kolegi množično odzvali in sodelovali pri anketi, saj smo prav učitelji slovenščine dežurni krivci za funkcionalno nepismenost Slovencev, čeprav je njeno leglo v neznanju razbiranja grafov, urnikov, voznih redov, navodil za uporabo aparatov in podobnega. Rezultati so tako zaskrbljujoči predvsem zaradi odraslih, ki nimajo niti popolne srednje šole, vendar niso vključeni v nobeno obliko dodatnega izobraževanja. Z zanimanjem pričakujemo nadaljnjih vesti.

23. 5. 2002 Problematika *italijanskih državnih šol s slovenskim učnim jezikom*, na katerih so ukinili vsako deseto stalno mesto slovenskih učiteljev, še vedno odmeva v slovenski javnosti, medtem ko se odgovorni organi slovenske oblasti šele pripravljajo, da bi kaj storili z vzvodi, ki so jim na razpolago. Tako je doslej le komisija državnega sveta za mednarodne odnose na predlog ***dr. Zoltana Jana*** obravnavala njihov položaj, ki se bo v prihodnje le še slabšal. *Prim.* Delo 12. 5. 2003, str. 3; Šolski razgledi 24. 5. 2003, str. 2.

23. 5. 2002 V Buenos Airesu so odprli slovenski lektorat, ki ga vodi ***Mojca Jesenovec***. Obiskuje ga 80 študentov. Pozornost namenjajo tudi izpopolnjevanju 115 učiteljev slovenske skupnosti, ki je razvila dopolnilno šolanje v slovenščini, v katero je vključenih okrog 800 otrok.

23. 5. 2002 Javni sklad RS za kulturne dejavnosti je pripravil tridnevno *literarno kolonijo* v Kaninski vasi v Bovcu. Poleg delavnic, ki sta jih vodila Barbara Simoniti in Goran Gluvić, so tudi brali literarne stvaritve, se srečali z domačini itd.

25. 5. 2003 *Literarna srečanja na Poljskem*. Iz Bielska-Biale na Poljskem ***dr. Agnieszka Będkowska-Kopczyk*** sporoča, da je tamkajšnjo literarno pomlad obogatil izbor pesmi ***Primoža Čučnika*** *Zapach herbaty* (*Vonj po čaju*) v prevodu ***Katarine Šalamun-Biedrzycke, Agnieszke Będkowske-Kopczyk*** in ***Adama Wiedemanna***, Izdala ga je založba Zielona Sowa iz Krakova. To je že tretja slovenska pesniška zbirka, ki jo je izdala ta založba (po pesmih Uroša Zupana in Aleša Debeljaka). ***Primož Čučnik*** je v začetku maja obiskal Poljsko in sicer Mikołów, kjer je nastopal v okviru festivala *Mikołówski pesniški maj*. Prihodnje leto bo založba Biuro Literackie Port Legnica izdala tri zbirke naslednjih slovenskih avtorjev: ***Alojza Ihana, Petra Semoliča*** in ***Miklavža Komelja***. Poljsko je obiskal tudi ***Klemen Pisk***, ki je dobil dvomesečno prevajalsko štipendijo. Poleg prevajanja in priprave gradiva za knjigo je imel literarne in glasbene nastope v Varšavi, v Bielsku-Biali ter šlezijskem Pszowu. To je bil njegov drugi nastop v Varšavi in tretji v Bielsku. Lansko jesen sta se na povabilo šlezijskih pesnikov s pesnico ***Katjo Plut*** udeležila tudi festivala umetnosti v Jastrzębiu-Zdroju (Šlezija).

26. 5. 2003 Po izidu dvojezične knjige *Ljudsko izročilo Slovencev v Italiji* (1976) je častni član SD ***Pavle Merkù*** pri videmski založbi Pizzicato izdal nadaljevalno delo ***Tonina Tonanà***. *Prim.* Mladika 2003, št. 4, str. 36.

27. 5. 2003 Leto je naokrog in tu je vabilo na 22. mednarodni slovenistični simpozij z naslovom *Aktualizacija jezikovnozvrstne teorije na Slovenskem: Členitev jezikovne resničnosti*, ki se bo pod vodstvom ***Erike Kržišnik*** dogajal 27. in 28. novembra t. l. S simpozijem nadaljujemo tradicijo vsakoletnih slovenističnih znanstvenih srečanj. Aktualizacijo teorije jezikovne zvrstnosti, katere začetki sodijo v dvajseta in trideseta leta

20. stoletja, narekujejo tako zunajjezikovne kot tudi jezikoslovne pobude zadnjih desetih ali dvajsetih let. Prireditev bo potekala v starem delu Ljubljane, v prenovljenih prostorih glavnega poslopja Univerze v Ljubljani. Udeležba na srečanju bo priložnost za predstavitev in izmenjavo strokovnih mnenj s kolegi s slovenskih, evropskih in drugih tujih univerz. Več na straneh http://www.ff.uni-lj.si/center-slo/l4.asp?L1_ID=30&L2ID=5&L3ID=81 in http://www.ff.uni-lj.si/center-slo/simpo zij-22-prijavnica1.asp. – ***Miran Hladnik***

27. 5. 2003 *Slovenski šolski muzej* je letos star že 100 + pet let, kolikor mineva od začetka avgusta 1898, ko je zveza slovenskih učiteljskih društev ustanovila muzej, da predstavi prispevek učiteljstva k razvoju slovenskega naroda in njegove kulture. Ko je muzej po skoraj poldrugem desetletju prenehal z delom, ga je 27. maja 1938 obnovil prosvetni oddelek uprave dravske banovine in od tedaj naprej deluje muzej neprekinjeno. Zato so 27. maj označili kot njegov praznični dan. Pproslavili bi ga radi tudi s podpisom pisma o nameri, da se uredi financiranje Slovenskega šolskega muzeja, za kar smo naprosili ministra dr. Slavka Gabra.

28. 5. 2003 Na področju naših strok je Vlada Republike Slovenije dala soglasje k omejitvi vpisa za redni študij po univerzitetnem dvopredmetnem programu Slovenski jezik in književnost in za redni študij po univerzitetnem dvopredmetnem programu Primerjalna književnost in literarna teorija na Filozofski fakulteti v Ljubljani.

29. 5. 2003 Članek ***Mihe Mohorja ml.***, člana SD, o dogajanju na kranjski gimnaziji po izidu dijaškega lista Plamenica leta1963, iz katerega se je izcimila skupina OHO in je tesno povezan z avantgardnim valom slovenske lirike v šestdesetih in sedemdesetih letih, je v današnjih *Delovih Književnih listih* (str. 14) dobil nadaljevanje, ki ga je napisal ***Mitja Žagar***, sin profesorice slovenščine ***Marije Žagar***, ki naj bi ji bilo na čuden način prizaneseno med »ideološkim razčiščevanjem ekscesa«, medtem ko je ravnatelj ***Miha Mohor st.*** zapustil gimnazijo in postal ravnatelj knjižnice. Zaščito naj bi naša kolegica, ki je bila najprej suspendirana, nato pa dlje časa bolna, dosegla preko Ranke Kavčič, žene takratnega predsednika izvršnega sveta Staneta Kavčiča. Uredništvo je 9. 6. polemiko zapečatilo z objavo spravljivega odgovora ***Mihe Mohorja ml.*** (*Književni listi*, str. 12), ki napotuje na branje njegove študije, objavljene v Kranjskem zborniku. (*Prim*. Kronika št. 38, 12. 5. 2003, str. 30.)

29. 5. 2003 V *Delovih Književnih listih* (str. 12–13) ***Mladen Pavičić*** poroča o slovenskem prevodu romana *Ebenovina* poljskega pisatelja *Ryszarda Kapuścińskega*. Tudi to delo je prevedel član SD, ***dr. Niko Jež***, ki je ob izidu prevoda *Cesarja* istega avtorja prejel Sovretovo nagrado (*prim*. Kronika št. 19, 2. 6. 2000, str. 65 / Ponatis Kronike, Ljubljana 2001, str. 322).

29. 5. 2003 V Kulturno-informacijskem centru Mestnega muzeja na Trgu francoske revolucije 7 v Ljubljani so odprli 20. razstavo *Publikacije in predstavitev izsledkov znanstveno-raziskovalnega dela Filozofske fakultete za leto 2002*, ki si jo je mogoče ogledati do14. 6. 2003. – ***Alenka Logar Pleško***, vodja Osrednje humanistične knjižnice Filozofske fakultete. *Prim.* Delo 11. 6. 2003, str. 2.

30. 5. 2003 V 4. številki Sodobnosti ***Miloš Mikeln*** sprašuje, kam so poniknili vsi jezikovni kotičkarji, in nagovarja častnega člana SD ***Janeza Gradišnika***, naj vendar kaj ukrene zaradi mešanja zaimkov oni, njih, njim, nje, pri njih, z njimi. Celo člani Društva slovenskih pisateljev so zapisali, da o knjigah ni dovolj samo govoriti na proslavah, treba je za *njih* (sic!) tudi kaj narediti. ***Aleš Debeljak*** v uvodniku razmišlja o enotnem slovenskem kulturnem prostoru in Evropi maternih jezikov; ***Marijanca Starc*** se je pogovarjala z našo prijateljico ***Jolko Milič***; častni član SD, ***akad. Ciril Zlobec***, pa piše o Odah pred kratkim preminulega ***Jožeta Kastelica***.

1. 6. 2003 V 66. številki revije *Apokalipsa* je profesorica na tržaški univerzi, ***dr. Marija Mitrović***, objavila spremni esej k izboru Kosovelove poezije v angleščini.

1. 6. 2003 V svojem prispevku o govoru Čačarjev (potomcev Uskokov v Gorjancih) je ***dr. Vera Smole*** med drugim povedala: »Ohranitev govora je odvisna od gojenja govora kot vrednote, ki najpogosteje živi v povezavi z družino in vero.« *Prim*. NeDelo 1. 6. 2003, str. 19.

4. 6. 2003 Založba DZS je v Portorožu pripravila tradicionalno večdnevno *srečanje izobraževalnih založnikov*, ki se ga letos udeležujejo predstavniki iz trinajstih držav. Seznanili so jih tudi s korpusom slovenske slovarske baze, ki je lahko vir za sestavljanje tujejezičnih slovarjev. Srečanje je sovpadalo s kongresom slovenskih založnikov, ki je obravnaval temo *Knjiga na Slovenskem*. *Prim.* Delo 9. 6. 2003 (Književni listi, str. 4).

5. 6. 2003 Na posvetu *Modeli študija in uresničevanje Bolonjske deklaracije* je ***dr. Ivan Leban*** primerjal ta proces z bolonjskimi špageti, kjer se je časa kuhanja težko dosledno držati. Sicer pa je kreditni študij uvedlo 22 od 26 članic Univerze v Ljubljani, več pa je zagat pri uvajanju stopenjskega študija (4 + 1 ali 3 + 2 leti študija). *Pripis pisca Kronike*: Dokler se naši umi ne domenijo, kaj hočejo, bodo tuji diplomanti uveljavljali svoj »master« kot naš magisterij, čeprav nimajo v žepu nič drugega kot naš dodiplomski študij z eno samo resnejšo diplomsko nalogo. *Prim.* Delo 5. 6. 2003, str. 3; 6. 6. 2003, str. 5.

5. 6. 2003 Društvo Štrk je ob *20. obletnici smrti Miška Kranjca* na njegovi domačiji pripravilo dan odprtih vrat. *Prim.* Delo 9. 6. 2003, str. 5.

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

***

Knjiga je velika stvar, če jo človek zna uporabljati. – ***Aleksander Blok***

6. 6. 2003 13. septembra letos mineva 70 let od smrti Maksa Pleteršnika. Iz knjige vtisov *Pleteršnikova domačija v Pišecah*: »Lepega sončnega dne smo imeli srečo in nekaj časa prebili v domu velikega Slovenca prof. Maksa Pleteršnika: Sredi zelenih hribov življenje bogato je vzklilo, / Slovence z besediščem dragocenim je obogatilo, / ponosni in srečni slovarjev liste obračamo, / se v spominu v čase njegove vračamo, / z delom svojim v besedah naših veličina njegova živi, / v jeziku slovenskem sadove nove rodi. / Zapisanim besedam je žlahtni glas podarila gospa Rut Zlobec. Hvala gospe Marjanci Ogorevc za prijetne zbrane besede, s katerimi nam je pričarala živost Pleteršnikovega časa. Hvala tudi ing. Francu Filipčiču za ohranitev izjemnega bogastva.« – ***Dr. Martin Kramar***. Najave obiska na naslov: Maks Pleteršnik – Pišece, Marjanca Ogorevc, Pišece 8, 8255 Pišece. Pri njej lahko naročite tudi zbornike dnevov Maksa Pleteršnika. Njihov slogan je: »Pleteršnik vedno z nami!«

7. 6. 2003 V Šolskih razgledih (str. 13) je ***Vesna Požgaj Hadži*** v seriji člankov predstavila in analizirala didaktične pripomočke za pouk hrvaščine.

9. 6. 2003 Sedemdeset let ustvarjalnega življenja je zaokrožil član SD ***dr. Gregor Kocijan***, ki mu ob jubileju iskreno čestitamo. *Prim.* Delo 24. 6. 2003, str. 8.

9. 6. 2003 Mineva leto dni, odkar so na Filozofski fakulteti v Ljubljani ločeni slovenisti in slavisti, ki imajo sicer še množico skupnih stvari, a vendar ločeni spletni strani: http://www.ff.uni-lj.si/slovenistika/ in http://www. ff.uni-lj. si /slavistika/default.asp.

9. 6. 2003 V okviru projekta *Korenine slovenskega naroda* je Kobariški muzej gostil *mednarodno konferenco o staroselcih Evrope*, ki seveda ni mogla mimo

avtohtonističnega pristopa in teze o Venetih, ki naj bi bili predniki Slovencev. Med desetimi predavatelji so primerjalno jezikoslovje med drugimi predstavljali Alinei (Italija), Otte (Belgija), Tulajev (Rusija). *Prim.* Delo 9. 5. 2003, str. 5; 16. 6. 2003 (Znanost, str. 12).

9. 6. 2003 90-letnice častnega člana SD ***Martina Jevnikarja*** (*prim*. Kronika št. 38, 1. 5. 2003, str. 27) so se pri tržaški reviji Mladika (št. 4, str. 21–23), pri kateri je viden sodelavec in je dolga desetletja skrbel za redno rubriko o slovenskem zdomskem slovstvu, spomnili s serijo člankov. Prispevali so jih člani SD ***Zora Tavčar, Lojzka Bratuž, Janko Moder*** ter ***Jože Velikonja, Robert Petaros, Luigi Michieletto, Ester Sferco*** in ***Lidija Turk***.

9. 6. 2003 V današnjih Delovih Književnih listih (str. 10) ***Fanika Krajnc Vrečko*** piše o zapletih pri transkripciji Trubarjevih besedil v gajico. Z njimi se je srečala pri pripravi 1. zvezka njegovih zbranih del. *Pripis pisca Kronike*: pobudniki za ponovno uvedbo bohoričice bodo uživali. *Prim*. Kronika št. 38, 24. 4. 2003, str. 26.

9. 6. 2003 V današnjih Delovih Književnih listih (str. 13) napovedujejo izid *Oblikoslovnih razprav* častnega člana SD, akad. ***Jožeta Toporišiča***. Vključene so v zbirko ZRC SAZU Linguistica et philologica. Pred izidom so tudi *Zbrani spisi* pokojnega častnega člana SD, akad. ***Franceta Bezlaja***.

10. 6. 2003 V knjižnici Ivana Potrča na Ptuju je ***dr. Martin Žniderščič*** razstavil *280 miniaturnih knjig* iz svoje zbirke, ki šteje približno 3000 primerkov. Videti je bilo mogoče tudi najmanjšo knjigo na svetu (0,9 x 0,9 mm), v kateri je objavljen Kameleon Čehova. *Prim.* Delo 10. 6. 2003, str. 10.

10. 6. 2003 Od danes je na spletni strani 13. mednarodnega slavističnega kongresa (http://www.ff.uni-lj.si/msk/) dostopen kongresni program (sekciji referati in tematski bloki, obvestila …), ki bo v kratkem dopolnjen z drugimi pojasnili, žal pa bodo odpadla nekatera predavanja, o čemer so nas obvestili post festum. Kongres bo potekal v ljubljanskem Cankarjevem domu od 15. do 21. avgusta letos. Lep pozdrav – ***Silvo Torkar***, strokovni tajnik organizacijskega odbora. *Pripis predsednika republike* ***dr. Janeza Drnovška***: »Slovansko jezikoslovje je veda z bogatim izročilom, segajočim daleč v preteklost, jezikoslovci, ki so mu postavljali temelje in prispevali k njegovemu poznejšemu razvoju, pa so na vidnem mestu med kulturnozgodovinskimi osebnostmi, zaslužnimi za utemeljitev kulturne identitete posameznih slovanskih narodov: za Slovence sta to zlasti Jernej Kopitar in Fran Miklošič, za njima pa vrsta drugih. Prav skupni jezikoslovni interesi so spodbujali in pospeševali številne znanstvene in kulturne stike tudi na drugih področjih, saj je medsebojno oplajanje slovanskih kultur marsikdaj dajalo izrazit pečat predvsem umetniški ustvarjalnosti, ne le v besedni umetnosti, ampak tudi na področjih gledališča, glasbe, plesa, filma in drugod. V času, ko se Evropa vse bolj zbližuje, ko si prizadeva oblikovati skupno vizijo svoje prihodnosti, teh sporočil preteklosti nikakor ne gre pozabiti.« (Iz uvodnega nagovora, objavljenega na spletni strani.)

11. 6. 2003 Junija so šole dolžne obvestiti učence, katere učbenike bodo uporabljali prihodnje leto. Ob tem se je izkazalo, da je najstarejši potrjeni učbenik, ki je še vedno v veljavi, Matematika za gimnazije I. Uporabljajo ga od leta 1983, slovenisti pa si kaj tako trdnega lahko le želimo ali se bojimo? *Prim.* Delo 11. 6. 2003, str. 4.

11. 6. 2003 Draga Mirana [Štuhec in Hladnik, op. mh], *Kekčeve poti* na Mangart bodo v soboto in nedeljo, 21. in 22. junija. Zbor ob 8.30 zjutraj v Ljubljani pred FF, da se boste Mariborčani lahko pripeljali. Z avtomobili čez mejo v Italijo (dokumenti!) do Mangartskih jezer, od tam na Mangartsko sedlo (4 ure hoje), s sedla je do vrha še 1,5 ure. Gremo po lahki, Italijanski poti. Sestopimo nazaj do koče na sedlu, kjer bomo prespali (ok. 1500 SIT). Prvi dan bomo hodili okrog 8 ur. Vroče bo: kratke hlače, očala, veliko vode ipd. Imejte ustrezne čevlje, rezervno perilo, vsaj 2–3 litre vode, obliže, malico,

denar, dokumente – ja, pa rjuhe, da bo spanje v koči cenejše! V nedeljo sestop k jezerom, potem si bomo pa že kaj zmislili. Miran, ali daš tole na SLOVLIT! Miran, prosim, nujno dopiši: na Kekca gremo z osebnimi avti; kdor ga ima, naj ga prinese s seboj. *Poročilo po opravljenem podvigu*: Aleš B. kot vodja, Jaka O. kot njegova desna roka in uradni snemalec, Herman kot Kristinin varuh in skupinin govornik, Jože U. kot predstavnik drugih oddelkov in celokupne fakultete, Miran H. kot kronist) ter Mojčevke (Tanja in Monika, ki sta zastopali vse, ki prej še nikoli niso bili v hribih, Katja, ki je imela poln nahrbtnik dobrot, od asistentov Alenka Ž., iz knjižnice Kristina P. in od kronista Mira H.) so napadli goro kar od Belopeških jezer, jo zavzeli od desne v enem nonšalantnem zamahu (z vmesno plezalno predstavo izbranih članov ekspedicije v ferati Via Italia), na vrhu občudovali glorijo ali obstret, prespali kot absolutni višek na podstrehi koče na Mangartskem sedlu in se naslednji dan po hudo razdrti poti čez Plazje vrnili v civilizacijo. Nezadovoljneža ni bilo med ohranjevalci plemenite kekčevske tradicije: po 2000 m vzpona in prav toliko spusta so njihovi obrazi sicer kazali rahle sledi utrujenosti, čeznje pa so se malali izrazi zadovoljstva in ponosa vsled premaganih težkoč. Ko bo fotodokumentacija urejena in na splet postavljena, pokažemo nanjo. – ***Aleš Bjelčevič*** & ***Miran Hladnik***

11. 6. 2003 Morda bomo kdaj le zvedeli, kaj se je in se še plete okrog in v *mariborskem založništvu*, v katerega je usodno zarezala DZS, ki je leta 1999 za 300 milijonov kupila Založbo Obzorja, ***Andrej Brvar,*** eden izmed sedmih hitro menjajočih se direktorjev, pa je večino najpomembnejših zbirk odnesel s seboj na založbo Litera. *Prim.* Delo 11. 6. 2003, str. 15; 18. 6. 2003, str. 17; 20. 6. 2003, str. 15 ... *Pripis pisca Kronike*: Polemika kaže, da so tudi na tem področju precejšnji dnarci, ki so pomembnejši kot imaginarne vrednote in deklarativno poslanstvo. Bilančni dobiček v letih 1997–2001 znaša 1,7 milijarde in nekaj ducatov milijonov (kdo bi se ukvarjal z drobižem); nadzorni svet bo letos dodatno nagrajen z desetimi milijoni, uprava pa s sedmimi, pa še bo ostal precejšen znesek.

12. 6. 2003 Na skupščini SAZU je postal častni predsednik SAZU akad. ***dr. France Bernik***, za rednega člana je bil izvoljen ***dr. Matjaž Kmecl***, izredna člana SAZU pa sta med drugimi postala ***dr. Zinka Zorko*** in ***dr. Andrej Inkret***. Članom Slavističnega društva Slovenije iskreno čestitamo za pomembna priznanja njihovemu delu! *Prim.* Delo 13. 6. 2003, str. 2.

13. 6. 2003 Kolegi na osnovnih šolah so si oddahnili, ker so njihovi učenci vendarle zaključili tudi naknadna preverjanja znanja. Kolegi na srednjih šolah pa se ponoči prebujajo, ker jih muči mora zaradi matur vseh oblik, zaključnih, popravnih, naknadnih in drugih izpitov, ki so pred njimi in za katere bodo živeli globoko v julij. Pri slovenščini je bilo popravljenih 13.855 nalog, država pa ni zaradi tega naročila prav nič revnejša. O rezultatih »ekstercev« prim. Delo 13. 6. 2003, str. 2.

16. 6. 2003 *Novogoriški in drugi ocenjevalci maturitetnih izpitnih nalog iz slovenščine* so dr. Slavku Gabru, ministru za šolstvo, znanost in šport, poslali pisno zahtevo, da zviša ceno tega garaškega dela. Upajmo, da jih bodo podprli tudi drugi in da bodo znali zaostriti svoje zahteve, za kar pa je potrebna enotnost ocenjevalcev.

13. 6. 2003 Na letošnjem herbersteinskem srečanju književnikov, na katerem so razpravljali o pomenu prevodov za uveljavljanje slovenske literature v svetu, je sodeloval tudi član SD ***dr. Niko Jež*** ki se je zavzel za širjenje možnosti študija slovenščine na tujih univerzah, pa tudi za razvijanje strokovne kritike prevodov. ***Dr. Denis Poniž*** je spregovoril o bližču in bedi literarne kritike, ***dr. Igor Grdina*** pa je opozoril, da literarna zgodovina pri proučevanju potrebuje distanco, zaradi česar si ne more privoščiti spremljanja aktualne leposlovne produkcije. *Prim.* Delo 17. 6. 2003, str. 8; 23. 6. 2003 (Književni listi, str. 4).

14. 6. 2003 Predsednik RS, ***dr. Janez Drnovšek***, je imenoval novo komisijo za odlikovanja, katere član je postal tudi častni član SD, ***akad. dr. France Bernik***. V prejšnji sestavi, ko so visoka državna odlikovanja prejeli tudi nekateri naši kolegi, je bil član tega telesa ***akad. dr. Matjaž Kmecl***. *Prim.* Delo 14. 6. 2003, str. 2.

15. 6. 2003 V okviru naše iniciative Kulturologija & ekonomija smo v Podnu/Bodental (občina Borovlje Ferlach) pripravili *dve etnografski razstavi*. Razstava *Kultura kruha v alpsko-jadranskem prostoru* daje vpogled v kulturo kruha na Koroškem, v Sloveniji in Furlaniji – Julijski Krajini. Na ogled so slikovna dokumentacija s kratkim štirijezičnim komentarjem, staro orodje za peko kruha (iz Hollersberga pri Guttatringu) in nekaj slikovnih impresij iz nekdanjega kmečkega življenja. Razstava *Kmečko orodje za poletje & zimo* prikazuje novo zbirko starega kmečkega orodja, kakršno se je uporabljalo v Podnu in Slovenjem Plajberku v času pred elektrifikacijo. Poletju posvečeni del razstave prikazuje kmečko orodje za košnjo in prevoz sena. Drugi del razstave daje vpogled v zimsko kmečko delo. Osrednji razstavni predmeti so vozovi za seno, konjska vprega, vprežne sani, motor na bencin, vitel, rezalni stroj, kolarski stol, ročne žage in drugo kmečko orodje. Vabimo vas v Poden/Bodental in se veselimo vašega obiska! – ***Herta Maurer-Lausegger***, Univerza v Celovcu, tel. ++43 (0) 463/2700-2615, faks ++43 (0) 463/2700-2699, GSM ++43 (0) 664/133 51 02, e-naslov: herta.lausegger@uni-klu.ac.at, domača spletna stran: http://www.kwfilm.com, www.scienceweek-kaernten.at.

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

***

Jezik je metafora v tem smislu, da izkustva ne samo skladišči, temveč jih tudi prevaja iz enega v drugi vidik.

Marshall McLuhan, Gutenbergova galaksija

14. 6. 2003 *Novomeška Gogina podoknica* v polni meri izkorišča specifične izrazne možnosti, ki jih ponujajo konfiguracija terena (atrij z okni v prvem nadstropju Knjigarne) in akustika prostora. Temelji na vrhunski igralski interpretaciji, izdelani sceni in kombiniranim kompozicijsko-improvizacijskim pristopom h glasbi, ki jo izvaja popolnoma nekonvencionalna zasedba. Glasba ni le ilustrativni »privesek« poeziji, temveč v sozvočju z njo ustvarja novo organično celoto, skupaj z njo pa stremi k umetniškemu presežku seštevka obojega, ki se zmore udejanjiti le v čisto konkretnih okoliščinah neke poletne noči, nekega prostora in neke specifične publike. – ***Marijan Dović***

16. 6. 2003 *Delovno srečanje lektorjev slovenščine na tujih univerzah* bo 28. in 29. avgusta, ko se bodo zbrali na rednem delovnem srečanju pred začetkom novega študijskega leta. Predstavljene bodo vse novosti strokovnih služb (kadrovske, finančne, mednarodno sodelovanje), poleg tega pa bomo več časa posvetili strokovnim temam. Organizirali bi dve ali tri delavnice oziroma okrogle mize, na katerih bi se pogovarjali o aktualnih temah lektoratov. Naši predlogi so naslednji: študijski programi, delovanje lektorja (pridobivanje študentov, organizacija posebnih dogodkov in stiki z veleposlaništvi), gradiva za lektorate (predstavitev že pripravljenega in nadaljnje delo). Sodelujoči na okroglih mizah bi bili vsi prisotni, zelo dobro bi bilo, da se nanje pripravite s svojimi pogledi in predstavitvami. Če bi želel kdo poseben nastop na katero koli od predlaganih tem (ali na kakšno drugo), prosimo, da to vnaprej javite, da bomo sestavili program. Program bomo poslali julija. – ***Dr. Simona Kranjc***, predsednica Komisije za slovenščino na tujih univerzah, ***Mojca Nidorfer Šiškovic***, tajnica komisije

17. 6. 2003 Danes je senat potrdil predsednika SD, ***dr. Marka Jesenška***, kot *prorektorja Univerze v Mariboru za mednarodno in meduniverzitetno sodelovanje*. V

ponedeljek dobi pisarno in navodila, kako delati. Prepričani smo, da se bo spet izkazal in zgrabil priložnost. Iskrene čestitke! *Prim.* Delo 27. 6. 2003, str. 2.

17. 6. 2003 Na srečanju *Znanost za prihodnost Slovenije* je poleg akademske sfere sodelovalo kar sedem ministrov in mnogi predstavniki gospodarstva, ki bi radi unovčili super rezultate naših veleumov, a se zdi, da ni bogve kaj na razpolago, če ne upoštevamo točk za nazive, ki jih veledognanja prinašajo. Radi bi, da bi se razvojni čudeži Irske in Finske ponovili tudi pri nas, a ne vedo, da je, preden pride do čudeža, treba zanj tudi kaj vložiti (vsaj sveče, pa kakšno mašo je treba plačati, da se pojavijo). *Prim.* Delo 18. 6. 2003, str. 1.

17. 6. 2003 Svet za visoko šolstvo je mimo lastnih pravil sprejel stališče, da je treba program *novogoriške slovenistike* dopolniti s kritičnimi mnenji, ki so jih zapisali trije ocenjevalci v svojih pozitivnih ocenah. Prav hecno je, kakšne posledice ima preblisk recenzenta, ki ga zapiše, ne da bi kaj slabega mislil. Tako naj bi se program preimenoval v Slovenske študije in tako po takšnem študiju ne bi bilo mogoče pridobiti strokovnega naziva, ki ga predvideva zakon, potrebno je primerjati študij italijanistike na šestdesetih italijanskih univerzah z rešitvami v programu slovenističnega študija itd. Ko nastane zagata, je vsak izgovor dober, tudi tisti, ki ga pes na repu prinese, so menili stari ljudje.

18. 6. 2003 *Lingvistični krožek na Filozofski fakulteti v Ljubljani*, ki ga vodi ***dr. Martina Ožbot***, je dočakal Abrahamova leta. Odkar je leta 1953 začel delovati na pobudo klasičnega filologa, ***dr. Milana Grošlja***, in romanista, ***dr. Stanka Škerlja***, so pripravili več kot 579 srečanj, ki se jih udeležuje od 10 do 50 in več jezikoslovcev, med katerimi je častni član SD ***akad. dr. Jože Toporišič*** le izjemoma odsoten. *Prim.* Delo 19. 6. 2003, str. 13.

19. 6. 2003 *80. obletnica rojstva Ivana Hribovška*, ki je po mnenju nekaterih literarnih zgodovinarjev premogel celo večjo izpovedno moč kot Balantič, je obeležena v 3. številki revije Zvon.

19. 6. 2003 Tržaški krožek za kulturo in umetnost, ki ga vodi znani tržaški literarni zgodovinar ***Elvio Guagnini***, je zaključil letošnjo sezono s predavanjem ***Mirana Košute*** o Bartolovem delu. *Prim*. Primorski dnevnik 21. 6. 2003, str. 12.

20. 6. 2003 Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani danes organizira poseben izobraževalni seminar *ABC poučevanja*, ki ga vodi ***Ljubica Črnivec***, lektorica slovenščine v Celovcu, večkratna vodja lektorjev na Poletni šoli itn. Seminar je namenjen vsem, ki se šele pripravljate na učenje slovenščine kot drugega/tujega jezika, zanimiv pa bo tudi za ostale, zato lepo vabljeni. Poteka od 10. do 12. ure v didaktični učilnici v prizidku FF. – ***Dr. Simona Kranjc***, predsednica Komisije za slovenščino na tujih univerzah, ***Mojca Nidorfer Šiškovic***, tajnica komisije

20. 6. 2003 Strinjam se z opozorili dr. Tajnikarja, da je predlagana »zamenjava« eskalacije za dodatne pokojnine, vključno z zamrznitvijo funkcionarskih plač, instant dobitek le za ministra Mramorja. Kaj pokaže hitri izračun? 1. 8. 2003 bo povprečna bruto plača v javnih službah okoli 310.000 SIT. 2,4-odstotni dvig bi torej za povprečnega zaposlenega predstavljal 7.440 SIT mesečno, za vseh približno 150.000 zaposlenih v »negospodarstvu« pa 1,116 milijarde mesečno, do konca leta torej 4,464 (ali 5,58 – odvisno od datumov decembrskih izplačil) milijarde. Na letni ravni je to približno 13,4 milijarde – seveda ne le iz proračuna, ampak iz vseh javnih blagajn, ki izplačujejo plače javnim službam. Ponujenih približno 4.200 SIT pokojninskih vplačil mesečno za delodajalce pomeni v letu 2003 popoln profit, od 1. 1. 2004 pa 43,55-odstotni prihranek. Poleg tega dvig izhodiščne plače pripada vsem zaposlenim in se upošteva tudi v prihodnjih letih, dodatne pokojninske premije pa bi vlada drugim delodajalcem v javnem sektorju šele priporočila. Izjemna hitrost vlade pri sprejemanju zahteve (Mramorjeve ali sindikalne ali koga v sindikatih?) o zamrznitvi plač funkcionarjev je zelo prozorna: 99-odstotkov Slovencev bi si seveda samo želelo imeti funkcionarske plače (četudi

zamrznjene na višinah, ki jih je izčrpno predstavil Mladinin seznam); nič namreč ni bilo rečeno o dodatkih za učinkovitost ipd. – nam so jih lepo sklatili in zamrznili s 3 na 2 odstotka. Bodo vladni možje stimulirali le še odhajajoče v Bruselj, v »lepi novi svet«, kjer jim je razlika med slovensko in evropsko inflacijo deveta briga? Ko se povzema podtaknjena floskula o pozitivnem učinku »demonstracijskega učinka« zamrznitve funkcionarskih plač (ta bo začasna) in odpovedi eskalaciji oz. že dogovorjeni avgustovski uskladitvi (to pa bo nepovratno izgubljeno), se nič ne pove o »demonstracijskemu učinku« kršenja podpisanih pogodb in ropanja zasluženih plač. V pol leta vladna stran ni bila sposobna pripraviti dostojnega pisnega odgovora na sindikalni predlog prehoda in nadaljnjega urejanja plač po 1. 1. 2004. Vse najave pa seveda kažejo, da vladni predlog ne bo nič »razvojno naravnan«, ampak da bo replika starih interventnih posegov za kratkoročno preživetje. – Odlomek iz e-dopisa SVIZ-ovcem, ki ga je razposlal ***Janez Stergar***.

21. 6. 2003 V reviji Primorska srečanja (št. 263, str. 2–11) je izšel zapis članice SD ***mag. Danile Zuljan Kumar*** z okrogle mize *Vloga narečja v družbi danes in jutri*, ki jo je pripravila in vodila na Gradu Dobrovo v Goriških brdih, kot uvodničarji pa so se je udeležili ***mag. Roberto Dapit, Živa Gruden, Marija Sivec*** in ***Matej Šekli***. *Prim*. Kronika št. 36, 23. 11. 2002, str. 96.

22. 6. 2003 Tudi častni član SD ***Janez Gradišnik*** se je v svojem jezikovnem kotičku (Družina, str. 18) pridružil prizadevanjem, da bi *Urad vlade RS za slovenski jezik* ohranil svoj položaj in se razvil do takšne ravni, da bi lahko povsem opravljal svoje poslanstvo. Opisal je tudi usodo reforme nemškega pravopisa, ki jo je pripravljala posebna državna pravopisna komisija več kot deset let, a je takoj izzvala polemike, čez kakšno leto pa so pisanje po novem pravopisu opustili celo tisti, ki so se mu najprej podredili, k reformi pravopisne reforme pa sedaj poziva tudi Nemška akademija za jezik in pesništvo.

23. 6. 2003 Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani (Aškerčeva 2, Ljubljana) je pripravil tradicionalni *dvodnevni izobraževalni seminar za učitelje slovenščine kot drugega/tujega jezika*. Udeleženci bodo izvedeli vse o aktualnem dogajanju na Centru in veliko novosti s področja poučevanja slovenščine kot drugega/tujega jezika. Potekal bo 26. in 27. junija na Filozofski fakulteti. Oglejte si program na spletni strani Centra http://www.ff.uni-lj.si/center-slo/l4.asp?L1_ID=30&L2_ID=20&L3_ID=49. – ***Dr. Simona Kranjc***, predsednica Komisije za slovenščino na tujih univerzah, ***Mojca Nidorfer Šiškovic***, tajnica Komisije

24. 7. 2003 *39. seminar slovenskega jezika, literature in kulture* bo odprl svoja vrata 7. julija. Program si lahko ogledate na spletni strani http://www.ff.uni-lj.si/center-slo/l3.asp?L1_ID=30&L2_ID=3, posebej pa vas opozarjamo in vabimo na *Dan slovenistik*, ki bo 16. julija: ob 12.30 bo okrogla miza *Študij slovenistike na tujih univerzah*, na kateri bodo sodelovali nekateri lektorji. Prav tako naj bi sodelovali tudi vaši študentje kot udeleženci seminarja. V avli naj bi potekala tudi razstava tistega, kar bodo lektorji in njihovi študentje prinesli kot predstavitveno gradivo. Pripravljene bodo mize in panoji, zato lepo vabljeni. – ***Dr. Simona Kranjc***, predsednica Komisije za slovenščino na tujih univerzah, ***Mojca Nidorfer Šiškovič***, tajnica Komisije

25. 6. 2003 Na *3. svetovni konferenci slovenskih znanstvenikov in gospodarstvenikov iz sveta in domovine*, ki je potekala na Bledu, je državni svetnik ***dr. Zoltan Jan*** med drugim opozoril, da smo vedno znova ponosni, ko vidimo, da imamo zunaj Slovenije več uspešnih in kvalificiranih strokovnjakov, kot jih je zaposlenih na Univerzi v Ljubljani, manjkrat pa zasledimo vprašanje, kaj pomeni, da imajo najsposobnejši odprto pot v svet, kjer izkoriščajo sadove njihovega dela. Bogati in razviti vedo, da je najceneje in da

najmanj tvegaš, če pridobiš že uveljavljenega, izoblikovanega strokovnjaka, pa četudi mu nudiš še tako veliko nagrado in še tako razkošne materialne pogoje. Izogneš se stroškom, ko od osnovne šole izobražuješ 100 otrok, da dobiš šest, sedem akademsko izobraženih, kar pa slej kot prej postane razmerje 8000 otrok za enega vrhunskega strokovnjaka. Če pa upoštevamo prispevek takšnega strokovnjaka v rast družbenega proizvoda, je dobiček še očitnejši, razkorak med razvitimi in nerazvitimi pa vse večji. *Prim.* zbornik *Poti znanosti k edinosti Slovencev*, Ljubljana 2003, str. 10, 11.

26. 6. 2003 V današnjem Primorskem dnevniku (str. 8) je izšlo obsežno poročilo o tematski številki ugledne italijanske slavistične revija *Ricerche slavistiche*, ki je celoten 1. zvezek tega letnika (XLVII/2003) namenila objavi referatov z dvodnevnega simpozija *Dalla lira di France Prešeren: armonie letterarie e culturali tra Slovenia, Italia ed Europa* (Iz Prešernove lire: literarne harmonije med Slovenijo, Italijo in Evropo), organiziral pa ga je ***Miran Košuta*** decembra 2000 (*prim*. Kronika št. 23, 14. 12. 2000, str. 153; št. 38, 30. 4. 2003, str. 28). Avtorica članka ***Tatjana Rojc*** je med drugim zapisala: »Ko italijanskemu bralcu spregovorimo o Prešernu, nas le-ta bolj malo razume. […] Naj nam torej ne zveni preveč čudno, da se tudi pisatelju in germanistu Claudiu Magrisu v eseju o Trstu iz leta 1982 kar samo od sebe postavlja vprašanje, kako ostaja skoraj popolnoma nepoznan v italijanskih tržaških in goriških krogih ›... veliki Prešeren, izjemno pomembni lirik, ki dejansko začenja slovensko moderno književnost‹ (Ara-Magris, Trieste un'identità di frontiera, Turin 1982, str.32).« Urednika ***Janja Jerkov*** in ***Miran Košuta*** sta našla prostor tudi za nekatere razprave, ki niso bile predstavljene na strokovnem srečanju. Tako objavljajo ***Boris Paternu, Atilij Rakar, Boris A. Novak, Marija Pirjevec Paternu, Ivan Verč, Jana Jerkov, Miran Košuta, Sanja Rojić, Zoltan Jan*** in ***Mario Capaldo***.

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE
Denar in slava me ne zanimata. Zadostuje denar.

26. 7. 2003 Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani je razposlal vabila na otvoritveno slovesnost *22. poletne šole slovenskega jezika*, ki bo potekala od 30. junija do 26. julija, udeležilo pa se je bo 280 udeležencev iz 32 držav.

26. 6. 2003 V letošnji prvi številki revije *Primerjalna književnost* (letnik 26) je ***Marko Juvan*** objavil razpravo *Fikcija in zakoni*, ***Ana Vogrinčič*** *Pripovedništvo praznine*, ***Barbara Orel*** *Wilderjevo gledališče*, prispevek ***Gizele Polanec – Podpečan*** ima naslov *Heidegger, problem govorice in Ionescova drama Plešasta pevka*, ***Gašper Troha*** pa piše o ***partizanski dramatiki***. ***Vid Snoj*** je za objavo pripravil zapis razgovora ob izidu slovenskem prevodu Steinerjevega dela Smrt tragedije, ***Jerneja Habjan*** pa poroča o zborniku Romantična pesnitev.

27. 6. 2003 Po drugem krogu izbirnega postopka za *vpis v srednje šole* se le 14 bodočim srednješolcem ni izpolnila nobena želja. Ostalo pa je kar 3884 nezasedenih učnih mest, največ na poklicnih šolah, ki bi lahko vpisale še 355 bodočih strojnikov, 177 mizarjev, 132 električarjev, 151 prodajalcev, 105 gostincev in 55 administratorjev. Ljubi kruhek učiteljev postaja vse bolj nezanesljiv. *Prim.* Delo 27. 6. 2003, str. 2.

28. 6. 2003 Na *okrogli mizi o* [*ljubljanski*] *slovenistiki* [*na Filozofski fakulteti*], ki jo ob 1. obletnici njenega delovanja kot samostojnega oddelka pripravil ***Peter Kolšek***, so sodelovali ***dr. Ada Vidovič–Muha, dr. Boža Krakar–Vogel, dr. Erika Kržišnik, dr. Miran Hladnik in dr. Marko Stabej***. Izvirna razmišljanja o položaju slovenistike kot matične stroke slovenske države so ilustrirali z srhljivimi podatki. Na oddelku je 14 habilitiranih učiteljev in 5 asistentov, ki skrbijo za 752 študentov, od tega 82 podiplomcev. Na enega učitelja pride 54 študentov, oziroma 150 na asistenta. Povprečje na Univerzi v Ljubljani 20 študentov na enega učitelja, na zagrebški univerzi 13; letos pa jim niso odobrili niti enega mladega raziskovalca. Oddelek nima na hodniku niti tablice z napisom, da je tu slovenistika, mednarodnemu simpoziju Obdobja letos ni ostala niti tretjina sredstev, Seminar slovenskega jezika, literature in kulture jih ima tri milijone manj. »Mi

smo tukaj bolj zaradi reprezentativnih razlogov, kadar nas je treba pokazati drugim.« *Prim.* Delo 28. 6. 2003, (Sobotna priloga, str. 4–5).

28. 6. 2003 Spletne novice ***Mirana Hladnika***: SlovLit@ijs.si. Http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit

Slovlitjani klepetajo, spleteničijo in pomagajo odkrivati, od kod je princ Kutazen v Gradnikovih verzih in na katerega dramskega Arhibalda je pesnik mislil v nekih drugih rokopisnih verzih (na poizvedovanje so se z nasveti prijazno odzvali Breda Pogorelec, Denis Poniž, Peter Weiss, Vlado Nartnik in Chikako Shigemori Bučar; Arhibalda je našel Denis Poniž v drugem delu Shakespearjeve drame Henrik IV. (bolj je znan pod imenom Earl of Douglas), medtem ko princ Kutazen ostaja uganka: čeprav ima ena od japonskih spletnih strani v naslovu izraz *kutasen*, najbrž ne gre za japonsko besedo); kako se izogniti pretirani bančni proviziji, ki znaša več kot kotizacija za udeležbo na mednarodnem slavističnem kongresu; kako preprečiti vdor nezaželenih reklamam v osebni poštni nabiralnik ...

Slavistično društvo Slovenije
Slavistično društvo Jesenice

SLOVENSKI SLAVISTIČNI KONGRES
Bled, 2.–4. oktobra 2003

Perspektive slovenistike ob vstopanju v Evropsko unijo

Četrtek, 2. oktobra 2003

Plenarni del
10.00 *Otvoritev kongresa*
10.30 **Jože Pirjevec:** *Slovenski jezik in evropska kultura*
11.15 **Marko Stabej:** *Med dvema stoloma – dihotomije v slovenistiki*
12.00 **Meta Grosman:** *Jezikovno znanje za delovanje v Evropi*

12. 45 Razprava

13.00–14.00 Odmor

Skupina A
14.00–16.30 *Razpoke šolskih pravilnikov*
Omizje pripravlja dr. Zoltan Jan; povabljeni so: minister dr. Slavko Gaber, državna sekretarja Judita Kežman Počkaj in Elido Bandelj, vodji delovnih skupin za prenovo pravilnikov mag. Irena Bahovec in Milena Gačeša, dr. Polona Selič, pomočnica varuha človekovih pravic, mag. Alojz Širec, glavni inšpektor za šolstvo, Franc Erjavec, predsednik Zveze združenj in skupnosti srednjih šol in dijaških domov, dr. Peter Petek, predsednik Društva matematikov, fizikov in astronomov Slovenije, učitelji slovenščine in drugih predmetov: Jana Božnar, Mojca Marn, Vida Svoljšak Rojko, Olga Paušič, Marko Špolad, predvsem pa se bomo oglasili vsi, ki nam ni vseeno, koliko naučimo naše učence in kako jih vzgajamo.

Skupina A
16.30–19.00 *Pouk slovenščine v osnovni in srednji šoli*
Vida Udovič Medved, Igor Saksida, Tanja Tomšič, Sonja Starc, Ana Kolenc ... Meta Grosman, Elen Slavec, Nina Levstik, Silvo Fatur ...

Skupina B
16.30–19.00 *Slovenska literatura v prevodih – aktualna vprašanja prevajanja*
Omizje o aktualnih literarnih in jezikovnih vprašanjih prevajanja je pripravila Silvija Borovnik, ki se

bo pogovarjala s Fabjanom Hafnerjem, Nikom Ježem, Andrejem Rozmanom in Klausom D. Olofom.

Skupina C
14.00–19.15 *Predstavitev novih strokovnih in znanstvenih knjig*

Spremljevalni del programa (četrtek)

20.15 Družabni večer in še kakšno presenečenje.

Petek, 5. oktobra 2003

Plenarni del
9.00 Martina Orožen: *Razvoj slovenske jezikoslovne misli*
9.45 Miran Štuhec: *Esejistika narodnih tem in njen pomen danes*
10.30 Marko Juvan: *Od literarne teorije k teoriji literarnega diskurza*
11.15 Razprava

11.30–13.00 Odmor

Skupina A

13.00–15.30 *Aktualna vprašanja ob novem Slovenskem pravopisu*
Igor Kramberger se bo pogovarjal s Petrom Weissom, Heleno Majcenovič, Simonom Lenarčičem . . .

Skupina A
16.00–18.30 *Slovenščina v Evropi*
Omizje je pripravila Rada Cossutta, sodelujejo pa Janez Dular, Anton Schellander, Emil Tokarz, Antonija Bernard, Goran Filipi, Marija Bajzek ...

Skupina B
8.00–18.30 *Simpozij o Marji Boršnik*

8.00–10.00 MARJA BORŠNIK, ŽIVLJENJE IN DELO
A. Glazer, V. Osolnik, F. Premk, T. Kermauner

10.00–10.30 ODMOR

10.30–11.30 MARJA BORŠNIK IN NJENI LITERATI
F. Ferluga-Petronio, Z. Kovač, G. Kocijan

11.30–13.00 MARJA BORŠNIK, ŽENSKE AVTORICE IN ŽENSKE ŠTUDIJE
M. Peti, I. Poniž, N. Vittorelli

13.00–15.00 ODMOR

15.00–17.00 LITERARNA STILISTIKA, "USTVARJALNI RITMI" IN PRODOR V KOZMOS
K. Pranjić, M. Nosić, A. Stantić, K. Bagić
V. Nartnik, J. Brnčić, E. Premk

17.00–17.30 ODMOR

17.30–18.30 MARJA BORŠNIK IN INTERDISCIPLINARNE/INTERKULTURALNE ŠTUDIJE
G. Poggiollini, T. Grum, M. Horak

Spremljevalni del programa (petek)

Se pripravlja in gostitelji bodo gotovo poskrbeli, da bo zanimiv in bogat.

Sobota, 4. oktobra 2003

Poučna popotovanja

Še niso dorečena, bodo pa zanimiva, poučna in privlačna, kot veleva tradicija.

PRIJAVA:
Udeleženci kongresa se prijavijo do 25. 9. 2003 na naslov: Računovodstvo ZD SDS, gospa Marija Kraner, Tiha ulica 11, 2000 Maribor (telefon 02 47 11 172) – popust za člane se upošteva, če ob prijavi priložite fotokopijo plačila članarine za leto 2003.
Kongres bo v Festivalni dvorani Bled (velika dvorana do 500 sedežev, srednja do 120 in dve mali dvorani do 40 sedežev).

NAPREDOVANJE:
Kongres je uvrščen v Katalog stalnega strokovnega izobraževanja. Kdor želi pridobiti točke za napredovanje (1,5), mora
izpolniti predpisane pogoje: potrditi mora udeležbo (podpisi na seznamu udeležencev), oddati seminarsko nalogo (navodila in naslovi bodo pripravljeni do kongresa) in oddati izpolnjen evalvacijski vprašalnik).

Kotizacija za udeležbo na kongresu je 28.000 SIT (za člane Društva 22.000 SIT); Zbornik slavističnega društva Slovenije 14 (blejski kongres) bo izšel pred kongresom (dobite ga na Bledu) in je vključen v kotizacijo.

PODATKI O PRENOČITVAH
Prenočišča za udeležence našega kongresa so rezervirana do 15. 9. 2002, po tem datumu nam Albatros Bled, Kongresno-turistična agencija, ne zagotavlja več cen s popustom (priporočamo, da si rezervirate sobe do 15. 9. 2002 po faksu ali e-pošti in pri tem navedete, da se udeležujete Slovenskega slavističnega kongresa).
Cene za nočitev/zajtrk po osebi na dan, z vključenim samopostrežnim zajtrkom in turistično takso (Park ima 100 do 130 sob, Krim 50, Kompas 150):
Hotel Park**** ali hotel Kompas****
– dvoposteljna soba (ena oseba v sobi), pogled park 86 EUR/osebo
– dvoposteljna soba (ena oseba v sobi), pogled jezero 92 EUR/osebo
– dvoposteljna soba (dve osebi v sobi), pogled na park, 56 EUR/osebo
– dvoposteljna soba (dve osebi v sobi), pogled jezero, 66 EUR/osebo

Hotel Krim***
– dvoposteljna soba (ena oseba v sobi), 41 EUR/osebo
– dvoposteljna soba (dve osebi v sobi), 31 EUR/osebo

To so zaenkrat neuradni podatki; o dodatnih ugodnostih se pogajamo konec meseca na Bledu.

Vsem kolegicam in kolegom želimo, da bi si nabrali ogromno strokovnega znanja, si uspešno izmenjali strokovne poglede, pridobili vrsto novih izkušenj in spodbud ter da bi se imeli na strokovnem srečanju kar najlepše.

PREDSEDNICA SLAVISTIČNEGA DRUŠTVA JESENICE
Meta Rešek, , prof.

PREDSEDNIK SLAVISTIČNEGA DRUŠTVA SLOVENIJE
izr. prof. dr. Marko Jesenšek

Vsem kolegicam in kolegom želimo ravno prav vroče in dolge počitnice.

P. S. Ker smo pred nekaj dnevi, ko večina misli, da so se tudi za učitelje
že začele počitnice, prejeli toliko lepih besed za slovo od šolskega leta,
smo se hoteli izogniti praznemu besedičenju, pa je ostalo nekaj praznega prostora ...

Kronika

Slavističnega društva Slovenije

Izdaja Slavistično društvo Slovenije Aškerčeva 2, 1001 Ljubljana Izdajatelj je lastnik glasila.	**List za člane društva** Piše, ureja in odgovarja: dr. Zoltan Jan	Nova Gorica, 25.8.2003 http://www.ff.unilj.si/slovjez/kronika39.rtf Letnik 7, št. 40

Pozor, pripravljeni, start – v novo šolsko leto, polni upov in nad. Velja le za tiste, ki še niso upehani po izpitih, seminarjih, pripravah in drugih opravilih, ki si jih izmišljajo pedagoški uradniki.

15. 5. 2003 Odmevi na Kroniko št. 39

❖ Ne ve se, ali se prejemnikom Kronike med počitnicami ne ljubi brati ali pisati, kajti prav vse gotovo tudi v 39. številki ni bilo v redu.

VABILO K SODELOVANJU

Kolegice in kolege ponovno vabimo, da nas obveščajo o dogodkih, ki bi zaslužili ovekovečenje v Kroniki in bili tako deležni pozornosti kolegic in kolegov. Najpripravnejši je kratek zapis v taki ali drugačni elektronski obliki, da ni nepotrebnih napak pri prepisovanju.

15. 5. 2003 *Pogrešani kolegi.* Pošta nam je tokrat vrnila Kroniko št. 39, ki smo jo skušali poslati ***Aleksandru Becariju, Marijanu Klemenčiču Glavici, Petri Koršič, Klavdiji Krajnc Jensterle, Barbari Rocek*** in ***Cirilu Vnuku.*** Kdor jih pozna, naj jih opozori ali nam sporoči njihove naslove.

15. 5. 2003 **Tisk 39. številke Kronike:** 69.120,00 SIT, poštnina: 81.003,20 SIT.

NOVE POKLICNE KOLEGICE IN KOLEGI

Na *Oddelku za slovenistiko na Filozofski fakulteti v Ljubljani* so od 15. maja do 24. junija 2003 diplomirali: ***Mateja Blažič, Špela Dremelj, Anja Ivanušič, Erika Lovišček, Matej Žist, Andreja Nagode, Barbara Rodošek, Mateja Feltrin, Vanja Jesenek, Katja Šaponjić, Irena Rustja, Valerija Japelj, Milena Jerala, Marija Krebelj, Martina Mejak, Urška Novak, Aleš Vrbovšek, Mira Delavec*** in ***Betka Pohlin***.

Poleg iskrenih čestitk in voščil za kar najuspešnejšo poklicno pot vsem tudi prisrčno vabilo,

da se nam pridružijo tisti, ki še niso člani in članice Slavističnega društva Slovenije.

28. 6. 2003 *Slovlitovcem*: Zoltan Jan je sestavil novo, 39. številko Kronike Slavističnega društva Slovenije. Do nje pridete s klikom na http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/kronika39.doc. Ker je je za 250 KB, se bo nalagala nekaj sekund dlje. Gesla, po katerem Vas bo stroj spraševal, ne potrebujete. Kdor želi sproti prejemati strokovne informacije po elektronski pošti, naj se prijavi na e-naslovu http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit. – ***Miran Hladnik***

ČLANARINA

Od letošnje jeseni nečlani (torej kolegi in kolegice, ki niso poravnali članarine) ne dobivajo več Kronike. Ker pa nihče ni nezmotljiv in nobena evidenca ni brez napak, prosimo tiste, ki so po krivici izbrisani, da obrnejo na računovodkinjo Marijo Kraner, Tiha ulica 11, 2000 Maribor, tel. 02 47 11 171 (in ne na znanega pravnika M.K.).

28. 6. 2003 V Uppsali na Švedskem je od 12. do 14. junija 2003 potekala *2. mednarodna konferenca o jezikovni raznolikosti v Evropi* (ICLaVE 2), katere glavni namen je bil spodbujati raziskave različnih razsežnosti raznovrstnosti in razčlenjenosti evropskih jezikov. Zelo bogat program so tvorila 3 enourna plenarna predavanja, 67 dvajsetminutnih predavanj v 5 sekcijah (svoje raziskovalno delo so tu predstavljali dialektologi in sociolingvisti z vsega sveta), 4 okrogle mize in posterska sekcija, v kateri se je predstavilo 5 referentov, med njimi edina udeleženka konference s slovanskega

jezikovnega področja ***dr. Jožica Škofic*** z Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU s prispevkom *Dialectal Words as a Source for the Standard Language*. Zgledno pripravljeno zasedanje so organizatorji popestrili s sprejemom udeležencev na univerzi in popoldansko ekskurzijo v Gamlo Uppsalo ob koncu konference.

29. 6. 2003 V letošnji prvi številki revije *Keria* je član SD ***Kozma Ahačič*** objavil razpravo *Škrabčev umetni jezik avlalija in njegovo razmerje do latinščine*, ki jo je pred tem predstavil na Škrabčevih dnevih v Novi Gorici (*prim*. Kronika št. 35, 10. 10. 2002, str. 79).

30. 6. 2003 V letošnji 3. številki revije *Zvon* (str. 43–55) je izšel intervju ***Franceta Pibernika*** z *Anico Resman Zaletel*, ki je ohranila rokopisno pesniško zbirko *Ivana Hribovška* in omogočila njen posmrtni izid v Buenos Airesu leta 1965. Objavljeno je tudi nadaljevanje izbora Hribovškove poezije (str. 6–10), med recenzenti pa srečamo tudi člane SD ***Igorja Gedriha, Andreja Arka*** in ***Franceta Pibernika***. Zanimiv je tudi esej ***Františka Bernharta*** o njegovem posredovanju slovenske literature med Čehe: poleg sedemnajstih literarnih večerov je v letih 1992–2002 pripravil tudi sedemindvajset knjižnih prevodov.

1. 7. 2003 V novi številki *Škrata*, glasilu Sklada Mitja Čuk, ki deluje na Opčinah, je častni član SD ***Janez Gradišnik*** na ljubitelje maternega jezika naslovil prispevek o uveljavljanju pravopisne norme (str. 12), ***Zora Tavčar*** obuja nadaljnje spomine na svoje režiserske izkušnje pri delu z dijaki (str. 3–5), ***Zoltan Jan*** je pripravil poljudni zapis o nekaterih sodobnih slovenskih romanih za mladino, ponatisnjena pa je tudi pobuda Državnega sveta RS, da se ohranijo stalna delovna mesta na italijanskih državnih šolah s slovenskim učnim jezikom.

4. 7. 2003 V Uradnem listu RS (št. 64, str. 1001) sta izšla pravilnika o preverjanju in ocenjevanju znanja v devetletki in osemletki. Domnevamo, da se bodo v doglednem času pojavili čistopisi na spletnih straneh Ministrstva za šolstvo, znanost in šport.

4. 7. 2003 Dobršen del 56. številke revije *Otrok in knjiga* je posvečen mladinski književnosti. ***Zoltan Jan*** piše, kako je v novejših slovenskih romanih upodobljen skok iz otroštva, ***Oskar Hudales*** osvetljuje nekatera vprašanja mladinske književnosti, ***Bojana Modrijančič*** analizira svoje izkušnje pri spodbujanju bralnih navad med srednješolci, ***Breda Varl*** pa je obdelala ilustracije Urške Stropnik. Povzeto je sedmo strokovno srečanje *Oko besede* (Murska Sobota, 8.–9. 11. 2002), ki je obravnavalo drugačnost v mladinski književnosti (***Tilka Jamnik, Dragica Haramija, Matjaž Pikalo, Marjan Tomšič, Lidija Gačnik Gombač, Lila Prap, Slavko Pregl***), bogate so IBBY novice, odmevi na različne dogodke ter poročila, ocene in zapisi, ki so jih prispevali ***Tanja Pogačar, Breda*** in ***Tine Varl, Maruša Avguštin, Vojko Zadravec, Slavica Remškar, Katja Mihurko Poniž, Andrej Lutman*** in ***Zvezdana Majhen***. *Naročila*: Mariborska knjižnica, Rotovški trg 2, 2000 Maribor, tel. 02 23 52 107, e-naslov: darka@mb.sik.si.

5. 7. 2003 Izjave, ki so jih udeleženci podali prejšnji teden na *okrogli mizi o slovenistiki* (prim. Kronika št. 39, 28. 6. 2003, str. 41), so spodbudile v. d. predstojnika *Urada Vlade RS za slovenski jezik* ***dr. Janeza Dularja***, da je dodatno pojasnil naloge in delo ustanove, ki jo vodi in čaka, da jo pod pretvezo reorganizacije vladnih služb še bolj omejijo ali celo ukinejo, ne da bi bila stroka preveč zaskrbljena za usodo edine vladne ustanove, ki deluje na političnem področju in bi lahko pozitivno vplivala tudi na družbeni položaj slovenistike. *Prim.* Delo 5. 7. 2003 (Sobotna priloga, str. 30).

5. 7. 2003 V Beneški palači v Naborjetu se je s slovesnim odprtjem razstave *Oblačila naših dedkov in babic* zaključil enotedenski *Raziskovalni tabor Kanalska dolina 2003*, ki ga je priredilo Slovensko kulturno središče Kanalska dolina v sodelovanju z Oddelkom za primerjalno in splošno jezikoslovje, Oddelkom za slavistiko in Oddelkom

za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Inštitutom za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU ter Znanstveno-raziskovalnim središčem RS iz Kopra. Skupina raziskovalcev, podiplomcev s Filozofske fakultete, si je pod vodstvom ***mag. Nataše Komac***, ***dr. Vere Smole*** in ***dr. Karmen Kenda-Jež*** zadala dva obsežna sklopa nalog: opisati lokalne govore in hišna imena v Lipalji in Ovčji vasi ter pripraviti razstavo o oblačilih z večjezičnimi poimenovanji. Delo je bilo več kot uspešno opravljeno. Nastali so opisi govorov in seznama hišnih imen z etimološko razlago, ki so zaenkrat shranjeni na zgoščenki. Skupinsko delo, snemanja in analiziranje zbranega gradiva v prostorih SKS Planika, delo na terenu in pogovori s številnimi informatorji so bogata izkušnja tako za raziskovalce kot za dolinsko prebivalstvo in v posebno veselje nam je, da je ob poteku raziskovalnega tabora nastal tudi film in da bo zbrano gradivo še v letošnjem letu ugledalo tudi knjižno objavo. ***Mag. Nataša Komac***, sociolingvistka, ki sistematično spremlja jezikovne pojave v Kanalski dolini, je pred časom izdala knjigo *Na meji med jeziki in kulturami*. *Prim.* Novi glas 10. 7. 2003, str. 12.

6. 7. 2003 Na spletni strani Slovenskega društva za primerjalno književnost www.zrc-sazu.si/sdpk (novosti) so že prvi podatki o *dvodnevnem komparativističnem kolokviju v Vilenici*, ki bo 3. in 4. september in ima letos naslov *Prostori transgresije: robovi literature*. Sodelujejo: Jean Bessiere (Univerza Paris III – Nouvelle Sorbonne), Bart Keunen (Univerza v Liègeu, Belgija), Bertrand Westphal (Univerza v Limogesu, Francija), Jelka Kernev, Darja Pavlič (Univerza v Mariboru), Marko Juvan in Jola Škulj (ZRC SAZU, Ljubljana) ter Igor Zabel (Moderna galerija, Ljubljana). – ***Marijan Dović***, tajnik SDPK

6. 7. 2003 Na letošnjih 17. premskih srečanjih *Združenja književnikov Primorske* so sprejeli protestno izjavo o *slovenskem jeziku*, ki »v Sloveniji postaja nekaj nepomembnega, celo nezaželenega«. *Prim*. Primorski dnevnik 9. 7. 2003, str. 11; Novi glas 24. 7. 2003, str. 7 + 16; Primorske novice 25. 7. 2003, str. 14.

7. 7. 2003 »V poosamosvojitvenem času slovenščina v javnem življenju osupljivo izginja iz tukajšnjih src kot nekdanja svetinja in je tik pred vstopom v mednarodno zvezo držav v večini javnih govornih položajev izgubila že doseženo normativno trdnost, v izobraževalni, znanstveno-raziskovalni in karierni tekmi na vseh področjih pa se sploh popolnoma umika goldendrumščini kot praktični in prestižni obliki mednarodnega sporazumevanja,« med drugim piše ***Nada Šumi*** v *Delovih Književnih listih* (str. 3). Vredno branja in razmisleka, avtorici pa vabilo, da se nam pridruži kot članica stanovskega društva.

7. 7. 2003 V današnjih *Delovih Književnih listih* (str. 13) ***Mladen Pavičić***, lektor slovenščine v Budimpešti, predstavlja madžarskega Hrvata *dr. Istvána Lukácsa*, ki je 1. julija letos postal novi predstojnik slavistike na tamkajšnji univerzi. Doktoriral je s tezo o vplivu Nietzscheja na Cankarja in Krležo, monografsko pa je obdelal tudi recepcijo kralja Matjaža v slovenskem leposlovju.

7. 7. 2003 Kot vsa leta je prvi ponedeljek v juliju odprl svoja vrata *39. seminar slovenskega jezika, literature in kulture*, ki se ga je do zdaj udeležilo že več kot 4000 slušateljev. Letos ga obiskuje 130 udeležencev iz 20 držav. Program si lahko ogledate na spletni strani http://www.ff.uni-lj.si/center-slo/l3.asp?L1_ID=30&L2ID_=3, posebej pa opozarjamo na *Dan slovenistik*, ki je bil 16. julija, na kateri je ob sodelovanju nekaterih lektorjev potekala okrogla miza *Študij slovenistike na tujih univerzah* (Delo 18. 7. 2003, str. 8). Fotografijo s slovesnosti ob otvoritvi, ki so se je udeležili ministri, rektorji in prorektorji, pa akademiki in cvet ljubljanskih univerzitetnih profesoric v gala izdaji, si lahko ogledate v Delu 8. 7. 2003, str. 24. Intervju Tatjane Jaklič s tremi udeleženci

Poletne šole slovenskega jezika, ki poteka vzporedno, je izšel v NeDelu 27. 7. 2003, str. 22.

Besedi poletje in šola se v Poletni šoli slovenskega jezika dobro ujemata

Najbolj me je presenetilo, koliko ljudi v Sloveniji govori angleško in koliko ljudi kadi. Pošopis, št. XXII, leto 2003, str. 21.

8. 7. 2003 Izšel je letošnji *zbornik ob 26. vseslovenskem tekmovanju v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje*, ki je letos po odmevnosti (število udeležencev, polemike med slovenisti in v širši javnosti) preseglo vsa pričakovanja. Zdi se, da ima naša odprtost do drugačnosti toge meje. Zaradi poimenskega navajanja udeležencev in mentorjev lahko zbornik služi tudi kot dokazilo v postopku za napredovanje. Zbornik je uredil koordinator tekmovanja v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje ***Vlado Pirc***. *Naročila*: Založba ZŠ, Zavod RS za šolstvo, Poljanska 28, p. p. 2063, 1000 Ljubljana, faks 01 300 51 13, e-pošta Maja.Hribar@zrss.si.

9. 7. 2003 Potem ko so se polegle polemike o primernosti romana Berte Bojetu Filio ni doma, se je več kot osemsto zaskrbljenih staršev podpisalo pod izjavo, da tudi dela Janje Vidmar Priceska z napako ne bi smeli imeti na *tekmovanju v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje*. Kaže, da bi morala biti izbrana besedila vzgojna in kakovostna, da bi morala zbujati prijetne občutke ter otroke spodbujati k dobremu in lepemu, k sreči in uspehu. *Pripis pisca Kronike*:Verjetno bi bilo potrebno širše pojasnjevanje, kaj je vzgojno in čemu naj služi leposlovje v šoli, zakaj so nekatere stroke neprizivne v svojih odločitvah, druge pa ne; kaj spominja na Mahničeva stališča, v kakšnem svetu oziroma vati živijo otroci itd. Vsekakor pa bi bilo dobro, če bi letos učitelji sami predlagali temo in izbor del. *Prim.* Dnevnik 9. 7. 2003; Družina 13. 7. 2003, str. 18.

9. 7. 2003 V okviru *Seminarja slovenskega jezika, literature in kulture* je potekala okrogla miza *Slovensko izobraževanje za danes in jutri*, ki so se je kot uvodničarji udeležili tudi ***dr. Ivan Svetlik*** (zaslužen za reduciranje slovenščine v poklicnem izobraževanju, kjer dobivamo predmet komunikacija v slovenščini), ***dr. Ljubica Marjanović Umek, dr. Bogo Mihevc, akad. dr. Matjaž Kmecl*** in minister ***dr. Slavko Gaber***. Po osnovni šoli 99 odstotkov generacije nadaljuje šolanje na srednji stopnji, od teh pa se jih 50 odstotkov vključi v visokošolski študij. V zadnjem obdobju imamo po 12.000 diplomantov letno in okrog 5000 podiplomcev. Evropske države imajo 10 do 15 odstotkov prebivalstva z visoko in višjo izobrazbo, naš cilj pa je, da bi jih dosegli, čeprav za skandinavskimi državami zaostajamo za 10, 15 let. Pri nas povprečen študent potrebuje za diplomo 7 let, v Evropi pa 5 do 6 let za magisterij. *Prim.* Delo 10. 7. 2003, str. 2 in Kroniko 19. 7. 2003.

10. 7. 2003 *Urad vlade RS za slovenski jezik* je razdelil sredstva v višini 3,5 milijona SIT med 28 nosilcev projektov za promocijo in razvijanje slovenskega jezika. *Prim.* Novi glas 10. 7. 2003, str. 12.

10. 7. 2003 *Domovinski ožig*. V Delu se nadaljuje niz pisem bralcev, ki opozarjajo na neprimeren *položaj slovenskega jezika*, protestirajo zaradi neustrezne jezikovne kulture in podpirajo ohranitev *Urad vlade RS za slovenski jezik*. 24. t. m. (str. 7). Odzval se je direktor *Urada Vlade RS za slovenski jezik* ***dr. Janez Dular***, ki je pojasnil, kaj so opravili letos.

10. 7. 2003 Matica črnogorska zahteva, da se prizna *jezik Črnogorcev* kot samostojen državni jezik. Tudi poslanec dr. Kilibarda Novak je svoj nastop v skupščini začel s pojasnilom: »Govoril bom jezik, ki sem ga govoril doslej, to je črnogorščino, ki lingvistično pripada enemu jeziku, v katerem govorijo Črnogorci, Srbi, Bošnjaki in

Hrvati. Vsak narod ima pravico poimenovati svoj jezik.« *Prim.* Delo 30. 6. 2003, str. 24; 10. 7. 2003, str. 20.

10. 7. 2003 Vlada RS je soglašala z *razpisom za podiplomski študij* v akademskem letu 2003/2004. Na Univerzi v Ljubljani je odobrila 2821 mest za magistrski in doktorski ter 971 mest za specialistični študij, na Univerzi v Mariboru se s subvencijo države lahko vpiše 970 magistrskih in doktorskih kandidatov ter 250 specializantov (od tega 23 na slovenistične smeri), v Kopru pa 15 podiplomcev na humanistiki in 140 na fakulteti za menedžment. *Prim.* Delo 11. 7. 2003, str. 3; 12. 7. 2003, str. 23.

11. 7. 2003 Na 9. seji *Organizacijskega odbora Slovenskega slavističnega komiteja za pripravo 13. mednarodnega slavističnega kongresa* so reševali zaplete in se dogovarjali o nadaljnjih organizacijskih pripravah. Predsednica MSK ***dr. Alenka Šivic-Dular*** je povedala, da so razposlali pisma najvišjim organom države in po poldrugem mesecu pogajanj sta MŠZŠ in MK zagotovili še nekaj dodatnih sredstev. Od 500 predvidenih kotizacij je doslej vplačanih okrog 210, tako da bo tu prišlo do precejšnjega izpada dohodka. Premik večine kongresnih predavanj na filozofsko fakulteto je povzročil precejšnje težave. Prof. A. Rozman je prevzel koordinacijo sodelavcev FF pri organizacijskih nalogah. Potrebno bo popisati delokrog njihovih nalog. V organizacijskih zadevah sta obljubila svojo pomoč še asist. Blaž Podlesnik in mladi raziskovalec Robert Cazinkić. Hostesno službo v okviru FF bo vodil študent Jernej Habjan. Pomožna pisarna kongresa bo v eni od predavalnic, najverjetneje št. 5. Cankarjev dom v povezavi z oblikovalcem Jurijem Kocbekom bo poskrbel za oblikovanje in natis knjižne izdaje kongresnega programa. Slovenski zbornik referatov je izšel v posebni številki Slavistične revije. Drugi referenti pričakujejo objavo v drugem zvezku. Za štiri tematske ekskurzije, organizirane v režiji Globtoura, bi bilo smiselno zaprositi slovenske profesorje slaviste, da bi sodelovali s svojimi strokovnimi razlagami. Predsednica MSK je prisotne obvestila tudi o obisku pri predsedniku častnega odbora kongresa, predsedniku RS, dr. Janezu Drnovšku. Med obiskom je bilo precej govora o Forumu slovanskih kultur. *Prim*. Primorski dnevnik 6. 8. 2003, str. 4.

Besedi poletje in šola se v Poletni šoli slovenskega jezika dobro ujemata

Presenetilo me je, da dosti ljudi vpraša, če je Slovenija ta država blizu Češke.
Pošopis, št. XXII, leto 2003, str. 21.

11. 7. 2003 Ker slovenska država ni bila sposobna razplesti finančnih težav, je edina koroška radijska postaja s programom v slovenskem jeziku *Radio 2* prenehala oddajati govorni program. Predstavniki Zveze svobodnih sindikatov Slovenije so 7. t. m. ob 12.30 simbolično prižgali svečo pred poslopjem Veleposlaništva Republike Avstrije v Ljubljani, Prešernova cesta 23. S tem so simbolno opozorili na neizpolnjevanje obljub o ohranitvi edinega radijskega programa, ki je celodnevno oddajal svoj program v slovenskem jeziku na dvojezičnem avstrijskem Koroškem. Številni člani SD so podpisali protestno izjavo. *Prim.* Delo 12. 7. 2003, str. 2, 5.

11. 7. 2003 Vodja komisije za pripravo nove *ustave Evropske unije* ***Valéry Giscard d'Estaing*** je izrazil zaskrbljenost za jezikovno primernost tega temeljnega dokumenta in zaprosil francosko akademijo, da francoski prevod pregleda z jezikovnega vidika. *Pripis pisca Kronike*: Slovenski politiki takšnih dvomov žal ne poznajo. *Prim.* Delo 11. 7. 2003, str. 4.

12. 7. 2003 V *Soboti* (str. 21) je izšel celostranski prispevek o današnjih problemih slovenskega jezika. Ob nameravani *ukinitvi Urada vlade RS za slovenski jezik* je njegov v. d. direktorja ***dr. Janez Dular*** predstavil njegovo delovanje. ***Dr. Marko Stabej*** je izjavil »Doslej ni bilo še dokazano, da bi prevzemanje tujk jeziku kakor koli škodilo. […]

Najbolj škodljivi so puristi, ki hočejo zapovedati svojo rabo slovenščine, ki da je edina pravilna. Takšno ravnanje je nevarno. Lahko pripelje do tega, da se Slovenci v svojem jeziku ne bodo počutili dobro, da bodo imeli občutek omejenosti izražanja […]«, ***mag. Andrej Snedec*** na mariborski EURO Prevajalski Agenciji pa dodal: »Ameriški [predsedniki] imajo tako izpiljene govore samo zato, ker jih v roke dobijo tudi strokovnjaki, medtem ko naši politiki mislijo, da so največji mojstri, ki jih ne more nihče poučevati.« Izjavo o nesprejemljivem in neprimernem mešanju različnih socialnih jezikovnih zvrsti je podala tudi ***mag. Vesna G. Mikolič***.

13. 7. 2003 *Prešeren in Vzajemna*. Posebnost te nedelje je, da bo prinesla prvo poletno polno luno, podobno tisti 11. 7. 1843, ki je botrovala Prešernovi pesmi Pod oknom. Pesnik je tisti torek z znancem Jožetom Debevcem ravno zapustil gostilno pri Bitencu, ki ji dandanes ustreza hotel Turist, in se usmeril dol proti Ajdovemu zrnu nad Šempetrom. Ko pa se je na stičišču Male in Prečne ulice odprl pogled na Grad in luno ter zvezde nad njim, je pri Šenklavžu bilo polnoč. Debevc je tedaj Prešernu pokazal na vasujočega fanta in naslednji večer je Prešeren k Bitencu prinesel pesem Pod oknom. Če bi bilo vreme toliko prijazno, da v nedeljo opolnoči ne bi bilo oblačno, bi bilo vredno iti pogledat ponovitev prizora izpred 155 let, ko ob Mali ulici še ni bilo palače Vzajemne, tako usodne za razplet lanskih predsedniških volitev. – ***Vlado Nartnik***

13. 7. 2003 V svoji redni rubriki *Jezikovni kotiček* je častni član SD ***Janko Moder*** ob razčlembi besede *evalvacija* pokazal, kako bi jo bilo mogoče nadomestiti z domačimi izrazi in kako je še danes mnogi ne razumejo. *Prim*. Nedeljski dnevnik 13. 7. 2003, str. 6.

14. 7. 2003 Rektor Univerze v Ljubljani je pred nedavnim promoviral nove doktorje znanosti, med katerimi so tudi ***Alenka Žbogar*** (teza: Sodobna kratka zgodba in novela v literarni vedi v šolski praksi), ***Vanesa Matajc*** (teza: Duhovnozgodovinska podlaga modernosti v slovenski književnosti 1898–1941) in ***Jerica Vogel*** (teza: Neposredno razvijanje poslušanja z razumevanjem in vrednotenjem pri pouku slovenskega jezika v prvem letniku gimnazije). Iskrene čestitke! *Prim.* Delo 14. 7. 2003 (Znanost, str. 13).

14. 7. 2003 Znani so *rezultati letošnje mature*. Pri splošni maturi je bilo opravljenih 46.194 izpitov, pri katerih je sodelovalo 1091 zunanjih ocenjevalcev, ki so ocenili 93.667 izpitnih pol. Uspešnih je bilo 8524 gimnazijcev, skoraj 1000 pa ne, vseh 34 možnih točk je doseglo 12 kandidatov, odličnih (od 30 do 33 točk) je bilo 178. Povprečna ocena pri slovenščini je bila 3,10. Na poklicni maturi je bilo 8389 kandidatov s 123 šol in 3101 odraslih. Uspešnih je bilo 9527, neuspešnih pa 1736. *Prim.* Delo 15. 7. 2003, str. 2.

14. 7. 2003 V Murski Soboti je *Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija* v sodelovanju z ZRC SAZU Ljubljana, s Pedagoško fakulteto v Mariboru, Pokrajinsko in študijsko knjižnico v Murski Soboti, Zvezo Slovencev na Madžarskem in Kulturnim društvom Člen 7 za avstrijsko Štajersko pripravila dvodnevno mednarodno znanstveno srečanje *Prekmurska narečna slovstvena ustvarjalnost*. Trideset prijavljenih referentov iz Slovenije, Hrvaške, Madžarske in Avstrije je bilo razdeljenih v skupine jezik, slovstvo ter narodopisje in družbeno okolje. Na srečanju so sklenili, da bodo nadaljevali raziskovanje prekmurske kulturne dediščine na univerzah, raziskovalnih ustanovah in tudi v okviru SAZU; dokončati je treba slovar stare prekmurščine. Zbornik referatov bo predstavljen naslednje leto v novih prostorih soboške knjižnice. – ***Zinka Zorko*** *Prim.* Delo 10. 7. 2003, str. 6; 15. 7. 2003, str. 8.

15. 7. 2003 V *posebni številki Slavistične revije* (373 strani, uredil jo je častni član SD ***dr. Aleksander Skaza***) so objavljeni referati, ki jih bodo od 15. do 21. avgusta predstavili na Mednarodnem slavističnem kongresu v Ljubljani. Zaradi znanih nesoglasij (*prim*. Kronika št. 32, 7. 3. 2002, str. 22) so literarne vede skromneje zastopane, manjka pa tudi nekaj napovedanih referatov.

Besedi poletje in šola se v Poletni šoli slovenskega jezika dobro ujemata
Argentina brez krav je kakor Slovenija brez mobitela.
Pošopis, št. XXII, leto 2003, str. 34.

16. 7. 2003 Izšel je 7. zvezek *Slavistične knjižnice*, razprava člana SD ***dr. Draga Unuka*** *Zlog v slovenskem jezikoslovju* (324 strani), o kateri je častna članica SD ***dr. Zinka Zorko*** zapisala, da »izraža kompleksen pristop s splošnojezikovnim ozadjem. Poudarjena je percepcijska plat funkcioniranja zloga na osnovi kontrastivnosti. Avtor se posebej usmerja k pojavu distinktivnih lastnosti fonemov, kar je eden izmed osnovnih metodoloških postopkov…« V ospredju je predstavitev v sodobnem knjižnem jeziku, vendar so obdelane tudi osnovne zakonitosti v neknjižnem jeziku, tj. v narečjih. Zaradi številnih preglednic in grafikonov je žal spremenjen ustaljen format zbirke, v kateri naj bi kot 6. zvezek izšlo delo ***mag. Marije Mercina*** o Cirilu Kosmaču (opravljene so že druge korekture). Žal pisec teh vrstic, ki je naveden kot urednik, sploh ni videl ne preloma ne enega ne drugega dokončnega gradiva. *Naročila*: Založba Rokus, Grad Fužine, Studenec 2A, 1260 Ljubljana Polje, brezplačni tel. 080 19 90; e-naslov rokus@rokus.com. Cena knjige: 4883 SIT.

17. 7. 2003 Pripombe na osnutek *Nacionalnega programa za kulturo* (*2004–2007*). Že predvčerajšnjim v Državnem svetu in včeraj med razpravo o knjigi s(m)o opozarjali, da bo treba še premišljati o pravem ravnovesju med ambicioznostjo ali celo »fantastiko« programa in realnostjo oz. uresničljivostjo. V dveh tednih bo o tem že odločala vlada, ko bo sprejemala besedilo za obravnavo v Državnem zboru. Zakaj sindikata SVIZ (+ Glosa) nista bila posebej povabljena že v tej fazi obravnave? Tone Peršak je v DS in včeraj opozarjal na manjkajoči programski cilj, da sredstva za kulturo dosežejo tak delež v bruto proizvodu, kot ga priporoča UNESCO. Tudi sam večkrat ponavljam, da se je po sprejemu Nacionalnega raziskovalnega programa delež znanosti v BDP zmanjšal (!). Programa, ki kulturi ne bi prinesel tudi nekaj novega denarja, ne potrebujemo. Morda ga potrebujejo uradniki in kakšen politik, ki se želi lansirati v »Europo«. V včerajšnji razpravi o knjigi je bilo soglasno mnenje, ki velja tudi za druge kulturne dejavnosti, da bi bilo treba stoprvič dati pobudo (sicer že stokrat zavrnjeno) za znižanje DDV-ja, za davčne olajšave mecenom in sponzorjem ipd. Menda so Hrvati – navzlic Evropi in drugim sovragom – že znižali svojo davčno stopnjo za knjigo. Ker je skrb za slovenski jezik prednostna, bi veljalo besedilo še enkrat lektorirati in nadomestiti odvečno kopičenje modnih tujk s slovenskimi ustreznicami in tudi tako potrditi izrazno moč in uporabnost slovenščine. Program ne bo izpeljan, če v njem kulturniki ne bodo videli izboljšanja tudi svojega osebnega položaja. Zato je ob vseh modernizacijah in restrikcijah treba zapisati, da se plače kulturnikov ne bodo več slabšale (kot zadnje leto, tudi v maju 2003), ampak vsaj nekaj in postopno izboljševale – tudi z uveljavljanjem Zakona o sistemu plač v javnem sektorju. Kot rečeno – že včeraj sem omenil, da me prisilno pretvarjanje decembra 2001 pogodbeno dogovorjene uskladitve plač v nedoločene pokojninske certifikate naravnost žali, saj predpostavlja, da smo veseljaški in nerazsodni murenčki, ki jim mora Mramor (? bramor?) pripraviti zalogo za pokojninsko zimo – seveda iz našega lastnega zrnja. – ***Janez Stergar***

18. 7. 2003 V reviji Sodobnost št. 5–6 je izšel obsežen izbor makedonske proze.

18. 7. 2003 Tudi v novem nadaljevanju svojega prispevka *Kako se profesor gre rešiserja*, ki je izšel v novi številki revije Škrat (str. 5–8), je ***Zora Tavčar*** natresla množico metodičnih domislekov, ki jih je uporabila pri svojem delu režiserke dijaških predstav in so dijakom koristili pri oblikovanju njihove zborne izreke. ***Diomira Fabjan Bajc*** objavlja jezikovni kotiček *Ljubiteljem maternega jezika*, ***Zoltan Jan*** pa prispevek

Mladostnik v romanu Baraba Janje Vidmar. V reviji, ki jo na Opčinah izdaja Sklad Mitja Čuk, lahko preberemo tudi vrsto drugih zanimivih prispevkov o vzgojni problematiki, o krajevnih posebnostih in drugih poučnih temah. *Prim*. Primorski dnevnik 23. 8. 2003, str. 5.

19. 7. 2003 V Delovi Sobotni prilogi (str. 26–27) je izšel intervju z ***dr. Zoranom Konstantinivićem***, v katerem je znani komparativist napovedal izid svoje knjige *Literarna zgodovina Srednje Evrope*.

19. 7. 2003 V članku *Male zmote visokega šolstva* je ***dr. Peter Glavič*** demantiral nekatere trditve z okrogle mize o slovenskem visokošolskem izobraževanju (*prim*. Kronika 7. 7. 2003). V zadnjih letih se je število študentov povečalo za 170 odstotkov, diplom pa za 140 odstotkov; toda število polno zaposlenih učiteljev se je povečalo le za 16 odstotkov, finančna sredstva pa za 40 odstotkov. Število študentov na enega učitelja se je s 13 povzpelo na 30 in celo 35 (v EU 14,5). Delež sredstev za visoko šolstvo v BDP upada od leta 2000 in je z 0,88 zdrknil na 0,76 odstotka, delež sredstev v proračunu RS pa se je zmanjšal s 3,44 na 2,94 odstotka, znotraj MŠZŠ pa s 17 na 14 odstotkov. Opozoril je tudi na zmešnjavo pri prevajanju nazivov (tudi m. b. naziv najuglednejših anglosaških univerz ni primerljiv z dolžino trajanja in zahtevnostjo našega magisterija). *Prim.* Delo 19. 7. 2003, str. 5.

20. 7. 2003 V današnjih *Delovih Književnih listih* (str. 13) je izšel zanimiv *prispevek o Josipini Turnograjski* in njeni korespondenci.

Besedi poletje in šola se v Poletni šoli slovenskega jezika dobro ujemata

Iščem pet moških za čiščenje stanovanja ali eno žensko.
Pošopis, št. XXII, leto 2003, str. 36.

21. 7. 2003 V reviji *Slovenski jezik : Slovene Linguistic Studies* je ***Andreja Žele*** objavila razpravo *Murko's Lexicology as a Synthesis of Linguistics and Ethnology* (s povzetkom in sinopsisom tudi v slovenščini), ***Ljudmila Bokal*** je prikazala *Jezikovne spremembe s stališča novih besed*, ***Marko Snoj*** je obdelal *slovenske prislove* vedno*,* zmeraj *in sorodne*, z univerze v Padovi je ***Han Steenwijk*** prispeval razpravo *Die Distribution von Heteronymen in den resianischen Mundarten*, z Bringham Young University sodeluje ***Grant H. Lundberg*** z razpravo *A Preliminary Report on Dialectological Fieldword in Northwestern Croatia: Brezova Gora and the Croatian-Slovene Dialect Continuum*. Ocene so prispevali ***Marko Jesenšek*** (Marc L. Greenberg: Zgodovinsko glasoslovje slovenskega jezika), ***Roberto Dapit*** (Han Steenwijk: Ortografia resiana) in ***Primož Jurko*** (William W. Derbyshire: A Learner's Dictionary of Slovene: with Words in their Inflected Forms). ***Marc L. Greenberg*** je napisal nekrolog Henriku Birnbaumu, svojemu učitelju. Revija mora objavljati tudi prispevke v tujih jezikih, da opraviči svoj obstoj pred financerjem, Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport! Slovenci pa naj se čim prej vpišejo v tečaje zgodnjega učenja tujih jezikov, da jih materinščina ne bo preveč ovirala.

22. 7. 2003 Delo ***Primoža Jakopina*** *Entropija v slovenskih leposlovnih besedilih* prinaša kvantitativni opis dveh vzorcev slovenskih leposlovnih besedil, skupaj dolgih 3.100.000 besed, in najpomembnejše parametre znakovnih n-terčkov, od enojčkov do štiriindvajseterčkov, ocenjena pa je tudi zgornja meja entropije v takih besedilih. Prvi vzorec vsebuje besedila 60 del 41 avtorjev, od Ivana Cankarja do Ivana Zorca, 46 izvirnih in 14 prevodov, z letnico izida od 1858 do 1996 in v skupnem obsegu 2.700.000 besed, drugi vzorec pa vsebuje celoten opus Cirila Kosmača, 52 del, objavljenih med letoma 1931 in 1988, s 400.000 besedami. Oba vzorca skupaj predstavljata med 0,5 % in 1 %

celotne slovenske leposlovne produkcije. *Naročila*: Založba ZRC, Gosposka 13, 1000 Ljubljana, tel. 01 470 64 74, e-naslov: zalozba@zrc-sazu.si.

23. 7. 2003 V zbirki *Linguistica et philologica*, ki jo izdaja SAZU, je izšlo delo častnega člana SD, ***akad. dr. Jožeta Toporišiča***, *Oblikoslovne razprave*, ki »tvarinsko obsegajo tretji del tega, kar nam je predstavila slovenska slovnica«. Posamezni prispevki so nastajali med letoma 1958 in 1996. Avtor jih je razporedil v pet razdelkov, teoretične rešitve pa uveljavil v svojih slovnicah in priročnikih. *Naročila*: Založba ZRC, Gosposka 13, 1000 Ljubljana, tel. 01 470 64 74, e-naslov: zalozba@zrc-sazu.si.

24. 7. 2003 ***Jaka Ortar*** nam je pripravil *album z letošnjih Kekčevih poti* (*prim*. Kronika št. 39, 11. 6. 2003, str. 38). Na cedejko, pardon, zgoščenko je zapekel 140 posnetkov s ture, jim dodal še razglede z Mangarta teden dni pozneje, 42 slik s predlanskega kekčevanja na Slemenu in 62 s predpredlanskega na Kriških podih. Za okus smo jih nekaj postavili tudi na http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/galeri34.html. – ***Miran Hladnik***

24. 7. 2003 Podpredsednik Sindikalne konference visokega šolstva in znanosti SVIZ, ***Janez Stergar***, sporoča, da se je danes dopoldne na izredni seji sestalo predsedstvo Sindikalne konference visokega šolstva in znanosti, ki deluje v SVIZ (Sindikatu vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture) Slovenije. V prisotnosti glavnega tajnika SVIZ Branimirja Štruklja je predsedstvo obravnavalo na včerajšnjih pogajanjih med sindikati negospodarskih dejavnosti in Vlado RS doseženi predlog dogovora o ukinitvi avgustovske 2,4-odstotne uskladitve plač v javnih službah ter o vpeljavi dodatnega pokojninskega zavarovanja. Predsedstvo je soglasno potrdilo včerajšnje odklonilno stališče pogajalcev SVIZ do predloga dogovora. Predsedstvo konference je zavezalo svojega predsednika dr. Matjaža Gamsa, podpredsednika Glavnega odbora SVIZ, da ne da pristanka niti na morebitni dopolnjeni predlog dogovora, dokler za to ne bodo izpolnjeni vsi pravni predpogoji (mdr. spremembe Zakona o sistemu plač še niso stopile v veljavo, tudi za korespondenčno sejo IO SVIZ je potreben določen čas) in v dogovoru izpolnjeni vsi skupni sindikalni in posebni pogoji Glavnega odbora SVIZ. Predsedstvo ocenjuje, da bi sedanja vsebina predlaganega aneksa in dogovora negativno in dolgoročno prizadela veliko članov SVIZ, posebej mladih in višje kvalificiranih. Predsedstvo je ta stališča sprejelo tudi ob upoštevanju neugodnih posledic uveljavljanja novega Zakona o sistemu plač v javnih službah na gmotni položaj velikega dela zaposlenih v visokem šolstvu in znanosti.

24. 7. 2003 Spoštovani profesorji, dragi kolegi in prijatelji, *tržaška univerza razpisuje štipendijo*, namenjeno slovenskim raziskovalcem. Na razpis me je opozorila moja nekdanja mentorica, ***red. univ. prof. Marina Sbisà***, ki jo nekateri med Vami tudi osebno poznajo. Za informacije kliknite: http://www-amm.univ.trieste.it/Borse/, tam izberite okence ALTRI ENTI. Lep pozdrav, ***Matejka Grgič***.

25. 7. 2003 V novi številki Vestnika Univerze v Ljubljani so med novimi doktorji znanosti navedeni tudi naši kolegi: 15. aprila je rektor promoviral ***Vojka Gorjanca***, ki je doktoriral s tezo *Jezikoslovna načela gradnje računalniških besedilnih zbirk strokovnih jezikov* (mentorica prof. dr. Ada Vidovič Muha), 25. maja je promovirala ***Melito Zemljak*** (teza *Trajanje glasov štajerskega zabukovškega govora*, mentorica prof. dr. Vera Smole), 18. junija je promovirala ***Darjo Pavlič*** (teza *Podobje v poeziji D. Zajca, G. Strniše in K. Koviča in njen evropski kontekst*, mentor prof. dr. Evald Koren), 1. julija so promovirale ***Alenka Žbogar*** (teza *Sodobna slovenska kratka zgodba in novela v literarni vedi v šolski praksi*, mentorica prof. dr. Boža Krakar Vogel), ***Vanesa Matajc*** (teza *Duhovnozgodovinska podlaga modernosti v slovenski književnosti*, mentor prof. dr. Vlado Kralj) in ***Jerica Vogel*** (teza *Neposredno razvijanje poslušanja z razumevanjem in*

vrednotenje pri pouku slovenskega jezika v prvem letniku gimnazije, mentorica prof. dr. Martina Križaj Ortar). Vsem še enkrat iskreno čestitamo!

Besedi poletje in šola se v Poletni šoli slovenskega jezika dobro ujemata

Moški, nad 50 let, z manjšimi napakami, išče ženo, ki prihaja iz države z lažjim jezikom kot slovenščina.

Pošopis, št. XXII, leto 2003, str. 36.

26. 7. 2003 V koroški reviji Odsevanja (št. 49/50) je ***Marjan Kolar*** objavil prispevek o *odnosu Koroščev do Prežihovega Voranca.* (*Pripis pisca Kronike*: v likih Prežihovega Voranca je marsikdo prepoznal prav določenega rojaka.) ***Dr. Silvija Borovnik*** je pripravila zanimiv intervju z Dragom Jančarjem.

26. 7. 2003 V Mariboru se je začela *Poletna šola slovenščine za otroke iz tujine*, ki se je udeležuje 50 otrok iz 12 držav, starih od 7 do 17 let. V dvanajstih letih njenega delovanja se je je udeležilo okrog 600 malih izseljencev. *Prim*. NeDelo 27. 7. 2003, str. 2.

26. 7. 2003 Ob zaključku *Poletne šole slovenskega jezika*, ki jo že 22 let pripravlja Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani, je izšel *Pošopis* z množico duhovitih prispevkov udeležencev, iz katerih je mogoče razbrati tudi marsikakšen izviren metodični prijem kolegic lektoric. Za pokušino: »Jaz sem Pablo iz Urugvaja, Latinske Amerike. Če lahko to preberete in razumete, je bila Poletna šola dobra.« Obljubljajo, da bo gradivo dosegljivo tudi na spletnem naslovu http://www.ff.uni-lj.si/center-slo.

27. 7. 2003 V Sesljanu so članu SD ***dr. Milanu Dolganu*** vdrli v avtomobil in mu odnesli staro, oguljeno aktovko, v kateri je imel gradivo in dokumente o Metodu Turenšku, ki je poučeval tudi na Tržaškem in ga naš kolega že vrsto let proučuje. *Prim*. Primorski dnevnik 27. 7. 2003, str. 3.

27. 7. 2003 V neki španski zasebni šoli so učence kaznovali z denarno kaznijo (približno 16 centov), če so jih zalotili, da so se pogovarjali v asturijskem jeziku, ki ga govori okrog 450.000 ljudi v avtonomni deželi Asturiji. Ustavno sodišče je razsodilo, da to ni v nasprotju s špansko zakonodajo. *Prim*. Primorski dnevnik 27. 7. 2003, str. 3.

27. 7. 2003 Literarna zbirka v Kosmačevi rojstni hiši, ki bo odprta za javnost septembra t. l., je prejela denarno podporo iz skladov EU, podobno kot predstavitve Lorce, Goye, Giotta in Novalisa. Nosilci vseh petih projektov so sodelovali na istem razpisu in so predstavljeni na skupni spletni strani. *Prim*. Primorske novice 27. 7. 2003, str. 14; . Delo 29. 7. 2003, str. 5.

28. 7. 2003 V Kopru se je začela deseta poletna šola slovenskega jezika *Halo, tukaj slovenski Mediteran*, ki jo letos obiskuje 43 udeležencev iz petih držav. Pri pripravi bogatega programa je poleg Znanstveno-raziskovalnega središča RS v Kopru sodelovala tudi Univerza na Primorskem. Svečanosti 8. avgusta so se udeležili številni ugledni gostje, med slavnostnimi govorniki pa je bil tudi predsednik SD in prorektor Univerze v Mariboru ***dr. Marko Jesenšek***. Šolo vodi ***mag. Vesna G. Mikolič***. *Prim*. Primorski dnevnik 29. 7. 2003, str. 3; Primorske novice 1. 8. 2003, str. 5; 12. 8. 2003, str. 25.

28. 7. 2003 Med 28. julijem in 2. avgustom 2003 je v organizaciji letonske univerze v Rigi v Latviji potekal *4. mednarodni kongres dialektologov in geolingvistov*. Udeležilo se ga je 107 geolingvistov in dialektologov iz 24 držav (največ iz Evrope, Kanade, Japonske), ki so v osmih sekcijah (Historična dialektologija in jezikovne spremembe, Teritorialna in zvrstna razčlenjenost dialektov nasproti nacionalnemu jeziku, Bilingvizem, multilingvizem, jeziki v stiku in jezikovne analogije, Interference in integracije na jezikovnih mejah in med sorodnimi jeziki, Sodobne metode dialektoloških

raziskav, Strukturne značilnosti narečij in njihova klasifikacija, Narečni atlasi in slovarji, Problemi dialektologije, onomastike in etnolingvistike) in na petih plenarnih predavanjih predstavili skupaj 97 referatov. Kongresa se je z referatom *Nove besedne karte za Slovenski lingvistični atlas* udeležila tudi ***dr. Jožica Škofic*** z Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU v Ljubljani. Med kongresom je imelo zasedanje tudi Mednarodno društvo dialektologov in geolingvistov, zadnji dan kongresa pa še uredniški odbor Evropskega lingvističnega atlasa (ALE), ki sta se ga udeležila predsednik slovenske komisije pri ALE ***dr. Vlado Nartnik*** in ***dr. Jožica Škofic***. – ***Jožica Škofic***

29. 7. 2003 Med šesterico modrih, ki jih je predsednik RS dr. Janez Drnovšek povabil k sodelovanju pri pripravi jesenske razprave o prihodnosti Slovenije po vstopu v EU, sodi tudi častni član SD, akad. ***dr. France Bernik***. *Prim.* Delo 4. 8. 2003, str. 2.

30. 7. 2003 Pri tržaški založbi Mladika je izšel priročnik o slovenskem glagolu, ki sta ga pripravili ***Marija Bidovec*** in ***Vera Vetrih***, namenjen pa je predvsem italijansko govorečim uporabnikom, ki se učijo slovenščine. Obdelanih je 2260 slovenskih glagolov, ki so prevedeni tudi v italijanščino. *Prim.* Delo 30. 7. 2003, str. 8; Novi glas 31. 7. 2003, str. 7.

31. 7. 2003 Na 10. seji *Organizacijskega odbora Slovenskega slavističnega komiteja za pripravo 13. mednarodnega slavističnega kongresa* so reševali številna še odprta vprašanja, predvsem pa ugotavljali, da se je prijavilo razmeroma malo udeležencev (manj kot 600). Zaradi manj vplačanih kotizacij bo to povzročilo precejšen izpad prihodkov in težave pri kritju stroškov kongresa, ki je glede dodatnega programa in spremljajočih dejavnosti že tako na meji spodobnosti. Predsednica MSK ***dr. Alenka Šivic-Dular***

Besedi poletje in šola se v Poletni šoli slovenskega jezika dobro ujemata

Če hočemo prečkati cesto v Ljubljani, moramo počakati, da dobimo sive lase, ker noben avto ne ustavi.

Pošopis, št. XXII, leto 2003, str. 21.

31. 7. 2003 Na poletnem pesniškem večeru v Krkavčah, na katerem so sodelovali člani študijskega krožka Beseda, je članica SD ***Alferija Bržan*** spregovorila o Alojzu Kocijančiču, pesniku slovenske Istre. Srečanja organizira *koprska knjigarna Libris* (tista, ki je vsakemu udeležencu koprskega slavističnega kongresa podarila lično vrečko za gradivo). *Prim.* Primorske novice 5. 8. 2003, str. 23; Delo 31. 7. 2003, str. 6.

1. 8. 2003 Vpogled v izpitno dokumentacijo pri splošni maturi je zahtevalo 1244 gimnazijcev (lani 711), izpitne pole za slovenščino je pregledalo 708 kandidatov (angleščina: 451, matematika: 428 itd.).

2. 8. 2003 V *Uradu za sardski jezik* v provinci Nùgo na Sardiniji je zaposlenih 17 univerzitetno izobraženih strokovnjakov, ki skrbijo za uveljavitev in ohranitev tega jezika z informiranjem, skrbjo za dvojezične napise in izpopolnjevanjem različnih terminologij. Za ozaveščanje so pripravili široko akcijo Sardski jezik danes in jutri. Piscu Kronike se vsiljuje primerjava s kadrovsko zasedbo Urada vlade RS za slovenski jezik (trije zaposleni, med njimi en slavist). *Prim*. Primorski dnevnik 4. 8. 2003, str. 16.

3. 8. 2003 Novinarju NeDela (str. 18–19) je ***Janez Keber*** nadrobil množico ocvirkov o današnjih osebnih lastnih imenih pri Slovencih.

3. 8. 2003 Ob 175. obletnici rojstva Leva Nikolajeviča Tolstoja (1828–1910) bodo prvič podelili *nagrado za pripovednike Jasna Poljana*, ki je namenjena nadaljevalcem pisateljevega izročila. Za izjemne dosežke bo znašala 20.000, za debitante pa 10.000 €. *Prim*. NeDelo 3. 8. 2003, str. 8.

4. 8. 2003 V *Delovih Književnih listih* (str. 12-13) je častni član SD ***Silvo Fatur*** ocenil ponatis zemljepisnega in zgodovinskega orisa Postojnskega okrajnega glavarstva, ki so ga leta 1889 pripravili in natisnili tamkajšnji učitelji. *Pripis pisca Kronike*: po našem vedenju so takšni orisi nastali tudi drugje po Slovenskem, ker so tedaj morali učitelji obdelati takšno temo, da so opravili takratni strokovni izpit.

8. 8. 2003 V radijski oddaji Podobe znanja na Radiju Slovenija – Program SLO 1 so ob 17. uri ponovno predstavili častnega člana SD, ***akad. dr. Franca Zadravca.***

10. 8. 2003 Po izvolitvi častne članice SD ***dr. Zinke Zorko*** za izredno članico SAZU je v *Družini* (str. 10–11) izšel zanimiv intervju, ki ga je pripravil naš kolega ***Jože Zadravec***. Med svojo dvainštiridesetletno delovno dobo je desetletje poučevala na poklicni šoli, kjer je »skušala zlesti pod kožo bodočim ključavničarjem, strugarjem, kovačem, topilcem, tehnikom in mojstrom« in poleg funkcionalne pismenosti skušala tem »delavskim in kmečkim fantom približati književnost kot otok, na katerem bodo po težkem delavniku našli uteho za svoje hrepenenje po lepoti«. »Slovenščina, ki se je obdržala na skrajnem zahodu ob italijanščini, furlanščini, nemščini, madžarščini in hrvaščini, ima v sebi neizmerno ohranitveno moč; v jeziku odsevajo vsi zgodovinski razvoji in leksika kaže na tisočletno tradicijo. Slovenščini sem darovala in še darujem svoje življenje: najprej kot profesorica, nato kot raziskovalka slovenskih narečij, sedaj tudi kot članica odbora za sprejem zakona o slovenskem jeziku. […] V tem jeziku so razvite vse funkcijske zvrsti, […] ki pomagajo ohraniti zavest pripadnosti tudi Slovencem zunaj državnih meja.«

10. 8. 2003 Ob letošnji *110. obletnici rojstva Prežihovega Voranca* (10. 8. 2003) se vrstijo prireditve, še več pa se jih bo dogajalo med Kuharjevimi dnevi od 19. do 25. oktobra. Omenimo naj razstavo Miheličevih ilustracij Vorančevih del, oživitev Vorančeve poti, od pisateljeve vnukinje bodo odkupili njegove rokopise, izdali faksimile rokopisa Solzic itd. *Prim*. Primorski dnevnik 4. 8. 2003, str. 24; Delo 12. 8. 2003, str. 5; 22. 8. 2003, str. 5.

10. 8. 2003 V Veliki Poljani se je med učenjem slovenščine in prijetnim druženjem iztekel tabor otrok slovenskih izseljencev, ki ga je pripravil Svetovni slovenski kongres. *Prim.* Družina 10. 8. 2003, str. 28.

11. 8. 2003 Seje *Organizacijskega odbora Slovenskega slavističnega komiteja za pripravo 13. mednarodnega slavističnega kongresa* in vseh delovnih skupin, pa strokovnih služb in podobnih organov se vrstijo kot na tekočem traku, se medsebojno prehitevajo, križajo itd., a predsednica MSK ***dr. Alenka Šivic-Dular*** je optimistična.

11. 8. 2003 *Splošna izobrazba v reformiranem poklicnem izobraževanju*, ki predvideva nadomestitev predmeta slovenščina s komunikacijo v slovenščini, je bila tik pred počitnicami predmet obravnave sveta za strokovno in poklicno izobraževanje ter sveta za splošno izobraževanje. Posejana je bila z znanimi floskulami in obljubami, da se bo jeseni nadaljevala javna razprava. Uredništvo Dela je objavo poročila prihranilo za čas kislih kumaric. *Prim.* Delo 11. 8. 2003, str. 3.

12. 8. 2003 Spoštovani kolegi in prijatelji, *arheološka izkopavanja na Ajdni* se tudi letos nadaljujejo. Ekipa pod vodstvom arheologa ***Milana Sagadina*** bo na najdišču še naslednja dva tedna, če namerava kdo na Stol, naj se ne pozabi oglasiti na Ajdni. Izjemno lepo arheološko najdišče je skupaj z izkopavanji nepozabno doživetje! Pozor! Zgornja pot je za orle in orlice, spodnja za vse druge ... Lep ajdovski pozdrav. – ***Verena Perko***

Besedi poletje in šola se v Poletni šoli slovenskega jezika dobro ujemata

Menjam hčerko v puberteti za celo skupino otrok v vrtcu.
Pošopis, št. XXII, leto 2003, str. 36.

13. 8. 2003 V Primorskem dnevniku (str. 10) je izšel odlomek iz študije ***akad. dr. Borisa Paternuja*** o romanu *Boštjanov let Florjana Lipuša*, ki je izšel pri mariborski Študentski založbi.

14. 8. 2003 V odmevni radijski oddaji *Studio ob sedemnajstih* (Radio Slovenija 1), ki je nastala kot predodmev *13. mednarodnega slavističnega kongresa*, so sodelovali ***dr. Ada Vidovič Muha***, predstojnica Oddelka za slovenistiko, ***dr. Vladimir Osolnik***, predstojnik Oddelka za slavistiko, in ***dr. Alenka Šivic-Dular***, predsednica slovenskega in mednarodnega slavističnega komiteja.

15. 8. 2003 Na dan Marijinega vnebovzetja, ko vsa Evropa uživa v vročem poletnem brezdelju, se je v Ljubljani zbralo nekaj več kot 600 eminentnih slavistov iz 36 držav, zavihalo rokave in začelo *13. mednarodni slavistični kongres*. Predsednika RS, dr. Janeza Drnovška, sicer ni bilo na otvoritveno slovesnost, a je vseeno nastal spodoben cvetober pozdravnih nagovorov politične elite, potem pa so takoj pričeli s prvim delovnim dnem, ki se je pozno zvečer zaključil s sprejemom predsednice MSK ***dr. Alenke Šivic-Dular***. Rektor Univerze v Ljubljani, ***dr. Janez Mencinger***, je srečanju zaželel, da bi zbudilo čim več ostrih polemik, zaradi katerih je takšna prireditev koristna, udeležencem pa čim več prijetnega druženja, zaradi česar so takšna srečanja potrebna, predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti, ***akad. dr. Boštjan Žekš***, pa se je zahvalil, ker je lahko prvič v svojem življenju na srečanju takšnega ranga govoril v slovenščini. Tako smo po radiu in televiziji ves dan poslušali vesti o svetih mašah, električnem mrku v ZDA in o začetku kongresa, naslednjega dne je bila po dolgih letih slavistika na prvih straneh slovenskih časopisov, Delo pa ji je posvetilo celo karikaturo. *Prim.* Delo 16. 8. 2003, str. 1.

20. 8. 2003 *Katalog programov stalnega strokovnega spopolnjevanja za šolsko leto 2003/2004* vključuje tudi ta seminarja Slavističnega društva Slovenije:

- **Slovenski slavistični kongres** (str. 118; gl. tudi to številko Kronike), udeležba je ovrednotena s 1,5 točke.
- **Seminar mentorjev tekmovanja za Cankarjevo priznanje** (str. 189; več v Kroniki št. 41 ali 42), udeležba je ovrednotena z 1 točko, izvedba 7. in 14. novembra na Vrhniki, rok prijave: 20. oktober.

Člani Slavističnega društva Slovenije imajo pri udeležbi prednost in znaten popust pri kotizaciji, če prijavi priložijo kopijo položnice o plačani članarini. Kotizacija se poravna po prejemu računa. Obveščamo le tiste, ki na seminar niso sprejeti!

22. 8. 2003 Dan po zaključku *13. mednarodnega slavističnega kongresa* se je slavistika pojavila na naslovnicah slovenskih dnevnikov, vmes pa dokaj tiho je bilo. *Piscu Kronike* se vsiljuje ugibanje, ali smo kongres izkoristili za uveljavljanje našega dela enako uspešno kot čebelarji, šahisti in drugi gostitelji mednarodnih srečanj v Ljubljani. *Prim.* Delo 21. 8. 2003, str. 5; 22. 8. 2003, str. 1; Primorski dnevnik 17. 8. 2003, str. 1; 21. 8. 2003, str. 8; 24. 8. 2003, str. 14; Air Beletrina jilij-avgust 2003, str. 5 itd.

25. 8. 2003 Anketa, ki je zajela vse prebivalce od 3. leta starosti je pokazala, da *raba irskega jezika še vedno upada*. Vsak peti človek sicer vsak dan vsaj nekaj govori tudi v irščini, vendar večinoma le v šoli (tri četrtine) in komajda kdaj v javnosti. V irski republiki tekoče obvlada irščino 1,57 milijona ljudi.Najslabše je na območju Water-forda, kjer je znanje podlo s 86,5 (leta 1996) na 77,7 odstotka, v Dublinu pa zna irsko le še 34,6 odstotka prebivalstva. *Prim*. Primorski dnevnik 25. 8. 2003, str. 12.

25. 8. 2003 Spletne novice ***Mirana Hladnika***: SlovLit@ijs.si. http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit

***Slovlitjani* klepetajo, spleteničijo in na glas razmišljajo** o primernosti zamisli, da bi vsak avtor sam vnašal svoje podatke v COBISS.

Spletk poleti ni obilo. Http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/op_grad1.html – o nastajanju in sprejemu Gradnikovih pesniških zbirk od Večnih studencev (1938) do Harfe v vetru (1954).

Slavistično društvo Slovenije
Slavistično društvo Jesenice

SLOVENSKI SLAVISTIČNI KONGRES
Bled, 2.–4. oktobra 2003

Perspektive slovenistike ob vstopanju v Evropsko unijo

Četrtek, 2. oktobra 2003

Plenarni del

10.00 *Otvoritev kongresa*
10.30 **Jože Pirjevec:** *Slovenski jezik in evropska kultura*
11.16 **Marko Stabej:** *Med dvema stoloma – dihotomije v slovenistiki*
12.00 **Meta Grosman:** *Jezikovno znanje za delovanje v Evropi*

12.45 Razprava

13.00–14.00 Odmor

Skupina A

14.00–16.00 *Razpoke šolskih pravilnikov*

Omizje pripravlja dr. Zoltan Jan, povabljeni so: minister dr. Slavko Gaber, državna sekretarja Judita Kežman Počkaj in Elido Bandelj, vodji delovnih skupin za prenovo pravilnikov mag. Irena Bahovec in Milena Gačeša, dr. Polona Selič, pomočnica varuha človekovih pravic, mag. Alojz Širec, glavni inšpektor za šolstvo, Franc Erjavec, predsednik Zveze združenj in skupnosti srednjih šol in dijaških domov, dr. Peter Petek, predsednik Društva matematikov, fizikov in astronomov Slovenije, uvodne prispevke so napisali učitelji slovenščine in drugih predmetov: Jana Božnar, Olga Paušič, Marko Špolad, Vida Svoljšak Rojko in Alojz Širec, predvsem pa se bomo oglasili vsi, ki nam ni vseeno, koliko naučimo učence in kako jih vzgajamo.

Skupina A

16.15–19.00 *Pouk slovenščine v osnovni in srednji šoli*

Igor Saksida, Vida Udovič Medved, France Černigoj, Barbara Olenik, Milan Koželj, Tanja Tomšič;
Meta Grosman, Elen Slavec, Barbara Baloh, Nina Levstik, Silvo Fatur in Anka Kolenc

Skupina B

16.15–18.30 *Slovenska literatura v prevodih – aktualna vprašanja prevajanja*

Omizje o aktualnih literarnih in jezikovnih vprašanjih prevajanja je pripravila Silvija Borovnik, ki se bo pogovarjala s Fabjanom Hafnerjem, Nikom Ježem, Andrejem Rozmanom in Klausom D. Olofom.

Skupina C
14.00–19.15 *Predstavitev novih strokovnih in znanstvenih knjig*

Spremljevalni del programa (četrtek)

20.15 Družabni večer in še kakšno presenečenje

Petek, 5. oktobra 2003

Plenarni del

9.00 Martina Orožen: *Razvoj slovenske jezikoslovne misli*
9.45 Miran Štuhec: *Esejistika narodnih tem in njen pomen danes*
10.30 Marko Juvan: *Od literarne teorije k teoriji literarnega diskurza*
11.15 Razprava

11.30–13.00 Odmor

Skupina A
13.00–15.30 *Aktualna vprašanja ob novem Slovenskem pravopisu*
Igor Kramberger se bo pogovarjal s Petrom Weissom, Heleno Majcenovič, Simonom Lenarčičem ...

Skupina A
16.00–18.30 *Slovenščina v Evropi*
Omizje je pripravila Rada Cossutta (Italija), sodelujejo pa Janez Dular (Urad za slovenski jezik pri Vladi RS), Anton Schellander (Avstrija), Emil Tokarz (Poljska), Antonija Bernard (Francija), Goran Filipi (Hrvaška), Marija Bajzek Lukač (Madžarska).

Skupina B

8.00–18.30 *Simpozij o Marji Boršnik*

8.00–10.00 MARJA BORŠNIK, ŽIVLJENJE IN DELO
A. Glazer, V. Osolnik, F. Premk, T. Kermauner

10.00–10.30 ODMOR

10.30–11.30 MARJA BORŠNIK IN NJENI LITERATI
F. Ferluga-Petronio, Z. Kovač, G. Kocijan

11.30–13.00 MARJA BORŠNIK, ŽENSKE AVTORICE IN ŽENSKE ŠTUDIJE
M. Peti, I. Poniž, N. Vittorelli

13.00–15.00 Odmor

15.00–17.00 LITERARNA STILISTIKA, »USTVARJALNI RITMI« IN PRODOR V KOZMOS

K. Pranjić, M. Nosić, A. Stantić, K. Bagić, V. Nartnik, J. Brnčić, E. Premk

17.00–17.30 ODMOR

17.30–18.30 MARJA BORŠNIK IN INTERDISCIPLINARNE/INTERKULTURALNE ŠTUDIJE
G. Poggiollini, T. Grum, M. Horak

Spremljevalni del programa (petek)

20.00 Gledališka predstava

Sobota, 4. oktobra 2003

Poučna popotovanja

1. Lipniška dolina in Kropa
2. Bohinj
3. Po poteh kulturne dediščine v Deželi

PRIJAVA
Udeleženci kongresa se prijavijo do 25. 9. 2003 na naslov: Računovodstvo ZD SDS, gospa Marija Kraner, Tiha ulica 11, 2000 Maribor (telefon 02 47 11 172) – popust za člane se upošteva, če ob prijavi priložite fotokopijo plačila članarine za leto 2003. Prijava je možna tudi na samem kongresu, a v tem primeru ni mogoče uveljavljati popusta.

Kongres bo v Festivalni dvorani Bled (velika dvorana do 500 sedežev, srednja do 120 in dve mali dvorani do 40 sedežev).

NAPREDOVANJE
Kongres je uvrščen v Katalog stalnega strokovnega izobraževanja. Kdor želi pridobiti točke za napredovanje (1,5), mora izpolniti predpisane pogoje: potrditi mora udeležbo (podpisi na seznamu udeležencev), oddati seminarsko nalogo (navodila in naslovi bodo pripravljeni do kongresa) in oddati izpolnjen evalvacijski vprašalnik.
KOTIZACIJA za udeležbo na kongresu je 28.000 SIT (za člane društva 22.000 SIT); Zbornik slavističnega društva Slovenije 14 (blejski kongres) bo izšel pred kongresom (dobite ga na Bledu) in je vključen v kotizacijo.

PODATKI O PRENOČITVAH
Prenočišča za udeležence našega kongresa so rezervirana do 15. 9. 2002, po tem datumu nam Albatros Bled, Kongresno-turistična agencija, ne zagotavlja več cen s popustom (priporočamo, da si rezervirate sobe do 15. 9. 2002 po faksu ali e-pošti in pri tem navedete, da se udeležujete Slovenskega slavističnega kongresa).
Cene za nočitev/zajtrk po osebi na dan, z vključenim samopostrežnim zajtrkom in turistično takso (Park ima 100 do 130 sob, Krim 50, Kompas 150):
Hotel Park**** ali hotel Kompas****
– dvoposteljna soba (ena oseba v sobi), pogled na park, 86 EUR/osebo
– dvoposteljna soba (ena oseba v sobi), pogled na jezero, 92 EUR/osebo

– dvoposteljna soba (dve osebi v sobi), pogled na park, 56 EUR/osebo
– dvoposteljna soba (dve osebi v sobi), pogled na jezero, 66 EUR/osebo
Hotel Krim***
– dvoposteljna soba (ena oseba v sobi), 41 EUR/osebo
– dvoposteljna soba (dve osebi v sobi), 31 EUR/osebo.

Na Bledu in v okolici je še veliko drugih hotelov in privatnih sob različnih cenovnih razredov, tako da bo vsak udeleženec lahko našel primerno namestitev.

Vsem kolegicam in kolegom želimo, da bi si nabrali ogromno strokovnega znanja, si uspešno izmenjali strokovne poglede, pridobili vrsto novih izkušenj in spodbud ter da bi se imeli na strokovnem srečanju kar najlepše.

PREDSEDNICA SLAVISTIČNEGA DRUŠTVA JESENICE
Meta Rešek, prof.

PREDSEDNIK SLAVISTIČNEGA DRUŠTVA SLOVENIJE
izr. prof. dr. Marko Jesenšek

Kronika
Slavističnega društva Slovenije

Izdaja Slavistično društvo Slovenije Aškerčeva 2, 1001 Ljubljana Izdajatelj je lastnik glasila.	**List za člane društva** Piše, ureja in odgovarja: dr. Zoltan Jan	Nova Gorica, 19.10.2003 http://www.ff.unilj.si/slovjez/kronika39.rtf Letnik 7, št. 41

Čeprav v našem poklicu velja, da človek nikoli ne stopi v isti razred/predavalnico, se po začetnem popočitniškem stresu stvari vendarle umirijo v vsakodnevnem drncu.

3. 9. 2003 Odmevi na Kroniko št. 40

❖ Iz Urada vlade RS za slovenski jezik so se oglasili in preverili naslov založnika Slavistične knjižnice (Založba Rokus, Grad Fužine, Studenec 2A, 1260 Ljubljana Polje, brezplačni tel. 080 19 90; e-naslov rokus@rokus.com), ker jim je tam nekdo zatrdil, da oni knjige ***dr. Draga Unuka*** *Zlog v slovenskem jezikoslovju* niso izdali in je tudi ne prodajajo. *Pripis pisca Kronike*: levica naj ne ve, kaj počne desnica.

❖ K informacijam o Slovenskem slavističnem kongresu: MŠZŠ ne zahteva več seminarskih za pridobitev točk, ki so potrebne za napredovanje. – ***Meta Grosman***

❖ Sporočam Vam, da sem spremenila naslov. Sicer sem spremembo že dvakrat javila na Slavistično društvo v Ljubljani. Verjamem, da bo moj novi naslov tokrat prišel do Vas.

❖ Že približno pol leta nisem prejela Kronike. Prepričana sem bila, da v tem času ni izšla nobena številka in da je pač zato nisem dobila. Sedaj pa sem izvedela, da Kronika izhaja! V lanskem letu sem poravnala članarino slavističnemu društvu (potrdilo hranim), letos pa položnice še nisem dobila. Ker imam poravnane vse obveznosti in Kroniko vseskozi z navdušenjem preberem od začetka do konca, Vas vljudno prosim, da mi jo ponovno začnete pošiljati na moj naslov.

❖ Moram Vam povedati, da je navedba mojega imena med pogrešanimi v zadnji številki sprožila pravo akcijo med kolegicami, da ne omenjam panike. Občutek je bil zelo prijeten, saj človek občasno potrebuje potrditev, da drugim ni vseeno, kaj je z njim. – ***A. B.***

❖ ***Naj vam ob obilici dela na začetku šolskega leta zatežim še jaz: iščem kolega slavista Bojana Klančiča – je morda na vašem seznamu? Vesela bi bila e-pošte ali kakršnega koli naslova. Ne bo mu nič hudega, ne skrbite: odkrila sem le njegovo zanimivo diplomsko nalogo (o govoru Oplotnice), pa bi se z njim nekoliko pomenila. Hvala v vsakem primeru.*** – Vera Smole

DVAKRAT SE NE POVE LE V MLINU

Ponovno prosimo, da sporočate *spremembe naslovov* piscu Kronike ali predsedniku dr. Marku Jesenšku (nikakor pa ne samo predsednikom pokrajinskih društev). Vse težave glede plačila *članarine* pa urejajte s pomočjo računovodkinje Marije Kraner, Tiha ulica 11, 2000 Maribor, tel. O2 47 11 172, faks 02 47 11 171, e-pošta mateja. kraner1@guest.arnes. Od letošnje jeseni nečlani (torej kolegi, ki niso poravnali članarine) ne dobivajo več Kronike. Ker pa nihče ni nezmotljiv in nobena evidenca ni brez napak, prosimo tiste, ki so po krivici izbrisani, da obrnejo na računovodkinjo Marijo Kraner (in ne na znanega pravnika, zagovornika izbrisanih).

10. 9. 2003 **Tisk 40. številke Kronike:** 74.664,00 SIT, poštnina: 55.457,18 SIT.

15. 5. 2003 ***Pogrešani kolegi.*** **Pošta nam je tokrat vrnila Kroniko št. 40, ki smo jo skušali poslati *Mariji Bajzek Lukács, Meliti Cvikl, Mariji in Francu Kozarju* in *Vandi Sekelšek*. Kdor jih pozna, naj jih opozori ali nam sporoči njihove naslove.**

NOVE POKLICNE KOLEGICE IN KOLEGI

Na *Oddelku za slovenistiko* ter na *Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani* so od 24. junija do 29. septembra 2003 diplomirali: ***Tjaša Alič, Simona Artič, Tanaj Bigec, Alenka Borovnik, Melita Cvikl, Andreja Devjak, Tadeja Germadnik, Lucija Hajnšek, Petra Grum, Ana Hlebanja , Urška Hlupič, Saša Horvat, Daša Joželj, Peter Jurgec, Vladimir Kajzovar, Barbara Kampjut, Gregor Kastelic, Slavica Klančnik, Silvestra Kolenko, Nikolina Koljanin, Peter Kos, Jerneja Košti Laznik, Mateja Kovačič, Darinka Krušič, Jasmina Lepoša, Tatjana Lukovnjak, Katja Lumbar, Valentina Madjar, Daniela Marjanović, Alenka Meža, Nina Modrijan, Natalija Novak, Katarina Ogrinc, Urška Oražem, Marjeta Petek Ahačič, Nataša Podhostnik, Jasmina Pogačnik, Tanja Predin, Vesna Pregl, Nataša Rajh, Dora Roškar, Boreci Tadeja Rozman, Edica Schlegel, Nataša Stadler, Polona Stanek, Lea Stiplovšek, Mihaela Šeruga, Barbara Šifrar, Mojca Tomišić, Ksenija Trinko, Simona Vindiš, Matjaž Zaplotnik, Milena Žičkar Petan*** in ***Tina Žigon***.

Poleg iskrenih čestitk in voščil za kar najuspešnejšo poklicno pot vsem tudi prisrčno vabilo,
da se nam pridružijo tisti, ki še niso člani in članice Slavističnega društva Slovenije.

28. 6. 2003 *Slovlitovcem*: Zoltan Jan je sestavil novo, 40. številko Kronike Slavističnega društva Slovenije. Do nje pridete s klikom na www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/kronika40pw.doc. Ker je je za 250 KB, se bo nalagala nekaj sekund dlje. Gesla, po katerem Vas bo stroj spraševal, ne potrebujete. Kdor želi sproti prejemati strokovne informacije po elektronski pošti, naj se prijavi na e-naslovu http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit. – ***Miran Hladnik***

26. 8. 2003 Nedavno sem objavila novo verzijo slovarja, ki se zdaj nahaja na spletnem naslovu http:// www.r rz.uni-hamburg.de/slowenisch. Spletni slovar obstaja v nemški in slovenski različici; nekaj informacij o slovarju najdete na spletnih straneh tudi v angleškem jeziku. Nova verzija slovarja vsebuje več kot 5000 vpisov ter veliko slovničnih informacij o slovenskih besedah. Te s kolegico Katarino Rozman vedno dopolnjujeva in izboljšujeva. Tudi če je slovar bolj namenjen nemško govorečim študentom slovenskega jezika, sem mislila, da bi bil ta vir lahko zanimiv tudi za vas in za vaše študente. Torej če vam je moj spletni slovar všeč in če se vam zdi uporaben, bi bila zelo vesela, če o njem obvestite tudi druge. Lep pozdrav iz Hamburga. – ***Birte Lönneker***

28. 8. 2003 Tradicionalno *dvodnevno srečanje lektorjev slovenščine na tujih univerzah*, ki ga je pred njihovim odhodom na položaje pripravila Komisija za slovenščino na tujih univerzah pri Centru za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani, je potekalo v delovnem ozračju izmenjave informacij o novostih s področja pravnega urejanja njihovega statusa, predvsem pa so se seznanili s številnimi strokovnimi novostmi. Komajda so našli čas za skupno kosilo, med katerim je potekala množica neformalnih pogovorov in številne izmenjave izkušenj.

29. 8. 2003 *Novice za učitelje* (novice-za-ucitelje@guest.arnes.si). Srečanje Zemlje z rdečim planetom je skoraj zasenčilo prihod novega šolskega leta in z njim obilo sprememb, ki jih prinaša tudi devetletka. V ponedeljek se vse začne znova, priprave na pouk pa že potekajo s polno paro, in tako je tudi na področju informatizacije vzgoje in izobraževanja. Preberite si o novi programski opremi, natečajih za sofinaciranje računalniške strojne in programske opreme, strokovnem spopolnjevanju učiteljev in nagradnem vprašalniku. Obiščite tudi prenovljene strani Zavoda RS Slovenije za šolstvo in se seznanite z najnovejšimi in aktualnimi informacijami ter dejavnostmi na

področju vzgoje in izobraževanja http://www.zrss.si. Prižrebajte si tiskalnik ali program Microsoft project; v nagradnem žrebanju lahko sodelujete, če izpolnete vprašalnik o šolskih računalniških omrežjih in s tem sodelujete v prenovi Slovenskega izobraževalnega omrežja – SIO. Obiščite spletno stran http://sio.edus.si.

ČESTITKE ZA USPEŠNO OPRAVLJEN PODIPLOMSKI ŠTUDIJ

***

Na Filozofski fakulteti v Ljubljani so uspešno zaključili podiplomski študij naslednje koligice in kolegi:

20. 5. 2003 je s tezo *Srednjeveško viteško pesništvo in slovenščina* magistrirala ***Nataša Makuc*** (***Bauman***);

2. 6. 2003 je s tezo *Govorjena podoba slovenskega knjižnega jezika – pravorečni vidik* magistriral ***Hotimir Tivadar***;
20. 6. 2003 je s tezo *Odreševanje niča s posebnim ozirom na vlogo duhovnika v dramatiki Stanka Majcna* doktoriral ***Karli Gržan***.

Na Pedagoški fakulteti v Mariboru je še pred tem doktorirala ***Melanija Larisa Fabič Bernjak*** s tezo *Der Text als existenziale Kategorie expliziert am Beispiel der Textsorte »autobiographisches Notat«*. Teza je v nemščini izšla kot 20. zvezek Zore.

29. 8. 2003 V *Jezikoslovnih zapiskih* 9 (2003), št. 1, sodeluje 11 avtorjev in avtoric (soavtoric) z 10 prispevki. Tokratni prvi zvezek 9. letnika je delno tematski. Začenja se s tematskim razdelkom I. SLOVAROPISJE, ki ima v poglavju RAZPRAVE IN ČLANKI dva prispevka. Na prvi prispevek se v naslednjem poglavju GRADIVO I navezujejo štirje prispevki. Preostali netematski del prvega zvezka vsebuje poglavji II. DRUGE RAZPRAVE IN ČLANKI s tremi prispevki in III. GRADIVO, OCENE, POROČILA z enim prispevkom. Sodelujoči avtorji in avtorice (soavtorice) so: I. ***Ljudmila Bokal, Alenka Gložančev, Nataša Jakop, Polona Kostanjevec, Nastja Vojnovič*** (*O načrtovanem slovarju novejšega besedja slovenskega knjižnega jezika*), ***Peter Weiss*** (*Uvod v* (*slovenski*) *narečni slovar*), ***Ljudmila Bokal, Alenka Gložančev, Polona Kostanjevec, Nastja Vojnovič*** (*Predstavitev slovaropisnih kategorij za enojezični razlagalni slovarju srednjega obsega – s temeljnim izhodiščem v SSKJ*), ***Ljudmila Bokal*** (*Nekaj leksikoloških načel o novih besedah pri Stanislavu Škrabcu*), ***Nastja Vojnovič*** (*Ob slovarju novejšega besedja*), ***Nanika Holz*** (*Besedilni korpusi in izbiranje slovarskega primerjalnega gradiva*); II. ***Kozma Ahačič*** (*Analogija in njena raba v delu Marka Terencija Varona De lingua latina*), ***Tjaša Jakop*** (*Fonološki opis šentviškega govora*), ***Elena Savelieva*** (*Jezikovne podobe žalosti v frazemih slovenskega jezika*); III. ***Irena Stramljič Breznik*** (*Željka Fink - Arsovski, Poredbena frazeologija: pogled izvana i iznutra* (*Zagreb 2002*).) – ***Janez Keber***, glavni urednik

30. 8. 2003 Na večeru sežanske Kosovelove knjižnice so na Kosovelovi domačiji v Tomaju predstavili knjigo ***Nade Morato*** *Globoko so korenine*, v kateri je podala rekonstrukcijo rodovnika Oštirjevih in Kolmanovih za skoraj štiri stoletja (do leta 1610 oziroma 1647). Prava poslastica za Rodoslovno društvo Slovenije, pa tudi za vse, ki se podajajo na pot razpletanja lastnih korenin.

TEKMOVANJE V ZNANJU SLOVENŠČINE

ZA CANKARJEVO PRIZNANJE

***

Slavistično društvo Slovenije in Zavod RS za šolstvo tudi v šolskem letu 2003/2004 vabita učence 7. in 8. razreda osemletke, 8. in 9. razreda devetletke ter dijake srednjih šol in njihove mentorje na tekmovanje v znanju slovenščine.

V šolskem letu 2003/2004 je naslov tekmovanja *Svet v nas in o nas.*

Z letošnjim razpisom tekmovanja za Cankarjevo priznanje želimo usmeriti pozornost mladih bralcev v aktualna besedila štirih pisateljev: Maje Novak, Paula Coelha, Marjana Tomšiča in Zorka Simčiča.

Mladi se bodo lahko pomerili na štirih zahtevnostnih stopnjah. Razpis za I. stopnjo sta pripravila Iva Potočnik in Vlado Pirc, za drugo stopnjo Mirjam Podsedenšek, za III. stopnjo Elen Slavec ter za IV. stopnjo Valentina Kobal in Janko Potrata.

Šolska tekmovanja bodo potekala hkrati po vseh šolah v sredo, 11. februarja 2004, ob 13.30. Učenci in dijaki bodo reševali naloge, ki jih zanje pripravljamo na Zavodu RS za šolstvo v sodelovanju z učitelji praktiki. Šole morajo poslati najkasneje do 20. januarja 2004 pedagoškemu svetovalcu na območno enoto ZRSŠ prijavo tekmovalcev (po stopnjah) in natančen naslov šole.
Vseslovensko tekmovanje, organizirano po območjih organizacijskih enot Zavoda RS za šolstvo oziroma slavističnih društev, bo v soboto, 20. marca 2004, ob 9.00. Šole po izpeljanih šolskih tekmovanjih najkasneje do 2. marca 2004 prijavijo na naslove območnih enot ZRSŠ po tri oziroma ustrezno število na vsaki zahtevnostni stopnji najbolje uvrščenih tekmovalcev za vseslovensko tekmovanje (Pravilnik o tekmovanju za Cankarjevo priznanje, 19. člen).
Razpis so prejele vse šole, lahko pa se z njim seznanite tudi na spletni strani http://www.zrss.si/doc/SLO Razpis1_2004.doc.

30. 8. 2003 V prvi polovici julija je izšla dvojna poletna tematska številka (3–4) osrednje slovenistične revije *Jezik in slovstvo* (jezikinslovstvo@ff.uni-lj.si). Številka je v celoti posvečena področju jezikovnih tehnologij za slovenščino, področju, ki se ukvarja z metodami in načini računalniške izmenjave, strukturiranja, pregledovanja, hranjenja in prevajanja jezikovnih podatkov. Na 138 straneh prinaša 8 razprav in 6 poročil, katerih namen je predstaviti stanje na področju jezikovnih tehnologij za slovenščino in nakazati nekatere smeri razvoja jezikovnotehnoloških dejavnosti pri nas. V reviji, ki jo je uredil ***Vojko Gorjanc***, se s svojimi prispevki predstavljajo ***Marko Stabej*** (Jezikovne tehnologije in jezikovno načrtovanje), ***Vojko Gorjanc*** (Korpusi in jezikoslovje), ***Simon Krek*** (Jezikovni priročniki in novi mediji), ***Jerneja Žganec Gros***, ***France Mihelič*** in ***Simon Dobrišek*** (Govorne tehnologije: pridobivanje in pregled govornih zbirk za slovenski jezik), ***Tomaž Erjavec*** (Označevanje korpusov), ***Špela Vintar*** (Kaj izvira iz jezikovnih virov), ***Nataša Hirci*** (Prevajanje danes in jutri: delo s sodobnimi prevajalskimi viri in orodji) in ***Agnes Pisanski*** (Uporaba novih tehnologij pri jezikovnem pouku). – ***Nataša Pirih***

31. *8. 2003* *Poletna kolonija slovenskega jezika 2003*. Enotedenske poletne kolonije slovenskega jezika za otroke iz Kanalske doline se je odvila v zadnjem tednu julija (19. 7.–26. 7.) v Kopru. Letos se je je udeležilo sedem otrok. Otroci, ki sicer večinoma prihajajo iz družin s slovensko govorečimi predniki, imajo v domačem okolju le redko priložnost za rabo slovenskega jezika. Prav zato je zanje teden priložnosti za poslušanje in rabo slovenske besede izjemnega pomena, sploh če je to možno skozi poletni počitniški živžav na plaži, dvourni pouk slovenščine v popoldanskem času, zabavne večerne ustvarjalne delavnice ali sprehod po mestu. Učiteljici, ***mag. Nataša Komac*** in ***Tanja Šturm***, sva program prilagodili jezikovnemu znanju in zmožnostim ter starosti udeležencev. Z igro, različnimi zabavnimi in športnimi dejavnostmi, petjem, prebiranjem pravljic in razvijanjem ročnih spretnosti so otroci pridobivali nove besede in fraze ter se soočali s konkretnimi situacijami, ko so za nakup kepice sladoleda, znamke in razglednice ali pa, če so želeli pri kuharicah izvedeti, kaj bo za kosilo, morali uporabiti vse svoje dosedanje jezikovno znanje in iznajdljivost. Na večernih ustvarjalnih delavnicah smo izdelali, pobarvali in okrasili broške in šatulje, porisali majice, nizali drobne koralde na laks, imeli kviz in karaoke ter zadnji večer zaplesali ob glasbi Čukov in

se posladkali s sladoledom. Da se je vse to res dogajalo, da so otroci iz Kanalske doline res bili v dijaškem domu v Kopru in se učili slovenske besede, so se prepričali tudi snemalci koprske televizije, ki so v petek, 25. 7., posneli nekaj utrinkov za Primorsko kroniko. – ***Nataša Komac***

31. 8. 2003 V Trbižu je didaktično ravnateljstvo *ukinilo pouk slovenščine* (in nemščine), ki že nekaj let poteka po šolah v Kanalski dolini v okviru projekta Multikultura. *Prim*. Primorski dnevnik 13. 9. 2003, str. 20.

31. 8. 2003 *Slovenski jezik/Slovene Linguistic Studies* je mednarodna jezikoslovna slovenistična revija, ki od leta 1997 vsako drugo leto izhaja v Ljubljani (ZRC SAZU) in Lawrenceu, Kansas, ZDA (Univerza v Kansasu). Izid revije je podprl Raziskovalni sklad ZRC SAZU. Revijo ob pomoči uredniškega odbora urejata na slovenski strani ***Marko Snoj*** in na ameriški ***Marc L. Greenberg***. Pred nami je četrta številka, v kateri z znanstvenimi prispevki sodelujejo najprej trije sodelavci Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, ***Andreja Žele***, ki govori o jezikoslovni vlogi Matije Murka, ***Ljudmila Bokal***, ki razpravlja o jezikovnih spremembah s stališča novih besed, in ***Marko Snoj***, ki etimološko osvetljuje slovenska adverba *vedno* in *zmeraj*. Sledita dva znanstvena dialektološka prispevka dveh tujih avtorjev. ***Han Steenwijk*** (Univerza v Padovi) razpravlja o heteronimih v rezijanskih govorih, ***Grant H. Lundberg*** (Univerza Brighama Younga v Utahu) pa poroča o terenskih ugotovitvah vzdolž slovensko-kajkavske meje v Halozah. Sledijo ocene v zadnjem času izšlih publikacij, najprej Greenbergovega *Zgodovinskega glasoslovja slovenskega jezika*, ki jo je napisal ***Marko Jesenšek***, nato Steenwijkove rezijanske slovnice *Ortografia resiana* izpod peresa ***Roberta Dapita*** in Derbyshirovega s pregibnostnimi oblikami opremljenega slovensko-angleškega slovarja z naslovom *A Learner's Dictionary of Slovene: with Words in their Inflected Forms*, ki jo je napisal ***Primož Jurko***. Revijo zaključuje nekrolog lani umrlemu ameriškemu slavistu Henriku Birnbaumu, ki ga je napisal njegov učenec ***Marc L. Greenberg***. Povzetki razprav vseh štirih doslej izšlih številk in druge informacije so dostopni na spletni strani http://www.ukans.edu/~slavic/sj-sls/sj-sls.htm. Cena: 1800 SIT. *Naročila*: Založba ZRC, Novi trg 2, p. p. 306, 1001 Ljubljana, tel. 01 470 64 64, faks 01 425 77 94, e-pošta: zalozba@zrc-sazu.si.

1. 9. 2003 Ker je Karel Veliki na začetku 9. stoletja ukazal zapisati plemenska prava, je možno, da bomo našli tudi zapise karantanskega prava, meni članica SD, ***dr. Katja Škrubej***, ki kot raziskovalka zgodovine prava uporablja pri svojih raziskavah tudi spoznanja primerjalnega jezikoslovja. *Prim.* Delo 1. 9. 2003 (Književni listi, str. 5); Kronika št. 37, 8. 1. 2003, str. 6.

1. 9. 2003 Poskusni zvezek *Frazeološkega slovarja slovenskega jezika*, ki ga pripravil ***Janez Keber***, je eden od več slovarskih projektov, ki od leta 2001 potekajo v Leksikološki sekciji Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU. Priprave na ta projekt so se začele leta 1991, za kar je bila avtorju do leta 2001 na razpolago petina delovnega časa. Frazeološki slovar bo s ponazoritvami zajel stilno in slovnično ovrednoteno ter pomensko in izvorno razloženo glavnino frazemov, ki se pojavljajo v knjižnem jeziku in vsakdanjem govoru na vseh področjih življenja. Izsek tega dela je poskusni zvezek Frazeološkega slovarja slovenskega jezika, ki ima dva dela. Uvodni del (18 strani), vsebuje predgovor in zasnovo, najpomembnejše vire in literaturo, seznam kratic in okrajšav ter nekaj napotkov za uporabo. V slovarju (104 strani) so frazeološki slovarski sestavki navedeni abecedno po besednih iztočnicah – sestavinah frazemov. Posamezni frazem je v slovarskem sestavku pojasnjen s sedmih v zasnovi pojasnjenih in komentiranih vidikov. Pri razlaganju izvora frazemov pa se je izoblikovalo deset vidikov. V citatih je po možnosti upoštevan najstarejši zapis, kar do določene mere omogoča

gradivo Kartoteke za SSKJ. Navedeni so tudi zgledi z različicami (variantami, modifikacijami, prenovitvami) frazeološke iztočnice. Vse to je pomembno za ugotavljanje izvora frazema. V ta namen so pritegnjeni tudi starejši slovarji, gradivo za slovar slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja in narečna kartoteka. Vsak frazem je v slovarskem sestavku zaradi ekonomike razložen samo pri glavni besedni iztočnici, pri drugih besednih iztočnicah pa je navedeno napotilo h glavni. S sistemom kazalk je tako možno najti razlago frazema pri glavni iztočnici prek katere koli polnopomenske sestavine frazema. Katere so te sestavine, je pojasnjeno v zasnovi v uvodnem delu. Frazeološki slovar slovenskega jezika – poskusni zvezek – je slovarski prikaz spoznanj frazeološkega raziskovanja tu in zdaj. Spoznanja in vednost o frazemih se z večanjem števila raziskanih frazemov bogatijo, zato bo tudi sedanji prikaz na koncu raziskovanja, katerega cilj je Frazeološki slovar slovenskega jezika, še precej dopolnjen. Pri tem bodo avtorju v pomoč tvorne pripombe bralcev poskusnega zvezka. Cena: 1890 SIT. *Naročila*: Založba ZRC, Novi trg 2, p. p. 306, 1001 Ljubljana, tel. 01 470 64 64, faks 01 425 77 94, e-pošta: zalozba@zrc-sazu.si.

1. 9. 2003 V zbirki Zbirka Linguistica et philologica, ki jo izdaja Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, je izšlo delo ***Andreja Žele*** *Glagolska vezljivost*: *iz teorije v slovar*, ki opozarja na možen praktičnouporabnostni prenos vezljivostne teorije v slovarsko prakso – ponuja oz. predstavlja slovarski prikaz pravil slovenske vezljivosti in je zato hkrati v nekem smislu tudi skladenjsko normativen. Slovarsko, z obrazci in zgledi, predstavlja vezljivostne zmožnosti posameznih glagolskih pomenov in s tem hkrati opozarja na specifične skladenjske lastnosti slovenščine. Ta vezljivostni priročnik z vzorčnimi slovarskimi sestavki iz osnovnih pomenskoskladenjskih skupin glagolov in legendami napoveduje vezljivostni slovar slovenskih glagolov, ki bo z 2400 glagoli tipiziral slovensko glagolsko vezljivost. Uporabnostno se je namreč zlasti v osemdesetih 20. stoletja, predvsem pri poučevanju slovenščine kot tujega jezika, pokazala in tudi eksplicitno izrazila potreba po vezljivostnem slovarju slovenskega glagola, samostalnika in pridevnika. Praktične poučevalne potrebe so pokazale, da dvojezični slovarji, namenjeni Slovencem, ne upoštevajo ali pa vsaj ne izražajo jasno večpomenskosti slovenskih leksemov, kar onemogoča obvestilnost o vezljivosti, tako da so osnovni pogoji za nastanek vezljivostnih slovarjev sodobni enojezični razlagalni slovarji (ustrezno izbrano in urejeno gradivo) z dodanimi izdelanimi teoretičnimi izhodišči. Glede na to, da je namen napovedanega vezljivostnega slovarja slovenskih glagolov zaobjeti vso tipično vezljivost slovenskih glagolov, je njegovo gradivno pomenskoskladenjsko izhodišče Slovar slovenskega knjižnega jezika I–V, s tem da se je že v začetku redakcijskega dela pokazala nujnost ažuriranja glagolskega pomenja v smislu spremenjene pomenske hierarhije znotraj slovarskih sestavkov posameznih glagolskih leksemov in v smislu iskanja novega aktualnejšega gradiva. Cena: 2460 SIT. *Naročila*: Založba ZRC, Novi trg 2, p. p. 306, 1001 Ljubljana, tel. 01 470 64 64, faks 01 425 77 94, e-pošta: zalozba@zrc-sazu.si.

Slavistično društvo Slovenije

Aškerčeva 2, p. p. 580, 1001 Ljubljana

Razpis za objavo monografije v zbirki Slavistična knjižnica za leto 2005

Slavistično društvo Slovenije objavlja Razpis za objavo monografije v zbirki Slavistična knjižnica, ki jo izdaja z založbo Rokus.
Pogoji za prijavo:

– rokopis monografije in dve recenziji,
– prijavijo se lahko člani Slavističnega društva Slovenije,
– monografija je lahko s področja slovenskega jezikoslovja ali literarne zgodovine,
– obsega lahko največ 20 avtorskih pol,
– napisana mora biti v slovenskem jeziku,
– izšla bo do konca leta 2004.

Prijavo na razpis z rokopisom monografije (disketa in izpis na papirju) in dvema recenzijama je treba poslati do 30. januarja 2004 na naslov *Slavistično društvo Slovenije, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana* s pripisom *Razpis za objavo monografije*.

Prispele prijave bo pregledala komisija, ki jo je določil Upravni odbor Slavističnega društva Slovenije. Rezultati bodo znani 45 dni po končanem razpisu.

Predsednik Slavističnega društva Slovenije

izr. prof. dr. Marko Jesenšek

1. 9. 2003 Ob 10. obletnici smrti etimologa in jezikovnega zgodovinarja akademika *Franceta Bezlaja* (1910–1993) se Etimološko-onomastična sekcija Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša s faksimiliranim ponatisom vseh njegovih člankov v *Zbranih jezikoslovnih spisih I–II* poklanja njegovemu spominu in se v imenu vseh, ki cenijo njegov bogat prispevek k boljšemu spoznavanju slovenskega jezika, zahvaljuje za delo, ki ga je kot vodja Etimološko-onomastične sekcije, kot utemeljitelj in avtor nacionalnega projekta *Etimološki slovar slovenskega jezika* in kot profesor slovanskega primerjalnega jezikoslovja na ljubljanski Filozofski fakulteti zapustil, da bi se iz njega učili, ga odgovorno nadgrajevali in ohranili za prihodnje rodove. V Zbranih jezikoslovnih spisih I–II (uredila jih je ***Metka Furlan***) je ponovno objavljenih več kot 184 Bezlajevih prispevkov, ki so razdeljeni v 7 tematskih sklopov. Najobsežnejši (*Med besedami in imeni*) tvori prvo knjigo in prinaša jedrni del Bezlajevega opusa z etimološko, leksikološko, onomastično in lingvogenetsko tematiko. S temi prispevki si je vključno s knjigami, med njimi izstopata *Etimološki slovar slovenskega jezika* I (1976), II (1982), III (1995) in *Slovenska vodna imena I–II* (1956, 1961), pridobil trajno in visoko mesto med učenjaki slavističnega sveta. Poglavje *Iz slovnice* združuje članke s področja slovanske slovnice. V poglavju *O slovenščini* so prispevki, v katerih je France Bezlaj obravnaval posamezna še danes aktualna vprašanja pretežno iz sodobne slovenščine. Med njimi izstopa članek *Blišč in beda slovenskega jezika*, ki je kot podlistek v letu 1964 izhajal v reviji Tovariš. Sledi poglavje *O Etimološkem slovarju slovenskega jezika*, ki razkriva Bezlajeve strokovne dileme med željami in realnostjo pri uresničevanju *Etimološkega slovarja slovenskega jezika*. Obsežno peto poglavje *Poročila, recenzije, izjave* prikazuje predvsem Bezlajevo bogato recenzijsko delo. Sledijo *Portreti in avtoportreti*, v katerih so prispevki posvečeni eminentnim slovenskim in slovanskim jezikoslovcem, kot so Fran Miklošič, Fran Ramovš, Max Vasmer, Petar Skok, Václav Machek … Poglavje zaključuje 8 intervjujev, v katerih je France Bezlaj prikazan skozi prizmo drugih. V zadnjem poglavju (*Dodatek*) je objavljenih 6 prispevkov, v katerih se čebelarska in narodopisna problematika prepletata z jezikoslovno. Zbrani jezikoslovni spisi I–II vsebujejo več indeksov in drugih pomagal, ki bralcu omogočajo boljši vpogled v bogato tematiko osrednjega dela. Cena: 10.760 SIT. *Naročila*: Založba ZRC, Novi trg 2, p. p. 306, 1001 Ljubljana, tel. 01 470 64 64, faks 01 425 77 94, e-pošta: zalozba@zrc-sazu.si.

1. 9. 2003 *Slovar sinonimov slovenskega jezika: Splošna določila in opis zgradbe slovarskih sestavkov z vzorčno predstavitvijo* (avtorji ***Martin Ahlin, Branka Lazar, Zvonka Praznik*** in ***Jerica Snoj***). Publikacija vsebuje prikaz zamisli, ki bo omogočila nastanek specializiranega slovarja. Prikazoval bo slovensko besedje s stališča pomenske

enakosti, pomenske podobnosti in še nekaterih pomenskih razmerij. S tem bo ob razlagalnem slovarju nepogrešljiv priročnik za kultivirano rabo jezika in novost v slovenskem slovaropisju. Slovar sinonimov bo izvirno slovaropisno delo tako v pogledu sistematičnega ugotavljanja in klasificiranja sinonimnih razmerij kot v naboru ustreznih slovaropisnih rešitev za njihov formalizirani prikaz. Z njim se bo, upoštevaje splošna dognanja slovenskega slovaropisnega izročila, dogradil opis leksikalne ravnine slovenskega jezika, uporabniku slovenščine pa odprl nove, doslej nedostopne možnosti izbiranja ustreznega izraza pri uresničevanju njegove sporočilne namere. V publikaciji so v treh vsebinskih sklopih opisane (1) splošne značilnosti načrtovanega *Slovarja sinonimov* in (2) zgradba slovarskih sestavkov z (3) vzorčno predstavitvijo samega slovarskega besedila. V prvem delu (Uvod) so navedene tiste prvine zamisli *Slovarja sinonimov*, ki še pred samim oblikovanjem slovarskega besedila odločajo o značaju načrtovanega slovarja in zamisel usmerjajo glede na različne možnosti slovaropisne uresničitve (teoretična izhodišča, obseg in namen slovarja, gradivo za slovar, izbor sinonimov in iztočnic). V drugem delu (Zgradba slovarskih sestavkov) je opisana zgradba slovarskega sestavka z glavnimi različicami, kot so predvidene za prikaz vseh vrst navajanih pomenskih razmerij. Opis zgradbe slovarskih sestavkov vključuje tudi definicije v slovarju navajanih pomenskih razmerij (sopomenke, delne sopomenke, podpomenke, protipomenke) in s tem posreduje vpogled v pomenoslovno teorijo, na osnovi katere je izoblikovan slovarski prikaz. Zgradba slovarskega sestavka v vseh različicah je podana v shematskih ponazorilih, ki praktično prikazujejo izbrani način formaliziranega slovarskega opisa sinonimije. Tretji del (Vzorčna predstavitev slovarskih sestavkov) je namenjen ponazoritvi končne oblike slovarskega besedila z vsemi svojskostmi, značilnimi za specializirani slovar, kakršen je *Slovar sinonimov*. Med temi je zlasti pomemben sistem povezovanja podatkov iz različnih slovarskih sestavkov, ki ga narekuje načelo slovaropisne gospodarnosti. To načelo je prilagojeno zahtevi izčrpnega in natančnega zajetja in ločevanja pomenov, udeleženih v navajanih pomenskih razmerjih, pri čemer naj bi bilo besedilo slovarskih sestavkov razumljivo in obvestilno v skladu s stopnjo uporabnikove zahtevnosti. Cena: 980 SIT. *Naročila*: Založba ZRC, Novi trg 2, p. p. 306, 1001 Ljubljana, tel. 01 470 64 64, faks 01 425 77 94, e-pošta: zalozba@zrc-sazu.si.

4. 9. 2003 V Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani so odprli razstavo *Sem senca zapuščena*, ki ob 100. letnici rojstva *dr. Tineta Debenjaka* prikazuje njegovo delo. Med drugo svetovno vojno je bil urednik dnevnika Slovenec in revije Dom in svet ter ni upošteval kulturnega molka. Leta 1948 je emigriral, nato pa največ časa živel v Argentini. *Prim*. Primorski dnevnik 4. 9. 2003, str. 10.

5. 9. 2003 *Seja upravnega odbora* Zveza društev Slavistično društvo Slovenije.

❖ *Poročilo o poteku 13. Mednarodnega slavističnega kongresa v Ljubljani* je podala predsednica organizacijskega komiteja 13. Mednarodnega slavističnega kongresa ***dr. Alenka Šivic-Dular***. Predsednik SD, ***dr. Marko Jesenšek***, se je s priložnostnima dariloma zahvalil ***dr. Alenki Šivic-Dular*** in ***dr. Aleksandru Skazi*** za požrtvovalno delo pri organizaciji in vodenju. O finančnih vidikih kongresa bo ožja delovna skupina poročala upravnemu odboru na naslednji seji UO.

❖ Letošnji *Slovenski slavistični kongres* bo potekal na Bledu od 2. do 4. oktobra, organizira ga SD Jesenice v sodelovanju z ZD SDS. Predsednica jeseniškega SD ***prof. Meta Rešek*** je na kratko orisala priprave in omenila uspešno pridobivanje sponzorjev, programski del kongresa pa je predstavil predsednik ZD SDS ***dr. Marko Jesenšek*** in tudi pohvalil organizacijsko delo pokrajinskega SD.

❖ *Članarina za 2004* ostane enaka in znaša *3600 SIT*. Obenem je predsednik ZD SDS, ***dr. Marko Jesenšek***, poprosil urednike JiS in SR, naj za svoji reviji določijo ceno, ki bo

drugačna od članarine, saj je letos prihajalo do precejšnjih zapletov zaradi identičnosti vsot na položnicah.

❖ V zvezi z določitvijo kraja izvedbe *slavističnega kongresa 2004* je predsednik ***dr. Marko Jesenšek*** predlagal, da bi kongres potekal na Dolenjskem, kar bi nekako ustrezalo nepisanemu pravilu rotacije. Predsednica SD Dolenjske in Bele krajine, ***prof. Mimi Jovanovič***, je navedla nekaj razlogov, zaradi katerih (še) ne bi želela prevzeti te obveznosti, a po razpravi je prevladalo mnenje, da bo bolje z dokončno odločitvijo še nekoliko počakati in pustiti odprta vrata za nadaljnjo presojo možnosti … Predsednik SD Prekmurja in Prlekije, ***prof. Štefan Kardoš***, je že napovedal kandidaturo njihovega društva za organizacijo kongresa v Lendavi v letu 2005, ob pogoju, da bo do takrat dokončana gradnja tamkajšnjega kulturnega doma.

❖ Predsednik je UO seznanil z odločbo Okrajnega sodišča v Kranju v zvezi z lastništvom parcele na Drulovki. Tam bo ob letošnjem simpoziju o Marji Boršnik, ki bo potekal v okviru blejskega kongresa, tudi odkritje spominske plošče. ***Dr. Francka Premk*** je UO obvestila o pripravah na simpozij in odkritje ter pohvalila sodelovanje s Krajevno skupnostjo Drulovka. ***Dr. Breda Pogorelec*** je opozorila tudi na potrebo po obnovi pozlate na nekaterih drugih spominskih ploščah, ki jih je dalo vzidati društvo.

❖ *Tekmovanje za Cankarjevo priznanje*. ***Prof. Vlado Pirc*** je upravni odbor seznanil s potekom izbiranja del za letošnje Tekmovanje za Cankarjevo priznanje in opozoril na neutemeljene in prenapete reakcije javnosti na izbor v preteklem letu. Tema v šolskem letu 2003/04 bo *Mi o svetu, svet o nas.* Za tekmovanje na IV. stopnji se predpiše knjiga Zorka Simčiča Človek na obeh straneh stene, na III. stopnji knjiga Marijana Tomšiča Grenko Morje, na II. stopnji knjiga Paola Coelha Veronika se odloči umreti, na I. stopnji pa se bo pristojno delovno telo odločilo med deli Lojzeta Kovačiča Otroške stvari, Evalda Flisarja Zgodbe s poti in Silvestre Rogelj Petrič Savitri. Predsednik je opozoril na probleme organizacije Tekmovanja za Cankarjevo priznanje v ljubljanski regiji, od koder prihaja polovica tekmovalcev (skoraj 5000!), in potrebo po razmisleku o drugačni nivojski organizaciji tekmovanja. Prav tako je izrazil željo, da v ljubljanskem SD pravočasno opravijo napovedane kadrovske spremembe, da se lahko nova ekipa z dovolj časovne rezerve posveti organizacijskim pripravam na tekmovanje.

❖ ***Dr. Breda Pogorelec*** je še opozorila na povečano potrebo po povezovanju slavistične in slovenistične stroke s šolo, kulturo in drugimi segmenti družbenega življenja. – ***Mag. Andrej Bartol***, tajnik Slavističnega društva Slovenije

5. 9. 2003 V Šmartnem pri Litiji je ***Magda Breznikar*** v sodelovanju z Oddelkom za slavistiko na Filozofski fakulteti v Ljubljani pripravila *mednarodni simpozij o Davorinu Hostniku*, prevajalcu, slovničarju in slovaropiscu. *Prim.* Delo 5. 9. 2003, str. 10; Novi glas 18. 9. 2003, str. 7.

6. 9. 2003 *Sodelavci Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša* pri ZRC SAZU so na strokovnem popotovanju po zamejstvu obiskali tudi kulturne ustanove Slovencev, ki živijo v Italiji. Med drugim so bili tudi na uredništvu Novega glasu, v katerega redno dopisuje ***Jakob Müller***. *Prim.* Novi glas 11. 9. 2003, str. 10.

TEKMOVANJE V ZNANJU SLOVENŠČINE

ZA CANKARJEVO PRIZNANJE

***

Kolegice in kolege hkrati vabimo, da se udeležijo *seminarja mentorjev tekmovanja v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje*. Uvrščen je v letošnji *Katalog programov stalnega strokovnega spopolnjevanja* (str. 205, št. 2) in objavljen na spletni strani pod naslovnico *Strokovno spopolnjevanje* (http://www.zrss.si/doc/SLO_Seminarji_2004.doc). Mentorji naj na

prijavnici navedejo, za katero stopnjo tekmovanja pripravljajo tekmovalce.

7. 9. 2003 V Naši družini (priloga tednika Družina) št. 7/8 je izšel obsežen intervju s članico SD ***Jožico Planinc***, učiteljico slovenščine na Osnovni šoli Bogomirja Magajne, kjer so razvili uspešne nove oblike širjenja znanja slovenščine, o katerih smo v Kroniki že poročali.

8. 9. 2003 Poleti je na Šlezijski univerzi v Katowicah na Poljskem izšel obsežen zbornik *Języki i tradycje Słowian*, ki ga je uredil ***dr. Emil Tokarz***, posvečen pa je prof. Mieczysławu Basaju. Na slovenistično področje posega razprava o besedah *glava* in *srce* v poljskih in slovenskih frazah, ki sta jo napisali ***Agnieszka Będkowska-Kopczyk*** in ***Iwona Nowakowska-Kempna***, ***Mojca Smolej*** je obdelala delitev členkov, ***Zoltan Jan*** ustvarjalnost Bogomira Magajne, ***Monika Matuszewska*** analizirala drame Gregorja Strniše, ***Joanna Pszczola*** razčlenila poezijo Ivana Hribovška, ***Tone Smolej*** je prikazal poznavanje Mickiewicza pri Slovencih, ***Andrej Šurla*** pa predstavil Frana Albrehta kot gledališkega kritika in pesnika.

8. 9. 2003 Bralno društvo Slovenije je ob desetem dnevu pismenosti pripravilo strokovni posvet *Pogovor o prebranem besedilu*, na katerem je 22 referentk 109 učiteljem predstavilo različne oblike šolskega pogovora o prebranih umetnostnih in neumetnostnih besedilih. Društvo je sklenilo, da bo vsako leto obeležilo dan pismenosti. *Pripis pisca Kronike*: Še malo, pa bodo imeli večjo udeležbo kot slovenski slavistični kongres.

10. 9. 2003 *Založba Rokus* je izpolnila obljubo in po sedmem izdala tudi šesti zvezek *Slavistične knjižnice*. Tako je izšlo delo ***mag. Marije Mercina*** *Proza Cirila Kosmača*, ki vsebuje monografsko študijo Uvod v lingvostilistično analizo del Cirila Kosmača, v kateri je največ pozornosti namenjeno Pomladnemu dnevu, dodana pa je še njena samostojna študija o Medvejkah in spremna beseda dr. Tomaža Sajovica. *Naročila*: Založba Rokus, Grad Fužine, Studenec 2A, 1260 Ljubljana Polje, brezplačni tel. 080 19 90; e-naslov rokus@rokus.com.

11. 9. 2003 Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede pri ZRC je pripravil zbornik razprav *Kako pisati literarno zgodovino danes*?, ki je pred nedavnim izšel pri Založbi ZRC SAZU. V zborniku sodelujejo: ***Vladimir Biti, Silvija Borovnik, Darko Dolinar, Marijan Dović, Marko Juvan, Jelka Kernev Štrajn, Alenka Koron, Janko Kos, Lado Kralj, Marija Mitrović, Vladimír Papoušek, Ivo Pospíšil, Johann Strutz, Jola Škulj, Božena Tokarz, Ivan Verč, Peter Zajac, Miloš Zelenka, Peter V. Zima***. Urednika: ***Darko Dolinar*** in ***Marko Juvan***. Razprave razvijajo teoretične diskurze, oprte na splošno stanje sodobne evropsko-ameriške literarne vede in na nekatere njene kontekste v obči znanstveni teoriji in metodologiji, v filozofiji in še posebej v humanističnih vedah. Sklicujejo in navezujejo se na prakse literarnozgodovinskega raziskovanja in pisanja, seveda predvsem na slovensko, med drugimi (glede na izvor sodelavcev) pa še posebej na srednjeevropske. Avtorje druži izhodiščno stališče, da je zgodovinsko obravnavanje literature danes sicer res z mnogih vidikov problematično, a vendar mogoče in s spoznavnega vidika relevantno, če ne celo nujno. V prvi del zbornika so uvrščeni prispevki o temeljnih konceptih, žanrskih opredelitvah, predmetnih področjih, funkcijah in razvoju literarne zgodovine; v drugi del tisti, ki obravnavajo pomen posameznih sodobnih idejno-teoretičnih smeri, šol in metod za zgodovinsko obravnavanje literature; v tretjem delu sledijo prispevki o novih ali revidiranih pojmih, terminih, problemskih težiščih in metodičnih pristopih v literarni zgodovini. Glavni namen zbornika je ta, da postavlja in razvija relevantna vprašanja ter s tem spodbuja k nadaljnjemu razmišljanju o temeljni problematiki literarne zgodovine, tudi k iskanju drugačnih rešitev, bolj primernih zahtevam današnjega časa.Razprave so objavljene v slovenščini, angleščini ali nemščini

in imajo ustrezne povzetke (slovenske v angleščini, tujejezične v slovenščini). Zbornik dopolnjuje izbrana bibliografija spisov o slovenskem literarnem zgodovinopisju. Predstavitev zbornika je bila 1. oktobra 2003 v Mali dvorani ZRC SAZU. Cena za člane Slovenskega društva za primerjalno književnost in Slavističnega društva Slovenije: 2750 SIT; cena v knjigarnah: 3780 SIT. Naročila sprejema: Založba ZRC, p. p. 306, 1001 Ljubljana, tel. 01 470 64 64, faks 01 425 77 94, e-pošta: zalozba@zrc-sazu.si.

11. 9. 2003 V Goriški knjižnici Franceta Bevka sta častni član SD ***Janez Dolenc*** in ***dr. Miran Hladnik*** predstavila plodove svojega urednikovanja *Zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev*. Prvi je osvetlil prvo knjigo *Zbranega dela Ivana Preglja* (vsebina: Romantika / Nezbrane pesmi / Prigodnice / Neobjavljene pesmi / Prevedene pesmi), drugi pa *tretjo knjigo Gradnikovih del* (vsebina: Večerni studenci / Zlate lestve / Pesmi o Maji / Pojoča kri / Iz Harfe v vetru). Oba sta zbudila veliko zanimanja, pa tudi zadovoljstva, da se edicija nadaljuje, pa čeprav so se ji odrekle velike založbe. Po zaslugi ***Andreja Brvarja*** je zbirko sprejela pod streho mariborska Študentska založba Litera; e-naslov: http://www.zalozba-litera.org/slo/. *Prim.* Primorske novice 19. 9. 2003, str. 17.

11. 9. 2003 V Zavodu svetega Stanislava v Ljubljani so odprli *razstavo o Ivanu Hribovšku*, ki jo pripravil ***France Pibernik***. Ker je bil pesnik povezan z belogardisti, je njegova rokopisna pesniška zbirka izšla šele 1965. leta v Buenos Airesu. *Prim.* Delo 11. 9. 2003, str. 14; Družina 21. 9. 2003, str. 10.

12. 9. 2003 V Uradnem listu RS je izšel razpis za dodelitev sredstev za učenje slovenščine. Zanje se lahko potegujejo tujci, če želijo pridobiti certifikat Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na visoki ravni.

13. 9. 2003 Pred 80 leti se je v Pišecah iztekla bogata ustvarjalna pot *Maksa Pleteršnika*, ki je dokončal enega najpomembnejših slovarjev slovenskega jezika. Društvo Pleteršnikova domačija je tudi tokrat pripravilo bogate *Pleteršnikove dneve*, Slavistično društvo Slovenije pa *simpozij Slovenska zemljepisna imena*. Vodil ga je prorektor mariborske univerze in predsednik SD, ***dr. Marko Jesenšek***, ki pa nam ni poslal nobenega ocvirka, pač pa gradivo nalik špehu.

14. 9. 2003 Častni član SD ***Silvo Fatur*** je uspel spodbuditi Občino Pivka in domačine v Zagorju, da so postavili *spominsko obeležje pisateljici Lei Fatur*. Ker je napovedani slavnostni govornik odpovedal, je kar sam prikazal razgibano delo in razpleteno življenjsko pot svoje daljne sorodnice. Po kulturnem programu je bil še spored Vilharjevih samospevov in družabno srečanje. *Prim.* Primorske novice 16. 9. 2003, str. 24.

15. 9. 2003 V Sloveniji imamo skoraj 10.000 znanstvenikov (skoraj 5 na 1000 aktivnih prebivalcev). Znanosti namenjamo 1,5 odstotka BDP, več kot Italija, Španija, Portugalska in Grčija. Zelo malo pa znanosti namenja gospodarstvo, še manj pa se za znanstvene dosežke zanima. *Prim.* Delo 15. 9. 2003, str. 11.

15. 9. 2003 Dobršen del trojne številke *Revije 2000* (št. 156–158) je posvečen problematiki slovenskega jezika. Med avtorji so tudi člani SD: ***Ciril Zlobec*** (Jezik naš ponos in naša travma), ***Matjaž Kmecl*** (Problem s kritično maso), ***Marko Stabej*** (Bomo živeli ali samo kazali?), ***Janez Dular*** (Peter Klepec v EU), ***Jakob Müller*** (Slovenski jezik v EU), ***Janez Gradišnik*** (Pravo pisanje). *Prim.* Delo 11. 9. 2003 (Književni listi, str. 17).

15. 9. 2003 Ker Mladinska knjiga ni bila interesent, da bi izdala novo izdajo Slovenskega etimološkega slovarja, ki bo vsebovala 832 novih geselskih člankov, se je avtor ***Marko Snoj*** dogovoril z založbo Modrijan. *Prim.* Delo 15. 9. 2003 (Književni listi, str. 11).

16. 9. 2003 Dragi Zoltan, napisala bi ti poročilce o sinočnjem večeru, na katerem smo predstavili *odpravo Karakorum 2003*, pa je občutkov toliko, da sem raje povzela potekanje dogodka, ti pa vzemi, kar se ti zdi pomembnejše za Kroniko. Veliko dvorano v Narodnem domu v Trstu, kjer sedaj domuje Visoka šola za prevajalce in tolmače na Univerzi v Trstu (180 sedežev), je že pred napovedano uro napolnilo preko 200 Italijanov (tržaški dnevnik Il Piccolo je prejšnji dan najavil večer, a pozabil opozoriti, da gre za prireditev »slavov« v njihovem jeziku) in z nekaj zamude morda 100 Slovencev. Začela sem (prepletajoč en in drugi jezik) z omembo sestava odprave (4 Italijani, 4 Slovenci, med njimi 1 Benečan) in njihovih dosežkov (3 so osvojili po 3 osemtisočake, vsi ostali po enega), opozorila na preseganja predsodkov, ki se ne postavljajo, ko je cilj jasen, in opisala pomen prostora, v katerem se je večer odvijal. Rahlo, a jasno sem povedala, da bo za nas ta stavba ohranila ime Narodni dom, ker se zgodovine ne briše. Zahvali Visoki šoli za gostoljubje je sledil dekanov (D. Snelling) pozdrav, nakar so spregovorili prisotni udeleženci odprave: Nives Meroi, Roman Benet, Luca Vuerich, Miroslav Chert, Sandra Canestro in Marco Tossutti. Na koncu sem prepustila besedo in diaprojektor Dušanu Jelinčiču, ki je svojo planinsko literaturo predstavil tudi na zborovanju slavistov v Bohinju, da z dvojezičnim opisom svojega podviga (povzpel se je na Gaserbrum II) uvede praznovanje stoletnice SPDT – Trst (1904). Ob koncu so se oglasili člani italijanskega planinskega društva in tudi najbolj zagrizeni črnuhi govorili o »tržaškem« alpinizmu. Mislim, da ni še nikoli toliko Italijanov poslušalo našega jezika in slišalo, kaj nam Narodni dom v Trstu pomeni. Zadnji podatki so vsekakor najpomembnejši. Prihodnje leto bi lahko v Trstu praznovali tudi stoletnico Narodnega doma. Junija sem ob svetoivanskem kresu sprožila akcijo za Narodni dom pri Sv. Ivanu (ena o stavb, ki nam jo bodo po zaščitnem zakonu vrnili), zdaj naskakujemo centralnega. – ***Bogomila Kravos***. *Prim*. Primorski dnevnik 17. 9. 2003, str. 7; Novi glas 25. 9. 2003, str. 15.

18. 9. 2003 Manj znano je, da Aleksander Puškin v eseju o Pesnitvi v zadnjem stavku navaja slovenski pregovor (Kar gospoda stori krivo, kmeti morjo plachat zhivo (Što bare nadelajut krivo, mužiki ispravljat živo)) v originalu in prevodu, ko polemizira z ruskim pisateljem, dopisnim članom peterburške Akademije znanosti Aleksandrom Veltmanom (1800–1870). V omenjenem eseju A. S. Puškin navaja izraze in pregovore tudi iz drugih slovanskih jezikov. To ni nič čudnega, saj so ruski razumniki v začetku 19. stoletja ugotovili, da se jim za boljše razumevanje svojega ruskega jezika velja bolje seznaniti s slovanskimi jeziki in njihovimi narečji ter so v ta namen poslali mlade, energične in nadarjene znanstvenike v vrsto slovanskih dežel. Za nas je posebno zanimivo, da je eden izmed teh slovanskih patriotov bil Ugrorus Jurij Ivanovič Venelin (1802–1839), ki je napisal debelo knjigo o Slovencih. Izdana je bila posmrtno leta 1841, med Slovenci absolutno neznana, tudi v NUK-u je ni. Knjigo bomo s tehtnim znanstvenim dvojezičnim predgovorom reprintno izdali še letos – za svoj račun in zato v poceni izvedbi, saj nam tudi to pot nihče ni hotel priskočiti na pomoč. – Just Rugel

S SLOVENSKEGA SLAVISTIČNEGA KONGRESA

***

IZJAVA SLAVISTIČNEGA DRUŠTVA SLOVENIJE

Spoštovani gospod
mag. Anton Rop,
predsednik Vlade Republike Slovenije,

člani Slavističnega društva Slovenije smo se ob začetku svojega največjega letnega

zborovanja, Slovenskega slavističnega kongresa, ki je od 2. do 4. oktobra 2003 potekal na Bledu, seznanili z namero Vlade Republike Slovenije, da ukine Urad za slovenski jezik in njegovo področje dela prenese na Ministrstvo za kulturo.
V zvezi s tem smo člani društva z aklamacijo sprejeli naslednjo izjavo:

Člani Slavističnega društva Slovenije, zbrani na rednem strokovnem zborovanju z osrednjo temo »Perspektive slovenistike ob vključevanju v Evropsko zvezo« z zaskrbljenostjo sprejemamo novice o načrtovani razpustitvi Urada za slovenski jezik kot samostojne vladne službe, s tem da bi se nekatere njegove naloge v oblikovanju in spremljanju jezikovne politike prenesle v Ministrstvo za kulturo.

Menimo, da bi morala biti skrb za rabo, uveljavljanje in razvoj slovenskega jezika odgovornost celotne vlade in da prenos nalog Urada za slovenski jezik na posamezni ministrski resor ne pomeni le simbolne degradacije jezikovnopolitične problematike in zmanjšanja soodgovornosti vseh drugih resorjev, temveč tudi realno zožitev možnosti za učinkovito jezikovnopolitično delovanje, in to prav v trenutku, ko se naš jezikovni položaj zaradi vstopa Slovenije v Evropsko zvezo dodatno zapleta in bi bilo treba strokovno sestavo in politično vlogo Urada za slovenski jezik okrepiti, ne pa tega odrivati kot obrobno kulturniško posebnost.

Vlado Republike Slovenije zato pozivamo, naj še enkrat skrbno pretehta položaj in razloge, ki jo vodijo pri razpuščanju tega urada, pri tem pa naj se zaveda, da je bila prav skrb za usodo slovenskega jezika in kulturne identitete eden osrednjih motivov v prizadevanju za nastanek samostojne slovenske države.

V upanju, da bo vlada, ki ji predsedujete, ponovno pretehtala in spremenila svojo namero, Vas prijazno pozdravljamo in želimo uspešno delo.

Slavistično društvo Slovenije
dr. Marko Jesenšek, predsednik

Poslano tudi:
dr. Radu Bohincu, ministru za notranje zadeve Vlade Republike Slovenije,
mag. Poloni Kovač, vodji Urada za organizacijo in razvoj uprave pri MNZ,
sredstvom javnega obveščanja.

18. 9. 2003 Če vprašam svoje slovenske prijatelje, kje, kdaj in kdo je odkril muzej sonetov poimenovan po Francetu Prešernu, pogosto skomignejo z rameni: »Ne vemo.« Nekateri skušajo ugibati: » V Ljubljani? V Kranju? V Vrbi?« »Ne,« ugovarjam jaz, »v Saransku, to je mesto v Mordoviji. In ta muzej je leta 1971 oblikoval tamkajšnji zidar Gregorij Melentjev.« Najpogosteje ta novica izzove nerazumevanje, pomešano z nejevernostjo. Zidar in soneti? Mordovski zidar in slovenski poet? Nič drugače, točno tako. G. Melentjev se je rodil v Odesi leta 1939. Pred začetkom vojne so njegovi starši pribežali v Krasnodar. Tam, v Krasnodaru, se je šestnajstletni mladenič poglobil v slikarstvo in poezijo; kupil je zbirko prevodov Prešerna. Od te knjige se ni ločil vse življenje. Vendar takrat še ni vedel, da bo v marsičem vplivala na njegovo življenjsko pot. V Saransku ni imel lahkega življenja. Delal je kot zidar, vzgajal hčerki in izdeloval knjižnico poezije. Sicer z navdušenjem, vendar brez reda. Začetek zbiranja je bil seveda nedoumljivi kovček, ki ga je s seboj pripeljal iz vojske leta 1961. Knjig je bilo vedno več in več, lastnega bivališča pa družina ni imela. Živeli so v začasnih stanovanjih. Odločil se je, da ne bo zbiral vse poezije poprek, temveč samo sonete. Saj je Prešeren tako ljubil sonete, in Melentjev je ljubil Prešerna. Odločil se je, da bo svoj muzej poimenoval po velikem slovenskem poetu, ki je bil po njegovem osebnem prepričanju drugi Puškin. Prebral je vse knjige, zbral iz njih sonete in sonetne vence in jih razstavil po policah. Na

steklo osrednje police je z rdečo oljno barvo napisal: »Muzej sonetov France Prešeren«. Kmalu mu je postalo jasno, da je v svetovni literaturi na stotine sonetov in še več – na tisoče in milijone. Zbirka se je povečala in zanjo je spet kmalu zmanjkalo prostora. »Nekateri lastniki niso dovolili imeti knjig v stanovanju in so jih dajali v knjižnico ali hranili ob svinjaku ali pa jih hranili na ulici. V eni izmed takih knjižnih shramb je bila poškodovana moja prva kartoteka zbranih sonetov. Na karticah različnih barv (ruski poeti – bela, pesnice – rdeča, tuji originali sonetov – temno modra) je bilo napisano že nekaj tisoč sonetov. Ne glede na barvo kartončka so jih zgrizle miši. In tako sem se tedaj, da se ne bi obesil od gorja, odločil za sonetne vence. – ***Mariana Beršadskaja***, posredoval ***Just Rugel***

S SLOVENSKEGA SLAVISTIČNEGA KONGRESA

***

IZJAVA SLAVISTIČNEGA DRUŠTVA SLOVENIJE

Učitelji slovenščine, zbrani na slavističnem kongresu na Bledu, smo ogorčeni zaradi neživljenjskih in nepravičnih pravilnikov, ki kratijo pravico do kvalitetnega izobraževanja večini učencev v razredu. Dopuščajo, da moteči posamezniki s svojim obnašanjem onemogočajo in včasih celo ogrožajo svoje sošolce in učitelje. S tem se delo v razredu mora podrejati njim, namesto vzgojenim in uka željnim.

Nam, učiteljem, ni vseeno za prihodnost mladega slovenskega rodu, zato zahtevamo:

vključevanje učiteljev praktikov v komisije za oblikovanje šolskih pravilnikov;

spremembo le-teh, tako da bi dopuščali učiteljem večjo avtonomijo pri doseganju izobraževalnih in vzgojnih ciljev (sedaj se preveč ukvarjamo z administracijo, različnimi »postopki«, ki jim nismo kos, saj nismo pravniki, zlasti v osnovnih šolah starši pogosto izsiljujejo ocene itd.);

spremembo pravilnikov o napredovanju učiteljev – nagrajujejo jih naj zlasti za dobro delo v razredu, ne pa samo za formalne oblike dodatnega izobraževanja.

Prizadelo nas je tudi, da se nobenemu od šolskih oblastnikov ni zdelo potrebno slišati, s kakšnimi težavami se srečujemo pri pouku. Iz kabinetov, ki so daleč od učilnic in resničnega življenja, namreč ni mogoče ničesar urediti. Upamo, da se jih bo naše mnenje dotaknilo in bomo skupaj TAKOJ začeli misliti na to, kaj je za učence dobro in s čim jim škodimo.

Naš kongres je bil namenjen predvsem položaju slovenščine ob vključevanju v Evropsko zvezo. Kaj misli o tem stroka, bi moralo zanimati tudi naše parlamentarce, ki jim doslej ni uspelo zaščititi rabe slovenščine niti na domačih tleh. Zaradi Bruslja ne vidijo več Slovenije in proti temu ostro protestiramo.

Učitelji slovenščine v osnovnih in srednjih šolah

Slavistično društvo Slovenije

dr. Marko Jesenšek,

predsednik

Bled, 4. oktober 2003

19. 9. 2003 Slovensko društvo učiteljev tujih jezikov in Šola za tuje jezike pri Ministrstvu za obrambo, ki jo vodi ***mag. Melita Djurić***, sta pripravila dvodnevni seminar o *projektno naravnanem učenju tujih jezikov*, na katerem kot predavateljica sodeluje tudi članica SD ***Dubravka Celinšek***, ki to metodo uporablja pri delu z 90 študenti angleščine.

Učitelj je pri takem delu le usmerjevalec iskanja znanja s tistih področij, ki študente zanimajo in jih potrebujejo pri svojem delu. *Prim.* Delo 18. 9. 2003, str. 3.

18. 9. 2003 *Slovenska akademija znanosti in umetnosti* se je pridružila prizadevanjem, da kljub reorganizaciji vladnih služb in prepotrebni racionalizaciji vseh mogočih uradov in agencij *Urad vlade RS za slovenski jezik* ostane samostojna vladna ustanova. *Prim*. Kronika št. 39, 28. 6. 2003, str. 41; št. 40, 5. 7. 2003, str. 48.

20. 9. 2003 Po časopisnih poročilih sodeč se delu ***Matjaža Kmecla*** *Zgodnja leta slovenske državnosti* pozna »poklicna deformiranost«, saj je poleg izkustev, ki si jih je pridobil kot član predsedstva Republike Slovenije, vanj vključil tudi dve Vilharjevi šaloigri iz čitalniških časov. Seveda obe obdobji druži nizki popularizem in gobezdaško heroični domoljubni patos. Komedijo je uprizorilo Mestno gledališče ljubljansko. *Prim.* Delo 20. 9. 2003, str. 8; NeDelo 14. 9. 2003, str. 5; Primorski dnevnik 23. 9. 2003, str. 22; Novi glas 16. 10. 2003, str. 6 …

21. 9. 2003 Udeleženci posveta *Dvojezično izobraževanje med zakonodajno ureditvijo in potrebami* so soglasno ugotavljali, da Beneška Slovenija poleg osnovne nujno potrebuje tudi dvojezično nižjo srednjo šolo (pri nas so to višji razredi OŠ), tako da bo Benečanom omogočeno celotno obvezno šolstvo v sistemu dvojezičnega izobraževanja. Na posvetu je imela vidno vlogo naša kolegica ***Živa Gruden***, prva ravnateljica te šole. *Prim*. Primorski dnevnik 22. 9. 2003, str. 2; 23. 9. 2003, str. 3.

21. 9. 2003 V *Novi reviji* (št. 254/255, str. 106–118) piše ***Veno Taufer*** o paralelizmu med Baudelairovo pesmijo La pipe in Jenkovo Tobaku. V reviji je objavljen tudi članek častnega člana SD, ***akad. dr. Janka Kosa***, Aleš Ušeničnik in kritika marksizma (str. 265–272), o katerem piše tudi ***dr. Janez Juhant*** (str. 273–283).

21. 9. 2003 Drage učiteljice in učitelji po osnovnih in srednjih šolah in dragi starši pubertetniških otrok, ali bi mi lahko poslali čim več besed v prenesenem pomenu – metafor, metonimij, primer, simbolov, emblemov, litot, hiperbol, alegorij itd. itd. in vsakršnih podobnih fraz, ki jih uporablja mladina med 10. in 20. letom (vključno z vulgarnimi), npr. ti si faca, glup ko kurac, pameten kot radiator, ne me sezuvat, ne ga srat, pejt u rit, totalna štala, kakšen shit, 100 na uro dobro, mucek, pridi pred tablo ... Rabim za šolo. Pošljite mi na e-naslov: Aleksander.Bjelcevic@guest.arnes.si. Lep pozdrav. – ***Aleš Bjelčevič***

22. 9. 2003 Danes je na Filozofski fakulteti v Trstu potekala predstavitev *študijskega programa leposlovje*, ki med tremi smermi ponuja tudi slovenistično, tako da je sedaj mogoče napraviti več izpitov s tega področja kot v preteklosti, ko je diplomant lahko imel v programu največ štiri izpite. Oktobra načrtujejo tamkajšnji slovenisti še eno predstavitev različnih študijskih možnosti, v katere je mogoče vključevati tudi slovenistične predmete. *Prim*. Primorski dnevnik 21. 9. 2003, str. 3; 27. 9. 2003, str. 8.

BOLJ ZARES KOT ZA ŠALO

***

Po neki šjtidui na eni izemd angelkših uivnerz ni vanžo, v kaškenm vstrnem redu so čkre v bsedei, vanžo je le, da sta pvra in zajnda čkra na parevm mtesu. Oltsao je lakho pomšenao, bedlesio pa kujlb tmeu lhkao prerbemeo berz teazv. Ralozg je v tem, da ne bemreo vskae čkre poebesj, temevč bedseo kot cleoto.

Če ste uslepi pretrabi, se stritanje. Pa vesel študij!

***

Vsak podoben prispevek bo nagrajen s strokovno publikacijo. Po želji

22. 9. 2003 Zadnji vlak maturantov, ki še omogoča letošnji vpis v visokošolski študi, je prispel. K jesenski maturi se je prijavilo 2124 kandidatov, opravljalo jo je 1658, uspešnih pa je bilo 692 (41,74 odstotka). K poklicni maturi se je prijavilo 5328 kandidatov, opravljalo jo je 3756, uspešnih je bilo 1440 (57,51 odstotka). *Prim.* Delo 23. 9. 2003, str. 2.

23. 9. 2003 Danes je Slovenska matica predstavila svojo knjižno bero. Med njimi je tudi *Celjska knjiga*, ki jo je pripravil častni član SD ***dr. Bruno Hartman***, ***dr. Miran Štuhec*** pa je prispeval knjigo *Slovenska esejistika v 2. polovici 20. stoletja*, s katero se – po prikazu proze (dr. Helga Glušič) in poezije (dr. Denis Poniž) – nadaljuje predstavljanje razvoja slovenske literature v tem obdobju. *Prim.* Delo 23. 9. 2003, str. 8; Primorski dnevnik 23. 9. 2003, str. 22.

24. 9. 2003 Končalo se je dvodnevno zborovanje *Furlanskega filološkega društva* v Ljubljani, ki je ob tej priložnosti izdalo tudi dve publikaciji: *Slovenia: un vicino da scoprire* in *Dobrodošli v Furlaniji*. *Prim*. Primorski dnevnik 23. 9. 2003, str. 3; Novi glas 9. 10. 2003, str. 2.

25. 9. 2003 *Boj med škržadi in škržati* se še vedno bije. V sežanski Kosovelovi knjižnici je častni član SD, ***akad. dr. Milko Matičetov***, z besedo, sliko in glasbo predstavil, kako med tem te zverinice pojejo in se veselijo življenja. *Prim*. Primorski dnevnik 30. 9. 2003, str. 19.

26. 9. 2003 Na dan evropskih jezikov je Svet za visoko šolstvo potrdil program *novogoriške slovenistike*. Tako so se odprle možnosti, da bodo prvi bruci vpisani že v akademskem letu 2004/2005. Zaenkrat je odobren dodiplomski študij nepedagoške smeri, ki omogoča pridobitev strokovnega naziva univerzitetni diplomirani slovenist oziroma univerzitetna diplomirana slovenistka. *Prim.* Delo 6. 10. 2003, str. 5 (Šolstvo); Novi glas 9. 10. 2003, str. 13.

26. 9. 2003 Dan evropskih jezikov so tudi v Sloveniji zaznamovala številna strokovna srečanja in javne prireditve. *Prim.* Delo 26. 9. 2003, str. 4.

27. 9. 2003 Nekdanja tajnica Slavističnega društva Slovenije ***Bogdana Herman*** praznuje *25-letnico svojega dela* s koncertom v dvorani Slovenskega etnografskega muzeja. Godli in prepevali so staroste slovenske preporodne ljudske glasbe. Iskrene čestitke in še veliko uspehov!

28. 9. 2003 V Bukovici na Slapu ob Idrijci so *v rojstni hiši pisatelja Cirila Kosmača* odprli muzejsko zbirko. Zbrala se je kar lepa množica ljubiteljev kulture, program pa so oblikovali učenci OŠ Most na Soči, folklorna skupina Justin Kogoj iz Dolenje Trebuše in govorniki: tolminski župan Ernest Kemperle, državni sekretar Ministrstva za kulturo Vojko Stopar in predsednik Društva slovenskih pisateljev Tone Peršak. V letih 2000–2002 je bila Občina Tolmin s Kosmačevo domačijo vključena v mednarodni projekt GENIUS LOCI, v katerega spadajo poleg Cirila Kosmača še Federico García Lorca, Francisco de Goya, Giotto di Bondone in Friderich Novalis. Prenovo domačije so vodili kustosi Tolminskega muzeja, projekt pa Karla Kofol. Pritličje je prikaz bivalne kulture v dolini Idrijce v začetku 20. stoletja. Skušali so vzpostaviti stanje, kakršno je Kosmač zapustil leta 1931, ko je pred fašističnim terorjem pobegnil v svet. V prvem nadstropju je Jožica Štendler, delavka Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin, uredila razstavo, ki predstavlja pisatelja, njegova dela in čas, v katerem je živel. Urejena je tudi pisateljeva čumnata. Vse kolege, ki bi želeli svoje učence pripeljati na Kosmačev dom in z njimi prehoditi Kosmačevo učno pot, obveščam, da smo uspeli natisniti delovni zvezek za pohodnike. Dobite ga na OŠ Dušana Muniha Most na Soči (tel. 05 38 87 001) po ceni 200

sit. Za ogled domačije se dogovorite v Tolminskem muzeju (tel. 05 381 13 60). Več informacij pa na spletni strani www.tol-muzej.si. – ***Nevenka Janež***. *Pripis pisca Kronike*: literarnozgodovinski del je več kot skromen, zato je toliko bolj dobrodošla obogatitev z monografijo mag. Marije Mercina *Proza Cirila Kosmača* (Slavistična knjižnica 6), ki jo je avtorica podarila na slovesnosti.

29. 9. 2003 *Urad vlade RS za slovenski jezik* je očitno tako učinkovit, da gre nekaterim na živce in se ga hočejo znebiti. Zaenkrat ga kljub nasprotovanju številnih ustanov in posameznikov nameravajo preseliti na ministrstvo za kulturo, kjer je s slovenskim jezikom najmanj težav, tako da razmišljajo, ali naj bi ostal samostojna ustanova ali se zreduciral na enega izmed resorjev ministrstva. Državni zbor je v zadnjih treh letih zaradi uveljavljanja zahtev EU po prostem pretoku blaga, storitev, kapitala in ljudi razveljavil celo vrsto zakonskih določil o obveznem znanju in rabi slovenščine, nekatera še obstoječa določila pa malokdo upošteva. (*Pripis pisca Kronike*: Kljub *Delovni skupini za področje jezikovnega načrtovanja in jezikovne politike*, ki jo kot delovno telo pri Odboru državnega zbora za kulturo, šolstvo, znanost in šport vodi dr. Breda Pogorelec in se že celo večnost ni niti sestala.) *Prim.* Delo 29. 9. 2003, str. 3.

30. 9. 2003 ***Žiga Turk*** je pripravil seminar in »strateško delavnico« *Odprto znanstveno komuniciranje*. Dogajala sta se v Svečani dvorani na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo na Jamovi 2 v Ljubljani. Razpravljalo se je o objavljanju na internetu in o spremenjeni vlogi, ki jo knjižnicam narekujejo elektronske objave.

2. – 4. 10. 2003 Letošnji *slovenski slavistični kongres na Bledu*, ki je za rdečo nit imel temo *Perspektive slovenistike ob vključevanju v Evropsko zvezo*, nam bo ostal v spominu kot eden najboljše organiziranih (čeprav je vreme v soboto preprečilo poučno potovanje z zapravljivčki), po vsebini eden zanimivejših, finančno pa menda eden najbolj katastrofalnih. Kolegice in kolegi so v evalvacijskih vprašalnikih ocenili vsebino programa s 5,3 od 6 možnih točk, organizacijo pa s 5,1 točke. Vseh šest plenarnih predavanj je zbudilo veliko pozornosti (najvišje sta ocenjeni Alenka Glaser in Meta Grosman, največkrat naveden med najboljšimi predavatelji je Jože Pirjevec), okrogle mize so doživele primerno odmevnost (prim. Delo 6. 10. 2003, str. 3 (Šolstvo); Dnevnik 6. 10. 2003, str. 12; Novi glas 9. 10. 2003, str. 6). Zbornik s kongresa, že kar zastrašujoče obsežen, je bil udeležencem na razpolago že med kongresom. Simpozij o Marji Boršnik je pritegnil mednarodno udeležbo, končal pa se je z imenitno slovesnostjo na Špiku pri Drulovki, kjer so po prisrčni proslavi tamkajšnjih osnovnošolcev odkrili spominsko ploščo na počitniški hišici literarne zgodovinarke (prim. Delo 6. 10. 2003, str. 13). Veseli smo, da lahko čestitamo letošnjim nagrajencem Slavističnega društva Slovenije: ***Meliti Zemljak*** in ***Jerci Vogel*** za izredno uspešen podiplomski doktorski študij ter ***Mariji Melanšek*** za življenjsko delo pri poučevanju slovenščine v osnovni šoli in za delo v pokrajinskem slavističnem društvu. Bero predstavljenih strokovnih publikacij bomo objavili v naslednji številki. Zdi se, da strokovni podmladek oživlja tudi tradicijo družnega obkongresnega krokanja do jutranjih ur, a je ta del ostal postaranemu kronistu nerazkrit.

Pohvale kolegic in kolegov v evalvacijskih vprašalnikih: »Zahvaljujem se vsem za dobro izpeljan kongres. Mislim, da smo organizacijsko in glede na vsebino programa ter izbor predavateljev že davno v Evropi.« »Všeč mi je praksa, da se na kongres vabi tudi nesloveniste, ki dajo ›drugačen‹ pogled na temo.« »Kongres je uspel. Čeprav pri svoje delu ne uporabljam visokih znastvenih dognanj, je bilo za mojo učiteljsko rast pomembno spoznati slovenistično stvarnost.« »Tokrat tudi aktualnosti za učitelje praktike. Čestitam!« »Lepo okolje, dobra organizacija, odlični predavatelji, zanimive teme, izmenjava izkušenj ...« »Izvrstno, končno nekaj, kar je zanimivo za vse.« »Najdem, kar potrebujem.« »Vsa pohvala za kvalitetno organizacijo, ki je omogočila izmenjavo izkušenj, in za dober izbor

tem ter omizij, ki so poživitev naših kongresnih druženj.« »Zbornik, ki izide ob kongresu, je odlična zamisel predsednika društva in urednika. Če ga bodo ubogali še ›neumorni bralci‹, imenovani tudi ›nastopajoči na kongresu‹, bomo dobili kongres kongresov. Že sedaj je kongres organizacijski in vsebinski pojem za tako opevano Evropo. Predsedniku Jesenšku je uspelo ponuditi model uspešnega kongresa v vsebinskem (strokovno, znanstveno, interdisciplinarno, zanimivo, dialoško in problemsko usmerjeno), organizacijskem in družabnem pogledu. Škoda, ker se v soboto ni znal dogovoriti z vremenarji in je umanjkala vožnja z zapravljivčki. Čestitke blejskim kolegicam za organizacijo obkongresne dejavnosti, izbor monokomedije in zanimivih ekskurzij. Nadaljujte s takim načinom dela.« Mnogi so spontano pohvalili tudi poučno popotovanje v Kropo in bližnje kraje, še posebej pa trud kolegice dr. Jožice Škofic. Kolegom in kolegicam ni bilo všeč: »Ker so udeleženci kongresa prejeli zbornik, ni prav, da so nekateri nastopajoči zdolgočaseno prebrali, kar je že bilo objavljeno. V razredu si tega ne moremo privoščiti. Preprečite branje.« »Ni prav, da na slavističnem kongresu nekateri nastopajoči svoja predavanja berejo. Kaj ne vidijo, da s tem njihov prispevek zgubi ves čar?« »Na naslednjem kongresu naj se omizja udeleži manj vnaprej pripravljenih sodelavcev, moderator mora vsaj polovico časa nameniti za diskusijo.« »Premalo časa za razpravo, sem pa zadovoljna s kongresom.« »Zakaj so odmori samo 15-minutni? Odmor vsaki dve uri.« »Boljša časovna razporeditev, predavanja se po nepotrebnem zavlečejo – več discipline. Drugače odlično.« »Nekatere teme so se mi zdele nezanimive, a to je le moje mnenje.« »Nekatera omizja (Šolski pravilniki, Pouk slovenščine) so bila brez debate nesmiselna. Zaradi prevelikega števila ›uvodničarjev‹ nismo imeli priložnosti sodelovati.« »Kongres je predrag.« Kolegica ***Petra Prohart Tomažič*** pa se je potrudila in kronistu še posebej pisala: »Spoštovani kolega! Že na Bledu sem vam povedala, da se bom tudi letos pisno odzvala na Slavistični kongres. Najprej – iskrena hvala, da ste za nas – učitelje praktike – pripravili konkretno okroglo mizo. Žal je vedno tako, da je takrat, ko je najlepše, konec. In ravno ob začetku burne razprave smo morali prekiniti ter se prepustiti Pouku slovenščine v osnovni in srednji šoli. Reakcija nas – na drugi strani mize – je morebitna smernica za eno od tem naslednjega kongresa. Mogoče bo takrat prostor za nas tudi za okroglo mizo (pa čeprav ob robu; kot za OŠ Lendava). In kaj sem pogrešala? Saj ne boste verjeli – kolege iz slovenskih šol. Še sreča, da smo Koroško zastopale tri predmetne učiteljice, pa še naša svetovalka je bila prisotna. O drugih pa ne duha ne sluha. Pa ravno letos, ko je bil kongres namenjen (delno) nam (potem pa naj se še kdo pritožuje, da ni nič za nas – praktike). Oprostijo naj mi vse kolegice in kolegi, ki so bili prisotni, a ne morem mimo opazke ene od učiteljic na gledališki predstavi v petek zvečer, ko je rekla: ›Ja kje pa so bili ti silni slavisti v četrtek in petek.‹ [*Pripis pisca Kronike*: ker je bilo premalo udeležencev kongresa, so del vstopnic prodali domačinom, zato so se na predstavi pojavili neznani obrazi.] Pestrost predavanj in eminentni predavatelji so obogatili Kongres. Žal smo lahko ob njih uživali le redki (no, saj ni bilo tako hudo). Mogoče bo drugo leto še bolje. Mogoče ... Mogoče pa vam jaz ne bom več pisala. Saj sem skoraj takšna kot iz oddaje Kje pa vas čevelj žuli. Ja – žuli pa me. Žuli me, da nam ni potrebno več pisati seminarskih nalog, ker bojda Ministrstvo nima več denarja, da bi plačevalo ›pregledovalce‹. Juhuhu! bi morda kdo zakričal, jaz pa ne. Seminarska naloga je bila zame vedno izziv, v meni je spodbudila raziskovalca in že sem brskala po literaturi. Spoznala sem marsikaj, se veliko naučila, nadgradila svoje znanje. Slišala sem, da lahko napišem seminarsko. Čemu? Da bi se nanjo nabiral prah? [*Pripis pisca Kronike*: izdelek lahko vseeno napišete in ga objavite.] Končujem in zaključujem. Na Bledu je bilo lepo. S kolegicama Ireno in Suzano smo odšle s Kongresa z lepimi vtisi.

Vidimo se naslednje leto. Upam. Pa še P. S. (namesto post scriptum zame velja postajam senilna). Na Kongresu sem pogrešala tudi večjo knjižno ponudbo (le s čim smo se zamerili založbam?!). Pa vseeno – lep pozdrav!« – ***Petra Prohart Tomažič***. Prim. Primorski dnevnik 3. 10. 2003, str. 12; Delo 4. 10. 2003, str. 32; Delo 7. 10. 2003, str. 8; Novi glas 9. 10. 2003, str. 6 …

S KONGRESA

Slovenski slavistični kongres na Bledu je med drugimi pozdravila tudi ***prof. dr. Ada Vidovič Muha***, predstojnica slovenističnega oddelka na Filozofski fakulteti v Ljubljani:
Spoštovani zbor, spoštovani udeleženci kongresa, pozdravljam vas v imenu svojih kolegic in kolegov z Oddelka za slovenistiko Filozofske fakultete v Ljubljani in seveda v svojem imenu. Veste, da formalno ljubljanska slovenistika vstopa letos šele v drugo akademsko leto, da pa je trdno zasidrana v najstarejšo slovensko univerzo, upam pa, da vsaj deloma tudi v aktualno družbeno zavest, saj jo odlikuje zaenkrat še v glavnem brezuspešna vztrajnost opozarjanja na probleme, ki jih nikakor ne more sama reševati, imajo pa hočeš nočeš tudi širše družbene razsežnosti. Zdi se mi, da je vsakoletno srečevanje stanovskih kolegov lepa priložnost za kritični premislek vsaj o dveh temeljnih prvinah našega dela. Gre za vprašanja, kaj se je novega zgodilo s slovenistično stroko v minulem letu, še posebej, kaj se dogaja z njo v nekaj zadnjih letih, ko novi nacionalni jeziki in kulture, z njimi tudi slovenščina, vstopajo v neposredni, upajmo, da ustvarjalni medsebojni stik; čas je izostren, hkrati pa brez trdne oporne točke v kolektivnem zgodovinskem spominu. Zato je v tem trenutku nujno razčleniti družbeno moč in veljavo nacionalnega jezika in kulture in se kritično vprašati, ali so ta vprašanja v dejavni zavesti ustreznih državnih ustanov oz. države. Strokovna moč slovenistike in njen družbeni položaj namreč bistveno vplivata na drugo prvino našega kritičnega razmišljanja – na položaj slovenščine v šoli, na kakovost slovenističnega dela na vseh ravneh šolanja, skratka na mesto nacionalnega jezika, ki mu ga bodo v svojem vrednostnem sistemu namenile generacije, ki prihajajo. Drage kolegice, dragi kolegi, želim vam uspešno reševanje vseh vprašanj, ki se jih boste lotili.

2. 10. 2003 Založba Družina je počastila 75-letnico ***Zore Tavčar*** z novo, razširjeno izdajo njenega dela *Ob kresu življenja*, ki ga je komentiral ***France Pibernik***. Ko je na predstavitvi dela prišla do besede jubilantka, je najprej nasula kritičnih pripomb in okrcala tiste, ki so nastopili pred njo. *Prim.* Delo 3. 10. 2003, str. 8.

3. 10. 2003 Med letošnjimi prejemniki Nagrad Republike Slovenije za delo na področju šolstva je tudi ekipa, ki je pripravila učbeniški komplet za slovenščino v zadnjem triletju devetletke: ***Nada Cajhen, Nevenka Drusany, Dragica Kapko, Marja Bešter Turk*** in ***Martina Križaj Ortar***. *Prim.* Delo 4. 10. 2003, str. 2.

4. 10. 2003 *85. obletnica smrti Stanislava Škrabca*. V frančiškanskem samostanu na Kostanjevici v Novi Gorici so se spomnili zaslužnega jezikoslovca z mašo zadušnico in koncertom Komornega zbora iz Ribnice. *Prim.* Primorske novice 7. 10. 2003, str. 15. – »Odbor Stanislava Škrabca v Novi Gorici že nekaj let skrbi za predstavitve, predvsem pa za prodajo *Škrabčevih zbranih del* in *zbornikov s simpozijev*. Že pred leti sem obvestila vse šole v regiji, da so knjige tako ali drugače naročili, še vedno pa je na zalogi nekaj publikacij, za katere je škoda, da natisnjene ležijo; namenjene pa so bralcem. Ob tem sem pomislila na Kroniko in na to, da bi morebiti opozorili širšo slavistično javnost tudi na Škrabca. Morda bi bila to lahko notica v Kroniki, da je namreč Jezikoslovna dela 1–4 še mogoče naročiti, ravno tako pa Zbornike s strokovnimi prispevki (1–3) pri pisarni zunanjih sodelavcev frančiškanskega samostana Kostanjevica, Ulica Marija Kogoja 1d, 5000 Nova Gorica, za osebi stik sta na razpolago Anica in Tatjana Ličen, tel. 05 302 29 86 ali Danijela Fabjan, tel. 05 300 15 06, ali e-naslov: anica.licen@siol.net. Ob tem bi

predlagala, da bi kakšen simpozij posvetili tudi obravnavi starejše slovenske književnosti in jezikoslovja, čeprav je novogoriški Škrabčev simpozij po zaslugi prizadevnih sodelavcev vendarle zaživel. Hvala za čas in lepo pozdravljeni.« ***Mirjam Podsedenšek***

4. 10. 2003 Prejšnji teden je založba Rokus v sodelovanju s Slovenskim protestantskim društvom 1. zvezek zbranega dela Primoža Trubarja. *Prim.* Delo 4. 10. 2003, str. 8.

5. 10. 2003 *Novice za učitelje*. Spoštovane kolegice in kolegi, topla jesen blagodejno vpliva na naš delovni zagon, zagotovo si boste našli še kakšen prost trenutek, da si preberete o tem, kaj novega se dogaja na področju informatizacije vzgoje in izobraževanja. *Izobraževanje na področju informatizacije šolstva* je vključeno v Katalog stalnega strokovnega spopolnjevanja in se nahaja tudi na spletnih straneh Zavoda RS za šolstvo http://www.zrss.si/. Če želite prejemati novice v slovenskem jeziku, obiščite ta naslov: http://www.e_un.org/eun.org2/eun/en/_News_searchnews/conten. NOVO!! ZAP: to je varno okolje za otroke! Zabavne spletne strani, ki so namenjene otrokom, omogočajo jim varno okolje, kjer lahko poklepetajo z vrstniki. Dostop do tega orodja otrokom omogoči samo učitelj, ki jih povabi v to virtualno skupnost – http://communities.zap.eun.org. Vprašanja s področja informatizacije šolstva pošljite na naslov: novice-za-ucitelje@guest.arnes.si. Lep pozdrav. – ***Alenka Žibert***

5. 10. 2003 Ob letošnjem svetovnem dnevu učiteljev sekretar SVIZ-a ***Brane Štrukelj*** želi, da bi bili slovenski učitelji bolj glasni in da bi se večkrat javno oglašali. V slovenskih osnovnih šolah je zaposlenih 15.039 učiteljev in drugih strokovnih delavcev, v srednjih 7523, v visokem šolstvu in na univerzah je 2171 učiteljev ter 2546 asistentov in strokovnih sodelavcev. Osnovnošolski učitelj v tretjem plačilnem razredu z desetimi leti delovne dobe dobi v povprečju neto plačo v višini 187.174 SIT, profesor svetnik v tretjem plačilnem razredu s 25 leti delovne dobe dobi neto plačo 223.657 SIT. Učiteljev z nazivom profesor svetnik je trenutno 365, naziv mentor ima 2977 učiteljev, učiteljev svetovalcev pa je 1658. *Prim.* Delo 6. 10. 2003, str. 3 (Šolstvo).

6. 10. 2003 Mladinska knjiga je predstavila priročnik za letošnji maturitetni esej, ki so ga pripravili gimnazijski profesorji ***Samo Savnik, Bernarda Rovtar*** in ***Samo Krušič***. Čestitamo, tista dva, ki sta se zgubila s članstva, pa tudi vabimo, da se nam spet pridružita v stanovskem društvu.

6. 10. 2003 *Lingvistični krožek* Filozofske fakultete v Ljubljani je organiziral predavanje dr. ***Toma Priestlyja*** (University of Alberta, Edmonton, Canada) o jezikovni kompetenci, jezikovni rabi in odnosu do jezika kot kazalcih ohranjanja manjšinskega jezika. – ***Martina Ožbot***

7. 10. 2003 V Ljubljani je bila prva predstavitev dela ***Jake Železnikarja*** *Pretipkovalec / Retypescape*, interaktivnega spletnega dela umetnostnega jezikovnega izraza. Med drugim so osvetlili naslednja vprašanja: Kako vzpostavljamo pomene zapisanega? Kako vpliva kontekst na naše vrednotenje zapisane informacije? So javne spletne strani resnično javne ali je pisanje zanje privilegij peščice? Kako bi vaše sporočilo izgledalo zapisano na spletni strani po vašem izboru? Preverite. Pretipkovalec / Retypescape vas vabi v avanturo digitalnih grafitov, hekerske kulture, spletne poezije, preizpraševanja vzvodov moči, kontekstualne semantike, predelovanja zgodovine, verodostojnosti elektronskih arhivov, ... na e-naslovu http://www.jaka.org. Jaka Železnikar se z umetnostnim jezikovnim izrazom, vezanim za specifičnosti računalniškega in s tem tudi spletnega okolja, intenzivno ukvarja zadnjih sedem let. Svoja dela predstavlja v mednarodnem okviru, prizorišča vključujejo Moderno galerijo v Ljubljani, Institute of Contemporary Arts – ICA (London) in druga prostore v Evropi, Severni in Južni Ameriki, Novi Zelandiji, na Tajskem ...

7. 10. 2003 V septembrski številki *Zvona* (št.4, str. 85–89) je ***Franc Drolc*** objavil analizo poezije ***Franceta Pibernika***, ki je letos praznoval 75-letnico.

8. 10. 2003 V 95. letu starosti je usahnilo ustvarjalno življenje častnega in poslednjega ustanovnega člana Slavističnega društva Slovenije ***prof. dr. Vilka Novaka***. Njegovo delo, ki ga nadaljujejo njegovi številni učenci, je zapustilo globoke sledi. *Prim.* Delo 14. 10. 2003, str. 8; Družina 19. 10. 2003, str. 2.

12. 10. 2003 Vodstvo Univerze na Primorskem je 6. t. m. protestiralo pri Svetu za visoko šolstvo, ker so prej kot njihov potrdili novogoriški *program slovenistike*. *Prim.* Primorske novice 17. 10. 2003, str. 12.

12. 10. 2003 V kratkem bosta izšli dve naši novi knjigi: prvi ponatis znanstvene raziskave iz leta 1841 o Slovencih ruskega učenjaka Jurija Venelina in aforizmi Žarka Petana v ruskem prevodu (izšli so že v 30 jezikih, letos jih bodo izdali v knjižni obliki v japonskem in litovskem prevodu). Če želite finančno podpreti ta projekta. najdete potrebne podatke na naslovu: Kulturno-prosvetno drustvo dr. Franceta Preserna za promocijo stikov med Slovenijo in Rusijo (p. p. 17, 123104 Moscow, Russian Federation, tel. +7 095 202-27-24, faks +7 095 200 12 37, GSM +7 (8) 916 682 70 59).

15. 10. 2003 V Delu (str. 19) so pohvalili spletno stran www.mojster.si, ki se ukvarja z napakami pri prevajanju in jo je ustanovil *Matjaž Potrč*. Nekaj dni pred tem (Delo 13. 10. 2003, str. 11) pa je *Vuk Ćosić* pohvalil spletno zbirko slovenskih leposlovnih besedil www.ijs.si/li/leposl.htm 12, ki je pričela nastajati že davnega leta 1994.

IZZA KONGRESA

Na slovesnostjo na Špiku pri Drulovki, kjer so na počitniški hišice literarne zgodovinarke ***Marje Boršnik*** odkrili spominsko ploščo, so mnogi udeleženci obujali spomine na čase, ko je bila to slavistična kolonija, v kateri so si kljuko podajale množice slavistov (*prim*. Ponatis Kronike, Ljubljana 2001, str. 297, 313, 323, 324, 330, 332, 335 ...). Na razstavljenih fotografijah so se vsi raznežili ob podobah svojih učiteljev v rosnih letih, pogrešali pa so učiteljico v motoristični opremi (kljub kakšnemu padcu je pogumno vozila motorno kolo v usnjeni opravi in s pravimi motorističnimi naočniki). Častni član SD, ***akad. dr. Matjaž Kmecl***, je med drevesi iskal, katera je tista jablana, ki jo je on zasadil, pa so mu povedali, da je posegal tudi po slivah (o tem je ohranjen zapis v spominski knjigi), on pa jih je poučil, da se jim je samoiniciativno zasadil redečelistnati hrast (navedel je tudi latinsko poimenovanje, ki presega zmožnosti kronista), ki ni ničvredna podrast.

16. 10. 2003 Slovenska matica je v svoji dvorani pripravila *Razpravo o slovenski književnosti na avstrijskem Koroškem*. Uvodoma sta govorila ***dr. Matjaž Kmecl*** in ***dr. Reginald Vospernik***. V nadaljevanju pa so svoje poglede na današnjo slovensko literarno ustvarjalnost na avstrijskem Koroškem, na njene možnosti in perspektive razgrnili književniki, publicisti, literarni zgodovinarji in založniki: ***Jože Blajs***, ***dr. Silvija Borovnik***, ***Andrej Kokot***, ***Franc Kattnig***, ***Helga Mračnikar*** in ***dr. Jozej Strutz***. *Prim.* Delo 17. 10. 2003, str. 11.

17. 10. 2003 Zoltan, izidi, prosim, brez mariborskih diplomantov, ker se je sesul računalniški program in pravijo, da bo možno priti do podatkov šele drugi teden. V priponki je seznam plačnikov. Dobil sem vabilo na slavnostni začetek študijskega leta novogoriške politehnike in z veseljem bi prišel, da bi kakšno rekla, pa sem (kot ponavadi) takrat spet v tujini (če pa sem slučajno doma, kot danes, to zgleda takole: jutranji sestanek z vodjem službe za mednarodno sodelovanje, sestanek s koordinatorji programa Erasmus-Sokrates, pripravljalni sestanek za komisijo za mednarodne odnose, sprejem veleposlanika Slovaške, podpisovanje papirjev, ki so se nabrali na Univerzi Maribor med

mojo odsotnostjo, delovni sestanek na mojem Oddelku za mednarodno in meduniverzitetno sodelovanje, pisanje poročila za blejski kongres (finančni obračun), sestavljanje prijave za organiziranje znanstvenih sestankov za naslednje leto (slavistični kongres v Novem mestu, simpozij o Gregorju Kreku, zaključni simpozij za moj raziskovalni projekt), govorilna ura na fakulteti (in mali milijon pošte, pa naročila za Zoro in zbornike SDS), govor in otvoritev razstave na Univerzi (italijanska slikarka), pa še en govor in pozdravi na kongresu o odnosih z javnostjo, vmes intervju na televiziji, pa obvezna angleščina, pakajjazvemkajše. In pravkar sem prišel domov, na e-pošti je 27 sporočil, nekaj jih bom prešprical, vsaj šestim odgovoril, si skiciral nekaj za jutrišnji sprejem delegacije akademije znanosti nekje iz Kitajske, pisal tri že zdavnaj zamujene referate, in če bo čas, bom menda celo za urico ali dve zlezel v posteljo. Življenje naj bode ti delovni dan? Tako, sedaj pa mi zavidaj, ker imaš vzrok, da to počneš! Lep pozdrav. – ***Marko Jesenšek***

IZZA KONGRESA

Marja Boršnik je svoje študente v seminarju spodbujala k »sodelovalnemu učenju« z besedami: »Bolje je slabo misliti kot nič misliti,« učencem Osnovne šole Orehek – Drulovka, ki so pripravili odlično proslavo ob odkritju spominske plošče na njeni hišici na Špiku pri Drulovki, pa so najbolj simpatične njene kartoteke, ker jih spominjajo na plonkce, brez katerih očitno tudi profesorji ne shajajo. Zanimivo je tudi, da med nobenim izmed devetih vlomov v hišice niso izginile profesoričine kartoteke, čeprav zmetali v Savo »vse, kar so našli vrednega v hiškah in na vrtu« (iz spominske publikacije Prof. dr. Marja Boršnik in Špik, uredila Eva Premk, Orehek; Drulovka 2003, str. 2). [*Pripis pisca Kronike*: Kolegica Eva Premk je vnukinja slavljenke in sedanja prebivalka na Špiku.]

12. 10. 2003 Ali veste, da je npr. na področju bivše Občine Radlje ob Dravi (to so današnje občine Vuzenica, Muta, Radlje ob Dravi, Ribnica na Pohorju in Podvelka), ki imajo matično knjižnico v Radljah, samo 1 (en!!!) izvod knjige Maje Novak Cimre. Le kdo določa, kaj bodo brali tekmovalci za Cankarjevo priznanje in le kdo bo obogatel s ponatisom omenjene knjige?!! Pa vseeno – lep pozdrav! ***Petra Prohart Tomažič***

Kronika

Slavističnega društva Slovenije

Izdaja Slavistično društvo Slovenije Aškerčeva 2, 1001 Ljubljana Izdajatelj je lastnik glasila.	**List za člane društva** Piše, ureja in odgovarja: dr. Zoltan Jan	Nova Gorica, 16.12.2003 http://www.ff.unilj.si/slovjez/kronika39.rtf Letnik 7, št. 42

No, pa spet zaključujemo leto in pričenjamo novo, spet smo na stičišču ali razmejitvi, na koncu ali začetku, pri obračunih ali načrtih. Škoda, da

najlepši mesec postane tako kratek, ker hočejo vsi vse postoriti še pred prazniki.

3. 9. 2003 Odmevi na Kroniko št. 41

❖ Pri poročanju o prispevkih, ki so v 4. številki revije Zvon zanimivi za slaviste, je izpadlo opozorilo, da je častni član SD ***Janko Moder*** v svojem prispevku (str. 54–58) razkril nekatere napake pri navajanju avtorstva Hribovškovih pesmi in opozoril tudi na nekaj spodrsljajev pri prepisovanju pesnikovih rokopisov. *Pripis pisca Kronike*: Nimamo slabo prepisanega le Kosovela ...

❖ Dragi Zoltan, tudi napake pridejo prav, samo da lahko še enkrat pokažemo na svoje premoženje. Pravi naslov za osveženo zbirko slovenskega leposlovja iz zadnje številke kronike je www.ijs.si/lit/leposl.html-l2 (el dva, ne dvanajst). Ko smo že pri ponavljanju; po zaslugi Andreje Musar so obnovljene tudi zbirka literarnih diplomskih nalog na FF (www.uni-lj.si/hp/dnsk/), zbirka kmečkih (www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/kmpov) in zbirka zgodovinskih povesti (www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/zgrom). Kogar zanimajo domislice v zvezi s Krpanovo soljo, bo kliknil na www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/sol.html in http://mailman.ijs.si/pipermail/slovlit/20031103.txt. – ***Miran Hladnik***. *Pripis pisca Kronike*: E-naslovi so v Kroniki prekopirani in ne prepisani, žal pa ima pisava times črko el in številko ena oblikovano na enak način. Kako pokazati na razliko, mi ni jasno.

VABILO K SODELOVANJU

Kolegice in kolege ponovno vabimo, da nas obveščajo o dogodkih, ki bi zaslužili ovekovečenje v Kroniki in bili tako deležni pozornosti kolegic in kolegov. Najpripravnejši je kratek zapis v taki ali drugačni elektronski obliki, da ni nepotrebnih napak pri prepisovanju.

10. 11. 2003 **Tisk 41. številke Kronike:** 95.040,00 SIT, poštnina: 63.296,00 SIT.

15. 11. 2003 ***Pogrešani kolegi.*** **Pošta nam tokrat ni vrnila nobenega izvoda Kronike št. 41.**

DVAKRAT SE NE POVE LE V MLINU

Ponovno prosimo, da sporočate *spremembe naslovov* piscu Kronike ali predsedniku dr. Marku Jesenšku (nikakor pa ne samo predsednikom pokrajinskih društev). Vse težave glede plačila *članarine* pa urejajte s pomočjo računovodkinje Marije Kraner, Tiha ulica 11, 2000 Maribor, tel. 02 47 11 172, faks 02 47 11 171, e-pošta mateja. kraner1@guest.arnes. Od letošnje jeseni nečlani (torej kolegi, ki niso poravnali članarine) ne dobivajo več Kronike. Ker pa nihče ni nezmotljiv in nobena evidenca ni brez napak, prosimo tiste, ki so po krivici izbrisani, da se obrnejo na računovodkinjo Marijo Kraner (in ne na znanega pravnika, zagovornika izbrisanih).

12. 10. 2003 Na Mirenskem gradu blizu Nove Gorice se je srečalo okrog 40 animatorjev koprske škofije za *Slomškovo bralno priznanje*. Temeljno načelo gibanja je razložila članica SD ***Sonja Žežlina***: ne siliti, ne tekmovati, ne šolsko preverjati, ampak omogočiti otrokom bogato doživeto izkušnjo s knjigo, ki jih bo pritegnila. Slomškovo bralno priznanje poteka že štiri leta, lani se ga je v koprski škofiji udeležilo 700 bralcev iz 25 župnij. *Prim.* Družina 2. 11. 2003, str. 2.

18. 10. 2003 Pri mariborski založbi Litera je izšla znanstvena monografija ***dr. Irene Novak Popov*** *Sprehodi po slovenski poeziji*. V prvem delu popelje bralca skozi opus pesnikov, ki so umeščeni kronološko od Jožeta Štefana do Strniše. V osrednjem delu analizira premalo cenjene pesnike, v zaključnem pa obravnava strukturo in semantiko

sonetne metafore. *Prim*. Primorski dnevnik 18. 10. 2003, str. 13; NeDelo 16. 11. 2003, str. 26.

19. 10. 2003 Ob izviru imenitne mineralne vode Knjaz Miloš v nekoliko manj imenitnem hotelu Izvor v Aranđelovcu (Srbija) se je od 19. do 25. oktobra na svojem rednem letnem delovnem zasedanju sestala *Mednarodna komisija za sestavo Slovanskega lingvističnega atlasa* (OLA). Tokrat so bile prisotne prav vse nacionalne komisije (le Bolgari ne zberejo poguma za ponovno vključitev!) in skupaj z nami tremi (poleg podpisane še *Karmen Kenda-Jež* in *Peter Weiss*) nas je bilo kar 40. Do naslednjega zasedanja v Bratislavi pričakujemo vsaj dva nova zvezka, fonetičnega *Refleksi polglasnikov* v redakciji makedonske in srbske nacionalne komisije in leksično-besedotvornega *Poklici in družabno življenje* v redakciji poljske komisije, morda še enega v redakciji ukrajinske komisije. Poleg utečenega dela pri posameznih zvezkih je bilo spet zelo aktivno prizadevanje za kompjuterizacijo kartografiranja in obdelavo gradiva za OLA; pri tem je bila že od samega začetka med najaktivnejšimi slovenska nacionalna komisija, z vključitvijo *Petra Weissa* vanjo pa se bodo načrti uresničili. Peter je že izdelal pisavo za fonetično transkripcijo, zadolžili so ga za pripravo domače strani OLA, vsi pa bomo sodelovali tudi pri drugih rešitvah kompjuterizacije OLA. – Ne dež ne puščobno vzdušje povojne Srbije nista preprečila, da se ne bi tudi poveselili. Od srca smo se nasmejali novim vicem, pa tudi tistim z brado, posebno jugonostalgičnim. Najlepši večer pa nam je pripravila Karmen (povod je bil njen nedavni doktorat): nekaj steklenic vina in malo prigrizka je bilo dovolj, da so se razblinile napetosti predhodnega zaostrenega sestanka in da je kolektiv spet povezala pesem v vseh slovanskih jezikih. – Pa še to: vse je dokumentirano. Slike in kratki filmčki, posneti z digitalnim fotoaparatom, so nam nudili obilo zabave že ob večernih ogledih. Shranjeni na zgoščenke pa bodo doma postali lep spomin na še eno nepozabno srečanje naše velike slovanske družine. – *Vera Smole*

NOVE POKLICNE KOLEGICE IN KOLEGI

Na *Oddelku za slovenistiko* in *Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete v Ljubljani* so od 16. septembra do 20. oktobra 2003 diplomirali: ***Mojca Bezek, Mateja Čepon, Helena Dobrila, Renata Gorenc, Valentina Kidrič, Metka Kobelaj, Sonja Lenarčič, Romana Marinček, Aleksandra Medved, Peter Pavletič, Polona Pečarič, Sergeja Petročnik, Tatjana Pintar, Danijela Ravnjak, Saša Škruba, Branka Vodopivec, Biljana Vukovič*** in ***Erika Zupančič***.

Na *Oddelku za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru* so do 30. oktobra 2003 diplomirale: ***Katja Jerot, Melita Keber Jašović, Petra Klenovšek, Andreja Korpič, Tanja Mozetič, Leja Oder, Metka Pukšič, Bojana Resanovič, Elizabeta Rožman, Urška Samec, Vanja Škof, Veronika Tavčar*** in ***Ivana Vinovrški***.

Poleg iskrenih čestitk in voščil za kar najuspešnejšo poklicno pot vsem tudi prisrčno vabilo,
da se nam pridružijo tisti, ki še niso člani in članice Slavističnega društva Slovenije.

20. 10. 2003 V zbirki *Kondor*, ki združuje prevodno predstavitev najpomembnejših tujih klasičnih literarnih del s prikazom najboljših del slovenskih sodobnikov, hkrati pa opozarja na redkeje obrnjene strani slovenske literarne zgodovine, je *Mladinska knjiga* izdala *Aristofanovi* komediji *Praznovalke tezmoforij* in *Žabe*, ki ju je prevedla in komentirala ***Andreja Inkret***. Pesmi za antologijo provansalske trubadurske lirike *Ljubezen iz daljave* je izbral, prevedel in spremno besedo napisal ***Boris A. Novak***. Izbrano delo Janeza Trdine *Če ni lačen, je pa žejen* je pripravil ***Goran Schmidt***, ki je skušal oživiti polpozabljeno, samotno in dostojanstveno čudaško postavo Janeza Trdine. ***Josip Osti*** je uredil in komentiral izbrane pesmi akademika ***Cirila Zlobca*** *Samo beseda sem*, v katerih je do poznih zrelih let ostal zvest liričnemu intimizmu in ljubezenski

tematiki, izraženi v prostih verzih ali v sonetni obliki. *Najpreprostejše naročanje:* 01/241 33 00, www.emka.si ali Mladinska knjiga, Slovenska 29, 1000 Ljubljana.

21. 10. 2003 *Na tržaški filozofski fakulteti* so javno predstavili *možnosti študija slovenskega jezika in književnosti* v okviru starih in reformiranih študijskih programov. Vpisovati jo je mogoče v okviru študijskih smeri (Corso di studi) moderni tuji jeziki in literature (Lingue e letterature straniere moderne), v programu leposlovje (Letterature), medkulturnost (Interculturalità), Umetniške, glasbene in uprizoritvene vede ter drugih. Znotraj teh smeri so različni študijski kurikuli, kjer ima predmet različen položaj, ponekod je lahko tudi diplomski predmet. V usmeritvi leposlovje je poseben kurikulum slovenistika. Slovenščino kot diplomski predmet je mogoče vpisovati tudi na smeri moderni tuji jeziki in književnosti ter na smeri leposlovje. *Prim*. Primorski dnevnik 22. 10. 2003, str. 8; Novi glas 30. 10. 2003, str. 10.

21. 10. 2003 Na okrogli mizi *Koliko bo vredna slovenska diploma v Evropski skupnosti*, ki jo je sredi oktobra pripravila Študentska arena, se je zapletlo že na začetku, ko so se vprašali, koliko je slovenska diploma vredna danes v Sloveniji, saj je za naša podjetja pomembnejša praksa kot diploma. *Prim.* Delo 3. 11. 2003, str. 6 (Šolstvo).

22. 10. 2003 Manj na teden, vendar celo življenje. Ekonomist Marko Jaklič v zadnji sobotni prilogi Dela napoveduje *nov šok za tradicionalistično linijo na slovenskih univerzah*. Ne samo da bo do diplome minilo manj časa kot do zdaj (3 leta za prvo stopnjo, 5 let do magisterija; izjema bodo samo tiste države, kjer se na univerzo vpisujejo že po 11 letih šolanja in ne po dvanajstih oz. trinajstih kot pri nas), ampak se bodo skrčile tudi ure predavanj: na 10–20 tedenskih ur namesto sedanjih 25. Izgubljene ure bo nadomestil samostojnejši študij, skrajšana leta do diplome pa vseživljenjski študij. Drugje se menda obnese, zakaj se ne bi tudi pri nas? – ***Miran Hladnik***. ☺ Za katere poklice bo zadostoval 3-letni, za katere 5-letni študij? Npr. enako za učitelje v maturitetnih in devetletkarskih programih? Koliko za urednike, prevajalce, delavce pri slovarjih ... 2. Ali se bo ustrezno zmanjšala tudi obveznost univerzitetnih učiteljev (za 2 uri tedensko) in asistentov? Kako je s tem po »Evropi«? – ***Božа Krakar***. ☺ Zanima me, kaj ta sprememba na univerzah prinaša nam, ki smo trenutno podiplomski študenti, torej smo v »fazi pisanja magisterija«? Kakšen status se obeta nam – bomo torej razvrščeni med te, ki so po današnjih merilih diplomanti, ali med te, ki so danes doktorji? Slednje zveni precej neverjetno, kaj? Mi zna kdo noč temno razjasnit? Hvala! – ***Nataša Cotman***. ☺ Če bi se reforma uveljavila po tem anglosaškem principu, nas vsaj ne bodo goljufali pri prevajanju naših nazivov kot do sedaj, ko so naš dr. prevajali z dottore, kar je pri njih naziv po dodiplomskem študiju, m. b. (master) pa so uporabljali za naš mag., čeprav njihov m. b. doseže pri nas že vsak, ki diplomira na univerzi ... Vsekakor je pri nas zelo težko doseči nazive, ki v tujini pravzaprav zelo malo ali nič ne pomenijo, saj tam štejejo objave, raziskave itd. – Vsaj v nekaterih strokah so zelo trdoživi kompleksi ljubljanske univerze, ki se je bala lastne sence v luči dunajske matere. – ***Zoltan Jan***. ☺ Moje mnenje in nekaj gradiv na evropsko temo, glede: (**1**) »O bolonjskih stopnjah« za posamezne (pedagoške) poklice: Izbira trajanja štud. programov na prvi in drugi »bolonjski« stopnji je stvar dogovora v stroki. Največ se sliši o 3 + 2 (npr. od ekonomistov, tehnikov), a zlasti za pedagoške, humanistične in družboslovne poklice je še vse odprto. Možno je tudi 3,5 + 1,5 ali 4 + 1 ali neprekinjeno 5 let, z izjemo v medicini ipd. Najprej bo treba določiti usposobljenost diplomantov (»competences«) po prvi in po drugi stopnji, tako za delo kot za nadaljnji študij. Če bi sledili razvoju pedagoških poklicev in ne bi naredili koraka nazaj, bo najbrž treba imeti 5-letni študij za vse, ki bodo delali v šolah. Najbrž bodo to pridobili v dveh stopnjah. Če bi se odločili za »zaporedni model«, bi prva stopnja lahko bila bolj »strokovna« v osnovni disciplini, druga pa bolj »pedagoška« (včasih so rekli »pedagoški semester/letnik«). Študent bi med študijem opravil tudi pedagoško prakso,

bodisi v okviru prve ali druge stopnje. Posebno vprašanje je dvopredmetnost. (**2**) O obsegu dela univ. učiteljev: Treba bo krčiti sedanje študijske programe. Tudi če izberemo model »4 + 1«, ki najmanj spreminja obstoječo strukturo dodiplomskega študija, bo treba npr. na FF skrčiti »predavanja« na prvi stopnji (»bachelor«) za en semester. V zadnjem semestru bi imeli diplomsko delo, morda tudi prakso. Zlasti diplomska naloga je doslej največkrat kar izven seštevka točk ECTS in izven 4. letnika, torej v »absolventskem stažu«, in kršimo veljavni zakon, kjer piše o 4 letnikih študija, da o »evropskih« navodilih za ECTS in »bolonjskih stopnjah« niti ne govorim ... Obveznost se najbrž ne bo zmanjšala, saj univ. učitelji ne delajo le na prvi stopnji, ampak tudi na drugi (podiplomski), pa z izrednimi ... Če bi predpise spremenili tako, da bi se v obremenitev štele vse oblike dela s študenti (redni, izredni, podiplomski, ne le na matični fakulteti, ampak tudi drugje, pa še število kolokvijev, ustnih in pisnih ter ustnih in pisnih izpitov povrhu), potem za večino to ne bi bil problem, razen morda ponekod finančni ... Marsikomu pa bi koristila razbremenitev. Pa na fakulteti bi lažje prišli do novih delovnih mest, če bo denar, seveda. Univ. učitelji lahko pričakujejo torej tudi več mentorskega dela z magistranti in doktoranti, pa tudi bolj organiziranih predavanj na doktorskem študiju. Morda tudi na oblikah »postdoktorskega« študija, ki je pri nas še redkost, in v raznih oblikah »vseživljenjskega učenja« (LLL). V splošnem bo klasičnih ur »manj na teden«, vendar pedagoškega dela skozi celo leto – »celo življenje« – ne bo manj ... (**3**) O usodi magisterija znanosti: podiplomski študij, ki naj bi bil bolj množičen kot doslej pri nas, se v »evropskem usklajevanju visokošolskih jeder« zadnji čas omenjata dva tipa programov druge stopnje (»master«). Prvi (»magister stroke«) je podoben naši dosedanji specializaciji (npr. 1 ali 1,5 ali 2 leti) in naj bi pomenil npr. usposobitev za delo v osnovni/srednji šoli. Drugi, redkejši (»magister znanosti ...«) bi bil namenjen delu v znanstvenih/univ. institucijah. »Tretja stopnja« (»doktorat znanosti«) bo najbrž ostala taka kot doslej. Fakultete/univerze bodo določile pogoje za vpis na doktorski študij, tj. ustrezen program druge stopnje, in morda še dodatne pogoje (npr. objava članka v ugledni reviji, »sprejemni izpit«). Trenutno v Evropi med univerzami nastajajo skupni doktorski programi, v projektu TUNNING (oz. v mrežah Sokratesa) pa programi študija zgodovine, fizike, veterine in še drugih. Glede slovenistike pa najbrž vsi čakajo na Ljubljano ... Ob teh predvidenih spremembah (uresničene naj bi bile do 2010) so tisti/tiste, ki so sedaj v "fazi pisanja magisterija", še lahko par let brez skrbi, dobili bodo pač naslov, ki jim je bil obljubljen ob vpisu, potem seveda, ko bo njihovo pisanje ugodno ocenjeno ... A ne bodo razvrščeni med »doktorje znanosti«. Pač pa se bo čez nekaj let, desetletje, na trgu delovne sile (slovenskem, evropskem) nabralo kar precej raznovrstnih »magistrov« (iz SLO in od drugod), tako da tudi »magisterij znanosti« ne bo imel več take veljave kot sedaj. (Do) takrat pa bo treba (na)pisati doktorsko disertacijo ... Za dobre študente in univ. učitelje se ne bojim, tudi naše fakultete so preživele že marsikatero reformo. Večino gradiv in naslovov dobite na www.uni-lj.si/kakovost, nekaj tudi v slovenščini. – ***Bogomir Mihevc***

S SLOVENSKEGA SLAVISTIČNEGA KONGRESA NA BLEDU

***

PREDSTAVITEV NOVIH STROKOVNIH IN ZNANSTVENIH PUBLIKACIJ

Marko Jesenšek

Perspektive slovenistike ob vključevanju v Evropsko zvezo. Uredil Marko Jesenšek. Zbornik Slavističnega društva Slovenije 14. Slovenski slavistični kongres. Bled 2003, 391 str.

Blejski zbornik nadaljuje začrtano pot v novogoriškem (2001) in mariborskem (2002) – kot

rdečo nit si zamišlja vprašanja, povezana s slovenskim jezikom in slovensko književnostjo, ki se pojavljajo pred vstopom v Evropsko zvezo in ob njem. Perspektive slovenistike so neločljivo povezane s perspektivami države ob vključevanju v Evropsko zvezo, in ker je šolstvo podaljšana roka jezikovne in nacionalne politike vsake države, je naša dolžnost, da pri tem odgovorno sodelujemo in oblikujemo naravno pot v skupnost.

Jože Toporišič

Jože Toporišič: Oblikoslovne razprave. Založba ZRC. Ljubljana 2003, 444 str.

Avtor je razprave in druge sestavke razporedil v pet razdelkov: v prvem osvešča splošno oblikoslovno problematiko doma in v svetu. Drugi razdelek razgrinja strukturalistična teoretična vprašanja besednovrstnosti. Tretji razdelek avtorjeve oblikoslovne teoreme sooči zlasti z oblikoslovnimi pogledi v slovnicah Clauda Vincenota in Rada Lenčka ter v *SSKJ*-ju (pa še koga). Četrti razdelek podrobno obravnava teoreme posameznih besednih vrst. Peti razdelek prikazuje oblikoslovja glavnih slovenskih slovnic od Bohoričevih Zimskih uric 1584 do Slovenske slovnice 1956. Knjiga vsebuje obširno stvarno in lastnoimensko kazalo.

Metka Furlan

France Bezlaj: Zbrani jezikoslovni spisi I, II. Uredila Metka Furlan. Izdelava kazal in drugih pomagal: Helena Jazbec in Metka Furlan. Založba ZRC. Ljubljana 2003, 2 zvezka, LXXII + XI + 1572 str.

V Zbranih jezikoslovnih spisih I–II je ponovno objavljenih več kot 184 Bezlajevih prispevkov, ki so razdeljeni v 7 tematskih sklopov. Najobsežnejši, Med besedami in imeni, tvori prvo knjigo in prinaša jedrni del Bezlajevega opusa z etimološko, leksikološko, onomastično in lingvogenetsko tematiko. Drugo knjigo sestavljajo poglavja Iz slovnice, O slovenščini, O Etimološkem slovarju slovenskega jezika, Poročila, recenzije, izjave, Portreti in avtoportreti ter Dodatek.

Ada Vidovič Muha

Obdobja 20 – Metode in zvrsti: Slovenski knjižni jezik – aktualna vprašanja in zgodovinske izkušnje. Uredila Ada Vidovič Muha. Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Ljubljana 2003, 728 str.

Simpozijski zbornik prinaša 55 prispevkov, ki so ustrezno zasnovi simpozija ločeni na sodobni jezik, literaturo in kulturo in na zgodovino jezika. Tematsko so usmerjeni v (1) obravnavo družbenih vprašanj nacionalnih jezikov in kultur, (2) vprašanja preurejanja družbenih vlog knjižnega jezika, (3) vlogo jezika v literaturi in kulturi, (4) strukturno-pomenske lastnosti slovenščine, ki nastajajo tudi pod vplivom intenzivnih jezikovnih stikov, zlasti z angleščino, (5) na obravnavo oblikovanja in razvoja knjižnih jezikov in (6) standardizacijo slovenščine v 19. stoletju.

Miran Hladnik, Gregor Kocijan

Obdobja 21 – Metode in zvrsti – Slovenski roman. Uredila Miran Hladnik, Gregor Kocijan. Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Ljubljana 2003, 744 str.

76 prispevkov v monografsko zaokroženi publikaciji o slovenskem romanu omogoča širok vpogled v dominantna vprašanja, s katerimi se v tem trenutku spopadajo raziskovalci slovenskega romana in pripovedništva sploh – gradivo v zborniku je razdeljeno na deset smiselno zaokroženih poglavij: Slovenski roman v 19. stoletju, Žensko vprašanje in Zofka Kveder, Žanri, Sodobni roman, Teorija, Jezik, Slovenski in evropski roman, Slovenski in južnoslovanski roman, Slovenski roman in angleščina, Bralci romana in druge discipline; prispevki uspešno demonstrirajo pluralnost aktualnih raziskovalnih pristopov k romanu in

njihovo odprtost za interdisciplinarna soočenja.

Miran Štuhec
Literarni izzivi. Glavni urednik Miran Štuhec. Slovenska akademija znanosti in umetnosti; Univerza v Mariboru – Pedagoška fakulteta. Maribor 2003, 457 str.
Knjiga je zasnovana tako, da zajema štiri pomembna področja književnosti: slovenistiko, slavistiko, primerjalne vidike in teoretska vprašanja. Sodelavci iz Slovenije, Hrvaške, Nemčije, Srbije, Poljske in Črne gore opozarjajo na estetske, idejne, teoretske in primerjalne komponente ter s tem pomembno širijo vedenje o obravnavanih literarnih vprašanjih, poudarjajo pa tudi različne vidike regionalne komparativistike Jožeta Pogačnika.
Marko Juvan
Kako pisati literarno zgodovino danes? Razprave. Uredila Darko Dolinar in Marko Juvan. Založba ZRC. Ljubljana 2003, 394 str.
Razprave razvijajo teoretične diskurze, oprte na splošno stanje sodobne evropsko-ameriške literarne vede in na nekatere njene kontekste v obči znanstveni teoriji in metodologiji, v filozofiji in še posebej v humanističnih vedah; sklicujejo in navezujejo se na prakse literarnozgodovinskega raziskovanja in pisanja. Avtorje druži stališče, da je zgodovinsko obravnavanje literature danes res z mnogih vidikov problematično, a vendar mogoče in s spoznavnega vidika relevantno, če ne celo nujno.

Marija Pirjevec
Tržaška knjiga. Pesmi, zgodbe in pričevanja. Izbrala in uredila Marija Pirjevec. Slovenska matica. Ljubljana 2001, 422 str.
Slovenska matica nadaljuje s Tržaško knjigo niz knjižnih izdaj, posvečenih slovenskim mestom. Zaradi zgodovinske, gospodarske in kulturne vloge in pomena za vse Slovence sodi povsem utemeljeno mednje tudi Trst. Tržaška knjiga je v bistvu monografija tega znamenitega obmorskega mesta, sestavljena iz mozaika najrazličnejših pričevanj o njegovi zgodovinski, predvsem pa duhovni in še posebej literarni podobi. Antološkemu delu je dodana obsežna študija Marije Pirjevec Tržaška zgodba.

Bruno Hartman
Celjska knjiga. Uredil Bruno Hartman. Slovenska matica. Ljubljana 2003, 308 str.
Po Ljubljanski, Mariborski in Tržaški knjigi je Slovenska matica v svoji letošnji zbirki izdala še Celjsko knjigo. Urednik Bruno Hartman je z leposlovnimi deli ali njihovimi odlomki ter različnimi literarnimi dokumenti zaokrožil literarno podobo mesta skozi dve tisočletji. Dobršen del knjige je posvečen celjskim grofom, ki so Celje potisnili v žarišče srednjeevropskega dogajanja, kar je bilo bogato gradivo za leposlovne stvaritve.

Marija Pirjevec
Srečko Kosovel: Il mio canto. Moja pesem. Uredila in prevedla Jolka Milič. Uvodni esej Marija Pirjevec. Il ramo d'oro. Tržaška knjigarna. Trst 2003, 284 str.
Pri italijanski založbi Il ramo d'oro in Tržaški knjigarni je izšla do danes najobsežnejša dvojezična zbirka Kosovelovih pesmi v dveh delih. Prvo knjigo Il mio canto / Moja pesem uvaja novi esej Marije Pirjevec, v katerem med drugim opozarja na nekatere duhovne sorodnosti med sodobnimi italijanskimi pisci (Saba, Slataper) in Kosovelom. Uvodno besedilo druge knjige Kons je napisal Janez Vrečko. Izdaja je pomemben prispevek k spoznavanju enega največjih slovenskih pesnikov 20. stoletja med italijanskimi bralci.

István Lukács
István Lukács: A megváltó Mátyás király színeváltozásai a szlovén néphagyományban és

szépirodalomban. Preobrazba odrešenika kralja Matjaža v slovenskem ljudskem izročilu in leposlovju. Budapest, 2001, 158 str.
Avtorjeva knjiga je prvi poskus sinteze matjaževske problematike v slovenskem ljudskem izročilu in leposlovju. Madžarski bralci v prvem poglavju dobijo kratek zgodovinski pregled o tem, kakšno vlogo je igral madžarski kralj v skupni slovensko-madžarski zgodovini. Drugo poglavje je namenjeno predstavitvi problematike Matjaževega lika v slovenskem ljudskem izročilu, tretje pa adaptaciji mita v slovenskem leposlovju od Prešerna do Kajuha. Avtor v posebnem poglavju predstavlja recepcijo matjaževk pri Cankarju in ugotavlja, da gre v tem primeru za pravo idejno in poetično sintezo.

Jerica Snoj
Martin Ahlin, Branka Lazar, Zvonka Praznik, Jerica Snoj: Slovar sinonimov slovenskega jezika. Splošna določila in opis zgradbe slovarskih sestavkov z vzorčno predstavitvijo. Založba ZRC. Ljubljana 2003, 46 str.
Slovar sinonimov slovenskega jezika je zasnovan kot specializirani slovar, ki bo prikazoval slovensko besedje s stališča pomenske enakosti, pomenske podobnosti in še nekaterih pomenskih razmerij. V publikaciji so v treh vsebinskih sklopih opisane (1) splošne značilnosti načrtovanega Slovarja sinonimov in (2) zgradba slovarskih sestavkov z (3) vzorčno predstavitvijo samega slovarskega besedila.

Janez Keber
Janez Keber: Frazeološki slovar Slovenskega jezika – poskusni zvezek. Založba ZRC.Ljubljana 2003, 124 str.
Uvodni del poskusnega zvezka vsebuje predgovor in zasnovo, najpomembnejše vire in literaturo, seznam kratic in okrajšav ter nekaj napotkov za uporabo frazeološkega slovarja. V drugem delu, slovarju, so frazeološki slovarski sestavki navedeni abecedno po besednih iztočnicah. Posamezni frazem je v slovarskem sestavku pojasnjen s sedmih vidikov (pomembni so zlasti ponazarjanje rabe frazemov s citati iz klasičnega listkovnega gradiva, pojasnjevanje nastanka frazema ter navajanje ustreznih ali sorodnih frazemov v drugih evropskih jezikih).

Drago Unuk
Drago Unuk: Zlog v slovenskem jeziku. Rokus. Slavistična knjižnica 7. Ljubljana 2003, 324 strani.
Monografija predstavlja zlog kot lingvistični problem v slovenskem jeziku – raziskane so razlikovalne lastnosti fonemov z zakonitostmi omejitev v kompatibilnosti, podana so fonotaktična pravila in fonološke strukture zloga, obdelano je vprašanje zlogovne meje.

Marija Mercina
Marija Mercina: Proza Cirila Kosmača. Rokus. Slavistična knjižnica 6. Ljubljana 2003, 176 str.
Monografija je prva študija, ki je v celoti posvečena slogu Cirila Kosmača, poleg tega pa je njeno izhodišče jezikoslovje. Po Coseriujevem načelu, da izbiro metode narekuje vsakokratno umetniško delo, se je avtorica osredotočila na besediloslovno analizo besedila Pomladni dan. Odločitev je utemeljila z njegovim prelomnim mestom v Kosmačevem opusu. Med analizo sledi vsem besedam od prvih odstavkov v besedilu in njihovim zgodbam.

Bernard Rajh
Bernard Rajh: Od narečja do vzhodnoštajerskega knjižnega jezika. Slavistično društvo Maribor. Zora 19. Maribor 2002, 175 str.

Knjiga obravnava dvoje na prvi pogled različnih, v bistvu pa zelo povezanih področij: izbrani vzhodnoslovenski narečni govor in t. i. vzhodnoštajerski knjižni jezik, ki se je do sredine 19. stoletja oblikoval na isti narečni osnovi in skušal uveljaviti na ozemlju med Dravo in Muro. Brez narečnega temelja tega pokrajinskega knjižnega jezika ne bi bilo, z njim pa je tudi narečje doživelo svojevrstno uveljavitev.

Darja Pavlič

Darja Pavlič: Funkcije podobja v poeziji K. Koviča, D. Zajca in G. Strniše. Slavistično društvo Maribor. Zora 22. Maribor 2003, 195 str.

V metodološkem delu raziskave je predlagana tipologija, po kateri imajo metafore in druge podobe v literarnem delu tematsko, tekstno in stilno funkcijo. Osrednji del monografije govori o funkcijah podobja v poeziji treh klasikov slovenske moderne poezije, to pa tako, da so posamezne podobe obravnavane v neposrednem literarnem kotekstu in v širšem kontekstu. Avtorica z natančnim branjem odkriva najbolj verjetne razlage in obenem opozarja na večpomenskost pesniških besedil.

Zinka Zorko

Avgust Pavel. Uredila Zinka Zorko, Miha Pauko. Zgoščenko Prekmursko narečje pripravila Zinka Zorko. Slavistično društvo Maribor. Zora 23. Maribor 2003, 151 str.

Knjiga predstavlja uglednega jezikoslovca, literarnega zgodovinarja, etnologa, pesnika in kulturnega posrednika med Madžari in Slovenci Avgusta Pavla – o njegovem muzeološkem, etnološkem, literarnem in jezikoslovnem delu pišejo Zinka Zorko, Anton Vratuša, Viktor Voršič, Marija Kozar Mukič, Jožef Smej, Marko Jesenšek, Tjaša Jakop, Jože Filo, Marija Stanonik, Veronika Simon, Judita Pavel, Susanne Weitlaner in Andreja Pavlič.

Metka Lokar

39. seminar slovenskega jezika, literature in kulture. Zbornik predavanj. Uredila Boža Krakar Vogel. Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Ljubljana 2003, 279 str.

Krovna tematika je Slovenski jezik, literatura in kultura v izobraževanju. Predavanja so tradicionalno razvrščena v tri poglavja: jezikoslovje, literatura in širše, kulturološko področje. Predavanjem sledijo smernice za obe okrogli mizi 39. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture (Slovensko izobraževanje za danes in jutri; Slovenistike po svetu), tem pa okvirni zapisi štirih jutranjih tečajev: Prevajanje v učenju slovenščine kot tujega jezika, Slovenski knjižni jezik – kratek pregled, Sodobna slovenska drama, Ustvarjalno pisanje pri pouku književnosti.

Vojko Gorjanc

Jezik in slovstvo. Glavni in odgovorni urednik Marko Stabej. Silvija Borovnik, urednica za področje literarnih ved, Vojko Gorjanc, urednik za področje jezikoslovja, Boža Krakar Vogel, urednica za področje didaktike. Zveza društev Slavistično društvo Slovenije. Letnik XLVIII. Številke 1–6.

Revija Jezik in slovstvo je leto 2003 začela popolnoma prenovljena. Imenovan je bil nov uredniški odbor z mednarodno sestavo; revija je prešla na novo shemo izhajanja – v koledarskem letu izide 6 številk, od katerih je ena dvojna, tematska; spremenil se je sistem recenziranja, s čimer se revija priključuje sodobnim standardom znanstvene publicistike, revija se je prenovila oblikovno in vsebinsko: ob upoštevanju tradicije uveljavlja nov koncept, usmerjen predvsem v uporabno slovenistiko.

Janez Keber
Jezikoslovni zapiski 9 (2003), št. 1. Urednik Janez Keber. Založba ZRC. Ljubljana 2003, 148 str.
V tej delno tematski številki sodeluje 11 avtorjev in avtoric z 10 prispevki. Začenja se s tematskim razdelkom Slovaropisje, ki ima v poglavju Razprave in članki dva prispevka. Na prvi prispevek se v naslednjem poglavju Gradivo I navezujejo štirje prispevki. Preostali netematski del prvega zvezka vsebuje poglavji Druge razprave in članki s tremi prispevki in Gradivo, ocene, poročila z enim prispevkom.

Marija Stanonik
Slovstvena folkloristika. Uredila Marija Stanonik. Glasilo Sekcije za zbiranje in raziskovanje slovenske slovstvene folklore. Ljubljana 2003, številka 1–2.
Jedro poskusne številke sta kronologija o ustanavljanju Sekcije in predstavljeni koncept porajajočega se glasila. V drugi številki so rubrike že sorazmerno dokončno postavljene, vsebinsko pa je izrazito šolsko obarvana. K sodelovanju so vabljene mentorice in mentorji z učenci osnovnih in srednjih šol.

Metka Lokar
Nataša Pirih Svetina, Andreja Ponikvar: A, B, C … 1, 2, 3, gremo. Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Ljubljana 2003, 142 str.
Učbenik je namenjen odraslim, ki se želijo sami ali s pomočjo učitelja na krajših tečajih začeti učiti slovenščino za osnovno vsakdanje sporazumevanje v Sloveniji v predvidljivih govornih položajih. Pomagal naj bi pri vživljanju v slovensko okolje, tako tistim, ki v Sloveniji živijo, kot tistim, ki prihajajo v Slovenijo za krajši čas. Učbeniku so dodane slovnične preglednice in izbor 100 uporabnih glagolov iz učbenika. Ker je precej gradiva v učbeniku posnetega na priloženem CD-ju, so študentu (in učitelju) v pomoč prepisi govorjenih besedil, prav tako tudi rešitve vaj. Na koncu učbenika je podrobno vsebinsko kazalo posameznih enot. Navodila za vaje so prevedena v angleščino.

Metka Lokar
Andreja Markovič, Katarina Rigler Šilc: Priročnik za učitelje k učbeniku slovenska beseda v živo. Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Ljubljana 2003, 60 str.
Priročnik je v prvi vrsti namenjen lektorjem začetnikom, saj vsebuje koristne nasvete za izvajanje pouka slovenščine kot drugega/tujega jezika, ter učiteljem slovenščine po svetu, ki občasno ali redno vodijo tečaje slovenščine ljubiteljsko, pri tem pa morda nimajo vedno ustrezne strokovne podlage. V uvodu k priročniku je najprej opisano nastajanje učbenika Slovenska beseda v živo, sledijo obravnave posameznih lekcij iz učbenika, podana so tudi splošna navodila, nasveti, predlagani novi pristopi k obravnavani temi.

Mateja Pezdirc Bartol
Mateja Pezdirc Bartol: Literarna sestavljanka. Državna založba Slovenije. Ljubljana 2003, 112 str.
Priročnik je razdeljen na dva dela: prvi del je teoretičnega značaja in učitelju/lektorju daje nekaj smernic, zakaj, kako in katera umetnostna besedila vključevati v pouk slovenščine kot drugega/tujega jezika. Drugi, obsežnejši del je praktičnega značaja in vsebuje konkretne zglede dejavnosti ob umetnostnih besedilih. Ta je razdeljen na pet razdelkov: motivacijske dejavnosti, poezija, proza, dramatika, dejavnosti za ponavljanje. Vsako literarno besedilo je opremljeno z

navodili za učitelje, s podatki o avtorju in besedilu ter z delovnimi listi za učence/študente.

POLJSKI GRAFITI

V življenju so stvari, dragocenejše od denarja, ki ga potrebujemo, da jih kupimo.
Življenje je nezdravo. Kdor živi, umre.
Kdor dela za domovino, dela za domovino, ne pa zase.
Ne kradi – oblast ne prenese konkurence.
Pol resnice je cela laž.
Če še nisi znorel, nisi dovolj informiran.
Ne jej na tešče.
Kajenje krajša cigareto.
Pijanec živi dvakrat manj, a vidi dvojno.
Vodka je 40-odstotna raztopina našega kruha.

22. 10. 2003 Na 8. seji odbora državnega zbora za kulturo, šolstvo, mladino, znanost in šport so se ob obravnavi proračuna za leti 2004 in 2005 pogovarjali tudi o usodi *Urada vlade RS za slovenski jezik*. Ohranitev njegovega dosedanjega položaja sta kot gosta podprla ***Marjeta Humar*** in ***Jakob Müller***. Ministrica za kulturo ***Andreja Rihter*** se je z njima strinjala, vendar se je izgovorila, da je o statusu Urada Vlada že odločila. Poslanka ***mag. Majda Potrata***, nagrajenka SD in ena izmed treh pripravljavk zakona o rabi slovenščine, pa je povedala, da so »po številnih predlogih, usklajevanjih, mnenjih ministrstev [pripravili] varianto, ki je bila s strani vseh treh predlagateljev soglasno sprejeta, torej usklajena. Usklajena ali sprijaznjena tudi z direktorjem Urada za jezik, da gre Urad v območje Ministrstva za kulturo. […] Dejavnost urada za slovenski jezik ni ogrožena, kolikor ne posega v delovanje tistih institucij, ki so v resnici za raziskovanje slovenskega jezika v tej državi odgovorne. Mislim pa na vse tri univerze, na njihove fakultete, na Inštitut za slovenski jezik in še na kakšno institucijo bi se dalo pokazati kot odgovorno za vse to. Tako da poudarjam, umeščenost Urada za slovenski jezik v Ministrstvu za kulturo ne ovira izpolnjevanja tistih programskih nalog, ki si jih je Urad tudi zastavil. In po tej plati se mi zdi pritisk javnosti, ki ima vso pravico odločati se in razmišljati tudi drugače, kot razmišlja del stroke, sicer opravičen in razumljiv, ampak v tem primeru pa se mi zdi po nepotrebnem zaskrbljen, da te dejavnosti ne bi bilo mogoče dobro opravljati.« Na vprašanje poslanke ***Ane Marije Tisovic***, ali so zagotovljena sredstva za delo urada, pa je ministrica za kulturo ***Andreja Rihter*** odgovorila, da so urad in vsi zaposleni »vključeni v generalno postavko Ministrstva za kulturo, ki govori o urejanju in nadzoru kulturnih dejavnosti. In v tej postavki plač, materialnih stroškov in vsega, kar sledi zraven, je absolutno zagotovljeno tudi normalno delo Urada za slovenski jezik. Pogovarjali smo se tudi zelo konkretno o vsebinah, projektih in programih, za kar pa je seveda treba počakati na sprejetje vse zakonodaje, da bomo potem uspešno nadaljevali.« Navedeno po dobesednem zapisu seje odbora.

23. 10. 2003 V Goriški knjižnici Franceta Bevka je ***mag. Marija Mercina*** ob sodelovanju ***dr. Zoltana Jana*** predstavila svojo monografijo *Proza Cirila Kosmača, Uvod v lingvostilistično analizo*, ki je izšla kot 6. zvezek Slavistične knjižnice pri založbi Rokus. *Prim.* Primorske novice 28. 10. 2003, str. 14. *Naročila*: Založba Rokus, Grad Fužine, Studenec 2A, 1260 Ljubljana Polje, brezplačni tel. 080 19 90; e-naslov rokus@rokus.com.

24. 10. 2003 Svet za visoko šolstvo je potrdil program *koprske slovenistike*, ki se bo kot četrti dodiplomski študij Univerze na Primorskem izvajal v okviru koprske

humanistične fakultete. Koordinatorica za jezikoslovni del je ***mag. Vesna G. Mikolič***, za literarnovedni del pa ***mag. Sonja Starc***. Po njunih izjavah se od podobnih programov na drugih slovenskih univerzah razlikuje po usmerjenosti v kulturološke posebnosti prostora med Alpami in Jadranom, vključuje področja uporabnega jezikoslovja (leksikologija, leksikografija, lektoriranje, prevajanje), sestavlja pa ga 36 predmetov, ki jih bo predavalo 31 domačih in tujih predavateljev. *Prim.* Delo 25. 10. 2003, str. 3; Primorske novice 28. 10. 2003, str. 15.

24. 10. 2003 Na Osnovni šoli Dušana Muniha Most na Soči smo z dnevom odprtih vrat in kulturno prireditvijo zaključili projekt *Ivan Pregelj in njegov čas*. Želeli smo obeležiti 120. obletnico rojstva svojega pomembnega rojaka. Projekt je zasnovala in vodila učiteljica ***Danica Taljat***, učitelji predmetne stopnje pa smo skupaj s svojimi učenci ponovno dokazali, da poznamo timsko delo in sodelovalno učenje. Raziskovalne naloge so pokazale, da so učenci spoznali čas Pregljevega otroštva na Mostu na Soči, obe slavistki in knjižničarka smo jim pomagale spoznavati pisateljevo delo. Za osnovnošolce je to naporno, a smo zmogli. Poiskali smo poti, ki jih učenci na tej stopnji razumejo. Literarno in likovno poustvarjanje je pokazalo, da smo cilje dosegli. Rezultat projekta je tudi Pregljev zbornik, ki sva ga uredili ***Danica Taljat*** in ***Nevenka Janež***. K projektu nam je uspelo pritegniti pisatelja ***Sašo Vugo***, ki je bil slavnostni govornik, dirigenta ***Marka Muniha***, ki je posebej za to priložnost uglasbil Pregljevo pesem Domovini, Mešani pevski zbor Zdravko Munih Most na Soči, ki je pod Munihovim vodstvom na prireditvi pesem zapel, ljudske pevke terceta Juhana iz Podmelca, sodelovali smo z ***Janezom Dolencem***, urednikom Pregljevega Zbranega dela, ***Silvestrom Gaberščkom*** z ministrstva za kulturo, pisateljevo hčerko, ***dr. Bazilijo Pregelj, Jožkom Kragljem, Marto Fili***, upokojeno ravnateljico tolminske knjižnice, številnimi domačini, knjižnicami. Filatelistično društvo Nova Gorica oziroma njegov predsednik g. ***Morenčič*** je poskrbel za spominski žig in dopisnico z natisom ribe faronike, delom naše učenke. Prijetnemu občutku po dobro opravljenem delu se je pridružilo še zadoščenje ob navdušenih obiskovalcih. Še posebej smo bili veseli tistih maloštevilnih kolegov iz bližnjih šol, ki so se odzvali našemu vabilu. – ***Nevenka Janež***. *Prim*. Primorski dnevnik 23. 10. 2003, str. 15; Delo 24. 10. 2003, str. 7; Primorske novice 30. 10. 2003, str. 13; Novi glas 20. 11. 2003, str. 7.

25. 10. 2003 Po vrsti prireditev ob *110. obletnici rojstva Prežihovega Voranca* (1893–1950), ki so potekale od 15. do 25. avgusta, so v Kotljah pripravili še osrednjo proslavo, na kateri je bil slavnostni govornik častni član SD ***Janez Mrdavšič***. Letos so med drugim obnovili Vorančevo pot, odprli razstavo Miheličevih ilustracij Prežihovih del, izdali bibliofilsko izdajo Solzic, dva kataloga o muzejski zbirki Prežihova bajta … *Bibliofilska izdaja Solzic,* ki je bodo veseli vsi ljubitelji knjig, vsebuje: pisateljev portret (France Mihelič – Solzice 1949); *uvodno besedo* Staneta Virtiča (pobudnik za izdajo, tajnik Prežihove ustanove, šentanelski rojak, slavist, upokojeni ravnatelj viške gimnazije v Ljubljani); *rokopis Solzic*, posnet po objavi v knjigi Trije rokopisi Prežihovega Voranca; *ovitek za prvo izdajo* in besedilo prvega natisa z Miheličevimi ilustracijami; sestavek urednika Mihaela Glavana: *Bibliofilska izdaja Solzic* (Nekaj o zgodovini bibliofilije od 3. stoletja pr. n. š., ko je Kalimah – utemeljitelj aleksandrijske knjižnice – izdvojil tri grške tragedije in jim s tem priznal posebno vrednost. Od 19. stoletja dalje industrijsko nastajanje knjig, množične izdaje. Potreba po bibliofilskih izdajah, po nečem posebnem, kar bo zadovoljevalo okus bibliofilov.), *Bibliografija slovenskih izdaj Solzic* (Število izdaj v slovenščini: 30; samostojne izdaje. Samo Solzice ali zbirka črtic s tem naslovom: 22; v izborih skupaj z drugimi deli: 8. Skupno število natisnjenih izvodov: 311.230. Poleg Prešernovih Poezij in nekaterih Cankarjevih črtic najbolj ponatiskovano in prevajano slovensko delo.), *Pričevanje* Kristine Brenkove o nastanku črtice Solzice (leta 1942 – iz

knjige Kruh upanja) in *Izris Prežihovega duhovnega profila* na podlagi rokopisa Solzic, ki ga je svojčas napisal dr. Anton Trstenjak (iz knjige *Človek in njegova pisava*). Vmes so ilustracije Milana Bizovičarja (1967, 1968), Alenke Sotler (2002), Božidarja Strmana (2000) in koroškega rojaka Leandra Fužirja (2000). Knjigo je izdala in založila *Prežihova ustanova*, pri kateri je mogoče knjigo naročiti (Jamova 22a, 1000 Ljubljana, tel. 01 283 85 92). Opozorim naj še na spletno stran www.eurosplet.si/prezih, ki obsega sestavke: 1. Prežih in čas, 2. Življenje in delo, 3. Fotoreportaža, 4. Kviz za šolarje, 5. Bibliografija: a) Prve izdaje, b) Prevodi, c) Izbor monografij o Prežihu, č) Dramatizacije, radijske igre, tipkopisi. Nakazane so tudi povezave: Prežihova bajta, Prežihova spominska soba in Koroški biografski leksikon. Prežihova bajta je sicer na spletni strani www.koroski-muzej.si, drugi dve pa na www.rav.sik.si. S *Prežihovimi dnevi* smo pred leti poimenovali prireditve, ki so potekale med slovenskim kulturnim praznikom in 18. februarjem, dnevom Prežihove smrti. *Kuharjevi dnevi* so nastali po osamosvojitvi in naj bi bili posvečeni predvsem Vorančevemu bratu, dr. Alojzu Kuharju, a so pametni Hotuljci ime obdržali, dneve pa so začeli posvečati vsem štirim bratom Kuharjem. Potekajo zadnji teden oktobra, končajo pa se zadnjo oktobrsko nedeljo, ko so bile Kotlje leta 1943 za en dan osvobojene. Letos smo 110. Prežihov rojstni dan (10. avgust) sicer počastili, osrednje prireditve pa smo z avgusta prestavili na oktober, ker je avgust zaradi dopustov in šolskih počitnic za tako proslavljanje vse prej kot primeren. Potekale so torej vzporedno s Kuharjevimi dnevi in se delno prepletale z njimi. – ***Janez Mrdavšič***. Prim. Primorski dnevnik 26. 10. 2003, str.22; Delo 27. 10. 2003, str. 5; 10.11. 2003 (Književni listi, str. 7).

25. 10. 2003 Na strokovnem srečanju Evropeistične akademije Furlanije – Julijske krajine v Gorici je na vprašanje, kakšne bodo meje po 1. maju 2004, skušal odgovoriti tudi ***dr. Zoltan Jan***, ki je v svojem referatu prikazal, kako majhno je zanimanje Italijanov za slovensko leposlovno ustvarjanje in kako globoke so razlike v recepciji literarnih del. *Prim*. Primorski dnevnik 25. 10. 2003, str. 14; 26. 10. 2003, str. 22.

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

***

Vedno je neumno dajati nasvete, deliti dobre nauke pa je absolutno smrtonosno. – ***Oskar Wilde***

Pripis pisca Kronike: Zdaj je jasno, zakaj je toliko nasilja nad učitelji. Upamo, da bodo šolski sindikati to upoštevali pri pogajanjih za dodatke k našim plačam.

***

27. 10. 2003 Letošnja *2. številka Slavistične revije* je v celoti posvečena soočenju jezikoslovnih nazorov pri nas. »Slovenski pravopis 2001 je v slovarskem delu je naslonjen na SSKJ, prinaša pa tudi tu veliko novega, neposredno ali posredno zadevajočega sam pravopis, vendar toliko bolj vznemirljivega za jezikoslovno stroko. [Zato ni čudno,] da se je zbrala okrogla miza jezikoslovcev – devet po številu – k razpravi o tej pomembni knjigi in k ustvarjalnemu kresanju mnenj. Njihovi prispevki so v letu 2002 izšli v zborniku 38. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture. […] Slavistična revija je z veseljem sprejela v natis odgovor predsednika pravopisne komisije SAZU profesorja Jožeta Toporišiča. […] V uredništvu smo zato hoteli spremljanje spornih zadev v odgovoru olajšati s tem, da skupaj z odgovorom ponatisnemo (zgolj s popravki tiskarskih napak) razprave z okrogle mize in tako praktično spravimo vse na eno mesto. […] Tako se je celotna vsebina druge letošnje številka SR razporedila v tri enote: najprej so besedila z okrogle mize, v drugi so Toporišičevi odgovori posamičnim pripombam in odgovori Toporišiču, tretjo enoto pa tvorijo ostali štirje sestavki, nanašajoči se na Pravopis 2001. […] Revija je tudi na spletnih straneh [http://www.ff.uni-lj.si/sr/okvir.html]. Nadvse razveseljivo je, da so se k razpravam o novem pravopisu priglasili jezikoslovci najmlajše generacije. Iz priobčenega se vidi,

kako številni so, na kako različne jezikoslovne specialnosti posegajo in kako temeljito so se usposobili tudi v teoretičnem pogledu. […] Polemični pristop k tem vprašanjem sam na sebi ni nič slabega […]. Razpravljalci so se pač dotaknili tistega, o čemer imajo drugačno mnenje, zato ni prav, da se pripombe k pravopisu v obrambi kar počez uvrstijo med ›negativistične nastrojenosti‹ nasproti njemu. […]« – ***Tomo Korošec***, *glavni urednik* Slavistične revije

28. 10. 2003 Iz Gradca nam je poslala prijazne pozdrave ***dr. Silvija Borovnik***, ki kot gostujoča profesorica na tamkajšnjem inštitutu za slavistiko predava o *obdobjih, smereh in žanrih v novejši slovenski književnosti* ter o *slovenskih književnicah v 20. stoletju*.

29. 10. 2003 Založba Modrijan je ***Marku Snoju*** objavila drugo, razširjeno izdajo *Slovenskega etimološkega slovarja*. Med etimologijami 30.000 najpogostejših besed je 832 novih geselskih člankov. *Cena*: 11.000 SIT. *Naročila*: Modrijan, Mestni trg 24, 1000 Ljubljana; tel. 01 200 36 00; faks 01 200 36 01; e-naslov: prodaja@modrijan.si. *Prim*. Kronika št. 41, 15. 9. 2003, str. 68; Primorski dnevnik 29. 10. 2003, str. 14.

28. 10. 2003 Rektor Univerze v Ljubljani je promoviral nove doktorje znanosti, med katerimi je tudi ***Tone Smolej***, ki je najvišji znanstveni naziv dosegel s tezo *Slovenska recepcija francoske naturalistične proze* (mentor: ***prof. dr. Evald Koren***). *Prim.* Delo 3. 11. 2003 (Znanost, str. 15).

29. 10. 2003 V okviru stalnega strokovnega izobraževanja učiteljev slovenščine kot drugega/tujega jezika, ki ga pripravlja Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, so danes izvedli seminar z delavnico *Gremo z ABC*. Namen seminarja je bil predstaviti novi učbenik za učenje slovenščine kot drugega/tujega jezika za odrasle začetnike (Nataša Pirih Svetina, Andreja Ponikvar (2003): *A, B, C ... 1, 2, 3, gremo*, Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, Ljubljana), predvsem pa, kako ta učbenik funkcionira ob komunikacijskem pristopu pri poučevanju slovenščine kot tujega jezika, kako so v njem predstavljene jezikovne funkcije in pomen dialoškosti. Seminar sta pripravili in vodili ***mag. Ina Ferbežar*** in ***dr. Nataša Pirih Svetina***, obe strokovni sodelavki Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik.

30. 10. 2003 Avstrijski zvezni deželi Štajerski ni bilo žal 40.000 € za *zamenjavo kažipotov*, na katerih so po novem tudi nemške različice slovenskih krajevnih imen, tako da se ob Mariboru šopiri tudi Marburg. »Naš materni jezik je treba ceniti in poudarjati. Še toliko bolj v vse večji EU,« je po poročanju avstrijske tiskovne agencije APA zapisano v tiskovnem sporočilu Leopolda Schoegla, predstavnika za promet v štajerski deželni vladi. Lani so nekaj podobnega napravile koroške krajevne oblasti. *Pripis pisca Kronike*: Je zgolj naključje, da o dogodku poroča Primorski dnevnik, ne pa tudi osrednja slovenska glasila? *Prim*. Primorski dnevnik 30. 10. 2003, str. 5.

1. 11. 2003 Predsednica Slavističnega društva Ljubljane ***Mira Rutar Arh*** sporoča, da so letos počastili 1. november tako, da so prižgali svečke in položili cvetje na grob slovenskih modernistov v Navju in na grobove vseh slovenskih književnikov na Žalah. S tem simboličnim dejanjem so se poklonili vsem slovenskim ustvarjalcem, ki so nam zapustili bogato kulturno dediščino. – ***Silva Kastelic***

1. 11. 2003 Ob *dnevu spomina na umrle* se v misli pogosteje vpletajo pokojni profesorji, kolegi, stanovski prijatelji. Praznina ostaja tudi za *preminulimi častnimi člani* Slavističnega društva Slovenije: *Rajkom Nahtigalom*, *Otonom Župančičem*, *Franom Ramovšem*, *Francetom Kidričem*, *Antonom Slodnjakom*, *W. K. Matteewserjem*, *Francetom Bezlajem*, *Jankom Jurančičem*, *Bogom Komeljem*, *Urošem Kraigherjem*, *Janezom Logarjem*, *Borisom Merharjem*, *Bratkom Kreftom*, *Franom Petretom*, *Viktorjem Smolejem*, *Francetom Sušnikom*, *Silvo Trdino*, *Josipom Vidmarjem*, *Alfonzom Koprivo*, *Linom Legišo*, *Benom Zupančičem*, *Francetom Vodnikom*, *Antonom Ingoličem*, *Štefanom Barbaričem*, *Vladom Novakom, Severinom Šalijem, Jožetom Dularjem, Francko Purkeljc*

Varl, Francem Jakopinom, Jožetom Pogačnikom, Tinetom Logarjem, Vilkom Novakom. S svojim bogatim delom in plemenito osebnostjo so pustili globoke sledi v naši strokovni usposobljenosti in nam olajšali poklicno pot.

2. 11. 2003 *Slovlitovcem*: ***Zoltan Jan*** pošilja svežo številko Kronike še po e-poti: http://www.ff.uni-lj.si/slo_vjez/Kronika41.doc. Gesla, po katerem Vas bo stroj spraševal, ne potrebujete. Kdor želi sproti prejemati strokovne informacije po elektronski pošti, naj se prijavi na e-naslovu http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit. – ***Miran Hladnik***

3. 11. 2003 *Odbor regij*, posvetovalno telo Evropske skupnosti, ki ga sestavljajo predstavniki dežel, občin in pokrajin, bo predlagal večletni *program za učenje jezikov in za ohranjanje jezikovne raznolikosti*. Podpira predlog za ustanovitev *Evropske agencije za jezikovno raznolikost in učenje jezikov*, ki naj bi preverjala izvajanje akcijskega načrta Evropske komisije na tem področju. *Prim*. Primorski dnevnik 3. 11. 2003, str. 18.

3. 11. 2003 Okrogla miza *Razpoke šolskih pravilnikov* z blejskega slavističnega kongresa je doživela še en odmev v Delovi prilogi Šolstvo (str. 5). ***Aleš Čakš*** je upošteval naše izjave s kongresa, jih dopolnil z mnenji predsednika SD ***dr. Marka Jesenška*** in ponovno opozoril, kaj učiteljem slovenščine preprečuje večjo učinkovitost in uspešnost pri opravljanju njihovih nalog. Na isti strani ***dr. Igor Saksida*** zavrača trdovratno trditev, da učenci slovenščine ne marajo, ki jo je razkrila neka anketa izpred 15 let, izvedena na majhnem vzorcu, ko so veljali povsem drugi učni načrti in so se uporabljale drugačne metode. Sicer pa opozarja, da priljubljenost ne more biti najpomembnejše merilo, saj je odgovor učencev na eventualno vprašanje, ali imajo raje sladoled ali kemijo, že vnaprej znan, a ga nihče ne jemlje posebno resno.

4. 11. 2003 Morda ministrstvo za šolstvo, znanost in šport le ni povsem preslišalo naše razprave na okrogli mizi blejskega slovenskega slavističnega kongresa *Razpoke šolskih pravilnikov*. Ravnatelji srednjih šol so te dni dobili predlog novega pravilnika o šolskem redu in navodilo, naj zberejo pripombe učiteljev. »Cvetke so seveda ostale – vključno s 50 neopravičenimi urami in velikimi tatvinami (kako velikimi pa?). No, med najtežje kršitve so končno uvrstili tudi posedovanje in uživanje mamil, pozabili pa na spolno nasilje. Postopkov izrekanja vzgojnih ukrepov niso nič poenostavili, le odgovornost za obravnavo najtežjih kršitev so ravnatelji malo preložili na druge organe(?!). To pomeni, da prinaša novi predlog le kozmetične spremembe. Pa vendar, po dolgem času spet obstaja možnost, da se sliši tudi glas učiteljev,« meni eden izmed razpravljavcev na okrogli mizi.

5. 11. 2003 V Državni knjižnici v Münchnu so razstavljeni stari dokumenti in rokopisi, med njimi pa v posebni sobi najdemo tudi Brižinske spomenike. Razstavljen je 1. spomenik, druga dva pa sta kot prepisa, kopiji razstavljena v drugi sobi. Vstop je prost, vsak dan ob 16. uri pa so tudi brezplačni vodeni ogledi. Če bo koga pot zanesla v bavarsko prestolnico, je lepo vabljen na naš inštitut (Ludwigstraße 16, v 1. nadstropje). Sicer pa bodo 1. maja prihodnje leto Brižinski spomeniki na ogled tudi v Ljubljani. To je plod dolgoletnega prizadevanja tukajšnjih ljubiteljev Slovenije, med njimi tudi prof. dr. Petra Zimmermanna, ki je tudi eden od »študentov« slovenščine na našem lektoratu. Lep bavarski pozdrav. ***Mateja Jemec***. (*Pripis pisca Kronike*: Pri preseganju formalističnih ovir za gostovanje Brižinskih rokopisov je sodelovala tudi Filozofska fakulteta v Trstu oziroma tamkajšnji slavisti).

4. 11. 2003 *V mariborski univerzitetni knjižnici poteka okrogla miza Jezik in identiteta, ki jo je pripravilo Slavistično društvo Maribor. Uvodničarji:* ***Ciril Zlobec, Matjaž Kmecl, Marko Stabej, Janez Dular, Peter Kovačič Peršin, Zinka Zorko, Stane Mirosa*** *in* ***Marko Križman***. *Prim. Delo 30. 10. 2003, str. 7.*

IDEJICA ALI NAMIG ZA POŽIVITEV DELA POKRAJINSKIH DRUŠTEV OKROGLE OBLETNICE V LETU 2004

Vodja sekcije za ohranjanje slovenistične kulturne dediščine, ***prof. Božena Orožen***, opozarja na nekatere okrogle obletnice v prihodnjem letu. Pokrajinska društva lahko izkoristijo priložnost za poživitev svojega delovanja in pripravijo različne akcije, s katerimi bodo pritegnila svoje člane in širšo javnost opozorila nase.

Bernard Mariborski (u. 8. 11. 1784, Celje), Peter Bohinjec (r. 21. 2. 1864, Visoko pri Kranju), Alojzij Bolhar (u. 5. 3. 1984, Celje), Ivan Bratko (r. 15. 2. 1914, Celje), Anton Breznik (u. 26. 3. 1944, Ljubljana), Josip Brinar (r. 1. 11. 1874, Studence pri Trbovljah), Štefka Bulovec (u. 13. 10. 1984, Ljubljana), Oroslav Caf (r. 13. 4. 1814, Zgornje Verjane – u. 3. 7. 1874, Ptuj), Angelo Cerkvenik (r. 29. 8. 1894, Pazin), Ivan Čampa (r.15. 11. 1914, Nemška vas na Blokah), Anica Černej (u. 3. 5. 1944, taborišče Neubrandenburg), Karel Destovnik Kajuh (u. 22. 2. 1944, Šentvid pri Zavodnju), Fran Erjavec (r. 4. 9. 1834, Ljubljana), Bogomil Fatur (r. 28. 10. 1914, Prem), Bogo Flander (u. 30. 6. 1944, Drnovec v Beli krajini), Andrej Gabršček (r. 26. 11. 1864, Kobarid), Helga Glušič (r. 21. 3. 1934, Ljubljana), Ferdo Godina (u. 14. 7. 1994, Ljubljana), Ivan Grafenauer (u. 29. 12. 1964, Ljubljana), Ivo Grahor (u. 29. 3. 1944, Dachau), Simon Gregorčič (r. 15. 10. 1844, Vrsno), Alfonz Gspan (r. 16. 10. 1904, Krško), Bruno Hartman (r. 29. 9. 1924, Celje), Jurij Japelj (r. 11. 4. 1744, Kamnik), Urban Jarnik (r. 11. 5. 1784, Potok v Ziljski dolini – u. 11. 6. 1844, Blatograd), Branka Jurca (r. 24. 5. 1914, Kopriva), Josip Jurčič (r. 4. 3. 1844, Muljava), Mile Klopčič (u. 19. 3. 1984, Ljubljana), Matjaž Kmecl (r. 23. 2. 1934, Dobovec), Marija Kmet (u. 3. 11. 1974, Ljubljana), Edvard Kocbek (r. 27. 9. 1904, Sv.Jurij ob Ščavnici), Jernej Kopitar (u. 11. 8. 1844, Dunaj), Jovan Vesel Koseski (u. 26. 3. 1884, Trst), France Kosmač (u. 18. 10. 1974, Ljubljana), Srečko Kosovel (r. 18. 3. 1904, Sežana), Ferdo Kozak (r. 28. 10. 1894, Ljubljana), Juš Kozak (u. 29. 8. 1964, Ljubljana), Anton Krempl (u. 21. 12. 1844, Mala Nedelja), Mirko Kunčič (u. 3. 12. 1984, Buenos Aires), Mikloš Küzmič (u. 11. 4. 1804, Sveti Benedikt), Mihael Lendovšek (r. 15. 8. 1844, Rogatec), Manica Lobnik (u. 17. 9. 1974, Golling, Avstrija), Rudolf Maister (r. 29. 3. 1874, Kamnik – u. 26. 7. 1934, Unec), Hieronim Megiser (r. 1554/55, Stuttgart), Franc Ksaver Meško (r. 28. 10. 1874, Ključarovci – u. 12. 1. 1964, Slovenj Gradec), Marija Mijot (u. 7. 8. 1994, Trst), Frane Milčinski – Ježek (r. 14. 12. 1914, Ljubljana), Ivan Minatti (r. 22. 3. 1924, Slovenske Konjice), Janko Mlakar (r. 25. 6. 1874, Železniki), Janko Moder (r. 8. 5. 1914, Dol pri Ljubljani), Vinko Möderndorfer (r. 5. 4. 1894, Dole pri Šmohorju na Koroškem), Štefan Modrinjak (r. 23. 12. 1774, Središče), Ludvik Mrzel (r. 28. 7. 1904, Loka pri Zidanem Mostu), Josip Ogrinec (r. 5. 4. 1844, Podgorje pri Kamniku), Jože Pahor (u. 1. 9. 1964, Ljubljana), Pavlina Pajk (r. 9. 4. 1854, Pavia), France Papež (r. 20. 3. 1924, Kot pri Semiču), Lado Piščanec (r. 16. 6. 1914, Trst), Ljudmila Poljanec (r. 6. 7. 1874, Brežice), Žiga Popovič (u. 21. 11. 1774, Perchtoldsdorf pri Dunaju), Rade Pregarc (r. 5. 1. 1894, Trst), Josip Puntar (r. 19. 3. 1884, Unec), Meta Rainer (r. 23. 2. 1904, Ptujska Gora), Jože Rajhman (r. 17. 11. 1924, Sromlje pri Brežicah), Alojz Rebula (r. 21. 7. 1924, Šempolaj pri Trstu), Branko Rudolf (r. 31. 10. 1904, Slovenske Konjice), Aleksander Skaza (r. 14. 6. 1934, Maribor), Valentin Stanič (r. 20. 12. 1774, Bodrež pri Kanalu), Ada Škerl (r. 3. 4. 1924, Ljubljana), Stanislav Škrabec (r. 7. 1. 1844, Hrovača pri Ribnici), Josip Tominšek (u. 22. 3. 1954, Ljubljana), Ivan Trinko – Zamejski (u. 26. 6. 1954, Spodnji Trčmun), Pavel Turner (u. 25. 5. 1924, Maribor), Josipina Turnograjska (u. 1. 6. 1854, Gradec), Josip Vandot (r. 15. 1. 1884, Kranjska Gora – u. 11. 7. 1944, Trnjavska Kuta, Hrvaška), Fran Vidic (u. 31. 1. 1944, Šentvid pri Ljubljani), Cene Vipotnik (r. 11. 11. 1914, Zagorje ob Savi), Josip Vošnjak (r. 4. 1. 1834, Šoštanj), Stanko Vuk (u. 10. 3. 1944, Trst), Vitomil Zupan (r. 18. 1. 1914, Ljubljana), Janez Žmavc (r. 6. 10. 1924, Šoštanj), Marička Žnidaršič (r. 6. 11. 1914, Stari trg pri Ložu).

4. 11. 2003 V Cankarjevem domu v Ljubljani poteka forum *Slovenska pismenost – katastrofa*? Sodelujoči: ***Andrej Blatnik***, poslovnež ***Anton Majzelj***, minister ***dr. Slavko Gaber***, voditeljica ***dr. Manca Košir***. Bati se je, da je srž razvpite funkcionalne nepismenosti v denarju: namesto predvidene ene bi potrebovali kar dve milijardi za opismenjevanje, [kar je glede na bruto družbeni proizvod bistveno več kot drugod po svetu – *pripis pisca Kronike*.] Pismenost naših učencev je menda primerljiva z Norveško, medtem ko 74 odstotkov Slovencev, starih od 16 do 64 let, ne dosega tretje od petih stopenj pismenosti, torej niso sposobni izpolnjevati obrazcev, brati urnikov, razbirati grafikonov, razumeti navodil itd. V razpravi je ***Andrej Blatnik*** menil, da se temu ne čudi, saj so navodila za uporabo različnih izdelkov pogosto bolje razumljiva v angleški kot v slovenski različici. *Prim.* Delo 5. 11. 2003, str. 2; 6. 11. 2003, str. 2; 7. 11. 2003, str. 5; NeDelo 2. 11. 2003, str. 5.

6. 11. 2003 ***Kazimir Ropoša***, ki dela v tiskarstvu in opaža, kako se je skrb za jezik poslabšala, odkar se dela z računalniki, je po državni proslavi ob dnevu reformacije s člankom *Rojstvo in pogreb slovenskega knjižnega jezika* protestiral zaradi žaljivo malomarno napisanega programskega lista, ki so ga obiskovalci prejeli na proslavi v pisni obliki. V imenu ministrstva za kulturo se je pozneje opravičil ***Jože Osterman*** in vso krivdo prevalil na sestavljavce in lektorja ***Iva Antiča***. V svojem odgovoru je ta pojasnil, da je besedilo dobil tik pred tiskom v obliki računalniškega izpisa, ne da bi imel možnosti preveriti, kako bo računalnik rešil težave s č, ž , š. *Prim.* Delo 7. 11. 2003, str. 5; 14. 11. 2003, str. 5; 18. 11. 2003, str. 5; 19. 11. 2003, str. 5.

7. 11. 2003 V Murski Soboti so tudi letos pripravili tradicionalno dvodnevno srečanje *Oko besede*. Strokovno srečanje je bilo posvečeno slikanicam in mladinski književnosti, letošnjo nagrado večernica pa je prejela Marjana Moškrič za delo Ledene magnolije, v katerem je obdelala problematiko spolne zlorabe mladoletne pastorke. *Prim.* Delo 10. 11. 2003 (Književni listi, str. 2).

7. 11. 2003 Izšla je 5., predzadnja letošnja številka osrednje slovenistične revije *Jezik in slovstvo*. Na 112 straneh prinaša 6 razprav in 5 poročil, ki s svojo vsebino posegajo na področje starejše in sodobne literature, literarne didaktike, kognitivnega jezikoslovja in leksikografije. V reviji se s svojimi *razpravami* predstavljajo ***Marko Juvan*** (Stil in identiteta), ***Boris Paternu*** (Lipušev novi preboj regionalizma), ***Neža Zajc*** (Škofjeloški pasijon – med vero in dvomom), ***Alenka Žbogar*** (Srednješolske književne vsebine na recepcijskem situ), ***Simona Kranjc***, ***Ljubica Marjanovič Umek*** in ***Urška Fekonja*** (Pripovedovanje zgodbe kot možni pristop za ugotavljanje otrokovega govornega razvoja) ter ***Nina Derstvenšek*** (Vloga besedilnega korpusa pri postavitvi geselskega članka v enojezičnem slovarju). Pestra je rubrika *Ocene in poročila*, v kateri ***Anita Vodišek*** ocenjuje delo Helge Glušič Slovenska pripovedna proza v drugi polovici 20. stoletja, ***Nataša Špolad*** knjigo Nataše Komac Na meji med jeziki in kulturami, ***Ina Ferbežar*** pa učbenik za učenje slovenščine kot tujega jezika A, B, C … 1, 2, 3, gremo. ***Jana Zemljarič Miklavčič*** poroča o tečajih slovenščine za prevajalce EU, ***Denis Poniž*** pa se kritično ozira po slovenski literarni kritiki. Tokratna revija obeležuje tudi življenjski jubilej prof. dr. Gregorja Kocijana (***Jožica Čeh***). ***Boris Paternu*** pa je zapisal besedilo v spomin Aleksandra Spasova. – ***Nataša Pirih Svetina***

8. 11. 2003 *Slovenski slavistični kongres na Bledu* še vedno odmeva. Ker je multimedijski učbenik za devetletko *Svet besed 7* (avtorji ***dr. Milena Blažič, Marica Žveglič, Blanka Bošnjak, Jakob J. Kenda, dr. Peter Svetina***, Založba Rokus) na Bledu kritiziral nekdo, ki je »(po njegovem mnenju) za nadaljnja desetletja v stroki edini prvi poklicani«, je izzval gnev v listu *9letka* (e-naslov www.devetletka.net) in *Šolskih razgledih* (8. 11. 2003, str. 6). Nerodno je, ker je učbenik prejel kar dve mednarodni

založniški nagradi, predstavitev pa si lahko ogledate na spletnih straneh http://www.devetletka.net/sib7.asp in www.svetizbesed.com. V isti številki *Šolskih razgledov* (str. 7) je objavljena tudi mini anketa o priljubljenosti slovenščine med šolarji in o pismenosti Slovencev.

8. 11. 2003 Spori bodo uničili tudi Levstikov *pohod od Litije do Čateža*. Letošnjega, 17. pohoda se je udeležilo bistveno manj pohodnikov, ker je nastal spor med Rudijem Bregarjem, gospodarjem 22 km dolgega pohoda, in organizatorji, člani društva Razhodje. Večina pohodnikov se je držala stare poti in se ni pustila premamiti, da bi skrenila prek Premskega (kjer Levstik nikoli ni bil) do Moravč. Zaradi spora je pohod zbudil neprimerno več pozornosti v sredstvih javnega obveščanja kot druga leta, čeprav se ga je udeležilo manj ljudi. *Prim*. NeDelo 9. 11. 2003, str. 1.

8. 11. 2003 Na rob svojega intervjuja z ***akad. dr. Jožetom Toporišičem*** je ***Uroš Škerl*** med drugim zapisal: »Dr. Jože Toporišič je začel govoriti ob enajstih in prenehal več kakor dve uri kasneje. Vmes se je ustavil zgolj toliko, da je prisluhnil prvemu delu vprašanja, za drugega je že vedel, kako se bo glasil.« »Čeprav zveni v naši deželi ›po Toporišiču‹ kot ›po božji zapovedi‹, [Jože Toporišič] meni, da večji del svoje kariere ni imel posebne moči, saj ni bil nikoli član nobene jezikoslovne družbe, s katero bi si lahko izrazito pomagal. Čeprav mu je uspelo v učbenikih uveljaviti mnogo svojih spoznanj, se zdi, da je bil dostikrat na nasprotnem bregu.« Vredno branja! *Prim.* Delo 8. 11. 2003 (Sobotna priloga, str. 16–17).

8. 11. 2003 V oktobrski številki revije *Sodobnost* je ***Maca Jogan*** objavila gloso *Zakon o slovenščini je totalka nepotreben* (str. 1213–1215). Čeprav ni slovenistka, je pa Slovenka, kot poudarja, med drugim pravi: »Sedanje stanje je čisto kul, kar kaže performans javnega diskurza. […] Znano je, da se z zakoni v trenutnem slovenskem prostoru nič ne doseže, da so zakoni redundantni in da je treba vse resurse usmeriti v edukacijo in občasno evalvacijo vsakega diskurza koristnikov komuniciranja. […] Glih tako je v temu prostoru znano, da je vsaki participant javnega diskurza multikulturen in da ve, kaj pomeni npr. pab, bof, šop, market, performans, Gasthaus, Restaurant, endžibou, implementirati itd.; vsak je lahko tudi juzer interneta, ki res rula. […] Slovenija je svobodna in odprta informacijska družba in temu prostoru lahko vsaka tuja firma implementira svojo jezikovno kulturo – mimogrede naj spomnim na folk pregovor, da kolikor jezikov znaš, toliko glav veljaš.«

10. 11. 2003 Član SD, ***dr. Jurij E. Rojs***, je katedri za ruski jezik na Oddelku za slavistiko Filozofske fakultete v Ljubljani predlagal, da bi pripravili sodobni slovensko-ruski slovar. *Prim.* Delo 10. 11. 2003, str. 12.

13. 11. 2003 Še en odmev z letošnjega blejskega *slovenskega slavističnega kongresa*. Novinar ***Aleš Čakš*** je spet skušal skonstruirati polemiko in je kot odmev na okroglo mizo *Razpoke šolskih pravilnikov* povprašal funkcionarje Dijaške organizacije Slovenije, kaj oni mislijo o šolskih pravilnikih, ki naj bi ščitili šibkejše. Verjetno je bil razočaran, ko ni dobil takšnega odgovora, kot je pričakoval, in so mu dijaki med drugim povedali: »Dejstvo pa je, da so dijaki zaradi zdajšnjega načina življenja pogosto prepuščeni sami sebi, saj jih starši doma napačno vzgajajo ali pa sploh ne. Dijak si napačno razlaga in si sam jemlje pravice.« *Prim.* Delo 13. 11. 2003, str. 4.

13. 11. 2003 Na inštitutu za slavistiko dunajske univerze se je ponovno dogodil *slovenski večer* z naslednjim programom: ***Boža Krakar Vogel*** je predavala o slovenščini v šolstvu 21. stoletja; ***Jože Hudeček*** je bral iz svojega romana Ulice mojega predmestja; ***Rok Svetlič*** in ***Jernej Terseglav*** sta predstavila grafomanije; zaključili pa so z družabnim večerom ob prigrizku in še čim. Lep pozdrav. ***Mojca Jenko***

13. 11. 2003 *Popotovanje iz Litije do Čateža*, ki ga že vrsto let slavisti prirejajo posebej za slaviste, se je letos dogodilo v lepem vremenu vršilo. Množica je bila več kot 60-glava in stranpotov ni dopuščala. Mariborčanov z Miranom Štuhcem na čelu je bilo za dobrih 8 %, nekaj oddelčnega personala, nekaj tudi tujih štipendistov. Študentka Klavdija, njena mama in stara mama so nam na Gobniku pripravile dobrodošlico z domačim kruhom, potico in krhlji, na Čatežu smo si na račun oddelka privoščili juho in cvička. Znanosti in šole je bilo na poti ravno do mere in pohvale vredno je, da se nismo tepli, tako kot udeleženci letošnjega vseslovenskega Levstikovega romanja. Edino ta strah tare vsakoletne pohodnike, da ga čez leto ali dve v spominu pomešamo z drugimi takimi. – ***Miran Hladnik***

14. 11. 2003 V pestro strokovno okolje proučevanja glagola sodi priročnik *Verbi sloveni — Slovenski glagoli*, ki ga je letos poleti izdala tržaška založba Mladika (15 €) in sta ga pripravili ***Marija Bidovec*** in ***Vera Vetrih***. Priročnik je tridelen. Prvi del je slovnično-normativnega tipa in je namenjen prikazu slovničnih lastnosti slovenskega glagola. Drugi del je slovarski, navaja 2260 slovenskih glagolov s prevodom v italijanščino. Tretji del predstavlja vidske pare slovenskih glagolov, urejenih po abecednem redu. Knjiga je namenjena predvsem italijanskim študentom, za katere je slovenski glagol eno izmed težjih poglavij spoznavanja tega, njim sicer najbližjega slovanskega jezika z geografskega vidika. […] Slovarski del navaja ob vsakem slovenskem glagolu le en, kvečjemu dva ali tri različne prevode v italijanščino. Ker pa vemo, da so pomeni besed včasih močno zapleteni in raznovrstni, bi za izpopolnitev tega razdelka morali nujno uvesti razločevanje med pomeni in pomenskimi odtenki, kot ga pozna SSKJ, dodati podatke o rabi glagola v strokovni (morda pravni ali upravni) terminologiji in v frazemih. – ***Matejka Grgič.*** *Prim*. Primorski dnevnik 14. 11. 2003, str. 13.

BOLJ ZARES KOT ZA ŠALO

***

Kdor med prej navedenimi jubilanti v letu 2004 najde vse častne člane Slavističnega društva Slovenije, bo nagrajen s strokovno publikacijo.

14. 11. 2003 V Cankarjevem domu na Vrhniki je novembra potekal že tradicionalni *seminar za mentorje Cankarjevega tekmovanja*, ki ga organizira Slavistično društvo Slovenije. Prva izvedba (7. in 8. novembra) je bila namenjena predstavitvi tematskih sklopov na vseh štirih zahtevnostnih stopnjah. Dela na posameznih stopnjah so predstavili ***Vlado Pirc, Mirjam Podsedenšek, Jasna Čebron*** in ***Valentina Kobal***. Druga izvedba, teden pozneje, je bila namenjena samo osnovnošolskim mentorjem. Na začetku obeh izvedb je seminariste pozdravil ***dr. Marko Jesenšek***, predsednik Slavističnega društva Slovenije. Petkova tematska predavanja so bila nadgrajena s sobotnimi delavnicami, ki si jih vodili ***Vlado Pirc, Iva Potočnik, Martina Vovk, Elen Slavec*** in ***Valentina Kobal***. Organizatorji so pripravili tudi kvaliteten popoldanski in večerni program. Udeleženci prvega srečanja so se pogovarjali s pisateljem ***Marjanom Tomšičem***, na drugem srečanju pa smo pozdravili pisateljico ***Majo Novak***. Zahvaljujemo se vrhniški občini, ki je poskrbela za prijazno gostoljubje. – ***Vlado Pirc***, koordinator tekmovanja

14. 11. 2003 Brez zapletov pri Tekmovanju v znanju slovenščine za *Cankarjevo priznanje* ne gre. Šestnajst gorenjskih učiteljic je v Šolskih razgledih (22. t. m., str. 5) protestiralo proti letošnji knjižni izbiri na prvi stopnji (gre za delo Maje Novak Cimre). Pritegniti jim velja vsaj v zahtevi, da bi bila tema in razpis znana že junija. V reviji Jana je nekaterim njihovim stališčem nasprotovala novinarka ***Maja Lupša*** v uvodniku *Kekec*

je zakon! Protest je našel odmev tudi v Delu 3. novembra, kasneje pa se je tudi ***Tilka Jesenik*** dotaknila te teme v članku *Strah pred nasilnimi dijaki* (Delo 13. 12. 2003, Sobotna priloga, str. 30). Opozorila je, da umetnost ne more imeti le vzgojne funkcije. Nasilje je vsepovsod okrog nas, nasilni dijaki pa delajo samo to, kar je okrog njih.

15. 11. 2003 Dodiplomski študijski program nepedagoške smeri *novogoriške slovenistike* je doživel še nekaj zanimanja pri sredstvih javnega obveščanja. Obsežnejši prispevki so izšli v Primorskem dnevniku (13. 11. 2003, str. 18), Novem glasu (20. 11. 2003, str. 13), krajevna televizija TV Primorka pa je 27. novembra objavila (in pozneje dvakrat ponovila) celourni pogovor o tej temi z ***Zoltanom Janom***.

16. 11. 2003 *Otrok in knjiga* je edina slovenska strokovna revija za vprašanja mladinske književnosti, književne vzgoje in s knjigo povezanih medijev. Izhaja od leta 1972. Oblika dejavnosti revije je tudi priprava strokovnih posvetov, s katerimi želimo zapolniti določene strokovne vrzeli ali se odzvati na aktualno problematiko. V letu 2004 načrtujemo *mednarodni simpozij o kritiki in vrednotenju mladinske književnosti*. V strokovnih krogih je zaslediti mnenje, da kritike mladinske književnosti skorajda ni. Uredništvo revije Otrok in knjiga je zato zasnovalo strokovno posvetovanje o kritiki in vrednotenju mladinske književnosti, katerega namen oz. cilji so: osvetliti problematiko kritike mladinske književnosti v Sloveniji; prikazati pojmovanje kritike in kritiških izhodišč ob nekaterih temeljnih zapisih o mladinski književnosti; povezati metakritiko mladinske književnosti in književnosti za odrasle oz. opredeliti skupne točke in razlike; opozoriti na povezanost kritike, izbora knjig in pouka književnosti (oz. razvijanja bralne kulture). Predvidevamo, da bomo tudi tokrat pritegnili širok in strokovno raznovrsten krog slovenskih in tujih predavateljev ter udeležencev. Predvidena so krajša (do 15 minut) plenarna predavanja ter okrogla miza. Simpozij bo v Mariboru, in sicer v četrtek 27., in v petek 28. maja 2004. Moderator bo ***dr. Igor Saksida***, ki je pripravil tudi izhodiščna vprašanja in jih interesentom – skupno z drugim gradivom – lahko pošlje urednica ***Darka Tancer-Kajnih*** (Revija Otrok in knjiga, Rotovški trg 6, 2000 Maribor, tel. +386 (02) 23 52 107, faks +386 (02) 23 52 127, e-naslov: darka.tancer-kajnih@mb.sik.si, http://sikmb.mb.sik.si). Vabimo vse, ki bi želeli z referatom sodelovati na simpoziju, da pošljejo pisno prijavo s sinopsisom (do 10 vrstic). Izbrane referate, ki naj ne bi presegali ene avtorske pole, bo treba oddati do konca marca 2004, ker bodo izšli v reviji Otrok in knjiga še pred simpozijem. Objava prispevka bo honorirana. Pozdravlja Vas ***Darka Tancer-Kajnih***

19. 11. 2003 *Slovenski šolski muzej* v Ljubljani (Plečnikov trg 1, www.ssolski-muzej.si) vabi na razstavo *Stara šola novo tepe*, ki obravnava šolske kazni in nagrade od časov, ko je v šoli šiba pela, do obdobja otrokovih pravic. *Pripis pisca Kronike*: Ali otvoritev razstave zgolj naključno sovpada s prenovo šolskih pravilnikov?

20. 11. 2003 Pred 190 leti se je v Radomerščaku rodil ***Fran Miklošič***, ustanovitelj moderne slavistike.

20. 11. 2003 *Priložnost zamujena ne vrne se nobena*. Ko je leta 1973 Irska vstopila v EU, ji je bilo ponujeno, da postane irščina uradni jezik, a se je takratna vlada zadovoljila s statusom pogodbenega jezika [verjetno so hoteli prihraniti stroške za prevajalce]. Tako irščina ni delovni jezik parlamenta in delovnih teles EU, kar sedaj obžalujejo, in ob vstopu novih članic zahtevajo spremembo njenega položaja. *Prim*. Primorski dnevnik 20. 11. 2003, str. 20.

22. 11. 2003 Zaradi očitkov, da Italijanom nič ne pomeni prevod izraza *Univerza na Primorskem* v *Università della »Primorska«*, je odločitev, ki se zaradi dvojezičnega območja povsod pojavlja vzporedno s slovenskim poimenovanjem, pojasnila ***mag. Vesna G. Mikolič***, ena izmed oblikovalk študijskega programa slovenistika, ki raziskuje

jezikoslovne in etnične identitete na narodnostno mešanem območju. Seveda sta se ponovno odzvala ***Vitko Kogoj*** in ***Franco Juri***, v polemiko pa sta se vključila tudi ***Jolka Milič*** in ***Franc Vodopivec***. Prva med drugim obžaluje, da nove univerze niso poimenovali po mestu, v katerem ima sedež (torej Univerza v Kopru), drugi pa meni, da se z dvojezičnim poimenovanjem potiho in podtalno širi italijansko vplivno območje v Slovenijo. *Prim.* Sobota, 15. 11. 2003; 22. 11. 2003, str. 17; 20. 11, str. 15 + 20; 13. 12. 2003, str. 22; Delo 15. 11. 2003, (Sobotna priloga, str. 24); 13. 12. 2003, (Sobotna priloga, str. 29)…

23. 11. 2003 Na Oddelku za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru je pred kratkim postala docentka ***dr. Melita Zemljak***. Iskrene čestitke!

25. 11. 2003 *Mednarodni boj proti nasilju nad ženskami*. Kdo bo pred nasiljem učencev zaščitil učiteljice (učitelji so tako redko posejani, da niso omembe vredni)? Obljubljeni novi pravilniki?

25. 11. 2003 Čeprav so najzanimivejše tiste misli ***dr. Mete Grosman***, članice SD, v katerih pojasnjuje, kako se je začela ukvarjati z bralcem, kaj je po njenem jezikovna kompetenca itd., je uredništvo Delove priloge Ona (str. 9–12) v naslovu intervjuja izpostavilo njeno izjavo »*Profesorja Toporišiča občudujem, da si upa hoditi po cesti*«, ki pa je povrhu vsega še prilagojeno udarna.

26. 11. 2003 Kdor se zanima za brezplačne *tečaje iskanja po elektronskih informacijskih virih*, ki jih občasno prireja NUK, naj povpraša ***Gorazda Vodeba*** (elektronski naslov gorazd.vodeb@nuk.uni-lj.si, tel. 01 200 11 98).

26. 11. 2003 Četreta knjiga Gradnikovega Zbranega dela je te dni izšla pri založbi Litera. Predstavitev je bila skupaj s 13. knjigo Zbranega dela Juša Kozaka in monografijo Jožeta Šifrerja o Franu S. Finžgarju (vem, v-jev bo preveč:) v dvorani Lili Novy v Cankarjevem domu v Ljubljani. – ***Miran Hladnik***

27. 11. 2003 Iz portoroškega hotelskega naselja Bernardin se je mednarodni simpozij *Poučevanje materinščine – Načrtovanje pouka ter preverjanje in ocenjevanje znanja* preselil v novogoriški hotel Perla, a to najbrž ni povezano z vrednotenjem tega področja. Predsednik programskega odbora simpozija, častni član SD, ***akad. dr. Matjaž Kmecl***, je med drugim poudaril, da znanstveno srečanje obravnava premik pouka materinščine od spoznavanja slovnice k pridobivanju veščin sporazumevanja. Prihajajo tudi novice o manjši polemični praksi v Večeru. *Prim.* Šolski razgledi 22. 11. 2003, str. 1; Primorski dnevnik 27. 11. 2003, str. 17; Delo 28. 11. 2003, str. 6; Sobota 29. 11. 2003, str. 2.

27. 11. 2003 Začenja se 22. simpozij *Obdobja*, »edina mednarodna znanstvena prireditev na svetu, kjer sta slovenski jezik izhodišče in cilj, jedro, okrog katerega se vrtijo vsa razmišljanja udeležencev«, pa so organizatorji komajda našli dovolj sredstev, ker ministrstvo za šolstvo, znanost in šport ni imelo »pravne podlage«, da bi zagotovilo materialne razmere za nemoteno delo, tako da se je simpozija moral usmiliti rektor. Vseeno so morali skrčiti število udeležencev, trajanje srečanja itd. Predsednica letošnjega simpozija, ***dr. Erika Kržišnik***, je temo *Aktualizacija jezikovnozvrstne teorije na Slovenskem – členitev jezikovne resničnosti* utemeljila takole: »Med številnimi vprašanji, ki se aktualizirajo pri razlaganju in opisu žive raznovrstnosti jezika, je na prvem mestu vprašanje meril za delitev na njegove pojavne oblike. Ob hotenju, redefinirati zvrstnostno členitev jezika kot teoretično jezikoslovno vprašanje, pa je treba tudi premisliti, katere spremembe so morebitna posledica spremenjene slovenske (in svetovne) družbene stvarnosti v zadnjih desetih ali nekaj več letih. […] Vse spremembe se torej tako ali drugače zrcalijo v jeziku in njegovih pojavnih oblikah v diskurzu. Spremenjena teoretična

izhodišča – besediloslovna, pragmatična, psiholingvistična – lahko te pojavne oblike osvetlijo z novih, drugačnih vidikov.« *Prim.* Delo 25. 11. 2003, str. 8.

28. 11. 2003 Na seji KORIS-a so direktorji raziskovalnih ustanov zagrozili s kolektivnim odstopom, če ne dobijo več denarja za raziskovanje. Menda že dvajset let ni bilo tako slabo, kot se kaže za prihodnja leta. Minister za šolstvo, znanost in šport, ***dr. Slavko Gaber***, se je opravičil in se izmuznil besu, ki ga je bil deležen državni sekretar za znanost, ***dr. Zoran Stanič***. *Prim.* Delo 28. 11. 2003, str. 11.

1. 12. 2003 Polemika, ki se je razvila med ***dr. Zoro Rutar Ilc*** in ***Markom Špoladom*** v Delovi prilogi Šolstvo (str. 6), se nadaljuje. ***Marko Špolad*** je v odgovor na članek *Učitelji težko pozabijo na pluse, minuse in krogce* med drugim zapisal: »Letošnji *blejski slavistični kongres* je bil za vse slovenske učitelje zgodovinski. Ob okrogli mizi [*Razpoke šolskih pravilnikov*] smo imeli priložnost jasno predstaviti svoje predloge za spremembo predpisov, ki onemogočajo delo v razredu. Ne dve odmerjeni uri, ves dan bi bilo premalo, da bi lahko svoje poglede predstavili vsi učitelji, ki smo to želeli. Skupni imenovalec naših razprav sta bili želja in zahteva po večji avtonomiji učiteljev pri doseganju izobraževalnih in vzgojnih ciljev.«

1. 12. 2003 Rektor Univerze v Ljubljani je pred nedavnim promoviral nove doktorje znanosti, med katerimi so tudi: ***Karel Gržan*** (teza: Odreševanje niča s posebnim ozirom na vlogo duhovnika v dramatiki Stanka Majcna), ***Katja Mihurko Poniž*** (teza: Proza in dramatika Zofke Kveder: reprezentacija ženskosti v bikulturnem prostoru moderne), ***Špela Vintar*** (teza: Uporaba vzporednih korpusov za računalniško ustvarjanje dvojezičnih terminoloških virov) in ***Sonja Novak Lukanovič*** (teza: Jezikovno prilagajanje na narodnostno mešanih območjih Slovenije). *Prim.* Delo 1. 12. 2003, (Znanost, str. 15).

KAJ SE PRIHODNJE LETO UTEGNE PRIPETITI RAZTRESENIM

***

V mikrovalovko boste skušali vtipkati geslo.
V seznamu petnajstih telefonskih številk treh prijateljev ne boste našli tiste, ki je trenutno dosegljiva.
Kolegu pri sosednji mizi boste poslali e-pismo.
Nikakor se ne boste spomnili, za katero podjetje delate ob mizi, kjer garate že tri leta.

***

2. 12. 2003 V Ljubljani so predstavili zbornik *Literarni izzivi*. Prvotno je bil načrtovan kot počastitev sedemdesetletnice avgusta preminulega častnega člana SD, ***akad. dr. Jožeta Pogačnika***, ki je objavil 930 del, med njimi je 25 knjig (15 v tujih jezikih). Zbornik je uredil ***dr. Miran Štuhec***. *Prim.* Delo 3. 12. 2003, str. 17.

2. 12. 2003 Bratsko Društvo slovenskih pisateljev je od pozabljenih obudilo v življenje edino slovensko priznanje za prevajalstvo iz slovenščine v tuje jezike. *Župančičevo listino* so podelili ***Radoslavu Dabu*** za lani v Zagrebu izdano antologijo *Nova slovenska lirika*. *Prim.* Delo 3. 12. 2003, str. 17.

3. 12. 2003 V okviru projekta *Prešernova pot v svet* so v Renesančni dvorani Mestne hiše predstavili španski prevod njegovih pesmi ter tako počastili praznik Mestne občine Kranj (in se spomnili Prešernovega rojstnega dne).

3. 12. 2003 V koprski knjigarni Libris se je profesor slovenščine na tržaški univerzi ***Miran Košuta*** pogovarjal z ***Jasno Čebron*** o Bartolu in njegovem romanu Alamut. Njen gost je eden najtemeljitejših poznavalcev Bartola in vpleten v njegovo popularizacijo v domačih logih konec osemdesetih let. *Prim.* Primorske novice 5. 12. 2003, str. 25.

3. 12. 2003 *Poročilo o občnem zboru Slavističnega društva Nova Gorica*. Ob 18. uri se nas je na Osnovni šoli Solkan zbralo 12. Počakale so še 15 minut in nato začele z delom. Pozdravila sem vse prisotne, izvolili smo delovno predsedstvo, kolegici ***Danica Taljat*** in ***Nevenka Janež*** sta v strokovnem delu srečanja predstavili projekt Ivan Pregelj v osnovni šoli, ki sta ga vodili na Osnovni šoli Dušana Muniha Most na Soči v šolskih letih 2002/2003 ter 2003/2004. Ob tem je nastal tudi zbornik, ki smo si ga lahko ogledali. Gotovo bomo vse, ki smo se občnega udeležile po tem imele mnogo idej za delo. Nato je teklo vse po dnevnem redu, udeleženke zbora so razrešile stare organe, izvolili smo nove, predsedstvo društva se seli na Tolminsko. Novi odbor bo izmed svojih članov izvolil novo predsednico, tajnico in blagajničarko (morda pa bo v nasprotju s pričakovanji med njimi tudi kakšen fant). Nato je stekel pogovor o težavah, ki nas pestijo. Dela pri tekmovanju za Cankarjevo priznanje je veliko, vedno več je naloženo članom društva, ki vse opravijo prostovoljno. Društvo je vključeno v kulturno dogajanje prostoru, opazni smo predvsem takrat, ko organiziramo primorske slovenistične dneve. Ob tem želimo, da bi tudi Primorska srečanja prikazala naše delo, zato smo na uredništvo Primorskih srečanj in Primorskih novic sklenile poslati besedilo, v katerem opozarjamo na to, da revija v zadnjem času svojega dela ne opravlja tako, kot bi morala. Čeprav nas je bilo samo 12, nismo bile zaskrbljene. V zadnjih letih smo vedno napravili vse, kar je bilo treba. Prepričane smo, da bo tako tudi v prihodnje. Zahvalila bi se vsem članicam in članom, ki so v zadnjih treh letih z vso odgovornostjo sprejeli naloge, za katere sem jih prosila. – ***Ksenija Černigoj***, dosedanja predsednica SD Nova Gorica.

4. 12. 2003 Vse zainteresirane obveščam, da sem sinoči prejela Sokratovo priznanje SOVA, ki ga podeljuje Slovensko društvo za visokošolsko didaktiko. Priznanje se namenja visokošolskim učiteljem (ne nujno didaktikom) za »posebej zavzeto in odlično pedagoško delo v visokem šolstvu, uvajanje, proučevanje in širjenje novih in uspešnih učnih metod in pristopov ter za druge dosežke, ki spodbujajo aktivnost študentov, zvišujejo kakovost študijskih rezultatov, pospešujejo razvoj slovenske visokošolske didaktike in prispevajo k njenemu ugledu doma in v tujini«. Priznanja sem se kajpak razveselila. – ***Boža Krakar Vogel***. Iskrene čestitke! – *pisec Kronike*. *Prim.* Delo 4. 12. 2003, str. 3.

5. 12. 2003 Miklavž je vsakemu poslancu državnega zbora prinesel »jezikovni brevir«, knjigo ***Franceta Verbinca*** *365 X slovensko*. Gre za knjižno izdajo prispevkov v jezikovnih kotičkih, ki so izhajali v koroškem časopisu Nedelja. Z vstopom v EU bo slovenščina postala eden izmed uradnih jezikov EU. Korošci upajo, da bomo znali izkoristiti večje zanimanje, ki ga sami čutijo na nemškem govornem področju. *Prim.* Družina 14. 12. 2003, str. 2.

5. 12. 2003 Na tradicionalnem novoletnem posvetu komisije državnega zbora za Slovence v zamejstvu so udeleženci izražali zaskrbljenost zaradi položaja, ki bi ga lahko imela slovenščina po vstopu Slovenije v EU. *Prim*. Primorski dnevnik 6. 12. 2003, str. 5.

8. 12. 2003 V radijski oddaji Radia Ognjišče sem razpravljal o šolskih pravilnikih skupno s svetovalko vlade ***Ireno Bahovec***, s predsednikom Združenje ravnateljev OŠ Slovenije ***Otonom Račečičem*** in sekretarko za osnovne šole ***Judita Kežman Počkaj***. Še najbolje je naša razpredanja o pravilnikih (o šolskem redu in o preverjanju in ocenjevanju) ocenila voditeljica (tudi učiteljica na osnovni šoli). Menila je, da so med praktiki in teoretiki očitno zrasle visoke žive meje. Bahovčeva in Kežmanova sta branili veljavne pravilnike, midva z ravnateljem sva kazala na dobro zakrite pomankljivosti (zapletenost in nefunkcioniranje postopkov ob najtežjih kršitvah, absurdnost določila o 50 neopravičenih urah, slaba uvrstitev kršitev; npr. najhujše žalitve so kvalificirane kot lažje, brisanje ukrepov ob koncu šolskega leta...) Na področju preverjanja in ocenjevanja

sem opozoril na zloglasni 9. člen (tretjina negativnih), na slabe rešitve ob vračanju fotokopij, na postopke pritožb dijakov na šoli, ki izključujejo strokovno presojo, na postopke v šolah, ki so postali važnejši od vsebine... Res pa me zanima (kar sem izpostavil na radiu), koliko pripomb bodo sploh dobili. Učitelje so prestrašili, ravnatelje prav tako. Po moji oceni zato delo komisije ne bo pretežko.. Lepo Vas pozdravljam, ***Marko Špolad***.

8. 12. 2003 V intervjuju s ***Petrom Kolškom*** je češki jezikoslovec ***František Čermák*** pohvalil letošnji mednarodni simpozij Obdobja in med drugim povedal, da je proti predpisovanju in jezikovnemu inženirstvu: »Jeziki se med sabo mešajo, sprejemajo drug iz drugega […] jezik se sam na sebi neprestano spreminja. Predpisovalec pa izbere določeno formo jezika in jo pač predpiše, kar mu ni všeč, pa zavrže, ne da bi imel za to tehten argument. […] Seveda pozna vsak jezik pravila, toda vgraditi jih je mogoče v slovarje. Ti pa niso predpisovalci, pač pa opisovalci stanja jezika.« Istega dne je izšlo tudi poročilo o Kolškovem knjižnem izboru njegovih literarnih kritik *Lepa točajka* (Ljubljana, Literatura 2003, 239 str.). *Prim*. Delo 8. 12. 2003, str. 6, Književni listi, str. 11.

8. 12. 2003 Slovensko društvo za primerjalno književnost je pripravilo predavanje – seminar ***Vanese Matajc*** *Strah in pogum – posvojitev dekadence v slovenski moderni*. Avtorica bo z duhovnozgodovinskega vidika utemeljevala modernost slovenske literature v obdobju moderne. Osrednji interpretativni primer za slovensko recepcijo dekadence bo roman Izidorja Cankarja S poti, ki ob primerjavi z Baudelairovo in Wildovo dekadenco razkriva pogumno in hkrati reducirano slovensko recepcijo moderne literarne smeri. Vanesa Matajc, rojena leta 1972 v Ljubljani, je na oddelku za primerjalno književnost in literarno teorijo Filozofske fakultete doktorirala z delom Duhovnozgodovinska podlaga modernosti v slovenski književnosti 1898–1941. Trenutno je asistentka na istem oddelku in vodi seminarje iz zgodovine svetovne književnosti, literarne teorije in metodologije literarne vede. – ***Marijan Dović***, tajnik SDPK

8. 12. 2003 Minister za šolstvo, znanost in šport ***dr. Slavko Gaber*** je v zbornični dvorani Univerze v Ljubljani slovesno podelil letošnja *evropska jezikovna priznanja* za najbolj inovativne in ustvarjalne projekte. Med nagrajenimi je tudi delo *Sporazumevalni prag za slovenščino*, ki ga je pripravil Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani. *Prim.* NeDelo 7. 12. 2003, str. 5; Delo 9. 12. 2003, str. 3; 11. 12. 2003, str. 9; Primorski dnevnik 10. 12. 2003, str. 2.

8. 12. 2003 *Prvo praznično voščilo*. Tudi letos nas je prva razveselila častna članica SD ***Berta Golob***, ki nas je razveselila s pravcato božično pravljico o drevesih, dodala pa še zavitek aspirina za dobro zdravje. Želimo ji, da bi tudi prihodnje leto imela še veliko ustvarjalne energije, ki jo bo vložila v knjige, s katerimi ne posegajo le v slovenistične loge. Že vnaprej se zahvaljujemo vsem, ki ste nas ali nas boste razveselili s svojo pozornostjo. Tudi tisti, ki na voščilnico napiše le naslov, se je spomnil naslovnika s toplo mislijo.

9. 12. 2003 V prostorih Inštituta za slavistiko na dunajski univerzi so odkrili bronasti relijef Ivana Cankarja in predstavili tudi diplomsko delo ***Erwina Köstlera*** o poznavanju Cankarja v nemškem prostoru, pri katerem je kot mentorica sodelovala lektorica slovenščine ***Katja Sturm Schnabl***. *Prim.* Delo 12. 12. 2003, str. 9.

9. 12. 2003 V okviru projekta bosansko-hercegovska in slovenska književnost je Oddelek za slavistiko na Filozofski fakulteti v Ljubljani pripravil dvodnevni znanstveni sestanek.

11. 12. 2003 Le nekaj mesecev po izidu izvirnika je ***Jakob J. Kenda*** prevedel 5. knjigo o Harryju Potterju *Feniksov red*, ki je izšel pri založbi Epta, kamor se je naš kolega

zatekel, ko mu velike založbe niso hotele objaviti prevoda prve knjige o tem junaku. *Prim*. NeDelo 7. 12. 2003, str. 27; Delo 12. 12. 2003, str. 24.

11. 12. 2003 *Slovenska znanstvena fundacija* je pripravila srečanje donatorjev in prejemnikov njihovih podpor, med katerimi se je znašel tudi ***dr. Zoltan Jan***. *Prim.* Delo 12. 12. 2003, str. 4.

12. 12. 2003 Kmalu bodo minila štiri leta od prvih resnih pogovorov o ustanovitvi *Škrabčeve ustanove*, ki namerava podpreti do in podiplomski študij slovenistike, slavistike, klasičnih jezikov in podiplomski študij mladih frančiškanov. Z nagrado vsaki dve leti želi Ustanova vzpodbuditi strokovnjake jezikoslovce sloveniste k znanstvenemu delu in podpreti njihova prizadevanja. Danes sta v frančiškanskem samostanu na Kostanjevici v Novi Gorici Janez Škrabec, direktor RIKO d.o.o. Ljubljana, in p. Stane Zore, provincijal slovenskih frančiškanov, podpisala Akt o ustanovitvi Ustanove patra Stanislava Škrabca. Prvo upravo Ustanove bodo sestavljali: g. Marko Škrabec, gdč. Rahela Lesar in p. Niko Žvokelj. – ***p. Niko Žvokelj***.

12. 12. 2003 S čim zamenjati poimenovanja znakov @ in # ? Za besedo afna so bili doslej v tej rabi evidentirani izrazi pri, ad, znak, polžek, ajka, za besedo lojtra pa izrazi lestev, lestvica, višaj, mreža, plot. Po razčlembi in primerjavi lastnosti teh besed na pomenski, slovnični, izrazni in (deloma) pragmatični ravnini mejo, da bi bila v prvem primeru najustreznejša rešitev ajka, v drugem primeru pa višaj. Ta izjava ne pomeni zavzemanja za počezno prepoved doslej rabljenih izrazov – je le predlog za izbiro poti do najustreznejših možnosti v knjižni slovenščini. Uspešnost uveljavitve predloga je močno odvisna od enotnega nastopa jezikoslovcev in informatikov ter od podpore množičnih občil v prizadevanju za jezikovno kulturo kot pomemben dejavnik družbenega sporazumevanja., med drugim meni direktor *Urada Vlade RS za slovenski jezik dr. Janez Dular*.

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

***

Čas izreče sodbo in postavi vse stvari na pravo mesto. – Voltaire

***

12. 12. 2003 Na stolici za slovenski jezik in književnost Filozofske fakultete na rimski univerzi La Sapienza je ***Uroš Urbanija*** pripravil dobro obiskan slovenski večer, na katerem je ***Marija Kacin*** spregovorila o prevajanju, častni gost pa je bil devetdesetletni pisatelj ***Boris Pahor***, ki ga je predstavila ***Tatjana Rojc***, tamkajšnja gostujoča profesorica za slovensko književnost, sicer pa sodelavka fakultete za tuje jezike na videmski univerzi, kjer je pred časom pripravila podoben slovenski večer. *Prim.* Primorski dnevnik 12. 12. 2003, str. 12.

12. 12. 2003 V današnjem Delu (str. 9) je izšel zanimiv članek o usodi, popotovanju in stanju Kosovelovih rokopisov, ki jih hrani NUK. Prihodnje leto, ob stoletnici pesnikovega rojstva, naj bi izšli v faksimilirani knjižni izdaji. Ker je gradivo v zelo slabem stanju spadajo med najbolj ogroženo gradivo, vendar se doslej še ni našel donator, ki bi jih posvojil in prispeval sredstva za njihovo zaščito.

15. 12. 2003 Izšla je druga številka *Literarnih zrn*. Zbornik lahko kupite za 200 SIT vsak dan v avli Filozofske fakultete v Ljubljani. V zborniku je veliko leposlovja, pa tudi taki prispevki kot so npr. Poetika videnja in vedenja v sodobni poljski poeziji; Bruci po enem mesecu faksa; Kaj priporočajo v branje profesorji … Predstavitev bo v sredo, 17. t.m., ob 20. h v predavalnici št. 030 na Filozofski fakulteti v Ljubljani. – ***Petra Likar***

16. 12. 2003 Slovenska prosvetna zveza v Celovcu je v Ljubljani pripravila predstavitev njihovih knjig. Letošnja zbirka obsega Koroški koledar 2004 (s pogovori o skupnem slovenskem kulturnem prostoru v EU in s koroško bibliografijo), knjigo Andreja Lebna o uporniških ženskah na Koroškem 1939-1945, Jezikovni brevir za lepšo slovenščino Franceta Vrbinca in otroško knjigo Sonje Buch. Poleg tega opozarjam, da je ob nedavnem odprtju razstave o 75-letnem delovanju Kluba koroških Slovencev (posebej mariborskega) izšel tudi obsežen katalog gradiva o tem klubu v Pokrajinskem arhivu Maribor (avtor Viktor Vrbnjak). Ob novem letu gre v tisk, po novem letu pa na pošto druga letošnjega številka naše revije *Koroški vestnik*.– ***Janez Stergar***

16. 12. 2003 *Slavistična revija* se po dolgih letih spet približuje rednemu izhajanju, čeprav se v letošnji 3. številki še vedno dogaja, da bereme prispevke, ki so med tem že izšli v knjižni izdaji. Tokrat razprave objavljajo: ***Marijan Dović*** (Empirična literarna znanost in literarni sistem S. J. Schmidta), ***Silvija Borovnik*** (Romani sodobnih slovenskih pisateljic), ***Miran Štuhec*** (Esej in književnost v drugi polovici dvajsetega stoletja), ***Aleš Bjelčevič*** (Faksimile treh Trubarjevih katekizmov), ***Simona Bergoč*** (Pragmaična analiza dramskih besedil), ***Andreja Žele*** (Slovenska skladnja v primerjalni skladnji slovanskih jezikov), ***Snježana Kordić*** (Glotonim *srbohrvaški* jezik glede na *srbski, hrvaški, bosanski, črnogorski*); v rubriko *Ocene, poročila, gradiva* pa so prispevali ***Jernej Habjan*** (Mesto slovenske književnosti med književnostmi vzhodne Evrope), ***Neža Zajc*** (ocena zbornika F. Prešeren – A. S. Puškin) in ***Andreja Žele*** (O teoriji skladenjskih dvojic s slovenističnega vidika).

16. 12. 2003 Veseli december se je sprevrgel v mrzlično hitenje, ker hočejo vsi odrešiti svet še pred koncem/začetkom leta. Mi pa zaključujemo, vrvenje bomo povzeli v prihodnjič, sedaj pa gremo k voščilnicam.

16. 12. 2003 ***Naše ladje na tujem***. Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani je v začetku novembra 2003 s pomočjo ***Uroša Urbanije***, lektorja na rimski univerzi La Sapienza, vzpostavil spletno klepetalnico, kjer si lektorji slovenščine na tujih univerzah izmenjujejo izkušnje, informacije itd. ***Mojca Jenko*** je na inštitutu za slavistiko dunajske univerze pripravila slovenski večer. ***Saša Poklač*** je v Bratislavi poskrbela, da so si študentje slovenščine ogledali Cvitkovičev film Kruh in mleko ter sodelovali pri pripravi Slovanskega večera s predstavo Martinovanje. V Katovicah na Šlezijski univerzi je ***Andrej Šurla*** z (dokaj) rednimi projekcijami začel že lani, ko so slovenisti orali ledino in pripravili polje, na katerem je letos zaživel Šolski filmski festival, v okviru katerega si bo vsako sredo mogoče ogledati en film, ki prihaja iz držav, katerih jezike poučujejo na katoviški slavistiki. ***Mateja Jemec*** iz Münchna poroča o filmskem večeru na njihovem lektoratu in razstavi starih dokumentov in rokopisov v tamkajšnji Državni knjižnici, kjer v posebni sobi najdemo tudi Brižinske spomenike.

16. 12. 2003 ***Spletne novice Mirana Hladnika***: SlovLit@ijs.si. http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit

Slovlitjani **klepetajo, spleteničijo in na glas razmišljajo** o etimologiji besed Zemono in Vipava, izmenjujejo informacije o različnih razpisih in dogodkih ... ☺ Vlado Nartnik je prispeval obširno opozorilo na morebitno zvezo Levstikove povesti Martin Krpan z rusko bilino Volga in Mikula, Majarjevo povedko Voznik pri kralju Matjažu ter slovensko ljudsko pesem Tlačanova voliča. ☺ Skušajo pomagati Kornelija Kuvač iz Zadra pri iskanju založnika za objavo njene magistrske naloge o slogu v Brižinskih spomenikih. ☺

Spletk poleti ni obilo. Spletna osvežila so doletela bibliografijo prevodov slovenskega leposlovja v angleščino (www.ijs.si/lit/slov_lit.html-l2), po zaslugi Andreje Musar pa še zbirko literarnih diplomskih nalog na slovenistiki (www.ff.uni-lj.si/hp/dnsk/), zbirko kmečkih in zgodovinskih povesti (www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/kmpov/ in www. ff.uni-lj.si/slovjez/mh/zgrom/); vse dosegljivo tudi z začetne literarne strani www.ijs.si/lit/literat.html-l2 (el dva v končnici!). ☺ Za lažje iskanje po Cobissu (cobiss.izum.si) vpišemo v ukaznem načinu za roman lc=a, za dramo lc=b, za esej lc=c, za kratko prozo lc=f, za poezijo lc=g.

**In sreča je, da je pred
mano pot, in to, da vem,
da slast je v tem,
da grem.**

Janez Menart

**Vsem kolegicam in kolegom, prijateljem in sodelavcem
se pridružujemo z iskrenimi voščili.**

Kronika

Slavističnega društva Slovenije

Izdaja Slavistično društvo Slovenije Aškerčeva 2, 1001 Ljubljana Izdajatelj je lastnik glasila.	**List za člane društva** Piše, ureja in odgovarja: dr. Zoltan Jan	Nova Gorica, 9.2.2004 http://www.ff.unilj.si/slovjez/kronika43.rtf Letnik 8, št. 43

Na belem listu / z besedami / se igram / kot veter z listjem. / Kot plava riba / v vodi, / tako plavam jaz / sredi svojih besed. / Ni čuti glasu, / ne ve se, od kod prihaja, / samo to vem, da sem, / v igri / besed. Zvezane, odvezane, / se naglo kotalijo / po bregu navzdol, / a kar mi srce govori, / nič več ne zbeži. (Silvana Paletti: Moje besede, iz zbirke *Rozajanski serčni romonenj – Rezijanska srčna govorica*; prevod iz rezijanščine v slovenski knjižni jezik: Marija Pirjevec)

3. 2. 2004 Odmevi na Kroniko št. 42

❖ Ker več bralcev našega lista pogreša Mme Jan, kornist sporoča, da je z njo (in najinim svetim zakonom) vse v redu. Preživela je celo gripo, medtem ko je kronist skušal gospodinjiti. Zanemarja nas le zato, ker je zapustila šolsko svetovalno službo in šla učit psihologijo v »ta prave razrede«.

VABILO K SODELOVANJU

Kolegice in kolege ponovno vabimo, da nas obveščajo o dogodkih, ki bi zaslužili ovekovečenje v Kroniki

in bili tako deležni pozornosti kolegic in kolegov. Najpripravnejši je kratek zapis v taki ali

drugačni elektronski obliki (*e-naslov: zoltan.jan@siol.net*), *da ni nepotrebnih napak pri prepisovanju.*

10. 1. 2004 **Tisk 42. številke Kronike:** 108.000,00 SIT, poštnina: 45.232,64 SIT, letna zaloga samolepilnih etiket 56.490,00 SIT (zadostovala bo, če boste še naprej tako malomarno plačevali članarino in če bo predsednik še naprej tako vehementno črtal s seznama prejemnikov Kronike vse pozabljivce).

15. 1. 2004 ***Pogrešane kolegice in kolegi.*** **Pošta nam tokrat ni vrnila nobenega izvoda Kronike št. 42, pač pa je računovodkinja iz izbrisanih reinkarnirala nekaj kolegic (iz bančnih obvestil ni bilo razvidno, da so poravnale članarino oziroma predsedniki pokrajinskih društev tega niso sporočili).**

NOVE POKLICNE KOLEGICE IN KOLEGI

Na *Oddelku za slovenistiko* in *Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete v Ljubljani* so od 25. novembra do 15. decembra 2003 diplomirale: ***Kristina Bukovec, Irena Jerovšek Vogrinc, Sandra Kač, Mateja Osredkar*** in ***Nataša Škrbe***.

Na *Oddelku za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru* so do 31. januarja 2004 diplomirali: ***Katja Apat, Boštjan Božič, Andreja Čelan, Dijana Dijanič, Tina Eremić, Vesna Fabjan, Livija Horvat, Petra Kacijan, Simona Macuh, Bojana Marin, Ljiljana Mićović, Leja Oder, Nina Pasarič, Andreja Podvratnik, Danica Rangus, Vanja Škof in Veronika Tavčar***.

Poleg iskrenih čestitk in voščil za kar najuspešnejšo poklicno pot vsem tudi prisrčno vabilo,
da se nam pridružijo tisti, ki še niso člani in članice Slavističnega društva Slovenije.

Repek lanskega leta

15. 12. 2003 Začetek decembra smo v Slavističnem društvu Ljubljana (dalje SDL) proslavili s sestankom, ki je bil na Srednji zdravstveni šoli Ljubljana. Predsednica je na sestanek povabila vse mentorje za Cankarjevo priznanje, vse člane SDL in vse profesorje slovenščine v osnovnih in srednjih šolah. Vabilu se je prijazno odzvalo 20 profesoric iz osnovnih in srednjih šol, srečanja pa sta se udeležila tudi ***dr. Marko Jesenšek***, predsednik SDS, in ***Vlado Pirc***, koordinator Cankarjevega tekmovanja. Predsednici SDL ***Miri Rutar Arh*** se izteka dveletni mandat, zato je na sestanku predstavila kandidatko za novo predsednico ***Mojco Stare Aljaž***, ki bo vodenje društva prevzela januarja 2004. Glavna tema sestanka je bila problematika Cankarjevega tekmovanja. ***Dr. Marko Jesenšek*** in ***Vlado Pirc*** sta opozorila na težave pri vsebinskem izboru »primerne« literature in povabila vse profesorje k aktivnemu sodelovanju s predlogi. Težave pa so tudi pri organizaciji, saj tekmovanje, ki se ga vsako leto udeleži ok. 700 osnovnošolcev in srednješolcev, presega okvire in možnosti društva. Iskali smo rešitve za boljšo organizacijo in izvedbo. Predlagali so tudi, da bi bili vsi ocenjevalci tudi člani društva in bi tako aktivno sodelovali pri sami izvedbi. Vendar se ob tem odpira vprašanje o statusu mentorja, o vrednotenju njegovega dela in še marsikaj. V zvezi s tem je ***prof. Mojca Marn***, nekdanja predsednica SDL, apelirala na predsednika SDS, naj posreduje, kolikor je v njegovi moči, da se status mentorja sistemsko uredi in spremeni Pravilnik o napredovanju. Kot je povedal g. Jesenšek, se pripravlja prenova Cankarjevega tekmovanja, zato je predlagal, da do takrat ostanejo stvari nespremenjene, saj se ta prenova obeta prav kmalu. Po delovnem sestanku nas je zabaval in sprostil ***Zdravko***

Zupančič iz Šole retorike, ki nam je nazorno predstavil osnovna načela učinkovitega sporazumevanja, tako besednega kot nebesednega, in pogledal na naš poklic s perspektive *učitelj–govorec.* Srečanje je minilo v sproščenem in ustvarjalnem vzdušju in mislim, da bi vsi prisotni potrdili, da so tovrstna strokovna druženja nujno potrebna za kakovostno delo. – Lep pozdrav. ***Mag. Silva Kastelic***, tajnica SDL

KJE BOM JEMAL, KAM BOM DAJAL …

Predsednik Slavističnega društva Slovenije, še vedno povsem obubožan, želi spomniti vse članice in člane na članarino, ki je domala edini vir za plačevanje storitev, ki jih drugi računajo društvu, ker jim na misel ne pride, da bi tako kot slavisti delali prostovoljno. Kdor ne bo poravnal članarine, (za leto 2004 znaša 3700 SIT) bo v skladu z društvenimi pravili brez milosti črtan iz evidence članov, pa tudi Kronike ne bo več prejemal (in bo živel v večni temi). Za kolege, ki jim ni vseeno za lastno strokovno rast, znesek članarine presežejo članske ugodnosti (popusti pri naročnini strokovnih revij, pri kotizacijah za seminarje, možnostih za napredovanje v nazive in plačilne razrede …). Sicer pa se ravnajte po principih Margaret Teacher, ki je za svoj vloženi denar vedno hotela dobiti primerno protivrednost: torej predlagajte, zahtevajte, sugerirajte, postorite kaj, od česar bomo imeli vsi korist. Članarino nakažete na transakcijski račun Zveze društev Slavistično društvo Slovenije št. 02083-0018125980. Ponovno prosimo, da sporočate spremembe naslovov piscu Kronike (e-naslov:zoltan.jan@siol.net) ali predsedniku dr. Marku Jesenšku (e-naslov:marko.jesensek@uni-mb.si), nikakor pa ne samo predsednikom pokrajinskih društev. Vse nejasnosti glede plačila članarine pa urejajte s pomočjo računovodkinje Marije Kraner (Tiha ulica 11, 2000 Maribor, tel. 02 47 11 172, faks 02 47 11 171, e-naslov: mateja.kraner1@guest.arnes). Od lanske jeseni nečlani (torej kolegi, ki niso poravnali članarine) ne dobivajo več Kronike. Ker pa nihče ni nezmotljiv in nobena evidenca ni brez napak, prosimo tiste, ki so po krivici izbrisani, da ne čakajo na veljavnost zakona o izbrisanih, pač pa naj se takoj obrnejo na računovodkinjo Marijo Kraner. Obvestilo ni zaupne narave, zato ga lahko posredujete tudi kolegom, ki ne vedo, da niso člani Zveze društev Slavistično društvo Slovenije.

15. 12. 2003 Pred nekaj meseci je na šlezijski univerzi v Katovicah izšel zbornik *Z zagadnień literatury, kultury i języka : studia ofiarowane Profesorowi Edwardowi Możejce*, ki ga je uredila članica našega društva ***Božena Tokarz***. V njem je ***Krištof Jacek Kozak*** objavil prispevek *Drama in Modernism : Opposition Between Clasical and Avantgard Art* (str. 107–112), lektor slovenščine na tej univerzi ***Andrej Šurla*** pa študijo *Albrehtov poskus uskladitve umetnosti in ideologije* (str. 121–125), ki se tematsko navezuje na njegov članek *Slovenski gledališki kritik in pesnik Fran Albreht (1889–1963)*, objavljen v zborniku *Języki i tradycje Słowian* (str. 467–475). To publikacijo, ki je izšla skoraj istočasno na isti univerzi, je uredil ***Emil Tokarz***, v njej pa so še drugi slovenistični prispevki (*prim*. Kronika št. 41, 8. 9. 2003, str. 67).

15. 12. 2003 Nedavno je v založba Gospodarski vestnik v Zbirki *Kaj moram vedeti* izdala knjigo ***Monike Kalin Golob*** *O dopisih : predlog za standardizacijo*, ki je dostopna tudi na spletni strani. Članica SD je avtorica tudi dveh drugih knjig – *Jezikovna kultura in jezikovni kotički* (Ljubljana: Jutro, 1996) in *Jezikovne reže* (Ljubljana: GV Revije, 2001).

16. 12. 2003 V 2. številki revije *Primerjalna književnost* ***Vid Snoj*** obravnava biblične pripovedi o stvarjenju sveta in njihove umestitve v literarna dela. ***Srečko Fišer*** analizira paralelizme med Prešernom in Tassom in jih sooča z dosedanjimi obravnavami tega vprašanja; ***Ramona Laia*** odpira različne možnosti branja esejev gospe de Staël; ***Alenka Koron*** razčlenjuje avtobiografijo v razmerju do avtobiografskega romana; ***Metka Zupanič*** je

prispevala razpravo *Srečanje med Hermesom in Afrodito*, ***Krištof Jacek Kozak*** pa razmišljanje *O tragičnem danes*. Tokratne kritike in tudi poročilo o kolokviju *Prostori transgresije* (***Alenka Jovanovski***) presegajo običajna poročila, saj skušajo recenzenti uokviriti objavljene prispevke v logiko problematike. ***Vid Snoj*** ocenjuje *Trubadurje* Mihe Pintariča, ***Aleš Vaupotič*** 18. zbornik simpozija *Obdobja* (*Historizem*), ***Radek Novak*** pa *Slavistični zbornik* Filozofske fakultete brnske univerze.

17. 12. 2003 Izšel je drugi zvezek 9. letnika *Jezikoslovnih zapiskov*, v katerih sodeluje 13 avtorjev in avtoric s 15 prispevki. V razdelku *Članki in razprave* vsebuje osem, v drugem razdelku *Gradivo, ocene, poročila* pa sedem prispevkov. Med sodelujočimi avtorji in avtoricami je tokrat razen raziskovalcev z Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša več zunanjih sodelavcev. Pregled vsebine: **I.** ***Alenka Šivic-Dular*** (*Razvoj pridevniških sklanjatev v kontekstu zgodovinskih in arealnih vidikov*), ***Matej Šekli*** (*Oblikotvorni naglasni tipi samostalnikov moške o-jevske sklanjatve v (knjižni) slovenščini*), ***Metka Furlan*** (*Zahodnoslovensko* krgíšče), ***Danila Zuljan*** (*Nekaj besednorednih posebnosti v nadiškem in briškem narečju*), ***Mihaela Koletnik*** (*Fonološki opis govora pri Negovi (SLA 367)*), ***Saša Poklač*** (*O naglaševanju številnikov* dvanajst *in* petnajst *v slovenskih narečjih (po gradivu SLA)*), ***Nataša Jakop*** (*Pragmatični frazemi v Slovarju slovenskega knjižnega jezika*), ***Nataša Komac*** (*Slovenska jezikovna skupnost v Kanalski dolini*). **II.** ***Primož Jakopin*** (*Nekaj zanimivosti iz besedilnega korpusa* Nova beseda), ***Peter Jurgec*** (*Drago Unuk, Zlog v slovenskem jeziku (Ljubljana 2003)*), ***Janez Keber*** (*Anđela Frančić, Međimurska prezimena (Zagreb 2002)*), ***Peter Weiss*** (*Tomislav Lipljin, Rječnik varaždinskoga kajkavskog govora (Varaždin 2002)*), ***Alenka Šivic-Dular*** (*13. mednarodni slavistični kongres (v podatkovno-statistični luči) (Ljubljana, 15.–22. 8. 2003)*), ***Jožica Škofic*** (*4. mednarodni kongres dialektologov in geolingvistov (Riga, 28. 7. – 2. 8. 2003), 2. mednarodna konferenca o jezikovni raznolikosti v Evropi – ICLaVE 2 (Uppsala, 12.–14. 6. 2003)*). – ***Janez Keber***

Slavistično društvo Slovenije

Aškerčeva 2, p. p. 580, 1001 Ljubljana

Vabilo k sodelovanju na Slovenskem slavističnem kongresu

Slovenski jezik in literatura v evropskih globalizacijskih procesih

Novo mesto, 7.–9. 10. 2004

Na letošnjem Slovenskem slavističnem kongresu bodo ob že uveljavljenih šestih 45-minutnih plenarnih predavanjih še izbrana kongresna omizja, predstavitve novih slovenističnih in slavističnih knjig ter 20-minutna predavanja, vezana na najbolj aktualna vprašanja poučevanja slovenščine v osnovni in srednji šoli. Tematiko določa zelo širok naslov *Pouk slovenščine v osnovni in srednji šoli.* Rok za prijavo je do 25. 4. 2004.

Prijavijo se lahko učitelji slovenščine na osnovnih in srednjih šolah. Prijava mora vsebovati (1) ime in priimek predavatelja, (2) domači naslov, (3) naslov šole, (4) naslov referata in (5) deset- do dvajsetvrstični povzetek referata.

Referati bodo objavljeni v novomeškem zborniku, ki bo izšel pred kongresom; obsegajo lahko največ eno avtorsko polo (vključno s sinopsisom, povzetkom in opombami), pri pripravi besedila za tisk pa je treba upoštevati navodila Slovenskega pravopisa. Referate je treba poslati najpozneje do 30. 5. 2004 na naslov Marko Jesenšek, Pedagoška fakulteta 160, 2000 Maribor ali po e-pošti marko.jesensek@uni-mb.si.

Vabim vse kolegice in kolege, ki želijo nastopiti na novomeškem kongresu, da se prijavijo.

Predsednik Slavističnega društva Slovenije

izr. prof. dr. Marko Jesenšek

17. 12. 2003 Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je ***Blaž Podlesnik*** uspešno zagovarjal svojo doktorsko tezo *Pesnitev brez junaka in tradicija ruske pesnitve od klasicizma do 20. stoletja*. Iskrene čestitke!

18. 12. 2003 *Nova revija* je v zbirki *Feniks* izdala ***Balantičevo*** *Muževno stebliko*, ki ob nastanku ni izšla tudi zaradi pomislekov v cerkvenih krogih. Ko so pretihotapili rokopise v tujino, je ***Tine Debeljak*** izdal v Argentini izbor pesmi v zbirki *V ognju groze plapolam*. Nato, leta 1966, je ***Mitja Mejak*** pripravil *Muževno stebliko* za Državno založbo Slovenije, a je bila celotna naklada najprej zadržana in čez tri leta uničena. 60 let po pesnikovi smrti sta jo uredila ***France Pibernik*** in ***Mihael Glavan***. *Prim.* Delo 18. 12. 2003, str. 9.

18. 12. 2003 Mladinska knjiga je predstavila prvi zvezek *Slovenskega velikega leksikona*, ki ima lepotno napako. Tik pred izidom so odstavili urednika, ***Marto Barle Kocjan in Draga Bajta***, ki sta ga pripravljala desetletje. Prvi zvezek ima 58.000 gesel, ki jih je prispevalo 200 strokovnjakov. Ozadje odstavitve dolgoletnih urednikov je kasneje pojasnil ***Drago Bajt*** v članku *Vpliv Stalinovih brkov na slovensko konspirativno založništvo*. Mladinska knjiga se je nato zadovoljila z demantijem in sporočilom, da njegovih trditev ne bo komentirala. *Prim.* Delo 18. 12. 2003, str. 9; 19. 12. 2003, str. 5; 5. 1. 2004 (Sobotna priloga, str. 24); 10. 1. 2004, str. 6.

19. 12. 2003 Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je ***Vesna Gomezel Mikolič*** uspešno zagovarjala svojo doktorsko tezo *Jezik kot odraz etične ozaveščenosti v slovenski Istri*. Iskrene čestitke!

19. 12. 2003 *Seja izvršilnega odbora Zveze društev Slavistično društvo Slovenije*.

❖ Ko je predsednik ***dr.Marko Jesenšek*** predstavil novi predsednici pokrajinskih društev Nova Gorica (***prof. Bože Špolad Žuber***) in Ljubljana (***prof. Mojca Stare-Aljaž***), je bilo dogovorjeno:

❖ *Članarina* za leto 2004 znaša 3800 SIT. Člani imajo pravico do znižane naročnine na revije Jezik in slovstvo, Slavistična revija ter Slovenščina v šoli, poleg tega pa imajo tudi ugodnosti pri vseh oblikah izobraževanja, ki jih pripravlja SD in se upoštevajo pri napredovanju v nazive in plačilne razrede. Članarino je do 15. 2. 2004 mogoče poravnati pri pokrajinskih društvih, ki v tem primeru zadržijo polovico tako zbrane članarine, na sedež državnega društva pa pošljejo spisek plačnikov. Od navedenega datuma naprej pobira članarino ZD SDS.

❖ *Cankarjevo priznanje:* Koordinator tekmovanja ***Vlado Pirc*** je upravni odbor seznanil z odzivi na letošnji izbor knjig tekmovalnega sklopa (napadi in zagovori po medijih, peticije učiteljev …), poročal o uspešno izvedenem seminarju mentorjev na Vrhniki ter izrazil mnenje o preobsežnosti tekmovanja, neustreznosti pritiskov staršev na otroke in ravnateljev na mentorje, naj se le-tega udeležijo, ipd. Problem je tudi (so)financiranje tekmovanja, tako da se je v skladu z dogovorom z ministrstvom za šolstvo društvo odločilo za uvedbo kotizacije, ki jo plača šola za vsakega tekmovalca na državnem tekmovanju. V šolskem letu 2003/04 bo višina kotizacije za udeležbo na državnem tekmovanju za Cankarjevo priznanje znašala 2500 SIT za prijavljenega tekmovalca.

❖ *Poročilo o Slovenskem slavističnem kongresu 2003* (*Bled*). Predsednica SD Jesenice ***Meta Rešek*** je predstavila poročilo. Kljub sprva slabim izgledom se je kongres finančno dobro iztekel, in to tako po zaslugi prizadevnosti članic pokrajinskega društva,

ki so pripravi kongresa posvetile veliko svojega časa in našle precej sponzorjev, kot tudi uspešnih pogajanj vodstva društva s ponudniki kongresnih in nočitvenih storitev na Bledu. Kongres je bil vsebinsko inovativen in organizacijsko zelo uspešno izpeljan. V zvezi s shemo kongresa se je razvila krajša razprava. Člani UO so predstavili svoje videnje nekaterih prednosti in pomanjkljivosti nove sheme (delitve na plenarna predavanja in omizja), poročali o različnih odzivih udeležencev in na koncu podprli namero, da se na naslednjem kongresu pripravi poseben didaktični sklop, ki bi prikazal uspešne praktične pristope pri pouku slovenščine (za zasnovo sklopa bo poskrbela ***dr. Vida Udovič Medved***).

❖ *Priprave na slovenski slavistični kongres 2004* (*Novo mesto*). SD Dolenjske in Bele krajine ter njegova predsednica ***Mimi Jovanovič*** sta sprejela organizacijo Slovenskega slavističnega kongresa 2004. Potekal naj bi 8., 9. in 10. oktobra v Novem mestu. Predsednica se zaradi bolezni žal ni mogla osebno udeležiti seje, je pa po elektronski pošti obvestila vodstvo društva o poteku priprav na kongres.

❖ *Zbirka Slavistična knjižnica*, katere soizdajatelja sta ZD SDS in Založba Rokus, se je znašla v krizi zaradi nezanesljivosti in nepredvidljivosti pristojnih v založbi, ki so za predstavnike društva praktično nedosegljivi po telefonu ali pošti. Zaradi neprimernih razmer se avtorji bojijo objavljati v zbirki, kar usmerja k premisleku o smiselnosti sodelovanja. Zaradi potrebe po razjasnitvi situacije je upravni odbor sprejel sklep: V začetku januarja se bosta urednik zbirke ***dr. Zoltan Jan*** in predsednik ***dr. Marko Jesenšek*** poskušala sestati z vodstvom Rokusa in odpraviti nejasnosti v zvezi s prihodnostjo zbirke.

❖ *Spominske prireditve v počastitev dr. Gregorja Kreka.* Častni član ZD SDS ***Janez Dolenc*** pripravlja spominske prireditve v počastitev dr. Gregorja Kreka, prvega profesorja slavistike na univerzi v Gradcu. V sodelovanju z društvom bi prireditve potekale na dveh lokacijah: strokovno srečanje v Gradcu in simpozij na Četeni Ravni nad Poljansko dolino, od koder je bil Krek doma. V pripravljalni odbor, ki bi v začetku leta opredelil tematike in poiskal udeležence simpozija, sta se javila ***Janez Dolenc*** in ***dr. Alenka Šivic-Dular***, januarja pa naj bi svojega člana imenoval tudi Oddelek za slovenistiko FF v Ljubljani.

❖ Pobudo društva lektorjev za uvedbo licence/dovoljenja za opravljanje lektorskega dela je predstavil ***dr. Viktor Majdič***, vodja sekcije za lektorje. Člani so izrazili mnenje, da je pot do možnosti za izdajanje takšnih dovoljenj zelo zapletena in da je verjetno pobuda preuranjena in premalo domišljena. Vseeno je upravni odbor sprejel predlog, da bi v soorganizaciji z ljubljansko slovenistiko pripravili posvet o problematiki lektoriranja.

❖ Ob koncu seje je predsednik ***dr. Marko Jesenšek*** obdaril člane upravnega odbora s strokovnimi knjigami in jih povabil na božično-novoletno večerjo v gostilno Pri Mraku, ki žal ni več študentska gostilna, a je kljub temu s predsednikovo spretnostjo v druščini kmalu zavladalo sproščeno vzdušje in občutek, da smo med letom storili marsikaj koristnega za našo stroko, poklic in stan. Zapisal ***mag. Andrej Bartol***, tajnik ZD SDS, skrajšal kronist

20. 12. 2003 V današnji številki *Šolskih razgledov* (str. 5) učiteljica slovenščine na srednji poklicni in strokovni šoli ***Vida Mrkun***, ki jo vabimo med člane SD, ugotavlja, da je znanje materinščine pri osnovnošolcih iz leta v leto slabše in tudi po končani srednji šoli ni dosti boljše. Za to pa niso vedno krivi učitelji slovenskega jezika, marveč preobsežni učni programi na posameznih stopnjah izobraževanja. Zaradi vse nižjega predznanja učencev so vse večje težave pri pouku slovenščine v programih 3 + 2, ki imajo osnovni namen, da vajence po končani triletni poklicni šoli usposobijo za opravljanje poklicne mature. V članku *Ne pisatelji, temveč kuharji* jo še posebno skrbi, kako bo mogoče doseči temeljni cilj pouka slovenščine potem, ko bodo v poklicnih šolah

slovenščino zamenjali z nekim še bolj obrobnim predmetom (to je s predmetom *sporazumevanje v slovenščini*. *Prim*. Kronika št. 34, 7. 7. 2002, str. 57; št. 36, 3. 12. 2002 str. 100; št. 37, 28. 1. 2003, str. 9; itd.). Preberite tudi prispevek ***Borisa Lipužiča*** (str. 5) o boju zagovornikov lepega jezika z mlini na veter, o vplivu globalizacije, slenga in izposojenk na jezikovno vzgojo ter o delu lektorja, ki skrbi za urejeno končno podobo besedila. ***Anita Govc***, članica SD, na isti strani opozarja, da veliko časopisov lektoriranju in skrbi za dobro jezikovno izražanje ne namenja nobene pozornosti. Opredelila je tudi lektoriranje, ki je po njenem »intelektualno delo, katerega končni rezultat je urejena jezikovna podoba besedila«. Kronist bi dodal, da je to *strokovno zahtevno* intelektualno delo, ki ga ne bi smeli opravljati poklicno neusposobljeni ljudje. Opozarjamo tudi na poročilo o prizadevanjih SVIZ-a, da bi pripravili nove in dobre *šolske pravilnike* (str. 8–9). V isti številki Šolskih razgledov (str. 3) ***dr. Jurij Rojs*** predlaga, da bi na slovenskih srednjih šolah spet ponudili *možnost učenja ruščine*.

21. 12. 2003 Srednja gradbena, geodetska in ekonomska šola v Ljubljani je bila prva, ki je po osamosvojitvi Slovenije povabila tržaškega pisatelja, esejista in publicista na pogovor s srednješolci. V četrtek, 4. decembra, je bil na šoli literarni večer z naslovom *Boris Pahor med ljubljanskimi srednješolci*. Povabila je tudi dijake drugih ljubljanskih srednjih šol. Boris Pahor, ki letos praznuje devetdesetletnico, je s svojo bogato življenjsko in pisateljsko izkušnjo tržaškega Slovenca odgovarjal na vprašanja dijakov gostujoče šole in drugih udeležencev literarnega večera v povezavi z njegovimi deli: Mesto v zalivu, Vila ob jezeru, Nekropola in Odisej ob jamboru ter o tigrovcih. Njegova iskriva misel se je večkrat kritično dotaknila tudi sedanjega političnega položaja Slovenije ob vstopu v Evropsko skupnost. Skeptičen je bil do pojmovanja demokracije velikih evropskih narodov, ki omenjajo nevarnost mikronacionalizmov v združeni Evropi in ki hkrati spregledujejo narodne pravice Kataloncev, Baskov, Bretoncev … Mogoče se bo to zgodilo tudi s pravicami Slovencev. Polna zbornica dijakov in profesorjev je po več kot dve uri trajajočem pogovoru z aplavzom izrazila priznanje tržaškemu pisatelju, ki je s svojim literarnim delom prispeval pomemben delež k temu, da je moral večinski narod v Trstu priznati literarno in kulturno enakovrednost manjšinske narodne skupnosti. Bogat literarni večer so popestrili glasbenimi vložki dijakov, srečanje z literatom je dopolnila tudi priložnostna razstava o književnih delih pomembnega gosta. – ***Brane Šimenc***

22. 12. 2003 Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani (Aškerčeva 2, Ljubljana) je pripravil dvodnevni prednovoletni izobraževalni seminar učiteljev, lektorjev slovenščine kot drugega/tujega jezika. Med drugim so 30-minutne predstavitve teme *Literatura, kultura in integracija kot vsebine slovenščine kot drugega/tujega jezika* pripravile lektorice ***Tatjana Jamnik, Tanja Jerman*** in ***Marjana Lavrič***. Založba Litera oziroma njena koordinatorja ***Pavel Ocepek*** in ***Tatjana Jamnik*** sta predstavila projekt *Prevajanje slovenskih literarnih besedil na tujih univerzah*. Cilj skupnega projekta je promocija dela slovenističnih lektoratov na tujih univerzah in sodobne slovenske literature v tujini. Izbrana besedila se bodo prevajala v jezike držav, kjer potekajo naši lektorati (okrog 16 jezikov). Prevodi bodo objavljeni v knjižni izdaji. Udeleženci seminarja so spoznali tudi zanke programiranja v powerpointu. ***Mag. Jaka Vadnjal*** je v okviru krute življenjske stvarnosti spregovoril o temi *Samozaposlitev – sodobna možnost izgradnje kariere …*

25. 12. 2003 V reviji Dialogi (št. 10, str. 71–84) je objavljeno zaključno nadaljevanje *pisem Antona Pavloviča Čehova*, ki jih je izbral in prevedel *Simon Dobravec*.

Slavistično društvo Slovenije

Aškerčeva 2, p. p. 580, 1001 Ljubljana

Razpis za nagrade Slavističnega društva Slovenije za leto 2004

Slavistično društvo Slovenije objavlja Razpis za nagrade Slavističnega društva Slovenije za leto 2004.

Podeljene bodo največ štiri nagrade, in sicer za (1) zelo uspešno poučevanje slovenskega jezika in književnosti v osnovni ali srednji šoli, (2) zelo uspešno delo v Slavističnem društvu Slovenije ali pokrajinskih društvih, (3) za zelo uspešen do- ali podiplomski študij slovenščine doma ali v zamejstvu.

Prijave na razpis, ki morajo vsebovati natančno utemeljitev predloga, je treba poslati do 30. maja 2004 na naslov *Slavistično društvo Slovenije, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana* s pripisom *Nagrada Slavističnega društva Slovenije.*

Rezultati bodo znani 30 dni po končanem razpisu; nagrade bodo podeljene na novomeškem kongresu 7. 10. 2004.

Predsednik Slavističnega društva Slovenije
izr. prof. dr. Marko Jesenšek

23. 12. 2003 Minister za šolstvo, znanost in šport, ***dr. Slavko Gaber***, je v Vili Podrožnik pripravil tradicionalni *sprejem za lektorje slovenščine na tujih univerzah*, za učitelje slovenščine v tujini in za lektorje tujih jezikov na slovenskih univerzah. (Lani so lektorje slovenščine na tujih univerzah hoteli ignorirati, češ da bo sprejem alternativno eno leto za ene, drugo za druge.)

26. 12. 2003 Založba Karantanija je izdala antologijo *Nasmeh pod solzami : Slovenske balade in romance od Deva do Mlakarja*, ki jo je pripravil ***dr. Peter Svetina***. Ob tej priložnosti ga vabimo med člane našega društva.

27. 12. 2003 Izobraževalno založništvo pri DZS je zaokrožilo učbeniški komplet za pouk književnosti v gimnazijskih programih *Branja* (avtorji ***Darinka Ambrož, Boža Krakar - Vogel, Jana Kvas, Irena Novak - Popov, Mojca Poznanovič, Alojzija Zupan Sosič, Marjan Štrancar***). *Branja 4* so antologijsko berilo sodobne slovenske književnosti. Literarnim besedilom, predpisanim z učnim načrtom, se pridružujejo številna temeljna besedila sodobne slovenske poezije, proze in dramatike od slovenskega modernizma petdesetih let, postmodernizma devetdesetih in najsodobnejših literarnih besedil zadnjih let. Mnoga besedila še niso bila objavljena v učbenikih, prav tako so prvič literarno predstavljeni tudi predstavniki najmlajše književne generacije in nekateri predstavniki izseljenske književnosti. Berilo odlikujejo tudi izčrpno literarnovedno gradivo s komentarji in pojasnili, didaktično razčlenjena vprašanja ter bogata slikovna oprema z izbranimi reprodukcijami sodobnih slovenskih likovnih umetnikov. Izdali so tudi učbeniški komplet ***Mateje Gomboc*** *Besede 3*, ki je novost za triletne strokovne šole. Sledi konceptu prvih dveh učbenikov in učno snov v skladu z učnim načrtom razgrajuje v treh delih: *Jezik, Besedilo* in *Jezikovna podoba besedila*. Prvo poglavje je namenjeno slovenskemu jeziku med drugimi jeziki, drugo posameznim besedilnim vrstam, tretje pa besedotvorju in skladenjskemu sestavu besedil. Učno snov dopolnjujejo številne vaje in naloge v delovnem zvezku – dijake spodbujajo k razumevanju, poslušanju in govorjenju

ter branju in pisanju besedil. Priročnik za pouk slovenščine kot drugega/tujega jezika *Literarna sestavljanka*, ki ga je pripravila ***Mateja Pezdirc Bartol***, pa je namenjen lektorjem in učiteljem, ki poučujejo na tečajih za tujce, in učiteljem, ki poučujejo slovenščino kot dopolnilni predmet v zamejstvu, zdomstvu in izseljenstvu. Zaradi izdelane modelne in didaktične razčlenjenosti bo dragocen priročnik tudi učiteljem slovenščine v osnovni in srednji šoli. Razdeljen je na dva dela: prvi del je teoretičnega značaja in učitelju/lektorju daje nekaj smernic, zakaj, kako in katera umetnostna besedila vključevati v pouk slovenščine kot drugega/tujega jezika. Drugi, obsežnejši del je praktičnega značaja in vsebuje konkretne zglede dejavnosti ob umetnostnih besedilih. Razdeljen je na pet razdelkov: motivacijske dejavnosti, poezija, proza, dramatika ter dejavnosti za ponavljanje. Vsako literarno besedilo je opremljeno z navodili za učitelje, podatki o avtorju in besedilu ter delovnimi listi za učence/študente. *Naročila*: DZS, Izobraževalno založništvo, Šmartinska 152, BTC, hala VIII, 1538 Ljubljana, tel. 01 241 04 26, e-naslov: info.narocila@dzs.si.

28. 12. 2003 V reviji Zvon (št. 5, str. 54–57) je izšel prispevek ***Marije Rus*** o *Nedokončanem vencu Franceta Balantiča*, kjer je med drugim zapisala, da je to »labodji spev tistega pravega Balantiča, neobremenjenega z vojnimi grozotami, s sovražno okupacijo, z goranškim gladovanjem, z bratomorno vojno«. »Zadnji venec Franceta Balantiča je nedokončan samo po merilih togih zahtev pesniške oblike. Po svoji molitveni prisotnosti in izpovedni moči pa je popolna, vase sklenjena umetnina, ki ji formalna nedognanost ničesar ne odvzema.« V isti številki (str. 58–64) je ***Ines Cergol*** objavila tudi izvleček iz svoje diplomske naloge *Antični svet v delih Alojza Rebule*, ki jo je zagovarjala na Filozofski fakulteti v Trstu.

29. 12. 2003 V reviji Primorska srečanja (št. 269–270, str. 41–49) sta izšla prispevka s Primorskih slovenističnih dnevov 2003 (*prim*. Kronika št. 38, 25. 3. 2003, str. 22). Članica SD ***Sonja Žežlina*** je obdelala *Kratko pripoved Pavleta Zidarja*, ***mag. Marija Mercina*** pa se sprašuje, *ali ima Jolka Milič* prav v svojih razmišljanjih o mišmaš narečju (*prim*. Kronika št. 28 z dne 13. 7. 2001, str. 72; št. 29 z dne 28. 9. 2001, str. 94; itd.). ***Jolka Milič*** ji odgovarja že v isti številki in seveda ne skopari s posmehovanjem učiteljem (str. 50–56). V isti številki ***mag. Bogomila Kravos*** objavlja esej Slovensko stalno gledališče v Trstu in slovenska gledališča na Primorskem (str. 31–34).

30. 12. 2003 Ob koncu leta je Društvo slovenskih književnih prevajalcev izdalo dve publikaciji. Redni letni zbornik, osemindvajseti po vrsti, nosi naslov *Prevajanje realističnih in naturalističnih besedil* (*Obdobni pristop 2*), uredil pa ga je ***Tone Smolej***. Na 252 straneh prinaša osemnajst prispevkov domačih in tujih strokovnjakov, pretežno o naslovni temi, pa tudi o nekaterih drugih prevodoslovnih vprašanjih. V drugi, zunajserijski publikaciji z naslovom *Nesem te v zibel drugega jezika* (144 str.), ki je nastala ob petdesetletnici društva in sta jo uredila ***Martina Ožbot*** in ***Matej Hriberšek***, je objavljenih devetnajst prispevkov, med katerimi jih nekaj osvetljuje zgodovino prevajanja na Slovenskem in zgodovino društva, v drugih pa nekateri najvidnejši slovenski prevajalci razgrinjajo svoje avtopoetike. *Naročila in prodaja obeh zbornikov*: Društvo slovenskih književnih prevajalcev, Tomšičeva 12, 1000 Ljubljana; cena prvega je 4500 SIT, drugega pa 3500 SIT. – ***Martina Ožbot***

31. 12. 2003 K razpravi o *slovenski nacionalni kulturi in Evropi* (današnje Delo, str. 14) sta svoji glosi prispevala tudi člana SD, ***akad. dr. Janko Kos*** in ***dr. Lado Kralj***. Prvi je med drugim poudaril, da »nacionalna kultura Slovenije lahko obstaja in se obnavlja samo v sklopu evropske kulture«, opozoril pa je tudi, da evropsko kulturo ogrožata vsaj dva pojava: »od zunaj jo ogroža ›globalna‹ kultura v obliki kulturne industrije«, ki ima svoje središče v Ameriki, njena žrtev pa je evropska in z njo slovenska kultura, ki je več

kot samo tržna zabava. Od znotraj pa ju/jo ogroža dejstvo, da se je po drugi svetovni vojni dokončno razdrla struktura starih evropskih družb in njihovih ideologij, ki se jih skuša malo uspešno nadomestiti s preveč abstraktno in presplošno ideologijo človekovih pravic. ***Dr. Lado Kralj*** ob oznaki Dežmanovega problema, ki mu je za kariero pesnika sicer zadostovala slovenščina, za kariero znanstvenika in politika pa ne, ugotavlja, da je »pripadnost narodu, v katerem si vzrasel, kot usoda, težko ji je ubežati. In ta usoda je določena z jezikom.« Zato obžaluje medsebojno ekskluzivnost v treh danes prevladujočih stališčih o razmerju med slovensko in evropsko kulturo: pragmatike zanima predvsem promocija in propaganda slovenske kulture, predvsem literature, da bi jo lažje plasirali v tujini; drugi – esencialisti – se zapletajo v polemike o nacionalni substanci in identiteti; tretji zahtevajo podporo predvsem ikonični in pop kulturi, ki pa ji jezik ni mar, čeprav je vprašanje slovenske kulture predvsem vprašanje slovenskega jezika.

Novo leto, nova sreča.

1. 1. 2004 Ker se vsem, ki ste nas razveselili z iskrenimi in duhovitimi željami, ne moremo osebno zahvaliti, naj poleg že omenjene ***Berte Golob*** izpostavimo še toplo voščilo ***dr. Helge Glušič***, ki je pripisala, da ji Kronika omogoča spremljanje dogajanja v stroki, čeprav se ga osebno ne more več udeleževati, in e-pismo ***dr. Janeza Dularja***, v. d. direktorja sedaj ugašajočega *Urada za slovenski jezik*. Na eni izmed Unicefovih voščilnic, ki so jih te dni Slovenci pošiljali Slovencem, je voščilom v vseh mogočih tujih jezikih dodal še slovensko.

1. 1. 2004 *Urad Vlade RS za slovenski jezik* je s 1. januarjem izgubil finančno samostojnost: v državnem proračunu ni več omenjen kot samostojni proračunski uporabnik. Sredstva, ki so bila po lani sprejetem dveletnem proračunu predvidena za njegovo delovanje, so v zdaj veljavnem (spremenjenem) proračunu prenesena na Ministrstvo za kulturo. To pomeni, da je treba vso dokumentacijo za izdatke (odredbe za plače, račune za materialne stroške ipd.) pošiljati v dokončno odobritev in likvidacijo računovodstvu Ministrstva za kulturo. Popolna institucionalna sprememba (preobrazba in prenos urada kot skupne vladne službe v sektor znotraj kulturnega resorja, nova sistemizacija) je napovedana za 1. april. Do takrat naj bi bila v državnem zboru sprejeta tudi dopolnitev 33. člena Zakona o državni upravi, tako da bo Ministrstvu za kulturo posebej priznana pristojnost za naloge s področja jezikovne politike. Predlog zakona o rabi slovenskega jezika pa že več kot eno leto »dodatno preverjata in usklajujeta« predvsem voditeljica skupine poslancev ***mag. Majda Potrata*** in ***dr. Breda Pogorelec***, voditeljica Delovne skupine za področje jezikovnega načrtovanja in jezikovne politike (delovno telo pri Odboru državnega zbora za kulturo, šolstvo, znanost in šport). Tako po različici zakonskega predloga s konca novembra urad za slovenski jezik seveda ni več predviden pa tudi v drugih zadevah je zakonsko besedilo močno oskubeno in razvodenelo. Menda ga mislijo nekako slavnostno/simbolno vložiti v zakonodajni postopek ravno za Prešernov dan. Kdaj bo potem prišlo na dnevni red Državnega zbora, je še vprašanje, vsekakor bo težko sprejeto pred prvim majem, dnevom vstopa Slovenije v EZ, oziroma pred začetkom omejene zakonodajne suverenosti. V zvezi s tem je zanimivo brati pismo ***Edvarda Velkavrha*** v Delu (12. 1. 2004, str. 11). Lep pozdrav, ***Janez Dular***. *Pripis pisca Kronike*: Komisija Državnega sveta za družbene dejavnosti je 7. 1. 2004 v svojem mnenju k predlogu *Resolucije o nacionalnem programu za kulturo 2004–2007* med drugim podprla tudi tole stališče: »Za uresničitev prioritet kulturne politike, katere temeljna sestavina je tudi v predlaganem Nacionalnem programu za kulturo prav skrb za slovenski jezik, je nujno potreben urad pri vladi Republike Slovenije, saj je strategija skrbi za slovenski jezik nedvomno zapisana kot ›skrb vseh vladnih resorjev‹ in kot ›medresorsko koordiniranje jezikovne politike‹. Ponovna ustanovitev odpravljenega

urada je zato predpogoj za njegovo učinkovitost. Ukinitev urada je napaka in z njo skrb za slovenski jezik ponesrečena žrtev reforme državne uprave. Morebitna pojasnila, da bo urad odslej deloval kot strokovna služba znotraj Ministrstva za kulturo, je v nasprotju s strateškimi cilji, ki jih je Ministrstvo za kulturo samo zapisalo v Predlog resolucije o nacionalnem programu za kulturo 2004–2007.« Državni svet je podobno stališče že pred več meseci uradno sporočil vladi, vendar doslej ni prejel nikakršnega odgovora.

3. 1. 2004 Direktor usihajočega *Urada za slovenski jezik* ***dr. Janez Dular*** je zavrnil posmeh Delovega sodelavca, ki je 23. decembra lani v rubriki *Pa še to* menil, da svetniki Mestne občine Ljubljana napačno govorijo o Jožefu Štefanu, ne pa o Jozefu Stefanu, saj tudi imena in priimke Miklošič, Mušič, Adamič itd. zapisujemo v slovenski obliki, ne glede na to, kako so se v nekaterih zgodovinskih okoliščinah sami podpisovali. Zaradi skrajno enostranskega uveljavljanja angleščine pri poučevanju tujih jezikov številni sploh ne vedo, da se Štefan tudi na Dunaju izgovarja Štefan (začetni *st-* v nemščini!). *Prim.* Delo 3. 1. 2004 (Sobotna priloga, str. 31).

3. 1. 2004 V 4. številki *Devetletke*, glasilu založbe Rokus, je objavljen intervju z ***dr. Božo Krakar Vogel*** o književni didaktiki in pouku slovenskega jezika (s književnostjo). »Takrat, ko sem kot prva redno zaposlena moč na našem oddelku začela oblikovati ta predmet [didaktika slovenskega jezika in književnosti], ni bilo tako, marveč smo bili ti učitelji učiteljev nekakšni obrobni priveski resnim znanstvenim disciplinam, ki so bile, po prepričanju mnogih kolegov, edino področje, ki ga morajo obvladati bodoči učitelji. Tistih nekaj praktičnih veščin in poenostavitev snovi pa bo, kot so menili, vsakdo zmogel, če le dobro obvlada stroko.« – Decembra je lastnik manjšinskega deleža založbe Rokus postalo nemško podjetje Klett iz Stuttgarta, ki deluje od leta 1897, letno pa izda 2800 naslovov knjižnih del in več kot 70 revij, deluje pa v več kot tridesetih državah.

5. 1. 2004 Tudi v Delovi prilogi Šolstvo (str. 6) je izšel intervju z ***dr. Božo Krakar Vogel***, le da je tokrat v središču pozornosti zaključek gimnazijskih beril Branja. Na naslednji strani pa sta objavljena zanimiva članka ***dr. Marka Stabeja*** in ***dr. Simone Kranjc*** o funkcionalni (ne)pismenosti Slovencev, čemur je treba dodati razmišljanje ***Branimira Nešovića*** o tej temi v Književnih listih (str. 3). Opozarja, da lani več kot polovica slovenskih založnikov ni pravilno izpolnilo obrazcev ministrstva za kulturo. V branje priporočamo tudi prispevek ***mag. Aleksandre Čeferin*** o spletni učilnici slovenščine v avstralski državi Viktorija (str. 6).

5. 1. 2004 *Primorski slovenistični dnevi* bodo letos potekali 26. in 27. marca na Opčinah in bodo posvečeni Srečku Kosovelu (ob 100. obletnici smrti) in Alojzu Rebuli (ob 80-letnici). V petek in soboto dopoldne bodo potekala predavanja in okrogle mize, v petek zvečer bo literarni in družabni večer, v soboto popoldne pa izlet. Gostitelj bo SD Trst – Gorica – Videm v sodelovanju s SD Nova Gorica in Koper ter Zavodom za šolstvo. Dnevi so uvrščeni v Katalog stalnega strokovnega spopolnjevanja 2003/2004. Kotizacije ni. Prijave referatov s povzetkom do 10. 2. 2004 koordinatorici ***Elen Slavec***, Zavod RS za šolstvo, OE Koper.

5. 1. 2004 Z novim letom je postal direktor celjske Mohorjeve družbe član SD ***Jože Faganel***. Veliko uspehov pri upravljanju najstarejše slovenske založbe!

5. 1. 2004 Dvajset avtorjev je objavilo različne razprave o poljščini in slovenščini na prelomu tisočletja v zborniku *Współczesna polska i słoweńska sytuacja językowa – Sodobni jezikovni položaj na Poljskem in v Sloveniji*, ki je izšel lani poleti, uredila pa sta ga ***Stanisław Gajda*** in ***Ada Vidovič Muha***. Gre za nadaljnji razvoj sodelovanja, ki se je razvilo ob raziskovalnem projektu o slovanskih jezikih. Rezultati slednjega so objavljeni v 14 zvezkih, med katerimi je leta 1998 izšel tudi slovenistični. *Prim.* Delo 5. 1. 2004 (Književni listi, str. 9).

5. 1. 2004 Založba Karantanija je podobno kot Jurčičeva in Tavčarjeva izdala na zgoščenki tudi Cankarjeva dela, ki jih je uredil ***Zlatko Režonja***. *Prim.* Delo 5. 1. 2004 (Književni listi, str. 2).

8. 1. 2004 Na decembrskem srečanju lektorjev slovenščine so predstavili projekt *Prevajanje slovenskih literarnih besedil na tujih univerzah*, ki ga Komisija za slovenščino na tujih univerzah pripravlja skupaj z založbo Litera. Izbor literarnih besedil je pripravil ***Pavel Ocepek***. Cilj skupnega projekta je promocija dela slovenističnih lektoratov na tujih univerzah in sodobne slovenske literature. Izbrana besedila se bodo prevajala v jezike držav, kjer potekajo naši lektorati (okrog 16 jezikov). Prevodi bodo objavljeni v knjižni izdaji založbe Litera. – ***Mojca Nidorfer Šiškovič*** in ***Simona Kranjc***

9. 1. 2004 Na Radiu Slovenija I so v oddaji Naši znanstveniki pred mikrofonom predstavili ***dr. Varjo Cvetko Orešnik***, predstojnico Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša.

10. 1. 2004 Okrogla miza *Razpoke šolskih pravilnikov* z blejskega slavističnega kongresa je večkrat odmevala na spletni klepetalnici Šolskih razgledov (www.solski-razgledi.com) oziroma na e-okrogli mizi *Zakaj so učitelji tako tiho*. *Prim.* Šolski razgledi 10. 1. 2004, str. 8.

10. 1. 2004 V 91. letu starosti je usahnilo ustvarjalno življenje častnega člana Slavističnega društva Slovenije ***prof. Martina Jevnikarja***. Viharji druge svetovne vojne so ga iz rodne Dolenjske zanesli kot političnega emigranta v Trst, kjer se je ustalil do konca življenja. Neločljivo je povezan s povojnim obnavljanjem slovenskega šolskega sistema v Italiji. Ker Italija dolgo ni priznavala jugoslovanskih diplom, je po vojni še enkrat diplomiral v Padovi pri prof. Arturu Cronii, ki je spoznal njegove strokovne kvalitete in z njim pričel sodelovati, a ni uspel v prizadevanjih, da bi na tej univerzi odprli primerno mesto za prof. Jevnikarja, ki je pozneje vrsto let poučeval slovenščino oziroma slovensko literarno zgodovino na univerzi v Vidmu. Kot sodelavec Radia Trst A, Mladike, Literarnih vaj in drugih revij, urednik Primorskega slovenskega biografskega leksikona itd. je predstavljal svojstveno vez med zamejstvom, zdomstvom in matično domovino. Njegovo delo je zapustilo globoke sledi. *Prim.* Primorski dnevnik 11. 1. 2004, str. 5; 14. 1. 2004, str. 6; 21. 1. 2004, str. 18; Novi glas 15. 1. 2004, str. 8; 22. 1. 2004, str. 8; 29. 1. 2004, str. 8; Delo 16. 1. 2004, str. 11; Družina 18. 1. 2004, str. 2; 25. 1. 2004, str. 10.

12. 1. 2004 Na videmski fakulteti za tuje jezike in književnosti je ***Tatjana Rojc*** organizirala seminar o prevajanju in kulturnem sodelovanju, katerega so se aktivno udeležili tudi prevajalka ***Darja Betocchi***, pesnik ***Miroslav Košuta*** in ***Miran Košuta***, profesor slovenščine na tržaški univerzi. *Prim*. Primorski dnevnik 14. 1. 2004, str. 12.

13. 1. 2004 Na *Osnovni šoli dr. Bogomirja Magajne v Divači* so izvedli zanimivo vsestransko, večdnevno počastitev *stote obletnice rojstva pisatelja*, po katerem je poimenovana njihova šola. Po projektnem delu manjših skupin, v katere so vključeni vsi učenci, so na zaključni prireditvi pripravili tudi srečanje s psihiatrom ***dr. Jožetom Felcem*** in urednikom pisateljevega izbranega dela za mladino ***dr. Zoltanom Janom***. Ker se slednji ni mogel osebno udeležiti prireditve, so predhodno posneli pogovor z njim in ga nato predvajali po interni televiziji. *Prim.* Primorske novice 9. 1. 2004, str. 10; 16. 1. 2003, str. 13; Primorski dnevnik 16. 1. 2004, str. 6; Delo 10. 1. 2004, str. 6.

13. 1. 2004 Na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti sta ***prof. dr. Zinka Zorko***, izred. članica SAZU, in ***doc. dr. Mihaela Koletnik***, predstojnica Oddelka za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete v Mariboru, predstavili znanstveno monografijo z naslovom *Glasoslovje, besedoslovje in besedotvorje v delih Jakoba Riglerja*, ki je izšla kot 25. knjiga v zbirki *Zora* pri Slavističnem društvu Maribor. Delo

prof. dr. Riglerja je z različnih vidikov najprej podrobno osvetlil ***akad. prof. dr. Jože Toporišič***, nato pa sta nove raziskovalne dosežke devetnajstih domačih in tujih jezikoslovcev predstavili še obe urednici. – ***Mihaela Koletnik***

15. 1. 2004 V Kulturnem domu v Gorici so predstavili tri knjige, povezane s slovenskim gledališčem v Trstu. ***Miroslav Košuta*** je pripravil nadaljevanje *zbornika tega gledališča za leta 1985–2002* (fotodokumentacija in podatki o predstavah), ***Filibert Benedetič*** in ***Maja Lapornik*** sta prikazala delovanje Slovenskega stalnega gledališča v Trstu in njegovih predhodnikov v letih 1902–2002, članica SD ***mag. Bogomila Kravos*** pa svojo študijo *Slovensko gledališče v Trstu 1945–1965*, na katero smo v našem listu že opozorili. S tem delom je bila povezana tudi gostujoča razstava Slovenskega gledališkega muzeja, ki so jo tega dne zaključili in preselili v Novo Gorico. ***Mag. Bogomila Kravos*** je pred kratkim pri koprski založbi Lipa izdala monografijo o igralki Zlati Rodošek *Zlatina leta v tržaškem gledališču* (160 str.). *Prim.* Primorski dnevnik 5. 1. 2004, str. 14; 7. 2. 2004, str. 16.

15. 1. 2004 V avli Filozofske fakultete v Ljubljani so konec preteklega leta člani *Društva mladih jezikovnih ustvarjalcev* prodajali zbornik Literarna zrna (zbornik slovenistov, komparativistov in slavistov) po ceni 200 SIT. Kdor zbornika ni uspel kupiti in bi rad to storil naknadno, lahko pokliče kontaktno osebo – Petro Likar – na tel. 041 555 187, ali to sporoči po e-poštnih naslovih petra_likar@hotmail.com in literarna_zrna@hotmail.com ali pa pusti sporočilo v nabiralniku DMJU v tajništvu oddelka za slovenistiko. – ***Petra Likar***

15. 1. 2004 Na občnem zboru *Slavističnega društva Ljubljana*, ki je bil na Srednji zdravstveni šoli Ljubljana, se je po uspešno opravljenem dveletnem mandatu poslovila predsednica ***Mira Rutar Arh*** in krmilo vodenja predala novi predsednici ***Mojci Stare Aljaž***, za tajnico so izvolili ***Katjo Lashahner***, računovodstvo pa bo vodila ***Jožica Markovič***. Društvo se seli na Srednjo šolo za elektrotehniko in računalništvo. Dosedanji predsednici društva ***Miri Rutar Arh***, ki se je po uspešno opravljenem dveletnem mandatu poslovila, se je v imenu nadzornega odbora zahvalila ***Mojca Marn***. Svoje delo v upravnem odboru sta zaključili tudi tajnica ***Silva Kastelic*** in računovodkinja ***Jožica Toni***. Nova predsednica društva ***Mojca Stare Aljaž*** je poudarila, da se z optimizmom in realizmom loteva nalog, ki so že stalnica delovanja društva, in obenem želi popestriti delovanje s strokovnimi in kulturnimi srečanji. Ob koncu uradnega dela je sledil glasbeni večer, ki so ga pripravili dijaki Srednje trgovske in Srednje zdravstvene šole Ljubljana. V sproščenem vzdušju ob ritmih harmonike, kitare in citer ter ob prigrizku smo se poslovili in novemu vodstvu zaželeli vse dobro. – ***Mag. Silva Kastelic***, tajnica SDL

16. 1. 2004 V prostorih Društva slovenskih pisateljev v Ljubljani so predstavili pesniško zbirko rezijanske pesnice ***Silvane Paletti*** *Rozajanski serčni romonenj – La lingua resiana del cuore – Rezijanska srčna govorica*. Pesniška zbirka je vzklila sredi rožnih in sončnih dolov pod goro Kanin. Pesmi so zrasle iz trde rezijanske zemlje in bodo zdaj, ko jim je končno dano zagledati luč sveta, lahko razkrivale globoko doživeti rezijanski svet in rezijanske ljudi. Zbirka je trijezična: pesmi so objavljene v rezijanščini, knjižnem slovenskem in italijanskem prevodu. V slovenski knjižni jezik jih je prevedla častna članica SD ***Marija Pirjevec***, ki je esej o njenem ustvarjanju objavila v Primorskem dnevniku, v katerem je med drugim zapisala: »Znotraj slovenske književnosti so pesmi Silvane Paletti zanimiva drugačnost in posebnost. Posebnost v jezikovnem, krajinskem in doživljajskem smislu.« Knjigo spremljajo besedila ***Monike Kropej***, ***Roberta Dapita***, ki je zbirko je uredil, in ***Vicenza Oriolesa***. Zbirka je izšla v sodelovanju z Mednarodnim centrom za večjezičnost Univerze v Vidmu in Inštitutom za slovensko narodopisje ZRC

SAZU. *Prim*. Primorski dnevnik 13. 1. 2004, str. 28; 17. 1. 2004, str. 12; 25. 1. 2004, str. 18; Delo 17. 1. 2004, str. 7; 24. 1. 2004, str. 11; Novi glas 29. 1. 2004, str. 8.

15. 1. 2004 **Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je *Andrej Ermenc Skubic* uspešno zagovarjal svojo doktorsko tezo *Sociolekti v jezikovni stvarnosti in literarnem delu – primerjava med slovenščino in angleščino*. Iskrene čestitke!**

Slavistično društvo Slovenije

Aškerčeva 2, p. p. 580, 1001 Ljubljana

Razpis za objavo monografije v zbirki Slavistična knjižnica za leto 2004

Slavistično društvo Slovenije objavlja Razpis za objavo monografije v zbirki Slavistična knjižnica, ki jo izdaja z založbo Rokus.
Pogoji za prijavo:
– rokopis monografije in dve recenziji,
– prijavijo se lahko člani Slavističnega društva Slovenije,
– monografija je lahko s področja slovenskega jezikoslovja ali literarne zgodovine,
– obsega lahko največ 20 avtorskih pol,
– napisana mora biti v slovenskem jeziku,
– izšla bo do konca leta 2004.
Prijavo na razpis z rokopisom monografije (disketa in izpis na papirju) in dvema recenzijama je treba poslati do 15. marca 2004 na naslov *Slavistično društvo Slovenije, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana* s pripisom *Razpis za objavo monografije*.
Prispele prijave bo pregledala komisija, ki jo je določil Upravni odbor Slavističnega društva Slovenije. Rezultati bodo znani 45 dni po končanem razpisu.

Predsednik Slavističnega društva Slovenije

izr. prof. dr. Marko Jesenšek

16. 1. 2004 Med 34. tednom slovenske drame (med 12. in 22. marcem 2004) bodo v Kranju potekale delavnice dramskega pisanja.

16. 1. 2004 V Delu (str. 11) je izšlo poročilo o znanstveni monografiji ***dr. Irene Novak Popov*** *Sprehodi po slovenski poeziji*. V prvem delu knjige avtorica popelje bralca skozi opus pesnikov, ki so umeščeni kronološko od Jožeta Štefana do Gregorja Strniše. V osrednjem delu analizira premalo cenjene pesnike, v zaključnem pa obravnava strukturo in semantiko sonetne metafore.

17. 1. 2004 Po daljšem času se je oglasila ***Nadina Vuković***, urednica pri *Knjizari.com* (www.knjizara.com), in nas povabila, da si ogledamo njihovo ponudbo najnovejših izdaj s področja zgodovine in teorije književnosti ter esejev in študij.

19. 1. 2004 Ob desetletnici obstoja slovenske spletne strani *Zbirka slovenskih leposlovnih besedil* (http://www.ijs.si/lit/leposl.html) so med »pionirji in protagonisti informatizacije slovenske družbe« predstavili ***Mirana Hladnika***. *Prim.* Delo 19. 1. 2004, str. 10.

19. 1. 2004 Članom Slavističnega društva, ki pošiljajo prispevke na moj naslov, pa tudi vsem drugim sporočam, da je *glavni urednik revije Jezik in slovstvo v začetku januarja hvaležno sprejel moj odstop iz uredništva* te revije. Po 15-letnem urednikovanju področja za didaktiko sem odstopila zaradi nestrinjanja z nekaterimi nameravanimi

tematskimi prioritetami v načrtih sedanjega uredništva (slovenščina kot tuji jezik naj bi imela tematsko številko, preden so na ta način obdelane nekatere pomembne teme v zvezi s slovenščino kot prvim jezikom, npr. literatura). Prav tako različno pojmujemo konkretne vsebinske in uredniške kompetence na področju didaktike slovenskega jezika in književnosti. Moj odstop je posledica večmesečnega neuspešnega elektronskega dopisovanja z glavnim urednikom. – ***Boža Krakar Vogel***

20. 1. 2004 Raziskovalka Kosmačevega dela ***mag. Marija Mercina*** je v Goriškem muzeju (Kromberški grad) imela predavanje *Obraz Cirila Kosmača za naš čas*, ki je zbudilo veliko zanimanja tudi za njeno knjigo *Proza Cirila Kosmača. Rokus. Slavistična knjižnica 6. Ljubljana 2003*. *Prim*. Primorski dnevnik 17. 1. 2004, str. 15; 22. 1. 2004, str. 18. *Naročila*: Založba Rokus, Grad Fužine, Studenec 2A, 1260 Ljubljana Polje, brezplačni tel. 080 19 90; e-naslov rokus@rokus.com.

21. 1. 2004 Posledice dejstva, da je *Urad za slovenski jezik* postavljen na nižjo raven, z medresorskega organa v Ministrstvo za kulturo, je v svojem članku prikazal ***Milan Vogel***. *Prim.* Delo 21. 1. 2004, str. 18.

21. 1. 2004 V pogovoru ***Petra Kolška*** z belorusko jezikoslovko ***Nino M. Mečkovsko*** je med drugim zanimivo, da 82 odstotkov desetmilijonskega prebivalstva Belorusije v vsakdanjem sporazumevanju **ne** *uporablja beloruščine*, vendar jih 74 odstotkov navaja, da **je** *beloruščina njihov materni jezik*. Beloruščino se sicer učijo v šoli, vendar je ne znajo govoriti tako dobro kot ruščino. *Prim.* Delo 21. 1. 2004, str. 18.

21. 1. 2004 Slovenska matica je predstavila znanstveno monografijo ***Matevža Kosa*** o *ničejanstvu pri Slovencih*, ki namenja veliko pozornost vplivom Nietscheja na slovensko literaturo. *Prim.* Delo 22. 1. 2004, str. 7.

21. 1. 2004 S ponatisom izbora člankov, objavljenih v jezikovnih kotičkih koroškega tednika Nedelja, je celovška Mohorjeva družba počastila 80-letnico ***dr. Franca Verbinca***. Priročnik *365 x slovensko* je namenjen dvigu jezikovne kulture, o njem pa je v svojem jezikovnem kotičku poročal tudi častni član SD ***Janez Gradišnik***. *Prim*. Primorski dnevnik 24. 1. 2004, str. 12; Družina 25. 1. 2004, str. 15.

22. 1. 2004 V sežanski Kosovelovi knjižnici je ***Josip Osti*** predstavil novo pesniško zbirko častnega člana SD, ***akad. Cirila Zlobca***, *Samo beseda sem*. Ker je ravnokar ugasnilo življenje ***Janeza Menarta***, je Zlobec v noči nespečnosti spesnil sonet o prijatelju, ki so ga prebrali na večeru. Ciril Zlobec je objavil 22 pesniških zbirk (16 v tujih jezikih), uredil 11 antologij in objavil skladovnico prevodov. *Prim.* Delo 21. 1. 2004, str. 19; Primorski dnevnik 24. 1. 2004, str. 12; Primorske novice 27. 1. 2004, str. 23.

22. 1. 2004 Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je ***Barbara Baloh*** uspešno zagovarjala svojo magistrsko nalogo *Vzorci govornega vedenja pri pripadnikih italijanske narodne skupnosti v slovenski Istri*. Iskrene čestitke!

22. 1. 2004 Na Pedagoški fakulteti v Kopru je potekala redna *skupščina Slavističnega društva Koper*, na kateri so bili razrešeni dosedanji organi društva in izvoljeni novi. Nove članice izvršilnega odbora SD Koper so mlajše kolegice slavistke (***Breda Švara***, prof., predsednica, ***Barbara Baloh***, prof., tajnica in ***Mojca Butinar*** prof., blagajničarka, članici ***Lilijana Gustinčič Furlan*** in ***Ksenija Lazar***), ki obetajo novo poživitev društva. Zbranim slavistom sta predavala tržaška Slovenca. ***Prof. Samo Pahor*** je živahno razpravljal o položaju slovenske narodnostne skupnosti v Italiji z vidika pravne in politične ureditve rabe manjšinskega jezika, kar je tudi tema njegove knjige Po pravici povedano, ***mag. Matejka Grgič*** pa je predstavila svoje raziskovanje s področja filozofije jezika s poudarkom na nekaterih temah poznoantičnega jezikoslovja. V zadnjem letu se SD Koper ponaša z novo doktorico znanosti, ***dr. Vesno Mikolič***, z dvema magistricama**, *mag. Sonjo***

Starc in ***mag. Simono Bergoč***; dve kolegici pa v teh dneh zagovarjata svoja magisterija, to sta ***Barbara Baloh*** in ***Elen Slavec***. Svoja spoznanja raziskav predvsem z jezikoslovnega področja (sociolingvistika, besediloslovje, pragmatika) so nam kolegice prikazale na zanimiv in sproščen način in tako bistveno obogatile prijetno srečanje slavistov. Upamo le, da bo takšen način predstavitve novih slavističnih raziskav tudi v prihodnje živel. Dosedanja predsednica SD Koper, ***dr. Vida Medved Udovič***. *Prim.* Delo 22. 1. 2004, str. 7; Primorske novice 27. 1. 2004, str. 23.

23. 1. 2004 Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je ***Elen Slavec*** uspešno zagovarjala svojo magistrsko nalogo *Jezikovni položaj v slovenski Istri v luči javne komunikacije*. Iskrene čestitke!

23. 1. 2004 Na *Oddelku za slavistiko* je prišlo do dolgo pričakovane osvežitve in izpopolnitve študijske ponudbe: po odobritvi študijskih programov na ministrstvu za šolstvo, znanost in šport in zagotovilih, da bodo v financiranje vključeni tudi programi zahodnoslovanskih jezikov in književnosti, je Filozofska fakulteta za leto 2004/2005 objavila *razpis za dvopredmetni študij češčine, poljščine in slovaščine*. Sestavljalci programov, habilitirani predavatelji in lektorji na treh lektoratih, doslej vključenih v program slovenistike, srbohrvatistike in primerjalnega slovanskega jezikoslovja, so od prvega osnutka študijskih programov iz leta 1999 – po preteku mandatnega obdobja trem dekanom FF in trem predstojnikom najprej skupnega, nato ločenega Oddelka za slavistiko – prišli do načrtovanega cilja, tj. *samostojne smeri zahodnoslovanskih študijev*. Študijski programi z elementi nabirno-izbirnega sistema so oblikovani tako, da bo diplomant obvladal sodobni jezik in prevajalske veščine, da bo razgledan po zgodovinski in sodobni kulturni in družbeni problematiki in bo sposoben globljega razumevanja specifičnih pojavov, ki so rezultat prepletanja tradicije in družbenokulturnih konstant v novih okoliščinah evropskih povezav. Zato so v izhodiščih slovenske bohemistike, polonistike in slovakistike razpoznavna tudi tista razmerja med slovenskim in srednjeevropskim kulturnim okoljem, ki osvetljujejo, interpretirajo in vrednotijo pomembne tradicionalne povezave, ob njih pa kažejo na perspektivno najtvornejše oblike in modele medsebojnega prepletanja in oplajanja sedanjih in prihodnjih partnerskih odnosov. Možnost širšega in globljega preučevanja sorodnosti med specifiko večkrat preozko gledanega »slovenskega sindroma« kot variacije značilnega prenašanja univerzalnih vsebin v regionalno okolje in podobnimi pojavi v zahodnoslovanskem svetu bo razširila doslej preveč zgodovinsko zamejeno zavest o skupni pripadnosti širši regiji. Številna aktualna vprašanja, povezana z našim položajem v širši srednjeevropski regiji, pa tudi z odnosom do širše razumljenega »slovanstva«, med drugim do ponekod še zmeraj iskrečih se anahronističnih nazorov o slovanski vzajemnosti, od nas zahtevajo tudi čimprejšnjo organizacijo podiplomskega in izrednega študija ter izpopolnjevalnih programov. Tovrstne aktualne teme bodo gotovo spodbujale, motivirale in podžigale radovednost mladih in svežih raziskovalnih, poustvarjalnih (prevajalskih) in pedagoških energij. Ob razmeroma skromni začetni kadrovski zasedbi bodo že sedaj veljavne meddržavne pogodbe, zlasti pa dvostranski raziskovalni projekti, izmenjevalni programi, kot sta Ceepus in Erasmus, omogočali študijska bivanja in izpopolnjevanja v okoljih matičnih jezikov. Ne dvomimo, da bodo še živahnejše zveze s poljskimi, češkimi in slovaškimi univerzami gotovo koristne za oba oddelka v drugem nadstropju. Programe bodo prvo leto izvajali: na bohemistiki ***doc. dr. Petra Stankovska, doc. dr. Andrej Rozman*** in ***Bojana Maltarič***, na polonistiki ***doc. dr. Nikolaj Jež***, ***dr. Maria Wtorkowska*** in ***dr. Joanna Sławińska***, na slovakistiki ***doc. dr. Andrej Rozman, dr. Jozef Pallay*** in ***Darija Pivk***. *– Iz Rozman-Ježevega kabineta, kjer zadnje čase luč noč in dan gori*. *Prim.* Delo 9. 2. 2004, str. 3.

23. 1. 2004 V veliki dvorani Višje šole za prevajalce in tolmače na Univerzi v Trstu, ki domuje v stavbi slovenskega Narodnega doma (fašisti so ga požgali leta 1920), je društvo *Skupina 85* predstavila tri knjižne prevode *Claudia Magrisa*, znanega tržaškega univerzitetnega profesorja. Pogovor je vodila *Patrizia Vascotto*, nekdanja študentka slovenščine na Filozofski fakulteti v Trstu, ena izmed prevajalk pa je *Rada Lečič*, lektorica slovenščine na ustanovi, ki je gostila prireditev. *Prim*. Primorski dnevnik 25. 1. 2004, str. 5.

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

Jolkizmi iz *Besede*, glasila Združenja književnikov Primorske

***

Na nekem simpoziju, ki žal ni izjema, ki potrjuje pravilo, so končno našli skupni jezik.
Ki pa ni bil (in ne bo niti v bodoče) slovenščina.

***

Bila je tako črnogleda, da je videla brezbarvno celo mavrico.

***

Nekateri najraje gofljajo takrat, ko nimajo kaj povedati.

***

Rojstni dnevi, okrogle obletnice in jubileji bi bili čudovite pogruntavščine in dogodivščine,
če ne bi vsevprek postarali ljudi.

***

Šalim se, a mislim resno.

***

Jolka Milič

24. 1. 2004 V Državnem arhivu v Trstu je imel ***Silvano Cavazza*** predavanje *Bonomo, Vergerij in Trubar : Trst in reformacija v Evropi*. Med krivoverskimi knjigami, ki so jih leta 1597 javno zažgali v Devinu, 1599 pa tudi v Gradišču, so bile tudi knjige Primoža Trubarja. *Prim*. Primorski dnevnik 24. 1. 2004, str. 12.

24. 1. 2004 Italijanska Ustanova za spoznavanje slovenskega jezika v Trstu (Via Valdirivo) pričenja vpisovati v tečaje slovenščine vsak dan od 17. do 19. ure, ko dajejo informacije tudi po telefonu 040 76 14 70 ali 040 36 65 57. *Prim*. Primorski dnevnik 24. 1. 2004, str. 10.

24. 1. 2004 V polemiko ob prevodu izraza *Univerza na Primorskem* v *Università della »Primorska«* (*prim*. Kronika št. 42, 22. 11. 2003, str. 90) se je vključil tudi zgodovinar in pozoren bralec Kronike ***dr. Branko Marušič***, ki je pregledno opisal nastanek izraza Primorska in njegov pomen v različnih zgodovinskih obdobjih, dodal pa tudi informacije, zakaj se v italijanščini včasih piše li**tt**orale, večkrat pa li**t**orale. *Prim.* Delo 24. 1. 2004 (Sobotna priloga, str. 31).

26. 1. 2004 V 4. številki Slavistične revije (leto 2003) so objavljene naslednje razprave: ***Jerica Snoj*** obravnava slovarsko večpomenskost z vidika prve teoretično zasnovane predstavitve le-te za slovenski jezik, tj. knjige *Slovensko leksikalno pomenoslovje* Ade Vidovič Muha; ***Nina Novak*** in ***Lara Godec*** predstavljata formalne lastnosti razpravnih besedil v Slavistični reviji (1991–2002); ***Silvo Torkar*** pa pojasnjuje nastanek in podaja etimologijo imen *Baška dolina/grapa*, *Hudajužna*, *Porezen*, *Loje*, *Logaršče*, *Kojca*, *Obloke*, *Robje* in *Podmelec*. V nadaljevanju so objavljeni trije prispevki s 13. mednarodnega slavističnega kongresa, in sicer: ***Boris A. Novak*** obravnava Prešernov ustvarjalni prispevek k vzpostavitvi sonetnega venca, ***Vid Snoj*** se ukvarja s pesmimi z novozaveznimi motivi iz nedokončane pesniške zbirke Antona Vodnika *Talitá, kumi*, ***Aleksander Skaza*** pa obravnava roman *Peterburg* Andreja Belega kot

roman, ki je zaostrena groteskna oblika na nekatere temeljne dileme Puškinovega *Bronastega jezdeca*. Razpravni del te številke zaključuje ***Klemen Lah*** z analizo beril za 5. razred osnovne šole. Nerazpravni del 4. številke zajema dva zapisa: oceno *slovenske slovnice Petra Herrityja* avtorja ***Shamila Khairova*** in oceno knjige *Istvána Lukácsa* z naslovom *Preobrazbe odrešitelja kralja Matjaža v slovenskem ljudskem izročilu in v leposlovju* avtorja ***Mladena Pavičića***. – ***Nataša Logar***, tehnično uredništvo SR

27. 1. 2004 Knjiga folklornih zgodb *Duša na bicikli*, ki sta jih po brkinskih vaseh zbrali ***Nada Kerševan*** in ***Marija Krebelj***, izšle pa so v popularni knjižni zbirki *Glasovi* (urednica ***dr. Marija Stanonik***, založba Kmečki glas), je že razprodana. ***Marija Štrancar*** z Osnovne šole Podgraj je že pripravila podobno delo, ki bo vključevalo gradivo iz 25 brkinskih in čičkih vasi. *Prim.* Primorske novice 27. 1. 2004, str. 8.

27. 1. 2004 Knjiga *Ikarov sen*, posvečena bližnji stoti obletnici rojstva Srečka Kosovela, prinaša vrsto fotografskega gradiva, reprinte in prepise pesnikovih rokopisov in drugo gradivo, ki je uporabno tudi pri pouku. *Prim.* Primorske novice 27. 1. 2004, str. 23. *Najpreprostejše naročanje:* 01/241 33 00, www.emka.si ali Mladinska knjiga, Slovenska 29, 1000 Ljubljana.

28. 1. 2004 Dobra novica iz Tübingena: 17. decembra 2003 je ministrstvo za znanost v Nemčiji izdalo slavistiki dovoljenje, da *razpiše mesto profesorja za slovansko filologijo*, ki bo nasledil prof. dr. Klugeja. Kandidati se morajo prijaviti do 31. januarja 2004. – ***Saška Štumberger***, lektorica slovenščine v Tübingenu

28. 1. 2004 Od 22. do 24. aprila 2004 se bo v Sofiji dogajalo sedmo nacionalno slavistično zborovanje z mednarodno udeležbo *Slavistika in družba*. 15-minutni referati so lahko v katerem koli slovanskem jeziku. Prijave do 15. marca na naslov slavistika@slav.uni-sofia.bg. Natančnejše informacije nudi Ilka Enčeva (ilkae@abv.bg).

28. 1. 2004 Če ima kdo odvečen izvod *Menueta za kitaro* (V. Zupan) in *Med strahom in dolžnostjo* (K. Grabeljšek), se toplo priporočam kot odjemalec. Pogoj je le, da sta knjigi v voznem stanju. Lep pozdrav! ***Rok Burja*** (rok.burja@lek.si)

29. 1. 2004 Na Znanstveno-raziskovalnem središču Koper Univerze na Primorskem trenutno poteka 40-urni *izpopolnjevalni tečaj iz slovenskega jezika*, ki se ga udeležujejo v glavnem stari znanci s Poletnih tečajev slovenskega jezika na Slovenski obali. Tečaj vodi Lea Kalc Furlanič.– ***Vesna G. Mikolič***

29. 1. 2004 Morda bo bralce Kronike zanimalo, da sta po vztrajnem prizadevanju prejšnjega docenta in slovenskega veleposlaništva v Rimu italijansko ministrstvo za šolstvo in osrednja rimska Univerza La Sapienza te dni končno le *razpisala natečaj za stalno nameščenega profesorja slovenskega jezika in književnosti* na omenjeni največji italijanski in evropski univerzi. Rimska stolica je izjemnega strateškega pomena za slovenščino in zato vredna najodličnejšega strokovnjaka. Zainteresirani se lahko o razpisnih pogojih poučijo na spletni strani http://www.uniroma1.it/amm-personale/concorsi/concorsi.htm ali pa v italijanskem uradnem listu z dne 27. 1. 2004 (Gazzetta ufficiale – Concorsi d. d. 27.1.2004). Rok za oddajo prošenj zapade 26. 2. 2004. Seveda sem kolegom na voljo za katero koli dodatno informacijo ali pojasnilo (e-naslov: kosuta@units.it).– ***Miran Košuta***

30. 1. 2004 Predstavnik interesov vzgoje in izobraževanja v Državnem svetu RS, ***dr. Zoltan Jan***, je organiziral srečanje z volilno bazo s področja vzgoje in izobraževanja. Državni svet je z izvoljenim predstavnikom interesov tega področja praktično edini organ, ki predstavlja neposredno vez med učitelji ter drugimi delavci na področju vzgoje in izobraževanja na eni strani ter zakonodajno vejo oblasti. Srečanje je bilo namenjeno

izmenjavi izkušenj, pogledov o morebitnih pobudah za obravnavo in razreševanje problematike, predvsem pa preverjanju možnosti za še učinkovitejše sodelovanje.

30. 1. 2004 Knjiga ***Igorja Grdine*** *Poti v zgodovino* tematizira aktualna teoretična in praktična vprašanja zgodovinske vede v slovenskem prostoru, pa tudi širše. Posebno pozornost namenja racionalni pripovedni konceptualizaciji nekdanjosti v historiografskih študijah. Predstavlja posamezne paradigme, ki so se v stroki uveljavile v 19. in 20. stoletju; v prvi vrsti problematizira zamisel zgodovine kot »retrospektivne sociologije«. Prav tako kritično obravnava »kronikalni« in »genealoški« pristop k opisovanju minulosti. Drugi del knjige sestavljajo posamezne študije in »esejske vinjete«, ki na podlagi avtorjevih metazgodovinskih premislekov obravnavajo nekatere teme iz preteklosti in sedanjosti. Cena: 2430 SIT. *Informacije in naročila*: Založba ZRC, p. p. 306, 1001 Ljubljana, tel. 01 740 64 64, faks 01 425 77 94, e-pošta: zalozba@zrc-sazu.si. Oglejte si katalog vseh izdaj Založbe ZRC s podrobnejšimi predstavitvami: www.zrc-sazu.si/zalozba. Vse naše izdaje so na voljo v Knjigarni AZIL na Novem trgu 2 v Ljubljani. Odprta je od 9. do 21. ure, ob sobotah od 9. do 13. ure. Tel. 01 470 64 75, e-pošta: azil@zrc-sazu.si, http://azil.zrc-sazu.si.

1. 2. 2004 V Franciji 21-letna dijakinja gladovno stavka, ker šolske oblasti nameravajo ukiniti pouk bretonščine na njeni šoli, češ da ni dovolj interesentov, ker je večje zanimanje za dodatno učenje tujih jezikov. Če bi hotela nadaljevati svoje učenje materinščine, bi se morala voziti v oddaljeno večje središče. *Prim*. Primorski dnevnik 1. 2. 2004, str. 20.

1. 2. 2004 Na pragu svoje sedemdesetletnice je bil gost današnje televizijske oddaje (TV SLO 1, ob 21.00) častni član SD, *akad. dr. Matjaž Kmecl*, ki je spretno vijugal med zlobnimi vprašanji in razkril vrsto zanimivih podrobnosti o stvareh, s katerimi se je ukvarjal na svoji poklicni poti, med pisateljskim ustvarjanjem in med opravljanjem družbenopolitičnih dolžnosti. *Prim.* Delo 1. 2. 2004 (Vikend, str. 25).

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

***

Pravica pravic je pravica živeti,
biti otrok, za srečo rojen,
granat,
tata in mamo ob sebi imeti
zori
in jima padati veselo v objem.

Lepa pravica je teči po trati
duše,
in ne biti kot trava teptan,
teme,
učiti se brati in biti med brati
enakovreden in spoštovan.

Rasti, kot rastejo jelke in bori,
poslušati pesmi, ne pokov
in potem enkrat ob majniški
reči nekomu: Imam te rad!

In še: biti duša v svetu brez
majhna svetloba sredi velike
ali vsaj kaplja v obdobju suše,
ne biti nihče, a otrok, ki je vse!

Tone Pavček

1. 2. 2004 Pred kratkim je izšla zadnja, *6. številka* revije *Jezik in slovstvo za leto 2003*. Na 138 straneh prinaša pet razprav in pet poročil, ki posegajo na področja leksikografije, zgodovinske sociolingvistike, novejše in sodobne slovenske literature ter teorije empiričnih in sistemskih obravnav literature. Svoje članke ponujajo v branje ***Kozma Ahačič*** (*Od naslovnikov knjig do rabe slovenščine v cerkvi: nekaj vprašanj*

slovenske zgodovine sociolingvistike 16. stoletja), ***Aleš Pogačnik*** (*Prevzemanje besed v slovenščini*), ***Silvija Borovnik*** (*Dramsko delo Daneta Zajca*), ***Blanka Bošnjak*** (prvi del razprave *Pisatelj Milan Pugelj kot pomemben člen v kratkoprozni ustvarjalnosti iz začetka 20. stoletja na Slovenskem*) in ***Marijan Dović*** (*Literarni polisistem in mehanizmi medkulturnih stikov*). Tudi v tokratni številki revije je rubrika Ocene in poročila pestra. ***Matjaž Zaplotnik*** ocenjuje knjigo Ericha Prunča *Urban Jarnik. Pesmi in prevodi*, ***Polona Gantar*** pa *Frazeologijo bosanskoga jezika* Ilijasa Tanovića; sledijo poročila s 13. mednarodnega slavističnega kongresa v Ljubljani (***Matej Šekli***), 17. mednarodnega kongresa lingvistov v Pragi (***Tatjana Balažic Bulc***) ter 26. in 27. rednega delovnega srečanja združenja ALTE v Ljubljani in Atenah (***Nataša Pirih Svetina***). Revijo sklepata prvič objavljena *bibliografija Brede Pogorelec* (***Anka Sollner Perdih***) in predstavitev knjižnih novosti. – ***Matjaž Zaplotnik***, novopečeni tehnični urednik JiS

1. 2. 2004 V okviru projekta LABICUM - *Jezik kot most v medkulturnem sporazumevanju*, ki ga podpirata Britanski svet in Leonardo da Vinci Mobility Programme, sodelujejo jezikoslovke različnih fakultet, strokovnih šol in ZRS Univerze na Primorskem, med njimi tudi slovenistki ***Vesna G. Mikolić*** in ***Karin Marc Bratina***. Namen projekta je priprava učnih načrtov za tuje jezike na univerzitetni ravni (angleščine, italijanščine, nemščine, francoščine) in za nekatere predmete univerzitetnega slovenističnega študijskega programa, ki bodo vključevali elemente medkulturne sporazumevalne zmožnosti, kar pomeni obogatitev kurikulov tujih jezikov z elementi slovenske kulture, kurikuli slovenističnih predmetov pa bodo vsebovali primerjavo slovenske jezikovne in kulturne stvarnosti z drugimi, predvsem evropskimi kulturami. Kot zunanji strokovni sodelavec je v projekt vključen tudi priznani angleški jezikoslovec in svetovalec Evropske skupnosti prof. dr. Michael Byram, ki je septembra 2003 v Kopru vodil delavnico, v začetku februarja 2004 pa so sodelavke projekta odšle na delovni obisk njegove matične univerze v Durhamu v Veliki Britaniji. Lep pozdrav iz severda deževne severne Anglije! ***Vesna G. Mikolić***

2. 2. 2004 V svojem članku *Kaj se je v Kranju dogajalo z mojim Prešernom* ***Miha Mohor*** opiše zaplete s pesnikovim kipom v Kranju in jih začini tudi s takšnimi osebnimi spomini: »Prva podoba Franceta Prešerna je spravljena v motnem kotičku mojega najzgodnejšega spomina. Pesnikovi bujni lasje so mi triletniku spravljali pod vprašaj nekaj pomembnih reči, ki sem se jih do takrat naučil, odrasli pa so se morali pošteno potruditi, da so mi dopovedali, da Prešeren ni teta.« *Prim.* Delo 2. 2. 2004 (Književni listi, str. 10).

2. 2. 2004 Zdi se, kot da bi ***Denis Poniž*** v svoji recenziji monografije ***Irene Novak Popov*** *Sprehodi po slovenski poeziji* (*prim*. Kronika št. 42, 18. 10. 2003, str. 78) predpisoval ne le kako, pač pa tudi kaj se sme pisati o vrtičku, ki ga očitno hoče imeti v zakupu. Zdi se, da je najmočnejša tradicija naših strok vrtičkarstvo, ki ga je opisal že Jurčič v obsodbi višnjegorskega kozla, ki je pregrešno gledal solato na tujem vrtu. *Prim.* Delo 2. 2. 2004 (Književni listi, str. 8).

2. 2. 2004 V današnjih Delovih Književnih listih (str. 6) je častni član SD, ***akad. dr. France Bernik***, plastično orisal problematiko elitne zbirke *Zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev* (poljudno Klasiki), ki jo ureja od leta 1981, ko je umrl ustanovitelj in prvi urednik zbirke, ***akad. dr. Anton Ocvirk***. Na naslednji strani KL ***Miran Hladnik*** piše, kako je Alojz Gradnik ravnal s pesniško konkurenco v podobi Otona Župančiča. Gradivo je obdelal v *4. zvezku Zbranega dela Alojza Gradnika*, ki je v njegovem uredništvu izšel pri mariborski založbi Litera.

2. 2. 2004 V Delovih Književnih listih (str. 9) je član SD ***Marko Snoj*** začel objavljati *etimološke razglednice* in prosi, da mu bralci sporočijo, o katerih besedah si želijo brati v novi rubriki. Tokrat je razložil etimologijo besede *kultura*. Njena slovenska

vzporednica *omika* je sredi 19. stoletja umetno narejena in prevzeta iz predilskega izraza *omikati*, ki pomeni urejanje prediva z razčesavanjem in čiščenjem plev.

3. 2. 2004 Po evforiji zaradi osvojene srebrne kolajne na *evropskem prvenstvu v rokometu* se je nekaj Slovencev (opazili smo le tri!) vendarle javno protestiralo, ker na zaključni prireditvi in razglasitvi rezultatov uradni napovedovalec *ni spregovoril v slovenščini*. Predvidevanja, ki smo jih ob zavzemanju za zakon o slovenščini predstavili *Delovni skupini za področje jezikovnega načrtovanja in jezikovne politike*, ki jo kot delovno telo pri Odboru državnega zbora za kulturo, šolstvo, znanost in šport vodi ***prof. dr. Breda Pogorelec***, se uresničuje: *Slovenec Slovencu govori v angleščini*. *Prim.* Delo 3. 2. 2004, str. 5; 5. 2. 2004, str. 5; Primorski dnevnik 3. 2. 2004, str. 11.

3. 2. 2004 Danes na Filozofski fakulteti v Ljubljani ***Irena Avsenik Nabergoj*** zagovarja disertacijo *Greh, krivda, kazen in odpuščanje pri Ivanu Cankarju*, naslednji dan pa ***Mihaela Jeriček Kastelec*** magistrsko delo *Kritiški opus Tarasa Kermaunerja*. – ***Miran Hladnik***

3. 2. 2004 V 5. številki *Devetletke*, časopisa založbe Rokus, ki je dosegljiv tudi na spletni strani http://www.devetletka.net najdemo vrsto informacij o novih učbenikih za slovenščino, na spletni strani http://www. svet izbesed.com/index.php pa tudi dodatne naloge za učence, povezane z obravnavanimi besedili, video- in avdioposnetki, ki jih vsebuje tudi CD-rom, klepetalnico, natečaje, ki na nevsiljiv način spodbujajo branje in pisanje umetnostnih besedil, itd.

6. 2. 2004 Založba Rokus je v Kristalni dvorani Grand hotela v Rogaški Slatini pripravila dvodnevni simpozij *V vrtincu znanja in učenja*, ki je zasnovan kot srečanje s priznanimi strokovnjaki, avtorji, recenzenti in učitelji praktiki o učbeniških kompletih za drugo triletje pri pouku slovenščine, naravoslovja in tehnike, družbe in gospodinjstva. Namenjen je razrednim učiteljicam in učiteljem, sodelavkam in sodelavcem projektnih skupin ob uvajanju devetletke ter drugim, ki jih to strokovno področje zanima. Na dvodnevnem simpoziju bodo predavali ***dr. Martina Križaj Ortar, dr. Peter Svetina, dr. Janez Bogataj, dr. Vito Hazler, dr. Gorazd Planinšič, dr. Marta Klanjšek Gunde, mag. Tilka Jamnik, dr. Milena Mileva Blažić*** in drugi cenjeni gostje. Drugi dan simpozija bodo potekale delavnice »*nemogoče je mogoče*« , ki jih bodo vodili učitelji praktiki. Program delavnic bo potekal v štirih vsebinskih skupinah. Spoznali boste učne komplete za slovenski jezik v četrtem in petem razredu osem- in devetletne osnovne šole, ki sledijo učnemu načrtu in obravnavajo umetnostna in neumetnostna besedila, učna kompleta za slovenski jezik v šestem razredu devetletne osnovne šole, ki sta v pripravi, učna kompleta za družbo v četrtem in petem razredu osem- in devetletne osnovne šole ter učna kompleta za naravoslovje in tehniko za četrti in peti razred devetletne osnovne šole. Didaktično ponazoritev dela bomo izpeljali na primerih iz učbeniških kompletov Založbe Rokus, ki jih je potrdil Strokovni svet za splošno izobraževanje. Vsak udeleženec simpozija brezplačno prejme izvod učbenika po lastni izbiri. Več na spletni strani www.devetletka.net.

8. 2. 2004 Namesto čestitk ob *slovenskem kulturnem prazniku* predlagamo kolegom, da kronistu sporočijo, kako so ta dan preživeli. Najbolj izvirno bomo nagradili s strokovno publikacijo.

11. 2. 2004 V Slovenskem šolskem muzeju v Ljubljani bo predstavitev revije muzeja Šolska kronika, prikazali bodo tudi o šolske kazni in nagrade, druge tiske muzeja in videokasete o dekliškem šolstvu v Ljubljani.

8. 2. 2004 ***Naše ladje na tujem***. Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani je v začetku novembra 2003 s pomočjo ***Uroša Urbanije***, lektorja na rimski univerzi La Sapienza, vzpostavil spletno klepetalnico, kjer si lektorji

slovenščine na tujih univerzah izmenjujejo izkušnje, informacije itd. Trenutno je najbolj živahno izmenjavanje informacij in usklajevanje pri prevajanju slovenskih leposlovnih besedil v tuje jezike, ki jih bo izdala mariborska založba Litera (*prim*. Kronika št. 43, 22. 12. 2003, str. 4; 8. 1. 2004 str. 6; …). ☺ Iz Tokia ***Jelisava Dobovšek-Sethna*** sporoča, da za april pripravljajo simpozij o jezikovni različnosti in jezikovni ekologiji (http://www.ne.jp/asahi/linguapax/asia). ☺ ***Monika Pemič*** v Hamburgu bo skušala izkoristiti interno medmrežje, ki naj bi služilo kot podpora rednemu seminarskemu delu in ki naj bi izboljšalo tako komuniciranje s študenti kot njihovo motivacijo, da naredijo še nekaj več od tistega kar morajo. Na ogled in uporabo želi postaviti svoje vaje, ki se ji jih je nabralo že za nekaj ducatov, in vse majhne projekte, ki jih je naredila ali skupaj s študenti ali sama (poenostavljeno poglavje iz Emila iz Löneberge z vajami in besednjakom, ki ga lahko berejo in razumejo študentje takoj, ko poznajo preteklik; besednjak in vaje za razumevanje k Blatnikovi kratki zgodbi O čem govoriva za izpopolnjevalce, predstavitev zgodovine Slovenije, uporabne slovenske internetne naslove, predstavitev zgodovine hamburške slovenistike, bibliografijo tukajšnjih profesorjev s področja slovenistike itd.) Morda bi lahko ta projekt po internem testiranju prenesli v vsem dostopno medmrežje.

8. 2. 2004 *Spletne novice Mirana Hladnika*: SlovLit@ijs.si. http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit

Slovlitjani* klepetajo, spleteničijo in na glas razmišljajo** o predlogu ***dr. Janeza Dularja, v. d. direktorja *Urada Vlade RS za slovenski jezik*, kako poimenovati znake @ in #. (*Prim*. Kronika št. 42, 12. 12. 2003, str. 93. ☺ Se opredeljujejo do razprave Franca Morettija Graphs, Maps, Trees: Abstract Models for Literary History (ki je izšla v zadnji lanski številki angleške revije New Left Review). ☺ Miha Cirilovič išče informacije o zbirateljih nemških popačenk, ki jih vsi uporabljamo, npr. scagati, cambah, ajmoht, fertah, varžet. ☺ Alešu Bjelčeviču naj bi pošiljali primere najstniškega izražanja. ☺ Razmišljajo o razpisu Kulturnega društva Mariborska literarna družba za molitvena besedila/pesmi ob svetovnem molitvenem dnevu 2004, ki bo letos v petek, 5. marca (prvi petek v marcu). Razpis je objavljen tudi v spletni reviji Locutio (http://www.kud-mld.si/locutio/lo21razpisi.htm).

Spletk poleti ni več obilo. Tudi po svetu so taki, ki jih ne zanima kanon, ampak preostalih 99 % nekanonizirane literarne produkcije. O razpravi Franca Morettija Graphs, Maps, Trees: Abstract Models for Literary History, ki je izšla v zadnji lanski številki angleške revije New Left Review, lahko preberete več v članku Studying Literature by the Numbers v New York Timesu. Za spletno verzijo članka se je treba prijaviti na www.nytimes.com/2004/01/bo oks/10LIT.html – zastonj.

Kronika

Slavističnega društva Slovenije

Izdaja Slavistično društvo Slovenije	**List za člane**	Nova Gorica, 10.5.2004

Aškerčeva 2, 1001 Ljubljana Izdajatelj je lastnik glasila.	**društva** Piše, ureja in odgovarja: dr. Zoltan Jan	http://www.ff.unilj.si/slovjez/kronika44.rtf Letnik 8, št. 44

Da ne bi bili bela vrana in edini, ki ne omenjamo vstopa Slovenije v Evropsko zvezo, ponujamo ob izgubi dobršnega dela samostojnosti v razmislek: Evropska zveza ima po zadnji širitvi dvajset uradnih jezikov (članic je 25). Teoretično to predstavlja 420 različnih jezikovnih kombinacij pri prevajanju (prej 110). Ker pa prevajajo preko vmesnih jezikov, se postavlja vprašanje, kako primerni so ti prevodi prevodov.

3. 2. 2004 Odmevi na Kroniko št. 43

❖ Ko se nihče ne krega, človek ne ve, ali so vsi srečni ali pa ni nihče prebral zadnje številke Kronike. No, recimo, da smo vse vzorno povzeli.

14. 2. 2004 Tisk 43. številke Kronike: 94.800,00 SIT, poštnina: 53.899,18 SIT.

NOVE POKLICNE KOLEGICE IN KOLEGI

Na *Oddelku za slovenistiko* in *Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete v Ljubljani* so od 25. novembra 2003 do 10. marca 2004 diplomirale: ***Maja Gračner , Lea Klopčič, Špela Kožar, Nevenka Novak, Marjeta Stres, Irena Tot, Katja Urbanc*** in ***Katja Jerovšek***.

Na *Oddelku za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru* so od 1. februarja do 28. aprila 2004 diplomirali: ***Matjaž Apat, Barbara Gmeiner, Bojana Kovačič, Katja Meško, Mojca Pliberšek,***
Smiljan Pristavnik, Jasna Ranc, Silvija Sambt, Vesna Breznik in ***Marjana Tršinar***.

Poleg iskrenih čestitk in voščil za kar najuspešnejšo poklicno pot vsem tudi prisrčno vabilo,
da se nam pridružijo tisti, ki še niso člani in članice Slavističnega društva Slovenije.

8. 2. 2004 Priznati moramo, da tudi tokrat ni bilo kakšnega posebnega odziva na naš predlog, da nam bralci Kronike sporočijo, kako so sodelovali pri proslavljanju *slovenskega kulturnega praznika*. Najverjetneje nihče ne potrebuje nobene strokovne publikacije več, ker novih knjig nima kam dati, saj so mnogi kolegi ustvarjalno sodelovali na številnih obeležitvah kulturnega praznika. Častni član SD ***Janez Zor*** je sodeloval pri pripravi razstave pisnega gradiva v glagolici, ki je bila v Škofijski gimnaziji Vipava (na Slovenskem je znanih več kot 100 fragmentov). ***Janez Keber*** je v radijski oddaji *Iz priimkovne delavnice Janeza Kebra* (Radio Slovenija I) pojasnil izvor priimka Prešeren. Osem poslancev s prvopodpisano članico SD ***mag. Majdo Potrata*** je v zakonodajni postopek vložilo predlog *zakona o javni rabi slovenščine*. ***Miran Košuta***, profesor slovenščine na tržaški univerzi, je bil z ***Markom Sosičem*** soavtor izvirnega besedila za osrednjo proslavo slovenskega kulturnega praznika v zamejstvu, ki so jo izvedli v Trstu, Gorici, Čedadu, Tržiču, Sežani in še kje. Tudi po televiziji so predvajali ta »Gledališki kons« *Kjer se ljubezen zliva v sinje nebo*, v katerem sta Prešernov dan povezala z

bližajočo se stoto obletnico Kosovelovega rojstva ter zbudila veliko zanimanja in kakšen ducat ponovitev. Mnogi člani SD so bili slavnostni govorniki na različnih proslavah, nekateri na večjih (častni član SD, ***akad. Ciril Zlobec***, je spregovoril v Novi Gorici), nekateri na manjših (***Zoltan Jan*** v vipavski vasi Ustje, ki jo je organizirala članica SD ***Valentina Kobal***), častni član SD, ***akad. dr. Boris Paternu***, je napisal utemeljitev za podelitev Prešernove nagrade Florjanu Lipušu. V Budimu so proslavili kulturni praznik z Odo Prešernu, ki jim jo je posodil filmski sklad, s potico, ki jo je prispevala ambasada, in z vinom, ki ga je v sodelovanju z naravo lastnoročno pridelal ekscelenca Andrej Gerenčer.

9. 2. 2004 Skupnost družin Sončnica iz Gorice je eno izmed izobraževalnih predavanj za starše namenila tudi jezikovni vzgoji. Članica SD ***Silva Kastelic***, magistrica jezikovne didaktike, je spregovorila o vlogi jezika pri oblikovanju identitete mladostnika, o pomenu vzgoje za jezikovno kulturo, o maternem jeziku, v katerem mislimo, čustvujemo in izražamo pripadnost družini, kulturi, narodu. *Prim*. Primorski dnevnik 8. 2. 2004, str. 13.

10. 2. 2004 Deset let po pobudi ***dr. Janeza Dularja*** in štiri leta po zakonodajni iniciativi državnega sveta, ki jo je sprožil ***dr. Zoltan Jan***, je osem poslancev s prvopodpisano članico SD ***mag. Majdo Potrata*** na tiskovni konferenci predstavilo predlog *zakona o javni rabi slovenščine*. Besedilo, ki je zbudilo veliko zanimanja, je objavljeno v 12. številki Poročevalca Državnega zbora RS (str. 344). *Prim.* Delo 14. 2. 2004, str. 3; 19. 2. 2004, str. 5; Pravna praksa 19. 2. 2004, str. 45; oddaja Odmevi na TV SLO 1 17. 2. 0204 ob 22. uri ...

11. 2. 2004 Med številnimi izvedbami *27. vseslovenskega tekmovanja v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje* na šolski stopnji naj izpostavimo sodelovanje 60 tekmovalcev iz zamejstva. Letošnja tema: Svet o nas in v nas. *Prim*. Primorski dnevnik 12. 2. 2004, str. 9.

11. 2. 2004 V Trstu je ***Miran Košuta***, profesor slovenščine na tržaški univerzi, predstavil pesniški zbirki ***Marija Čuka*** in ***Aceta Mermolje***, ki ju je uredil, v italijanščino pa prevedla ***Darja Betocchi***. Sledile so predstavitve v Gorici, ponovitve v Trstu itd. *Prim*. Primorski dnevnik 12. 2. 2004, str. 10; Delo 12. 2. 2004, str. 6.

12. 2. 2004 Na javni predstavitvi novega univerzitetnega dodiplomskega programa *študija slovenistike* na Primorski univerzi v Kopru so poudarili, da je zanj značilna velika izbirnost ter seminarsko in raziskovalno delo. *Prim.* Primorske novice 13. 2. 2004, str. 14.

12. 2. 2004 Kdor si želi ogledati pol slavistične srenje, ki je pod taktirko ***Jasne Čebron*** predstavila svoja dela v koprski *knjigarni Libris* (Libris@siol.net), naj vzame v roke zbornik *Prvih deset let*, ki so ga izdali ob jubileju svojega delovanja. *Prim.* Primorske novice 13. 2. 2004, str. 15; 5. 3. 2004, str. 13.

12. 2. 2004 Na spletnih straneh Državnega zbora je objavljena napoved, da bo jutri ob 12.00 v salonu 117 tiskovna konferenca ob uradni vložitvi jezikovnega zakona v zakonodajni postopek. – ***Janez Dular***

13. 2. 2004 Predsednik SD ***dr. Marko Jesenšek*** je v svojstvu prorektorja mariborske univerze postal pešec. V petek, trinajstega tega meseca, so mu v Bratislavi ukradli (nezavarovan) zasebni avto. Naše sočutje.

13. 2. 2004 Ne le televizijska nadaljevanka, tudi vrtnica, poimenovana po Prešernu, povzroča težave častnemu članu SD, ***akad. dr. Matjažu Kmeclu***, najbolj znanemu kreatorju vrtnic pri nas (ni zadovoljen z njeno raščavostjo, pa tudi cveti se prehitro osujejo). *Prim.* Več 13. 2. 2004, str. 422-43.

13. 2. 2004 V Gorici se je začel dvodnevni seminar *Fare Europei*, na katerem je posebno pozornost zbudil častni član SD, ***akad. Ciril Zlobec***, ki je pojasnil, zakaj je evroskeptik: psihologija pripadnika eno- ali stomilijonskega naroda je tako različna, da bo zelo težko premostiti te razlike in vzpostaviti enakopraven dialog. Zgodovinarka ***dr. Milica Wohinz Kacin*** pa je ponovno poudarila, da se je po prvi svetovni vojni iz »odrešenih pokrajin« izselilo 50.000 Slovencev in prav toliko Hrvatov, česar Italijani (in tudi Slovenci) ne upoštevajo pri obravnavanju »eksodusa« Italijanov po drugi svetovni vojni, ko se je iz Slovenije izselilo 23.000 Italijanov in 4000 Slovencev. Po podatkih zadnjega uradnega štetja prebivalstva v Avstro-Ogrski je bilo po prvi svetovni vojni v Italiji 327.230 Slovencev. *Prim*. Primorski dnevnik 15. 2. 2004, str. 2.

13. 2. 2004 Založba Delta je izdala knjigo ***Katje Mihurko Poniž*** *Drzno drugačna: Zofka Kveder in podoba ženskosti*. Avtorico zanima umeščenost pisateljičinih del v presečišču slovenskega, nemškega, hrvaškega in češkega prostora. *Prim.* Delo 13. 2. 2004, str. 11.

14. 2. 2004 V novi trojni številki revije *Borec* (št. 608–611) sta ***Erik Mrak*** in ***Marija Stanonik*** objavila prispevek *Slovenska pesem v vroči Afriki: pesmi Andreja Peršiča*. Recenzije sta prispevali članici SD ***Marija Stanonik*** in ***Bojana Modrijančič Reščič***. *Prim.* Delo 16. 2. 2004 (Književni listi, str. 6).

15. 2. 2004 Najnovejše delo ***dr. Igorja Grdine*** *Slovenci med tradicijo in perspektivo: Politični mozaik 1860–1918*, ki je izšla pri Študentski založbi v zbirki Claritas, budi široko zanimanje, *dr. Matevž Kos* pa ji je v Delovi rubriki Branje po izbiri namenil izčrpno kritiko. *Prim.* Delo 17. 2. 2004, str. 8; 24. 2. 2004, str. 9; 5. 4. 2004, str. 12; Primorski dnevnik 20. 2. 2004, str. 2. V Novi reviji (št. 261/262, str. 153–166) je dr. Igor Grdina objavil tudi študijo *Bartolov Alamut*.

16. 2. 2004 Zadnjo številko *Kronike Slavističnega društva Slovenije* smo postavili na naslov http://www.ff. uni-lj.si/slovjez/kronika43.doc. – ***Miran Hladnik***

16. 2. 2004 Tudi današnji Delovi Književni listi (str. 6) so obeležili *140. obletnico ustanovitve Slovenske matice* (4. 2. 1864), ki ji predseduje častni član SD ***dr. Jože Mahnič***. Visoki jubilej so počastili tudi s simpozijem in zbornikom, predsednik Republike Slovenije pa jo je odlikoval, vendar ni znano, ali je dekretom in čestitkam kdo tudi kaj priložil za izboljšanje njenega materialnega položaja (cesar Franc Jožef I. ji je daroval 500 kron, ko je podpisal dekret o njeni ustanovitvi). *Prim.* Delo 4. 2. 2004, str. 8; 5. 2. 2004, str. 20; Primorski dnevnik 4. 2. 2004, str. 12; . Novi glas 12. 2. 2004, str. 6.

16. 2. 2004 *Računalniški programi v slovenščini se splačajo*. Microsoft Slovenija je leta 2003 plačal za prevod programskih paketov 200 milijonov SIT (država jim je izdatno pomagala), vendar zdaj proda okrog 120.000 paketov letno, med temi le okrog 1000 v angleščini. *Prim.* Delo 16. 2. 2004, str. 10.

16. 2. 2004 V letošnji 2. številki revije Zvon (str. 77–78) je izšlo poročilo o znanstveni monografiji ***dr. Irene Novak Popov*** *Sprehodi po slovenski poeziji*, ki ga je prispeval ***Iztok Ilich***. V prvem delu knjige avtorica popelje bralca skozi opus pesnikov, ki so umeščeni kronološko od Jožeta Štefana do Gregorja Strniše. V osrednjem delu analizira premalo cenjene pesnike, v zaključnem pa obravnava strukturo in semantiko sonetne metafore. (*Prim*. Kronika št. 43, 16. 1. 2004, str. 10.) ***Iztok Ilich*** poroča tudi o monografiji ***Jožeta Šifrerja*** *o Francu Saleškem Finžgarju*, ki je izšla pri mariborski založbi Litera konec lanskega leta.

17. 2. 2004 Pozdrav iz Münchna, kjer so varčevalni ukrepi dosegli višek. Upokojil se je Peter Rehder, katerega profesorsko mesto so enostavno ukinili. Rehder je bil zadolžen za vse južnoslovanske jezike, ukvarjal se je s staro cerkveno

slovanščino in tega enostavno ne bo več. Del bodo sicer prevzeli drugi profesorji, vendar se bo zdaj uresničila v nebo vpijoča izjava – vsi profesorji imamo lahko izpite iz vseh slovanskih jezikov, ker kot slavisti znamo vse in pri tem ne potrebujemo ob sebi nobenega lektorja. Tudi mesto lektorata za slovenščino je vprašljivo – kajti uradno se ne bo nobena pogodba, ki se izteče, podaljšala, moja pa se izteče letos poleti ... Vendar ostajam optimistka, konec koncev slovenščini v prid govori število študentov, čeprav je res, da je med njimi le peščica slavistov. – *Mateja Jemec*

Slavistično društvo Slovenije

Aškerčeva 2, p. p. 580, 1001 Ljubljana

ZBIRANJE PREDLOGOV ZA NOVEGA PREDSEDNIKA ZVEZE DRUŠTEV SLAVISTIČNO DRUŠTVO SLOVENIJE

Na letošnjem Slovenskem slavističnem kongresu v Novem mestu (potekal bo od 7. do 9. 10. 2004) bo v skladu z društvenimi pravili potekal tudi občni zbor, na katerem je treba izvoliti tudi novega predsednika društva, tajnika in blagajnika. Po društvenih pravilih nihče ne more opravljati vodilne funkcije več kot dva mandata (kar bo sedanji predsednik ravnokar prestal, medtem ko se tajniku še ni iztekel drugi mandat, funkcijo blagajnika pa opravlja računovodkinja, s katero predsednik sklene pogodbo).

Vse člane Zveze društev Slavistično društvo Slovenije vabimo, da pošljejo svoje predloge do 1. junija 2004 upravnemu odboru društva (Slavistično društvo Slovenije, Aškerčeva 2, p. p. 580, 1001 Ljubljana) ali na naslov: dr. Marko Jesenšek, Pedagoška fakulteta 160, 2000 Maribor ali na e-naslov: marko.jesensek@uni-mb.si. Predlogi naj bodo pisni in naj vsebujejo tudi kratko utemeljitev. Če je predlagatelj posameznik, priloži tudi kopijo položnice o plačani članarini za leto 2004. Predlagatelji so lahko tudi pokrajinska slavistična društva ali sekcije.

Društvena pravila so objavljena tudi v Jeziku in slovstvu 1997/98, št. 4, str. 175–180.

Predsednik Zveze društev
Slavistično društvo Slovenije:
izr. prof. dr. Marko Jesenšek

20. 2. 2004 Na predvečer mednarodnega dneva maternih jezikov se je sestala *Delovna skupina za področje jezikovnega načrtovanja in jezikovne politike*, ki jo kot delovno telo pri Odboru državnega zbora za kulturo, šolstvo, znanost in šport vodi ***prof. dr. Breda Pogorelec***, in obravnavala predlog *zakona o javni rabi slovenščine*, ki ga je v zakonodajni postopek vložila skupina osmih poslancev s prvopodpisano članico SD ***mag. Majdo Potrata***. Seja je potekala v znanem slogu, člani niso pravočasno dobili gradiva, tako da bodo stališča oddali do 15. marca, nato pa naj bi v desetih dneh oblikovali skupno stališče za prvo obravnavo v državnem zboru, ki naj bi o njem odločal na aprilski seji. Obljubljajo tudi javni posvet o smernicah jezikovne politike, medtem ko je že prevedeno na tisoče strani predpisov in določil EU, ki se nanašajo tudi na položaj slovenščine. *Prim.* Delo 21. 2. 2004, str. 2. *Pripis pisca Kronike*: Zaradi slovenistov, njihovih strokovnih organov in njihovih stališč bi lahko slovenščina mimogrede zabredla v takšen položaj, kot ga ima v EU irščina.

20. 2. 2004 V Hrovači blizu Ribnice so v rojstni hiši Stanislava Škrabca počastili mednarodni dan materinskih jezikov s prireditvijo *Slovenstvo 21. stoletja v Škrabčevi*

jezikoslovni misli, na kateri so sodelovali ***Jože Toporišič, Ada Vidovič Muha, Simona Kranjc, Hotimir Tivadar*** in ***Alenka Logar***. *Prim*. Delo 19. 2. 2004, str. 5; 25. 2. 2004, str. 6; Primorski dnevnik 20. 2. 2004, str. 2.

20. 2. 2004 Mesec dni pred stoto obletnico rojstva Srečka Kosovela je Mladinska knjiga izdala reprezentativen in hkrati študijsko zanimiv album za vse ljubitelje poezije in Srečka Kosovela *Ikarov sen*. »Kosovelov album« je zasnovan tako, da iz njega žarči pesnikova človeška podoba: fotografije, pisava in spomini nanj. Prvi del je »albumski«; v njem je zajetih 80 (tudi še neobjavljenih) pesnikovih fotografij, ki jih spremljajo osnovni podatki, včasih odlomki iz Kosovelovih dnevnikov ali pisem. Osrednji del je namenjen njegovi poeziji: 150 pesmi je natisnjenih v faksimilirani obliki in sprotnem prepisu. Posebna zanimivost knjige sta dva ducata še nikdar objavljenih rokopisov, ki smo jih našli v zapuščini, shranjeni v Narodni in univerzitetni knjižnici. Tretji del je sestavljen iz pričevanj sodobnikov: sester, brata in Kosovelovih študentskih ali literarnih prijateljev. V njih gre za poskuse, da bi se – iz spomina in ust sopotnikov – ohranila Kosovelova fizična in duhovna podoba. Ta pričevanja so bila sicer že natisnjena, a v različnih časopisih in revijah od leta 1926 naprej, in so zdaj prvič objavljena na istem mestu. *Prim.* Delo 19. 2. 2004, str. 8; Primorski dnevnik 19. 2. 2004, str. 12; NeDelo 29. 2. 2004, str. 27; Delo 15. 3. 2004 (Književni listi, str. 13). *Najpreprostejše naročanje:* 01/241 33 00, www.emka.si ali Mladinska knjiga, Slovenska 29, 1000 Ljubljana.

21. 2. 2004 Spoštovani, oglejte si DOAJ, ki omogoča brezplačen dostop do revij s področja arheologije, bibliotekarstva, filozofije, književnosti, jezikoslovja, umetnostne zgodovine, zgodovine...: http://www. doaj.org/home. Lep pozdrav. – ***Alenka Logar Pleško***

22. 2. 2004 V oddaji TV SLO 1 Odmevi so ob dnevu maternih jezikov povzeli rezultate ankete *Kaj je materinščina* in razkrili, koliko mimoidočih je imelo težave že pri opredeljevanju pomena izraza materinščina.

23. 2. 2004 *Sedemdesetletnica* častnega člana SD, ***akad. dr. Matjaža Kmecla***, je bila mnogotero zabeležena tudi v širši javnosti. Iskren članek je prispeval akad. ***dr. Boris Paternu*** (*V korist naroda in škodo fakultetne slavistike,* Delo 23. 2. 2004, str. 24), slavljenec je gostoval v nedeljski oddaji *Naš gost* (TV SLO 1 17. 2. 2004); ***Milan Kučan*** je jubilej slavista, ki je bil med drugim tudi član predsedstva nove slovenske države, obeležil z napovedjo ustanovitve Foruma 21, združenju vplivnih politikov, gospodarstvenikov itd. Ob dnevu upora proti okupatorju je jubilant prejel listino borcev NOB za osebni prispevek v obdobju osamosvajanja in pri prehodu v demokratični sistem ... *Prim.* Delo 27. 2., str. 5; 31. 3., str. 5; 1. 4., str. 1 + 2; 3. 5. 2004, str. 4. Pridružujemo se čestitkam!

24. 2. 2004 *Zgoščena razlaga koroškega plebiscita*. V začetku februarja je ljubljanski Inštitut za narodnostna vprašanja (INV) v častitljivi dvorani Slovenske matice javnosti predstavil lansko knjižno bero. To sestavljata dve številki inštitutske revije *Razprave in gradivo*, katerih pestro vsebino velja posebej predstaviti, ter dvojezična publikacija *Koroški plebiscit 1920: Poskus enciklopedične razlage gesla o koroškem plebiscitu*. Avtor novega dela je akademik ***Janko Pleterski***, naš najboljši poznavalec plebiscitne problematike. Z vsebino nabita, a vseeno zelo berljiva in po obsegu skromna nova plebiscitna knjižica (64 strani) je izšla kot 27. zvezek zbirke Zgodovinskega časopisa in kot 5. zvezek zbirke *Ethnicity*. V publikaciji sta združena referat Janka Pleterskega na deželnem simpoziju ob 80. obletnici koroškega plebiscita leta 2000 in slovenska varianta besedila. V uvodni besedi ravnatelj Slovenskega znanstvenega inštituta v Celovcu Avguštin Malle povzema, kako sta se novejše slovensko in avstrijsko zgodovinopisje – občasno skupaj – lotevala interpretacije plebiscitnega rezultata.

Publikacijo, ki je izšla v 1000 izvodih in je pri obeh izdajateljih na prodaj po dostopni ceni 800 SIT (za študente pa po 400 SIT), zaokroža izbor dokumentov in plebiscitnega propagandnega gradiva. Na tiskovni konferenci je avtor opozoril, da sega vse do srednjeveških korenin narodnostnih razmerij na Koroškem in zaključuje z mestom plebiscita v zgodovini slovensko-avstrijskega sosedstva. Ponovno je poudaril legitimnost slovenskih prizadevanj za priključitev južne Koroške ob razpadu habsburške monarhije. Za odločilno posredovanje ZDA – o čemer je sedaj na voljo tudi knjiga Uroša Lipuščka – je ugotovil, da ni preprečilo oboroženih bojev, ampak je doseglo odločitev velesil za plebiscit. Nacistična agresija in izničenje s plebiscitnim rezultatom določene meje sta legitimirala povojno slovensko-jugoslovansko zahtevo po reviziji meje, česar tedanja mednarodna razmerja niso omogočila. – ***Janez Stergar***

25. 2. 2004 Člane SD opozarjamo na med nami premalo upoštevano revijo *KERIA: Studia Latina et Graeca*, ki jo izdaja Društvo za antične in humanistične študije Slovenije. Revija objavlja strokovne in znanstvene prispevke s področja antičnih in humanističnih študij ter didaktične prispevke, ki zadevajo z antiko povezane stroke. Namenjena je klasičnim filologom, zgodovinarjem, filozofom, arheologom, pravnikom, medievalistom, slavistom, romanistom, skratka vsem, ki se srečujejo s klasičnima jezikoma (latinščino ali grščino) in jih zanima antika v celoti ali v okviru posameznih ved. Revija izhaja dvakrat letno. Naročila sprejema: Založba ZRC, p. p. 306, 1001 Ljubljana, tel. 01/470 64 64; faks 01/425 77 94; e-naslov: zalozba@zrc-sazu.si.

25. 2. 2004 Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU v Ljubljani je pripravil znanstvenokritično izdajo dela ***Marka Pohlina*** *Kraynska grammatika – Bibliotheca Carnioliae*. Prinaša dve temeljni deli Marka Pohlina (1735–1801), in sicer slovnico slovenskega jezika in leksikon kranjskih pisateljev, v izvirniku in prevodu. Nemško pisana Kraynska grammatika je pomembna ne le z jezikoslovnega vidika, temveč tudi kot ena prvih manifestacij narodne zavesti na jezikovno-kulturnem področju. Latinska Bibliotheca Carnioliae vsebuje abecedno urejen popis pisateljev s Kranjskega ne glede na to, v katerem jeziku so pisali. Delo je pomemben predhodnik slovenske literarne zgodovine. Knjigo uvaja predgovor ***Kajetana Gantarja***. Faksimilu prve izdaje Kraynske grammatike iz leta 1768 sledi prevod ***Jožeta Stabeja*** s tekstnokritičnimi in stvarnimi opombami, faksimilu prve izdaje Bibliothecae Carnioliae iz leta 1803 pa prevod ***Luke Vidmarja*** s tekstnokritičnimi opombami. Povezavo med izvirnikom in prevodom omogočajo obarvane strani faksimila in napotila na stran izvirnika v obliki marginalij ob besedilu prevoda. Knjigi je dodana bibliografija ***Marka Kranjca***, ki popisuje vsa Pohlinova tiskana in rokopisna dela in dosedanjo literaturo o njem, sklepa pa jo redakcijsko poročilo ***Jožeta Faganela*** in ***Luke Vidmarja***, ki pojasnjuje načela, upoštevana pri ponovni izdaji izvirnih del in njunem prevajanju. Cena: 12.980 SIT. Naročila sprejema: Založba ZRC, p. p. 306, 1001 Ljubljana, tel. 01/470 64 64; faks 01/425 77 94; e-naslov: zalozba@zrc-sazu.si. *Prim.* Delo 9. 4. 2004, str. 9; Primorski dnevnik 14. 4. 2004, str. 10.

26. 2. 2004 *Avstrijski znanstveni inštitut* (Austrian Science and Research Liaison Office Ljubljana; do 31. 12. 2003 t. i. ljubljanska izpostava Avstrijskega inštituta za vzhodno in jugovzhodno Evropo) obvešča, da v sklopu Avstrijskega tedna prirejajo branje Florjana Lipuša v prostorih novoustanovljenega Österreich-Institut (Avstrijski institut: to je inštitut s sorodnim imenom, ampak ni povezan z nami; njegova naloga je, da ponuja v Sloveniji tečaje nemščine in ima sedež na Trgu francoske revolucije 6/II). Aktualne informacije o našem delovanju najdete na naših spletnih straneh http://www.ff.uni-lj.si/asrlo/ oziroma v naši zadnji številki Biltena http://www.ff.uni-lj.si/asrlo/BILT13.rtf. – ***Miroslav Polzer***, direktor

26. 2. 2004 Dve lanski debeli knjigi, vsaka ima čez 700 strani, tj. simpozijski zbornik o slovenskem knjižnem jeziku (Obdobja 20) in zbornik o slovenskem romanu (Obdobja 21), je ***Meta Lokar*** postavila na splet: http:// www.ff.uni-lj.si/center-slo/l4.asp?L1_ID=30&L2_ID=5&L3_ID=63.

29. 2. 2004 Polovici od 6000 jezikov v svetu grozi izumrtje pred koncem 21. stoletja, je opozoril UNESCO ob dnevu maternega jezika. Pri teh jezikih je poleg majhnega števila uporabnikov (95 odstotkov jezikov govori 5 odstotkov prebivalstva) najzanesljivejše znamenje ogroženosti pešanje kognitivne sposobnosti pri učenju v maternem jeziku. Pojav je izziv za 200 držav. *Prim*. Primorski dnevnik 29. 2. 2004, str. 18; NeDelo 9. 5. 2004, str. 1.

Slavistično društvo Slovenije

Aškerčeva 2, p. p. 580, 1001 Ljubljana

ZBIRANJE PREDLOGOV ZA PODELITEV NAGRAD SLAVISTIČNEGA DRUŠTVA SLOVENIJE

Upravni odbor Slavističnega društva Slovenije obvešča vse svoje člane in strokovno javnost, da bo na Slovenskem slavističnem kongresu (Zborovanje Slavističnega društva Slovenije) v Novem mestu podelil do tri nagrade Slavističnega društva Slovenije za (1) izjemne uspehe pri poučevanju slovenskega jezika in književnosti v osnovnih in srednjih šolah, (2) najbolj uspešne študente na dodiplomskem študiju in (3) najbolj uspešne študente na podiplomskem študiju slovenistike. Pristojnosti društvenih organov in postopki kandidiranja so določeni v društvenih pravilih (objavljeni so tudi v Jeziku in slovstvu 1997/98, št. 4, str. 175–180). Na občnem zboru se lahko razglasijo tudi novi častni člani.

Upravni odbor Slavističnega društva Slovenije bo zbiral pisne predloge do 1. junija 2004 na naslovu: Slavistično društvo Slovenije, Aškerčeva 2, p. p. 580, 1001 Ljubljana.

Dr. Marko Jesenšek, predsednik
Slavističnega društva Slovenije

1. 3. 2004 Prvi slovenski dnevnik smo dobili 1. januarja 1873. Danes nekaj samoumevnega, takrat, ko je začel Slovenski narod izhajati kot dnevnik, pa je bilo to povezano z velikim trudom zaradi gmotnih in političnih razmer. Za slovenski knjižni jezik je to dejstvo pomenilo nov razvojni izziv. Nemogoče bi bilo, da se ne bi prilagodil novi vlogi: vsak dan znova in znova na čim krajši možen način obveščati o dogodkih, ki so se urednikom zdeli zanimivi za bralce slovenskega dnevnika. Jezikovna in stilna analiza poročevalnih besedil v drugi polovici 19. stoletja, ki jo je opravila ***Monika Kalin Golob*** v svoji knjigi *H koreninam slovenskega poročevalnega stila* (Ljubljana: Založništvo Jutro, 2003), je pokazala, da so se šele z dnevniškim izhajanjem oblikovala in/ali ustaljevala posebna jezikovna sredstva, ki jih še danes štejemo za *poročevalske stileme*. Prodaja: Založništvo Jutro, Črnuška cesta 3, Ljubljana (01 561 72 30). Cena je 5400 SIT.

1. 3. 2004 Prof. ***Bogusław Zieliński*** s poznanjske slavistike vabi na znanstveno konferenco na temo Lastni in tuji prostori v slovanskih književnostih: zemlja, država, domovina, izgubljeni in vrnjeni teritoriji. Srečanje bo potekalo med 4. in 6. oktobrom 2004. Sekcije so: domači in tuji prostori v balkanskih književnostih, topos mesta in meje, miti mest, rek in planin; toponimija, lingvistični modeli prostora, semantika prostora v ljudski kulturi. Več na naslovu slavic@amu.edu.pl. – ***Miran Hladnik***

1. 3. 2004 Današnja oddaja Pisave (TV Slovenija 1 ob 21.25) je bila posvečena 100. obletnici rojstva Srečka Kosovela, v njej pa so poleg ***Aleša Bergerja, Ludwiga Hartingerja, Vesne Matajc*** in ***Matjaža Bergerja*** sodelovali tudi člani SD ***Janez Vrečko, Lado Kralj*** in ***Marija Pirjevec Paternu***.

2. 3. 2004 *Literarno-glasbeni večer* ***Klemena Piska*** je organiziralo Društvo mladih jezikovnih ustvarjalcev, finančno pa ga je podprla Študentska organizacija Filozofske fakultete.

4. 3. 2004 Oddelek za slavistiko na Filozofski fakulteti v Ljubljani in Slavistično društvo Maribor sta pripravila predstavitev monografije ***Martine Orožen*** *Razvoj slovenske jezikoslovne misli* (Zora 26, Maribor 2003).

5. 3. 2004 Tudi 11. pohoda po Jurčičevi poti od Višnje Gore do Muljave (3 ure hoda) se je udeležila nepregledna množica. *Prim.* Delo 4. 3. 2004, str. 6.

5. 3. 2004 Založništvo učbenikov pri Mladinski knjigi je v Cankarjevem domu v Ljubljani pripravilo dvodnevni seminar *Izzivi devetletke pri pouku slovenščine*, na katerem kot predavatelji in avtorji učbenikov sodelujejo tudi člani Slavističnega društva Slovenije. – ***Helena Seljak***

5. 3. 2004 Na študijski smeri Hrvaški, srbski in makedonski jezik s književnostmi je ***Namita Subiotto***, pogodbena predavateljica makedonskega jezika in književnosti na Oddelku za slavistiko, uspešno zagovarjala svojo doktorsko disertacijo *Lingvostilistične posebnosti v prozi Taška Georgievskega*. S tem je katedra za makedonski jezik in književnost, ki na naši fakulteti že nad trideset let razširja znanje o makedonistiki, pridobila novega strokovnjaka in perspektivno doktorantko iz lastnih vrst, saj je kolegica diplomirala in magistrirala prav na našem oddelku. Želimo ji še veliko uspehov pri pedagoškem in znanstvenoraziskovalnem delu. – ***Vladimir Osolnik***

6. 3. 2004 Ljubljanska založba Krtina je v zbirki Temeljna dela izdala delo ***Edwarda Sapira*** *Jezik: Uvod v proučevanje govora*, ki ga je prevedla in mu dodala spremno študijo ***Martina Ožbot***. Znano delo ameriškega avtorja Edwarda Sapirja, enega najpomembnejših jezikoslovcev vseh časov, je klasično besedilo s področja splošnega jezikoslovja antropološke usmeritve. V njem so na osnovi angleščine in drugih evropskih jezikov, pa tudi mnogih neevropskih (predvsem severnoameriških indijanskih), predstavljene in razložene temeljne lastnosti jezika kot vsemu človeštvu skupnega, tj. univerzalnega sredstva komunikacije, ki se v posameznostih pomembno razlikuje od kulture do kulture. Sapirjevo delo je zastavljeno izjemno široko, tako da izrazito presega jezikoslovne okvire in je pomembno za humanistične vede nasploh. *Prim.* Delo 13. 3. 2004, str. 7. Cena: 4400 SIT, s popustom (ob nakupu neposredno pri založniku) 3300 SIT. Informacije in naročila: www.zalozbakrtina.si, email: kritna@siol.net .

6. 3. 2004 Na občnem zboru Slovenske matice je bil za predsednika ponovno izvoljen častni član SD, ***dr. Jože Mahnič***. Iskrene čestitke! *Prim.* Delo 6. 3. 2004, str. 7.

6. 3. 2004 Malce malo opazno je po dolgem času izšel *novi učbenik stare cerkvene slovanščine*, ki ga je pripravila ***Vanda Babič***. *Prim.* Šolski razgledi 6. 3. 2004, str. 10 + 11.

6. 3. 2004 Ob *dnevu maternega jezika* si je kolegica ***Helena Muha*** v prispevku *Svet mladih se vrti med mega in šit* postavila vprašanje, ali imajo njeni dijaki radi »slovko«. *Prim.* Šolski razgledi 6. 6. 2004, str. 6.

10. 3. 2004 Izšla je 245 strani obsegajoča antologija upodobitev Trsta v zrcalu srbske književnosti *Sul mare brillavano vasti silenzi: Immagini di Trieste nella letteratura serba*. Urednica ***dr. Marija Mitrović***, profesorica srbske književnosti na Univerzi v Trstu, je v njej zbrala odlomke iz del, ki segajo od 1780, ko je o Trstu pisal Simeon Piščević, do 2001, ko je bilo objavljeno delo Gorana Milašinovića. Za tržaško založbo Il Ramo d'Oro pripravlja tudi obrnjeno antologijo, v kateri bodo predstavljeni prikazi Srbov in srbske umetnosti v delih tržaških avtorjev. *Prim*. Primorski dnevnik 11. 3. 2004, str. 9.

12. 3. 2004 V Založbi Rokus so pripravili dvodnevni simpozij z naslovom *Ko oživijo črke in številke*. Namenjen je razrednim učiteljicam in učiteljem, ki poučujejo v prvem triletju devetletne osnovne šole. Potekal bo v obliki plenarnih predavanj, seminarjev in delavnic. Poučevanje slovenščine v slovenski šoli predstavljajo tudi člani našega društva. Vsak udeleženec simpozija je prejel knjižno nagrado. Vse dodatne informacije po brezplačnem telefonu 080 19 90 in na spletu http://www.devetletka.net. Kontaktni osebi sta ***Marko Jeklič*** in ***Sandra Rupnik***.

13. 3. 2004 *Psi lajajo, karavana gre dalje.* Kljub množici protestov je vlada RS danes ukinila *Urad vlade RS za slovenski jezik*, ki prehaja v okrilje Ministrstva za kulturo. Na videz zgolj formalna sprememba statusa pomeni tudi nižjo raven pooblastil. *Prim.* Uradni list RS 19. 3. 2004; Sobota 13. 3. 2004, str. 2.

14. 3. 2004 V Družini se vrstijo odzivi na pisanje ***dr. Janeza Dularja***, ki je nasprotoval izrazu Life Teen maše najstnikov, ki se iz Ljubljane širijo po Sloveniji. *Prim.* Družina 21.3. str. 32; 14. 4., str. 24; 25. 4., str. 24.

15. 3. 2004 Ob 100. obletnici Škrabčevega rojstva in v enajstem letu *Škrabčevih dnevov* je v Novi Gorici potekala tiskovna konferenca, na kateri je ***dr. Zoltan Jan*** predstavil zbornik *Škrabčeva misel IV*, v katerem je urednik, ***akad. dr. Jože Toporišič***, zbral prispevke s simpozija *Države, pokrajine, narodi, ljudstva in njihove kulture v Škrabčevih delih*, ki je potekal v Novi Gorici 10. in 11. oktobra 2002. V zborniku so izšla tudi tri še neobjavljena Škrabčeva besedila. Urednik zbornikov in strokovni vodja simpozijev, ***akad. dr. Jože Toporišič***, je imel predstavitev za zainteresirano javnost v polni samostanski dvorani na Kostanjevici 7. maja. *Prim*. Primorski dnevnik 16. 3. 2004, str. 23; 6. 5. 2004, str. 17; Primorske novice 16. 3. 2004, str. 6; Delo 16. 3. 2004, str. 7. *Naročila*: Škrabčeva Jezikoslovna dela 1–4 je še mogoče naročiti, ravno tako tudi zbornike s strokovnimi prispevki (1–4) pri pisarni zunanjih sodelavcev frančiškanskega samostana Kostanjevica, Ulica Marija Kogoja 1d, 5000 Nova Gorica; za osebni stik sta na razpolago Anica in Tatjana Ličen, tel. 05 302 29 86, ali Danijela Fabjan, tel. 05 300 15 06 ali e-naslov: anica.licen@siol.net.

16. 3. 2004 Najstarejša slovenska (in evropska) revija za književnost in kulturo *Sodobnost* se je osamosvojila in po 68 letih gostovanja pri Slovenski književni zadrugi, Državni založbi Slovenije in Cankarjevi založbi postala kulturno umetniško društvo! Ob tem pomembnem dogodku v dolgoletni zgodovini revije ponujamo novim naročnikom 40-odstotni popust! (12 številk x 1500 SIT v prosti prodaji = 18.000 SIT – 40 % = 10.900 SIT, plačljivo v dveh letnih obrokih, marca in septembra.) (Samo 210 SIT na teden, kolikor stane kozarec soka! Enaka količina kvalitetnega branja (210 avtorskih pol) v obliki dvajsetih knjig bi stala najmanj 70.000 SIT!). Opozarjamo tudi na Knjižni klub SODOBNOSTI, ki izdaja tuja in domača dela v knjižni obliki. Naročila po pošti (Suhadolčanova 64a, 1000 Ljubljana), faksu 01 561 18 56, telefonu 01 563 55 50 ali e-pošti revijasodobnost @yahoo.com

17. 3. 2004 V Slovenski akademiji znanosti in umetnosti je ob 100. obletnici rojstva Srečka Kosovela predaval častni član SD, ***akad. dr. Boris Paternu***. *Prim.* Delo 15. 3. 2004 (Književni listi, str. 13).

18. 3. 2004 Ves marec in še čez potekajo številne prireditve ob *100. obletnici rojstva Srečka Kosovela*, tako da vseh ne moremo niti navesti. V sežanski Knjižnici Srečka Kosovela je danes potekal simpozij o pesnikovem delu (med referenti so bili tudi člani SD ***Marija Pirjevec Paternu, Janez Vrečko, Zoltan Jan, Marko Kravos***). Strokovno srečanje je spremljala plejada bogatih prireditev. *Prim.* Primorske novice 16. 3. 2004, str. 16; Primorski dnevnik 19. 3. 2004, str. 12–13; 28. 3. 2004, str. 1 + 14; Delo 20. 3. 2004 (Sobotna priloga, str. 24); Novi glas 25. 3. 2004, str. 7.

19. 3. 2004 Pri Založbi Aristej v Mariboru je izšla redka knjiga, namenjena izboljšanju slovenščine v javni rabi: *Slovenska zborna izreka* s podnaslovom *Priročnik z vajami za javne govorce, knjiga in zvočna zgoščenka.* Avtorici sta kolegici ***Cvetka Šeruga Prek***, lektorica in vodja mentorjev za govor na Radiu Slovenija, in ***mag. Emica Antončič***, založnica in nekdanja lektorica v Drami Slovenskega narodnega gledališča Maribor. Priročnik poskuša po različnih poglavjih znanstvene slovnice in pravopisa razpršena pravila predstaviti uporabnikom v preprostejši in kar se da nazorni obliki. Osnovno vodilo avtoric je bilo zborno izreko približati čim širšemu krogu govorcev. Pregledom pravil, miselnim vzorcem in shemam, opozorilom na najpogostejše težave in napake ter razlike med starim in novim pravopisom so v obliki vaj za utrjevanje dodani številni praktični primeri iz sodobnega govora, ki so v pretežni meri posneti tudi na priloženi zgoščenki. *Slovenska zborna izreka* je prvi sodobni slovenski pravorečni priročnik, namenjen javnim govorcem, učiteljem vseh stopenj, radijskim in televizijskim novinarjem, napovedovalcem, gledališkim igralcem, politikom, duhovnikom in drugim pastoralnim delavcem ter vsem ostalim, ki govorno nastopajo v javnosti in naj bi ob tem uporabljali najvišjo zvrst govorjene slovenščine, t. i. zborno (knjižno) izreko. Prva predstavitev knjige in zgoščenke je bila danes v prostorih Društva slovenskih pisateljev v Ljubljani. Številni slavisti, ki so se je udeležili, so z odobravanjem spremljali razlago obeh avtoric. V živahni razpravi, v kateri sta med drugimi sodelovala tudi dr. Jože Toporišič in dr. Janez Dular, pa so prisotni ugotovili, da med javnimi govorci zborno izreko najslabše obvladujejo prav vzgojitelji in učitelji vseh stopenj, od vrtcev do univerze. Zato bi bilo dobrodošlo uvesti praktične vaje iz zborne izreke na vseh pedagoških smereh študija. Če bo zanimanje tudi v drugih pokrajinskih društvih, sta avtorici pripravljeni priročnik predstaviti tudi pri njih, tako kot sta že storili na povabilo SD Trst – Gorica – Videm. *Prim.* Šolski razgledi 6. 3. 2004, str. 10; Delo 28. 4. 2004 (Književni listi, str. 11); Primorski dnevnik 7. 5. 2004, str. 12. *Stik*: Emica Antončič, tel. 02 250 21 93, e-naslov: aristej@siol.net. Publikacija je naprodaj v kompletu in staneta skupaj 5500,00 SIT (z vključenim DDV). Člani Slavističnega društva imajo ob neposrednem nakupu pri založbi 10-odstotni popust, založba pošlje priročnik po pošti, plača se po povzetju, stroškov pošiljanja pa založba ne zaračunava. *Naročila sprejema*: Založba Aristej, Marčičeva ulica 19, 2000 Maribor, tel. 02 250 21 93, faks 02 252 18 97, e-naslov: aristej@siol.net.

19. 3. 2004 *Bralno društvo Slovenije* se je odločilo, da za temo svojega lanskega strokovnega posvetovanja (8. 9. 2003) izbere pogovor o prebranem besedilu. Številne mednarodne študije kažejo, da je prav ta sestavina šolskega pouka tisto, kar pogosto odvrača učence in dijake od dejavne udeležbe, ustvarjalne rabe jezika in kritičnega mišljenja, s tem pa zaradi okrnjenih oblik jezikovne rabe pri pouku povzroča tudi poznejšo pomanjkljivo pismenost. Zbornik bralnega društva Slovenije *Pogovor o prebranem besedilu* (2003) prinaša večino referatov. Ti govorijo o uporabi različnih strategij kot motivatorjev pogovora, o šolski obravnavi zapisanega neumetnostnega besedila, o dejavnikih, ki zavirajo pogovor učencev o umetnosnem besedilu, o nekaterih oblikah pogovora in o pozitivnih pedagoških praksah z uporabo pogovora. Objavljeni referati izhajajo iz domačih raziskav in izkušenj ter vključujejo rezultate mednarodnih raziskav – vse v želji, da bi prispevali k bolj zanimivemu in učinkovitemu jezikovnemu in književnemu pouku. Zbornik je uredila ***mag. Milena Ivšek***, izdal ga je Zavod RS za šolstvo. Vsebuje 22 referatov in ima 243 strani. Naročiti ga je mogoče pri Zavodu RS za šolstvo, prodajali pa naj bi ga tudi v knjigarni Mladinske knjige na Slovenski ulici. Cena je 3800 SIT. Bodite kar se da lepo. – ***Meta Grosman***

19. 3. 2004 Odbor Državnega zbora za notranjo politiko je podprl amandma poslanke in članice SD ***mag. Majde Potrata***, da se kot jezik, v katerem bodo naši organi prejemali

evropske naloge o prijetju, določi slovenščina. Nasprotniki so sicer trdili, da je slovenščina v teh sporočilih tako slaba, da je potrebno vedno zahtevati tudi izvirnik. *Prim.* Delo 22. 3. 2004, str. 2.

20. 3. 2004 »Na prvi pomladni dan praznuje svoj rojstni dan ta čas prva dama slovenske literarne zgodovine ***Helga Glušič***,« je med drugimi lepimi stvarmi zapisal ***Matjaž Kmecl***. Iskrenim čestitkam se pridružujemo tudi mi! *Prim.* Delo 20. 4. 2004, str. 7.

20. 3. 2004 Na Srednji šoli za elektrotehniko in računalništvo na Vegovi 4 v Ljubljani je potekalo *Vseslovensko tekmovanje za Cankarjevo priznanje*, ki so se ga udeležili tekmovalci iz ljubljanske regije in zamejstva. Tekmovalcev je bilo kar 622 (na prvi stopnji 399, na drugi 12, na tretji 114 in na četrti 97 dijakov). Ocenjevalo je 52 mentorjev. Slavistično društvo Ljubljana, ki je bilo organizator omenjenega tekmovanja, se zahvaljuje vsem sodelujočim za nesebično pomoč, da se je vse izteklo v splošno zadovoljstvo. Predsednica SDL, ***Mojca Stare - Aljaž*** in ***Katja Lasbaher***, tajnica SDL. *Prim*. Primorski dnevnik 20. 3. 2004, str. 5; Novi glas 25. 3. 2004, str. 8.

21. 3. 2004 Slovenski program RAI je v televizijski oddaji *Stiki* (ponovitev 25. marca) obravnaval položaj slovenščine v javnosti in posebno pozornost namenil njeni rabi v Republiki Sloveniji, zamejstvu in EU. Oddajo je pripravila in vodila ***Matejka Grgič***, nekdanja študentka slovenščine na tržaški filozofski fakulteti, sodelovali pa so ***Janez Dular, Živa Gruden, Marija Kacin, Majda Kaučič Baša, Barbara Rustja*** in ***Jože Faganel***.

22. 3. 2004 Rektor Univerze v Ljubljani je pred nedavnim promoviral nove doktorje znanosti, med katerimi sta tudi ***Blaž Podlesnik*** (teza: Pesnitev brez junaka Ane Ahmatove in tradicija ruske pesnitve od klasicizma do 20. stoletja) in ***Vesna Gomizelj Mikolič*** (teza: Jezik kot odraz etnične ozaveščenosti v narodnostno mešanem prostoru Slovenske Istre), ki se je medtem že habilitirala za docentko. Iskrene čestitke in najboljše želje za nadaljnjo poklicno pot! *Prim.* Delo 22. 3. 2004 (Znanost, str. 15).

23. 3. 2004 Končalo se je 27. vseslovensko tekmovanje v znanju slovenščine za *Cankarjevo priznanje* z naslovom *Svet v nas in o nas*. Šolskega tekmovanja, ki je potekalo 11. 2. 2004, se je udeležilo (v Republiki Sloveniji) na vseh stopnjah 9312 tekmovalcev. Skupno so osvojili 3615 bronastih priznanj. Na vseslovenskem tekmovanju pa je tekmovalo 2205 tekmovalcev. Skupno so osvojili na štirih stopnjah oziroma v šestih kategorijah 975 srebrnih in 204 zlata priznanja. Tekmovalci iz zamejstva in dijaki z italijanskim učnim jezikom v Republiki Sloveniji so osvojili 17 zlatih in 28 srebrnih priznanj. Večjih organizacijskih težav ni bilo. Rezultati in statistika so na spletni strani Zavoda RS za šolstvo (http://anton.lj.zrsss.si/Default.asp?a=1&id=273). Predvidevamo, da bo Zbornik o tekmovanju (naloge in točkovniki, statistika, odlomki iz ustvarjalnosti tekmovalcev …) izšel v začetku junija. Lep pozdrav. – ***Vlado Pirc***, koordinator tekmovanja.

23. 3. 2004 Uredništvo revije *Jezik in slovstvo* obvešča, da je revija sredi marca 2004 dobila posodobljeno spletno stran http://www.jezikinslovstvo.com. Izvedba strani pomeni glede na spletno predstavitev sorodnih revij v marsičem presežek. V celoti so na voljo vse številke letnika 2003 (z izjemo zadnje, ki bo dodana naknadno), in sicer v popularnem formatu PDF, ki omogoča hiter in udoben dostop do elektronskega vira, obenem pa zagotavlja zaščito avtorskih pravic. Za hitrejše pregledovanje so na enem mestu združeni povzetki razprav (in njihovi prevodi v angleščino, da je zadoščeno tujejezičnim bralcem), omogočeno je tudi hitro iskanje po naslovih in povzetkih razprav ter po ključnih besedah. Obiskovalci si lahko preberejo še jedrnato predstavitev revije in tehnične napotke sodelujočim avtorjem, obujanje preteklosti s pregledovanjem starejših letnikov revije pa

je omogočeno prek povezave na staro spletno stran. Načrtujemo tudi vzpostavitev t. i. poštnega seznama, prek katerega bodo lahko bralci na svoj elektronski naslov sproti prejemali obvestila o aktualnih dogodkih v zvezi z revijo. Jezik in slovstvo vabi torej k branju in raziskovanju tudi v sodobni elektronski obliki. Prijazen pozdrav iz uredništva. – ***Matjaž Zaplotnik***, tehnični urednik JiS-a (matjaz.z@gmx.net). — *Pripis pisca Kronike*: Vse prav glede zaščite avtorskih pravic, vendar si obiskovalci želimo tudi možnost, da bi iz objavljenih razprav kaj citirali brez prepisovanja.

24. 3. 2004 Revija *Jezik in slovstvo* je novo leto pričakala v spremenjeni uredniški sestavi ter s 100 SIT dražjo naročnino za člane Slavističnega društva Slovenije. Ob tem bi želeli ponovno opozoriti svoje naročnike, da naj vse spremembe glede naročniškega statusa javijo neposredno na naslov uredništva in da se lahko prijave in odjave upoštevajo le ob menjavi koledarskega leta. 49. letnik osrednje slovenistične revije je konec marca uvedla prva številka, ki na 116 straneh prinaša šest razprav, štiri ocene in eno poročilo. Avtorji razprav se ukvarjajo s primerjalno literarno analizo, madžarsko književnostjo, slovensko medvojno književnostjo, književno didaktiko, zgodovino sociolingvistike in sodobnim pojavom spletne pismenosti. ***Blanka Bošnjak*** v drugem delu svoje študije o Milanu Puglju postavlja obravnavanega pisatelja v primerjavo z Maupassantom in Čehovom, ***Jutka Rudaš*** analizira slovenski odziv na literaturo Pétra Esterházyja, enega največjih sodobnih madžarskih pisateljev, ***Katja Mihurko Poniž*** pa pregleduje medvojno pisanje slovenskih pisateljic pri založbi Belo-modra knjižnica. Članek ***Alojzije Zupan Sosič*** (*Alamut – ob zgodbi in pripovedi*) je še posebej aktualen zaradi dodanega gradiva, primernega za učne priprave na maturo. ***Kozma Ahačič*** opisuje šolanje uporabnikov slovenskega jezika v 16. stoletju, medtem ko se ***Janez Strehovec*** sprašuje, kako brati digitalna novomedijska besedila na svetovnem spletu. V rubriki *Ocene in poročila* ***Mateja Hočevar Gregorič*** ocenjuje slovar Michaela Reichmayra *Ardigata! Krucinal! Ein slowenisches Schimfwörterbuch, basierend auf Arbeiten von J. Matl (1897–1974) zum deutsch-slawischen Sprach- und Kulturkontakt*, ***Tadeja Rozman*** piše o Derbyshirovem slovarju *A Learner's Dictionary of Slovene, with Words in their Inflected Forms*, ***Anita Vodišek*** o Štuhecovi *Slovenski esejistiki v drugi polovici dvajsetega stoletja*, ***Andreja Žele*** pa o priročniku Jaroslava Peregrina *Úvod do teoretické sémantiky (Principy formálního modelování významu)*. Revijo sklepata poročilo s posveta o dilemah prečrkovanja iz nelatiničnih pisav (***Mojca Žagar***) in predstavitev knjižnih novosti. – ***Matjaž Zaplotnik,*** tehnični urednik *JiS*-a

25. 3. 2004 Vlada RS je poslala v parlamentarni postopek nov predlog zakona o varstvu potrošnikov, ki sedanjo vseobsegajočo obvezno rabo slovenščine nadomešča »z ohlapnejšo uporabo slovenščine pri komuniciranju podjetij s potrošniki«. *Prim*. Delo 26. 3. 2004, str. 2.

27. 3. 2004 Na Opčinah so potekali letošnji *Primorski slovenistični dnevi*, ki so bili posvečeni *100. obletnici Srečka Kosovela* in *80-letnici Alojza Rebule*, veliko pozornost pa so namenili tudi vprašanjem, ki se vsak dan porajajo v razredih. *Referenti*: ***Boris Paternu****: H Kosovelu po drugi poti;* ***Miran Košuta****: Srečko Kosovel in Carlo Curcio;* ***Danica Filipčič****: Premislek o Kosovelovi liriki v šoli;* ***Marija Pirjevec Paternu****: Zgodba Rebulove poti k Smislu;* ***Kajetan Gantar****: Alojz Rebula in antika;* ***Igor Škamperle****: Biblijske in mitološke teme v opusu Alojza Rebule;* ***Jože Horvat****: Dva vidika dnevniškega pisanja;* ***Nada Đukić****, Psihološke novele Alojza Rebule;* ***Zoltan Jan****: Kosovel pri Italijanih;* ***Diomira Fabjan Bajc****: Prepustiti se Sibilinemu vetru;* ***Jolka Milić****: Moje prevajalske izkušnje nasploh in ob Kosovelu*. *Prim*. Primorski dnevnik 27. 3. 2004, str. 9; Delo 29. 3. 2004, str. 2; . Novi glas 1. 4. 2004, str. 7; 25. 3. 2004, str. 8.

27. 3. 2004 Član SD ***Franci Just*** je pri pomurski založbi Franc & Franc izdal pregled slovstva pri porabskih Slovencih *Besede iz Porabja, besede za Porabje*. *Prim.* Delo 27. 3. 2004, str. 7.

28. 3. 2004 V NeDelu (str. 21) je izšel zanimiv portret ***Irene Ivelja***, lektorice za sloveščino v Padovi (1999–2001) in Perugii, kjer je leta 1992 devet mesecev po 8 ur na dan učila vojake slovenščino.

28. 3. 2004 Slovenski program RAI za Furlanijo Julijsko krajino je danes predvajal 50-minutni filmski portret častnega člana SD ***Pavla Merkúja*** *Ali sijaj, sijaj sonce*. *Prim*. Primorski dnevnik 28. 3. 2004, str. 5.

31. 3. 2004 V današnjem Delu je izšel *razpis Ustanove patra Stanislava Škrabca* (Hrovača 42, 1310 Ribnica; tel. 01 836 10 95) za dodelitev štipendij v akademskem letu 2004–2005. Podeljujejo celoletne štipendije za dodiplomski študij študentom 3. in 4. letnika ter absolventom za področje slovenskega jezika, slovanskih in klasičnih jezikov; enkratne štipendije za podiplomski študij študentom za področje slovenskega jezika, slovanskih in klasičnih jezikov ter enkratne štipendije za podiplomski študij študentom, ki so člani Slovenske frančiškanske province Sv. križa. Za štipendije so predvidena denarna sredstva v skupni višini 3.800.000 SIT.

S TUJEGA ZELNIKA

ALI ZAKAJ LEKTORJI NE SMEJO IZUMRETI

***

- Prodam posteljo za ženo, ki je zložljiva.
- Prodam psa. Žre vse. Posebno rad ima otroke.
- Iščemo ljudi, ki znajo šteti do deset, da bodo preverjali število prstov v naši tovarni rokavic.
- Na vratih mesnice: »Jutri bom klal. Pravočasno se postavite v vrsto!«
- Jutri bo streljanje rezervnih oficirjev. Kdor ne bi prišel, bo obešen na oglasni deski.
- Direktor ni odgovoren za plašče in dežnike, ki so ukradeni v tem prostoru, razen če ga zasačite pri dejanju.
- V prometni nesreči je bilo pet mrtvih, od tega dva huje.
- Neki pešec je stekel proti meni in brez besed izginil pod mojim avtom.

31. 3. 2004 Na univerzi v Gradcu poteka *5. slovenistični dan*, na katerem sodelujejo tudi člani Slavističnega društva Slovenije: ***akad. dr. France Bernik*** je predstavil referat *Kulturna identiteta in globalizacija*; ***dr. Janez Dular*** je svoj prispevek naslovil *Peter Klepec v Evropski zvezi*. *Prim.* Delo 31. 3. 2004, str. 18.

1. 4. 2004 Vendarle se je sestala *Delovna skupina za področje jezikovnega načrtovanja in jezikovne politike*, ki jo kot delovno telo pri Odboru državnega zbora za kulturo, šolstvo, znanost in šport vodi ***prof. dr. Breda Pogorelec*** (*prim*. Kronika št. 44, 22. 2. 2004). Nekaj ur so obravnavali predlog zakona o javni rabi slovenščine, ki ga je v zakonodajni postopek vložila skupina poslancev različnih strank s prvopodpisano ***mag. Majdo Potrato***, vmes paberkovala o vsem mogočem in na koncu ugotovila, da prva obravnava zakona zahteva samo ugotovitev, ali je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo ali se ga že takoj zavrne. Za pripravo posveta o smernicah jezikovne politike je tudi tokrat zmanjkalo časa.

2. 4. 2004 *Ob mednarodnem dnevu knjige za otroke* je ***Jakob Kenda*** prejel častno listino Ibby (Mednarodna zveza za mladinsko književnost) in nagrado (milijon tolarjev) za svoj prevod romana o Harryju Potterju *Vetrna piščal*. *Prim.* Delo 2. 4. 2004, str. 11.

3. 4. 2004 Nadaljuje se polemika med ***dr. Janezom Dularjem*** in ***Karlo Zajc Bezelak***, ki *Uradu za slovenski jezik* očita, da nima spodobne spletne strani, nekdanji

direktor pa je opisal zaradi denarja neuresničene želje. *Prim.* Delo 21. 1. 2004; 3. 4. 2004 (Sobotna priloga, str. 32); 13. 4. 2004 (Sobotna priloga, str. 30) ...

3. 4. 2004 Na Posestvu Brič, ki se nahaja v krajinskem parku med Dragonjo in Rokavo, je *Slavistično društvo Koper priredilo večer šansonov*, ki jih je izvajala stanovska kolegica ***mag. Jana Kvas***. V prvem delu je odpela šansone o Celjskih, ki so zbrani tudi na njeni zgoščenki Celjski portreti, v drugem pa šansone, ki govorijo o njenem življenjskem prostoru in času, o ljudeh, ki so ji blizu, in o njej sami. Jana Kvas je avtorica vseh besedil in glasbe ter vokalna izvajalka svojih šansonov. Večer se je zaključil s prijetnim pomenkom ob kozarcu vina s Posestva Brič in številnimi dobrotami, ki so jih pripravile kolegice slavistke. Obiskovalci, ki jih ni bilo malo, so si uro pred začetkom prireditve lahko ogledali tudi mogočno klet, ki jo je načrtoval arhitekt Boris Podrecca, lahko so pa tudi uživali v prekrasnem razgledu na istrske griče, obsijane s soncem. Celotno dogajanje sta zabeležila ekipa koprske TV in novinarka Radia Koper. – ***Breda Švara***, predsednica SD Koper

5. 4. 2004 V Črni gori se nadaljuje burna polemika, ali tu govorijo *črnogorščino*. V ustavi je zapisano, da je njihov uradni jezik srbski z ijekavskim izgovorom, vendar je ob popisu prebivalstva 21,57 odstotka vprašanih izjavilo, da govorijo črnogorski jezik. Minister za izobraževanje je ravnateljem šol poslal okrožnico, naj izraz srbski jezik zamenjajo z besedo materinščina. *Prim.* Delo 5. 4. 2004, str. 4.

5. 4. 2004 Na otvoritvi novih prostorov *Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik* na Univerzi v Ljubljani je ***dr. Marko Stabej***, njegov predstojnik, med drugim povedal: »Center tu ni zato, da bi branil slovenščino, temveč zato, da bi jo pospeševal. Ta misel je bila vgrajena že v sam začetek organizirane mednarodne slovenistične dejavnosti pred štiridesetimi leti. […] Letos praznujemo 40-letnico seminarja slovenskega jezika, literature in kulture (in pri tem upamo, da jo bomo praznovali delovno). Če temu pridružimo 22 mednarodnih slovenističnih simpozijev, 22 poletnih šol slovenskega jezika, okoli 50 lektoratov slovenščine po svetu, po več tisoč opravljenih izpitov iz slovenščine kot drugega/tujega jezika na leto, lahko ugotovimo, da se je ideja o pospeševanju temeljito prijela in obrodila, ali če uporabim bolj primeren izraz za sodobni čas: ideja se je obrestovala. […] Aktualni predlog sprememb zakona o visokem šolstvu predvideva tudi večjo možnost učenja slovenščine za tuje študente. Na Centru smo zato že pripravili osnutek programa, ki bo na kar najbolj ekonomičen in učinkovit način posredoval znanje slovenščine vsem tujim študentom, pa tudi gostujočim profesorjem in raziskovalcem. Tak program mora postati sistemizirani predmet slovenistične študijske ponudbe, ovrednoten s kreditnimi točkami; potreba po tem je že doslej zelo velika. Center v sodelovanjem Oddelka za slovenistiko pripravlja tudi specialistični podiplomski študij slovenščine kot drugega/tujega jezika. […] Čas je za nove barve, nove projekte, novo slovenistično perspektivo.« Novi naslov: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, Kongresni trg 12, 2. nadstropje, SI-1001 Ljubljana; www. ff.uni-lj.si/center-slo; faks +386 (0)1 241 86 44.

5. 4. 2004 Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je slovenistom predaval ***prof. dr. István Lukács*** z Univerze v Budimpešti. Predavanje je naslovil *Pesniki nad svetom* : *Gregorčič, Kranjčević, Komjáthy*. – ***Miran Hladnik***

5. 4. 2004 Na današnjem sestanku z ministrom ***dr. Slavkom Gabrom*** smo predstavniki SVIZ-a (Sindikat vzgoje, izobraževanja in znanosti) predlagali, da pride do kriznega sestanka med VSZ SVIZ in MSZS. Minister je pobudo sprejel. Tema sestanka je: ali lahko v skupnem dogovoru razrešimo vsaj nekaj od približno desetih problematičnih zadev pred zaostrovanjem v smeri stavkovnih aktivnosti. V debati z ministrom sem omenil nekatere najbolj pereče probleme, za kaj več pa ni bilo časa,

čeprav je vodja pogajalske skupine ***Brane Štrukelj*** korektno povzel naše konkretne zahteve, ki smo jih izrekli na sestanku IO SVIZ o plačilnih razredih, sistematizaciji, dodatkih itd. Predlagam, da se člani pogovorite o omenjeni tematiki in pošljete članu predsedstva z vašega področja nekaj zahtev. Na sestanku predsedstva bomo potem skupaj zložili vse pripombe v urejen spisek in jih predložili na kriznem sestanku. Če pa razmere ne bodo ugodne, bo treba razmisliti o stavkovnih aktivnostih. Bolj aktivni zdravniki so nam že oziroma nam sproti uhajajo, naše plače pa capljajo zadaj. Člani predsedstva so: Matjaž Gams Matjaz.Gams@ijs.si; Janez Stergar janez.stergar@guest.arnes.si; Karl Gotlih Gotlih@uni-mb.si; Danilo Korže korze@uni-mb.si; Matjaž Polak matias.polak@ki.si; Alenka Logar Pleško Alenka.Logar@ff.uni-lj.si; za administrativno-aplikativne kadre pa skrbita predvsem Robert Kranjc robert.krajnc@gozdis.si in Dušan Bevc Dusan.Bevc@ijs.si. Lep pozdrav. – ***Matjaž Gams***, predsednik predsedstva konference VSZ

5. 4. 2004 Tudi učitelji si upajo javno govoriti o *nedisciplini in nasilju v slovenskih srednjih šolah*, ki ogroža dostojanstvo učiteljev in učencev pa tudi uspešnost učenja. O tem je pisala ***Marjetka Godec*** v Delu, SVIZ pa je sprožil obsežnejšo akcijo. *Prim.* Delo 5. 4. 2004, str. 7 (Šolstvo); Šolski razgledi 17. 4. 2004, str. 9.

6. 4. 2004 Na tržaškem sedežu zavarovalnice Generali je na pobudo kulturnega združenja Marija Terezija ***mag. Roberto Dapit*** predstavil novo delo častnega člana SD, ***akad. Pavla Merkúja*** *1300 primorskih priimkov*, ki je pred nedavnim izšla pri tržaški založbi Mladika. *Prim*. Primorski dnevnik 22. 2. 2004, str. 4; 7. 4. 2004, str. 9. *Naročila*: Mladika, V. Donizetti 3, IT-34133 Trst – Trieste.

6. 4. 2004 Razpis za sofinanciranje življenjskih stroškov raziskovalcev iz tujine v času njihovega znanstvenega delovanja v Republiki Sloveniji bo odprt do porabe sredstev oziroma do 30. junija. Na razpis lahko prijavite tudi slovenske raziskovalce, ki so v tujini že več kot tri leta. Razpisno dokumentacijo dobite na spletnih straneh fundacije Ad futura, Znanstveno-izobraževalna fundacija Republike Slovenije (Kotnikova 34, Ljubljana, tel. +386 (0)1 434 10 80, e-naslov: info@ad-futura.si, http://www.ad-futura.si).

7. 4. 2004 Slovensko društvo za primerjalno književnost (www.zrc-sazu.si/sdpk) je na Filozofski fakulteti v Ljubljani pripravilo predavanji ***Marijana Dovića*** *Sistemske in empirične obravnave literature ter njihova uporaba* in ***Darje Pavlič*** *Funkcije podobja v poeziji*.

7. 4. 2004 Slovenska matica je pripravila simpozij o literaturi Slovencev, ki živijo po svetu. Na njem sta med člani SD sodelovali tudi ***Helga Glušič*** in ***Janja Žitnik***. *Prim.* Delo 8. 4. 2004, str. 8.

8. 4. 2004 *V Slavi ponovno o pravopisu*. Izšla je 1.–2. številka 16. letnika debatnega lista *Slava*. Razdeljena je na dva dela. V prvem so ponatisnjeni članki iz *Slave* 14. letnika, posvečene Slovenskemu pravopisu. ***Ljudmila Bokal*** je svoj članek naslovila *Pravopisne drobtinice*, skupini študentov slovenistov pišeta o normativnih oznakah (članek vsebuje tudi intervju z ***Jožetom Toporišičem***) in o oznakah *neknjižno ljudsko*, *neknjižno pogovorno* in *ljudsko* v novem slovenskem pravopisu. ***Vladka Tucovič*** obravnava vezljivost, ***Urška Jarnovič*** krajšave, ***Peter Jurgec*** pa nekatera fonološka vprašanja v novem slovenskem pravopisu. Besedila so nastala v študijskem letu 2001/02 v okviru predmetov slovenski knjižni jezik 1 (mentorica ***Ada Vidovič Muha***) in lektoriranje (***Erika Kržišnik***). V drugem delu je objavljen odgovor ***Jožeta Toporišiča*** *K študentovski kritiki Slovenskega pravopisa 2001 v Slavi*. – ***Peter Jurgec***

11. 4. 2004 Frizijci zahtevajo od nizozemske ustanove za *registracijo naslovov na spletni strani*, da omogoči rabo njihove abecede vključno z naglasnimi znamenji. Potem

ko so v Nemčiji sporočili, da bodo upoštevali znamenja za naglase in preglase, so nekateri zaprosili za vpis naslovov v arabščini, kitajščini, hebrejščini … *Prim*. Primorski dnevnik 11. 4. 2004, str. 22. *Pripis pisca Kronike*: Kaj pa naše kljukice na č, ž, š?

14. 4. 2004 Glede na to, da se bo v akademskem letu 2004/2005 na Fakulteti za humanistične študije Koper Univerze na Primorskem začel izvajati *študijski program Slovenistika*, so se sestali sodelavci programa in spregovorili o vsebinskih, organizacijskih in kadrovskih vidikih izvedbe programa. V prihodnjem letu bodo tako študentom poleg predmetov, ki jih ponujajo drugi programi, ponujeni 4 obvezni (uvod v jezikoslovje, slovenski jezik, uvod v študij književnosti, slovenski jezik I) in 6 izbirnih slovenističnih predmetov (oblikovanje strokovnih besedil, filozofija jezika, slovenski jezik v turizmu, sodobna dramatika in gledališče, književni stiki v prostoru med Alpami in Jadranom, književnost v medkulturnem prostoru). Na sestanku so sodelavci oblikovali tudi predlog o ustanovitvi Oddelka za slovenistiko, ki ga je senat UP FHŠ naslednji dan potrdil. Za predstojnico oddelka je bila izvoljena *doc. dr. Vesna Mikolič*, za namestnika pa *izr. prof. dr. Igor Ž. Žagar*. – *Karin Marc Bratina*

S TUJEGA ZELNIKA

ALI ZANIMIVOSTI IZ ŠOLSKIH SPISOV

***

- Muslimanska biblija se imenuje Kodak.
- Papež živi v Vakuumu.
- V Franciji so nekoč usmrtitev izvajali z želatino.
- Pri nas se moški lahko poroči le z eno žensko. To se imenuje monotonija.
- Ribe se razmnožujejo tako, da valijo iskre.
- Življenjsko zavarovanje je denar, ki ga dobi tisti, ki preživi nesrečo.
- Krave ne smejo teči hitro, da ne razlijejo mleka..
- Nisem krščen, zato pa sem cepljen.
- Če jemo bolne krave, dobimo ISDN.
- Krog je okrogel kvadrat.

14. 4. 2004 V Moskvi je izšla naša 15. tiskana publikacija: ponatis 350 strani debele, v mnogočem senzacionalne knjige o Slovencih ruskega znanstvenika prve polovice 19. stoletja Jurija Venelina *Starodavni in današnji Slovenci*. Izvirno besedilo uvaja dvojezični predgovor Pavla Tulajeva, ki je objavljen tudi v reviji SRP. Knjigi je dodan kratek dvojezični esej zgodovine Slovenije Andreja Lenarčiča. Več na spletni strani Kulturno-prosvetno drushtvo dr. Franceta Presherna za promocijo stikov med Slovenijo in Rusijo; Revija SRP. – ***Just Rugel***

14. 4. 2004 Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani je organiziral izobraževalni seminar učiteljev slovenščine kot drugega/tujega jezika z naslovom: *Uspešno poučevanje*. Seminar je pripravila ***Nataša Schell Bratina***, lektorica angleškega in slovenskega jezika, sodelavka Centra. Predavateljica je v prvem delu povzela literaturo s področja učinkovitega poučevanja, v delavnici pa so se ukvarjali s praktičnimi idejami, ki so potrebne za uspešno poučevanje slovenščine kot drugega/tujega jezika. – ***Dr. Nataša Pirih Svetina***

14. 4. 2004 Na spletnih straneh SVIZ si lahko preberete kratko vest o včerajšnjem začetku *pogajanj za spremembo Kolektivne pogodbe za vzgojo in izobraževanje* med pogajalskima skupinama vlade in predstavniki treh sindikatov, in sicer SVIZ, VIR in NSDLU. Pogajanja na vladni strani bo vodil ***Alojz Pluško***, direktor Zavoda za šolstvo, vodja sindikalne pogajalske skupine pa bo tudi na nadaljnjih pogajanjih ***Branimir***

Štrukelj, glavni tajnik SVIZ. Na sestanku sta pogajalski skupini sprejeli in podpisali poslovnik ter določili okvir pogajanj. Bistveni element pogajanj bo na osnovi Zakona o sistemu plač v javnem sektorju določiti plačne razrede za vsa tista delovna mesta, ki v kolektivno pogodbo ne bodo uvrščena kot orientacijska delovna mesta in ki ne spadajo v t. i. skupino »J« (administrativni in tehnični delavci; to so na primer na področju vzgoje in izobraževanja organizator prehrane in organizator zdravstveno-higienskega režima v vrtcu, knjižničar, svetovalni delavec in laborant v osnovnih oziroma srednjih šolah ter lektor in bibliotekar v visokem šolstvu). Hkrati sta se pogajalski skupini dogovorili, da se bosta usklajevali pri pogajanjih o razvrstitvi delovnih mest med orientacijska delovna mesta in pri vprašanju o strokovnem napredovanju, ki je za SVIZ eden od ključnih problemov. Na pogajanjih sva s Štrukljem opozorila, da v delu znanosti in visokega šolstva (tako v Ljubljani kot Mariboru) ob izplačilu plač za marec niso izplačali tudi regresa za letni dopust, kar je očitna kršitev julijskega vladno-sindikalnega dogovora. Iz »zelo nujnih« dopisov ministrstva za finance in Urada za znanost MŠZŠ, ki so nas dosegli, izhaja, da do 23. 4. 2004 večje število zavodov zelo verjetno ne bo nakazalo sredstev za dodatno pokojninsko zavarovanje KAD-u. – ***Janez Stergar***

15. 4. 2004 Na mednarodni konferenci *Znanost in družba v razširjeni Evropski uniji*, ki jo je pripravil Državni svet RS v sodelovanju z Znanstveno fundacijo in Avstrijskim znanstvenim inštitutom, je sodeloval tudi ***dr. Zoltan Jan***, ki je opozoril na položaj tako imenovanih nacionalnih ved. Teh ne moremo meriti z istimi vatli kot druge znanstvene discipline, ki so po svoji naravi internacionalne.

15. 4. 2004 Prva letošnja številka *Slavistične revije* je jubilejna in jo začenja prispevek ***Aleksandre Belšak***, posvečen 70-letnici ***prof. dr. Gregorja Kocijana***. Sledi razprava ***Zale Mikeln*** *Prehod od ekspresionizma k novi stvarnosti, kot ga vidi France Vodnik*, v katerem avtorica obravnava tudi Vodnikovo vrednotenje posameznih literarnih del in njegov pogled na umetnost nasploh. V razpravi *Lov kot kreacija bivanjskega prostora* ***Gizela Polanc Podpečan*** prepoznava Lutmanov roman *Lov* kot roman, ki razkriva tragično resnico sveta, ki so ga bogovi zapustili. Jezikoslovne razprave v tej številki začenja prispevek ***Hotimirja Tivadarja*** *Fonetično-fonološke lastnosti samoglasnikov v sodobnem knjižnem jeziku*, v katerem predstavlja predvsem analizo trajanja in formantno analizo naglašenih samoglasnikov v optimalno objektiviziranih okoliščinah. Sledi prispevek ***Aleksandra Dimitrijeviča Duličenka*** *Neznan rokopis Jurija Japlja o slovenskem jeziku iz leta 1773*, ki ga je avtor našel leta 1996 v Rokopisnem oddelku Ruske nacionalne knjižnice v Sankt Peterburgu; Japljevo besedilo je v prilogi v celoti natisnjeno. Razdelek razprav zaključuje prispevek ***Františka Čermáka*** *Besedilna uvajalna sredstva rečenic in drugih stalnih besednih zvez*, v katerem avtor med drugim na osnovi podatkov iz Britanskega in Češkega narodnega korpusa preverja hipotezo, da se vsaj nekatere stalne besedne zveze uvajajo s posebnimi uvajalnimi sredstvi. V razdelku *Ocene – zapiski – poročila – gradivo* je objavljeno troje: ***Nina Novak*** obravnava uredniške popravke v izdajah Prešernovih *Pesmi*, ***Alenka Žbogar*** ocenjuje zbornik *Prevajanje srednjeveških in renesančih besedil*, ki ga je uredila Martina Ožbot, ***Andreja Žele*** pa ocenjuje publikacijo *Sprachtypologie und Universalienforschung (Language Typology and Universals)* LVI/3, ki sta jo uredila Janez Orešnik in Donald F. Reindl. Na koncu številke je natisnjena še *bibliografija Gregorja Kocijana za obdobje 1994–2003*. – ***Nataša Logar***

16. 4. 2004 Na Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU so v okviru fonetičnih raziskav sodobnega slovenskega govora (knjižnega, pogovornega in narečij) organizirali osnovni *tečaj iz fonetične analize digitaliziranega govora za jezikoslovno rabo*. Predvidena so vsaj štiri srečanja, skupno najmanj 16 ur. Tematsko bo tečaj obsegal uvod oz. temeljne pojme iz akustične fonetike, predstavitev orodij za analizo digitaliziranega govora in digitalno spektrografijo. Udeleženci bodo po praktično

naravnanem tečaju znali brati spektrograme in oscilograme, določiti osnovno frekvenco, jakost ipd. ter narediti dvodimenzionalno predstavitev samoglasnikov glede na prva dva formanta. Tečajniki bodo dobili potrebna orodja (programsko opremo v prostem dostopu), posnetke govora in tečajna skripta z nalogami, sami pa si morajo zagotoviti (prenosni) računalnik vsaj srednje zmogljivosti in slušalke. Predlagana bo nadaljnja (osnovna) literatura (zlasti z angleškega in slovanskega govornega področja). Dodatna pojasnila po e-pošti (peter.jurgec@zrc-sazu.si) ali po telefonu 01 470 61 69. – ***Peter Jurgec***

17. 4. 2004 Znanstveno-raziskovalno središče Koper Univerze na Primorskem bo v sodelovanju z Oddelkom za prevajalstvo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani od 16. do 21. maja 2004 organiziralo *specializiran tečaj za tolmače in prevajalce Slovenščina za tujce – strokovni jeziki*, ki bo vključeval obiske posameznih podjetij in ustanov oz. gostovanja strokovnjakov, s katerimi bodo udeleženci interaktivno sodelovali: skupaj bodo reševali določene terminološke probleme, tolmačili govorjene prispevke strokovnjakov oz. prevajali zapisana strokovna besedila. V okviru sekcije za tolmače bo poudarek predvsem na slušnem razumevanju in ustnem izražanju, v okviru sekcije za prevajalce pa na bralnem razumevanju in pisnem izražanju. Obravnavali bodo naslednje teme: bančništvo, zavarovalništvo, carinska služba, vinarstvo in oljkarstvo. Nekatere dejavnosti tečaja se bodo povezale s sočasno znanstveno konferenco. – ***Vesna Mikolič***

17. 4. 2004 Znanstveno-raziskovalno središče Koper Univerze na Primorskem bo v sodelovanju z Oddelkom za slovenistiko Fakultete za humanistične študije Koper, Centrom za slovenščino kot drugi/tuji jezik Oddelka za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in Slavističnim društvom Koper od 20. do 22. maja 2004 v Pokrajinskem muzeju v Kopru pripravilo mednarodni znanstveni sestanek z naslovom *Slovenščina in njeni uporabniki v luči evropske integracije – slovenski jezik v stiku*. Na konferenci, kjer bodo obravnavali vprašanja slovenskega jezika in njenih uporabnikov tako v slovenskem kulturnem prostoru kot izven njega in bo potekal pod pokroviteljstvom Jadranke Šturm Kocjan, državne sekretarke na Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu, bo sodelovalo okrog 30 domačih in tujih predavateljev. Nekatere prireditve konference se bodo povezale s sočasnim tečajem slovenskega jezika za tolmače in prevajalce. –***Vesna Mikolič***

17. 4. 2004 Članica SD, ***mag. Silva Kastelic***, profesorica slovenščine na Srednji medicinski šoli v Ljubljani, je v Šolskih razgledih (str. 4) objavila poročilo o nastajanju učbenika tujih jezikov (slovenščina, angleščina, nemščina, italijanščina, češčina) s poudarkom na jeziku stroke. Pripravlja ga mednarodni tim.

18. 4. 2004 V Družini (str. 11) je izšel intervju ***Jožeta Zadravca*** s častnim članom SD, ***dr. Jožetom Mahničem***, starim in novim predsednikom Slovenske matice.

18. 4. 2004 Svoje izkušnje pri delu v tujejezičnem okolju je opisala ***Jadranka Cergol***, ki se je po diplomi na tržaški filozofski fakulteti zaposlila na slovenski gimnaziji v Celovcu. *Prim.* Mladika 2004, št. 2/3, str. 2-4.

19. 4. 2004 Oddaja *Iz priimkovne delavnice Janeza Kebra* (Radio Slovenija I, jutranji program ob sredah 6.50). Po približno dvoletnem nagovarjanju urednice Alenke Dakič sem kljub pomanjkanju časa pristal, da bi v jutranjem programu Radia Slovenija enkrat tedensko pojasnjeval izvor priimkov v Sloveniji. V tej moji (domači) delavnici namreč že nekaj let nastaja knjiga o priimkih v Sloveniji, ki jo naša javnost nestrpno pričakuje. Upam, da bo oddaja dodatna vzpodbuda za njeno čimprejšnjo dokončanje. Z oddajo smo pričeli na Prešernov dan 8. februarja 2004, ko sem pojasnil izvor priimka Prešeren. V naslednjih sem začel pojasnjevati najpogostejše priimke v Sloveniji, začenši s priimkom – 1. Novak (13. februarja) – in nadaljeval s priimki: 2. Horvat (29. februarja), 3. Krajnc (7.

marca), 4. (in 6.) Kovačič (in Kovač, 24. marca), 5. Zupančič (31. marca), 7. Potočnik (10. aprila), 8. Mlakar (14. aprila), 9. Vidmar (21. aprila). Moja želja je bila, da bi zaradi lažjega pripravljanja in spremljanja oddaje določili dan v tednu in uro. To je uredništvu uspelo pri 8. priimku (Mlakar), tako da so oddaje zdaj vsako sredo ob 6.50. Ob koncu moram povedati še, da so moji prispevki zaradi razpoložljivega časa obsegovno omejeni na največ eno stran, zato so v njih le najbolj bistveni podatki. Ti so dopolnjeni z izjavami znanih nosilcev priimkov o tem, kaj vedo o izvoru svojega priimka. Izjave zbira novinarka Anamarija Štukelj. – ***Janez Keber***

19. 4. 2004 Na podlagi svoje razprave, ki je izšla v Jezikoslovnih zapiskih, je ***Silvo Torkar*** povzel nastanek krajevnega imena Hudajužna. *Prim.* Delo 19. 4. 2004 (Znanost, str. 12).

19. 4. 2004 Oddelek za slovenistiko na Filozofski fakulteti v Ljubljani je organiziral predavanji ***prof. dr. Jarmile Panevove*** (Karlova univerza v Pragi, Fakulteta za matematiko in fiziko, Center za računalniško jezikoslovje). Naslova predavanj: *Funkcijski generativni popis jezika* (*v zvezi s Praškim lingvističnim krožkom*) in *Valenca*: *Teorija in aplikacija skladenjskega označevanja korpusa*. Predavanji sta bili v češčini, izročki v angleščini.

19. 4. 2004 Vse, ki jih zanima ruska literatura, obveščamo, da ta teden gostimo na Katedri za rusko literaturo prof. ***Vladimirja Borisoviča Katajeva***, predstojnika Katedre za rusko literaturo 19. stoletja na Moskovski državni univerzi Lomonosova, ki je hkrati tudi eden največjih svetovnih poznavalcev ustvarjalnosti Čehova. Ker je letos stota obletnica smrti tega velikega ruskega prozaista in dramatika, se je bomo spomnili delovno, saj nam je prof. Katajev pripravil predavanja na šestih tem, vezanih na ustvarjalnost Čehova, z njimi pa bo posegel tudi k vprašanjem o vplivu Čehova na sodobno rusko literaturo. Predavanja bodo v ruščini. Lep pozdrav. – ***Miha Javornik***

21. 4. 2004 V sodelovanju z Društvom defektologov je Državni svet RS pripravil javno predstavitev mnenj o problemih, ki nastajajo pri usmerjanju in vključevanju otrok s posebnimi potrebami v redne izobraževalne programe. Prvi del je vodil državni svetnik ***dr. Zoltan Jan***, ki je imel tudi uvodno predstavitev problematike.

23. 4. 2004 Ob *200-letnici smrti Mikloša Küzmiča* so v Kančevcih pripravili simpozij, na katerem so med drugim sodelovali častna člana SD, akad. ***dr. Anton Vratuša*** (Küzmičev jezik), akad. ***dr. Zinka Zorko*** (pedagoški pomen), ***Jože Zadravec*** pa je ocenil Küzmičeve pesniške muze. *Prim.* Družina 9. 5. 2004, str. 16.

23. 4. 2004 V Gorici (Italija) so v nekdanjem slovenskem Šolskem domu pripravili *posvet o Damirju Feiglu ob 125. obletnici njegovega rojstva*, na katerem so sodelovali ***Miroslav Košuta***: *Ob obletnici – Feigel in mi*; ***Branko Marušič***: *Gorica v Feiglovem času*; ***Miran Košuta***: *Muza smeha se modro muza*; ***Robert Jereb***: *Znanstvena fantastika Damirja Feigla*; Ob koncu je bila razprava. Pred začetkom so vrteli film *Supervitalin*.– ***Roberto Dapit*** *Prim*. Primorski dnevnik 18. 4. 2004, str. 9 + 16; 23. 4. 2004, str. 3; 25. 4. 2004, str. 12.

24. 4. 2004 V umetnostnem in kulturnem centru Sker v Trnovici blizu Nabrežine je potekal Italijanom namenjen znanstveni posvet *Slovenija se predstavi*, na katerem je med uglednimi referenti častni član SD, ***akad. dr. Boris Paternu***, predstavil nekatere tipološke značilnosti slovenske književnosti in med drugim povedal, da Slovenija vstopa v Unijo, ne pa v Evropo, v katero je vključena že od Brižinskih spomenikov; globalizacija je za Slovence najstarejša izkušnja, ki jo uspešno premagujemo, saj bi drugače pisali in govorili v nemščini in italijanščini. Glavnina predavanja je izšla v Delovih Književnih listih. *Prim*. Primorski dnevnik 23. 4., str. 97; 25. 4. 2004, str. 3; Delo 5. 5. 2004 (Književni listi, str. 12).

24. 4. 2004 *Zakonsko varstvo za slovenščino*. V sobotni prilogi *Večera* je izšel obsežen prispevek o zakonski zaščiti slovenščine. Podnaslovili so ga *Zdravje krav pred usodo lastnega jezika v EU*, čeprav pri zakonu o javni rabi slovenščine, ki ga ob treh prvopodpisnikih – ***mag. Majdi Potrata, Tonetu Partljiču*** in ***Ani Mariji Tisovec*** podpisujejo predstavniki še petih parlamentarnih strank, ne gre le za ta problem. O historiatu je ***dr. Janez Dular*** povedal: »Ko je Združena lista leta 1996 izstopila iz vlade, je odšel tudi njen minister za kulturo. Vskočil sem za eno leto in skušal v tem kratkem času kaj narediti vsaj na področju, na katero se spoznam, na področju jezikovne politike. Odločitev je pospešila neposredna pobuda kmalu po mojem nastopu, takrat so namreč Slovenijo preplavili mamutski plakati podjetja Mura: European Fashion Design by Mura. To sem občutil kot pljunek v obraz slovenski kulturi, zato sem poklical vodjo pravne službe na ministrstvu za kulturo in mu predlagal, naj kaj ukrene, da plakate odstranijo. Pa se ni dalo nič ukreniti, ker, kot sem zvedel, ni bilo nobenega resnega pravnega predpisa, na katerega bi se lahko oprli in od inšpektorja zahtevali, da uradno odstrani tiste plakate. Zakon je bil torej zares potreben. [Ko je novi minister Jožef Školč zaradi vprašanja državnega svetnika dr. Zoltana Jana] besedilo vendarle vzel iz predala in ga poslal državnozborski delovni skupini za jezikovno politiko in jezikovno načrtovanje, da bi dobil mnenje o njem, je vodstvo delovne skupine (dr. Breda Pogorelec, op. novinarke) poskrbelo, da se spet dolgo ni zgodilo nič. Nazadnje se je vendarle izkazalo, da večina članov idejo podpira ter meni, da je zakon potreben in da je predloženi osnutek primerna podlaga za nadaljnje izpopolnjevanje in usklajevanje. Ker je vodja skupine temu nasprotovala, ministru ni sporočila izida glasovanja, temveč samo nekaj stališč posameznih članov in predvsem svoje obsežno odklonilno mnenje. Na tej podlagi je potem minister presodil in javnosti sporočil, da je osnutek po mnenju stroke zanič oziroma neuporaben, ter ga je spet odložil v predal. Tam je besedilo čakalo do leta 2000 ... Zoltan Jan, državni svetnik, je sprožil novo obravnavo. Staro besedilo smo na hitro še enkrat malo prečesali (v treh letih, kar se je valjalo po predalih, bi ga tisti ljudje lahko že trikrat izboljšali ali pa napisali čisto na novo) in vodstvo državnega sveta je pred vložitvijo predloga v zakonodajni postopek (državni svet je poleg vlade in poslancev državnega zbora pooblaščen za to) sklicalo strokovni posvet oziroma javno predstavitev mnenj o zakonskem urejanju rabe slovenščine kot uradnega jezika. Posveta se je udeležilo veliko zainteresiranih – od slovenistov do pravnikov – in predstavljeno besedilo je bilo deležno široke podpore. S svojim prispevkom je nastopila tudi predsednica parlamentarne delovne skupine za jezikovno politiko; njen nastop pred strokovno javnostjo je bil zelo bled in blag, kasneje pa je za objavo v zborniku podtaknila popolnoma drugačno, ostro nasprotujoče besedilo in tako spet ustvarila vtis, na katerega se nekateri politiki radi sklicujejo, češ, kako naj odločamo o zakonu, ko pa niti stroka ni enotnega mnenja. No, predlog je bil kljub temu vložen v parlament in je bil čez tri četrt leta uvrščen na dnevni red odbora za kulturo, pred tem pa ga je še enkrat ostro obravnavala omenjena delovna skupina za jezikovno politiko. […] Čeprav se je sestava delovne skupine medtem zaradi volitev deloma spremenila (tako da je imela vodja v njej za svoje odklonilno stališče močnejšo podporo kakor prej), iz magnetogramov tistih sej, iz novinarskih poročil in iz izjav posameznih članov skupine ni mogoče zanesljivo reči, da je skupina večinsko izglasovala negativno poročilo, ki ga je pripravila vodja skupine. V javnosti je vendarle obveljalo, da je stališče stroke do predloženega zakonskega besedila odklonilno, in tako je bilo predstavljeno tudi na sestanku parlamentarnega odbora za kulturo pod vodstvom Rudolfa Mogeta. Izid razprave na tem sestanku pa vendarle ni pomenil zavrnitve zakonskega predloga, temveč začasno odložitev obravnave, da bi predlagatelj (državni svet) s posebno redakcijsko skupino lahko pregledal do tedaj podane pripombe in pripravil izboljšano različico besedila. To delo je

bilo med počitnicami opravljeno in 26. septembra 2002 smo predelano besedilo izročili trem poslancem državnega zbora, da bi se postopek lahko nadaljeval, kajti tedanji mandat državnega sveta se je iztekal, in če ne bi našli nadomestnega predlagatelja, bi se utegnil zakonodajni postopek zaradi volitev močno zatakniti. Danes domnevam, da je bil to samo izgovor, kajti poslanci so besedilo zadrževali skoraj leto in pol, tako da je nastala še dosti večja zamuda, kot če bi počakali na nove volitve v državni svet, poleg tega pa je bilo besedilo v tem času znova predelano in ‚usklajeno', tokrat predvsem po okusu vodstva državnozborske delovne skupine za jezikovno politiko. Moje sodelovanje pri tem ni bilo zaželeno in sam se ne morem imeti za avtorja sedanjega besedila, mislim celo, da je slabše, kot je bilo pred letom in pol. V besedilu so nekaj črtali, nekaj spremenili in zelo malo dodali. Največja novost je, da je prečrtano poglavje o ustanovitvi državnega urada za slovenski jezik (tega ne smemo mešati z vladnim uradom za slovenski jezik kot začasno in zasilno rešitvijo, ki jo je vlada pred kratkim reorganizirala, tj. prestavila v okvir Ministrstva RS za kulturo). Po mojem tudi ni dobro, da so črtali člen, ki je definiral poglavitne pojme iz zakona (kaj je uradni jezik, kaj je jezik javnega sporazumevanja, kaj je sploh slovenščina in kaj tuji jezik ipd.), tako da se pojavljajo nekatera terminološka neskladja in nesporazumi. […] Vendar mislim, da so današnje razmere v slovenistiki bolj izraz (deloma podedovanih) osebnih sporov in antipatij kakor pa globljih strokovnih ali političnih nasprotij. Zelo hudo je, če stroka zaradi medosebnih razmerij ni kos svoji odgovornosti v pomembnem zgodovinskem trenutku. Glede na volilno leto je politično zanimivo, da nobena parlamentarna stranka ne želi v javnosti obveljati kot nasprotnica slovenščine in da so podpisniki zakonskega predloga o javni rabi slovenščine predstavniki vseh parlamentarnih strank. Ker pa je v parlamentu zdaj huda gneča z zakoni – celo vrsto jih je nujno treba sprejeti zaradi vstopa v EU – je po drugi strani precej negotovo, ali bo zakon o jeziku sprejet pred jesenskimi volitvami (morda so ga nekateri prav s tem namenom zadrževali leto in pol). […]« Objavljeni so tudi pogovori z ***dr. Zoltanom Janom, Jožefom Školčem*** in ***dr. Markom Stabejem***. Dodajamo še (zasebno) izjavo predsednika SD, ***dr. Marka Jesenška***: »Ker je Univerza v Mariboru na nož z gospo novinarko (in Večerom), sem izpadel kot načrtovani in nekoč že vabljeni sogovornik. Temu se reče svobodna volja novinarska (jaz sem se jim namreč zameril, ker sem na TV rekel, da so rumeni tisk in da manipulirajo ter delajo cirkus).«

26. 4. 2004 Zakonski predlog o javni rabi slovenščine je izčrpno predstavila ena izmed predlagateljev, poslanka ***mag. Majda Potrata***. *Prim.* Delo 26. 4. 2004, str. 3.

27. 4. 2004 Med številnimi javnimi razpravami o zakonskem predlogu o javni rabi slovenščine naj omenimo tudi televizijsko oddajo Tarča (TV SLO 1), v kateri so sodelovali tudi člani SD – ***akad. dr. Jože Toporišič***, ***dr. Janez Dular*** in ***dr. Marko Stabej***.

29. 4. 2004 V Delovih Pismih bralcev (str. 5) se ***Andrej Lenarčič*** razburja kar nad vsemi slovenskimi slovničarji, »ki izvajajo grobo nasilje nad maternim jezikom zlasti s tem, da vsiljujejo ljudem, ki tako govorijo, kot jih je naučila mati (od kod sicer ime ‚materni'; tudi to poimenovanje je nasilno izgnano!), neko sintetično, izmišljeno, umetelno govorico, ki se jim je prikazala od nekod v njihovih učenih dvorih«.

2. 5. 2003 Knjiga *Poglavja iz didaktike književnosti* razlaga bralcem (študentom, učiteljem, raziskovalcem) moje temeljno prepričanje, da bistvo literarnega pouka ni v odkrivanju vsem znane in všečno popularne Amerike, ampak v avanturističnem progresivnem spoznavanju neznanega in nerazumljivega. Pri tem učencu pomaga nekaterih »prijemov« vešči in zanimive informacije posedujoči učitelj, učenec pa za kvalitetni preskok v dojemanju literature poleg primarne motivacije prispeva tudi nekaj malega truda. Kaj natančneje to pomeni, je mogoče prebrati v knjigi, tako v prvem, bolj

teoretičnem delu (Iz teorije) kakor v drugem, bolj praktično naravnanem (Za prakso). Knjiga, ki ima 254 strani, stane 5010 SIT in se dobi pri DZS. – ***Boža Krakar Vogel***

3. 5. 2003 *Četrta konferenca - jezikovne tehnologije* bo potekala od 13. do 14. oktobra 2004. Slovensko društvo za jezikovne tehnologije vabi v sklopu meta-konference Informacijska družba - IS 2004, ki bo posvečena jezikovnim tehnologijam, tj. metodam in načinom, ki omogočajo računalniško izmenjavo, strukturiranje, pregledovanje, hranjenje, prevajanje in druge obdelave jezikovnih podatkov, predvsem za slovenski jezik. Tekoče informacije o konferenci so dostopne na http://nl.ijs.si/isjt04/

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

***

Lahko bi bil pameten, pa nisem tako neumen. ***Fran Miličinski – Ježek***

***

3. 5. 2003 *Gostovanja koroških narečij na univerzah v Chicagu in v Tokiu*. Slavistika celovške univerze ***Herta Maurer-Lausegger*** se je udeležila mednarodnega znanstvenega srečanja IADA 2004, ki je potekal na univerzi Northeastern State University v Chicagu (Illinois) v Združenih državah Amerike od 29. marca do 4. aprila 2004. Filmski projekt »Dokumentacija stare ljudske kulture v narečju« je pri udeležencih simpozija izzval veliko zanimanja, saj podoben način dokumentiranja narečij ni bil znan nikomur od udeležencev iz raznih predelov sveta. Takoj po veliki noči je sledilo gostovanje s tremi nastopi na Japonskem. Na mednarodnem simpoziju Linguapax Asia 2004 v Tokiu je Herta Maurer-Lausegger predavala o avstrijskih narodnih manjšinah. Na Tokijski univerzi Tokyo University je predstavila položaj slovenščine na Koroškem in manjšinsko šolstvo, na Tokijski univerzi za tuje jezike Tokyo University of Foreign Studies pa je slušatelje seznanila z jezikovno in kulturno raznolikostjo v alpsko-jadranskem prostoru. V sklopu svojega dvournega nastopa je predstavila tudi filmski projekt Dokumentacija stare ljudske kulture v narečju. Sledila je predstavitev filma o peki kruha v črni kuhinji. Tudi na prireditvah v Tokiu je bil poslušalcem in znanstvenikom način dokumentiranja narečij z videokamero, kot se izvaja na južnem Koroškem, nov. Zanimanje je bilo precejšnje, in tako je Katalanec dr. Felix Marti, predsednik mednarodnega združenja Linguapax (UNESCO), ki si prizadeva za obstoj in pravice manjšinskih jezikov po svetu, avtorico povabil na svetovni kongres Linguapax v Barcelono (Španija). Z nastopi po svetu s projektom o koroških slovenskih narečjih so se s koroško kulturo in jezikom seznanili tudi številni znanstveniki in pripadniki jezikov in kultur iz Evrope, Amerike, Azije in Afrike.

4. 5. 2004 Osnovna šola Dušana Muniha Most na Soči ter Turistično in etnološko društvo Dolenja Trebuša vabita na *tradicionalni pohod po Kosmačevi poti*, ki bo v soboto, 15. t. m. Začetek pred kulturnim domom v Dolenji Trebuši ob 9. uri. Ob 8.00 bo organiziran avtobusni prevoz z avtobusne postaje Tolmin proti Dolenji Trebuši in ob 13.30 z avtobusne postaje Most na Soči v Dolenjo Trebušo. Pohod bo v vsakem vremenu. Obetajo bogat spremljevalni program. – ***Nevenka Janež***

5. 5. 2004 Začeli so se *eksterci iz slovenščine* za 5535 učencev tretjega in za 1277 učencev devetega razreda devetletke. *Pripis pisca Kronike k terminu ekstercij*: Šolske oblasti so s svojimi poimenovanji genialnih novih postopkov eden največjih onesnaževalcev slovenskega jezika.

8. 5. 2004 Ob 90-letnici plodnega in ustvarjalnega življenja častnega člana SD ***Janka Modra*** se pridružujemo čestitkam! Na pragu jubileja je v reviji Zvon (št. 2, str. 82–84) izšla njegova črtica *Hiša mojega očeta*, v kateri je upodobil sanje iz svoje otroštva, TV SLO 1 ga je gostila v oddaji Odmevi 5. maja, počastili so ga v Društvu

slovenskih književnih prevajalcev in še kje. Predvsem pa je praznoval delovno: izšla sta dva nova knjižna prevoda, Goethejev Prafausta in Idiot Dostojevskega, ki ju je pridružil svojim štiristotim knjižnim prevodom in nekaj nad dvestotim le govorno izvedenim prevodom iz dvajsetih jezikov. Pred izidom je tudi prvi in drugi del Fausta, ki zaradi spleta okoliščin nista izšla. Kmalu po koncu druge svetovne vojne sta se na neki, ne ravno prostovoljni delovni akciji v zasavskih gozdovih, menda srečala vsak s svojo sekiro ob istem drevesu Janko Moder in Božo Vodušek. Med pogovorom se je izkazalo, da ima prvi prevod Fausta, drugi pa pogodbo z založbo. Tako je en prevod ostal v predalu, drugi pa nastal in izšel čez kakšno desetletje. *Prim.* Delo 5. 5. 2004 (Književni listi, str. 12); 8. 5. 200, str. 9.

10. 5. 2004 Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je predavala ***dr. Bojana Stojanović Pantović*** iz Beograda. Spregovorila je o strukturnih razsežnostih kratke slovenske ekspresionistične proze. Gostja je profesorica na Oddelku za primerjalno književnost in literarno teorijo Filozofske fakultete v Novem Sadu, kjer predava slovensko književnost, zgodovino poetike in primerjalne vidike moderne srbske književnosti. Nekaj knjig iz njene bibliografije: Poetika Mirana Jarca (1987), Linija dodira (1995), Nasleđe sumatraizma (1998), Srpski ekspresionizam (1998), Morfologija ekspresionističke proze (2003).

10. 5. 2004 Izšla je 3. številka *Literarnih zrn*, v kateri so objavljeni prspevki ***Roka Bečana, Anje Bukovec, Dejana Burgara, Petre Cerar, Maje Djurović, Arthura Dorfherra, Maje Janežič, Helene Kavčič, Ane Makuc, Urške Orešnik, Svetlane Plesničar, Helene Škrbec, Aljaža Kovača, Zsolta Lukácsa, Urške Orešnik, Marije Remškar, Špele Šramel, Simone Žvanut, Tomo Virka*** in ***Vanesa Matajc*** pa objavljata svoje nasvete, kaj naj študentje berejo. Literarna zrna se bodo prodajala v avli Filozofske fakultete po 200 SIT. Prvih 40 kupcev si bo lahko ob nakupu zbornika Literarna zrna z doplačilom 300 SIT priskrbelo vstopnico za ogled filma Troja (13. 5. ob 21h v kinu Komuna). Lep pozdrav, ***Petra Likar***.

10. 5. 2004 Začetek *letošnje mature* s pisanjem 10.403 esejev o Bartolovem Alamutu. Če bi vsak deseti kandidat prispeval eno samo eno izvirno misel, bi nastal zanimiv splet pogledov, tako pa …? Vsem kolegom, ki se kot ocenjevalci podajajo na to pot, srečno popotovanje.

10. 5. 2004 ***Naše ladje na tujem***. Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani je v začetku novembra 2003 s pomočjo ***Uroša Urbanije***, lektorja na rimski univerzi La Sapienza, vzpostavil spletno klepetalnico, kjer si lektorji slovenščine na tujih univerzah izmenjujejo izkušnje, informacije itd.
Trenutno je najbolj živahna izmenjava informacij o *prevajanju slovenskih leposlovnih besedil v tuje jezike*, ki bi ga radi oblikovali na internetu, kar pomeni minimalni strošek, po drugi strani pa bodo študentje veseli, ker bodo imeli objavljeno besedilo. Poleg tega se bo sčasoma (mogoče tudi na podlagi našega zdaj potekajočega projekta) nabralo več prevodov istega besedila v isti jezik – in šele tako bo nastal res pravi besedilni korpus, iz katerega bo mogoče po različnih parametrih dobiti besedila tudi za (jezikoslovne, teoretično prevodne itd.) raziskave, pravi lektorica v Brnu ***Tatjana Jamnik***.
Študentje lektorata za slovenski jezik na Filozofski fakulteti Masarykove univerze v Brnu so pripravili (post)avantgardni večer z naslovom *Rdeča raketa* v spomin 100. obletnice rojstva slovenskega pesnika Srečka Kosovela (1904–1926).
Ena od študentk ***Mojce***, lektorice v Buenos Airesu, kjer uradno začenjajo novo študijsko leto (na jugu je vse postavljeno malce na glavo), je poslala povezavo na stran eTandema, projekta, ki je začel delovati v času evropskega leta jezikov, njegov namen pa je učenje jezikov oz. utrjevanje jezikovnega znanja preko elektronske pošte, skupaj z izbranim

partnerjem. Projekt je zanimiv in privlačen in stran posredujemo študentom slovenščine, tako tujcem kot študentom matičnega oddelka na FF v Ljubljani: http://www.slf.rub.de/etandem/etindex-en.html.
S Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani (novi sedež na Kongresnem trgu 12) ***Mojca Šiškovič*** sporoča, da je »denar za letošnje ekskurzije razdeljen in vsi prosilci boste v prihodnjih dneh prejeli sporočila o višini zneskov. Ob pregledovanju prošenj in stroškov bivanja, ki ste jih navajali zelo različno, odpiram klepet na temo, kje v posameznih delih Slovenije najeti najcenejše prenočišče. Vem, da sta mojstra za to Mateja Tirgusek in Andrej Šurla, ki imata bogate izkušnje, seveda pa tudi mnogi drugi. Oglasite se z informacijami in nasveti. Prve ekskurzije so načrtovane že za april. Za Ljubljano vam pošiljam povezavo in naslov Celice, ki ponuja poceni prenočišča in je hkrati tudi vredna ogleda: Hostel CELICA se nahaja v središču Ljubljane na Metelkovi ulici 8 blizu AKC Metelkova mesto in hkrati 300 m od glavne avtobusne in železniške postaje. E-naslov: http://www.souhostel.com/; telefon in faks + 386 1 430 18 90. «
Varšavski študenti so se vrnili s pustovanja na Ptuju in pripravljajo razstavo, članke za univerzitetni časopis in kratko predstavitev na spletnih straneh naše univerze. Imamo tudi zanimiv film o Varšavi, ki so ga moji študenti prevedli v slovenščino, ne vem, morda koga zanima. Trenutno mrzlično pripravljamo predstavitev slovenskih filmov. Aprila bo potekala prevajalska delavnica. In še najpomembnejša novica: vse kaže, da letos pomlad bo. – ***Jasmina***
Z Barbaro Iskra (Padova) pripravljava brošuro (oz. zbornik) študentov, ki študirajo slovenščino v Rimu in Padovi. Zbornik je namenjen študentom, ki že študirajo slovenščino. V njem naj bi slednji objavili svoje prispevke na temo študija slovenščine, Slovenije ... Hkrati je zbornik namenjen tudi bodočim študentom kot orientacijski priročnik za študij slovenščine. Predvidoma naj bi se brošuro delilo med bruce v septembru. Služila pa naj bi predvsem pri navduševanju brucev za študij slovenščine. Če bi želel pri ustvarjanju zbornika sodelovati še kakšen lektor s študenti iz Italije, bova z Barbaro vsekakor zelo vesela. Lep pozdrav. – ***Uroš Urbanija***
Praznovanje vstopa Slovenije v EU.V Varšavi pripravljamo slovenistične dneve: literarni večer, dva dokumentarna filma, dva celovečerna filma, okrogla miza o EU, srečanje ob vinu in potici, prevajalske delavnice. Vse skupaj bo potekalo od 10. do 14. maja. Če boste hodili tod okrog, prisrčno vabljeni. Takšen prah smo dvignili, da so študenti že bili na Valu 202 in na Pop TV . Hm, upam da ne bo "tresla se gora ..." Pozdrav vsem – ***Jasmina***. V Beogradu smo praznovali ta dogodek, zbralo se je približno 10 študentov ter okoli 20 študentov in učencev, ki obiskujejo dopolnilni pouk slovenščine v okviru društva Slovencev. Najeli smo en 'kafič', poslušali slovensko glasbo (predvsem Siddharto) in odštevali deset sekund pred polnočjo. Skratka, lepo smo se imeli, 'novoevropejcem' pa iskrene čestitke! – ***Maja***. Ne vem, ali je to praznovanje, če imamo "akademsko praznovanje" t.j. teden posebnih predavanj ob pristopu novih članov v EU. Kar se tiče Slovenije imamo na slavistiki gosta z univerze v Ljubljani, prof. dr. Walter Lukjan, zgodovina, ki bo v četrtek govoril o "Slovenische Intelligenz und europäische Kultur. Die Vermittlerrolle Wiens." Jaz imam referat "Slavische Sprachen in der EU". Žal nimamo potice, le črno kavo. Imamo pa cviček. Lep pozdrav – ***Dorothea Koenig***
2. 5. 2004 ***Spletne novice Mirana Hladnika***: SlovLit@ijs.si. http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit
Slovlitjani **klepetajo, spleteničijo in na glas razmišljajo o** nekaterih pravopisnih problemih; o zmerjanju slovenistike in slovenistk v Delovih dnevniških zapiskih ***Dušana Merca***; si izmenjujejo obvestila o mednarodnih znansvenih sestankih, štipendijah itd.

Kdo ima največje zasluge za ohranitev lektorata slovenščine v Tuebingenu Rupel na obisku v Baden-Wuerttember-gu (18:02)=20 Stuttgart, 09. februarja (STA) - Zunanji minister Dimitrij Rupel se je danes v okviru delovnega obiska v nemški zvezni deželi Baden-Wuerttemberg srečal s tamkajšnjim ministrom za evropske zadeve Christopherjem E. Palmerjem. Ministra sta dvostranske odnose ocenila kot dobre, Rupel pa se je zavzel za širitev in poglobitev gospodarskega sodelovanja. Rupel se je, še posebej z argumentom, da bo slovenščina postala uradni jezik Evropske unije, zavzel za ohranitev in razvoj lektorata za slovenski jezik v Tübingenu, kar je Palmer podprl. Sogovornika sta se zavzela za krepitev meduniverzitetnega sodelovanja, kar posebej velja za Tübingen, ki ima najbolj razvit študij slavistike v Nemčiji. Rupel je na podlagi zaprosila Slovencev, ki živijo v Baden-Wuerttembergu, sogovornika zaprosil, da preveri stanje dopolnilnega pouka slovenskega jezika in kulture ter ustrezno ovrednotenje tega v nemških spričevalih. Rupel in Palmer sta tudi izmenjala poglede o razmerah v jugovzhodni Evropi. Medvladna konferenca in sprejemanje evropske ustavne pogodbe bosta glavni temi pogovora Rupla pri ministrskem predsedniku Baden-Württemberga Erwinu Teuflu in predsedniku deželnega parlamenta Petru Straubu, s katerima se bo srečal v nadaljevanju svojega obiska. Povzeto po http://www.slowwwenia. com/mod/news/index.php?cat=3D01 Lep pozdrav iz Tübingena – ***Saška Štumberger***, lektorica. * Hvala kolegici Štumberger, lektorici slovenščine v Tübingenu, za zanimivo in spodbudo poročilo o obisku našega zunanjega ministra v Baden-Wuerttembergu. Mislim, da je sedaj ugoden trenutek za sistemizacijo slovenističnega lektorata na tübinški univerzi oz. za ureditev njegovega položaja v smislu rednega univerzitetnega lektorata, za kar si slovenska stran, konkretno Oddelek za slovenistiko (prej slavistiko) skupaj s Centrom za slovenščino kot drugi/tuji jezik prizadeva že več kot deset let - tudi zaradi neprecenljivih zgodovinskih sledov slovenskih protestantov – njihovih knjižnih del, ki jih hrani tübinška knjižnica. Oddelek za slovenistiko in Center se morata v tem smislu povezati z ustreznimi vladnimi inštitucijami (ministrstvi) in spodbuditi reševanje tega akutnega problema. Lep pozdrav – ***Ada Vidovič Muha***. * Spoštovani slovlitovci, malo mi gre na živce to politikantsko trkanje na prsi za narodov blagor, zaobseženo v gornji slovlitovski novici, zato naj spomnim na nekoliko starejšo vest: »Dobra novica iz Tübingena: 17. decembra 2003 je ministrstvo za znanost v Nemčiji izdalo slavistiki dovoljenje, da razpiše mesto profesorja za slovansko filologijo, ki bo nasledil prof. dr. Klugeja. Kandidati se morajo prijaviti do 31. januarja 2004. - Saška Štumberger, lektorica slovenščine v Tübingenu.« (*prim*. Kronika št. 43, 28. 1. 2004, str. 12). – ***Zoltan Jan***

Spletk poleti ni več obilo. Http://www.volaric.com/haiku – večpredstavni haikuji družine Volarič. Dva sonetna venca sonetnih vencev končno tudi na spletu: http://www.ijs.si/lit/cund1.html-l2 – Valentin Cundrič: Terjatve http: //www. ijs.si/lit/cund2.html-l2 – Valentin Cundrič: Molitvenik peščeni. Http://www.ff.uni-lj.si/hp/dnsk/ – nove diplomske naloge iz slovenske književnosti; nekatere so s te strani že v celoti dostopne. Http://www.ff.uni-lj.si/www/diplomske_naloge/default.htm – povezave na tekste diplomskih nalog FF, tudi nekaterih slovenističnih. *Pripis pisca Kronike*: Če bi se Oddelek želel pobahati, kaj so njihovi diplomanti, bi lahko vstavili še povezavo avtorjev diplomskih nalog s bibliografijo cobiss (kjer obstaja). *Nov naslov Mirana Hladnika*: Srednja Dobrava 3e, 4245 Kropa – telefona pa še ni.

Slavistično društvo Slovenije
Slavistično društvo Novo mesto

SLOVENSKI SLAVISTIČNI KONGRES
Novo mesto, 7.–9. oktobra 2004

Slovenski jezik in literatura v evropskih globalizacijskih procesih

Četrtek, 7. oktobra 2004

Plenarni del

10.00 *Otvoritev kongresa*
10.45 **Boris Paternu:** *Uvodni referat oKosovelu*
11.30 **Andrej Inkret:** *Uvodni referat oKocbeku*
12.15 **Aleš Debeljak:** *Obnova »slovenskega kulturnega sindroma«? Ne, hvala!*

13.00 Razprava

13.30–14.45 Odmor

Skupina A

14.45–16.45 *Slovenska literatura v evropskih globalizacijskih procesih*
Omizje pripravlja Vlado Žabot, predsednik društva pisateljev; pogovarjal se bo z Janijem Virkom, Majo Vidmar, Alojzom Ihanom, Markom Kravosom ...

17.00–19.00 *100. obletnica rojstva Edvarda Kocbeka*
O Kocbekovem delu bodo spregovorili v 15-minutnih nastopih Irena Novak Popov, Vid Snoj, Aleš Bjelčevič, Boris Pahor: *Aktualni Kocbek,* Vanesa Matajc: *Kocbekova predvojna poezija,* Tomaž Koncilija: *Kocbek in Biblija*

Skupina B

15.00–19.00 *Predstavitev novih strokovnih in znanstvenih knjig*

Spremljevalni del programa (četrtek)

20.15 Družabni večer in še kakšno presenečenje.

Petek, 8. oktobra 2004

Plenarni del

8.00 **Irena Orel:** *Slovenščina med evropskimi jeziki nekdaj in danes*

8.45 Ludvik Karničar: *Referat o slovenskih dialektih v Avstriji*
9.30 Irena Stramljič Breznik: *Preneseno v jeziku stroke*
10.15 Erika Kržišnik: *Pojmovanje metafore v kognitivnem jezikoslovju.*
ČAS JE DENAR – Tako rečemo = tako mislimo
11.00 Razprava

11.15–11.30 Odmor
11.30–13.00 *Občni zbor Slavističnega društva Slovenije*

13.00–14.45 Odmor

Skupina A

14.45–16.45 *Metafore mladih in za mlade v luči kognitivnega pomenoslovja*
Omizje je pripravila Erika Kržišnik. V delavnici sodelujejo Agnieszka Będkowska Kopczyk, Silva Kastelic, Mateja Jemec, Božidar Kante, Simona Krajnc in Vid Pečjak.
17.00–19.00 *Pouk slovenščine v osnovni šoli*
Informacijska tehnologija pri pouku slovenščine v osnovni šoli
(vodja omizja Marija Sivec)

Skupina B *Pouk slovenščine v srednji šoli*
17.00–19.00 Delo z učbeniki (vodja omizja Martina Križaj Ortar)

Skupina C
9.00–11.00 Obletnica rojstva Nikola Šopa
O Šopu bodo spregovorili v 15-minutnih nastopih Fedora Ferluga Petronio, Adrijan Koštre, Tomislav Petković, Mladen Tarbuk, Janez Premk, Eva Premk

11.00–11.30 ODMOR

14.45–16.45 *100. obletnica rojstva Srečka Kosovela*
O Kosovelovem delu bodo spregovorili v 15-minutnih nastopih Janez Vrečko, Jožica Čeh, Miran Košuta, Tatjana Rojc, Marija Pirjevec, Zoltan Jan, Bożena Tokarz ...

18.00–19.00 *Pouk slovenščine v osnovni in srednji šoli*
Jože Toporišič: Ob kritikah novega slovenskega pravopisa
Petra Pohart: Učitelj – vzgojitelj ali birokrat
Katja Lasbaher: Zastavljanje vprašanj ob obravnavi besedila

Spremljevalni del programa (petek)

20.0 Gledališka predstava

Sobota, 9. oktobra 2004

Poučna popotovanja

1. Bela krajina
2. Kostanjevica
3. Z letalom nad Novim mestom
4. Literarni dopoldan (Kosovel, Kocbek in Šop)

Vsem kolegicam in kolegom želimo, da bi si nabrali ogromno strokovnega znanja, si uspešno izmenjali strokovne poglede, pridobili vrsto novih izkušenj in spodbud ter da bi se imeli na strokovnem srečanju kar najlepše.

PREDSEDNICA SLAVISTIČNEGA DRUŠTVA NOVO MESTO
Mimi Jovanovič, prof.

PREDSEDNIK SLAVISTIČNEGA DRUŠTVA SLOVENIJE
izr. prof. dr. Marko Jesenšek

Kronika

Slavističnega društva Slovenije

Izdaja Slavistično društvo Slovenije
Aškerčeva 2, 1001 Ljubljana
Izdajatelj je lastnik glasila.

List za člane društva

Piše, ureja in odgovarja: dr. Zoltan Jan

Nova Gorica, 3.7.2004

http://www.ff.unilj.si/slovjez/kronika45.rtf

Letnik 8, št. 45

Kaj Republiki Sloveniji pomeni njen uradni, pa državni, pa neogroženi jezik? Po 1. maju velja v Republiki Sloveniji zakonodaja EU, ki v pretežnem delu ni prevedena v slovenščino! Pod rajnko Avstrijo smo imeli zakone prevedene, večino časa tudi pod Jugoslavijo, v samostojni Sloveniji pa se lahkomiselno odrekamo nekaterim človečanskim pravicam, pa se nobenemu, niti slovenenistom, ne zdi pomembno, da bi na to opozoril. Ko je francoski funkcionar v telesu EU hotel podati poročilo v angleščini, so mu rojaki to onemogočili. Kaj pa bi storili Slovenci na njihovem mestu? Bi mu ploskali in občudovali njegovo zamorsko angleščino, čeprav smo nekajkrat že bili v težavah zaradi varčevanja pri prevajanju?

11. 5. 2004 Odmevi na Kroniko št. 44

❖ Ob omembi njegove izrinjenosti od razprav o zakonu o javni rabi slovenščine je bil ***Marko Jesenšek***, predsednik Slavističnega društva Slovenije, presenečen, koliko ljudi natančno prebere Kroniko. ***Pisec Kronike*** pa je ob pisemcih, zakaj ni objavljeno to ali ono, pogosto presenečen, da nekateri kolegi spregledajo celo omembo svojega dela. Življenje je pestro in raznoliko.

VABILO K SODELOVANJU

Kolegice in kolege ponovno vabimo, da nas obveščajo o dogodkih, ki bi zaslužili ovekovečenje v Kroniki in bili tako deležni pozornosti kolegic in kolegov. Najpripravnejši je kratek zapis v taki ali drugačni elektronski obliki (e-naslov: zoltan.jan@siol.net), da ni nepotrebnih napak pri prepisovanju.

12. 5. 2004 **Tisk 44. številke Kronike:** 110.160,00 SIT, poštnina: 59.615,00 SIT.

12. 5. 2004 *Pogrešane kolegice in kolegi.* Pošta nam je tokrat vrnila Kroniko št. 44, ki smo jo skušali poslati ***Nevenki Novak, Patriciji Rudolf, Andrejki Šušmelj*** in ***Jerici Vogel***, kolegi ***Jožetu Severju*** bomo izpolnili željo, da ne bi prejemal dveh izvodov Kronike (enega na stari in enega na novi naslov), vnesli smo nekaj sprememb naslovov (in upamo, da si jih bo računalnik zapomnil), računovodkinja pa je iz izbrisanih reinkarnirala

nekaj kolegic (iz bančnih obvestil ni bilo razvidno, da so poravnale članarino oz. predsedniki pokrajinskih društev tega niso sporočili).

BOLJ ZARES KOT ZA ŠALO

***

Počitnice so naporne zato, ker moraš samo v dveh mesecih pozabiti vse, kar so te naučili v devetih.

8. 5. 2004 Na Ponikvi je bilo srečanje udeležencev za *Slomškovo bralno priznanje*, na katerem je častna članica SD ***Berta Golob*** povedala, da je najboljša tista knjiga, zaradi katere smo boljši. V letošnjem programu je sodelovalo 3000 otrok iz 100 župnij. *Prim.* Družina 16. 5. 2004, str. 1.

12. 5. 2004 *Levica naj ne ve, kaj počne desnica*. Na seji Odbora državnega zbora za kulturo, šolstvo, znanost in šport so komajda prepričali častno članico SD ***dr. Bredo Pogorelec***, da pri obravnavi *zakona o visokem šolstvu* ni zahtevala bolj permisivne določbe o pogojih za uvedbo pouka na univerzah v tujih jezikih kot sam predlagatelj. Poslanki ***mag. Majdi Potrata*** pa ni uspelo uveljaviti predloga, da bi na slovenskih fakultetah potekal študij samo v slovenščini. Po tem predlogu bi bil ob programu v tujem jeziku vedno potreben tudi vzporeden program v slovenščini, česar ni podprla nobena slovenska univerza, niti ne študentska organizacija, še manj pa poslanci. Je pa že Anton Tomaž Linhart pogojeval potrebo po ustanovitvi ljubljanske univerze z uveljavitvijo slovenščine kot učnega jezika, čeprav so tudi tedaj nekateri vrli Kranjci temu nasprotovali, pozneje pa zagovarjali pouk v srbohrvaščini. Zdaj na slovenskih visokošolskih ustanovah študira približno 300 študentov iz tujine, ki se jim doma prilagajajo vsi slovenski udeleženci. Naših je v tujini kakšnih 600 in so bistveno bolj prilagodljivi gostiteljem. *Prim*. magnetogram seje; Delo 12. 5. 2004, str. 3; Šolski razgledi 19. 6. 2004, str. 3.

12. 5. 2004 V Tržaški knjigarni so počastili 80-letnico Ivana Minattija. Pesnika je predstavil avtor spremne besede k njegovi osebni antologiji, častni član SD, ***akad. dr. Boris Paternu***, njegovega sina, akademskega slikarja ***Uroša Paternuja***, pa likovna kritičarka ***Magda Jevnikar***. *Prim*. Primorski dnevnik 13. 5. 2004, str. 9; Novi glas 20. 5. 2004, str. 9; Delo 11. 5. 2004, str. 9.

12. 5. 2004 V koprski knjigarni Libris je potekala živahna, vendar strokovno zasnovana *okrogla miza o jezikih in narečjih, naši jezikovni dediščini in njeni prihodnosti*, ki jo je vodila ***dr. Vesna Mikolič***, na njej pa so sodelovali ***Karin Marc Bratina, dr. Goran Filipi, mag. Nives Zudič Antonič, Alferija Bržan*** in ***Marijan Tomšič***. *Prim.* Primorske novice 18. 5. 2004, str. 25.

NOVE POKLICNE KOLEGICE IN KOLEGI

Na *Oddelku za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru* so od 28. aprila do 31. maja 2004 diplomirale: ***Vesna Bercko***, ***Tadeja Janiš, Denis Klampfer, Katja Koroša, Helena Kotnik, Tanja Mikša Petra Uvera in Lea Vaupotič***.

Poleg iskrenih čestitk in voščil za kar najuspešnejšo poklicno pot vsem tudi prisrčno vabilo,
da se nam pridružijo tisti, ki še niso člani in članice Slavističnega društva Slovenije.

12. 5. 2004 V okviru videmskih dnevov slovenske kulture in umetnosti je 7. maja potekal simpozij *Slavia Dialecta*, ki se ga je udeležila tudi članica SD, ***dr. Vera Smole***. *Prim.* Delo 12. 5. 2004 (Književni listi, str. 11).

12. 5. 2004 Ob vključitvi novih članic v EU se je ponovno postavilo vprašanje, koliko uradnih jezikov naj ima ta zveza (zdaj jih je 20) in kaj z jeziki, ki jih govori neprimerno večje število ljudi kot nekatere uradne jezike. V Španiji govori katalonščino 7 milijonov ljudi, baskovski jezik 600.000.

13. 5. 2004 *Brižinski spomeniki: 3., dopolnjena znanstvenokritična izdaja*, 2004, 328 str., broširano. Izdajatelj: Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU. Izdaja vsebuje: faksimile rokopisa; podroben opis rokopisa in celega srednjeveškega kodeksa, v katerega je rokopis uvezan; diplomatični, kritični in fonetični prepis besedil Brižinskih spomenikov; prevode v sodobno slovenščino, nemščino, angleščino in latinščino; slovar vsega besedja spomenikov z ustreznicami v več jezikih; oris raziskav o Brižinskih spomenikih; popolno bibliografijo dosedanjih objav ter strokovne literature o njih; poleg tega še obširni znanstveni aparat, imensko kazalo in povzetek v nemščini in angleščini. Takšen koncept, ki je bil udejanjen v naši prvi, bibliofilski, in drugi, študijski izdaji Brižinskih spomenikov (1992, 1993), je dočakal potrditev v mednarodni raziskovalni javnosti in jo spodbudil k ponovnemu preverjanju dotedanjega znanja in dopolnjevanju z novimi, podrobnejšimi ugotovitvami. O pomenu teh raziskav in njihovih dognanjih za legitimiranje slovenske nacionalne identitete pričajo med drugim tudi znanstvene in kulturno-umetniške prireditve v tujini, »sestrska« knjižna izdaja v Trstu, izpeljana iz naše, in prva internetna izdaja samih besedil Brižinskih spomenikov. Potrebe znanstvenega raziskovanja, univerzitetnega študija in kulturne recepcije v novih zgodovinsko-političnih okoliščinah so

spodbudile pričujočo, tretjo izdajo Brižinskih spomenikov. Opira se na drugo, študijsko izdajo, ki je na knjižnem trgu pošla v nekaj mesecih po izidu (1993), in v celoti prevzema njeno vsebino, mednarodno znanstvenoraziskovalno in izdajateljsko dejavnost v zadnjem desetletju pa upošteva predvsem s tem, da prinaša opazne vsebinske izboljšave in dopolnitve v orisu raziskav in v bibliografiji. Z dopolnjeno izdajo bodo najstarejša zapisana in ohranjena slovenska besedila spet dostopna naši znanstveni in kulturni javnosti ter zainteresirani mednarodni skupnosti raziskovalcev. *Prim*. Primorski dnevnik 14. 5. 2004, str. 2; Delo 14. 5. 2004, str. 10. Cena: 5.840 SIT. *Informacije in naročila*: Založba ZRC, p. p. 306, 1001 Ljubljana. Tel. 01 740 64 64, faks 01 425 77 94, e-pošta: zalozba@zrc-sazu.si. Katalog vseh izdaj s podrobnejšimi predstavitvami: www.zrc-sazu.si/zalozba. Vse naše izdaje so na voljo v Knjigarni AZIL na Novem trgu 2 v Ljubljani.

14. 5. 2004 V Cankarjevem domu na Vrhniki je bila slavnostna *podelitev Cankarjevih priznanj* za 59 zlatih osnovnošolcev in srednješolcev ter 267 srebrnih osnovnošolcev in srednješolcev iz *ljubljanske regije in zamejstva* (Trst in Gorica). Kulturni del slovesnosti so pripravili dijaki Srednje šole za elektrotehniko in računalništvo iz Ljubljane pod mentorstvom prof. ***Božislave Čož***. Tudi letošnja slavnostna podelitev zlatih in srebrnih priznanj je potekala v okviru Cankarjevih kulturnih dni, ki jih organizira Občina Vrhnika. – ***Katja Lasbaher***, tajnica SD Ljubljana

15. 5. 2004 V Kranjski Gori je potekala ustanovna konferenca *mednarodne organizacije Ealte*, ki bo združevala strokovnjake za preverjanje znanja tujih jezikov in omogočala izmenjavo izkušenj ter skrbela za poenotenje meril. Slovenijo so zastopali Pedagoška fakulteta v Ljubljani in šolske oblasti. *Prim.* Delo 15. 5. 2004, str. 3.

15. 5. 2004 Društvo za antične in humanistične študije Slovenije je priredilo didaktični kolokvij *Schola Musis amica?* o teoretičnih osnovah in praktičnih vidikih poučevanja književnosti pri latinščini in grščini v srednji in osnovni šoli. Z referati so sodelovali: ***dr. Janez Vrečko***, ki je prikazal živost epa, tragedije in helenističnega romana v našem času; ***dr. Brane Senegačnik*** je spregovoril o različnih hermenevtičnih obzorjih akademskega in srednješolskega poučevanja antične tragedije; ***Nada Grošelj*** je očrtala antično književnost pri pouku jezuitov v Ljubljani; ***Janja Žmavc*** je obravnavala književnost pri pouku latinščine na osnovni šoli; ***Aleš Maver*** je naslovil svoje predavanje Pouk književnosti pri latinščini in slovenščini. Prvi del, še zlasti uvodno predavanje, je bil posvečen splošnejšim, bolj teoretičnim vprašanjem, medtem ko se bodo avtorji v drugem posvetili konkretnim zgodovinskim in predvsem »praktičnim« problemom, povezanim s posredovanjem antičnih besedil v osnovni in srednji šoli. – ***Brane Senegačnik***, predsednik društva

15. 5. 2004 4. tradicionalni *pohod po Kosmačevi učni poti*. Delavci OŠ Dušana Muniha Most na Soči smo v sodelovanju s TED Dolenja Trebuša uspešno izpeljali tudi ta pohod. Vsako leto več se nas tretjo majsko soboto poda po poti od Dolenje Trebuše do Mosta na Soči. Letos je število že presegalo 280. Za pohodnike so ob poti skrbeli mladi člani športnih društev Slap in Idrija pri Bači ter učenci naše šole. V Kosmačevi hiši jih je čakala kustosinja iz Tolminskega muzeja. Tiste, ki predvsem hitijo po poti, pijejo in jedo ter skrbijo, da imajo en žig več, smo morda neprijetno presenetili, ko smo jim na startu delili delovne zvezke (in celo izrazili upanje, da bodo reševali naloge …). Nekaj jih je godrnjalo, večina pa je bila zadovoljna. Zelo malo pohodnikov si je na cilju v šoli ogledalo razstave in projekte, ki smo jim jih namenili. Joto so jedli vsi. Vztrajamo in skušamo ljudi, ki se pohoda udeležijo, naučiti, da je to literarna in učna pot, kjer ne merimo časa, ampak želimo popeljati v Kosmačev svet. Smo večni optimisti in upamo na uspeh! – ***Nevenka Janež***

15. 5. 2004 V reviji *Literatura* (št. 154, str. 61–83) je izšel še en intervju častnega člana SD, ***akad. dr. Matjaža Kmecla***, ki ga je tokrat pripravila ***Tina Kozin***. V isti številki revije je član SD ***Peter Kolšek*** objavil cikel pesmi, pozornosti pa je vreden tudi obsežen prispevek pesnika ***dr. Borisa A. Novaka*** o sonetu (str. 84–106). Isto temo obravnava tudi v letošnji 5. številki *Sodobnosti* (str. 572–592) in v antologiji sonetov, ki je izšla v zbirki Klasje.

17. 5. 2004 V Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani so slovesno odprli razstavo *Rojstni list slovenske kulture*, na kateri so razstavljeni izvirniki najstarejših zapisov slovenščine (Brižinski spomeniki, Stiški, Celovški ali Rateški in Čedadski rokopis). Izjemen odmev in zanimanje ilustrira podatek, da si je razstavo že v prvih štirinajstih dneh ogledalo nad 10.000 obiskovalcev, čeprav si rokopise lahko naenkrat ogleduje le 70 ljudi. Zadovoljni smo, da je organizatorjem razstave eno izmed priporočil priskrbela slovenistika na tržaški filozofski fakulteti. *Prim.* Delo 18. 5. 2004, str. 9; 12. 5. 2004 (Književni listi, str. 21).

17. 5. 2004 Inštitut za narodnostna vprašanja v Ljubljani je v okviru niza srečanj *Slovenski zamejski znanstveniki* predstavil univerzitetno predavateljico ***Katjo Sturm-Schnabl***, ki od leta 1984 na dunajski univerzi poučuje slovensko in južnoslovansko literaturo in kulturno zgodovino.

17. 5. 2004 Na slovenistiki Filozofske fakultete v Ljubljani gostuje ***dr. Zvonko Kovač*** iz Zagreba. Predavanju je dal naslov *Metode in avtorica: Ob branju dveh romanov Zofke Kveder*.

18. 5. 2004 *Dve vesti s Koroške*: **1.** V sklopu meduniverzitetne akademske izmenjave programa Sokrates – Erasmus je od 10. do 14. maja 2004 na Oddelku za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru gostovala ***dr. Herta Maurer-Lausegger***, profesorica asistentka na inštitutu za slavistiko celovške univerze. Predavala je o položaju slovenskih narečij na južnem Koroškem, o narečnem besedišču, jezikovnem spreminjanju rožanskega narečja, o metodoloških pristopih in teoriji avdiovizualnega dokumentiranja narečij. Istočasno je na Inštitutu za slavistiko Univerze v Celovcu potekalo gostovanje ***doc. dr. Jožice Čeh*** z

Oddelka za slovanske jezike in književnosti mariborske univerze. Predavala je o folklornih motivih v liriki slovenske moderne, o podobi ženske v kratki prozi Iva Šorlija in o predmestni deklici pri Ivanu Cankarju in Arthurju Schnitzerlju. Plodno sodelovanje med univerzama se bo nadaljevalo tudi v prihodnjem študijskem letu. **2.** Od 12. do 14. maja 2004 je na Visoki šoli »Dániel Berzsenyi« v Szombathelyu na Madžarskem trinajstič potekal »lingvistični dan«, to je 13. konferenca Družbe za jezik in jezike. Prireditve se je med drugim udeležila ***dr. Herta Maurer-Lausegger***, ki je predavala o jezikovnih značilnostih slovenskih in nemških apokrifnih besedil 18. in 19. stoletja.

19. 5. 2004 Na Slavističnem oddelku Univerze v Padovi je s predavanjem *Od glagolice do Gundulića preko protestantske izkušnje: Prva slovenska in hrvaška besedila* gostoval profesor ***Henry R. Cooper*** z Univerze v Indiani. Nazorno nam je predstavil pet zgodovinskih elementov, ki so odločilno vplivali na različna razvoja slovenske in hrvaške književnosti: glagolska pisava v Dalmaciji, Brižinski spomeniki, italijanska renesansa v Dalmaciji, protestantske reforme v Sloveniji in na Hrvaškem ter barok. Predavanje je bilo zelo zanimivo, udeležilo pa se ga je okrog dvajset študentov slovenščine in hrvaščine. – ***Barbara Iskra***, lektorica za slovenski jezik na Univerzi v Padovi

19. 5. 2004 Tole je zdajle šele reklama, podrobnosti pozneje: Letošnje *Kekčeve poti* bodo v soboto in nedeljo, 3. in 4. julija. Najbrž (odvisno od snega) na Skuto (čez t. i. Gamsov skret) in prespat na Bivak pod Skuto. Naslednji dan preko Turske gore in Brane na Kamniško sedlo in v dolino. Prvi dan 6–7 ur hoje, drugi dan manj, pretežno navzdol. Zelo rad pa sprejemam tudi druge predloge: za letos, za drugo leto, tretje itd. Navalite. – ***Aleš Bjelčevič***

19. 5. 2004 V tržaškem krožku Che Guevara je potekala okrogla miza Italijani v Istri – Slovenci v Trstu, na kateri je ***Miran Košuta***, profesor slovenščine na tržaški univerzi, podal zgodovinski prerez Trsta ter izpostavil primere ustvarjalnega sodelovanja in mednacionalnega sovraštva. *Prim*. Primorski dnevnik 21. 5. 2004, str. 9.

19. 5. 2004 Parlamentarna obravnava nove različice *zakonskega predloga o javni rabi slovenščine* še vedno zbuja veliko zanimanje javnosti, usula se je tolikšna množica komentarjev in tudi zlonamernih podtikanj, da vsega ni mogoče zabeležiti v Kroniki. *Prim.* Delo 19. 5. 2004, str. 2.; Sobota 15. 5. 2004, str. 20.

20. 5. 2004 Rektor Univerze v Ljubljani je pred nedavnim promoviral nove doktorje znanosti, med katerimi sta tudi ***Irena Zavrl*** (teza: Parafraza kot medbesedilna vez med znanstvenimi in poljudnoznanstvenimi besedili ekonomske vede) in ***Helena Majcenovič*** (teza: Preverbe teorije o jezikovni naravnosti ob slovenskem (obliko)skla-denjskem gradivu). Iskrene čestitke in najboljše želje za nadaljnjo poklicno pot, za povrh pa še vabilo, da se včlanita v Slavistično društvo, ki jima utegne kdaj prav priti! *Prim.* Delo 20. 5. 2004 (Znanost, str. 21).

20. 5. 2004 Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je ***mag. Tjaša Jakop*** uspešno zagovarjala disertacijo z naslovom *Dvojina v slovenskih narečjih*. Iskrene čestitke in vabilo med člane Slavističnega društva Slovenije!

20. 5. 2004 *Srečanje pri Srečku*. Da se v besedi srečanje skriva sreča, ni nikakršna novost. Novo je le to, da so se danes pri Srečku srečali vsi letošnji tekmovalci za Cankarjevo priznanje iz Posavja, ki so tekmovali na državni ravni. Srečo je treba deliti. In delili smo jo. Priznanja sta učencem in dijakom v Kosovelovi spominski sobi v Sežani podelila predsednica Slavističnega društva Posavja ***Jelka Slukan*** in soorganizator tekmovanja, ravnatelj OŠ Senovo, ***Vinko Hostar***. Srebrna Cankarjeva priznanja je prejelo kar 46 tekmovalcev (82 udeležencev), sedem tekmovalcev je doseglo potrebno število točk za zlato Cankarjevo priznanje. Zlatim priznanjem smo dodali še knjižno nagrado. Mentorice so prejele spominsko brošuro z rezultati in najvišje ocenjenimi eseji na vseh stopnjah tekmovanja ter lepo pisalo. Letošnje tekmovanje je bilo že 27. po vrsti. Poleg Slavističnega društva Posavja in Zavoda za šolstvo – OE Novo mesto je bila organizatorica OŠ XIV. divizije Senovo, kjer so potekali tekmovanje, vrednotenje izdelkov in priprava ekskurzije. Organizatorji so v delo vložili veliko truda, zato je bilo tudi vse dobro izpeljano, nagrajenci – sicer utrujeni od dolge poti in prvega zares vročega dne – vidno zadovoljni. Poleg spominske sobe v Sežani smo si ogledali še Kosovelov dom v Tomaju, se fotografirali za spomin in pesniku na prezgodnjem grobu prižgali sveče. Čestitke še enkrat vsem nagrajencem in organizatorjem. Hvala sponzorjem in donatorjem, še posebej Pekarni Kruhek in Prevozniku Mirttours. In zakaj smo se srečali pri Srečku Kosovelu, ki je tri ure poti oddaljen od nas? Ker je letošnje leto Kosovelovo leto – spominjamo se 100. obletnice njegova rojstva. Ker tudi Srečko kuka iz srečanja in sreče. – ***Boža Ojsteršek***, vodja letošnjega tekmovanja

21. 5. 2004 Končuje se študijsko leto na videmski univerzi, ki je letos imela v svojem dislociranem oddelku v Gorici tudi študijski program prevajalstva in tolmačenja, ki sta ga vodili ***Tatjana Rojc*** in ***Marjeta Kraner***. Z velikimi težavami so letos uspeli vpisati zadostno študentov, da je program lahko stekel, za prihodnje leto pa se ne ve, ali bo toliko zanimanja, da ga ne bodo ukinili. Pred letom so ukinili tečaj o slovenski kulturi na fakulteti za stike z javnostjo, ki ga je vodila ***Tatjana Rojc***. *Prim*. Primorski dnevnik 21. 5. 2004, str. 16.

21. 5. 2004 V sežanski Knjižnici Srečka Kosovela je ***dr. Janez Vrečko*** predstavil znanstveno monografijo ***dr. Božene Tokarz*** *Med destrukcijo in konstrukcijo: Poezija Srečka Kosovela v kontekstu konstruktivizma*, ki jo je v poljščini izdala Šlezijska univerza v Katovicah. Prijazen in bogat pogovor je pokazal nove zanimive razsežnosti poezije Srečka Kosovela in samo želimo si, da bi dobili prevod dela. *Prim*. Primorski dnevnik 20. 5. 2004, str. 10.

22. 5. 2004 Sveža številka Kronike Slavističnega društva je na naslovu www.ff.uni-lj.si/slovjez/kronika44. doc. Napisal jo je v glavnem ***Zoltan Jan***, za plačilo poskrbel ***Marko Jesenšek***, na splet postavil ***Miran Hladnik***, v njej pa nastopa mnogo kolegov, članov SD. – ***Miran Hladnik***

22. 5. 2004 TV Koper je v oddaji *Brez meje* predstavila članico SD, ***dr. Majdo Kaučič Baša***, in njeno sociolingvistično delo. *Prim.* Primorski dnevnik 22. 5. 2004, str. 5

22. 5. 2004 Med polemiko o rabi strešic v e-pošti je ***dr. Janez Dular*** pojasnil, da ima podobne težave večina jezikov (*prim*. tudi Kronika št. 44, 11. 4. 2004, str. 27). Med drugim je tudi poudaril, da je po zaslugi ***akad. dr. Jožeta Toporišiča*** v 11. členu Ustave RS zapisano določilo o slovenščini kot uradnem jeziku Republike Slovenije. Med tedanjimi polemikami o novi ustavi je na potrebnost takšnega določila opozoril v tedniku 7D. *Prim.* Delo 22. 5. 2004, (Sobotna priloga, str. 38).

22. 5. 2004 Na SVIZ-ovih straneh Šolskih razgledov (str. 8) je objavljena notica, da se je 13. 4. 2004 na Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport sestala strokovna skupina za pripravo *pravilnika o šolskem redu v srednjih šolah*. Okrogla miza o razpokah šolskih pravilnikov na lanskem slovenskem slavističnem kongresu je očitno pripomogla, da so se stvari pričele premikati.

23. 5. 2004 V našem listu je žal ostalo nezabeleženo delo ***Jerice Snoj*** *Tipologija slovarske večpomenskosti slovenskih samostalnikov*, ki je izšlo pri ZRC SAZU v zbirki Linguistica et philologica. *Prim.* Šolski razgledi 22. 5. 2004, str. 10.

24. 5. 2004 Da med člani Slavističnega društva Slovenije ne bi nastal vtis, da le predsednik SD potuje po svetu (na nedruštvene stroške), naj se tudi kronist pohvali, da se je kot član državnega sveta (kamor je bil izvoljen kot kandidat SD) udeležil srečanja evropskih senatov v Varšavi.

25. 5. 2004 Odzval sem se vabilu na 33. srečanje delovne skupine knjižnic Vzhodne in Južne Evrope (ABDOS, originalno ime je hudo dolgo) v Kielu. Sam sem predstavil slovenske spletne literarne vire (prosojnice so na ogled na http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/kiel.pps), posebej zanimivi pa so se mi zdeli referati Mareka Adamieca o poljski literaturi na internetu (http://monika.univ.gda.pl/~literat/), Romana Leibova o spletni rusistiki (http://www.ruthenia.ru), Alexandra Smoljanskega o (žal plačljivem) ruskem informacijskem servisu in iskalniku Integrum (http://www.integrum.com/; demo cedejko si lahko ogledate zainteresirani pri meni) ter Hannelore Gonschior in Gudrun Wirtz o nemških virtualnih strokovnih knjižnicah za humanistiko ViFa in Vascoda (http://www.vi faost.de/; http://www.vasoda.de). Zavidanja vredno! – ***Miran Hladnik***

26. 5. 2004 *Evropska unija ali Evropska zveza*. Mesec majnik je Slovencem prinesel veliko spremembo s tem, da je bila Slovenija vključena v novo naddržavno združbo. Težava pa je v tem, da ostaja slovenska javnost slej ko prej razklana, ker še vedno ne ve, komu naj sledi in kako naj to združbo prav imenuje. Naj sledi levi slovenistki Bredi, ki se zavzema za ime Evropska unija, ali desnemu slovenistu Janezu, ki se zavzema za ime Evropska zveza. Na srečo pa je slovenistični vozel salomonsko razvezal sredinski predsednik Vladimir Putin, ko je zadnjo soboto našel kratko in jasno tretjo možnost: Slovenija je bila s prvim majnikom vključena v Evrozvezo (po rusko: Evrosojuz)! Lep pozdrav. – ***Vlado Nartnik*** ☺ — Dilema, kaj pisati, Evropska zveza ali Evropska unija, je seveda tipično slovenska. V prvem primeru gre za zamenjavo tujke unija z domačo zvezo, v drugem pa za ohranjanje duha mednarodnosti (da se ja ne bi izgubila sled z angleško različico!). Svoje so k temu prispevali slovenisti. Če me spomin ne vara, so različico Evropska unija potrdili v državnem zboru. Kje so bili takrat vrli slovenistično-pisateljski predstavniki? Kaj je delal urad? Ali je ropotal v javnosti, sklical tiskovno konferenco, zbral vnete sloveniste pred parlamentom? Drugo je pravopisna zgodba. SP 2001 nam namreč ponuja vse: od Evropske unije rahlo usmerja na Evropsko zvezo, ravno tako od unije na zvezo, združenje, skupnost; ima tudi Unijo, od nje usmeritev na Evropsko unijo, nima pa npr. Zveze, ima enakovredni kratici EZ in EU. Novinarji so se odločno postavili na stran Evropske unije (tudi njim od nekdaj diši vse, kar je mednarodno, globalno). Naši nekdanji sodržavljani Srbi seveda samozavestno govorijo o Europski zvezi, naše »preprosto ljudstvo« pa vse bolj o Uniji. Beseda, ki jo manj razumemo, nas oddaljuje od pravega pomena, in tako nam je laže pri duši. Pri Slovenskem velikem leksikonu, kjer sem delala kot urednica, smo se odločili za Evropsko zvezo. Ko je postalo jasno, da prevladuje Evropska unija, je bilo za usklajevanje celote prepozno. Evrozveza je čisto simpatičen sredinski izraz, a bi za uveljavitev zahteval napore, ki jih Slovenci ne zmoremo. – ***Marta Kocjan Barle*** ☺ — Stvari včasih niso tako enostavne, kot bi si jih slovenisti želeli. Tudi prevzete besede imajo svojo pot, predvsem pa svoj pomen. Samovoljno prevajanje prav tega pomena zmeraj ne zajame, razen tega je njegov cilj drugje – in ne v imenu. Torej gre za dve teoriji – pri glasovanju so bili zraven tudi slovenisti z različnimi mnenji, predvsem pa s potrdilom iz gradiva, ki je bilo kar najsodobneje izbrano. Več ne bi pisala, sicer pa je ob evropskih ustanovah pri nas kar precej zmede. Prav zaradi opisanih nedoslednosti. Pa lep pozdrav. – ***Breda Pogorelec*** ☺ — Z vsem spoštovanjem, strinjanjem ali nestrinjanjem, menim, da bi bilo treba take stvari reševati dovolj zgodaj, da se uzavestijo v naših trmastih slovenskih beticah. Kajti ko smo enkrat izglasovali strinjanje z vključitvijo v EU, smo s tem zapečatili termin unija. Tako se je zgodilo že s CD-ji, internetom in marsičim. Saj veste, kako je z zvonjenjem po toči ... Lep pozdrav. – ***Mojca Tomišič***

27. 5. 2004 V Delovi prilogi Znanost (str. 16) je izšel zakasneli odmev na strokovni sestanek *Znanost in družba v razširjeni Evropski uniji*, ki so ga pripravili Državni svet RS, Znanstvena fundacija in Avstrijski znanstveni inštitut (*prim*. Kronika št. 44, 15. 4. 2004, str. 28). V objavljenem prispevku *Nacionalno in internacionalno* je ***dr. Zoltan Jan*** poudaril, da Slovenija večinoma znanje izvaža, ne zna ga pa izkoristiti. Svoj

intelektualni potencial z veseljem razdajamo tujcem, ker nismo pripravljeni ustvariti primernih razmer, da bi najsposobnejši delali doma, kjer bi ostali rezultati njihovega ustvarjanja in materialni profit.

28. 5. 2004 Skupina tržaških študentov slovenščine in njihovih učiteljev na filozofski fakulteti v Trstu je ogled razstave *Rojstni list slovenske kulture* izkoristila tudi za obisk rokopisnega oddelka NUK-a, Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik, Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša pri ZRC SAZU, stavbe parlamenta in za ogled stalne zbirke Narodne galerije, vmes pa so se seznanili tudi z ljubljanskimi spomeniki iz literarne preteklosti.

28. 5. 2004 Pri *zunanjem preverjanju znanja* so osmošolci letos v povprečju dosegli 20,43 od 30 možnih točk (pri matematiki 18,63/30). Rezultati devetošolcev še niso znani, oboji pa bodo imeli na razpolago tudi naknadni rok za izboljšanje rezultatov. Zelo poučno je, da so domala vsi udeležili tudi naknadnega roka, ker se upošteva pač boljši rezultat. Res so ga izboljšali (povprečje 23,34 pri osmošolcih in 24,52 točke pri devetošolcih). – *Pripis pisca Kronike*: Seveda se nihče ne vpraša, kakšne vrednote privzgaja sistem državnih izpitov, na katere najprej prideš pogledat (čeprav so tudi poskusni roki), potem pa poskusiš srečo … In seveda se nihče ne vpraša, v kakšen položaj takšen sistem postavlja učitelja, ki se bistveno bolj trudi za ocene učencev kot učenci. K temu pa je treba dodati še ignoranco novinarjev, za katere je še vedno najpomembnejše, koliko učencev potrebuje točke za vpis v srednje šole, ne vedo pa, da je zunanje preverjanje znanja pogoj za uspešen zaključek devetletke (najlažje je v lanski članek vstaviti letošnje podatke). *Prim.* Delo 28. 5. 2004, str. 3; 11. 6. 2004, str. 3.

29. 5. 2004 Tudi v 64. številki revije *Kras* so objavljeni nekateri zanimivi prispevki o Srečku Kosovelu. ***Mira Cencič*** je označila pesnikovo sestro Tončko in njegovega očeta Antona Kosovela, s sežanske proslave 100. obletnice rojstva (27. marca t. l.) pa je poleg govora ***Boruta Pahorja*** objavljeno tudi *Pismo Srečku Kosovelu*, ki ga je tedaj prebral častni član SD, ***dr. Matjaž Kmecl***. V jedru je opozoril na ob rob potisnjeno Kosovelovo pesem, ki jo je posvetil sestri Ančki/Anžončku, je pa »podoba njegovega strašnega, temno milega veslanja skozi življenje.« ***Jolka Milič*** je ponovno prispevala zbirko Kosovelovih misli, iz katere smo si jih nekaj izposodili za pokušino.

29. 5. 2004 V okviru letošnjega Zablatnikovega dneva je v Kulturnem domu Slovenskega prosvetnega društva v Borovljah/Ferlach na južnem Koroškem potekal simpozij z naslovom *Josip Šašel (1883–1961) in njegov pomen za kulturno zgodovino koroških Slovencev*. Organizator prireditve je bil Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik v Celovcu. Program s predavanji sooblikovali: Slovenski znanstveni inštitut Celovec, inštitut za slavistiko celovške univerze, Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU Ljubljana, Koroški muzej Ravne na Koroškem in Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem. Na simpoziju je bil predstavljen celotni Šašlov opus, pa tudi socialni, kulturni in jezikovni kontekst, v katerem je deloval. Med predavatelji je bila tudi članica Slavističnega društva ***Herta Maurer-Lausegger***, ki pripravlja izdajo Šašlovega rokopisnega Rožanskega narečnega besednjaka, datiranega leta 1957. Referati simpozija bodo objavljeni v posebnem zborniku. Josipa Šašla se dolga leta nismo spomnili, zdaj pa slovenska javnost težko pričakuje njegov narečni slovar.

1. 6. 2004 Članica SD, ***mag. Mira Delavec***, je svoj podiplomski študij *Josipine Urbančič Turnograjske* končala z veliko javno prireditvijo ob pesničini 150. obletnici smrti. Ob tej priložnosti je častni član SD, ***akad. dr. Matjaž Kmecl***, predstavil knjigo naše kolegice *Nedolžnost in sila*, na gradu Turn pri Preddvoru je ministrica za kulturo odkrila spominsko ploščo, nagajivi novinar NeDela (6. 6. 2004, str. 17) pa je med pretežno rdeče obarvanimi udeleženci proslave opazil tudi častno članico SD ***Berto Golob***, ki je bila pred kratkim v ljubljanski stolnici povzdignjena med članice vitezov Božjega groba, vendar ni omenil vseh njenih letošnjih knjig in lanske zanimive knjižice *Pogledi s hišnega praga*, ki jo je v zbirki Metuljčki izdala založba Karantanija.

2. 6. 2004 Šole v Avstraliji obveščajo starše o odsotnosti učencev s kratkimi sporočili na mobilne telefone. Tako so že med 10. in 11. uro obveščeni, če nadebudnež šprica, in lahko pravočasno ukrepajo.

2. 6. 2004 Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU prireja posvetovanje *Znanstvene izdaje v elektronskem mediju*, ki skuša povezati metodična in praktična vprašanja znanstvenih (e-)izdaj besedil, pisnih virov, likovnega in drugega gradiva na področju humanistike – tudi na primeru lastnih e-izdaj. Več na strani: http://www.zrc-sazu.si/slolit/posvetov.htm – ***Matija Ogrin*** – *Pripis*: ... o znanstvenih izdajah v elektronskem mediju je treba napraviti malo reklame za spletne kritične izdaje Antona Martina Slomška, Žige Zoisa in Alojza Gradnika pri ZRC SAZU: http://nl.ijs.si/e-zrc/; za njihovo tehnično plat je poskrbel ***Tomaž Erjavec***. – ***Miran Hladnik***

2. 6. 2004 V Delovih Književnih listih (str. 17) je izšla temeljita predstavitev programa letošnjega mednarodnega slavističnega simpozija *Obdobja*, na katerem bodo obravnavali slovensko kratko prozo. Letošnji tridnevni simpozij Obdobja v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi –triindvajseti po vrsti – bo potekal od 9. do 11. decembra 2004 in je zasnovan kot mednarodno znanstveno humanistično srečanje, zato se ga udeležujejo poleg domačih in tujih jezikoslovcev in literarnih teoretikov tudi strokovnjaki drugih humanističnih ved. Sistematični zaporedni obravnavi posameznih obdobij v razvoju slovenskega jezika, literature in kulture ter obravnavi pomembnih obletnic in dela vidnejših jezikoslovcev zadnja leta sledi krovna tema z naslovom Metode in zvrsti, v okviru katere je tokrat izbrana *Slovenska kratka pripovedna proza*. Simpozij letos vodi ***dr. Irena Novak Popov***. Več na spletnem naslovu http://www.ff.uni-lj.si/center-slo/l3.asp?L1_ID=30&L2_ID=5.

2. 6. 2004 V novih prostorih Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik (Kongresni trg 12, Ljubljana) je potekala 80. seja *Komisije za slovenščino na tujih univerzah*. Člani in predstavniki ministrstva za šolstvo, znanost in šport, ministrstva za zunanje zadeve itd. so pregledali delo v preteklem letu (na tujih univerzah deluje več kot 50 lektoratov slovenščine, ki jih obiskuje več kot 1500 študentov) ter začrtali delo za prihodnost. Poročilo in novice o njihovem delu so/bodo objavljene tudi na njihovi spletni strani http://www.ff.uni-lj.si/center-slo/default.asp.

3. 6. 2004 Sestala se je *Delovna skupina za področje jezikovnega načrtovanja in jezikovne politike*, ki jo kot delovno telo pri Odboru državnega zbora za kulturo, šolstvo, znanost in šport vodi ***prof. dr. Breda Pogorelec***. V razvneti razpravi drug čez drugega in mimo drugega so skušali izboljšati *predlog zakona o javni rabi slovenščine* in oblikovali nekaj dopolnilnih predlogov.

3. 6. 2004 Na pobudo Goriške pokrajine in združenja Hundertwasser so se v dvorani pokrajinskih muzejev na Goriškem gradu poklonili Srečku Kosovelu, ki ga je ***Miran Košuta***, profesor slovenščine na tržaški univerzi, predstavil kot v zgodovino in poezijo vraščenega Orfeja iz Tomaja, ki je preveden v številne evropske jezike, od leta 1938 pa ga prevajajo tudi v italijanščino. *Prim*. Primorski dnevnik 3. 6. 2004, str. 14; 5. 6. 2004, str. 14; Novi glas 10. 6. 2004, str. 6.

3. 6. 2004 Na mali sceni Šlezijskega gledališča Stanisława Wyspiańskega *v Katovicah* se je dogodil pesniški večer v počastitev 100. obletnice rojstva *Srečka Kosovela*. Uvodno besedo o pesništvu in življenjski poti Kosovela je imela ***Bożena Tokarz***. Potem pa so študentje ob glasbi, ustrezni vzdušju prireditve, z občutkom recitirali Kosovelove pesmi. Naredili so pravo gledališko predstavo. Med gledalci so bili razen šlezijskih slovenistov in slavistov tudi Slovenci. Prireditev so pripravili študentje 4. letnika slovenistike z lektorjem ***Andrejem Šurlo***. Podobnih prireditev je bilo v zadnjih štirih letih več, toda ta je prvič potekala v gledališču. Za vse slovlitovce lep pozdrav iz Sosnovca. – ***Władek Kryzia*** – P. S. Sem tudi za revijo Primorska srečanja. — Kolegi na Poljskem znova potrjujejo, da je tam živo slovenistično življenje in študij, kot so ga zastavili ***Božena*** in ***Emil Tokarz*** ter ***Tone Pretnar*** s svojimi sodelavci in študenti. Čestitam za Kosovelovo predstavitev in tudi za drugo pomembno in odmevno slovenistično delo! Ker je bilo pesnikov, kot je Srečko Kosovel, na Slovenskem malo, bi vseeno predlagal, da bi tudi mi, slovenski slovenisti in slavisti, pripravili nekaj večjega in odmevnejšega v njegov spomin. – ***Vladimir Osolnik***

4. 6. 2004 V majski številki tržaške revije Mladika (str. 2–3) je izšel zanimiv prispevek ***dr. Janeza Dularja*** *Eksistenca Slovencev kot samostojnega naroda*, v katerem je med drugim zapisal: »Slovenstvo ne bo nikoli imelo zagotovljenega obstoja brez boja in izraza 'ogroženost slovenščine v razmerah globalizirane informacijske družbe' ne bi bilo treba izrekati samo s podcenjevalnim nasmeškom. Slovenski zgodovinar in slovenist Igor Grdina je pred nedavnim zapisal: 'Eksistenca Slovencev kot samostojnega naroda […] ni bila nikoli nekaj po sebi danega […] Vedno je bila določen napor. Zanjo je bil potreben trud.'«

5. 6. 2004 V Vestniku Univerze v Ljubljani (št. 4, str. 5) je objavljen celotni govor predstojnika ***dr. Marka Stabeja*** ob otvoritvi novih prostorov *Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik* na Univerzi v Ljubljani. Novi naslov: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, Kongresni trg 12, 2. nadstropje, SI-1001 Ljubljana; www.ff.uni-lj.si/center-slo; faks +386 (0)1 241 86 44. (*Prim*. Kronika št. 44, 5. 4. 2004, str. 26.)

6. 6. 2004 Častni član SD ***Pavle Merkù***, »preučevalec kulturnega izročila Slovencev v Italiji, odličen poznavalec Rezije in Benečije, zbiralec ljudskega blaga v besedi in pesmi, raziskovalec krajevnih imen in priimkov«, je v intervjuju z ***Darko Zvonar Predan*** (Nova revija, marec – april 2004, št. 263–264, str. 136–164) med drugimi tehtnimi stvarmi povedal tudi, »da kot otrok in najstnik sploh ni znal slovensko,« »ker med fašizmom v javnosti nismo smeli govoriti slovensko. Ker je bila moja mati učiteljica, državna uradnica, oče pa uradnik pri Trgovinski zbornici, to je na pol državni uslužbenec, bi starši, če bi kdo slišal slovensko besedo iz naših ust, takoj izgubili kruh. Morali bi se odseliti iz Trsta kam na italijanski jug ali v Slovenijo. […] Čeprav pri nas nikoli ni bila izgovorjena beseda *Slovenec*, *slovenski*, vsaj do začetka vojne ne, pa sem doma vedno slišal slovenščino, ker so prihajali sorodniki, mlekarica, perica, in z mamo so se pogovarjali po slovensko. Moja mati je bila Italijanka, rojena v Tržiču na Gorenjskem, obvladala je tri jezike, z očetom je govorila italijansko, z materjo nemško, s sošolkami, prijateljicami v mestu pa slovensko. Doma smo govorili italijansko, s staro mamo do njene smrti nemško, slovenščina mi je bila domača, nisem pa vsega razumel. Nekoč sem slišal perico v naši kuhinji reči *pišmevrit*, beseda me je očarala in sem jo ob prvi priložnosti ponovil, mama pa mi je dala klofuto in sem takoj vedel, kaj pomeni.« V isti številki je zanimiv tudi sklop o Czesławu Miłoszu. Oblikovala ga je ***Jana Unuk***.

7. 6. 2004 Pred obravnavo *zakonskega predloga o javni rabi slovenščine* v Državnem svetu RS je v Delu (str. 9) izšel še eden izmed številnih komentarjev, le da tokratni jasno razkriva vse sprenevedanje, ki se je in se še plete. ***Milan Vogel*** se v članku *Če bi ded naš ne špehal* navezuje na pomen razstave prvih spomenikov slovenske zapisane besede *Rojstni list slovenske kulture*, nato pa pove, kako so se na seji *Delovne skupine za področje jezikovnega načrtovanja in jezikovne politike*, ki jo kot delovno telo pri Odboru državnega zbora za kulturo, šolstvo, znanost in šport vodi ***prof. dr. Breda Pogorelec***, slavisti prepirali, ali obravnavajo predlog zakona o slovenščini ali slovenskem jeziku, ali je slovenščina oziroma slovenski jezik uradni ali državni jezik, kot da ni bilo za to leto časa, pri čemer pa poznavalcem ni ostalo skrito, da za tem stojijo povsem drugi vzgibi na ravni povsem osebnih zamer. Medtem jemlje vajeti v roke zasebni kapital, ki je proti zakonu sprožil pravo kampanjo z množico podtikanj, ker mu je žal denarcev, ki bi bili potrebni za spremembo imen različnih

consultingov. Svoje bodo pristavili še visokošolski učitelji in znanstveniki, ki pišejo tudi za domače potrebe v tujem jeziku, pa obe narodni manjšini in še kdo, ki ne bo hotel jasno povedati, da ga slovenščina kot del splošne kulturne zavesti eno figo briga, ker so zanj pomembnejše druge vrednote.

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

***

Mama kara sina: »Kaj bo s tabo, ko imaš tako oceno vedenja?! Tvojemu očetu so že dvakrat znižali kazen zaradi vzornega vedenja.«

***

8. 6. 2004 Danes je *zakonski predlog o javni rabi slovenščine* obravnavala tudi Komisija Državnega sveta RS za družbene dejavnosti, ki ji predseduje ***dr. Zoltan Jan***, in sklenila predlagati nekatere dopolnitve, že zajete v tistem predlogu, ki ga je pripravljala posebna ekspertna skupina, ko je bil predlagatelj tega zakona Državni svet.

8. 6. 2004 Ob današnjem navideznem prehodu Venere čez Sonce sem se malce zapoznelo spomnil, da se spodobi opozoriti na Venero kot vladarico letošnjega leta. Spodobi zato, ker se s podobnim Venerinim letom 1227 veže znameniti slovenski pozdrav Bernarda Koroškega. V zvezi s tem je pred šestimi leti izšlo moje kratko opozorilo v Jutranjiku 1 (1988), št. 7, str. 11. In ker je besedilo v zdaj že pozabljenem poskusu novega dnevnika težko dostopno, ga v nadaljevanju navajam […] Za slovensko zgodovino posebej zanimivo je sicer Saturnovo leto 1349, ko se je sredi strašne kuge začelo romanje v cesarske Cahe v Porenju in se ponavlja vsakih 7 let vse do širšega zaporedja pomenljivih let 1895 – 1916 – 1937 – 1958 – 1979 – 2000. Podobno zanimivo je Venerino leto 1227, ko je štajerski vitez Urh z Lihtenštajna oznanil, da se kani po Jurjevem iz Benetk odpraviti na turnirsko pot v oblačilu poganske boginje Venere. Tako je tudi krenil iz Mester v nedeljo, 25. aprila, se pravi v času, ko je Sonce stopilo v Venerino znamenje Bika, dokler si ni v Vratih prislužil znamenitega slovenskega pozdrava Bernarda Koroškega: »Buge waz primi, gralva Venus!« – ***Vlado Nartnik***

8. 6. 2004 *Ustanova patra Stanislava Škrabca* (Hrovača 42, 1310 Ribnica; tel. 01 836 10 95) je poleg štipendij (*prim*. Kronika št. 44, 31. 3. 2004, str. 25) razpisala tudi nagrade ob 160. obletnici Škrabčevega rojstva za posebne dosežke na področju slovenistike, ki jih bodo podeljevali vsako drugo leto. Prijave sprejemajo do avgusta. *Prim.* Delo 8. 6. 2004, str. 9.

8. 6. 2004 »Novinar ***Peter Kolšek*** je v petek, 4. junija 2004, na kulturni strani Dela objavil gloso *Cankarju je vseeno*. Celotnega zapisa ne bom komentiral, vendar bom g. Kolška vseeno vprašal, od kod je dobil podatek, da 'še zmeraj ostaja ostanek nekoč vseslovenskega *šolskega tekmovanja za Cankarjevo priznanje* …'. Če je ostanek tekmovanja to, da se ga vsako leto udeleži približno deset tisoč slovenskih in zamejskih tekmovalcev iz več kot šeststotih osnovnih in srednjih šol, potem me zanima, kam je izginila večina. Res je, da ta vseslovenski projekt, v katerem več mesecev intenzivno sodeluje na tisoče udeležencev, za mnoge ni medijsko privlačen – konec koncev gre samo za tekmovanje iz slovenščine, za naš jezik, za tisto, kar tako in tako znamo – vendar to ne pomeni, da dogodka ni oziroma 'ostaja ostanek'. Tudi za metaforično gloso je potrebno preveriti podatke – za kulturno vznemirjanje pa poskrbeti drugače. ***Vlado Pirc***, koordinator tekmovanja za Cankarjevo priznanje pri Zavodu RS za šolstvo in SD Slovenije.« ***Peter Kolšek*** je v spravljivem odgovoru (Delo 10. 6. 2004, str. 9) poudaril, da je Tekmovanje v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje resnično množično in deležno premajhne medijske pozornosti.

9. 6. 2004 V velenjski vili Herberstein poteka tridnevni *tretji slovenski književniški festival*, na katerem so prvič podelili *Pretnarjevo nagrado ambasadorju slovenske književnosti* za uveljavljanje slovenske literature doma in v svetu (poimenovana je po našem kolegu dr. Tonetu Pretnarju). Srečanje sta pripravili založba Litera (njen direktor Orlando Uršič ne bo hud, če za imenitno organizacijo pohvalimo ***Jano Skazo***) in Velenjska knjižna fundacija (***Ivo Stropnik***). Simpozijske teme so se lotevale novih literarnih tokov, nacionalne zavesti, zbirke zbranih klasikov, promocije slovenske književnosti doma in v svetu. Kot poroča Delov novinar in član SD ***Peter Kolšek***, je uvodni referat ***Irene Novak Popov*** o Kocbeku zbudil večje število replik, ***Janez Vrečko*** je govoril o »javnem« Kosovelu, ***Vanesa Matajc*** o metonimičnem toku slovenske literature, ***Denis Poniž*** pa si je upal na glas povedati, da je bistvo sodobne slovenske literature dolgočasnost. O dilemah eminentne izdaje Zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev so razpravljali ***France Bernik, Goran Schmidt, Miran Hladnik, Katja Mihurko Poniž, Matjaž Kmecl*** in ***Andrej Brvar***. *Prim.* Delo 12. 6. 2004, str. 10; 16. 6. 2004 (Književni listi, str. 11).

10. 6. 2004 Na Univerzi v Mariboru se je začel dvodnevni slovenistični simpozij o knjižnem in narečnem besedoslovju slovenskega jezika, pri katerem je »gagal« tudi ***dr. Marko Jesenšek***, predsednik Slavističnega društva Slovenije. *Prim.* Večer 11. 6. 2004.

10. 6. 2004 Včeraj sta se v okviru predstavitve novih knjig Društva Apokalipsa, ki je potekala v knjigarni Rimljanka, kot prevajalki iz češčine predstavili dve naši kolegici: ***Anka Polajnar*** s prevodi *Petra Hruške*, ki so izšli pod skupnim naslovom *Meseci in druge pesmi*, in ***Bojana Maltarič*** s prevodom *Počitnic Jana Balabana*. –

Alenka Logar-Pleško — *Pripis pisca Kronike*: Iskrene čestitke za uspeh, izgubljeni ovčici pa vabilo med člane Slavističnega društva Slovenije.

10. 6. 2004 Rektor Univerze v Ljubljani je pred nedavnim promoviral nove doktorje znanosti, med katerimi je tudi članica SD ***Irena Avsenik Nabergoj*** (teza: Greh, krivda, kazen in odpuščanje pri Ivanu Cankarju). Iskrene čestitke in najboljše želje za nadaljnjo poklicno pot! *Prim.* Delo 10. 6. 2004 (Znanost, str. 19).

11. 6. 2004 Končala se je življenjska pot častnega člana SD, ***prof. Janeza Mrdavšiča***. Vsestranski kulturni delavec, preučevalec Prežihovega Voranca in njegovega sveta bo ostal naš zgled. *Prim.* Delo 12. 6. 2004, str. 31.

12. 6. 2004 *Bralno društvo Slovenije* se je odločilo obeležiti *mednarodni dan pismenosti*, 8. september. Tega dne se bodo dopoldne v preddverju Cankarjevega doma predstavili vrtci in šole, ki se ukvarjajo s predbralnimi in z bralnimi dejavnostmi, ob 15. uri pa bo v Štihovi dvorani *okrogla miza o branju in pismenosti*. Ker vprašanja o pismenosti na Slovenskem presegajo prostor delovanja društva, vabimo, da se nam pridružite vsi, ki ste pripravljeni z nami iskati odgovore na vprašanja o vzrokih za *nezadovoljivo funkcionalno pismenost na Slovenskem*, o tem, ali novi učni načrti za slovenščino vsebujejo dovolj dobra priporočila in didaktična navodila za pouk opismenjevanja in branja, ter o tem, ali so dovolj usmerjeni v rabo jezika in zares upoštevajo potrebe današnjih učencev. Zanima nas, ali poučevanje po učnih načrtih v resnici spodbuja in omogoča razvoj bralnih in drugih jezikovnih zmožnosti, in to, koliko poučevanje branja za posamezna področja, npr. matematiko, kemijo, biologijo itd., že prispeva oz. bi lahko prispevalo k višji splošni pismenosti. Dejavniki izboljšanja pismenosti zajemajo kritičen vpogled v stanje, razčlenitev stanja in vzrokov zanj ter vsaj okvirno poznavanje pouka pismenosti na raznih ravneh. Prepričani smo, da lahko o teoretskih izhodiščih in praktičnih izboljšavah razmišljamo šele na osnovi boljšega poznavanja dejanskega stanja – za to pa ne zadošča le poznavanje podatkov o nezadovoljivi funkcionalni pismenosti, kot so jih razkrile mednarodne raziskave in ki zdaj burijo duhove na Slovenskem. – ***Meta Grosman***, predsednica BDS

13. 6. 2004 Tudi med poslanci v parlamentu Evropske skupnosti imamo svojo kolegico, ki je bila izvoljena na listi Nova Slovenija. ***Ljudmila Novak***, žal ni članica SD, je leta 1982 na Filozofski fakulteti v Ljubljani diplomirala iz slovenskega in nemškega jezika in književnosti, pedagoško prakso pa je opravljala v Murski Soboti, Višnji Gori in Kamniku, leta 2001 je postala županja v Moravčah in nato jo je vedno bolj osvajala politika (in ona njo). *Prim*. Primorski dnevnik 14. 6. 2004, str. 7; Delo 15. 6. 2004, str. 2.

13. 6. 2004 Cristop Coards, pol nemškega, pol ameriškega rodu, rojen v Parizu, prevajalec in pravnik na Evropskem sodišču v Luxembourgu, je na vprašanje, kateri jezik je najbolj pogost v Bruslju, odgovoril, da je to polomljena angleščina, in pojasnil: »Ko imamo toliko ljudi, ki prihajajo iz toliko različnih držav, kultur in stanov, na koncu pride do neke vrste angleščine, s katero pa ne moreš biti gotov, da je tisto, kar govoriš, tudi to, kar misliš.« *Prim.* Družina 13. 6. 2004, str. 12.

14. 6. 2004 ***Hotimir Tivadar*** in ***Vladimir Osolnik*** čestitata ***Anki Polajnar*** in ***Bojani Maltarič*** za knjižna prevoda iz češčine (avtorjev Petra Hruške in Jana Balabana), ki sta izšla pri Apokalipsi, ***Janez Vrečko*** pa čestita poljski počastitvi Kosovelove obletnice, o kateri je v Slovlitu in Kroniki (št. 45, 2. 6. 2004) poročal ***Władek Kryzia***. Ob tem ***Ivan Dorovský*** iz Brna obžaluje, da ni bilo (pozitivnega) odziva na prevode Srečka Kosovela v češčino, ki so jih pripravili in izdali na tamkajšnji univerzi. Deset izvodov izbora so poslali Društvu slovenskih pisateljev in Delu. Cobiss pravi, da imajo en izvod v NUK-u (»Moje píseň / přeložili Ivan Dorovský a Michal Przybylski«). – ***Miran Hladnik***

14. 6. 2004 Danes praznuje visok življenjski jubilej častni član SD in njegov dolgoletni predsednik, zaslužni profesor Maskovske univerze Lomonosova, ***dr. Aleksander Skaza***, ki mu iskreno voščimo tudi mi. *Prim.* Delo 24. 6. 2004, str. 10.

14. 6. 2004 Članica SD ***Danica Cedilnik*** bo ob tednu vseživljenjskega učenja prejela letošnje priznanje Andragoškega centra Slovenije. Iskrene čestitke! *Prim.* TVU novičke, Andragoški center RS 2004, št. 2, str. 14.

15. 6. 2004 Sporočam tisto malo informacij, ki so v teku mojega dunajskega bivanja pricurljale do mene: v jeseni *bosta na Inštitutu za slavistiko na Dunaju odprti dve slovenistični delovni mesti*: gostujočega profesorja in asistenta. Denar za obe je zagotovljen za tri leta. Asistentura bo tako najmanj za tri leta, kaj pa naj bi se dogajalo z gostujočo profesuro, še ni jasno – bo to za enega kandidata ali se bodo kandidati menjavali? To je odvisno od razpisa, nekateri tukaj bi rajši, da se profesorji menjavajo, da ni ves čas eden. Drugi spet obratno. Razpis bo še ta mesec, oblikoval ga bo menda predstojnik prof. Neweklowsky. Če bom izvedela, kje in kdaj se bo pojavil, javim. Tole pa sporočam zato, da zainteresirani za to jesen lahko začnejo razmišljati o prijavi. Delo tukaj ima nekatere prednosti – manj pedagoških in administrativnih obremenitev ter izogib nekaterim drugim medsebojnim nevšečnostim, tudi razmeroma precejšnja bližina doma ni zanemarljiva. Upam, da bo v kratkem jasno kaj več. – ***Boža Krakar***

15. 6. 2004 Na prvem programu Radia Slovenija so v oddaji Studio ob 17.00 sodelovali ***Marko Stabej***, ***Vojko Gorjanc*** in ***Mojca Schlamberger Brezar***.

16. 6. 2004 Dragi prijatelji, spoštovani kolegi, v poletnih mesecih, ko huda pripeka odvrača od mistične zatopljenosti v raziskovalno delo, bom z Jankom Petrovcem in Gregorjem Gecem – in s super ekipo radijcev – sodelovala pri radijski oddaji Prva izmena, ki bo na sporedu vsak dan od 7.30 do 10.00 na valovih Radia Trst A (slovenskih sporedov RAI). Ker bomo v tej oddaji obveščali poslušalce o pomembnih dogodkih, pobudah, trendih in skratka o vsem mogočem, vas vljudno prosim, da me opozorite, če v svoji okolici odkrijete kaj nenavadnega ali zanimivega, če bi radi opozorili na kak dogodek ali dogajanje, če mislite, da vas kje posebno žuli čevelj in da bi bilo treba zadevo obelodaniti ... Želim vam prijetno poletje in ... ah ja: poslušajte Prvo izmeno (od 28. junija do 18. septembra)! – ***Matejka Grgič***

16. 6. 2004 Dragi kolegi in prijatelji, ker vas je že kolegica Matejka obvestila o novih pobudah na Radiu Trst A, vas tudi jaz o oddajah na Radiu Ars, tretji radijski mreži RTV, kjer delam že drugo leto. Z 28. junijem se začenja irski teden, ki bo v mojem uredništvu, za njim pa se bodo zvrstili tedni, posvečeni mecenom, ki jih bodo urejali moji radijski kolegi. Vsako jutro se ob 6. uri začenja glasbena jutranjica, v sklopu katere je radijski dnevnik ob 7. uri, lirični utrinek ob 8. uri in poročila ter glasbeno kukalo ob 9. uri. Poleti se bo jutranjica končala ob 10. uri. Kaj več, frekvence oddajanja in program v živo na internetni strani http://www.rtvslo.si/ars/, ki jo Matjaž Matošec sproti ureja. – ***Luisa Antoni***

16. 6. 2004 Rektor Univerze v Ljubljani je pred nedavnim promoviral nove doktorje znanosti, med katerimi so za naše stroke pripravili zanimive teze: ***Metka Brkan*** (teza: Principi sestavljanja aktivnih dvojezičnih področnih slovarjev na primeru konfekcijskega slovarja), ***Gregor Perko*** (teza: Razločevanje prevodnih ustreznic v dvojezičnem uvezovalnem slovarju (predlogi za slovensko-francoski slovar) in ***Apolonija Klančar Kobal*** (teza: Razpomenjeni glagoli v angleškem in slovenskem jeziku). Iskrene čestitke in najboljše želje za nadaljnjo poklicno pot! *Prim.* Delo 16. 6. 2004, str. 19.

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

***

– Kakšno spričevalo. Te ni sram?! Jaz si že ne bi upal domov s takšnim spričevalom.
– Strahopetec!

***

16. 6. 2004 Sredi junija je izšla druga letošnja številka *Jezika in slovstva*. Na sto desetih straneh prinaša šest razprav, štiri ocene in dve poročili. Avtorji razprav se ukvarjajo s korpusnim jezikoslovjem in slovaropisjem (***Simon Krek***), fonetično-fonološkimi raziskavami (***Hotimir Tivadar***), didaktiko slovenskega jezika (***Jerica Vogel***) in slovensko prozo z začetka in konca 20. stoletja (***Silvija Borovnik, Jožica Čeh in Florence Gacoin - Marks***). ***Simon Krek*** obravnava teoretsko zasnovo slovarjev COBUILD, katerih značilnost je njihov celostavčni definicijski slog in korpusno izhodišče. Poseben poudarek je namenjen *Angleško-slovenskemu slovarju BRIDGE* in njegovi vlogi v razvoju dvojezične leksikografije. ***Hotimir Tivadar*** predstavlja perceptivne teste, njihovo pripravo, izvedbo in njihov pomen za fonetično-fonološke raziskave, posebej pa opisuje rezultate svoje raziskave, v kateri je na obravnavani način preverjal slovenske fonološke pare. ***Jerica Vogel*** obravnava kritično poslušanje oz. poslušanje z razumevanjem in vrednotenjem. Avtorica v svoji razpravi odgovarja na vprašanje, kako pri jezikovnem pouku zagotoviti razvijanje te sporazumevalne zmožnosti pri učencih, in nato svoje ugotovitve praktično uporabi v didaktični strukturi razvijanja poslušanja pri jezikovnem pouku v prvem letniku gimnazije. *Literarnovedni del razprav* uvaja krajši pregled proznega opusa Kajetana Koviča, ki je nemalokrat zapostavljen zaradi svoje lirike. ***Silvija Borovnik*** Kovičev upoštevanja vreden prozni opus uvršča med vrhunce slovenske pripovedne proze na koncu 20. stoletja. Zadnji dve razpravi pa slovensko literaturo postavljata v širši evropski kontekst. ***Jožica Čeh*** išče nekatere vzporednice med predmestno deklico v Cankarjevi kratki prozi in likom »sladke deklice« v dramah Cankarjevega sodobnika, avstrijskega pisatelja in dramatika Arthurja Schnitzlerja. ***Florence Gacoin - Marks*** pa išče odmeve evropskega naturalizma v romanu *Kapitanovi* Miška Kranjca. Avtorica odkriva v *Kapitanovih* pozno, a popolno utemeljitev naturalizma ter osupljivo podobnost z zgodnjimi modeli naturalističnega romana iz 19. stoletja. – V rubriki *Ocene in poročila* ***Silvija Borovnik*** natančno komentira monografski prvenec Katje Mihurko Poniž *Drzno drugačna: Zofka Kveder in podobe ženskosti*, ***Andreja Musar*** opisuje novi zbornik *Obdobja – metode in zvrsti* z naslovom *Slovenski roman*, ***Alenka Žbogar*** ocenjuje *Branja 4: berilo in učbenik za 4. letnik gimnazij in štiriletnih strokovnih šol,* ***Jurij Emanuel Rojs*** pa piše o *Hrvatskem frazeološkem rječniku*, ki so ga sestavili Antica Menac, Željka Fink Arsovski in Radomir Venturin. – Tokratno revijo sklepajo predstavitvi dveh bližajočih se prireditev (40. SSJLK in 23. simpozij Obdobja) ter običajna predstavitev knjižnih novosti. Revija je dosegljiva tudi na e-naslovu jezikinslovstvo@ff.uni-lj.si. – ***Matjaž Zaplotnik***, tehnični urednik *Jezika in slovstva*. *Prim.* Delo 23. 6. 2004 (Književni listi, str. 11).

16. 6. 2004 Spoštovane poslanke in poslanci! V nekaj urah boste spet enkrat po nujnem postopku odločali o popravkih še neuporabljanega in nedodelanega *Zakona o sistemu plač v javnem sektorju*. S tem boste seveda prevzeli osebno soodgovornost za zakon, katerega sprejemanje je sam predsednik Odbora DZ RS za notranjo politiko Lavrinc pretekli teden označil za »Golgoto«. Čeprav bo (je?) minister Bohinc danes še s tremi sindikati pil šampanjec na račun »usklajenosti« zakona, se Državnemu zboru predložena izjava o vladno-sindikalni usklajenosti nanaša na besedilo, objavljeno v Poročevalcu DZ, ne pa na amandmaje, ki jih je na

predlog koordinacije sindikatov, posameznih sindikatov ali poslancev sprejel omenjeni odbor. Tako *ad hoc* formuliranih in s sindikati (po dogovorjenem postopku) neusklajenih pa je kar 11 članov od 19, predlaganih za spremembo. Ob tem vem še za nove pobude za spremembe in bi jih veliko tudi sam predlagal za »svoje« področje znanosti, visokega šolstva in kulture. Ostajajo ugovori Zakonodajno-pravne službe DZ o pravno-sistemski spornosti nekaterih zdaj ponujenih sprememb in glede ponovnega prestavljanja »dejanskega začetka uporabe ZSPJS ... na sedaj nedoločen čas«. Po poltretjem letu je predlagatelj prenehal govoriti o 140.000 in pričel govoriti o »okrog 150.000 javnih uslužbencih«, medtem ko jih je KAD za dopolnilne pokojnine naštel dejanskih 154.396 (pokojninska zgodba je posebno škandalozno poglavje!). […] Slišal sem že za ugovor, da si noben poslanec ne bo upal nasprotovati spremembam, ki prvič po poldrugem letu (v katerem je rast življenjskih stroškov skupaj presegla 7 odstotkov) zaposlenim v javnih službah obetajo dvig plač za 2,5 odstotka (finančni minister Mramor pa si bo mimogrede spet odrezal 0,63 odstotka od prej dogovorjenega dviga za leto 2004 – pač v primeru dejanskega začetka uporabe zakona). In ta z 1,56 odstotka formalno zvišani, dejansko pa znižani 2,5-odstotni dvig iz 18. člena se uporabi še v prilogi I. Seveda se da tudi na druge pravne načine zagotoviti 2,5-odstotni, 3,13-odstotni ali še kakšen dvig, bližji inflacijski stopnji in rasti BDP-ja (danes berem o +3,7 odstotka v prvem četrtletju 2004). […] Lep pozdrav. – ***Janez Stergar***

17. 6. 2004 Letošnja prejemnica *Stritarjeve nagrade*, ki jo Društvo slovenskih pisateljev podeljuje mladim literarnim kritikom, je ***Alenka Jovanovski***, a ni članica Slavističnega društva Slovenije. *Prim*. Primorski dnevnik 17. 6. 2004, str. 12.

17. 6. 2004 Sosnowiec / Katovice (in Bielsko-Biała). Z veseljem sporočam, da se je z objavo *v reviji Opcje* (Opcije) končno zaključil veliki projekt *predstavitve sodobnega slovenskega kulturnega utripa*, ki se ga je pred približno dvema letoma ambiciozno lotila ***Božena Tokarz***, predavateljica literature in voditeljica Oddelka za literarno teorijo in teorijo prevajanja na Šlezijski univerzi v Katovicah. Kolikor mi je znano, gre za najobširnejši in strokovno najbolje podprt sprehod skozi različna področja slovenske umetnostne ustvarjalnosti, kar se jih je doslej pojavilo na poljskih tleh. Hrbtenico 150 strani obsegajočega »slovenskega dela« revije tvorijo pregledni članki, ki so jih prispevali eminentni sodelavci: zelo izčrpen pregled vrhuncev slovenske poezije predstavljenega obdobja je napisala ***Irena Novak Popov***, zanimiv oris fenomena t. i. vizualne poezije v slovenski literaturi ponuja ***Metka Lokar***, skozi prozo nas (vsak v svoji študiji) vodita ***Tomo Virk*** in ***Alojzija Zupan Sosič***, sodobno slovensko dramatiko pa poskuša poljskemu bralcu približati ***Lado Kralj***. Vsi omenjeni so pripravili tudi reprezentativne izbore (odlomkov) literarnih del, ki so jih – kakor seveda tudi vse objavljene razprave – v veliki večini prevedli delavci, absolventi in trenutni študentje Šlezijske univerze (objavljenih je tudi nekaj prevodov ***Agnieszke Będkowske-Kopczyk*** z Univerze v Bielsku-Biali, ***Katarzyne Šalamun-Biedrzycke*** in ***Adama Wiedemana***). Bogat in s fotografijami podkrepljen pregled premikov na področju slovenske arhitekture in kiparstva je pripravil ***Peter Krečič***, skozi zadnjih dvanajst let slovenskega filma vodi bralca ***Gorazd Trušnovec***, celoto pa zapira sprehod skozi razvoj tendenc v slovenski (resni) glasbeni ustvarjalnosti druge polovice preteklega stoletja. Žal manjka teoretična predstavitev slovenske likovne umetnosti (kolikor se ne tiče arhitekture), se je pa zato na prošnjo uredništva prijazno odzvala ljubljanska Moderna galerija, ki je v soglasju z avtorji prispevala fotografije okoli 20 likovnih del od devetdesetih let prejšnjega stoletja do danes. […] Upam tudi, da bralcev ne bodo motili drobni spodrsljaji […]. Uresničitev projekta seveda nikakor ne bi bila mogoča brez radodarnosti slovenskih sponzorjev. […] V imenu »operativcev« izrekam vsem dobrotnikom najiskrenejšo zahvalo! Neprijazno vreme nam je letos na Poljskem pomagalo kar dolgo ohranjati študijsko zbranost. Končno pa je tudi porečje Visle obiskalo (sicer še vedno nekoliko sramežljivo) poletje, kar pomeni, da se lahko počasi odpravimo na počitnice. S slovensko številko Opcij v rokah bo nastavljanje sončnim žarkom še prijetnejše. Lepo pozdravljeni! – ***Andrej Šurla***

18. 6. 2004 Z otvoritvijo razstave Stoli Janeza Suhadolca se izteka prireditvena sezona *Škrabčeve domačije*, ki je veliko pozornost namenila tudi slovenističnim vprašanjem (Slovenstvo 21. stoletja v Škrabčevi jezikovni misli). Polni načrtov za jesen vabijo vse, da jih obiščejo tudi poleti. Več na e-naslovu http://www.skrabceva-domacija.com/intro.html. *Prim*. NeDelo 27. 6. 2004, str. 17.

18. 6. 2004 Po poročanju Časopisa Finance so na nevladni konferenci, ki usklajuje dokončno besedilo ustavne pogodbe EU, sprejeli kompromisni sklep, da države članice, ki to želijo (in plačajo), lahko prevedejo ustavno pogodbo tudi v jezike svojih manjšin in prevod deponirajo v EU, kjer bo imel enako težo kot izvirnik. Sklep so sprejeli zaradi Kataloncev, ki nimajo enakih jezikovnih pravic kot mnogo manj številni narodi, in Ircev, ker irščina ni uradni jezik EU. *Prim*. Primorski dnevnik 19. 6. 2004, str. 3.

18. 6. 2004 Po poročanju časopisa Finance je le 10 odstotkov od 150 kandidatov uspešno opravilo *preizkus znanja iz slovenščine*, potreben za sprejem v stalno službo prevajalca iz slovenščine v EU. Preverjali so poznavanje zgodovine EU, bralno razumevanje in prevod besedila iz slovenščine v 1. in 2. jezik. *Prim.* Primorske novice 18. 6. 2004, str. 5.

18. 6. 2004 Ob izidu druge letošnje številke *Jezika in slovstva* je prišlo pri razpošiljanju revije naročnikom do resnih zapletov, za katere v nobenem pogledu ni krivo uredništvo revije. V Tiskarni Pleško, d. o. o. (ki skrbi za tisk in distribucijo oz. pošiljanje revije), so namreč izvode revije zaradi nepazljivosti razposlali naslovnikom, ki so bili v evidenci naročnikov pri lanski drugi številki (JiS 2003/2), in ne aktualnim naslovnikom, katere sem tiskarni pravočasno poslal. […] Če pa revije do ponedeljka, 21. junija, ne boste prejeli, vas prosimo, da nam to sporočite na e-naslov tehničnega urednika (matjaz.z@gmx.net) ali uredništva

(jezikinslovstvo@ff.uni-lj.si), lahko pa tudi po pošti na naslov: JEZIK IN SLOVSTVO, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana. – ***Matjaž Zaplotnik***

19. 6. 2004 Slavistično društvo Trst – Gorica – Videm je ob sedemdesetletnici javno čestitalo svoji predsednici in častni članici SD, ***prof. Lojzki Bratuž***, ki ob svojem raziskovalnem delu vseskozi skrbi tudi za kulturno rast slovenske narodnostne skupnosti. Čestitkam se iskreno pridružujemo z najboljšimi željami! *Prim*. Primorski dnevnik 19. 6. 2004, str. 12 in 17; Novi glas 17. 6. 2004, str. 11; 24. 6. 2004, str. 2.

19. 6. 2004 V zbirki *Razprave Filozofske fakultete* je izšlo delo ***Vladimira Osolnika*** *Literarna zgodovina o Petru II. Petroviću Njegošu*, v katerem so strnjeno predstavljeni Njegoševo življenje in delo, razmere v Črni gori, jezikovne razmere na literarnem področju in številna druga vprašanja. *Prim.* Šolski razgledi 19. 6. 2004, str. 10.

20. 6. 2004 Slovensko kulturno središče Planika od 27. junija do 3. julija 2004 prireja *Raziskovalni tabor Kanalska dolina 2004*, na katerem bomo nadgrajevali v lanskem letu začeto delo: publikacija o govoru Lipalje vasi, fonetična in fonološka razčlemba narečja in govorov Kanalske doline, zbiranje oblačilnega izrazja in izdelava štirijezičnega elektronskega slovarja tega izrazja (ob podpori Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu), raziskovanje lokalnih šeg in navad ter vodeni intervjuji o jezikovnih praksah. Tudi letos smo poleg otrok, ki obiskujejo izbirne tečaje slovenskega jezika pri našem središču, študentov, ki jih zanima slovenski jezik v stiku (***Andrejka Žejn, Tanja Šturm, Maja Melinc*** in ***Anja Lotrič***) ter snemalca (***Matevž Smole***) k sodelovanju povabili raziskovalce z ljubljanske filozofske fakultete z oddelka za primerjalno in splošno jezikoslovje (***mag. Nataša Komac***) in z oddelka za slovenistiko (***dr. Vera Smole, Matej Šekli***), z Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša (***dr. Karmen Kenda-Jež, Peter Jurgec***) in Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU (***dr. Mojca Ravnik***), z videnske univerze (***dr. Roberto Dapit***) ter z ZRS Koper (***Karin Marc Bratina***). – ***Rudi Bartaloth***

22. 6. 2004 V junijski številki Novičk (str. 4–5) je ***Brabara Korun***, pesnica in profesorica slovenščine (ne pa članica SD), opisala svoje zanimive izkušnje, kako je kot članica Društva slovenskih pisateljev sodelovala in predstavljala dela v bralnih krožkih Beremo z Manco Košir.

22. 6. 2004 Člani novinarskega krožka Osnovne šole Preska v Medvodah, ki jim je mentorica ***Petra Tomše***, so pripravili intervju z ministrom ***dr. Slavkom Gabrom***, ki je bil objavljen v Delovi prilogi Šolstvo (str. 12).

22. 6. 2004 O zasnovah, ciljih in usmeritvah *koprske slovenistike* je spregovorila ***dr. Vesna Mikolič***, predstojnica oddelka za slovenistiko na koprski Fakulteti za humanistične študije. *Prim.* Primorske novice 22. 6. 2004, str. 25.

22. 6. 2004 V današnjih Primorskih novicah (str. 24) je objavljen zanimiv prispevek častnega člana SD ***Silva Faturja*** o *javni rabi slovenščine*, ki je nastal ob novem zakonskem predlogu. Zavrnil je celo vrsto pavšalnih oznak, s katerimi nekateri (večinoma so to slovenisti) nasprotujejo sprejemu zakona. ***Silvo Fatur*** je pred tem objavil tudi več prispevkov o Bartolu in Balantiču v reviji Primorska srečanja, vendar kronist teh številk ni imel na razpolago.

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

***

Včeraj sem bi dvakrat tepen: prvič, ko sem očetu pokazal spričevalo s cveki, drugič pa, ko je ugotovil, da sem mu pokazal njegovo spričevalo.

***

22. 6. 2004 Prejšnji teden je *Gimnazijski večer*, na katerih po zamisli članice SD ***Jasne Čebron*** predstavljajo nekdanje koprske gimnazijce, ki so se uveljavili in postali javne osebnosti, je pripravila in vodila ***Rafka Kirn*** (žal je ni več na seznamu članov Slavističnega društva Slovenije). Pred polno dvorano je predstavljala svojega nekdanjega dijaka ***Gašperja Tiča***, ki se vrača v Koper kot igralec tamkajšnjega gledališča. *Prim.* Primorske novice 22. 6. 2004, str. 14.

22. 6. 2004 Častni član SD in urednik Pregljevega zbranega dela ***Janez Dolenc*** je v tolminski Knjižnici Cirila Kosmača opozoril na dokumente o tolminskem puntu ter o zasliževanju, mučenju in usmrtitvi 11 puntarjev, ki jih je našel v graškem arhivu. Vodja puntarjev ni bil Simon Golja, kot je mislil Ivan Pregelj (in nekateri zgodovinarji), pač pa Jakob Velikonja, ki je 1713 zažugal grofu Coroniniju: »Ko bomo zmagali, bodo cesar in plemiči postali služabniki kmetov, ki zdaj preživljajo vse plemstvo!« *Prim.* Sobota 26. 6. 2004, str. 4.

23. 6. 2004 Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik je pripravil tradicionalno dvodnevno izobraževanje za lektorje slovenščine na tujih univerzah, na katerem je ***D. Limon*** predaval o medbesedilnosti in medkulturnosti, ***A. Markovič, I. Ferbežar*** in ***J. Zemljarič*** so predstavile Centrove projekte (Sporazumevalni prag za slovenščino; Projekt Tips; Slovenščina na daljavo), ***K. Dragar*** in ***T. Jerman*** sta obravnavali skupni evropski jezikovni okvir, ***V. Požgaj Hadži*** je analizirala pripravo vaj za korekcijo govora, ***H. Tivadar*** fonetiko, ***M. Pezdirc Bartol*** in ***B. Krakar Vogel*** sta prikazali rabo različnih medijev pri obravnavi literarnih besedil na lektoratih, ***P. Brown*** je udeležence seznanil s trendi jezikovnega poučevanja v novi evropski situaciji, ***M. Pezdirc Bartol*** je imela

predavanje in delavnico o novejših dogajanjih v slovenski dramatiki, udeleženci so se seznanili tudi z novimi izdajami Centra. Delovno srečanje STU pred začetkom novega študijskega leta bo 26. in 27. avgusta.

23. 6. 2004 Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je ***Aleksandra Bizjak*** zagovarjala disertacijo z naslovom *Jezikoslovne osnove pridige kot žanra*. Iskrene čestitke in vabilo med člane Slavističnega društva Slovenije!

23. 6. 2004 Rektor Univerze v Ljubljani je pred nedavnim promoviral nove doktorje znanosti, med katerimi je tudi ***Roberto Dapit*** (teza: Krajevna imena vzhodne Rezije v luči materialnega in duhovnega izročila). Iskrene čestitke in najboljše želje za nadaljnjo poklicno pot, za povrh pa še vabilo, da se včlani v Slavistično društvo, ki mu utegne kdaj prav priti! *Prim*. Delo 24. 6. 2004, (Znanost, str. 21).

23. 6. 2004 *Seja upravnega odbora Slavističnega društva Slovenije*
Predsednik SD, ***dr. Marko Jesenšek***, je poročal o pripravah na novomeški slavistični kongres (glej osnutek programa). Nekaj težav bo le z namestitvijo, saj premore Novo mesto en sam hotel, je pa na voljo dovolj prenočišč v zasebni apartmajski ponudbi in bližnjih toplicah (Dolenjske Toplice, Šmarješke Toplice). Zaradi nekaterih pomembnih obletnic (Kosovel, Kocbek, Šop) bo v programu nekoliko več predavanj kot na blejskem kongresu, seveda pa ostajajo omizja, kot so o pouku slovenščine v osnovni in srednji šoli, o slovenski literaturi … Svoje sodelovanje pri izvedbi četrtkovega družabnega večera je ponudil tudi ansambel pod vodstvom poslanca Rudolfa Mogeta (brezplačno); ob pomislekih, da bodo morda takrat državnozborske volitve, je UO menil, da v tem primeru ne bo šlo za kršitev volilnega molka, pa tudi sestava ansambla je politično pluralna.
Koordinator Tekmovanja za Cankarjevo priznanje Vlado Pirc je upravni odbor seznanil z obsegom (skoraj 10.000 tekmovalcev), potekom in rezultati letošnjega Tekmovanja za Cankarjevo priznanje. Na rezultate na državni ravni je prišlo zelo malo ugovorov (le 26), od tega je bilo 20 ugodno rešenih, vendar noben ni spremenil uvrstitve tekmovalcev. Predlogov za novi tematski sklop je prišlo zelo malo, zato pozivamo člane SD, da Vladu Pircu najpozneje do 1. 7. 2004 na naslov OE ZRSŠ Kranj, Stritarjeva 8, posredujejo predloge o avtorjih in delih za tematski sklop za tekmovanje v šolskem letu 2004/05. Predsednik Jesenšek je izrekel predlog, da bi za različne stopnje tekmovanja enostavno uporabili v tistem letu nagrajena dela (npr. s kresnikom, večernico …), vendar je UO o tem izrazil pomisleke.
Kljub objavi v Kroniki je na razpis za nagrade SD prispelo zelo malo predlogov (SD Maribor je poslalo predlog za imenovanje častnega člana, izbor nagrajenca za življenjsko delo pa se prepusti SD, ki organizira kongres). UO je zavrnil predlog, naj se razpis ponovi, nekateri člani pa so opozorili na težave pri zbiranju predlogov za nagrade. V zvezi s tem je UO sprejel sklep: Predsednik SD telefonsko obvesti predsednike društev in jih poprosi za predloge, ki naj jih do 3. 9. 2004 pošljejo v izbor komisiji, ki jo imenuje UO ZD SDS in jo sestavljajo Vlado Pirc, Silvo Fatur, France Novak in Marija Končina.
V zvezi z zbiranjem predlogov za imenovanje novih članov organov ZD SDS je predsednik Jesenšek, ki mu jeseni nepreklicno poteče mandat, predstavil kandidata za novega predsednika, dr. Mirana Hladnika, in seznanil upravni odbor s tem, da bo zaradi napotitve na delo v tujino funkcijo tajnika društva prepustil nasledniku tudi Andrej Bartol. V skladu s tem je UO sprejel sklep: Za novega predsednika ZD SDS upravni odbor predlaga dr. Mirana Hladnika. Za novo tajnico ZD SDS upravni odbor predlaga Marjano Lavrič. Mandat drugih organov ZD SDS se nadaljuje do kongresa 2006.
Z zbirko Slavistična knjižnica kaže nekoliko bolje, saj je urednik zbirke, dr. Zoltan Jan, zatrdil, da v nekaj mesecih pričakuje izid enega, do konca leta pa predvidoma še enega zvezka. Člani UO so se seznanili tudi s preostalimi deli, ki so se pojavila kot možna za objavo v Slavistični knjižnici. Na predlog urednika je UO sprejel sklep: V izdajateljski program zbirke Slavistična knjižnica se uvrstita deli, ki sta ju na razpis posredovala avtorja Peter Jurgec in Martina Ožbot.
Vprašanje o avtorski pogodbi in pravnih razmerjih med avtorjem ter Založbo Rokus in ZD SDS kot sozaložnikoma je uredniku zbirke in predsedniku zastavila Marija Mercina ter izrazila željo, da društvo na izrecen način izkaže svojo udeležbo pri izdaji njene knjige, ki je že izšla v zbirki Slavistična knjižnica.
Predsednik Jesenšek je obvestil UO, da je prejel dopis dr. Janeza Orešnika, v katerem mu ta posreduje predlog Stalnega mednarodnega komiteja jezikoslovcev. Omenjeni komite bi želel svojo dejavnost razširiti tudi na območje Republike Slovenije in zato dr. Orešnik predlaga, da bi namesto ustanavljanja novega društva vlogo člana v tem komiteju prevzelo Slavistično društvo Slovenije. Po krajši razpravi je UO sprejel sklep, da pooblašča predsednika za pozitiven odgovor na pobudo.
Predsednik SD se je dosedanjemu tajniku zahvalil za njegov prispevek pri delu Slavističnega društva Slovenije in poudaril, da bi bilo brez tega bi bilo težje opravljati naloge. Zaželel mu je veliko uspehov pri delu na šoli v Bruslju. Zapisal ***mag. Andrej Bartol****, tajnik ZD SDS, skrajšal kronist*

24. 6. 2004 Z razstavo neobjavljene korespondence *Ivana Trinka* v Goriški knjižnici Franceta Bevka so se začele slovesnosti ob 50. obletnici njegove smrti. Veliko je storil za poznavanje Beneške Slovenije med Slovenci. *Prim*. Primorski dnevnik 22. 6. 2004, str. 3; 25. 6. 2004, str. 15; 26. 6. 2004, str. 3; 21. 6. 2004, str. 2.

24. 6. 2004 Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je ***Silvo Torkar*** uspešno zagovarjala magistrsko nalogo z naslovom *Zgodovinska antroponimija vzhodne tolminske*. Iskrene čestitke in vabilo med člane Slavističnega društva Slovenije!

26. 6. 2004 *Partizanske učitelje*, ki so se zbrali na Knežaku, je pozdravil častni član SD ***Silvo Fatur*** in poudaril, da so bili ti učitelji ljudje z visokim moralnim ugledom, saj je bilo njihovo delo veliko kulturno dejanje, ki bi mu težko našli primero v tedanji Evrropi. *Prim.* Primorske novice 29. 6. 2004, str. 6.

27. 6. 2004 Nekdanja tajnica SD ***Bogdana Herman*** je v zanimivem intervjuju osvetlila pomen in razsežnosti neverbalne komunikaci, ki učinkuje hitreje kot besede in je pogosto neprimerno močnejša in bolj prepričljiva. *Prim*. NeDelo 27. 6. 2004, str. 17.

30. 6. 2004 V Ljubljani se je sklenilo ustanovno zasedanje mednarodnega *Foruma slovanskih kultur*, ki naj spodbuja kulturno sodelovanje med slovanskimi državami. *Prim*. Primorski dnevnik 30. 6. 2004, str. 12.

1. 7. 2004 Na dvodnevnem zasedanju Odbora državnega zbora za kulturo, šolstvo, znanost in šport so obravnavali amandmaje, ki so bili vloženi pred drugo obravnavo *predloga zakona o javni rabi slovenščine*, ki naj bi bil sprejet na julijski seji državnega zbora. Obravnava je pokazal, kako potreben je ta zakon, saj je prišlo do najhujših nasprotovanj prav na področjih, ki so najbolj zaskrbljujoča: izrinjanje slovenščine z javnega prostora, vse šibkejši položaj slovenščine v visokošolskem sistemu in znanosti …

2. 7. 2004 Veliko več škode kot tuja poimenovanja podjetji povzročajo neosveščeni uredniki, ki uvajajo v jezikovno rabo svoja lastna merila, tako da dopuščajo »ful dobr kool« slengovsko izražanje v sredstvih javnega obveščanja, kjer vse bolj šibi vloga knjižnega jezika, meni ***Silvo Kristan*** (ni član SD) in pričakuje, da bo zakon o javni rabi slovenščine preprečil širjenje latovščine na področja, kjer ni primerna.

2. 7. 2004 Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je ***Lejla Irgl*** uspešno zagovarjala magistrsko nalogo z naslovom *Tipologija trpnika kot skladenjski pojav*. Iskrene čestitke in vabilo med člane Slavističnega društva Slovenije!

2. 7. 2004 **V vednost zamudnikom! Takoj ko se je zazoril naslednj dan po vrnitvi iz Pariza, kjer je bil en teden v »svojstvu« prorektorja, se je *dr. Marko Jesenšek* prelevil v predsednik Slavističnega društva Slovenije in začel urejati zbornik SD, v katerem bodo oktobra objavljeni referati s slovenskega slavističnega kongresa.**

Vabilo k sodelovanju na slovenskem slavističnem kongresu v Novem mestu

***

Vse kolegice in kolege, ki želijo na slovenskem slavističnem kongresu *predstaviti svoja strokovna in znanstvena dela*, ki so izšla po blejskem kongresu kot samostojne publikacije, vabimo, da se čim prej prijavijo predsedniku Slavističnega društva Slovenije ***dr. Marku Jesenšku*** (e-naslov marko.jesensek@uni-mb.si).

***

Najava knjige (vsebine) naj vsebuje tudi naslov in osnovne podatke po zgledu: LITERARNA SESTAVLJANKA; Mateja Pezdirc Bartol, Literarna sestavljanka: umetnostna besedila na tečaju slovenščine. Priročnik za učitelje slovenščine kot drugega/tujega jezika. Ljubljana: DZS, 2003, 112 str.

Skrajni rok za najavo je konec počitnic, toda ne pozabite: kdor prej pride, prej melje!

5. 7. 2004 Začel se bo letošnji jubilejni 40. *seminar slovenskega jezika, literature in kulture*. Program je objavljen na spletni strani http://www.ff.uni-lj.si/center-slo/l4.asp?L1_ID=30&L2_ID=3&L3_ID=128. Zvečer je bila Slavnostna akademija, odprtje posebne razstave ... Posebej opozarjamo na okroglo mizo *Študij tujih jezikov v Evropski uniji*, ki jo bo vodila ***dr. Simona Kranjc*** in je posvečena študiju slovenščine v tujini in študiju tujih jezikov v Sloveniji ter mednarodnim izmenjavam in izkušnjam študentov in učiteljev. Letošnja celodnevna ekskurzija bo vodila na Gorenjsko.

5. 7. 2004 Na slovesni otvoritvi *23. poletne šole slovenskega jezika* so izrekli dobrodošlico letošnjim 274 udeležencem iz 39 držav, ki se bodo od 5. do 31. julija 2004 v okviru Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik, Oddelka za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani učili slovenščino.

5. 7. 2004 ***Naše ladje na tujem***. Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani je v začetku novembra 2003 s pomočjo ***Uroša Urbanije***, lektorja na rimski univerzi La Sapienza, vzpostavil spletno klepetalnico, kjer si lektorji slovenščine na tujih univerzah izmenjujejo izkušnje, informacije itd.

Poročilo o majskem obisku slovenskih pisateljev in sodelavcev Beletrine v Moskvi. Obisk je bil zelo uspešen. Na naši fakulteti sta predavala ***dr. Tomo Virk*** (o slovenskem romanu) in ***dr. Matevž Kos*** (o sodobni poeziji). Sledila sta dva nastopa slovenskih pesnikov in pisateljev, prvi v literarnem klubu Bilingva, drugi v Knjižnici za tuje književnosti. Udeleženci so lahko poslušali slovensko besedo ustvarjalcev neposredno, prevod v ruščino pa so brale študentke slovenščine. Ob tej priložnosti je Beletrina izdala brošuro, prevod odlomkov slovenske sodobne proze v ruščino. Večji del besedil so prevedle naše študentke, jezikovni pregled sta opravili ***prof. Nadežda Starikova*** in študentka na podiplomskem študiju ***Tanja Filimonova***. Na veleposlaništvu je pesnik ***Milan Jesih*** podelil bralne značke, ki so jih v okviru slovenske šole dosegli otroci. Po vseh teh dogodkih so gosti odpotovali še v St. Peterburg. Na žalost še nisem zvedela, kako so svoje načrte uresničili tam. Lep pozdrav iz Moskve. – ***Nina Gabrovšek***

Da pa ne bom samo od drugih zahtevala, da kaj povejo, naj še jaz poročam, kako se je praznovalo v Buenos Airesu:

Na lektoratu nismo pripravili nič posebnega, ker so bila v zvezi z vstopom novih članic zelo dejavna tukajšnja veleposlaništva, tako novih kot starih članic, seveda v sodelovanju z Evropsko delegacijo v Argentini. S študenti smo pa samo – in to čisto po naključju – praznovali s potico ... Opolnoči po slovenski uri (torej ravno takrat, ko so v Beogradu veselo žurirali) – in ob sedmih zvečer po argentinski – smo imeli z eno skupino ravno lektorske vaje in eden od študentov je za vse prinesel potico. O tem, da so naše vaje sovpadale ravno z uro uradnega vstopa Slovenije v EU, smo sicer razmišljali pozneje, pa vseeno. Evropski teden, kakor so ga poimenovali organizatorji, je potekal od 1. maja do dneva Evrope (9. maja), dogajalo pa se je naslednje: simbolično dvigovanje evropske zastave; sprejemi na veleposlaništvih; v radijski oddaji Okence v Slovenijo so gostili slovenskega veleposlanika mag. Bojana Grobovška in veleposlanika Delegacije evropske komisije Angelosa Pankratisa; predavanja in okrogle mize na temo Evrope; prireditev EuroUniversitaria-EuroBecas, na kateri so nekatere od držav članic EU (stare in nove) predstavljale možnosti študija in štipendiranja na svojih univerzah – sodelovala je seveda tudi Slovenija; predstavitev evropske filmske produkcije; organizirane so bile razstave, koncerti in športne prireditve; v nedeljo pa smo Evropski teden končali s kulturno prireditvijo v Teatru Colon, na kateri so se z najrazličnejšimi točkami (ljudski plesi, klasična glasba, zborovsko petje) predstavile izseljenske skupnosti večine narodov, ki po novem sestavljamo EU. Kot vidite, je bilo precej naporno. Prav lep pozdrav vsem. – ***Mojca***

Na predvečer vstopa Slovenije v EU se je skupina treh nottinghamskih Slovenk (ki tukaj delamo ali študiramo) odločila, da bo vstop proslavila po »slovensko« – v pubu s skupino Portugalcev (in nekaj pint piva na mizi). Odštevali smo sekunde do 23h (ko je bila v Sloveniji ura 24), potem so nam Portugalci izrekli dobrodošlico, nato pa je sledilo petje slovenske himne – na zelo dostojen način, vendar Angleži našega veselja niso razumeli, in so nas postavili pred vrata – pa ne zaradi petja, pač pa zaradi 23. ure, ko se v Veliki Britaniji uradno zaprejo vsi pubi. In to smo komentirale nekako takole: Komaj smo prišli noter (beri: v EU), pa nas že podijo ven! Nekoliko resneje smo vstop zaznamovali na univerzi. Prorektor je priredil sprejem za delavce in študente iz novih držav članic, kjer so nam postregli s kavo in nas prepustili spoznavanju med sabo. Večinoma smo se gledali in pričakovali vsaj kakšen sendvič, ki so nam ga obljubljali v povabilu. Lačni smo po eni uri odšli nazaj delat v svoje pisarne. (Dobrodošli v EU!) Nottingham, ki je sicer mesto, pobrateno z Ljubljano, trenutno gosti fotografsko razstavo Plečnikovih del. Na ogled razstave je 7. 5. prišel slovenski veleposlanik, ki smo ga povabili tudi na univerzo na srečanje s študenti slovenščine, kar je izpadlo zelo simpatično. Na koncu naj omenim še to, da s statusom slovenščine kot enega od uradnih jezikov Evropske unije pridobiva študij našega jezika v Veliki Britaniji posebno vrednost, saj je Odbor za gospodarske in socialne zadeve pri EU razpisal prosta delovna mesta prevajalcev, katerih materni jezik je angleščina, imajo pa diplomo iz enega od slovanskih jezikov novih držav članic EU, torej tudi slovenščine. V letu 2003/04 bo na Univerzi v Nottinghamu iz slovenščine diplomirala študentka, ki je že opravila potrebne preskuse v EU in dobila službo prevajalke iz slovenščine v angleščino. – ***Andreja Ponikvar***

Prvi evropski teden je bil v Münchnu kar naporen, saj so potekale prireditve ob vstopu v EU po celem mestu in tudi lektorat je bil del tega. V ponedeljek, 3. maja, se je začela predstavitev mladih slovenskih umetnikov Station Transition z odprtjem razstave Tine Smrekar in Jureta Engelberta. V torek, 4. maja, je bila predstavitev avantgardne lirike v državah novinkah in tako sem tudi kot predstavnica Slovenije nastopila s pesmima Srečka Kosovela. Predstava je bil organizirana tako, da je bil hkrati na voljo nemški prevod. V sredo, 5. maja, je bil v Literaturhaus literarni večer, kjer so se predstavili Lucija Stupica, Dušan Čater in Aleš Čar. Z najvišjimi skupinami smo skupaj obiskali literarni večer, ki je navzoče študente zelo prevzel in tako bomo Aleša Čara še brali pri skupnih urah. Zatem je bil še koncertni večer. V četrtek, 6. maja, je bil filmski večer s filmi Atorzija, Kruh in mleko ter še nekaterimi drugimi. V petek, 7. maja, je bila plesna predstava in v soboto zaključek prireditev. Ta torek (11. maja) pa smo skupaj s študenti odpotovali v našo mladost in si ogledali film Srečno, Kekec. Odziv je bil res imeniten, saj se nas je zbrala skoraj polna učilnica. – ***Mateja***

Nekoč smo se zmenili, da se bomo obveščali o omenjanju slovenščine in lektoratov v medijih. Zato bi vas rada obvestila, da sem bila včeraj (v petek, 14. maja t. l.) povabljena na Radio Beograd, drugi program, v oddajo, ki se ukvarja z jeziki. Eno uro sva se z novinarjem pogovarjala o slovenščini ter o samem lektoratu, s poudarkom na odlični organiziranosti centra ter skrbi FF za lektorate v tujini, o povezanosti in aktivnosti lektorjev. Jamranja sem, seveda, opustila. Včeraj sem torej intenzivno mislila na vse vas, očitno pa to nadaljujem tudi danes! – ***Maja***

2. 5. 2004 ***Spletne novice Mirana Hladnika***: SlovLit@ijs.si. http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit

Slovlitjani izražajo podporo reviji *Primorska srečanja*, ki je tik pred tem, da usahne (pri reviji je bil kronist 24 let urednik oziroma tajnik). Nekaj tem smo uvrstili med ostalo besedilo Kronike.

Spletk poleti ni več obilo. Http://www.rastko.org.yu/rastko-sl/ – zasluži samostojno novico, slovenski del projekta Rastko, ki ga ureja Bojana Stojanović-Pantović in vsebuje tudi razveseljivo veliko prevodov slovenske književnosti v srbščino, vredno ogleda in zgleda; http://www.svetizbesed.com – učbenik Svet iz besed za 4. do 9. razred; dva naslova preko NUK-a: http://www.galeuk.com/saurtrials/eifl – informacijska baza, ki vsebuje tudi ženske študije http://infotrac.galegro up.com/itweb/uni_lj (geslo je »nuk«) – digitalna knjižnica za literarno vedo (120.000 avtorjev, MLA, 250 znanstvenih časopisov itd.); http://www.arts.ualberta.ca/~ljubljan/sss.html – elektronske znanstvenokritične izdaje slovenskega slovstva; elektronska izdaja revije Knjižnica ima nov spletni naslov in nekoliko izboljšan iskalnik: http://revija-knjiznica.zbds-zveza.si/, uredništvo revije vabi vse k sodelovanju z novimi prispevki za naslednjo številko (***Aleš Klemen***); http://www.library.northwestern.edu/shakespeare – novi elektronski Shakespeare.

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

***

Če bi bile počitnice za učitelje, bi jih že zdavnaj ukinili, tako pa jih le vedno bolj krajšajo.

***

Kaj bi se zgodilo, če bi tudi v šolstvu imeli učitelji take zaostanke kot sodniki in če bi imeli pred razredi takšne vrste, kot jih imajo zdravniki, ki imajo neprimerno daljši dopust kot učitelji?

***

Slavistično društvo Slovenije
Slavistično društvo Novo mesto

SLOVENSKI SLAVISTIČNI KONGRES
Kulturni dom Janeza Trdine
Novo mesto,7.–9. oktobra 2004

Slovenski jezik in literatura v evropskih globalizacijskih procesih

Četrtek, 7. oktobra 2004

Plenarni del – Velika dvorana

9.00 *Otvoritev kongresa*
9.45 **Boris Paternu:** *H Kosovelu po drugi poti*
10.20 **Andrej Inkret:** *Kocbekovi »spori z družbo«*
10.55 **Ludvik Karničar:** *Jezikovna večplastnost slovenskih narečij na Koroškem*

11.30 Razprava

12.00–13.30 Odmor

Skupina A – Velika dvorana

13.30–15.30 *Slovenska literatura v evropskih globalizacijskih procesih*

Omizje pripravlja Vlado Žabot, predsednik društva pisateljev; pogovarjal se bo z Janijem Virkom, Majo Vidmar, Alojzom Ihanom, Markom Kravosom ...

Skupina A – Velika dvorana

15.45–19.45 *100. obletnici rojstva Edvarda Kocbeka in Srečka Kosovela*

O Kocbekovem delu bodo v 15-minutnih nastopih spregovorili Irena Novak Popov: *Iracionalni svet Edvarda Kocbeka*, Vid Snoj: »*Slepi nemir človeštva«: Kocbekovo pesnjenje zgodovine*, Boris Pahor: *Aktualni Kocbek*, Aleš Bjelčevič: *Kocbekov verz*, Vanesa Matajc: *Geografija Kocbekove **Zemlje**: od simbolizma k ekspresionizmu*, Tomaž Koncilija: *Kocbek in Biblija*, Marija Pirjevec

17.30 Odmor

O Kosovelovem delu bodo v 15-minutnih nastopih spregovorili Janez Vrečko: *Kosovel in dvajseta leta*, Jožica Čeh: *Kosovelova poezija med tišino in krikom*, Bożena Tokarz: *Univerzalizem v Kosovelovi poeziji*, Marija Mitrovič: *Pomen in vloga svetlobe v Kosovelovi poetiki*, Zoltan Jan: *Srečko Kosovel na tem in onem bregu Soče*, Miran Košuta: *Kosovel in italijanska kultura*, Tatjana Rojc: *Kosovel in italijanski filozofi*

Skupina B – Dvorana B

15.45–17.30 *100-letnica rojstva Nikola Šopa*

O Šopu bodo v 15-minutnih nastopih spregovorili Fedora Ferluga Petronio: *Življenjska in pesniška pot Nikole Šopa*, Adrijan Koštre: *Moji spomini na otroštvo ob pesniku Nikoli Šopu*, Tomislav Petković: *Povezava pesniškega vesolja Nikole Šopa z Einsteinovim modelom vesolja in Platonovimi geometrijskimi oblikami*, Janez Premk: *Sorodnosti zadnjega obdobja v poeziji Nikole Šopa in Gregorja Strniše*, Eva Premk: *Igra med končnostjo in neskončnostjo pri Šopu in Strniši*, Mladen Tarbuk: *Glasbeni odmevi Šopove poezije*

Skupina C – Mala dvorana

14.00–19.30 *Predstavitev novih strokovnih in znanstvenih knjig*

Spremljevalni del programa (četrtek)

20.30 Družabni večer in še kakšno presenečenje

Petek, 8. oktobra 2004

Plenarni del – Velika dvorana

8.15 *Občni zbor Slavističnega društva Slovenije*

Plenarni del – Velika dvorana

9.45 **Irena Orel:** *Slovenščina med evropskimi jeziki nekdaj in danes*
10.20 **Irena Stramljič Breznik:** *Preneseno v jeziku stroke*
10.55 **Erika Kržišnik:** *Pojmovanje metafore v kognitivnem jezikoslovju: ČAS JE DENAR – tako rečemo = tako mislimo*

11.30 Razprava

12.00–13.30 Odmor

Skupina A – Velika dvorana

13.30–15.30 *Metafore mladih in za mlade v luči kognitivnega pomenoslovja*
Omizje je pripravila Erika Kržišnik. V delavnici sodelujejo Agnieszka Będkowska-Kopczyk, Silva Kastelic, Mateja Jemec, Božidar Kante, Simona Krajnc in Vid Pečjak.

Skupina A – Velika dvorana
15.45–16.45 *Pouk slovenščine v osnovni in srednji šoli*
Jože Toporišič: Ob kritikah novega Slovenskega pravopisa
Petra Prohart Tomažič: Učitelj – vzgojitelj ali birokrat
Katja Lasbaher: Zastavljanje vprašanj ob obravnavi besedila
Renata Čampelj Jurečič: Besedilne vrste s pomočjo IKT (informacijsko-komunikacijska tehnologija) v drugem letniku srednjih šol

Skupina A – Velika dvorana
17.00–19.00 *Pouk slovenščine v osnovni šoli*
Informacijska tehnologija pri pouku slovenščine v osnovni šoli
Omizje sta pripravili Marija Sivec in Vida Udovič Medved, sodelujejo pa Nana Cajhen: *Medpredmetna povezava pouka slovenščine in računalniškega opismenjevanja v 5*, Rut Zlobec: *Raziskovanje kulturne in jezikovne dediščine v domačem okolju – Obarvana slovenščina*, Martina Kroflič, Irena Lavrečič in Boža Ojsteršek: *Besedilne vrste v 3. triletju OŠ – Rač. programi SPOROČANJE*, Nada Majcen: *B. A. Novak, Mala in velika luna – Branje na daljavo*, Iva Potočnik: *SSKJ*, Mira Gregl Hrstič*: Učenje na daljavo*, Ljubica Kosmač: *Mednarodno povezovanje osnovnih šol – Dobre vesti iz našega mesta*)

Skupina B – Mala dvorana *Pouk slovenščine v srednji šoli*
17.00–19.00 Delo z učbeniki (vodja omizja Martina Križaj Ortar)

Spremljevalni del programa (petek)

20.30 Gledališka predstava

Sobota, 9. oktobra 2004

Poučna popotovanja

1. Bela krajina
2. Kostanjevica
3. Z letalom nad Novim mestom
4. Literarni dopoldan (Kosovel, Kocbek in Šop)

Vsem kolegicam in kolegom želimo, da bi si nabrali ogromno strokovnega znanja, si uspešno izmenjali strokovne poglede, pridobili vrsto novih izkušenj in spodbud ter da bi se imeli na strokovnem srečanju kar najlepše.

PREDSEDNICA SLAVISTIČNEGA DRUŠTVA NOVO MESTO
Mimi Jovanovič, prof.

PREDSEDNIK SLAVISTIČNEGA DRUŠTVA SLOVENIJE
izr. prof. dr. Marko Jesenšek

Sonce vabi k sebi, na morje, v višave. Pustite sanjam, da zaživijo.
Počitnice so tu!

P. S. Ker so zelo moderni natečaji vseh vrst, poskusimo še mi. Za najduhovitejšo počitniško razglednico prejmete za nagrado strokovno knjigo. Če pa se ne boste odzvali na »razpis«, bo kronist imel jeseni razlog več, da se znebi pisanja Kronike, češ da tega rumenega tiska ne bere nihče več.

Kronika

Slavističnega društva Slovenije

Izdaja Slavistično društvo Slovenije Aškerčeva 2, 1001 Ljubljana Izdajatelj je lastnik glasila.	**List za člane društva** Piše, ureja in odgovarja: dr. Zoltan Jan	Nova Gorica, 3. 9.2004 http://www.ff.unilj.si/slovjez/kronika45.rtf Letnik 8, št. 46

Tokratna številka Kronike Slavističnega društva Slovenije izhaja ob občnem zboru, na katerem bo izvoljeno novo vodstvo, s tem pa je Kronist izpolnil obljubo sedanjemu predsedniku, ki se mu je med pregovarjanjem, da naj ga nasledi, moral zakleti, da bo vztrajal pri pisanju tega lističa. Osem let je ali pa ni dolga doba,Vodnik je vzdržal pri Ljubljanskih novicah slaba tri leta,Ciril Zlobec pri Sodobnosti domala tri desetletja, Kronist je pri reviji Primorska srečanja vztrajal 24 let, vsakdo pa se prej ali slej izpoje, pričenja mu

zmanjkovati svežih zamisli, zato je menjava potrebna ne glede na častne pionirske. Ne bi bilo pa napak, če bi še naprej tiskali listič, ki bi obveščal o dejavnosti SD in njegovih članov, beležil strokovne dogodke in opozarjal na tista splošnejša dogajanja, ki so zanimiva za slaviste, predvsem pa bi utrjeval zavest o stanovski pripadnosti. Kandidat za novega predsednika ima tudi na tem področju bogate izkušnje, s katerimi si je pomagal tudi Kronist, ko je škilil na nekdanje Novice z Oddelka za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete v Ljubljani. Ne glede na nadaljnjo usodo lističa se želimo opravičiti tistim kolegicam in kolegom, ki smo jih nehote prizadeli, ko smo skušali golo nizanje dogodkov napraviti zanimivejše s kakšno pripombo, ki naj bi bila duhovita. Obžalujemo tudi, da zadnjih štirih letnikov ni bilo mogoče ponatisniti, saj je kljub pomanjkljivostim list najbogatejši pregledni vir informacij strokovnega dogajanja v času, ko nimamo tekoče specializirane bibliografije oziroma drugega specializiranega referenčnega orodja.Ostaja nam tudi prijetna dolžnost, da se zahvalimo dosedanjemu predsedniku za podporo in vedro prenašanje Kronistovih muh in indiskretnosti (odpuščeno naj mu bo, da se ni ogrel za idejo o ponatisu Kronike), obema kolegoma, ki sta Kroniko prebrala ter mnogokaj popravila in izboljšala, še preden je izšla, Mme Jan, ki je občasno opozarjala na zdrav razum, vsem, ki so prispevali novice, vsem, ki ste listič spremljali z naklonjenostjo, predvsem pa vsej množici, ki je našla čas, da je pisca spodbujala in mnogokrat tudi hvalila.Čeprav je nečimrnost eden izmed naglavnih grehov, Kronist priznava, da mu hvala vedno dobro de.

6. 7. 2004 Odmevi na Kroniko št. 45

❖ V zadnji Kroniki ste pod besedilom zapisnika seje Upravnega odbora Zveze društev Slavističnega društva Slovenije napisali, da ste moj zapis le okrajšali, vendar ste ga tudi nekoliko priredili. Da ne bodo bralci nekaterih domislic in zatipkanih napak pripisovali meni, predlagam, da to v naslednji kroniki tudi napišete. Vnaprej hvala in prijazen pozdrav, ***Andrej Bartol***.

6. 7. 2004 **Tisk 45. številke Kronike:** 106.080,00 SIT, poštnina: 59.247,00 SIT.

6. 7. 2004 ***Pogrešane kolegice in kolegi.*** **Pošta nam je tokrat vrnila Kroniko št. 45, ki smo jo skušali poslati *Agati Cindrič, Mateji Feltrin, Pavlu Ocepku, Patriciji Rudolf* in *Andrejki Šušmelj*, z upanjm, da si jih bo računalnik zapomnil, smo vnesli smo nekaj sprememb naslovov (v novi dom se je preselil tudi Kronist), računovodkinja pa je iz izbrisanih reinkarnirala nekaj kolegic (iz bančnih obvestil ni bilo razvidno, da so poravnale članarino oz. predsedniki pokrajinskih društev tega niso sporočili).**

NOVE POKLICNE KOLEGICE IN KOLEGI

Na Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani so od 10. marca 2004 do julija diplomirali: ***Vincencija Brilej, Barbara Cuderman, Luka Dasović, Jasna Drašček, Marta Dumendžič, Barbara Gorščič, Kristina Hočevar, Maja Jocif, Boštjan Kernc, Ines Kocijančič, Natalija Kogovšek, Marija Kokalj Auguštiner, Vesna Malnar, Ana Miklavčič, Ivana Petric, Mojca Podobnikar, David Puc, Mateja Šepić, Špela Udovič, Denis Viršek*** in ***Nina Žitko***.

Na *Oddelku za slovanske jezike in književnosti Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru* so od 31. maja 2004 do 31. avgusta 2004 diplomirali: ***Petra Časl, Janko Durič, Polona Gujtman, Monika Kovačič, Marjana Lep, Damjana Medved, Barbara Ojsteršek, Simona Horvat, Janja Kajnik, Anita Krel, Olga Novak, Aleksandra Ozmec, Gordana Stepanovska*** in ***Tanja Tkauc***.

Poleg iskrenih čestitk in voščil za kar najuspešnejšo poklicno pot vsem tudi prisrčno vabilo,
da se nam pridružijo tisti, ki še niso člani in članice Slavističnega društva Slovenije.

6. 7. 2004 V soboto, 3. t . m., smo bili na ne-vem-že-katerih *Kekčevih poteh* (ali ima kdo evidenco?): šli smo študentke Petra, Sonja, Andreja in Simona, knjižničarka Kristina s svojim Hermanom in jaz. Šli smo na Lopič nad Rezijo. Na meji so nam dokumente temeljito pregledali, na poti smo naredili 3 prometne prekrške in srečno prišli na 1950 m visoki vrh (razen Simone, ki se je spodaj učila albanski vokalizem!). Videli smo Kanin, Montaževo in Viševo skupino, Karnijske Alpe, zadaj Dolomite, na jugu pa Tržaški zaliv. Malo nas je osmodilo sonce. Hladnika tokrat ni bilo, ker je pil na sošolčevo 50-letnico. Drugo leto računamo na Skuto, ki je letos preveč zasnežena. Ko smo že pri hribih - naslednji vikend pa gremo z udeleženci 23. poletne šole slovenskega jezika za 2 dni iz Vrat na Kriške pode (morda tudi na Stenar ali Razor) in od tam v Trento. – ***Aleš Bjelčevič***

7. 7. 2004 V začetku julija se je iztekla življenjska pot častnega člana SD ***Stanka Kotnika***, dolgoletnega profesorja na Pedagoški akademiji/fakulteti v Mariboru. Njegov strokovni curiculum je še posebej zaznamovalo osnovnošolsko tekmovanje za bralno značko, ki ga je konceptualno in organizacijsko sooblikoval od vsega začetka in danes vsako leto združuje 140.000 bralcev in 3000 mentorjev. Čeprav se kronist ni nikoli osebno srečal z njim, mu je hvaležen za poduk o natančnosti pri formuliranju, ki ga je bil deležen, ko je pisal geslo o njem za leksikon o slovenski književnosti. *Prim.* Delo 17. 7. 2004, str. 2.

8. 7. 2004 V mesečniku *Ampak* je objavljen daljši intervju s častno članico SD, ***akad. dr. Zinko Zorko***. Njeni pogledi na rezijsko narečje so še posebej aktualni, ker je senator Fontanini vložil zakonodajno iniciativo, da se s spremembo zakona o zaščiti slovenske manjšine v Italiji iz njega izvzame Rezijo in Beneško Slovenijo. *Prim.* Novi glas 8. 7. 2004, str. 8.

9. 7. 2004 Junijska številka tržaške revije Mladika (št. 5) je v celoti posvečena *osemdesetletnici Alojza Rebule*, v njej pa so med drugimi objavili svoje prispevke tudi člani SD ***Helga Glušič***, ***Ivan Štuhec***, ***Marija Pirjevec Paternu*** in ***Diomira Fabjan Bajc***. Med številnimi odmevi pisateljevega jubileja naj omenimo tudi obsežen intervju ***Miran Košuta***, profesor slovenščine na tržaški univerzi, *Menuet za Rebulo (na 25 gesel)*, ki je izšel v Primorskem dnevniku za pisateljev rojstni dan, 21. t. m. (str. 12-14). Vprašanja so oblikovana kot gesla (antika, Bog, Cerkev, človek, domobranstvo, Evropa … zamejstvo,

življenje), ki jih zapolnjuje pisatelj s svojimi odgovori, na katere so se nekateri, kot npr. Jože Pirjevec, že polemično odzvali.

10. 7. 2004 V *Novičkah*, glasilu Andragoškega centra RS, (junij 2004) je izšlo povabilo k sodelovanju pri pobudi *Evropsko jezikovno priznanje*, pri kateri Slovenija sodeluje od leta 2002 in je namenjeno spodbujanju dobre prakse in inovativnosti pri učenju jezikov in širjenju zavesti o jezikovni raznolikosti Evrope. Več na spletni strani http://www.cmepius.si.

11. 7. 2004 »Hišni prag je višji od Everesta in Kilimandžara,« pravi častna članica SD ***Berta Golob*** v svoji knjižici *Pogledi s hišnega praga* (založbi Karantanija in Novi Matajur), ko bralcu pokaže, kako se ti v tej šoli opazovanja lahko utrinja neskončno privlačnih zgodb, ki nas popeljejo iz varnega doma v svet. *Prim*. NeDelo 11. 7. 2004, str. 27.

12. 7. 2004 Knjiga častnega člana SD, ***akad. dr. Matjaža Kmecla*** *Tisoč let slovenske literatur*e: *Drugačni pogledi na slovensko literarno in slovstveno preteklost* predstavlja razvoj slovenske književnosti od Brižinskih spomenikov do druge polovice 20. stoletja. Avtor nekatera dela in avtorje ter dogodke iz slovenske zgodovine predstavlja v novi luči, prav ti drugačni pogledi pa dajejo delu posebno vrednost. Sicer gre za sintetično obravnavo naše literarne zgodovine, očiščeno literarnoteoretske in literarnozgodovinske „navlake“, ki leposlovje prej oddaljuje od bralca, kot pa mu ga približa. Knjiga bo – tudi zaradi posameznih svežih, včasih že kar provokativnih stališč – prav gotovo našla bralce ne le med profesorji in študenti slovenistike, temveč tudi med vsemi izobraženci, ki jih zanima naša kulturna zgodovina. Besedilo je napisano v komunikativnem jeziku, značilnem za avtorja. Cena knjige: 6500 SIT. Kupite jo lahko v vseh knjigarnah ali naročite po pošti na naslovu: Mladinska knjiga d.d., Slovenska 29, telefonski studio, 01 241 33 00, ali brezplačna številka: 080 12 05, e-naslov www.cankarjeva-z.si.

13. 7. 2004 ***Milan Vogel*** je zbral poglede *na položaju slovenščine v mednarodnem prostoru* med nekaterimi dosedanjimi predsedniki štiridesetih izvedb Seminarja slovenskega jezika, literature in kulture. ***Martina Orožen*** je seminarju predsedovala štirikrat, ***Breda Pogorelec***, trikrat, po dvakrat pa ***Boris Paternu***, ***Matjaž Kmecl*** in ***Ada Vidovič Muha***. *Prim.* Delo 13. 7. 2004, str. 9.

14. 7. 2004 Z rahlo zamudo (saj veste, težave z računalnikom) je 45. številka Kronike Slavističnega društva Slovenije na naslovu www.ff.uni-lj.si/slovjez/Kronika45.doc. – ***Miran Hladnik***. *Pripis pisca Kronike*: Samo da ni težav na mojem …

14. 7. 2004 Letošnja dvojna tematska številka revije *Jezik in slovstvo* (št. 3–4, letnik 49) je v celoti namenjena *slovenščini kot drugemu/tujemu jeziku* (SDTJ). Tematska številka, ki jo je uredila ***Nataša Pirih Svetina***, poskuša na dvesto desetih straneh podati raznolikost in razsežnost tistega segmenta slovenistike, ki je zaradi svoje prostorske obrnjenosti navzven in precejšnje aplikativne naravnanosti v mnogočem izjemen in ki v zadnjem času doživlja kvalitativni in kvantitativni razcvet – čeprav ne gre zanemariti tudi njegove bogate tradicije, segajoče dolgo nazaj v čas pred slovensko osamosvojitvijo. Tematika pomaga pri rušenju marsikaterega stereotipa v zvezi s slovenščino, njeno rabo in vlogo v svetu ter doma. Na to opozarjajo zlasti uredniški uvodnik ***Nataše Pirih Svetina***, uvodna razprava ***Marka Stabeja*** in poročilo ***Uroša Urbanije***. Objavljenih je enajst razprav in deset poročil, v njej pa sodeluje skupaj enaindvajset avtorjev, ki so imeli pri izbiri vsebine prosto pot; prispevki zato prikazujejo vrsto različnih pogledov in tematik znotraj tega obširnega ter kompleksnega področja. Avtorji razprav tako obravnavajo: SDTJ kot posebno panogo slovenskega jezikovnega načrtovanja in integralno sestavino slovenske jezikovne situacije (***Marko Stabej***); tradicijo in perspektive certificiranja SDTJ ter pomen, ki ga pri njem sedaj ima izobraževalni

program *Slovenščina za tujce* (***Ina Ferbežar*** in ***Nataša Pirih Svetina***); vprašanje učenja leksike tujega jezika ter razmerja med leksiko in gramatiko pri učenju tujega jezika (***Mojca Jesenovec***, ***Vojko Gorjanc*** in ***Primož Jurko***); nujnost slovenskega enojezičnega slovarja za tujce in upoštevanja njegovih ciljnih uporabnikov (***Tadeja Rozman***); pojave negativnega jezikovnega prenosa med sorodnimi jeziki pri govorcih nekdanjega srbohrvaškega govornega področja, ki se učijo slovenščine (***Tatjana Balažic Bulc***), ter pri čeških študentih na lektoratu slovenščine (***Tatjana Jamnik***); vključevanje medkulturne pragmatike v tujejezikovni pouk in s tem povezano vprašanje medkulturnih razlik med jezikovnimi sistemi, ki ga avtorica obravnava na primerih angleščine in japonščine ter slovenščine in italijanščine (***Vesna Mikolič***); vlogo pouka književnosti pri učenju SDTJ (***Meta Grosman***); primerjavo uporabe kohezivnih sredstev v pisnih besedilih tujih in rojenih govorcev slovenščine (***Ivana Petric***); podobnosti in razlike med usvajanjem prvega in učenjem tujega jezika ter pomen obravnave besednega reda (zlasti členitve po aktualnosti) pri pouku SDTJ (***Simona Kranjc***). — V rubriki *Ocene in poročila* pa avtorji pišejo o: nujnosti tržne logike pri uvajanju SDTJ na univerzah zahodnih držav (***Uroš Urbanija***); programu *Slovenščina na tujih univerzah* Centra za SDTJ (***Mojca Nidorfer Šiškovič***); okrogli mizi *Slovenistike po svetu*, ki je potekala v okviru lanskoletnega SSJLK (***Simona Kranjc***); projektu *Prevajanje slovenskih literarnih besedil na tujih univerzah* (***Pavel Ocepek*** in ***Tatjana Jamnik***); študiju slovenščine na Univerzi v Trstu, njegovi zgodovini in prihodnosti, študijski problematiki in metodah poučevanja (***Zoltan Jan***); delovanju Slovanskega seminarja in lektorata slovenščine na Univerzi v Tübingenu (***Saška Štumberger***); delovanju najzahodnejšega lektorata slovenščine na Univerzi v Buenos Airesu (***Mojca Jesenovec***); evropskem jezikovnem projektu *Zdravi jeziki*, pri katerem sodeluje tudi Slovenija (***Silva Kastelic***); organiziranju *Poletnih tečajev slovenskega jezika* na Univerzi na Primorskem (***Vesna Mikolič*** in ***Karin Marc Bratina***); ter o treh raziskovalnih in aplikativnih projektih Centra za SDTJ (***Jana Zemljarič Miklavčič*** in ***Ina Ferbežar***). — ***Matjaž Zaplotnik***, tehnični urednik *Jezika in slovstva*

15. 7. 2004 Državni zbor RS je osem let od nastanka prvega osnutka in po štirih letih parlamentarnih zapletov in spotikanj, ki niso mogla prekriti povsem osebnih zamer in razmerji med jezikoslovci, vendarle sprejel *Zakon o javni rabi slovenščine*, vendar tako okrnjen, da je njegova praktična vrednost vprašljiva. Zaradi močnih pritiskov gospodarstva in tudi visokošolskih ustanov, so celo iz februarja objavljenega, močno okrnjenega osnutka, izpuščena nekatera določila, ki so urejala rabo slovenščine na področju delovnih razmerji, varstva potrošnikov, v sistemu visokih in višjih šol itd. Področna zakonodaja, ki je kriva za sedanje spodrivanje slovenščine, ohranja prednost pred *Zakon o javni rabi slovenščine*. Dokaj neopredeljena je ostala tudi vloga in pristojnosti medresorskega vladnega koordinacijskega posvetovalnega telesa, ki naj bi obravnavala predloge zakonov in izvršilnih predpisov z vidika določb tega zakona. Kot je razvidno iz rednih poročil *Urada za slovenski jezik* Vladi RS o (ne)uresničevanju predpisov o rabi slovenščine, je bilo v času, ko so nekateri slovenisti ovirali sprejem zakona, registriranih več kot tisoč (približno vsak četrti) pravnih subjektov v izrecnem nasprotju z zakonskimi predpisi, k čemur so hote ali nehote prispevali tisti, ki so ovirali zakonodajni postopek. Za pravo predstavo o stanju se je treba zavedati, da v omenjenem številu niso upoštevani primeri, ki so po 20. členu Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o gospodarskih družbah izrecno dovoljeni kot izjeme, tj., če gre za rabo besed iz mrtvih jezikov ali za če se kot del firme uporablja neslovensko ime ustanovitelja "hčerinskega" podjetja. Tudi imena lokalov, poslovnih prostorov, industrijskih obratov ipd., ki so v lasti podjetij, niso pa samostojne pravne osebe (in njihovih imen ni treba registrirati), tu niso

upoštevana. Upajmo, da bomo dobili vsaj obljubljeni program jezikovne politike in načrtovanja. *Prim.* Delo 5. 7. 2004, str. 7; 13. 7. 2004, str. 2; 16. 7. 2004, str. 2; 17. 7. 2004, str. 9 ...

16. 7. 2004 V Delu (str. 5) je ***akad. dr. Boštjan Žekš***, predsednik SAZU, predstavil svoje poglede na včeraj sprejeti *Zakon o javni rabi slovenščine*. Nasprotuje zahtevi, da morajo biti na slovenskih višjih in visokih šolah predavanja in naloge v slovenščini (in dejansko so poslanci črtali 14. člen), prav tako pa meni, da je odveč zahteva, da se na znanstvenih sestankih v Sloveniji slovenščini zagotovi primerno mesto, a je tozadevni člen v zakonu vseeno ohranjen. *Pripis pisca Kronike*: Ni samo kapital tisti, ki je včasih potreboval slovenstvo, danes pa ga ne. Tudi slovenskim višjim in visokim šolam ter znanosti je slovenščina odveč, čeprav nihče ne zna pojasniti, zakaj naj bi Slovenci študirali v Ljubljani, če pa se tudi tu morajo izobraževati v tujem jeziku. S stališči uglednega akademika je 7. avgusta (Sobotna priloga, str. 29-30) polemiziral ***Jasna Fischer***, zgodovinarka – ne slovenistka ali članica SAZU, in opozorila na pomen slovenske znanstvene terminologije, na dejstvo, da tudi marsikateri tujec zna ali se lahko nauči slovenščine, da imamo kot uporabniki enega izmed uradnih jezikov EU pravico, biti obveščeni v svojem maternem jeziku.

17. 7. 2004 Na tiskovni konferenci so predstavili serijo *pravilnikov o ocenjevanju ter vzgojnih ukrepih v osnovnih in srednjih šolah*, ki so bili objavljeni v Uradnem listu RS 13. in 27. t. m. V njih vsaj nekoliko odsevajo stališča, ki so bila izrečena na okrogli mizi na lanskem Slovenskem slavističnem kongresu (prim. Zbornik Slavističnega društva Slovenije 14, Bled 2003, str. 97-113). Pozornost je namenjena ukrepom za moteče dijake, ki ovirajo in kratijo pravico do izobraževanja sošolcem, predvideno je dodatno preverjanje znanja ob daljši opravičeni ali neopravičeni odsotnosti, za neuspešne se zahteva individualen ali skupinski nasvet oziroma pomoč po pouku itd. Minister za šolstvo ***dr. Slavko Gaber*** jih je pospremil z besedami: »Čudežev od pravilnikov ne gre pričakovati, spremembe na bolje pa.« Seveda je v Delu istočasno objavljen tudi komentar ***Aleša Čakša***, ki s svojo, sedaj že prislovično skrbjo za uboge otročičke in pristranskostjo do učiteljev, čveka o »neprimerni avtoriteti učiteljev, ki mladih ne znajo in celo nočejo motivirati za delo. Mlade zmerjajo s tepci in butlji, peščica jih gre nanje tudi s silo« *Prim.* Delo 17. 7. 2004, str. 1.

17. 7. 2004 Profesor na škofjeloški gimnaziji, ***Marko Špolad***, ni mogel ostati tiho ob prej omenjenem komentarju ***Aleša Čakša*** *Več discipline za več znanja*, ki širi pravo antiučiteljsko gonjo. Novinar se sprašuje, ali ne bomo »učitelji z novimi pravilniki (ki jih nismo pripravljali mi) presvobodno razumeli novih pravil in šolarje kaznovali za nazaj«, dodaja, da »je stanje takšno, kot je, ker učitelji nimajo primerne avtoritete in mladih ne znajo in celo nočejo motivirati za delo«, in naplete še, da nekateri učitelji »žalijo šolarje, jih zmerjajo s tepci in butlji, peščica jih gre nanje celo s silo.« V odgovoru je kolega nanizal tudi nekaj podatkov o fizičnem nasilju učencev nad sošolci in učitelji. Raziskave SVIZ-a o razširjenosti nasilja nad učitelji so pokazale, da je med 5000 anketiranih učiteljev jih je približno 750 v šoli že doživelo fizični napad s poškodbami, prav toliko tudi spolno nadlegovanje. *Prim.* Delo 31. 7. 2004 (Sobotna priloga, str. 37-38).

17. 7. 2004 V javnosti odmevajo streznitveni podatki COBIS-a o branosti oziroma knjižnični izposoji slovenskih pisateljev. Med pisci za mlade bralce je letno povprečje 5000, Desa Muck, Svetlana Makavič, Bogdan Novak, Janja Vidmar in Ivan Sivec pa segajo 40.000 izposojenih izvodov letno. Med »resnimi pisatelji« prednjačijo Lainšček, Jančar (nad 10.00), Ivo Zorman (7000), sledijo jim Marjan Tomšič, Vinko Möderdorfer, Evald Flisar. Podatki služijo kot osnova za izračun nadomestila avtorskih pravic. *Prim.* Delo 17. 7. 2004, str. 5.

18. 7. 2004 Nocojšnji večerni gost istoimenske televizijske oddaje (TV SLO 1 ob 21.40) je ***dr. Igor Grdina***, »poznan po izvirnih idejah, ki znajo zaradi svoje nenavadnosti povzročiti ostre razprave med kolegi«. *Prim.* Delo 17. 7. 2004 (Vikend, str. 25).

10. 7. 2004 V letošnji prvi številki revije *Primerjalna književnost* (letnik 27, št.1, junij 2004), ki jo dvakrat letno izdaja Slovensko društvo za primerjalno književnost, je objavljenih šest znanstvenih razprav. Akademik ***Janko Kos*** je prispevek o pomenu in vlogi primerjalne metode v literarni zgodovini sklenil z določitvijo razmerja med nacionalnimi in primerjalno literarno zgodovino. ***Dr. Włodzimierz Bolecki***, sodelavec Inštituta za literarne raziskave v Varšavi, je v razpravi o koncepciji modalnosti (gre za razmerje subjekta do izjave in izjave do resničnosti) nakazal področja, na katerih bi se s problematiko modalnosti besedila lahko ukvarjala literarna veda. ***Dr. Marjan Dolgan*** je v izčrpni razpravi o treh Šalamunovih parodičnih satirah iz srede 60. let 20. stol. analiziral njihovo različno recepcijo v totalitarnem, komunističnem sistemu. Multidisciplinarno zasnovana razprava ***Andreja Ferkolja*** se v svojem jedru loteva interpretacije arhaične poezije o smrti, pri čemer se vsebinsko navezuje na nekatere vidike Heideggerjeve filozofije. ***Dr. Tone Smolej*** se v svojem prispevku ukvarja z zgodnjo slovensko kritiško recepcijo Émila Zolaja v reviji *Ljubljanski zvon*. ***Špela Šink*** je ob analizi Shakespearove tragedije *Romeo in Julija* opozorila na uporabnost nekaterih novejših metod proučevanja dramskega teksta in uprizoritve. Številka prinaša tudi kritike treh novejših znanstvenih monografij slovenskih avtorjev (***Darje Pavlič, Dejana Kosa in Barbare Orel***). Naročila in prispevke lahko pošljete na naslov: darja.pavlic@uni-mb.si.

19. 7. 2004 *9. hrvaški filološkem simpozij* je potekal 26. in 27. rožnika v Opatiji in je bil ubran na slovansko-romanske stike in vplive v jeziku in književnosti. Iz Slovenije smo nastopili vsega štirje referenti: ***Jožica Čeh*** z referatom *Ženska - drugi spol pri Guyju de Maupassantu in Ivo Šorliju*, ***Dragica Haramija*** z referatom *Primerjava mladinskih književnih del Reneja Goscinnyja o Nikcu z nekaterimi podobnimi slovenskimi mladinskimi književnimi deli*, ***Vlado Nartnik*** z referatom *K osnovnim načelom pregibanja v slovenščini in španščini* ter ***Danila Zuljan-Kumar*** z referatom *Vpliv italijanščine in furlanščine na gradnjo zložene povedi v briškem in nadiškem narečju*. Nadaljnji referati so zavoljo nujnih opravkov korifej slovenistike doma ali na tujem žal odpadli, zato je meni pripadla tudi naloga predstaviti 14. zbornik Slavističnega društva Slovenije z naslovom *Perspektive slovenistike ob vključevanju v Evropsko zvezo*, ki je izšel lani za Slovenski slavistični kongres na Bledu. Predstavitev zbornika je bila lepo sprejeta, naslov zbornika pa v nasprotju z elektronskimi očitki ene od treh gospe (*prim*. Kronika št. 45, 26. 5. 2004, str. 41) mimogrede priča, da se je v okviru Slavističnega društva Slovenije tehtanje med Evropsko zvezo in Evropsko unijo začelo dovolj zgodaj. – ***Vlado Nartnik***

19. 7. 2004 V letošnji prvi številki revije *Primerjalna književnost,* ki jo dvakrat letno izdaja Slovensko društvo za primerjalno književnost, je objavljenih šest znanstvenih razprav. Častni član Sd, akad. dr. ***Janko Kos*** je prispevek o pomenu in vlogi primerjalne metode v literarni zgodovini sklenil z določitvijo razmerja med nacionalnimi in primerjalno literarno zgodovino. ***Dr. Włodzimierz Bolecki***, sodelavec Inštituta za literarne raziskave v Varšavi, je v razpravi o koncepciji modalnosti (gre za razmerje subjekta do izjave in izjave do resničnosti) nakazal področja, na katerih bi se s problematiko modalnosti besedila lahko ukvarjala literarna veda. ***Dr. Marjan Dolgan*** je v izčrpni razpravi o treh Šalamunovih parodičnih satirah iz srede 60. let 20. stoletja analiziral njihovo različno recepcijo v totalitarnem, komunističnem sistemu. Multidisciplinarno zasnovana razprava ***Andreja Ferkolja*** se v svojem jedru loteva interpretacije arhaične poezije o smrti, pri čemer se vsebinsko navezuje na nekatere vidike Heideggerjeve filozofije. ***Dr. Tone Smolej*** se v svojem prispevku ukvarja z zgodnjo slovensko kritiško recepcijo Émila Zolaja v reviji *Ljubljanski zvon*. ***Špela Šink*** je ob analizi Shakespearove

tragedije *Romeo in Julija* opozorila na uporabnost nekaterih novejših metod proučevanja dramskega teksta in uprizoritve. Pomladna številka *Primerjalne književnosti* prinaša tudi kritike treh novejših znanstvenih monografij slovenskih avtorjev (***Darje Pavlič, Dejana Kosa in Barbare Orel***). Naročila in prispevke lahko pošljete na naslov: darja.pavlic@uni-mb.si. – ***Darja Pavlič***

20. 7. 2004 Filozofska fakulteta v Ljubljani je izdala prvo številko glasila *Glasofil*, ki je namenjen obveščanju o dogajanju na tej ustanovi. Tokrat je posvečena reševanju njene prostorske problematike in junijskem protestnemu shodu. Objavljen je tudi izvleček govora predsednika Akademskega zbora FF, častnega člana SD, ***dr. Aleksandra Skaze***.

21. 7. 2004 Avtor ***Peter Jurgec*** je založbi Rokus oddal rokopis 8. zvezka *Slavistične knjižnice Samoglasniški nizi v slovenščini : Fonološko-fonetična analiza*.

22. 7. 2004 V zaselku Kortina blizu Sv. Antona na je se je literarnega večera koprske knjigarne Libris udeležilo okrog 200 ljudi. Prisluhnili so prepletanju istrskega in notranjskega narečja, ki so ga pričarali člani SD ***Alferija Bržan***, ki jo je spremljala skupina Volkfolk, ***Silvo Fatur***, ***dr. Andreja Žèle*** in drugi nastopajoči. *Prim.* Primorske novice 30. 7. 2004, str. 32.

22. 7. 2004 Na Filološki fakulteti v Beogradu je kljub 35°C (temperatura zraka, ne polemičnosti), uspešno zagovarjala svojo doktorsko tezo ***Maja Đukanović***, ki je na tej ustanovi vrsto let poučuje slovenščino. Teza *Sistem zaimenskih besed v srbščini in slovenščini* želi s pomensko (semantično) analizo določiti, kateri zaimki imajo popolnoma enake pomene v obeh jezikih, kateri pa ne, in v čem so razlike. Komisijo so sestavljali: ***prof. dr. Živojin Stanojčić*** (mentor), ***prof. dr Radojica Jovićević*** (oba s Filološke fakultete v Beogradu) in iz Slovenije ***prof. dr. Simona Kranjc***. Iskrene čestitke!

23. 7. 2004 V dolenjski reviji *Rast* (št. 3/4) je član SD ***Jože Škufca*** objavil članek o Veroniki Deseniški, prvi dami slovenske literature, kolegi, ki pa niso člani SD, pa tudi prispevke o Lojzeti Kovačiči (***Barica Smole***) in Josipu Jurčiču (***Davorin Vuga***).

24. 7. 2004 V *Forumu*, prilogi Nove revije št. 265/266, je na straneh 2-24 ***dr. Duša Krnel-Umek*** objavila historiat prizadevanj za ustanovitev tretje slovenske univerze na Primorskem. Orve zamisli segajo v 19. stoletje, ko so tržaški Slovenci, predvsem njihovo društvo Edinost, zahtevali, da se slovenska univerza ustanovi v Trstu.

25. 7. 2004 Prišli so prvi počitniški pozdravi, ki nam jih je poslal ***Milan Smolej***, sin pokojnega ***prof. Viktorja Smoleja***. Čeprav ni slavist, oziroma član SD, Kroniko redni spremlja tudi tam gori na severu, v Helsinkih, kjer živi in čaka penzijo.

26. 7. 2004 Dva tedna po zaključku Seminarja slovenskega jezika, literature in kulture je v Delu (str. 7) izšel obsežen intervju z letošnjim predsednikom ***dr. Markom Stabejem***. Poleg številnih zanimivih pogledov je prostodušno priznal tudi to, da veliko udeležencev na seminarju pridobljenega znanja ne odnesejo nikamor.

27. 7. 2004 Koordinatorica programa novogoriške slovenistike, ki bo jeseni stekel na Politehniki, ***dr. Aleksandra Bizjak*** je ob izzivalnem vprašanju o razmerju med novogoriško in koprsko slovenistiko poudarila, da sta oba programa šele na papirju, saj še nista zaživela in zato še ne moremo ocenjevati njuno učinkovitost. Pomembnejše je, da z njima Slovenija uresničuje državni in nacionalni interes na slovenski zahodni meji, kjer že delujeta dve in nastaja še tretja italijanska univerza z več deset tisoč študenti, med katerimi niso redki slovenski. Med predhodnim vpisom se je prijavilo 22 kandidatov predvsem iz Goriške, od koder je bilo doslej malo študentov te stroke, vendar je med njimi tudi po en iz Celja, Ljubljane, Škofje Loke. *Prim.* Primorske novice 27. 7. 2004, str. 14.

27. 7. 2004 V Bruslu so zaskrbljeni, ker primanjkuje prevajalcev za potrebe organov EU. Zaradi novih članic bi jih potrebovali vsaj 350, vendar je uspešno opravilo preizkuse znanja manj kot 10 odstotkov kandidatov. Podobno neuspešni kot prijavljeni za prevajanje iz slovenščine so bili tudi pri litvanščini in latvijščini. *Prim.* Delo 27. 7. 2004, str. 2.

28. 7. 2004 V Delovi rubriki Pisma bralcev (str. 6) se pojavljajo vprašanja o moči *zakona o javni rabi slovenščine*. ***Zdravko Vatovec*** med drugim opozarja na zgolj italijanska poimenovanja na dvojezičnem območju, ***Alenka Bizjak*** pa piše o jedilnem listu ljubljanske restavracije, na katerem so v slovenščini napisane le sestavine posameznih jedi, njihova poimenovanja pa ne.

29. 7. 2004 V mariborski reviji *Dialogi* (št. 5/6) ***Emica Antončič*** razpravlja o zadregah, povezanih *z zakonom o javni rabi slovenščine*.

30. 7. 2004 Vsak drugi maturant, ki je zahteval vpogled v izpitne pole, je to storil pri slovenščini (639 od 1190 zahtev). *Ugibanje pisca Kronike*: morda je temu tako, ker so tu najuspešnejši pri zviševanju ocen, saj jim je s pomočjo učiteljev slovenščine najlažje napisati utemeljen ugovor? *Prim.* Primorske novice 30. 7. 2004, str. 32.

30. 7. 2004 S slovesnostjo na Cekinovem gradu v Ljubljani se je končala tudi letošnja Poletna šola slovenskega jezika, ki jo je pripravil Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani (sedež na Kongresnem trgu 12). *Prim.* Delo 31. 7. 2004, str. 9.

30. 7. 2004 V okvirnem programu računalniškega opismenjevanja (RO), ki ga financira Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, imajo učitelji slovenščine na razpolago naslednje programe za osnovno šolo: Vabilo, Pisemska zavozlanka, Samostalniška in pridevniška beseda, Glagol, Nepregibne besedne vrste, SSKJ itd. Zagotovljen je tudi program za utrjevanje pravopisnega znanja na osnovni in srednji šoli Slopis in Epis ter zgoščenko s slovarjem slovenskega in italijanskega jezika. *Prim.* Delo 30. 7. 2004, str. 13. *Pripis pisca Kronike*: Škoda je le, da večina učiteljev slovenščine nima v učilnicah na razpolago niti zastarelega računalnika, kaj šele dostop do računalniške učilnice.

31. 7. 2004 V Mariboru se je končal 50. mednarodni kongres evropskega združenja krščanskih učiteljev, na katerem je sodelovalo več kot 120 udeležencev iz trinajstih držav. *Prim.* Družina 8. 8. 2004, str. 2.

1. 8. 2004 »Na trenutke se mi zdi, da so se počitnice zame končale, da imajo prave počitnice lahko samo tisti, ki so v šolah. Vendar pa vedno bolj spoznavam, da počitnice niso samoumevne, ampak si jih moraš znati vzeti in se jih naužiti. Pa čeprav to pomeni samo, da se dobro naspiš, da greš na popoldanski kolesarski izlet in na sladoled s prijatelji,« med drugim pravi članica SD, ***Marjeta Stres***, v svojem eseju *Kaj mi pomenijo počitnice Prim.* Družina 1. 8. 2004, str. 28.

2. 8. 2004 Priročnik ***Rade Lečič*** *Slovenski glagol* (268 str.) je nastal na pobudo slušateljev slovenščine kot drugega/tujega jezika, ki so si želeli na enem mestu zbrane in urejene konkretne primere najosnovnejših oblikoslovnih značilnosti slovenskega glagola. Tu najdemo glagolske oblike, ki jih tuji uporabniki ne morejo dobiti v razpoložljivih dvojezičnih slovarjih, zato jim bo priročnik skrajšal in olajšal pot do nujno potrebnih slovničnih informacij pri študijskem ali prevajalskem delu. Predstavitve so kratke in jasne, tako da omogočajo čim hitrejši in sistematični dostop do želenega slovničnega podatka. Priročnik je sestavljen iz dveh delov. V uvodnem teoretičnem delu so predstavljene oblikoslovne značilnosti glagolov. V drugem je seznam najpogostejših 2610 slovenskih glagolov. Vsi so opremljeni z osnovnimi oblikoslovnimi podatki in naglasom. Dodan je seznam glagolov, kjer je najprej izpisana oblika v sedanjiku in šele

potem v nedoločniku, sledi mu seznam nepravilnih deležnikov na *-l* (teh je 191), na koncu pa je izpisanih še 405 najpogostejših glagolov. V vsakem seznamu so nedoločniki prevedeni v angleščino. Priročnik je namenjen predvsem tujcem (študentom, ki na tujih univerzah študirajo slovenščino, prevajalcem, udeležencem tečajev slovenskega jezika v Sloveniji, kandidatom, ki opravljajo izpite iz znanja slovenščine, potomcem Slovencev po svetu …), ciljne skupine pa so gotovo tudi učitelji slovenščine kot drugega/tujega jezika v Sloveniji, učitelji v osnovnih in srednjih šolah in dijaki srednjih šol in gimnazij, skratka rojeni govorci slovenskega jezika, saj so na enem mestu zbrane informacije o najpogostejših slovenskih glagolih. Cena: 4.070 SIT. *Naročila*: Založba ZRC, p. p. 306, 1001 Ljubljana. Tel. 01 740 64 64, faks 01 425 77 94, e-pošta: zalozba@zrc-sazu.si. Katalog vseh izdaj s podrobnejšimi predstavitvami: www.zrc-sazu.si/zalozba. Vse naše izdaje so na voljo v Knjigarni AZIL na Novem trgu 2 v Ljubljani. Tel.: 01 470 64 75, e-pošta: azil@zrc-sazu.si, http://azil.zrc-sazu.si.

3. 8. 2004 Želimo vas obvestiti, da Narodna in univerzitetna knjižnica sedaj omogoča svojim aktivnim članom *oddaljeni dostop do informacijskih virov*. Doslej je bilo moč uporabljati naročniške informacijske vire kot so npr. elektronski časopisi, znanstvene bibliografije itn. le z lokacij NUK in Univerze v Ljubljani. Nova storitev pa omogoča aktivnim članom dostop s poljubne lokacije ob poljubnem času: od doma, internetne kavarne itn. Aktivno članstvo se preverja s številko izkaznice NUK in geslom. To je isto geslo, kot ga uporabljate pri elektronskem naročanju gradiva za izposojo na dom. Če si gesla še niste izbrali ali pa se želite vpisati v NUK, se oglasite na Turjaški 1, Oddelek Izposoje/vpisa v pritličju, soba 11. Delovni čas od ponedeljka do petka od 9. do 18. ure, v soboto do 14. ure. Članstvo je za študente Univerze v Ljubljani brezplačno in zaenkrat tudi še za zaposlene na UL. Informacijski vir, do katerega želite dostopiti, izberete tako kot do sedaj preko Mrežnika - kažipota po informacijskih virih (http://www.nuk.uni-lj.si/nuk/mreznik.html). Pri vsakem inf. viru je naveden režim dostopa. Viri, kjer licenčna pogodba dovoljuje oddaljeni dostop, so označeni z besedilom: "Dostop s članskim geslom.". Seznam inf. virov, do katerih je možno dostopati z oddaljenih lokacij, najdete na spletni strani http://www.nuk.uni-lj.si/nuk/odd_dostop_viri.asp. Če niste na lokaciji, odkoder lahko dostopite brez gesla, se morate prijaviti. V ustrezni rubriki vpišite številko članske izkaznice NUK in člansko geslo. Opozarjamo vas, da morate spoštovati določila licenčnih pogodb, ki jih je NUK sklenil s ponudniki inf. virov. Dovoljena je samo uporaba za osebne namene. Zaenkrat je dostop z oddaljenih lokacij možen le za manjše število inf. virov. NUK bo skušal v pogajanjih ponudniki doseči oddaljeni dostop za čim večje število virov, vendar je pri tem omejen z licenčno politiko ponudnikov in lastnimi finančnimi sredstvi. Vseeno upamo, da bo število v prihodnosti naraščalo. Za dodatne informacije se obrnite na Informacijski in referalni center NUK: e-pošta referalni-center@nuk.uni-lj.si, telefon 01/20 01 194. Lep pozdrav, ***mag. Gorazd Vodeb***

8. 8. 2004 Učitelj slovenskega dopolnilnega pouka in kulture v Stuttgartu ***Vinko Kralj*** je bil šokiran, ko je na neki nemški šoli učenec pred njim in ravnateljem brcal v vrata in mastno pljunil na tla. Ravnatelj ni reagiral, češ da je to normalen demokratičen in svoboden razvoj, posledice pa so, da marsikdo zaide na nizko raven znanja. Kolega na začasnem delu v tujini je prepričan, da je razlika med elitno in povprečno šolo v dosledni disciplini in jasno začrtanih usmeritvah. *Prim*. NeDelo 8. 8. 2004, str. 21.

11. 8. 2004 Ob stoletnici rojstva je pri celjski Mohorjevi družbi izšla dokumentarna monografija *Edvard Kocbek*, ki z izborom njegovi besedil in povečini še neobjavljenih fotografij ponuja zanimiv vpogled v njegovo življenje in čas, v katerem je deloval. Uvodni študiji ***Franceta Pibernika***, ki žal ni več član SD, sledi izbor dnevniških in drugih zapisov pa tudi odlomkov poezije, v katerem se odslikuje pot ene najvidnejših in najspornejših osebnosti

slovenske zgodovine obdobja med in po drugi svetovni vojni. Ob bogati fotografski dokumentaciji, ki jo je zbral in uredil ***Jurij Kocbek***, tudi likovni opremljevalec dokumentarne monografije (s Slavističnim društvom Slovenije dolga leta uspešno sodeloval kot oblikovalec publikacij), spremljamo pesnika od otroških let v rodni Prlekiji, do gimnazijskih in prvih študijskih let v Mariboru ter potem v Ljubljani, začetkov njegovega kulturnega in političnega delovanja, družinskega življenja, delovanja med drugo svetovno vojno, s katerim je nedvomno vplival na tek zgodovine našega naroda, do povojnega obdobja in trpkih razočaranj. Prim. Delo 11. 8. 2004 (Književni listi, str. 10); 18. 8. 2004 (Književni listi, str. 10). *Naročila*: Mohorjeva knjigarna, Celje, Prešernova c. 23, tel. 03 490 14 20; faks 03 490 14 22; e-pošta: info@moho rjeva-druzba-ce.si; PE Ljubljana, Poljanska c. 4, tel./faks 01 231 47 68; e-pošta: knjigarna@mohorjeva-druzba-ce.si; spletne strani: www.mohorjeva.org.

12. 8. 2004 Od 16. aprila do 20. maja 2004 je na Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU potekal *osnovni tečaj iz fonetične analize digitaliziranega govora za jezikoslovno rabo*. Namenjen je bil predvsem sodelavcem dialektološke sekcije inštituta, vendar so bili povabljeni tudi zunanji udeleženci, zlasti raziskovalci, univerzitetni profesorji in študentje. Z njim smo želeli povečati zanimanje za fonetiko na Slovenskem in prispevati k razvoju fonetične znanosti. Tečaja se je udeležilo 16 udeležencev in je potekal v dveh skupinah. Razdeljen je bil na štiri tematske sklope: uvod iz akustike, spektrografiranje in digitalno spektrografiranje, analiza samoglasnikov in soglasniki. Tečajniki so spoznali temeljne akustične značilnosti govora (vrste zvočnega valovanja, zvenečnost, periodičnost, formanti, osnovna frekvenca, jakost ipd.), temeljne zakonitosti spektrografiranja in digitalne spektrografije, rabo nekaterih programov za fonetično analizo govora (*Praat*, *Speech Filing System*, *Cool Edit* in nasledniki). Nakazana je bila odvisnost fonologije in fonetike. Udeleženci so si pomagali z izročki s poudarkom na praktičnem delu in zgoščenko s primeri iz slovenskega standardnega in nestandardnih govorov. Vtisi udeležencev in zanimanje drugih je potrdilo domnevo, da bi bilo smiselno uvesti podoben tečaj v redni obliki, hkrati pa so se pokazale potrebe po specializiranih fonetičnih tečajih, kar do sedaj slabo razviti slovenski fonetiki obljublja boljše čase. Morebitne zainteresirane prosim, da pišejo na e-naslov peter.jurgec@zrc-sazu.si. – ***Peter Jurgec***

15. 8. 2004 *Slovenistične pustolovščine na absolventskem izletu ob Kolpi*. Tople dni (in noči) sredine avgusta smo za svoj absolventski izlet izkoristili študentje 4. letnika slovenistike na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Petnajsterica (samo, bo rekel kdo), le 4 dni, za malo denarja (po študentsko, v šotorih, a ne), pa dosti muzike (beri: polno doživetij in pustolovščin). Celo razmerje fantov in deklet s predavanj je bilo na izletu obrnjeno na glavo. Začeli smo nad Kočevjem, na razvalinah Fridrihštajna, v davnem ljubezenskem gnezdecu Veronike Deseniške in Friderika Celjskega. Dejavni duh našega mentorja, ***Aleša Bjelčeviča***, je hitro zavohal "dve plezalni smeri, dve ferrati in eno prečko po čudoviti polici" gor in dol po obzidju, kar smo seveda z veseljem udarili - dol. Videli smo še grad Kostel in vislice pod njim, slap Nežica, vaško veselico z odojkom in kozličkom na žaru v Fari, Kobilno jamo in jamo Kobiljačo na obrežju Kolpe (potikanje po temnih in ozkih rovih v lastni režiji). Ogledali smo si vaški naselji Predgrad in Stari trg ob Kolpi, preveslali 18 km čudovitega kanjona Kolpe, bili na najjužnejši točki Slovenije in v parku Lahinja. Prvi dve noči smo po nebu brskali za ozvezdji in utrinki, zadnji večer pa v gostoljubnem vinotoču Kostelec v Draščičih poskusili sedem vrst vina, celo tistega najslajšega "iz popka". Ob ognju s petjem in ob pečeni koruzi smo vztrajali skoraj do jutra, zadnji dan pa uživali v in ob Kolpi v Adlešičih. Zvezdi noči (večernici in jutranjici) sta bila Peter in Dušan, ki sta novoustanovljeni duo kitar krstila z dvema komadoma, "intelektualnim" in "pop", s katerima nameravata zavzeti sceno Radia Študent to jesen. Vmes smo udarili tudi kako študijsko, seveda. O verzu pozdrava Mariji na Veliki šmaren,

o delih iz seznama leposlovja pri izpitu SSK II (sodobni slovenski roman), o novem sistemu študija in še o iskanju kruha s slovenistično diplomo v žepu. Bogat izlet, ki mu bo sledilo še dosti ponovitvenih čag. – ***Rok Bečan***

18. 8. 2004 Ker je dosedanji tajnik Slavističnega društva Slovenije, ***mag. Andrej Bartol***, že odhitel na novo delovno mesto v Brusel, ga mora nadomeščati kandidatka za novo tajnico društva, ***Marjana Lavrič***, lektorica slovenskega jezika na Centru za slovenščino kot drugi /tuji jezik, Filozofska fakulteta v Ljubljani. Njen e-naslov: mar jana_lavric@hotmail.com.

19. 8. 2004 V nekaj stoletjih različnih zapisovanj imena gore *Porezen*, se je beseda spremenila do neprepoznavnosti, ki omogoča zelo različne razlage. Član SD ***mag. Silvo Torkar*** poimenovanje povezuje z izrazom vresnik, to je neporaščen vrh, kjer raste le resje. *Prim.* Delo 19. 8. 2004 (Znanost, str. 16).

20. 8. 2004 Od danes velja *zakon o javni rabi slovenščine*, ki ga je Državni zbor sprejel 15. julija. Ker nimamo več Urad vlade RS za slovenski jezik, se bodo določila zakona gotovo kar sama od sebe udejanila in zaživela. (Zaenkrat še nimamo vesti, da bi se povečalo povpraševanje po tablah za napisne imen podjetji in poslovalnic, pa tudi o spočetju programa nacionalne jezikovne politike se še nič ne ve.) *Prim*. Primorski dnevnik 21. 8. 2004, str. 2.

21. 8. 2004 V mednarodni reviji *Linguistic Inquiry* (2004, letnik 35, št. 2, str. 268-287), ki jo izdaja Massachusetts Institute of Technology je mladi jezikoslovec ***Franc Marušič*** iz Solkana objavil polemično razpravo o nedoločnih zaimkih, v kateri med drugim citira tudi predavanja dr. Ade Vidovič Muha. Mlademu specializantu želimo kar uspešnejši skorajšnji zaključek doktorskega študija na tej ugledni ustanovi.

23. 8. 2004 *Dnevi poezije in vina*. Že osmič se vrhunski pesniki in drugi umetniki iz vse Evrope in drugod srečajo v Medani v Goriških brdih in za en teden spremenijo briško vasico v evropsko pesniško prestolnico. Prestolnici sta letos dve. Sobotno celodnevno dogajanje in zaključna svečanost in zabava bodo potekali v Šmartnem, magični vasici nedaleč od Medane. Festival raziskuje stičišča in presečišča med poezijo in drugimi umetniškimi oblikami. Vzporedno z avtorskimi branji v izvirnih jezikih, ki vsak večer odzvanjajo v soju bakel pod murvo na domačiji Alojza Gradnika, potekajo številni koncerti, Medanin kino prinaša izbor slovenskih celovečernih filmov preteklih dveh let in predstavitev berlinskega filmskega festivala ZEBRA, petkov pogovor avtorjev ter tujih in domačih založnikov na temo angažmaja v poeziji, vrhunske gibalne predstave, ulično gledališče, sobotni program za otroke, vasici in okolico preplavijo vizualno-prostorske intervencije, vsak večer se odvijajo degustacije in druženja brez para. Ob festivalu izide zajeten večjezični zbornik pesmi udeležencev in posebne festivalske polnitve vrhunskih vin. Tudi letos bodo pesniki raznesli duh festivala po starih mestnih in vaških jedrih v Ljubljani, Veliki Polani, Izoli, Novem mestu, stari Gorici, Novi Gorici in Ptuju. *Prim.* Primorske novice 27. 8. 2004, str. 16.

24. 8. 2004 Letošnji maturanti so podali 491 ugovorov na 655ocen. 148 maturantom je uspelo izboljšati 169 ocen. *Prim.* Delo 5. 8. 2004, str. 24.

25. 8. 2004 Oceno razprave ***Edwarda Sapira*** *Uvod v proučevanje govora*, ki jo je prevedla ***dr. Martina Ožbot***, članica SD, je v današnjih Delovih Književnih listih (str. 11) objavila ***dr. Marina Zorman***.

26. 8. 2004 Tradicionalno *dvodnevno srečanje lektorjev slovenščine na tujih univerzah*, ki ga je pred njihovim odhodom na položaje pripravila Komisija za slovenščino na tujih univerzah pri Centru za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani, je potekalo v delovnem ozračju izmenjave informacij o novostih s

področja pravnega urejanja njihovega statusa, predvsem pa so se seznanili s številnimi strokovnimi novostmi. Komajda so našli čas za skupno kosilo, med katerim je potekala množica neformalnih pogovorov in številne izmenjave izkušenj. Po uradnem delu srečanja so se pogumni podali na krajši izlet na Šmarno goro.

27. 8. 2004 V Primorskem dnevniku (str. 2) je vodja koprske slovenistike, ***dr. Vesna Mikolić***, predstavila značilnosti tega dodiplomskega študija.

27. 8. 2004 Na *poletni šoli v Bovcu*, ki jo prirejajo univerze iz Celovca, Maribora, Ljubljane in Vidma, se 50 študentov z vseh koncev sveta uči furlanščine, italijanščine, nemščine, hrvaščine ali slovenščine, ki jo poučuje ***Gita Vuga***, ki ni članica SD. Ob jezikovnih tečajih potekajo tudi intenzivne delavnice *Življenje med Alpami in Jadranom*. *Prim.* Primorske novice 27. 8. 2004, str. 16; Delo 31. 8. 2004, str. 5.

28. 8. 2004 RAKMO, Zavod za razvoj kulture medosebnih odnosov in obvladovanje konfliktov, izobraževanje, svetovanje, raziskovanje in založništvo je začel z dvodnevnim seminarjem *Umetnost obvladovanja konfliktov*. Seminar poteka v obliki predavanj, delavnic in praktičnih vaj. Vsebina: Načela obvladovanja in osnove obvladovanja konfliktov (kaj je konflikt, vrste in viri konflikta, pozitivne in negativne posledice konfliktov, konflikt in nasilje), spoznavanje sebe (toleranca in bčutljivost na konflikt, razvijanje tolerance in občutljivosti na konflikt, stili odzivanja na konflikt in njihovo prepoznavanje). Tehnike obvladovanja konfliktov (ohranjanje sodelovanja, akomodacija konflikta, širjenje informacijskega prostora); metakomunikacija in tehnike strateškega obvladovanja konfliktov (spreminjanje vedenjskih vzorcev, spreminjanje sistema, spreminjanje teritorija. Osveščanje in razvoj kulture. Dodatne informacije: 01 436 41 17 ali 040 302 265 oz. 041 639 727, e-pošta: info@ rakmo.si, www.rak mo.si, www.rakmo.si/prijava.htm.

28. 8. 2004 Izšla je 28 knjiga v *zbirki ZORA*, ki jo izdaja SD Maribor. Urednik Marko Jesenšek je v njej objavil rezultate triletnega raziskovalnega projekta (odgovorni nosilec projekta Marko Jesenšek, člani Zinka Zorko, Irena Stramljič Breznik, Mihaela Koletnik, Vida Jesenšek, Nada Šabec, Melanija Fabčič, Drago Unuk), ki ga je financiral MŠZŠ. Monografija *Besedoslovne lastnosti slovenskega knjižnega jezika in narečij* je diahrono-sinhrono osredinjena na slovensko knjižno ter narečno besedje od 16. do 20. stoletja, in sicer na pisavo, izgovarjavo, pomen, medsebojne zveze, stilistiko, besedotvorje in frazeologijo besed in besednih zvez (tudi protistavno z nemščino in angleščino). Gre za raziskavo življenja besed – od priložnostnih tvorjenk, na novo narejenih (ali na novo rabljenih starih) besed in besednih zvez do nevtralnega besedja v posameznem časovnem obdobju, oziroma do njihovega umikanja na jezikovno obrobje in izginjanja iz slovenskega knjižnega in narečnega besedišča. Protistavni del osvetljuje vrste in obseg vpliva nemščine in angleščine kot stičnih jezikov, ki sta zaradi družbene in zgodovinsko pogojene prestižnosti pomembno sooblikovala besedni in frazeološki sestav slovenskega jezika. Cena knjige (ZORA 28): 4800 SIT. Naročite jo na naslovu: Marija Kraner, Tiha ulica 11, 2000 Maribor, tel.02 47 11 172, mobi: 041 34 00 43. E-pošta: mateja.kraner1@guest.arnes.si

29. 8. 2004 Enajst *Poletnih tečajev slovenskega jezika na Slovenski obali*, ki jih je v Portorožu organiziralo Znanstveno-raziskovalno središče Koper Univerze na Primorskem, se je letos (od 16. do 29. avgusta 2004) udeležilo 60 udeležencev iz 21 držav. V skladu z letošnjo vodilno temo *Slovenija – Evropa – svet* smo se posebej posvečali slovensko-italijanski meji, ki je z vstopom Slovenije v EU postala notranja meja evropske združbe. Tako na lektoratih kot ekskurzijah, naših že tradicionalnih delavnicah in njihovih odprtih večerih z gosti so udeleženci lahko spoznavali najzahodnejši del slovenskega, tudi zamejskega kulturnega prostora. Letošnja novost je

bila uvedba jezikovnega centra v popoldanskem času, kjer je bil pouk prilagojen željam in potrebam udeležencev, ki so si sami izbirali učne pripomočke (delovne liste, avdio in vizualne pripomočke, medmrežje, CD-ROM, konverzacijske delavnice itd.), teme in nivo zahtevnosti. V popoldanskem času je bilo posebej organizirano delo s prevajalci in tolmači. Na Poletnih tečajih so kot lektorice sodelovale: Mojca Butinar Mužina, Lea Klopčič, Martina Mejak, Nina Novak, Vera Vetrih, Vanja Kolmančič, Urška Kerin in dr. Agnieszka Będkowska-Kopczyk. Večerne delavnice so vodile: Dolores Šturman Krbavac (glasbena delavnica), Mojca Lepej (folklorna delavnica), dr. Agnieszka Będkow-ska-Kopczyk (literarna delavnica), Vesna Vojvoda (gledališka delavnica), Lea Kalc Furlanič (glasilo Polteč polmeš). Vodja Poletnih tečajev je bila dr. Vesna Mikolič, strokovna tajnica pa Karin Marc Bratina. –***Vesna Mikolič***

30. 8. 2004 Prihodnje leto organiziramo s slavističnim društvom slovenije 5. simpozij o škrabčevem jezikoslovnem delu. Dvodnevni simpozij bo v Novi Gorici v četrtek in petek, 19. in 20. maja 2005 (ali 26. in 27. maja 2005) pod strokovnim vodstvom ***akad. prof. dr. Jožeta Toporišiča***. Tematika petega simpozija: *Jezikoslovci in njihova dela v Škrabčevih očeh*. Vse, ki bi želeli sodelovati, prosimo, da nam svoje sodelovanje pisno sporočijo na naslov: Frančiškanski samostan Kostanjevica, Škrabčeva ul. 1, p. p. 303, 5001 Nova Gorica ali pa po e-pošti anica.licen@siol.net. – ***Organizacijski odbor Škrabčevih dnevov***

31. 8. 2004 Častni član SD, ***akad. dr. Matjaž Kmecl*** je zaokrožil proslavljanje svoje februarske sedemdesetletnice s knjigo *Tisoč let slovenske literature*, ki obeta drugačne sprehode skozi našo literarno zgodovino in je že na predstavitvi pritegnila polno dvorano zvedave publike. *Prim.* Delo 3. 9. 2004, str. 7. *Naročila*: Mladinska knjiga d.d., Slovenska 29, telefonski studio, tel: 01 241 33 00, ali brezplačna stevilka: 080 12 05, e-naslov www.cankarjeva-z.si

1. 9. 2004 Na prvi dan novega šolskega leta je ***dr. Milena Blažić*** objavila recenzijo dela ***Bože Krakar Vogel*** *Poglavja iz didaktike književnosti*, »ki predstavlja teorijo in prakso pouka književnosti. Je sinteza avtoričinega več kot 15-letnega raziskovalnega, strokovnega in pedagoškega dela s študenti in profesorji.« *Prim.* Delo 1. 9. 2004 (Književni listi, str. 12).

4. 9. 2004 Na svojevrsten način je začetek šolskega leta obeležil tudi ***dr. France Žagar***, ki je v Šolskih razgledih (str. 6) objavil prisrčen članek *Zimzelene in spremenljive: Drugačna šola po letu 1945* (prvi iz serije?). »Zdaj je že precej let od tega, kar sem hodil v šolo. V njej sem se naučil veliko koristnega, pa tudi marsikaj nepotrebnega ali celo zmotnega. Učiteljem tega ne zamerim. Ne spreminjajo se samo stvari, mesta, države, ampak tudi človeško mišljenje.«

4. 9. 2004 V prenovljenem mestnem muzeju ljubljanskem ni prostora, da bi razstavili *Župančičevo zapuščino*, ki je romala v depoje. To je ***dr. Boštjana M. Turka*** spodbudilo k razmisleku, zakaj je Župančič za Slovence tako rekoč mrtev, kljub svojemu vitalizmu. Med drugim meni: »Če je Prešeren izgoreval za svoj narod, pa je Župančiča zanj (le) skrbelo.« *Prim.* Delo 4. 9. 2004 (Sobotna priloga, str. 35).

4. 9. 2004 *Oddelek za slovenistiko med načrtovanim in uresničenim*. Prijazno vabilo urednika Kronike je bila pobuda za čisto kratek prelet uspešnosti dveletnega obstoja samostojnega Oddelka za slovenistiko na Filozofski fakulteti v Ljubljani, sicer pa, kot vemo, prek slavistične katedre 1919. leta vgrajenega v jedro slovenske univerze. S koncem letošnjega septembra se izteka tudi moj dveletni predstojniški mandat, oddelčno vodstveno funkcijo prevzema mlad, nadebuden kolega ***doc. dr. Aleš Bjelčevič***; vsekakor je to prava priložnost za razmislek o razpetosti Oddelka med tem, kar načrtujemo in kar smo doslej lahko udejanili. Res je, raznovrstnost, ki jo ponujajo slovenistični študijski programi, je postala z novim Oddelkom bolj razvidna in, kot se zdi glede na naraščajoče

število študentov, tudi bolj vabljiva. Možnost izbire eno- ali dvopredmetnega študija slovenistike, usmerjenost obeh v usposabljanje za pedagoško ali nepedagoško delo z notranjo tematsko členjenostjo na jezikoslovje, literarno vedo in didaktiko književnosti in jezika – v bližnji prihodnosti s postavitvijo katedre še s slovenščino kot drugim/tujim jezikom, postopno znatno povečuje število študentov: v letošnjem študijskem letu je bila Slovenistika s svojimi 856 dodiplomskimi in podiplomskimi študenti največji oddelek na Filozofski fakulteti, v minulem letu jih je študiralo slovenščino 736, vendar še vedno skoraj sto več kot v zadnjem letu skupnega slavističnega oddelka. Lahko torej upravičeno sklepamo, da je v tem trenutku slovenščina še vedno visoko na lestvici študijskih interesov. To je zelo pomembno, saj gre za temeljno izhodišče kadrovskega, vsebinskega in prostorskega načrtovanja. – Kar se tiče vsebinskega načrtovanja: spremembe študija, ki jih je zahteval nikoli uresničeni nabirno-izbirni sistem, so temeljito in pozitivno posegle v študijske vsebine, jih nadgradile z aktualno študijsko ponudbo tudi kot odsevom povpraševanja po določenih znanjih. Upamo, da se bo zahtevno delo, ki smo ga opravili skupaj s kolegi, lahko vsaj do določene mere našlo v prenovi univerzitetnega študija, naravnanega na bolonjsko deklaracijo. O vseh drugih veliko manj optimističnih prvinah, vezanih seveda predvsem na denar – kadri, prostori – je bilo veliko napisanega, nekaj za širšo javnost, veliko več poslanega na ustrezne inštitucije znotraj matične fakultete pa tudi zunaj nje. Seveda me veseli, da se kljub odsotnosti katedre vendarle krepi slovenščina na FDV, da se bliža uresničitvi nujnost oblikovanja slovenistične katedre na prevajalskem oddelku naše fakultete, da vse te in še mnoge druge potrebe po slovenističnih znanjih na oddelkih in fakultetah (tudi v tujini) pokrivajo predvsem mladi in mlajši strokovnjaki, ki so se oblikovali na matičnem slovenističnem oddelku Filozofske fakultete. Kar je nenavadno in kar zbuja skrb pa je dejstvo, da se prav matična slovenistika duši v kadrovskih in prostorskih problemih, ki jih nikakor ne more sama reševati. V celjskem slavističnem zborniku, v zadnji številki Razgledov, pa tudi drugod v javnih pogovorih so bile predstavljene okvirne vsebine s številčnimi podatki nujno potrebnih kadrov za realizacijo teh vsebin, kar seveda pomeni tudi za vzdrževanje stroke na zahtevnostni ravni, ki se pričakuje od matičnega slovenističnega oddelka. Naj z enim stavkom povzamem: dokler ne bomo imeli vsaj dveh skupin učiteljev, smiselno ločenih glede na prenovljene študijske programe, je matična slovenistika s svojimi desetimi habilitiranimi učitelji in več kot 850 študenti v zelo hudi stiski. – Kako na vsa ta vprašanja gledajo odgovorne inštitucije, kje v nacionalnem programu razvoja znanosti in kulture smo, naj v tem trenutku ponazorim samo z enim primerom: temeljna slovenistična raziskava, ki združuje raziskovalce sloveniste z različnih fakultet, je brez pojasnila na lestvici financiranja pristala v najnižjem razredu. Vendar nikakor nisem pesimist; veliko je nadarjenih mladih ljudi, ki jih slovenistika zanima. In, kot rečeno, to je bistvo. Zato sem prepričana, da bo novemu predstojniku slovenistike uspelo še marsikaj, kar smo načrtovali s postavitvijo samostojne slovenistike; iskreno želim, da bi bilo res tako. – ***Ada Vidovič Muha***

5. 9. 2004 *Besedoslovne lastnosti slovenskega jezika – slovenska zemljepisna imena* (uredil ***Marko Jesenšek,*** izdala Slavistično društvo Slovenije in Komisija Maks Pleteršnik Pišece). Pred nami je tretja knjiga razprav, posvečenih jezikoslovnemu delu Maksa Pleteršnika. V prvi so strokovnjaki preučili njegovo slovaropisno delo (Pleteršnikov Slovensko-nemški slovar, Zbornik s simpozija ’96 v Pišecah, Novo mesto 1998), v drugi so se omejili na (aktualna) vprašanja slovenske lastnoimenskosti, predvsem priimkovnosti ob pripravah na izid slovarskega dela novega slovenskega pravopisa (Slovenska lastnoimenskost, Zbornik s simpozija ’99 v Pišecah, Novo mesto 2001), zadnja pa dopolnjuje tretjo tematsko skupino druge knjige (o zemljepisnih imenih)

in jo razširja z razpravami o besedoslovnih lastnostih slovenskega jezika. Monografija je osredinjena na slovensko knjižno in narečno besedje, in sicer na fonetični zapis, izgovarjavo, pomen, medsebojne zveze, stilistiko, besedotvorje in frazeologijo, ki je zbrano v Pleteršnikovem slovarju, in dopolnjeno z novejšimi raziskavami slovenskih zemljepisnih imen. Izhodišče predstavlja Pleteršnikov slovar (Andreja Legan Ravnikar, Bernard Rajh, Majda Merše, Karmen Kenda Jež), ožje frazeologija in frazemi v njem (Vida Jesenšek, Irena Stramljič Breznik), tudi Pleteršnikovo rokopisno gradivo za slovar krajevnih imen, ki je ovrednoten in umeščen v okvir sodobnih prizadevanj za slovar krajevnih imen (Alenka Šivic Dular), knjižna in narečna naselbinska in nenaselbinska poimenovanja (Janko Potrata, Silvo Torkar, Nada Šabec, Mihael Kuzmič, Francka Premk; Jože Toporišič, Jožica Škofic, Jožica Narat, Peter Weiss) ter ožje samo ledinska imena (Zinka Zorko, Viktor Majdič, Mihaela Kletnik, Drago Unuk, Ljudmila Bokal, Marija Stanonik) in zapisi zemljepisnih imen v slovenskih časopisih 19. stoletja (Irena Orel, Marko Jesenšek). V monografiji so ovrednoteni predvsem zapis, izgovor in pregibanje naselbinskih in nenaselbinskih imen (pisava skupaj in narazen ter vprašanje velike začetnice pri večbesednih naselbinskih imenih) ter njihova predstavitev s stališča današnjega slovenskega knjižnega jezika (imenovalnik, rodilnik, mestnik s predlogom, ime za prebivalko in prebivalca, in sicer vse z naglasom in izgovarjavo). Opravljene raziskave slovenskih naselbinskih in nenaselbinskih imen so lahko dobro izhodišče za sestavo sodobnega slovenskega slovarja naselbinskih imen, v katerem bi prav na podlagi zbranega gradiva lažje določili izhodiščne različice feminativov, izgovarjave in pisave. – ***Marko Jesenšek***

5. 9. 2004 Vse, ki se želijo naučiti temeljnih komunikacijskih veščin in tako izboljšati odnos so sebe in do drugih vabijo v mariborski hotel Piramida na enodnevni seminar *Z učinkovito komunikacijo do boljših medosebnih odnosov na delovnem mestu*. Komunikacijo občuti voditeljica seminarja ***Klara Ramovš***, prof. andragogike, mojstrica poslovne komunikacije, kot nepredvidljivo hojo po pajčevini. Če izbiraš neprimerne besede in vedenje, se pajčevina pretrga in padeš v konflikt, s pravo besedo pa zaplešeš po pajčevini sogovorniku naravnost v srce.Boljše poznavanje samega sebe nam pomaga razumeti, zakaj so medčloveški odnosi včasih tako zapleteni in težavni. Sprejemanje odgovornosti za konflikte in težave v medosebnih stikih je pomemben korak k pozitivni spremembi. Prijave in dodatne informacije po pošti, telefaksu 01/515 55 40 ali E-pošti elite.klara@siol.net, vendar le do zasedenosti skupine.

6. 9. 2004 Mohorjeva družba Celje je v knjigi *Blaženi in pogubljeni* izdala *štiri himnične tragedije* (*Orfej, Marija Tudor, Mirabeau, Van Goghov vidov ples*) ***Ivana Mraka***, (Ljubljana, 30. 4. 1906 – 19. 10. 1986), dramatika, pisatelja in esejista, ki je že v mladosti zavračal meščanski način življenja in konvencije; po srednji šoli se je odločil za življenje svobodnega umetnika, kar je ostal do smrti. Zaradi svojega posebnega položaja in socialne drže, ki se ji ni odpovedal tudi v najhujših časih in pod najbolj brutalnimi pritiski, tudi ni sodil med avtorje, ki bi jim tiskali vse od kraja, bodisi ker so sodili v skupino režimskih ljubljenčkov enoumne oblasti, bodisi ker so, nekako od šestdesetih let naprej, predstavljali nekakšno oporečniško opozicijo. Na institucionalnih odrih so ga igrali za življenja štirikrat. Večkrat je bil predvajan na tržaškem slovenskem radiu, večino iger pa je izvedel sam ali s sodelavci; največkrat v bralnih, komornih izvedbah. Tudi večji del dram je izdal v samozaložbi ali pa so natisnjene v revijah. Živel je neko drugo življenje, življenje izrazitega marginalca in bohema, vendar pa je bil v slovenski literaturi svojega časa vseskozi živo prisoten, dejaven, smeli bi zapisati, da je bil moralna avtoriteta, pa čeprav za mnoge samo per negationem. (Iz spremne besede ***dr. Denisa Poniža***) *Cena*: 1.950 SIT.

6. 9. 2004 V letu, ko obhajamo stoletnico rojstva pisatelja in zdravnika ***Bogomirja Magajna***, se tega pomembnega ustvarjalca in priljubljenega človeka spominja tudi Mohorjeva družba Celje, pri kateri je objavil svojih prvih pet knjig. Pisatelj si je za svojo šestdesetletnico zaželel, da bi njegova knjiga *Oživeli obrazi* ponovno izšla prav pri Mohorjevi družbi Celje. Šestdesetletnice žal ni učakal, načrtovane knjige pa potem tudi niso ponatisnili. S poravnanjem tega dolga se zdaj Mohorjeva družba Celje klanja njegovemu spominu. Prvi del obsega sedem legend, drugi del, Pesmi v prozi, pa izbor petnajstih del, od črtic do daljših besedil. Zbirka legend in pesmi v prozi *Oživeli obrazi* je nastala v sodelovanju s pisateljevim prijateljem slikarjem in grafikom Rikom Debenjakom. Delo je uredila ***Tadeja Petrovčič Jerina***. *Cena*: 4.200 SIT. *Naročila*: Mohorjeva knjigarna, Celje, Prešernova c. 23, tel. 03 490 14 20; faks 03 490 14 22; e-pošta: info@moho rjeva-druzba-ce.si; PE Ljubljana, Poljanska c. 4, tel./faks 01 231 47 68; e-pošta: knjigarna@mohorjeva-druzba-ce.si; spletne strani: www.mohorjeva.org.

7. 9. 2004 Program in povzetki za *mednarodni komparativistični simpozij o pesniku Srečku Kosovelu*, ki bo potekal v okviru srečanja Vilenica v hotelu Maestoso v Lipici od 9. do 10. septembra, so že dostopni na spletnih straneh Slovenskega društva za primerjalno književnost http://www.zrc-sazu.si/sdpk. Društvo je simpozij pripravilo v sodelovanju z Oddelkom za primerjalno književnost in literarno teorijo FF UL in Društvom slovenskih pisateljev. – ***Marijan Dović***, tajnik SDPK

8. 9. 2004 Na letošnji *Vilenici* so med drugim počastili tudi častnega člana SD, ***akad. Cirila Zlobca***, ki ga je predstavil profesor slovenščine na filozofski fakulteti tržaške univerze ***Miran Košuta***. *Prim*. Primorski dnevnik 9. 9. 2004, str. 13.

8. 9. 2004 *Mednarodni dan pismenosti*. Letos bodo po vsem svetu pregledovali dosežke prvega leta desetletja pismenosti, ki so ga lani razglasili v palači Združenih narodov v New Yorku. Mednarodni dan pismenosti ni samo dan, ko ljudje razpravljajo o pomenu pismenosti za posameznike in za družbe ter podeljujejo nagrade Mednarodnega bralnega društva institucijam in posameznikom za dosežke na področju pismenosti, 8. september je tudi dan, ko se povsod sprašujejo, v kolikšni meri se uresničujejo besede Kofi Annona »pismenost je ključ do odprave človekove nesreče« oziroma o tem, kaj so storili, da bi vsem učencem sveta – tudi revnim in lačnim – omogočili pot do boljše bralne pismenosti za enakopravno udeležbo v družbi. Pri nas poznavanje pomena pismenosti za posameznika in za družbo kot celoto še ni ozaveščeno do te mere, da bi vzpostavili celostni sistem programov za izboljšanje pismenosti. Taki programi bi morali zajeti vse, ki so v stiku z otroki, torej ne samo učitelje, vzgojitelje, svetovalne delavce in knjižničarje, temveč tudi starše in druge. Vsi bi morali vedeti, da za bralno pismenost ni dovolj poznavanje črk in začetno branje; od malih nog do zadnjega dne šole bi se morali sistematično učiti sprejemati in tvoriti različne vrste besedil, da bi vsakdo vedel, kako samostojno skrbeti za nadgrajevanje pismenosti in za vseživljenjsko učenje. Ta spoznanja nas usmerjajo k preučevanju pouka branja in pisanja ter k iskanju možnosti, kako bi mladim omogočili razvoj višje pismenosti in povečali zanimanje za branje in književnost. *Bralno društvo Slovenije* se je odločilo mednarodni dan pismenosti letos obeležiti z iskanjem odgovorov na vprašanja o možnostih izboljšanja pismenosti, kot so: ali novi učni načrti dovolj spodbujajo pouk branja in dejavno rabo jezika, ali dopuščajo vaje v branju in pisanju, ki so potrebne za usvajanje jezikovne zmožnosti, ali spodbujajo zanimanje za leposlovje in vzgajajo bralce, ki bodo podpirali obstoj domače književnosti, ali pri vseh predmetih spodbujajo zanje potrebno posebno pismenost, ali pri vsem tem uporabljajo sodobne metode … Da bi si zastavili in odgovorili na ta in podobna vprašanja, Bralno društvo Slovenije v sodelovanju s Cankarjevim domom organizira *okroglo mizo* na temo *Pismenost – kako jo izboljšati*.

8. 9. 2004 V svoji oceni knjige ***dr. Marjana Dolgana*** *Slovenska književnost tako ali drugače*, ki je izšla pri Slovenski matici, je častna članica SD, ***dr. Helga Glušič*** med drugim zapisala, da »neizprosno opredeljuje sociološke vidike literarnega dogajanja in se ob tem hudo razbesni nad nekdanjimi političnimi osebnostmi, ki so odločale o kulturi (in pri tem z raziskovalno vestnostjo izbrska kakšno njihovo intimno "grdobijo"). To velja posebej za študije o Stanku Majcnu, Vladimiru Kralju, Rudiju Jurčecu in Dušanu Pirjevcu)« *Prim.* Delo 8. 9. 2004 (Književni listi, str. 13).

8. 9. 2004 Član SD ***Stanko Šimenc*** je objavil izčrpno poročilo o dopolnjeni in predelani knjižni izdaji disertacije ***Vladimira Osolnika*** *Literarna zgodovina o Petru II., Petroviću Njegošu*. *Prim.* Delo 8. 9. 2004 (Književni listi, str. 13; Ponatis Kronike, Ljubljana 2001, str. 255). V isti številki Književnih listov (str. 12) častni član SD in predsednik Slovenske matice ***dr. Jože Mahnič*** najavlja Matičin simpozij o Edvardu Kocbeku in obuja spomine na njuna srečanja.

9. 9. 2004 Revija Sodobnost in Prešernovo gledališče Kranj razpisujeta *dramske delavnice* (šolo kreativnega pisanja uprizorljivih tekstov za gledališče). Čeprav je vsakoletna Grumova nagrada za najboljše dramsko besedilo poleg velike Prešernove nagrade finančno najbolj radodarna (2.000.000 SIT!), in čeprav so drame peščice slovenskih dramatikov uprizarjane na gledaliških odrih v tujini, je sodobna slovenska dramatika deficitarna zvrst. Eden od razlogov je zmotno prepričanje, da se »dramatik rodi«. Delavnice bodo potekale ob dveh zaporednih vikendih - petek, sobota, nedelja (od 29. do 31. oktobra 2004 in od 5. do 7. novembra 2004) - predvidoma v prostorih Prešernovega gledališča v Kranju. Število udeležencev je omejeno. Prijave sprejemamo do 4. oktobra na naslov: Sodobnost (dramske delavnice), Suhadolčanova 64a, 1000 Ljubljana, ali po elektronski pošti: revijasodo bnost@yahoo.com, skg@guest.arnes.si.

10. 9. 2004 Slovenski šolski muzej na Plečnikovem trgu 1 v Ljubljani bo 15. t. m. pripravil *učno uro lepopisja* in udeležence seznanil s pomenom in vlogo lepopisja v šoli, osnove lepopisne pisave pa si bodo pridobili s pisanjem lepopisnih črk s peresnikom in tinto na učne liste pod budnim očesom "gospodične učiteljice".

12. 9. 2004 Konec meseca (29. septembra) bo praznoval osemdesetletnico častni član SD, ***dr. Bruno Hartman***. Naj mu že sedaj čestitamo za vse uspehe, ki jih je dosegel na svoji plodni in ustvarjalni življenjski poti, na kateri je zaznamoval razvoj mariborskega knjižničarstva, prispeval k poživitvi gledališkega življenja in napisal vrsto knjig.

IZ MRZLIČNEGA DOPISOVANJA

***

5. – 12. 9. 2004 Marko, z mano ni nič. Usula se je množica neodložljivih obveznosti, tako da Kronike ne bom mogel dokončati ta teden, potem bo pa izšla prepozno, da bi bilo obvestilo o kongresu še aktualno. P. S. Sicer pa mislim, da bilo treba Kroniko ponatisniti. – ***Zoltan Jan***. Zoltan, izdaj kolikor imaš, sicer bo organizacijska katastrofa. Kroniko pričakujejo in so nanjo navajeni, obvestilo bi moralo med ljudi po tej poti. Daj vem, kar imaš + vse o kongresu. Lep pozdrav – ***Marko Jesenšek***. Marko, kako gre tisto o hudiču in kupčkih? Tiskar je ravnokar sporočil, da mu je crknil stroj in da ga pred torkom ne bo mogel pognati. P. S. Sicer pa mislim, da bilo treba Kroniko ponatisniti. – ***Zoltan Jan***

***

32. 9. 2004 ***Naše ladje na tujem***. Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani je v začetku novembra 2003 s pomočjo ***Uroša Urbanije***, lektorja na rimski univerzi La Sapienza, vzpostavil spletno klepetalnico, kjer si lektorji slovenščine na tujih univerzah izmenjujejo izkušnje, informacije itd. Trenutno je najbolj

živahna izmenjava informacij o prevajanju slovenskih leposlovnih del v tuje jezike, nakup slovenke literature za lektorate na tujih univerzah, kako se organizira obisk kakšnega profesorja na tuji fakulteti, .

2. 9. 2004 ***Spletne novice Mirana Hladnika***: SlovLit@ijs.si. http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit

Slovlitjani **klepetajo, spleteničijo in na glas razmišljajo o različnih strokovnih vprašanjih**. Nekaj tem smo uvrstili med ostalo besedilo Kronike, nekaj povzemamo na tem mestu: Izbor Kosovelovih pesmi, ki jih je v prevodu izdal Ivan Dorovsky iz Brna, je na Češkem doživel dva ugodna odziva: Štěpan Vlašin, Slovinský Jiří Wolker. OBRYS-KMEN, št. 24/2004, str. 2; Ladislav Jurkovič, Básník akvarelů a pastelů. Slovanský jih, št. 4/2004, str. 32. – ***Miran Hladnik*** ☺ Lani je v Brnu, pri založbi Větrné mlýny izšla *Antologija slovenske kratke proze* (Promlky času: antologie slovinských povídek), ki jo večinoma prevedel Frančišek Benhart. Sama sem presenečena odkrila, kako je zanimiva. Lep pozdrav, ***Alenka Šivic Dular***. ☺ V zbirki društva prijateljev južnih Slovanov (Společnost přátel jižních Slovanů) sta v uredništvu ***Ivana Dorovskega*** izšla dva prevoda. Knjigo *O revoluci a o smrti* je prevedel Libor Doležán, knjigo Edvarda Kocbeka Slovinská píseň pa podjetni Ivan Dorovský sam. Bi hotel kdo napisati konstruktivno poročilo za kakšno od domačih strokovnih revij? V društvenem glasilu Slovanský jih je med drugimi slovenističnimi članki izšla ocena zbornika Obdobja o slovenskem romanu (avtor Jiři Anderla). – ***Miran Hladnik*** ☺ Oktobra bodo izdali v Vertnih mlinih tudi prevoda Ata je spet pijan D. Čatera in Fužinski bluz A. Skubica. – ***Petr Mainuš*** ☺

Spletk poleti ni več obilo.

Slavistično društvo Slovenije
Slavistično društvo Novo mesto

SLOVENSKI SLAVISTIČNI KONGRES
Novo mesto, 7.–9. oktobra 2004

Slovenski jezik in literatura v evropskih globalizacijskih procesih

Četrtek, 7. oktobra 2004

Plenarni del – Velika dvorana

9.00 *Otvoritev kongresa*

9.45 **Boris Paternu:** *H Kosovelu po drugi poti*

10.20 **Andrej Inkret:** *Kocbekovi »spori z družbo«*

10.55 **Majda Potrata:** *Zakon o javni rabi slovenščine – izkušnje slavistke in poslanke*

11.30 **Razprava**

12.00–13.30 Odmor

Skupina A – Velika dvorana

13.30–15.30 *Slovenska literatura v evropskih globalizacijskih procesih*

Omizje pripravlja Vlado Žabot, predsednik društva pisateljev; pogovarjal se bo z Janijem Virkom, Majo Vidmar, Alojzom Ihanom, Markom Kravosom . . .

Skupina A – Velika dvorana

15.45–19.45 *100-letnici rojstva Edvarda Kocbeka in Srečka Kosovela; 80-letnica rojstva Alojza Rebule*

15.45 O Rebulovem in Kocbekovem delu bodo spregovorili v 15-minutnih nastopih Marija Pirjevec: *Duhovna os Rebulove proze (ob pisateljevi 80-letnici),* Irena Novak Popov: *Iracionalni pesniški svet Edvarda Kocbeka*, Vid Snoj: *»Slepi nemir človeštva«: Kocbekovo pesnjenje zgodovine*, Boris Pahor: *Aktualni Kocbek,* Aleš Bjelčevič: *Kocbekov verz*, Vanesa Matajc: *Geografija Kocbekove **Zemlje**: od simbolizma k ekspresionizmu,* Tomaž Koncilija: *Kocbek in Biblija*

17.30 Odmor

17.45 O Kosovelovem delu bodo spregovorili v 15-minutnih nastopih Janez Vrečko: *Trdovratne zmote o Kosovelovem pesniškem oposu,* Jožica Čeh: *Kosovelova poezija med tišino in krikom*, Božena Tokarz: *Univerzalizem v Kosovelovi poeziji*, Miran Košuta: *Srečko Kosovel in Carlo Curcio: romarja v Nedosegljivo*, Tatjana Rojc: *Kosovel in italijanski filozofi*, Zoltan Jan: *Srečko Kosovel na tem in onem bregu Soče,* Marija Mitrovič: *Pomen in vloga svetlobe v Kosovelovi poetiki*

Skupina B – Dvorana B

15.45–17.30 *100-letnica rojstva Nikola Šopa*

O Šopu bodo spregovorili v 15-minutnih nastopih Fedora Ferluga Petronio: *Življenjska in pesniška pot Nikole Šopa,* Adrijan Koštre: *Moji spomini na otroštvo ob pesniku Nikoli Šopu,* Tomislav Petković: *Povezava pesniškega vesolja Nikole Šopa z Einsteinovim modelom vesolja in Platonovimi geometrijskimi oblikami,* Janez Premk: *Sorodnosti zadnjega obdobja v poeziji Nikole Šopa in Gregorja Strniše,* Eva Premk: *Igra med končnostjo in neskončnostjo pri Šopu in Strniši,* Mladen Tarbuk: *Glasbeni odmevi Šopove poezije*

Skupina C – Mala dvorana

14.00–19.30 *Predstavitev novih strokovnih in znanstvenih knjig*

Spremljevalni del programa (četrtek)

20.30 Družabni večer in še kakšno presenečenje (restavracija Tango – Otočec)

Petek, 8. oktobra 2004

Plenarni del – Velika dvorana

8.15 *Občni zbor Slavističnega društva Slovenije*

Plenarni del – Velika dvorana

9.45 Irena Orel: Slovenščina – evropski jezik včeraj, danes in jutri

10.20 Irena Stramljič Breznik: *Preneseno v jeziku stroke*

10.55 Erika Kržišnik: *Pojmovanje metafore v kognitivnem jezikoslovju. ČAS JE DENAR – Tako rečemo = tako mislimo*

11.30 Razprava

12.00–13.30 Odmor

Skupina A – Velika dvorana
13.30–15.30 *Metafore mladih in za mlade v luči kognitivnega pomenoslovja*
Omizje je pripravila Erika Kržišnik. V delavnici sodelujejo Agnieszka Bedkowska Kopczyk, Silva Kastelic, Mateja Jemec, Božidar Kante, Simona Krajnc in Vid Pečjak.

Skupina A – Velika dvorana
15.45–16.45 *Pouk slovenščine v osnovni in srednji šoli*. Jože Toporišič: Ob kritikah novega slovenskega pravopisa;
Petra Prohart Tomažič: Učitelj – vzgojitelj ali birokrat; Katja Lasbaher: Zastavljanje vprašanj ob obravnavi besedila;
Renata Čampelj Jurečič, Marijana Klemenčič Glavica, Brigita Renner, Alenka Košec Klarič: Besedilne vrste
s pomočjo IKT (informacijsko-komunikacijska tehnologija) v drugem letniku srednjih šol

Skupina A – Velika dvorana
17.00–19.00 *Pouk slovenščine v osnovni šoli.* Informacijska tehnologija pri pouku slovenščine v osnovni šoli.
Omizje sta pripravili Marija Sivec in Vida Udovič Medved, sodelujejo pa Nana Cajhen: *Medpredmetna*
povezava pouka slovenščine in računalniškega opismenjevanja v 5, Rut Zlobec: *Raziskovanje kulturne in jezikovne*
dediščine v domačem okolju – Obarvana slovenščina, Martina Kroflič, Irena Kavrečič in Boža Ojsteršek: *Besedilne*
vrste v 3. triletju OŠ – Rač. programi SPOROČANJE, Nada Majcen: *B. A. Novak, Mala in velika luna - Branje*
na daljavo, Iva Potočnik: *SSKJ,* Mira Gregl Hrstič*: Učenje na daljavo,* Ljubica Kosmač: *Mednarodno povezovanje*
osnovnih šol – Dobre vesti iz našega mesta

Skupina B – Mala dvorana *Pouk slovenščine v srednji šoli*
17.00–19.00 *Pouk slovenščine.* Delo z učbeniki
Omizje je pripravila Martina Križaj Ortar, sodelujejo pa še Leopoldina Plut Pregelj, Boža Krakar Vogel,
Zdenka Blažko in Slava Pevec Grm.

Spremljevalni del programa (petek)

20.30 Gledališka predstava

Sobota, 9. oktobra 2004

Poučna popotovanja
1. Bela krajina
2. Kostanjevica
3. Z letalom nad Novim mestom
4. Literarni dopoldan (Kosovel, Kocbek in Šop)

Organizacijski napotki

Kotizacija za tridnevni kongres znaša 22.000,00 SIT (člani Zveze društev Slavistično društvo Slovenije imajo popust in plačajo 16.000,00 SIT). Na kongres se prijavite tako, da pošljete izpolnjeno Prijavnico in podatke za izdajo računa po faksu 02/47-111-71 s podatki udeleženca in podatki plačnika (naziv, naslov, identifikacijsko številko), če je plačnik šola ali firma ali podjetje (priložen je vzorec Prijavnice). Kotizacijo nakažite najkasneje tri dni pred pričetkom seminarja na transakcijski račun: ZVEZA DRUŠTEV SLAVISTIČNO DRUŠTVO SLOVENIJE, TRR št. 02083-0018125980, sklic na št. 00 – DAVČNA ŠTEVILKA PLAČNIKA (če je plačnik šola, firma, podjetje), oz. 00– 99-10-04 (če je udeleženec samoplačnik).
Zadeva: Kongres NM
Informacije pri računovodkinji društva, gospe Mariji Kraner (Tiha ulica 11, 2000 Maribor, tel.: 02 47 11 172, mobilni tel.:041 34 00 43, e-naslov: mateja.kraner1@guest.arnes.si).

PRIJAVNICA IN PODATKI ZA IZDAJO RAČUNA

Za izdajo računa v skladu s 34. in 35. členom Zakona o davku na dodano vrednost in 63. členom pravilnika potrebujemo vaše podatke:

Firma po registraciji oz. skrajšano ime po **registraciji:**			
Ulica, hišna številka, poštna številka, kraj: **Telefon:**			
Identifikacijska številka: **Davčna številka:**			
Zavezanec za DDV:	DA	NE	(ustrezno obkrožite)
Ime in priimek udeleženca/cev: **Število udeležencev:**			
Način plačila:	Plačilni nalog Dne:		
Datum:			

ŽIG: Podpis:_____

Za udeležence kongresa **nastanitve smo rezervirali** v Novem mestu, Dolenjskih in Šmarjeških Toplicah ter na Otočcu (oddaljenost do 12 km) – cene s popustom veljajo le za

člane Slavističnega društva Slovenije, ki plačajo kotizacijo in se udeležijo kongresa. Namestitev v hotelih, apartmajih ali privatnih sobah.
Dodatne informacije dobite pri predsednici SD Novo mesto, prof. Mimi Jovanovič, in sicer vsak delovni dan od 13.30 do 14.30 na OŠ Stopiče, Stopiče 37, 8322 Stopiče, tel. 07 30 80; doma pa vsak delovni dan od 16.00 do 19.00, tel. 07 30 73 088.

NOVO MESTO
Hotel Krka tel. 07 373 19 40, 07 373 19 46
Enoposteljna soba, NZ: 13. 867, 00 SIT
Dvoposteljna soba, NZ: 21.067,00 SIT

Pri Belokranjcu tel. 07 30 28 444
Dvoposteljna soba, NZ: 11.200,00 SIT

DOLENJSKE TOPLICE
tel. 07 391 94 00, 07 391 95 00
Enoposteljna soba, NZ: 12.160.00 SIT
Dvoposteljna soba, NZ: 10.200,00 SIT
Cena vključuje neomejeno kopanje v vseh bazenih, petkovo nočno kopanje, 1 vstop v Oazo (savna center
v Balnei) ter animacijski program.

ŠMARJEŠKE TOPLICE
Hotel Krka tel. 07 384 34 00, 07 384 35 00
Enoposteljna soba, 2-krat NZ: 27.810,00 SIT + TT 283,40 SIT
Cena vključuje **DVE** nočitvi z zajtrkom (četrtek/petek, petek/sobota)

Na Dobravi
Apartma (2–4 osebe), cena (po osebi) vključuje **DVE** nočitvi z zajtrkom (četrtek/petek, petek/sobota): 17.235 + TT 283,40 SIT

Vila Ana
Apartma (2–4 osebe), cena (po osebi) vključuje **DVE** nočitvi z zajtrkom (četrtek/petek, petek/sobota): 13.050,00 SIT + TT 283,40 SIT
Cene vključujejo brezplačen vstop v FIT-center (finska, turška, rimska savna, jakuzzi), v hotelu tudi notranji bazen.
OTOČEC tel. 07 307 57 00, 07 307 54 19
Enoposteljna soba, NZ : 13.867 SIT

Vsem kolegicam in kolegom želimo, da bi si nabrali ogromno strokovnega znanja, si uspešno izmenjali strokovne poglede, pridobili vrsto novih izkušenj in spodbud ter da bi se imeli na strokovnem srečanju kar najlepše.

PREDSEDNICA SLAVISTIČNEGA DRUŠTVA NOVO MESTO
Mimi Jovanovič, prof.

PREDSEDNIK SLAVISTIČNEGA DRUŠTVA SLOVENIJE
izr. prof. dr. Marko Jesenšek

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

***

So trenutki, ko gre vse narobe. Ne vznemirjajte se: minejo. – ***Jules Renard***

***

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

***

– Ne skrbi, saj boš popravil to enko.
– Sem že poskusil, pa je napisana s kulijem.

***

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

Ko je Albert Einstein prvič obiskal ZDA, je izjavil, da je presenečen, kako zelo znajo ameriški starši ubogati svoje otroke.

Delo 29. 7. 2004, str.

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

Kaj lahko stori gola resnica proti blestečim lažem?. – ***Anatol France***

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

Cepljenje drv je priljubljeno, ker je uspeh takoj viden. – ***Albert Einstein***

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

So ljudje, ki vse sodijo in obsojajo. Oni sami so pravični in popolni. To so ljudje brez ljubezni. – ***Ksaver Meško***

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

Ljudska etimologije besede izpit je njen pomen povezovala z domnevo, da se študentje celo noč pred izpitom gulijo in so zato na preizkusu znanja izčrpani, izpiti. Dokler se na ljubljanski univerzi niso pričeli pojavljati študentje z juga Jugoslavije, ki slovenščine niso znali, profesorji pa so jih spraševali – ispitivali v srbohrvaškem jeziku, so opravljali preizkuse znanja in ne izpite.

Delo 5. 8. 2004, (Znanost, str. 15)

S TUJEGA ZELNIKA

ALI PRISPEVEK K FUNKCIONALNI PISMENOSTI

***

Policaji so unikatne osebnosti, žal pa pogosto niso preveč slavni zaradi pretirane pismenosti. V ilustracijo nekaj iz njihovih zapiskov:

❖ 17. oktobra zvečer je omara padla na gospo J. P. Gospa ni klicala medicinske pomoči, ker ni mogla prilesti izpod omare.

❖ Oškodovanec se je pritoževal zaradi noža, zabodenega v nos.

❖ Obsojeni M. K. je bil človek, nevaren okolju – kar je zaslužil, je vedno zapil.

❖ Priča je zadnjič videla žrtev med padanjem iz petega nadstropja.

❖ Obtoženi je uporabljal necenzurirane besede, vendar jih ni ciljal v oškodovanko, ampak mimo.

❖ Obtoženi se je v temi zaletel v nek predmet, ki se je slačil.

❖ Vinjena K. S in T. N. sta kršila red na plesišču, zato sta zgoreli dve klopi.

❖ Ali so bili v spolnih organih posiljene ženske najdeni tuji spermiji? Ali je znano, s kakšnim konkretnim spolnim organom je bila posiljena? Ali so na spolovilu prisotni znaki samoobrambe?

❖ Pajser, s katerim so bili vlomili v stanovanje, je spominjal na črko, katere v abecedi ni.

❖ Na postelji je ležal oškodovanec. Narodnost – litvanska, vonj – vinjenega človeka, a razbit nos je bil podoben starogrškemu. Postava aziatska – široka ramena in ozki kolki.

❖ Glede raztrganih spodnjih hlačk oškodovanke L. N. moram izjaviti to: »Med aretacijo mi je trgala činske priponke in si jih je tlačila v hlačke. Od tam sem svoj čin izvlekel, njenih spodnjih hlačk pa se nisem dotikal.«

❖ Ko sem na cesti zagledal dva moška, ki sta se tepla, sem ju poskušal pomiriti, ampak je bilo že prepozno, ker je eden od njih že ležal na tleh in se ni premikal.

❖ Oškodovanec je vrgel vame sekiro. Ta je zadela moje čelo in odskočila od njega, potem pa se je zarila v nogo oškodovanca.

❖ Zadržani V. L. je od prodajalke zahteval vodko in ostale seksualne usluge.

❖ Potem ko se je vrnil iz službenega potovanja, je državljan D. K. našel v svoji kopalnici nagega soseda in se je odločil končati njegovo življenje z neresničnim samomorom.

❖ Zadržani prodajalec S. B. je udaril upokojenca R. J. s kosom mesa, v katerem so obtičali umetni zobje upokojenca.

TRETJA ZAPOVED DOBREGA SLOGA: NATANČNOST

***

– Kdaj je vaš rojstni dan?
– 15. junija.
– Katerega leta?
– Vsako leto.

– Kakšno opremo ste imeli v avtomobilu v času trčenja?
– Guccijevo ternirko in nike copate.

– Ali vaša bolezen vpliva na vaš spomin?
– Da.
– Na kakšen način vpliva?
– Se ne spominjam.
– Dobro. Ali nam lahko opišete kakšen primer, ki se ga ne spominjate?

– Ali ste bili navzoči, ko so vas fotografirali?

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

***

Denar ni vse, obstajajo tudi kreditne kartice, čeki …

***

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

***

Pišete s srcem? Ne, s peresom. A kar ne pride iz duše, ne gre do duše in nima cene.

***

Pravi umetnik ne ostari, on je vedno mlad, vedno se preraja, sam iz sebe za ljudi.

***

Kar je lepo, je večno in tega tudi viharne dobe ne podro.

***

Kritika ne sme uspavati, marveč dramiti.

***

Iščite v umetnosti človeka: robatega, uglajenega, kakršen pač je, spoznavajte v umetnosti človeka in sebe.

***

Jolka Milič: Misli (iz konteksta) in utrinki Srečka Kosovela, v reviji Kras, št. 64 (2004), str. 17–19

SLOVENCI IN SLOVENŠČINA

***

Pred več kot 80 leti je v založbi tržaškega jezikovnega krožka *Odvada* izšla dopisnica z desetimi »slovenskimi zapovedmi«. Tudi z bolj ali manj posrečenim parafraziranjem desetih božjih zapovedi so med fašizmom skušali ohranjati skrb za slovenščino. *Prim.* Sobota, 14. 12. 2002, str. 5; Delo 2. 4. 2004, str. 11; Primorski dnevnik 30. 4. 2004, str. 25.

* Veruj v moč in lepoto našega jezika.

* Ne imenuj po nemarnem tujih besed.

* Posvečuj naše narodne praznike, zahajaj predvsem v tiste templje umetnosti in prosvete, kjer se goji naša umetnost, naša znanost in naš jezik.

* Spoštuj jezik svojega očeta in svoje matere, da bo večno živel tvoj rod.

* Ne ubijaj s tujkami in spakedrankami blagoglasja in lepote svojega jezika.

* Ne prešuštvuj s tujo navlako: ohrani svoj jezik čist in neomadeževan.

* Ne kradi tujim jezikom besed in načina izražanja.

* Ne pričaj po krivem, da je naš jezik trd in reven z izrazi.

* Ne želi si mlačne in nezavedne žene, da ti ne bo vzgajala otrok v tujem jeziku in duhu.

* Ne želi si svojega bližnjega jezikovnega in duševnega blaga; naš jezik je lep in bogat, napredujmo z znanostjo, bogatimo z umetnostjo, a česar še nimamo, si moramo ustvariti sami.

Ponatis razglednice sta pripravila Milan Štrukelj in Peter Amalietti.

IZPOSOJENO BREZ POBOTNICE

***

Učenci niso posode, ki jih je treba napolniti, ampak aktivni organizmi, ki iščejo smisel. – *Marcy Driscol*

***

LEJ, STVARNICA VSE TI PONUDI, IZ ROK JI PREJEMAT NE MUDI!
ALI OBVEŠČANJE PO E-POŠTI

***

Spletne strani Kronike so zelo slabo obiskane, zato jih že dolgo nismo obnavljali. Sklenili smo, da na njih ohranimo le stalno predstavitev društva, očrt njegovega razvoja, društvena pravila, obrazec prijavnice in podobno.

Vseeno je škoda, da članov zaradi previsoke poštnine ne moremo obveščati o prireditvah, za katere zvemo pravočasno. Ker želimo, da ne bi bili le kronisti, ampak tudi novičarji, vabimo vse, ki bi želeli sproti prejemati obvestila o različnih prireditvah, predavanjih in tiskovnih konferencah, da sporočijo svoje e-naslove oziroma se prijavijo na spletno stran http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit. S požrtvovalnostjo ***Mirana Hladnika*** jih bomo sproti in hitro obveščali prek mreže SlovLit. Poleg tega boste prek tega naslova lahko sodelovali v različnih strokovnih debatah in tudi obveščali kolege o svojih podvigih. Če si želite ogledati zbirko prejšnjih obvestil na tem seznamu, obiščite arhiv SlovLit. Za člane Slavističnega društva Slovenije je vse to brezplačno. Če pa boste prav pridni, vas bo morda tudi ***Uroš Urbanija*** (urosurbanija@hotmail.com) vključil v klepetalnico lektorjev slovenščine na tujih univerzah.

PRIJAVNICA/PRISTOPNA IZJAVA

ZA KOLEGE, KI BI ŽELELI BITI/POSTATI ČLANI SLAVISTIČNEGA DRUŠTVA SLOVENIJE,
PA ŠE NISO SPOROČILI SVOJEGA NASLOVA ALI PA SO SE PRESELILI.

KER JIH NIMAMO V NOVEM SEZNAMU, JIH NE MOREMO OBVEŠČATI IN JIM POŠILJATI ČLANSKEGA GRADIVA. PODPISANA PRISTOPNA IZJAVA POMENI, DA ČLAN SPREJEMA PRAVILA ZVEZE DRUŠTEV SLAVISTIČNO DRUŠTVO SLOVENIJE, OBJAVLJENA NA SPLETNIH STRANEH KRONIKE.

IME IN PRIIMEK:

.

TOČEN ZASEBNI NASLOV (S POŠTNO ŠTEVILKO):

.

IZOBRAZBA IN DELOVNO MESTO:

.

USTANOVA/ZAPOSLEN NA:

.

DATUM: PODPIS:

.

ČLANARINO ZA LETO 2004 (3800 SIT) PLAČAJTE S POLOŽNICO NA TRANSAKCIJSKI RAČUN ZVEZE DRUŠTEV SLAVISTIČNO DRUŠTVO SLOVENIJE ŠT. 02083-0018125980. DODATNA POJASNILA DAJE RAČUNOVODKINJA *MARIJA KRANER* (TIHA ULICA 11, 2000 MARIBOR, TEL. 02 47 11 172). PRIJAVNICO, S KATERO IZRAZITE, DA SE ŽELITE VČLANITI V SLAVISTIČNO DRUŠTVO SLOVENIJE, POŠLJITE NA NASLOV:

DR. ZOLTAN JAN, CANKARJEVA 84, 5000 NOVA GORICA

Slavistično društvo Slovenije

P O Š T N I N A P L A Č A N A
PO POGODBI ŠT. 1/1-H/29-15-

1/00

PRI POŠTI 5001 NOVA GORICA

TISKOVINA

P o š i l j a:
dr. Zoltan JAN, Cankarjeva 84, 5000 Nova Gorica

Člani Slavističnega društva prejemajo glasilo Kronika brezplačno. Izdelek se ne prodaja.
Naklada tokratne številke Kronike Slavističnega društva Slovenije je 1500 izvodov.